Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

1/2018

10. ledna 2018 ✦ ročník 103 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde
17. ledna 2018

Z obsahu

* *Jednota církve*
* *Láska*

Poselství k novému roku 2018

Zjevení 21,6b

Těžko bychom si pro nový rok 2018 zvolili nadějnější a povzbudivější verš: „Tomu, kdo žízní, dám napít zadarmo z pramene vody živé“. Toto slovo máme v Písmu od dávných dob. Proč se z tohoto slibu více neradujeme a netěšíme? Vždyť se naplňuje Izajášova výzva: „Pojďte, kupujte a jezte, pojďte a kupujte bez peněz a bez placení…“ (Iz 55,1b).

Říká se, že Češi rádi získávají věci, které jsou zadarmo. V čem je tedy problém? Kniha Zjevení je psána pronásledované církvi, lidem, kteří strádají, trpí a touží po náboženské i politické svobodě. My jsme z Boží milosti dostali svobodu, ekonomicky se daří a HDP se zvyšuje. Máme vůbec touhu se zadarmo napít z pramene vody živé? V rozhovorech zjišťuji, že v naší zemi přibývá lidí, kteří poznávají, že majetek, tučné bankovní konto a materiální zabezpečení života není všechno. Přece jen vzniká žízeň. Někde v manželství a v rodině nefungují mezilidské vztahy, jinde doléhá nesnesitelný stres ze zaměstnání, lidé jsou frustrováni složitou mezinárodní situací a hrozbou nových válečných ohnisek, jiných se silně dotýkají neutěšené prognózy o umírající přírodě a ekologických hrůzách dopadajících na svět. Ten, kdo se kolem sebe dívá a trochu přemýšlí o svém životě a globálním světě, nemůže zůstat lhostejný. Jak je úžasné přijít k prameni vody živé, přijmout vláhu, uhasit žízeň a znovu se pustit do díla na cestě následování Krista. Nový rok otevírá nové příležitosti k odpuštění křivd, k projevům lásky, k nesení svědectví evangelia, k obnovení naděje a radikálním činům víry ve prospěch druhých. Žíznivý a vyčerpaný člověk toho mnoho nedokáže. Pokud v některé oblasti života žízeň pociťujeme, pojďme ke Kristu a napijme se z pramene vody života. Na rozdíl od všech nabídek, které zaplavovaly naše poštovní schránky a mailové boxy v minulých dnech, je Kristův pramen vody živé k dispozici zadarmo a pro všechny.

Pavel Černý
předseda Kostnické jednoty

Budúcnosť – rozpaky a neistoty

Staršia generácia vyvoláva často úsmevy mladých, keď začínajú recitovať chválospevy na minulosť: „...to za našich mladých čias...“ Je to pravda? Ako to bolo v skutočnosti? Život bol krajší, boli lepší ľudia, vlády a politici boli dobrí a snažili sa viac o dobro ľudí ako dnes? Ťažko je to jednoznačne odpovedať. Ľudia, vlády, politici boli aj dobrí aj zlí, tak ako dnes. Ale myslím, že ľudia sa veľmi zmenili. Racionalizmus, materializmus, konzum, pretechnizovaný a uponáhľaný svet zmenili ľudí. Ponáhľanie, rýchlosť, bezohľadnosť, tvrdosť, krutosť, peniaze, luxus, to je dnešná hierarchia hodnôt, ktorá determinuje zmýšľanie ľudí.

Vždy ma hnevá, keď pri tenise publikum aplauduje, keď hosťujúci hráč pokazí servis, a aplauduje sa nechybateľným „kraťasom“ a penaltám vo futbale, ktoré sú prakticky nechytateľné, a aplauduje sa životu nebezpečným bodyčekom a bezohľadným vrazením súpera na mantinel v hokeji. To predsa nie je šport. Publikum neaplauduje ušľachtilosti, krásе hry, veľkorysosti, ale len čistej racionalite. Za každú cenu vyhrať. Nastáva doba, kedy bude publikum aplaudovať scénam fyzickej likvidácie v „priamom prenose“. Sex už má, aj krv, tak už len „smrť“ bude na programe v „reality show.“ Quo vadis Domine“, to bolo oslovenie vo vízii apoštola Petra, ktorý utekal preč z Ríma, keď začalo krvavé prenasledovanie kresťanov. A v tejto vízii stretol Ježiša Krista, ako ide do Ríma. A tak sa ho Peter pýta „Quo vadis Domine ?“ Kam ideš Pane? A Ježiš mu odpovedá, že ide do Ríma, aby bol ukrižovaný. Po tejto vízii sa Peter vracia späť do Ríma, kde potom sám zomrel mučenníckou smrťou. „Quo vadis“ je titul slávneho historického románu poľského spisovateľa Henryka Sienkiewicza. Je to obdobie krutovlády rímskeho cisára Neróna, keď kresťanov vháňali do arény s tigrami a levmi. „Reality show“ a tisíce ľudí starého Ríma aplaudovalo tomuto divadlu. Sme už tak ďaleko? Alebo sa dá nejako prekročiť a vynechať táto éra pustej racionality, konzumu a dekadencie a ísť do zamyslenia, zodpovednosti a pokory. Každý musí dokázať sám povedať – zastavte svet, chcem vystúpiť. Vystúpiť z tmy, do toho “prepodivného svetla“ – svetla lásky, ktoré svetlo prišlo na tento svet v osobe Ježiša

Dokončení na str. 2

Aktualita: Z novoroční slavnosti z kostela svaté Anežky České

Tradiční novoroční ekumenickou pobožnost vysílala Česká televize z kostela sv. Anežky České v Praze - Spořilově. Zúčastnili se představitelé církví sdružených v ERC a také zástupci Římskokatolické církve. Shromáždění navazovalo na text čtvrtého dopisu Kláry z Assisi její první následovnici Anežce České.

Z Písma četli patriarcha Církve československé husitské Tomáš Butta (Iz 9,1-7) a superintendent Evangelické církve metodistické Petr Procházka (J 18,37-38), kázáním posloužil kardinál Dominik Duka, který zmínil že v tomto roce oslavujeme 25. výročí vyhlášení České republiky a 100. výročí obnovení české státnosti). Uvedl, že nad Pražským hradem vlaje prezidentská standarta s nápisem “Pravda vítězí”. Nápis ztotožnil s osobou krále Jiřího z Poděbrad (2. března uplyne 560 let od jeho volby českým

Dokončení na str. 2

Kůň času

Tak nějak příliš rychle cválá v poslední době ta moje kobylka, až se z toho chvatu zalykám, podle dusotu kopyt počítám dny a podle vrásek přibývající léta a děti mi dorůstají a moje zuby místo nich začínají pěkně zlobit a děvčata se před mým zrakem mění v zralé ženy a uctivě mě zdraví a skutečně ta jejich krása se mě už zdaleka tak netýká, vždyť ten tvrdohlavý čas mě proti mé vůli nese dál a stále rychleji a tímhle během rostou mezi námi nové vzdálenosti a neviditelné zdi a jsou to hradby pevnější nad bariéry z kamene a oceli, a proto si někdy připadám sám a časem hnán do posledního cíle, kde mi první nepřipadají jako vítězové, to tedy zatím ještě ne.

Na návštěvě v Gerniku, v jedné zapomenuté české vesnici položené vysoko v rumunských horách, jsem před lety kráčel po ránu mezi chalupami v čerstvě napadaném sněhu, lesy hučely ve větru a kopce se třpytily stříbrným hávem a nebe bylo modré a slunce se vyhouplo nad štíty stavení a najednou se otevřela vrata a z nich vyjel hospodář na bílém koni, majestátně jako kníže Václav a taky se Václav Mašek jmenoval, a za ním vyběhli ze dvora další koně a gazda je vedl k napajedlu, rozmlouval s nimi celou cestu a já zůstal překvapeně stát a naslouchal jsem té staročeštině jako slovu Božímu a šel jsem až ke žlabu vytesanému z kamene, který u horského pramene postavili kdysi dědové a poutníci ze země české, co připluli po Dunaji za lepším živobytím, aby se jejich prapravnuci dnes vraceli zpátky do Čech, takový je osud putujících v čase, ale já tehdy spíš pozoroval ty nádherné koně, jak se napájejí v zimním ránu a naslouchají slovům svého hospodáře – Jak dobrého pána mají – říkal jsem si v duchu, když je laskal ve hřívě a plácal po hřbetě a upravoval třmeny.

A každou zimu kolem Nového roku si ve vzpomínce znovu vyjdu na procházku do rumunských hor, abych si vybavil tu nečekanou scénu uprostřed ztracené české vesnice, protože i já si připadám v tom svém čase někdy trochu zmatený a ztracený a musím se dlouho hledat, než uslyším ržání koní a uvidím víry vloček proti slunci a gejzíry sněhu, jak stříkají od kopyt a vrata otevřená a v nich dobrého hospodáře, jak vyvádí koně z teplé stáje k věčným pramenům; šťastný nový a každý další rok, přátelé tak svobodné a radostné jízdy.

ThDr. Jan Schwarz

Milí čtenáři,
jsme rádi, že vás smíme pozdravit na začátku dalšího, nám všem přidaného roku. Děkujeme za vaši přízeň a ze srdce vám přejeme stálé vědomí Boží přítomnosti na každý den, v časech dobrých i zlých. Pán Bůh je věrný a „k upřímnému upřímně se má.“
Vstoupili jsme do roku, ve kterém si připomínáme sté výročí vzniku československého státu a sto let od založení Českobratrské církve evangelické. Také v našem časopise si obě výročí budeme s vděčností připomínat, proto vás zveme ke spolupráci. Podělte se s námi a s ostatními čtenáři o vzpomínky, názory i zamyšlení nad kulatým výročím obou našich oslavenců. Těšíme se na ně.

Vaše redakce

Z církví doma i ve světě

Jeruzalém – město pokoje, nebo vosí hnízdo?

Při nedávné společné pouti do Jeruzaléma odložili němečtí evangeličtí a katoličtí biskupové kříže, které na svém rouchu běžně nosívají. Tak byli také společně vyfotografováni před Omarovou mešitou na Chrámové hoře. Některé křesťany v Německu to pochopitelně pohoršilo a zkritizovali to jako oportunismus. Novinář, který byl s biskupy na místě, se jich ovšem zastal: Jeruzalém a zvláště Chrámová hora – to je velmi horká půda. I pro představitele německých křesťanských církví. (Ti si samozřejmě žádné nepokoje nepřáli.) Kdo byl třeba letos v Jeruzalémě, jistě si tohoto výbušného ovzduší také povšiml.

Někdo pokládá politiku za vědu (např. prezident E. Beneš), někdo spíše za umění (jako ministerský předseda A. Švehla), jiní za věc psychologie (jako F. Peroutka). Dnešní státníci si jsou této složitosti vědomi a musejí rozvážně volit přiměřené kroky – i vůči Jeruzalému.

Bohuslav Vik

Vatikán bilancoval ekumenické vztahy

Ve vztazích s protestanty je rok 2017 jakousi dvojtečkou, otevřením pro další kroky směřující k jednotě – zdůraznil kardinál Kurt Koch ve své bilanci uplynulého roku z ekumenické perspektivy.

Předseda Papežské rady pro jednotu křesťanů připomněl, že oslavy 500. výročí reformace byly mimořádné. Dřívější výročí této události mívala polemické a antikatolické vyznění, tentokrát však protestanté přizvali k oslavám také katolickou církev. V obsáhlém rozhovoru pro agenturu SIR připomněl také významné sblížení mezi Svatým stolcem a koptskou pravoslavnou církví. Patriarcha Tawadros je vůči katolíkům velmi otevřený. Svědčí o tom také skutečnost, že ve své církvi zavedl den přátelství s katolíky. V ohlédnutí za rokem šéf vatikánského úřadu poukázal také na aktuálnost ekumenismu krve. Připomněl, že 80 % lidí pronásledovaných dnes pro svou víru, jsou křesťané. Evropané si to mnohdy neuvědomují, ale pro naše pronásledované bratry je velmi důležité mít v nás duchovní a životní oporu – dodává kardinál Koch.

www.krestandnes.cz

Setkání papeže s vrchním imámem Al-Azhar nejvýznamnější mezináboženskou událostí

Dialog je vždy možný, je třeba ho prosazovat navzdory všem překážkám a zejména ve světě, v němž stále častěji dochází k násilí ve jménu Boha nebo náboženství, řekl kardinál Jean Louis Tauran v rozhovoru pro L´Osservatore Romano věnovaném uplynulému roku z hlediska mezináboženského dialogu. Připomněl mimo jiné upevnění spolupráce s islámskou univerzitou Al-Azhar v Káhiře. Podle mínění šéfa Papežské rady pro mezináboženský dialog byla emblematickou událostí končícího roku návštěva vrchního šejcha ve Vatikánu a jeho velmi srdečné setkání s papežem.

Ke kontroverznímu rozhodnutí Spojených států přenést své izraelské velvyslanectví do Jeruzaléma kardinál Tauran poznamenal, že Svatý stolec bude vždy vystupovat proti instrumentalizaci náboženství. Dodal dále, že téhož dne, kdy prezident Trump ohlásil rozhodnutí ve věci Jeruzaléma, palestinská vláda rozhodla o vytvoření stálé pracovní skupiny pro mezináboženský dialog s Vatikánem. Je to důležitý příklad mezináboženského svědectví – dodal francouzský kardinál.

www.krestandnes.cz

Pozvání ekologické sekce České křesťanské akademie

Ekologická sekce České křesťanské akademie ve spolupráci s Mezinárodním ekumenickým společenstvím (IEF) se připojuje k lednovým modlitbám a připravuje Podvečer modliteb za životní prostředí a náš vztah k němu s kázáním bratra Jaroslava Pechara, faráře ČCE v Praze - Braníku. Toto ekumenické setkání se uskuteční v úterý 16. ledna 2018 od 18 hodin (předpokládaný konec do 19 hodin) v přízemí kláštera Emauzy, Praha 2, Vyšehradská 49.

Jiří Nečas

Aktualita: Z novoroční slavnosti z kostela...

Dokončení ze str. 1

králem), který se zasloužil o náboženský smír mezi katolíky a utrakvisty a pokoušel se i o zprostředkování míru mezi národy. Kardinál Duka také neopomněl uvést Staroměstské náměstí a jeho symboly - kalich na Týnském chrámě, mariánský sloup a sochu mistra Jana Husa. Tyto symboly uvedl v souvislosti s naší historií a s tím, že vypovídají i o nás samých. V závěru citoval poslední dopis Václava Havla k 17. listopadu 2011, kde bývalý prezident připomíná Anežku Českou a děkuje jí za to, že nad naší zemí držela ochrannou ruku 25. listopadu 1989. Václav Havel však také v dopise uvádí, že by Anežka měla držet ruku otevřenou stále, protože se může stát, že přijde doba, kdy její pomoc budeme opět potřebovat. K tomu kardinál Dominik Duka dodal, že podle jeho názoru tato doba právě nastala.

Děkovné a přímluvné modlitby pronesli David Novák - předseda Rady Církve bratrské, Pavel B. Stránský - biskup Starokatolické církve, Tomáš Tyrlík - biskup Slezské církve evangelické augspurského vyznání, Pavel Coufal - předseda Výkonného výboru Bratrské jednoty baptistů, Jan Klas - biskup Jednoty bratrské, Michal Dandár - arcibiskup Pravoslavné církve v českých zemích a na Slovensku, Martin Moldan - biskup Apoštolské církve, Marián Čop - superintendent Evangelické církve augspurského vyznání v České republice, Rein Wagtendonk - národní ředitel pro sbory Armády spásy a Mikuláš Pavlík - předseda Výboru Česko - Slovenské unie Církve adventistů sedmého dne.

Shromáždění uzavřel Daniel Ženatý - předseda Ekumenické rady církví v České republice a synodní senior Českobratrské církve evangelické. Všichni církevní představitelé pak shromáždění požehnali Áronským požehnáním.

Helena Bastlová

Budúcnosť – rozpaky a neistoty

Dokončení ze str. 1

Krista (1Pt 2,9). A človek by mal byť takým nositeľom svetla pre život druhých. Svetlo, to je láska, to je poslanie a plnosť života.

„Lebo ste boli kedysi tmou, ale teraz ste svetlom, žite teda ako deti svetla“ (Ef 5,8).

V Británii vychádza každoročne taký rozsiahly almanach, kde sú všetky najnovšie údaje o krajine, ekonomike, kráľovskej rodine, vláde, parlamente. Vždy som si so záujmom prečítal malú kapitolu, kde sú stručné údaje o všetkých žijúcich nositeľoch najvyššieho Britského vojenského vyznamenania, tzv. Victoria Cross – kríž kráľovnej Viktórie. Motivácia pre udelenie tohto vyznamenania je „for gallantry in the face of enemy.“ Za chrabrosť tvárou v tvár nepriateľovi. Tých žijúcich nositeľov je len asi dvadsať a z toho viac ako polovica sú Gurkhovia. Bojovníci, príslušníci malého Nepálskeho národa, ktorí už po niekoľko sto rokov tradične slúžia v Britskej armáde. A pri popise činu, za ktorý bolo toto vyznamenanie udelené, chrabrosť skoro všetkých týchto Gurkhov spočíva v tom, že uprostred nepriateľskej paľby odtiahol z bojovej línie raneného spolubojovníka. Chrabrí bojovníci a Milosrdní Samaritáni.

Vieme a dokážeme. To sú základné motívy súčasného racionalizmu aj vo vede, v biológii, v medicíne.

Vieme v skúmavke oplodniť ženské vajíčko a potom takto v termostate vyvinutý 1-2 mesačný ľudský plod dokážeme úspešne implantovať do maternice. Takáto procedúra sa prevádza, keď žena nemôže zo zdravotných dôvodov tehotenstvo absolvovať. A tak sa tento ľudský plod implantuje cudzej žene. Táto žena plod donosí a porodí. Ale ona nie je biologickou – genetickou matkou tohto dieťaťa. Kto je matka tohto dieťaťa? Je taká biblická symbolická paralela – dávno – dávno raz kráľ Šalamún riešil problém materstva dvoch žien (1 Kr 3,16-28). Bolo to riešenie problému materského citu a lásky – toho determinantu materstva. Vieme a dokážeme, ale problém materského citu a lásky nevieme tu jednoznačne zodpovedať.

Vieme transplantovať orgány – obličky, pľúca, srdce, pečeň. Chirurgicky – operačne na vysokej úrovni. A stále sa nevieme úspešne vyrovnať s imunologickou snahou organizmu odvrhnúť tento transplantovaný orgán. A tak len sústavne potláčame imunitu u každého pacienta a čakáme, dokedy to bude fungovať.

A niekedy sa cez tie nové poznatky dostávame do paradoxných, ba až absurdných biologických situácií. Kyslík zvyšuje deštrukčný účinok žiarenia na nádorovú bunku. A tak sa začalo ožarovať pod kyslíkovým pretlakom. Kyslík ale úspešne zvyšuje schopnosť reparačných pochodov v nádorových bunkách, ktoré boli žiarením len poškodené, ale prežili. A tak tento kyslík pomáha opraviť len tie poškodené nádorové bunky. A sme v rozpakoch. Enormne rýchly technický vývoj nás tak nejako predbieha a tak ostávame v rozpakoch, ako ďalej.

Racionalita a konzum ovládli svet. Tá racionalita dneška, to je technická explózia, ktorá zachvátila všetko okolo nás. Počítače sa zmocnili celého nášho života so všetkými pozitívami ale aj negatívami. Nezbední chlapci prenikajú do najhlbších počítačových „trezorov“ a môže tam byť aj tajomstvo reťazovej nukleárnej katastrofy. Vysoko efektívne, náročné techniky v molekulárnych a submolekulárnych dimenziách prenikajú do všetkých oblastí nášho života. Molekulárna genetika prináša úžasné perspektívy v biológii a medicíne. To zmapovanie ľudských génov a možnosti detekcie a interpretácie tzv. defektných génov je úžasný pokrok pre prevenciu hlavne nádorových ochorení. Umožňuje stanovenie stupňa rizikovosti pre vznik nádorového ochorenia. Na druhej strane však vedomie genetickej rizikovosti môže priniesť celoživotný stres. Informácia o genetickej rizikovosti bude viesť k možným negatívnym aspektom. Možno nie v ďalekej budúcnosti, bude potrebné pri nástupe do zamestnania predložiť aj nejaký „génový preukaz“. A pri náleze nejakých defektných génov, ktoré signalizujú rizikovosť určitých chorôb, aplikant neuspeje. Hrozí nejaká taká genetická segregácia.

Život v súčasnosti a hlavne budúcnosti bude prinášať mnohé neočakávané situácie. Génové manipulácie, klonovanie embryí a vyklónované zvieratá. Kde to bude končiť? Vyklónovaný človek? Budú ľudia šťastnejší?

Pred viacerými rokmi som mal s jedným kolegom nočnú službu na postoperačnom oddelení. Jeden pacient nám robil veľké starosti. Bol to mladý človek – stredoškolský profesor matematiky po radikálnej operácii žalúdka. Dostal sa do šoku a celú nos sme sa všetkými dostupnými prostriedkami pokúšali zvládnuť tento šokový stav. Ráno nám však napriek všetkým našim snahám pacient zomrel. Vyšiel som na chodbu a tam ma oslovili dvaja mladíci, že ako sa má pán profesor. Keď som im povedal, že pán profesor zomrel, rozplakali sa. „To nie je možné, to nemôže byť pravda.“ V plači sa dívali na mňa, aby som povedal, že to nie je pravda. Matematika a plač študentov. Také zvláštne. Ten plač, to bol pán profesor, človek, to výsostne ľudské, čo sa nedá vyjadriť vzorcami ani číslami.

V tom našom pretechnizovanom a uponáhľanom dnešku je veľmi dobre sa zastaviť a tak sa trochu pozrieť do vlastného vnútra. Tam kdesi je v spomienkach naše detstvo. Tam je mama, otec. Tam je detská izba a mamine pohladenie. Tam v tom vnútri je svet, kde peniaze a moc nehrajú žiadnu úlohu. Tam v tom vnútri je nekonečno a večnosť. A je dobré pozrieť sa potom z tejto perspektívy dozadu, aby sme videli, či v živote dosahujeme len tie racionálne méty a to vzácne, tie také nedefinovateľné túžby, to nám uniká. Všetko je potom stratené v takej pominuteľnej, konzumnej prosperite. Tieto túžby, to je taká krásna, nedefinovateľná choroba. Túžba po láske, túžba mať niekoho rád, túžba urobiť radosť a vidieť úsmev a slzy šťastia v očiach, túžba pohladiť plačúce dieťa a utrieť mu slzy. Skúsme sa nechať premôcť týmito túžbami. Je to potom taký zvláštny krásny pocit tam niekde v tom našom vnútri.

„Nauč nás Bože tak počítať naše dni, aby sme mohli získať múdrosť srdca“ (Ž 90,12).

MUDr. Ján Sirický, DrSc.

A neuveď nás v pokušení

Nedávno proběhla tiskem zpráva "Papež se chystá pozměnit otčenáš", která na první pohled či poslech zní přinejmenším provokativně. Vždyť jde o text z Písma. Z tiskové zprávy se ovšem čtenář dále dočítá, že jde o znění italského překladu, používaného v liturgii. Do překladu biblického textu se aspoň do určité míry promítá teologické myšlení překladatele a musí brát zřetel i na čtenáře, jimž je určen. Svět Nového zákona, byť promítnutý do "evropské" novozákonní řečtiny, je o hodně jiný než svět, jak jej vidíme a vnímáme my, dnešní Evropané. A ani to naše vidění světa není stejné, obraz světa utváří spousta různých činitelů. Papež tedy nechce měnit biblický text, nýbrž prosadit, aby se při bohoslužbách používal modernější, srozumitelnější překlad.

V textu modlitby Páně uvedeném v Evangelickém zpěvníku vydaném Synodní radou ČCE r. 1979 prosba, jíž se diskuse týká, zní: "A neuveď nás v pokušení." Odpovídá kralickému textu, kde je jen starší tvar slovesného imperativu (neuvoď) a téměř shodně překládá Bible 21, jen předložku v nahrazuje dnes přirozenější předložkou do. Obdobně je tomu ve většině starších či "konzervativních" překladů. Papež František tento způsob překladu komentuje slovy: *„Bůh, jenž nás uvádí v pokušení – to není dobrý překlad. I Fran-couzi text změnili na 'a nenechej mě podlehnout pokušení". To já podléhám pokušení, není to Bůh, kdo nás svádí a pak pozoruje, jak si počínáme. Otec něco takového nedělá, naopak – okamžitě pomáhá se zvednout. …To ďábel člověka uvádí v pokušení.“*

Anglický překlad New International Version se neodchyluje od starších překladů, avšak v poznámce pod čarou vysvětluje, že "pokušení" může znamenat "zkoušení" či "testování". S manželkou jsme se doma shodli, že zhruba takto oné prosbě rozumíme a nemáme s ní problémy. Ovšem patříme ke generaci "odchované" ještě Kralickou Biblí. Papežova snaha po srozumitelnosti a zabránění desinterpretaci je bezesporu plně na místě. Určité zjemnění přináší Český ekumenický překlad: "A nevydej nás v pokušení, ale vysvoboď nás od zlého." Moderní překlady často uvádějí tuto prosbu modlitby Páně ve znění, které s Františkovou ideou je v souladu. Uveďme několik příkladů; převod z jejich textů ve španělštině, angličtině, italštině, portugalštině a němčině do češtiny je pokud možno doslovný:

Nenechej nás upadnout do pokušení.
Nevoď nás k těžkému zkoušení.
Udržuj nás čistými od pokušení.
Učiň, abychom neupadali do pokušení.

Dokončení na str. 3

Ageus znovu oživlý? 4

Dokončení

(Komenský těmi „koncilními dekrety“ myslí usnesení prvních čtyř koncilů ze „sedmi církevních koncilů“, které pravoslavná a římskokatolická církev společně uznávají dodnes).

Pokud na sebe nechceme obrátit Boží hněv, „že jsme vystoupili z cest Božích“, tak dokonalost církve záleží ve trojím, co je nutné reformovat: *„V učení, abychom od zbytečných subtilností (maličkostí) pustíc, sprostněji podle slova Božího věřiti se učili, kněží pak aby pilněji lid křesťanský při jejich spasení osvěcovali. V životu pak, abychom od bezbožných navyklostí upustíc, pilněji svatých ctností (každý na místě svém) ostříhali. V svornosti, abychom trhání zanechajíc, jedním ramenem (jakž prorok mluví) Pánu Bohu svému věrně sloužili (Sf 3,9)“*. (kap. XI., XII.).

Začátek obnovy církve je polepšením života, zvláště je třeba vzdát se slabosti, která je příznačná téměř všem Čechům: *„Nebo jsme takovým zlým darů užíváním jiné národy daleko byli převýšili, připovídku z sebe udělali, že luxus perdidit Bohemos (hýřivost škodí Čechům) …Čas jest, čas přestati dražditi Boha a začíti darů Božích s pobožnou šetrností užívati. …Vypřáhli byli všichni téměř z jha Kristova a zapřáhli jho světa a teď v tomto Božím dopuštění jho Antikristovo rozpustilostmi všelikými. Protož potřebí jho světa a Antikristovo zvrci a jho Kristovo, pobožnosti a svatosti, zase vzíti“*. (kap. XIII.).

„Učení zajisté Boží v církvi má-li pravé a čisté, celé, nenaprznělé, neoklamavatedlné a plné moci k spasení býti, musí z samých studnic Izraelských býti vážené, to jest z samých Písem svatých bráno, bez ujímání, přidávání, opravování jakéhokoliv… (kap. XIV.-XV.).

Bohoslužebné obřady (liturgie) mají být mírné a pouze takové, *„které jsou ode Pána vydány…“* (kap. XVI.).

Nejpodrobněji Komenský probírá otázku náboženské (mezidenominační) svornosti a jednoty. Uvádí, že k výtkám o nejednotě křesťanů docházelo již v prvních staletích křesťanské církve, kdy židé a pohané se *„našim různicím smáli, ale obzvláště Antikristova sběř, Jesuiti, veliké sobě z toho plesání činili, i to posměšně a jízlivě mluvíce a píšíce, (Evangelicos furiosorum hominum instar in sua ipsorum viscera saevire eaque dilaniare), že evangelíci pošetilých lidí obyčejem proti sobě se vztékají a vlastní svá střeva z sebe tahajíc žerou…“*. Upřímně, neplatí tyto výtky dosud? Není právě ona pověstná nesnášenlivost tou nejvýraznější vlastností, kterou evangelíci mají do dnešních dnů? Komenský píše: *„Nesuďmež již více druhých, ale to raději rozsuzujme, abychom nekladli urazu neb pohoršením bratřím svým…“* (kap. XVII.). Ke křesťanské svornosti lze dojít čtyřmi cestami:

1. K vnitřní, opravdové pobožnosti milost (kap. XVIII.)

2. Vyzdvižení jmen lidských (kap. XIX.)

3. Vyrozumění sobě v rozepři (kap. XX.)

4. Srovnání řádů a ceremonií (kap. XXII.)

Záleží na tom, aby byly pěstovány především podstatné stránky náboženské, které jsou všem církvím společné, že „dokonalost člověka před Bohem spíše záleží ve sprostnosti srdce než ve hbitosti mozku“ (kap. XVIII., XIX.). Různé církve mají upustit od zdůrazňování svých názvů (husita, luterián, kalvinista…) a mají se nazývat prostě: kristiani, křesťané (kap. XIX.). Má být hledána cesta k dorozumění v teologických otázkách, neboť spory jsou jen hádky o slovo, *„a když se smysl jeho vysvětlí, dorozumění bývá blízké a snadné“* . Jedná-li se o nepřístupné tajemství, je nutno se spokojit s vírou, protože zde sám rozum nestačí. A pokud se není možné dohodnout, tak je na místě právě křesťanská snášenlivost (kap. XX., XXI.). „Ceremoniemi“ míní Komenský chrámovou výzdobu, bohoslužebná roucha, způsob konání služeb Božích (místo, kde mají být konány, ve kterém dni …), otázky postní doby, svátků a jiných odlišností, které jednotlivé církve v porovnání s jinými mají. V těchto věcech se má hledat společná cesta: *„…sstupte se obojí v jedno a vyhledajíc, co by lepšího bylo, ohraďte se pěkně řády slušnými a obnovte mezi sebou jho Boží…“* (kap. XXII.).

V kap. XXIII. nadepsané Napomenutí k vrchnostem a kněžím společně je řešena vzájemná angažovanost státu a církve. Stát ani církev si nemají překážet. Vrchnost zastává vnější stránku společnosti: *„k statkům a tělu toliko se vztahující“* (zákony, politický pořádek, náboženská svoboda), kněží potom vnitřní: svědomí člověka, vyučování k bázni Boží, víře, lásce a naději. *„A tak jedni druhým v řád aneb uřad nesahají“* (kap. XXIII.).

Haggaeus redivivus končí napomenutím jednotlivých stavů v zemi: zvlášť k vrchnosti (kap. XXIV.), zvlášť ke kněžím (kap. XV.), k lidu křesťanskému (kap. XXVI.) a v poslední kapitole napomenutím k reformátorům (kap. XXVII.).

* * *

Rozhodně jsem četbou a poznámkami z Haggea rediviva neztratil čas. Mám zato, že naši „staří“ v ČCE vyjadřují ne vždy oprávněný dojem a podezření, že „mladí“ propadají příliš módním trendům. Tento článek chce vyjádřit, dokázat opačnou skutečnost: k vyvázání z českobratrské tradice opravdu nedochází.

Na závěr uvedu kromě toho páru citovaných Komenského děl také dvě užitečné knihy: jednu poměrně obsáhlou od Dr. Jana V. Nováka a Dr. Josefa Hendricha, Jan Amos Komenský – jeho život a spisy, nákladem „Dědictví Komenského“ v Praze, 1932, která mně posloužila jako registr Komenského díla a v tomto článku se odráží nejvíce a druhou již útlejší knihu zvlášť orientovanou na pedagogickou činnost J.A.K. od Josefa Hendricha, Komenský ve světle svých spisů, Družstevní práce v Praze, 1941.

Snad laskavému čtenáři odlehčím a nezlehčím jednu starou západní křesťanskou tradici, snad tato má závěrečná slova nebudou považovaná za „svatokrádež“ a nebudu označen za samozvance, když použiji onu výsadu v úředním poslání římskokatolických biskupů, když označují spisy, které se v Římskokatolické církvi mohou či mají používat a číst, větou: Nihil obstat. (lat. „Nic nebrání“ – nic nebrání tomu, aby se z takto označené literatury modlilo, sloužilo bohoslužby, vyučovalo …).

Zopakuji otázku v nadpisu tohoto článku a také odpovím: Johann Amos Comenius, Haggaeus redivivus? Nihil obstat.

Otto Miklík

Přísný pán 1.

Nemohu si vzpomenout, kdy se objevil poprvé. Býval vždy nenápadný. Aspoň zpočátku, jenže nevím, kdy nastal počátek. Možná tehdy, když někdo dal Přísnému pánovi klíč od mých dveří? Jasně. Malé dítě přece neumí odemykat ani zamykat. Má-li ještě ke všemu namísto rukou a nohou smutné pahýlky jen s několika prstíky, pak se odmykání a zamykání učí dlouho a s obtížemi. To potom Přísný pán přijde vhod. Můžu být rád, že jsem se naučil všechny ty věci, které umím. Asi za to Přísnému pánovi hodně vděčím.

Bylo mi skoro pět let. Ležel jsem na břiše v ohrádce pro batolata a strašně jsem chtěl ven. Chtěl jsem tam, kde jsem tušil kluky, co kamarádí s mým bráchou. Toužil jsem po světě bez ohrádek, schodů a bez dveří s klikami a zámky, které nedokážu otevřít. Posunul jsem se k žbrdlinkám, vztyčil svůj trup tak vysoko, jak jsem jen mohl. Delší noha posloužila jako nosič a prstíky jsem už už dosahoval na okraj plůtku, který mne dělil od zbytku světa. Ještě kousínek – a stál jsem! Hulákal jsem nadšením a volal maminku. Rozbrečela se dojetím. „Já věděla, že to jednou dokážeš, vždyť jsi můj šikovný velký chlapec.“

Možná tehdy už Přísný pán nakoukl oknem do mého života a způsobil, že jsem pochopil, jak důležitý je výkon, jak osudově rozhodující bude každá překážka, kterou se mi podaří nebo naopak nepodaří zdolat. Přísný pán mi přes ohrádku, které jsem se stále vší silou svých tří prstů přidržoval, podával balík, v němž byla červenou mašlí pečlivě převázaná Odpovědnost, Pevná vůle, Sebezapření, Zdrženlivost, Ctižádost, Důslednost, ano i Puntičkářství. Výměnou za to dostal můj samozvaný mecenáš ode mne Sebelítost, Bezstarostnost, Přirozenou Radost a Radostnou Přirozenost.

S výbavou získanou od Přísného pána chtěl jsem se nejprve naučit žít s dětmi v mateřské škole. Nešlo to. Ředitelka, když zjistila, že její mateřské škole hrozí vychovávat a opatrovat nedochůdče, vyhlásila embargo na přijímání nestandardních žáčků. Všechny soudružky učitelky se rády připojily, ačkoliv tento nástroj protestu v té době nebyl obvyklý.

Přestože tehdejší předpisy přímo nezapovídaly umisťování dětí s postižením mezi zdravé, praxe byla jiná. Aby se neřeklo, přeci jen to se mnou chvilku zkusili. Nevím, jak mi to v té mateřské šlo, ale nepamatuji se, že by Přísný pán přímo zasahoval. Zasáhla ale vyšší moc.

Objektivními testy bylo zjištěno, že zaostávám za průměrem výkonu, který se ve zmíněné předškolní výchově požaduje. Dostal jsem padáka a zároveň se mnou i maminka.

Proslechlo se, že naše rodina chodí do kostela.

Delicie Nerková

Pokračování příště

Názory čtenářů

Hřeš udatně 2017 (Ad František Schilla, KJ 31/2017)

(Lutherovo povzbuzení v čase aféry Weinsteingate)

Koho a k čemu povzbuzujete, bratře, v čase této a mnoha podobných afér, připomenutím Martina Luthera (údajně Melanchtonovi) „pecca fortiter, crede fortius“ (hřeš statečně, věř statečněji)? Bez upřesnění to může čtenáři znít jako benevolence k pendlování mezi hříchem a ospravedlněním. Takže, když dovolíte, věřím (a jistě i Vy), že reformátor říká zneklidněnému svědomí: Postav se ke spáchaným svým hříchům statečně, tvá víra v odpuštění budiž statečnější než ony. Totiž víra, že krev Krista Ježíše, tj. jimi působená aktuální Boží bolest, očistí DOTČENÉ svědomí od skutků mrtvých k sloužení Bohu živému (Žd 9,14).

Váš heterosexuál

Samuel Jan Hejzlar

* * *

Fakta a kontexty

Bratr Josef Potoček shrnuje argumenty, proč by měl být Jeruzalém uznán jako hlavní město Státu Izrael a vzpomíná můj starší příspěvek (Hlas pro Tel Aviv, č.29/2016) slovy: „Miloš Hübner ve svém loňském příspěvku uvádí fakta, která jsou sama o sobě správná. Pomíjejí ale širší a historický kontext…“. Nechci zabřednout do neplodné polemiky a soustředím se pouze na to, co se mi dnes jeví jako nejpodstatnější.

Historie jako proces vývoje a proměn jednotlivců, obcí, států, národů, regionů a nakonec i celého lidského světa se skládá z jednotlivých faktů, jejichž množství je v podstatě libovolné a závisí jednak na podrobnosti zkoumání, jednak na oblasti studia, která nás zajímá. Výsledné vylíčení historie předpokládá vyhodnocení faktů právě z hlediska jejich zařazení do širšího kontextu, jednak zúžení výběru z jejich nepřeberného množství. Často bývají vynechávána právě fakta, která nezapadají do koncepce autora a jsou obětována přesvědčivosti jeho zvoleného kontextu, jež se má jevit jako jediný nebo nejsprávnější.

V současné diskusi vnímám skutečnost, že existují dva předkládané historické kontexty, v užším smyslu izraelský a palestinský, v širším smyslu proizraelský a protiizraelský. Jejich protagonisté si nedůvěřují a naprostou absenci vzájemné důvěry pokládám dnes za hlavní překážku smysluplných vyjednávání. V kontextu proizraelském je zdůrazňováno postavení Izraele jako objektu nenávisti sousedů a nepochopení či zbytků antisemitismu většiny zemí světa. Méně je akcentována jeho proměna v dominantní vojenskou a průmyslovou velmoc, která se těší na Blízkém východě jadernému monopolu.

V protiizraelském kontextu je zdůrazňován proces budování židovských osad na Západním břehu Jordánu, který se podle mínění drtivé většiny zemí světa děje v rozporu s mezinárodním právem a který podle mého názoru už k dnešnímu dni zcela zmařil možnost, aby vedle státu Izrael vznikl na jakémkoli smysluplném území stát Palestina.

Za této situace považuji za věcně i psychologicky nemožné, aby spolu jednali Izraelci a Palestinci bez třetí strany, která by sehrála roli nestranného zprostředkovatele. Kdo by touto třetí stranou mohl být? V dílčích věcech to bývá ten, kdo má otevřené diplomatické kanály k oběma partnerům jednání, což často bývají Izrael na jedné straně a Hamás či Hizballáh na druhé straně. Potom nemohou prostředkovat USA, které pokládají tyto organizace za teroristické, ale Egypt, Turecko, Katar či Rusko.

USA jako dosavadní supervelmoc si ovšem pro sebe vyhrazuje monopol na pozici zprostředkovatele mezi Izraelem a palestinskou samosprávou v jednáních o konečném mírovém uspořádání. Podle mého názoru tato pozice zprostředkovatele vyžaduje jistou míru nestrannosti, i když o celkových sympatiích administrativy USA nikdo nepochybuje. Kdyby USA přesunuly svoji ambasádu do Jeruzaléma, tak by o tuto nestrannost přišly. Bylo by pro Izrael příznivější, kdyby se tímto nestranným zprostředkovatelem mělo stát Rusko či Čína?

Chci ujistit bratra Potočka, že přeji Izraeli všechny jeho úspěchy a že nepochybuji o tom, že právě z hlediska širšího kontextu biblického nemůže být o významu města Jeruzaléma žádných pochybností. Tel Aviv bude mít vždy postavení, jaké měl kdysi v Německu Bonn vedle Berlína. Rovněž jsem si vědom, že o výsledku diplomatické hry se nerozhoduje v Trnávce a dějiny se neodehrávají podle mých představ. Ovšem prostou skutečností je, že si závěrečná mírová jednání obě strany ještě neodpracovaly a přímá jednání, jež jedině mohou přinést výsledky, nahrazují obviňováním, kdo za daný stav může.

Miloš Hübner

A neuveď nás v pokušení

Dokončení ze str. 2

Nedopusť, abychom byli pokoušeni.

Nenech nás upadnout do pokušení být ti nevěrnými (hodně volný překlad).

Prosba modlitby Páně, jíž se teď věnujeme, se dotýká existence a podstaty zla a souvisí i s představou Boží všemohoucnosti. Pojem "všemohoucí" je z hlediska logiky vnitřně sporný (může či nemůže všemohoucí vytvořit pro sebe nepřekonatelnou překážku? Kladná i záporná odpověď jsou v rozporu s významem přídavného jména všemohoucí). Boží všemohoucnosti tedy nemůžeme plně rozumět. Bůh lidskou logiku přesahuje. Přitom však lidský jazyk na ní staví. Ve světě víry je mnohé, co nemůžeme plně rozumem obsáhnout ani slovy vyjádřit. Vědomi si této skutečnosti přijměme vděčně snahu tvůrců překladu Hoffnung für alle vyjádřit obsah prosby "neuveď nás v pokušení" slovy "Nenech nás upadnout do pokušení být ti nevěrnými".

Jiří Nečas

Podvratně „nalevo i napravo“

10 let od úmrtí Jana Hellera

„Publikuje také v Die theologische Literaturzeitung,“ hrdě jsem v půli 70. let 20. století charakterizoval prof. Jana Hellera východoněmeckému faráři, k němuž jsem právě dorazil na prázdninovou studentskou brigádu. (U prof. Hellera jsem tenkrát v rámci studia cosi sepisoval.) Reakce mě doslova uzemnila: „Ich lese keine. (Tu nečtu.)“
Prestižní časopis zaměřený na recenze knih z různých teologických oborů na straně jedné, zápecnické farářství na straně druhé! Jak se posléze ukázalo, onen duchovní přece jen cosi ze Starého zákona vyčetl: „Proroci jsou ti, kdo nezůstávají nestrannými“ (tak zdůvodňoval své angažmá ve východoněmecké Křesťanskodemokratické unii – CDU). Postoj vyprofilován, rozvíjejme jej bez – potenciálně „rušivého“ – dotyku s novějším starozákonním bádáním …

Kristus revoluce

Kristovskou „rušivost“, „podvratnost“, ba přímo „revolučnost“, k níž tíhne Starý zákon, zpřítomňoval prof. Jan Heller (22. 4. 1925 - 15. 1. 2008) ve svém teologickém a pedagogickém působení především. V tom stál na linii svého učitele Slavomila Daňka. V přednáškách často předem i průběžně upozorňoval, že bude / je kritický „na všechny strany“, resp. „nalevo i napravo“. (Někdy skoro omluvně – když cítil, že šleh zabolí část posluchačstva.)
A soustavně se utkával se sebestředným církevnictvím, jaké předvedl onen úvodem citovaný duchovní. Párkrát třeba na fakultě znechuceně ukázal přes dvůr (kde sídlila synodní rada Českobratrské církve evangelické – ČCE): „Támhle měli zase fůru výhrad …“ Jindy doslova zaláteřil: „Vážení členové církevního vedení, volové takto …“ To když jedna z církví v Německé demokratické republice (NDR) odmítla ordinovat vystudovanou teoložku (která u něj následně chystala doktorát) pro tělesný handicap … (Přitom vysvětlil, že ordinace pro dotyčnou jako pro luteránku hodně znamená.)

Přízrak zbytnělé Staatstreue

Mráz ovšem tehdy na Komenského evangelickou bohosloveckou fakultu (KEBF) nevanul z NDR ani z ČCE. Noční můru pro pedagogický sbor představovala za normalizace luterská „Staatstreue“ (loajalita vůči státu) v pojetí „michalkovského“ generálního biskupství Evangelické církve augsburského vyznání na Slovensku (ECAV). Splývala se „sociodiceou“ (hájením daného společenského uspořádání – nebo dokonce momentálního režimu – jako nejlepšího z možných) avant la lettre (tj. před oficiálním vytvořením daného pojmu, vyjádřeno oblíbeným spojením děkana Amedea Molnára).
Kolem KEBF a periodik vydávaných jejími pedagogy za normalizace krystalizovala vnitrocírkevní opozice, která po listopadu 1989 v ECAV převážila. Prof. Heller studentům rád vyprávěl, jak jej při zápase o formulaci v tom či onom prohlášení lokální ekumeny podpořil proti vlastnímu šéfovi jednou novozákoník Karol Gábriš, jindy starozákoník Karol Nandrásky … A dával k lepšímu historku, kterak se prý dotyčný generální biskup natřásá před zrcadlem a dotazuje okolí, zda se „opravdu tomu Lutherovi podobá“ … (Zábavných historek časem kolovalo více; poslední o tom, jak dotyčný po sametu odmítl rezignovat: byl přece „zvolen v demokratických volbách“…)

Přes Daňka k Pavlovi

Student a neúnavný debatér Jan Veselý navštěvoval ateistické přednášky pro veřejnost, kde si brával slovo, aby je rozvracel poznatky od prof. Biče nebo prof. Hellera. (Natolik úspěšně, že poslední přednáška ze série byla potichu zrušena, ač byla ohlášena na plakátech.) Na fakultním výletě pak předložil prof. Miloši Bičovi sociologickou záhadu: Přestože v Československu každoročně vystudují marxismus stovky (ba snad tisíce) lidí, nic v daném oboru neprodukují, žádné filosofické knihy nevydávají. Prof. Bič jen ukázal na studenty opodál a řekl: „To máte stejný jako s bohoslovci. Kolik z nich se stane teology?“
Později se tedy Honza otázal prof. Hellera, proč se podle něj tak málo bohoslovců dále na vědecké úrovni věnuje teologii. Ten zacitoval Slavomila Daňka: „Měl jsem hodně žáků. Někteří umřeli, jiní se zbláznili … A další se oženili.“ Zdůraznil poslední větu. (Sňatek až do osamostatnění dětí může znamenat stop vědeckým ambicím.) Přírůstek do rodiny nadaného studenta zaměřeného na Starý zákon přijal s povzdechem: „XY se taky dal na to populování …“
Hellerův a Daňkův odvozeně pavlovský důraz byl – a je doposud – v ČCE neobvyklý. Apoštol Pavel vynáší svůj stav „AGAMOS“ (doslova česky: „bez ženy“). Jak se shoduje novější bádání, coby vzorový farizeus předtím nemohl nebýt ženat. „Agamos“ tedy v jeho případě znamenalo buďto „ovdovělý“, nebo „rozvedený“. V měsíčníku Český bratr 9/2017 líčí farář, jak jej někteří církevníci po rozvodu „zcela zavrhli“. Patrně málo četli Pavlovy epištoly, málo hovořili s prof. Janem Hellerem …
Jak vidno, téma hellerovského výkladu Daňkových citátů a originálních bonmotů Hellerových neztrácí podvratný náboj ani po letech. Proto se k němu ještě vrátíme.

František Schilla

Představujeme církve

Slezská církev evangelická augsburského vyznání

Slezská církev evangelická augsburského vyznání vyrůstá z apoštolského učení, které vyzdvihla reformace a probuzenecká hnutí. Jako součást všeobecné církve Kristovy touží naplňovat poslání: čistě zvěstovat evangelium, náležitě vysluhovat svátosti a žít životem Božího lidu skrze uctívání trojjediného Boha, vzájemnou službu v lásce, pomoc potřebným a získávání a vyučování Kristových učedníků.
Základem učení církve je Bible, to jest inspirované a bezchybné Boží slovo. Církev se hlásí k Augsburskému vyznání z r. 1530 a dalším symbolickým knihám luterské reformace.

Organizace a zřízení

Církev působí geograficky zejména na Těšínsku. Sdružuje zejména věřící české a polské národnosti a bohoslužby se ve většině sborů konají v obou jazycích. Církev čítá kolem 15 000 členů v 21 sborech a několika kazatelských a misijních stanicích.
Nejvyšším orgánem církve je synod, který rozhoduje o všech církevních záležitostech. Církev je řízena devítičlennou církevní radou, v jejímž čele stojí biskup Mgr. Tomáš Tyrlík a kurátor církve Jan Kocyan. Náměstkem biskupa je Mgr. Martin Piętak, Th.D., a náměstkem kurátora Bc. Marta Czyžová.

Nástin dějin církve

Evangelické učení v pojetí luterské reformace se začalo na Těšínsku šířit již za Lutherova života. Kolem roku 1550 byl celý kraj evangelický. Těšínský kníže Václav Adam z rodu Piastovců se stal horlivým stoupencem reformace a dal evangelíkům první církevní zřízení a bohoslužebný řád.
Situace se změnila, když se roku 1653 Slezsko dostalo pod bezprostřední moc Habsburků. V roce 1654 byly evangelíkům na Těšínsku uzamčeny a odebrány všechny kostely, byly zakázány bohoslužby po domech, pastoři byli ze země vypovězeni. Po období 55 let, kdy byli slezští evangelíci silně pronásledováni a scházeli se jen na svých tajných shromážděních v horách a lesích, nastalo zmírnění útlaku evangelíků, a to za doby císaře Josefa I. uzavřením tzv. Altranstädtské smlouvy. Ta umožňovala, aby evangelíci mohli vystavět v Těšíně kostel zvaný Ježíšův (1709).
V r. 1781 císař Josef II. vyhlásil tzv. Toleranční patent, jímž bylo povoleno evangelíkům stavět další modlitebny a kostely. Krátce na to byly založeny sbory v Bystřici, Bludovicích, Komorní Lhotce, Návsí a v jiných obcích Těšínska. Plnou rovnoprávnost s katolíky zajistil evangelíkům teprve Protestantský patent v r. 1861.
Na přelomu 19. a 20. století region citelně zasáhly národnostní rozepře a války. V tomto období také dochází k vlně duchovního probuzení, ze kterého vyrůstá Křesťanské společenství a evangelická diakonie.
Za druhé světové války byla téměř všem místním pastorům znemožněna služba, někteří byli vyvezeni na nucené práce nebo vězněni, pětina z nich zahynula v koncentračních táborech. Po válce začal komunistický režim kontrolovat a omezovat veškerou činnost církve. Tomuto tlaku se uvnitř církve vzepřelo misijní hnutí, z něhož vzešlo mnoho nadšených a dobře vyškolených církevních pracovníků. V současné době nese Křesťanské společenství z.s. na svých bedrech mnohé misijně-evangelizační aktivity, zejména celocírkevní tábory mládeže XcamP ve Smilovicích. K dalším organizacím spolupracujícím s církví patří Sdružení Martina Luthera, Towarzystwo Ewangelickie - Evangelická společnost, Sdružení Benjamin, společnost Hereditas a další.

Slezská církev evangelická a. v. v jednotlivých dalších službách

Vzrůstající počet rozvodů, nízká vitalita rodin a mnohé další signály jsou pro dnešní společnost alarmující. Proto církev pořádá mj. konference pro rodiny, jejichž záměrem je zamýšlet se nad aktuálními otázkami, se kterými se rodiny potýkají. Také práce s dětmi má v naší církvi své nezastupitelné místo. Pro děti je připraveno mnoho užitečného křesťanského programu ať už na nedělních besídkách, či jiných aktivitách. Na formování a vzdělávání dětí se církev rovněž podílí prostřednictvím církevní základní školy, která byla SCEAV zřízena v roce 2005 a společně s mateřskou školkou má sídlo v Třinci. Počet žáků v mateřské škole se pohybuje kolem 20 a ve škole kolem 180. Vzdělávací program školy zahrnuje křesťanskou koncepci výchovy a vzdělávání, která se prolíná různými předměty. Žáci i učitelé začínají každodenní výuku modlitbou a čtením Bible.
Ve sborech SCEAV se konají tradiční setkání mládeže a dorostu, kde jsou mladí vedeni k víře v Ježíše Krista a kde je vytvářen prostor pro společné sdílení křesťanských hodnot mezi teenagery. Evangelizační projekt M.I.S.E. se věnuje těmto aktivitám: pořádání modlitebních konferencí, zakládání a vedení misijních a evangelizačních klubů a jiných aktivit v regionech působení sborů, pořádání letní misijní školy, jednorázových evangelizačních a sportovních akcí a v neposlední řadě i English campů.
Mezi aktivity církve v médiích lze uvést přenosy bohoslužeb Českým rozhlasem, vlastní pořady pro Český rozhlas, TWR Radio a pro lokální kabelové televize. Církev vydává česko-polský měsíčník Přítel-Przyjaciel a ročenku Evangelický kalendář. Středisko Internet se pak zabývá web designem a sdělováním informací, jakož i plněním evangelizačně-misijní a pastorační služby prostřednictvím internetu. V publikačním středisku pracuje výkonná rada na nových publikacích, které mají za cíl vzdělávat a upevňovat identitu svých členů.
V roce 2011 SCEAV otevřela nové rekreační a školicí středisko Beskydská Oáza v Písku u Jablunkova. Středisko se nachází v malebných Beskydech, je výborným odrazovým můstkem pro horské túry a výlety do okolí, pěšky nebo na kole. V každém ročním období je tu možnost sportovního vyžití.
Důležitou součástí církve je Slezská diakonie. Zaměřuje se na službu lidem s postižením, seniorům, lidem bez domova a všem těm, kteří se dostali do nejrůznějších těžkých životních situací. V současné době provozuje 82 středisek, působí i v Jihomoravském a Olomouckém kraji. V rovině vzdělávání v systému církevního školství spravuje síť mateřských, základních a středních škol. V oblasti odborného vzdělávání její působnost sahá do zemí střední a východní Evropy, a to skrze mezinárodní akademii Interdiac, jíž je zakladatelem.

Ekumena a partnerské vztahy

SCEAV je součástí rodiny křesťanských společenství sdružených v Ekumenické radě církví v ČR. Jsme členy Světového luterského svazu, Konference evropských církví, Leuenberského společenství církví (GEKE) a Světové rady církví. Naší partnerskou církví se stala Evangelická církev v Braunschweigu (Německo), Samostatná evangelicko-luterská církev se sídlem v Hannoveru, Evangelická církev a. v. na Slovensku a Evangelická církev a. v. v ČR.

Marek Říčan

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

2/2018

17. ledna 2018 ✦ ročník 103 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde
24. ledna 2018

Z obsahu

* *Koruna života*
* *Ježíš se modlí za všechny věřící*

Poselství k poslední neděli po Zjevení Páně

Sláva a slabost apoštolů
2 K 4,6–10

Apoštol Pavel čtenářům listu nabízí pohled na to, co pro něj a Kristovy vyznavače znamená nová smlouva. Smlouva již není na kameni, ale je v Duchu. Jestliže obsahem první smlouvy byla služba Bohu jako největší radost člověka, který tuto smlouvu uzavřel, obsahem staronové smlouvy, kterou se Ježíšovi následovníci mají řídit, je služba lidem.

Možná, že si někdo řekne služba jako služba. Nenosí se to, hrozí vyhoření, pocit marnosti a ztráta identity. Pavel překvapivě vyznává, že jeho zápal pro Boží smlouvu - službu - má garanta, který svou mocí ze služby dělá nesmírné dobrodružství. Navíc ve smlouvě s Bohem a ve službě nalézá člověk vlastní identitu.

Jak k tomu dochází. *Bůh, který řekl ‚ze tmy ať je světlo', osvítil naše srdce, aby nám dal poznat světlo své slávy ve tváři Kristově.* Jakoby svědek víry Pavel říkal, co se zjevilo v životě a smrti Ježíše z Nazaretu je světlem, které nás provází od počátku světa. Světlo, které ozařuje vše a tím věcem dává čitelný tvar. Toto čitelné světlo již není někde mimo nás, někde pohozené stranou, ale proniká do vnitřku člověka. Proniká k srdci a do srdce, tedy tam, kde je centrum veškerého lidského dění.

To světlo není samoúčelným světlem. Nesvítí na cokoli, ale na tvář Kristovu. Jakoby Pavel říkal: to světlo vám má pomoci, abyste ve tváři Kristově – pravém obrazu lidství – tedy nikoli jenom ve zbožném a mravním apelu staré smlouvy, nalezli tajemství oběti, utrpení a zmrtvýchvstání.

Když tohle člověk objeví, jest mu dán poklad. Dalo by se říci, že toto přináší nesmírnou moc Boží. To je ale jedna půle pravdy. Druhá půle pravdy je pravý opak tohoto. Jedná se o chatrnost nás samých – my jsme ty hliněné nádoby, které toto světlo nosí a někdy přes stěny této nádoby není vidět. Nevlastníme je, ani s ní nemůžeme libovolně zacházet.

Možná, že někdo řekne k čemu je taková moc. Když ji nemůžu použít ke svému prospěchu. *Na všech stranách jsme tísněni, ale nejsme zahnáni do úzkých...* Ano, když se nám stane, že nastoupíme cestu služby, když si říkáme, že to nevydržíme, přichází něco, co nás právě dělá nepřemožitelnými. Přichází Boží moc, která dává našim rukám vytrvalost, našim srdcím pokoj. Je to moc, která z naší bezmoci a chatrnosti činí nikoli slávu naši, ale toho, jenž nám dal sílu stát se Božími dětmi.

Eva Šormová
kazatelka Ochranovského sboru
při ČCE v Praze

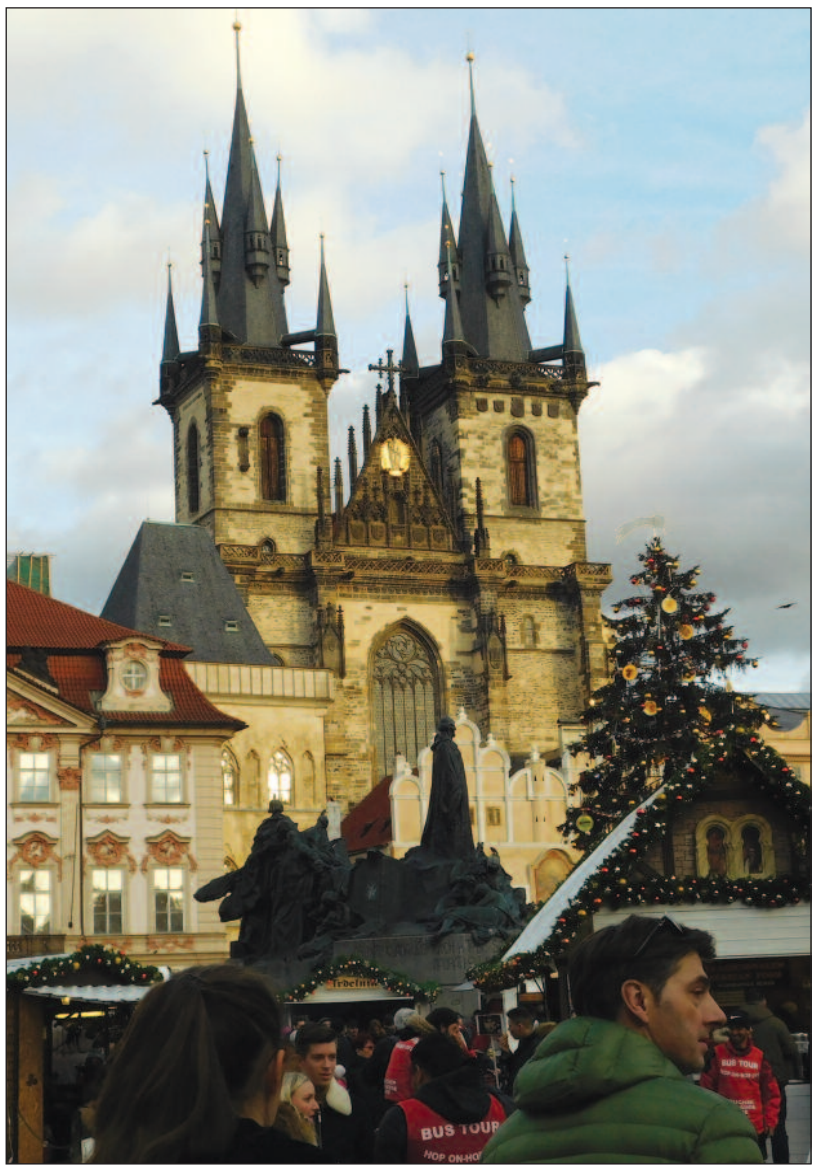

Zlatý kalich z průčelí pražského Týnského chrámu opět zmizel. (viz str.4)

Jednota církve

Ef 4,1–6

Jeden je Pán, jedna víra, jeden křest. Pokud se k tomu křesťané pokoušeli přidat ještě něco dalšího, snadno se stávala z jednoty totalita. Vnějšně byla naše země nábožensky nejjednotnější v době temna. Chtěli bychom se k tehdejším způsobům vrátit? *Jednotu Ducha*, kterou mají křesťané zachovat, nepodmiňuje jednotná organizace, ale *láska a pokoj*. Církev je kompaktnější ve stovkách vzájemně se respektujících denominací než jako jeden institucní celek držený pohromadě kletbami a žaláři. Totalita je přitom životu stejně nepřátelská jako chaos. Má jen opačné předznamenání. Skutečná jednota je výrazem odpovědnosti ve svobodě. Pro křesťanskou církev je tento druh jednoty od počátku příznačný. Jiné důrazy zastává Pavel, jiné Petr, jiné Jakub, jiné Jan. Přesto se však *v lásce snášejí a jsou spojeni svazkem pokoje*.

Církev je Božím dílem. Ty, kteří ji tvoří, si Hospodin podle apoštola "již před stvořením světa vyvolil, aby byli svatí a bez poskvrny před jeho tváří." Legitimní součástí křesťanské církve je každé lidské společenství, které se dává tvárnit Otcem, Synem a Duchem svatým. Všichni pokřtění, kteří se hlásí k těmto třem božím osobám, tvoří jednotu. Spojuje je *týž Duch* a nese *táž naděje*. Ze spánku je probudilo stejné povolání, před nimi leží stejný cíl. Každý, kdo má za sebou ve své vyznavačské přítomnosti tuto minulost a směřuje ke Kristem zaslíbené budoucnosti, se - bez ohledu na jméno firmy, pod jejíž hlavičkou tak činí - stává nezpochybnitelným spolupracovníkem na Božím díle. Je součástí Božího vyvoleného lidu a tento statut mu nikdo nevezme.

Bibličtí pisatelé často konstatují určitou skutečnost a vzápětí nás vybídnou, abychom o ni *usilovali*. To není protimluv. O uchování reality je třeba vždycky usilovat! Cožpak jsme se nikdy nesetkali s člověkem, který si navenek uchovává lidské rysy a přesto se chová jako zvíře; s křesťanem, který mluví zbožně a přesto jedná jako pohan? Co bylo

Dokončení na str. 2

Aktualita: Z bohoslužby k 98. výročí vzniku Církve čs. husitské

Bohoslužbou, kterou vedl patriarcha Tomáš Butta s biskupským sborem, v chrámu sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí v Praze si 6. ledna připomněla Církev československá husitská 98. výročí svého vzniku. Kázáním posloužil pražský biskup David Tonzar, který připomněl, že smyslem založení nové církve bylo mj. i to, že po první světové válce mnoho lidí odpadlo od víry a tato denominace vyznávající svobodu svědomí jim chtěla umožnit návrat ke Kristu. Při slavnostní bohoslužbě se představili nový studentský duchovní Tomáš Novák a církevní kantor Zdeněk Kovalčík. V závěru připojila přání ministryně obrany Karla Šlechtová a shromáždění pozdravil i předseda Ekumenické rady církví Daniel Ženatý, který jako synodní senior Českobratrské církve evangelické upozornil na letošní 100. výročí své církve.

(hb)

Jméno, které miluji

„Je meno, ktoré mám tak rád, čo o ňom stále spievam, Ono mi zvučí na perách, aj keď sa modlievam. To Meno láskou znie stále a rozpráva o láske, o krvi, ktorá očistí a hriechu pozbaví. V tom Meně nový život mám, to Meno pokoj dáva. Do slávy večnej ponáhľam, moj Pán ma tam čaká. Ľúbim JEŽIŠA, ľúbim JEŽIŠA, ľúbim JEŽIŠA, veď za mňa život dal.“ **Je to jedna z písní, kterou si často opakuji, protože vyjadřuje to, co prožívám. Kvalitních písní, které oslavují jméno Ježíš, je jistě hodně. A Pán Ježíš je hoden toho, abych ho každý den velebil, vždyť mne zahrnuje stále svou milostí a požehnáním. Také následující píseň patří k mým oblíbeným písním.** ***„Ježíš, nejkrásnější ze všech jmen, Ježíš, slyší hlas můj každý den, ó Ježíš, mne v mém pádu pozvedá, ó Ježíš, krásné jméno má. Ježíš, přijde brzy jako Král, Ježíš, přines lásku na zem k nám, ó Ježíš, Jemu chválu zazpívám, ó Ježíš, krásné jméno má.“*** **Ještě jednu píseň připomenu, kterou jsem už v mládí často velmi rád zpíval v polském jazyce.** ***„Imię Jezus wiecznie świeże, zniszczyć go nie może czas. Więc Jezusa imieniowi niechaj śpiewa każdy z nas. W tym imieniu żywot wieczny, wolność błoga z rajskich stron, w nim swą miłość niewymowną wszystkim nam objawił On.“***

Jak jsem vděčný, že smím od mládí poznávat veliké tajemství „Jména Ježíš“. Jméno Ježíš znamená „Hospodin je spása.“ To jméno si nevymysleli lidé, ale bylo přineseno z nebe andělem, který je oznámil Marii i Josefovi. Je to jméno, které dal svému Synu sám nebeský Otec. Apoštol Pavel to vyjádřil v dopise křesťanům ve Filipis. ***„Proto ho Bůh vyvýšil nade vše a dal mu jméno nad každé jméno, aby se před jménem Ježíšovým sklonilo každé koleno – na nebi, na zemi i pod zemí – a k slávě Boha Otce každý jazyk aby vyznával: Ježíš Kristus je Pán.“*** **F 2,9-11. Rád klekám před Pánem Ježíšem každý den a velebím to vzácné jméno, protože je to jméno mého skvělého Spasitele a spolehlivého Průvodce na cestě života. Rád vyznávám s apoštolem Pavlem:** ***„To, že jsem poznal Ježíše, svého Pána, je mi nade všecko.“*** **F 3,8.**

I apoštol Petr to vyjádřil velmi výstižně, když byl vyslýchán před židovskou radou. ***„Ježíš je ten kámen, který jste vy, stavitelé odmítli, ale on se stal kamenem úhelným. V nikom jiném není spásy; není pod nebem jiného jména, zjeveného lidem, jímž bychom mohli být spaseni.“*** **Sk 4,11.12. Velebím Pána Ježíše, že v něm a v jeho jménu je i moje spasení. Jak jsem**

Dokončení na str. 2

Z církví doma i ve světě

Výzvy církve pro rok 2018: Nedostatečná formace křesťanů či posedlost osobní autonomií

Jaké jsou výzvy, kterým budou čelit křesťané v roce 2018, a jakých příležitostí by se měla církev v novém roce chopit? I na tyto otázky se snažili odpovědět lídři americké evangelikální organizace Gospel Coalition v článku zveřejněném minulý týden.

Za hlavní výzvy pro následující rok označili prohloubení sekularismu, ohrožení náboženské svobody a rostoucí kulturní nepřátelství vůči biblickému křesťanství. Znepokojivější problémy však dle jejich názoru číhají uvnitř samotné církve: Hřích, rozdělení církve, nedostatečná formace křesťanů, krize evangelikální identity a další.

Don Carson, prezident organizace, profesor a autor několika knih, uvedl, že součástí nebezpečného modlářství našeho věku, přinejmenším v západní kultuře, je posedlost osobní autonomií.„Tvrdíme, že je naše svaté právo zvolit si svou vlastní identitu, morálku, vlastní pravdu; bez větší odpovědnosti, jen abychom měli pravdu sami před sebou. Není divu, že se to projevuje chamtivostí, sexuální agresivitou a morálním zmatkem spolu s filosofickým materialismem," vysvětlil.

Lídři dále varovali před nedostatečnou formací křesťanů a poukázali na biblickou negramotnost věřících, kteří jsou podle nich více teologicky formováni médii než Biblí. Za příležitosti církve naopak označili evangelizaci, společenství a jednotu, biblickou gramotnost, formaci a trénink křesťanů. Církev by též měla být prorockým hlasem s centrem v evangeliu. „Evangelium přináší uzdravení a naději do světa strachu. Také konfrontuje každý idol a vyzývá všechny k učednictví, které něco stojí. Evangelium Ježíše Krista dává útěchu (Matouš 11, 29-30), ale nezaslibuje nám pohodlí (Mt 16,24)," uvedla Gospel Coalion.

www.krestandnes.cz

Na seznam Spojených států přibyla řada zemí porušujících náboženskou svobodu

Americká vláda změnila na konci prosince klasifikaci celkem 11 zemí v oblasti dodržování náboženských svobod. Deset států včetně Číny, Saúdské Arábie, Barmy či Íránu opětovně získalo označení "států se znepokojivou situací" podle amerického zákona o dodržování náboženských svobod ve světě. Na základě legislativy schválené v roce 1998 má vláda Spojených států prosazovat svobodu vyznání jako součást své zahraniční politiky.

"Ochrana náboženských svobod je naprosto zásadní pro udržení míru, stability a prosperity. Cílem těchto označení je zlepšit úctu k náboženské svobodě v těchto zemích," uvedlo americké ministerstvo zahraničí, které mezi země vážně porušující náboženské svobody zařadilo i Pákistán. Teprve před několika dny přitom vztahy obou zemí zkomplikovalo prohlášení Washingtonu, podle kterého Pákistán poskytuje útočiště teroristům. Americká vláda kvůli údajně laxnímu přístupu znovu pozastavila vojenskou pomoc Pákistánu v objemu 255 milionů dolarů (5,4 miliardy Kč). Bílý dům následně uvedl, že připravuje vůči Pákistánu další kroky.

podle ČTK

Příští setkání Taizé bude v Madridu

V Basileji skončilo 4. ledna setkání mladých organizované Komunitou z Taizé. Přítomnost křesťanů různých vyznání i poselství, které jim adresovali představitelé největších církví, ukazují, že jde o univerzální událost, sjednocující v modlitbě všechny evropské křesťany. Tématem setkání byla nevyčerpatelná radost evangelia. Bratr Alois k tomu podotkl: „Je nicméně velmi důležité, abychom měli na paměti, že pravou radostí evangelia není útěk od velkých problémů, které prožíváme. Naopak, evangelijní radost otevírá naše oči, abychom se těmto věcem dokázali postavit, abychom sami vstupovali do těžkých situací a podle svých možností do nich přinášeli pokoj... Říkal jsem mladým, že dokonce i do situací, které jsou poznamenané velkými problémy, můžeme vždy vnášet důvěru, důvěru a evangelijní naději."

Příští novoroční setkání mladých organizované bratry z Taizé bude probíhat v Madridu. Ve videoposelství za tuto volbu poděkoval tamní arcibiskup: „Především děkuji mladým lidem za společné putování ve víře. Církev musí žít v jednotě, aby vydávala svědectví o Ježíši Kristu," řekl kardinál Osoro. Ujistil také o tom, že místní církev se aktivně zapojí do příprav setkání. Pomoc deklarovali také občanští představitelé.

(red podle RaVat)

Jméno, které miluji

Dokončení ze str. 1

vděčný, že s Pánem Ježíšem smím kráčet každý den – celý život, už od svého mládí. Je skutečně věrným Průvodcem a nikdy mě v životě nezklamal.

Ještě chci připomenout slova Pána Ježíše, která on sám řekl o svém jménu. „A začkoli budete prosit ve jménu mém, učiním to, aby byl Otec oslaven v Synu. Budete-li mne o něco prosit ve jménu mém, já to učiním." Jan 14,13-14. Pán Ježíš řekl tato slova svým učedníkům a oni se mnohokrát přesvědčili, že ta slova Mistra pro ně platí. Přemýšlel jsem, zda ta slova platí i pro nás, kteří Pána Ježíše následujeme v současném světě. S velikou vděčností konstatuji, že mne Pán Ježíš už mnohokrát vyslyšel, když jsem ho prosil v Jeho Jménu. Je to zaslíbení pro každého křesťana, který Pána Ježíše přijal jako svého Spasitele a Pána a žije s ním. „Miluji tě vroucně, Boží Synu, miluji tě, Spasiteli náš. Tys na kříži sňal ze mne mou vinu, dík, že pro mne v nebi místo máš."

Stanislav Kaczmarczyk

Jednota církve

Ef 4,1–6

Dokončení ze str. 1

Bohem založeno, to máme *usilovně hledět zachovávat!* Máme držet stav založený a definovaný apoštolským zvěstováním: *Jeden je Pán, jedna víra, jeden křest*. Nemáme ztratit ze zřetele, kým jsme a kým máme zůstat. Církev se trhá tam, kde přestáváme mít jednoho Pána, kde ulpíváme na tom, co apoštolé neučili, kde pokládáme jen svůj křest za jediný pravý. Takové způsoby nejsou ve shodě s povoláním, kterého se nám dostalo.

Rozčlenění křesťanské církve na různé institucní celky jistě působí praktické komplikace. Místo jednoho kostela stojí v obci čtyři, místo univerzálního zpěvníku má každá denominace svůj vlastní. Tragické ovšem je, když některý z těchto institučních celků nerespektuje legitimitu toho druhého a přetahuje z něj lidi jako do jediné pravé církve k sobě. Tady ustává veškerá komunikace a vzájemné vztahy naplní nedůvěra. Toto jednání se přitom nezřídka schovává za slovo "ekumena". Kdo apeluje na to, *"aby všichni jedno byli"*, ten si onu jednotu málokdy představuje tak, že se důrazy, které zastává, přetaví v jiné. Předpokládá pravý opak – druzí se přizpůsobí tomu, co je blízké jemu. Ale *"svatá církev obecná"* není ani Římskokatolická ani Evangelická, nýbrž Kristova.

Odlišné projevy a důrazy neznamenají, že spolu křesťané netvoří jedno tělo a nejsou neseni jedním Duchem. Naplňuje-li jejich srdce Kristovo evangelium, jsou v jednotě. Ne v sociologické, ale v eschatologické, tedy v té jediné pravé, k níž byli povoláni. Je komické, když velkolepé ekumenické vize vykreslují lidé, kteří nevyjdou ani se svými nejbližšími. Jednota, o níž apoštol mluví, se přitom týká zejména toho nejužšího prostoru – mé rodiny, mého sboru, mé církve. Jsme-li *jedno tělo a jeden Duch*, máme-li *jednu naději*, musí se to odrážet v našich vztazích! Vyznáváme-li *jednoho Pána, jednu víru, jeden křest*, nemůžeme se nad sebe povyšovat a jednat spolu nečestně. Přiměřený je jen vzájemný respekt plynoucí z vědomí, že ti ze sousedního kostela jsou součástí svaté církve obecné stejně jako my.

Víra v trojjediného Boha se podle apoštola pojí se *skromností, tichostí a trpělivostí*. Tyto projevy dokládají její pravost. K herezi nedochází pouze na poli dogmatiky, ale i na poli etiky. Jednotu církve lze udržet jen tam, kde vedle vyznávání jednoho Pána, jedné víry a jednoho křtu, žijeme *lidsky ohleduplný život*. To je praktická *rovina povolání, kterého se nám dostalo*. Jako křesťané ovlivnění různými tradicemi vidíme různé věci různě. *Skromnost, tichost a trpělivost* však působí, že se ve své názorové rozmanitosti nezatracujeme, ale jednáme spolu s úctou jako se sobě rovnými. Vzkříšený Pán, jemuž jdeme z pozice svých tradic vstříc, nás přivádí k Bohu i k sobě navzájem. Žít z jeho evangelia je nejbezpečnější zárukou jednoty křesťanské církve.

Emanuel Vejnar

Svět potřebuje vnitřní svobodu

Tak také Duch přichází na pomoc naší slabosti. Vždyť ani nevíme, jak a za co se modlit, ale sám Duch se za nás přimlouvá nevyslovitelným lkáním.

Římanům 8,26

Milé společenství, byl to akt osvobození, když dnes před 500 lety augustiniánský mnich Martin Luther zde ve Wittenbergu, snad jen několik metrů odsud, zveřejnil na dveřích kostela svých 95 tezí. Pro něj to byl akt osobního osvobození od strachu z Boha, který žádá více, než může člověk splnit. Akt vysvobození z tlaku muset si spásu zasloužit.

Byl to také akt osvobození pro církev. Bylo to volání, aby se jeho katolická církev probudila k náboženské obnově. Luther nechtěl založit novou církev, nýbrž chtěl volat církev Ježíše Krista zpět k jejímu Pánu.

A byl to ovšem i akt osvobození pro svět. Že na místo diktátu moci a peněz nastupuje nová svoboda, jež se projevuje láskou.

Přít se s Bohem i se světem a být osvobozen z hlubokého zoufalství – pro Martina Luthera tato slova z Pavlova dopisu Římanům měla velmi konkrétní osobní význam: „Tak také Duch přichází na pomoc naší slabosti. Vždyť ani nevíme, jak a za co se modlit, ale sám Duch se za nás přimlouvá nevyslovitelným lkáním." Tak jsme to slyšeli.

A nyní my sedíme zde o 500 let později v zemi, která rovněž zápasí sama se sebou. V zemi, která je tak požehnaná jako nikdy dřív. V zemi, která ukázala ohromující míru empatie. V zemi, která vynaložila mnohé úsilí, včetně morálního úsilí. A zároveň jsme v zemi, v níž se leckteří cítí být morálně přetíženi. V zemi, kde lidé mají strach, že přijdou o svůj navyklý svět, o své jistoty. V zemi, která prahne po domově, po vlasti.

V zemi, která právě proto všechno tak naléhavě potřebuje reformační poselství o ospravedlnění pouhou milostí!

Této zemi nepomohou ani horní hranice podpory pro lidi v nouzi, ani morální hesla o výdrži. Tím, co potřebuje tato země, je nová vnitřní svoboda. Tím, co potřebuje tato země, je síla, která přemůže strach a posílí lásku. Tím, co potřebuje tato země je Duch, který přijde na pomoc naši slabosti. Tím, co potřebuje tato země, je ospravedlnění pouze z víry, nikoliv ze skutků.

Odkud se vezme nová vnitřní svoboda a nová naděje pro tuto zemi se vší její rozrůzněností na poli životních konceptů a orientačních zdrojů? My křesťané jsme i dnes početní a poselství o odpuštění a lásce, které nás nese, může i dnes spoluutvářet naši společnost. V uplynulém roce jsme se nebývalou měrou věnovali sami sobě. Při pohledu na Martina Luthera nechceme uctívat hrdinu. Před svými židovskými bratry a sestrami jsme vyjádřili svůj stud za štvavé řeči Martina Luthera proti židům a prosili jsme o odpuštění. Pojmenovali jsme i netoleranci vůči křtěncům a jiným tehdy pronásledovaným skupinám. Jako vinu jsme vyznali znevažování ostatních křesťanských konfesí a prosili jsme o odpuštění. A také jsme hlasitě řekli, co na druhých máme dnes rádi.

Nově jsme porozuměli, že Kristus není rozdělen, a proto ani jeho církev nesmí dlouho zůstat rozdělena. Nikdo ať si nemyslí, že se necháme odradit od cesty k viditelné jednotě v usmířené rozdílnosti. Nezdary nám nezabrání, abychom dál šli touto cestou. Svému bratru v Kristu kardinálu Reinhardu Marxovi a všem, kdo se spolu s ním zasazují o křesťanskou jednotu, děkuji za veškerou odvahu, za všechnu bratrskou a sesterskou sounáležitost, za všechno přátelství. A v den 500. výročí reformace volám z Wittenbergu na papeže v Římě: Milý papeži Františku, bratře v Kristu, srdečně ti děkujeme za tvé svědectví o lásce a milosrdenství, které je i pro nás protestanty svědectvím o Kristu. Děkujeme ti za vše, čím názorně symbolizuješ usmíření mezi církvemi. A až jednou přijdeš sem do Wittenbergu, pak my tebe – půl tisíce let po spálení klatební buly – uvítáme z celého srdce! Chceme mluvit s Kristem a pak odvážně jít kupředu. Spoléháme na to, že Duch přichází na pomoc naší slabosti.

Svět tak naléhavě potřebuje společné svědectví o Kristu! Svědectví, které jako církve můžeme vydat, však není vtíravým svědectvím. I církev je nastálo prosící církví. Nemůže chytračit. Zápasí a sténá na straně lidí tohoto světa a prosí o Božího Ducha a o orientaci. A o Boží sílu a Boží požehnání. I my napomáhejme tomu, aby naše země pocítila, jak je požehnaná a aby získala novou naději.

Názory, které patří k základnímu reformačnímu přesvědčení, jsou stejně jako tehdy i dnes požehnaným zdrojem síly pro životaschopnou společnost.

Ústředním přesvědčením víry je život z pouhé milosti. Což znamená vědomí o nekonečné hodnotě každého člověka. Každý člověk je stvořen k Božímu obrazu. Nikdo si nemusí svou důstojnost teprve zasloužit. Důstojnost nevzniká hospodářským výkonem. Ovšem ani mravní bezúhonností. Důstojnost je nedotknutelná. Naše síla jako země nespočívá v tom, že se naše děti již ve školce vytrénují pro globalizaci, nýbrž v tom, že děti hluboko v duši pocítí, jak cenní jsou jeden každý a jedna každá z nich.

Pro další z jistot víry užívali reformátoři staré slovo „pokání". První z 95 tezí je téze o pokání: *„Když náš Pán a mistr Ježíš Kristus řekl: ‚Čiňte pokání', chtěl, aby celý život věřícího byl pokáním."* Tato slova vyzývají k usebrání, k zamyšlení na sebou a k odstupu od sebe sama. To vše prospívá nejen kterémukoli jednotlivci, nýbrž i celé zemi. Jdeme vůbec správným směrem? Co se s námi děje, když v internetu na sebe bez zábran navzájem lijeme nenávist a posměch? Jaké máme pojetí politické debaty, když vidíme jen třísku v oku druhých lidí, a trám ve vlastním oku nepozorujeme? Kde jsou slepé skvrny v našem sebepojetí, když se vidíme jako zem, která prokazuje dobrodiní světu, ale už vůbec nevnímáme, že náš blahobyt byl vytvořen na úkor druhých? Prvními oběťmi námi způsobené klimatické změny jsou právě ti lidé, kteří k ní přispěli

Dokončení na str. 3

Přísný pán

Pokračování z minulého čísla

Mámě sebrali za trest kbelík, hadr a koště, kterézto výrobní prostředky sloužily ke zvelebování zmíněného zařízení kolektivní péče a druhotně přispívaly ke zvýšení životní úrovně naší rodiny.

Tatínek, vyznáním evangelík a povoláním instalatér, také nemohl tvrdit, že by jeho řemeslo mělo zlaté dno, zvláště když poznával, že praxe moc nepřeje šikovným rukám a poctivé mysli. Nechodil na melouchy, neokrádal, necpal se na dobré kšefty. Prostě byl neuvěřitelně slušný, což rodině dost škodilo. Nikdo mu však nic nevyčítal. Oba mí rodiče, ačkoliv v tu dobu zdánlivě bezmocní, věřili, že se Bůh postará o své Spravedlivé. Zdá se, že jejich víra byla vpravdě prorocká, třeba zkraje to vypadalo dost chmurně.

Školské úřady mě nekompromisně zařadily do ústavu pro tělesně postižené děti, který byl od mé rodné hroudy vzdálen tři hodiny jízdy vlakem. V neděli odpoledne tatka doprovodil mne i maminku k vlaku. Vracívala se nočním rychlíkem zpět domů, když mě předtím odevzdala ústavním zdem a personálu. V pátek za rozbřesku opět vyjížděla, aby si mne mohla na kočárku dovézt narvaným odpoledním vlakem domů. Jsem si skoro jist, že po tu dobu, kdy jsme takhle dojížděli, jezdil Přísný pán s námi. Pomáhal mamince vláčet nemohoucího synečka vlakem sem a tam se zapřením přímo heroickým.

I na mne hledíval a snad říkal: „Vydrž, synku, tohle dokážeš. Neplač, nevzpírej se, buď hodný a usmívej se na pana průvodčího, on pak jistě pomůže mamince při vystupování z vlaku. Nedělej to horší, než to máš. Co by řekli lidé, kdybys zlobil nebo byl protivný? Udělal bys ostudu sobě, mamince a nakonec i mně!“

Naštěstí se za poměrně krátký čas víra mých rodičů prakticky osvědčila. Tatínek získal náborový byt i zaměstnání v místě, kde byla moje škola. Říkalo se jí „Jedličkárna“. Tento osvícený pseudonym částečně prozrazoval jejího zakladatele.

Nastaly šťastnější časy. Nám brášchům i rodičům se líbil byt a tátovi i jeho nové zaměstnání v továrně, které přineslo i trochu víc peněz do chalupy, jak s oblibou říkával.

Do nové školky jsem vplul jako rybka do bystré vody. Ani jsem neměl čas uvědomit si, že nejsem po tělesné stránce úplně kompletní. Byli jsme tam všichni tak nějak podobní. Když jsem byl starší, uvažoval jsem, že kdybych byl Pán Bůh, že bych ze svých spolužáků sestavil několik dokonalých jedinců s obvyklým počtem funkčních rukou a nohou. Nápad to byl dobrý, ale přebývalo by několik hlav, s nimiž bych si já, coby Pán Bůh, nevěděl rady.

Na vozíku jsem projel z mateřské školy do základky. Bylo fajn, že nás bylo víc, kteří jsme spolu chodili do mateřské a po dosažení zhruba sedmi let věku jsme společně vstoupili do výchovně vzdělávacího procesu. Tedy základní devítileté školy. Pro nás speciálně s doplňkem v názvu školy, kterým jsme se definitivně oddělili od normálního světa a byli nemilosrdně selektováni do menšiny tělesně postižených. Malému klukovi to tak nepřijde. Odložit problém ale neznamená, že v souladu s Parkinsonovým zákonem zmizí. On se jen usadí někde na dně. Jako lógr v ranní meltě mojí babičky. Vůbec si nevzpomínám, že bych v té době zažíval nějaké obyčejné věci ze světa zdravých dětí. Divadlo? Kino? Výstavy? ZOO? Snad v rámci povinné výuky někdy něco. Doma asi nikdy. Lámu si hlavu – čím to bylo? Jediná odpověď je nasnadě – mohl za to Přísný pán. V tu dobu se už definitivně sžil s naší rodinou. Hlídal maminku před sociálními pracovnicemi. Museli jsme doma mít všechno jako v klícce – samozřejmě ve vyčištěné klícce. Mohly kdykoliv přijít a odvést mne do internátu. Nebo ne? Byla to jen temná hrozba, která se pod vlivem Přísného pána usadila v duši mojí maminky? Co si pamatuju, věnovala se přímo s nadlidskou pečlivostí vzornému vedení domácnosti. Vždy uklizeno, vyžehleno, navařeno. Ve zbývajícím čase mi pomáhala s učením a přípravou na vyučování. Pomáhala mi balit učebnice a sešity do obalů, ořezávala mi pastelky, dohlížela, abych měl v hlavě i ve školní tašce všechno, co budu potřebovat druhý den. Ráno mne vodila do školy – to už jsem měl svou první protézu, odpoledne ze školy. V ničem jsem nevynikal, už vůbec ne ve zlobení. Za celou základní školní docházku dvě nevinné poznámky. Něco jsem zapomněl nebo tak nějak. Největší dobrodružství mých raných školních let byla flusačka – pomocí patentní tužky zvané verzatilka jsem se kuličkou papíru snažil dofouknout za krk Marcelky s copánky. Možná jsem ji miloval, ale jak to zjistit? Přísný pán už tehdy lustroval nejen mé spolužačky, ale i spolužáky, kteří by mohli nepřímo nebo přímo způsobit nějaký můj poklesek.

Maminka mne vodila do školy do mých třinácti let. Bylo asi hrozné, že jsem se nevzepřel, ale tehdy Přísný pán již naplno okupoval moji mysl. Říkal mi – hele, neblázni. Když budeš chodit sám, můžeš nejen přijít k úrazu, ale kluci a holky tě svedou k darebáctví, jak to pak vysvětlíš doma? A co když bude snížená známka z chování? Není dost na tom, že se stále potácíš mezi dvojkami a trojkami? Dokonce jsi byl u psycholožky. Ta ti také řekla, že musíš přidat, abys měl lepší výsledky. Kam chceš jít, když budeš selhávat v chování i v důležitých předmětech? Podívej se na sebe a řekni, co si počneš, když se nedostaneš na střední školu?

Podíval jsem se na sebe a zjistil jsem, že Přísný pán má zase pravdu. K tomu mne doma chválili, že nedělám potíže, že mám hezké známky, uklízím si v zásuvkách a neprohlížím si s klukama sprosté obrázky. I Pán Bůh mohl být se mnou spokojen, mé dobré skutky určitě převažovaly nad zlými. Přísný pán vyhrál kolo nazvané Moje dětství a já se dostal na střední školu. Maminka už mne nedoprovázela. Přísný pán ji zřejmě ukonejšil, protože v té době už měl všechno, co se mne týkalo, pod kontrolou.

Odmaturoval jsem za cenu naprosté ztráty svobody. Ani o prázdninách to nebylo lepší – kromě pobytů v lázních nebo u dědečka a babičky jsem nevytáhl po celou dobu středoškolských studií nos z domu. Těžce na cvičišti, lehce na bojišti. Hm. Pěkná pitomost. Ze školy a domů, do školy a zase domů. Několikrát jsem si také všiml, že někteří spolužáci mají průšvihy. Jeden chtěl skočit z okna, protože mu něco došlo. Tehdy jsem nevěděl, co mu došlo. Je přece dobré pilně studovat, v neděli jít do kostela, ve středu mezi křesťanskou mládež a nepřemýšlet o něčem, co nemohu změnit. Jak to, že to Pavel nevěděl? Copak on neměl svého Přísného pána, který ho držel v lati? Co je to za blbost, přistavit si k otevřenému oknu invalidní vozík a pokusit se o volný pád z prvního patra internátu? Tedy, na tohle bych žaludek neměl. Jsem si jist, že by mi nic takového můj Přísný pán nedovolil. Naštěstí můj spolužák spadl z vozíku dřív, než se mu podařilo na okno vyškrábat.

Pokračování příště

2. Láska

Mt 22,37-40, 1 K 13

Ježíš řekl: "Miluj Hospodina, Boha svého, celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou myslí. To je největší a první přikázání. Druhé je mu podobné: `Miluj svého bližního jako sám sebe.´ Na těch dvou přikázáních spočívá celý Zákon i Proroci." (Mt 22,37-40)

Láska je tedy základem plné lidské existence. V tomto smyslu píše i apoštol Pavel korintským křesťanům známý "Žalm lásky" (1 K 13), který jistě patří mezi velmi známé biblické texty, avšak jehož slova mohou být znovu a znovu oslovením a inspirací.

Slovo láska je v dnešním vyjadřování často pokřivené, někdy možná se biblická láska, agapé, stala docela cizím pojmem. Co je pravá láska? Tu nelze definovat, tu je třeba žít. Apoštol Pavel nám ji však přibližuje: *Láska je trpělivá, laskavá, nezávidí, láska se nevychloubá a není domýšlivá. Láska nejedná nečestně, nehledá svůj prospěch, nedá se vydráždit, nepočítá křivdy. Nemá radost ze špatnosti, ale vždycky se raduje z pravdy. Ať se děje cokoliv, láska vydrží, láska věří, láska má naději, láska vytrvá. Láska nikdy nezanikne* (1 K 13,4-8a).

Známé je biblické poselství o stvoření k "obrazu Stvořitelovu". Člověk je tedy do světa postaven, aby činil Boží vůli, aby činil dobro. Pavlův Žalm lásky vyjadřuje, že bez lásky nic dobrého nevzniká: *Kdybych mluvil jazyky lidskými i andělskými, ale lásku bych neměl, jsem jenom dunící kov a zvučící zvon. Kdybych měl dar proroctví, rozuměl všem tajemstvím a obsáhl všecko poznání, ano kdybych měl tak velikou víru, že bych hory přenášel, ale lásku bych neměl, nic nejsem. A kdybych rozdal všecko, co mám, ano kdybych vydal sám sebe k upálení, ale lásku bych neměl, nic mi to neprospěje* (1 K 13,1-3). Bez lásky je život prázdný a neužitečný, bez lásky nelze nic opravdu dobrého vytvořit, bez lásky vše ztrácí smysl, ztrácí hodnotu. Láska je nutnou podmínkou smysluplnosti jednání.

Svět je zmítán mnoha velkými problémy. Vývoj životního prostředí s probíhající klimatickou změnou a podílem člověka na jejím odstartování a průběhu vede k tomu, že se ptáme, zda je žádoucí změna lidského jednání vůbec možná. Někteří environmentalisté vkládají naděje do strachu, který lidé začnou prožívat, až opravdu hmatatelně pocítí negativní důsledky nežádoucích klimatických změn. Avšak pozitivní hnací silou není a nemůže být strach, nýbrž láska. Skutečná láska k Bohu, která není jen záležitostí citu, nýbrž i rozumu a jednání (srov. dvojpřikázání lásky v podání Markově a Lukášově; Mk 12,30, L 10,27) směřují k dobrému, citlivému zacházení s Božím dílem a k spravedlivému sdílení Božích darů s druhými, které je nedílnou součástí lásky k druhému člověku, k bližnímu. Ta však především znamená přinášet mu to nejdůležitější – poselství o Boží lásce, o Kristově vítězství, o vítězství dobra nad zlem. Že současnost vypadá úplně jinak? Jonášova kniha hovoří o obrácení beznadějně svévolných Ninivanů, o zázraku, kterému Boží prorok Jonáš nevěřil, a asi ani věřit nechtěl. Poselství této knihy je aktuální. Změna lidského jednání je možná. Nelamme tedy hůl nad světem, jako ji Jonáš lámal nad Ninivany. V místě a čase, kde jsme, usilujme plnit poslání, které dostáváme: být solí země, být světlem světa (Mt 5,13-16). Informace o světových problémech a hrozbách nám připomínají, jak důležité je jít po Kristově cestě a angažovat se pro Boží věc; jak záleží na tom promítnout do životní praxe lásku k Bohu i lásku k bližnímu. Nemáme sice budoucnost ve svých rukou (a to je jistě dobře), avšak Pán Bůh nám dává příležitost být spolupracovníky na Jeho díle, usilovat o dobro a dobře jednat, a tak svými slovy, postoji i činy zvát na cestu k nebeskému království.

Jiří Nečas

Názory čtenářů

Jeruzalém

V posledním čísle minulého roku v ET-KJ redakce uveřejnila zprávu ČTK, že zástupci některých křesťanských církví v Jeruzalémě vyzvali amerického prezidenta, aby zvážil své rozhodnutí uznat Jeruzalém jako hlavní město Izraele, protože tímto uznáním vyvolá zvýšenou nenávist a násilí.

Jsem smuten z toho, že tito církevní představitelé se nechali zastrašit nepřáteli Izraele. Americký prezident našel odvahu říci pouze pravdu, protože již v době Davidova království byl Jeruzalém hlavním městem Izraele. Je zřejmé, že nepřátelům Izraele nejde o pokojné soužití.

Již v deklaraci o nezávislosti v r. 1948 Izrael nabídl pokojnou a přátelskou spolupráci všem svým sousedům, ale odpovědí byl soustředěný útok šesti okolních armád na nově vzniklý stát s cílem ho zničit. Asi tam nikdy nebude pokoj pokud se nezmění jejich postoj, jejich myšlení, aby usilovali o skutečný pokoj s Izraelem. Jak v Palestinské autonomii, tak v Hamásem ovládaném Pásmu Gazy jsou pečlivě plánovány akce v podněcování nenávisti a to zvláště v dětech. Masové prosazování bezvýhradného přijetí nenávistné doktriny vůči Izraeli je velmi dobře propracováno a ovládá téměř všechny složky společnosti – školy a učebnice, media, rodiče, učitele. Imámové jsou velmi vlivní a kladou důraz na džihád a mučednictví. Náprava této výchovy bude dlouhá a složitá. Nejlepší v co můžeme doufat je postupné ochabování nyní nezdolného palestinského nacionalismu a světovládných islámských tužeb, ale v současné době nejsou vyhlídky moc pozitivní.

Epicentrum této zvláštní země je Jeruzalém. Toto město je jedinečné tím, že je jediné o kterém Bible výslovně říká, že se máme za něj modlit. (Ž 122,6) V současné době jsou naše modlitby potřeba více než kdy jindy.

David Parsons, hlavní mluvčí ICEJ (Mezinárodní křesťanské velvysla-

Dokončení na str. 4

Svět potřebuje vnitřní svobodu

Dokončení ze str. 2

ze všeho nejméně.

Ano, pokání a z něj rostoucí pokora prospívá kterékoliv zemi!

Srdce reformační víry bije v přesvědčení o svobodě. *„O křesťanské svobodě“* se nazývá nejdůležitější spis Martina Luthera. A svoboda je dnes jedním z megatémat naší doby. Je svoboda svobodou od všech povinností? Je svobodou možnost volit mezi tisícem nabídek? Nebo spočívá svoboda ve vnitřní síle držet se vlastního svědomí i proti vnějším autoritám, neboť nic nás nemůže oddělit od Boží lásky v Kristu Ježíši, našem Pánu – jak to vyjádřil apoštol Pavel? I zde přichází Duch na pomoc naší slabosti, neboť kde je Duch Páně, tam je svoboda! Ručit za své přesvědčení, vstupovat do veřejné debaty nikoliv ze vzteku, nýbrž z vnitřní svobody – takové jednání potřebuje naše země. Taková svoboda prospívá naší zemi!

Z tohoto místa, odsud z Wittenbergu vzešla duchovní obnova: pro lidi v Německu, v Evropě, po celém světě. Pro muže i ženy. Pro lidi ze všech sociálních vrstev. Dnešní 500. výročí reformace je tedy pro mne dnem vděčnosti. Vděčnosti za ony náboženské podněty k obnově, které vyšly z reformace a které působí až do dneška. Je to den vděčnosti, že se z mezikonfesních konfliktů a válek v minulosti dnes stalo smíření, porozumění, ba i přátelství. A ty budou i dále růst spolu s nadějí, že se mohou stát znamením pro svět – pro svět, který je ohrožen konflikty a rozkoly. Prosím Boha v tento den, aby nám daroval sílu jít dále touto cestou a tak nám dal i to, co je pro církev budoucnosti to nejdůležitější, totiž: abychom my sami vyzařovali lásku, o níž mluvíme.

A pokoj Boží, který převyšuje všechen náš rozum, bude střežit vaše srdce i mysl v Ježíši Kristu. Amen.

Heinrich Bedford-Strohm,
předseda Rady Evangelické církve
v Německu

Kázání při výročí reformace 31.10.2017
ve Wittenbergu

Předposlední pražský biskup Jan IV. z Dražic

(* asi 1250 Dražice u Benátek nad Jizerou – + 5. 1. 1343 Praha)

Nastoupil úřad 1301 - ještě za Václava II., ale jeho hlavní působení spadá do doby Jana Lucemburského, jemuž napomáhal. V r. 1312 se účastnil koncilu ve Vienne. (Kromě úsilí o nápravu církve tam byli odsouzeni templáři a beghardi, uvažovalo se také o křížové výpravě.) V Čechcách vystupoval proti dominikánské inkvizici, která krutě potírala „beghardy" - zřejmě valdenské - dával přednost přesvědčování. Byl proto obžalován u papežské kurie (vyšehradským kanovníkem a královským kancléřem Jindřichem ze Šumburka, který byl spřátelen s Janem XXII.) a v r. 1318 sesazen. Obhajoval se v Avignonu, což trvalo jedenáct let. Až v roce 1329 se mohl vrátit do Prahy. Vedl dále ostré spory se žebravými řády. (Jeho nástupcem se stal Arnošt z Pardubic.)

Jeho kulturní přínos byl významný: Podnítil sepsání kroniky Františka Pražského, dal přestavět biskupský palác (na Malé Straně), budoval kanovnický kostel sv. Jiljí, v Roudnici kamenný most, augustiniánský klášter a špitál. Z Avignonu přivezl cenné rukopisy s iluminacemi, které ovlivnily zdejší umění. Je pokládán za stoupence šlechtického nacionalismu.

Bohuslav Vik

Společnost pro obnovu mariánského sloupu se nevzdává

Vážení přátelé,

14. 9. 2017 zastupitelstvo hl. města Prahy rozhodlo zrušit všechny dohody a smlouvy ohledně umístění repliky Mariánského sloupu na Staroměstské náměstí. V současné době probíhá silná snaha společnosti pro obnovu sloupu toto rozhodnutí zvrátit. Ukazuje se potřeba další petice, aby rozhodnutí zastupitelstva bylo neodkladně splněno. Jménem těch, kteří si obnovu sloupu v centru Prahy nepřejí, prosíme, abyste si vytiskli tuto petici a připojili své údaje a podpis. Můžete také požádat o podpisy své rodiny a přátele.

Vyplněné a podepsané archy posílejte, prosím, na adresu společnosti VERITAS do Telče:

Historická společnost VERITAS,
nám. Zachariáše z Hradce č. 21,
588 56 Telč I

S poděkováním za zvážení a pozdravem

Pavel Černý

P.S. Další materiály naleznete na:
http://marianskysloup.com/clanky/petice-za-vykonani-usneseni-zhmp-ve-veci-marianskeho-sloupu/#more-567

Smutná zpráva

Poslední den loňského roku 31. prosince 2017 zemřel ve věku nedožitých 90 let Mgr. Jaroslav Kubový - kazatel Církve bratrské.

Jaroslav Kubový se narodil 5. března 1928 v Člupku (okres Ústí nad Orlicí). Středoškolské studium ukončil v r. 1947, teologii studoval v letech 1947-1952 na Komenského bohoslovecké fakultě v Praze.

Jako kazatel začínal v České Skalici a od poloviny roku 1966 až do roku 1988 byl kazatelem-správcem sboru v Praze 3 – Žižkově. Od roku 1975 vykonával funkci člena Rady Církve bratrské a v období 1988-1993 funkci předsedy Rady Církve bratrské.

Rozloučení se konalo v pátek 12. ledna 2018 v modlitebně Sboru Církve bratrské v Praze 3 – Žižkově.

(red)

Názory čtenářů

Dokončení ze str. 3

nectví Jeruzalém) říká : My, kdo v Jeruzalémě žijeme, vnímáme, že boj o Jeruzalém neskončil. Skutečná bitva o Jeruzalém se nevede jen ve fyzické oblasti. Jde o duchovní boj proti silám, které si nepřejí naplnění Božích zaslíbení. Modleme se dnes, aby se Izrael nenechal zastrašit hrozbami islamistů a nepřestal budovat Jeruzalém, a aby se ani národy nenechaly přemoci strachem, který se snaží nepřátelé Izraele šířit nad svatým městem. Modleme se také za světové vůdce, aby sehráli podobnou roli jako kdysi Kýros, Darius a Artaxerxes – každý z nich prohlédl lži a triky nepřátel a Bůh si je použil, aby posílili Židy, kteří budovali Jeruzalém. Konečně, modleme se za pokoj Jeruzaléma.

A na závěr úryvek řeči, kterou pronesl ministerský předseda Izraele Benjamin Netanjahu k Valnému shromáždění OSN v září 2017 ... vrátili jsme se do Zaslíbené země, oživili jsme svůj jazyk, shromáždili jsme své vyhnané a vybudovali jsme moderní, prosperující demokracii. Díváme se zpět a žasneme nad zázračným znovuzrozením našeho národa, hledíme dopředu s hrdostí na pozoruhodné věci, jimiž bude Izrael nadále přínosem pro všechny národy. Jak řekl prorok Izaiáš:" Dal jsem tě za světlo národům, abys byl spása má do končin země."

Jan Trnka

(citace z časopisu Slovo z Jeruzaléma, křesťanský hlas pro Židy a Izrael – se souhlasem redakce)

Naše recenze

"Křesťan. Věřit. Žít": biblicky poctivá – společensky nekorektní

Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Praze 4 – Jižním Městě vydal knížku **Ulricha Parzanyho pod názvem: „Křesťan. Věřit. Žít."** Ulrich Parzany je teologem, pastorem a evangelistou německé luterské církve. Jeho kolegové mu někdy žertem říkávají „německý Billy Graham". Nejsou daleko od pravdy. Ulrich se zaměřil na evangelizaci, a to nejen na osobní rovině a ve skupinách a sborech, ale podobně jako Billy Graham, i ve velkých halách a na stadionech. Působil ve výboru Německé evangelické aliance, vedl Lausannské hnutí pro světovou evangelizaci v Německu, a kromě své práce v YMCA pořádal evangelizace v Německu i v jiných zemích pod názvem ProChrist. Podobně jako Billy Graham v Essenu (1993) se odvážil použít moderní techniku pro zvěstování evangelia. Po několik let evangelizoval v Německu se satelitním televizním přenosem do dalších zemí, včetně České republiky.

Parzany při své evangelizační službě nasbíral mnoho zkušeností s interpretací biblických textů a s oslovením dnešního člověka a některé uložil do svých publikací. Ve výborném překladu faráře Michala Šourka je nyní v pěkné češtině k dispozici nová kniha, která je pečlivým shrnutím evangelia pro sekularizovaného Evropana i pro člověka, který v církvi vyrostl, dosud neuvěřil a třeba i s církví ztratil kontakt.

Není pochyb o tom, že silnou stránkou Parzanyho je hned začátek knihy o obrácení člověka. Jde o svěží a biblicky založenou interpretaci setkání člověka s Bohem a obratu, ke kterému dochází při osobním setkání s Bohem v Ježíši Kristu. Velmi civilně a srozumitelně je vysvětlen vztah obrácení a křtu. Ulrich připojil i svědectví o svém vlastním obrácení. Kniha vede k praxi zbožnosti a zaměřuje se na modlitbu a čtení Bible. Autorita Písma svatého je v textu silně podtržena a autor zásadně používá slovo Bible s velkým „B". Je to zcela v duchu pravidel českého pravopisu, která umožňují takto psát slovo Bible jako vyjádření náboženské úcty. (Proč někteří autoři píší např. slovo Korán s velkým „K" a slovo Bible s malým „b" mi zůstává záhadou). Bible není obyčejnou knihou! Parzany se vypořádává s námitkami a z Písma dovozuje pevnou autoritu Písma a ochotu svatého Boha sestoupit na lidskou rovinu a promluvit svým Slovem prostřednictvím lidských autorů.

V knize najdeme velmi cenné propojení evangelizace s eklesiologií. Parzany nezapře, že není „jen" evangelistou, ale že zvát ke Kristu znamená zvát i do jeho těla – církve. Přes všechna selhání a pády církve není možno toto společenství věřících v Ježíše obejít a zakotvení v církvi je zcela zásadní. Parzany je silně ekumenický a vedle církve katolické, pravoslavné, evangelické v reformačním pojetí, vysoce hodnotí i církve svobodné, charismatické a letniční. Parzany má pochopení pro klasické církve s pevnou liturgií i pro nové eklesiologické modely, které jsou méně formální a používají hudbu inspirovanou popovou scénou. V kapitole o službě rozvádí misii a nevyhýbá se také roli Ducha svatého v misijním poslání církve. Podtrhuje důležitost darů Ducha svatého, jejich používání i rozvíjení.

Parzany zdůrazňuje otázku posvěcení křesťana. Posvěcení chápe jako dílo, kterým nás Bůh chce změnit. Posvěcení je pro něj proces proměny, který není výsledkem lidského výkonu, ale otevření se Božímu působení a poslušnému vykročení na cestu za Kristem. Posvěcení roste z lásky a vděčnosti k nebeskému Otci. V otázkách praktického následování se nevyhýbá manželství, sexualitě a rodinnému životu. Posvěcení není samoúčelné, ale ústí do odpovědnosti za společnost, ve které žijeme. V dalších kapitolách jsou probírány útoky pokušení a nevyhýbá se ani působení ďábla. Ve výkladech Parzanyho není evangelium prezentováno jako nasládlá humanistická limonáda formovaná současnou společenskou „korektností", kdy někteří křesťané již nemají odvahu mluvit o ďáblu a o Božím soudu. Parzany bere Písmo vážně, a tak otevřeně mluví o otázkách smrti, soudu, vzkříšení. Zásadně odmítá změkčilé křesťanství, které si z evangelia vezme pouze Boží lásku, ale stydí se, nebo již neví v to, co je v Bibli tak jasně popsáno např. v Ježíšových slovech o úzké cestě, která vede k životu a široké cestě, která vede do zahynutí.

Kniha je psaná aktuálním způsobem a hodí se nejen jako příručka pro osobní evangelizaci, ale také jako manuál pro katechezi. Je to svěží četba od autora, který má vhled do života nejrůznějších lidí dnešní doby, a to nejen v Evropě, ale i v jiných kontinentech. Parzany dovede kontextualizovat a jednotlivé kapitoly se dotýkají i konfliktních otázek. Kniha je biblicky poctivá a tím je v některých kapitolách pro dnešní společnost nekorektní. Taková ale již Bible je, jen nehladí, ale nastavuje člověku zrcadlo a někdy zcela nekompromisně varuje! Poděkování patří autorovi i evangelickému sboru v pražském Jižním Městě, jeho faráři a všem, kteří umožnili vydání mimořádně dobré knihy.

Knihu je možné objednat a zakoupit nejen v tamním sboru (za 155 Kč), ale také v knihkupectví Kalich a Samuel:
http://jizni-mesto.evangnet.cz/parzany/

Pavel Černý

Můžete pomoci alespoň jednomu

Bangladéš – Burkina Faso – Filipíny – Indie – Nepál – Uganda

Dálková adopce PLUS®

darujte chudému dítěti naději a možnost chodit do školy

od 400 Kč měsíčně

Asa bydlí ve slumu v Bangladéši a brzy oslaví 9. narozeniny, přesto je teprve v 1. třídě. Rodiče si nemohli dovolit posílat ji do školy dříve. Díky pravidelné podpoře bude mít šanci na lepší život.

Vaše dary dají dětem nové možnosti:

- kvalitní vzdělání,
- denně teplé jídlo,
- zvěstování evangelia.

Dárce dostane čtyřikrát za rok zprávu o dítěti.

Nadace Mezinárodní potřeby
e-mail: nadace@mezinarodni-potreby.cz
www.dalkova-adopce.cz

Inzerce

Celoroční rekreace v centru Krkonoš - pro skupiny a rodiny nabízíme chalupu "Muchomůrka" ve Svobodě nad Úpou.
Bližší info u br. faráře Samuela Hejzlara, tel.: 603 578 108.

č. 15

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

KOSTNICKÉ JISKRY
Evangelický týdeník

3/2018

24. ledna 2018 ✦ ročník 103 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 7. února 2018

Z obsahu

* *Plné uzdravení*
* *Tvé jméno je Noe*

Poselství k neděli Septuagesimae

Běh pro nepomíjitelný věnec
1 K 9,24–27

Významnou událostí v životě tehdejších lidí v Korintu bylo pořádání známých istmických her, které probíhaly jednou za dva roky a konaly se už asi od 7. – 6. stol. př. Kr. Vítěze při nich obdarovávali věncem z břečťanu nebo z miříku celeru. Vítěz se také ve společnosti těšil stejnému postavení a vážnosti jako třeba vojevůdce, který vyhrál bitvu. Apoštol Pavel byl zcela jistě těmito sportovními hrami inspirován. Využívá dobře známou ilustraci, aby křesťanům v Korintu, ale i nám sdělil, jak se máme jako křesťané chovat v každodenním životě. Možná se ptáte, co má sport společného s vírou a životem křesťanů? Pavel přirovnává život víry k běhu a potřebné sebedisciplině. Víra totiž není sprint, ale vytrvalostní běh. Běh na dlouhou trať. I my potřebujeme výdrž, vytrvalost, sebekontrolu a dlouhý dech. To jsou prostředky, které nás mají udržet na cestě za Bohem. I sportovec si nemohl dělat, co chtěl, ale musel se podřídit tvrdé sebekázni. Pochopení poměru vytrvalého a disciplinovaného tréninku k vítězství (na olympijských hrách) má pomoci i nám v našich vlastních životních zápasech na poli duchovním. Sebeovládání však není samo o sobě cílem. Záleží také na směru našeho běhu, čemu nebo komu běžíme vstříc, záleží na cíli. Náš cíl je před námi, na něj se těšíme a ten nás posiluje. Křesťan se podobá běžci, který běží upřen k cíli, aby dosáhl vítězství a odměny. Tím vítězstvím je Kristovo vítězství nad smrtí – vzkříšení, a účast křesťanů na něm. Odměnou je samotný Kristus. Apoštol používá tyto obrazy, aby vyjádřil „napětí" a dynamismus křesťana uchváceného Kristem. To je určení a poslání života. O tom psal apoštol Pavel v jiném „běžeckém oddíle": *„Nemyslím, že bych již byl u cíle anebo již dosáhl dokonalosti; běžím však, abych se jí zmocnil, protože mne se zmocnil Kristus Ježíš. Bratří, já nemám za to, že jsem již u cíle; jen to mohu říci: zapomínaje na to, co je za mnou, upřen k tomu, co je přede mnou, běžím k cíli, abych získal nebeskou cenu, jíž je Boží povolání v Kristu Ježíši."* (Filipským 3,12-14).

Tomáš Tyrlík
biskup
Slezské církve evangelické a. v.

Ke stému výročí vzniku republiky volíme prezidenta

Mezi nacionalismem a národní lhostejností

Vážení čtenáři,
vstoupili jsme do jubilejního roku 2018, který nám signalizuje 100. výročí založení Československé republiky v novodobých dějinách. Toto výročí má svůj velký význam. Žijeme v době, kdy jsme svědky různých výbuchů nacionalismu. Balkánská krize byla pro celou Evropu varováním, kam až může tvrdý nacionalismus zajít. Stopy nacionalismu můžeme dnes vidět v celé Evropě v různých formách pravicového i levicového extremismu. Na druhou stranu se ztrácí vlastenectví a někteří jako by vyhlíželi, že se národy rozpustí v kotli multikulturalismu a šedé zóny soudobého pluralismu.
Pro české země měl vznik republiky velký význam národního sebeuvědomění a přinesl také plnou občanskou a náboženskou svobodu. I když tento rok slavíme vznik našeho státu odloučeni od Slovenské republiky a také Podkarpatské Rusi, je na místě připomenout historické, kulturní, politické i náboženské rozměry našich moderních dějin. Náš národ prošel nadějnými i těžkými dobami. Mnohokrát byl pokořen svou vnitřní nejednotností a také útoky zvnějšku, z nichž nejtvrdšími byly nacismus a komunismus. Z Boží milosti nám bylo dovoleno náš stát zachovat a stát se součástí dnešní demokratické Evropy. Říká se, že tam, kde se nestudují dějiny, vrací se středověk a jsou opakovány chyby minulosti. Letošní výročí je dobrou příležitostí podívat se k počátkům našeho státu i k jeho dalšímu vývoji. Může to vést k novým inspirativním odpovědím na otázku po smyslu českých dějin.
V tomto roce si také připomínáme vznik jedné z našich protestantských církví – Českobratrské církve evangelické. Tato církev vznikla v jubilejním roce sloučením církve reformované a luterské. I toto výročí nás může vést k zamyšlení nad vývojem křesťanství v naší zemi a odkazem české i světové reformace pro dnešní dobu.
Srdečně Vás jménem Kostnické jednoty zveme k účasti na letošních významných výročích, a to jednak četbou článků, ale také i aktivním rozhovorem, který je možné vést na stránkách Evangelického týdeníku, ale také v jednotlivých sborech a jistě i doma v rodině, mezi generacemi a mezi vašimi přáteli.

Jménem Kostnické jednoty

Pavel Černý

Vidět Ježíše na staletí dopředu

Mk 15,12-32 (Zachariáš 3)
Vidět Ježíše na staletí dopředu. Tak můžeme nadepsat toto zamyšlení. Lze to ale – vidět Ježíše na staletí dopředu? Jistě: pro novozákonní pisatele je zásadní, že Starý zákon mluví o Ježíši. Nespadl z čistého nebe, nevynořil se odnikud. Mesiáš měl být dítětem židovského národa, pokračovatelem jeho staletých dějin. Apoštolové neumí bez Staréh zákona o Ježíši vůbec mluvit. A jistě: už starozákonní Izraelité a Židé Ježíšovy doby vyhlíželi vykoupení – a Vykupitele; doufali v obnovu království – a v příchod Krále; očekávali očištění chrámu – a příchod Smírce. Jakoby nad stránkami Písem mohli vidět Ježíše na staletí dopředu.
Ale co přesně viděli? Zacharjáš viděl vše podstatné: Jóšuu (Ježíše, řečeno novozákonně), kterak stojí před Božím soudem, a byl zproštěn viny. Viděl, že Hospodin „odklidí vinu této země v jediném dni". Viděl předzvěsti kýženého krále, „služebníka, zvaného ‚Výhonek'" (Jr 23,5-8; 33,15nn; Iz 11,1). Prorok slyšel „evangelium podle Zacharjáše". A přece to pak v evangeliích vypadá tak jinak! Ježíš (Jóšua) není kněžského rodu. Nestojí před soudem Božím, vinný, a ospravedlněný, nýbrž nevinný před Římany, kteří ho odsoudí k smrti. A do ornátu ho odívají žoldáci. A za trůn mu slouží šibenice, kříž… Jako by evangelia obracela starozákonní vidění naruby. Jako by z moci a slávy, kterou viděl prorok, dělala nouzi; a z nouze ctnost. Jako by při čtení bylo nutné před závorku vytknout opačné znaménko. Očividně neplatí, že jen kdyby Ježíšovi současníci četli Bibli pořádně, prostě a jednoduše by v něm poznali Mesiáše. Tohle poznání nebylo jen tak nabíledni, muselo být člověku dáno shůry, vírou.
Ale pojďme se podívat na Zacharjášovo vidění; abychom jeho očima mohli uvidět Ježíše. „Ukázal mi velekněze Jóšuu, jak stojí před Hospodinovým poslem, a po pravici mu stál satan, aby proti němu vznesl žalobu." Proč? „Jóšua totiž, jak stál před poslem, byl oděn do špinavého šatu." Jóšua asi nikdy nestál v andělském shromáždění; a neběhal v „pokálených" šatech. Byl to vůdce navrátilců ze zajetí, iniciátor

Dokončení na str. 2

Aktualita: Pražský hrad ke 100. výročí vzniku republiky

U příležitosti 100. výročí vzniku Československa chystá Pražský hrad hned několik výstav. Na prvních dvou, které se konaly v průběhu ledna, si návštěvníci mohli zdarma prohlédnout české korunovační klenoty či vzácné rukopisné a archeologické památky.
Od 10. do 15. ledna se konala výstava s názvem "V základech státnosti", kde byl mj. vystaven originál Zlaté buly sicilské, a od 16. do 23. ledna "Symbolická moc českých korunovačních klenotů".
Další tři výstavy se zaměří na vývoj českého státu od středověku až do současnosti, státní symboly a také na méně známou staletou historii Hradní stráže.

(red)

Z církví doma i ve světě

Manželství bez mýtů

Další ročník Národního týdne manželství proběhne 12. - 18. února 2018.

Kromě mýtu, že manželstvím končí dobrý sex a že vás dále čeká jen větší a větší nuda, obestírá manželství nespočet moderních mýtů. Sňatek je jediný doživotní trest, kde vám nepomůže dobré chování. Manželství není loterie, v té se aspoň někdy vyhrává. I ženatý může být šťastný. Jen se to nesmí dovědět manželka. Manželství je přechod od slova smět ke slovu muset. Kdo z nás neslyšel bezpočet podobných vtipů a narážek o manželství, které jako by naznačovaly, že sňatkem končí veškerá romantika, zábava, zájem o druhého, štěstí, svoboda atd. Ale není to všechno trochu jinak?

Již dvanáctý ročník Národního týdne manželství, největší iniciativy na podporu manželství v ČR, proto nese motto „Manželství bez mýtů" a pokusí se odpovědět na nejvíce omílané mýty o manželství. NTM proběhne již tradičně v týdnu sv. Valentina od 12.-18. února 2018. Na zahajovací tiskové konferenci opět vystoupí zástupci odborné veřejnosti, politiků, duchovních i dalších osobností, pro které je manželství stále jednou z největších hodnot v životě.

„Manželství je na jedné straně opředeno mnoha přehnaně romantickými představami a na druhé straně je terčem cynismu, který vyvěrá ze zranění a zklamání, které přináší každý dlouhodobý vztah. Mnoho lidí vstupuje do manželství s nereálnými představami a očekáváními od svých partnerů, které není v lidských silách naplnit. Jiní lidé se zase děsí dlouhodobého manželského svazku, protože uvěřili mýtům, které zveličují to, co v manželství stojí hodně energie a úsilí, aniž by ale ukázali na krásu a hloubku, které tento nejintimnější vztah přináší. Každé dobré manželství chce mnohem víc než lásku.", řekl koordinátor NTM Petr Adame. NTM je skvělou příležitostí, kdy se páry mohou inspirovat, jak ze svého dobrého manželství udělat ještě lepší nebo, pokud je to třeba, obnovit to, co se časem ve vztahu vytratilo. Je iniciativou, která spojuje celou škálu organizací, jednotlivců, odborníků, měst i církví a která již v minulých letech na oslavu manželství a pro jeho podporu zorganizovala stovky akcí po celé České republice.

Více informací o kampani a akcích je možné nalézt na stránkách www.tydenmanzelstvi.cz a www.facebook.com/tydenmanzelstvi

Pro další informace kontaktujte:

Petr Adame, koordinátor NTM
telefon: 605 874 765, e-mail:adame@tydenmanzelstvi.cz
Mgr. Jiří Unger, tiskový mluvčí NTM
telefon: 777 842 000, e-mail:unger@tydenmanzelstvi.cz
Ing. Mgr. Marie Nováková, 2. tisková mluvčí NTM
telefon: 775 204 208, e-mail: novakova@tydenmanzelstvi.cz

Národní týden manželství vznikl v roce 1996 ve Velké Británii, v roce 2007 se poprvé konal v ČR a v současné době se připravuje ve více než dvaceti dalších zemích světa. Cílem akce je posílit vztahy v manželství a zvýraznit potřebu zabývat se otázkou vztahových dovedností jako předpokladů dobrého manželství a též motivovat laickou a odbornou veřejnost, média i veřejně známé osobnosti, aby alespoň jednou za rok podpořili důležitost manželství.

Mimořádná sbírka pro nadaci pomáhající obětem znásilnění v Kongu vynesla přes 424 tisíc korun

Loni v září vyhlásila synodní rada ČCE mimořádnou sbírku pro nadaci Panzi Foundation, která financuje provoz nemocnice v Kongu, jež pomáhá znásilněným a zmrzačeným ženám. Sbírka vynesla 424 217 korun. Děkujeme všem, kdo přispěli.

Znásilnění je v Kongu používáno jako válečná zbraň, a to jako zbraň velmi ničivá. Cílem není uspokojení sexuální touhy, ale zmrzačení žen, které přináší rozklad celých komunit, v nichž jsou ženy často hlavní ekonomickou silou. Obětmi jsou nejen dospělé ženy, mladé i staré, ale také dívky včetně kojenců. O této situaci mluvil na loňském valném shromáždění Světového luterského svazu dr. Mukwege, který v roce 1999 založil v Kongu nemocnici poskytující pomoc těmto obětem. Práci nemocnice financuje nadace Panzi Foundation, jíž poputuje výtěžek sbírky.

www.e-cirkev.cz

Steve Chalke: Doslovný výklad Genesis stojí za úpadkem důvěry v Bibli

Podle baptistického pastora konzervativní evangelikální čtení příběhu o stvoření podpořilo erozi důvěry v Bibli. Steve Chalke, známý obhájce stejnopohlavních církevních sňatků, říká, že biblický příběh o stvoření je doopravdy „radikálním poselstvím o přijetí a rovnosti" a výklad tradicionalistů se míjí s jeho opravdovým významem.

Správné pojetí by podle něj mohlo zachránit víru mladých lidí, kteří nesouhlasí s konzervativním přístupem k sexualitě. „Církev se příliš dlouhou dobu pokouší obhajovat historicitu příběhu o stvoření, o Noemově arše a mnoha dalších, a tak selhává v příležitosti předat to pravé poselství," uvedl Chalke. „Současně tak nevědomky hraje roli při rozpadu důvěry v autoritu a relevanci Bible," dodal.

Biblický příběh o stvoření podle něj nebyl napsán tak, aby vysvětloval historii nebo vědu, ale jako záměrná parodie verze populární v Babylonské říši, která v té době držela Izraelity v exilu. „Pokud se podíváme na strukturu a datování, víme, že první příběh o stvoření byl velmi pravděpodobně napsán, aby vyvrátil tvrzení, se kterým přišel extrémně násilnický, hierarchický, sexistický, nacionalistický a dehumanizující babylonský příběh," vysvětlil Chalke.

„Genesis tomu úmyslně protiřečí a podvratně učí, že existuje jen jeden Bůh, že Bůh je dobrý a že každý člověk – muž a žena z jakékoliv úrovně společnosti – byl stvořen a jmenován zástupcem Boha. Nejen ti, kteří jsou mocní," doplnil. „Vědomí tohoto dodává Genesis obrovskou hloubku a sílu, nemluvě o odstranění zbytečného a scestného střetu s vědou," prohlásil Chalke.

Zdroj: Christian Today

Vidět Ježíše na staletí dopředu

Dokončení ze str. 1

obnovy, obnovitel chrámu. Jakkoli ale Jóšuův pozemský ornát možná zářil čistotou, srdce zmazané bylo. A nejen jeho, velekněz zastupuje izraelské shromáždění! Však je tu satan, doslova „žalobce", a žaluje: „To že má být velekněz? Ten má obětovat za lid? Ten že postaví chrám? Vždyť se na něj podívejte!" (Kolikrát přebíráme ďáblovu práci, když si stěžujeme jeden na druhého! A kolikrát jsme se ocitli v Jóšuově kůži, nezpůsobilí ke službě, s „pokáleným" svědomím…)

Rituálně a snad i morálně nečistý velekněz skutečně nemá co pohledávat v chrámě, natož před nebeským trůnem. Přesto Hospodin žalobce kárá: „Což to není oharek vyrvaný z ohně?" Jak by asi měl vypadat? Vždyť vyvázl ze zajetí! A Hospodin, aniž na Jóšuovi žádá omluvu, či vysvětlení, z čirého soucitu a z lásky k chrámu a lidu přikazuje dvořanům, aby kněze vysvlékli z těch hadrů a přinesli čistý ornát: „Pohleď, sňal jsem z tebe tvou nepravost." A nakazuje, aby mu na prostovlasou hlavu – další kněžská nemožnost - vsadili turban. (Jak jen si Hospodin uzpůsobuje nezpůsobilé! Nečeká, až se vydrhneme a vylouhujeme, sdrátujeme a zaletujeme, nýbrž na svůj účet se sám ujímá naší nezpůsobilosti. Jediným slovíčkem poráží satana.)

Hospodin Jóšuu potvrzuje v kněžské službě, a víc než to: „Budeš-li chodit po mých cestách a střežit své pověření, pak budeš obhajovat můj chrám a střežit má nádvoří - a já ti dám právo přicházet mezi ty, kteří zde stojí." A ostatní navrátilé kněze – to asi budou oni „druhové, kteří sedí před tebou" – prohlašuje za důkaz, že daruje „svého služebníka, zvaného ‚Výhonek'": podťatý Judův kmen znovu oživne a z pahýlu Davidova rodu přece jen vyraší král.

Jóšuovi a jeho druhům, celé komunitě muselo toto vidění vlít krev do žil. Národ snášel soud exilu, co si za staletí lehkovážnosti a nevěry nadrobil. Bůh sám ho rozptýlil; jen několik málo vyhnanců se odvážilo domů. Našli Jeruzalém v troskách, chrám rozvalený, oltář zbořený, kněžstvo pochybné. A přece se Hospodin – ohlašuje Zacharjáš - postavil na jejich stranu! A odpouští svým viníkům, převléká pokálené, hájí obviněné a nebeské pocty slibuje „oharkům vyrvaným z ohně". Evangelium podle Zacharjáše!

Kde a jak v tomto vidění vidíme Ježíše takříkajíc na staletí dopředu? Co vidíme? Vidíme nejprve pravý opak golgotské scény! Žádný křik davu a pohanský soud, nýbrž satanovu neúspěšnou žalobu a Boží zastání. Žádné zhanobení člověka, ale jeho očištění. Žádný posměch a smrt, nýbrž povolání do Božích služeb. A přece – učí Zacharjáš – máme v Ježíši, v tom na Golgotě, vidět „oharek vyrvaný z ohně". Právě Ježíš, ten z Golgaty, je zelený „Výhonek" z rodu Davidova: výhonek vyrvaný z ohně. Ano, tahle napolo spálená větvička! Tenhle Ježíš je Mesiáš: Kristus ukřižovaný, právě jako ukřižovaný. Ten ukřižovaný je Kristus! Nejen ten divotvorný a laskavý Ježíš; a nejen až ten vzkříšený a všemocný: nýbrž právě ten slabý, oběšený, posmívaný, ten k uzoufání, ten, který se sám ptal, proč ho Bůh opustil… Ten je Kristus a je povolán za Kněze, za našeho Oběťníka a Smírce, Přímluvce! Toho Bůh vyrval z ohně soudu a jedním slovem, v jediném dni z něho sňal vinu – naši vinu, vinu země. A smí tedy vstoupit do nebeského shromáždění a protiřečit satanu a všem ostatním žalobníčkům.

Co Zacharjáš viděl? Neviděl hnusnou Golgotu, nýbrž nebe. Neviděl odsouzence, viděl ospravedlněného. Neviděl, jak si smrt bere Jóšuu z Nazareta, ale jak velekněz Jóšua ohlašuje nový život. Zacharjáš neviděl Krista ukřižovaného; viděl ale, co Kristův kříž skrývá, co Kristův kříž znamená, co jemu, Bohu i nám přináší.

Starý zákon ohlašuje Boží moc a moudrost, slávu Izraele, spásu světa. Takového Ježíše mohli starozákonní lidé „vidět na staletí dopředu": slavného, vítězného, silného, živého. Ale on přišel skryt pod opakem: jako dítě z Betléma, jako nazaretský soused, jako venkovský učitel, jako prorok, kterého vlastní lidé zradili a okupanti umučili. Ale právě to je ona Boží sláva, jeho moc i naše spása. Zacharjášovo vidění odhaluje ctnost v nouzi, moc v slabosti, Boží slávu v Ježíšově tváři, odpuštění v nečistém kříži. Boží slova z nás snímají všechnu vinu. A víra to slovo slyší: a tak ho má. Amen.

David Beňa

Ke kořenům českého ekumenismu: Josef Cvrček a Josef Beran

Ekumenické hnutí se rozvíjelo v naší zemi na různých rovinách. Nejdéle mu odolávaly vztahy mezi Římskokatolickou církví a církvemi evangelickými. Doba protireformace a dlouhé období habsburské monarchie s náboženskou perzekucí zasely mnoho napětí a bolestí. Ze strany protestantských církví zůstalo mnoho nedůvěry a často podceňování katolické církve. V době před Druhým vatikánským koncilem (1962-1965) byla Římskokatolická církev ještě blokována ve svých ekumenických iniciativách. Byla to doba, kdy mezi protestantskými církvemi již dávno existovaly vztahy spolupráce a duchovní sounáležitosti, které dostaly jasnější obrysy v misijní službě deklarované při prvním světovém misijním kongresu v Edinburghu, v roce 1910.

A přece se našli dobyvatelé hradeb oddělujících římské katolíky a evangelíky. Nedávno jsem měl příležitost s účastníky ekumenické konference biskupů navštívit v Německu koncentrační tábor v Dachau. Je to strašné místo, kde na nás dopadl děs a zahanbení nad tím, co je v rámci lidské rasy možné. Při procházení tábora, včetně plynových komor, jsem musel vzpomínat na dva lidi, kteří se v Dachau potkali a také se tam spřátelili. Jedním z nich byl výrazný evangelista, kazatel a také tajemník Rady Církve bratrské (tehdejší Jednoty českobratrské) Josef Cvrček (1882-1949). V době 2. světové války byl za pomoc židovské rodině zatčen a uvězněn právě v Dachau. Ve stejné době byl v Dachau uvězněn pozdější arcibiskup a kardinál Josef Beran. Oba Josefové se v koncentračním táboře seznámili a sdíleli vězeňskou celu. Farářů bylo v Dachau uvězněno více. Jiným Čechem byl profesor Nového zákona Jan Merell, pozdější děkan Cyrilometodějské teologické fakulty. V určitém období vězni neměli k dispozici Bibli. Postupně zjistili, že kazatel Cvrček má mimořádnou znalost Písma a dovede celé biblické oddíly citovat zpaměti. Znovu se potvrdila známá pravda, že v utrpení jsou lidé ochotni překonat různé bariéry a vzájemně si pomáhat. Vztah obou Josefů – Cvrčka a Berana – je příkladem tzv. „ekumenismu krve" – ekumeny, která se rodí v utrpení. V koncentračním táboře, kde byla slyšet a cítit pracující krematoria, vězni nemohli vědět, zda přežijí. V takové situaci se setkávali a povzbuzovali u biblického poselství a setrvávali ve společných modlitbách.

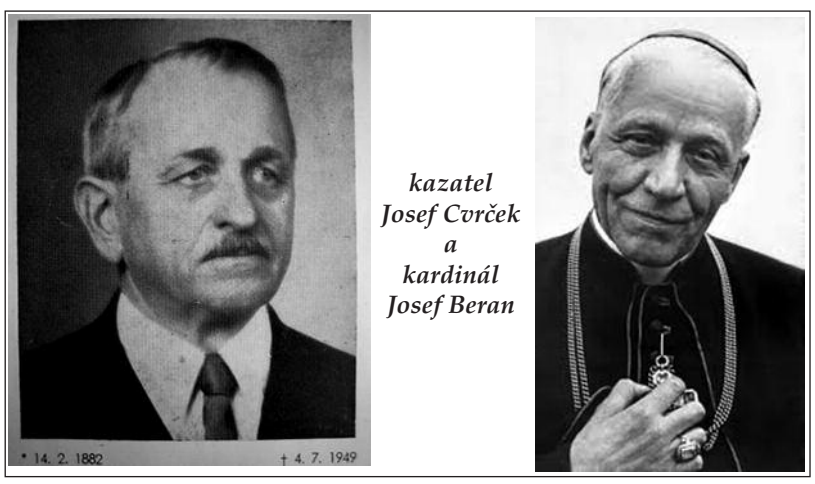

kazatel Josef Cvrček a kardinál Josef Beran

Nakonec oba Josefové přežili a vrátili se do své země. Oba byli už jiní. Zmizely mnohé předsudky a přátelství mezi kazatelem jedné z evangelických církví a katolickým arcibiskupem pokračovalo. Když kazatel Josef Cvrček zemřel, napsal ve své kondolenci kardinál Beran, že vyjadřuje upřímnou soustrast nad úmrtím „šlechetného Josefa" a je ho „pamětliv ve svých modlitbách". Pro pražského arcibiskupa Berana nastala další nesnadná doba. Nacistická hrůzovláda byla vystřídána hrůzovládou komunistické diktatury. Ještě dalších šestnáct let byl střídavě vězněn na různých místech ve své vlasti. Nakonec si mohl odjet pro kardinálské jmenování do Říma. Přijel tam v době probíhajícího Druhého vatikánského koncilu a zasáhl svým projevem do tvorby deklarace Dignitatis humanae, zaměřené na náboženskou svobodu. Kardinál Beran před koncilem otevřel českou

Dokončení na str. 3

Přísný pán

Pokračování z minulého čísla

Pavel si tehdy pobyl nějaký čas na psychiatrii a hodně hodin strávil s naší školní psychouškou. Zajímavé je, že se díky tomuto nerozvážnému jednání dostal z intru. A to si představte – ujala se ho nějaká pěstounská rodina. Jezdil pak každý den sám na elektrickém vozíku domů i do školy, nechápu, kde vzal tu odvahu. A co ti pěstouni? Nebáli se, že se třeba schválně skutálí do metra? Jak to, že se hazardně spoléhal na pomoc cizích lidí při nastupování a vystupování? Jak to, že mně v metru kdekdo nadává do mrzáků a on si jezdí po Praze jako kníže pán?

Jsou věci, kterým dodnes nerozumím. Ale chci se vrátit do zlatých studentských let.

V posledním ročníku střední školy se do mne zamilovala Magdaléna. Nádherné jméno. Vídal jsem ji často recitovat na školních slavnostech, ve svazácké košili vítala vzácné hosty. Měla zlaté vlasy a modré oči, a to v době, kdy všichni šíleli po Madoně. Já nešílel ani po Madonně, ani po Magdaléně. Jasně, že byla hezká. Neměla sice jednu ruku funkční a měla trochu hrbatá záda, ale uměla to zařídit tak, aby se na to moc nekoukalo. Také mívala epileptické záchvaty, ale ve škole se jí to nestávalo. Cítil jsem se hodně dobře, když o mne projevovala zájem. Nejdřív mi nabídla, že se mnou zajde do knihovny, pak mne dokonce pozvala do kina. Kluci se mohli zbláznit žárlivostí a závistí a Přísný pán byl mrňavý jak pan Tau, když se změnil na loutku.

Měl jsem narozeniny, pozval jsem Magdalénu do cukrárny U Myšáka. Uklouzl jsem na schodech a spadl. Kromě modřin jsem si vyslechl od návštěvníků kavárny něco o kriplech, kteří chodí do veřejných místností. Magdaléna byla ohromná. Pomohla mi vyhrabat se na nohy, ale pokus vylézt po točitých mramorových schodech jsme neopakovali. Seděli jsme pak do tmy ve Františkánské zahradě a já jí vyprávěl o svém dědečkovi, který mne, když jsem byl ještě mnohem menší než teď, vozil na ryby ve speciálním sedátku přimontovaném na rámu jeho stoletého bicyklu. Myslím, že musela tušit, že tehdy jsem asi byl šťastnější než teď, když mám před sebou velkou odpovědnost za svou maturitu a nad sebou Přísného pána. Samozřejmě, že jsem jí o něm neříkal. Byl ale s námi i v té Františkánské zahradě. Velmi pozorně nás sledoval a poslouchal každé slovo.

Vůbec mě tehdy nenapadlo, že bych měl Magdalénu doprovodit ze schůzky domů. Tak jsem byl přísně vedený. Řekla si o to a já se zhrozil při pomyšlení, že už je vlastně skoro osm večer a naši o mně nic nevědí. Zdálo se mi, jako kdyby se ušklíbla, ale nevěnoval jsem tomu pozornost. „Tak zas někdy...“, řekla Magdaléna a nastoupila do tramvaje číslo devět. Přišel jsem domů a zalhal, že jsem si musel něco hledat v knihovně a zdržel jsem se. Přísný pán to komentoval – nejen, že chodíš s cizí holkou bez vědomí rodičů, ale ještě lžeš. A ke všemu lžeš hodně mizerně, podívej se na maminku, jak je smutná. A táta dělá, že nic neslyšel, aby to nemusel řešit. Nakonec jsem se ke všemu přiznal. I k tomu pádu v cukrárně U Myšáka. Beztak by to maminka poznala, když mi pomáhala při koupání. Řekla jen – už nic takového nedělej. Děvčata jsou falešná. Ráda tě může mít jen slušná křesťanská dívka, která ocení, že jsi charakterní snaživý člověk a máš své povolání.

Magdaléna to ale se mnou nevzdala. Občas mi pomáhala s matikou. Sedávali jsme v parku nebo v knihovně a počítali příklady k maturitě. Bylo zajímavé, že jsem se opravdu viditelně zlepšil. V matematice určitě a dokonce i v tom, jak nepadat v kavárně ze schodů. Našel jsem pár triků, jak chodit po točitých schodech a ještě se přitom tvářit, že mi ta kavárna patří. Přísný pán byl docela spokojený, když viděl, jak dobře si vedu.

Přišlo jaro a s ním i hormony. Už jsem se viděl, jak si po maturitě vedu Magdalénu k oltáři, jen jsem nevěděl, co bude, než k tomuto slavnostnímu aktu dojde. Magdaléna to ale věděla:

„Myslím, Franci,“ říkala mi tak důvěrně, „měli bychom uvažovat, co s námi bude, až odmaturujeme.“

S Přísným pánem po boku jsem se snažil učinit zadost našim citům, křesťanské morálce i očekáváním.

„No, to víš, že jsem nad tím dumal. Až si najdeme nějaké slušné zaměstnání, až dobře poznáš moje přátele v církvi i rodiče, mohli bychom se vzít. Nežádám tě ještě o ruku, protože nemáme odmaturováno, ale docela určitě o tom vážně přemýšlím,“ pravil jsem skoro slavnostně, pokukuje přitom jedním očkem na Přísného pána, který si zdánlivě bez účasti čistil nos.

„Cóóóó?“ vyskočila Magdaléna jako čertík z krabičky. „Ty jsi asi vážně vadnej! Proč bych se jako měla vdávat? Vždyť ani nevím, jestli...“, řekla něco, co dodnes nejsem schopen pořádně domyslet. Nebylo to nic z konverzačního repertoáru, který jsem dosud znal. Přísný pán se sarkasticky usmál a otočil se zády.

„Počkej, nevyšiluj,“ řekl jsem, když jsem se trochu vzpamatoval. „Co sis vlastně představovala ty, že s námi bude?“

„Tak koukej. Doslechla jsem se, že ti vaši zažádali o bezbariérový byt. Předpokládám, že oni zůstanou ve vašem bytě a ty půjdeš do nového. Myslela jsem si, že mě máš natolik rád, že bychom spolu mohli začít žít. Nemyslím natrvalo, spíš jakoby na zkoušku, chápeš? Třeba jako přátelé nebo tak nějak. Já bych se ti starala o domácnost, mohli bysme taky spolu jezdit k tomu tvýmu dědečkovi, něco bychom si určitě i našetřili, protože ve dvou jsou náklady daleko nižší, chápeš? No a časem by se ukázalo, jak nám to spolu jde. V kuchyni i v posteli. Takhle mi to teda připadá normální, víš? A ne hned nějaká pitomá veselka, když vlastně o sobě vůbec nic nevíme.“

Po tomto rozhovoru jsem se musel na pár věcí zeptat. Koho? Ptal jsem se sám sebe, ptal jsem se Pána Boha i Přísného pána.

Pokračování příště

3. Koruna života

V knize Janova Zjevení jsou zachyceny dopisy sedmi maloasijským sborům. Jedním z adresátů je sbor ve Smyrně. Postavení křesťanů v rámci římské říše nebylo na sklonku prvního staletí nijak snadné, natož záviděníhodné. Pyšný císař Domitián, za jehož vlády zřejmě kniha Zjevení vzniká, si nárokuje až božské pocty. Ty mu však nemohou křesťané nikdy přiznat. Proto dochází k všelijakým napětím, k vlnám brutálního útisku a pronásledování.

Protivenství a různé ústrky se nevyhnou ani sboru ve Smyrně. Ta tedy patří k největším i nejkrásnějším městům. V tomto důležitém obchodním městě žije silná a i poměrně vlivná židovská menšina. Z jejího zdárného podnikání mají nemalý prospěch i Římané. Proto vycházejí vstříc schopným i bohatým židovským obchodníkům. Křesťané se tak dostávají do dvojího ohně. V listu do Smyrny slyšíme o překážkách a ústrcích právě ze židovské strany. Křesťané pocházejí převážně z nižších společenských vrstev. Svou jinakostí, výlučností i sociální ubohostí se stávají trnem v oku. Vzbuzují nelibost. Jsou snadným terčem.

Židé požívají v dané chvíli určitou státní ochranu. Toho se zřejmě snaží využít a křesťanům jejich postavení pokud možno ještě co nejvíce ztížit. Jestliže potupují křesťany, tupí tím ovšem i jejich Pána – Krista. Nicméně – nechtějme zde předčasně a lacině zevšeobecňovat. Určitá konkrétní synagoga se staví zřejmě nepřejně vůči určitému chudému křesťanskému společenství.

Smyrna je bohaté město. Je tu ale také i chudý a utiskovaný křesťanský sbor. A jeho chudoba se stává příčinou pohrdání a úsměšků. Jakou roli může sehrávat takový sbor v prosperující společnosti? Nebude ho jeho vnější bezvýznamnost srážet a stavět kamsi na samý okraj?

Vnější chudoba a malost nejsou a nemusí být nijak na překážku věrnosti. Utiskovaný sbor si smí přivlastnit potěchu i posilu. Sbor ve Smyrně neslyší od svého Pána žádné výtky, žádné pokárání. Vždyť Bůh dopouští, ale neopouští.

Sbor není ponechán jen sám sobě. Posiluje ho ten, který je Alfa i Omega. A od něho přichází i povzbuzení, které skutečně nese. Pán církve ví o chudém sboru ve Smyrně, jakož i o věrných hloučcích křesťanů kdekoliv a kdykoliv jindy. „Vím o tvém soužení a tvé chudobě, ale jsi bohat“. Nezapomněl jsem na tebe. Neztratil jsem tě z očí. Neboj se. Jestliže snášíš trpělivě posměch a neseš rozmanitý kříž; jestliže netoužíš po moci a slávě, pak jsem u tebe a hluboce s tebou soucítím.

Sbor má prokázat svou věroučnou hlubinnou zakotvenost, svou věrnost, v nesnadné situaci, v postavení bezesporu značně složitém. A tu se ptáme: Jde zde jenom o pronásledování? O viditelné příkoří? Bylo těžší dosvědčovat víru za komunistického režimu, anebo dnes – ve rvavé povrchní konzumní společnosti? Opravdu už nehrozí věřícím nebezpečí?

Na trnité a křivolaké cestě za Ježíšem se nerozdělují hned vavřínové věnce, ceny pro vítěze. Navzdory nezájmu většiny se na tuto cestu vydávají noví lidé. I tam, kde bychom to vůbec nečekali. Jistě – mohou se setkávat s těžkostmi a problémy, i když docela jinými než věrní na sklonku prvního století. Tito všichni však smějí slyšet nadějné a povzbudivé slovo, že o nich Pán ví. Nejsou, nejsme mu lhostejní. Křesťan není bezejmenným zrníčkem zapomenutým kdesi v moři pouštního písku.

První křesťané nejednou trpěli. Dopadal na ně těžký kříž. Raná církev byla církví vyznavačů, leckdy přímo mučedníků. Věřící nicméně vědí, že nesnadná cesta má smysl i nadějný cíl.

Sbor může být vnějšně chudý, nemusí ani ve všem držet dýchavičně krok s nároky společnosti, a přece může paradoxně zbohacovat svou jinakostí. Tento pohled se může stávat, věřím, povzbuzením i pro naše malé sbory. Vždyť kdo ví, co nás čeká v brzké budoucnosti po finanční, hospodářské stránce. Zásadní je otázka: Koresponduje vždy vnější chudoba s vnitřním bohatstvím?

„Buď věrný až na smrt, a dám ti vítězný věnec života“. V těchto slovech zřejmě nejde pouze o to, aby křesťan vydržel v nastoupené cestě až do konce vyměřených pozemských dní. Důraz je spíše položen na nasazení života. Na to, aby člověk malověrně necouvl. A to ani před krajností. Ten, kdo se v tomto smyslu osvědčí, dostane „vítězný věnec života“. Jde o život v plném společenství s Kristem. Výhled k tomuto slavnému cíli je důraznou pobídkou k vytrvalosti, ke statečnému nesení kříže.

Odměnu, onu nebeskou cenu, nelze ovšem nijak vynutit. Bylo by jistě smutným, ba až tragickým nedorozuměním, kdyby někdo chtěl získat mučednickou korunu za každou cenu, a proto až programově vyhledávat rizika a konflikty. Odměna, onen „věnec života“, je a zůstává vždy darem. Dává ho ten, který sám o sobě říká v božské plnomoci: „Já jsem vzkříšení a život. Kdo věří ve mne, i kdyby umřel, bude žít“ (Jan 11,25). Kristus ví o těch, kdo ho následují úzkou cestou. Je a bude s věrnou církví. V přítomnosti a jednou v plnosti ve svém království.

Jaroslav Nečas

Ježíš se modlí za všechny věřící

"Neprosím však jen za tyto, ale i za ty, kteří ve mne uvěří skrze jejich slovo, aby všichni byli jedno, jako ty, Otče, ve mně a já v tobě, aby i oni byli jedno v nás, aby svět uvěřil, že jsi mě poslal. A já jsem jim dal slávu, kterou jsi dal mně, aby byli jedno, jako my jsme jedno. Já v nich a ty ve mně, aby byli dokonáni v jedno a aby svět poznal, že ty jsi mě poslal a že jsi je miloval, jako jsi miloval mě. Otče, chci, aby i ti, které jsi mi dal, byli se mnou tam, kde jsem já, aby hleděli na mou slávu, kterou jsi mi dal; neboť jsi mne miloval před založením světa. Spravedlivý Otče, svět tě nepoznal, ale já jsem tě poznal a i tito poznali, že jsi mě poslal. A oznámil jsem jim tvé jméno a ještě oznámím, aby láska, kterou jsi mě miloval, byla v nich a já v nich."

Jan 17,20-26

Právě přečtené verše jsou považovány za velekněžskou modlitbu. Jde o vysvěcení učedníků, které se děje mocí Božího slova. Učedníci však zároveň dostávají Boží slávu, kterou Hospodin ve Starém zákoně tak žárlivě střeží. (Iz 42,8) Znamená to tedy, že Boží sláva není pro nás věřící nedostupná, protože nám září v Kristu Ježíši. (Iz 60,1) Boží slovo nám však nepřináší jen Boží slávu a moc, ale formuje nás i k obrazu božímu a tím pádem i k jednotě.

Vztahu mezi Synem a Otcem v nebesích je charakterizován láskou, zvláště k Božímu Slovu. Tento ideál platí i pro nás. Jen díky ní můžeme být zasvěceni do Kristova díla. Jednota by pro nás měla představovat skutečnost, že v našich životech hraje tu nejvýznamnější roli Bůh. Jsme přeci hlavně povoláni k tomu šířit jeho slávu po celém světě. (Nu 14,21) Jednota neznamená jen „snažit se dohodnout“. To je humanismus. Křesťané by měli být jednotní, aby svět uvěřil. (L 17,21)

Měli bychom si dávat pozor na to, abychom my nebyli příčinou rozkolů. Jednota však nesmí být na úkor Písma svatého. Pokud se například s někým pohádáme proto, že bráníme zjevenou biblickou Pravdu, tak naopak svým postojem můžeme přispět k sjednocení. Je psáno, že se má mezi námi rozhojňovat nejen láska, ale s ní i poznání. (F 1,9) Pokud někdo bude například hlásat bludnou nauku, která je v evidentním a přímém rozporu s Biblí v otázkách nemanželského sexu, potratů, eutanasie apod. a my proti tomu budeme argumentovat biblicky, tak nejde o narušování jednoty, ale naopak o její tvoření.

Závěrem bych se chtěl ještě zamyslet nad mezináboženským dialogem. Domnívám se, že úvodní Kristova řeč nemá na mysli jednotu v tomto smyslu. Na druhou stranu je třeba si uvědomit, že Kristus se modlí za všechny lidi, které oslovíme. Když například potkám buddhistu, muslima nebo žida, těch všech se to týká. Těm všem je možné zvěstovat evangelium. Přijmou-li něco z něho do svých srdcí, tak se zde může vytvořit předpoklad sblížení. Ne naopak. Nemůžeme slevovat z Božího slova, neboť jen ono je schopno lidstvo dovést ke vzájemné lásce. A jednoho dne se naplní svět Boží slávou. Tím si můžeme být jisti, protože všechno, co je napsáno v Bibli, se opravdu stane.

Ivo Kraus

Josef Cvrček a Josef Beran

Dokončení ze str. 2

zkušenost, kdy odsouzení Jana Husa a následné užívání násilí ve věcech víry přineslo utrpení a problémy, s jejichž důsledky se potýkáme dodnes. Silně se zasadil za dodržování náboženské svobody. Je docela dobře možné, že některé tyto postoje se rodily v duchovním a bratrském společenství v Dachau. Vzájemné přijetí a odpuštění má velkou sílu, a i tak extrémní situace jako je koncentrační tábor či komunistické vězení, může posloužit k dobrému těm, kteří milují Boha. Kardinál Beran se již potom nesměl vrátit domů. Zemřel v římském exilu a na příkaz papeže Pavla VI. byl pohřben v kryptě pod chrámem sv. Petra mezi papeži. Teprve letos má být pohřben ve své vlasti. Ekumenické vztahy navázané v dobách hrůzovlády nacismu a komunismu, byly často průlomové.

Pavel Černý

Vynálezce knihtisku Johannes Gutenberg– Gensfleisch

(*asi 1397 Mohuč – +3. 2. 1468 Mohuč)

Pocházel z patricijské rodiny Gensfleischů, která vlastnila dvůr Gutenberg. V roce 1420 však musela Mohuč opustit a přestěhovala se do Štrasburku. Syn Johannes zřejmě získal přiměřené vzdělání. Pracoval jako brusič kamenů, zlatník a výrobce zrcadel. Proslavil se však jako vynálezce knihtisku, což byla v evropských dějinách přelomová událost (vedle reformace církve, zámořských cest, vynálezu střelného prachu a astronomických objevů). Podařilo se mu odlévat kovové reliéfní pohyblivé litery, sestrojit tiskařský lis a používat tiskařské černi. Od r. 1448 už žil v Mohuči. Postihlo jej ovšem několik nezdarů: požár, konfiskace a odcizení vybavení a postupu, potíže mu způsobil i konflikt s jeho ochráncem kurfiřtem - arcibiskupem Adolfem Nasavským, který ho vypověděl z města, v roce 1466 navíc oslepl.

Významná jsou vydání trojdílné *Biblia latina* (*B36) 36řádkové 1448, dvoudílné B42 - 42řádkové 1452-1455 a jednosvazkové.* Náklady nebyly vyšší než 500 výtisků.

Tisklo se dvoubarevně na papír i pergamen na třech strojích obsluhovaných 20 pomocníky. Iniciály a iluminace byly nadále prováděny ručně. Gutenbergovy techniky se používalo ještě asi 350 let. Knihtisk byl zpočátku uměleckým řemeslem, stoupenci rukopisu přezíraným. Časem se rozšířil v Německu, ve Francii, v Anglii, 1468 se dostal do Čech a 1558 i do Ruska. Knihy teď byly levnější a dostupnější. Tiskly se i plakáty, letáky a periodika. Světová i česká reformace mohla tohoto vynálezu využívat k šíření protestantismu. U nás se proslavily tisky Melantrichovy, Veleslavínovy a zvláště tisky bratrské.

V r. 1900 bylo v Mohuči otevřeno Gutenbergovo muzeum (od r.1962 Světové muzeum knihtisku), kde jsou uloženy také originály prvních výtisků Bible. V ČR je pouze fragment proroka Izaiáše.

Bohuslav Vik

Kazatel Jaroslav Kubový

(5. 3. 1928 – 31. 12. 2017)

Kazatel Jaroslav Kubový patřil do generace služebníků, kteří své kazatelské poslání vykonávali za komunistického režimu. Jako absolvent gymnázia v Litomyšli byl přijat na Husovu bohosloveckou fakultu ještě v roce 1947, ale již v únoru 1948 se jako student 1. ročníku objevuje na studentských protikomunistických demonstracích. Během studia pomáhal v žižkovském sboru, po dokončení studií byl v říjnu 1952 ordinován za kazatele tehdejší Jednoty českobratrské (dnešní Církve bratrské). Krátce působil v Ostravě, poté 13 let v České Skalici. Zde byl v 60. letech obviněn z protistátní činnosti a z nabádání členů, aby nevstupovali do Jednotného zemědělského družstva. Díky Božímu slitování a na přímluvu profesora J. L. Hromádky i částečné amnestii v roce 1962 jen o vlásek unikl vězení.

Jeho dalším sborem byl Žižkov, kde sloužil 22 let. Zde, v době tuhé normalizace, si zachovával rovnou páteř a vychovával k tomu i mladou generaci sboru, které se mimo úkolů správce sboru intenzivně věnoval.

V roce 1988, kdy se chystal do důchodu, přišla velká výzva. Uvnitř církve se tehdy za výrazného vměšování státní správy odehrával těžký zápas. Církev bratrská se vzepřela požadavku režimních úřadů, aby si zvolila členy Rady dle tehdy běžného scénáře. Po mnoha obtížných jednáních byl na konferenci v roce 1988 zvolen předsedou Rady Církve bratrské právě Jaroslav Kubový. Jelikož nebyl zkompromitován vstřícnými postoji vůči režimním úřadům a dobře znal práci v Radě, ve které zasedal od roku 1975, stal se výborným nástrojem k tomu, aby převedl církev z totality do svobody a klíčící demokracie. Navíc v závěru svého předsednictví v roce 1993 bylo nutné zabývat se budoucností Církve bratrské vzhledem k rozpadu společného státu.

Služba bratra kazatele Kubového se vyznačovala zápasem o jasnou biblickou orientaci a soustavnou teologickou práci. V této linii navazoval na dědictví Jednoty bratrské, ke které často a velmi rád odkazoval. S jeho odchodem se jedna velká etapa života Církve bratrské stává historií. Podstatné je, že bratr ukončil svůj běh jako věrný služebník. Kéž dá Pán své církvi víc takto obětavých, o pravdu zápasících a věrných služebníků Kristova evangelia.

Daniel Fajfr

Naše recenze

Svatá pomíjivost (Pozdní věty Kurta Martiho)

„Nyní, kdy se všechno tahá na oslnivé světlo veřejnosti, občerstvuje Boží skrytost.“ – Tak zní jeden z patnácti aforismů z oddílku s názvem *Komu věřit?* uprostřed knížky **Heilige Vergänglichkeit (Svatá pomíjivost) Kurta Martiho (31. 1. 1921 - 11. 2. 2017). Oddílek končí sdělením:** *„Jemu, Ježíši, věřím Boha“.*

Kázeň i kolísání

Lakoničnost, frapantnost, podmanivost. Také však tápání a napětí mezi různými polohami a tóny. To vše dýchne na čtenáře z Martiho pozdního díla (vydaného poprvé roku 2010, zde vycházíme z druhého vydání) hned při prvním čtení i při čteních opakovaných. O čtivo „na jedno použití“ se totiž rozhodně nejedná. Ani o jeden z módních návodů na úspěšnost.

Dílko samotné ovšem za úspěch označit lze! Prospělo mu nepochybně, že vydavatel se přidržel autorova úsporného stylu. Kniha je útlá, úhledně graficky vyvedená, příjemná na omak. (Na tom všem záleží, blíže viz Z. Škrabal: Peněženka a kultura, ET-KJ 17/2017.) Žádná fotografie na přebalu, vzadu jsou dva z aforismů reprodukovány a doplněny jedinou vydavatelovou větou: *„Pozdní záznamy Kurta Martiho oscilují mezi nepřikrášleným popisem stavu a nezlomenou důvěrou.“* Přesné to vystižení celé knihy i každého z pěti oddílů!

Zdařilá a konzistentní forma není samozřejmostí. K rozchodu spisovatele J. D. Salingera s nakladatelským světem přispělo, že jistý nakladatel trval na tom, že má-li Salingera vydat, musí být na obalu autorova fotečka. Martiho důraz na „erotickou teologii“ připomínají – mutatis mutandis – některé pasáže z knihy Petra Kukala Deník muže ve středních letech. Zrovna Kukalova kniha byla žel korektorsky i editorsky „odrovnána“ ...

Bůh není náhražkou

„Bůh není nikdy náhražkou. A už teprve ne za tu, kterou jsem celý život miloval.“ „Byl jsem milován, tedy byl jsem.“ – Tolik dvě poznámky z úvodního oddílku Vdovec, který není co k čemu. Problémům stáří (ale též např. žasnutí nad mocí ženského smíchu nebo nad krásou cigaretového dýmu) je věnován následující oddílek Večer života. Integrálně citujme jediný postřeh: „Označení STAŘENA (GREISIN) a STAŘEC / KMET (GREIS), druhdy čestný titul, bylo potlačeno a temnou instancí vytěsněno z řeči.“ To jistě platí ve Švýcarsku. V Česku se výrazy „stařec“ a „stařecký“ bez zábran používají jako nadávka v médiích. (S hanlivým označením „stařík“ přišel na svém kariérním zenitu David Rath.) K švýcarsko-českému srovnání se chce ironicky dodat s prof. Janem Hellerem: „O to jsou oni za námi …“ V závěrečných oddílcích Svatá pomíjivost a Nic není samozřejmé překvapí – mezi hudrováním nad stavem věcí na straně jedné a hlubokými úvahami teologickými na straně druhé – zejména chvála pomíjivosti, nebo třeba óda na Její Veličenstvo žížalu … Do paměti se vryje předposlední aforismus: *„Také Bůh a právě Bůh není samozřejmý. To nám připomínají ateisté.“* I ten úplně poslední: „Veškeré vážné modlitby a liturgie oslavují, ať výslovně nebo implicitně, Boha jako první a největší ze všech zázraků.“

V šlépějích Karla Bartha

Aforismů, postřehů či miniesejů různého rozsahu je v knížce třiašedesát. Žádná z Martiho „pozdních vět“ (jak zní podtitul) není přitom jaksi navíc, do počtu. (Možná bych sám za rok, za deset let, za dvacet let vyzdvihl / zdůraznil pokaždé něco úplně jiného.) Vedle Starého a Nového zákona jsou porůznu výslovně citováni G. K. Chesterton, M. Heidegger, Mistr Eckhart a Tereza z Lisieux. Pozorný čtenář navíc tu neb onde rozpozná reminiscence a narážky na další známé myslitele. Ne nadarmo byl autor vyznamenán mimo jiné cenou Karla Bartha…

Snad se jednou dočkáme českého vydání. Představovalo by v neposlední řadě užitečnou lekci pro tuzemské nakladatele, jak sličné, nebanální a pravdivé knížky lze i v dnešní době vydávat!

František Schilla

Odkaz: Marti, K.: Heilige Vergänglichkeit. Spätsätze. 2. vydání, Radius-Verlag Stuttgart 2011, 48 s.

A neuveď nás v pokušení

V KJ-ET 1/2018 se br. Jiří Nečas zmiňuje o snaze papeže Františka pozměnit v jednom místě text modlitby Otčenáš a přiznává se k tomu, že slovo "pokušení" v ní vnímá spíše jako "zkoušku". Má pravdu. V řeckém textu modlitby Páně je totiž použito slova "peirasmos", což znamená jak "pokušení", tak "zkoušku". Stejného podstatného jména "peirasmos" je použito i v 1 Pt 4, 12, kde kraličtí překládají "zkušení" a ekumenický překlad uvádí přímo "zkouška" (přišlý na vás oheň ke zkušení vás). Zde je to jednoznačné. Když Jeroným překládal Nový zákon z řečtiny do latiny, přeložil "peirasmos" jako "temptatio". Velký latinskočeský slovník Pražák-Novotný-Sedláček uvádí na prvním místě, že "temptatio" znamená "zkoušku", a teprve na druhém "pokušení". Další překladatelé z latiny zvolili "pokušení", aniž si uvědomili, že v logice věci, v logice Ježíšova myšlení, by spíše bylo: nepodrobuj nás zkoušce, ale zbav nás od zlého. Jenže "pokušení" je už příliš zakořeněno, a tak to po věky zůstává v této podobě.

Jaroslav Kraus, Mariánské Lázně

Můžete pomoci alespoň jednomu

Bangladéš – Burkina Faso – Filipíny – Indie – Nepál – Uganda

Dálková adopce PLUS®
darujte chudému dítěti naději a možnost chodit do školy

od 400 Kč měsíčně

Musa a jeho dvě sestry žijí v Ugandě a už mají pouze otce, chudého prodavače vody. Musa je již na střední škole, ale aby si mohl splnit svůj sen a stát se lékařem, potřebuje dobrovolného dárce.

Vaše dary dají dětem nové možnosti:
- kvalitní vzdělání,
- denně teplé jídlo,
- zvěstování evangelia.

Dárce dostane čtyřikrát za rok zprávu o dítěti.

Nadace Mezinárodní potřeby
e-mail: nadace@mezinarodni-potreby.cz
www.dalkova-adopce.cz

Pozvánka

Ekologická sekce České křesťanské akademie zve na besedu s hydrologem RNDr. Janem Daňhelkou, PhD., z Českého hydrometeorologického ústavu o problému hrozícího sucha.

Beseda se bude konat v úterý 13. února od 17.30 h (cca do 19 h) v přízemí pražského kláštera Emauzy, Praha 2, Vyšehradská 49.

JNe

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

4/2018

7. února 2018 ✦ ročník 103 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 14. února 2018

Z obsahu

* *Milost*
* *Rozdělení úkolů*

Poselství k neděli Estomihi

Běda svévolníkům
Izajáš 29,15

Slovo proroka Izajáše, odkud je vybrán tento text, je namířeno na lid, který Boha zná a v něj věří. (Není namířeno na ateisty a obecně na nevěřící lidi.) Tito lidé toho o Bohu mnoho vědí a znají. Na mnoha místech Písma je termín svévolník označením lidí, kteří vždy konají podle své vůle. To je cíl všech lidí, mít možnost dělat si co chci. Vždy podle sebe, co se mi chce a co mně baví.

Kniha Soudců končí výrokem: „V těch dnech neměli krále v Izraeli a každý dělal, co uznal za správné“. Tato situace nebyla dobrá pro společnost. Protože, pokud konáme jen podle svého, nemusí to být dobré pro celou společnost. A když k tomu přidáme prohlášení, že věříme v Boha, nastává problém.

„Bůh“ v každé společnosti a víře obecně má právo hovořit do života lidí. Proto je bohem a je jedno, jak se jmenuje. Prorok však hovoří k Izraeli, který zná svého Boha a Bohu Izraele vadí, že před ním jeho lid hraje divadlo. Být účasten všech bohoslužeb a slavností a v osobním životě si žít po svém. To je podle Bible svévolník.

Myslet si, že Bůh nevidí a neslyší, je iluze. Přitom lid ví, že jejich Bůh vidí k srdci a do myšlení a něco před ním skrývat je nemožné. Toto se netýká jen starého Izraele, ale i církve Pána Ježíše Krista, protože náš Bůh je stejný. Proto přišel Pán Ježíš na zem, abychom mohli svému já zemřít a učit se žít nový život pod vedením Ducha svatého, na základě slov Bible.

Daniel Hýsek, kazatel sboru Bratrské jednoty baptistů Broumov

Co pro mne znamená být v občanské společnosti křesťanem

Křesťan má jediného Pána. Ježíše Krista. Jeho vykupitelským příběhem, který se rozprostírá v čase jeho pozemského putování a v událostech Kříže a Vzkříšení, má poměřovat sám sebe, svoji cestu a svůj vztah k okolnímu světu.

Víra není něčím, co se dá odložit, když se to zrovna nehodí. Víra není apriori známkou slušnosti, ani znamením tzv. lepšího člověka. Je darem božího dětství a pozváním k náročné cestě, jež vede do věčnosti.

Být křesťanem pro mě znamená vědět, odkud pochází království, do něhož putuji, a kdo je můj Pán.

Být křesťanem neznamená být infantilní a poslušný rozkazům, které se od boku střílí směrem k občanům.

Být křesťanem není totéž co být submisivní a dát si v pokřiveném vnímání svobody a pokory líbit úplně všecko.

Být křesťanem znamená nastavit i druhou tvář, ale ne dát se bít od rána do večera jenom proto, že jediný smysl člověka je utrpení a život věčný.

Být křesťanem je pro mne v bonhoefferovském smyslu pozvání k tomu stát se velkorysým, milosrdným člověkem, který nezapomíná rozmnožovat svěřené hřivny.

Být křesťanem pro mne znamená poznávat hodnotu vnitřní a vnější svobody.

Být křesťanem pro mě znamená výzvu postavit se jakémukoliv zlu, anebo k tomu zburcovat druhé.

Být křesťanem pro mne znamená být člověkem racionální, dialogické rozvahy.

Být křesťanem pro mě znamená hledat pravdu a podle poznané pravdy také žít.

Být křesťanem pro mne znamená zastávat se života v celé jeho pestrosti a šíři a pomáhat překonávat druhým tragické životní okamžiky.

Být křesťanem pro mne znamená instinktivní odvahu nelísat se k vždy dočasné moci a nečinit z jakéhokoli člověka boha.

Být křesťanem pro mě znamená vést rozhovor s kýmkoli, kde se chce poučeně bavit o věcech, které ovlivňují naše životy.

Být křesťanem pro mne znamená vzít na sebe tíhu té části poničené církve, která u řady lidí ztratila důvěru.

Být křesťanem pro mě znamená mravní povinnost duchovního růstu i nutnost okřiknout ty, kteří se nejvíce utrhují na slabé, bezbranné, na ženy a děti.

Být křesťanem pro mne znamená spravovat tu malou část světa, v níž žiju a kterou pokládám za svůj domov.

Být křesťanem pro mě znamená být člověkem masarykovské drobné práce a politicky a občansky aktivním.

Být křesťanem pro mě znamená sloužit druhému bez rozdílu vyzná-

Dokončení na str. 2

Aktualita: Ke 100. výročí vzniku republiky znovuzvolení Miloše Zemana

Ve druhém kole prezidentských voleb těsně zvítězil současný prezident Miloš Zeman.

Na první tiskové konferenci nejprve poděkoval své ženě a dceři a pak uvedl: "Za mnou jsou lidé, kteří teď seděli v prezidentském salónku a s napětím pozorovali, jak nabíhají procenta a jak Praha může ovlivnit výsledek prezidentských voleb. Chtěl bych poděkovat těm pražským voličům, kteří mi dali svůj hlas. O to víc bych chtěl poděkovat všem voličům v krajích, kde jsem zvítězil." Sdělil také, že před pěti lety pro něj ve druhém kole hlasovalo 2,7 milionu voličů a nyní to bylo 2,8 milionu. Do dalších pěti let jde nabít důvěrou těchto občanů a věří, že ji nezklame.

(red)

Plné uzdravení

Příběh o uzdraveném chromém (Sk 3,1-11) se čte takřka jako pohádka. Jako něco, co se nevejde do našeho šedivého a často i pochmurného světa. Jako něco, co do něho prostě a jednoduše nezapadá.

A tu se zvídavě ptáme: Proč vlastně máme tento příběh zaznamenán v Bibli? Snad proto, aby se nezapomnělo na určitý jedinečný div? Vymyká se uzdravení chromého z celkové biblické linie? To sotva. Příběh bude mít zcela jistě nějaké hlubší pozadí. Pisatel rozhodně nechce pouze informovat čtenáře nebo dokonce ukájet jeho problematickou touhu po senzacích. Ve vyprávění proto nejde jenom o něco, co se odehrálo kdysi dávno v Jeruzalémě. Máme před sebou poselství, které chce něco říci i nám.

Petr a Jan se jdou do chrámu modlit. Dodržují zbožný a jistě i chvályhodný zvyk. A tu se setkávají u chrámové brány s bídou a utrpením. Ztělesněním nouze, opuštěnosti a společenské vyloučenosti je chromý člověk. Od narození bědně živoří s vrozenou tělesnou vadou. Tudíž neví, co to je chodit, běhat, skákat a radovat se z prostého pohybu. Osud chromého je jistě politováníhodný.

Známí nosívají denně postiženého k frekventované cestě či ke chrámové bráně. Není také žádnou náhodou, že ho zde vidíme zrovna v době, kdy se lidé chodívají modlit. Vždyť se chudák musí sám o sebe postarat. A to znamená: žebrat, trpělivě čekat na almužnu, na milodar.

Naprostá odkázanost na dobrodiní druhých, vědomí vlastní bezmoci, je patrně ještě horší než samotné tělesné strádání. A nejen to! Žebrající chudák není jen kdesi na okraji společnosti. Je pro něj uzavřen i chrám. Je vyloučen z Boží blízkosti, ze společenství Božího lidu. A právě to je ten největší trest. Zde je samo jádro neutišitelné bolesti. Copak je možné žít bez Boha, bez vztahu k němu, bez společenství víry?

Pravda: Dnes mnozí lidé přitakají a pohotově řeknou: Ano – je to nejen možné, ale pro nás je to i naprosto samozřejmé. Ovšem – život bez Boha je životem bez naděje a bez pravého smyslu.

A tu dochází k něčemu mimořádnému. K žebrákovi přicházejí dva muži. Jak je zvykem, prosí i je o almužnu. Petr a Jan mu však nedávají, oč je žádá. Dělají víc – oslovují ho. Navozují s ním úzký osobní kontakt. Věnují mu pozornost i čas. Proto se u něho zastavují. A to navzdory tomu, že tak ostatní návštěvníci chrámu vědomě nečiní. Ti se vykupují almužnou a spěchají dál se svými zbožnými záležitostmi. Toto dávání je ovšem nejen neosobní, ale i pohodlné. Není proto divu, že nyní pohlíží nemocný s nehraným údivem na ty, kdo s ním jednají docela jinak, než je ob-

Dokončení na str. 2

Z církví doma i ve světě

Svět si připomněl osvobození Osvětimi – Den památky obětí holokaustu

Svět si v sobotu 27. ledna připomněl oběti holokaustu, tedy nacistického pokusu o vyvraždění Židů za druhé světové války. Německá kancléřka Angela Merkelová při této příležitosti varovala před nárůstem antisemitismu v její zemi. Rakouský kancléř Sebastian Kurz pak připomněl "zvláštní historickou odpovědnost" své země v genocidě Židů.

Merkelová označila za "nepochopitelné a hanebné, že žádná židovská instituce nemůže existovat bez policejní bezpečnosti - ať už jde o školu, mateřskou školu nebo synagogu".

Vůdce rakouských lidovců Kurz, který je kritizován levicí za zformování vládní koalice s krajní pravicí, kritizoval rakouskou minulost. "Rakušané se také podíleli na hrozných zločinech holokaustu a byli spojováni s nimi," upozornil. "Neseme zvláštní historickou odpovědnost, kterou nová vláda jasně uznává," dodal představitel země, která byla v roce 1938 přičleněna k nacistickému Německu.

Americký ministr zahraničí Rex Tillerson položil ve Varšavě věnec na památník připomínající povstání varšavského ghetta v roce 1943.

Den památky obětí holokaustu připomíná 27. leden 1945, kdy byl osvobozen vyhlazovací tábor Osvětim na jihu Polska. Mezi lety 1940 až 1945 v Osvětimi zahynulo 1,1 milionu lidí, většinou Židů. K vězňům osvětimského tábora patřilo rovněž na 50000 československých občanů, z nichž přežilo asi 6000. V Osvětimi se na výročí sešli tak jako tradičně každý rok přeživší tábora.

Nacisté za druhé světové války zavraždili na šest milionů lidí židovského původu. Z celého Československa, jehož předválečná židovská komunita čítala 350000 lidí, zemřelo 250000 Židů.

www.christnet.eu

Papež varoval před "fake news", označil je za hadí taktiku

Papež František 25. ledna varoval před pokušením takzvaných „fake news“, tedy falešných zpráv a dezinformací. Zmínil v této souvislosti biblický příběh o hadovi, který lživými argumenty zlákal Evu v ráji, aby ochutnala zakázané ovoce. Vyzval k potírání "hadí taktiky", kterou podle něj využívají ti, kteří se skrývají za přetvářkou, aby uštkli - a jed svůdných lží pronikl jako červ do srdce.

"Neexistuje nic takového jako neškodná dezinformace. Naopak uvěřit v lež může mít strašlivé následky. I zdánlivě nepatrné zkreslení pravdy hrozí nebezpečnými dopady," uvedl papež v poselství k svátku katolického patrona novinářů, svatého Františka Saleského.

Šíření falešných informací může podle papeže „sloužit k dosažení stanovených cílů, jako ovlivnit politické volby či ekonomické zisky“, přičemž jejich účinnost zůstává spojena s jejich „maskováním a schopností vypadat věrohodně“. „Nejradikálnější protilátkou proti lži je nechat očistit se pravdou,“ zdůraznil papež a podle agentury AFP dodal, že pravdu od klamu lze rozpoznat podle jejich plodů: zda budí spory, rozdělují či vedou k rezignaci, anebo naopak vedou k vědomé a zralé reflexi, konstruktivnímu dialogu a plodné dynamice.

Papež v této souvislosti zdůraznil poslání novinářů jako „strážců zpráv“ a vyzval k podpoře žurnalistiky „nepřátelské vůči nepravdám, efektním sloganům a vzrušujícím prohlášením“. Takové, která se zapojuje do „hledání skutečných příčin konfliktů a naznačuje alternativní řešení místo eskalace povyku a verbálního násilí“.

podle ČTK

Plné uzdravení

Dokončení ze str. 1

vyklé. Možná, že začíná v duchu i počítat, kolik a co mu toto zvláštní setkání přinese.

„Stříbro ani zlato nemám, ale co mám, to ti dám: Ve jménu Ježíše Krista Nazaretského vstaň a choď“ (Sk 3,6). Církev, kterou v příběhu reprezentuje Petr, je tu od toho, aby zvala k Ježíši Kristu, aby ukazovala k reálné možnosti povstat a vykročit s ním v novotě života. Evangelium je opravdu mnohem víc než bohatství světa. Vždyť v něm dostáváme zdarma nový život. To, co se nedá zaplatit penězi.

Postižený na sobě zakouší moc Ježíšova jména. Je uzdraven. Ano – stal se div. Může chodit. Ale hlavně a především: Může se vřadit do společenství víry. Prožívá ono slavné a dosud netušené: V Kristu mám přístup k Bohu. Copak se ke mně právě teď nesklonil?

A co bude uzdravený dělat? Běhat, poskakovat, volně se pohybovat. To jistě. Důležité však je, že radostně chválí Boha. Řecké sloveso, překládané „chodit“ ve fyzickém smyslu, znamená také „žít“, „utvářet, formovat život“. Uzdravený se raduje z nenadálé proměny. Vždyť může nejenom chodit, ale i nově žít. Jeho život dostává hodnotný obsah. Jde s Petrem a Janem do chrámu. Vidíme ho spolu s nimi v Šalomounově sloupoví. To také nebude náhoda. Víme totiž, že se v těchto místech scházívali první křesťané.

Chromý by ještě nebyl skutečně a celostně zachráněn, kdyby se nevřadil mezi ty, kdo se shromažďují v Ježíšovu jménu. V příběhu tudíž nejde jen o tělesné uzdravení, ale o spásu. O záchranu pro věčnost, pro Boží království.

Příběh o uzdravení chromého ukazuje a odkazuje do daleké, nedohledné budoucnosti. K době, kdy „poskočí kulhavý jako jelen“ (Iz 35,6). K věku, kdy už nebude bolesti, nářku, ani smrti. V odvážné víře smíme vyhlížet slavný konec všeho dění. Arciže ve střízlivém vědomí toho, že „musíme projít mnohým, než vejdeme do Božího království“ (Sk 14,22).

Jaroslav Nečas

Co pro mne znamená být v občanské společnosti křesťanem

Dokončení ze str. 1

ní, sociálního postavení, pohlaví, kultury, jazyka, věku.

Být křesťanem pro mne znamená vstupovat do světa a v něm hledat a ukazovat na stopy boží přítomnosti.

Být křesťanem pro mě znamená být odpovědný vůči vlastnímu tělu, duši a duchu, a odmítat všechno, co ze mne dělá otroka a člověka závislého na nejnižších pudech a duševních hnutích.

Být křesťanem pro mne znamená milovat. Svého partnera, děti, rodiče, sourozence, přátele, své bratry a sestry, svoji zemi, cizince, poutníky i ty nejposlednější z posledních.

Být křesťanem pro mne znamená vědět, kde mám hledat pramen síly, v níž jsem schopen měnit své chování a omluvit se tam, kde jsem ublížil.

Být křesťanem pro mě znamená věřit v živé boží Slovo a v uzdravující sílu svátostí.

Být křesťanem pro mě znamená žít v hloubce toho slova kulturním životem a pokorně odezírat od těch, jimž bylo dáno nahlédnout do kapes boží milosti – např. umělcům.

Být křesťanem pro mne znamená rozhodnutí žít svobodně, dopřávat svobodu a odmítnout pracovat pro toho, kdo s lidmi zachází jako s odpadky podél cest.

Být křesťanem pro mě znamená mít bezpodmínečnou úctu a porozumění těm, kteří jsou ostrakizováni pro svoji víru, schopnosti, sexuální orientaci, pohlaví, životní styl, kulturu a řeč.

Být křesťanem pro mne znamená upřednostňovat radost nad negativismem, naději nad beznadějí, krásu nad ošklivostí, pohyb nad statičností, aktivitu nad pasivitou, svědomí nad paragrafy katechismů.

Být křesťanem pro mě znamená být, ne přežívat ani žít v závětří.

Co čekám, že by prezident demokratické země dělat nemusel:

V prezidentské volbě se někteří kandidáti hlásili k víře v živého Boha, pro mne je však důležité výše napsané. Nejsem příznivcem velkých liter a slov a duchovních přívlastků typu hlubší, lepší, poctivý, upřímný a slušný. Tyhle přívlastky na mě nedělají dojem. Dívám se kolem sebe. Ptám se. Nezbavuji se paměti a připomínám si TGM a Václava Havla jako jedinečné příklady božího vyvolení ke službě, která dávala smysl a přinesla velký užitek.

Vedle pozitivního vymezení tu jsou limity, za něž nemohu i díky své výchově, křesťanskému a filosofickému založení, kvůli své lásce, přátelům, práci a naději jít. **Prezident demokratické země by podle mého mínění nemusel:**

Rozdělovat občany podle neobhajitelných kritérií a kategorií.

Štvát proti sobě jednotlivé sociální skupiny, které se potřebují a kdy jedna z druhé vyrůstá.

Vystupovat jako ambasador cizích mocností a brát si příklad z totalitních režimů a diktatur.

Chovat se k menšinám a lidem veřejné služby opovržlivě.

Rozjitřovat v lidech nízké pudy a negativní emoce a za jejich osobní nesnáze a prohry vinit podle toho, jak se to hodí, ty druhé.

Rezignovat na bazální normy společenského chování a etikety.

Odmítat spolupracovníky, jejichž práce a dílo prošly přísnou dialogickou oponenturou a přetrvaly.

Propagovat nezdravý životní styl.

Pohrdat akademickou a novinářskou obcí, částí církví a náboženských společností nebo těmi, kteří si svou dobrou prací vydělávají na živobytí, aniž by se museli neustále vymezovat vůči okolí.

Ostentativně odmítat ostatní prezidentské kandidáty a veřejnou rozpravu nad podobou prezidentského mandátu a služby.

Dělat z historického sídla českých králů a prezidentů opevněné místo.

Obklopovat se lidmi s komunistickou minulostí a extrémistickou přítomností.

Zaplavovat veřejný prostor hlukem prázdných slov a frází.

Stavět proti sobě město a venkov a kastovat lidi podle míry nenávisti k těm, kteří jsou ve svých životech a povoláních úspěšní.

Využívat neštěstí lidí utíkajících před válkou k rozdmýchávání odporných vášní.

Notovat si s těmi lidmi církve, kteří nehledí do budoucnosti, ale do minulosti.

Pohrdavě vystupovat proti evropským zemím a klasifikovat lidi podle jejich víry a kulturního založení.

Používat v úřadu jazyk nálevny hluboko po půlnoci.

Nadřazovat diskutabilní ekonomické zájmy země před nutností chránit a zasazovat se za lidská práva.

Chápat právo a spravedlnost prizmatem totalitních režimů.

Pohrdat kavárnami, v nichž se vaří dobrá káva a vedou inspirativní řeči.

Stavět proti sobě intelektuální elitu (např. učitele, vědce, lékaře, duchovní) a tzv. lidi práce, kteří v každodenním životě přirozeně dokazují, že se potřebují, že spolupracují, že spolu hovoří a že jedni od druhých odezírají to nejlepší, co umí.

Brát lidem naději a radost a podporovat ve společnosti blbou náladu.

Zdeněk A. Eminger

Autor je křesťanský teolog, vycházející z katolicky orientovaného prostředí, inspirovaný českým evangelickým porozuměním a světem umění.

Dr. Thomas Yung-Hsin Wang

Dr. Thomas Yung-Hsin Wang, teolog a vlivný koordinátor světového evangelizačního hnutí, se narodil 14. 10. 1925 ve třetí generaci křesťanské rodiny v čínském Pekingu. Roku 1949 emigroval z Číny, žil v Hong Kongu, na Tchaj-wanu a v Evropě, a od roku 1958 v USA. V roce 1953 byl povolán za pastora v Tchaj-pej.

Roku 1961 založil Čínskou křesťanskou misii a roku 1976 Čínské koordinační centrum pro evangelizaci světa se sídlem v Hong Kongu, sdružující na 5 000 čínských exilových sborů. V roce 1987 byl povolán za ředitele Lausannského hnutí pro světovou evangelizaci. Připravil a vedl Druhý kongres o světové evangelizaci (Lausanne II) v Manile na Filipínách v roce 1989.

Od roku 1989 byl ředitelem AD 2000 and Beyond Movement. Z této pozice zaštiťoval řadu misijních projektů v mnoha zemích světa. V prosinci 1989 přijal pozvání do Československa. Tehdy inicioval a následně podpořil uspořádání konference Nová Východní Evropa pro Krista v Karviné (1991), v budově Slezské univerzity. Tato budova původně měla být sídlem Okresního výboru KSČ. V hlavním sálu za oponou byl ještě mohutný portrét V. I. Lenina. Pán Bůh způsobil, že na takovém místě mohlo asi 400 delegátů z bývalých

socialistických zemí spolu s dalšími účastníky konference z USA, Jižní Koreje a jiných zemí uctívat Ježíše Krista. Stejně tak příznačné bylo vystoupení ruského kvarteta v Havířově na místě, kde původně stála Leninova socha. Jedna z písní začínala slovy Za evanjelskuju vieru… Její poselství bylo o to mocnější, že zpěváci pro tuto víru prošli sovětskými nápravnými lágry.

V rámci konference byly rovněž uspořádány evangelizace na stadionech v Třinci a v Ostravě a pochod delegátů z náměstí v Českém Těšíně do Ježíšova chrámu na Vyšní bráně za doprovodu 6 církevních dechových orchestrů. Tento hromadný přechod přes státní hranici (16 let před vstupem ČR do schengenského prostoru) zahájil z balkonu česko-těšínské radnice Božím slovem právě bratr Wang.

Z domácích se konference Nová Východní Evropa pro Krista zúčastnil generální biskup ECAV na Slovensku Pavel Uhorskai, synodní senior ČCE Pavel Smetana, podpředseda vlády Jozef Mikloško a celá řada pastorů a misijních pracovníků. Místní protestantské církve tuto příležitost využily k prohloubení vzájemné spolupráce a navázání spojení s misijními organizacemi ve světě.

Dokončení na str. 3

Přísný pán

Pokračování z minulého čísla

Maminky ani táty jsem se neptal. Ani našeho kazatele jsem se neptal. Jsou věci, na které se nezeptáte, třebaže jste se do té doby ptali na všechno.

Za tři dny jsem napsal Magdaléně dopis. Neodpověděla. Zdravila mne jen kývnutím a nosila tašku Tomáši Šimerdovi. Pokud vím, také měl zažádáno o bezbariérový byt. Nohy měl sice v pořádku, ale ruku neměl vůbec žádnou.

Maturitní vysvědčení si maminka a táta prohlíželi dlouho a podrobně; jeden by řekl, že je to jejich maturitní vysvědčení. Celá naše rodina se složila a darovala mi za maturitu peníze, abych mohl odjet do Švédska nechat si udělat pořádnou protézu. Už jsem rok nevyrostl ani o centák, netloustl jsem ani nehubnul a tak se zdálo, že čas je příhodný. Všichni se snažili, abych měl dost peněz na cestu i pobyt pro sebe i pro někoho (asi maminku), kdo by mne doprovázel. Když jsem oznámil, že pojedu sám, maminka zbělela ve tváři jako křída. V tu dobu už jí trochu zlobilo srdce. Otec ztěžka vydechl, bouchl upracovanými pěstmi unisono do stolu a řekl: „No, jak myslíš, Františku. Už jsi dospělý." Po tomto projevu si otevřel noviny na poslední stránce a tím definitivně pro tento večer ztratil kontakt s reálným životem.

Sbalil jsem si zavazadlo, pomodlil se a čekal na vízum. Mezitím jsem se trochu opil a zkoušel kouřit na maturitním večírku. Maminka to tehdy komentovala větou – no nevím, kam to chceš dotáhnout – a následně se mnou týden nemluvila. Musela se hodně překonávat, protože celý ten týden jsem si neuklízel věci ve svém pokoji, s ničím jí nepomáhal a nevnucoval jsem se. Přísného pána jsem zavřel do špajzu a užíval jsem si vzpouru. Vzpoura se během dvou dnů převtělila do šílených pocitů viny, ale se zarytostí, kterou jsem dříve využíval na biflování trigonometrických funkcí, jsem se držel zuby nehty. Ráno jsem sice nadále míval připravenou snídani, v poledne oběd a večer večeři, ale bylo to jak v tom filmu Kráska a zvíře. Jenže já byl kráska a zvíře maminka. Nebavila se, sedávala v ložnici a asi byla strašně smutná. Dlužno říci, že já byl ještě smutnější. Po mém svědomí se v okovaných botách procházely kruté výčitky a sváděly boj s mou autonomií.

Konečně odlet do Stockholmu.

Vyprovázeli mě oba rodiče. Maminka se vůbec neptala, co jsem si s sebou zabalil. Usoudil jsem tedy, že velmi zevrubně zkontrolovala moje zavazadlo. V cíli své cesty jsem si to ověřil. Namísto zcela nové značky zubní pasty, kterou jsem si koupil, jsem měl v zavazadle osvědčenou Stomu z domácích zásob, kterou naše rodina tradičně používala asi čtrnáct let.

Protézu mi měřili a vyráběli ve věhlasném rehabilitačním ústavu, kam dojížděli šťastlivci z různých částí Evropy, kterým se podařilo nějak schrastit peníze a především potřebné vízum. Já mezi ně patřil. Celou dobu jsem bydlel na pokoji zcela sám, a tedy samostatně. Stravoval jsem se ve společné jídelně, která svou úrovní odpovídala špičkovým hotelům v socialistickém Československu. Byla stoprocentně bezbariérová, takže jsem nikam a z ničeho nepadal. Malý problém byl odnést plný tác ke svému stolu. Většinou ale personál dohlížel na to, aby se nikdo z hostů nemusel hanbit, že tento eskamotérský kousek nezvládá. Ani jednou se mi nestalo, že bych bezradně stál a vyhlížel, kdo z kolemjdoucích mi pomůže s tácem.

Přes dokonale zajištěný servis se jednou zčistajasna v jídelně nabídl pán ve zralém věku, že mi tác odnese. Mluvil lámanou češtinou s německým akcentem. Seznámil jsem se s Eduardem a trávili jsme spolu hodně času. On doprovázel svého bratra, sám byl úplně zdravý. Jeho rodiče byli odsunutí Němci, kteří uměli perfektně česky. Říkal, že má češtinu moc rád a že doufá v budoucí návrat do staré vlasti. Myslel jsem si tehdy, že blouzní.

Eduard byl sympaťák. Chodil jsem s ním a s jeho bratrem na procházky, vzali mě i na koncert nějakých Afričanů, kteří tancem, hudbou a zpěvem pomáhali své zemi v boji s AIDS. Tehdy jsem nic nevěděl o polonahatých Afričankách ani o AIDS. Taková osvěta můj život do té doby nezasáhla. Ve Švédsku na mne ale udělala dojem!

Eduard se mne jednoho dne zeptal, jak vidím svoji budoucnost. Pravdivě jsem odpověděl, že nevím nic o životě a že se potřebuji trochu rozkoukat. Má nová protéza by mi v tom měla významně pomoci. Budu mít pružnější chůzi a větší jistotu, že nespadnu z kdejakého blbého schodiště. S těma polovičníma rukama nic nenadělám, ale fakt je, že ze mne udělaly docela obratného člověka.

Po mých slovech se Eduard zakabonil a udělal mi kázání. Bylo trošku legrační vzhledem k jeho dojč-češtině, ale ustál jsem to. Upřímně vzato, docela pozorně jsem naslouchal. Bylo to pro mne dost známé téma, které shrnu do následujícího monologu:

„Podívej, Franci (jak to, že mi taky říká Franci?). Nic mi do toho není. Ale mám v životě leccos za sebou. Můj bratr, který přišel o nohy při autohavárii, je také pro mne určitým svědkem, že život postižených lidí není snadný. Tam, kde se zdravý namáhá, postižený musí padat na hubu. Tam, kde zdravý padá na hubu, postiženého vezou. Ale ty, milý Franci, se musíš postarat o to, aby tě vezli na lafetě přikrytého státní vlajkou!"

Dost jsem to zkrátil. Když Eduard skončil, objednal nám oběma šnaps a připili jsme si na moje úspěchy. Cestou na ubytovnu mi vrtalo hlavou, jak to, že jsem nevěděl už dřív, že Přísný pán vypadá jako Eduard. Nebo to bylo naopak?

Spořádaně jsem se vrátil do socialistické vlasti s kapitalistickou nohou v kalhotách. Maminka mi svěřila, že se za mne každý den modlila. Nu, však já za tebe taky, mami, poplácal jsem ji žoviálně svou ručičkou po ruce. Rozplakala se a šla věšet prádlo, které po mém příjezdu vyprala. Statečná ženská je ta moje maminka, rozjímal jsem ve své znovu nabyté posteli.

Pokračování příště

4. Co jsme na fakultě neslyšeli

Z tohoto nadpisu je zřejmé, že budu mluvit k svým bratřím farářům a o nich o všech. To dodávám, protože vím, že ne všichni čtou tento list a já bych nerad upadl do podezření, že o nich píšu bez jejich vědomí. Přál bych si, aby všichni tento list četli, pak by odpadly všechny mé ohledy. A protože v církvi reformované podle evangelia farář není podstatně víc než kterýkoli člen sboru, nýbrž je jen první mezi sobě rovnými, neexistuje nic, co by si faráři vyprávěli jen mezi sebou jako tajné a důvěrné. Všechno je pro všechny. Ostatně už to naznačuje presbyterní zřízení církve: Sbor je řízen staršovstvem a farářem, starších je jen 10 až 20 podle velikosti sboru a každý z nich má jeden hlas jako farář.

Mluvím-li, mluvím pro všechny. Napsal jsem nedávno o tom, kde by měla být v evangelických domácnostech uložena Bible: Nejlépe v téže místnosti, v níž nejdéle během dne přebýváme a na takovém místě, které je každému přístupné tak, aby i malé dítě mohlo panu faráři podat Bibli, když o ni požádá při návštěvě. Píšu u okna a otáčím se, abych zjistil pohledem, že Bible je na dohodnutém místě. Kdo ji bude potřebovat, ten si ji tam vezme a zase ji tam vrátí. U nás už i malé děti vědí, že Bible je zvláštní kniha, jiná než ty jejich pohádkové.

Já chci ale dnes psát o té Bibli, kterou vídáme v neděli při bohoslužbách v rukou faráře nebo i presbytera, a oni z ní čtou. My ostatní posloucháme. Srovnám-li naše shromáždění s tím dávným, které se dle 8. kapitoly proroka Nehemijáše konalo před Vodní branou v Jeruzalémě, s lidem, který se vrátil z babylonského zajetí, zjišťuji, že u nás nedochází k tomu, abychom po čtení Písma plakali, nebo zase se tak radovali, abychom posílali dárky. Je to tím, že jsme nepřišli ze zajetí. Už dlouho žijeme jako Českobratrská církev evangelická na jednom místě ve stejné době od roku 1918, stejně dlouho se v ní čte Písmo. Jeho čtení nám k naší škodě zevšednělo. Už nepláčeme a neradujeme se, jako by v Písmu nebyl k tomu žádný důvod. Rozvažujme o tom. V Písmu ten důvod je, ale naše srdce znecitlivělo. Ale ještě jinak mne čtení Písma u Vodní brány v Jeruzalémě oslovilo, zní takto: Farář, znalec zákona Ezdráš, otevřel knihu před zraky všeho lidu, stál totiž výš než ostatní lid. Právě tato věta z 8. kapitoly knihy Nehemijášovy mně přišla vhod jako dotvrzení toho, co chci svým kolegům říci, že Bible si zaslouží z mnoha důvodů, aby byla při bohoslužbách uvedena zvlášť určitým pohybem, zvednutím a otevřením, aby ji všichni viděli. Toto zvednutí by mohlo dostat nějaké liturgické pojmenování, třeba „pozdvihování" nebo podobně, a to proto, že bez Bible nemůže církev existovat. Řekl mně k tomu bratr farář Jan Pokorný, že si umývá ruce, než do nich vezme Bibli. Nehledejte v této úctě pověrečnost. Jak byste naopak označili tu neúctu, která nechává Bibli ležet na stole Páně při bohoslužbách, bratr farář ji otevře trochu tajně, aby o tom ani nikdo nezvěděl, a pak z ní shora čte.

Druhá věc, na kterou chci upozornit, je farářský talár. Uvedu jej příhodou, která se stala před mýma očima před 70 lety v kanceláři v Blahoslavově domě. Farář Viktor Hájek si předvolal bratra Míčana: Proč vy, bratře, ke svým kázáním nosíte talár, ačkoli nejste farář a nemáte k tomu žádné oprávnění? Bratr Míčan dobromyslně odvětil: Podívejte se bratře faráři na tyhle mý černý kalhoty, jak jsou oblejskaný. Pod talárem se pěkně schovají. Nač vlastně talár je: Ne aby něco skryl, ale naopak aby zjevil důstojnost, kterou dotyčný získal od církve. K němu patří i kalhoty a boty.

Taky je tomu dávno, co mi farář Pavel Škeřík v Kloboukách vyprávěl o svém mladém kolegovi: Představ si, on měl na pohřbu talár a k němu na nohou kristusky. Talár a kristusky!! Myslím, že i moji bratři a sestry čtenáři očekávají, že jejich farář se na neděli nedělně oblékne. Jeho talár nebude sloužit k tomu, aby zakryl, že je v džínách a v triku, ne-li v trenýrkách. Svou solidaritu s lidem jako první mezi rovnými projevuje každou neděli svým nedělním oblekem.

Josef Veselý

Dr. Thomas Yung-Hsin Wang

Dokončení na str. 3

V poslední době Thomas Wang vedl Great Commission Center International se sídlem v Sunnyvale v Kalifornii. V roce 2006 vydal sborník America, Return to God (Ameriko, vrať se k Bohu), ve kterém naléhavě volá k pokání. Tato publikace vyšla v téměř půlmilionovém nákladu a byla předána vlivným osobnostem USA. Později se opakovaně ozýval s výzvou k pokání v otevřených dopisech. Jako teolog usiloval, aby misijní hnutí bylo stavěno na zdravém biblickém učení. Velice si vážil odkazu reformace a misijního hnutí Moravských bratří. Jeho práce byla oceněna mnoha vyznamenáními a třemi čestnými doktoráty. Bratr Wang dovršil svou pozemskou pouť s upřeným pohledem na Krista 4. ledna 2018. Zanechal po sobě manželku Ráchel, rodinu a mnoho věrných spolupracovníků.

Stanislav Piętak

Výňatek z Otevřeného dopisu Americe z roku 2012

Jaká byla osobní víra významných představitelů národa? … Abraham Lincoln věřil, že Bible je „nejlepším darem Božím, který vůbec kdy byl dán lidem." Ronald Reagan prohlásil: „Doufám, že Američané budou číst a studovat Bibli."

Ale už od Druhé světové války začaly změny v tomto velkém národě. V šedesátých letech dvacátého století jsme byli svědky žalostného zrodu hnutí hippies a sexuální revoluce. Roku 1962 Nejvyšší soud Spojených států prohlásil modlitbu ve veřejných školách za protiústavní. Roku 1963 tentýž soud prohlásil čtení Bible ve veřejných školách za protiústavní. Roku 1973 tentýž soud legalizoval potraty.

Křesťanský politik Bill McCarthy nedávno napsal, že od 1776 do 1962 jsme byli národem pro-Boha, pro-křesťanství, pro-rodinu, pro-život, pro-slušnost, pro-svobodu a pro-společné dobro. Od roku 1962 jsme začali zavrhovat pryč naše svaté dědictví. Dále řekl, že nyní Amerika holduje nestřídmosti, válí se v bohatství, potácí se v rozkoši, bouří se proti morálce a hnije v hříchu… A nyní slyšíme, že Amerika je „příliš mladá, než aby zemřela!"

Dosáhla Amerika bodu, odkud není návratu? Pán říká, jestli „můj lid, který se nazývá mým jménem, se pokoří a bude se modlit a vyhledávat mě a odvrátí se od svých zlých cest, tehdy je vyslyším z nebes, odpustím jim jejich hříchy a uzdravím jejich zemi" (2 Pa 7,14).

Kéž ti Bůh požehná a pomůže nám všem obrátit náš milovaný národ zpět k víře našich otců, k národnímu pokání a k Bohu!

V zájmu duchovní obnovy Ameriky - Váš velmi upřímně

Rev. Thomas Wang, emeritní prezident Great Commission Center International

(Great Commission News, 2012)

Tvé jméno je Noe

"...nýbrž zachoval jen Noéma, kazatele spravedlnosti..."
2 Pt 2,5

Své rodině i celé generaci šel Noe příkladem ve víře a následování Boha. A to zdaleka nespočívalo jen ve slovech. Jen se zkuste na okamžik vžít do jeho situace - uslyšíte Boží hlas, který vám sdělí, ať se chopíte pily, sekery a dláta, a postavíte na kopci obrovskou loď. Uposlechnout by dnes vyžadovalo stejný zápas a stejné pohanění jako tenkrát.

Noe uvěřil a udělal všechno přesně tak, jak mu Bůh ukázal, a jeho zvěst se díky tomu stala známou po celém obydleném světě. A přece, když jej vody zatopily, zůstal Noe v arše se svou rodinou sám. Nikdo z tehdejších "posluchačů" jeho zvěst nepřijal.

Kdybychom nahlíželi situaci před potopou očima dnešních evangelizačních stratégů, museli bychom dojít k závěru, že Noe zcela selhal v jednom z nejdůležitějších bodů evangelizace: komunikaci. Způsob, který byl použit, byl natolik směšný a pohoršlivý, že fakticky znemožňoval, aby někdo přijal jeho zvěst. Kdyby byl nejprve zvolil jinou metodu, mohl získat řadu následovníků, teprve pak se s nimi pustit do stavby a nezůstat tak v arše se svou rodinou sám.

Jenže celá věc má háček: ten způsob i jeho provedení bylo svrchovaně Boží.

Netrapme se proto a za každou cenu nehledejme na sobě chyby, jestliže naše zvěst nebyla přijata. Možná je to paradoxně právě proto, že je s námi vše v pořádku. Vnější úspěch některých hnutí často není způsoben tím, že jim Bůh žehná, nýbrž právě tím, že se od jeho pravdy odchylují a jsou tím přitažlivější "pro tělo".

Celý příběh o potopě nám však naléhavě klade jinou otázku: **Kdybys tenkrát žil, byl by svět zachráněn... skrze tebe?**

J. Mačák

Zármutek a naděje

Poslední sobotu občanského roku 2017 odpoledne se v ostravském evangelickém chrámu sešlo početné shromáždění církevní i necírkevní veřejnosti, aby se rozloučilo s kmenovou členkou zdejšího sboru ČCE Marií Balabánovou. Po delší vleklé nemoci odešla z kruhu živých ve svých 82 letech; její manžel, v místních zdravotnických zařízeních dobře známý MUDr. Daniel Balabán, internista, posléze vyhlášený specialista v oboru nefrologie - svoji choť předešel o celých 13 let.

Manželství těchto dvou se rodilo před více než 60 lety daleko odtud – v Zábřehu na Moravě v tamním evangelickém společenství. Setkání dvou mladých lidí – Marie a Daniela – sotva mohlo být přirozenější a spontánnější: znali se z nedělní školy a hned nato z mládeže. Už tehdy jim bylo jasné, že k sobě patří a nepotřebují marnit čas hledáním a tápáním. Příbuzenství rodin Čermákovy a Balabánovy už se nedalo zastavit. Složitější to bylo s povoláním: Danielovi bylo jasné, že chce být lékařem. Jenomže společenská atmosféra těch časů bránila lidem z náboženských kruhů na takovou dráhu jen pomyslet. Žádost toho záměru podána, ale tehdejší režim byl proti. Uchazeči o medicínu doporučeno přesměrovat se na geologii; rok vzalo příslušné učiliště, pak ještě ten další využívání vědomostí toho typu v rozmanitém pozemním terénu. Těžko už dnes dohledat, jestli přihláška na medicínu se setkala s přijetím až napotřetí nebo napočtvrté. V každém případě vzorový výsledek případu, kdy uchazeč byl vytrvalejší než nevlídní mocipáni. Avšak po dokončení řádného interního lékařství připuštěn jen k zubařině a odsouzen k novému začínání. -

To už byli Marie a Daniel zákonně spolu jako manželé s umístěnkou do Ostravy. Marie usilovala o kvalifikaci v lékárenství, ale do toho přišlo mateřství a narození synů Daniela a o nějaký rok později Jana. Platy začínajících lékařů v prostředí těžkého průmyslu a hornictví byly tehdy pokořující a manželčino zaměstnání téměř nezbytné. Teprve se služebními léty si lékař mohl dovolit ženu v domácnosti, jakž se i stalo. Ukázalo se, že tento způsob uspořádání rodiny může být i prozíravou investicí. Mariina mateřská péče vedla syny k zájmu o umění i literaturu. Že se syn Daniel už záhy rozhodl upsat se malířství a že se Jan posléze stal hvězdičkou literární, v tom lze hledat stopy matčina vlivu. -

Vítkovický sbor ČCE měl v Balabánových jednu z řady mladých rodin, jež tvořily duchovní prostředí, tak výstižně vyjádřené v bratrské písni „Aj, jak jsou milí tvoji příbytkové, jak rozkošní křesťanští sborové, Pane, v nichž tvé jméno slavné." Hlava rodiny na dlouhá léta přijala presbyterskou funkci a plnila ji odpovědně a tvořivě. Marii připadla další rodinná role: stala se babičkou dvou a dvou vnoučat. (Jejího manžela celý čas neopouštěla úzkost: Nepotvrdí se v Májině případě rodinná anamnéza? Májin otec Čermák zemřel poměrně mladý na rakovinu (a zanechal rodinu o čtyřech chlapcích a jedné holčičce). Nepotvrdila se.

Vrásky na čele působil spíše doktorův zdravotní stav. Ozývaly se souvislosti v mládí překonané choroby, jež posléze ostravského medicínského odborníka krátce po dosažení sedmdesátky skosily). Marie žila a dožila svůj tichý život na Provaznické ulici v Ostravě Hrabůvce, opečovávána pozornou synovskou péčí. Ale čekala ji ještě jedna životní rána, když na jaře 2010 nečekaně (při nedožitých padesátinách) ve spánku zemřel mladší syn Jan. Celá česká literární obec si tehdy uvědomila bolestnou ztrátu nadějného talentu. -

Po zániku vítkovického sboru měla Marie teď svoje místo ve společenství Ostrava 1. V pravidelné účasti jí zabránily až zdravotní potíže posledního času. Jejím skonem se radostný čas Vánoc 2017 v rodině Balabánově stal časem zármutku. -

Paní farářka Ewa Jelinek zvolila pro rozloučení velmi vhodné slovo z evangelia Janova 10: Já jsem dobrý pastýř; znám své ovce a ony znají mne. Z pokladu této věty zaslechla zarmoucená rodina, ostravský sbor i přítomné shromáždění potěšení i jasnou křesťanskou naději ve smrti. A píseň Evangelického zpěvníku „Někdo mě vede za ruku, když bojím se jít tmou" byla paprskem světla do tesknéhо rozloučení.

Kaleb

Naše recenze

Biblická přísloví v kresbách Marie Plotěné

V září 2017 vydalo brněnské nakladatelství Cesta (nám. Republiky 5; cestanakl@volny.cz; www.cestabrno.cz) pozoruhodnou knihu kreseb malířky a karikaturistky Marie Plotěné, s níž se pravidelní čtenáři evangelického týdeníku na jeho stránkách již několikrát setkali. I zde byly její úvahy doprovázeny kresbou, která základní myšlenku vždy obohatila, podtrhla, zhutnila a přiblížila tak, aby se stala pomocí vizuálního vjemu trvale zapamatovatelnou. Pero, tužka, štětec, pastel umělkyně nejsou tedy vedeny „pouze" jedinečným obdarováním, jímž je výrazný talent výtvarný, ale jsou určovány harmonicky rovněž bohatostí, hloubkou a celistvostí autorčina filosofického a teologického poznání. Její vlídný kreslený humor je ve své podstatě vážný. Ano, usmíváme se, jsme nadšeni vynalézavostí, neotřelostí kreseb, jejich vtipem, důmyslem, jejich hravostí, jejich jiskrou, ale oslovuje nás především etická vážnost, která se za tím vším skrývá. Oslovuje nás duchovní a mravní apel – nenásilný, jemný, nevtíravý. A protože se Marie Plotěná v myšlení nebojí sáhnout až do hlubin, ale naopak hlubiny – i existenciální hlubiny – citlivě a uváženě vyhledává, je její umění nad jiné silné, působivé a účinné. Neudivuje nás proto, že se velmi úspěšně zúčastnila mnoha mezinárodních přehlídek kresleného humoru, a to nejen v Evropě, ale i v Americe a v Asii, kde získala celou řadu vzácných ocenění.

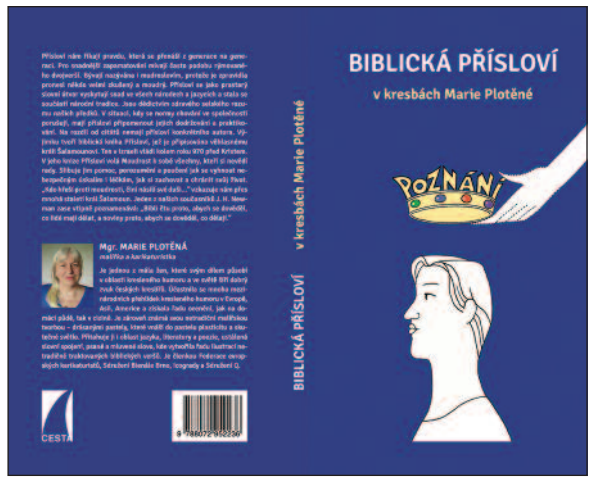

Doporučuji vřele laskavému čtenáři, aby věnoval Biblickým příslovím v kresbách Marie Plotěné svou pozornost. Kolekce 227 ilustrací vybraných přísloví vznikala na základě autorčina několikaletého studia nejrůznějších překladů biblické knihy Přísloví, počínaje vydáním Bible kralické z roku 1613, až po překlad Bible 21. století. Pod nápaditými, výmluvnými obrázky nalezneme rovněž citace z Nové Bible kralické, z Českého studijního překladu, z Jeruzalémské bible a z Českého ekumenického překladu.

Vzácné texty v harmonickém propojení s kresbami promyšlenými a propracovanými s láskou a moudrostí do posledního detailu se mohou stát obohacením a pohlazením každému, kdo se jimi nechá oslovit.

Milada Kaďůrková

Rodinná vzpomínka

Rády bychom připomněly MUDr. Pavla Čejku. Zemřel 7. ledna v Děčíně ve věku 85 let.

Chceme připomenout doktora Pavla Čejku, praktického lékaře. Mnoho lidí mu bylo a je vděčno za péči o zdraví, za péči o rodiče a blízké... Doktor Pavel Čejka byl velmi dobrý, pozorný, trpělivý, laskavý lékař. Dobře uměl naslouchat. To je úkol, který je pro nás lékaře obtížný, často ho nedodržujeme. On to uměl.

Připomínáme doktora Pavla Čejku muzikanta. Celá léta jsme jeho housle mohly slyšet v Děčínském symfonickém orchestru a Děčínském barokním kvartetu. Přinášel nám velké potěšení a radost.

Připomínáme Pavla Čejku, manžela Mahuleny. Oba léta pracovali jako lékaři a dobře se starali o jim svěřené pacienty. Mahulena se pak zaměřila jiným směrem, Pavel pokračoval dále, působil ještě dlouho v důchodovém věku.

Chceme připomenout doktora Pavla Čejku jako otce tří dětí, které s Mahulenou zdárně vychovali a kterým dal velký dar - vztah k hudbě.

Připomínáme šest krásných vnoučat, u kterých pozitivní vztah k hudbě pokračuje.

Připomínáme tichou, nenápadnou, neproklamovanou víru, kterou si nesl od dětství a která podle nás formovala i jeho lékařský postoj.

Chceme připomenout Pavlovu statečnost. V poslední době své nemoci dobře jako lékař věděl, že ho síly opouštějí a konec se blíží. Svůj stav nesl velmi statečně.

Nakonec bychom rády vyjádřily velkou vděčnost za to, že jsme doktora Pavla Čejku poznaly jako lékaře, spolubratra, že jsme mohly od něho mnohé přijímat.

Chceme vyjádřit vděčnost za jeho život.

Alena Sellnerová a Vlasta Čapková

Sdružení evangelikálních teologů

ThDr. Pavel Černý, Th.D., předseda: tel. 777 559 231, e-mail: pavel.cerny@cb.cz
Mgr. Jaromír Strádal, tajemník: e-mail: jaromir.stradal@atlas.cz
Kontaktní adresa: Sdružení evangelikálních teologů, Soukenická 15, 110 00 Praha 1
https://evangelikalni-teologie.cz
https://etspraha.cz/cs/partnership/group/teologicke-vzdelavani
IČO: 68381549, č. účtu: 2500212981/2010

26. Teologické fórum

ve spolupráci s Komenského institutem na téma:

Církevní školství

Je možné založit církevní školu? Je to vůbec správné?
Klady a problémy!

Místo konání: Sbor Církve bratrské v Praze 1, Soukenická 15
Datum: pondělí 19. 3. 2018

09.00-09.30	Registrace
09.30-09.45	Zahájení a uvedení fóra. (ThDr. Pavel Černý, Th.D.)
09.45-10.30	Jak založit církevní školu? Je to pro církev břemeno či požehnání? (Bohdan Čančík, kazatel Jednoty bratrské v Nové Pace)
10.30-10.45	Diskuse
10.45-11.15	Přestávka
11.15-12.00	Církevní škola a sbor. Klady a problémy z pohledu kazatele. (Martin Běle, kazatel Církve bratrské, Elim v Písku)
12.00-12.15	Diskuse
12.15-12.30	Přestávka – polední občerstvení
12.30-13.30	Proč je církevní školství důležité pro rodinu a společnost? (Leslie P. Johnson, mezinárodní poradkyně pro výchovu v Asociaci křesťanských škol-ACSI)
13.30-13.45	Diskuse
13.45-14.30	Proč je důležité křesťanské školství? V čem je křesťanská škola specifická, čím se odlišuje, co od ní můžeme očekávat? Jak funguje financování a jaké potřebuje škola zaštítění? (Mgr. Monika Guňková, ředitelka křesťanské školy v Třinci)
14.30-14.45	Diskuse a ukončení fóra
15.00-16.00	Členské shromáždění SET

Prosíme o zaslání přihlášek k účasti do 14. 3. 2018 na adresu: pavel.cerny@cb.cz nebo na adresu: SET, Soukenická 15, 110 00 Praha 1. Přihláška je třeba pro zajištění občerstvení a materiálů. Cena setkání je 200 Kč na osobu (občerstvení a výdaje spojené s pořádáním fóra). Prosíme zaplaťte na účet SET č.: 2500212981/2010. Do poznámky uveďte své jméno a variabilní symbol: 180319. Členové SETu platí 150 Kč na osobu. Studenti oproti indexu 100 Kč. Ti, kteří přijdou bez předchozího přihlášení, zaplatí při registraci 150 Kč a opatří si polední občerstvení sami.

Výbor SET, leden 2018

únor
březen
2018

samaří

CÍRKEV BRATRSKÁ

v Dobročinné kavárně Cesta domů, Soukenická 15,
Praha 1, vždy ve čtvrtek od 18 hodin

www.klubsamari.cz vstupné dobrovolné

15.2. Kdo spraví mravy, když ne my?
O vztahu etiky a morálky s evangelickým farářem Milošem Rejchrtem.

1.3. Bůh v krizi?
Nečekané psychologické aspekty Boží osobnosti v prvních kapitolách knihy Genesis s teologem a překladatelem Alexandrem Flekem.

15.3. Taiwan z koruny stromu
Tomáš Soja Voves se s námi podělí o své zážitky, dojmy a fotografie z půlročního pobytu v Asii.

pořadatel: Sbor Církve bratrské v Praze 1
ve spolupráci s domácím hospicem: CESTA DOMŮ
podporováno granty: PRAHA 1
mediální partneři: karmelitánské nakladatelství, nota nebe, Spolek přátel Poříčské čtvrti, BRÁNA, rádio 7, tvar, SN Středočeské noviny, Kostnické jiskry Evangelický týdeník

Pozvánka

Ekologická sekce České křesťanské akademie zve na besedu s hydrologem RNDr. Janem Daňhelkou, PhD., z Českého hydrometeorologického ústavu o problému hrozícího sucha.

Beseda se bude konat v úterý 13. února od 17.30 h (cca do 19 h) v přízemí pražského kláštera Emauzy, Praha 2, Vyšehradská 49.

JNe

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk: Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

5/2018

14. února 2018 ✦ ročník 103 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 21. února 2018

Z obsahu

* *Zázrak života*
* *Záchrana z epidemie zla*

Poselství k neděli Invocativ

Když spadnou masky – nebojte se !
Sofonjáš 3,16–17

Době postní předchází doba masopustní - doba zábav, bálů a karnevalů. Na venkově patří k masopustu také převleky a humorné masky, karnevaly jsou dnes spíše dětské (a rodiče mají s výrobou masek spoustu práce). Pak však přichází Popeleční středa a První neděle postní. A alespoň v klasickém rozvrhu církevního roku je s tím vším rozverným a karnevalovým konec. Nastává **doba, kdy se odkládají masky**.

My jsme ovšem zvyklí používat různé masky celý rok. Máme masku pro návštěvu u příbuzných, masku "Pilný žák", masku "Mám se pořád skvěle", masku "Já jsem ta pravá", masku, když jdeme na výběrové řízení a jinou zase v neděli do kostela. Doba postní je příležitostí masky odložit. Protože s Pánem Bohem - to je chvíle, to je místo, to je vztah, kde si nemusím na nic hrát. Můžu být bez přetvařování. V soustředění, v modlitbě - tam je úplně zbytečné zkoušet si brát nějaké masky, zakrývat se a nějak uměle se zatvářit. Před Bohem - a to je obrovský dar - může člověk být takový, jaký je. Jen Bůh skutečně ví, kdo jsem a jaký jsem. Modlitba, nebo prostě zastavení se před Bohem, rozhovor s ním, přemýšlení o sobě před jeho tváří - to je chvíle, kdy padají masky, odkládají se nebo nám je prostě Pán Bůh sundá, prostě jsou zbytečné a my dostáváme svou tvář.

Také to je také krásné a pravdivé a přitahující na příběhu Ježíše Krista - že nic nehraje a vždy je autentický, svůj, bez předstírání. V Ježíši Kristu nám Bůh ukázal svou pravou tvář a zároveň nám ukázal tvář pravého člověka.

Doba postní je dobou pravdivosti. Dobou, kdy po karnevalech odložíme své masky a podíváme se sami sobě do tváře. Občas je to bolestivé, občas se člověk při čtení pašijního příběhu dívá do tváře nějaké postavě a vidí, že je to on sám.

Ale to všechno není proto, abychom byli zdecimovaní a zoufalí. Díky Bohu se toho nemusíme bát. Do doby postního odkládání masek, ať si neseme ono "Nebojte se" ze Sofonjášova textu. "Nebojte se" je první vánoční slovo tam mezi pastýři nad Betlémem. "Nebojte se" bude i první velikonoční slovo, když ženy přijdou k hrobu.

Nebojte se, i když soustředění k Velikonocům a přemýšlení nad příběhem utrpení Ježíše Krista nás přivede k sobě samotným víc než nám možná bude příjemné.

David Balcar
farář ČCE Praha l - Kliment

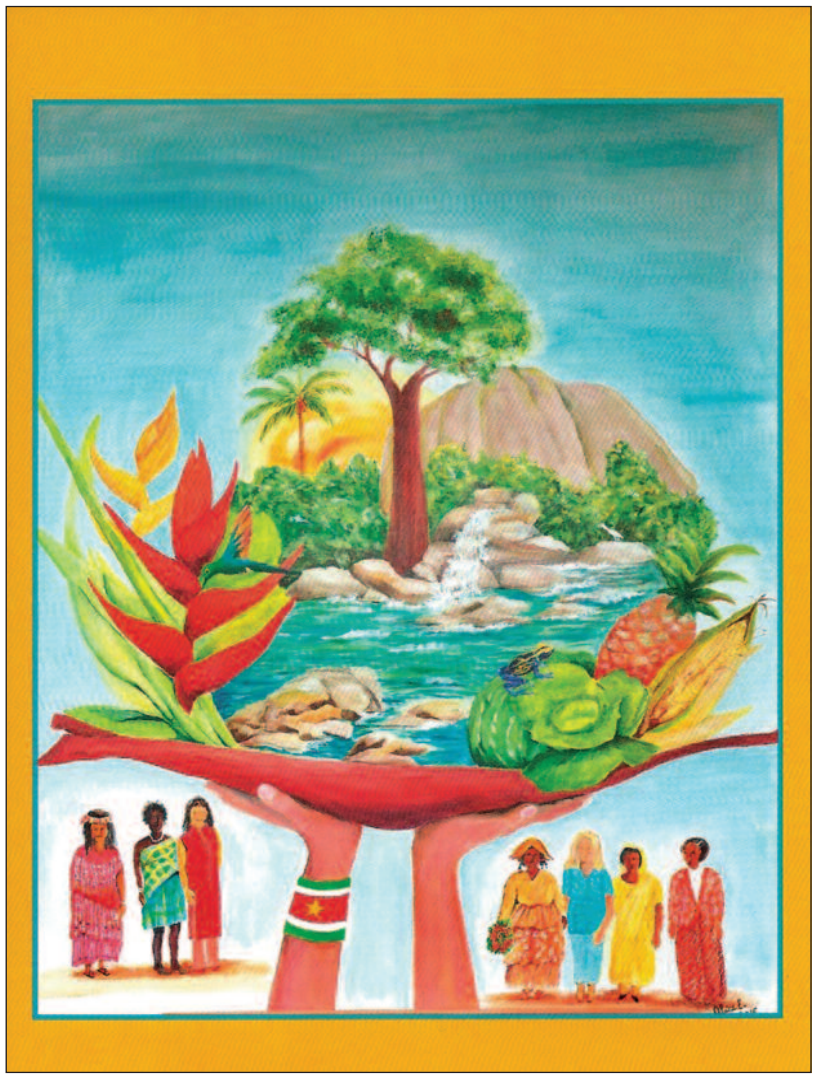

Milost

J 1,14–18; Ř 4,13.20–25; 5,1–2

„Milostí spaseni jste skrze víru (a to ne sami ze sebe, dar je to Boží) ne ze skutků, aby se někdo nechlubil. Jsme zajisté jeho dílo, jsouce stvořeni v Kristu Ježíši ke skutkům dobrým, které Bůh připravil, abychom v nich chodili.“ Ef 2,8-10

Úvodem Janova evangelia čteme, že Bůh – SLOVO je učiněno tělem, přebývalo mezi námi plné milosti a pravdy... a z jeho plnosti jsme vzali milost za milost.

Co tím slovem myslíme? Co pro nás milost znamená? Jakou s ní máme zkušenost? „Milostpane, milostivá paní,“...?

V kloboučnictví tetičky Marty v Dejvicích mi přišlo, čím asi jsou ty paní milostivé? U nás na Bílé hoře byla jen paní Horáková nebo paní Procházková a ani mamince neříkali milostivá. Zdálo se mi, že lidé ve městě si tak říkají s jistým potěšením. A co teprve „Moje úcta! Uctivá poklona! nebo Poroučím se!“ pokaždé mi znělo něčím navíc, co si lidi přidávají jako úsměv, jako k nákupu lízátko bez placení.

Obyčejní se v tom možná nevyznali a tak kde mohli (a najednou mohli všecko), pověsili své „Oslovujeme se soudruhu a zdravíme se Čest práci!“ tečka. Jelikož pokrok je v jednoduchosti, zavedli místo těch kudrlinek jako grunt něco, čemu říkali třídní nenávist.

Přibylo mi čtyřicet let a nakrásně měli lidé té obyčejnosti dost... Nebo snad ne? Skoro třicet let si už můžou dovolit dřívější způsoby, ale moc jim to nejde. Tak aspoň děti učíme paběrkovat pravdu, vstřícnost, s úsměvem laskavé přijetí, jak tomu dřív říkali milost. Přiznejme si, že nějak nevíme, kam s ní. Na dožití ji šoupli do ústavy, kde straší jako právo hlavy státu prominout zákonný postih usvědčenému a odsouzenému zločinci, navzdory zákonodárné a soudní ochraně všech.

Samozřejmě, že takové omilostnění není odpuštěním (postižené strany se nikdo neptá), ani viníka milost samočinně nenapraví a jeho recidivu

Dokončení na str. 2

Dary na tiskový fond

Církev bratrská – Jilemnice	1000 Kč
Daňová a účetní kancelář – Poděbrady (sponzorský dar)	5000 Kč
Farní sbor ČCE – Brno 1	5000 Kč
II. Farní sbor ČCE – Praha 3 Žižkov (sbírka na ET-KJ)	1317 Kč
II. Farní sbor ČCE – Praha 3 Žižkov (sponzorský dar)	5000 Kč
ses. Baďurová Lidka – Moravský Písek	400 Kč
br. Brouček Miloslav – Jimramov	1500 Kč
ses. Červeňáková Jana – Praha	500 Kč
ses. Daňková Milena – Jičín	500 Kč
ses. Hanáková Rút	1000 Kč
br. Hanus Ladislav – Holetín	6000 Kč
ses. Hrivňáková Milada	500 Kč
ses. Kadlecová Romana – Veselí n. Luž.	1000 Kč
br. Ing. Krůta Zdeněk	350 Kč
ses. Maňásková Jaroslava	500 Kč
br. Marek Vojtěch	2000 Kč
br. Nečas Jaroslav	1000 Kč
br. Petratur Michal	500 Kč
br. Pilát Daniel	500 Kč
br. Plotěný Vladimír	3000 Kč
br. Prof. Říčan Pavel	2000 Kč
br. Schilla František - Praha	3000 Kč
br. Švaříček Jaroslav	2000 Kč
br. Targosz Leo	2000 Kč
ses. Vorlová Miriam	1000 Kč
neznámý dárce	4000 Kč
celkem	50567 Kč

Dárcům, bez nichž by nebylo možné náš časopis vydávat, za jejich obětavost velice děkujeme.

redakce

Letošní Světový den modliteb představí Surinam

K mnoha lidem ve více než 170 zemích celého světa, kteří budou 1. pátek v březnu (2. března 2018) - prožívat a slavit Světový den modliteb se i letos můžete připojit buď tak, že pozvete do vašeho sboru věřící ostatních církví v okolí a uspořádáte program sami, nebo se připojíte k některé církvi, která bude shromáždění pořádat. Letos budeme v modlitbách připomínat problémy Surinamu. Ženy z této vzdálené země program pečlivě připravily a věří, že se tak budete moci s jejich zemí seznámit a že sbírka pomůže jejich starosti zmírnit.

Loni se u nás např. vybralo přes 100 000 Kč, které byly určeny na pomoc Filipínám. Polovina sbírky podpořila Lékaře bez hranic, kteří právě na Filipínách pracovali a jsou vždy na místech, kde je lékařské pomoci nejvíce zapotřebí. Druhou polovinu obdržela Nadace lékařské pomoci, která se stará o filipínské sirotky.

Společná celorepubliková sbírka má vyjádřit poslání SDM: poznávat - modlit se - konat (pomáhat). Letos máme možnost podpořit na Surinamu aktivitu Moravian Church (Jednoty bratrské). Jde o stavbu domu pro lidi bez domova v Paramaribo “Zinzendorf Herberge”. Dům bude využíván zvláště ženami a dívkami, které se ocitnou v nouzi nebo utíkají před násilím v rodinách a zneužíváním. Bude také poskytovat ubytování těm, které potřebují vyléčit závažné zdravotní problémy a nemají dost peněz na ubytování.

Světový den modliteb také upozorňuje na probíhající sbírku propisovaček na podporu vzdělání syrských dívek, kterou konají německé sestry. Chtějí tak podpořit vzdělání 200 syrských dívek. Např. Za 450 použitých propisovaček je možné vybavit školními potřebami 1 dívku. Za každý kus dostanou organizátorky od recyklující firmy TERRACYCLE 1 cent na tento charitativní projekt. Sbírka začala v létě a koná se do konce roku 2018. V Německu pracuje 430 míst, kde se použité nebo poškozené propisovačky odevzdávají. Zatím jich shromáždili a odevzdali přes 400 kilogramů. Za 15kg krabici dostanou 15 euro. Zapojují se podporovatelé i mimo Německo. K nim chceme patřit i my. Prosíme, navštivte především školy a jiná zařízení, která by mohla pomoci, a poukažte na to, co je Světový den modliteb. Až shromáždíte celou krabici, můžete ji poslat na adresu sestry předsedkyně českého výboru SDM Aleny Naimanové do Rychnova nad Kněžnou (Bezručova 16, 516 01 Rychnov nad Kněžnou) nebo si od ní vyžádejte další informace (naina@seznam.cz). Materiály ke Světovému dni modliteb v elektronické podobě si můžete vyžádat i u nás

Dokončení na str. 2

Z církví doma i ve světě

Izrael vyzval Polsko ke změně zákona kvůli zločinům holokaustu

Izrael vyzval Polsko ke změně zákona, podle něhož je nezákonné tvrzení, že Polsko nese odpovědnost za zločiny proti lidskosti spáchané nacistickým Německem na jeho půdě. Premiér Benjamin Netanjahu nařídil izraelskému velvyslanci v Polsku, aby premiéru Mateuszi Morawieckému tlumočil jeho silný nesouhlas s legislativou.

"Zákon je neopodstatněný. Nikdo nemůže měnit historii a holokaust nemůže být popřen," prohlásil Netanjahu.

Dolní komora polského parlamentu minulý pátek schválila návrh zákona, který za používání formulací jako "polské tábory smrti" nařizuje až tříleté vězení. Podle Varšavy podobné výrazy naznačují, že Polsko je přinejmenším částečně odpovědné za tábory, kde nacisté vyvraždili miliony lidí, vesměs Židů. Jak uvedlo polské ministerstvo zahraničí, trest za použití zmíněné formulace se bude uplatňovat v přesně vymezených situacích a jeho cílem je zabránit hanobení Polska.

Kritika ale tvrdí, že legislativa by mohla zmrazit diskuse o dějinách, ohrozit svobodu projevu a otevřít dveře popírání holokaustu.

Mluvčí polské vlády Joanna Kopcińská napsala na twitteru, že zákon má za cíl "ukázat pravdu o strašných zločinech spáchaných na Polácích, Židech a jiných národech, které byly v 20. století oběťmi brutálních totalitních režimů - německého nacistického režimu a sovětského komunismu". Návrh zákona ještě musí schválit senát a prezident.

www.christnet.eu

Anne Graham Lotzová kázala v Indii, přišlo půl milionu lidí

Anne Graham Lotzová (dcera Billy Grahama) kázala na začátku měsíce zástupu půl milionu lidí v indickém městě Hyderabad u příležitosti druhého ročníku národního dne modliteb. Během promluvy vyzvala přítomné, aby se modlili za změnu v Indii jako Daniel. „Jeden člověk, který poznal Boha a modlil se, pohnul nebesy a změnil národ," uvedla Lotzová.

Setkání zorganizovala křesťanská rada v Telangane, která sdružuje biskupy z různých protestantských denominací a Římskokatolickou církev. Dle policejního odhadu na akci přišlo 500 tisíc lidí.

Na druhý den se Lotzová připojila k bohoslužbám na venkově, kterých se zúčastnilo 450 sborů. „Více než 10 tisíc lidí stálo ve stanu a další tisíce venku a všichni pozorně poslouchali, jak Anne sdílela evangelium z Jana 14,"popsala Bentleyvá, členka týmu Lotzové, která dceru slavného evangelisty Billyho Grahama v Indii doprovázela. Podle jejích slov mnozí lidé reagovali na výzvu k přijetí Krista.

Křesťanská menšina čelí v posledních letech v Indii výraznému nárůstu pronásledování z řad hinduistických radikálů. Organizace Open Doors zařadila zemi na jedenáctou příčku v žebříčku zemí, které trpí nejhorším pronásledováním na světě.

Samuel a Benida, dva lídři podzemní církve z New Delhi, nedávno uvedli v rozhovoru pro The Christian Post, že politická strana Bháratíja džantá v čele s indickým premiérem Narendrem Modihasem se snaží zajistit, aby země zůstala „hinduistickým národem", rostou v ní útoky na pastory a dochází k vypalování kostelů. „Fundamentalisté přicházeli do církve proto, aby narušovali bohoslužby. Nyní, když přijdou, nejenže naruší bohoslužbu, ale také zbijí pastora, dokonce ženy, děti a starší lidi. Existuje mnoho, mnoho incidentů, k nimž došlo při útocích na pastory a lidi. Vždy zaútočí na jejich hlavy, aby to mělo maximální dopad na jejich život. Pokud nezemřou, nebudou moc žít normální život, „ uvedl Samuel.

www.krestandnes.cz

Letošní Světový den modliteb představí Surinam

Dokončení ze str. 1

v redakci, kde si můžete vyžádat i informace o příštím ročníku. Pokud se rozhodnete shromáždění uspořádat, budeme rádi, když nám dáte do redakce zprávu, jak se akce vydařila. Třeba se příští rok inspirují i ostatní. Sbírku posílejte na účet č. 277659668/0300. Vybrané finanční prostředky pak český výbor SDM zašle na místo určení.

Svoboda náboženství je v Surinamu deklarována ústavou. Praktikovanými náboženstvími jsou: křesťanství (asi 48,4 %), hinduismus (22,2 %), islám (13,8 %), tradiční náboženství původních obyvatel (1,8 %), javanismus (0,8 %) a malé procento židovské víry a ostatních náboženství.

Křesťanství jako první přinesli a rozšířili katoličtí misionáři. Zvláštní úlohu však sehráli „moravští bratři", kteří přišli v roce 1735 z německého Herrnhutu a působili mezi domorodými indiány. Po roce 1748 se středem jejich zájmu stali afričtí otroci na plantážích a obyvatelé města Paramaribo. Pro všechny bez rozdílu šířili víru a vzdělání v maroonských vesnicích ve vnitrozemí i mezi dělníky z Jávy a Indie.

Ekumenická spolupráce církví byla založena v r. 1942 pod názvem Výbor křesťanských církví. Výbor Světového dne modliteb (WDP) začal svou práci v r. 1953, oficiálně byl ustanoven v únoru 1954. V čele stály sestry z Moravské církve (Jednota bratrská), Luterské církve a Holandské reformované církve. Postupně se přidaly i další denominace a organizace.

V Surinamu jsou nejčastější příčinou úmrtí kardiovaskulární nemoci a diabetes. Alarmující, stejně jako všude na světě, je problematika drog. Důležitou roli v poskytování zdravotní péče hrají různé církve. Vysílají své lékařské mise a navštěvují lidi postižené malárií, HIV-AIDS a ostatními nemocemi s vysokým výskytem v tropickém vnitrozemí Surinamu. Právě těm by měla naše sbírka pomoci nemoci překonávat a naučit se, jak jim předcházet.

Helena Bastlová

Milost

J 1,14–18; Ř 4,13.20–25; 5,1–2

Dokončení ze str. 1

nevylučuje. Jen ostatní před ním přestává chránit. Patrně je načase s tím skoncovat, říkají lidi. Řádný občan má svá práva i způsoby zastání a na nějaké milosti nejsou zvědaví... Sotva komu na mysl přijde, že z nezaslouženého dobrodiní jsou jaksi samozřejmě od narození živi a bez milosti přijetí, kde by byli...?

V prvním velikém podobenství Bible potkáváme Stvořitele, jak se stará, aby člověk v jeho zahradě nejen přežil, ale, svoboden od obstarávek sebe sama, aby vnímal a pojmenovával stvoření kolem sebe (Gn 2,19-20) a vzdělával se v bytost duchovní, svobodně zvídavou a vnímající hlas Boha „chodícího po ráji k větru dennímu" (Gn 3,8).

Pokusme se přitom myslet své dětství a dospívání... Od toho tu podobenství jsou. Víme přece, jak je to dál. Jak se nám do mysli vkradlo namlouvání odjinud: Jen do toho! Sami si velíme! Do boha! Víme své. Kdo nám co bude do toho tento... že? Skvělá nabídka odvrátila naši pozornost od Ducha Stvořitele do světla, v němž si Boží opovědník plní své vlastní přání. Sen, že po tom sáhneme, a privilegium duchovních bytostí ztratíme, vrženi do záhad a tajemství všelijak se vzpěčující hmoty. Zaměstnáni sami sebou nedoslýcháme, nedohlédáme k naději přesahu své omezenosti, zranitelnosti a posléze smrtelnosti, k naději bytí s ním... Vně původního, smysl dávajícího, sblížení s Duchem LÁSKY jsme i nejsme. Kdo se v nás vyzná? Zpochybněním Boha tvoříme svět Kainova znamení pro kníže, jemuž jsme popřáli sluchu. Náš svět je světem Jitřenky, Lucifera, Světlonoše (Iz 14,12), ducha závratných možností slávy, ale i destrukce a smrti. Věčně hyne a své zdomácnělé v odcizení Bohu bere sebou (1 J 2,17).

„Víme a dokážeme, jsou základní motivy současného racionalismu ve vědě, v biologii, v medicíně," píše MUDr. Ján Siracký, DrSc. v článku „Budúcnosť – rozpaky a neistoty" (ET-KJ 1/2018).

Nejen povrchností a pokrytecky vyprázdněnou zbožností, ale ani mnohým svým věděním, na straně Ducha života nestojíme (1 S 16,14; Za 4,6; 1 Te 5,19). Naší bídou v časnosti je a zůstává bezesporu smrt.

Do mizerie jejího panství se tenkrát rozkřiklo, že zblízka je tu MILOST, která smrtelníka dostane dál (Mk 1,15). Naplnil se čas a do jeho plynutí vstoupila PŘÍTOMNOST jiná než ta, co nám pod rukama mizí. Nad anděly s meči plamennými (chceme-li se ještě přidržet biblické obraznosti Gn 3,24), nad propastí, do níž se hrneme, rozklenul živý Bůh onu janovskou MILOST v Ježíši Kristu, kterou předzvěděl před ustanovením světa (J 17,5.24). MILOST prohlédnutí a návratu odkud jsme vypadli, MILOST přijetí k duchovnímu bytí v PRAVDĚ, v ospravedlnění. Ztracenému, obelstěnému lidskému vědomí se přiblížila moc toho, který vpravdě JEST, jeho kralování. Pusť se, člověče do radikální revize své člověčiny, svého života, čiň pokání. Věř evangeliu, dotýká se tě Ježíš. Snímá samozřejmou bezbožnost světa jako chomout závislosti z každého, kdo se rozhodne, kdo o to stojí, kdo chce. Jak? Prostým: „Pojď za mnou... Pojď a sleduj. Staneš se jiným člověkem. Nahlédneš, oblíbíš si mé svědectví PRAVDĚ. Se mnou trefíš na úzkou cestu do těsné brány hojnějšího života v mé blízkosti" (J 17,23 aj.).

„Není to špatné," řekne kostelový člověk, „občas jako sen na kanapi je to fajn. Ale zvenčí? Zítra a pozítří v tvrdé realitě? Když ti přijde, vlastně přijdou: Co s potupou a utrpením? S křížem a smrtí nevinných? Se zločinem na Bohu a stále ještě vše pustošící bolestí? Co s nedovršeným hříchem světa... i mým? Život pak jako by byl jinde...

Nuže, věř! Věř, třebaže se ti to nezdá. Věř činem, opravdově rukama, nohama a potkáš se s MILOSTÍ... Jen víra snese ten otřes, před nímž svět strká hlavu do písku, nebo občas pod peřinu pobožnosti. Jen víra je tou silou a orientací PRAVDY.

Aby to vysvětlil, připomíná apoštol z oblaku svědků víry (Žd 11,8-19) Abrahama. Uvěřil oslovení Ducha Božího a opustil svůj kaldejský domov. Vyšel, aniž by věděl, kam jde (Gn 12,1). Později se na Boží pokyn ubírá s jediným synem zaslíbení, k hoře Moria (Gn 22,2), hotov jej, milovaného, obětovat. Chválí Boha v jistotě jeho slibů. Věří, že povolává i věci, které nejsou, jako by byly. Nechápe, ale drží směr. Tak věří, a je mu to počteno za spravedlnost (Gn 15,6). Jeho kaldejská minulost se nepřipomíná. Určující není, co bylo, ale co je dnes a zítra na pochodu Božím směrem... ON je PRAVDA. Být s PRAVDOU, se počítá. Být spravedlivý.

Osloví-li tě pohled ke Golgotě jako do zrcadla Ježíšova svědectví PRAVDĚ, co jsi zač (J 18,37), věř a vyjdi. Odkud? Ze sebe, z „já", osloveného Boží bolestí. Kam? Ke vzkříšení Krista. Do zázraku duchovní změny, objevu nových vzácností a hodnot, ano chutí (Ř 8,5), jako by ses převlékl do nového „já", jako bys byl stvořen nově (2 K 5,17), nasměrován k PRAVDĚ, vrácen domů Otci do „svobody slávy dětí Božích" (Ř 8,21). I při nás Bůh povolává k bytí, co v naší přirozenosti není. Tak mluví apoštol o „ospravedlnění z víry" (Ř 4,25nn), o MILOSTI zpřístupněné nám skrze Pána Ježíše Krista (Ř 5,2). Nejen o přiřčeném stavu, ale o dynamice, činorodosti, poslání a úkolu (Ef 2,10; 2K 5,21), jímž vrůstáme do duchovních souvislostí hojnějšího života Boží LÁSKY v Kristu. ON v nás působí chtění i skutečné činění (F 2,12n).

„Našli jste se v tom," píše Pavel Galatským, - „i mezi vámi byl ukřižován" (Ga 3,1). „Zemřeli jste a váš život je skryt s Kristem v Bohu. Se Vzkříšeným jste povstali (Ko 3,1-4), hledejte předně věci jeho kralování. Vaše sláva je v jeho zpřítomnění (J 17,22).

Tady se starej! Pečuj o tuto novou orientaci; o věci duchovní, ne o zemské! Ospravedlněn drž směr poznané PRAVDY. Kristus, živá, nezahanbující naděje slávy v nás (Ko 1,27), zmocni a uschopňuj i tvoje srdce k lásce (Ř 5,5). Amen.

Modlitba:

Dobrotivý náš Otče v Pánu Ježíši Kristu,

děkujeme ti, že v tebe věříme. Že máme Bibli, že slyšíme tvé SLOVO...

Věříme, ačkoli si zařizujeme život podle okolností. Máme své počty a předpoklady, prakticky odhadujeme své možnosti...

Věříme hlavně v kostele a pak, když bývame zaskočeni v situacích, na které jsme krátcí, kam nedosáhneme, na co nemáme. To pak vzpomínáme, jestlis nám k tomu nechtěl něco říct.

Dochází nám, že jsi při nás i když na to nemyslíme a ke škodě nejen své, na tvoji radu nedáme.

Odpusť nám, prosíme, tahle zarmoucení.

Děkujeme, že nad naše chápání v nás svou mocí působíš, a tak prosíme, probuď nás, ať dokážeme včas varovat, bez rozpaků a strachu rozkrývat zlo a připomínat tvé SLOVO kdykoli sobě i jiným. Amen.

Samuel Jan Hejzlar

Názory čtenářů

Před nějakým časem ze Saúdské Arábie do USA vzkázali, že plánované obchodní jednání se nemůže konat, protože americkou misi vede žena. Protože se jednalo o velký byznys, vyměnili Američané ženu za muže. Tomu se říká pragmatismus. Jiný případ se týkal švédské delegace na vládní úrovni. Švédské ministryně si při jednání zahalily vlasy šátky, i když to protokol nevyžadoval. Tomu se říká podlézavost nebo tak nějak.

Nedávno jsem byl na Chrámové hoře v Jeruzalémě. Viděl jsem tam velkou skupinu ortodoxních židů, tak dvacet osob, všichni měli na hlavách židovské pokrývky zvané kippy. Že by je při té návštěvě sejmuli, to je určitě ani nenapadlo. Proč také – Chrámová hora je dnes jako součást sjednoceného města veřejně přístupný prostor, kde nikdo nemusí řešit svou identitu. Výsostně islámskými místy jsou jen ty dvě svatyně (Skalní dóm a mešita Al-Aksá), kam vás jako nemuslima ani nepustí. Byť i to je zvláštní, protože v jiných částech světa – od Malajsie přes Turecko až po severní Afriku – mešity navštívit můžete a často vás do nich i zvou.

Chrámová hora je specifickým místem proto, že se nachází v Jeruzalémě a v Izraeli. Pro ortodoxní muslimský svět je samotná existence Izraele al-nakba – katastrofa. Historický nárok Židů na Jeruzalém Palestinci zpochybňují, označení Chrámová hora neuznávají, existenci dvou židovských chrámů na tom místě popírají.

V tomto kontextu je gesto německé křesťanské delegace (viz ET-KJ, č. 1/2018) nejen pochybné, nýbrž přímo kontraproduktivní. Muslimové ho totiž pojmou jen jako podporu svého dogmatického, ahistorického stanoviska. Jednání německých biskupů zapadá do dnešního oportunistického přístupu západní Evropy vůči islámu, bez rozpoznání, že v jeho základu je narůstající odklon od křesťanské tradice a prohlubující se duchovní vyprahlost celé společnosti.

Josef Potoček

Přísný pán

Dokončení z minulého čísla

Švédská noha stála vedle mne a neříkala nic. Ani Přísný pán nic neříkal. Byl tam vůbec?

Našel jsem si místo účetního ve škole, kde jsem naposled studoval. Naši to viděli jako zázrak shůry. Další zázrak byla sametová revoluce. Pak přijel Eduard ze Spolkové republiky Německé. Jeho oči i tvář přetékaly štěstím, přestože hřbitov, kde odpočívali jeho předkové, byl takřka srovnán se zemí, v kostele, kde se ženil jeho otec s matkou, byli jen netopýři a divoké kočky, na rodinném statku jakási provozovna. Eduard ale věřil, že všechno bude jako dřív. Němci budou mluvit česky a pomohou Čechům zvelebit pohraničí. Nadějné perspektivy nás všech stvrdil tím, že se dohodl se svým obchodním přítelem v československé renomované export import firmě na mém přijetí do referentské funkce. Odjel záře upřímnou spokojeností z dobře odvedeného skutku.

Nastoupil jsem ihned podle scénáře Z chudého chlapce slavným mořeplavcem. Přísný pán mě pomyslně plácal po mých pomyslných ramenou a dělal takové ty obličeje z amerických filmů, které už dospěly až k nám. Mělo to znamenat něco jako – jen tak dál, Franku, jsem na tebe pyšný. A já makal.

Pamětliv výroků Velkého Eduarda, dřel jsem jak kůň. Po nějaké době jsem si všiml, že moje úsilí není ani tak podmíněno tělesným handicapem, jako spíš neschopností rychle se orientovat v nově vznikajících zákonitostech našeho trhu. Talent na jazyky jsem neměl, zhruba dvě stovky použitelných slovíček v angličtině a ruštině rozhodně neskýtaly šanci rozzářit se na nebi mezinárodního byznysu. Šoupali mne z místa na místo, až jsem skončil v podatelně. Dlužno říct, že se slušným výdělkem a certifikátem na obsluhu PC pro účely zahraničního obchodu. Přišla privatizace a další změny. K nim patřilo, že podatelna (já a ještě jedna důchodkyně) se zrušila, stejně jako telefonní ústředna, kde se střídali dva nevidomí pracovníci. Velký Eduard už nejezdil a mně by bývalo dost trapné psát mu o svých obtížích. Už jsem sice uměl na mailu, ale viděl jsem to jako nevhodné. Přísný pán v té době jako by pohubl a tvář mu zestárla mnoha vráskami.

Vzpomněl jsem si na maminčin ustaraný obličej a na Pána Boha. Začal jsem si s ním víc povídat a taky jsem navštěvoval pravidelně svou církev. Bůh je milosrdný. Prostřednictvím jednoho křesťanského přítele jsem našel poměrně slušné uplatnění v účtárně jednoho malého podniku. Je na mne sice ze všech stran vidět, ale když budu pilný a poctivý, nic mi nemůžou udělat. Někdy jsem tak pilný a poctivý, že z toho nemohu v noci usnout. V hlavě mi straší haléře a kopie výdajových bloků, které ne a ne dohledat. Přísný pán v poslední době trochu přibral a přesvědčuje mne, že dobrým výkonem se moje postavení upevní a dá mi naději na kýžený služební postup. Rockefeller prý také zpočátku prodával párky nebo čistil boty?

Přísný pán mi povolil Bohunku. Seznámili jsme se na internetu. Jsem obezřetný. Bohunka je zdravá, jednou rozvedená a nemá děti. Vlastně mi toho o sobě moc neřekla. Žije na jihu Čech, takže mohu i s ní navštěvovat místa, která mám rád z dětství. Tedy, teoreticky. Bohunka se mnou nikam nechce. Hodně se snažím, aby chtěla. Naučil jsem se ji doprovázet k vlaku, kupovat kytky a dárky. Pokaždé, když jí něco dám nebo ji někam pozvu, rozhovoří se podrobně o problémech ve firmě, o tom, jak je potřeba získat úspěch za každou cenu. V poslední době se mi zdá, že vždycky odvádí řeč od osobních věcí. Ptal jsem se jí, jestli by chtěla mít děti. Převedla řeč na výhodné nákupy v oblíbeném hypermarketu. Ptal jsem se jí, jestli se mnou chce strávit Vánoce. Vykládala mi o zádrhelích v obchodně partnerských vztazích na svém pracovišti, Pozval jsem jí na velikonoční dovolenou s křesťany. Zdvořile odmítla s tím, že ona se musí věnovat svým rodičům a že bych měl udělat totéž.

Bohunka není krásná. Má rozšířené póry kolem nosu, silné nohy a trochu je jí cítit z úst. Myslím, že bych to přežil, kdyby byla aspoň někdy bláznivá nebo romantická. Jenže mne občas napadá, že Přísný pán si vypůjčil její podobu a už mi zase říká, co můžu, musím, nesmím, kudy na dobrý výkon a od čeho raději ruce pryč.

Jednou se jen tak mimochodem zmínila o tom, že četla, jak pěkné a praktické jsou bezbariérové byty pro lidi s tělesným postižením. Že by se na takový byt docela ráda podívala. Třeba na můj. A jestli vím o tom, že bych mohl dostat příspěvek na nákup auta a jeho provoz. Snad bychom pak s ním mohli jezdit na výlety a na nákupy.

Bohunka je už zase zcela volná. Přísný pán je důležitý. Maminka je statečná. Eduard schopný a praktický. Měl bych být jako oni. Nedaří se. Chci ženskou. A taky chci zpátky klíč od mého komfortního vězení, ve kterém od dětství žiju. Chci toho moc?

Delicie Nerková

z knížky „Darmojedi“

Prohraná slušnost?

Předpokládám, že zaštítí-li se někdo přepjatou morálkou, je jen otázkou času, kdy dopadne jako příkladný profesor z prvorepublikového filmu „Mravnost nade vše“. Těm, kteří toto téměř klasické dílo neznají, připomínám, že hlavní hrdina byl navržen Spolkem pro povznesení obecné morálky na čestného předsedu. Díky svým nekompromisním mravopočestným názorům měl dokonce slavnostně odhalit svoji vlastní sochu, ale vtom se náhle objevila jeho nemanželská dcera, která jeho pověst zhatila.

Domnívám se, že asi jen málokdo z nás je natolik vážený, aby mohl tvrdit, že díky němu zvítězí v naší společnosti slušnost. Vždyť všichni jsme jen omilostnění hříšníci. A ten, kdo se svou počestností příliš chvástá sám krátí nad propastí. Myslím, že jen náš Pán a Spasitel Jezukristus je naprosto čistý, bez viny. Tomu důvěřujme a ne těm, co se moc holedbají.

Navíc, myslím, že kdo je opravdu slušný a mravný, ten to o sobě říkat nemusí. To se přece tak nějak všeobecně ví. Setká-li se slušňák s hulvátem, nemusí mu zdůrazňovat, že nemluví sprostě, nebo že nelže. Pokud tomu tak opravdu je, nelze si toho nevšimnout.

Ale, co když někdo o sobě tvrdí něco jiného, než je? Co když se role otočí? Možná, že ve filmech je řada záporňáků, ze kterých se nakonec vylíhnou lidé se srdcem a naopak ze ctihodných občanů se překvapivě klubou padouši. Jako bychom si nechtěli přiznat, že jen Bůh ví, jací doopravdy jsme.

Troufám si tvrdit, že pokud chceme více slušnosti, je jen na nás samotných, abychom se slušně chovali. Přece až budeme všichni slušní, tak pak teprve zvítězí slušnost. Žádný člověk, byť vysoce postavený, za nás nemůže nechat zvítězit slušnost. Stejně jako ji nemůže porazit nějaký sprosťák.

Nejsem příliš nadšen morálkou některých našich elitářů, nicméně je mi sympatičtější, když je někdo upřímný a na nic si nehraje, než aby brnkal na falešnou notu. Ostatně, morálku bychom měli vyžadovat spíše od farářů a věřících. Tím neříkám, že naši mocní, ale i obyčejní lidé morálku mít nemusí, ovšem není to všechno. Ostatní můžeme totiž hodnotit také podle výsledků jejich práce, ochotě pomoci, vstřícnosti či zachování se v těžkých situacích. Nakonec návod na posudek druhých máme v Písmu. Podle ovoce poznáte je.

Ivo Kraus

Strakonická inspirace pro postní dobu

Hromadnými sdělovacími prostředky proběhla zpráva, že - byť zatím na zkušební dobu - Strakonice zavádějí bezplatnou přepravu autobusy MHD, aby omezily individuální automobilovou dopravu. Město tak vynaloží nemalé náklady, aby zlepšilo životní prostředí ve městě.. V dimenzích města jde především o zklidnění ulic a omezení tlaku na parkovací místa. Je to sice svým způsobem experiment - chování majitelů aut lze těžko předvídat, ale každopádně toto rozhodnutí má být výhodné. Předpokládá se, že přínos z omezení počtu aut, jedoucích i stojících na veřejných místech, bude větší než výrazně zvýšené náklady na provoz MHD. Znamená to, že dnešní společenské náklady na nadměrný automobilizmus ve městě přesahují to, co město dá do veřejné dopravy. Dá to z daní, které zatěžují stejně motorizované i nemotorizované.. Udělá to v naději, že si automobilisté budou z toho, co patří všem, ze životního prostředí, budou brát menší část. Tím, že platí benzin, pojistné, údržbu auta atd., nepokrývají společenské náklady spojené s provozem auta. A to zatím uvažujeme jen o těch nákladech, které souvisejí s provozem aut uvnitř měst. Vliv provozu aut na stav ovzduší svědčí o tom, že tu jsou ještě jiné nežádoucí dopady.

Stojíme na prahu postního období. Smyslem půstu není nějaké sebemrskačství. Jde o to uvědomit si, že můžeme spotřebovávat méně, abychom se mohli sdílet s druhými lidmi. V minulosti se při tom myslelo především na potravu. Dnes je prostor sdílení daleko širší. Připomněli jsme si, že nadměrným užíváním aut si ze společného bohatství bereme více, než kolik nám náleží, a to na úkor jak našich současníků, tak i těch, kteří - bude-li to Boží vůle - budou na Zemi žít po nás. Omezení automobilismu tak je úžasným postním tématem. Poradní odbor pro otázky životního prostředí při SR ČCE spolu s Českou křesťanskou environmentální sítí letos opět vyzývá k autopůstu, který znamená v postním období se vzdát používání auta, případně je aspoň co nejvíce omezit. Auto lze nahradit hromadnou dopravou, jízdním kolem či pěší chůzí. A při tom se lze zamýšlet nad tím, jaký dopad má naše jednání na druhé lidi i na přírodu. Děkovat za zázrak života a uvažovat, jaký dopad na něj má naše jednání. A snad tyto úvahy povedou k tomu, že něco z postních omezení se stane trvalou složkou způsobu života.

Připojením k autopůstu přitakáme snaze radních ze Strakonic i z mnoha dalších měst, kteří se snaží i za cenu nezanedbatelných finančních nákladů zlepšit životní prostředí ve městech, a tak přispět ke klidnějšímu a důstojnějšímu životu občanů.

Jiří Nečas

5. Rozdělení úkolů

Služba, diakonie, patří k životním projevům křesťanské církve. Kde se zvěstované slovo nepromítá do služebné, všední praxe, tam zřejmě není s církví něco v pořádku. Tam jí vskutku schází cosi podstatného.

Východiskem služby církve však není nic jiného než služba jejího Pána. A ona v ní má poslušně pokračovat. Má na ni odpovídat. Ježíš říká zcela zřetelně: „Vždyť ani Syn člověka nepřišel, aby si dal sloužit, ale aby sloužil“ (Mk 10,45).

Sbory rané církve jistě nebyly bez poskvrny a vrásky. Měly své nemalé potíže a problémy. Pro nás je ovšem poučné, jak se s nimi vyrovnávaly, jak k nim přistupovaly, jak je řešily.

V jeruzalémském sboru (Sk 6,1-7) došlo zřejmě k určitým nesrovnalostem, snad i k závadám vážnějšího a trvalejšího rázu. Členové sboru nemají stejný „původ“. Pocházejí také z nejrůznějších společenských vrstev. Hrozí pak reálné nebezpečí, že se budou vytvářet skupiny. Mezi nimi dochází k nezdravému napětí.

Kruh Dvanácti měl ve sboru na starosti nejen záležitosti vnitřní, duchovní, ale i ty vnější. To znamená: Péči o chudé a nemocné, zajišťování stravy potřebným. Rozsah práce se stále zvětšuje. Při rozdílení podpor je snadno možné na někoho zapomenout, arciže bez zlého úmyslu. Kruh Dvanácti už prostě nemá dostatek sil na to, aby sám stačil na všechnu košatou sborovou činnost. A proto dochází k něčemu velmi důležitému. K čemu? K rozdělení úkolů.

Liturgie a diakonie, bohoslužby a služba bližním, patří neoddělitelně k sobě. To druhé se ovšem nikdy neobejde bez prvního. V jeruzalémském sboru dochází k potřebné dělbě práce. Změnu si vynutily zcela praktické důvody. Mají snad apoštolé přestat horlivě kázat a nevěnovat se zvěstování evangelia? Mají se věnovat prvořadě charitativní činnosti? Mají si bedlivě všímat, aby někdo nedostal o trochu méně, aby se mu nestala nějaká drobná křivda a nepřišel v něčem zkrátka? Tomuto pokušení apoštolé zdárně odolají. Naprosto zřetelně slyšíme: „Bohu se nebude líbit, jestliže my přestaneme kázat Boží slovo a budeme sloužit při stolech“.

Apoštolé vědí příliš dobře, že nesmí dojít k omezení či dokonce k zanedbávání jejich prvořadé kazatelské, zvěstovatelské činnosti. Kde chybí základ, jasné východisko, tam bude i celá další stavba značně problematická.

Apoštolé dávají na první místo službu Slova. Evangelium se pak má promítat do celkového utváření života. Nicméně – není jenom a pouze prostředkem pro praktické účely. Nepůsobí také ani jako zázračný prášek ihned. Člověka přetváří, formuje postupně, avšak hlubinně.

Bůh chce svou církev dodnes oslovovat. Chce s ní mluvit. Hledá společenství i s námi. Proto je tolik třeba zvěstovat, trpělivě oznamovat, co Pán Bůh už pro člověka učinil. Nelze smlčet velké skutky Boží, dosvědčované Písmem. Právě jejich připomínáním se církev obnovuje. Bez tohoto přijímání bude její, byť i dobře míněná aktivita, sotva smysluplná.

Jistě není správné podcenit nebo přecházet problémy bližních. Zároveň však není možné ani v elektronické době opustit základní zvěstovatelskou činnost. Ta rozhodně není čímsi druhořadým, i kdyby nebyly výsledky vždy vidět, a nešlo je proto ani zanášet do statistik růstu a úspěšnosti.

Křesťanská církev slouží Slovem i činem. Opravdová samaritánská služba vyrůstá ústrojně ze zvěsti evangelia. Jde o tuto spojitost, jakož i zdravou vyváženost. A nadto – jde i o řád. Jaký? O řád služby. Pouhé nekontrolované a bezbřehé nadšenectví ještě nestačí. Církev Páně odděluje jedince k určité službě. Dává pověření. Ordinuje. Kde je pravá kristovská láska, tam je i řád. Tam se neprosadí chaos a anarchie, ale naopak pořádek. A to ve všech projevech sboru, i ve službě církve navenek.

Ke zdravému životu církve patří řád. Shromáždění volí sedm mužů. Apoštolé na ně vzkládají ruce. Diakonská práce má své pevné a neodmyslitelné místo v rámci křesťanské církve. Důležité však je, aby nebyla nikdy izolována, ale naopak úzce provázána se službou Slova.

Početní růst jeruzalémského sboru způsoboval zpočátku určité těžkosti a problémy. Ty však posléze vedly ke kladnému řešení, k rozdělení pověření, k rozšíření počtu spolupracovníků. A to vše přinášelo dobré ovoce. „Slovo Boží se šířilo a počet učedníků v Jeruzalémě velmi rostl“. Vlna přístupů způsobí církvi různé nové problémy. V oddíle ze Skutků 6,1-7 však čteme o zdravém růstu. Jde o růst, způsobený mocným zvěstováním Slova. Potíže, které s sebou nese a přinese, jsou nakonec milé a příjemné. Církvi jsou k užitku a povzbuzení, i ke správnému nasměrování.

Jaroslav Nečas

V Chrástu vyrůstá altán a kříž podle návrhu Davida Vávry

Neobvyklý skleněný kříž a dřevěný altán v těchto dnech vyrůstají na farské zahradě v Chrástu u Plzně. Autorem návrhu je architekt David Vávra. U fary Českobratrské církve evangelické v Chrástu již stojí hrubá stavba altánu, který je možné vnímat i jako jakousi zahradní otevřenou kapli. Spojuje totiž v sobě symboliku uspořádání tradičních tolerančních modliteben s užitnou hodnotou otevřeného místa odpočinutí a úkrytu před deštěm a sluncem. Autor návrhu David Vávra k tomu dodává: „Altán doplňuje veřejně přístupné dětské hřiště o místo posečkání. Altán je letní bytiště, místo setkání. V konstrukci altánu jsou patrné dva kříže, které doplňují kříž skleněný."

A právě zmíněný kříž v těchto dnech David Vávra tvoří ve sklárně ve Skalici u České Lípy. Bude vyroben metodou fusingu, uměleckého spékaného skla. „Kříž je oboustranný maják a vysílač Kristova nadějného utrpení. Se sluncem se skleněný kříž rozzáří, v šedých mracích působí důstojně a normálně jako mnoho chvil našeho života," vysvětluje Vávra.

Projekt vyšel z iniciativy místního evangelického sboru. Jeho uskutečnění by ovšem nebylo možné bez podpory celé církve i místních lidí a firem. Z půlmilionového rozpočtu zbývá v tuto chvíli od dárců získat ještě necelých sto tisíc korun. Hotové dílo se veřejnosti poprvé představí při chrásteckém posvícení v neděli 15. dubna. Prostor bude poté sloužit k bohoslužbám pod širým nebem, veřejným kulturním akcím, ale i všem, kdo se budou chtít chvíli zastavit v zeleni farské zahrady nebo strávit čas s dětmi na zdejším hřišti.

„Snad toto místo přinese klidné spočinutí, ale se stane také dějištěm dětských výkřiků radosti a hudebních tónů, které se s hlasy ptáků mohou vplétat do korun stromů," uzavírá zasněně David Vávra.

Karel Šimr
farář Farního sboru Českobratrské církve evangelické v Chrástu

Průběžné informace o stavbě najdete zde:
http://chrast.evangnet.cz/online-stavime-altan-kriz-na-farske-zahrade

Evangelický a.v. superintendent a spisovatel

Štěpán Leška

(21. 12. 1757 Vrbovce u Myjavy– 25. 2. 1818 Kiskörös v Uhrách)

Byl synem krejčího a sám se začal tomuto řemeslu učit, utekl však z domova, aby získal základní vzdělání v Prietrži, Modré a Ivančině, vyšší v Gemeru a v Bratislavě. Od r. 1781 byl v Bratislavě varhaníkem, kantorem a kolektorem a připravoval se na kazatelskou dráhu. Pod vlivem Michala Institorise přijal povolání do Čech. V roce 1784 nastoupil do Velké Lhoty u Dačic, v roce 1785 do Bukoviny u Černilova, ještě týž rok do Křížlic, v roce 1787 do Krabčic, v roce 1790 opět do Křížlic a v roce 1794 do Prahy, kde setrval až do roku 1798. Pak však odešel do Dunaegyházu u Budapešti a v roce 1810 do Kiskoeroese.

V letech 1786-1798 zastával úřad superintendenta, jemuž podléhalo 12 sborů a.v. v Čechách.

Byl dvakrát ženat: v letech 1788-1792 se Zuzanou roz. Krupovou a v letech 1793 - 1818 s Rebekou roz Laučkovou, rovněž literárně a kulturně činnou. Stýkali se a spolupracovali s předními českými literáty.

„Byl to muž vzdělaný, správný, národu svého velice milovný."

(Josef Růžička)

„Nejčilejší kazatel a spisovatel toleranční a.v."

(Jan Toul)

Z jeho literární tvorby:

Rozmlouvání jednoho helvetského vyslance s evanjelickým a.v. Čechem, *Nová kniha zpěvů křesťanských*, *Řád evanjelický a.v.*, *Počáteční cvičení v náboženství*, *Summa zákona Božího*, přel. J.A.W.: *Vděčný protestant naproti svému snášenlivému císaři*.

Byl redaktorem v Prešpurských novinách, přispíval do Krameriových novin a do Puchmajerových básní.

Účastnil se práce na Dobrovského Německo-českém slovníku a Pálkovičově Německo-česko-latinském slovníku. Vysvětlivkami prostředkoval Slovákům a Čechům (vzájemné) pochopení neobvyklých výrazů.

Bohuslav Vik

Nové knihy

Perzekuce a rezistence Církve československé (husitské) v letech 1938 – 1945

Martin Jindra:
Sáhnout si do ran tohoto světa
(*Perzekuce a rezistence Církve československé (husitské) v letech 1938 - 1945)*
Vydal: ÚSTR a Církev československá husitská, Praha 2017, 1. vydání, váz., 704 s., cena: 162 Kč

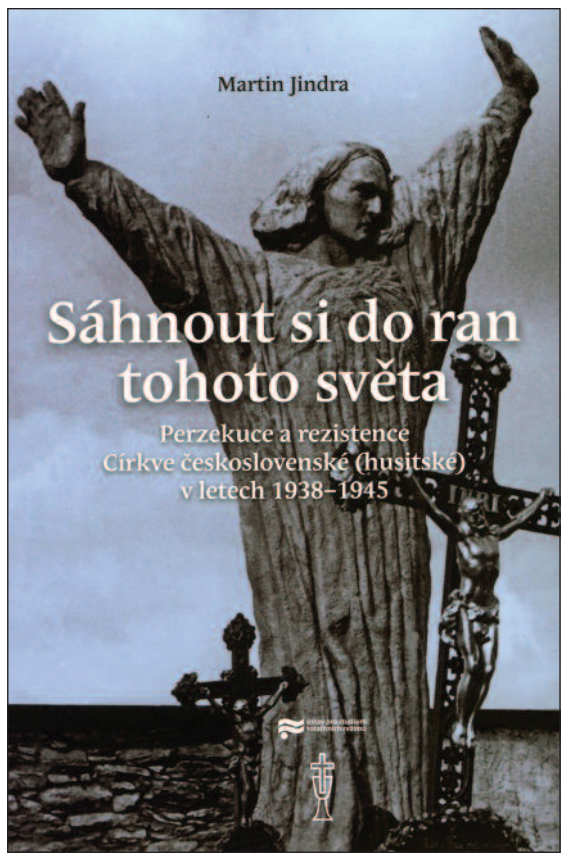

Kniha je první souhrnnou syntézou dějin Církve československé (husitské) v období druhé republiky a nacistické okupace. Primárně se zaměřuje na perzekuci a rezistenci tohoto po Římskokatolické církvi druhého nejpočetnějšího církevního společenství v Protektorátu Čechy a Morava.

Za více než deset let se autorovi podařilo shromáždit širokou škálu archivních pramenů a vytvořit z nich obraz zápasu církve s okupační a protektorátní správou po březnu 1939, který se odrážel v jejím fungování a vnitřní struktuře. Jednotlivé kapitoly zachycují restriktivní zásahy, stěžejní oblasti církevního života a události, s nimiž se musela CČS(H) v letech 1938–1945 vyrovnávat.

Čtenáři se tak mohou seznámit s momenty, kdy byla výrazněji ohrožena samotná existence církve. Detailně je popsán celý proces nucené změny jejího názvu.

Monografie též mapuje zapojení věřících v domácím i zahraničním odboji, celou škálu sociálních aktivit nebo vztah CČS(H) k pronásledovaným Židům. Nesoustřeďuje se však pouze na území protektorátu, nýbrž ukazuje, že se změny na evropském kontinentu bolestně dotýkaly také života věřících na Slovensku nebo třeba na Těšínsku.

Posláním křesťanské církve není zůstávat izolovaným a od lidského života odděleným společenstvím. Kněz nemá právo vyznávat Boha, pokud nebere vážně bolest svých bližních. Čtenáři v knize najdou údaje o počtech usmrcených a vězněných duchovních v letech 1939–1945. Jejich jména se tak po více než 70 letech vracejí do povědomí veřejnosti. Pro naše čtenáře mohou být zajímavé i pasáže, které se dotýkají i historie dalších církví (např. Českobratrské církve evangelické a také Kostnické jednoty i našeho časopisu a jeho redaktorů.

Knihu si můžete zakoupit prostřednictvím internetu na stránkách knihkupectví Kosmas.cz.

(red)

Co možná nevíte o Heslech Jednoty bratrské

Hesla Jednoty bratrské jsou nejdéle periodicky vydávanou tiskovinou na světě. Ani světové války, ani jiné kalamity a katastrofy nedokázaly vydání Hesel znemožnit. Poprvé byla vytištěna v roce 1731, předtím byla ručně opisována a tak roznášena a rozesílána.

V roce 1723 se na panství hraběte Zinzendorfa v Horní Lužici usazovali exulanti z Moravy (sto let po násilném rozehnání Jednoty bratrské). Mezi přistěhovalci bylo dost hádek a svárů a ani vztahy k hraběti nebyly vždy nejlepší. Ten dostal nápad, že každý večer vybral nějaké slovo na příští den - "Losungsbote" - a tuto krátkou zprávu osobně roznášel po rodinách kolonistů. Každodenní návštěvy v bratrských rodinách pomáhaly zároveň hraběti udržovat stálý styk s osídlenci, zjišťovat jejich problémy a potřeby. Lidé si přinesené slovo celý další den pamatovali, přemýšleli a rozjímali o něm a večer si o něm zase společně povídali. Tímto způsobem působilo přinesené heslo jako pouto. Hesla byla každý rok jinak tematicky zaměřená. V 1. ročníku (1731) to byly verše z proroků, ve 2. ročníku to byla slova Starého zákona, vztahující se k Ježíši Kristu. Tak vznikla tzv. ochranovská sbírka čítající cca 1800 veršů.

Nyní každoroční vydání Hesel připravují v Ochranově s tříletým předstihem dvě sekretářky, dva pracovníci ředitelství a jeden mezinárodní host. Nejprve je nutno připravit kalendář: kdy budou Velikonoce a další neděle a svátky církevního roku atd. Potom, po důkladné modlitební přípravě, může dojít k vlastnímu losování (tažení) hesel. V nádobě, ze které se losuje, je obsaženo přibližně 1800 čísel (nejstarší čísla ručně psaná pocházejí z roku 1453) a pro každý den je taženo jedno číslo. K těmto číslům existuje zvláštní kartotéka - každému číslu v losovacím osudí odpovídá podle této kartotéky jeden verš ze Starého zákona. Vylosovaná hesla jsou dána stranou a vracejí se do osudí až po čtyřech letech - to proto, aby se tažená hesla neopakovala příliš často.

Helena Bastlová

Můžete pomoci alespoň jednomu

Bangladéš – Burkina Faso – Filipíny – Indie – Nepál – Uganda

Dálková adopce PLUS®
darujte chudému dítěti naději a možnost chodit do školy

od 400 Kč měsíčně

Adjaratou z Burkiny Faso bydlí v chudinské čtvrti města Bobo-Dioulasso spolu se sedmi sourozenci a rodiči.
Jen díky pravidelné podpoře bude moci pokračovat ve studiu, je v 5. třídě.

Vaše dary dají dětem nové možnosti:
- kvalitní vzdělání,
- denně teplé jídlo,
- zvěstování evangelia.

Dárce dostane čtyřikrát za rok zprávu o dítěti.

Nadace Mezinárodní potřeby
e-mail: nadace@mezinarodni-potreby.cz
www.dalkova-adopce.cz

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

6/2018

21. února 2018 ✦ ročník 103 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 7. března 2018

Z obsahu

* *Ústy nemluvňat a kojenců*
* *Noumenon Ježíš*

Poselství k neděli Reminiscere

Kolik předmětů se učí v Boží škole?
Amos 5,8–9

Prorok Ámos zvěstuje Boží charakter. Uvedený text obsahuje pět výroků o Bohu:
Učinil souhvězdí, která vyznačují zemědělský roční cyklus v oblasti úrodného půlměsíce: Je to Bůh, kdo tomuto světu vtiskl svůj rytmus. Kdybych to měl říct dětem, řeknu, že tu prorok odkazuje na předmět vlastivěda a přírodopis.
Noc střídá dnem a den setmívá nocí: Výraz „šero smrti" naznačuje, že tma je chápána nejen fyzikálně, ale také lidsky – temnota našeho života, marnost i smrt. Již církevní otcové v tomto verši četli Ježíšovo vzkříšení, v kterém Bůh šero smrti rozjasnil v den.
Vodu zavolá z moře a pak ji vylije na souš: Palestina žije z dešťů, zatímco Česká republika žije z pramenů. Izraelci byli přímo závislí na dostatku dešťů. Jsme v zeměpise a hospodářství.
Jeho jméno je Hospodin: Ten jedinečný Bůh, který se zjevil, když Izraelce vyvedl z otroctví a zjevil se znovu, když Ježíše vzkřísil z mrtvých. Zde vstupujeme do teologie.
Přivádí zkázu na toho, kdo utiskuje: Zde Bůh připomíná své jednání v lidské společnosti, připomíná učivo předmětů občanské nauky, dějepisu nebo základů společenských věd. Lidskou moc a sílu Bůh konfrontuje. Jakým způsobem? To vidíme zcela jedinečně právě v Ježíšově smrti a vzkříšení.
Dovolte mi to říci slovy Vladislava Žáka, metodistického kazatele, který ve svém výkladu knihy Ámos říká: *Podle zákona lásky hyne všechno, co není z lásky a láskou nežije. Člověk, který se ve svém životě i ve své historii postavil proti zákonu lásky, musí zahynout na své sobectví. … Ale Bůh překonává tento zákon lásky činem lásky. Dává milost člověku, tomu člověku, který stojí ve svém sobectví proti jeho zákonu. Golgatský kříž a zmrtvýchvstání jsou zvěstí o této Boží lásce, která překonává i zákon.*
Ámosova zvěst vyrůstá z poznání Boha. To je také pevným základem pro naše životní postoje. Díky Bohu, že se nám dává v Ježíši Kristu skrze Ducha svatého poznat jako laskavý Pán.

Jan Valeš
kazatel Církve bratrské
Praha 5-Smíchov

Pomník Jiřího z Poděbrad v Kunštátu *foto: Michal Maňas*

Záchrana z epidemie zla

Když uslyšíme slovo „epidemie" ihned si uvědomíme obrovské nebezpečí a tragické důsledky. Uvedu jeden příklad. V současné době patří k velmi nebezpečným epidemiím HIV/AIDS. V Subsaharské Africe bylo v roce 2009 HIV pozitivních 22,5 miliónů občanů. Epidemie má hrozný dopad na rodiče i děti. V Jižní Africe klesla doba dožití z 60 let v roce 1990 na zhruba 30 let v roce 2010. Dopad HIV/AIDS na děti je skutečně děsivý. 4,3 miliony dětí ve věku patnácti let již na AIDS zemřely; 2 miliony dětí zemřely, když jim ještě nebylo 15 let. Dnes žijí 3 miliony dětí a 10 milionů mladých lidí s nemocí HIV. 15 milionů dětí na světě ztratilo jednoho nebo oba rodiče kvůli AIDS. Epidemie HIV/AIDS je podle odborníků vskutku velký světový zabiják.
Proč to připomínám? Důvodem je ještě hroznější skutečnost, kterou prožívají všichni lidé na zemi. Všichni totiž dědíme „infekci zla", která se projevuje už u dětí velikou neposlušností a sobectvím, a u mladých a dospělých mnohými negativními vlastnostmi. Pán Ježíš vyjmenoval negativní vlastnosti, které všichni dědíme: *„Z nitra totiž, z lidského srdce, vycházejí zlé myšlenky, smilstvíloupeže, vraždy, cizoložství, chamtivost, zlovolnost, lest, bezuzdnost, závistivý pohled, urážky, nadutost, opovážlivost. Všecko toto zlé vychází z nitra a znesvěcuje člověka."* (Mk 7,21-23)
Jistě si klademe otázku, kde se ty negativní vlastnosti v lidech vzaly? Odpověď máme v Bibli. Když se naši prarodiče rozhodli pro cestu neposlušnosti vůči Bohu a otevřeli se cele pro svého nepřítele-satana, on vložil do jejich lidské přirozenosti infekci zla, kterou Bible nazývá hříchem. Projevilo se to už v jejich rodině; jejich prvorozený syn se stal vrahem. Všichni jejich potomci zdědili tuto hroznou infekci zla. Když se lidé

Dokončení na str. 2

Výročí volby krále dvojího lidu

Výročí významného státního aktu si připomeneme 2. března. Uplyne totiž 560 let ode dne, kdy byl zvolen českým králem úřadující zemský správce Jiří z Poděbrad. Byla to v dosavadních českých dějinách ojedinělá záležitost, protože jinak sněm v podstatě přijímal a schvaloval nástupnictví dané dynastickými vztahy. V tomto případě šlo o rozhodnutí představitelů země.
Jak k tomu došlo? V 1. polovině 15. stol. byly poměry v Českém království poznamenány událostmi po upálení Mistra Jana Husa. Po smrti krále Václava IV. měl nastoupit jeho bratr Zikmund, ale pro tvrdý postup tohoto panovníka proti husitům mohl být jeho nárok realizován teprve po bitvě u Lipan na základě okleštěného husitského programu vyjádřeného kompaktáty až v letech 1436-37. Po Zikmundově smrti měl nastoupit jeho zeť Albrecht II., jehož přijetí bránila silná opozice a který zahynul téměř vzápětí na tažení proti Turkům v r. 1439. Zemi v této době spravovaly tzv. landfrídy, což byly územní svazky pánů, rytířů a měst. Nejmocnějším byl východočeský, v jehož čele stál od r. 1444 Jiří z Poděbrad. V témž roce byl uznán zemským sněmem nárok tehdy čtyřletého Albrechtova syna Ladislava na český trůn. Po dobu jeho nezletilosti spravoval zemi Jiří z Poděbrad, který byl v r. 1452 zvolen zemským správcem jako předseda 12členné rady. Počínal si přitom velmi moudře, snažil se uspořádat život v zemi tak, aby byla země co možná bezpečná a ekonomicky posílila. V r. 1457 měl být Ladislav Pohrobek korunován v Praze za českého krále a současně se měl oženit s francouzskou princenznou, náhle však zemřel (dlouho se šířily i pomluvy, že byl otráven Jiřím z Poděbrad, šlo však podle odborných zjištění o leukemii). Došlo tedy k oné významné chvíli, kdy byla provedena skutečná volba českého krále.
Co následovalo potom? Jiří se snažil být králem "dvojího lidu" (tj. podjednou a podobojí). Nebylo to snadné, protože nepřátelství ze strany Říma vůči českým zemím trvalo. V r. 1462 prohlásil papež Pius II. (Aeneáš Silvius Piccolomini) kompaktáta za zrušená.
Nedlouho potom vyslal v r. 1464 Jiří poselstvo do evropských zemí. Toto poselstvo vedl jeho švagr Lev z Rožmitálu. Cílem bylo seznámit evropské panovníky s návrhem vytvoření společenství evropských zemí (cca půl tisíciletí před vytvořením Evropské unie!). Toto společenství nemělo být řízeno centrálně, ale demokraticky a mělo bránit

Dokončení na str. 2

Aktualita: 10. výročí Memoriálu Jana Amose Komenského

Letos uplynulo 390 let od nuceného odchodu Českých bratří a Jana Amose Komenského do exilu v polském Lešně. Odcházeli v zimě, hranice překročili 4. února 1628 v Žacléři. Dnes je na onom místě skromný Komenského památník.
Zhruba před 10 lety vznikla myšlenka, připomínat si tuto událost a odkaz pobělohorského exilu vždy první sobotu v únoru nenáročnou turistickou akcí. Původní představa, že by se konala na běžkách se zcela nesplnila, neboť se sněhem to v této části Krkonoš nebývá slavné. Bylo tomu tak i letos. Jde tedy o Memoriál Jana Amose Komenského pro běžkaře (je-li sníh) i pro pěší – vždy.
V sobotu 3. února 2018 se konal 10. ročník. Několik desítek lidí, od úplně malých dětí po důchodce, vyrazilo na „trať". Už po páté se zúčastnili i zástupci Vyšší státní školy J. A. Komenského z Lešna. Při pietním setkání u pomníku rektor školy prof. Maciej Pietrzak ve svém pozdravu zmínil, jak se škola, která loni získala akreditaci k udílení magisterského titulu v oblasti pedagogiky, snaží navazovat na Komenského odkaz. Biblickým zamyšlením na text Mi 6,8 sloužil liberecký kazatel Bratrské jednoty baptistů Radek Pospíšil.
Deset let má tedy Memoriál Jana Amose Komenského za sebou. Jedenáctý ročník zve i vás k účasti. Poznamenejte si do kalendáře sobotu 2. února 2019 a nashledanou v Žacléři.

Jan Bistranin

Z církví doma i ve světě

John Piper: V teologických seminářích by měli učit pouze muži

Baptistický teolog John Piper vyvolal další debatu o roli žen ve vedení církve. Prohlásil, že by podle jeho názoru ženy neměly vést kurzy v teologických seminářích.

V podcastu „Ask Pastor John" posluchač Scott požádal Pipera o názor na ženy, které slouží jako profesorky na teologických školách. „Jsem studentem semináře na ortodoxní, ale mezidenominační škole ve Spojených státech. Sdílím vaše chápání Božího záměru pro mužské a ženské role ve vztazích doma i církvi. Proto jsem začal pochybovat o tom, zda by měl můj seminář umožňovat ženám, aby vyučovaly budoucí pastory. Co si o tom myslíte? Měly by ženy být zaměstnávány jako profesorky v seminářích?" ptal se Scott.

Podle Pipera Bible učí, že by církev měla být vedena „duchovními, pokornými a biblicky kvalifikovanými muži" podle 1. Timoteovi 2,12. V tomto verši se píše: „Učit ženě nedovoluji. Žena nemá mít moc nad mužem, nýbrž má se nechat vést."„Aby bylo jasno, otázkou není, zda by ženy měly navštěvovat semináře a získávat tak to nejlepší biblické vzdělání. Otázkou je, zda by ženy měly být vzory, mentory a učiteli těch, kteří se připravují na roli biblicky určenou mužům," upřesnil Piper. John Piper také zdůraznil, že nejde o to, zda jsou ženy dostatečně kompetentní pro tuto roli. „Pokud je nebiblické, aby žena sloužila jako pastor, jak by mohlo být biblické, aby fungovala jako kapacita ve vyučování a mentoringu těch, kteří usilují o povolání, jež pro samotné mentorky není určeno?" podotkl Piper. „Nemyslím si, že by to mohlo fungovat," dodal.

Piperův komentář vyvolal značnou odezvu. Na Twitteru na něj reagovala například spisovatelka a vedoucí chval Kaitlin Curtice. „Tento rozhovor mi připomněl pastora z mého dětství, člověka, kterého velmi miluji, který si mě ale nikdy nevážil jako vůdkyně," uvedla Curtice. Dodala, že považuje za nutné tento způsob myšlení vymýtit a pokusit se uzdravit zlomení, která byla v minulosti způsobena. Curtice následně vyzvala muže, aby zveřejnili příklady žen ve vedoucích pozicích církve, které měly pozitivní vliv na jejich životy. Dočkala se mnoha odpovědí.

Na internetu se ale ozvaly i hlasy, které se postavily za Pipera. Podpořil ho například Joe Rigney, který působí jako vyučující na Piperově škole. Profesoři by podle něj měli být svým žákům vzorem, což ženy, které správně v církvi jako starší sloužit nemají, nemohou naplnit.

www.krestandnes.cz

Anglikáni schválili sjednocení s metodisty

Ve Westminsteru se v těchto v únoru konala generální synoda anglikánské církve (Church of England - CoE). Jedním z hlavních témat letošního setkání tohoto nejvyššího orgánu CoE byla diskuse o znovusjednocení s církví metodistickou. Většina účastníků synody se pro sjednocení vyslovila. Pro bylo 290 z nich, proti 59 a 24 nehlasovalo. Kritické hlasy zaznívaly především od zástupců tzv. anglo-katolických farností sdružených v organizaci Anglican Catholic Future. Tito konzervativci vyslovovali obavy, že sjednocení není možné bez opuštění některých základních principů anglikánství. Spornou otázkou bylo zvláště přijetí metodistických duchovních, kteří nebyli ordinováni v apoštolské posloupnosti tak, jak jí anglikáni rozumějí. Nyní je tedy řada na metodistech, kteří by o sjednocení měli rozhodnout na konferenci v létě.

Podle zprávy na Christian Today

Výročí volby krále dvojího lidu

Dokončení ze str. 1

vnějšímu nebezpečí (Turci, kteří r.1453 dobyli Cařihrad) a zajistit mír v Evropě. Byla to zřejmě koncepce příliš moderní na to, aby mohla mít úspěch. Lze však říci, že Jiří z Poděbrad, i když neviděl výsledky svého návrhu smlouvy, zapomenutého v zásuvkách kanceláří, přece přispěl výrazným způsobem k vývoji sekulární společnosti, byť pro ni ještě stále užíval pojmu "křesťanstvo". Tato společnost se přestává identifikovat s césaropapistickým středověkým systémem s jeho hierarchickou strukturou a začíná si uvědomovat sebe samu jako společenství navzájem si rovných národů, spojených mnohostrannými vazbami

Protože Jiří z Poděbrad nepřijal zrušení kompaktát, zesílily útoky některých nesnášenlivých prořímsky orientovaných představitelů šlechty, kteří vytvořili Jednotu zelenohorskou pod vedením Zdeňka Konopišťského ze Šternberka. Následně v prosinci 1466 sesadil papež Pavel II. Jiřího z trůnu jakožto kacíře a vyhlásil proti Čechám křížovou výpravu. Evropští panovníci se jí však většinou váhali účastnit, s výjimkou Bavorska. Bavorští křižáci však byli poraženi u Nýrska a české královské vojsko se úspěšně vypořádávalo s oddíly panské jednoty. R. 1469 vtrhl Jiřího zeť, uherský král Matyáš Korvín, na Moravu, z větší části ji obsadil a chtěl pokračovat do Čech. Vpád se mu však nezdařil, protože u Vilémova u Čáslavi byl poražen a zajat; Jiřího vojsko vedli totiž zkušení husitští hejtmani. Jiří se zachoval velmi šlechetně, Matyáše ze zajetí propustil. Matyáš se odvděčil tím, že se ještě téhož roku dal v Olomouci zvolit za českého krále; zvolila ho katolická šlechta. V situaci stálého ohrožení dal Jiří podnět českému sněmu, aby jeho nástupcem nebyl některý z jeho synů, ale Vladislav Jagello, nejstarší syn polského krále. Domníval se zřejmě, že tímto rozhodnutím pomůže upokojení situace v Čechách. V r. 1471 umírá Jiří z Poděbrad, a to téměř současně s nikdy nepotvrzeným zvoleným pražským arcibiskupem Janem Rokycanou.

Petr Melmuk

Záchrana z epidemie zla

Dokončení ze str. 1

rozmnožovali, šířila se v nich i infekce zla.

V Gn 6,5nn čteme velmi smutné konstatování: *„I viděl Hospodin, jak se na zemi rozmnožila zlovůle člověka a že každý výtvor jeho mysli i srdce je v každé chvíli jen zlý. Litoval, že na zemi učinil člověka."* *„Země byla před Bohem zkažená a plná násilí… byla zcela zkažená… plná lidského násilí."* Pán Bůh se rozhodl pro likvidaci lidstva. Našel se však člověk, který při své zkaženosti měl velikou úctu k Pánu Bohu a rozhodl se žít s Bohem. Důsledkem jeho rozhodnutí byla skutečnost, že *„Noe našel u Hospodina milost."* (Gn 6,8) Noe poslušně připravil koráb pro záchranu své rodiny a Božího stvoření.

Po záchraně Noeho a jeho rodiny se ukázalo, že infekce zla zůstala v něm i v jeho potomcích. A tak se infekce zla šíří dál ve všech lidech. Tisíc let před Kristem David konstatoval: *„Hospodin na lidi pohlíží z nebe… Zpronevěřili se všichni, zvrhli se do jednoho, nikdo nic dobrého neudělá, naprosto nikdo."* (Žalm 14,2) Na počátku naší epochy apoštol Pavel s velikým zármutkem konstatoval: *„Vím totiž, že ve mně, to jest v mé lidské přirozenosti, nepřebývá dobro. Chtít dobro, to dokážu, ale vykonat už ne. Vždyť nečiním dobro, které chci, nýbrž zlo, které nechci… Jak ubohý jsem to člověk! Kdo mě vysvobodí z tohoto těla smrti?"* (Ř 7,18-19)

V dnešní postmoderní době mnozí odborníci konstatují, že je úžasný pokrok ve vědě, ve vzdělání, v technice, ale není žádný pokrok v proměně člověka k lepšímu jednání. I v této době obrovského pokroku má člověk ve své přirozenosti všechno zlo, které Ježíš Kristus jmenuje.

A přece jsou dnes lidé, kteří prožili proměnu. Jsou to lidé, kteří se dovedou obětovat pro záchranu a dobro druhých a pro šíření lásky v tomto světě lhostejnosti.

Jsou to lidé, kteří se obrátili na Ježíše Krista s prosbou, aby je vyléčil z epidemie zla a proměnil jejich lidskou přirozenost. A Ježíš Kristus činí tyto zázraky proměny už dva tisíce let.

Takovou proměnu prožil i apoštol Pavel; z muže nenávisti se stal muž lásky. Svoji proměnu vyjádřil těmito slovy: *„Jsem ukřižován spolu s Kristem, nežiji už já, žije ve mně Kristus. A život, který zde nyní žiji, žiji ve víře v Syna Božího, který si mne zamiloval a vydal sebe samého za mne."* (Ga 2,19-20) Svou vnitřní proměnu vyjádřil slovy, že jeho stará přirozenost, ovládána infekcí zla, byla ukřižována spolu s Kristem a Kristus v něm stvořil novou přirozenost, ve které Duch Boží dává růst novým vlastnostem, které Pavel jmenuje: *„Ovoce Božího Ducha je láska, radost, pokoj, trpělivost, laskavost, dobrota, věrnost, tichost a sebeovládání."* (Ga 5,22)

Tento zázrak uzdravení z epidemie zla a stvoření nové přirozenosti nazývá apoštol Pavel *„znovuzrození k novému životu skrze Ducha svatého "*, anebo *„spasení z milosti."* (Tt 3,5) *„Milostí tedy jste spaseni skrze víru. Spasení není z vás, je to Boží dar; není z vašich skutků, takže se nikdo nemůže chlubit. Jsme přece jeho dílo, v Kristu Ježíši stvořeni k tomu, abychom konali dobré skutky, které nám Bůh připravil."* (Ef 2,8-10) I Ježíš Kristus připomíná, že proměna přirozeností, tedy *„znovuzrození"* z Ducha svatého, je podmínkou vstupu do Božího království. (J 3,3)

Tento zázrak uzdravení a duchovní i mravní proměny, tedy *„znovuzrození"*, nabízí Kristus všem lidem. Všechny k sobě volá: *„Pojďte ke mně všichni, kdo se namáháte a jste obtíženi břemeny, a já vám dám odpočinout."* (Mt 11,28) *„Hle, stojím přede dveřmi a tluču; zaslechne-li kdo můj hlas a otevře mi, vejdu k němu a budu s ním večeřet a on se mnou."* (Zj 3,20)

„Těm pak, kteří ho přijali a věří v jeho jméno, dal moc stát se Božími dětmi. Ti se nenarodili, jen jako se rodí lidé, jako děti pozemských otců, nýbrž narodili se z Boha." (J 1,12-13)

Kdo se rozhodne a přijde v modlitbě k Pánu Ježíši Kristu a svěří se cele s plnou důvěrou i s celou infekcí zla, se všemi svými problémy a vinami do jeho milosti a přijme ho jako svého Zachránce, prožije zázrak uzdravení a proměnu svého nitra i svého života – prožije nové narození. Apoštol Pavel při pohledu na svůj život i na život mnohých znovuzrozených křesťanů radostně konstatuje: *„Víme přece, že starý člověk v nás byl spolu s ním ukřižován, aby tělo ovládané hříchem bylo zbaveno moci a my už hříchu neotročili."* (Ř 6,6)

I apoštol Petr připomíná ve svém dopise tento veliký zázrak proměny skrze Ježíše Krista. *„Veleben buď Bůh a Otec Pána našeho Ježíše Krista, neboť nám ze svého velikého milosrdenství dal vzkříšením Ježíše Krista nově se narodit k živé naději."* (1 P 1,3) *„On na svém těle vzal naše hříchy na kříž, abychom zemřeli hříchům a byli živi spravedlnosti."* (1 P 2,24)

Když se díváme na křesťanskou církev, konstatujeme, že jsou dvojí křesťané. Ti, kteří Ježíše Krista přijali, prožili nové narození a žijí s ním v osobním důvěrném vztahu, a v jejich životě je zcela viditelné ovoce Ducha – tedy nové vlastnosti a nový vztah k Bohu i k lidem. Jsou však také křesťané, kteří jsou jen formálními členy církve. Jejich život se neliší ničím od života těch, kteří žijí bez Boha.

Apoštol Jan připomíná zvláštní skutečnost, o které mnozí lidé nemají ani tušení: *„V tom je láska, ne že my jsme si zamilovali Boha, ale že on si zamiloval nás a poslal svého Syna jako oběť smíření za naše hříchy."* (1 J 4,10) Jsme nesmírně vděční, že Pán Bůh si zamiloval každého člověka a skrze svého Syna Ježíše Krista připravil dokonalé odpuštění, uzdravení a dokonalou proměnu pro každého člověka na této zemi. *„Bůh chce, aby všichni lidé došli spásy a poznali pravdu."* (1 Tm 2,4) Je však velmi důležité, aby se lidé o této Boží nabídce dozvěděli, osobně ke Kristu přišli a s plnou důvěrou se cele svěřili do Jeho mocného působení.

Jestli jsi, milý čtenáři, ještě neprožil zázrak nového narození, využij tuto chvíli a obrať se s plnou důvěrou na Pána Ježíše, který je i v této chvíli při tobě, dotýká se tvého myšlení a chce vejít do tvého nitra. Otevři mu celou svoji bytost a v důvěrném rozhovoru mu řekni všechno v naprosté upřímnosti. On tě vyslyší, vejde do tvého nitra, stvoří v tobě novou přirozenost a v jeho moci začne nová kapitola tvého života. *„Kdo je v Kristu, je nové stvoření. Co je staré, pominulo, hle je tu nové."* (2 K 5,17)

Stanislav Kaczmarczyk

Tvář antisemitismu v Německu se mění

Antisemitismus v Německu se podle odborníků v posledních letech mění. Stává se osobnějším, hlasitějším a jeho původci jsou častěji také lidé, kteří nepatří mezi pravicové radikály. I proto místní politici hledají cesty, jak nové tváři antisemitismu čelit. Nedávný návrh zavést povinné návštěvy v bývalých koncentračních táborech ale vedoucí těchto institucí většinově odmítají. Čelit antisemitismu je podle nich třeba jinak.

Ještě v 90. letech a na přelomu tisíciletí bylo podle ředitele památníku Sachsenhausen Güntera Morsche běžné, že se tento někdejší nacistický koncentrační tábor poblíž Berlína stával terčem nenávistných akcí pravicových radikálů - na místě nechávali protižidovské vzkazy, ničili zdejší památky a dokonce podpálili takzvané židovské baráky. V posledních letech ale takové útoky prakticky zcela vymizely. Tomu odpovídají i oficiální čísla. Zatímco v roce 2001 registrovaly německé úřady zhruba 1700 antisemitských trestných činů, v roce 2016 jich bylo 1468. Přesto velká část Židů žijících v Německu vyjadřuje obavy. Ve dva roky starém průzkumu, který vznikl z popudu parlamentu, 70 procent dotázaných uvedlo, že ze strachu nenosí jarmulku nebo jiné viditelné židovské symboly.

Důvody k tomu mají podle pozorovatelů bohužel dobré. Antisemitismus se totiž proměnil a dnes se častěji projevuje v přímé konfrontaci. "Antisemitismus v Německu v běžném životě je stále násilnější, hlasitější," říká Wenzel Michalski, ředitel německé odbočky organizace na ochranu lidských práv Human Rights Watch. Za velký problém nepovažuje jen projevy protižidovských nálad samotné, ale také neochotu úřadů proti nim něco dělat. Problémem posledních let je i to, že část muslimských migrantů, kteří do Německa přicházejí, má silné protižidovské předsudky, které mají často politický základ v desetiletí trvajícím sporu arabských zemí se státem Izrael. Nicméně podrobnější pohled na věc nedokazuje, že by z Německa nebo celé Evropy docházelo k masovému odchodu Židů. Podle ČT do Německa například každý rok přichází řada mladých lidí z Izraele. Mnoho Židů přišlo do Německa také z Ruska a jejich původ a přízvuk může být také důvodem nevraživosti. Díky nepřesné práci českých medií je také vytvářen nenávistný obraz muslimů jako násilníků na základě kolektivní viny. Také proto přišla berlínská sociální demokratka Sawsan Chebliová, sama dcera palestinských rodičů, s návrhem, aby všichni lidé žijící v Německu, včetně žadatelů o azyl, měli povinnost alespoň jednou za život navštívit jeden z dřívějších koncentračních táborů. Šéf památníku v Sachsenhausenu Morsche je rád, že se návrhem, který podpořila i ústřední židovská rada, otevřela debata. Jako řešení ho ale nevidí. Někdejší koncentrační tábor na sever od Berlína ročně navštíví kolem 700.000 lidí, a památník by tak podle Morsche už nyní potřeboval ideálně dvojnásobek pedagogů. Navíc si nemyslí, že by návštěva koncentračního tábora jednoduše změnila přesvědčené antisemity. Spíše je to tak, že utvrdí postoje lidí, kteří nemají protižidovské předsudky. Zdaleka nejlepší cestou podle něj je, neignorovat ani ty sebemenší projevy antisemitismu v běžném životě, pojmenovat je a důsledně se jim postavit.

www.christnet.eu

Neboj se!

1 Korintským 7, 29–32

„Chtěl bych, abyste byli bez starostí," říká apoštol Pavel. Každý bychom si to přáli, ale bez starostí být nemůžeme. Doposavad na nás doléhá, na mě bezesporu, atmosféra volební soboty, kterou vnímám jako starost, je to starost o naší zemi. Když se vrátím k tomu, co tu proběhlo před volbami do poslanecké sněmovny, ale pak také před oběma koly prezidentských voleb, nešlo tu jen o takový obyčejný politický spor, ale o přímou konfrontaci dvou kultur, různých hodnot a různých přístupů k životu a skutečnosti. Nebudu se dopouštět nálepkování jednoho nebo druhého, ale to rozdělení tu prostě je a není možné ho nějak jednoduše překlenout.

Řešil jsem otázku, jak v takové chvíli předstoupit před vás a před další lidi. Měl jsem tohle téma vynechat a říkat: Byli jsme před Zemanem, budeme i po něm, a věnovat se věcem čistě teologickým? Ale ono to tak úplně nejde, protože i toto jsou věci teologické, duchovní, mravní. Právě biblické texty, které mám v rukou, mě nedovolují, abych toto téma zaklapl a neřešil. Setkal jsem se s texty, které mluvily o poslání proroků. Když člověk o těchto věcech přemýšlí, modlí se a hledá odpověď, zjišťuje, že na ně odpověď nenachází, že tu správnou odpověď nemá. Celé církvi a každému křesťanu byl dán podíl na Kristově prorockém poslání. Proroci nebyli věštci. Proroci byli těmi, kteří byli posláni, aby interpretovali znamení doby, aby četli Boží vzkazy, které jsou v událostech, které se dějí, protože Bůh k nám nemluví jenom z Písma, nemluví k nám jenom skrze krásu přírody, ale mluví k nám také skrze dějiny, které se dějí. To je také sebevyjádření Boží a ten prorocký úkol spočívá v tom, pokusit se rozumět tomuto hlasu. Tím, jak dopadly volby, co bylo před nimi, bylo nastaveno zrcadlo celé naší společnosti. A díváme se tím na sebe, neboť oni, ti druzí, jsme také my a i my máme za ně odpovědnost. Znovu si kladu otázku a nejsem s ní hotov, co je příčinou toho, co se tady u nás děje? Možná by se tu jedna odpověď našla. Myslím si, že veliký problém naší společnosti je nedostatek víry, protože, kde není víra, tam roste strach, kde roste strach, tam roste nenávist a duchovní slepota a kde je duchovní slepota a nenávist, tam jsou také ti, kteří tyto pocity rozněcují. Jsou to populisté, kteří z toho těží a výsledkem je, že k moci přicházejí lidé, jako je Trump, Zeman, Okamura, Babiš a ostatní.

Náš problém je skutečně v tom, že nemáme dost víry, a teď tím nemyslím náboženskost, nemyslím, že lidé málo chodí do kostela. Jde tu o něco hlubšího. Ta víra, která chybí, není jenom čistě církevní zbožnost. Víra má v sobě ještě něco jiného, než jenom nějaké články víry. Víra má v sobě hlubší rozměr a ten v sobě také obsahuje důvěru.

Ve výzkumech a různých statistikách se ukazuje, že je v naší zemi nejméně lidí, kteří se hlásí k nějakým církvím či náboženským společnostem, ale že tu je nejmenší důvěra, důvěra jako taková. Důvěra mezi lidmi, důvěra ke státu, důvěra v budoucnost. Kapitál důvěry je něco, co je pro společnost velice důležité. Je to kapitál důležitější, než je kapitál finanční, vojenský, ten či onen. Ten kapitál důvěry je potřeba pečlivě a dlouho budovat a může se strašně rychle rozptýlit. A lidé, kteří jsou vidět, ti mají zvláštní zodpovědnost za ten kapitál důvěry. Ano, víra má v sobě tento rozměr důvěry. Je to dokonce podstatná součást naší křesťanské víry, ale je to také postoj víry, který vychází právě od izraelských proroků. Proroci vnesli do tehdejší náboženské kultury světa novou kvalitu, kterou my zveme slovem víra. To je něco jiného, než to ritualistické náboženství obřadů nebo náboženství příkazů a zákazů. Proroci do toho vnesli prvek víry. Ten je velice důležitý pro křesťanství. Nezůstal ale jen v křesťanství, setkáváme se s ním i u lidí, kteří do kostela nechodí, kteří nominálně věřící nejsou a přece ten důležitý prvek víry v sobě mají. A bohužel se setkáváme s lidmi, kteří jsou hodně náboženští, ale ta víra je tam prázdná. K víře patří nejen ona pradůvěra, ale také určitý obrat od povrchu na hlubinu.

Život ve víře není jen zastávání nějakých názorů a vykonávání nějakých obřadů, je to odvaha překročit to, co je povrchové. Všecky ty hlasy nejrůznějších reklam, populistů a jít hlouběji a otevřít vnitřní svatyni, svatyni svědomí. Víra nejvíce souvisí se svědomím. Mnoho lidí okolo nás a i těch, kteří se hlásí k náboženství, se vlastně řídí těmi všemi vnějšími věcmi, ale jejich svědomí jako by bylo mrtvé. O toto je třeba pečovat. Kristus přišel, aby nás léčil ze strachu. On říká: Nebojte se! Kdykoliv přichází Boží posel v Bibli, tak jeho první slova jsou: Neboj se! Víra je tu proti strachu. Ti lidé, kteří dneska vítězí, jsou lidé, kteří těží právě ze strachu. Je třeba jít ke kořeni toho strachu, abychom ho uzdravili. Vypadá to, že tu jde o nějaký existenciální strach, který si jenom hledá vnější příčiny. Jednou někdo ukáže a lidé mají strach ze Židů, jednou někdo ukáže a lidé mají strach z imigrantů, mají strach z těch či oněch, ale to je sekundární. Vždycky se najde něco nebo někdo, z čeho máme mít strach. Někdy tam jsou skutečně vážné otázky a problémy. Ale strach je vždycky špatná věc.

Víra je také od toho, aby nám proti strachu dodávala sílu. Stojíme na prahu doby, která bude velice těžká. Mnozí totiž minulou sobotu dostali povzbuzující injekci, aby konali zlé věci. My ale nesmíme mít strach. Strach, z něhož ti vítězové těžili. Pod tím strachem leží ještě něco dalšího, je to jakási duchovní vykořeněnost. A tímhle bychom se měli zabývat a uzdravovat to. Prorocká úloha církve je taková úloha terapeutická. Je to důležitý úkol všech pastýřů církve i všech křesťanů v prostředí, do kterého jsme posláni. To prostředí je naplněno všeličíms a tyhle dny naplno ukázaly vnitřní stav společnosti jako v zrcadle. My před tím nesmíme kapitulovat a nesmíme se nechat strhnout jen do hněvu a jenom do nějaké reakce. Je rozdíl mezi reakcí a akcí. Profesor Jan Patočka říkal, že reakce je to, kde ta druhá strana rozdává karty a vy na to jenom reagujete. Ale akce, čin, je to, co vychází z vás, z nitra, ze svědomí. Můžeme říci z vanutí Božího ducha, který otvírá hlubiny svědomí a který nám otvírá cestu z povrchu na hlubinu. Je třeba, abychom obnovili víru. To není jen to misionářské přesvědčování lidí, aby chodili více do kostela. I některé lidi, kteří chodí do kostela, je potřeba přesvědčovat, co je to víra. Víra je něco daleko hlubšího. A to-hle, myslím, bude úkol pro mne i pro vás. Budeme o tom nadále přemýšlet a sdílet to, co se nám v tom ohledu podaří.

Prosím, mějme víru a nemějme strach. Lidé, kteří šíří strach a těží ze strachu, to nejsou dobří lidé. Není to zápas jen politický, je to zápas morální a duchovní a v něm nikdo nemůže být neutrální. Apoštol Pavel říkal, my nebojujeme proti těm lidem, ale proti těm duchům v povětří, proti té mentalitě, proti náladám, které někdy dovedou lidi posednout, jako je posedl ten strach. Je to zápas proti duchům v povětří, ne proti lidem, proti politikovi. Je to boj proti náladám, proti posedlostem, proti špatným sklonům. Toto je třeba odhalovat a léčit, s trpělivostí, láskou, vírou a statečností. Kéž nám dá Pán k tomu hojnost svého Ducha.

Kázání prof. Tomáše Halíka
pro ET upravil
Dušan Ehmig

Nad Biblí

Pozoruhodné hapaxlegomenon v závěru Judovy epištoly

List Judův uzavírá v Novém zákoně oddíl apoštolských listů (epištol). Je poslední i mezi tzv. obecnými listy. Toto zcela okrajové zařazení, i skutečnost, že jde o nejkratší novozákonní spisek (o pouhých 25 verších), odpovídá i zájmu, jehož se mu dostává. Když M. Luther překládal Nový zákon, hodnotil i obsah tohoto listu podceňujícím příměrem ke slámě, jako k obilí bez výživného zrna. Také novější vykladači postrádají v Judově listu jasnou apoštolskou evangelijní zvěst. (Juda ovšem připomíná v úvodu (v. 3), že původně chtěl také psát o *"našem společném spasení"*, ale v dané situaci pokládá za nutné se zaměřit na "zápas o víru" - proti "lživým učitelům".) Jestliže se tento okrajový polemický spisek nakonec přece dostal do novozákonního souboru, musel apoštol Juda, který se představuje jako "bratr Jakubův" (a tedy i bratr Páně), požívat v prvotní apoštolské církvi zvláštní vážnosti.

Judovo převažující varovné zaměření na nebezpečí falešných gnostických nauk je nám dnes už více-méně vzdáleno, i jako velmi důsledným čtenářům Bible. A nepřitahuje ani naše kazatele nějakými výraznějšími texty. O to víc nás musí zaujmout závěr listu, kde čteme Judův vpravdě apoštolský děkovný chvalozpěv: *"Tomu pak, který má moc uchránit vás před pádem a postavit neposkvrněné a v radosti před tvář své slávy, jedinému Bohu, který nás spasil skrze Ježíše Krista, našeho Pána, buď sláva, velebnost, vláda i moc - přede vším časem i nyní i po všecky věky. Amen."*(v. 24-25). Tento závěr nepotřebuje zvláštní komentář. Mne však zaujal rozdíl v překladu klíčového pojmu, který navazuje na základní téma celého listu, totiž *"uchránit před pádem"* (jak ČEP), - zatímco v kralickém textu čteme *"zachovati bez úrazu"*. (Latinská Vulgata: *"sine peccato"-"bez hříchu"*; M. Luther: *"ohne Fehler"-"bez chyby"*.) Odkud toto rozdílné pojetí i různý překlad?

A hle, i v tomto případě, kdy se překlady rozcházejí, zjišťujeme že v původním řeckém textu jde o výraz zcela ojedinělý, čili o HAPAX-LEGOMENON - v celém Novém zákoně právě jen na tomto místě. Proto mohlo i zde dojít k různému pojetí a výkladu. V tehdejším řeckém světě se onen výraz (APTAISTOS) vztahoval na možnost klopýtnutí či uklouznutí, nikoli až samý pád (jak ČEP) nebo úraz (jak K), a ještě méně další překlady. V původním smyslu šlo o klopýtnutí či uklouznutí koně, který nebyl dobře okován. V přeneseném smyslu však mohl být onen výraz vztažen i na člověka a na možnost jeho lidského morálního klopýtnutí či uklouznutí. A tak se zde i Juda osvědčil jako pohotový autor, který dovedl použít dobovou metaforu pro svůj záměr: připomenout pohotovou Boží pomoc i proti léčkám duchovních svodů lživých učitelů, kteří ohrožovali zdravé sborové společenství. V tom jakoby navazoval i na zaslíbení Ž 121,3: *"Hospodin nedopustí, aby uklouzla noha tvá."*

Neméně výstižná je i Judova další formulace *"a postavit neposkvrněné* (K *"bez úhony"*) *před tvář své slávy"*, která odkazuje na základní požadavek mravní čistoty kristovců oproti převažující poskvrněnosti gnostických svůdců. - V této závěrečné podvojné metafoře svého chvalozpěvu se apoštol Juda zcela shoduje s obdobným eschatologicky zaměřeným přáním apoštola Pavla v 1 Tesalonickým 5,23: *"Sám Bůh pokoje nechť vás cele posvětí a zachová bez úrazu a poskvrny do příchodu našeho Pána Ježíše Krista."*

Jiří J. Otter

(Poznámka: Až budeme mít možnost přímého srovnávání překladu ČEP a K v nové synoptické Bibli, objevíme asi na místech rozrůzněného překladového pojetí i různá další pozoruhodná hapaxlegomena.)

Náš kmenový autor ThDr. Jiří Otter se narodil v roce 1919 v Plzni. Působil v Bohuslavicích nad Metují, Střítěži nad Bečvou a v Mariánských Lázních, byl seniorem Západočeského seniorátu. Třicet let působil v kanceláři synodní rady, většinu tohoto času jako její tajemník. Na tehdejší Komenského teologické fakultě také externě vyučoval angličtinu a němčinu. Zemřel 2. února 2018 ve věku 98 let.

Zázrak života

Před časem jsem viděl v televizi film o jihlavské zoo. Byla to taková pohodlná a hodně intenzívní návštěva zoologické zahrady; na rozdíl od reálných návštěv byla na obrazovce všechna zvířata v akci, a nejen v klecích a výběžích, ale např. i v pracovně paní ředitelky. Při sledování jsem se nesnažil jednotlivé exempláře vnímat jako zástupce příslušných kmenů, tříd, řádů, rodů či druhů, nýbrž sledoval jsem jejich chování a při tom jsem si uvědomoval, že sleduji projevy zázraku života.

Z fyziky známý druhý termodynamický zákon říká, že příroda (svět, vesmír) směřuje ke stavu stále větší neuspořádanosti, k vyrovnávání teplot, v jakémsi dalekém horizontu pak k tepelné smrti. Předpokládá se, že tento zákon platí obecně, a skutečnost, že s životem souvisí růst uspořádanosti (a s tím i schopnosti vnímat, učit se, vytvářet vztahy, mít rád…), se vysvětluje tím, že živé systémy jsou otevřené, že přijímají z vnějšku energii. Fenomén života tak nemusí fyzikům dělat starosti, že by jeden z jejich nejpozoruhodnějších zákonů neplatil, nicméně k vysvětlení existence života to nestačí.

Nejde jen o život jednotlivců, ale o celý tak nesmírně komplexní a nejrozmanitějšími vazbami propojený celek, jímž je život jako takový. Pod vlivem karteziánského myšlení jsme si zvykli vnímat jednotlivé živé tvory, především lidi či domácí zvířata, především "mazlíčky", koně a případně i nějakou tu kravičku, prasátko nebo slepičku. Že součástí zemského života jsou třeba i nejbizarnější mořští živočichové, nesmírně užitečné žížaly, a také všechny rostliny, to si často neuvědomujeme.

Z medicíny a psychologie víme, jak moc toho o lidském životě nevíme. U dalších živočichů máme ještě větší mezery, zvláště pokud jde o jejich citový život, a o citovém životě rostlin nevíme téměř nic, i když některé výzkumy už naznačují, že stromy určitý citový život mají.

Život je zázrak. Neodporuje fyzikálním zákonům. Zázraky nejsou porušením přírodních zákonů, které jsou součástí Bohem stvořeného světa. Zázraky znamenají, že nastává něco z hlediska těchto zákonů sice možného, avšak velice nepravděpodobného. A tím život je, život jedinců, a především život jako takový, život jako globální skutečnost. Víme, že jednotliví živí tvorové se navzájem z nejrůznějších důvodů potřebují, a mezi tyto důvody patří i potravní řetězce. Každá potrava znamená obětovat nějaký život, když ne živočišný, tak aspoň rostlinný (Gn 1,29; 9,3). Taková oběť je nutná, a jde o to, aby nebyla zbytečná. Lidský život je dnes v naší civilizaci vysoce ceněn. Pro záchranu života jednotlivce se vyvíjí velké úsilí. Nicméně neměli bychom zapomínat, že zázrak života se projevuje i v případě zvířat a rostlin. I živočišný a rostlinný život zasluhuje pozornost a obdiv. A život jako provázaný celek se může dobře rozvíjet jen na zdravé, nekontaminované planetě Zemi s funkčními regulačními mechanismy, s vhodným složením atmosféry, čistou vodou, zdravou půdou a zdravými lesy.

Pán Ježíš před svým nanebevstoupením dal svým učedníkům poslání (Mt 28,18-20): "Je mi dána veškerá moc na nebi i na zemi. Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky, křtěte ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého a učte je, aby zachovávali všecko, co jsem vám přikázal." Země s úžasným zázrakem života potřebuje svědky Kristovy, kteří milujíce Boha celými svými osobnostmi do svého svědectví vloží i potřebu citlivosti a úcty k Božímu stvořitelskému dílu, k zázraku života.

Jiří Nečas

Neutříděné vzpomínky na faráře Lubomíra Balcara (+ 3. 3. 1968)

V březnu si mnozí "starší dorostenci" připomenou, že je tomu už půl století, co náhle odešel oblíbený strašnický farář. Po dvouletém vikářování v Praze u Klimenta nastoupil roku 1939 jako první farář do Prahy - Strašnic. Zde působil až do své předčasné smrti takřka třicet let.

Patřím mezi ty, které křtil i konfirmoval. Naše rodina udržovala s Balcarovými dlouhodobě přátelské vztahy. Na kultivované návštěvy farního bytu v Kralické 4 si vzpomínám i více než po šedesáti letech. Lubomír Balcar se znal důvěrně s mým otcem už od studentských gymnasijních let v Brně. Spojovalo je nejen evangelictví, ale i časná literární a básnická tvorba, která našla svou konkretizaci v časopisu "Úsměv", vydávaný v třicátých letech v Brně .

Farář Balcar měl velmi přejný, nehraný vztah k lidem. Jeho zájem překračoval i úzké sborové hranice. Mým rodičům, které oddával ve strašnické modlitebně roku 1942, dokázal obstarat i byt v domě, který byl tehdy obýván převážně evangelíky. Zde jsem posléze prožil přes čtvrtstoletí svého mládí. Na co vzpomenout i po mnoha desetiletích ze života strašnického sboru? Od útlého dětství jsem navštěvoval Nedělní školu. Ta se konala v neděli v modlitebně po bohoslužbách od 10.30 hodin. Měla totiž také formu bohoslužeb. To mělo svůj dobrý pedagogický význam. Chodívala nás zhruba stovka dětí. Místo "normálního" kázání jsme byli rozděleni do několika věkových skupin.. Učili nás schopní, nejednou i vysokoškolsky vzdělaní učitelé, mezi nimi i někteří teologové (R. Schiller, B. Hradečná, Z. Škrabal). Kde se dalo - v modlitebně, na kruchtě, v presbyterně či ve sborových kancelářích. Shrnutí toho, co jsme se naučili, bylo opět společné a vrcholilo zkoušením tzv. "zlatého textu".

Nedělní škola byla užitečnou přípravou na účast při klasických nedělních bohoslužbách. Na ně jsme leckdo chodili už dávno před konfirmací. Byli jsme schopni, aspoň tak věřím, se zájmem poslouchat srozumitelná Balcarova kázání. Vynikala nejen literární úrovní, ale i citací případných básní či výroků významných osobností. Byla podávána i skvěle rétorsky. Nezapřela se při nich velká šíře kazatelova rozhledu, který jasně překračoval i vymezené teologické hranice.

Farář Balcar se vždy hlásil ke svému vzoru a učiteli profesoru F. Žilkovi, zastánci tzv. "liberální teologie". Tento směr však byl - zejména v letech šedesátých - vytlačován teologií barthiánskou. Balcar dokázal jít vědomě proti převažujícímu současnému trendu. Modlitebna bývala nicméně doslova přeplněná. Na Silvestra - to byla opravdová slavnost - jsem např. chodil se svým bratrem aspoň o deset minut před začátkem bohoslužeb, abychom si zajistili místo k stání kdesi v rohu a mohli se opřít.

Zdravě liberální pojetí kazatele se projevovalo i v náplni konfirmačního cvičení. Neučili jsme se vůbec žádný katechismus, ale dostávali jsme srozumitelné aktuální otázky i odpovědi, překračující úzce biblický rámec. Konfirmace byla opravdu důstojná slavnost. Tomu odpovídal ostatně i počet konfirmandů a zcela zaplněná modlitebna. Kromě vlastních odpovědí jsme arciť někteří dostali k naučení i delší biblické oddíly. Já jsem dostal k memorování Ježíšova blahoslavenství.

Schůzky mládeže i biblické hodiny měly vždy dvě části: biblickou a nábožensky - vzdělavatelnou. Toto pojetí jsem ostatně přejal a po celou dlouhou farářskou službu i praktikoval. V tom jsem žákem svého faráře, byť jsem posléze teologicky vděčně přijímal hlavní bohosloveckou linii Karla Bartha a jeho žáků. Ostatně - v době mých studií byla v tomto směru názorová shoda takřka v celém učitelském sboru.

V neděli odpoledne chodíval farář Balcar se svou chotí na procházky. Nejednou zamířil i na tenisové dvorce, kde jsem tehdy hájil barvy Spartaku Stalingrad. I tento zájem byl potěšením, povzbuzením i upevněním našeho vztahu. Patrně mne bratr farář dobře prokoukl. Věděl, že holduji sportu, zejména tenisu a fotbalu. Když jsem mu oznámil, že od něho potřebuji doporučení ke studiu teologie, nijak nejásal, nepoklepával mne na rameno s tím, že posílím už tak dost početné řady teologů, vzešlých právě ze strašnického sboru. Jistě - byl moudrý i praktický, ale přece jsem se nedal odradit. Zvláště, když "služební pohovor" u pražského seniora PhDr. B. Hrejsy a úřadujícího náměstka synodního seniora ThDr. V. Čapka vyzněly jasně v "můj" prospěch.

Lubomír Balcar zemřel v Olomouci při cestě na svatební shromáždění svého konfirmanda a sdružence. Když jsme se v Praze zprávu dozvěděli, doslova jsme oněměli. Jiný výraz nelze použít. Při prvním sdružení po jeho úmrtí jsme seděli mlčky a se slzami v očích okolo stolu na kruchtě. Na něm bylo parte. Nic víc. Ticho posléze přerušil a na svého faráře vděčně vzpomněl a výkladem případného biblického oddílu nás aspoň trochu potěšil vikář J. Voříšek, soused Balcarových.

Budiž ještě připomenuto, že v současném evangelickém zpěvníku máme od Lubomíra Balcara deset písní. Mnohé z nich jsme znali už z "Nedělky". V přeplněné obřadní síni strašnického krematoria se přišla rozloučit s farářem, ale i s redaktorem, básníkem a literátem široká veřejnost. Smuteční kázání proslovil jistě jeden z nejpovolanějších farářů a nejbližších přátel zesnulého, smíchovský farář B. Betka. Navždy mi utkvělo v mysli, že jsme zpívali na závěr obřadu píseň "V tvé síle, Pane Bože můj". Když jsem ji dával po letech mnohokrát zpívat při smutečních shromážděních, hlavně v Pardubicích a v České Třebové, vždy se mi vybavila laskavá, přívětivá tvář faráře, od jehož skonu uplynulo už půl století. Samému Bohu buď vzdána čest a chvála za jeho obsažné i širokosrdcaté životní dílo.

Jaroslav Nečas *(foto: Návštěva Lubomíra Balcara u TGM)*

Naše recenze

Evangelický kalendář 2018

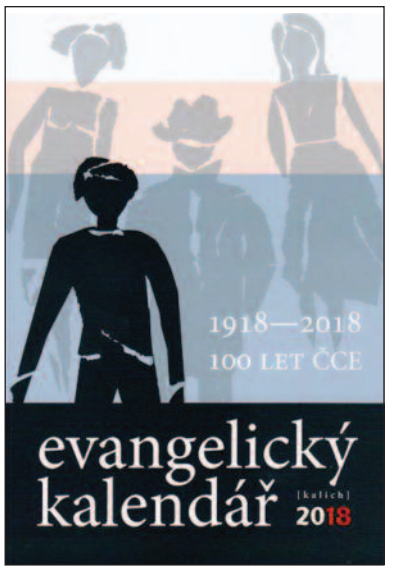

Jako každým rokem ve svůj čas představil se veřejnosti i v průběhu listopadu minulého roku **Evangelický kalendář 2018**, tentokrát o dobrých padesát stran objemnější, neboť měl před sebou náročný úkol: svými příspěvky připomenout a osvětlit **sto let trvání Českobratrské církve evangelické**, což v přesné dataci znamená, že si na vlastní jubilování ještě počkáme do prosincových dnů. Pražský synod, svolaný na 18. 12. 1918, se usnesl na spojení luterské a kalvínské větve českých evangelíků; obojí měli už za sebou téměř 140 souběžných let od vydání tolerančního patentu 1781. Tehdy císařským dekretem Josefa II. povoleno přihlásit se k luterské nebo kalvínské konfesi. (Čeští Bratří u vídeňského dvora považováni za sektu!). Pro do té doby podzemní církev bez kazatelů i theologů vyvstalo těžké rozhodování: kterému vyznání dát přednost, když ta dvě povolená – švýcarské i německé – jsou vlastně cizí? - Brzy po vydání (vrchnostmi velmi váhavě oznamovaného) zákona se ohlásily dva zdroje pomoci: ze Slovenska (přesněji Horních Uher) z luterské církve a z Maďarska z kalvínské. Tušil někdo z těch nesmírně obětavých, češtinu pracně se učících Maďarů i ochotných Slováků - obojí šli do chudého českého a moravského venkova bez záruky, že smluvní podmínky jejich služby budou dodrženy - že se tu zakládá na tvrdý a nelítostný konfesionalismus? Že na několika místech budou proti sobě stát dva kostely: v jednom se bude kázat, že ti naproti překroutili Kristovu milost, ve druhém, že tamti nevědí, co je závazek víry a křesťanská kázeň?! - V českých hlavách se už během první světové války rodila myšlenka: Proč se vlastně nevrátit k ryze domácím reformním pramenům a neskončit soupeření, které muselo být myslícím lidem k smíchu? Stalo se:

Zástupci luterského i kalvínského proudu se dohodli na přijetí čtyř vyznání (Augustana, Helvetica prior, Bratrské vyznání, české vyznání) a reprezentujícím názvu Českobratrská církev evangelická (ČCE). - Byla to zrada či znevěrnění? - Byl to návrat k otcům, k vlastní minulosti! Ať nám to nemají za zlé ani luterští ani kalvínští bratři. A považte! Od té doby už uplynulo sto let!

Ale zpět k té letošní ročence. Velká výhoda, že jejího moderátorství se ujal na bohoslovecké fakultě působící Holanďan Peter Morée s potřebným vztahem i nadhledem, z jehož pera pochází předmluva, jeden důležitý příspěvek a úvody k jednotlivým tématům. - Podstatnou část publikace pak tvoří **výběr z kalendářů toho uplynulého století**. **Faráře Stanislava Čapka Českobratrské hnutí obrodné**.

Následuje rozvitá zpráva o budování ústředí – Husova domu v Jungmannově ulici a úvaha historika **Ferdinanda Hrejsy Československé a českobratrské osvobození a šifrou „K.Č.“** podepsaná stať **Evangelíci v legiích.**

Úlitba válečným časům se skrývá v titulu **Kronika válečných událostí v roce 1940 a 1941.** - Nad poválečnou dobou se v článku „Co teď?“ zamýšlí Otakar Odložilík, s doporučením nevzdávat se Husovy žízně po pravdě, Komenského touhy po obecném vzdělání, Dobrovského vědecké kritičnosti a poctivosti, Palackého snahy po světovosti a lidskosti, Havlíčkova spoléhání na zdravý rozum, Masarykova úsilí po pravdivosti, počestnosti a nebojácnosti.

Příběh emigrantů ze slezského Bedřichova Hradce se může jevit jako nesourodý, nicméně do širšího narativu ČCE patří.

A už je tady poznámka ke třicetiletí ČCE z pera synodního kurátora **Antonína Boháče „Dám jim srdce jedno a cestu jednu“** (parafráze Jer 32,39).

Kalendáře z komunistického období neměly možnost vyjadřovat opoziční postoje; převažují náměty z dávné historie a předkládají se argumenty, jimiž komunistický režim přesvědčoval veřejnost o výhodnosti nového uspořádání vztahu k církvím. Kdo o tom nic nevíš, přečti si článek Františka Bednáře „Zákon o hospodářském zabezpečení církví“ z roku 1951. Kolektivizace v zemědělství přijímána s tichým vzdorem, ale našli se lidé, kteří se pokoušeli o pozitivní přístup (viz příspěvek **A. Mikoláška „U předsedy JZD“**).

Obsáhlá studie Zdeňka Medka (autora knihy o tolerančním patentu „Na slunce a do mrazu“) **„Jaký je ráz naší církve“** v příspěvku z EK 1952 pojedná hodně podrobně o etapách vzniku současné ČCE (to přesouvání z venkova do měst), ale komentátor mu vytkne, že se nijak nedotkl návazností na německou evangelickou církev a. v. a h. v. a přispěl k tomu, že německy mluvící evangelíci se z obecné české paměti vytratili. Jakoby uzavírající slovo v tom smyslu měl odsun německého obyvatelstva po druhé světové válce.

Stať J. L. Hromádky z EK 1958 **„Čtyřicet let“**znovu prozrazuje autorovo oslnění bolševickou říjnovou revolucí, jež jakoby dávalo za pravdu katolickým kritikům, kteří v našem profesoru dogmatiky viděli „evangelického Josefa Plojhara“. Škoda, že tito hodnotitelé většinou nic nevědí o tom, že JLH od začátku své profesury svým studentům předkládal pozitivní pohled na katolictví a jeho dějinné vlny a postavy. Avšak už jsou tady články Hromádkových žáků Jana Čapka **„Odpovědnost vede k angažovanosti“**, a **„Specifika našeho zvěstování“** a Jakuba Trojana **„Sekularizace. Ano? Ne?“** – těch signatářů Charty 77 - ovšemže z EK 2000.

Na řadu přichází příspěvek z přituhování atmosféry po vstupu vojsk. EK 2018 dal prostor také bohoslovci nejmladší generace Michaelu Pfannovi, který vedl rozhovor s farářem Ctiradem Novákem, přistiženým v roce 1968 se závadnými tiskovinami, s Janem Kellerem o evangelických brigádách mládeže, kde si církev uprostřed totality vytvořila dostatek prostoru k promýšlení závažných biblických a společenských témat a nejednoho mladého člověka nasměrovala rovnou na bohosloveckou fakultu.

Zdeněk Soušek dost podrobně poreferoval o tom, jak probíhala práce na překladu Písma. O dějinný pohled na ČCE se pokusí mladá generace: Ester Pučálková a opět Michael Pfann. Laskavého ale výstižného souhrnu se v závěru ujme opět Holanďan Peter Morée. Užitečně naruší leccos, co jsme si mysleli sami o sobě, ale je i uznalý a vnímavý.

Ale EK 2018 ještě nekončí. Deset pozdravů ze sesterských křesťanských církví potěší, vždyť za nimi je řada vzájemných pravidelných kontaktů. Ty dva katolické, arcibiskupa Dominika Duky a faráře Václava Vacka jsou příjemným zavanutím z největšího náboženského tábora. Že obsáhle pozdravují švýcarští a němečtí přátelé, to je jen utvrzením stávajících dobrých vztahů.

Pozdravy ze Slovenska a Slezska (a.v. a h.v.) jistě ještě přijdou.

EK 2018 je tradičně uveden kalendáriem a uzavřen schematismem ČCE se vším příslušenstvím.

KALEB

Evangelický kalendář si můžete koupit např. v Kalichu za 111 Kč.

Ocenění křesťanského teologa

Paderbornský katolický teolog Klaus von Stosch byl vyznamenán nejvyšší knižní cenou Íránské republiky. Německý profesor získal ocenění, dotované deseti tisíci dolary, v kategorii islámských studií za svou esej nazvanou "Islám jako výzva. Křesťanská sbližování" (Herausforderung Islam. Christliche Annäherungen; Ferdinand Schöningh Verlag, Paderborn 2016). Zprávu 15. února zveřejnila fakulta kulturologie paderbornské univerzity s poukazem na to, že se jedná o první ocenění křesťanského teologa za knihu o islámu.

podle RaVat

Pozvánka

Kostnická jednota v Kolíně srdečně zve na vzpomínkové setkání u příležitosti 200. výročí založení Národního muzea s některým jeho pracovníkem. Setkání proběhne v modlitebně CB Kolín, Královská cesta v neděli 4. 3. 2018 v 15 h.

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

7-8/2018

7. března 2018 ✦ ročník 103 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde
14. března 2018

Z obsahu

* *Marta a Marie*
* *O moudrosti*

Poselství k neděli Laetare

Rozjasněná Boží tvář
Daniel 9,17

Kdo z nás by si nepřál, aby se nad ním rozjasnila Boží tvář? Aby se Bůh nad ním usmíval a zahrnoval ho svou milostí, přízní, láskou i požehnáním? I prorok Daniel ve své modlitbě prosí, aby Bůh rozjasnil svoji tvář nad svým lidem.
Ovšem tato prosba zaznívá uprostřed dlouhé a hluboké modlitby pokání. Doporučuji, abychom si přečetli kontext Da 9,1-19. Dobře se nám poslouchá slovo o Božím požehnání a jeho přízni. Už hůře se nám poslouchá slovo o pokání.
Pokání je slovo, které se dnes příliš nenosí. Dnes jsou lidé spíše vedeni a vybízeni k tomu, aby hodili všechny znepokojující věci za hlavu. Aby se pokud možno ničím moc nezneklidňovali, protože to není zdravé. Je jim od dětství sdělováno, že má přece každý nárok na šťastný a spokojený život. Je třeba si život pěkně užívat, povzbuzovat svoje ego a jít za vlastními sny. To všechno samozřejmě bez Boha.
Mám pocit, že do tohoto životního konceptu nezapadá myšlenka, že je dobré činit pokání, a že to je i nutné. Daniel se před Bohem nehájí, nedovolává se žádného práva na šťastný život. Hluboce a opakovaně vyznává hřích svého lidu, se kterým se ztotožňuje. Vyznává, že jednali svévolně (žádná sebe-realizace), že se bouřili proti Božím přikázáním (pyšné „já" je v prachu), vyznává jejich zpronevěru, neposlušnost i tvrdost (neprosili včas a neodvrátili se od svých nepravostí). Vyznává, že Hospodin s nimi jednal spravedlivě, když je pro jejich hřích trestal tím, že je nechal rozptýlit do vyhnanství.
Jen z upřímného pokání – přiznání, vyznání a opuštění hříchu – může vytrysknout modlitba, která se Bohu líbí. Daniel věří v milosrdného Boha, který vyslýchá prosby a obnovuje život padlého Božího lidu.
I my v tohoto milosrdného Boha věříme. On se k nám sklonil ve svém milovaném Synu, Pánu Ježíši Kristu. Kristus vzal na sebe náš hřích, naši vinu, a zemřel za nás zástupnou smrtí na kříži. Pro oběť svého Syna nám Bůh odpouští, když k němu přicházíme v upřímném pokání a obrací k nám svoji rozjasněnou, usmívající se tvář. Jeho milostí jsme spaseni, skrze víru. Jeho milost pak prozařuje každý den našeho života. To je zdroj naší radosti. Díky, Pane Ježíši.

Pavel Coufal,
předseda Výkonného výboru
Bratrské jednoty baptistů

Od Československa k Česku a Slovensku

Konstrukce s křesťanským prvkem

„… všickni, kteříž meč berou, od meče zahynou" (Mt 26,52). Meč, který po 1. světové válce vytáhly vítězné mocnosti na poražené Rakousko-Uhersko, představovala zásada „sebeurčení" (anglicky „self-determination"), jak ji „ukul" (ve 14 bodech z ledna 1918) americký prezident Woodrow Wilson. Urychlení procesu osamostatňování Kanady, Austrálie, Nového Zélandu a Jižní Afriky od Velké Británie i pozdější nastartování dekolonizace lze do jisté míry vykládat i tak, že meč se obrátil proti původním držitelům …
Neurčitost Wilsonova termínu využili zakladatelé 1. republiky ke konstrukci „československé" identity jako základu jednoho z nástupnických států „žaláře národů". Vícenárodnostní charakter Československa jistě přispěl k tomu, že tíhlo k dialogu a demokracii „nenapravitelněji" a „nepoučitelněji" než nástupnické státy jiné. (Z jakési tribuny na jaře 1968 do médií zaznělo: „Musíme vytvořit takové poměry, aby lidi neutíkali od nás, ale k nám!" Meziválečné Československo skutečně poskytlo politický azyl ruským a německým uprchlíkům před bolševismem a nacismem.) Bylo ovšem otázkou času, kdy je v éře nacionalismů (táhnoucí se od 19. století) pocítí jako „žalář " ten či onen národ uvnitř jeho hranic a meč „sebeurčení" se – za vhodných vnějších okolností – znovu pustí do díla …
Palacký spatřoval vrchol českých dějin v husitství a Jednotě bratrské, kde se národ „překonává". Prof. Amedeo Molnár zdůrazňoval, že husitství mělo mezinárodní rozměr (přitahovalo „kacíře" z celé Evropy) a stará Jednota byla tělesem česko-polsko-německým. Podle něj Palackého pojetí českých dějin „Jirásek zpopularizoval, Masaryk zvulgarizoval". Při vší „ztrátě ryzosti" z odkazu české reformace čechoslovakismus určitý křesťanský prvek přece jen nesl. Tlumil dosti účinně český nacionalismus zejména v jeho antijudaismu, jehož je dost třeba u Jana Nerudy a jehož výbuchy těsně po 1. světové válce v Praze zaznamenal Ian Kershaw v knize Do pekla a zpět: Evropa 1914-1949. Židé totiž přijali Rakousko-Uhersko za své. (Židovští autoři v čele s Josephem Rothem mu postavili pomník ve formě významných kulturních děl. Britský týdeník The Jewish Chronicle zveřejnil 100 let starou korespondenci, v níž ruské židovské obce vyčítají souvěrcům angažmá na straně protivníků Rakousko-Uherska a spojenců samoděržaví.) Goebbelsovské slůvko „židobolševismus" se u nás začalo opět četněji objevovat až v internetových diskusích, tedy po rozdělení česko-slovenské federace. Trvalým plodem čechoslovakismu je jedinečný vztah blízkosti mezi Čechy a Slováky (v letošním prvním čísle týdeníku Respekt výstižně popsaný Martinem M. Šimečkou).
V českých parlamentních volbách roku 2017 se na třetím místě umístila

Dokončení na str. 2

Ústy nemluvňat a kojenců

Žalm 8

Klíčem či výchozím bodem k porozumění celému žalmu jsou slova jeho 5. verše. Je tu vyslovena nesmírně důležitá otázka: „Kdo je člověk ?"
A je k ní připojena skutečnost, kterou nám dosvědčuje celá Bible. "Co je člověk, že na něj, Hospodine, pamatuješ, že se ho ujímáš?"
Ta otázka je zároveň odpovědí. Člověk je ten zvláštní, jedinečný tvor, na kterého Hospodin obzvláště pamatuje a ujímá se ho. Kraličtí ve svém překladu mají, že je člověk tvorem, na kterého Hospodin nejen pamatuje, ale že ho i navštěvuje. Kdybych připojil ostatní Písmo v jeho svědectví o jedinečnému vztahu Hospodina k člověku, mohli bychom říci, že to zvláštní na vztahu Hospodina k člověku je to, že k němu Hospodin mluví, že ho oslovuje.
Povíme-li toto, pak se jistě budeme ptát, kde a jak k tomu navštěvování či oslovení dochází. Odpovědí je verš 3. našeho žalmu.
Je to odpověď překvapivá. ČEP ji ve svém překladu tlumočí takto: „Ústy nemluvňat a kojenců jsi vybudoval mocný val ... zastavil nepřítele planoucího pomstou." Kraličtí tu o ústech nemluvňat a kojenců říkají, že jimi Hospodin dokazuje svou sílu kvůli svým nepřátelům, aby jim učinil přítrž. To vše odpovídá tomu, co jsme si pověděli my, že to obzvláštní, co ke vztahu mezi člověkem a Bohem patří, je, že k němu Bůh mluví. Svým Slovem staví val proti svým nepřátelům, aby je zastavil, prokázal svou moc, aby je zastavil a zničil.
Ale to vše Hospodin činí ústy nemluvňat a kojenců. Jak je to nejen překvapivé, ale zdá se to nemožné, absurdní. Jak tomu rozumět? Mluví ústy těch, kteří mluvit neumějí, uka-

Dokončení na str. 2

Aktualita: O postu, sportu a snad i o něčem dalším?

Doba postní, téma dost blízké v katolických a hlavně pravoslavných kruzích! Ale i my si ji připomínáme! Od hokeje se nejspíš „postil" jen ten, koho sport vůbec nezajímá. Tohle píši ve chvílích, kdy se mnozí, fandivější fandové, ještě vzpamatovávají z té naší „bramborové". Chorály, šály, barvy oblečení, díky převážně medailistkám z individuálních sportů si těch zlatých naši fanoušci v Koreji mohli užít. Postmoderní pseudonáboženství? Nebo jsem se dopustila nadávky? Zbytečně přeháním?
Píši to v době, kdy, jak praví pranostika, Matěj ledu nadělal a mrazí to náležitě: Na Matějské málo lidí na atrakcích, ač adrenalinových! Co s tím? Mrzne až praští a ještě vzpomínka, tak stará nejsem, abych to pamatovala, na Únor!
Únor bílý pole sílí, nadšeně volal kdysi v 70. letech autor jedné socialistické poemy. A pak družstevníci s jednotkou za dvě Kč, věznění, umlčování, ale, a to velice postupně, pro leckoho zlepšení sociální situace! Zkrátka bludiště otázek.
A chtělo by to vrátit se k postu. Před několika lety mi tuhle báseň poslala jedna paní. Přednášela ji na stanici Proglas do telefonu tak nějak prostince po svém, ale velice upřímně.
Myslím, že těch pár veršů má co říci křesťanům každé doby.
Před chvilkou poezie se loučí

Eva Budzáková

Robert Herrisk: Držet pravý půst

Je snad pravý půst
vzdát se slaniny, zvěřiny?
Je snad půst věcí úst?
Je snad půst dát si slib
z masa nepojíst,
o to víc
na talíř si nabrat ryb?
Lačnět a v hadrech bloudit
na odiv lidu,
bez klidu
klopit zrak, vzdechy loudit?
Ne, půst je víc, toť sklizeň!
Svaž snopy své
a dej
jíst duši, má hlad a žízeň.
V ten čas se hněvu vzdej,
záště, zlých řečí,
všech křečí,
změň život, směr mu dej!
Jen silou Ducha rostem,
zmař hladem hřích,
ne břich,
pak prošels pravým postem!

Z církví doma i ve světě

Chrám Božího hrobu se zavřel na protest proti daňové politice Izraele

Zástupci křesťanských církví v Jeruzalémě 25. února ohlásili časově neomezené uzavření Chrámu Božího hrobu, který patří k nejposvátnějším místům křesťanství a je turistickým magnetem. Představitelé Řecké ortodoxní, Arménské a Římskokatolické církve v ostře formulovaném společném prohlášení krok zdůvodnili protestem proti nové izraelské daňové politice a proti návrhu zákona, který má omezit prodej církevních pozemků v Jeruzalémě. Podle náboženských představitelů je nová legislativa pokusem oslabit křesťanskou přítomnost v oblasti. Jeruzalémská radnice navrhuje zrušit daňové osvobození pro nemovitosti ve vlastnictví církví, které neslouží výhradně k modlitebním a bohoslužebným účelům. Omezit chce i možnost církví prodávat jejich majetek do soukromých rukou. Izraelská vláda si od daňové reformy slibuje lepší ochranu vlastníků domů před realitními firmami. Podle duchovních ale stát bude moci vyvlastnit pozemky, které v minulosti církve prodaly soukromým firmám. Církve patří mezi největší vlastníky pozemků v Jeruzalémě a podobný zákon církvím v budoucnu znesnadní prodej pozemků soukromníkům. Právě výnosy z takovýchto prodejů usnadňují církvím financovat jejich provoz. Zástupci křesťanů se proto obávají, že obětí těchto a některých předchozích opatření, se stanou především chudí, o které církve pečují, rodiny bez jídla, bydlení a děti, které nebudou moci navštěvovat školy. Představitelé církví ve svém prohlášení mluví o „systematické kampani proti církvím a křesťanské obci ve Svaté zemi“, chystaný návrh zákona pak označují za „diskriminující a rasistický“. Postup Izraele podle nich „pošlapává po desetiletí panující citlivé vztahy mezi křesťanskou obcí a úřady“.

V Chrámu Božího hrobu byl podle tradice po ukřižování pohřben a poté vstal z mrtvých Ježíš Kristus. Chrám je zařazen na seznam památek světového kulturního dědictví Organizace Spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu (UNESCO).

www.christnet.eu

Nigerijský biskup Okpaleke abdikoval. Diecéze ho nepřijala kvůli odlišné etnické příslušnosti

Papež František podle serveru české sekce Vatikánského rozhlasu přijal abdikaci na úřad biskupa nigerijské diecéze Ahiara mons. Peter Ebeke Okpaleke. Tak vyřešil situaci vzniklou těsně po jeho jmenování před šesti roky, kdy prakticky veškerý klérus, mužské i ženské řehole jeho jmenování nepřijaly a bojkotovaly jeho pastýřskou službu. Důvodem byla skutečnost, že biskup Okpaleke nepochází z většinového etnika Mbaise v tamějším nigerijském regionu, ke kterému patří např. kardinál Francis Arinze, bývalý prefekt vatikánské Kongregace pro bohoslužbu a svátosti. Papež František proto v roce 2013 jmenoval apoštolským administrátorem diecéze Ahiara kardinála Onaiyekana a po čtyřech letech, tedy loni v červnu (8. 6. 2016) se pokusil vyřešit situaci osobním setkáním s představiteli vzpouzející se diecéze. Při té příležitosti vyslovil velice ostré napomenutí a pod kanonickými sankcemi nařídil všem diecézním i řeholním kněžím, působícím v diecézi Ahiara, aby jmenování přijali a navíc vyjádřili svoji poslušnost osobním dopisem zaslaným přímo papeži, na což dostali lhůtu 30 dnů.

Tento krok však u většiny tamějšího diecézního i řeholního kléru nepřinesl kýženou odpověď, takže se biskup Okpaleke rozhodl abdikovat. Papež František jeho abdikaci přijal a jmenoval apoštolským administrátorem sede vacante et ad nutum Sanctae Sedis biskupa sousední diecéze Umuahia, mons. Lucia Iwejuru Ugorji.

www.christnet.eu

Anglikánský biskup vyzval věřící, aby navštívili mešitu

Biskup anglikánské církve vyzval křesťany, aby navštívili mešity v místě svého bydliště. Je to podle něj důležité, aby mohli lépe poznat své sousedy. Podpořil tak každoroční akci Visit My Mosque (Navštiv moji mešitu). Prohlásil, že on sám se s dalšími kněžími a věřícími chystá zajít do několika mešit v Bradfordu. „Překročení prahu jiného místa uctívání může být důležitým krokem při poznávání svých sousedů,“ vysvětlil Howarth.

Akci Visit My Mosque letos už potřetí zorganizovala britská Muslimská rada. Návštěvníkům se v tento den otevřelo přes 200 mešit. Podle průzkumu provedeném na 1629 lidech většina Britů nemá mnoho informací o muslimské komunitě – téměř 90 procent nikdy nebylo uvnitř mešity. „Navzdory tomu, že žijeme v multináboženské a multikulturní společnosti, výsledky tohoto průzkumu ukazují, že většina Britů neviděla místa uctívání jiné víry,“ uvedl Harun Khan, generální tajemník britské Muslimské rady. Visit My Mosque mívá u Britů úspěch, účastní se jí tisíce lidí.

www.krestandnes.cz

Od Československa k Česku a Slovensku

Dokončení ze str. 1

strana s nacionalistickou rétorikou. Ani ona se ale nestrefuje do Slováků. Protičeským zabarvením se vyznačují spíše některé proudy nacionalismu slovenského. Na školním výletu v létě 1969 mě udivil nápis na toaletě banskobystrické restaurace: „Rubať, rezať do krve / po tej českej kotrbe, / dokial Slovák na Slovensku / pánom nebude.“ (Horší bývá, přesunou-li se výrony nacionalistických resentimentů ze záchodků do ulic a do programů politických stran.) Právě v Banské Bystrici byly začátkem 90. let luterským seniorem Jánem Dubínym (1927-2008) konány – všem tlakům navzdory – bohoslužby za zachování česko-slovenské federace. Meč „národního sebeurčení“ přesto na přelomu let 1992 a 1993 zaúřadoval znovu. Doufejme, že v tuzemsku naposledy …

František Schilla

Ústy nemluvňat a kojenců

Žalm 8

Dokončení ze str. 1

zuje svou moc skrze ty, kteří jsou bezmocní, staví val pomocí těch, kteří pracovat nemohou. Jak se to vše může stát?

Povězme si snad nejprve, kdo je tím nepřítelem, či kdo jsou ti nepřátelé, kvůli kterým či proti kterým se to vše děje. Myslím, že jak i jinde se o tom v Písmu dočítáme, je to ten nepřítel Boží a lidský, had starý, drak veliký, ďábel, satan či jak jinak bývá nazýván. Není však sám. Sám o sobě je vlastně bezmocný. Čteme hned na počátku Písma, že pro ráj a do ráje Bůh člověka stvořil a postavil. I tu byl ďábel.. Nemohl ale člověka z ráje vyhnat a ráj pro něj uzavřít. Mohl se tu jen plazit a šeptat. To se stalo až tam, kde člověk tomu hadu ve své pýše a nevěře otevřel své srdce a zhřešil. A tak to jsou ti Boží nepřátelé, o které jde. Ďábel, ten našeptavač a člověk, lidé, kteří tomu našeptavači uvěřili, kteří zle činí, proviňují se proti Bohu a jeden proti druhému a zlo pak do nekonečna šíří a množí tím, že se jeden druhému mstí. Ústy nemluvňat pak proti těmto nepřátelům Bůh buduje val, zastavuje je, odzbrojuje a posléze ničí tím způsobem, že k těm libě se usmívajícím dětem (ale i protivně donekonečna řvoucím a vřískajícím dětem), dává působením svého Ducha svatého do srdcí lásku, dotýká se jich, mluví k nim tak, že se probouzí jejich SOUCIT a vede k činům milosrdenství, pomoci a služby. Učí je dobrým činům, jak sám je dobrý. Vtiskává jim svou podobu, aby ji nosili, aby jako lidé byli tím, čím mají být.

Ale tu je potřebí povědět, že také tu, podobně jako jinde, mluví Bible v obrazech. Bezmocná a pomoci potřebná nejsou jen nemluvňata. Mají nám připomínat, že nejen na začátku života jsou lidé, kteří potřebují pomoci a služby, kteří se bez ní nemohou obejít, že takoví mohou být a jsou mnozí i uprostřed života a bývají mnozí, přemnozí i na jeho konci. Pán Ježíš o nich mluví jako o svých maličkých, nejmenších bratřích a sestrách (Mt 25,34-40, 41-45). Také jejich úst si Bůh užívá, aby nás oslovil, aby nás navštívil, aby se nás ujal a pohnul k tomu, abychom si zachovali pravou lidskou podobu či se k ní navrátili. Také jejich úpěním, bolestným nářkem, ale i jejich tak často bolestnou, pošlapanou či nemocí a věkem poznamenanou lidskou krásou k nám hovoří. Ponejvíce v této souvislosti myslíme na lidi hladové, nouzí trpící, nemocemi postižené, živelnými pohromami sužované, ve válkách trpící. Je jich velice mnoho. Statistiky vždy znovu nás překvapují a obviňují.

Ale nejsou to jen oni, trpící všelijakou tělesnou nouzí, většinou od nás vzdálení, koho si Bůh užívá, aby nás oslovil, se dotkl a navštívil. Jsou to také mnozí, kteří spolu s námi, pokud jde o ty hmotné věci v podobném a často i mnohem větším blahobytu než je ten náš, žijí a přece trpí a mají nouzi. Sice jinak než batolata, chudí a hladoví, ale přeci neméně bolestně a také v té nouzi křičí a naříkají. Trpí tím nejzákladnějším nedostatkem, nouzí, kterou lidé mají, nedostatkem lásky.

Tak tomu je a žel ani nemůže být jinak ve společnosti, kde se hlavní hnací silou stala touha po zisku a sebeprosazení, - a láska provázená obětí i sebeobětí směšným handicapem či nanejvýše zneužívanou propagandou, - a pravda tou nejpromyšlenější reklamní lží.

Jak by se tu lidé netrápili a nenaříkali sice jinak než ta nemluvňata, ale často ještě protivněji a drásavěji než to ona dovedou. Mnohdy se to už ani pláči a nářku nepodobá a přece to jím je a bývá tu nesrovnatelně těžší pomoci a posloužit, když oni ti trpící často ani sami nevědí, co jim chybí. Alkohol, drogy, střelba do nenáviděných k lásce určeným druhů - nepřátel jsou nejmarkantnější způsoby tohoto nářku, ale zdaleka ne jediné. Těch podob je mnoho, ale v nich ve všech také dnes skrze ty tak často nepochopené slzy a úpění oslovuje, navštěvuje a dává Bůh spolu cítit a v lásce pomáhat a o pomoc se snažit.

Kde pak to oslovení slyší a mu rozumějí, kde se podle něho chovají, jsou ten mocný val, o kterém se tu říká, že tu Bůh buduje. Mnohé v Bibli pak ukazuje a k tomu říká, že tím valem, chránícím před ďábelským a hříšnými lidmi neseným zlem měl být vyvolený lid Boží, Izrael, má být církev. Mojžíš i Ježíš stojící na jejich začátcích, je to podivuhodné a jistě ne náhodné, byli v biblickém vyprávění oba takovými pacholátky, jejichž úst používal Bůh, aby k milosrdenství a soucitu volal a probouzel. Mojžíš v ošatce na Nilu, Ježíš v dobytčích jeslích v chlévě. Ježíš pak o sobě říká, že on sám svou životní cestou je tou cestou, kterou se má lid Boží dát, aby byl z ďábelského zajetí hříchu vyveden, osvobozen, aby z něho mohl vyvádět a osvobozovat. Vrcholně to on sám činí, vysvobozuje, když se sám takovým bezmocným člověkem stal, skrze jehož ústa mluví, navštěvuje člověka a ujímá se ho Bůh, jehož ústy přetíná ten zdánlivě nekonečný řetěz stále se množícího zla odplaty a pomsty, když se modlí: "Otče, odpusť jim!"

A to je cíl, ke kterému vede ten val či ta silnice - cesta, kterou buduje Bůh. Konec žalmu to vyjadřuje. Je to tak veliké a slavné, že se snad většina překladatelů neodvážila to doslovně přeložit. Náš ČEP to učinil. Buď mu za to dík! Tam ten val, ta silnice či cesta, kterou má být církev, následování Ježíše, směřuje: Budeme, všemu vládnouce, jen maličko omezeni, abychom tomu svému Stvořiteli a Pánu nebyli zcela rovni (v. 6.)

Tím místem je Boží království, naplnění jeho královské vůle jako na nebi tak i na zemi, kde podobni jemu budeme, neboť ho budeme vidět tak, jak jest." (1 J 3,2)

Já pak věřím, že k tomu cíli již směřujeme, že všechen pokrok i ten vědecký a technický tomu slouží. Věřím, že tomu slouží všechen pokrok pokud byl a je zapojen do služeb pomoci a lásky k člověku a lidem k obrazu Božímu stvořeným a tak i ke cti a slávě Boží. Tak se to také v závěru 8. žalmu, ale i v závěru celé Bible, knize Zjevení, říká o tom dokonalém městu blaha sestupujícího s nebe: „V něm se shromáždí sláva i čest národů“ (Zj 21,26).

Amen

Dalibor Molnár

Ministerstvo vnitra zamítlo většinu žádostí čínských křesťanů o azyl

Ministerstvo vnitra 21. února začalo čínským křesťanům rozesílat rozhodnutí, zda v Česku získají či nezískají azyl. Ministerstvo si ve středu pozvalo skupinu více než čtyřiceti žadatelů a ústně jim tlumočilo verdikt. Žádost o azyl podle informací Respektu dostalo osm z nich, ostatním ji zamítlo. Vnitro je považuje za bezpečnostní riziko: panuje obava, že jde o cílenou migraci a že budou komunikovat s cizími bezpečnostními složkami.

Číňané chtějí tuzemský azyl získat, jelikož tvrdí, že jsou ve své zemi pronásledováni kvůli své křesťanské víře. Zhruba šedesátičlenná skupina podala žádosti o azyl v roce 2016. Část ale vzdala dlouhé čekání a rozhodnutí se bude týkat asi 40 lidí.

Tři klienty zastupuje ostravská advokáta Ludvová. Rozhodnutí obdržela zatím v případu jednoho z nich. Zdůvodnění vnitra považuje za velmi obecné. "Vnitro tam v podstatě konstatovalo, že to pronásledování nebylo tak vážné," řekla ČTK. Dodala, že za podezřelé okolnosti vnitro označilo například to, že Číňané začali pracovat již po půl roce po příchodu do země nebo to, že přišli organizovaně. "Předpokládám, že ta další rozhodnutí budou stejná," podotkla Ludvová.

Vnitro se nevyjadřuje. Číňané v Česku moc šancí na azyl nemají.

Vnitro se k případu zatím nechce vyjadřovat. "Ministerstvo vnitra se nikdy nevyjadřuje k individuálním případům v řízení o mezinárodní ochraně, ostatně ani nemůže s ohledem na mezinárodní právo respektive Ženevskou úmluvu," sdělil ČTK tiskový odbor.

To, že velká část Číňanů velmi pravděpodobně azyl nezíská, naznačují statistiky. ČTK dnes zjistila, že mezi roky 1990 a 2016 získalo tuzemský azyl pouze 17 čínských občanů. Naposledy šlo o šest osob v roce 2014. Přitom mezi roky 1999 a 2006 o azyl žádalo mnohem více čínských občanů než v aktuálním případě. Třeba v roce 2003 české úřady obdržely 854 žádostí.

Křesťané v Číně patří k pronásledovaným komunitám. Tamní komunističtí vládci sice uznávají některé církve ale dohlíží na ně tajná policie. Další nelegální křesťanské církve čínský režim potírá.

Rozhodnutí českých úřadů se vleklo. Interpelacím kvůli tomu čelil bývalý premiér Bohuslav Sobotka i jeho nástupce Andrej Babiš. Sobotka předloni vyloučil, že by za prodloužením azylového řízení s čínskými křesťany byly politické tlaky nebo české zájmy v Číně. Objevily se například informace, že Číňany hloubkově prověřují české tajné služby, které se zajímaly o to, jestli mezi nimi nejsou špioni. Čínský tisk po provalení případu psal, že se skupina pouze za křesťany vydává a že jde o nelegální migranty. V Česku podle posledních statistik ministerstva vnitra ke konci loňského listopadu žilo 4370 Číňanů, kteří měli povolený trvalý pobyt. Dalších 2472 mělo povolený pobyt přechodný.

podle www.christnet.eu

Kazatel Billy Graham odešel do Boží slávy

Ve středu 21. února 2018 byl odvolán do nebeského domova dr. Billy Graham, mimořádná osobnost globálního křesťanství. Zemřel ve svých 99 letech ve svém domě v Montreatu, v Severní Karolíně. Graham bývá označován jako největší kazatel evangelia 20. století. Jeho způsob evangelizace nemusí být všem lidem blízký. Co to ale znamená v době, která akcentuje jednotu v různosti a pestrost církevní služby? Billy Graham se stal nepřehlédnutelnou osobností šíří své služby, která se dotkla milionů lidí ve 150 zemích všech kontinentů.

V roce 1934 prožil Graham své osobní setkání s Ježíšem. Uvěřil, dal svůj život Bohu, začal se připravovat ke službě duchovního a již za 6 let byl ordinován jako baptistický kazatel. Jeho cesta putujícího evangelisty začala v Los Angeles v roce 1949. Po této evangelizaci, která pomohla mnoha lidem se osobně setkat s Ježíšem, byl druhými povzbuzen, aby v takovém zvěstování pokračoval. Směr a cíl jeho cesty dobře vyjadřuje jeho výrok: ***„Mým jediným záměrem v životě je pomoci lidem najít osobní vztah s Bohem, který, jak věřím, přichází skrze poznání Krista.“*** K tomu měl silnou duchovní motivaci. Následovaly další evangelizace, při nichž se tisíce lidí, jak ze sekulárního prostředí, tak z formálních a nepraktikujících křesťanů setkávaly s Ježíšem a dávaly svůj život Bohu. Byla založena evangelizační společnost Billy Grahama, která zastřešovala rostoucí službu.

Postupně přicházela pozvání z dalších zemí. Velkým průlomem byla evangelizace ve Velké Británii, v padesátých letech. Na tuto dlouhodobější evangelizaci často vzpomínal anglikánský duchovní z Londýna – John R. W. Stott (pozdější čestný kaplan anglické královny). Stott dobře rozpoznal mimořádné evangelizační charisma svěřené Grahamovi. Pomáhal připravovat evangelizační shromáždění. Podle dochovaných svědectví tehdy v Londýně a v dalších městech uvěřily v Krista tisíce lidí. Od této doby úzké spolupráce Billy Graham a John Stott zůstali celoživotními přáteli. Jejich přátelství neslo časem mimořádné ovoce. Ukázalo se, že nejen Západ, ale také prudce rostoucí církve tzv. Třetího světa potřebují více kazatelů a evangelistů, kteří by byli schopni předávat evangelium kontextualizované pro nejrůznější sociální a kulturní skupiny v národech a domorodých kmenech. V roce 1956 Graham a Stott připravili světovou konferenci pro evangelisty v Berlíně. Protože duchovní potřeby globálního světa byly stálou výzvou, došlo k založení Lausannského hnutí pro světovou evangelizaci. Jeho první konference se uskutečnila v roce 1974 ve švýcarském Lausanne. Takový světový kongres mohli svolat jen ti, kteří měli v mnoha zemích světa důvěru jednotlivých církví. Z konference, které se zúčastnilo 2800 delegátů a celkem 4000 lidí, vzešel známý Lausannský závazek, který se stal pro mnoho církví ve světě moderní konfesí (u nás ho přijala mezi své vyznavačské spisy Církev bratrská). Tento závazek velmi silně akcentuje propojení evangelizace a sociální služby v misijním poslání církve. Během let následovaly další kongresy, a to v Manile (1989) a v Kapském Městě (2010). Ukázalo se, že jméno Billy Grahama spojuje přes hranice konfesí a má mimořádný zvuk a důvěryhodnost v mnoha církvích světa.

Billy Graham po složitých jednáních mohl navštívit také země komunistického bloku. Jednotlivé komunistické diktatury chtěly demonstrovat náboženskou svobodu v jednotlivých zemích, a tak Billy Graham mohl navštívit Sovětský svaz a vést v Moskvě několik evangelizačních shromáždění. V roce 1982 navštívil tehdejší Československo a kázal v Praze, Brně a Bratislavě. Nebylo mu zde umožněno použít velké stadióny, ale mohl kázat pouze v církevních prostorách. Za tyto své návštěvy států pod totalitními vládami byl často kritizován ve své vlasti a obviňován z kompromisů. Přes tuto kritiku Graham pokračoval dál a navštívil i takové země, jako je např. Severní Korea.

Služba Billy Grahama se stala tak známou, že tento kazatel býval často zván k setkání s prezidenty a vládními politiky navštěvovaných zemí. Všechny návštěvy ale byly vždy založeny na možnosti zvěstovat evangelium. Jiným nepochopením čelil Graham ve své církvi a ve své vlasti, když se jeho služba stala široce ekumenickou. Přibývala setkání s představiteli různých církví, včetně papeže Jana Pavla II. I to se nelíbilo některým lidem, kteří si nedovedli prakticky představit, že evangelizační služba není a nemůže být konfesijní. Graham vždy zval k setkání s Kristem a ty, kteří uvěřili a vyznali svou víru, zval k tomu, aby si našli místní církev, kde se zvěstuje Boží slovo a kde se budou moci dobře zapojit.

V 90. letech si společnost Billy Grahama uvědomila velký potenciál satelitního televizního přenosu. Pro Evropu byla připravena shromáždění s kázáním Billy Grahama, která se konala v německém Essenu v roce 1993. Odtud byla pomocí satelitního přenosu přenášena do šedesáti dalších zemí s příslušnými překlady. V první vlně sledovalo přenosy asi 10 milionů lidí a přes 30 tisíc lidí uvěřilo v Krista. Další vlny následovaly v režii jednotlivých farností pomocí videokazet. Nesmírným obohacením bylo to, že nás, z různých konfesí a církví Billy Graham přivedl k sobě. Protože jsem tehdy předsedal českému výboru pro tuto evangelizaci, vzpomínám si na velká překvapení při přípravě této evangelizace. Bylo třeba vyškolit několik set pastoračních pomocníků, kteří by se při vlastní evangelizaci a také po ní osobně věnovali lidem, pomohli dovysvětlit zájemcům základy evangelia a také se s nimi modlit. Před začátkem kurzu každý pomocník měl za úkol v písemné formě dodat svědectví o svém vlastním setkání s Ježíšem. To, co celý náš výbor překvapilo, bylo to, že jsme ze svědectví o konverzi nedokázali určit kdo je evangelík, baptista, katolík, husita, charismatik, reformovaný či luterán. Billy Graham nás přivedl pod Kristův kříž. Evangelizace v roce 1993 nesmírně posílila ekumenické vztahy v naší zemi. Znovu se potvrdilo, že evangelizace je nadkonfesijní a že konverze ke Kristu je pouze jedna.

V čem byla síla Grahamova zvěstování a evangelizační výzvy? Slyšel jsem mnoho jeho kázání. Velmi často se v nich objevovala slova „Bible říká!“ V jeho službě hrála roli silně akcentovaná autorita Bible. Jestliže to říká Bible, pak je to slovo od Boha a je třeba se mu podřídit. Nebyl zde ale jen tento element autority Písma. Jeho zvěstování nebylo pouze ve slovech, ale také v Boží moci, jak to podtrhoval svatý Pavel: „neboť naše evangelium k vám nepřišlo pouze v slovech, ale v moci Ducha svatého a v přesvědčivé plnosti“ (1 Te 1,5). Billy Graham kázal v moci Ducha. Jiní lidé by mohli vzít jeho kázání, napodobovat jeho gesta a styl zvěstování a nic by se nemuselo dít. Nestačí, aby evangelium přicházelo pouze ve slovech. Je zapotřebí také Boží moc, která působí v tajuplné souhře s Božím slovem. Tato moc přebývá v očištěných a posvěcených nádobách. Tím se dostáváme k životu kazatele Billy Grahama. Jeho dlouhých téměř 70 let aktivní služby je svědectvím o mimořádné integritě osobnosti. Média se snažila, aby mohla poukázat na nějaký přešlap, korupci, morální skandál a jiný problém. Billy Graham z Boží milosti obstál. Za celou dlouhou dobu životního zápasu a služby, za ním nejsou vidět zjevné kaňky, které likvidují mnoho kazatelů po celém světě. Pán Bůh si čistil a posvěcoval tuto nádobu, která byla ostře sledována očima globálního světa.

Billy Graham s manželi Reaganovými

Po boku Grahama stála věrně až do své smrti manželka Ruth, dcera misionářů v Číně. Grahamovi měli pět dětí, z nichž tři následují v otcově kazatelské službě (Anne, Franklin a Nelson). O své děti Grahamovi sváděli náročný zápas výchovný a modlitební. Graham se stal pro mnoho lidí duchovním otcem. Není náhodou, že za svou dlouhou službu byl duchovní autoritou celkem dvanácti amerických prezidentů až do Baraka Obamy. Býval častým hostem v Bílém domě a také ve svém domově byl prezidenty navštěvován. Během svého života napsal několik knih. Tyto knihy, stejně jako jeho kázání, jsou typické svou hloubkou a zároveň jednoduchostí. Graham dovedl oslovit akademiky a stejně tak prosté lidi v málo rozvinutých zemích. Jeho důkladná znalost Písma svatého nesla své ovoce. To, co z Písma přijal, dovedl také ilustrovat a aplikovat. Je pravdou, že někdy naše šroubovaná kázání, která se utrhnou od biblického textu, prozrazují spíše soustředění na své vlastní myšlenky než na biblické zjevení.

Jsem vděčný, že znám lidi, kteří se pod Grahamovou kazatelnou setkali s Ježíšem. V roce 2000 svolal Billy Graham velký kongres kazatelů a evangelistů do Amsterodamu. Bylo nás tam 12 tisíc. Přítomen byl také anglikánský arcibiskup z Canterbury George Carey. Ve svém příspěvku před celou konferencí poděkoval Billy Grahamovi za jeho službu a také za svou manželku, která se setkala s Ježíšem jako studentka pod Grahamovou kazatelnou.

Billy Graham může být kritizován, některým nemusel vyhovovat přímočarý styl jeho zvěstování. Přesto svědectví tohoto mimořádného Božího svědka potvrzuje důležitost autority Božího slova a důležitost moci Ducha svatého, bez níž sebelepší zvěstování zůstává bez užitku. Grahamův život byl typický častými modlitbami, osobní pokorou a věrností ve službě. Díky Bohu za život tohoto kazatele! Ať je jeho památka v tomto světě požehnaná! Podle Janova evangelia (4,35) Ježíš říká „pozvedněte zraky a pohleďte na pole, že se již zbělala ke žni.“ Ať Pán Bůh vyšle na pole dnešního světa Grahamovy nástupce – nové věrné kazatele, evangelisty a pastýře!

Pavel Černý

Psáno pro www.christnet.eu

Svíce Hospodinova

1. část

Kniha Přísloví 20,27

„Lidský duch je světlo od Hospodina“, v kralickém překladu výstižněji „Duše člověka je svíce Hospodinova“.

Starozákonní slova Knihy Přísloví se mnohým mohou jevit jako básnické rčení. Ale pro člověka, do jehož života zazářila Boží láska, je toto slovo připomínkou záblesku velikého zjevení, které Bůh znovu a znovu připravuje pro všechny, které si vyvolil. Z pozadí těchto slov jsou cítit upřímně hledané odpovědi na otázky: Co je člověk? Jaký je vůbec smysl a cíl lidského života? Čím my lidé máme být, co máme činit? Je náš život jen hříčkou náhody, nebo je v rukou Boží vítězné a tvůrčí moci? Mnoho lidí si klade takové otázky, a jsou nad nimi bezradní.

To slovo z Knihy Přísloví ukazuje na osobní zápas člověka vedený před Bohem. A v něm mnozí prohlédají zrakem víry až k poznání, že lidský duch, duše člověka je svíce Hospodinova! Probojování se až k této skutečnosti je ovšem velikým vítězstvím víry! Ze všech zápasů, z našeho shonu, starostí, časových stresů, někdy i bolestí a pochyb, ze všech nadějí i beznadějí, které nás na cestě životem provázejí, se naše srdce a naše mysl stále snaží obracet ke světlu. A tak se každý z nás znovu může ptát: jaký je smysl mého života?

Starý mudrc nám připomíná, že náš život je svíce Hospodinova, které užívá Bůh k tomu, aby náš život prosvěcoval svým tajemstvím, aby v něm projasňoval tajemství našeho duchovního života. Proto nám do našich srdcí a na cestu životem svítí světlo Boží lásky, světlo Boží věrnosti a světlo Boží milosti a dobroty. A toto světlo nás ustavičně zvedá z prašnosti této země a táhne nás vzhůru, k naději v Bohu živém! To Bůh sám prozařuje naši víru paprsky své lásky, a posiluje ji tak, že je schopna vidět před sebou cíl. Ten před nás staví sám Bůh ve svém Synu! Z víry vyrůstá radost z toho, že ač jsme mdlí a slabí, se sklonem k mnohým povázanostem a přízemnostem života na této zemi, že jsme přesto z Boží milosti schopni prohlédnout až k trůnu milosti. Ve víře jsme ujišťováni o platnosti všech Božích zaslíbení. Nad všechen nesoulad a zmatek, který se často objevuje v našich životních zápasech, nad všechen chlad vědy a nad veškerou přímočarost logiky a filosofie vyniká to slovo starého mudrce: „Lidský duch“, tedy duše člověka, „je svící Hospodinovou!“ Jako by to byla samotným Bohem vdechnutá vznešenost do srdce každého z nás! Prorok Izajáš v době sklíčenosti a beznaděje, kdy se mu zdálo, že věc Božího lidu je zcela ztracena, pojednou slyší Hospodinův hlas o tom, aby pohleděl na všechno kolem sebe a uvědomil si, kdo to všechno stvořil! Když apoštol Jakub hledí k nesčetným hvězdám na obloze, spatřuje v nich něco o Boží slávě. Bůh je otec světel. Ale právě proto už člověk nemůže být určen k ničemu jinému a vznešenějšímu, než aby byl svící Hospodinovou.

Máme svítit v temnostech lidských vztahů, kterých ani slunce, měsíc nebo hvězdy nedovedou prosvítit. To je veliký úkol daný člověku od Boha, který stvořil člověka k tomu, aby při něm, v něm a skrze něho konal a dokonal svoje dílo. A člověka posílá do tohoto světa, aby v něm byl paprskem Božího světla, nositelem Božích norem, prosazovatelem budoucích Božích řádů, které se už teď připravují. Když Bůh chce posvítit do tajů světa, pak k tomu používá člověka, tebe i mne, svoje dílo stvoření, ve kterém rozsvěcuje jeho schopnosti a jeho dary. Chce, abychom se uměli podívat do tváře pravdy, která je za vším viditelným. Tam, kde na to zapomínáme, tam si Bůh používá svoje způsoby a metody. Vzbuzuje nový život.

Vzbuzoval ho vždycky. V dobách temných povolával nové proroky, apoštoly, mučedníky. Zjevoval sám sebe, oživoval lidská srdce, a nakonec poslal nám lidem i svého Syna, Ježíše Krista, o kte-

Dokončení na str. 4

Vzpomínka

φρόνιμος Bylo to krásné odpoledne. Slunečný a klidný den. Za pár minut jsme se došourali do blízkého parku a naše lavička byla volná. Rozhovor se točil jako obvykle kolem politiky, zdraví a práce. Já jsem právě připravoval kázání na 16. verš z 10. kapitoly Mt evangelia, a tak jsme se chtě nechtě dostali k řeckému textu. Zajímali jsme se o nejvhodnější překlad slova φρόνιμος. Věděl jsem, že ve výborné knížce F. Rieneckera s názvem „Klíč k Novému zákonu" navrhuje autor dva německé termíny: verständig a klug. Tedy rozumný a moudrý. Náš biblista J. B. Souček ještě ve svém slovníku uvádí slova rozvážný a chytrý, a jeden známý starozákonník J. Klausner se nebojí a uvažuje překládat slovy úskočný, lstivý. Po mém návratu domů mě napadlo zavolat do pražské ZOO a zeptat se odborníka, který se stará o hady, jak by stručně charakterizoval chování plazů; po chvíli váhání řekl, že had je asi opatrný, někdy zabiják a někdy i přítel. A i nad dalšími překladovými možnostmi jsem trochu pochyboval. Byly to termíny plachý a obezřetný. Ani francouzský překlad bible známý pod zkratkou TOB s pojmy rusé a candidé mně taky příliš nepomohl. Nakonec jsem se rozhodl pro překlad naší Jednoty, který koresponduje s Vulgátou a ten termín je opatrný (prudentes).

Housle Byl jsem překvapen neočekávaným návrhem mého přítele zdali bychom si někdy mohli zahrát společně na housle. Netušil jsem, že Jiří vůbec hraje na tak těžký nástroj. Pleyelova dueta jsem důvěrně znal z mládí, kdy jsme se s bratry R. pokoušeli o Dvořákův kvartet F-dur a další tzv. lehčí kousky. Moje „stradivárky", které postavil v r. 1913 výborný amatér – houslař Bohuslav Sixta mně prodal br. Polívka, farář v jednom našem sboru na severní Moravě. Ke společnému muzicírování jsme se nedostali, protože moje prsty levé ruky byly postiženy postupující artritidou, takže zahrát jednoduchý dvojhmat a jiskřivý trilek jsem nedokázal. Škoda, že jsme se u pultíku s notami nesetkali. Byla by to hezká vzpomínka.

Raketa Představa, že Jiří běhá na kurtu v kraťasech a hraje s neviditelným soupeřem tenis mě ohromila. Trénink proti betonové zdi, odrážet nebezpečné smeče a útočit chytrým backhandem a záludným forhandem a trpělivě počítat 15, 30, 40, výhoda a nevýhoda, to je vskutku jákobovský zápas, po kterém musel být starší důchodce dost vyčerpaný. A přesto mu tato fyzička umožňovala vydržet desítky hodin u pracovního stolu a po pečlivém překladu řeckého textu vyložit poselství některých knih Nového zákona, a tak připravit pro současného čtenáře srozumitelně poselství evangelia.

Můžeme tedy číst a vzpomínat na bratra ThDr. Jiřího Josefa Ottera, který zemřel 2. února 2018.

Zdeněk Škrabal

Rozhovory u studny

Žitavský evangelický sbor sv. Jana má letos ve sborové síni symbolickou studnu, která připomíná biblické slovo pro tento rok: „Tomu, kdo žízní, dám napít zadarmo z pramene vody živé." (Zj 21,6) Kolem ní se několikrát za rok scházejí skupinky, ve kterých spolu lidé rozmlouvají o těžkostech, které mají na srdci. Nakonec své stesky vkládají do modliteb a u studny přijmou každý osobně požehnání. Nechybí ani společné posezení kolem prostřeného stolu. Saský týdeník DER SONNTAG přináší i snímek, na kterém sestra farářka Ansgar Schmidtová dělá při požehnání každému na čele křížek.

Bohuslav Vik

Milá redakce,
odebírám K. J.,vždy tam najdu něco, co mne zaujme a doporučuji je ke čtení a odebírání v našem sboru. Žel že ani naši faráři často evangelický tisk nečtou Můžete prosím vyjádřit mé poděkování autorům za články (Názor čtenářů) od Josefa Potočka a (Prohraná slušnost?) od Ivo Krause z K. J. 14. 2. 2018. Děkuji a srdečně zdravím

Marta Topinková,
Nové Město na Moravě

Svíce Hospodinova 1. část

Dokončení ze str. 3

rém platí: „V něm byl život a život byl světlo lidí. To světlo ve tmě svítí …" (Janovo evangelium 1,4). Ježíš vstoupil do tohoto světa, aby člověka zachránil, aby mu otevřel dveře do Božího království, nastolil nové Boží řády v tomto světě. Proto pověděl všem lidem: „Já jsem světlo světa!" (Janovo evangelium 8,12). Jenže, všimněme si v evangeliu jedné věci. Ježíš sice toto slovo pověděl o sobě, ale symbolicky se obrátil k učedníkům, a potažmo i ke všem jeho následovníkům, a řekl jim: „Vy jste světlo světa!" (Matoušovo evangelium 5,14). To proto, že vy ponesete do světa paprsky Boží lásky. „Tak ať svítí vaše světlo před lidmi, aby viděli vaše dobré skutky a vzdali slávu vašemu Otci v nebesích!" (Matoušovo evangelium 5,16). Cílem a smyslem našeho života je, nechat se Kristem veskrze prostoupit tak, abychom byli vpravdě synové světla! „Jako vyvolení Boží, svatí a milovaní, oblečte milosrdný soucit, dobrotu, skromnost, pokoru a trpělivost" (Koloským 3,12), volají apoštolové, a jedním dechem v intencích Kristových dodávají, když píší do křesťanských sborů: „Všichni vy jste synové světla a synové dne!" (První list apoštola Pavla Tesalonickým 5,5).

Pavel Rybín

Pokračování příště

100 let – jak dál?

S velikou vděčností hledíme na uplynulých 100 let života v Československé a nyní v České republice. Náš vřelý dík patří především našemu nebeskému Otci, který zasahuje do dějin národů a usměrňuje vše k nejlepšímu cíli. Děkujeme, že daroval našim národům osobnosti, které dovedly v pravý čas moudře rozhodovat a našim národům zajistit samostatnost a demokratické zřízení.

Když jsem po ukončení druhé světové války jako chlapec přemýšlel o budoucnosti národů, bál jsem se, aby za dvacet let nevznikla další světová válka. Když jsem slyšel o hrůzách a krutostech, které se děly během války, velmi jsem se bál, abych nemusel tyto děsivé skutečnosti rovněž prožívat. Dnes s velikou vděčností velebím Pána Boha, že nedopustil, aby napětí mezi evropskými národy vyvrcholilo opět ve válce. Mohli jsme prožít sedm desetiletí v míru.

Jak vypadá současný život v našem národě? Jsme jistě všichni velice vděční za vzdělání, které je pro všechny přístupné. Jsme vděční za dostatek pracovních příležitostí i za hojnost všeho, co k životu potřebujeme. Jsme vděční za lékařskou péči i za všechny sociální služby.

A přece je v našem národě mnoho skutečností, které nás velmi zarmucují. Je nám nesmírně líto všech dětí, které jsou svědky konfliktů a nenávisti mezi rodiči a nakonec jsou svědky rozvodů. Takových nešťastných dětí jsou statisíce. Je nám líto všech mladých lidí, kteří neokusili harmonické a šťastné rodinné prostředí a hledají štěstí v drogách, v alkoholu a v různých zvrhlostech. Mnozí z nich končí pak ve vězeních, která jsou v naší zemi přeplněná. Je nám líto všech mladých lidí, kteří prožívají psychické stresy a často přicházejí k závěru, že takový život nemá smysl a rozhodují se pro jeho ukončení. V našem národě přibývá nešťastných dětí, mladých lidí i dospělých. Psychiatrické ambulance i léčebny jsou přeplněné.

V televizním rozhovoru s psychology před víc než rokem jsme se dozvěděli, že v roce 1993 lidé přijali 1,5 miliónu antidepresiv. V roce 2015 lidé přijali už 6,5 miliónů antidepresiv. Velmi přibývá lidí, kteří prožívají stresy a deprese a nevědí si se sebou rady, nevědí si rady se svými problémy. Lidé ztrácejí schopnost řešit své problémy, své krize. 44 % obyvatel našeho národa se dívá do budoucnosti pesimisticky. 50 % lidí má strach z budoucnosti.

Co tedy vlastně lidem schází? Schází jim kvalitní smysl života, kvalitní mezilidské vztahy a pohled k jasnému pozitivnímu cíli života.

My křesťané máme úžasné privilegium, že nám Pán Ježíš dává jasné a pravdivé odpovědi na všechny otázky. On nám jasně sděluje, že smyslem života je láska, která dovede druhým sloužit a pro druhé se obětovat. *„Nové přikázání vám dávám, abyste se navzájem milovali; jako jsem já miloval vás, i vy milujte navzájem."* (Jan 13,34) *„Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo položí život za své přátele."* (Jan 15,13) On nás také učí jak vytvářet kvalitní mezilidské vztahy. *„Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorného srdce; a naleznete odpočinutí svým duším."* (Mt 11,29) Naučit se být tichým, tedy dokonale ovládat svůj jazyk, aby neřekl ani jedno zlé slovo, to je velmi náročné. Lze se tomu naučit jen ve škole Pána Ježíše. Naučit se být pokorným a mít v úctě každého člověka, je velmi náročná lekce. *„V pokoře pokládejte jeden druhého za přednějšího než sebe."* (F 2,3) Mnozí lidé se učí v Ježíšově škole a prožívají příjemné harmonické vztahy ve svých rodinách. Bez důsledného ovládání vlastního jazyka a bez opravdové pokory nelze vytvářet harmonické vztahy. Pán Ježíš nám také odhaluje skvělý cíl naší životní cesty. *„V domě mého Otce je mnoho příbytků; jdu, abych vám připravil místo; opět přijdu a vezmu vás k sobě, abyste i vy byli, kde jsem já."* (Jan 14, 2-3) On zve každého člověka k následování a pro každého připravil místo v nádherném nebeském domově.

Je tu však naléhavá otázka: Jak se může národ dozvědět, že se může naučit žít kvalitním životem podle Kristových rad, že může získat jasný pohled do skvělé budoucnosti? Je to úkol nás všech, kteří s Kristem žijeme a jsme jeho učedníky. Pán Ježíš dává i nám jasný příkaz: *„Jděte ke všem národům - (tedy i k vlastnímu národu) a získávejte mi učedník... a učte je, aby zachovávali všecko, co jsem vám přikázal."* Jediný Ježíš Kristus má moc změnit život v manželstvích a v rodinách. Jedině on naučí člověka žít v lásce a úctě k druhým, jedině on dává životu smysl a jasnou perspektivu. K tomu nám daroval nejskvělejší učebnici na této zemi - Bibli. Díky všem, kteří přeložili Bibli do moderní češtiny a je nyní přístupná pro každou rodinu.

Připomeňme celému národu v tomto jubilejním roce výzvu Učitele národů – Jana Amose Komenského: *„Na tebe národe český a moravský, vlasti milá, zapomenouti také nemohu… odkazuji tobě za dědictví knihu Boží, Bibli svatou, kterou synové moji z původních jazyků do češtiny s pilností velikou uvedli… Přijmiž to tedy za svůj vlastní klenot, vlasti milá, a užívej toho k slávě Boží a svému v dobrém vzdělání."* Citát je z knihy: „Kšaft umírající matky Jednoty bratrské". Modleme se intenzívně a udělejme vše pro to, aby každý občan českého národa vzal vážně výzvu Učitele národů a z klenotu Božího slova začal čerpat moudrost, pravdu a světlo pro svůj život, aby se změnily vzájemné vztahy k dobrému v každé rodině.

Prožíváme mimořádný jubilejní rok. Je to jedinečná příležitost předkládat Pánu Ježíši Kristu v modlitbách celý náš národ. Milion dětí a milion mladých lidí neví, že si je Pán Ježíš zamiloval a chce je učinit věčně šťastnými lidmi v Božím království lásky, pokoje a radosti. Je to pro nás křesťany velmi důrazná výzva nejen k modlitbám, ale i ke svědecké službě. Vyřiďme všem láskyplné Kristovo pozvání: „Pojďte ke mně všichni, kdo se namáháte a jste obtíženi břemeny, a já vám dám odpočinout." (Mt 11,28) *„Jako si Otec zamiloval mne, tak jsem si já zamiloval vás. Zůstaňte v mé lásce. To jsem vám pověděl, aby moje radost byla ve vás a vaše radost byla plná."* (Jan 15,9 a 11)

Stanislav Kaczmarczyk

Poklad

Slovo poklad připomíná pokladnici a ta už napovídá, co se za poklad běžně považuje; každé malé dítě přece ví, že jsou to peníze, zlato, šperky a drahé kamení, a taky většina dospělých přikývne, to se přece rozumí, co jiného bychom dávali do trezoru, truhlice a pokladnice; avšak jsou i jiné poklady, a čím delší život nám osud dopřeje, tím víc jich můžeme objevit, a ti nejmoudřejší nám z vlastní zkušenosti potvrdí, že leckterých cenností se během života zbavili jako nepotřebné veteše, neboť jim braly čas, svobodu a třeba i místo v srdci, a na místo nich objevili jiné, vzácnější poklady, které do té chvíle přehlíželi a považovali za obyčejné a všední, a teď je se zájmem zvedli a zařadili do nejcennější sbírky.

Můj kamarád, bydlící v Židech, kdysi náhodou objevil stopu k pokladu. Bydlel ve starém kupeckém domě, jehož majitelé za války navždy zmizeli v koncentračním táboře a při opravách narazil na duté místo ve zdi, které v něm vzbudilo ty nejfantastičtější dohady. Bylo tehdy všeobecně známé, že Židé často před odchodem do transportu zazdili nejcennější majetek v naději, že se s ním po válce shledají. A tady, přímo před jeho očima, se nacházela jedna ze skrýší, jejíž obsah znali jen lidé, kteří podobně jako většina ostatních Židů, neunikli ze smrtícího stisku vyvražďovacího komanda v Osvětimi. Jaké však bylo jeho zklamání, když místo zlata a briliantů objevil balíček s dětskými obrázky; talentovaný syn původních majitelů domu si své dílo před odchodem do lágru pečlivě uschoval, aby mu je nikdo z nezvaných návštěvníků nezničil.

Stalo se však něco pozoruhodného. Po dvaceti letech od objevení „pokladu" začaly obrázky malého Šimona mluvit; ty neumělé tahy štětcem, podobizny rodičů i sourozenců, předválečná ulice s nuznými krámky, to vše se stalo výmluvným svědectvím o životě židovských rodin v ghettu. Čím byl můj kamarád starší, tím častěji se k nim vracel, až jsem je při jedné návštěvě uviděl zarámované na zdi obývacího pokoje. - Víš - řekl mi, když si všiml mého pohledu - ty obrázky patří tomuto domu. Je to vlastně poklad, který by měl všem připomínat, jak málo z nás na tomhle světě zbyde. - A já jen mlčky přikývnul na souhlas, přátelé malířů a důležitých objevů.

Jan Schwarz

Pozvánka

Ekologická sekce České křesťanské akademie zve na besedu s Ing. Marianem Páleníkem, předsedou správní rady Přátel přírody, o dolním Labi a záměrech stavět na něm jezy. Beseda se bude konat v úterý 13. března od 17.30 (cca do 19 h) v přízemí pražského kláštera Emauzy, Praha 2, Vyšehradská 49.

JNe

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2,
Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Evangelický týdeník Kostnické jiskry

rejstřík ročníku 102 (2017)

Aktualita (A), Z církví doma i ve světě (CDS), Poselství k neděli (PO), Reakce čtenářů (RČ), Recenze (RE), Článek v příloze (PŘ)
(Drobné zprávy přejaté z jiných zdrojů neuvádíme)

(AF) – Naše tvář v zrcadle Husově 19
Adamec Petr – Nebe 31
Asszonyi Petr – „Běh pro nepomíjitelný věnec“ (2 K 4,6-10 chybný – 1 K 9,24-27) ***(PO)*** 5
Baborák Ivan – Díky za Boží Dvakačovice 31
Bachletová Eva – Nová duchovná opera k 500. výročiu Reformácie – Hrad prepevný **(A)** 9
- Opera Hrad prepevný ***(CDS)*** 20/21
Bastlová Helena – Církev československá husitská připomněla 90. výročí úmrtí prvního patriarchy ThDr. Karla Farského ***(A)*** 19
- Noví nemocniční kaplani 18
- Pochopení v náboženských otázkách příslibem naděje? ***(A)*** 15
- Repliku sloupu na Staroměstském náměstí výměnou za kalich? 24
- Rozluštění s poučením (pro mnohé) ***(PŘ)*** 20/21
- Skromná připomínka výročí staroměstské popravy v roce reformace 19
- Světový den modliteb letos představí Filipíny. . . . 6
- Z historie kostela Na Zderaze 1
- Z konference k 70. výročí svěcení žen ***(A)*** 35
- Životní jubileum Zdeňka Svobody 20/21
Benák Pavel – Nynější utrpení a budoucí sláva (Ř 8,18-25) ***(PO)*** 33
Beneš Jiří – Rejchrt Miloš: Dveře se otvírají ***(RE)*** 10
Bierhanzl Jan, Trusina Tomáš – Přibývá křesťanů, kteří apelují na KDU-ČSL i na ostatní vládní strany, aby projednaly zákon o sociálním bydlení v původním znění ***(CDS)*** 4
Bistranin Jan – Jan Jelinek v „Zahradě spravedlivých“ ve Varšavě ***(A)*** 11
- Pohnutý běh života Vavřince Voříška 25
Blažek David – Idea 34
BTM – Pastorův syn 29/30
Budzáková Eva – Známe lepší cestu 19
Butta Tomáš – Jsme dlužni jednat podle Ducha (Ř 8,12-17) ***(PO)*** 25
Czudek Bronislav – Spasení je rámec našich nadějí (Ř 10,9-18) ***(PO)*** 27
Čapek Jan – Hus a Luther, podobnost a jinakost ***(PŘ)*** . . . 29/30
- Usilujme o pokoj a společný růst (Ř 14,17-19) ***(PO)*** 28
Časková Ester – „Charakteristika Božího slova“ (Žd 4,12-13) ***(PO)*** 6
Černý Pavel – Martin Luther a jeho odkaz pro současnou církev 14
- Nestydím se za evangelium (Ř 1,14-17) ***(PO)*** 3
- Rozloučení s kardinálem Vlkem 11
- Zemřel RNDr. Jan Štěpán 11
Členové kazatelské stanice ČCE ve Vyškově/BV – Za sestrou Lydií Plevovou 36/37
(D. H.) – Jaká byla Lutherova manželka? 20/21
Drápal Marek – Kristina Royová: Staniša ***(RE)*** 3
- Nepalme odpad, vyzývají evangelíci ***(CDS)*** 2
Dusová, roz. Říčanová Anna – Obraťte sloup! 25
Dvořáková Naděžda Zdeňka – Ještě k historii kostela i sboru ČCE v Ratiboři 24
- Vzpomínka (140 let od narození Růženy Dvořákové) 36/37
Ehmig Dušan – Postní realita (2017) 11
- Závěr 500. výročí evropské reformace ***(A)*** 36/37
- Zpřesnění informací o Vojenském a špitálním řádu sv. Lazara jeruzalémského 9
Eminger Zdeněk A. – Život tkví v životě 9
ERC – Ekumenická komise prozkoumá období 17. století ***(A)*** 20/21
Fajfr Daniel – Promluva na ekumenické slavnosti 2
Firbas Petr – Pašije 12
- Střízlivost proti Pokušiteli (1 Pt 5,5-11) ***(PO)*** 26
Freitingerová Lenka – „Výzbroj proti zlému“ (Ef 6,10-17) ***(PO)*** 31
Frydrych Miroslav – Jiří Třanovský 425 let od narození (27. 3. 1592 – 29. 5. 1637) 10
Geldner Petr – Patříme Pánu (Ř 14,7-9) ***(PO)*** 32
Gerloffová Krista – Den Jeruzaléma 2017 – 8. Sivan 5777 ***(A)*** 18
Gerloffovi Johannes a Krista, Kallus Mojmír – České vysílání z Izraele ***(A)*** 14
Grulich Tomáš – Vyvolení ke zvěstování Božího evangelia (Ř 1,1-7) ***(PO)*** 36/37
Hájek Blahoslav – Vánoční poselství z Německa 4
Hart Robert – Ohlédnutí za bratrem Miloslavem Jechem – prvním ředitelem ETS 28
Havelka Ladislav – Láska nezná strach (1 J 4,16-21) ***(PO)*** . . . 18
(hb) – Novoroční ekumenická slavnost se konala v kostele sv. Václava Na Zderaze ***(A)*** 1
- Sloup na Staroměstském náměstí zatím nebude ***(A)*** 27
- Svátek vzniku samostatného státu, který se moc neslavil ***(A)*** 29/30
- V listopadu opět na programu mariánský sloup ***(A)*** 33
- 17. listopad posloužil volební kampani? ***(A)*** . . . 34
- 70 let kněžské služby žen 33
Hejlová Anna – Pražské zastupitelstvo k mariánskému sloupu 33
Hejzlar Samuel Jan – Dny Noe ve znamení Jonáše 26
- Jméno 33
- Kážeme Krista ukřižovaného 3
- Povánoční přemítání 1
- Sanace duše 17
- Slovo 22/23
- Vy jste toho svědkové 32
- Vykoupení 10
- Základ 2
- Zákon Kristův 15
- Zákon 29/30
Henych Daniel – Dějeprava za dvanáct korun 36/37
- Jak zvonky budily svědomí 35
- Nově se narodit (1 Pt 1,3-9) ***(PO)*** 13
- Obrozující moc 16
- Smírčí kříž 12
- Ze vzpomínek starého faráře 26-33
Hlavnička Jiří – Trojí povstání evangelických Valachů 34
Hobza Radek – Významné jubileum Doc. PhDr. Evy Melmukové 6
Horák Martin – Z rozloučení s ThDr. Josefem Veselým . . 6
Hradský Pavel – Kdo je z Boha, miluje bratra (1 J 4,7-12) ***(PO)*** 24
Hromádka Josef – O poslední neděli 33
Hronek Miloslav – Dopis prof. Zdeňka Matějčka 26
- Dvě vzpomínky (na Jana Košťála a Zdeňka Matějčka) 26
Hříbková Růžena – Českobratrská církev evangelická oslaví výročí reformace v Ratiboři 22/23
- Zvonky a Kosáci v Polsku. 22/23
Hübner Miloš – Splněné zaslíbení Ducha svatého (Sk 2,1-18) ***(PO)*** 16
Jalušková Hana – Heslo 2017 (Ez 36,26a) ***(PO)*** 1
Kaczmarczyk Stanislav – Blahodárné účinky odpuštění 1
- Existuje Bůh??? 5-6
- Kristovci 26
- Křesťan jako sůl 5
- „Původce“ světové reformace ***(PŘ)*** 20/21
- Těšíme se na věčný život 34-35
- Tolerance v Novém zákoně 6-9
- 500 let reformace – Solus Christus 7/8
Kaďůrková Milada – Dopis Josefu Čapkovi 9
- Jan Amos Komenský – muž modlitby a víry . . . 10
- Josef Lada – malíř, ilustrátor, scénograf 35
- Kristian David (nar.17.2.1692) 5
- Postel, hospoda, kostel ***(RE)*** 3
KALEB – Tomáš Garrigue Masaryk 25
- Za bratrem Jurajem Daridou 29/30
Kafková Jarmila – Z podzimního pobytu seniorů v Chotěboři 33
Kašpar Jakub – Vrchlabí se připojuje ke sbírce Krabice od bot ***(CDS)*** 34
Kašper David – Držte se víry! (1 K 15,1-11) ***(PO)*** 12
Kašper Jan – A nebyl to hladký happy end – navrácený vězeň (Petr Jašek) ***(A)*** 10
- Farář včera, dnes a zítra (kněz Zbigniew Czendlik) ***(RE)*** 14
- Husarský kousek pražské Novoměstské radnice 36/37
- Má nám JFK dnes ještě co říci? 24
- Odmítnuté církve 11
- Paradox smrti a života 12
- Počátek a obnova české státnosti, anebo tři knížata a tři prezidenti 2
- Předsevzetí? 1
- Překvapivá změna 16
- Robea Herrick: Litanie ke Svatému Duchu 16
- Zlatý obraz, dobrý film 9
Klíma Lukáš – Je Bible Božím slovem? ***(RČ)*** 9
Klimešová Daniela – Ježíš původce věčné spásy (Žd 5,7-9) ***(PO)*** 10
Klinecký Pavel – Pavel Říčan: Spirituální výchova v rodině ***(RE)*** 32
Kolman Jan – Uvedení kazatele do služby 31
Košťák Blahoslav – Všecko přežila ***(PŘ)*** 36/37
Krajčír Lukáš – Spolupráca českých a slovenských evanjelíkov v rokoch 1918 –38 32
Kraus Ivo – Kristus král 12
Kraus Jaroslav – Hlad a žízeň po spravedlnosti 27
- Hříchů mnohých mé mladosti již nevzpomínej, Pane! 7/8
- „...i Petrovi...“ 12
- Nad Kaz 10,1 . . . . . 29/30
- Nic zvláštního se nestalo ***(RČ)*** 3
- Zvěstování jiného 36/37
Křížová Jana – Modlitby za všecky lidi (1 Tm 2,1-6a) ***(PO)*** 15
Kuchynka Pavel – „Dík za milost ke službě Bohu“ (1 Tm 1,12-17) ***(PO)*** 19
Kulík Petr – Písmo tedy není Boží slovo? A navíc o Bohu lže? ***(RČ)*** 6
Landová Tabita – Jednota v Kristu, ale rozličné dary (1 K 12,12-27) ***(PO)*** 2
Lavická Anna – Trůn milosti (Žd 4,14-16) ***(PO)*** 7/8
Macek Jan – Jak se sluší a patří (Ef 5,1-8) ***(PO)*** 9
Mamulová Lýdie – Oblečme nové lidství k Božímu obrazu (Ef 4,22-32) ***(PO)*** 29/30
Mařasová Marie – Dopis farářce Husova sboru v Curychu Daniele Rajmonové na rozloučenou . . . 13
Matoulek Václav – Vzpomínka brněnských na J. Veselého 5
Matulík Bronislav – Křest – cesta k novému životu (Ř 6,3-11) ***(PO)*** 20/21
Mečkovský Petr – Máme dědictví v Kristu 32
Melmuk Petr – Lutherovi současníci, následovníci a „konkurenti“ ***(PŘ)*** 20/21
Melmuková Eva - Lutherova reformace v českých zemích ***(PŘ)*** 20/21
- Volba prvních tří kněží historické Jednoty bratrské 11
Miklík Otto – Ageus znovu oživlý? 34-36/37
Mléčka Ondřej – Smírná bohoslužba k 500. výročí reformace 10
Moravetz Ladislav – Luther a hudba 32-33
Najbrtová Hana – Bůh, který dává víc, než jsme prosili 1
Nečas Jaroslav – Biblická láska 5
- Důležitost zvěstování 4
- Elíšovo přání 18
- Ježíš a děti 17
- Ježíšova radost z maličkých 19
- Kristus sjednocuje 14
- Lidská předběžnost soudů 32
- Moudré přání 25
- Potřeba dlouhého dechu 35
- Pověření shůry 7/8
- Pramen radosti 13
- Prameny vody živé 3
- Sláva člověka 34
- Zdroj jednoty 28
Nečas Jiří – Adventní očekávání 35
- Pád Babylona 3
- Svatodušní zamyšlení 16
- Vděčnost za stvoření a prosby za ně 27
- Vzpomínka na br kazatele Šolce st. 2
Nekvinda Oldřich – František Dvořák duchovní správce a zakladatel... 28
- Památník M. J. Husa v Hořicích ***(CDS)*** 22/23
- Úspěšný závěr roku hořického sboru 5
Nerková Delicie – Jak andělé odnesli Pradu ***(PŘ)*** . . . 36/37
- Prázdniny (z knížky „Darmojedi“) 22/23
Novotná Eliška – Noc kostelů ve Strmilově ***(CDS)*** 18
- Památník holocaustu v Jindřichově Hradci ***(CDS)*** 18
Ondříčková Dagmar – Takové smýšlení, jako v Kristu Ježíši (F 2,5-11) ***(PO)*** 11
Otter Jiří – Apoštolské doporučení střízlivosti k modlitbám 34
- Které znění modlitby Páně je správné? 14
- Matoušův kontrast v podobenství o hostině . . . 27

- Modlitba Páně v období textových revizí Nového zákona 15
Otřísal Michal – Vzpomínka na Miroslava Radu 12
(pH) – Bůh žehnej jezuitům! 19
(PCh) – Křesťanská víra a současný svět 16
Pietak Stanislav – Ještě k článku „Mimořádná výzva“ (ET-KJ č. 2/2017) ***(RČ)*** 5
Pivoňka Bohdan – Nevzrušujte se kvůli zlovolníkům . . . 28
Plotěná Marie – Kalendář a láska 32
Pokorný Jan – Přátelství s ThDr. Josefem Veselým 4
Poloha Erik – Trpělivost až do příchodu Páně (Jk 5,7-8) ***(PO)*** 35
Pospíšil Patrik – K textu Stanislava Pietaka (RČ – KJ 5/2017) ***(RČ)*** 11
Pospíšil Patrik a Ryšavý Petr – Reakce na článek „Mimořádná výzva“ (ET-KJ č. 33/2016) ***(RČ)*** 2
Poslanci synodu ČCE – Slovo synodu ČCE k nadcházejícím volbám ***(CDS)*** 17
Potoček Josef – Hlas pro Jeruzalém 34
- Zde stojím, nemohu jinak 16
Procházková Ivana – Tento poklad však máme v hliněných nádobách ... (2 K 4,6-10) ***(PO)*** 4
Proksa Bohumil – Spoločné stretnutia českých a slovenských evanjelických farárov v rokoch 1946 – 1951. 35
Ptáček Jakub – „Víra přemáhá svět“ (1 J 5,1-4) ***(PO)*** 14
Ptáček Josef – RNDr. Michaela Vidláková 26
- Václav Morávek (bojovník za svobodu našeho národa) 6
- Věra Sosnarová 7/8
RaVat – Ekumenický postoj protestantských charizmatických komunit 18
Rajmonová Daniela – Představujeme Husův sbor Čechů a Slováků v Curychu 13
(red) – Ekumena v době reformace 20/21
- Jak se z TGM stal protestant (vybráno z kroniky) 25
- Kolem Mariánského sloupu na Staroměstském náměstí v Praze je opět dusno ***(A)*** 6
- Noc kostelů prozářená světlem 17
- Nový předseda Rady Církve bratrské 28
- Nový ředitel Národní knihovny 18
- Tři roky nemocničním kaplanem (rozhovor s Danielem Smetanou) 33
- Vichřice zničila dřevěný kostel v Mostě ***(A)*** 32
- Ze sjezdu Kostnické jednoty – sdružení evangelických křesťanů ***(A)*** 31
Roll Benjamin – Představujeme sbor ČCE Praha 10 – Strašnice 14
Rybín Pavel – Beze mne nemůžete nic učinit 27-28
- Buď, anebo 7/8
- Budu vyhlížet k Hospodinu 16
- Bůh se sklání k pokornému srdci 17
- Janovo evangelium 21,4a 13
- Modlitba apoštola Pavla 18
- Píseň písní 13-25,27-36/37
- Poselství křesťanským sborům (výklad knihy Zjevení 2. a 3. kapitola) 1-5
- Výčitky a odpuštění 6
- Život z víry vyplněný láskou 11
Říčan Pavel – Čím je nám Bible? (k článku „Jak učit Jericho“) ***(RČ)*** 9
- Jak učit Jericho? 3
- Nápad zpod kazatelny 15
- Nechte děti přicházet ke mně... 28
Samiec Tomáš – Letošní Evangelický den budou hostit Český Těšín a Cieszyn ***(A)*** 24
Seberíni Dušan – Historické pozadie Lutherovej doby ***(PŘ)*** 29/30
Schilla František – Co je Božího, dávejte (pouze) Bohu! 2
- Hřeš udatně 2017 34
- Kdo chvíli stál 20/21
- Lidská zpupnost, Boží kenóze 10
- Pouhé Písmo 2017 26
- Světová reformace a dnešek 11
- Včas i nevčas (10 let od úmrtí Milana Opočenského) 4
- Zakřivenost do sebe 2017 27
Schwarz Jan – Borovský 3
- Jitřní 16
- Kazatel 17
- Utrpení – Sedmá vlna 12
Sirácký Ján – Pacient – človek a lekár – človek 18
Smetana Daniel – Zamyšlení nad žalmem 23 3
Soběslavský Ondřej, senior – Kdo je pánem našeho života? 27
Spratek Daniel – Za dřevěným kostelem v Gutech 25
Susa Zdeněk – Vyprávění o pouti 25
Svoboda Vlastislav – Ve hře je srdce a Duch 17
Šavlíková Jarmila a Ehmig Dušan – Vzácná návštěva na dvakačovické faře (biskupa Václava Malého) 14
Šimek Michal – Bohoslužby ve skalách ***(A)*** 22/23
Šimr Karel – Evangelická liturgická iniciativa COENA zve ***(CDS)*** 24
Šorm David – Nejtěžší zkouška 12
Škrabal Zdeněk – Bedřich Smetana + Ladislav Zejfart: Vltava 13
- Carmen, miluji Tě! 20/21
- Odešel Miroslav Rada 11
Šlechta Miroslav – Jericho ***(RČ)*** 13
Šourek Michal – Vánoční legenda 36/37
Štěříková Edita – Jak je tomu s kontinuitou české reformace? ***(PŘ)*** 22/23
- Vzpomínka na Manfreda Motela 4
Šusták Marian – Dítě položené do jeslí 36/37
- Dušičky 31
- Podobenství o nepoctivém správci 4
- Poklad ukrytý v církvi 24
- Stvoření 27
- Útočiště 19
Titěra Ondřej – Ke sjezdu evangelické mládeže 31
- „Naplněním Zákona je láska“ (Ř 13,8-14) ***(PO)*** 34
Trnka Jan – Apoštolové Slovanů Konstantin (Cyril) a Metoděj 19
- Biblické heslo pro Kostnické jiskry – evangelický týdeník pro rok 2017 (Jan 15,16) 2
- Kulturou proti antisemitismu 15
- Naděje pro Bangladéš 25
- Podobenství o perle (výklad Evangelia sv. Matouše, jehož autorem je Otec vlasti, král Karel IV.) 9
- Rezoluce UNESCO o Jeruzalému 18
- Smutné výročí genocidy Arménů 15
Vejnar Emanuel – Milost není pod zákonem 29/30
- Všeho zkuste, dobrého se přidržte 20/21
Veselý Josef – Být s Kristem 4
- Bývali jsme na špici 31
- Co chybí starozákonní víře 18
- Co si myslí o Ježíši křesťané, kteří nevěří v Krista 2
- Hřích je vzpoura 9
- Hříšník pod Božím hněvem 10
- Jak mluvit o stvoření 22/23
- Jediný zákon daný křesťanům na světě 13
- Kalvínova víra a církev 16
- Máme všichni jednoho a téhož Boha? 27
- Naplněný čas 1
- O hříchu předběžně 7/8
- Oč zakopli filosofové 26
- Pavel a boj o jednotu církve 6
- Poděkujme – zač a komu? 29/30
- Starý zákon a věda 15
- Stvoření z ničeho 5
- Totalita hříchu 11
- Víra jako poznání 17
- Zákon 12
- Zákon deseti přikázání 14
- Zjevení Boha v Bibli 24
- Židovství a křesťanství v teologickém zápase 20/21
Vik Bohuslav – Bratrský biskup a básník Martin Michalec (r. 1504 – 27. 1. 1547) 3
- Bratrský biskup, bohoslovec a básník Jan Roh (Johann Horn) (asi 1487 -11. 2. 1547) 4
- Bratrský kněz, pedagog a překladatel Mikuláš Albert z Kaménka (asi 1547 - 16. 12. 1617) 35
- Brigadýr Armády spásy Josef Korbel (14. 1. 1907 – 4. 7. 2002) 2
- Co víme o Jerichu? ***(RČ)*** 6
- Česká a uherská královna Marie Terezie (13. 5. 1717 - 29. 11. 1780) 15
- Český král a římský císař Rudolf II. (18. 7. 1552 - 20. 1. 1612) 20/21
- Evangelický kazatel Matouš řečený Ulický (zemřel 11. 9. 1627) 24
- Exulantský kazatel Jan Jeník – Jaenicke (6. 7. 1748 - 27. 7. 1827) 24
- Ing. Josef Kostomlatský (11. 2. 1848 - 1. 6. 1918) . . . 17
- Křesťanský humanista Desiderius Erasmus Rotterdamský (27. 10. 1467 - 22. 7. 1536) 31
- Lipský kancionál 1737 17
- Nicejské vyznání víry 18
- Pietistický bohoslovec, pedagog a spisovatel August Hermann Francke (23. 3. 1663 - 8. 6. 1727) 19
- Reformovaný superintendent Ferdinand Císař (27. 2. 1850 – 14. 6. 1932) 18
- Stvoření z ničeho 5
- Švýcarský farář, básník a esejista Kurt Marti zemřel (31. 1. 1921 – 11 .2. 2017) 9
- Švýcarský teolog a humanista Johann Jakob Grynaeus (1. 10. 1540 - 13. 8. 1617) 22/23
- Vrchní církevní rada Dr. Heřman z Tardy (19. 11. 1832 - 15. 3. 1917) 10
- Wiclifův stoupenec John Oldcastle / Cobham (asi 1360 - 14. 12. 1417) 35
- Zahradník skrytého semene Václav Kleych / Glejch (23. 9. 1678 - 11. 8. 1737) 29/30
- Zemřela Hebe Charlotte Kohlbrugge 2
Vlasák Jan – Památné Husovy kameny 20/21
Vojtíšek Zdeněk – Údiv nad Božím milosrdenstvím (Ř 11,32-36) ***(PO)*** 17
Vondrová Jana – Evangelíci adoptují hrob významného architekta (Bohumila Bareše) ***(CDS)*** 10
- Medaile vděčnosti pro Františka Radkovského ***(CDS)*** 9
- Reakce na změny v návrhu zákona o ochraně přírody a krajiny 7/8
- Sbírka na pomoc ženám v Kongu 28
Vymětal Mikuláš – Kytička vzpomínek na bratra faráře Zdeňka Boreckého (1932 – 2016) 7/8
Weinfurter Jiří – Tichý svědek věrnosti 26
www.e-cirkev.cz – V radě Luterského světového svazu zasedne poprvé i Češka ***(A)*** 16
www.christnet.eu – Evangelíci podpořili Jiřího Drahoše v předvolební kampani 15
- Francouzští protestanté si do svého čela zvolili ženu ***(A)*** 17
www.krestandnes.cz – Daniel Ženatý se stal novým předsedou Ekumenické rady církví v ČR ***(CDS)*** 20/21
- Vatikán a luteráni o reformě: Velká vděčnost i pokání ***(CDS)*** 33
Zelinková Jana – Putování po rodových kořenech Zelinkovi – Křižlice 26
ZŠ – Má vlast podruhé 19
- Peněženka a kultura 17
Ženatý Daniel – Lítost nad zmařenými hodnotami (L 19,41-45) ***(PO)*** 22/23

Básně

Budzáková Eva – Mrznutí 2
Garajová – Jelínková Zdena – Král 12
- Na hrnčířském kruhu 1
Hronek Miloslav – Poděkování rodnému sboru 12
Krausová Dana – Bible 7/8
- V lese 6
- Vyplouvání 5
Molnár Dalibor – Nevyslyšená prosba? Žalm zklamání? 12
Mošt Ralf – Já češtinář 26
- Pokora 4
Nerková Delicie – První sníh 36/37
- Svatodušní 16

Fotografie

Baborák Ivan – 31, Bastlová Helena – 1-16,18-36/37, Dvořáková Naděžda Zdeňka – 24, Ehmig Dušan – 11, Hříbková Růžena – 22/23, Kafková Jarmila – 33, Kašper Jan –2,9,12, 16,17, Kolman Jan – 31, Křížová Jana – 14, Jukl L. – 36/37, Potoček Josef – 16, Smetana Daniel – 33, Šimek Michal – 22/23, Valeš Jan ml. – 31, Vlasák Jan – 24

Ilustrace

Henych Daniel (kresby) 12, 26-33, 35
Miroslav Rada - 12
Plotěná Marie – 32

Články bez uvedení autora

Cesta do Betléma (z knihy Vánoce – soubor různých textů) – 36/37
Co soudil M. Jan Hus o Bibli a kacířství – 19
Jedno rito (poslala Hallerová Ludmila) – 1
Stéblo slámy (z knihy Vánoční příběhy pro potěchu duše) – 36/37

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

9/2018

14. března 2018 ✦ ročník 103 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 21. března 2018

Z obsahu

* *Potíže s komunikací*
* *Kázání na hoře*

Poselství k neděli Judica

Prosba o návrat Hospodinovej priazne

Žalm 85,8

Utrpenie a bolesť dneška sa lepšie znáša pripomenutím Božej milostivých skutkov v minulosti. Žalmista sa preto vracia v dejinnom pohľade k Hospodinovej láskavosti a odpusteniu. Prosba o návrat Hospodinovej priazne je túžbou po jej sprítomnení a obnovení v jeho generácii. Je dobré spomínať – viera je zrodená a sýtená historickou skúsenosťou. Niekedy však pri pohľade späť namiesto slov vďačnosti za Božie odpustenie a milosť nostalgicky spomíname na staré zlaté časy - keď boli kostolné lavice plné, fungoval spevokol, deti sedeli poslušne v lavici, mládež nacvičovala besiedky a kazateľ mal autoritu. Minulosť – nech bola akokoľvek slávna - netvorí zmysel našej existencie ani identity. Je len mostom do budúcnosti, do niečoho, čo príde, čo očakávame, čo nevidíme, ale o čom s istotou vieme, že bude väčšie, než naše najsmelšie predstavy. Je dobré, keď si ako cirkev, ako zbory pripomíname niektoré z míľnikov histórie, ale viera nás vždy vedie k prosbe o nesebeckú a zdieľanú aktualizáciu Božej milosti a priazne. Ježiš nabádal učeníkov k tomu, aby si pamätali, čo hovoril, čo učil, čo konal. No zároveň upriamoval ich pozornosť na to, čo ich čaká, na ich úlohu a službu. „Budete mi svedkami...“, „pracujte na mojej vinici“..., „čiňte mi učeníkmi všetky národy...“. Odovzdať novej, súčasnej generácii skúsenosť Hospodinovej priazne a milosti je to najdôležitejšie poslanie. Máme zodpovednosť za deti, za mladých ľudí aj za strednú a staršiu generáciu. Ako ich pripraviť na to, čomu čelia a čo im pripravuje rýchlo sa meniaci svet? Máme zodpovednosť aj voči spoločnosti okolo nás – ako im predstaviť dobrú správu o záchrane v Kristovi tak, aby jej rozumeli? Ako im byť príkladom Kristovej lásky? To sú otázky, ktoré mi dnes nedajú spať. Áno, pripomínajme si Božiu vernosť a milosť, no zároveň prosme o jej „návrat“, o jej sprítomnenie, o zrod niečoho väčšieho a slávnejšieho, čo si nenecháme len pre seba.

Mikuláš Pavlík
předseda Česko-Slovenské unie Církve adventistů sedmého dne

Kalich se na průčelí Týnského chrámu zase vrátil

O moudrosti

1 K 2,1–16 ; Jk 1,1–8

„Takto praví Hospodin: Nechlub se moudrý v moudrosti své, ani se nechlub silný v síle své, aniž se chlub bohatý v bohatství svém. Ale v tom nechť se chlubí, kdo se chlubí, že rozumí a zná mne, že já jsem Hospodin, kterýž činím milosrdenství, soud i spravedlnost na zemi, neboť v těch věcech líbost mám, dí Hospodin.“ **Jr 9,23-24**

Koncem rozzářeného září léta Páně sedmnáct tohoto nového milénia pozvala mě vnučka ke svojí promoci. Koráb staroslavného Karolina křižoval časem tekuté modernity, četných mělčin a bahnisek postpravdy. Dveřníci zavírají, s intrádou vstoupil do shromáždění proděkan fakulty, aby zleva přihlížel zasedání kolegia v čele sálu. Historicky zdobně přiodění sluhové univerzity tradičně vnášejí insignie a průvod uzavírá, rudě kontrastní v havraní černi zasednuvšího sboru, jeho magnificence rektor.

Na vrcholu žezla v ruce pedelově se zlatě leskne kříž, druhdy signum toho, který „učiněn jest nám moudrost od Boha i spravedlnost i posvěcení i vykoupení,“ praví svatý Pavel (1 K 1,30). A nastojte, dříve než se v příboji hudby dostalo na „zemi českou, domov můj,“ zní pro uši k slyšení nápěv takto veřejně zřídka slýchané písně, vlastně modlitby, mistra Jana blahé paměti: „Jezu Kriste, štědrý kněže, s Otcem, Duchem jeden Bože, štědrost tvá je naše zboží z tvé milosti. Ty jsi v světě bydlil s námi, tvé tělo trpělo rány za nás, za hříšné křesťany, z tvé milosti…“

„Milost za milost,“ zašeptal bych vnučce. „Milostí osvícenýma očima mysli lze spatřit MILOST jeho, rozumět a přijmout,“ ale byla v té chvíli kdesi vepředu, aby se stiskem ruky přijala hodnost a tubu s magisterským vysvědčením zasvěcenců do politologie, v jejím případě do představ bezpečnostních studií, jistě svrchovaně aktuálních v tak spolehlivě podminovaném a k totální destrukci pilně chystaném světě.

Po krátké zahajovací promluvě rektora se naproti, na levém křídle, ujímá slova proděkan. Zkusmo před-

Dokončení na str. 2

Idea „českobratrství“

Ideály jsou buď podpořeny a naplňovány praxí, nebo ideály ztrácíme. Nemůžeme žít bez ideálů, pak bychom jednoduše řečeno ztroskotali. A to přece nechceme. Vždy mají být před námi cíle, za kterými jdeme, které chceme dosáhnout. Pro církev je to Kristus, který nás předchází. Jsou mladí lidé, kteří si z tzv. českobratrské idey dělají legraci. Úctyhodná česká protestantská tradice promítnutá v ČCE dostává pořádně „na frak“.

Dnes už vůbec nestačí, abychom ČCE, jejímiž jsme členy, definovali historicky. Pokud se dnes někdo takto snaží, probouzí bolest starých křivd způsobených na nekatolických křesťanech na našem území. A staré bolesti bez odpuštění nikam nevedou. Prozrazují neodpuštění. Neuzdravení.

Prof. J. Štefan se na jedné pastorálce ve východomoravském seniorátu ptal farářů: Jako evangelíci máme blíž ke katolíkům, nebo k baptistům? Odpovědět si musíme každý sám, co je nám bližší. Pokud si odpovíme, pak nijak neublížíme českobratrské ideji, která byla ve vztahu k většímu celku, který sice opouštěla, ale „souvisela“. Pokud nám chybí jisté vědomí sounáležitosti s celkem, pak asi zde vzniká onen příznačný evangelický příklon k existencialismu, který ve mně samotném vyvolá spíš pocit štvance, než pokoj zařazeného a přijatého člověka.

Buďme si vědomi toho, že od začátku do konce jsou tyto úvahy vlastně liché a právě ty nás odvádí od věci a prozrazují deficit evangelických společenství, na který upozorňují někteří katoličtí teologové. Že nám evangelíkům něco chybí. Dá se tomu říci plnost. A souvisí s nadějí spasení a vzkříšení. Apoštolské vyznání shrnulo vše podstatné a hovoří též o svatých obcování. Chodíme často okolo a k věci samotné se nedostaneme.

Nemusíme se stydět za naši víru, za city, které ve víře máme. Neodmítejme symboly. Jinak budeme strozí a chladní. Protestantismus v ničem katolictví nepřekonal, podobně křesťanství není překonáním židovství. Ono římskokatolické aggiornamento je i naší evangelickou věcí. Učinit věci víry přístupné současnému člověku. Ponechme už konečně poznámky na okraj a věnujme se hlavnímu textu. Je to svědectví o naději, kterou mohu mít.

Otto Miklík

Aktualita: Ekumenická rada církví odmítá zdanění církevních náhrad

Ekumenická rada církví se znepokojením přijala informaci, že Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR podpořila v prvním čtení návrh KSČM na zdanění církevních náhrad. Upozorňuje přitom na své vyjádření, které přijalo Valné shromáždění ERC již 21. listopadu 2017: „Valné shromáždění ERC konstatuje, že přijetím zákona č. 428/2012 Sb. a následným uzavřením příslušných smluv je z pohledu Ekumenické rady církví otázka majetkového vyrovnání s církvemi vyřešena. Tento dosažený stav byl výsledkem kompromisu všech zúčastněných stran a umožnil obnovení majetkové základny a nezávislého postavení církví, jejichž existence a působení je nezbytným prvkem demokratické společnosti.“

Na tomto vyjádření Ekumenická rada církví trvá a za smutnou ironii považuje skutečnost, že se tento návrh projednává právě nyní, kdy si připomínáme výročí komunistického převratu v roce 1948 a oběti totalitního režimu, který následoval. Proti snahám o legitimizaci a relativizaci komunistického bezpráví je Ekumenická rada církví připravena jednat všemi dostupnými demokratickými prostředky.

ThDr. Petr Jan Vinš
generální sekretář ERC

Projednání návrhu podpořili poslanci

ANO – 60 (1 proti)
ODS – 0
Piráti – 0
SPD – 18
ČSSD – 6 (2 proti)
KSČM – 14
KDU-ČSL – 0
TOP 09 – 0
STAN – 0

Z církví doma i ve světě

Jsou lidská práva samozřejmostí? V centru Prahy se uskuteční Den pro Kubu

Co jsou lidská práva? Bereme je jako samozřejmost? Do jaké míry funguje na Kubě přímá podpora nezávislé občanské společnosti, která se snaží poukázat na nedostatky dlouhotrvajícího autoritářského režimu a zároveň lokálně přispět k rozvoji demokratických hodnot? Modlitbou, průvodem a diskusním panelem vzpomenou v úterý 20. března lidé v Praze na lidi na Kubě i v jiných zemích, v nichž dochází k omezování základních svobod. Českobratrská církev evangelická pořádá ve spolupráci s Člověkem v tísni už po sedmé Den pro Kubu. Letos s tématem „Hájíme (si) lidská práva", které nabízí důležitý geografický přesah.

Akci zahájí v 17 h ekumenické bohoslužby v kostele u Martina ve zdi (Martinská 8, Praha 1). Následovat bude od 18 h průvod centrem Prahy s bílými deštníky na podporu (nejen) kubánských obhájců lidských práv a aktivní občanské společnosti.

Od 19 h se uskuteční diskusní panel v Knihovně Václava Havla (Ostrovní 13, Praha 1). Účastníky budou Lucia Argüellová (Člověk v tísni), Táňa Fischerová (Helsinský výbor), Marek Hilšer (prezidentský kandidát a občanský aktivista), Peter Morée (Českobratrská církev evangelická), Martin Balcar (Amnesty International). Diskusi bude moderovat Jiří Schneider – ředitel Aspen Institute Central Europe a laický člen synodní rady Českobratrské církve evangelické.

Diskutující se budou věnovat solidaritě se společnostmi, v nichž jsou lidská práva porušována. „Věnovat se budeme například tomu, proč má smysl vybrat si určitou zemi, jako např. Kubu, když vidíme případy daleko rozsáhlejšího porušování lidských práv v oblastech válečných konfliktů, jako jsou Sýrie nebo Ukrajina. Nebo tomu, jakou roli má v obhajobě lidských práv občanská společnost jako oficiální politika demokratického státu, tedy i ČR," přibližuje předsedkyně komise pro lidská práva Českobratrské církve evangelické Jitka Klubalová.

„Lepší přístup k internetu nebo cestování Kubánců do zahraničí nestačily k tomu, aby lidé na Kubě žili svobodněji a beze strachu z represí ze strany státu," říká Lucia Argüellová z Člověka v tísni. „Obhájci lidských práv a jejich rodiny dnes čelí velmi silnému psychologickému nátlaku. Řadě disidentů nebývá poslední dobou umožněno cestovat mezi provinciemi, natož do zahraničí. A obyčejní lidé se čím dál častěji střetávají s policejní brutalitou či falešnými obviněními. I proto je dnes potřeba mluvit o Kubě a vyjádřit solidaritu s těmi Kubánci, jejichž práva jsou pošlapávána."

Akci pořádá Českobratrská církev evangelická ve spolupráci s Člověkem v tísni jako připomínku na březen 2003, kdy na Kubě bylo zatčených 75 předních disidentů, kteří byli následně odsouzeni k mnohaletým trestům odnětí svobody. Na svobodu se předčasně dostali až v roce 2010 a většina z nich odešla pod nátlakem vlády do exilu.

Kontakt:

Jana Vondrová
(Českobratrská církev evangelická): 734 170 486, vondrova@e-cirkev.cz
Zuzana Gruberová
(Člověk v tísni): 770 101 144, zuzana.gruberova@clovekvtisni.cz

Papež navštíví Světovou radu církví

Kancléř Federální rady oznámil, že se připravuje návštěva papeže Františka v Ženevě. Hlava Římskokatolické církve pozvání přijala a do Švýcarska by se měla odebrat 21. června tohoto roku. Setká se s prezidentem Švýcarské konfederace Alainem Bresetem a navštíví Světovou radu církví, která si letos připomíná sedmdesáté výročí svého vzniku. Je zde zastoupeno 348 protestantských a pravoslavných církví ze 110 zemí. Římskokatolická církev zde má statut pozorovatele. Zprávu o chystané papežově návštěvě přinesla švýcarská agentura ATS a potvrdil ji vatikánský tiskový mluvčí Greg Burke. Švýcarsko naposledy navštívil papež v roce 2004. Jan Pavel II. tehdy sloužil mši svatou v Bernu u příležitosti národního setkání mladých katolíků. Papež František by tak byl třetím papežem, který navštívil tuto zemi. Pavel VI. byl v Ženevě roku 1969.

Generální sekretář Světové rady církví, norský luteránský pastor Olav Fytske Tveit, Vatikánskému rozhlasu řekl, že papež František navštíví sídlo této organizace u příležitosti zasedání ústředního výboru této rady, který se schází každé dva roky. „Osloví ústřední výbor. Společně se pomodlíme a shromáždíme se v ekumenickém centru. Budeme také hledat způsob, jak to všechno přiblížit různými způsoby sdělovacími prostředky, aby se této události mohli účastnit nejen ti, kdo budou přítomni fyzicky, ale i ostatní, a mohli tak vidět a slyšet, co tato návštěva bude znamenat pro ekumenickou radu církví a celé ekumenické hnutí," uvedl Olav Fykse Tveit.

www.krestandnes.cz

V Německu bylo loni zaznamenáno téměř tisíc útoků na muslimy

Německé úřady zaznamenaly v loňském roce nejméně 950 útoků na muslimy a muslimská zařízení, jako mešity. Uvádí to v dnešním vydání list Neue Osnabrückner Zeitung s odvoláním na údaje poskytnuté zákonodárcům ministerstvem vnitra. Srovnatelné údaje z předchozích let nejsou k dispozici, protože ministerstvo začalo shromažďovat oddělené údaje o protimuslimských útocích teprve loni. Při útocích bylo zraněno 33 osob. Z celkového počtu útoků jich bylo 60 namířeno přímo proti mešitám, u některých byla použita prasečí krev, dodal list. Za téměř všechny útoky byli zodpovědní pravicoví extrémisté. Předseda Ústřední rady muslimů v Německu Aiman Mazyek řekl novinám, že počet útoků na muslimy a muslimská zařízení byl pravděpodobně mnohem vyšší. Mnohé úřady zatím podle něj tyto incidenty přesně nesledují a oběti často nekontaktují policii, napsala agentura Reuters.

podle ČTK

O moudrosti

1 K 2,1–16 ; Jk 1,1–8

Dokončení ze str. 1

vádí, jak i dnes se časy mění a my on line s nimi. Ano, všecko teče, panta rhei (Herakleitos). Nuže, s nabytou akademickou hodností, s magisterským pověřením, se vám otvírají nové možnosti, čas svůj i této obce změnit k lepšímu… atd.

Mluvčí čerstvě graduovaných pak s potěšením shledává, že čas bezpočtu kafí a jiných životabudičů končí a k očekávanému projevu vděčnosti vůči těm, kteří nás podrželi a s námi to vydrželi, připojuje uznání všem nám (praví), kteří jsme to ke kýženému cíli dotáhli…

Hudba mysl pozvedá, v rozlehlé aule alma mater, matka živitelka vší učenosti, dnes opět odstavila, a slavnostně si živůtek zapíná… Univerzální všeobsáhlá, všestranná, všeoborová. Bývaly doby, kdy pozornost veškerenstva obracela k jednomu, s respektem k jeho nároku na vše, co existuje. K hybateli univerza, který JEST, zatímco my se zdáme a stáváme. Člověk míval ponětí, jak ON, jeho UNUM NECESSARIUM, jeho jedno potřebné, tohle naše hřiště nevýslovně přesahuje. Dnes jsme na své „bytí" v něm zapomněli. Máme univědmu obracející se ke všemu v prostoru a čase, pěstitelku všeho vědění o jsoucnech živých i neživých, o předmětu člověk, a skrýváme rozpaky nad jeho nepředměty: Je či není vědomí viny, když na to přijde? Je či není odpuštění nebo modlitba, naděje, svoboda a smysl kdesi za neodbytným „proč?" Prostě, je či není Boží investice v nás, jak řečeno, jejíž stopa se tu lesknе nesrozumitelným symbolem a zaříkává starobylou písní? Aktivita a přebývání lidské duše, mimo důmysl a vědu, v čemsi podstatnějším a jiném?

Chci ti, Danielo,… (to jméno máš po babičce. Vymyslel je David pro syna z Abigail Karmelské, aby vyznal a nezapomněl: „Můj soudce je Bůh". Potomci zajatců to pak přáli hrdinovi svých vyprávění i sobě, protože toto „daniel" je tajenkou hrdinství. Přál to i pradědeček tvojí babičce.) …chci ti v tento tvůj vítězný den, v radostné etapě tvého dalšího životního zápolení, položit na srdce univerzální tajemství tvého jména. Tajemství, které postaru a od věků spočívá v obrácení všeho k JEDNOMU Tvůrci a Soudci.

Soudcem běžně rozumíme přísného kritika své minulosti. Avšak soudci v Izraeli byli především rádci, tedy pomocníky budoucnosti. Jsi dnešním dnem magistrou, což znamená správkyní (paní) svěřeného vědění. Na paměť a na vědomí se tu opět slavnostně dává, že „v práci a vědění je naše spasení", a vědění řídící čin, že je tou spasitelnou moudrostí, přední ze známých čtyř Platonových ctností. (V patách pak má odvahu, střídmost a spravedlnost.)

Jeho žáku Aristotelovi je moudrostí vědět a konat dobro, tedy ve smyslu onoho sloganu spásy, prací i vědění trvat v dobrém. Široký pojem, pro leckoho relativní, přiblížil Jan Patočka (snad v knize „Aristoteles, jeho předchůdci a dědicové"). Dobro, jako „sebe neznalou a sebe zapomínající přízeň a milost". Řekl bych, jako hlubokou empatii. Myslím, že současný filosof tu dědí spíše po Kristu, poslu Božího dobra. Po Synu člověka, v němž se nám přiblížil ON sám.

Leskne se tu jeho kříž, ale od té křižovatky si dnes připadáme daleko. Zkusme tou pákou na chvíli vrátit osvícenskou výhybku, a v čase deodorantů a kosmetikou zjemnělé pleti si blíže všimněme toho krvavého věšáku na trestance, kam jsme pověsili a obecně dnes jako tenkrát věšíme vrcholný vklad jeho dobra a LÁSKY. Přízně a milosti trvající navzdory našemu odcizení a nebezpečné svévoli... Není divu, že moderně sebevědomí jdeme od toho stejně jako kdysi, nad mrtvolou si aspoň zlatíme jeho kříž: Bůh je mrtev, tak jsme to rozjeli... inu až na konečnou. Každý expres ji má... Tak jedem!

Zmiňuju to, protože tvým tématem, Danielo, jsou bezpečnostní studie… Jeho taky. Nechce, abychom tam, kam ten vlak dál už nejede, do toho vlítli plnou parou. Ví naše dobro. Ztělesnil SLOVO a dává se nám. Pusťme ho k tomu včas!

Ovšem k čemu je červená, když jí strojvůdce nevěří, že? Jen tak po dřevě stéká… Tohle STŮJ! Tahle červená Velkého pátku. Ta ovšem už není pouhou metaforou. To vykrvácel člověk Ježíš za to, že chtěl a chce nás, člověka řítícího se po slepé koleji, zastavit… Jak?

Troufali si k němu odepsaní hříšníci. Přijímal nehodné, riskantně sledoval. Dokonce říkal: „Odpouštějí se tobě hříchové tvoji," jako Bůh, přestože Zákon přikazuje a zavazuje obec, takové trestat, kamenovat. Vidíte? Svádí lidi, kazí mravy, tou svojí PRAVDOU a LÁSKOU se rouhá! Je načase ho zabít, exemplárně popravit!... Tak trpí nevinný za hříchy těch, kterým odpouští. Trpí rukou těch, kteří jim odpustit nedokáží. Ti ho křižují. Odpouští nehodným, které oni odsuzují. Jeho katy jsou svým viníkům neodpouštějící spravedlivci, lidé bez budoucnosti (Mt 6,15).

Mnozí věrohodní svědkové té doby potvrdili, že vstal z mrtvých. Přední z nich, zprvu zákoník, pak jeho vyznavač Pavel, vypovídá, že Bůh byl v Kristu, aby v nás přirozenost šelem změnil v empatii, přízeň a milost, a svět aby smířil se sebou, s Bohem, jaký vpravdě je, s Bohem nepočítajícím světu jeho hříchy. Odpouští viníkům, ale trpí jejich neodpouštěním. Na jeho odpuštění jsme odkázáni všichni. Svou bolestí nás pokořuje a učí abychom nezahynuli, ale měli hojnější život, život s ním.

Odpusťme. Přijímá nás s naší minulostí do své PŘÍTOMNOSTI. Neodpustit znamená zůstat vně a mimo. Neodpouštět znamená se míjet se svým bytostným určením. „Blahoslavení, kteří pokoj působí, neboť oni synové Boží slouti budou." (Mt 5,9).

To je moudrost od Boha i spravedlnost i posvěcení i vykoupení… Věděním té moudrosti je víra jako podstata nadějných věcí (základ naděje viníků i obviňujících, víra jednoho o druhém). Víra jako důvod toho, co momentálně vidět není, zato má v patách dobré svědectví (Žd 11). Prohlédá a zmocňuje ke šťastným rozhodnutím.

Soudím, že odpouštění patří k bezpečnosti, Danielo. Je nesamozřejmé jako vzkříšení… Je v pozadí kompromisů a pozitivní diplomacie. Neústupnost spravedlivců, zaťatost sudičů a majitelů pravdy zvyšuje riziko, že tahle modrá planeta vybuchne a zmizí v kosmickém ztracenu, na čemž se pilně a žel, děsivě reálně pracuje.

Čtenář lidských duší a znalec toho, co je v člověku, dávno pověděl: „Nebe a země pominou, ale slova má nepominou." Prorocky hledí pod povrch, ale osměluje k doufání a pokoji. Přemáhá ponurou realitu soužení (J 16, 33). Amen.

Samuel Jan Hejzlar

Konec klasické rodiny?

Několikrát jsem v poslední době četl nebo slyšel od různých autorů, že „klasická" či „tradiční" rodina už vlastně neexistuje. A vskutku: Tzv. intaktních rodin, tj. rodin, které nezakusily rozvod a kde vyrůstají děti s oběma rodiči až do dospělosti, je skutečně výrazná menšina, pouhý zlomek. Co mne poněkud zneklidňuje, je, že lidé, kteří konstatovali, že klasické rodině již téměř odzvonilo, tak mnohdy činili tónem, že vlastně není čeho litovat, že se s touto skutečností musíme smířit a přestat tyto rodiny jakkoli zvýhodňovat. Mluví o tom, jako by šlo o nějaký nevyhnutelný vývoj, nebo jako kdyby to bylo něco, co se prostě tak nějak přihodilo.

Jsem přesvědčen, že nešlo a nejde o nějaký nevyhnutelný vývoj. Byly zde určité ideologické tlaky, které tomuto vývoji napomáhaly, pokud ho přímo nenavozovaly. Jsem rovněž přesvědčen, že tento vývoj není osudový a nevratný. Uvědomuji si ovšem, že zvrátit tento stav bude velice, velice těžké. Nicméně je to žádoucí. Děti vyrůstající v intaktních rodinách vykazují lepší prospěch, méně duševních poruch, větší pravděpodobnost, že se v dospělosti vyhnou trestné činnosti, větší šanci, že nezačnou už v dětství kouřit nebo brát drogy. Jsem přesvědčen, že pro stát by bylo z dlouhodobého hlediska finančně nesrovnatelně výhodnější, kdyby děti vyrůstaly v intaktních rodinách.

Chtěl bych rovněž upozornit na skutečnost, že pokud se něco nedaří, neznamená to, že to není správné. Je-li klasická rodina ideálem, není důvodu tento ideál opouštět jen proto, že je málo těch, kdo ho dosáhnou.

Když se podíváme do programů politických stran, zjistíme, že snad všechny, tedy i ty, které se považují za konzervativní, vycházejí z premisy, že je třeba „sladit" kariéru matek s výchovou dětí. Odtud pak pochází tlak na dostatek míst v předškolních zařízeních, a někdy (poněkud nevraživé) konstatování, že máme nejdelší placenou mateřskou dovolenou na světě a příliš málo žen, které se vracejí do „pracovního procesu". „Sladění" zaměstnání žen s výchovou dětí je údajný ideál, nezpochybnitelný axiom. Za hrdinku tohoto ideálu byla v minulých dnech prohlášena novozélandská premiérka, která zůstala premiérkou i poté, co porodila dítě, a o žádnou mateřskou dovolenou nestojí. Zkrátka to všechno stačí.

Uznávám, že některé ženy jsou velmi výkonné. A uznávám, že být doma s malými dětmi je velice náročné. Jsou

Dokončení na str. 3

Svíce Hospodinova 2. část

Písma Starého i Nového Zákona se nespokojují jen s jakýmsi světlem. Písmo ví, že lidský duch, duše i srdce člověka je lampou velmi složitou. My v moderní době to také dobře víme. Psychologové říkají, že v naší duši je sídlo citu, rozumu a vůle. Ale to je jen nepatrné poodhalení našeho vnitřního života. Sami dobře víme, jak veliké bohatství mocí, hnutí a schopností nosíme v nejhlubších záhybech svého nitra. Víme, že sami sebe dost dobře neznáme, a ani si často dost nerozumíme. A stránky Písma nás volají, aby celé naše nitro bylo otevřeno pro Boží ztvárňování.

Nejde tedy jen o to, aby svítila určitá malá část lidského nitra, někdy a někde. Jde o to, aby trvale svítila celá naše bytost uprostřed životního zápasu paprsky Boží lásky! Pán Bůh si žádá, aby zářil nejen jeden smysl, nebo jen jeden dar, ale celý člověk, celá jeho existence! Protože naše bytost není rozsvícena, pokud z ní svítí jen určité části.

Mám někdy pocit, že v našich srdcích svítíme jen obrazně řečeno, v předsíni nebo na chodbě. Jenže Písmo nás vybízí k tomu, aby se v našich životech probudil život z evangelia, život žitý vpravdě z Boha a v Bohu. Hlavní lampa naší bytosti je potemnělá, neúčinná, dokud v našich srdcích, myslích a životech nehoří sám Pán Ježíš Kristus. Pokud se cele nerozhoří naše láska k němu, pokud nebudeme opětovat tu jeho lásku a touhu po nás, po jeho ustavičném přebývání v nás, pak nebudeme plnit svůj úkol na této zemi! Nejde jen o slova, kterých je kolem nás nespočet, a která přikrývají skutečnost našeho nitra.

Až budeme schopni oddanost ke svému Pánu prožívat ve vší hloubce, na každou hodinu našeho života, a budeme ho vtahovat do každé události a zápasu svého života, pak budeme s žalmistou volat: „Hospodin je světlo mé“ (Žalm 27,1) a zároveň budeme s apoštolem Pavlem radostně vyznávat: „Nežiji už já, ale žije ve mně Kristus. A život, který zde nyní žiji, žiji ve víře v Syna Božího, který si mne zamiloval a vydal sebe samého za mne!“ (List apoštola Pavla Galatským 2,20). Pak to nebudou jen slova, ale půjde vpravdě o vyznavačský způsob života, kdy budeme dokazovat svým příkladným způsobem života, že tu opravdu jsme na svědectví svému Bohu, Pánu a Králi našich životů! Budeme uprostřed nenávisti a zloby tu stát na svědectví Boží lásce se snahou o maximální porozumění všem trampotám života, které nejen na nás, ale i na všechny lidi kolem nás doléhají. A pak budeme jasně hořící svící Hospodinovou. Pokud se otevře naše srdce Pánu, pak se rozsvítí naše bytost, celý náš život, ze kterého bude do okolí vyzařovat Boží láska, která se projeví tichou, pokornou a upřímnou službou ve jménu našeho Spasitele vůči všem, se kterými se budeme potkávat.

Na našich tvářích bude radost a pokoj, protože z nich bude zářit sám Boží Syn! Teprve potom bude naše svíce svítit do okolí, a náš život bude mít hluboký smysl. Bude vidět nejhlubší potřeby druhých. Rozhýbou se ruce i nohy k radostné službě druhým. Jen přitom dejme pozor na lidskou pýchu, která se často nepozorovaně vkrádá do našich srdcí.

Nikdy nejsme my tím sluncem, kolem kterého se všechno otáčí! Jsme svící v rukou Hospodinových, protože on nás drží, on nás sílí, on nás ve všem provází svou láskou a svým milosrdenstvím. To on stojí při nás se svou péčí, pomocí i ochranou.

Kolik bídy a neštěstí, pláče i bolesti zakouší tento svět jen proto, že my na tuto základní skutečnost zapomínáme. My lidé, my křesťané nejsme středem tohoto světa! Na nás mnoho nezáleží. Co bychom byli bez Boží lásky a bez Boží milosti? My nejsme středem všech věcí.

Písmo volá k pokoře! Varuje před lidským sebevědomím a lidskou pýchou. Desítky příběhů z dějin církve to dokumentují. Člověk může být vpravdě s hlubokým významem svící Hospodinovou pouze a jen tehdy, pokud bude zakotven v Bohu, cele v jeho rukou, cele na Pánu Bohu závislý. Byli jsme stvořeni k tomu, abychom byli svící Hospodinovou, abychom dobře spravovali zemi, kterou nám Bůh dal, ale také abychom při tom všem Bohu sloužili a plnili svoje poslání v tomto světě.

Máme stát v Božím plánu a v pravém slova smyslu být lidmi, kteří milují Boha i své bližní!

Vnucuje se otázka: Jsme my křesťané opravdu syny a dcerami světla, kteří jsou vždycky připraveni k plnění Boží vůle a Božích úkolů? Všechny ty tápající, bezradné, plačící a nešťastné oči kolem nás na nás ukazují a znovu nás obviňují. Žalují na nás a připomínají nám, jak jsme zase neobstáli.

A jsou to stále stejné věci, čím prohráváme! Je to naše častá neláska, pýcha lidská i duchovní, sobectví, neposlušnost vůči Bohu. Naše prohry mnohé odrazují.

A při tom je tolik nerozsvícených i hasnoucích svící. Hasnou žalem, nevědomostí, nedostatkem naší duchovní péče. Hasnou v důsledku naší nevšímavosti, malé ochoty ke službě a lásce, v důsledku časté naší neupřímnosti a vypočítavosti.

Záleží na každém z nás! Ježíš říká, že důležitým v Božím království bývají ti nejmenší. Má na mysli tiché, pokorné nositele evangelia, kteří vědí o své bídě a nedokonalosti, pokorně ji před Bohem vyznávají, ale přesto všechno předkládají svému Pánu, a pokoušejí se žít jako jeho svědkové.

(dokončení příště)

Pavel Rybín

Konec klasické rodiny?

Dokončení ze str. 2

ženy, které dokáží jakž takž „sladit“ kariéru s výchovou dětí, ale jsou i takové, kterým to dělá potíže. Pokud ovšem do práce nenastoupí, jsou stigmatizovány jako zpátečnické nebo neschopné. Není to nikde výslovně řečeno, ale společnost jako by předpokládala, že žena se musí vrátit do práce (rozuměj: co nejdříve).

Nějak mlčky se předpokládá, že výchova dětí je samozřejmost, kterou je třeba stihnout i při zaměstnání. A z jednoho platu rodina skutečně těžko vyjde. Proto se rodí málo dětí, proto máme nedostatek pracovních sil, proto řešíme otázku migrace, byť s typickou českou zdlouhavostí (Ukrajinci, kteří by sem rádi šli pracovat, a šéfové českých firem, které by je velice rády zaměstnaly, by mohli vyprávět.)

Dovoluji si pár disentujících poznámek:

Výchovu dětí bychom neměli nahlížet jako něco, co ženy zdržuje od „návratu do pracovního procesu“. Výchova dětí by měla být nadřazena kariéře, ne naopak. Pokud rodina vychová zdravé, ukázněné a činorodé děti, je to naprosto skvělý výkon, který by rozhodně neměl být brán jako samozřejmost, ale měl by být náležitě společensky oceněn. A měl by být oceněn i finančně. Novozélandská premiérka by měla být vnímána jako odstrašující případ, nikoli jako příklad hodný následování.

Slyším námitku – ostatně slyšel jsem ji už mnohokrát – že chci, aby ženy byly „uvázané u plotny“. Ne, o tom nemluvím. Pokud někdo bere výchovu dětí jako „uvázanost u plotny“, je mi ho líto. Patrně nemá velkou představivost. Ano, děti jednou vyrostou a vyletí z hnízda. Jelikož průměrný věk dožití se neustále zvyšuje, bude mít žena před sebou ještě desítky let aktivního života. Ano, i během mateřské dovolené by měla mít podmínky pro to, aby jí v oboru, který vystudovala, „neujel vlak“. Jde ale o optiku, jakou věci nahlížíme. Jde o to, zda má výchova děti prioritu v našem myšlení a našem hodnotovém žebříčku.

Hodně se mluví o podílu otce na výchově. Od nového roku mohou otcové čerpat rodičovskou dovolenou. Je to pěkné, neuškodí to. Pokud bychom ale respektovali dynamiku rodiny a nesnažili se ji změnit nebo potlačit, viděl bych raději nějakou „otcovskou dovolenou“ (třeba týden dva navíc) v době, kdy jde syn či dcera do puberty. Otec v útlém dětství nikdy matku plnohodnotně nenahradí. Za to v pubertě matka při sebelepší snaze nemůže nahradit otce. Musí to být otec, kdo dospívajícímu synovi řekne „Jseš chlap, a jsem na tebe hrdý“, a kdo řekne dceři „Vždy jsi byla a vždy budeš moje milovaná princezna.“

Žiji v oblasti, kde je i v této době ekonomické prosperity velký strach o práci a kde jsou velmi nízké platy. Kraj se postupně vylidňuje. Ale je zde i ostrůvek pozitivní deviace. Křesťané – ať už katolíci nebo evangelikálové – mají početné rodiny. Počet dětí vysoko převyšuje celostátní průměr. A v těchto rodinách vyrůstají zdravé děti. Sleduji tento vývoj již několik desetiletí. Chce to od rodičů značnou vynalézavost, chtějí-li zajistit dětem zdravý vývoj i při omezených financích. Hodně tu znamená vzájemná pomoc, např. „koloběh dětského ošacení v přírodě“. Pro mainstreamovou ideologii je to bizár. Pro mě důkaz, že „klasická tradiční rodina“ je něco skvělého (i když ne snadného). Vyrůstají zde zdravé děti navzdory genderové ideologii, která přivádí tento národ k vymírání. Kterým směrem půjdeme dále? Záleží na našem rozhodnutí a odhodlání.

Dan Drápal

Nad Biblí

Základní výzva Listu Židům v Novém zákoně

(Biblická studie na Žd 2,1)

Novozákonní spis uváděný v českých biblích pod nadpisem „List (či epištola s.Pavla) Židům“ má v původním řeckém textu prostý název: Hebreům. To bylo prastaré označení lidu starého Izraele již od samého Abrahama (Gn 14,13). Bylo též použito v knize Exodus (3,18 5,3 7,16 9,1.13 10,3) a posléze až u proroka Jonáše (Jo 1,9). Tento novozákonní spis měl sloužit křesťanům židovského původu jako soubor argumentů o jedinečnosti Pána Ježíše Krista, který svrchovaně dovršil cestu Božího zjevení započatou ve svědectví Starého zákona. To připomínají již úvodní slova, že *„Bůh mluvíval mnohokrát a mnohými způsoby k našim otcům* (t. Hebreům – j. „starému Izraeli“) *ústy proroků,…až v tomto čase k nám promluvil ve svém Synu.“ A ten, „jako odlesk Boží slávy a výraz Boží podstaty nese všecko svým mocným slovem.“*

I když nám, dnešním křesťanům, může už být v tomto spise vzdáleno různé porovnávání s dějí a bohoslužbou ve Starém zákoně, přece tu nacházíme řadu podnětných míst, která nás soustřeďují na Pána Ježíše a jeho Slovo, jako na základ pro jeho církev „Nového Izraele“. Této orientaci udává směr základní výzva na začátku 2. kapitoly: *„Proto se tím více musíme **držet** toho, co jsme slyšeli, abychom nebyli **strženi** proudem .“* (Žd 2,1) Toto znění v ČEP se ovšem zcela liší od znění v Kralické bibli: *„Protož musíme tím snažněji **šetřiti** toho, což jsme slýchali, aby nám to **nevymizelo**.“* Zatímco kralické znění se zdá být dobře srozumitelné, zůstává nad ekumenickým překladem otazník, proč překladatelé použili právě onen zvláštní příměr „stržení proudem“ – patrně vodním, který asociuje těžké, až katastrofické následky.

A právě zde nám bližší studium původního řeckého textu otvírá zajímavý vhled do bohatého metaforického slovníku autora tohoto spisu, který je velmi odlišný od slovníku apoštola Pavla, (což bylo jedním z důvodů pro pochybování o Pavlovu přímém autorství). V původním textu je sloveso (PARARREIN), a to jako „hapaxlegomenon“, tj. že se vyskytuje v celém Novém zákoně pouze zde a nikde jinde. Proto mělo ve své době mnohanásobný význam, zvláště při pasivním použití. Překladatelé našeho ČEP se patrně snažili přiblížit čtenářům jednu z jeho obsahových variant, a to ve spojení s vodním živlem: *„téci, či plout někam mimo“*; v pasivním smyslu: *„být odplaven“*. (Odtud i ČEP: *„být stržen proudem“* – prof. F. Žilka: *„odneseni proudem“*). Ale pak se můžeme ptát dál: jakým asi proudem strženi a kam být odneseni ?

I v tomto případě, jako při výkladu mnohých jiných hapaxlegomen v Novém zákoně, nám pomáhají k porozumění literární doklady o někdejším používání dotyčného slovesa ve vůkolním helenistickém prostředí. A tu zjišťujeme, že jeho původního významu *„uklouznutí či ušinutí“* bylo běžně používáno i v prostředí plavců: když třeba z nedbalosti dopustili, aby loď byla zahnána větrem či proudem mimo přístavní molo, anebo naopak byla stržena z přístavního zálivu někam jinam, kde hrozilo ztroskotání. Náš ČEP tedy navázal docela případně na metaforický námět odpoutané lodi stržené pro nedbalost proudem někam do nebezpečného ohrožení. Ono nebezpečí máme hned vyznačeno v následných verších: *„pohrdnout tak slavným spasením“*, kdy *„každá neposlušnost má dojít spravedlivé odplaty.“* (2,2-3). Překlad ČEP je tedy třeba domýšlet v tomto smyslu: *„abychom nebyli strženi proudem do nebezpečného ohrožení.“*

Obdobné varování před lehkovážným ušinutím a odpadnutím nacházíme ve 2. listu apoštola Petra: *„Ale vy, milovaní, protože to víte předem* (t. o času ke spáse, který poskytuje Pán), *střezte se, abyste nebyli oklamáni svodem neodpovědných lidí, a neodpadli od vlastního pevného základu.“* (2Pt 3,17).

Jiří Otter

Marta nebo Marie?

A když šli, stalo se, že vešel do jedné vesnice a jistá žena jménem Marta ho přijala do svého domu. Ta měla sestru jménem Marie, která si sedla u Ježíšových nohou a poslouchala jeho slova. Ale Marta byla zaneprázdněna množstvím služby. Ta přistoupila a řekla: "Pane, tebe nezajímá, že mě má sestra nechala sloužit samotnou? Proto jí řekni, ať mi pomůže." Ježíš jí tedy odpověděl: "Marto, Marto, staráš se a trápíš se mnoha věcmi. Jen jedno je však potřeba. A Marie si vybrala dobrou část, která jí nebude odňata." **L 10,38-42**

Na první vypadá, že aktivní Marta dělala něco špatně, zatímco pasivní Marie se chovala správně. A jak by ne? Vždyť Marii chválí sám Mistr. Zkusme se však na tuto biblickou pasáž podívat i z jiného úhlu pohledu.

Kdo pozval Ježíše do svého domu? Kdo měl zásluhu na tom, že se Marie vůbec s Ježíšem setkala? Uvědomme si, že Marie jednala podle tehdejšího židovského zvyku, pohostit hosta byla její svatá povinnost. Samozřejmě, Martě bychom mohli vytknout, že v jejích očích byl Pán ten, kdo je potřebný, což ve skutečnosti bylo obráceně. Jakmile promluví, tak se stává z hosta hostitelem. To on štědře rozdává ze svého Slova. Přesto všechno z kontextu Nového Zákona plyne, že služba lidem je i službou Bohu. To je nepochybné. Tak proč ta výtka? Zdá se, že Ježíš tímto příběhem v podstatě říká to nejdůležitější. Služba bez naslouchání Bohu totiž ztrácí smysl!

V současnosti je takovým trendem propagovat misii beze slov, evangelizaci bez evangelia, službu lásky bez Krista. V této souvislosti si nelze nevšimnout změny některých křesťanských služeb budovaných s misijními záměry na sociální instituce, jejichž hlavním cílem je pomáhat lidem z nepříznivé situace. Ptám se: „Není to trochu málo?“

Právě evangelizační neefektivnost diakonické služby bývá často příči-

Dokončení na str. 4

Nabídka duchovní hudby

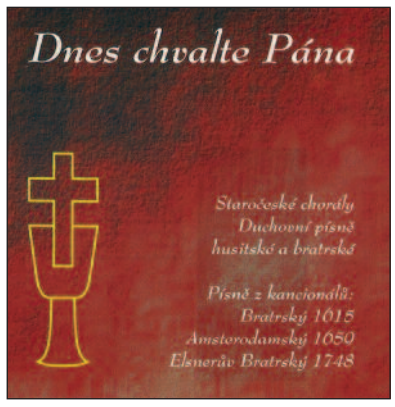

"Dnes chvalte Pána" je název nahrávky Komorního sboru Husova sboru Církve československé husitské ve Slezské Ostravě, která mapuje památky české duchovní hudby. Obsahuje 30 písní období předhusitského, husitského i zpěvy z tradice bratrské a v závěru přináší i netradiční úpravy z pera českých skladatelů - Otmara Máchy (1922 - 2006) a Petra Ebena (1929 - 2007).
1. vydání z r. 1997 bylo rozebráno, a proto Ústřední rada Církve československé husitské podpořila reedici 2. vydání na sklonku loňského roku. Nahrávka vznikala za pohnutých povodňových dnů v červenci 1997 a byla realizována v dokonale akustickém prostředí slezskoostravského Husova sboru za řízení Zdeňka Kovalčíka s technickou podporou hudebního vydavatelství STYLTON z Ostravy.
Přílohou CD je booklet, který přináší texty všech nahraných písní včetně hymnologických údajů. Projekt "Dnes chvalte Pána" tehdy přijala velmi příznivě i odborná veřejnost, která ocenila kultivovanost a intonační čistotu interpretace.
CD si můžete zakoupit nebo objednat v prodejně Blahoslav - Wuchterlova 5, 160 00 Praha 6 - Dejvice za cenu 100,- Kč. Poslech nahrávky jistě potěší všechny milovníky a znalce duchovní písně a může být i dobrým dárkem pro přátele i naše hosty z ciziny.

(Z. K.

Vyznamenání baptistického kazatele

Titul Spravedlivý mezi národy za záchranu Židů v době holokaustu dostal in memoriam československý baptistický kazatel Václav Čermák. Na Novoměstské radnici v Praze 27. února medaili s nápisem "Kdo zachrání jeden život, jako by zachránil celý vesmír" převzala od izraelského velvyslance Daniela Merona dcera Václava Čermáka Marie. Její otec pomohl bez ohledu na riziko pro sebe a svou rodinu v době Slovenského národního povstání dvěma židovským rodinám. "Já si to vůbec nezasloužím, protože jsem se vůbec nepřičinila o nic z toho, co dělal můj otec," řekla dojatá dcera statečného muže, která dnes žije v Praze 2. "Vím jen, že můj otec byl pokrokový člověk, velký vlastenec, člen odboje, že pomáhal všem trpícím, ať už politicky nebo rasově pronásledovaným, že to dělal z lásky a ze své křesťanské povinnosti," uvedla. "Nedělal to kvůli nějaké odměně, ani nevím, jestli by byl vůbec rád, že je oceněn. Dělal to právě proto, že je to to nejlepší, co může udělat," řekla. Dodala, že je hrdá na své rodiče.
Václav Čermák se stal 117. Čechem či Čechoslovákem, kterému titul udělil Stát Izrael. Na celém světě je takto oceněných hrdinů ke 27 tisícům. Izraelský velvyslanec uvedl, že podobné příběhy dokládají, že vždycky i v těžkých chvílích existuje jiskřička naděje. Václav Čermák se mohl rozhodnout jinak, ale on se rozhodl pomoci dvěma rodinám, jeho osobní volba je příkladem.

(red)

Vážení čtenáři,
naši platební bilanci se stále pokoušíme vylepšit formou sponzoringu. Pokud by se nám podařilo sehnat na každé číslo sponzora, který by přispěl cca 3 - 5000 Kč (podle plochy, kterou bychom mu v čísle věnovali), zbavilo by nás to na několik příštích let starostí.
Evangelický týdeník Kostnické jiskry vychází pravidelně více než 100 let a je tak nejstarším křesťanským časopisem. Byla by opravdu velká škoda, kdyby už pro nedostatek financí vycházet nemohl.
Název firmy, sboru, obchodu... budeme uvádět vždy na stejném místě - na této straně. Stručný popis činnosti nebo produktu můžeme sami podle vašich podkladů zpracovat.
Věříme, že nás v této aktivitě podpoříte. Vaše redakce

Marta nebo Marie?

Dokončení ze str. 3

nou toho, že sbor ztratí o tuto bohulibou činnost zájem. Ale mohla by uslyšet Marie bez Marty? Může růst církev, která nekypí touhou a nadšením sloužit bližnímu svému?
Troufám si říci, že v každém z nás je trocha Marty i Marie. Slyšením Božího slova získáváme stejně jako Marie víru, tedy úděl, který nám nebude odňat. Na druhou stranu nás zdravá víra nezbavuje povinnosti nebýt slepými a hluchými vůči potřebám druhých. Jde však o to, aby obě tyto složky byly přinejmenším vyvážené.
Kristus však chválí Marii ještě za jednu věc. Tím, že poslouchá jeho Slovo, tak se stává učedníkem. Učí se jej zachovávat a žít. Jen sloužit Bohu nestačí. Věřící by neměl umět jen dávat, měl by být schopen i přijímat.
Největší pomocí je dovést člověka k víře v Krista. To je nepochybné. A víra přichází ze slyšení díky hlásání evangelia. Na druhou stranu však dobré skutky pomáhají připravit živnou půdu tak, aby semínka Dobré zvěsti mohla zapustit kořeny i tam, kde přirozeně nejsou pole úrodná. Když Ježíš chodil po světě, tak zastával roli doktora, učitele i sluhy. Samé pomáhající profese.

Ivo Kraus

Pruhovaní přátelé

Už se mi po nich stýská. Naděje, že je uslyším, nebo pocítím jejich něžné šimrání, je uprostřed zimy v nedohlednu.
Mám je moc ráda. Tedy – mám je ráda, pokud mezi námi nedojde ke konfliktu. Ony tvrdí, že konflikty nevyhledávají, ale znáte to. Škaredě se podíváte, nebo nevyhovíte jejich rozmarům a je zle. Hned si vás podají a vy se jen divíte, co jste zase udělali špatně.
Nejdřív jsem je ráda neměla. Jednou na jaře se prostě rozhodly, že s námi budou bydlet. Zařídily to tak šikovně, že jsme dlouho nedokázali najít místo jejich, zřejmě trvalého, podnájmu na našem území.
Za hezkého počasí jsme byli zvyklí obědvat na verandě. Z čista jasna se tu objevili i naší noví nepozvaní hosté, bezohledně ujídali z našich talířů a dotčeně se bránili nebo i vyhrožovali, když jsme je odháněli. Nemohli jsme si dost dobře dovolit něčím je plácnout nebo jinak popudit. Měli jsme malé děti a báli jsme se, že nám je ze msty zlikvidují. Můj bezradný manžel se při obědě často rozháněl velkým servírovacím nožem a přesekával je v půli. Nebylo to moc efektivní, stále jich hodně zůstávalo a obtěžovalo. Navíc mi vadilo, když nám jejich rozpůlené mrtvoly padaly na stůl. Manžel máchající nožem byl také nebezpečný. Děti se ho bály víc než těch pruhovanců, takže rodinné obědy se odbývaly ve stresu a řevu.
Nakonec jsme se s jídlem, zvláště bylo-li masité nebo sladké, zavírali tajně v kuchyni. Stáhli jsme žaluzie, chovali se co nejnenápadněji a mohli jsme se tak v rychlosti a relativním klidu naobědvat.
Náhodou jsme objevili, že bivakují v kůlně. Protože je můj muž nezvládl fyzicky, vyhlásil jim chemickou válku. Večer, když jsem uslyšela bušení na traverzu jako znamení konce poplachu, vrátila jsem se i s dětmi na chalupu. Manžel se na dvoře zrovna chystal polít jejich obydlí benzinem. Byl sice trochu opuchlý od ran, které mu uštědřily, ale zvítězil.
„Mají dost, svině," pravil s temným uspokojením ten jindy kultivovaný člověk a chtěl ty ubohé trosky podpálit.
„Počkej," zadržela jsem ho, poklekajíc na zem k rozvalinám obrovského vosího hnízda, "nikdy jsem nic takového neviděla life."
Protože skoro nevidím, vzala jsem si na ten průzkum své palcové brýle a ještě lupu. Bylo to úchvatné. Nemohla jsem se nabažit, jak chytře měly vše vymyšleno a kolik úsilí musely vynaložit. I stavební materiál mi připadal skvostný. Okamžitě jsem uvažovala, jak by bylo možné jej artefakticky využít.
„Dávej bacha," poradil mi můj hrdina. „Myslím, že je tam life královna nebo ještě někdo další." Neposlouchala jsem ho. Obdivovala jsem vosí umění, duši jsem měla plnou upřímného zájmu i soucitu.
„To ale asi Pán Bůh nechce, abychom je takhle zničili," pravila jsem vyčítavě manželovi, který je ateista „Pán Bůh, nePán Bůh, já tady s tou havětí žít nebudu. A jestli ti ušlo, že máme kluka alergika, tak ti to tímto připomínám.
Nekompromisně polil vosí hnízdo zbytkem benzinu a následně do něj hodil kousek hořícího dřeva. Bylo po nich.
Nebylo to naposled, co si nás vybraly za hostitele. Musela jsem si vyřešit svůj vztah k nim. Jelikož nejsem schopna je zaznamenat vizuálně, mohla by se pro mne okolnost, že mi sedí na řízku nebo na nose, stát fatální. Rozhodla jsem se, že budu tichá a mírná. V nejexponovanějším ročním období budu jíst svou potravu buď v noci anebo zavřená ve sklepě. Je zajímavé, že jakmile se začne šeřit, jsou pryč. Mámli v poledne velký hlad, zabalím si tajně svačinu a odejdu si ji sníst co nejdál od domu. Hlavní jídlo si pak dám až po setmění.
Před několika roky jsem začala jezdit na letní pobyty s křesťany. Mají vyhlédnuté moc hezké místo uprostřed lesů. Je tam kaple a chatičkový kemp. Široko daleko vosu nevidět. Nejsou v lese, nejsou v kapli, nejsou v chatičkách. Jsou pouze před kaplí. Proč?
Před kaplí je totiž prostranství, kde se stoluje. Stoly jsou vedle sebe a jejich půdorys tvoří písmeno U. Tam, kde stoly už nejsou, je pult na rozdávání jídel.
Křesťanstvo je zvyklé poděkovat před jídlem Pánu Bohu, že je nenechává hladem Ještě v tuto chvíli jsou vosy hodné, vůbec o nich nevíme. V momentě, kdy po společném AMEN vypochoduje Boží lid k pultu, přilétají vosí formace a už zasedají na stolech. Nastává všeobecná panika, matky křičí, otcové se rozčilují a máchají noži, děti brečí a ostatní lidé se ohánějí nebo utíkají s talíři do ústraní. Vosy pohotově za nimi, ale ne všechny. Většina jich spořádaně konzumuje jídlo s námi u stolů. Po obědě zmizí. Pár se jich objeví kolem odpolední svačiny, ale večer není vidět ani sosák.
Svěřila jsem mým spolustolovníkům své bohaté zkušenosti s vosami.
„Neštvěte je," radila jsem. „Nebouchejte do nich, nemají to rády. Ony si vás jen očichají, a když je nebudete mlátit, neublíží vám. Nemusíte také sníst všechno tak rychle. Ani to není zdravé. Můžete chviličku počkat, než to ta vosa ochutná. Vždyť vám na lžíci usedne maximálně jedna za minutu a zas brzy odletí. Mezitím můžete v klidu jíst."
Podařilo se mi své soukmenovce přesvědčit. Sami uznali, že panická sebeobrana nepřináší mír. Někteří jdou ve své empatii tak daleko, že mi popisují výraz tváře té které vosy, když zrovna sedí na rohlíku s džemem, nebo se mi prochází ve vlasech, což ovšem nemám moc ráda. Podle popisu vím, že se některé tváří žoviálně, jiné škodolibě nebo radostně. Hodně záleží na tom, co se podává k jídlu. Vyloženě nepřátelské obličeje prý mezi nimi nejsou.
Mnohé dostaly jména. Byl tu Štěpán, Barča, Milostník, Růženka, Bajaja, Trubadůr, Eduard a Sluníčkovej král. Na svých elegantních žlutočerně pruhovaných oblečcích údajně mají různé detaily a zajímavé módní doplňky. To já ale posoudit nemohu
Během společné cesty vlakem domů vyndal jeden z mých bratří v Kristu na pultík v kupé sklenici s víčkem. Byly v ní tři vosy. Tuhýnek, Zorka a Máša.
„Nemohu bez nich žít," přiznal s dojetím jejich věznitel. „Musel jsem si je vzít domů. Snad se jim u nás bude líbit," zadoufal.
Koncem léta jsem se svou kamarádkou seděla v pražské cukrárně. Pochutnávaly jsme si venku pod slunečníky na zmrzlinových pohárech. Najednou přestala jíst a tiše řekla: „Dávej pozor, ať nepozřeš Emku."
„Cože?" vyjekla jsem údivem. „Chceš říct, že je TADY Emka?"
„Jsem si tím skoro jistá," řekla má společnice, která ve vose lezoucí po čokoládové zmrzlině poznala naši známou z dovolené.
„Je tady s námi. Asi jí bylo smutno a tak si nás našla," pravila kámoška, otírajíc si vlhké oči kapesníčkem. Přestaly jsme jíst a zírajíce do rozteklé zmrzliny doufaly jsme, že ještě někdo přiletí. Třeba Tomeš nebo Líba. Ti byli vždycky na sladké...

Delicie Nerková
z knížky „Darmojedi"

Pozvánka

K letošnímu stému výročí vzniku Československa se vztahuje téma jarního semináře historické společnosti VERITAS, jež zní: **„Ivan Dérer – právník, politik a publicista".** Tento muž byl jedním z autorů a signatářů Martinské deklarace, byl stoupencem TGM a zastáncem ideje čechoslovakismu. Přednášku si připravil historik a archivář Mgr. Martin Fajmon.
Seminář se jako obvykle bude konat v Pardubicích v sálku na faře ČCE v ulici Sladkovského č. 638, a to v sobotu 24. března 2018 od 10 h. Všichni zájemci jsou srdečně zváni. (Fara je šestý dům za evang. kostelem směrem od centra.)

Místní sdružení Kostnické jednoty v Kolíně
zve na promítání filmu "Poslední útěk (Jeronýma Pražského)"
*** v pátek 23. března 2018 od 19.30 h v Kolínském kině 99.**
První mimořádná premiéra celovečerního filmu v naší republice s našimi předními herci (Ondřej Vetchý, Jitka Čvančarová, Vladimír Javorský, Petr Kostka, Pavel Rímský, Vladislav Beneš, Alois Švehlík, Václav Vydra a další). Podpora a záštita města Kolín - místostarosta města.
*** neděle 25. března 2018 od 15.00 h ve sborovém domě CB Kolín**
společně se zpíváním a připomínkou "Květné neděle" bude promítání filmu "Poslední útěk (Jeronýma Pražského)".

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů. Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

10/2018

21. března 2018 ✦ ročník 103 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 28. března 2018

Z obsahu

* *Hle, člověk*
* *Kristova záchranná potupa*

Poselství ke Květné neděli

„Haleluja. Chválu vzdejte Hospodinu, protože je dobrý, jeho milosrdenství je věčné.“ Žalm 106,1

Stý šestý žalm je dobré číst v kontextu předchozí písně, se kterou vede dialog a vzájemně si odpovídají. Jinak by nás možná zaskočila razance, se kterou k nám hebrejský zpěvák promluví. Je to jako by začínal píseň velmi vysokým tónem, třeba dvoučárkovaným „E“. To překvapí, zburcuje a probudí z letargie. Bez toho, co mu předchází a co následuje, bez kontextu, by se nám podobná výzva nemusela líbit. „Haleluja. Chválu vzdejte Hospodinu!“ Ale proč „haleluja“, proč mám vzdávat Hospodinu chválu? Takhle zostra by nám to dvoučárkované „E“ mohlo připadat falešné a ukřičené. Ještě k tomu dvakrát to samé. Nejdříve burcující „staccato“ – imperativ hebrejského slovesa v plurálu „chvalte!“ a k tomu kratší podoba Božího jména – a pak stejné téma „religioso“, hezky nábožně „Vzdávejte chválu Hospodinu!“

Bez kontextu je tohle hudební téma jen stěží uchopitelné. Proč mám stát v řadě těch, kteří jsou ke chvále vyzváni? Proč bych té výzvě měl věnovat pozornost? Je přece spousta jiných not, podle kterých je možno zahrát svůj život, třeba z rozhlasu známe „nejezte, nepijte ani nežijte blbě.“

Kontextem pro životní motto „haleluja!“ je dovětek, protože Hospodin je dobrý, protože jeho milosrdenství je věčné. Tento dovětek extrahuje to podstatné, co má člověk o Hospodinu vědět. Stý pátý žalm opěvuje Hospodina, protože se vůči člověku projevuje spásně – je mu záchranou. Stý šestý žalm pak vyznává všechny viny, kterých se lid Boží opakovaně dopouští. A také vyjadřuje údiv nad tím, že Hospodin ve své dobrotě a milosrdenství nanovo a opakovaně odpouští. Jeho činná láska k člověku trvá navěky, to není časově ohraničené hobby. Miluje člověka tak, jak žádný člověk milovat nedokáže, jeho láska má jinou kvalitu, nadčasovou, mimočasovou.

Tohle je obecný kontext. Funguje také pro můj život? Vnímám Boha jako dobrého? Jsem otevřen Boží dobrotě a milosti? Sbírejme všechny ty vzácné momenty prožření, kdy okoušíme vlídnost a laskavost, odpuštění a přízeň a lásku. Jestli to nejsou důvody, abych se k té výzvě přidal, abych také Boha chválil.

Martin Sabo
farář Sboru ČCE
v Praze Strašnicích

Kázání na hoře

Neboť tvé jest království
i moc i sláva na věky
Jan 18,33-37

Milé sestry a milí bratři, v Matoušově evangeliu čteme z kázání na hoře. Evangelisté Matouš a Lukáš tu mají obdobný závěr to jest směřování ke království Božímu. Hledání nebeského království navazuje na úvodní prosbu Přijď království tvé. To se stalo základem křesťanského vyznání. Je to obsaženo i formulováno v apoštolském vyznání víry. Jde o myšlenku, aby Boží v spravedlnost a láska se rozšířily do celého světa.

Jan 18 - Ježíš stojí před Pilátem, který je představitelem Říma, to znamená světové moci, která se domnívá že její království je už tady, že už přišlo a Ježíš je také král a Pilát ho svým způsobem ironizuje. Ježíš odpovídá že jeho království není z tohoto světa.

Naše příprava k přijetí Božího království, to je pokání, metanoia, tešuvá. O to se opírá Žalm 51, kde David prosí o smilování za odpuštění svých hříchů. Mnoho kazatelů probuzeneckých osvětlí příkladem ze svého života nebo ze života svých přátel, tím prokazují, že Zvěst je živá, adresná a že příchod Pána je to, co nás v životní nouzi osvobozuje.

Ostatně: proč by člověk měl prosit u kovaříčka, když se může obrátit přímo na kováře. V modlitbě je zachu a směřování Desatera. Tato Desítka je náš životní kompas, i když není snad nikdo, kdo by tato doporučení k tomu, jak vést správný život zvládl bezchybně. Jsou to ovšem požadavky maximální. Mít dobrou vůli, snažit se požadavky dodržet to je chvályhodné a důležité. potřebí jít k podstatě věci. My nepotřebujeme obezličky, šidítka. Jdeme k tomu naprosto základnímu. Existuje snad něco důležitějšího, než je samotné království Boží? In medias res.

Jak? Víra je podstatná. Otevřené srdce, čistá mysl. Kdo chce vejít do království Božího, musí být věrný duchu a směřování Desatera. Tato Desítka je náš životní kompas, i když není snad nikdo, kdo by tato doporučení k tomu, jak vést správný život zvládl bezchybně. Jsou to ovšem požadavky maximální. Mít dobrou vůli, snažit se požadavky dodržet to je chvályhodné a důležité.

Dokončení na str. 2

Až do sedmdesátkrát sedmkrát

Píši tuto úvahu 7. března (r. 1850 se narodil Tomáš Garrigue Masaryk). V tento den se nejspíše vydala jedna sympatická dívka do parlamentu, aby tam předala protestní petici proti zvolení poslance pana Ondráčka do čela výboru pro kontrolu Generální inspekce bezpečnostních sborů. Toto datum výslovně uvedla v televizním přenosu.

Pan Ondráček je členem KSČM a nekál se veřejně za svou účast na rozhánění demonstrací během Palachova týdne r. 1989, ač jako komunista měl vědět, že jeho strana praktikovala tzv. sebekritiku jakožto vynucené veřejné pokání.

Možná, že té dívce křivdím, když si myslím, že ví o Masarykovi - jako mnozí jiní - jen to, že mu to slušelo na koni. V opačném případě se jí omlouvám, přesto však neuškodí připomenout jí, co bylo velikou Masarykovou devizou.

Bylo to ježíšství, jak on to nazýval, totiž navazování na Ježíše, jak nám ho líčí Evangelia. Nuže když ježíšství, tak také - a především - odpouštění. Je známo, doufám že obecně, co Ježíš doporučil onomu muži, jenž se ho ptal, kolikrát má svému bližnímu odpustit. Jeho odpověď máme v nadpisu (Mt 18,22).

Masaryk také říkal, že rozčilení není program. A atmosféra na Václavském náměstí v době sbírání podpisů pod petici byla emotivně dost vybičovaná. Považme, kvůli jednomu jedinému člověku, jako by nebylo u nás i ve světě vůbec tolik důležitějších věcí, nad nimiž se rozčílit by bylo spíše na místě! "Cedíte komára a pozřete velblouda," říkal Ježíš farizeům, když kritizoval jejich dogmatismus, úzkoprsost a lpění na nepodstatnostech. (Mt 23, 24)

Dívka, o níž je řeč, nejspíše nečte Kostnické jiskry. A nečtou je konec konců ani ti politici, co se tak rádi zaklínají křesťanskými kořeny naší civilizace. Přesto o nějakém Masarykově ježíšství nechtějí nic slyšet, ač někteří z nich klekají o pouti na Velehradě v přímém přenosu na jedno koleno, případně na obě.

Představme si, kolik sluncí už za devětadvacet let zapadlo nad jejich hněvivostí (Ef 4,26)! Ale co kdyby se jim náhodou dostal ET-KJ do ruky? Člověk nikdy neví.

Jaroslav Kraus, Mariánské Lázně

Aktualita: Nové logo i změna názvu církve?

Českobratrská církev evangelická neměla až dosud své oficiální logo. To se změnilo od ledna letošního roku. Vzešlo z veřejné soutěže. Vítězný návrh zaslala kreativní agentura Kreatura, jeho autorem je Petr Kincl. Obsahuje tradiční symboliku církve, Bibli a kalich. Evokuje představu vlajícího praporu. Logo vzešlo z veřejné soutěže, do níž se sešlo 34 návrhů. Zajímavou by byla možnost se s nimi seznámit, nebyly však zveřejněny. Synod pověřil synodní radu, aby ve spolupráci s výběrovou komisí upřesnila s autorem barevnost loga a byl dopracován grafický manuál tak, ať logo mohou používat i jednotlivé sbory. Synod vyzval senioráty a sbory, aby jimi bylo logo užíváno.

Rovněž probíhá konventy a následně synodem návrh na přejmenování církve na prostší a jednodušší: Evangelická církev. Po sto letech od přijetí názvu v něm bude scházet tradiční: ***českobratrská.***

(kar)

Z církví doma i ve světě

Podpora čínským křesťanům

Pouze osmi čínským křesťanům, kteří v České republice požádali o mezinárodní ochranu, udělilo ministerstvo vnitra na konci února v Česku azyl. Zbylých 70 žádostí bylo zamítnuto. Rozhodnutí o žádostech, které podali začátkem roku 2016, bylo několikrát odloženo. Výzvu členům vlády s prosbou o brzké vyhovění žádostem o azyl zaslalo již v září 2016 předsednictvo Ekumenické rady církví v ČR.

Jsme vděčni za udělení osmi azylů. Křesťané jsou v ČLR kvůli víře pronásledováni, a pokud by se tam odmítnutí žadatelé museli vrátit, hrozí jim postih a pronásledování. Přáli bychom si, aby mohli v naší zemi zůstat a svobodně vyznávat svoji víru, pokud tak nemohou činit ve vlastní zemi.

Právníci zastupující odmítnuté žadatele se hodlají obrátit na soudy, aby rozhodnutí ministerstva vnitra přezkoumaly. To, že žadatelé aktivně projevují zájem o začlenění do společnosti, učí se česky, někteří z nich pracují, dokazuje, že nechtějí být závislí na podpoře a nejsou ekonomickými migranty.

Děkujeme všem, kdo žadatelům pomáhají. Modleme se za čínské křesťany v jejich vlasti i v naší zemi!

Kontakt: Jana Vondrová, vondrova@e-cirkev.cz

Ze zahraničního tisku vybral:

V listopadu minulého roku se v americkém státě Tenessee narodilo dítě z vůbec nejdéle zmrazeného embrya. Zmrazeno bylo před 25 lety.

Emminy rodiče Tinu a Benjamina Gibsonovy překvapilo, když se dověděli o stáří embrya. Benjamin Gibson trpí cystickou fibrózou, často provázenou neplodností.

Gibsonovi si vzali do péče již několik dětí.

(kar)

Kázání na hoře

Dokončení ze str. 1

Ježíš, to je ten Pán, který nás objímá láskou. Je to ten, kdo jedná moc maje.

Dá se toužit po něčem větším? Vejít s Pánem do království nebeského, žít v proměně, to je veliký dar.

Pán si nás očišťuje, proměňuje. Kdo věří ve mne, má život věčný. Už nyní, ne teprve bude mít svou konkrétní osobní věčnost. Víra a modlitba, myšlení plné kontemplace. Vyčisti mysl, zbavit ji všeho zbytečného a spolehnout se na to, že Pán nám pošle dary Ducha svatého. Lidé si zvykli říkat tomu inspirace, vnuknutí, intuice nebo polibek Múzy. Tak se projevuje Boží vedení, jemný hlas v nás našeptává, kterým směrem se máme vydat, komu na cestě pomoci, jaké dílo konat. Máme povinnosti v rodině, v obci, v zaměstnání, mezi přáteli. Jsme sevřeni těžkostmi, nemocí, nejistotou, úzkostí a pochybnostmi. Kázání v duchu evangelia nás má posílit, připomenout Boží sliby, zaslíbení našeho Pána. V tom okamžiku, když litujeme svých chyb, selhání, hříchu, jsme na dobré cestě, už v nás Duch svatý začal své dobré dílo.

Prosím u Ducha svatého, aby nás proměnil, aby v nás působil a my byli připravování pro nebeské království.

Neboť tvé království i moc i sláva na věky, to je část modlitby Otče náš.

Nemá smysl prosit někoho, kdo nemůže našim prosbám vyhovět. O tom věděl starý Izrael ze zkušenosti exilu a touto zkušeností naplnil své žalmické zpěvy. O tom ví nový Izrael ze zkušenosti s Ježíšem Kristem, jenž je dokonalým zjevením Boha, který miluje své stvoření a ve svém Synu mu dává možnost záchrany. Jen v království, jemuž nebude konce, je skutečný život. Jen v moci, která žádnou jinou mocí nemůže být ohrožena, a jen ve slávě, kterou žádná jiná nezastíní, je jistota toho, kdo se od Ježíše naučil modlit. Prosby modlitby Páně proto končí vyznavač Kristův nadějí v toho, jemuž byla dána veškerá moc na nebi i na zemi.

Ve svých modlitbách toužíme po novém nebi a nové zemi. Všechno co na nás nyní doléhá, drtí nás a ničí, na konci věků skončí. Bůh to obrátí k dobrému. První země, porušená hříchem a první nebe pominou. Bůh stvoří nová nebesa a novou zemi.

Pro církev ponížen a zajatou v bídě, přijde ženich. Bude na nás čekat otevřená náruč Boží. Bolest pomine. Smrt ztrácí svůj osten

Apoštol Pavel dodává: "Kdo je v Kristu, je nové stvoření. Co je staré pominulo. Hle, je tu nové." (2 K 5,17).

Pane, učiň z nás své nástroje smíru a lásky, pokoje a radosti. Aby už nyní mezi námi zářil příslib Božího království. AMEN

Milan Balabán

Potíže s komunikací

Jestliže jdu občas na oběd do restaurace, naskytá se mi často tento obraz: Dva, ba dokonce i čtyři lidé, většinou mladí, sedí u stolu a mlčí. Před sebou totiž mají zázračný dobový vynález – mobil. Koukají do něho dokonce i při jezení poměrně drahé „minutky". Počínají si tak leckdy i ti, což mne poděsilo, kteří k sobě mají zjevně hodně blízko. Prostá slovní komunikace se mnohde prostě prakticky „nekoná".

Sám žiji, přiznávám, v naprosto jiném světě. Nejnovější výdobytky techniky používám opravdu jen v tom zcela nejnutnějším případě. Proto se snažím, jsa starobní důchodce s dostatkem času, hledat příležitosti k docela běžnému, normálnímu popovídání. A to i zcela „světskému". Jistě – nedělám si valné iluze, že by se tato možnost mohla naskytnout jinde než v mé věkové kategorii.

Jsem evangelický farář v důchodu. „Naneštěstí" jsou kupodivu sousední evangelické sbory „obsazené", takže se k nedělnímu kázání dostanu poměrně zřídka. Na tuto skutečnost jsem nebýval zvyklý. Proto hledám partnery ke sdílení a k rozhovoru i jinde – v necírkevním prostředí či v ekumeně.

První skupinu, na kterou se krátce zaměřím, tvoří důchodci. Setkávali se k popovídání venku, vedle bývalého známého obchodu. Patřil jsem zde k těm věkově mladším. Měl jsem přitom naivní naději, že budu hovor zhruba desetičlenné skupiny směrovat aspoň trochu k vážnějším, neřku-li přímo náboženským otázkám. Všichni přítomní věděli, že jsem farář. Kupodivu mne mají rádi, ale hned se vymezili, až na výjimku, že se o náboženských a církevních problémech se mnou bavit nebudou, že je to pro ně už dávno vyřízená záležitost. Mnozí sice kdysi dávno ministrovali, ale s církví udělali tu a onu nedobrou zkušenost. Definitivně nad ní zlomili hůl. Zde jsem prostě vůbec neuspěl. Společnou řeč jsme nenašli, „misijně" jsem neuspěl. Bylo to nešťastnou skladbou přítomných, nevhodným prostředím? To nedokážu říci, ale tuto širokou skupinu vrstevníků, v níž byli dělníci, strojvůdci a profesoři, zařazuji mezi tzv. apateisty. Mezi ty, kteří jsou povzneseni nad duchovní záležitosti. Kladem však je, že spolu dokáží ještě mluvit.

Nicméně – začal jsem hledat možnost hlubší komunikace jinde – v „kavárně". Tady je klid, pěkné prostředí, nikdo nikam nespěchá. Přítomní si hezky povídají. Ani zde jsem sice pro církev ani po mnoha letech úsilí nikoho nezískal, ale hodnotných hovorů, jdoucích hlouběji a tematicky i „náboženských", jsem měl poměrně hodně. Lidé mne dobře znají, a nejednou se proto obracejí se žádostí, abych promluvil jako farář či civilní řečník v obřadní síni místního krematoria. Stručně mohu říci, že se v této sekularizované, věkově rozrůzněné společnosti, cítím lépe a méně zbytečný. Diskutéři mne berou vážně, byť i nadále zůstávají u svých ateistických předpokladů. Avšak – na rozdíl od první skupiny apateistů jsou ateisté otevřeni pro rozhovor. Také mohu s povděkem říci, že se někteří objevují o svátcích i v kostele. Nejsem pro ně žádný důstojný pán, většinou si také tykáme. Včera se mě kamarádka z „kavárny" ptala: „Jardo, v kolik hodin budete mít na štědrý večer bohoslužby? Určitě přijdeme". Žít mezi „lidem země" ve městě, které bylo většinově nekřesťanské už před sedmdesáti lety, je výzvou ke snaze dělat aspoň něco na tvrdém úhoru. Snad se někdy rozsévané zrníčko přece uchytí.

Co mi dělá jako důchodci kazatelsky i lidsky největší potěšení? Řeknu zcela prostě: ekumena. Ale – jen někde. Krásné, zbohacující chvíle zažívám mezi římskokatolickými seniory v prostorné kuchyni na faře. Dvakrát měsíčně se zde koná ráno po mši společná snídaně, na níž navazuje moje „povídání" o zajímavých knihách či o kněžích, kteří neprávem upadli v zapomenutí. Následuje živý rozhovor, byť ne vždy přímo k tématu. Přítomní spolu ještě dokáží konverzovat. Mezi věkovými souputníky se cítím výborně. Jistě i proto, že hradby mezi církvemi s rachotem padají. A mobily také nejsou na stole.

Poslední důchodcovskou skupinou, která mne vždy povzbudí, jsou obyvatelé domova pro seniory v sousedním městě. Žasnu nad tím, jak jsem vstřícně přijímán, a zejména – jak přítomní – vesměs hodně vysokého věku – reagují při modlitební chvíli na moje neumělé kázáníčko, jak dovedou vystihnout, oč mi šlo. Snad mohu říci, že jde rovněž o ekumenu. Posluchači jsou, snad až na malé výjimky, z Církve bratrské. Tato setkání, která probíhají v prostých místnostech, bez moderních vymožeností, mi dávají potřebnou naději, že i prosté slovo má i v zajetí mobilů a internetů, stále své nenahraditelné místo, a že se v jistých případech může stávat Slovem shůry.

Jaroslav Nečas

Výzvy katolické církve v Africe

Úvod

Je krásné být tady s vámi a podílet se na slavnostních událostech dnešního večera. Rád bych touto cestou poděkoval mnoha lidem, kteří se zasloužili o to, že tady dnes se svojí spolupracovnicí sestrou Agathou Chikelue můžeme být, ale kterých je mnoho na to, abych všechny vyjmenoval. Dovolte proto, abych zvláště zmínil alespoň kardinála Dominika Duku OP, který mě k návštěvě České republiky pozval, velvyslance České republiky v Nigérii Pavla Mikeše, který myšlenku této cesty dále rozvíjel a dr. Petra Markvarta, který se ujal její organizace.

Ve svém svědectví bych vám rád stručně přiblížil alespoň některé výzvy, kterým čelí katolická církev v Africe obecně; v Nigérii, sloužící jako ilustrační příklad. Nebudu se snažit zakrývat naše četné problémy a výzvy, ale jsem rád, že mám tuto možnost podělit se s vámi touto cestou i o některé pozitivní příběhy, kterými se snažíme tyto výzvy řešit. Budu se snažit vyprávět svůj příběh z pozice klerika, kterým celý život jsem. Jedná se tedy vlastně o osobní příběh.

1. Křesťanství v Africe: dlouhá cesta

Církev v Africe může být nejlépe popsána jako „zázrak milosti". Na náš kontinent dorazila poměrně pozdě, a to z nejrůznějších historických i jiných důvodů. Nemůžeme si jistě nepovšimnout, že africký Egypt a Magreb byly u samotných počátků křesťanské církve. Napadají nás přitom názvy míst, jakými jsou Alexandrie, Hippo a Kartágo a lidí, jakými byli Atanásius, Antonín (Veliký), Felicit a Perpetua a velikáni Cyprián a Augustin. Tehdy se však ještě křesťanství nerozšířilo do dalších oblastí našeho kontinentu, i když jeho tehdejší působení zanechalo trvalé stopy v podobě Koptské církve v Egyptě a Etiopské církve.

V 15. století, v době zvané objevitelskou, učinili Portugalci první nesmělé pokusy o přenesení křesťanství do Afriky. Tyto pokusy ovlivnily trvale země jako je Angola a Mosambik, zatímco aktivity portugalských misionářů v zemích jako Kongo, nebo místech jako Benin (City) nebo Warri v Nigérii, zůstaly pouze matnou vzpomínkou s velmi malým vlivem na pozdější události. Proto křesťanství začalo vlivem Prozřetelnosti do subsaharské Afriky trvale pronikat až v polovině 19. století, tedy kolem roku 1850. Tento pohyb nastal současně s koloniálním podnikáním evropských národů v Africe.

2. Zlatý věk evangelizace Afriky

Když tedy konečně křesťanství dorazilo do subsaharské Afriky, bylo zde přijato s otevřenou náručí. Jeho rozšíření za posledních 200 let v Africe je absolutním rekordem v dosavadní historii církevní misijní expanze. Jen pro porovnání vezměte výsledky evangelizačních snah v Asii, s výjimkou Filipín. Stalo se tak z mnohých příčin, především však díky Boží milosti, která pracuje v souladu s Jeho plánem. Je třeba si též připomenout a obdivovat i houževnatost a horlivost různých misijních organizací. A konečně, nesmíme zapomenout ani na vliv afrického náboženského prostředí, velmi příhodného k přijetí křesťanského poselství. Naše náboženské hodnoty byly vskutku těmi *semina verbi* (osením slova) nebo jako *preparatio evangelica* (evangelijní přípravou). Většina našich tradičních náboženských hodnot byla v souladu s hlavními prvky křesťanské víry.

Obecně vzato, je přítomnost katolické církve nejkonsistentnější ze všech křesťanských církví na našem kontinentu. Přesto se často divíme, jak je možné, že toto zbožné prostředí se neodráží odpovídajícím způsobem v životě našich lidí. A tak se dostáváme k anomálii zbožnosti na straně jedné a korupcí ovlivněné společnosti na straně druhé. A to je hlavní výzva, s kterou dnes v Africe bojují všechny náboženské skupiny, a zejména katolická církev.

3. Bolesti národního budování

Výzev, kterým dnes v Africe čelíme, je mnoho. Spoustu z nich lze připsat na účet toho, že tvorba našich národů se dosud nachází ve stavu porodních bolestí. Moderní africké národy byly tvořeny v době koloniální éry, která svedla dohromady mnohé zoufale rozdílné kmenové skupiny a často naopak, některé jiné státní hranice rozdělily. Výsledkem tohoto jevu je, že takřka všechny naše státy vynakládají nyní ohromné úsilí na vybudování jednotné a soudržné společnosti. Jedná se o velmi choulostivý úkol, který je v současném globálním kontextu vším jiným, jenom ne výhodou.

Ti, kteří vládnou našim národům sice tvrdí, že vynakládají veškeré možné úsilí, ale ve skutečnosti toto jejich úsilí nepřináší odpovídající plody. A to i přesto, že náš kontinent je bohatě obdařen a to jak ve smyslu lidských, tak i přírodních zdrojů. Jak je tedy možné, že máme bohaté státy plné chudých lidí? A to nastoluje další z výzev, kterou je způsob vládnutí. Jakým způsobem spravujeme naše záležitosti? Jaká je vlastně skutečná tvář a podstata těch demokratických vlád, za které se všechny naše státy prohlašují? V tomto všem nám chybí především princip obecného dobra.

Jako přímý důsledek potom v různých zemích vznikají mnohé konflikty a disharmonie. Velikou výzvou tedy zůstává i řízení národních hospodářství. Dokud se nám nepodaří tento problém vyřešit, bude naše budoucnost stále velmi nejasná.

4. Mládež a migrace

Dalším faktorem našeho společenského prostředí je vysoký podíl mládeže ve všech našich zemích. Podle současných odhadů je 60 % našeho obyvatelstva mladších 20 let. To znamená, že všichni tito lidé, hledící do budoucnosti, ji v současnosti nevidí příliš jasně. Naše mládež je velmi činorodá a ostražitá, avšak velmi často tyto její vlastnosti nejsou využívány. To dohromady vytváří dokonalé podmínky pro nepokoje a konflikty a je vskutku časovanou bombou.

Fenomén migrace, zejména té směřující z Afriky do Evropy, Ameriky a dalších bohatých zemí, je předmětem velkého znepokojení. Přitom však musíme uznat, že volný pohyb osob po celé naší planetě je jedním z práv daných Bohem člověku. Mnozí naši skvělí mladí lidé se usadili ve svých nových domovech a přispívají velkou měrou k dalšímu rozvoji svých hostitelů. Touha po nalezení

Dokončení na str. 3

Svíce Hospodinova 3. část

Křesťane pamatuj, že rodina je základ každé společnosti. Kdo nahradí světlo matky, která bez přestání miluje, pečuje a stará se? Kdo nahradí světlo příkladu otce? Kdo nahradí teplo domova, duchovní radostnost rodiny, když kolem je tolik nejrůznějšího marasmu v podobě čím dál častějších rozvodů, rozvrácených manželství, tahanic o děti, rádo by moderní manželství jednoho pohlaví, apod. Ježíš nás volá k lásce k nejbližším v rodině!

Každý z nás touží po pravdě. Ale kdo ji přinese do tohoto světa a do naší společnosti? Jen pravdiví lidé. Jsou v církvi opravdu pravdiví lidé? Kolem nás je tolik podvodů, korupce, nepravdy a nelásky. Ježíš říká: „Já jsem pravda, cesta i život." (Jan 14,6) Jsme schopni nést pravdu evangelia i do našeho nejbližšího světa a okolí?

A je také mnoho lidí kolem nás, kteří čekají, že se snad konečně prosadí spravedlnost. Čekáš na ní také? Toužíš po ní? Ale kdo ji uvede v život? Jen spravedliví lidé. Ježíš volá ke spravedlnosti. Buďme tedy alespoň my, křesťané, spravedliví v pohledu na Pána.

Mnoho lidí kolem nás také čeká na dobrou vůli a touží po ní. Čekáš na ni také? Ale odkud přijde? Zase jen z úsilí dobré vůle. Ježíš od tebe očekává, že právě ty vyjdeš v dobré vůli vstříc tomu druhému. Jen tak se začnou měnit vztahy mezi lidmi.

Mnoho lidí kolem nás čeká na světlo. Čekáš na něj také ty? Chceš, aby se prosazovalo v životech lidí světlo před tmou? Chceš, aby se světlo prosazovalo více v tomto světě, kde stojíš, pracuješ, zápasíš, a nepřevládala tam temnota v lidských vztazích? Jak jsou často bídné a chatrné naše vztahy, které máme sami mezi sebou v církvi, v našich rodinách. Pak musíš i ty být světlem a nositelem Boží lásky v Kristu Ježíši. A musíš začít sám u sebe a nedívat se jen na ty druhé! Musíš se projevovat jako Boží dítě ve všech vztazích a ve všech rovinách života.

Mnoho lidí kolem nás touží po Božím království. Toužíš po něm i ty? Pak je ovšem jen na tobě, jak pro sebe závazně či lehkovážně přijímáš Boží povolání. Z Božího slova víš, jakým tě chce mít Pán a Král tvého života. Máš být živým, aktivním, poslušným Božím dítětem, které vnáší do všech jednání, do všech zápasů a do všech vztahů mezi lidmi pokoj, Boží normy a svým konkrétním osobním příkladem ukazuje ke Kristu!

Pamatujme, že nás Písmo naléhavě vybízí, abychom se stali živou epištolou, živým listem našeho Pána svému okolí! Protože život v Pánu Ježíši Kristu uprostřed našeho světa, to je světlo pro lidi kolem nás. Ne slova, kterých je kolem nás mnoho, ale život žitý pod zorným úhlem evangelia, pod zorným úhlem Božího slova, život podle Boží vůle, život žitý v Kristu a cele s ním ve vší tichosti a skromnosti, a při tom také v opravdovosti víry, a ve svatosti. To je to, na co tento svět hledí, co od církve očekává, co tento svět tolik potřebuje.

Na cestě ke světlu se můžeš opřít o Boží věrnost. Tvoje víra by měla být pevná a hluboká, tvoje srdce by mělo být v pokání otevřené pro Boží práci s tebou. Žádná povrchní zbožnost, často jen postavená na tradici, žádná církevnickost, při které nejsou srdce odevzdaná Pánu, nedává sílu ani naději do všech situací. Jen pevná a hluboká víra dává schopnost překonat všechny nástrahy života, a dovede tě až k zaslíbenému cíli. Náš Bůh je Bohem věrným, který nikdy neponechává ty, kteří na něho cele spoléhají bez pomoci. Proto žij v pevné víře! Věř ve zdroj vnitřního světla, které ti dává Pán Bůh sám. A za všech okolností k němu spěchej pro rozsvícení. Svíce se rozsvěcuje světlem, ne tmou. Rozsvěcuje se ohněm, ne vodou! A zdroj světla, kterým se rozsvěcuje tvoje srdce k plnému životu, to je slunce spravedlnosti, které ti v Kristu Ježíši, Božím Synu, září na cestu. On tě ujišťuje z evangelia: „Já jsem přišel na svět jako světlo, aby nikdo, kdo ve mně věří, nezůstal ve tmě." (Jan 12,46) „Dokud máte světlo, neustávejte v cestě, aby vás nepřekvapila tma!" (Jan 12,35) A tak se k němu přiviňme a na něho se ve všech radostných i smutných událostech života cele spolehněme. On nás povede a rozsvítí náš život tak, abychom byli každý na svém místě, v každé hodině života, pravou a jasnou svící Hospodinovou. Bůh, Pán a Král našeho života, prochází mezi našimi svícny, a rozsvěcuje je svým světlem Boží lásky, Božího odpuštění a světlem Boží milosti. A tam, kde bude zářit lidské srdce Kristovým světlem, tam se bude proměňovat život ve světlo, radost a pravou svobodu. Bude se to dít vždycky tam, kde bude život žitý byť třeba v temné komůrce strádání a bídy, ale přesto žitý v hluboké pokoře před Bohem. Bude se to dít tam, kde bude Ježíš prosvěcovat lidská srdce, i celý život člověka. Bude se to dít třeba i uprostřed mnohých těžkostí a trápení, které přináší život. Ale ve víře budou snesitelnější a vždycky zvládnutelné!

Bez světla Boží lásky, bez velkých čistých srdcí bude v tomto světě tma. Jen tam, kde je vnímán a přijímán Boží hlas: „Buď světlo!" (Genesis 1,3), jen tam v jistotě víry nastává i den a jas nového stvoření. "Lidský duch", duše člověka, "je svíce Hospodinova". A tam, kde se srdce otvírají Pánu a proudí do nich světlo Boží lásky a Božího milosrdenství, tam jsou tato srdce také naplňována radostí a převzácným Božím pokojem.

Pavel Rybín

Nad Biblí

Pomoz mé nedověře Mk 9,14–29

O čem je tento text? Situace je trochu zamotaná. Ježíš přichází ke skupině lidí. Tvoří ji zástup včetně několika farizeů na jedné straně a učedníci na straně druhé. Mezi nimi je otec s těžce nemocným synem. Nastala vřava, která přerostla v hádku. O co se přeli, to vysvětluje otec, který vyhledal učedníky s žádostí o pomoc pro syna. Ten je nejen němý, ale často se ho zmocňuje nějaká temná síla, která ho poráží na zem, lomcuje s ním, chudák má pěnu u úst, skřípe zuby a nakonec strne a je jako bez života. Otec je zoufalý. Ale dozvěděl se o Ježíšovi a jeho žácích. Celá krajina mluvila o Mesiáši. Mnozí také viděli zvláštní znamení, která Ježíš činil, a klonili se k tomu, že Mesiáš je právě on… Jistě, byly různé názory na postavu Ježíše z Nazareta, ale pro všechny trpící a hledající svitla naděje na pomoc.

Jedním z těch, kdo uvěřili, že Ježíš a jeho učedníci mohou pomoci v beznadějné situaci , byl i otec nemocného chlapce. Proto vyhledal učedníky. Proč šel nejdřív za nimi, to Marek prozrazuje už dřív při vyslání Dvanácti. Ježíš je vysílal po dvou a dal jim moc konat znamení, uzdravovat a vyhánět démony. Tyto neobvyklé projevy potvrzovaly, že království Boží se přiblížilo, že už přišlo - a to právě v osobě Ježíše Nazaretského.

A učedníci opravdu chodili po celé zemi, jen tak, bez zásob a bez peněz, v ruce hůl, a volali lidi k pokání a k návratu k Bohu. Jejich kázání bylo umocňováno zázraky. Mnozí byli zbaveni svých nemocí a postižení.

Pověst o této uzdravující moci Boží se donesla i k otci zkoušeného syna. A on se chopil naděje.. Uvěřil, že ta zázračná moc shůry může změnit úděl jeho syna a ukončit tak i jeho trápení .

Jak se stane, že někdo uvěří tomu, že ta pomoc z nebe je i pro něj? - To, co se děje mezi nebem a zemí, je tajemství. Na to bezesporu narážel i Ježíš, když říkal: *Nikdo nepřichází ke mně, pokud ho nepřitáhne můj Otec*… Kraličtí používají slovo *přitrhnout*. Bůh člověka přitáhne, přitrhne, jako magnet kovové piliny. Je to zvláštní, ale tak Bůh působí v tomto světě. Nevidíme ho, ale víme o něm. Nevíme zpočátku, proč jdeme za ním, ale jdeme, protože On nás otáčí k sobě. Naše intuice nás přesvědčuje, že Někdo je, že Někdo musí být. Takové jsou začátky víry.

Tak nějak se asi rozhodoval i otec nemocného syna. Slyšel o Ježíši a jeho žácích a dal na hlas, který ho upoutal na novou šanci. A tak vyhledal učedníky… Jenže narazil. Něco stojí v cestě. Učedníci nemocného uzdravit nedokázali. Nevíme, zda na chlapce vzkládali ruce anebo používali nějaké osvědčení formulky. Každopádně jejich jednání vyvolalo rozruch. V zástupu kolem nich byli i farizeové. Ti ovšem v drtivé většině Ježíše odmítali. - A teď se stane toto! Učedníci chtěli ve jménu Ježíše osvobodit hocha od zlých sil, uzdravit ho, ale nešlo to. Farizeové jsou na koni. *Tihle pomatenci si hrají na zázraky, ohánějí se vůdcem sekty Ježíšem a hle, chlapec je postižený stále.* Pro učedníky musela být tato situace strašně nepříjemná. Chlapci nepomohli, sami se zesměšnili a navíc udělali ostudu i samotnému Ježíši. Ježíš prohrál.

Celá scéna připomíná prorokův zápas proti modlářství. Avšak když Elijáš postaví proti sobě Baala a Hospodina, Hospodin, Bůh Izraele, se projeví jako Panovník. Pravý Bůh proti soškám, modlám, vždy zvítězí!… Jenomže teď je to naopak. Démonské síly chlapce i nadále ovládají.

Do toho fiaska přichází Ježíš. Oč se tady přete?, ptá se. Když se dozví o selhání svých žáků, je zklamaný. *Pokolení nevěrné, jak dlouho budu ještě s vámi, jak dlouho vás mám snášet?* Vyjadřuje tak pocity podobné nářkům proroků, kteří si zoufali nad nevěrným Božím lidem. Bůh dal řády celému stvoření, přírodě, mořím, všemu tvorstvu. *I čáp na nebi zná svůj čas, hrdlička, vlaštovka a jeřáb dodržují čas svého příletu, ale můj lid nezná Hospodinovy řády...Já jsem byl věrný, ale oni byli nevěrní!…*

O čem je tento text?, ptali jsme se na začátku. O čem? O víře. O zápasech víry, o tom, že víra nikdy není hotová věc. Vidíme to na prvním místě u těchto Ježíšových vyslanců. Měli pověření kázat a činit znamení, ale narazili na pro ně nezdolný odpor. A byli bezradní. Ježíš nad nimi kroutí hlavou. Jsou rozpolcení. Jdou za svým Učitelem, avšak věří i pochybují. - Skutečnost, že to evangelista Marek zaznamenává, je důležitá pro všechny čtenáře Bible. Připomíná nám, že víra není věcí neochvějných duchovních velikánů. Víra je záležitostí nás obyčejných lidí. - Vykročíme i se zastavujeme. Jsme poslušni i zabedněni, saháme po nebi, ale dosahujeme na své meze… Vidíme to jak na učednících tak i na jednání otce. - Na první poslech by se zdálo, že ho Marek staví do kontrastu proti nezralým učedníkům. Oni slabí, on pevný. Oni selhávají, on jde za svým. - Jenže není to tak jednoduché.

Když se objevil Ježíš, celý zástup užasl. Přibíhali k němu a zdravili ho.

Dokončení na str. 4

Výzvy katolické církve v Africe

Dokončení ze str. 2

lepší budoucnosti a zelenějších pastvin je přirozenou touhou všech nás, lidských bytostí. Mnozí přesídlili v souladu s právem a mohou se volně pohybovat mezi kontinenty. Avšak naším největším znepokojením jsou obrovské počty lidí, kteří nejsou schopni přesídlit v souladu s právem, především z důvodu tvrdých omezení, která platí pro mnohé země. Nabytí amerických víz, velká meta pro mnoho mladých lidí, se tak stává metou téměř neuskutečnitelnou. Proto mnozí z nich hledají jiné cesty, jak dosáhnout přesídlení do vysněné destinace.

5. Změny klimatu, životní prostředí a bezpečnost

Záležitost změny klimatu není pro nás v Africe akademickou otázkou, protože jeho následky můžeme jasně sledovat v každodenním životě. V zemích, jako je Nigérie, je pustnutí naší země velmi zřetelným, protože vidíme, jak poušť Sahara rychle ukrajuje z naší úrodné půdy. Výsledkem je, že nejen lidé, ale i zvířata putují z aridních oblastí na severu do úrodnějších zón na jihu a způsobují tím časté střety, zejména když honáci přesouvají větší množství dobytka do oblastí, kde usazení zemědělci pěstují své plodiny. To má potom přímý negativní vliv na bezpečnostní situaci celých zemí.

Jsme dále svědky extrémních výkyvů počasí, kdy sucha a záplavy přicházejí daleko častěji, než jsme dříve byli zvyklí. Stalo se to součástí změny klimatu, kterou nemůžeme svádět na božstva. V tomto procesu naše lidské aktivity situaci nezlepšují: odlesňování, ať už z důvodů komerčních nebo vytváření zemědělské půdy, nebo i jiných, mění naše klimatické podmínky k horšímu. Je k politování, že lidé přesto nechápou souvislost mezi stromem, který porazí a zmatkem, který narůstá v klimatických podmínkách okolo nich.

6. Ropný rozvoj se stal ropnou zkázou

Nigérie je dobře známa jako ropný producent a naše hospodářství je na tomto odvětví těžce závislé. Avšak ropná produkce má taktéž své tragické důsledky, kterými je především vážné poškození životního prostředí v oblastech ropu produkujících. Ropné úniky jsou skandálně nekontrolovatelné a kontrola vlády nad nadnárodními ropnými společnostmi je zcela nedostačující. Ve skutečnosti se zdá, jako by zde někdy byla jakási tajná dohoda mezi některými našimi vládními představiteli a nadnárodními ropnými společnostmi v jejich společných nezodpovědných praktikách.

7. Korupce

Toto vše vyvolává otázku, jak se vypořádat s endemickou korupcí, s korupcí, která je systematická a vše prostupující. Opatření, která jsou vládou přijímána, nejsou efektivní a jsou často i neupřímná, a i to přesto, že často slýcháme slova o tom, že boj s korupcí je jednou ze tří hlavních priorit současného vládnoucího režimu. Všichni se sice shodneme na tom, že korupce ničí národ, ale ve skutečnosti vynakládáme jen velmi malé úsilí na to, abychom své jednání opravdu změnili. Nesmíme zapomenout ani na zahraniční podíl na tomto stavu. Konečně bylo mnohokrát opakovaně prokázáno, že prostředky ukradené v chudých zemích končí často v bankách zemí bohatých. Proto je nezbytné, abychom přijali globální opatření k ukončení tohoto nespravedlivého stavu.

8. Mezináboženská harmonie

Náboženská scéna Afriky je skutečně fascinující. Kontinent je obecně vzato velmi zbožný a kořeny naší zbožnosti jsou obsaženy v našich tradičních hodnotách, které jsou hluboce duchovní a otevřené vůči druhým. To je důvodem, proč islám i křesťanství nalezly na našem kontinentu tak příznivé prostředí.

Vztahy mezi hlavními náboženstvími jsou trvalou výzvou. Musíme se vymanit ze stavu soupeření a navodit stav spolupráce. Musíme hledat společný základ, přičemž však musíme zůstat věrni svým odlišným náboženským hodnotám. Přirozené soupeření o nadvládu se totiž stává živnou půdou pro fanatiky na obou stranách, kteří do ní sejí svá semena sváru. Jsme také svědky politických manipulací, kdy ti, kteří otevírají náboženské otázky, chtějí vlastně dosáhnout především politických cílů. To vše vytváří z náboženství spíše součást problému, než aby se stalo jeho řešením. Nigérie vyvíjí velmi vážné úsilí k nalezení cest soužití i přes náboženské rozdíly. Jsme pevně přesvědčeni o tom, že se můžeme stát vzorem pro náš svět globalizovaného náboženského pluralismu, kde je každý z nás přesvědčený o svém učení a přesto neustále ochotný hledat nejvyšší ideály pro obecné dobro humanity.

Svědectví Johna kard. Onaiyekana, arcibiskupa abudžského, Nigérie na ekumenické bohoslužbě Mene Tekel v Praze 3. března 2018 poslal Daniel Toušek

Legionářský

Pocházím z kraje na úpatí Vysočiny, odkud za první světové války odešli do legií tři významní muži; jejich životní osudy se mi staly učebnicí vděku i nevděku, tragédie osobní i politické, lásky k rodné zemi a míře oběti, pravdivým příběhem o hrdinných sousedech, statečných otcích a zapomnětlivých synech.

– *Generál Jan Syrový jest jméno, jež se u nás stane mythem. Bude znamenati pro budoucí pokolení příklad nedocenitelného hrdinství, pokorného odevzdání se v oběť svému národu a zemi, příkladné, neúnavné horlivosti pro svatou věc člověka* – napsal o hrdinovi od Zborova generál a spisovatel R. Medek. Ale stačilo pouhých 26 let, aby se z mýtického hrdiny na bílém koni s černou páskou přes oko, stal trestanec komunistických žalářů, který po propuštění z vězení pracoval jako hlídač u Maroldova panoramatu Bitvy u Lipan.

Také generál Ludvík Svoboda se jako legionář v Rusku zúčastnil bitev u Zborova a Bachmače, poznal na vlastní kůži sibiřskou anabázi, za druhé světové války působil v Obraně národa, později vedl naši jednotku z Buzuluku do Prahy, aby se po válce tiše vrátil do Hroznatína, kde pracoval v zemědělském družstvu. Jeden můj kolega ze stavby s ním natíral včelíny a vzpomínal často, jaký býval generál čestný chlap. Toho mi připomíná usměvavá tvář bělovlasého starce z doby tragické okupace v roce 1968, kdy jsem i já jako školák zdravil pana prezidenta Svobodu a s posvátnou úctou se dotýkal jeho černé limuzíny před třebíčskou radnicí.

Třebíčský sokol a učitel Josef Jiří Švec byl velitelem divize čs. legií; po vítězné bitvě u Zborova dobyl i Samaru a Kazaň, a když unavení a bolševickou agitací rozvrácení vojáci odmítli splnit jeho rozkaz a váhali postavit se bolševikům, zastřelil se ve stojícím vlaku na magistrále, a ten výstřel probudil nové odhodlání v srdcích unavených tím dlouhým bojem v širých ruských pláních.

Osudy mých rodáků mne v duchu vedou dál, až k zpustlému hřbitovu našich legionářů ve Vladivostoku, jehož trosky svědčí o zapomnětlivé vlasti, která je matkou nás všech, ale kupodivu macešsky se chová k těm, kteří pro ni položili životy na druhém konci světa. Snad najdeme po letech odvahu poklonit se jejich památce a upravit hroby, z nichž rostla naše svoboda, přátelé a synové českého národa.

Jan Schwarz

Po inauguraci prezidenta

***Biskup Tomáš Holub**: „Od okamžiku, kdy jsem dnes odpoledne vyšel z Vladislavského sálu, přemýšlím, co mám jako občan a biskup zároveň napsat. A napadá mne jediné: Věřím v Pravdu a Svobodu, která je silnější než každá lidská zloba, sebestřednost i lhostejnost. A ani po dnešku se nic nemění!“*

(kar.dle christnet.eu)

Smutná zpráva

V pátek 9. března se Sbor ČCE v Praze - Dejvicích rozloučil se svým dlouholetým farářem a naším oblíbeným autorem Danielem Henychem.

Nad Biblí

Dokončení ze str. 3

Ježíš si ovšem nepodá s každým ruce, jako pan papež na návštěvě v Peru. Slovo má nešťastný otec. Popisuje, jak chlapec trpí, jak je srážen na zem, do vody nebo dokonce do ohně. Ale ani vše nemusel podrobně líčit. Když duch ovládající svou oběť uviděl Ježíše, hned chlapce zkroutil křečí, ten padl na zem, svíjel se a měl pěnu u úst. Nešťastný otec prosí: *Můžeš-li, smiluj se nad námi a pomoz nám!*

Můžeš-li, opakuje nespokojeně Ježíš. A dodá: *Všechno je možné tomu, kdo věří…* Otec okamžitě pochopí, že svým podmiňovacím způsobem Ježíše popudil. Proto chvatně vykřikne: *Věřím, Pane, pomoz mé nedověře*!

Tento moment je velmi dramatický. A také velmi výmluvný. Ekumenický překlad volí slovo nedověra. Je to správně česky? V originálu je *apistos*, nevíra. Je zřejmé, že kdyby celé zvolání bylo přeloženo: *Věřím, pomoz mé nevíře*, znělo by divně. Proto i zde překlad je už výkladem… Takže, co se nám Písmo snaží říci? Marek na postavách příběhu dokládá, že víra není uzavřená věc. Že víra má stále něco před sebou. To platí o těch neúspěšných učednících, o nešťastném otci a stejně tak i o nás. Toto zjištění, toto přiznání si své nehotovosti ovšem osvobozuje. Nemusíme ze sebe dělat hrdiny, nemusíme si nic nalhávat. Ať už jsme byli pokřtěni dávno anebo jenom křest připravujeme. Vždy budeme stát před novým odhodláním, před novým krokem víry, kdy se budeme muset na Boha plně spolehnout – a vše znovu vsadit na něj. To se skrývá i ve výkřiku otce z našeho textu. *Věřím, ale doplň moji víru! Věřím, ale ještě ne dost, pomoz mi v tom, na co se pověsit nedokážu!*

Popisovaná událost z Markova evangelia nakonec končí dobře. Nemocný hoch je uzdraven. Čteme - Ježíš řekl: *Duchu němý a hluchý, já ti nařizuji, vyjdi z něho a už se do něj nikdy nevracej! Duch vykřikl, silně jím zalomcoval a vyšel.*- Ten zlý je poražen. Ježíšův mocný čin, při kterém přikázal zlé síle zmizet, je potvrzením toho, že přišlo Boží království, že démonské síly, které zabíjejí, v setkání s Ježíšem prohrávají. A že tam, kde končí naše možností, tam Ježíš působí za nás. On, vzkříšený Pán, dokonává Boží dílo v tomto světě – a dokonává i naši víru.

Na závěr je u Marka dodatek. Když se vše uklidní, učedníci se ptají svého Mistra, proč oni toho ducha nemohli vyhnat. Kristova odpověď je poselstvím ke všem, kdo ho následují jako svého Pána: *Takový duch nevychází jinak než modlitbou*. Amen

Marian Šusták

Poděkování za dar života

Vážená redakce Evangelického týdeníku, v neděli 25. února 2018 zemřela v požehnaném věku 100 let paní Alžběta Hrochová z Třebechovic pod Orebem. Byla Vaší dlouholetou předplatitelkou a vášnivou čtenářkou. Měla jsem tu čest jí být v posledních měsících po boku, proto si dovoluji zaslat krátkou vzpomínku k případnému otištění.

Bětuška Hrochová – takto jí všichni v jejím domovském sboru Českobratrské církve evangelické v Třebechovicích pod Orebem říkali – byla hluboce věřící žena, milující život i lidi okolo sebe bez ohledu na jejich chyby. Pomáhala potřebným podle svých sil a možností.

Narodila se v roce 1917 ve Vídni na ulici Koppstrasse ve čtvrti Otakring. Za svobodna se jmenovala Bešťáková, měla další čtyři sourozence. Jeden z bratrů – Bedřich – dosud žije v Praze. Od dětství chodila do českého sboru. V roce 1933 přišla k příbuzným do Třebechovic pod Orebem. Zde se seznámila ve sboru se svým manželem Jaroslavem Hrochem a zde, s výjimkou let 1936 – 1941, až do své smrti žila. Vdávala se v roce 1941, následně se stala matkou dcery Jaroslavy a syna Vladimíra. Viděla vyrůstat svá vnoučata, pravnoučata, dočkala se i prapravnoučat. Obzvláště se těšila z té nejmenší, která nesla její jméno, Betynky.

Svůj sbor milovala, pravidelně navštěvovala bohoslužby, biblické hodiny, zpívala ve sboru, když to potřeba, přispěla štědrým finančním darem. Jakákoliv sborová akce byla jen stěží představitelná bez přítomnosti Bětušky. Podporovala dlouhodobě Českou biblickou společnost. Před dvěma lety, hluboce soucítící s těžce zkoušenými lidmi na Ukrajině, se rozhodla prostřednictvím Diecézní charity ostravsko-opavské finančně podporovat jednu ze seniorek. Říkala, že chce pomoci "své vrstevnici", která neměla tolik štěstí na příznivé životní podmínky jako ona. Byla velmi rozrušená a nešťastná ze situace tamějších lidí, kteří žijí v bídě, mnohdy umírají pomalu či rychle bez pomoci a povšimnutí okolí. Její poslední dar pokryl nezbytné náklady pro onu paní na celý rok 2018.

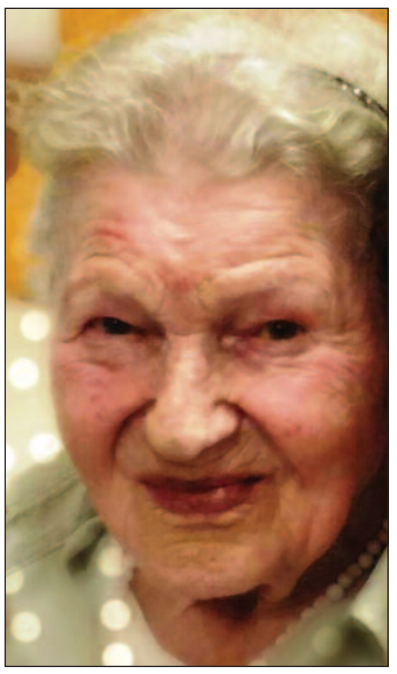

V listopadu 2017 oslavila Bětuška své 100. narozeniny. Pak se její zdravotní stav začal rychle zhoršovat. Měla jsem tu čest, pobývat v posledních dvou letech v její blízkosti. Protože jí už nesloužil dobře zrak, chodívala jsem jí číst z Bible, z kázání, z církevního tisku. Kostnické jiskry měla velmi ráda, většinou jsme je přečetly celé. Byla to krásná odpoledne v jejím podstřešním bytě. Čas se vždy jakoby zastavil. Prostor byl naplněn klidem a mírem. Popíjely jsme kávu, mlsaly dobroty, četly, zpívaly, modlily se. S Bětuškou jsem se mohla bavit naprosto o všem. Dokázala to, co jiní nemohou. Vyslechla, poradila. S nadhledem, laskavostí, důvěrou v Pána Boha a jeho moc. Bětuška prostě a jednoduše věřila, milovala Pána Boha, Ježíše Krista. Nad postelí měla pověšenu destičku s textem z Janova evangelia: Já jsem ten chléb života. Kdo přichází ke mně, jistě nebude hladovět, a kdo věří ve mne, nebude nikdy žíznit. Z Janova evangelia jsme četly mnohokrát. Stejně jako další evangelia, představovalo pro Bětušku skutečně dobrou zprávu, naději a potěšení.

Nás Pán ji povolal k sobě v požehnaném věku 100 let. Ač naplněni smutkem, cítí ti, kdo ji znali také velký vděk za její život. Věnujte jí, prosím, tichou vzpomínku, tato žena si ji zaslouží. Sama za sebe mohu jen dodat: Bětuško, děkuji.

Martina Bolom-Kotari

Nové Křesťanské písně

Tomáše Najbrta

a

“křest” knihy

Informace a prodej na:
www.jirkapress.cz
jirkapress@seznam.cz

20. dubna v 17 h
klub v Soukenické 15 Praha 1
vstup volný

Pražský sbor Luterské evangelické církve a. v.,
zve všechny na veřejné promítání filmu:

Pier Paolo Pasolini:
Evangelium sv. Matouše

Film je v původním znění s českými titulky.
Velký pátek 30. 3. L. P. 2018 od 17 h
Modlitebna Husova sboru CČSH,
Moskevská 34, Praha 10
Vstup volný, všichni jsou srdečně zváni.

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2,
Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

11/2018

28. března 2018 ✦ ročník 103 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 11. dubna 2018

Z obsahu

* *Odkud je život?*
* *Blahoslavenství a běda*

Poselství k velikonoční neděli

Poslušnost a požehnání
Deuteronomium 28,2–3

Před vstupem do zaslíbené země slyší Izraelští nové Boží pozvání k životu v Boží blízkosti a pod Božím požehnáním. Nejde o nic jiného než o to, aby *„poslouchali Hospodina, svého Boha“* (v. 2 – EPB), aby *„bez výhrad uposlechli svého Boha“* (SNC). Je to další klíčová chvíle v životě Izraele, kdy Hospodin vysvětluje, že poslouchat Boha se vyplácí.

Co ta poslušnost znamená? Izraelští nemají hledat pomoc jinde než u svého Boha, nemají dát na jiné hlasy a uctívat cizí božstva. Povzbuzením k oddanosti Bohu má být Izraeli zaslíbení Božího požehnání. To je ovoce poslušnosti. V opačném případě platí, že lidská neposlušnost vede ke špatným koncům (Dt 28,15-26).

Bůh chce svému Izraeli, své církvi požehnat, chce, aby se Božím dětem dařilo. Na věřících mají ostatní lidé vidět, jak je dobré a moudré se držet živého Boha. Proto Bůh volá k pravé oddanosti jedinému živému Bohu nejdříve své děti. Poslouchat Boha znamená žít v duchu smlouvy. Pán Bůh drží své slovo a plní své sliby. Ovšem Izrael je v tomto smluvním vztahu nestálý. Nechá se tak snadno svést jinými hlasy a zrazovat svého Boha. Proto potřebuje Boží napomínání.

Ještě jinak: Pánu Bohu jde o to, abychom ho brali vážně. O to šlo v dějinách Izraele tehdy a o to jde i dnes. Abychom brali Boží milost, Boží odpuštění v Ježíši Kristu vážně. Jako výzvu k proměně, jako příležitost k novému životu a k nové oddanosti Ježíši Kristu.

Také o letošních Velikonocích myslíme na to, že jedinečným příkladem poslušnosti a oddanosti Bohu je Ježíš Kristus. Díky Jeho *„poslušnosti až na smrt“* (Fp 2,8), díky jeho životu podle Boží vůle (J 4,34) můžeme jako Boží děti a Kristova církev žít z Boží milosti nový život. Ovocem Kristovy poslušnosti je požehnání pro svět. Ježíšův život je pro křesťany výzvou, aby svého Pána následovali také v poslušnosti a stali se požehnáním pro druhé.

Bronislav Kaleta,
kazatel Církve bratrské

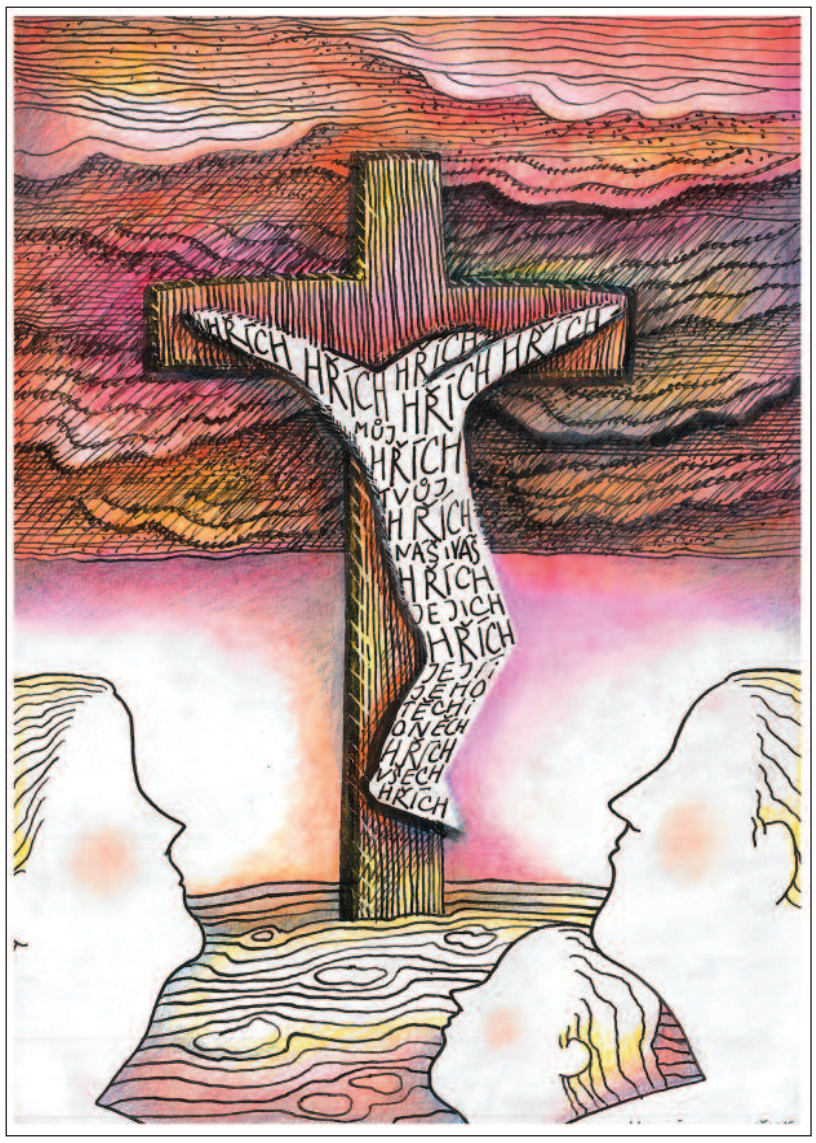

Hle, člověk

J 3,17; 19,5

Déle než dva tisíce let už mluvíme o dobrodinci odhodlaném změnit člověka a tak zachránit náš svět (J 3,17). Co jich s tím od té doby přišlo, ale s ním pořád nejsme hotovi. Opětovně vychází, aby rozsíval, bezdomovec zvoucí nás domů (Mt 13,3; 8,20). Troufli si i odstrčení a všelijak vadní, co jich tenkrát bylo zvyklých držet se stranou na žebrotě, a on si jich všímal. Dokonce úspěšně léčil. Rozkřiklo se o něm, že vrací zdraví tělu i duši. Šli za ním ti, s nimiž ostatní skoncovali, i pro mizeru měl naději: „Hřích přece není na doživotí.“ (Mt 9,6) Lidí se to zmocňovalo: „Poznáte pravdu a pravda vás vysvobodí“ (J 8,32). Stal se událostí, zjevením.

„Pojďte ke mně a odpočinete si“ (Mt 11,28), říkal udřeným a ztrápeným. „Proč ne? Za pokus to stojí.“ Lidem s ním bylo dobře. Míval kolem sebe zástupy.

„Podívejte se na mě a spatříte toho, který mě poslal. Kdo vidí mne, vidí Boha“(J 12,45;14,9).

„Neslýchané! To sis dovolil dost!“ mračili se ti, co měli zbožnost v popisu práce: „Platí a vždycky platilo: Na nás se dívej! Na nás je vidět, co chce Bůh. Odkdypak má Hospodin zalíbení ve všivých žebrácích? Ví, co dělá, když hříšníky nešetří. V nás má zastání. Mojžíš se Zákonem jde s námi. I proroci kárají tu sebranku a hrozí...“ A tak trestali (J 9,34), ale líp nebylo.

Stále víc lidí odcházelo za tímhle z vesnice, který říká Bohu Otče, ačkoli přišel na svět v Josefově tesařství do obyčejné rodiny, jak ji znali (J 9,34). Pro všechny učiněná návštěva Boží: Veselí se s profláknutým Zacheem (L 19,1nn), ani za Alfeova Léviho, na cle kde koho odírajícího, se nestydí (L 5,27nn). U Šimona farizeje jí s požehnáním chléb, ale zatrne ti, že snad vidí do toho, co pod pobožností skrýváš. I bez řečí má jasno, co a jak, co ano, co ne... (L 7,37-48).

„Poslyšte, není on Eliáš? Oživlý Jeremiáš nebo jiný z velkých proroků? Že by králův opovědník Křtitel z mrtvých vstal?! Svede snad Mesiáš, kterého čekáme, víc než tenhle

Dokončení na str. 2

Jak slavit Velikonoce?

„Ty nebudeš na Vánoce doma?“ v onom prosincovém čase, v těchto letech ne příliš často zasněženém, se občas taková otázka ozve. „Na Vánoce já chci domů“, tak to zpívá Hana Hegerová a totéž většina z nás i cítí. Myslím, že nejen nás, o nichž noviny píší jako o Češích, kteří vypili tolik a tolik piva, snědli tolik a tolik špekáčků atd. Rodinné krby v té zimě vábí a my, kdo nejsme sami, bychom měli aspoň vzdáleně tušit, že leckdo by rád trochu toho tepla, ač není přímo příbuzenské!

A Velikonoce? To už se hlásí jaro, láká ven hřejivou překotností!

Někam vyjít, když ne zrovna vyběhnout! Něco změnit!

Velký Pátek! pořád ještě nový svátek, pak klidná Bílá Sobota, v katolickém či pravoslavném prostředí korunovaná Slavností Vzkříšení. Docela škoda, že nic takového v protestantském prostředí nevedeme. Pak rovnou ona neděle, a často bývá slunečná, s písní Buď tobě sláva!

A myslíte, že bezpečně vím jak slavit? Příliš ne.

V Horní Čermné, což je nedaleko Lanškrouna, si zvykli prodloužit sváteční naladění ranním čtením z Písma ještě na Hod Boží velikonoční. Jediným komentářem k textům o z mrtvých vstání je hudba: Varhany, violoncello, housle, jindy též zazní sólová píseň. Podle toho, kdo se zrovna na tamější múzické faře vyskytuje. Příjemná meditativní slavnost v kostele, kde, i přes topení v lavicích, nebývá žádné teplo, jež by svádělo k usínání. Opravdu cosi duši oblažujícího! Pak jdeme posedět u různých dobrot a teplých nápojů, venku pobíhají koledníci, snažící se pošlehat každou ženskou sukni.

Tedy normální české venkovské Velikonoční pondělí. Ale přece čímsi ozvláštněné!

Nejen o Velikonocích denně kousek slavnostnosti přeje

Eva Budzáková

Velikonoční reflexe

Když mi bylo jedenáct let, poprvé mne překvapil dosud nepoznaný blažený pocit. Byla to hřejivá vlna vděčnosti, která mne zaplavila při myšlence na ukřižovaného Krista a jeho utrpení pro nás. Co ho to muselo stát, pomyslela jsem si, tolik bolesti... Byla Bílá sobota a věřící měli ten rok nově zakázáno vyjít jako každoroční velikonoční procesí z kostela. Byla padesátá léta. Nepamatuji si, jaké bylo tenkrát počasí, blížící se Velikonoční pondělí s barevnými kraslicemi a mrskutem mne nijak nevzrušovalo. Jen jsem tak sama stála a zpovzdálí kostela zkoumala, kde se ten hřejivý pocit ve mně najednou vzal. V životě pak přišel později ještě několikrát. Dotek Boží lásky, světlo prohlédnutí a nového poznání, nesamozřejmost milosti.

O Velikonocích již sluníčko začíná hřát, jaro je na spadnutí, kolem nás bzučí první probuzené včelky, zelené rostlinky budují svá příští okvětí a připravují pestrobarevný majáles květů, plodů i vůní. Příroda je mocná čarodějka, tvrdí mnozí slovutní mistři pera a slaví Velikonoce jako svátky jara. Ten, který mistruje přírodu i slovo, ví své… Celý vesmír je jedno jeho mistrovské dílo. Až po tu poslední rostlinku, kvíteček, buňku i atom. Jako dobrý Hospodář bdí nad svým stvořením a není mu lhostejné, když silnější utlačují slabší a bezbranní přicházejí o místo na slunci.

My lidé, jsme málo odolní vůči svým nedobrým sklonům, svému sobectví a zlé vůli. Máme svobodu volby, ale pohnutky ke zlému jsou mnohdy lákavější a přirozenější. Vyhovět jim je také snadnější. Sebezápor se nenosí. Člověče, nevaž se, odvaž se, je heslo dneška. Odvaž se čeho? Odvaž se od lana, které tě drží nad propastí? Tam hrozí pády, zranění i záhuba. Záhuba a nepokoj jsou plodem hříchu. A sklon ke hříchu je naší dědičnou vybaveností. "Kdo mne vysvobodí z tohoto otroctví hříchu?", volá apoštol Pavel. "Chci činit dobré a dělám místo toho zlé…"

Rodiče se obávají, když jim odcházejí děti do světa. Rádi by je uchránili před pády a úrazy, úskalími, které v nevázané a sobecké společnosti hrozí. My sami si od našich negativních sklonů pomoci neumíme. Milující bývají schopni přinést veliké oběti pro své milované, málokdo však dá za druhého, je-li nutné jej zachránit, svůj život. Velikonoce jsou realitou toho, že je tu někdo, kdo nás prohlásil za své milované a svůj život za nás opravdu dal. Realitou toho, že nebeský Otec připravil svým dětem cestu záchrany, odpuštění a požehnání. Daroval jim život v plnosti, život, který smrtí nekončí.

Dokončení na str. 2

Z církví doma i ve světě

Zemřel proslulý fyzik Stephen Hawking, byl členem Papežské akademie věd

Ve věku 76 let zemřel 14. března britský vědec Stephen Hawking, který patřil mezi nejvýraznější teoretické fyziky současnosti. Svojí prací významně přispěl k rozvoji kosmologie a byl také úspěšným popularizátorem vědy. Ačkoliv se nikdy netajil svým ateistickým pohledem na svět, od roku 1986 byl členem Papežské akademie věd a během života se osobně setkal se čtyřmi papeži. Se Stephenem Hawkingem se jako první papež setkal v roce 1975 Pavel VI., který ho také ocenil zlatou medailí Pia XI. za přínos vědeckému poznání. „Máme radost, že můžeme ocenit pana Stephena Williama Hawkinga, jehož vědecké studie o vzniku ´černých děr´ si vysloužily mezinárodní věhlas ve vědecké komunitě. A jako výraz zájmu o váš duchovní život a život vašich blízkých vám udělujeme apoštolské požehnání," řekl papež Pavel VI. na závěr setkání v akademii. Naposledy se se Stephenem Hawkingem setkal v listopadu 2016 papež František. Během setkání mu požehnal a poděkoval mu za jeho práci v rámci Papežské akademie věd. Dále pak členy akademie ocenil za jejich přínos v oblasti ochrany životního prostředí a vyzval je k vytvoření nového modelu, který by řešil klimatickou krizi a její dopady na člověka.

RaVat

Z křesťanského tisku

Stovka českých katolíků, laiků, odeslala dopis papeži Františkovi poštou do Vatikánu. Signatáři dopisu žádají, aby úřadující kardinál Dominik Duka dosloužil o svých dubnových narozeninách, kdy mu bude 75 let. Přitom je na papeži, zda kardinálova resignace, jak se v daném věku vyžaduje, bude přijata, nebo bude jeho mandát ještě prodloužen. Důvodem ukončení mise má být dle žadatelů Dukovo sblížení trůnu a oltáře, příklon k nacionalismu, striktní stanovisko ohledně rozvedených a znovu sezdaných katolíků aj. Souběžně někteří čeští politici se ohradili proti dopisu skupiny katolických laiků papeži Františkovi. Podporu kardinálovi Dominiku Dukovi vyjádřili také prezident Zeman i exprezident Klaus, který dopis označil za udavačský. Miloš Zeman napsal dokonce papeži osobní dopis ve prospěch kardinálova setrvání v úřadě. Causa již žije svým vlastním životem. Následně se zformovala iniciativa „antidopisu" na pomoc kardinálu Dukovi, jenž získal značnou podporu.

* * *

Ve spolupráci s Katolickou teologickou fakultou University Karlovy probíhá v Ruzyni od roku 2009 bakalářské studium teologie. Fakulta nabízí studium prostřednictvím Vězeňské služby po všech mužských věznicích v republice. Kdo o obor projeví zájem, musí získat souhlas Vězeňské služby a projít fakultním přijímacím řízením, které probíhá přímo v Ruzyni. Když zájemce uspěje, přestěhuje se do pražské věznice na celou dobu studia. Může si pak určit, zda to dotáhne až ke státním bakalářským závěrečným zkouškám a zvýší si tak kvalifikaci, nebo studium ukončí před tím a získá alespoň certifikát o absolvování kurzu celoživotního vzdělávání.

* * *

V Pensylvánii došlo letos v březnu k prazvláštní svatbě církve „Svatyně světového míru a sjednocení". Údajně její členové budou „pást a rozbíjet jako hliněné nádoby" (Žalm 2). Mají být inspirováni knihou Zjevení. Jednalo se o obřad, při němž si 250 párů obnovilo manželský slib. Přitom bylo požehnáno jejich poloautomatickým zbraním, které měli při ceremonii sebou. Pušky měly být nabité. Nevěsty v bílém, ženiši v černém s motýlky. Cítí se být povoláni použít „sílu železné hole ne proto, aby utlačovali, jako se to děje v satanských církvích tohoto světa, ale aby pomáhali Božím dětem".

(kar)

Hle, člověk

Dokončení ze str. 1

člověk?" (Mt 16,14 J 7,31).

„Tak dost!" rozčílil se nejvyšší kněz, a radní pustili do světa fámy: „Kdo ví, co za tím je. Sobotu nesvětí, ruce si nemyje, chrámu si neváží a sotva kdy se postí. Že před ním couvají ďáblové? (Mt 9,34) Právě takhle se kníže temnosti předvádí. Ještě že do toho vidíme! Běda kdo mu naletí! Smrtelný mezi smrtelníky dělá se Bohem, a vy nic?! Nechápete? Nedochází vám že se rouhá? Poslyšte, co na to Mojžíš," (J 10,33) strkají lidem pod nos kamení: „Pryč s ním!" (Lv 24,11) A nic. „Lůza zlořečená (J 7,49), odjakživa jdou po krvi a najednou nezájem? Přitroublí, Zákona neznalí, povedená stafáž samozvaného Mistra! Inu jaký pán, takový krám. Leč všeho do času, spasiteli! Každý je na prodej i takový, co se s tebou modlí, a půjdem najisto."

Podali si ho v noci a kdopak ráno riskne, že ho v tom semelou! „Tak vidíš, blázínku, a kdepak zůstal ten tvůj Otec? A parta směšných nohsledů z Galileje? Ani neceknou, když Mistru mocného slova i skutku takhle došel dech..."

Nedohledná hlubokost propasti; hrůzu, kterou na sebe vzal, nedomyslíš. Nenaložil sis příliš, Bože? Milého Syna moří a týrají lidi otrlí hříchem světa. Není ti líto, žes učinil člověka? (Gn 6,6) Příliš definitivní je smrt, aby ji kdo dokázal vzít zpátky. Že třetího dne vstane a tenhle sešup do pekel zastaví? Kdo tomu uvěří? Sotva kdo z těch kteří ho nepřijali; ale jsou v koncích i ti, které jsi mu dal, Otče. Je po nich, jestliže ho slávou obestřeného nepotkají...

A tak spolu s ním i je Bůh ze smrti znovu stvořil. Znovu zplodil do živé naděje ke spoludědictví v odvěké Synově skutečnosti SLÁVY, v níž ho spatřili (1 P 1,3.4). Jeho zmrtvýchvstáním, viděním jeho SLÁVY se staré, ustrašené, nerozumějící, malověrné učednictví jako ze skořápky vztáhlo k životu smrtí zjevenému, hojnějšímu, věčnému (1 P 1,3-4; J 17). Ale co my, kteří jsme neviděli? Jak nás promění zmrtvýchvstalý Pán k bytí s Bohem? Nás a všechny, jimž nezbývá, než skrze jejich svědectví uvěřit? (J 17,20)

Nuže Duch toho ŽIVOTA (Ř 8,2) nás nenechá jen věřit dávnému příběhu mezi příběhy, ale obrací nás a osměluje k živé víře v něho: „Srdcem k spravedlnosti, ústy k spasení." (Ř 10,10)

Geniální francouzský matematik a fyzik Blaise Pascal (1623 - 1662), po svém obrácení 1654 port-royalský samotář a jezuity nenáviděný jansenista, uvěřil, že není odbytých záležitostí před Bohem. Neminuly, nezapadly do vzpomínek skutky jeho milosrdenství a záchrany, aby se jejich památka mohla stát zbožím v církevní pozlacené čekárně na budoucnost, nabídkou v domě kupeckém, kde kvete předprodej pořadí do spásné destinace Páně.

Jakkoli slavně usedl Kristus po pravici Otce v nebesích, Blaise Pascal ho vídá „v agonii až do konce věků" (Myšlenky, Praha 1937). Nemylme se, drama trvá. Nepravostí rozmnožujeme jeho trápení a bolest (Gn 6,6). V krajnosti Božího DNES je svět, který miluje, v koncích. Vždy na konci věků, jako byl tenkrát. Ne z prvokřesťanského zmýlení, jak se někdy hodnotí vypjaté očekávání Božího jednání. Končíme. Hyneme se svými sny a žádostmi. Po jednom? Po stovkách? Po tisících? „Váš čas vždycky je hotov" (J 7,6). Odcházíme a děje se soud. SOUD jako diagnóza. Přišlo světlo na svět. Přišlo v naději, že se KAIROS té krajnosti Boží ještě prolne s něčí časností k záchraně; k zázraku obrácení, k resuscitaci člověka k životu věčnému.

V tom světle se účastníme Kristova vzkříšení: „SLÁVU, kterou jsi mi dal, Otče, dal jsem jim, aby byli jedno jako my." (J 17,22), modlil se před smrtí. Čím se vzájemně lišíme a co by rozdělovalo, činí naděje té SLÁVY (Ř 5,2) vedlejším. Povstali jsme s Kristem (Ko 3,1) a existujeme v jeho světle. V jeho světle spolu komunikujeme, a jeho krev, jeho faktická bolest, nás nenechá vůči hříchu lhostejnými (1 J 1,7). Že by tohle bylo tmelem jednoty? Jak se známe, byl by to zázrak. A vskutku jedině zázrakem, mocí a optikou Kristova vzkříšení, se stáváme svatým shromážděním. Milování, kterým ho Otec miloval, je v nás i ON, živý oslavený Pán, v nás (J 17,26).

A přitom kdykoli jíme ten chléb a kalich Páně pijeme, každý sám sebe v pokání zkoušíme přítomnou, v Bohu aktuální jeho smrtí (Zj 5,6), kterou zvěstujeme, dokud nepřijde (1 K 11,26.28.).

Jmenovitě, po jednom, adresným oslovením a setkáním koná Bůh spásu světa. V písni „Pane, jenžs mne koupil sobě..." se Pascalův o málo starší vrstevník, běženec třicetileté války, Jan Amos Komenský, modlí k trpícímu Kristu: „... ať víc nekřižuji tebe, dej mi k tomu pomoc z nebe." („Praxis pietatis" 1641)

Amen.

Samuel Jan Hejzlar

Moje víra

Víra, která má kořeny v lásce, je hybnou silou života a má zázračný vliv na duši – řekl mi kdysi dávno bratr kapucín – taková víra nás táhne z nížin do vysokých hor, odkud můžeme už nyní zahlídnout zaslíbenou zemi a osvítí nás poznání pravdy, bez níž se věřit nedá. – Čas od času si vzpomenu na dobrosrdečného mnicha, u něhož mě okouzlovaly řemínky na sandálech, hnědá kutna s kapucí, převázaná bílým provázkem, zvaným cingulum, ale především úsměv na jeho rtech, které tiše odříkávaly modlitby ze žaltáře, abych si mnohem později uvědomil, jak pravdivá byla ta slova o víře právě v jeho laskavém podání, protože víra žije, prospívá a roste v lásce, ale to jsem už musel pochopit sám, že víra bez dobrého srdce je výstavní dům bez oken, krásná loď na suchu a drahým kamením roubená studna bez pramene.

Lidská povaha je od nepaměti stále stejná – tvrdil bratříček kapucín – a mýlí se ten, kdo ji chce bez lásky šlechtit, modernizovat a měnit, transponovat, komplikovat a převádět do cizích termínů – a vyprávěl příběh o studentovi, který sháněl v knihkupectví nějakou novější knihu o anatomii a smutně odložil nabízené publikace – Tyhle jsou staré nejmíň deset let. – A prodavač mu pravil – Milý pane, v lidském těle za posledních tisíc let žádné kosti nepřibyly. – Ani k lidské povaze za tisíce let nic nepřibylo – dodal můj učitel.

Chybu je tedy marné hledat ve způsobu víry nebo v náboženství, ale najdeme ji v lidském srdci, v němž ustydla láska, neboť ztracený cit nahrazujeme množstvím slov a prázdných modliteb.

A kdo čte Bibli se srdcem otevřeným sám brzy uvěří, že cílem všeho stvoření je milování živých bytostí, které se poznávají a přijímají a ztotožňují a ve víře spolu stoupají na vysoké hory, odkud mohou zahlédnout zemi zaslíbenou, a na těch výšinách se jim otevírá pohled na stvořené světy, kterým předcházela láska Tvůrce, aby se nyní, po stvoření Země, i mezi námi uskutečňovala láska. A až se z božského pramene naplní všechna srdce lidská, stvoření ustane a láska bude navěky – tak tuhle pravdu v sobě nesu a nic na ní nechci opravovat a natož měnit; došel jsem s ní až k vám, přátelé v lásce zakotvení, stoupající k horám, ve snaze svou námahu za pravdu víry směnit.

Jan Schwarz

Velikonoční reflexe

Dokončení ze str. 1

Pročítáme-li si velikonoční události od Exodu ve Starém zákoně až po Ježíšův příběh, vidíme, jak je Bůh k hříchu nesmiřitelný. Svatost se prostě s hříchem nespojí. Vždy je tu oběť, krev, utrpení, Boží hněv a odpor. Zlu se musí odejmout působivost skrze živé údy. Zastavit jeho infekci. Zkázonosné viry nemoci je přece také třeba umrtvit, aby nás nezničily.

Bolí nás smrt obětovaného zvířete, bolí nás smrt Syna člověka. Možná, že si starozákonní člověk uvědomil, že svým hříchem může za utrpení živého tvora a bylo mu ho líto. Měl by pádnější důvod krotit svou hříšnost. Realitou však je, že lidské viny stály umučení Božího syna. Čteme-li o velikosti Kristova utrpení, zaráží nás, jaké krutosti jsou lidé schopni. Divíme se, že to všechno přišlo od nich namísto vděčnosti za mnohá prokázaná Ježíšova dobrodiní. Lze to sledovat již od narození Božího dítěte: "Není tu místo pro tebe" zní z Betléma. Vzápětí tam Herodes vyvraždí všechny narozené chlapce, aby si pojistil svůj trůn. Farizeům Ježíš také očividně vadí, nechtějí přijít o své prioritní postavení a plánují jeho popravu. Učedníci tvrdě spí, když Ježíš bojuje rozhodující životní zápas v Getsemanské zahradě. Při zatčení jej opustí, jeden ho zradí, druhý zapře. Když vidím v chrámech obrazy znázorňující čtrnáct zastavení Ježíšovy trpitelské křížové cesty, neubráním se jinému pohledu. Představím si na obraze, na místě zmučeného Krista prázdné bílé místo. Prostě jen bílou siluetu a na ní slovo BŮH. A řeknu si, tohle všechno učinili lidé Bohu. Toto všechno si Bůh nechal od svého tvora líbit. Odmítání, křivé obvinění, výsměch, poplivání, bičování, svlečení z oděvu, rány, naložení břemene i trnové koruny, hanu i popohánění, urážky, proklání hřeby i kopím, kříž a zabití. Pak uložení do hrobu a následné zavalení hrobu velikým kamenem, aby tam už zůstal navěky. A když přišlo zmrtvýchvstání, tak se bude tvrdit, že je to lež. Nedělá toto většina lidstva Bohu dodnes? Nevysmívají se a neuráží jej, jak v minulosti, tak v přítomnosti, mnozí ? "Jiným pomáhal, sám sobě nemůže", znělo tehdy z lidských úst pod křížem. Ano, Bůh si nemohl pomoci, jeho láska k nám otevřela naplno svou náruč. "Otče, odpusť jim, vždyť nevědí co činí", zazněla odpověď z úst Krista křižovaného.

Obrazy křížové cesty mi evokují ještě další neobvyklý pohled. Na Ježíšově postavě vidím nápis HŘÍCH, nebo hříchy. Vždyť Ježíšovo tělo bylo na Golgotě učiněno hříchem, ačkoliv byl naprosto nevinný (Ř 8,3). Tehdy na něm spočinula vina nás všech, všechny hříchy, co byly kdy na světě spáchány. Stalo se tak dle Boží vůle. Bůh sám se ujal našeho vysvobození z otroctví hříchu. Tenkrát, před dvěma tisíci lety na Golgotě, byl hřích jako faktum, Ježíšovou smrtí zabit a zmařen také. Nyní je paralyzován a ztratil už svou moc i dopad.

I my můžeme s vlastním hříchem nakládat tak, jak zacházeli zákonníci se zločincem. Přibít mu, obrazně řečeno, jeho živé údy na dřevo. Zabít ho, a tak zbavit vší aktivity. Nebo odsoudit a zavřít na doživotí do vězení. Nemáme-li takovou sílu, což při vší upřímné snaze nemáme, odvrácením se od hříchu a vírou i přivlastněním si Kristovy zástupné oběti, se dílo záchrany a spásy při nás uskuteční. Přijměme to jako realitu. Velikonoční zabitý beránek, jehož krví potřel starozákonní izraelský lid veřeje svých dveří, zastavil ruku anděla smrti a lid vyšel živý a svobodný z Egypta do země zaslíbené. Velikonoční ráno vstal z hrobu Boží beránek - Kristus, živý a oslavený. Odplata za hřích-smrt ztratila svou moc, Boží hněv nad naším hříchem byl díky Ježíši Kristu usmířen.

Boží dílo naší záchrany a spásy je velkolepé. Platí pro každého, kdo jej ve víře přijímá. Vyjděte z Egypta, vyjděte z otroctví hříchu, vyzývá nás Boží slovo. Před vámi je země zaslíbená. V obrácení a ztišení bude vaše spása, v klidu a důvěře vaše vítězství. (Iz 30,15) Je dokonáno, neboj se.

Marie Plotěná

Kristova záchranná potupa

První příjemce listu Židům vyznačuje malátnost a únava i zklamání. Situace křesťanů není nijak snadná. Patrně i proto pošilhávají adresáti po cestě zpátky; po návratu do synagogálního společenství, do kultické a občanské zajištěnosti. Vždyť židovství skýtá v dané situaci i vnější ochranu před ohrožením.

Z celého listu zaznívá nepřeslechnutelný důraz, že ještě nejsme v nové zemi zaslíbené, v nebeském království. Církev je stále putující lid. A ten je teprve na složité cestě do věčné vlasti. Viditelná proměna světa, stejně jako i mého a našeho postavení, tu rozhodně ještě není. Jak udržet pořádně dlouhý dech a nerezignovat? Ano, i my míváme leckdy „zemdlené ruce a klesající kolena" (Žd 12,12). Vždyť křesťanství, opravdové vyznávání Ježíše Krista, může s sebou přinést a přinášet leccos nepříjemného a nepopulárního. Není snadné mít odvahu k vědomé jinakosti, kterou značná většina okolí nepochopí. Je možné se prosadit nenásilím, slušností a láskou? Žít skromně a nenáročně?

Cudná a střízlivá církev ví, že má stále čekat. A to trpělivě a v důvěře. Evangelium zvěstuje Ježíše Krista, který skončil neslavně na kříži, „venku za branou". Tato skutečnost se leckomu nelíbí a stává se kamenem úrazu. Jak věřit v toho, pro něhož není ve světě místo na výsluní? Bez trpícího, ukřižovaného Krista, se však církev nikdy neobejde. V něm je pravý zdroj a zřídlo spásy. Církev není věrna svému poslání, pokud se její hodnotový systém bude krýt s tím, co se zrovna a všeobecně „nosí". Nemusí mít ani mindráky, jestliže v tom a onom nestačí držet krok s dobou a jejími trendy.

Kristus není u těch a s těmi, kdo jsou dobře zajištěni, a kdo se i domnívají, že jimi už nemůže nic otřást. Není ani s těmi, kdo se zabývají sami sebou a do nekonečna pitvají své nitérko. „Ježíš trpěl venku za branou". Popraviště bývala mimo město. Nejen v Jeruzalémě, ale i v naší zemi. Kdo takto umírá, nemá už zřejmě nárok na život. Není pro něho místo v řádné společnosti. Pro leckoho jde opět o pádný důvod k tomu, aby se od Ježíše odklonil a nevěnoval mu nadále pozornost. Chce přece mocnějšího, slavnějšího a vítězného Pána! Copak se má ve víře upínat k tomu, který skončil v bolestech a osamění „venku za branou"?

Moderní myšlení rádo popírá nutnost smíření, potřebu oběti. Copak není v Boží moci a kompetenci, aby odpouštěl provinění „jen tak", a beze všeho dalšího? Nestačil by jeden rázný škrt, aby se odstranilo vše, co nás tíží a sráží, co nás staví před Bohem do nepříznivého světla?

V oběti za smíření člověk s lítostí uznává i přiznává, že se provinil. Je si vědom svého selhání. Obětní starozákonní zvířata mají zástupný význam. Ukazují nejen dál, ale také i dopředu. Až k té rozhodující oběti, k Velkému Pátku, k oběti „venku za branou". Naším oltářem je Golgota. Obětí je Ježíš. Dnem smíření je Velký Pátek. Ježíš je ovšem nejen oběť, ale je i „mocný velekněz", který vstoupil až před Boží tvář. A zde se přimlouvá, oroduje za nás. A my se smíme – díky němu – odvážit vejít „do svatyně cestou novou a živou, kterou nám otevřel zrušením opony – to jest obětováním svého těla" (Žd 10,20)

Křesťan radostně i vděčně vyznává, že je díky golgotské oběti očištěn. Konflikt, roztržka, stav nepřátelství s Bohem je odstraněn. Odcizení je pryč. „Krev kříže všecko obmyla a staré věci zrušila". Tak vyznáváme ve známé a zpěvné písni.

Ten, kdo zemřel za hradbami svatého města, chce patřit všem. Není tu jenom pro nějakou úzce vymezenou elitu, pro nějakou výjimečnou skupinu. Nikdo si totiž nemůže sám připsat k dobru, že se stal křesťanem. Copak je jeho zásluha, že vyrůstal ve věřící rodině či se setkal s věrohodnými křesťanskými svědky a jejich postoji a projevy? Dveře jsou a zůstávají otevřené i pro ty druhé. Křesťanem může být nejednou i ten, kdo dnes nechce mít s vírou zhola nic společného. Copak nedochází k zázrakům i tohoto druhu?

Jistě – církev má určité dané hranice a mantinely. Není proto lhostejné, jestli se k ní někdo hlásí nebo ne. Je přímo životně důležité, komu kdo patří. Zde je nicméně třeba dodat: Jen sám Bůh ví, kdo je „uvnitř", a kdo je naopak „vně". Tiší v zemi se neprojevují hlasitě, neužívají ani vyznavačsky silná slova. Nicméně – jsou přímo solí země.

Máme jít za svým Pánem, a to i všelijak klopýtavě. A to znamená: jít až „za hradby". Tato cesta nebývá snadná. Copak nemívá člověk o Bohu mnohem vzletnější představy? Nemá být Bůh zachráncem života, garantem, zárukou toho a onoho zdaru, dárcem zdraví, štěstí i prosperity? Místo toho je to kříž, znamení hanby a potupy. Kdo se na něm pohoršuje, míní, že právě kříži měl Bůh zabránit. Kdo však vyznává Ukřižovaného, vidí všechno docela jinak. Bez kříže totiž není smíření, ani spasení. Díky Golgotě smíme přistupovat k Bohu směle a v dětské důvěře.

Jaroslav Nečas

Co odpovíme?

V ten den přistoupili někteří farizeové a říkali mu: „Odejdi a běž odsud, protože Herodes tě chce zabít." Řekl jim tedy: „Jděte a řekněte té lišce: „Hle, vymítám démony a uzdravuji dnes i zítra a třetího dne dokonám. Dnes, zítra i pozítří však musím být na cestě, protože není možné, aby prorok zahynul mimo Jeruzalém. „Jeruzaléme, Jeruzaléme, který zabíjíš proroky a kamenuješ ty, kteří jsou k tobě posíláni! Kolikrát jsem chtěl shromáždit tvé děti jako slepice shromažďuje svá kuřata pod křídla, ale nechtěli jste. Hle, váš dům se vám zanechává pustý. Ale říkám vám jistě, že mě už neuvidíte, dokud nepřijde čas, kdy řeknete: „Požehnaný, který přichází v Pánově jménu." **L 13,31-35**

Možná, že si po přečtení tohoto biblického úryvku pomyslíte: *„Proč Ježíš něco vyčítá farizeům, když ho přišli jen varovat?"* Jenže, takto naivně to někdy mohou vidět pouze lidé. Boží syn totiž zná i skryté myšlenky. Dobře ví, že se zákoníci bojí. Najednou přišel někdo, kdo dokáže uzdravovat, vyhánět démony a vyučovat ve jménu jejich Pána a to všechno bez jejich souhlasu. Žárlí a bojí se o svou moc, prospěch a společenské postavení. Nejraději by Krista předali světské spravedlnosti hned, aby se ho zbavili. Napřed to však zkouší lstí. Potají si přejí, aby se nezvaný Mistr ulekl a svůj boj vzdal sám od sebe.

V podobné situaci se můžeme ocitnout i my. Jsme horliví, plní Ducha, říkáme lidem Pravdu, ale jakoby se od nás začali naši známí odvracet. Často říkají: *„Nám nevadí, že jsi věřící, my jsme tolerantní. Jen by ses mohl přestat pořád modlit a zpívat ty své náboženské písničky. Jinak si budou myslet, že jsi blázen!"* Kdybyste někde potkali takové poradce, tak si raději zacpěte uši!

Kristus dobře rozpoznává faleš zrádných „příznivců", a proto nekárá bezbožného Heroda, ale přímo je. Usvědčuje je z jejich hříšných myšlenek a vyčítá jim jeden z největších hříchů. Zabíjení Hospodinových proroků a stavění se proti Boží moci. Na druhou stranu jim však naznačuje, že to s nimi nebeský Otec myslí dobře. Chtěl by je zahrnout láskou a vzít je pod svá ochranná křídla, tak jako se maminka stará o své malé broučky, ale oni nechtějí. Proto jejich duše zůstávají pusté do doby, než poznají, kdo je Mesiáš. Spasitel nezapomíná ani na proradného vladaře. Vzkazuje mu, ať se nesnaží, že uzdravovat a vymítat bude už jen dnes a zítra a pak že stejně zemře. Nesnaží se svou mocí bojovat proti hlavě státu a zároveň se jí nebojí. Ukazuje nám tím skutečnost, že máme stát pevně v Hospodinu a odevzdaně plnit jeho vůli podle hesla: *„Co se má stát, to se staň."* Křesťan má přijímat od Boha dobré i „zlé". Cesty Páně jsou nevyzpytatelné a náš lidský rozum nestačí na to, aby pochopil smysl všeho, co v životě zažíváme.

Ježíš nepláče jen nad Jeruzalémem, ale i nad námi. Také v Lounech a ve všech městech celého světa by ho nepřijali úplně stejně. Tyto události se odehrály v hlavním městě Judska proto, že Izrael byl vyvoleným národem. To však neznamená, že by byli Židé horší než my. Ba naopak, ani ti nejlepší z nejlepších neobstáli dokud byl svět pod Zákonem.

Pod tíhou dojmů z tohoto příběhu, bych si vás dovolil vyzvat k sebezpytování vlastního svědomí. Jak vidno, svět našich představ a tužeb se spolupodílí na formování našeho postoje k Ukřižovanému, který trpěl na kříži a prolévál svoji krev za nás, abychom byli osvobozeni z otroctví hříchu. Přetvářka a zlé úmysly jsou mnohdy příčinou naší duchovní prázdnoty. Stejně jako farizeové by kdekdo rád říkal Ježíši, co má dělat jen proto, aby mu nezasahoval do života a nebral mu jeho církevní pohodlí. Nechme se však raději svolat do shromáždění Božího lidu a zahalme se mocí Ducha svatého. Řekněme vnitřně své „ano" plné odevzdanosti Kristu a vydejme se na cestu věrných, upřímných a odevzdaných služebníků.

Ivo Kraus

Bizarní projevy v církvi

Tímto článkem chci odpovědět na dotaz jedné sestry, která má určitý problém s bizarními projevy v církvi. Ocituji větu z jejího dopisu: *„Dnes k nám do České republiky přijíždějí různí kazatelé s různým učením, projevy… Já nechci házet všechny do jednoho pytle a píšu to tak, že skutečně v tom nemusím mít moudrost, ale kladu si otázku, k čemu jsou různé fyzické projevy po vkládání rukou jako je třesení celého těla, škubání hlavou, padání, ztráta vědomí, různé hlasité projevy zvířecího zvuku – lezení po čtyřech s projevy jak pejsek."*

Rozpakům autorky dobře rozumím. A pokusím se dát radu, jak a proč se nepohoršit.

Bizár v Bibli

Předně je třeba zmínit, že určité bizarní projevy nacházíme i v Bibli. Snad nejvýznamnější je Boží příkaz Ozeášovi, aby si vzal za ženu prostitutku. Obávám se, že Ozeáš, který tento Boží příkaz poslechl, by byl z celé řady křesťanských sborů vyloučen. Tedy… pokud by nešlo o prostitutku, která činila pokání, což patrně nebyl Ozeášův případ. Příkaz Ezechielovi, aby si připravoval pokrm na sušených lidských lejnech (podařilo se mu je usmlouvat za kravince) zní neméně bizarně. Ostatně i příkaz Izajášovi, kterého Jan Karafiát označoval za „knížete proroků", aby chodil tři roky bosý a nahý, nám jistě také připadá hodně zvláštní.

Slýchal jsem častou námitku proti bizarním projevům, že nejsou biblické. Tento argument mi ale připadá chabý. Než dostal Ezechiel onen podivný příkaz, nebylo biblické ležet na zemi na boku a vařit si na kravincích. Pak už ovšem ano. Pokud bychom „povolené" projevy omezovali na ty, které jsou výslovně zmíněny v Bibli, daleko bychom se nedostali.

Bizár v dějinách církve

Většina amerických evangelikálů nedá dopustit na tzv. „Great Awakening" z poloviny 18. století, jehož protagonistou byl Jonathan Edwards. On sám nikdy k žádným projevům nevyzýval, ale četl jsem, že po jednom mocném kázání ležela jeho manželka na zemi v jakémsi transu po 24 hodin. A pokud čteme o různých probuzeních, zpravidla na nějaké bizarní projevy narazíme.

Má osobní zkušenost

Kdo mě zná, ví, že nejsem emocionální člověk. Poprvé jsem nějaké bizarnější projevy – byť šlo o pouhé padání – zakusil při první návštěvě Maheshe Chavdy v České republice. Bylo to nedlouho před pádem komunistické vlády v naší zemi na shromáždění v metodistické modlitebně v Praze v Ječné ulici. Byl jsem na pódiu spolu s Maheshem Chavdou. Když se po kázání začal modlit za jednotlivé lidi, někteří padli na zem. Přiznám se, že jsem to vnímal s krajní nelibostí. Nicméně šel jsem se modlit do jiné části přeplněné modlitebny a k mému překvapení padla jedna sestra, které jsem se jenom velice lehce dotkl – jsem si jist, že jsem ji nijak netlačil.

Dobrá, to by se dalo vysvětlit davovou psychózou. Toto byl pouze počátek mých střetnutí s bizarními projevy.

Mnohem důležitější pro mě byla návštěva v Torontu v roce 1995, kdy probíhalo tzv. „Torontské požehnání". Na shromáždění, kde bylo přes tisíc lidí, mne shodou okolností vyzval kazatel, abych přišel na pódium (byl jsem tam tehdy jediný z České republiky). Ptal se mne, proč jsem do Toronta přijel. Jelikož většina návštěvníků byli vyhořelí pastoři z USA, cítil jsem se tak trochu mimo „hlavní proud". Odpověděl jsem, že nemám žádné osobní problémy, a že mi jde čistě o to, přivézt probuzení do České republiky. Kazatel začal znovu kázat a říkal, že Bůh někdy s lidmi udělá něco zcela jiného, než čekali. Mluvil ještě asi dvacet minut a pak na mě vložil ruce. Padl jsem na zem a ležel jsem tam asi půl hodiny. Kolem mě probíhala asi vzrušující a patrně docela hlasitá mela, ale já jsem byl v úplném tichu a jednal se mnou Bůh. Velmi, velmi osobně. Mluvil se mnou o mém vztahu s mým pokrevním otcem, kterého jsem viděl jedinkrát v životě, když mi bylo 33 let. Tento muž zemřel pět let předtím, než jsem jel do Toronta, ale můj vztah k němu nebyl vyřešen. Nebudu popisovat podrobnosti, co mi Bůh říkal, ale nikdo mě nepřesvědčí, že v Torontu tehdy nejednal Bůh. Přinejmenším se mnou.

Přitom se tak dály i věci, které se mi pranic nelíbily. Různé bizarní projevy tam byly, a pastor John Arnott se svým týmem se je snažili minimalizovat. Mluvil jsem později s jedním americkým pastorem, který nějakou dobu sloužil v České republice, a který Toronto navštívil vícekrát. Říkal mi, že s každou další návštěvou se dovídal o dalších a dalších regulacích. Pohoršlivé projevy zmizely, ale také probuzení pomalu vyšumělo. Přestože byla doba, kdy jsem se sám projevoval bizarně (šlo o ležení na zemi a nekontrolovaný smích), v zásadě tyto věci moc nemám rád. Ale postupně jsem nabyl svobody v přístupu k nim.

Jak se nepohoršit

Sestra, na jejíž dopis reaguji, vyjadřuje přesvědčení, že tyto projevy nedokazují Boží přítomnost, Boží jednání. Stoprocentně souhlasím. Dospěl jsem k názoru, že Bůh po mně nechce, aby se zúčastnil shromáždění, která mi nesednou, protože se tam takové věci dějí. Ale zároveň vím, že by se mu nelíbilo, kdybych odsuzoval jiné, kteří takové věci dělají. V takovém případě bych se mohl stát neplodným jako Saulova dcera Míkal, která pohrdla svým manželem, králem Davidem, když křepčil před truhlou. V církvi se budou dít věci, které nám nesednou nebo které nám připadají podezřelé. Na druhé straně nás nikdo nenutí, abychom se na nich podíleli. Klaďme si otázku: Chce po mně Bůh, abych se k těmto věcem vyjadřoval? Pokud někdo z nás pořádá nějaké shromáždění, pak za ně jistě nese odpovědnost. Dokud jsem byl pastorem, tak jsem se těmito otázkami musel zabývat, samozřejmě v součinnosti se staršími. Teď jsem zpravidla zodpovědný pouze za své kázání – tam, kde jsem pozván. Nemusím chodit na shromáždění, kde se dějí věci, ve kterých „nemám pokoj". Ale nejsem soudcem těch lidí, kteří je pořádají. Mohu poradit, když jsem tázán.

Tak radím: *Nechoďte na shromáždění, která vám „nesednou". Ale neodsuzujte bratry a sestry, kteří tam chodí. Jsou to Boží služebníci, nikoli vaši. Je to mezi nimi a Bohem. Když budete dělat věci, které vám nesednou, nebudete autentičtí. Když budete tyto věci odsuzovat, budete sudičští. Američané mají pro takové křesťany přívlastek „chosen frozen" („vyvolení, ale zamražení", tedy studení jako psí čumák). A pokud jste ve vedoucí pozici, nebojte se říci,* že něco *ve svém sboru – nebo na určitém konkrétním shromáždění – nechcete nebo naopak chcete.*

Dan Drápal

Velikonoční bohoslužby v některých pražských sborech

Bratrská jednota baptistů

Praha 3 – Vinohrady
Zelený čtvrtek – 18.30 h velkopáteční bohoslužba
Neděle velikonoční – 9.30 h velikonoční bohoslužba

Církev bratrská

Praha 1, Soukenická 15
Velký pátek – 10 h celopražské velikonoční shromáždění sborů CB
Praha 5, Smíchov, Vrázova 4
Velký pátek – 16.30 h křížová cesta na Petříně
18 h velkopáteční bohoslužba
Neděle velikonoční – 9.30 h velikonoční bohoslužba

Českobratrská církev evangelická

Praha 1, Kliment
Zelený čtvrtek – 18 h čtení pašijí v kostele
Velký pátek – 9.30 h + 18 h bohoslužby s VP
Neděle velikonoční – 9.30 h bohoslužby s VP
Praha 2, Vinohrady
Zelený čtvrtek – 18 h čtení pašijí (v 1. patře sborového domu)
Velký pátek – 9.30 h bohoslužby s VP
Neděle velikonoční – 9.30 h bohoslužby s VP
Praha 3, Žižkov I, Betlémská kaple, Prokopova 4
Velký pátek - 9.30 h společné bohoslužby s VP
sborů Žižkov I + II, Jarov, Vršovice
Neděle velikonoční – 9.30 h velikonoční bohoslužby s VP
Praha 3, Žižkov II
Zelený čtvrtek – 19 h pašije podle Marka
Velký pátek – 9.30 h společné bohoslužby s VP
Neděle velikonoční – 9.30 h bohoslužby s VP
Praha 4, Braník
Velký pátek – 17 h velkopáteční bohoslužby
Neděle velikonoční - 9.30 h velikonoční bohoslužby
Praha 4, Jižní Město
Velký pátek – 9.30 h pašijové bohoslužby
Neděle velikonoční – 9.30 h velikonoční bohoslužby
Praha 6, Střešovice
Zelený čtvrtek – 19 h pašije
Velký pátek – 9.30 h bohoslužby s VP
Neděle velikonoční – 9.30 h bohoslužby s VP
Praha 10, Strašnice
Zelený čtvrtek – 19 h bohoslužby se čtením pašijí
Velký pátek – 17 h bohoslužby s VP
Neděle velikonoční – 9 h bohoslužby s VP

Než bude čínským křesťanům zvonit hrana

Několik desítek účastníků měla akce na podporu čínských křesťanů, jimž české úřady odepřely azyl. Konala se 16. března v podvečer u památníku obětí totality v Praze na Újezdě. Uprchlíků se již dříve zastaly oficiálními prohlášeními české církve i některá média; toto setkání mělo ovšem vrchol ve společných modlitbách. Účastníci přitom nepamatovali jen na sedmdesát odmítnutých čínských uprchlíků (sedmdesátka sestavená z hořících svíček byla na jednom z podstavců nepřehlédnutelná), nýbrž i na další utlačované a pronásledované náboženské menšiny v pevninské Číně i na další nesvobodné Číňany. Vidět proto bylo i několik tibetských vlajek a jedna vlajka Čínské republiky (Tchaj-wanu).
Vědomí, že všichni pronásledovaní čínskými komunisty jsou na jedné lodi, bylo patrné i z toho, že farář Českobratrské církve evangelické Mikuláš Vymětal, který setkání vedl, předal hned slovo panu Hungovi. Pan Hung praktikuje duchovní cvičení fa-lun-kung v Česku zcela svobodně na rozdíl od tvrdě pronásledovaných praktikujících v Číně. V osobním rozhovoru po akci pan Hung svěřil, že stoupenci hnutí Fa-lun-kung to nemají lehké ani ve Vietnamu, odkud pochází, protože vládnoucí vietnamští komunisté i ve vztahu k hnutí Fa-lun-kung napodobují své čínské soudruhy. Po pozdravu herečky a aktivistky Táni Fišerové zmínil muslim Ondřej Adamík situaci ujgurských muslimů, žijících většinou v čínské provincii Sin-ťiang. Reformní Židovka Zuzana Schreiberová připomněla, že za druhé světové války se Peking stal útočištěm prchajících Židů. Za pouhé dvě generace se ovšem vztah Číňanů k náboženským menšinám radikálně proměnil. Dále krátce vystoupili českobratrský farář Tomáš Cejp, jeden z autorů Otevřeného dopisu předsedům obou komor parlamentu ve věci azylu čínských křesťanů, Jan Voves, člen Církve bratrské a jeden ze svolavatelů setkání, a Pavel Pokorný, první náměstek synodního seniora ČCE.
Již za houstnoucího deště četla Jitka Černošová 43. žalm z čínské Bible a týž žalm se pak společně česky modlili i někteří účastníci setkání. Společnou modlitbou byl také křesťanský Otčenáš. Píseň "Jednou budem dál" zpívali pak účastníci česky i anglicky. Farář Vymětal upozornil na zvony, které se na podporu čínských uprchlíků rozezněly z katolického kostela Panny Marie Vítězné a z evangelického kostela U Salvátora. Zvony budou provázet i další akci na podporu čínských uprchlíků, kterou farář Vymětal chystá na Zelený čtvrtek. Tehdy se tradičně zvoní hrana. Účastníci setkání si jistě přáli, aby hrana brzy nezněla i za uprchlíky.

Zdeněk Vojtíšek, Dingir

Judský prokurátor, vojáci, Ježíš a my

Drama Ježíšova procesu a následné popravy vrcholí. V podání Markova evangelia se vše sběhlo následovně: „Tu Pilát, aby vyhověl zástupu, propustil jim Barabáše: Ježíše dal zbičovati vydal ho, aby byl ukřižován. Vojáci ho odvedli do místodržitelského paláce, navlékli mu purpurový plášť, upletli trnovou korunu a začali ho zdravit: "Bud' zdráv, židovský králi!" Bili ho po hlavě holí, plivali na něj, klekali na kolena a padali před ním na zem. Když se mu dost naposmívali, svlékli mu purpurový plášť a oblékli ho zase do jeho šatů. Pak ho vyvedli ven, aby ho ukřižovali. Cestou přinutili nějakého Šimona z Kyrény, otce Alexandrova a Rufova, který šel z venkova, aby mu nesl kříž. Přivedli ho na místo zvané Golgota, což v překladu znamená *Lebka*.
Kdo byli aktéři posledního dějství? Je zde znechucený, pragmatický judský prokurátor Pilát. Vrcholný politik kdysi jak dnes. Podle evangelisty Jana si umyl ruce nad verdiktem, k němuž vmanévrován protistranou. Pokusil se třikrát změnit běh událostí, naposledy tradiční velikonoční amnestií a neuspěl. Dále již konají jím pověření prostí vojáci. Určitě dost sprostí a otrlí chlapi, zkušení ve svém řemesle. Pod rouškou cynismu se může skrývat drsné jádro. Ostatně i Himmler, určitě ne útlocitný, měl starost o své podřízené, vykonavatele masových vražd, aby se psychicky nepoložili. Pro vojáky našeho příběhu mohlo jít o jejich morbidní humor, jakousi „relaxaci", ohavnou kratochvíli. Samo předchozí bičování bylo v popisu práce žoldnéřů. Plivat na odsouzence, vysmívat se mu, bít jej do hlavy holí – hanobit jej dále fyzicky i trnovou korunou a purpurovým pláštěm - jako by je někdo navedl až do posledních detailů. To bylo již nad rámec zadání jejich úkolu. Svolali k tomu celou setninu, či kohortu (četu, rotu, oddíl; 100 až 600 vojáků), zde reálně spíše podstatně méně. Kraličtí kouzelně překládají: *„svolali všecku sběř"*. Drastická scéna neurvalých žoldnéřů získává i jiný kolorit, když centurio nejen na Pilátův dotaz potvrdil, že Ježíš je mrtev, nýbrž ještě předtím pod křížem řekl: „Ten člověk byl opravdu Syn Boží".
V ohnisku našeho zájmu je náhle Šimon z Kyrény, helenistický Žid. Nahodile se připletl do dění, když se vracel z venkova, možná z práce na svém poli, nebo měl namířeno do Jeruzaléma slavit velikonoční svátky. A náhle nese Ježíšův kříž.
Ježíš nebyl antický Atlas, či Herkules, český legendární Bivoj nebo Brunclík, germánský Siegfried, robotický Rambo, ani včera populární Batman. Zmučený Ježíš kříž sotva vleče. Římští žoldnéři, aby se nezdržovali, přinutili kolemjdoucího, aby jej odsouzenci nesl.
Pro lidového umělce to bylo příliš. Malba je k vidění v kapli luhačovického parku. Onoho Šimona namaluje, jak Ježíši kříž jen přidržuje. Maluje jinak, než tomu je v evangeliu. Má to ovšem hlubší symboliku. I pro každého z nás. Tu těžší část kříže nesl pro nás sám Pán Ježíš Kristus.

Jan Kašper

Zemřel evangelický farář Alfréd Kocáb

Ve věku 92 let zemřel 15. března Alfréd Kocáb, evangelický farář, chartista a někdejší člen Nové orientace, která byla neformálním teologickým proudem Českobratrské církve evangelické, jehož stoupenci se snažili nově formulovat teologická a eklesiologická východiska činnosti ČCE a zároveň aktivně zaujímat kritické postoje vůči společenským poměrům v socialistickém Československu.
"Byl to skvělý člověk, manžel, otec, dědeček a pradědeček. O jeho komplexní rozhled v oblasti historických, politických a duchovních souvislostí jsem se mohl celoživotně opírat", napsal jeho syn zpěvák a bývalý politik Michael Kocáb. "Alfréd Kocáb byl vzácný člověk, jenž o sobě prohlašoval, že má dvě srdce - katolické i evangelické. Každý, kdo se s ním setkal, byl osloven jeho laskavostí, velkorysostí a přátelským přístupem. Byl odvážným stoupencem svobody, člověkem bez ideologických předpojatostí", ocenil zesnulého na svém facebookovém profilu také kardinál Dominik Duka, který upozornil na to, že to byl právě Kocáb a jeho paní, kdo k nám přinesli znalost hnutí Taizé. "Měl jsem ho velmi rád, vážil si jej a v modlitbě věřím, že u našeho Pána nalezl stejně otevřenou náruč, jakou nabízel lidem kolem sebe", dodal Duka.

dle www.christnet.eu

Pozvánka

Ekologická sekce České křesťanské akademie zve k účasti na ekumenické bohoslužbě ke Dni Země, která bude v úterý 10. dubna 2018 od 18 h v pražském kostele Nejsvětějšího Salvátora (u Karlova mostu).
Kázáním poslouží prof. Pavel Hošek, Th.D., z Evangelické teologické fakulty UK, zpěvem pěvecký sbor Gabriel..

(JNe)

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

12/2018

11. dubna 2018 ✦ ročník 103 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde
25. dubna 2018

Z obsahu

* *Bohu díky, Samařanů je mnoho*
* *Herodes*

Poselství k neděli Misericordias Domini

Davidova úpěnlivá prosba
Žalm 6,3–4

Jenom několikrát v životě se mi stalo, že jsem z důvodu osobní krize celou noc nespal. Král David to zřejmě občas také prožil. Ne ten mladý hrdina, udatný vítěz nad Goliášem a miláček žen, ale zestárlý David, kterému se vrací hříchy jeho mládí - na rukou má mnoho krve – i nespravedlivě prolité -, a jehož přátelé i milované děti se navzájem nenávidí a vraždí. David už je smutný, starý, bezmocný král, který ví, za kolik z toho zla, které na něj přichází, si může sám. Jenže v depresi nekončí. Pokáním nachází novou cestu k víře a k Bohu a píše kající žalmy (tak to alespoň vidí církevní tradice). Mladým Davidem by chtěl být každý. Jenže co když je člověk v roli starého Davida?

Má duše je „náramně předěšena“ – zřejmě cítí niterné ohrožení, které se projevuje i fyzickými pocity - kosti mu „trnou děsem“. Snad je to popis rána po probdělé noci, kdy člověk skoro nedokáže vstát z postele.

Kdybych byl králem Davidem, možná bych ráno složil takový žalm, jako je ten šestý. Nejsem David, a tak ho mohu alespoň zazpívat. Je krásné ráno, které ukazuje, že milosrdenství Hospodinova je plná země (určitě na dnešní neděli Misericordias Domini), i když jsem zesláblý strachem i nevyspáním. Boha už se neptám „proč“, protože už v té ranní hodině nějak vím, jaké by zaznělo „protože“. Vím, za co si mohu sám. Nepotřebuji zdůvodnění, potřebuji uzdravení. Naopak, já říkám Hospodinu jedno „protože“. Volám k němu, protože ho potřebuji. Pomoz mi, protože jsem na dně. Kladu mu jinou otázku – do kdy? Kdy se ke mně vrátíš?

A najednou ráno v neděli Milosrdenství Hospodinova vím – Hospodin slyší mou prosbu, mou modlitbu přijme. Pokání Davidovo i moje po probdělé noci nekončí jásotem – na to už nemám sílu ani náladu, končí pro mě to ráno lépe, končí útěchou – Hospodin slyšel můj nářek, jsem jím znovu přijat, jsem jeho dítětem.

Mikuláš Vymětal
Českobratrská církev evangelická
Beroun

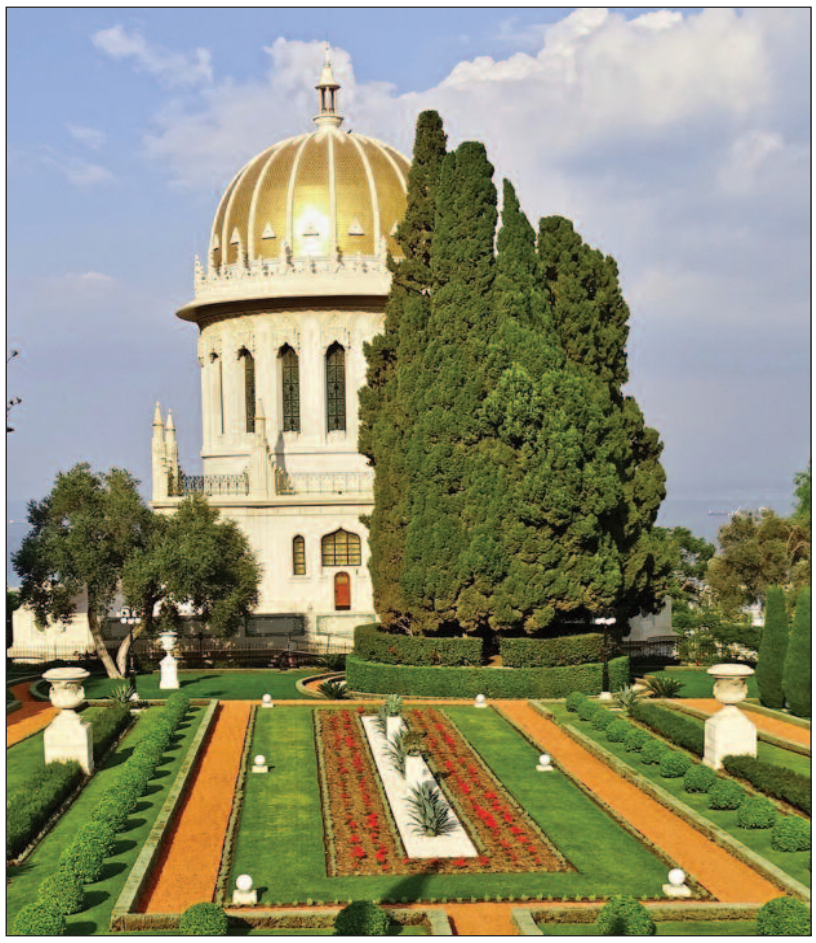

Blahoslavenství a běda

A když s nimi sestoupil, stanul na rovině, kde byl zástup jeho učedníků a veliké množství lidí z celého Judska i z Jeruzaléma a z přímořského Týru a Sidonu. Ti přišli, aby ho slyšeli a aby byli uzdraveni ze svých neduhů, i ti, kteří byli trápeni nečistými duchy. A byli uzdravováni. A všechen zástup se ho snažil dotknout, neboť z něj vycházela moc a uzdravovala všechny. Tehdy pozvedl oči na své učedníky a řekl: "Blaze vám chudým, neboť vám patří Boží království. Blaze vám, kteří teď hladovíte, neboť budete nasyceni. Blaze vám, kteří teď pláčete, neboť se budete smát. Blaze vám, když vás budou lidé nenávidět a když vás vyobcují a potupí a vaše jméno zavrhnou jako zlé kvůli Synu člověka. Radujte a veselte se v ten den, neboť hle, vaše odplata v nebi je veliká. Totéž přece dělali jejich otcové prorokům. Ale běda vám bohatým, neboť vy už máte své potěšení. Běda vám, kteří jste nasyceni, neboť budete hladovět. Běda vám, kteří se teď smějete, neboť budete truchlit a plakat. Běda vám, když o vás budou všichni lidé mluvit *dobře. Totéž přece dělali jejich otcové falešným prorokům."*

L 6,17-26

Dokončení na str. 2

Aktualita: Vzpomínková bohoslužba za zemřelé příslušníky Vojenské policie

Ve vojenském kostele Jana Nepomuckého v Praze se 15. března konala pietní bohoslužba věnovaná památce vojenských policistů Milana Štěrby a Jiřího Schamse z dnes již neexistujícího Útvaru speciálních operací (SOG) Vojenské policie zesnulých na následky útoku sebevražedného atentátníka v roce 2008 v afghánském městečku Gerešk.

Bohoslužbu sloužil kaplan Hlavního velitelství Vojenské policie major David Tomčík, duchovní Církve československé husitské společně s kaplanem Velitelství Vojenské policie Olomouc kapitánem Romanem Lukášem z Českobratrské církve evangelické.

Společně s ministryní obrany Karlou Šlechtovou a Náčelníkem Vojenské policie brigádním generálem Pavlem Křížem si smutnou událost připomněli kolegové, kamarádi i příbuzní obětí.

V průběhu bohoslužby zazněla modlitba Duchovní služby AČR za padlé a zemřelé a ministryně obrany zažehla svíci u desky s textem modlitby. Pietní atmosféru bohoslužby doplnila hudba žesťového kvintetu Ústřední vojenské hudby a nádherná duchovní píseň Svatý Michaeli, archanděli s varhanním doprovodem.

„Za svoji odvahu bránit život, svobodu a důstojnost druhých obětovali Bosna a Regi svůj život. Nutno dodat, že Regi bojoval nejen o život svůj téměř dalších sedm let, ale pomáhal i druhým,“ uvedla ministryně obrany Karla Šlechtová ve své řeči k přítomným.

* * *

• *V sobotu 17. března uplynulo deset let od tragické události, během níž v Afghánistánu přišel o život velitel skupiny speciálních operací policejních jednotek 2. kontingentu AČR SOG VP poručík i. m. Milan Štěrba zvaný „Bosna“. Zemřel na následky zranění utrpěných po útoku sebevražedného atentátníka v městečku Gerešk.*

• *Těžce zraněn byl i starší instruktor skupiny speciálních operací policejních jednotek 2. kontingentu AČR SOG VP štábní praporčík i. m. Jiří „Regi“ Schams, který po následujících téměř sedm let s následky zranění statečně bojoval. Po krátké a těžké nemoci zemřel 7. ledna 2015 v Praze.*

• *Poručíka i. m. Milana Štěrbu si rodina a přátelé připomněli i v sobotu 17. března v Malé Losenici na Žďársku, kde byla v budově bývalé školy odhalena na jeho počest pamětní deska.*

Roman Lukáš, foto: Josef Trnka

Vzpomínka na první republiku

Když nám přišla do redakce následující tisková zpráva, chvilku jsme zvažovali, zda je její otištění v křesťanském časopise vhodné. Chceme-li však důstojně připomínat 100. výročí vzniku samostatného státu, neměli bychom zapomínat, na jakých základech samostatný stát stál a zatím ještě stojí, a jaké principy existence tehdy (a snad ještě nyní) mu byly vlastní. Někteří lidé rádi připomínají, že naše republika tehdy byla vzorem tolerance a my bychom si přáli, aby tomu tak bylo i dnes.

(red)

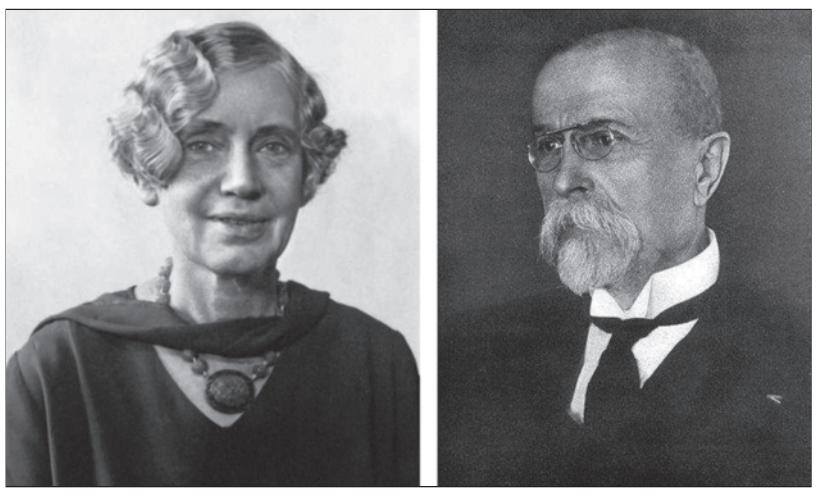

Přesně před 90 lety 20. března 1928 první československý prezident Tomáš Garrigue Masaryk poprvé přijal na Pražském hradě významnou americkou Bahá'il novinářku a esperantistku Marthu Root. Jednalo se o první z několika setkání prezidenta Masaryka s touto osobností. Dne 22. dubna 1936 udělil této novinářce šířící myšlenky humanismu a jednoty lidstva audienci také prezident Edvard Beneš. Oba prezidenti na těchto audiencích pronesli památné výroky o velkém významu Bahá'í učení pro budování mírového světa. O dané audienci u prezidenta republiky podaly stručnou zprávu i některé tehdejší významné české deníky - např. Národní listy, České slovo nebo Národní osvobození.

Tomáš Garrigue Masaryk a Martha Root na svém prvním setkání hovořili o míru, o cestách k němu vedoucích i o moderních Bahá'í mírových zásadách pro náš svět, jejichž další šíření prezident Masaryk na této audienci doporučil jakožto nejlepší způsob k prosazování světového míru. Konkrétně v této souvislosti uvedl: „Pokračujte v tom, co děláte. Rozšiřujte toto učení humanity a nečekejte na diplomaty. Ale je to veliká věc, že lidé na vlivných místech začínají mluvit o těchto univerzálních mírových principech. Jděte s těmito principy mezi diplomaty, do

Dokončení na str. 2

Z církví doma i ve světě

Mír v Sýrii i rozvahu v rozhovorech o KLDR žádal papež František ve velikonočním poselství

Konec "probíhajícího vyvražďování" v Sýrii či "ovoce moudrosti" pro osoby odpovědné za řešení diplomatické krize kolem KLDR. I tato přání ve Vatikánu vyslovil papež František ve velikonočním mírovém poselství před tradičním požehnáním Městu a světu. V projevu zmínil také konflikty v Jemenu, Jižním Súdánu či na Ukrajině. Z centrálního balkonu Svatopetrské baziliky prosil František o "ovoce míru pro celý svět, počínaje milovanou a sužovanou Sýrií, jejíž populace je vyčerpána válkou, která nemá konce". Papež vyzval všechny odpovědné politiky a vojáky, aby pracovali na okamžitém ukončení bojů, a umožnili tak návrat milionů uprchlíků. Poté přešel k Izraeli a žádal usmíření "ve Svaté zemi, stižené opět v těchto dnech otevřenými konflikty, jichž nejsou ušetřeny ani bezbranné osoby". Na Velký pátek při střetech izraelských vojáků a demonstrantů v palestinském Pásmu Gazy přišlo o život nejméně 15 lidí, čímž se tento den podle agentury AFP stal nejhorším momentem izraelsko-palestinského konfliktu od roku 2014.

František také podpořil dialog na Korejském poloostrově, který podle něj napomáhá rozvoji harmonie, a doufá že odpovědné osoby bude provázet moudrost a rozvaha. Nemělo by se podle něj zapomínat ani na konflikt v Jižním Súdánu nebo problémy ve Venezuele, kde oběti útlaku "žijí v jistém druhu cizí země uvnitř vlastního státu". Šťastné Velikonoce popřál věřícím na Svatopetrském náměstí už pošesté. Posluchače přitom vyzval, aby pomohli učinit přítrž "tolika nespravedlnostem" dnešního světa. Kromě již zmíněných ohnisek napětí hovořil také o Ukrajině, Jemenu a Kongu, ale také o širších problémech, jakými jsou hlad, nezaměstnanost, vylučování migrantů a uprchlíků v "současné kultuře plýtvání", obchod s drogami, bílým masem a moderní formy otroctví.

Na sobotní vigilii ve Svatopetrské bazilice papež jako obvykle vítal nové členy katolické církve. Mezi osmi pokřtěnými osobami byl také 31letý uprchlík z Nigérie John Ogah, kterého italský tisk označoval za "migranta-hrdinu" poté, co v září překazil Italovi ozbrojené přepadení římského supermarketu. Ogah zločince zastavil, když unikal z místa činu s ukradenými 400 eury. Protože v Itálii neměl povolení k pobytu, po příjezdu policie raději zmizel. Úřady jej ale na základě záběrů z bezpečnostních kamer našly a odměnily jej pomocí při vyřizování dokladů. Policejní kapitán Nunzio Carbone, který pracuje ve čtvrti, kde uprchlík dříve žebral, byl v sobotu večer při křtu jako Ogahův kmotr.

podle ČTK

Polský kněz se modlil za brzkou smrt papeže

V katolickém Polsku zatím něco takového z úst kněze ještě nikdy nezaznělo. Za brzkou smrt papeže Františka se totiž před stovkami věřících modlil krakovský duchovní Edward Staniek, a to kvůli pontifikovým „chybám a špatnému chápání milosrdenství“. Kněz, zároveň vysokoškolský profesor a bývalý rektor kněžského semináře v Krakově, za hlavní důvody modlitby označil, že hlava katolické církve podporuje utečence-muslimy, o nichž na rozdíl od Poláků nic neví. Rovněž prý církev otevírá rozvedeným, gayům, zkrátka pokleslým hříšníkům, čímž se protiví božím přikázáním. Kněz Staniek nazval papeže „cizím prvkem v katolické církvi“, který neposlouchá hlas Ježíše Krista. A vroucně se modlil k Bohu a prosil o „Františkův odchod do otcova domu“, tedy o rychlou a šťastnou smrt, upozornil portál Natemat.pl.

podle ČTK

Komenského

Jako děti školou povinné jsme pokřikovaly o přestávkách po chodbách – Jan Amos Komenský, to byl machr na ženský, dal postavit velkou školu, učil děti rockenrollu a pak zpíval – Rok, rok, rok jsem byl v base, teď, teď, teď tam jdu zase, já velkou radost mám, že jsem chuligán – a rozhořčení učitelé vybíhali ze sborovny, aby okamžitě učinili přítrž našemu pedagogickému rouhání, viníky zapsali do kolonky trestů, aby si zpěv hanobící Učitele národů odpykávali ve třídě opisováním trestných cvičení a počítáním složitých matematických příkladů, zatímco naši spolužáci s patřičným jekotem a brašnami v rukou utíkali do jídelny, pak do šaten a hurá domů.

Paní učitelka využívala dozoru na trestané žáky poškoláky k opravě diktátů, kontrolovala hory sešitů s domácími úkoly a mezitím nám domlouvala vyzpěvování a snažila se rozšířit naše znalosti o Janu Amosovi, který se nejednou ocitl na křižovatce osudu, abychom, poučeni bludištěm cest, na které z Čech vystrnadila Komenského po nešťastné bělohorské bitvě bratrská víra, dokázali ve svém věku ocenit poklady srdce, snahu o zachování čistého svědomí a cit k dětem, pro které psal knihy a než by své přesvědčení zradil, uchýlil se z Moravy do Brandýsa nad Orlicí, na panství člena Jednoty bratrské, Karla staršího ze Žerotína. – Věděl už také, že jeho žena s dvěma dětmi zemřela morovou nákazou – vyprávěla nám kantorka rozechvěle – a že na fulneckém náměstí dal kapucínský mnich spálit jeho knihovnu. Osudové okamžiky národa byly i jeho nejtěžší chvílí, v lesní skrýši psal pro útěchu sobě a členům rozprášené Jednoty svůj slavný Labyrint světa a ráj srdce. Po celý život nepropadl zoufání a rezignaci v krizových situacích a usiloval o samostatnost českého lidu, o mír a svobodu vyznání pro Jednotu, v níž byl ustanoven biskupem. Abyste si to pamatovali, děti, tak vám půjčím domů Labyrint světa a pak vyzkouším, jestli jste ho četli.

Dnes už všichni víme, že Komenský v politických cílech ztroskotal, ale dokázal do světových kulturních dějin vstoupit jako pedagog, který ve výchově a vzdělání ukázal cestu k svobodě a spravedlnosti a tu nemohly evropským národům zaručit žádné zbraně, přátelé užitečné snahy po životě v míru a pokoji v labyrintu současného světa.

Jan Schwarz

Blahoslavenství a běda

Dokončení ze str. 1

Ježíš touto řečí burcuje naše svědomí. Zmiňuje nejen povzbudivá slova, ale i varuje ty, kteří se Bohu vzdalují. Jeho zákony Božího království zde jasně ukazují i sankce za neposlušnost. Rozhodně nejde o liturgickou formulku s platností při posledním soudu. Ba naopak. Hovoří do událostí běžného dne, jsou mravní normou pro dnešek. Chce-li člověk jednou vstoupit do Nebeského království, musí se nejprve rozhodnout přijmout jeho zákony a naučit se podle nich žít. Nebude tam totiž místo pro lidi, kteří usilují o vlastní prospěch a moc nad ostatními, pro lidi s tvrdým bezcitným srdcem a ani pro ty lhostejné k osudům druhých.

Kristovo třikrát běda platí pro nevěřící a některé věřící. Ne, že by se nenašli hodní ateisti, ale Boží přikázání může spolehlivě plnit jen ten, kdo chápe a přijímá jejich pravý smysl. Pouze na výchovných poučkách se zbožnost budovat nedá. Ta roste jen z živé víry.

Ve své době viděl Starý zákon nemoc jako důsledek hříchu. Kromě nemocných však přicházeli k Ježíši lidé posedlí zlými duchy. Démonolog by asi byl schopen rozeznat v tom nějaké rozdíly, pro nás je však podstatné, že to byli lidé, kteří již nechtěli nést následky hříchu. Chtěli se Mistra dotknout, protože cítili Boží moc, která je uzdravovala.

Blahoslavenství na jednu stranu povzbuzuje chudé a na druhou stranu říká bohatým, že se nemají radovat ze svého majetku. Ostatně do nebe si jej s sebou nevezmou. Stejné je to s hladovými a sytými. Podstatný je duchovní pokrm. A konečně ti, co žijí jen zábavou mohou být smutní, když zjistí, že na Krista zapomněli. Radovat se dokonce nemají ani ti, kdo jsou ve velké vážnosti. Nezáleží na tom, co o nás řeknou lidé, ale na tom, co o nás řekne Bůh. A naopak, nemusíme se rmoutit nad pomluvami pro jméno Kristovo, neboť nás čeká nebeská odměna.

A jaké bychom si měli vzít z příběhu poučení? Je vidět, že Pán dělí své posluchače na dvě skupiny. Jsou to jeho následovníci a ti ostatní. Ti, kdo v něj věří, budou nést ovoce. (Jr 17,5-8). Křesťan by si neměl brát příklad z hříšných lidí a dbát na mínění světa. Produktem smýšlení polidsku totiž často bývá závist a svár (1 K 3,1-3). Duchovně zralý služebník by měl uznávat hodnoty, které kázal Ježíš. V posledních časech zazní opět „běda, běda, běda“, ale to již bude pozdě (Zj 8,13).

Ivo Kraus

Odkud je život?

Od starověku až do novověku existoval názor, že živé organismy mohou vzniknout z neživé hmoty. Nejen prostí lidé, ale i mnozí vzdělanci byli přesvědčeni, že mouchy vznikají z hnijícího masa, žáby a úhoři z bláta, vši a blechy ze špíny, a podobně. Tuto teorii zformuloval ve 4. století před Kr. řecký filosof Aristoteles, podle kterého živé organismy, zejména hmyz, mohou vznikat např. ze špíny a odpadků. Tato představa byla rozšířena až do začátku 19. století. Zastávali ji především lidé, kteří nechtěli přijmout svědectví Písma svatého, že život je dán Bohem – Stvořitelem. Tato teorie samoplození byla nazývána v různých dobách různě: generatio spontanea, autogonia, aequivoca, abiogeneze a podobně. Už italští vědci – lékař a biolog Francesco Redi (1626-1698) a univerzitní profesor Lazzaro Spallanzani (1729 – 1799) – dokázali, že samoplození (vznik života z neživé hmoty) je u živočichů naprosto vyloučeno.

Smrtelnou ránu zasadil teorii o samoplození teprve francouzský chemik a mikrobiolog, univerzitní profesor a člen akademie věd Louis Pasteur (1822 – 1895), když dokázal, že ani nejmenší živé organismy (mikrobi) nemohou vzniknout z neživé hmoty. Když Pasteur dokázal svými pokusy nesmyslnost teorie vzniku živých organismů z neživé hmoty, prohlásil: „Učení o samoplození se už nikdy nevzpamatuje ze smrtelné rány, kterou mu zasadil tento jednoduchý pokus.“ Tam, kde je všechno neživé – mrtvé, je naprosto nemožné, aby vzniknul z této neživé hmoty živý organismus. Tyto výsledky vědeckého bádání L. Pasteura jsou dnes plně využívány v bakteriologii, v průmyslu farmaceutickém i potravinářském (např.: pasterizace mléka – ničení některých mikroorganismů v mléce zahříváním nad 60°C).

Tam, kde je všechno neživé, nemůže vzniknout živý organismus. Život může vzniknout jenom ze živého. Neživá hmota nemůže sama sebe v žádném případě oživit.

Tato vědecky zjištěná skutečnost velmi silně podtrhuje biblickou pravdu, že život byl dán všem živým organismům na naší zemi věčně živým Bohem. „V něm byl život a život byl světlo lidí.“ Jan 1,4.

Domněnka, že život vznikl na dně oceánů ve vhodných podmínkách při vhodném tlaku a teplotě z neživé hmoty bez zásahu živé bytosti, v dnešní době již neobstojí. Vždyť přece v laboratořích je možné vytvořit takové podmínky, jaké panovaly na dně oceánů, je možné dát dohromady všechny prvky a látky, ze kterých se živá buňka skládá, k tomu je možno přidat navíc moudrost a úsilí tisíců vědců; a přece živou buňku nelze vytvořit. Jestli tedy nedokáže vytvořit život z neživé hmoty ani tisícová armáda vědců v nejdokonalejších laboratořích, bylo by naivní se domnívat, že život vznikl sám z neživé hmoty v hlubinách oceánů. Jestli se vědcům podaří vytvořit život z neživé hmoty, pak to bude opět dílo živé bytosti – člověka, ale ne dílo neživé hmoty samé.

Odkud je tedy život? Je to dílo všemohoucího Boha - Stvořitele. „Neboť jako Otec má život sám v sobě, tak dal i Synovi, aby měl život sám v sobě.“ Jan 5,26. Pán Ježíš Kristus praví: „Já jsem vzkříšení a život. Kdo věří ve mne, i kdyby umřel, bude žít.“ (Jan 11,25) Život na zemi je tedy geniálním dílem Božím. Obdivujeme nádherné stvořitelské dílo Boží, zvláště pak všechno živé. Vždyť každá živá buňka je tak geniálně naprogramována, že se jí nevyrovná ani ten nejlepší počítač naprogramovaný člověkem. Život je vskutku geniální dílo Boží. Buď za to Bohu dík a sláva.

Stanislav Kaczmarczyk

Vzpomínka na první republiku

Dokončení ze str. 1

mírových společností, do univerzit, škol, církví a také o nich pište. Světový mír přinesou jen lidé." V tomto rozhovoru se též hovořilo o nesmírné odpovědnosti práce novináře a literáta. Prezident Masaryk na toto téma pravil: „Myslím si, že by se měl novinář snažit o to, aby na papír zanesl taková slova, která zajistí úctu všech, kteří je čtou. Krom toho, spisovatel nepíše pouze pro přítomnost, „Litera scripta manet! " Martha Root tyto výroky zaznamenala ve svých článcích publikovaných v angličtině.

Výročí prvního osobního setkání Baha'í novinářky Marthy Root a prezidenta T. G. Masaryka připadlo na den, kdy Baha'í věřící po celém světě slavili Baha'í nový rok, v pořadí již 175. Zajímavostí též je, že se výše uvedený historický rozhovor uskutečnil několik hodin před příchodem 85. Baha'í Nového roku.

František Zeman,
Baha'í společenství v Praze
Foto: Baha'í archiv

Poznámka red.:

Na úvodní barevné fotografii je Světové centrum Baha'í. Název označuje administrativní centrum náboženství. Nachází se v izraelské Haifě a je známé zejména svými zahradami, které se rozprostírají od přístavu až k vrcholu hory Karmel. Světové centrum koordinuje veškeré aktivity společenství Baha'í na mezinárodní úrovni, rozdělování fondů a interpretaci svatých písem Baha'í. Jeho součástí je též Světový dům spravedlnosti, který je nejvyšším správním orgánem společenství Baha'í.

V současné době je víra Baha'í rozšířena do 247 zemí a teritorií světa, společenství existují ve více než 13 000 lokalitách. Mezi více než 6 milióny Baha'í věřících je zastoupeno téměř 2 100 různých národů a etnických skupin. Kolektivně se účastní širokého spektra aktivit mezinárodního společenství – především v oblasti mírového úsilí, lidských práv, postavení žen, vzdělávání, zdravotnictví, životního prostředí a potravinových programů. Bahá'í mezinárodní společenství úzce spolupracuje mj. se Světovou zdravotnickou organizací (WHO), Úřadem vysokého komisaře OSN pro lidská práva, účastní se programů životního prostředí (UNEP) a rozvoje (UNDP).

Podrobněji se s učením a principy víry Baha'í můžete seznámit na str. 4 tohoto čísla.

(hb)

Mariánský sloup stále ve hře

Pokud se někdo domníval, že usnesením, které přijalo pražské zástupitelstvo loni v září, všechny pokusy o znovupostavení tzv. Mariánského sloupu na Staroměstském náměstí končí, velice se zmýlil. Do konce minulého roku měly být zrušeny všechny smlouvy, což se bohužel nestalo a, jak uvedly Lidové noviny 22. března, "sloupu svitla nová naděje".

K článku se mj. vyjádřil i jeden bratr evangelík, který případ pečlivě sleduje a účastnil se i všech jednání, která pražské zástupitelstvo v této věci svolalo.

AD: Eliška Nová - Nová naděje pro mariánský sloup, LN 19. března 2018, str. 2

Článek ke kauze výstavby tzv. mariánského sloupu na Staroměstském náměstí v Praze dává téměř výhradně slovo stoupencům jeho znovuobnovení. Neuvádí ta fakta, která se jim nehodí. Třebas znění nápisu císaře Ferdinanda III (1737-1757), který si na sloup nechal vytesat, že jej postavil za „obhájení a osvobození města". Opomíjí, že se spíše jednalo o volnou kopii mariánského sloupu v Mnichově, postaveného vévodou Maxmiliánem I. Bavorským roku 1638. Tento vladař spolu s Ferdinandovým otcem přispěl v rámci „Katolické ligy" roku 1620 na Bílé hoře k likvidaci české státnosti, jejích tradičních svobod a vlastních institucí. Ikonografie sloupu, znázorňující vybíjení kacířů, které pak příznačně probíhalo i u nás, pochází již od pamětní mince papeže Řehoře XIII. z roku 1572. Fakt, že takováto propaganda sloužila duchovní nadvládě Říma na úkor domácích tradic, mohou stěží jacíkoli historikové „překonat".

Radní Jan Wolf může trvat na tom, že se nedá zrušit územní rozhodnutí Prahy 1. Coby rozhodný zastánce obnovy sloupu však účelově zamlčuje, že na základě usnesení zastupitelstva hlavního města Prahy č. 29/87 ze dne 14. 9. 2017 je ze strany města možno a záhodno zrušit smlouvu o budoucí smlouvě darovací. Rovněž se dá vypovědět dohoda o provedení stavby, umožňující na parcele 1090, která je stále majetkem Prahy, realizovat záměr výstavby sloupu.

Sousoší nikoli Franze Josefa I., nýbrž Franze I. (1792-1835) bylo obnoveno na Smetanově nábřeží v Praze roku 2003 bez veřejné diskuse, takřka přes noc. Mnozí se však za něj stydí a rozhodně si ho nefotí.

Snaha jistých stran s dlouhými prsty nenápadně nahrazovat humanismus a svobodomyslné tradice T. G. Masaryka a první republiky symboly vídeňského despotismu, netolerance a absolutní vlády trůnu a oltáře oslabuje kritické myšlení občanů a prohlubuje jejich bezmoc vůči svévolným politickým vůdcům.

Zdeněk Zacpal, překladatel

Schematické zobrazení Staroměstského náměstí při letošních velikonočních trzích. Umí si někdo představit, kam by se sloup, který zabírá plochu více než 50 m² vešel?

Dopis předsedy Kostnické jednoty

Věc: Interpelace ve věci splnění usnesení z jednání Zastupitelstva hl. města Prahy ze dne 14. 9. 2017.

Vážení,

dne 14. 9. 2017 jednalo zastupitelstvo hl. města Prahy o stavbě repliky Mariánského sloupu na Staroměstském náměstí. Společně s dalšími jsme se podíleli na peticích a informování veřejnosti v této věci.

Výsledkem jednání zastupitelstva bylo jednoznačné rozhodnutí o zrušení všech smluv, které by vedly k obnově tohoto sloupu, který by byl nešťastným symbolem ztráty české samostatnosti, a to právě letos, kdy si připomínáme sté výročí od opětovného nabytí státní samostatnosti. Zastupitelstvo přijalo jednoznačné usnesení, aby do 31. 12. 2017 byly zrušeny všechny dosavadní smlouvy, které v této věci byly přijaty (Z-5680 29/87 14. 9. 2017). Pověřen tímto úkolem byl radní Wolf. Ze všech indicií a z korespondence s Městským úřadem Prahy 1 vyplývá, že toto usnesení nebylo provedeno a radní Wolf nesplnil svůj úkol.

Obracíme se na Vás s žádostí o vysvětlení nesplnění usnesení zastupitelstva a o jasnou informaci, že náprava byla zjednána. Celou záležitost považujeme za vážné porušení pracovních povinností a neuvěřitelnou liknavost ve věci plnění usnesení. S celou záležitostí chceme seznámit čtenáře novin - Evangelického týdeníku, který vydáváme. Pokud záležitost nebude objasněna, jsme připraveni se obrátit na další nadřízené orgány státní správy.

S pozdravem a jménem Kostnické jednoty

ThDr. Pavel Černý, Th.D. předseda

Poznámka redakce

Už desetiletí se táhnoucí spory o to, zda vztyčit či nevztyčit na Staroměstském náměstí mariánský sloup jsou často mylně interpretovány jako neshody ve výkladu dějin, teologické rozdíly mezi chápáním postavy Marie a její úcty či neúcty k ní v katolickém nebo evangelickém i husitském prostředí... Věřící často slýchají výtky, že nejsou dostatečně ekumeničtí a že svými nesmyslnými půtkami odrazují nevěřící a jsou tak příčinou toho, že patříme mezi nejateističtější státy světa. Zapomíná se však na to, že sloup na Staroměstském náměstí nechtějí všichni římští katolíci a proti nejsou všichni evangelíci a že nejde o spor dvou znepřátelených skupin, ale spor o pojetí dějin na jedné straně a ryze praktické hledisko na straně druhé. Ti, co za každou cenu prosazují sloup, by si měli pořádně prohlédnout obrázek na této straně a rozhodnout se, jestli si ho na tomto místě opravdu přejí.

(hb)

Po zprávách... (zkraťme to)

O tátovi a dvou bráškách, slušňákovi a marnotratném, to znáte. Tak dneska jen, jak to dopadne (L 15,32).

Tenhle lempl a ničema, když je na dně, jde do sebe, vzpomene si na tátu a vrací se s prosíkem. Táta na škody nehledí, protože mu jde o něj. Dokáže si ho představit jinak. Je to risk, ale bere ho. Bráchu vzorňáka to nadzvedne. Vidí přížívníka a vyžírku nezasloužených výhod.

„Ne!" vyčítá tátovi. Stařík ho štve, protiví si ho. V té chvíli si říká: Už aby nebyl a nepřekážel spravedlnosti, která s tímhle po zásluze zamete!

Jenže on nezmizí. Starý dobrodinec a pravdoláskař se mu dál do toho plete. Je tu pořád. Co s ním? Ta story skutečně končí u soudu. Ne občansko – právního, ale Kaifášova hrdelního...:

„Odpouští nehodným, rozdává těm, co si to nezasloužej, a kdoví, co nás příčmoudlí, ještě budou stát a co tu zas vyvedou! Zastává se vědomě hřešících a bordelářů, přestože ví, že to jen tak nezkousnem a pude na věšák."

Jo, neodpouštějící ho ukřižujou. To je evangelium Boha: Jsi na dně? Věř! Přijímám tě! Ale svým odmítáním třeba lepšího bráchy, nebo svým neodpouštěním horšímu, se přidáváš k těm, co mě věší... Tak nesu hřích světa a trpím jeho spravedlností..., aby sis to konečně přiznal a uvěřil ve mne. Sejmu ti to z duše, jako že jsem z mrtvých vstal. Vstávám silou PRAVDY Boží, ne z tohoto světa..., a mám na to očistit i Tvoje svědomí od skutků mrtvých k sloužení Bohu živému... (Žd 9,14). Amen.

Samuel Jan Hejzlar

Názory čtenářů

Uprchlíci – vítejte!?

S radostí čtu úvahu theologa Zdeňka Emingera „Co pro mne znamená být v občanské společnosti křesťanem" (Evangelický týdeník, č. 4). Bratr Eminger zde kritizuje velmi ostře – byť nepřímo – současného prezidenta. Mezi věcmi, jež by „prezident demokratické země nemusel", uvádí: „využívat neštěstí lidí utíkajících před válkou k rozdmýchávání odporných vášní". Takovou odpornou vášní je zejména nenávist k těm, kteří by svou přítomností mohli narušit náš klídek uprostřed Evropy. Do této nenávisti snadno vyústí strach. Heslem je: „Ani jednoho uprchlíka – tato země je naše!" Strašit veřejnost a slibovat ochranu, to byla strategie, která Zemanovi ve finále pomohla vyhrát. Jeho konkurent měl (jak to předem dobře odhadl Dan Drápal) příliš mnoho slušnosti, než aby závodil v tom, kdo bude víc strašit a současně působivěji slibovat ochranu.

Emingerova krásná slova budí klasickou otázku: Co z toho pro nás prakticky plyne? Co konkrétně mám a mohu dělat, například zrovna pro to, abych brzdil ono rozdmýchávání odporných vášní? Co já jako křesťan, co moje církev? Jaké postoje máme zaujímat v aktuálních politických otázkách, jaké činy máme žádat od těch, kteří jsou v čele?

Marek Orko Vácha, biolog, filosof a katolický kněz, během volební kampaně prohlásil, že křesťan nemůže volit Zemana. Uvedl jeho jednání, chování a výroky, které to nám jako věřícím lidem znemožňují. Rovnou řekl, že je si tímto názorem naprosto jistý. A hle – ozvali se Zemanovi katoličtí přívrženci, o jejichž upřímné víře nemám důvod pochybovat, a kteří protestovali: „Má snad kněz monopol na pravdu?"

S Váchovými důvody souhlasím, ale souhlasím i s jeho kritiky. Zvláště jako kněz, a navíc katolický, neměl svou výzvu vyhlašovat kategoricky, autoritativně. Mohl promluvit s nejvyšší naléhavostí, dokonce s pathosem varovat před Zemanem – a přesto s tou „pojistkou", že tak to vidí a cítí on, nikoli prostě že „tak to JEST".

To hlavní, co chci říct, se stále týká migrantů. Evropský parlament, ve kterém jsme řádně zastoupeni, odhlasoval přerozdělovací mechanismus, kterým se má především ulevit státům na okraji schengenského prostoru, Itálii a Řecku. Je naší samozřejmou povinností toto rozhodnutí přijmout, nechceme-li být sobeckými „černými pasažéry" Evropské unie. Naléhavě nám to doporučuje – i když ne v této konkrétnosti (svoji výzvu pronesl už před řadou měsíců) papež František. A přece není jaksi slyšet žádná strana, ani ta, jež se deklaruje jako křesťanská, žádný český politik, kdo by tuto samozřejmost řekl nahlas. Ani ten sympatický prezidentský kandidát se toho neodvážil, v kampani by to bylo sebevražedné. Heslo „Ani jednoho!" je populární a tiše je schvalují i mnozí evangelíci. S uprchlíky cítíme, jsme přece křesťané, i Ježíš prchal před Herodem do Egypta, ale přece jen – jistota je jistota.

Myslím, že je mou osobní povinností být v této věci stejně konkrétní, jako byl Vácha ve věci prezidentské volby. Tedy využít každé příležitosti k vyjádření názoru, že máme být solidárními partnery ostatních států EU a přijmout usnesení našeho (!) Evropského parlamentu, přestože jsme pro ně – zastoupeni svými představiteli – nehlasovali. Máme se aktivně podílet na jeho domýšlení a praktickém uplatňování. Velice uvítám, rozhodnou-li se představitelé naší církve – theologické důvody jsou nasnadě – promluvit v této věci zřetelně a hlasitě. Pravděpodobně nikoli jménem církve, která v tom není jednotná, ale jménem svým.

Pavel Říčan, psycholog

Až do sedmdesátkrát sedmkrát

Nemohl jsem uvěřit svým očím, když jsem si přečetl tuto úvahu od autora Jaroslava Krause z Mariánských Lázní v ET-KJ č. 10. Úvaha vlastně obhajuje arogantního komunistického poslance Ondráčka, který měl být v čele výboru pro kontrolu Generální inspekce bezpečnostních sborů. Tento poslanec nemá v sobě ani kapku pokory, natož aby se za své působení při rozhánění demonstrací při Palachově týdnu 1989 omluvil a nevadilo mu mlátit i ženy. Naopak nazval ty poslance, kteří byli proti němu, demokratickou žumpou. I způsob jeho vystoupení v poslanecké sněmovně byl otřesný a ukazuje to, jaký je. Autor úvahy se odvolává na Masaryka a jeho ježíšství, že se nemáme rozčilovat a natož kvůli jednomu jedinému člověku. To je postavené na hlavu. Z historie víme co zlého způsobil jeden jediný člověk a kolik jich bylo. TGM by byl první, který by protestoval a Ježíš zcela určitě také, neboť víme jak vyhnal peněžoměnce z chrámu a byl při tom pořádně rozčilený. Marnotratný syn nejdříve přišel sám k sobě a uvědomil si své špatné jednání a mohlo mu být odpuštěno. Poslanec Ondráček nikoli. Asi tak dobře reprezentuje svoji politickou stranu.

To, že tolik lidí protestovalo bylo velmi důležité. Myslím, že čtenáři ET-KJ by měli být v podobných případech mezi prvními. Kéž by si to autor úvahy uvědomil.

Jan Trnka

Vážení čtenáři,
naši platební bilanci se stále pokoušíme vylepšit formou sponzoringu. Pokud by se nám podařilo sehnat na každé číslo sponzora, který by přispěl cca 3 - 5000 Kč (podle plochy, kterou bychom mu v čísle věnovali), zbavilo by nás to na několik příštích let starostí.
Evangelický týdeník Kostnické jiskry vychází pravidelně více než 100 let a je tak nejstarším křesťanským časopisem. Byla by opravdu velká škoda, kdyby už pro nedostatek financí vycházet nemohl.
Název firmy, sboru, obchodu... budeme uvádět vždy na stejném místě. Stručný popis činnosti nebo produktu můžeme sami podle vašich podkladů zpracovat.
Věříme, že nás v této aktivitě podpoříte. Vaše redakce

Vzpomínka na bratra faráře Daniela Henycha

Daniel Henych zemřel 27. února 2018. Naše rodina Daniela Henycha poznala jako vikáře u Salvátora v letech 1958 - 59. Byl to člověk mírný, laskavý a empatický. Salvátorské staršovstvo mu nabídlo k bydlení místnost více než skromnou. Nevím, kdo z našich současných duchovních by byl ochoten bydlet ve zvýšeném přízemí v místnosti o 16 m^2 bez příslušenství, kde se muselo celý den svítit.
Církevní dům postavený r. 1906 proti průčelí kostela byl komunistickým režimem r. 1961 konfiskován a vrácen teprve r. 2001. To byl důvod tak ubohého bydlení. Daniel Henych se oženil a pak i s malou dcerkou bydleli tak jednoduše. Na farářově či vikářově ženě hodně záleží a Lída byla Danielovi skvělou oporou.
Další důležitou životní stanicí faráře Henycha byl Jičín. Fara rozlehlá se zahradou. Štěstí, že L. Henychová vystudovala architekturu a že to byla žena praktická.
U Henychů jsme zažili s našimi malými dětmi krásné léto. Jezdívali jsme s dětmi pod stan, ale tenkráte lilo a lilo. Týden jsme tehdy strávili u Henychů, kteří nám tehdy poskytli pokoj a kuchyň a sami odjeli na dovolenou. Další týden se počasí zlepšilo, Henychovi se vrátili (měli už tři děti) a my se odebrali k rybníkům v Jinolicích. Bylo to krásné léto.
Daniel nikdy neuměl říci o nikom nic špatného. V každém hledal vždy ty lepší povahové vlastnosti a s lidmi výborně vycházel. Následně jako farář v Dejvicích konfirmoval i naše děti a o svůj sbor se staral velmi pečlivě.
V době, kdy odešel do penze a do dejvického sboru přicházeli další faráři, uplatnil další vzácnou vlastnost. Nikdy do činnosti nového faráře nemluvil, věnoval se svým dětem a vnukům, psal povídky.
Rozmluvy s ním byly vždy nesmírně laskavé, pro každého člověka měl pochopení. Mnoho času věnoval práci v křesťanské službě, obešel vždy celou řadu lidí nemocných nebo nechodících seniorů.
V posledních měsících byl velmi nemocný. Mohl se ale radovat ze svých nadějných dětí a vnoučat.
Bude nám moc chybět. Díky Bohu za jeho život.

Jana Kohoutová

Nantský edikt 1598

Po třiceti letech náboženských („hugenotských“) válek ve Francii vydal 13. dubna 1598 „hugenotský“ král Jindřich IV. (třikrát změnil konfesi, neboť „Paříž mu stála za jednu mši“) edikt, který zaručoval evangelíkům toleranci. Ta byla ovšem omezena jen na některá místa. Kostely musely stát na předměstí a literatura byla cenzurována. Edikt navíc podléhal schválení regionálních parlamentů, což se (v Rouenu) protáhlo až do roku 1609. Výnos obsahoval 92 obecných a 52 tajných článků, podle nichž měli hugenoti přístup ke státním úřadům, ke vzdělání a k léčbě ve veřejných špitálech. Vzájemné spory se měly řešit ve společných tribunálech. Tak byl zjednán mír, jednota a prosperita Francie. O devadesát let později – 1685 – Ludvík XIV. Nantský edikt zrušil, takže mnoho evangelíků emigrovalo do Nizozemí, Anglie, Německa (“Velký kurfiřt“ jim otevřel cestu do Braniborska Postupimským ediktem), do jižní Afriky a do Ameriky. Tolerance byla obnovena až v roce 1787 a plná rovnoprávnost byla nastolena až revoluční Deklarací práv člověka a občana v roce 1789.

Bohuslav Vik

Několik informací o víře Bahá'í

Bahá'í věří, že tento svět byl stvořen vědomou a myslící Příčinou, která se v náboženské tradici zpravidla nazývá Bohem. Tato Božská podstata je pro lidskou mysl zcela nepoznatelná a naprosto nepopsatelná, takže ji můžeme nazývat nejrůznějšími jmény, přesto však na těchto jménech a přídomcích zůstává naprosto nezávislá. Jména jako Bůh, Pán, Hospodin apod. jsou pouze pomocnými nástroji vyjadřování, jejichž prostřednictvím odkazujeme k oné věčné Příčině, která stvořila svět vědomě se specifickým účelem a záměrem. Aby lidstvo mohlo tento smysl stvoření pochopit, jsou v průběhu věků sesíláni božští učitelé, které terminologie Bahá'í nazývá Božími projevy. Díky těmto dokonalým projevům Boha, které lze připodobnit k čistému zrcadlu, věrně odrážejícímu přesnou podobu, myšlenky a záměry Stvořitele, a prostřednictvím jejich učení jsou lidé schopni pochopit Boží plán a uskutečňovat jeho vůli na Zemi. Náboženskou zvěst, kterou tyto Boží projevy pravidelně přinášejí, lze tedy považovat za přímé Boží poselství vyjádřené jazykem a stylem srozumitelným pro lidstvo v dané fázi svého pozemského vývoje. Bahá'í věří, že jedno z hlavních poslání Božích projevů bylo ustanovení vždy vyšší formy integrace lidské společnosti. Od kmenových svazků a společenství městských států přes úroveň národních států dospělo lidstvo k novému stupni své existence. Tato etapa vývoje lidstva předpokládá spojení národů na celosvětové úrovni a vznik společných mezinárodních institucí (legislativních, soudních i exekutivních) při dodržení základního principu jednoty v různosti, tj. zachování svébytnosti kultur jednotlivých národů a etnických skupin. K principům učení patří: jednota Boha, jednota náboženství, jednota lidstva, odstranění všech forem předsudků, odstranění extrémů bohatství a chudoby, rovnost mužů a žen, harmonie vědy a náboženství, nezávislé hledání pravdy, světový mír, potřeba všeobecného povinného vzdělání...
U nás toto společenství působilo svobodně v době první republiky, v době okupace bylo zakázáno stejně jako po roce 1948.

(hb)

Za Alfrédem Kocábem

Dostihla nás smutná zpráva: „Dne 15. března zemřel ve věku 92 let Alfréd Kocáb, evangelický farář, chartista a někdejší člen Nové orientace, která byla neformálním teologickým proudem Českobratrské církve evangelické, jehož stoupenci se snažili nově formulovat teologická a eklesiologická východiska činnosti ČCE a zároveň aktivně zaujímat kritické postoje vůči společenským poměrům v socialistickém Československu.“
Alfréd Kocáb o sobě měl prohlašovat, že má dvě srdce - katolické i evangelické. Zesnulého na svém facebookovém profilu právě ocenil kardinál Dominik Duka: „Každý, kdo se s ním setkal, byl osloven jeho laskavostí, velkorysostí a přátelským přístupem. Byl odvážným stoupencem svobody, člověkem bez ideologických předpojatostí.“ Zdůraznil: „Byl to právě Kocáb a jeho paní, kdo k nám přinesli znalost hnutí Taizé. Měl jsem ho velmi rád, vážil si jej a v modlitbě věřím, že u našeho Pána nalezl stejně otevřenou náruč, jakou nabízel lidem kolem sebe“.
Po připojení Rakouska k Německu odmítl službu v německé armádě. V letech 1942–1945 tak byl nuceně nasazen v Rakousku, pracoval v pobočce koncentračního tábora Mauthausen. Ač sám nebyl vězněm, stal se zde svědkem masového vraždění, neboť šlo o vyhlazovací tábor, kde umíraly tisíce lidí každý měsíc. Vzpomínal: „Říkal jsem si - kde je církev, aby hlasitě vykřikla, aby se zastala!“ Během války se tak s katolickou církví rozešel, protože „došel k závěru, že hlavní úkoly směrem ke společnosti nesplnila”. Jednak podle něj měla být „štítem, který by chránil Židy před pronásledováním” a jednak nebyla dostatečně

kritická vůči nacistickému systému, nezaujala postoj otevřené opozice. Nebyla tak ani oporou jednotlivých kněží, kteří našli odvahu postavit se na odpor. Kocáb kritizoval vývoj církve směrem k instituci: „Křesťanství, Kristovo učení se nedá institucionalizovat. V okamžiku, kdy se to činí, zařadí se (církev) mezi ostatní instituce a musí, ať chce, nebo nechce, taky vést zápas o postavení, moc, majetek a tak dále, protože instituce je pozemská veličina.” Víra katolíka je podle něj s církví úzce spojena: „Jak začne pochybovat o církvi, drolí se zpravidla i jeho víra… tak jsem se s církví postupně rozešel, protože jsem ztratil naději, že mohu na půdě církve konat něco užitečného, aby tento svět byl lepší.“
Po pádu nacismu dokončil studium na obnovené střední škole, na výzvu prezidenta Edvarda Beneše se vrátil s podobně smýšlejícími spolužáky do Čech. Začal studovat na filosofické fakultě angličtinu a francouzštinu, později pokračoval na Vysoké škole politické a sociální. Rozhodl se pro politickou dráhu, chtěl pracovat v zahraniční službě. Posléze jeho duchovní vývoj jej přivedl do Českobratrské církve evangelické. Vystudoval ekonomiku, posléze teologii na pražské, tehdejší Husově bohoslovecké fakultě. Oženil se s psycholožkou Darjou Myslivečkovou a odešel ke svému prvnímu sboru ve Zruči nad Sázavou. Byl vikářem v Chodově u Karlových Varů, následně farářem ve Zruči nad Sázavou, v Chodově a Mladé Boleslavi, kde v roce 1974 přišel o státní souhlas. Pracoval mj. jako topič. Stal se jedním z prvních signatářů Charty 77, patřil k zakládajícím členům Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných (VONS).
Konečně 15. 7. 1989 obdržel souhlas ke službě faráře v Praze U Salvátora, kde působil až do roku 1996.
Roku 1997 Alfréd Kocáb převzal z rukou prezidenta Václava Havla medaili Za zásluhy.
K úmrtí otce se vyjádřil jeho syn, skladatel, zpěvák a bývalý politik Michael Kocáb "Byl to skvělý člověk, manžel, otec, dědeček a pradědeček. O jeho komplexní rozhled v oblasti historických, politických a duchovních souvislostí jsem se mohl celoživotně opírat."

(kar, dle media)

Můžete pomoci alespoň jednomu

Bangladéš – Burkina Faso – Filipíny – Indie – Nepál – Uganda

Dálková adopce PLUS®

Darujte chudému dítěti naději a možnost chodit do školy

od 400 Kč měsíčně

Abhishek bydlí v severní Indii s maminkou, tatínkem a dvěma sestrami. Otec má kvůli nemoci velmi nízký příjem, a tak může Abhishek chodit do školy jen díky pravidelné podpoře ze zahraničí.

Vaše dary dají dětem nové možnosti:
- kvalitní vzdělání,
- denně teplé jídlo,
- zvěstování evangelia.

Dárce dostane čtyřikrát za rok zprávu o dítěti.

Nadace Mezinárodní potřeby
e-mail: nadace@mezinarodni-potreby.cz
www.dalkova-adopce.cz

Pozvánka

KULTUROU PROTI ANTISEMITISMU
Neděle 22. dubna 2018
Jestliže si také myslíte, že antisemitismus je nákaza, která znovu ohrožuje civilizaci, přijďte a připojte se tak k těm, jimž to není jedno.
Pochod dobré vůle - 14 h
Praha, náměstí Franze Kafky
Připojte se k pietní vzpomínce na oběti holocaustu a k pochodu na Malou Stranu, který je pokojnou a kulturní reakcí na projevy antisemitismu a nesnášenlivosti.
Všichni jsme lidi - 15 h
Valdštejnská zahrada
Veřejné shromáždění s kulturním programem za účasti pamětníků připomene osud Židů v době holocaustu i 70. výročí vzniku Státu Izrael. Hudební doprovod: izraelský jazzový hudebník Yotam Silberstein a kantor Michal Foršt.
Vstup volný.
K triumfu zla postačí, když slušní lidé nebudou dělat nic!
Pod záštitou místopředsedy Senátu PČR Jaroslava Kubery a primátorky hl. m. Prahy Adriany Krnáčové pořádá Mezinárodní křesťanské velvyslanectví Jeruzalém (ICEJ ČR).
www.vsichnijsmelidi.cz
fb: Kulturou proti antisemitismu

EVANGELICKÝ TÝDENÍK - KOSTNICKÉ JISKRY
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

13/2018

25. dubna 2018 ✦ ročník 103 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 9. května 2018

Z obsahu

* *Kdo se povyšuje, bude ponížen*
* *70 let státu Izrael*

Poselství k neděli Cantate

Tobě patřím, Hospodine!
Žalm 119,94

Oblíbeným biblickým příměrem vztahu Boha a jeho lidu je manželství. Nebeský ženich Hospodin a jeho manželka Izrael (v hebrejštině ženského rodu!). Na tuto tradici plynule navázal i apoštol Pavel. Křesťanská církev je ve vztahu s Kristem v jakési tajemné podobě obdobou manželského vztahu (Ef 5,32). Tento výhled pak můžeme protáhnout až ke konci časů, kdy z nebes sestoupí nový Jeruzalém, který bude krásný jako nevěsta ozdobená pro svého ženicha.

Manželství je smluvní vztah, na jehož počátku je veřejné vyznání, že ti dva si navzájem patří. Může být v rovině občanských obřadů vyjádřen oním „beru si tě“, či ve formě starého církevního slibu „odevzdávám se ti a přijímám tě“. Ať tak či onak, v obou případech je výsledkem naprosto jedinečný vztah dvou osob, kde už se tak moc nemůže mluvit o dvou osobách. Jeden patří druhému. I suchá řeč paragrafů ví o společném jmění manželů, tedy o čemsi co jeden získá a stejně to zcela automaticky patří oběma zároveň.

A hle – nějak obdobně to platí i ve vztahu Božího lidu a Hospodina. Žalmista vyznává „Tobě patřím, Hospodine!“, ale věrme, že to platí i naopak. V Ježíši Kristu se Bůh vydal do rukou lidem. Dává nám svého svatého Ducha. Bůh se rozhodl patřit nám.

Ten dávný církevní slib, který známe ze svatebních obřadů – to je něco, co Bůh na svém lidu naplnil a naplňuje. Neustále můžeme poznávat Boží lásku, ve které nám věnuje svoji přízeň.

Neustále můžeme poznávat Boží úctu, ve které respektuje naši svobodu, i když ho zraňujeme.

Neustále můžeme poznávat Boží věrnost, ve které nám tato naše provinění odpouští.

Nikdy nás neopustil a nese s námi dobré i zlé od narození až do smrti.

Bůh se rozhodl nám patřit, jako patří manžel své manželce. Jak odpovíme my? Jak dostojíme té naší části „manželského slibu“, tedy křesťanského vyznání víry? Připojme se k žalmistovu „Tobě patřím, Hospodine!“ a hledejme, jak můžeme ve vztahu k Bohu projevovat svoji lásku, úctu i věrnost. Jak vytrvat s Bohem v dobrém i zlém. V naději, že smrt nás nerozdělí, ale naopak toto vyznání „Tobě patřím, Hospodine!“ stvrdí na věky.

Jaroslav Pechar
farář ČCE Praha 4 - Braník

David Vávra představuje koncept skleněného kříže (viz Aktualita)

Bohu díky, Samařanů je mnoho...

Mk 12, 28-34; L 10, 25-37

Máme před sebou dva Ježíšovy rozhovory se zákoníky o největším přikázání. Podle Ježíše jsou to dvě přikázání sobě navzájem podobná, možno říci přikázání dvojjediné, přikázání lásky k Bohu a bližnímu. Podle Ježíše je na něm založen všechen Zákon i proroci, celá Bible doby Ježíšovy. Znamená to, že všechna přikázání zahrnuje a jejich účel vystihuje a že zde mají svůj společný základ i důvod. Znamená to, jak jiná místa v evangeliích ukazují, že má i přednost přede všemi přikázáními všude tam, kde se poslušnost k němu dostává do rozporu s kterýmkoli z přikázání ostatních. Dokládají to další místa střetů, která Ježíš se zákoníky měl, když se jednalo o uzdravování v sobotu, o dodržování půstů, umývání rukou, přátelských vztahů s publikány a hříšníky a další.

Zdá se, že toto vyvýšení dvou přikázání lásky a jejich spojení, jak je zde nacházíme a ve Starém zákoně se nevyskytuje, je Ježíšovou prorockou tezí, klíčem k pochopení Starého zákona, jeho "herezí", kterou až po kříž v té šíři a hloubce, jak se s ní v Novém zákoně setkáváme, hájil a obhájil.

Z rozhovorů, které máme před sebou, je pak, zdá se, možno odvodit, že mezi zákoníky byli někteří, kteří

Dokončení na str. 2

Aktualita: David Vávra představil altán a kříž v Chrástu u Plzně

Od neděle 15. dubna se mohou místní i návštěvníci Chrástu u Plzně zastavit v altánu a u skleněného kříže podle návrhu Davida Vávry. Za účasti autora projektu byla stavba požehnána během zdejšího posvícení. Dřevěný altán, připomínající uspořádáním toleranční modlitebny, a skleněný kříž dokončili v těchto dnech na veřejnosti otevřené zahradě sboru Českobratrské církve evangelické v Chrástu. V neděli 15. dubna se poprvé představil veřejnosti při posvícení, tedy památce posvěcení sborového domu. Místo bude sloužit příležitostným bohoslužbám pod širým nebem, kulturním akcím nebo všednímu zastavení a odpočinku. Autor návrhu David Vávra říká: „Altán doplňuje veřejně přístupné dětské hřiště o místo posečkání. Altán je letní bytiště, místo setkání. V konstrukci altánu jsou patrné dva kříže, které doplňují kříž skleněný.“ A k tomuto základnímu křesťanskému symbolu, který Vávra ztvárnil metodou fusingu, uměleckého spékaného skla, dodává: „Kříž je oboustranný maják a vysílač Kristova nadějného utrpení. Se sluncem se skleněný kříž rozzáří, v šedých mracích působí důstojně a normálně jako mnoho chvil našeho života.“

Chrástečtí evangelíci se shromažďují k bohoslužbám v modlitebně na faře, která slouží i jako kulturní a společenské centrum. Neobvyklou stavbou chtějí zviditelnit křesťanské poselství také ve veřejném prostoru obce, v níž chybí kostel. Uskutečnění projektu, jehož náklady převyšují půl milionu korun, by nebylo možné bez podpory z celocírkevních zdrojů a především bez obětavosti místních firem a občanů. Odpolední program posvícení začal požehnáním altánu za účasti autora návrhu. Ke slavnostní atmosféře přispělo vystoupení místních souborů Lidová muzika z Chrástu a Chrástochor, a dále muzikantského dua Caine-Mi. Při posvícení nechybělo ani dobré jídlo a pití.

Karel Šimr, farář Farního sboru Českobratrské církve evangelické v Chrástu

Informace o stavbě najdete na: http://chrast.evangnet.cz/online-stavime-altan-kriz-na-farske-zahrade

Herodes

Když o někom řeknete, že je to pěkný „herodes“, asi nejde o lichotku a všichni hned pochopí, že dotyčného máte za násilníka, před kterým je radno mít se na pozoru.

Je ale taky pravda, že Herodes Veliký se dnes těší v Izraeli velké úctě a dnešní obyvatelé Svaté země ho vidí podobně jako my v Čechách a na Moravě císaře Karla IV., nazývaného poprávu Otec vlasti. Herodovi byl prý vzorem sám král Šalomoun a skutečně se mu v mnohém vyrovnal, za jeho panování dosáhla říše judská rozmachu a sahala od Sýrie až po Egypt. Herodes se honosil významným titulem „Rex socius et amicus populi Romani“ a těšil se přízni císaře Augusta, kterou uměl využít. Například na Kypru si pronajal měděné doly a o zisk z těžby se dělil právě s římským císařem. Židovský stát byl v době Herodově nejvěrnější a nejvýznamnější spojenec Říma a podnikaví Židé za jeho vlády zaznamenali nebývalý rozmach obchodu po celé říši a tučné příjmy z výnosů plynuly do jeruzalémského Chrámu, který v tom čase blahobytu přetékal zlatem.

Herodes Veliký stavěl nová města, chrámy a sportoviště v Aténách, Lýkii, Pergamonu i na Spartě, přestavěl chrám boha Apollóna na ostrově Rhodos, hradby v Byblu, Fórum v Týru a v Bejrútu, vodovod v Laodiceji, divadlo v Sidonu a v Damašku, gymnásia v Ptolemais a Tripolisu, kašnu a lázně v Aškalónu, v největším městě Blízkého Východu Antiochii vydláždil čtyři kilometry dlouhou hlavní třídu s kolonádou po obou stranách a Jeruzalém se stal metropolí s novým chrámem, který byl honosnější než původní Šalomounův chrám.

Politický lesk a rozmach velkého krále má ovšem již zmíněný škraloup – ženu Mariamné dal popravit, švagra Aristobula uškrtit v lázních, podobně jako dva syny, což vedlo císaře Augusta k poznámce, že je lépe býti Herodovým vepřem než synem. A když se Herodes léčil v sirných lázních Callirhoe a další jeho syn, velekněz Antipater se dozvěděl o smrti otcově, zajásal nad tou zprávou, jenže šlo o radost předčasnou a syn zaplatil svou nerozvážnost životem.

Takový byl tedy Herodes, a je na vás, abyste zvážili, zda to byl jen despota a krvežíznivý pes, přátelé historie, která v paměti lidu, a nejen bratří Židů, stále ještě žije.

Jan Schwarz
ukázka z knihy Tajemné dveře do domu Bible,
vyd. Beta books nakladatelství Alfa v r. 2010

Z církví doma i ve světě

V případě zapálení kostelíku v Gutech padla obžaloba. Mladíkům hrozí až 15 let vězení

Státní zástupce Krajského státního zastupitelství v Ostravě obžaloval tři mladíky obviněné z loňského úmyslného zapálení památkově chráněného dřevěného kostela v Třinci - Gutech. Dvěma obžalovaným hrozí podle České televize až 15 let vězení, třetímu, kterému v době požáru ještě nebylo 18, hrozí až pět let.

Vzácný kostel Božího Těla ze 16. století shořel loni v srpnu. Kriminalisté krátce po požáru obvinili tři mladíky z Ostravska a Frýdecko-Místecka. Minimálně jeden chtěl ve žhářských útocích pokračovat a měl už vybraný další objekt. Obžalováni jsou ze zvlášť závažného zločinu obecného ohrožení. "V případě mladistvého je speciální trestní sazba v rozmezí jednoho roku až pěti let," řekl České televizi dozorující státní zástupce Josef Šuhaj.

Podle něj vyšetřování žhářského útoku skončilo koncem února. Pak se obžalovaní začali seznamovat se spisem. V posledních týdnech před ukončením vyšetřování kriminalisté a žalobce čekali na dodání znaleckých posudků. Ty mimo jiné potvrdily, že byl dřevěný kostel ze 16. století skutečně zapálen úmyslně. Požár způsobil na mobiliáři církevní památky škodu téměř 6,7 milionu korun. Škoda na budově kostela byla vyčíslena na 14 milionů.

Na místě shořelého kostela vznikne věrná replika, jejíž stavbu by z velké části měla zaplatit pojistka. Náklady spojené s mobiliářem by měla hradit sbírka vyhlášená radnicí v Třinci. Dosud se na speciálním kontě sešlo více než 3,2 milionu korun. Nový kostelík by měl být postaven na jaře 2019.

podle ČTK

Čína zřejmě zakázala prodej Bible na internetu a u velkých knihkupců

Čína zřejmě zakázala prodej Bible v internetových e-shopech i v kamenných prodejnách velkých čínských knihkupců. S odkazem na zprávy na čínských sociálních sítích o tom informoval web The Telegraph.

Vztahy mezi Pekingem a Vatikánem jsou nyní napjaté kvůli sporu o pravomoc jmenovat čínské biskupy. Země jednají o dohodě, která by tuto pravomoc předala papeži.

Čínští katolíci si v současné době mohou vybrat, zda se budou hlásit ke státní církvi (Čínské sdružení vlasteneckých katolíků), kterou v 50. letech minulého století založila komunistická strana, nebo k neoficiální církvi. Ta uznává autoritu papeže.

Na stažení Bible z prodejních pultů upozornili čínští křesťané na sociálních sítích. Webové stránky některých největších knihkupců uvádějí, že v současné době nemají k dispozici jediný výtisk. Informaci webu The Telegraph potvrdila i zaměstnankyně jednoho knihkupectví v Pekingu. Proč je kniha nedostupná, ale prý neví.

Úřady zatím pouze varovaly před ilegálním prodejem tiskovin on-line.

www.christnet.eu

Bohu díky, Samařanů je mnoho...

Dokončení ze str. 1

se s Ježíšovým výkladem Zákona a Proroků alespoň zčásti ztotožňovali. Ukazují však, která část přikázání předmětem sporu zůstávala. Zřejmě to bylo rozdílné pochopení slova bližní.

Pro zákoníka, který zde mluví a snad i pro skupinu, kterou tu zastupuje, je bližním člen vyvoleného lidu Božího, Izraele. Asi až pohoršení se za tou otázkou zákoníkovou „a kdo je můj bližní" skrývá. Milovat jako sebe sama přece není možno také okupanty - Římany, nečisté pohany všeobecně, bludné Samařany. A jako sama sebe milovat i ty, kteří společenství Božího lidu porušují spoluprací s jeho utlačovateli, publikány a ty, kteří v poslušnosti Božího zákona nežijí a z celku Božího lidu se tak vylučují?

Pro Ježíše pak je, jak z jiných míst evangelií vyplývá, bližním každý člověk, zejména pak pomoci a služby potřebný, v nouzi postavený, ať je z kteréhokoli národa, přesvědčení či víry a ať se jakkoli ke mně, k nám, k lidu Božímu chová. Bližním, kterého mám milovat jako sebe, je mu dokonce i nepřítel. V té lásce máme na sobě nést obraz Boží a Bůh přece dává projevy své lásky, slunce a déšť spravedlivým i nespravedlivým.

Ten svůj názor pak Ježíš zastává podobenstvím o milosrdném Samařanu. Jak? Tím, že člověk, který se tu ocitl v krajní nouzi, nebezpečí života, je člověk nějaký. Bez jména, hodnosti, příslušnosti a dokonce i nahý, doslova vysvlečený, kterého tedy ani podle jeho zevnějšku není možno nikam zařadit a podle toho i hodnotit. Toho se Samařan ujímá - pomáhá mu, zachraňuje. Neznámého a nepoznatelného, prostě člověka, a dělá pro něj v lásce vše, co potřebuje pro zachování života, návrat do jeho plnosti a zdraví.

Pokračuje tak v tom svém výkladu otázkou, kterou na závěr tomu svému oponentu předloží: „Kdo z těch tří byl bližním tomu, který upadl mezi lupiče?" Ta otázka ukazuje, jaký přístup má člověk k tomu přikázání milovat bližního jak sebe mít. Netýká se přece toho, co ten, koho máš milovat, pro tebe učinil, jak se k tobě a jak se vůbec chová, ale toho, jak se máš k němu chovat ty. S láskou stejně ochotnou a štědrou, jako by šlo o tebe, s jakou bys chtěl, aby se k tobě chovali ti druzí, kdyby ses v takové nouzi a potřebách ocitl. (Mt 7,12)

Odpověď pak nemůže být jiná než ta, jakou dal zákoník. Bližním, tím, kdo se zachoval podle největšího, všechna ostatní přikázání zakládajícího a obsahujícího, nejpřednějšího ze všech, se zachoval Samařan, ten, který potřebnému prokázal milosrdenství, který projevil svou lásku k němu.

Ježíš k tomu dodává: „Jdi a jednej také tak!" Jednej také tak, ať ten, s kým se setkáváš, je evangelík nebo katolík, komunista nebo kapitalista, běloch nebo černoch, cikán nebo asiat. To přikázání lásky je přikázáním pro tebe a tvé jednání. Toho, co dělají či dělali ti druzí se to netýká, jsou-li či byli hříšníky. Jde o to, abys svou netečností k jejich nouzím, potřebám, úzkostem ... svou netečností, lhostejností, nebo dokonce tím, že bys jim to zlé přál, nebyl hříšníkem ty.

Teď ale tu druhou část podobenství, neméně důležitou, než je ta první, o které jsme mluvili a která bývá často pominuta, mějme na mysli. Je vyjádřena tou skutečností, že ten, kdo uposlechl to největší přikázání, „učinil, co bylo třeba, aby dosáhl, měl podíl na věčném životě" (v. 25) Kněz a levita vzdor tomu, že to byli chrámoví služebníci, se nepochybně proti největšímu přikázání, všechna ostatní zakládajícímu, provinili. Spolu s nimi se provinil, či by se asi v takové situaci provinil i zákoník, který s Ježíšem debatoval. Naopak Samařan, ačkoli byl bludař, Zákonu dobře nerozuměl a na Proroky nic nedal, jednal v poslušnosti toho největšího přikázání a tím i v poslušnosti Zákona a proroků v něm se zakládajících. Jak je to možné? Jak se to mohlo stát?

Jedinou větičku tu má Ježíš na vysvětlení a vlastně ani ne celou a jako by mimochodem řečenou. Říká, že to Samařan učinil, „pohnut soucitem". Co se to s ním stalo? Jak tomu rozumět? Byla důvodem Samařanovy poslušnosti, jeho spravedlnosti, jeho větší citovost, měkkost jeho srdce?

O srdci, lidské citovosti, Bible velice často hovoří. Je k němu však velice kritická. Prorok Jeremiáš o něm dokonce říká, že je zlé a převrácené (Jr 17,9nn). Hospodin podle jiných svědectví srdce zpytuje a nachází v něm mnohé věci sice cituplné, které však propadají jeho soudu. Ježíš taková hnutí mysli v srdci vznikající vyjmenovává: zlá myšlení, vraždy, cizoložstva, smilstva, krádeže, křivá svědectví, rouhání (Mt 15,19n) a tak se to dokonce hned na začátku Bible říká, že „myšlení srdce lidského zlé jest od mladosti jeho." (Gn 8,2l)

Odpověď na tu otázku, co se to vlastně se Samařanem stalo, že nalezl cestu pravé Boží poslušnosti, nejspíše nalezneme, když si všimneme, kdo se to v Bibli ponejvíce a především smilovává a je milosrdný. Je to podivuhodné, slavné a až do očí bijící.

Ve Starém zákoně je to vzdor zlu lidského srdce především a skoro napořád sám Hospodin a v Novém zákoně je to Ježíš. Viděl zástupy a bylo mu jich líto, viděl nemocné a bylo mu jich líto a uzdravoval je, viděl hladové a bylo mu jich líto a nasytil je, viděl ženu vdovu, jejíž syn umřel a bylo mu jí líto a vrátil syna k životu, viděl ženu odsouzenou k ukamenování a bylo mu jí líto a zastal se jí. A mohli bychom pokračovat až na to místo jeho vrcholné lítosti na kříži. Bylo mu líto těch, kteří ho na kříž přivedli, líto těch, kteří ho křižovali, i těch, kteří se jeho utrpení smáli, a prosil za ně: „Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí." (L 23,33nn)

V dopise apoštola Pavla pak píše apoštol Pavel o pohanech, lidech bez víry a poznání pravého Boha, že mohou mít Boží zákon, jeho přikázání (a myslí při tom jistě i na to přikázání největší), napsáno ve svém srdci. (Ř 2,15) Nemůžeme se neptat, kdo ho tam do těch převrácených a zlých srdcí zapsal? Není přece psaní bez autora. Je a může to být jen jeden. Sám pravý a jediný Bůh.

Je to podivuhodné a je to radostné, že až dosud se tak Bůh lidských srdcí dotýká. Bůh Duch svatý až dosud dělá a koná své dílo. (J 5,17) Kolik je kolem nás lidí z různých národů a ras, tříd a náboženství i, jak aspoň tvrdí, bez náboženství, kteří nás jako v tom podobenství pohrdaný Samařan, kněze a jeho pomocníka i pyšného zákoníka - teologa zahanbil, nás zahanbují hnutí milosrdenstvím nad bídou světa, hladových, nemocných, pohrdaných lidí, trpícího stvoření, ptáků a ryb, nemilosrdně lovených a týraných zvířat, vadnoucích květů, otráveného vzduchu a vody. Díky Bohu za to! Díky? Díky!

My, kteří si říkáme Boží lid, které tak ze své námi nezasloužené milosti nazval, tu máme veliký úkol: Identifikovat toho, který na ně vložil svou ruku. Přichází totiž inkognito. Člověk neví, odkud přichází a kam jde, jen jeho hlas slyší, mocné slovo zvoucí k milosrdenství, hýbající lidmi v lítosti nad bolestí a zlem. (Jan 3,8) Náš úkol je povědět jim, že to se jich dotkl ten, který je všech Pánem a Stvořitelem, Počátkem i Koncem. Že to má cenu, smysl, nekonečnou cenu tou cestou milosrdenství a lásky jít, i když to tak v tom našem zvráceném světě tak zvráceně chodí, že každý dobrý čin bývá spíše „po zásluze" potrestán než oceněn. Že toto a žádná jiná je cesta života, věčného života, pravého, plného lidství, k němuž nás stvořil, určil, povolává a vede věčný, svatý a jediný Bůh.

A to je náš veliký úkol, pokud jde o nás, jeho lid: Modlit se a prosit, svá srdce otevřít a nastavit, aby se také nás nepřestalo dotýkat, mluvit k nám a rozsvěcovat svou milosrdenství a lásky plnou tvář, abychom také my jí získáni a přemoženi se plně touto cestou vydali, na ní setrvali a byť i bloudiví a hloupí se na ní, vždycky pokorní a tiší - a přece jako v prvních řadách osvědčovali.

Dalibor Molnár

Dopis čínských křesťanů

Vážené dámy a pánové,

jsme čínští křesťané, kteří žádají o azyl v České republice. Napsali jsme tento dopis, abychom poděkovali všem, kteří nám pořád pomáhají a kterým na nás záleží, chtěli bychom upřímně říct každému, kdo nám prokázal lásku: děkujeme vám!

Během těch dvou let jste pamatovali ve svých srdcích na naši situaci s udělením azylu a dávali jste nám hodně podpory a péče. V únoru 2018, kdy 70 čínských křesťanů obdrželo rozhodnutí o zamítnutí azylu, jsme byli zklamáni a naše srdce byla plná strachu a obav, protože se moc bojíme, že budeme repatriováni do Číny. Ale hned poté jsme dostali podporu od mnoha Čechů. Projevy lásky a tepla od vás, jeden za druhým, nás hřejí, abychom se nebáli toho ledového, odmítavého rozhodnutí, dodaly nám víc důvěry, abychom šli dál.

Čteme pečlivě každý článek v médiích, díváme se na každé video a každou fotku, věnujeme pozornost každé výzvě a podpoře. Všechny tyto věci si v našich srdcích pamatujeme. Modlitba za nás a hořící svíčky před památníkem obětí totalitě nás dojímaly natolik, že naše oči nezůstaly suché. „Nebojte se, budeme za vás bojovat.", řekli nám rozhodně naši neplacení právníci, takže se tak netrápíme. „Musíme se za ty křesťany modlit, aby věděli, že je podržíme, že nejsou sami.", řekl jeden biskup. Cítíme v tom lásku od Boha. Jedna modlitba za druhou nám říká, že nás Bůh hluboce miluje. Dojal nás průvod v chladném počasí, různé petice taky zvyšují naši odvahu zůstat v České republice, mnoho lidí nám pomáhá tiše. Každá podpora a projev lásky nám dávají velikou sílu. Sice jsme se s mnohými z vás nikdy neviděli, ale dodává nám sílu a důvěru ta láska bez ohledu na státní hranice, abychom vydrželi dál, děkujeme vám!

Před dvěma lety jsme přijeli do ČR s touhou po demokracii a svobodě, přitom jsme taky v této touze cítili zmatek a strach z neznámé země. Děkujeme Bohu za jeho ochranu, je tu tolik dobrých lidí, kteří nás podporují a usilují o to, abychom necítili, že žijeme na neznámém místě. Zima v České republice je chladnější a delší, ale váš zájem a vaše pomoc jako paprsek jasného slunce září na naše srdce, abychom se tak cítili tepleji.

Chceme vám říct: Díky vám nejsme osamělí a díky vám se snadno nevzdáme. Ještě jednou vám děkujeme.

Bůh vám žehnej.

Čínští křesťané žádající o azyl v ČR

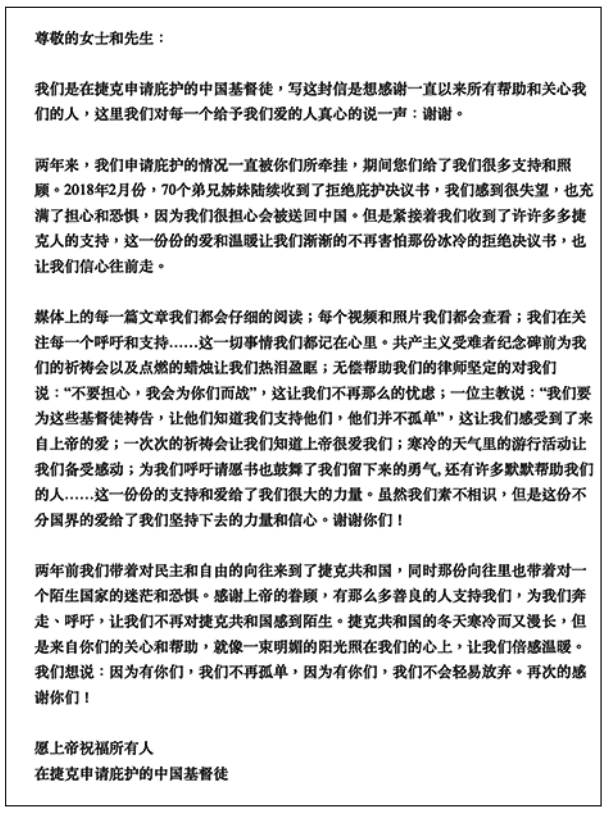

尊敬的女士和先生：

我们是在捷克申请庇护的中国基督徒，写这封信是想感谢一直以来所有帮助和关心我们的人，这里我们对每一个给予我们爱的人真心的说一声：谢谢。

两年来，我们申请庇护的情况一直被你们所牵挂，期间您们给了我们很多支持和照顾。2018年2月份，70个弟兄姊妹陆续收到了拒绝庇护决议书，我们感到很失望，也充满了担心和恐惧，因为我们很担心会被送回中国。但是紧接着我们收到了许许多多捷克人的支持，这一份份的爱和温暖让我们渐渐的不再害怕那份冰冷的拒绝决议书，也让我们信心往前走。

媒体上的每一篇文章我们都会仔细的阅读；每个视频和照片我们都会查看；我们在关注每一个呼吁和支持……这一切事情我们都记在心里。共产主义受难者纪念碑前为我们的祈祷会以及点燃的蜡烛让我们热泪盈眶；无偿帮助我们的律师坚定的对我们说："不要担心，我会为你们而战"，这让我们不再那么的忧虑；一位主教说："我们要为这些基督徒祷告，让他们知道我们支持他们，他们并不孤单"，这让我们感受到了来自上帝的爱；一次次的祈祷会让我们知道上帝很爱我们；寒冷的天气里的游行活动让我们备受感动；为我们呼吁请愿书也鼓舞了我们留下来的勇气，还有许多默默帮助我们的人……这一份份的支持和爱给了我们很大的力量。虽然我们素不相识，但是这份不分国界的爱给了我们坚持下去的力量和信心。谢谢你们！

两年前我们带着对民主和自由的向往来到了捷克共和国，同时那份向往里也带着对一个陌生国家的迷茫和恐惧。感谢上帝的眷顾，有那么多善良的人支持我们，为我们奔走、呼吁，让我们不再对捷克共和国感到陌生。捷克共和国的冬天寒冷而又漫长，但是来自你们的关心和帮助，就像一束明媚的阳光照在我们的心上，让我们倍感温暖。我们想说：因为有你们，我们不再孤单，因为有你们，我们不会轻易放弃。再次的感谢你们！

愿上帝祝福所有人

在捷克申请庇护的中国基督徒

Petr Kukal: básník, pedagog, katolík

Akční rádius tvorby Petra Kukala je neobyčejně rozsáhlý. Je především básníkem? Věnujme pozornost nejen jeho poslední básnické sbírce: *Prsten v břiše* (Akropolis 2017, 64 stran, 99 Kč). Hned úvodem zazní jeho osobní, ožehavé téma *„Některou úzkost znají jenom děti/a potom chlapi v pětačtyřiceti.“* Navazuje tak na *„Hejna ptáků a všechno“* (Protis 2011). Sugestivní je část s podtitulem *„40 roků“*, coby drásavým refrénem, zejména pro muže, možná nejen pro ně. Když autor přislíbil a uskutečnil její čtení na evangelické faře, jakoby se styděl a zlehčoval to komentářem ve svém deníku vieweghovského stylu (*Deník muže ve středních letech* 2013). Zdá se, že ekumena je mu vzdálena. Přitom překvapí verši *„Hrob protestanta: Pod způsobou chleba/pod způsobou vína…/Popel dávných sporů leží na dně Rýna./Poklidně dnes každý vyznáváme svou/rozdrobenou víru, na prach semletou…“*. Byla to již drobná sbírka *Služský hřbitov* (Ostrov 2003), procházkou kolem místních hrobů, kde přichází ke slovu neuralgický bod pomíjivosti, ne-naplněného života. Kristova léta přinesou dotek „Achillovy paty“ středního věku. Později v kompozici *„40 roků“* pojednáno s noblesou. Jde o nanejvýš osobní téma předělu v době, kdy již nejsme pětatřicátníci, chlapci jako květ. Mezi verši se vždy vrací sugestivní refrén *„Je mi 40 roků…“ V mezidveří toho co bylo a mělo přijít: „Na ulici se zvedá prach/je to můj čas/mám ho všude v nose a v uších/pálí mě v očích a svědí ve vlasech/čas mých dědečků se sesypal jako ořechy/v půlhodinách/opadával z bicích hodin/které se jednou týdně seřídily/Já znám odjezdy metra s přesností na vteřiny/jedno nestihnu – a z krovu odpoledne/vypadne svorníkový čep.“* Skladba *„40 roků“* je celistvá, magicky znějící, nejosobnější, nanejvýš zdařilá autorova výpověď. Podobně i *Konec sezóny* a další verše sbírky. *Hejna ptáků* souzní s rozsáhlejší kompozicí 52 slok (2009; 2014). První vydání vyšlo anonymně, zdá se s podobným záměrem jak Nezvalových *52 hořkých balad věčného studenta Roberta Davida.*

Je třeba nepominout nevyřčené zákulisí básníkova života. Jedním z jeho předělů je bezesporu konverze ke křesťanství římskokatolického, konzervativního střihu. Násobena tím, že býval veden výborným a přísným knězem, rovněž konvertitou. Poslední sbírka je mu mj. také věnována. Dostát takovým nárokům pro člověka v plně civilním, ba světáckém prostředí, to bývá nadmíru náročné. Ilustruje to i báseň *Petře*: *„Někdy je mi tak smutno lidi,/že to možná i Pánbůh vidí./Lehce mne vezme za rameno/a do tmy řekne moje jméno./A do tmy tiše řekne Petře,/Bůh jednou každou slzu setře./Než se to stane, ještě pořád/se každý večer/můžu ožrat.“* Životní ukotvení Kukalovo je dáno Polabím: *„Polabí. Můj kraj. Domov můj./Můj Nazaret. Můj Betlém./Zem přehlížená – jak ten hnůj/co Krista hřál svým teplem“*. (*Polabské evangelium*; Brandýs 2006). Ovšem také Prahou, včetně rytmu pendlování vlakem i MHD. Ve sbírce *Předposlední vlak* nalezneme verše nadepsané jako *SC 5202 Pendolino, Večerní vlak do Čelákovic, City Elefant*. Ve sbírce *Bůh mezků* (Akropolis 2015) skvělé verše - *Černý Most: „Příští stanice Černý Most,/hlásí mi kdosi cizí./Já, vy a každý jsme tu host/a čeká nás černý most,/za kterým všechno mizí./Za sto let nebo do hodiny/budeme na řadě./Chvíli jsme ale přes své stíny,/přes ty nejhlubší hloubětíny/pobyli v rajské zahradě.“* Vedle pulzujícího života oblibuje básník i rozjímání v pohřebním ústraní: *„Hrob, který tu není /Jednou tu bude vztyčen další kříž,/jemuž jsem každým dnem a dechem blíž./Hrob mezi hroby, článek do řady rytířů/Řádu tiché zahrady“*.

Vedle básnických sbírek, vyšlo i několik Kukalových knížek, po nichž by mohli se zájmem sáhnout nejen učitelé, ale i rodiče, vychovatelé, faráři a katecheti. Nejsou školometské, doktrinářské, nýbrž neotřele a hravě civilní. Nechceme naznačit, že by církevní pracovníci a kantoři byli jen suší a nezáživní. O opaku nás již přesvědčil o dvě generace dozadu Dominik Pecka, blahé paměti. Náš dnešní autor najde jistě ohlas také u ekumeny i širší veřejnosti. Tímto směrem spějí již vydané tituly: *Hovory a hrátky, se zvyky a svátky* (spolu s Janem Vinduškou, Portál 2010). Příznačné jsou kapitolky jako – *Jak na Nový rok, tak po celý rok; Tříkrálová koleda; Plesová sezóna; Květná neděle; Velikonoční kokrhání, Velikonoční beránek; Drakiáda; Dušičky; Svátek svatého Martina; Adventní věnec; Větvičky a barborky; Mikulášská nadílka; Stavění Betléma; Štědrovečerní nadílka; Silvestr* – a 35 dalších. Pozoruhodná jsou zejména témata v každé z nich. *Popis zvyku, Náměty pro rozhovor s dětmi, Náměty a činnosti, „Co dodává odborník Honza* a 35 dalších. A mimořádné je vyprávění *Tajemství Panské zahrady* (Kostelní Vydří 2008); fantaskně přitažlivá zahrada, plná tajemství, pro dorůstající děti. Jak pro jejich četbu, tak předčítání pro ně. Dětská představivost si přijde na své. Jejich vnímání obohatí ilustrace Markéty Laštůvkové. Dětskou obrazivost pomáhá rozvíjet i titul *Říkejme si přísloví* (Portál 2005), pro děti od 4 do 8 let: *Výklad přísloví; Náměty pro rozhovor s dětmi; K říkance; Podobná přísloví.* Ilustrace Jany Kudličkové děti určitě potěší. Bylo naznačeno, že autorovy publikace jsou většinou doprovázeny výbornými ilustracemi a fotografiemi řady autorů. V uvedené knize čtenáře překvapí, kolik přísloví běžně používá: *Žádný učený z nebe nespadl, Až se zima zeptá, co jsi dělal v létě, Spěchej pomalu, Stará láska nerezaví* a 56 dalších. Je třeba ocenit, že naznačeným směrem spěje i další knížka *Povídání a hry s českými příslovími* - pro děti od šesti do deseti let (Grada 2007). Nalezneme zde 50 českých přísloví, říkanky a rýmovačky, náměty pro práci s dětmi. Ilustrováno dětskými kresbami. Konečně zmiňme pozoruhodnou, vtipnou publikací pro mládež i dospělé *O počítačích převážně nevážně* (Grada 2007). Podobně se Svatavou Janouškovou *Znamení ďábla a jiné záhady pro mladé chemiky* (Computer press 2006). K vyluštění detektivních záhad s otevřeným koncem a nápovědou přispěje znalost chemie osmých a devátých tříd. A není náhodou, že Petr Kukal byl angažován na ministerstvu kultury v tiskovém oddělení i jako správce jeho sítí. Aby nebylo všeho dost, vydal ještě se Svatavou Janouškovou učebnici *Environmentální výchova v příbězích* (Fortuna 2008). Úloha pedagoga je bezesporu na pováženou a bylo to naznačeno i ve verších *Řídící učitel ze Sluh: „Říkával dětem, co se nemá, /a říkal jim, i co se má. /A dnes jsou jeho ústa němá /a z nás to nikdo neříká…“*

Uvedli jsme tvorbu učitele i básníka. Díla prvého oboru jsou pro veřejnost přehledná a přístupnější. Knížky veršů, jak to bývá, jsou více rozsety v čase, drobnější a méně dostupné od již prvotních *Krápníky krasových jeskyň; Dávnočas* (1994 a 1997) až po zde zmíněný *Prsten v břiše* (2017). Pomalu je načase, aby autorovy verše vyšly souborně, v jednom svazku. Položíme-li závěrem otázku, je-li Petr Kukal především básníkem, či pedagogem, nechť si rozhodne každý sám.

Jan Kašper, christnet.eu

Příběh univerzitního kostela

Po vydání Dekretu kutnohorského 1409 byla založena univerzita v Lipsku. V roce 1543 jí saský vévoda Mořic daroval sekularizovaný dominikánský klášter s pozdně gotickým kostelem sv. Pavla, který pak sloužil jednak k univerzitním bohoslužbám, jednak jako aula k akademickým slavnostem.

Epitafy na obvodových stěnách připomínaly rektory a profesory, kteří tu byli až do roku 1800 pohřbíváni. Po Napoleonově porážce 1813 sloužil kostel také jako vězení pro válečné zajatce a jako lazaret. Byl několikrát upravován a přečkal všecky války, které město postihly. V roce 1968 však stranické a státní orgány NDR rozhodly, že jej zboří a vybudují novou socialistickou univerzitu. To se navzdory různým protestům stalo 30. května 1968. Univerzitní bohoslužby se pak konaly v kostele sv. Mikuláše. Díky úsilí mnohých od roku 1990 se podařilo „Paulinum“ obnovit jako univerzitní kostel a aulu podle návrhu nizozemského architekta Ericka van Egeraata a slavnostně je v prosinci 2017 otevřít. „Zázrak v Lipsku“ se stal skutečností.

Bohuslav Vik

Nad Biblí

Povelikonoční úvaha

Zamysleme se nad Pilátovou otázkou: „Co tedy mám učinit s tím, kterému říkáte židovský král?“ (Mk 15,12). Otázku však chtějme vidět ještě trochu šířeji – nejen v zarámování do zcela určitých historických souvislostí. Zde jde totiž o otázku, která se týká bytostně každého z nás. A na tom, jak ji zodpovíme, jak se k ní postavíme, závisí opravdu velice mnoho. Tedy: Jaký je náš, jaký je tvůj a můj vztah, přístup a postoj k Ježíši Kristu?

Pro bezvěrce je velkopáteční dění jistě jenom jakousi bezvýznamnou, docela okrajovou epizodou. Něčím, co lze klidně přejít bez hlubšího osobního zájmu, bez vzrušení a jakýchkoliv emocí. Křesťan však vidí a vnímá vše jinak. Hledí v pokoře a zbožném údivu a úžasu ke Golgotě, ke zjevení Boží slitovné, příklonné a sebeobětovné lásky.

K Ježíši Kristu máme každý z nás zaujmout osobní vztah; postoj víry nebo nevěry. Střední cesta prostě není možná. Vždyť je to právě cesta Pilátova. A o ní víme, že končí žalostně. Nemá před sebou žádnou budoucnost. Neutrální postoj je však v současnosti všeobecně oblíben. Zdá se, že zhola nic nestojí. Na první pohled je bezesporu nejschůdnější, a proto i nejpřitažlivější. Proč si mám někde pálit prsty? Proč zbytečně riskovat? Ano – Ježíš byl světlým zjevem v dějinách. To leckdo i dnes přijme. Ale – hlásit se k němu neohroženě a bez mlžení, i když bude následování třeba i něco stát a vyžadovat?

Cesta za Ježíšem je předznačena křížem. To znamená, že je vnějšně nezajištěná. Nepřinese viditelné výhody, ani slunné místo ve společnosti, ani zázračné zdraví. Jaký vztah zaujímáme k tomu, který na nás hledí z golgotského kříže? Jaká může být odpověď? Jaké řešení? Zjednodušeně řečeno: trojí. Pokusme se o bližší vysvětlení.

První možnou odpovědí je zavržení. Jasné, jednoznačné odmítnutí. Tak odpovídá tupá, zfanatizovaná masa. Dav, který nepřemýšlí, ale dá se klidně podplatit. Ježíš je pro tyto lidi nepohodlný. Ruší klid a zaběhaný pořádek. Zve k přehození životní výhybky, vyzývá ke změně postojů. To se ovšem nelíbí. Proto se ozývá vždy znovu ono bezmyšlenkovité volání davu: ukřižuj!

Tak volá ovšem i církev, která má světskou moc, postavení, a žije v přepychu a blahobytu, a nadto koketuje s trůnem. Církev na cestě staletími už často zbloudila i bloudí. Její počínání bylo a nejednou i je výsměchem vůči Ukřižovanému. Zvolání „ukřižuj“ se rozléhá všude tam, kde církev přestává věřit a zvěstovat, že pokora, služba, láska, oběť, odpuštění, smíření, služba – jsou ty hodnoty vskutku nejvyšší. Vzdor tomu, že jsou bezbranné, a že nemusí mít efekt, ani úspěch, ani širší pochopení.

Druhou odpovědí je váhání, rozpačitost. Reprezentantem tohoto postoje je Pontský Pilát. Vyjadřuje mínění vnitřně prázdné a ubohé společnosti. Něco dělám, ale ani dobře nevím, proč. Snad proto, že si tak počíná většina. Se všemi lidmi chci vždy vyjít bez problémů. Proto raději neprojevím ani svůj názor. Bojím se jinakosti, vybočení z dlouhé řady. Je mi mnohé na Ježíšovi blízké, avšak nedokážu se k němu veřejně přiznat a přihlásit.

Třetí odpověď dává už jen nepatrná menšina. Kdysi v minulosti, jakož i dnes. Je to odpověď víry. Jistě – dávají ji všelijak chybující a nedokonalí lidé. Ti, kdo mnohdy rozmanitě klesají a zpronevěřují se svému poslání. Cesta víry rozhodně nevede stále po vrcholech, není to žádná horská hřebenovka. Padáme do proláklin a propastí, ale smíme znovu povstávat. A to právě díky pomocí toho, který se k nám sklání s kříže.

Pohleďme znovu na rozvášněný dav, na nerozhodného Piláta a na vyznavače. A co učiníme my s Ježíšem? Jak se k němu postavíme? To je žhavá a konkrétní otázka. Přiznáme se k cestě kříže? Neodradí nás; nebudeme se malověrně divit, že se nám různé životní strázně nebudou vždy vyhýbat? Poznáme v Ukřižovaném svého Pána a Spasitele? Toho, který nám pomáhá nést kříž, a který nám i nadlehčuje životní břemena?

Každý člověk stojí občas před velmi důležitými životními mezníky. To víme. Ta vůbec nejzávažnější volba je však v tom, zda přijmeme nebo odmítneme Ježíše Krista, zda mu odevzdáme své životy, aby je mohl utvářet, formovat i přetvářet. Prostě: aby do nich mohl vstupovat.

Jaroslav Nečas

Husitský teolog a biskup
M. Martin LUPÁČ – Oujezdský

ASI 1390 – 20. 4.1468 PRAHA

Na pražské univerzitě (kolem r. 1408) studoval filosofii a teologii jako žák Jakoubka ze Stříbra a spolužák Jana Rokycany, po jehož boku se později stal vůdcem utrakvistů (1435) jakožto pomocný biskup. 1412 se spolu s Jeronýmem účastnil pálení papežské odpustkové buly, po 1415 spolu s Ambrožem Hradeckým patřil k vůdcům husitského hnutí, pobýval i v Žižkově vojsku. Jako člen českého poselstva se účastnil Basilejského koncilu 1432 a 1434 a také rozhovorů se Zikmundem v Řezně 1434 a v Brně 1436, byl i při vyhlášení kompaktát v Jihlavě 1436. Vystupoval jako prostředník (“ubrman“) mezi tábority a Rokycanou a císařem Zikmundem. Musel opustit Prahu a stal se farářem v Chrudimi (odkud byl 1437 vyhnán) a 1452 v Klatovech. Byl radikálnější než Rokycana, blízký táboritům, a klonil se později k Jednotě bratrské, které se všemožně zastával a která si jej vážila jako duchovní autority; přílišné spekulace o přepodstatňování při večeři Páně nedoporučoval. *Byl to „nejtolerantnější muž v 15. století u nás, ze všech husitských teologů nejmoudřejší.“* (Z. Nejedlý v OSN), *„muž nevšední, nad vrstevníky vynikající.“* (RSN)

Z jeho (převážně latinských) spisů jmenujme: *List Mikuláši Kuzánskému 1452, Proti papeži 1462, O odpovědi papeže Pia, 1462, O přijímání dítek, Proti šesti nepřátelům, Výklad kompaktát, kázání, Zákon nový* (spolu s jinými bohoslovci).

Bohuslav Vik

Střípky ze vzpomínek na bratra faráře Daniela Henycha

Rozloučení sboru s ním bylo potěšující a radostné shromáždění. Už jen, jak jsme se dočetli v průvodním přípisu při smutečním oznámení: bratr farář Daniel Henych zemřel v požehnaném věku. A jak se neslo bohoslužebnou liturgií - u Daniela Henycha vskutku patřičně: z Boží milosti. Celé shromáždění provázelo radostné potěšení, i přesto, nebo právě proto, že Daniel Henych mezi pozůstalé zařadil i sbor Českobratrské církve evangelické v Praze - Dejvicích. Již jen za to mu z naší strany patří poděkování.

Daniel Henych nastoupil do dejvického sboru v roce 1971. Již od počátku svého působení se vyznačoval duchovním pietismem a v tomto duchu pečoval o veškerý chod sboru: protože jsem v té době ještě působil v mládeži, dodnes si uvědomuji a oceňuji jeho nenápadné zapojení do práce mládeže, tehdy stále mimořádně silné a významné složky sboru, aby ta potom rozkvetla ve stejné mohutnosti jako v předchozích desetiletích. A bohoslužba s Danielem na kazatelně byla korunována obzvlášť jeho pokornými, tichými a neokázalými kázáními. Ta byla v prvním období jeho dejvického působení soustředěna především na problém hříchu člověka či na samotného hříšného člověka. Až se tomu mladý evangelík naivně, ba zpupně podivoval. Avšak nejen mladý... Bratr farář však v žádném případě z hříchu neosočoval toho či onoho, ale pod vlivem jeho kázání jsme si všichni uvědomovali svou slabost a malost před Bohem, pravda, leckdo po svém. - Z dob Jana Čapka si sbor zvykl na diskuse o kázání hned po shromáždění. Jan Čapek nás k nim oficiálně vyzval a lze povědět, že takovéto debaty pokračovaly, byť individuálně, i s Danielem - a to sbor tehdy čítal ještě na 2000 duší... - Hřích v kázáních Daniela Henycha vystupoval různě: přirozeně jako slabost jedince, ale i jako neuznávání Boží jedinečnosti - až i jako vzpoura proti Jeho vůli, proti Boží smlouvě s člověkem. Mnozí jsme to vnímali i jako memento pro křesťana v tehdejší době, která se také snažila zavazovat nás k svým vlastním dobovým a účelovým úkolům a povinnostem. Již tehdy jsem si pod vlivem těch kázání uvědomoval Danielovu opravdovou neideologickou političnost, a to i po celou dobu jeho aktivního působení ve sboru. I tak jsem vnímal jeho opakovaný apel na křesťanův setrvalý boj ať už s těmi Bály, Molochy, Dragóny či zlatými telaty, ale i s jejich kněžími. A Daniel Henych, i tehdy masarykovec s odkrytým hledím, jako ostatně i po celý svůj život, své myšlenky zcela přirozeně podtrhával literárními tématy, ať postavami či ději - v této souvislosti především příklady z ruské literatury. A v neposlední řadě i ze severské protestantské literatury.

Již od příchodu Daniela do dejvického sboru jsem působil ve staršovstvu a mohu povědět, že po celé to dvacetiletí své tehdejší účasti ve staršovstvu jsem s velikým zaujetím sledoval jeho zprávy o hojných a pravidelných pastoračních návštěvách, především pak v domovech důchodců po celých Dejvicích. Ty ostatně konal do posledních měsíců svého života! A to i po celé Praze! Osobně jsem s Dáňou zažil několik takových návštěv právě v jeho vysokém věku. Sestry z Křesťanské služby nás zpravovaly, kolik pomerančů či jiných výživných potravin - tenkrát mimořádně záslužná a obětavá činnost - Křesťanská služba rozdala potřebným členům sboru: to nasazení sester bylo bezesporu obdivuhodné. Ale Daniel po svém, velice zodpovědně sděloval, kde a s kým se modlil či zpíval, kdy se takové pobožnosti účastnili i přítomní nevěřící klienti domova, ba i za shovívavého vědomí personálu. A právě s jednotlivými bratry a sestrami cíleně zapředl hovory i na nábožensky duchovní témata, jak vystupovala i z té které literatury, o níž s nimi hovořil. Byla radost poslouchat ty zprávy. Zvlášť, byť to nebylo nikdy vyjádřeno, ale pozornému posluchači to tak přirozeně vystupovalo, jak bratr farář v tomto prostředí uplatňoval tehdy ono novum doby: vnitřní misii.

Svůj pietismus Daniel Henych naplňoval i v osobním a rodinném životě a bratru faráři tak zůstáváme vděčni, že i přes hlubokou rodinnou bolest, svou vírou a svým působením v našem společenství, právě i spolu se svými nejbližšími, znamenal, jak si bezesporu všichni uvědomujeme, mimořádné a nezapomenutelné požehnání pro sbor.

Marek Světlík

Německý reformátor Johannes BUGENHAGEN

24. 6. 1485 Volyň v Pomořansku – 20. 4. 1558 Wittenberg

Byl synem městského radního, teologii studoval v Greifswaldu, 1505 učil v Treptowě a 1517 v Belbucku. 1520 poznal Lutherovo učení a 1521 se vydal do Wittenbergu. Přednášel na tamní univerzitě, 1523 se stal městským farářem, oženil se a 1525 požehnal i Lutherovu sňatku. 1533 získal titul doktora teologie. Spolupracoval s Lutherem a Melanchthonem a účastnil se i biblického překladu. 1534 byl jmenován generálním superintendentem saského kurfiřtství. Bojoval proti obrazoborcům a zastával luterské pojetí večeře Páně proti švýcarským bohoslovcům. 1537-1542 prosazoval reformaci v severním Německu a pět let také v Dánsku - reformoval církevní řády a také školství (1538 se stal rektorem univerzity v Kodani), byl proto titulován jako „doctor Pomeranus“. 1544 se vrátil do Wittenbergu a 1546 pohřbil Luthera. Po prohrané Šmalkaldské válce 1547 uznal kompromisní „Interim“, čímž si znepřátelil rozhodné luterány, kteří mu pak ztrpčili stáří. Na konci života oslepl. Vedle Luthera a Melanchthona je nejvýraznější postavou německé reformace.

Z jeho spisů: *Pomerania 1518 (Dějiny Pomořanska), Výklad knihy Žalmů 1524, Proti novému svátostnému bludu 1525, O manželství biskupů a diakonů, O křesťanské víře a opravdu dobrých skutcích 1526, listy* – mj. do Anglie, Livonska, Čech, Slezska a Lužice a dolnoněmecký *překlad Bible* 1533.

Jestliže znáš Krista, znáš dost.
Jestliže Krista neznáš, pak všecko, co víš, neznamená nic.

Bohuslav Vik

Nebylo co dodat

Vzpomínka na Igora Kišše

„Marš robiť venkovského farára! Tam akosi vegetoval …,“ líčil před výkvětem oficiální československé ekumeny v roce 1988 čerstvě degradovaný pedagog Igor Kišš (21. 7. 1932 - 15. 1. 2018) životní peripetie německého teologa Ulricha Duchrowa. Přítomným bylo jasné, že v daný okamžik hovoří zároveň o sobě. Sotva ovšem tušili, že oba luterské kolegy a takřka vrstevníky, tj. Duchrowa i Kišše, čeká záhy akademický comeback, návrat na katedry ...

Hloubka i šíře záběru

Kišš, který v polemice s církevním nadřízeným neváhal označit sám sebe za „hrivnu tejto cirkvi“ (tj. Evangelické církve augsburského vyznání na Slovensku, ECAV), vyučoval etiku a – jako vedoucí dotyčné katedry Evangelické bohoslovecké fakulty Univerzity Komenského od roku 1991 do roku 1996 – systematickou teologii (dogmatiku). Jako etik i jako dogmatik se po léta zabýval především Martinem Lutherem. Podobně jako se reformátorem zabýval prof. Amedeo Molnár nejen z hlediska církevní historie, ale též z hlediska dějin dogmatu. Zdůrazněme právě tuto stránku Kiššova pedagogického a publicistického působení. Vždyť z fundovaných shrnutí loňského Lutherova jubilea v Německu zaznívaly stesky, že své při něm řekli hlavně historici, zatímco systematičtí teologové jako by neměli co dodat. Aby měli, když za ně už předtím vše podstatné řekl prof. Amedeo Molnár s prof. Igorem Kiššem! (Datum úmrtí – až po ukončení Lutherova jubilejního roku – jako by odpovídalo přání slovenského teologa související teologické bilancování alespoň zpovzdálí dosledovat …)

Dílo prof. Igora Kišše je velmi rozsáhlé. Ať zrovna drcen poměry, nebo naopak s větrem v zádech, stále překypoval nápady, neutuchající energií, tvůrčími plány a až tržně marketinkovým způsobem velebil produkty z vlastní teologické dílny – jak hotové k „dodání skladem“, tak v různých stádiích produkce se nacházející … V době kolem listopadového převratu mi sdělil, že dokonce připravuje jakousi encyklopedii. (Což samo o sobě by byl spíš úkol hodný kolektivu.) Do jakého stadia stačil asi projekt dotáhnout? Nebo jej časem transformoval, zredukoval, převtělil vypracované části jinam? (A vydá časem někdo ještě něco z Kiššovy pozůstalosti, jak se to u myslitelů srovnatelně širokého záběru někdy děje?)

Kouzlo slovenštiny

„My komunikujeme!“ – To prohodil na vysvětlenou nedlouho před listopadem 1989 po krátkém dialogu se svým generálním biskupem, který jej předtím vypudil z teologické fakulty … Zejména přítomní českobratrští evangelíci si mohli hlavy ukroutit. Ano, v ECAV spolu znesvářené strany komunikovaly! A Igor Kišš navíc jistě nepatřil mezi všelijak přeučené introverty, leč mezi nefalšované extroverty …

Ze všech slovenských zástupců měla někdejší federální ekumena Igora Kišše asi nejvíce spojeného s „čarem slovenčiny“ (kouzlem slovenštiny). Horolezec Reinhold Messner, pocházející z německy hovořící části Itálie a v Himálajích hovořící anglicky, kdesi líčí, jak při zdolávání himálajských osmitisícových vrcholů bez kyslíkového přístroje se mu v polospánku spontánně drala na jazyk nikoli němčina (mateřština), nikoli (jednodušší) angličtina, nýbrž jaksi živelnější italština. Podobně z Kiššových zápasů, jež spořádanému církevníkovi občas vyrážely dech, utkvěla okolí v paměti temperamentní slovenština včetně případné doprovodné gestikulace. Úvodem citovanou větu „Tam akosi vegetoval“ doprovodil řečník zvláštním gestem – spojené ruce s natažnými dlaněmi obracel v loktech (takže každá z rukou se ocitala střídavě nahoře a dole). Vedle sedící prof. Pavel Filipi tenkrát přímo na místě dané gesto fascinovaně napodobil, později je se stejnými slovy („akosi vegetoval“) opakoval. Věta i gesto tvořily ladný celek, k němuž prostě nebylo co dodat …

Podobné gesto (provedené jednou rukou) použil později ve svém televizním pořadu moderátor Milan Markovič. Jeho host, přední český politik, se okamžitě dožadoval vysvětlení: „Co to je?“ To už se, pravda, mílovými kroky blížila doba politické korektnosti, jež česko-slovenské komunikaci v lehčích tóninách přála stále méně. Humor zavánějící ironií či parodií (natož pak parodií mezistavovskou, nebo snad mezikulturní!) se stával podezřelým. Odvažovali se jej dál ponejvíce ti, kdo si jako prof. Igor Kišš naplno přisvojili Pavlův a Lutherův koncept křesťanské svobody.

František Schilla

Můžete pomoci alespoň jednomu

Bangladéš – Burkina Faso – Filipíny – Indie – Nepál – Uganda

Dálková adopce PLUS®

Darujte chudému dítěti naději a možnost chodit do školy

od 400 Kč měsíčně

Catherine žije v Ugandě a má pět sourozenců. Rodina nemá žádný příjem, žijí z toho, co vypěstují na zahradě. Catherine se moc dobře učí, ale aby mohla pokračovat ve svém středoškolském studiu, potřebuje finanční podporu.

Vaše dary dají dětem nové možnosti:
- kvalitní vzdělání,
- denně teplé jídlo,
- zvěstování evangelia.

Dárce dostane čtyřikrát za rok zprávu o dítěti.

Nadace Mezinárodní potřeby
e-mail: nadace@mezinarodni-potreby.cz
www.dalkova-adopce.cz

Pozvánka

Sbor ČCE v Lanškrouně si připomene 12.-13. května 70. výročí samostatnosti.

Našimi hosty budou synodní senior Daniel Ženatý a celocírkevní kantor Ladislav Moravetz.

Zveme bývalé konfirmandy, mládežníky, členy a přátele sboru.

Vaše dotazy a potvrzení účasti zasílejte na adresu:
lanskroun@evangnet.cz,
tel.: 465 324 679.

Bližší informace o programu na:
www.lanskroun.evangnet.cz

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2,
Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

14/2018

9. května 2018 ✦ ročník 103 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde
16. května 2018

Z obsahu

* *Víra a církev*
* *Deset úkolů Ducha svatého*

Poselství k neděli Exaudi

Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a bude ti milostiv. Osvěť Hospodin tvář svou nad tebou, a buď milostiv tobě. (*Kral.*) Nu 6,25 (6,22–27)

Rozjasněná Hospodinova tvář... a v neoddělitelné souvislosti s tím pak *milost* – to jsou dva důrazy prostřední části požehnání, kterému říkáme Áronské, a najdeme je ve čtvrté knize Mojžíšově.

Rozjasněná či, volně podle kralických *osvětlená* tvář Boží – co to vlastně znamená? To, od čeho se vše odvíjí a k čemu ukazuje, je vlastně zároveň i jedna z nejkrásnějších a nejvstřícnějších lidských schopností, a sice *úsměv*. Ten verš pak vlastně říká, že Bůh, Hospodin, se *usmívá*. Problém je ale v tom, že hebrejština má s *úsměvem* tak trochu problém, a to se odráží pochopitelně i v Bibli. Stačí se podívat do biblické konkordance: slovo *úsměv* zde nenajdeme ani jednou, a pojmy *smích*, anebo *smáti se* jsou v biblických souvislostech spíše podobné výsměchu, než laskavému úsměvu, a to i tehdy, jsou-li (a i to jen řídce) užity v souvislosti s Bohem.

A tak tehdy, chce-li Bible hovořit o úsměvu, o výrazu, který vyjadřuje laskavost a přízeň, dočteme se o *rozjasněné* tváři. Hned v následujícím verši, závěrečném v Áronském požehnání, je přání, aby Hospodin *obrátil* svou tvář k člověku. To těsně souvisí s tváří rozjasněnou a vlastně to doplňuje – Bůh obrácený k člověku, to je takový Bůh, který člověku projevuje svoji přízeň. Úsměv a projevená přízeň, to jde ruku v ruce. Kdo se usmívá, ten je tomu, na koho se usmívá, nakloněn a je vlastně víc než jisté, že ho má rád. Úsměv je důležitým projevem přátelství, anebo přímo až i samotné lásky.

Je to vlastně zároveň jedna z biblických zvláštností. Vícekrát je opakováno, že člověk nemůže spatřit Boží tvář, respektive že nemůže spatřit Boha tváří v tvář, protože by to neunesl, zahynul by. Ano, takto tomu je. Jenomže teď, ve slovech tohoto požehnání, je to trochu jinak – směr je obrácený. Nikoli člověk hledí na Boha, ale Bůh na člověka. Bůh nad člověkem rozjasňuje tvář a obrací svou tvář k němu. Vlastně jako kdybychom zde slyšeli již předzvěst toho, co přináší Ježíšovo evangelium: „Boha nikdy nikdo neviděl, jednorozený Syn, který je v náručí Otcově, nám o něm řekl.“ (J 1,18) To, co nejsme schopni uvidět, nalézt, poznat my sami ze svých sil, v tom nám přichází vstříc Bůh sám a osobně.

Ale v tom je v podstatě už obsaženo i to druhé, o čem byla zmínka na začátku – *milost*. *„Buď milostiv tobě“*, *„...bude ti milostiv“*, *„...smiluje se nad tebou“*, anebo zkrátka a dobře – *odpustí*. Odpuštění - to je nejenom jeden z klíčových pojmů, ale zároveň i jeden z pilířů celého biblického poselství (i zde můžeme zároveň připomenout evangelium a jeho s důvěrou vyslovenou prosbu: „..a odpusť nám naše viny“). A je to i součástí tohoto Áronského požehnání: kdo „rozjasní svou tvář“, kdo se na člověka usmívá, ten už se nemůže hněvat. Úsměv – to je zároveň milost a odpuštění. A úsměv, rozjasněná tvář Boží, to je obraz, kterým je vyjádřeno omilostnění, odpuštění pro nás pro všechny.

Miroslav Kubíček
farář CČSH Brno II – Staré Brno

Kdo se povyšuje, bude ponížen

Když pak pozoroval, jak si vybírají přední místa, pověděl pozvaným podobenství. Řekl jim: "Kdybys byl někým pozván na svatbu, nesedej si na přední místo, aby tam snad nebyl pozván někdo váženější než ty. Ten, který pozval tebe i jeho, by pak přišel a řekl ti: `Uvolni mu místo.´ A tehdy bys s hanbou zaujal poslední (nejméně důležité) místo. Když jsi tedy pozván, jdi a posaď se na posledním místě, aby ten, který tě pozval, přišel a řekl ti: `Příteli, pojď výš.´ Tehdy budeš mít před svými spoluhodovníky chválu. Neboť každý, kdo se povyšuje, bude ponížen, a kdo se ponižuje, bude povýšen." Tehdy řekl také tomu, který ho pozval: "Když pořádáš oběd nebo večeři, nezvi své přátele ani své bratry ani své příbuzné ani bohaté sousedy, aby snad zase oni nepozvali tebe a měl bys odplatu. Ale když pořádáš hostinu, zvi chudé, chromé, zmrzačené a slepé a budeš požehnaný. Nemají totiž, čím by ti odplatili, ale bude ti odplaceno při vzkříšení spravedlivých." **L 14,7-14**

Židé měli ve zvyku cpát se dopředu, aby byli vidět po boku slavných. Někteří sice přicházeli kvůli Slovu, ale jiní přišli za zábavou či ze zvědavosti. Je to podobné, jako když dnes davy šílí po zpěvácích - ne pro kvalitu jejich zpěvu, ale prostě proto, že jsou slavní a protože se líbí všem.

Zkusme si však přiblížit tento příběh podrobněji. Z Písma je patrné, že této události předchází spor

Dokončení na str. 2

Aktualita: Akademie věd poprvé vystavuje originál Washingtonské deklarace

U příležitosti 100. výročí vzniku Československé republiky bude mimořádně vystaven originál prvního návrhu Washingtonské deklarace v Galerii Věda a umění v budově Akademie věd na Národní třídě v Praze. Deklarace sepsaná T. G. Masarykem, která prohlašovala nezávislost československého národa, je vystavena vůbec poprvé v historii. Vzácný dokument může být vystaven pouze pět dní, poté jej nahradí kopie. Originály jsou veřejnosti přístupné pouze od pondělí 7. května do pátku 11. května včetně státního svátku. Jsou součástí výstavy „18–18, Století státního svátku“, která předkládá proměny československé státnosti ve 20. století, jejímž výzkumem se dlouhodobě zabývají tři historické ústavy Akademie věd ČR – Masarykův ústav a Archiv AV ČR, Historický ústav AV ČR a Ústav pro soudobé dějiny AV ČR. Jedinečný pohled na symbolické datum 28. října očima historiků zprostředkovává nejen samotné formy svátku a jeho oslavy, ale především jeho interpretaci či vnímaní jeho významu v současnosti. Expozice nabízí dosud neznámé exponáty z archivů, fondů a sbírek historických ústavů Akademie věd ČR, autentické zvukové záznamy, fotografie a plakáty neznámých autorů z dokumentačních sbírek, historické dokumenty nebo dobový audiovizuální materiál. Výstava je přístupná zdarma a potrvá až do 20. července. Navštívit ji můžeme v pracovní dny od 10 do 18 h.

Kat. č. 73 Koncept deklarace nezávislosti stylizovaný a psaný T. G. Masarykem, 1918.

(red)

70 let státu Izrael

Rezoluci o rozdělení Palestiny (tehdy mandátního území pod správou Velké Británie) na část židovskou a arabskou přijala OSN 29. 11. 1947. Otevřelo se jedinečné historické okno pro vznik moderního státu Izrael. Židé byli na tuto možnost připraveni a po šesti měsících, 15. května 1948, svůj stát v Tel Avivu vyhlásili. Prohlášení nezávislosti přečetl David ben Gurion, první ministerský předseda nového státu, na místě, kde je dnes památník zvaný Independence Hall, Síň nezávislosti.

V základu tohoto úspěchu jsou tři faktory, které se vzájemně doplňují. Prvním byla politická vize Theodora Herzla (1860 – 1909), autora knihy Židovský stát. Ten v roce 1897 zorganizoval v Basileji 1. sionistický kongres, který vyhlásil program zřízení židovského státu v Palestině. Herzl zemřel v roce 1909, a v době, kdy území bylo pod nadvládou islámu a Turků, zanechal Židům vzkaz, který zněl: „Chcete-li, není to pohádka.“ Židé chtěli a tato politická vize se nakonec naplnila. Dnes je na stěně vstupního prostoru Síně nezávislosti Herzlovo prohlášení „V Basileji jsem položil základy izraelského státu“, a pod ním dvě fotografie. Na první je zasedání 2. sionistického kongresu z roku 1898, na druhé ben Gurion vyhlašuje stát Izrael o 50 let později. Na druhé straně toho vstupního prostoru je výrok z proroka Ámose: „Úděl Izraele, svého lidu, změním, oni znovu vybudují zpustošená místa a osídlí je.“ Pod ním

Dokončení na str. 2

Z církví doma i ve světě

Papež zavedl novou slavnost Panny Marie, Matky Církve

Papež František rozhodl, že do římského kalendáře bude vložena památka připomínající starobylou úctu k blahoslavené Panně Marii jako k Matce Církve. Liturgická slavnost B. Mariae Virginis, Ecclesiae Matris, se bude konat každoročně jako památka den po Seslání Ducha Svatého.

Dekret shrnuje historii mariánské teologie v církevní liturgické tradici a ve spisech církevních Otců. Uvádí se v něm, že svatý Augustin a papež svatý Lev Veliký si uvědomovali význam Panny Marie v tajemství Krista. „Svatý Augustin píše, že Maria je matkou Kristových údů, protože s láskou spolupracovala na novém narození věřících do Církve, zatímco svatý Lev Veliký tvrdí, že narození Hlavy je také narozením těla, což naznačuje, že Maria je jak Matkou Krista, Syna Božího, tak matkou údů jeho mystického těla, kterým je Církev."

V dekretu se uvádí, že tyto úvahy jsou důsledkem „Mariina božského mateřství a jejího intimního spojení v díle Spasitele". Písmo, píše se v dekretu, zobrazuje Marii u kříže (srov. Jan 19,25). Tam se stala Matkou Církve, když „od svého Syna převzala odkaz lásky a přijala všechny lidi v osobě milovaného učedníka za syny a dcery, aby se znovu narodili k věčnému životu".

V roce 1964, píše se v dekretu, papež Pavel VI. „prohlásil Blahoslavenou Pannu Marii za ‚Matku Církve, totiž všech křesťanů, věřících i pastýřů, kteří ji nazývají nejmilejší Matkou' a ustanovil, že ‚Matka Boží má být nadále uctívána a vzývána všemi křesťany tímto nejněžnějším ze všech titulů'".

V Roce smíření 1975 Církev vložila do Římského misálu votivní mši ke cti Blahoslavené Panny Marie, Matky Církve. Tímto dekretem papež František vkládá tuto oslavu do liturgie univerzální Církve jako památku s pevným datem.

Vatican News

Napětí ve slovenské Evangelické církvi a. v.

Už i veřejnost na Slovensku byla informována o napětí uvnitř největší slovenské protestantské církve – Evangelické církve augsburského vyznání (ECAV). Stalo se to díky zprávě pro tisk, kterou 15. dubna zveřejnilo občanské sdružení HELP – Hnutie evanjelických laických pracovníkov. Hnutí kritizuje dosavadní vedení církve a vyzývá evangelíky, aby se účastnili letošní volby nového vedení církve a aby se při volbě nenechali dosavadním vedením ovlivnit.

Ve stejný den hnutí zorganizovalo modlitební setkání před budovou Generálního biskupského úřadu v Bratislavě a vydalo prohlášení z tohoto shromáždění. V něm je vedení církve opět kritizováno, a to kvůli "centralizaci moci", ovládnutí církevních úřadů "svými lidmi", hodnotovému rozdělení církve apod.

Za důkaz selhání církevního vedení považuje HELP udělení pamětní medaile k 500. výročí reformace tehdejšímu předsedovi slovenské vlády Robertu Ficovi.

Situace v církvi není přehledná a není jasné, kolik evangelíků podporuje hnutí HELP a kolik sympatizuje s jeho přenesením sporů uvnitř církve na veřejnost. ECAV je druhou největší církví na Slovensku. Při sčítání lidu roku 2011 se k ní přihlásilo 316 tisíc obyvatel. Oproti předchozímu sčítání to bylo asi o 57 tisíc méně. V České republice jsou slovenští evangelíci registrováni jako Evangelická církev augsburského vyznání v České republice.

Zdeněk Vojtíšek

Bavorské úřady budou příchozí vítat křížI

Bavorská konzervativní vláda nařídila pověsit ke vchodům do všech zemských úřadů křesťanské kříže. Nemají však být vnímány jako náboženské symboly, ale jako součást kulturní identity největší německé spolkové země. Podle agentury DPA se nařízení regionální vlády nevztahuje na budovy obecních nebo spolkových úřadů.

Bavorský premiér Markus Söder uvedl, že opatření má být výrazem "přihlášení se k identitě" a ke "kulturnímu charakteru" Bavorska. "Kříž není znakem náboženství," řekl po zasedání bavorského kabinetu, který nový předpis schválil.

Kříž, který poté Söder vyvěsil ve vstupní hale úřadu bavorské vlády, však má nepochybný náboženský původ. Do roku 2008 visel v zasedací síni bavorské vlády a byl darem někdejšího mnichovského kardinála Friedricha Wettera. Ten ho podle Södera také posvětil.

Söder sklidil kritiku od ostatních stran i od veřejnosti. "Místo přibíjení krucifixů na zdi úřadů by křesťanské odpovědnosti bylo úměrné spíše uplatňování milosrdenství a lásky k bližnímu v běžné politické praxi," řekla například šéfka bavorských Zelených Sigi Haglová.

"Myslel jsem, že existuje oddělení státu od církve," napsal na twitteru jeden z občanů. "Škoda, doufal jsem, že středověk je už za námi," poznamenal jiný. Další označil Bavorsko za "fundamentalistický náboženský stát v Německu".

V bavorských veřejných školách musí už nyní viset kříže ve třídách. Totéž platí o tamních soudních síních. Kříže sice visí i v některých bavorských úřadech, ale z jejich vlastního rozhodnutí. Nyní půjde o povinnost.

Křesťanskosociální unie (CSU), která po desetiletí ovládá bavorskou politiku, se v poslední době obává o ztrátu své většiny v zemském sněmu ve prospěch protiimigrační Alternativy pro Německo (AfD). Ta jí odčerpala část hlasů už v loňských spolkových volbách a CSU chce tyto voliče získat zpět do říjnových zemských voleb v Bavorsku.

Německý ministr vnitra Horst Seehofer a šéf CSU nedávno naznačil, že by podpořil i zákaz nošení šátků školačkám. V březnu také polemizoval s kancléřkou Angelou Merkelovou ze sesterské Křesťanskodemokratické unie (CDU) v debatě o tom, zda islám patří k Německu.

www.christnet.eu

Kdo se povyšuje, bude ponížen

Dokončení ze str. 1

s farizeji o uzdravování v sobotu, v němž Ježíš dokazuje, že Zákon neporušuje, ale naopak, že oni jej překrucují. V podobném duchu promlouvá i v podobenství o hostinách. Ježíš v něm kritizuje farizejské snahy o pocty, ale nejen to. Vybízí k uváženosti svého jednání, k uvědomění si své sociální role a skutečnosti, že se vždy ve společnosti najde někdo váženější, úspěšnější, bohatší, krásnější, inteligentnější apod.

Nejde jen o to být skromný a dávat druhým přednost. Je v tom určitá prozřetelnost, praktická rada, jak předcházet pádu a zároveň varování, že nemáme oslavovat sami sebe. Říká se přece: „Lidská sláva, polní tráva." A vskutku, žádná pozice, ať už v práci, v zájmové organizaci či sportovním oddíle, nikomu nepatří trvale. Vždy se může najít někdo, kdo dotyčného z místa sesadí, nahradí, překoná. To ostatně dokládají nesčetné konce slibných kariér, ostudy politiků, krachy podnikatelů. Většinou platí, že čím rychlejší vzestup, tím rychlejší pád.

V této souvislosti si také můžeme položit otázku: „Je úspěch odměnou?" Ano, svět oceňuje úspěšné nade všechno, ale uvědomme si také, jak haní ty neúspěšné, zchudlé, opuštěné, ztracené, zoufalé, prostě lidi v kategorii nula. Být jednička v tom či onom oboru je jistě dočasně skvělé a kdo by si to nepřál? Z perspektivy věčnosti však lidský úspěch nic neznamená!

Tím nechci říci, že být úspěšný je něco špatného. Ba naopak. Chci pouze zdůraznit, že být úspěšný není to nejdůležitější v životě. Dostat se nahoru je těžké a spousta lidí je v tomto směru zklamaných. Pán nám však dává dobrou radu „Chceš-li být veliký, tak se umenšuj!" Ježíš vybízí ke skromnosti a radí jak se chovat ve společnosti. Zároveň také dokazuje, že pocta nemůže být dosažena skromným jednáním, protože je odměnou. Pro nás je ta největší odměna věčný život při vzkříšení spravedlivých. Sami se umenšujme, aby v nás mohl růst Kristus.

Ivo Kraus

70 let státu Izrael

Dokončení ze str. 1

jsou dvě fotografie z budování Tel Avivu: první z roku 1908, kdy byl založen, druhá z roku 1920, kdy měl 2 tisíce obyvatel. Město bylo založeno na dunách nedaleko starověké Jaffy, na pozemcích zakoupených z prostředků KKL – Židovského národního fondu. Dnes má 500 tisíc obyvatel a je symbolem úspěchu moderního státu Izrael, podobně jako je Jeruzalém symbolem jeho tradice duchovní.

Druhým faktorem úspěchu státu je odhodlání Židů se bránit. Bezprostředně po vyhlášení Izraele šest států Arabské ligy židovský stát vojensky napadlo, s cílem ho zničit. V ohni zápasu o život se v červnu 1948 zrodily IDF (Israel Defence Forces) – izraelská armáda, která je dnes považována za jednu z nejlepších na světě. Zachránila stát ještě v dalších dvou válkách o existenci: ve známé Šestidenní válce v roce 1967 a v neméně významné válce v roce 1973, která vypukla na Jom kipur. Muži slouží v armádě tři roky, ženy dva, vznikají tam celoživotní přátelství a často i manželství. Je to všeobecně respektovaná instituce, která ve vysoké míře přispívá ke stabilitě společnosti. Symbolem odhodlání bránit se je pevnost Massada nad Mrtvým mořem, místo posledního odporu v Židovské válce proti Římanům. V roce 73 po Kr. se tam až do hořkého konce bránily poslední zbytky židovských povstalců. Dnes tam přísahají izraelští výsadkáři.

Tím třetím a rozhodujícím faktorem je silná idea státu, čerpající ze starověké tradice. Z ústavního hlediska je Izrael sekulární stát (ortodoxních Židů je jen 10 %), na přerušenou starověkou státnost ale vědomě navazuje. Za předsednickým stolem, od něhož ben Gurion četl Prohlášení nezávislosti, bylo symbolických 12 křesel. Stejný je počet vlajek, které dnes vlají před Knesetem, izraelským parlamentem. Průčelí zasedacího sálu Knesetu je provedeno způsobem, který evokuje podobu Západní zdi chrámového okrsku. Jméno státu zní Izrael, což znamená Bůh vládne, či Bůh bojuje. Na vlajce je Davidova šesticípá hvězda, státním znakem je menora, sedmiramenný starozákonní svícen. Izraelských svátků je 14, všechny odkazují na události Starého zákona. Nejvýznamnějším z nich je Jom kipur, Den smíření, který nemá v Evropě obdoby: nefunguje doprava, od té osobní po mezinárodní letiště, nevysílá rozhlas ani televize. To všechno má vyjádřit, na co moderní stát Izrael navazuje, kde spatřuje zdroj své síly a identity. Nesnáze Židů vyhlášením státu neskončily, jejich geopolitická situace není snadná. Přesto se na 70 let budování svého státu mohou dívat s uspokojením a hrdostí. Jistě je na místě, abychom se s přáním dalších let pokojného rozvoje připojili i my. *„Vyprošujte Jeruzalému pokoj"* (Žalm 122,6).

Josef Potoček

Vzpomínka na první vypravěčku biblických příběhů

Už jako malý kluk jsem naslouchal tichému vyprávění své nevidomé babičky a její příběhy jsem později znovu objevoval na stránkách černé knihy se zlatou ořízkou, v Biblí české; a stala se zvláštní věc, ten starý překlad kralických Bratří mi připomínal i laskavý hlas babičky, která dokázala vyprávěním okouzlit mé srdce. Vše přečtené jsem díky pozornému naslouchání najednou i viděl a duše se mi chvěla úzkostí, třásla se strachy, zmírala obavami, anebo se smála podobnosti mých přátel, sousedů i členů naší rodiny s postavami z biblických příběhů.

O hrdinech jsem si vyprávěl i na židovském hřbitově v Třebíči s kamarádem Ickem. Můj návrat k Bibli proto není náročnou teologickou přednáškou nebo učeným výkladem duchovních pouček. Je jen ohlédnutím do dětství, procházkou časem vzpomínek, třeba o čtení hebrejských nápisů na opuštěných hrobech, kde se snoubila jména Ohrensteinů, Friedů, Feldmannů, Kaufmanů, Krausů, Dajanů a Lederů s bolestí pronásledovaných, utištěných a umučených sousedů i s moudrostí vyvoleného lidu Izraele, který otevřel své srdce k údělu světských starostí v obřízce duchovního života, k hlubšímu vnímání tajemství duše. Místo svědectví víry však svět žádal kruté daně obětí, vyvolení Židů měnil v útěky a v pronásledování, milé sousedy v utrápené cizince a modlitbu v proud hořkých slzí. Safá lo-jadátij ašmá – a řeč, kterou jsem neznal, uslyšel jsem. – Anochij Adonaj Elohécha hammalchá meérec Micrajim. Charchév pichá vaamalehú. – Já jsem Hospodin, Bůh Tvůj, vyvedl jsem tě ze země egyptské, otevři jen ústa svá a naplním je. –

Můj návrat do dětství je i pohledem do světa, kde má nad námi tajemné místo Bůh a tlukot srdce probouzí cit k naslouchání řeči ducha a k prožívání doteků lásky; kde je smysl života navzdory času tak neobyčejně spjat s autory Bible, kteří popisovali zázračné vidění moudrosti. V něm poznáme odvěké selhávání lidí, smrtelnou bolest člověka i prožívání majestátu bytí i vůle Stvořitele, který vložil do našeho srdce odpověď na otázku – PROČ? Dějiny člověka se kolem nás odehrávají stále, každý den.

Na zahradě náhrobků s hebrejskými nápisy jsem se učil zahlédnout, kdy jsme spjati osudově s minulostí a jak se člověk cestou bolesti a časem žití protrpí k tajemství lidského rodu.

Vím, dostávám se tím povídáním už do věku babičky, která mi vyprávěla o lidech z Bible, a ti svými příběhy stejně tiše vstupovali do mého nitra: hovořila o zlém Kainovi, který nemiloval bratra, ale o to víc měl rád majetek, o odvaze Mojžíšově, který se jako dítě neutopil v Nilu, ale přinesl desky Zákona z hory a národ otroků vedl přes moře do vlasti vyvolených. I já vám budu vyprávět o lidech, kteří žili před staletími. Můžeme se usmát, vzpomínat a poučit se o blízkosti jen zdánlivě cizích a vzdálených srdcí.

A tak se zamysleme nad lidmi, kteří sice žili dávno, ale ne nadarmo. Nezmizeli v zapomnění času a stali se hádankou i odpovědí našich životů. Budeme putovat za proroky, prožijeme úděs nad první vraždou světa, obětování syna i tragédii jeho otce, uslyšíme hlas tisíců lidí, kteří svůj osud ukryli na Zemi jako vzkaz pro naše hledání. Příběhy, které jsem slyšel od ba-

Dokončení na str. 3

Životní poslání Charlotty Garrigue Masarykové

Když se dnes probíráme stránkami novodobé historie a vedeme o ní diskuse, setkáme se i s takovými hlasy, které rozpad Rakousko-Uherska považují za krok ne zrovna šťastným směrem. Celý proces sice přinesl dvacet nádherných let samostatnosti a svobody, ale potom? Jak těžká, jak bolestná byla léta dvou totalit – nacistické a komunistické – jimiž jsme museli projít. A dnes? Nevracíme se vlastně zpátky, když se podílíme na sjednocování evropských zemí v Evropskou unii? Ale pokusme se uvažovat hlouběji a důsledněji. Kdyby nebylo rozpadu Rakouska-Uherska, byli bychom jako celistvý národ ještě vůbec na evropské mapě, byli bychom ještě vůbec tady? Nepohltila by nás už dávno rakouská dominance, naše dlouhodobou porobou vypěstovaná ušlápnutost a z ní plynoucí přizpůsobivost? Tomáš Garrigue Masaryk, prezident Osvoboditel a bez nadsázky tvůrce samostatné republiky, nebyl naivní snílek, ani rozevlátý romantický vlastenec. Než se rozhodl bořit rakouskou říši, která měla i pro naši zemi svá pozitiva, jichž si byl plně vědom, učinil vše pro to, aby ji – ovšem zmodernizovanou, pro autonomní systém připravenou – zachoval. Teprve když se přesvědčil, že jakákoli snaha pohnout zaostávajícím zpuchřelým byrokratickým mocnářstvím je bezpředmětná, volil krajní, jistě velmi nesnadné a jistě problematické řešení spočívající v odtržení a osamostatnění naší vlasti.

(20. 11. 1850 - 13. 5. 1923)

Dnes ani tyto základní poznatky nejsou o našem prvním prezidentovi už plošně dobře známy. A o vzácné, ba dominantní úloze Masarykovy manželky Charlotty, která se – ač v pozadí – o celé osvobozovací dění vlastně zasloužila nejvíce, se prakticky neví vůbec. *Byla to jedinečná žena, která přijala zemi svého muže za svou, naučila se češtině, ale především – „bytostně se stala Češkou“*, jak její postoje výstižně vyjádřil a shrnul Jan Herben. Zamilovala si naše dějiny, dokázala vstřícně a s empatickým pochopením z charakteru národa, který je – nejen v českém případě, ale zákonitě vždy – formován vlivem dějinných událostí, vyhmátnout to nejsilnější a nejcennější a splynout s českou minulostí. Pro naše rozvažování je však nejdůležitější, že věřila ve vyšší poslání svého manžela, o němž byla bytostně přesvědčená, že je schopen prosadit zásadní, ba převratné věci, které jeho vlast vyzvednou ze stínu a posunou ji kupředu. Zcela vědomě mu chtěla být u tohoto díla oporou, a to i za cenu osobních obětí a ztrát. Tušila, jak velké, jak bolestné a trpké v závěru jejího života budou? Byla si vědoma toho, že její jedinečný intelekt, její bystrost i její brilantní, přísně etické myšlení proměňované důsledně v každodenní činy se opírají o nervovou soustavu křehkou jako pavučina? Unese všechna strádání, která budou provázet Masarykův bouřlivý a krkolomný životní zápas, jemuž byla odhodlána bez nároků na vděčnost zpovzdálí sloužit? Ale jsme zatím na počátku Charlottiny cesty. Dvakrát tvrdošíjně odmítala odjezd z Čech do ciziny, když TGM vyčerpaný nepochopením – a to i nepochopením studentů, což bylo pro něho zvlášť bolestné – uvažoval při únavném dlouhodobém boji o pravost Rukopisů a později i v době hilsneriády zcela vážně o trvalém pobytu ve Spojených státech. Ano, byla to Charlotta – tehdy už matka rozrůstající se rodiny, která mu „útěk“ z domoviny rozmluvila, ač musela ústrky snášet společně s ním jako matka a hospodyně snad v míře ještě citelnější. Kolik žen by prokázalo v podobné situaci srovnatelný postoj? Vždyť se mohla vrátit do bezpečí svého původního domova, do bezproblémového světa z prostředí stálých půtek a soustavné nejistoty! Správně však rozpoznala, že by byl Masaryk v Americe vykořeněný. Jistě by získal uplatnění jako profesor nebo žurnalista, také jejich finanční situace by byla stabilnější, lepší. Její muž by se navíc už nad ničím netrápil, nic by nechtěl zlepšovat, ale – pozor – nikoli proto, že by kolem něho bylo vše v pořádku, ale proto, že by mu ve Spojených státech nic nebylo tak drahé, tak blízké, že by mu tam na ničem až tolik nezáleželo. A to by byla v jejích bystrých a chápavých očích zpronevěra právě onomu manželovu poslání, v něž věřila, vycházejíc z jeho schopností, které dokázala dobře odhadnout.

Všechna Charlottina rozhodování během celého života byla motivována jejím hlubokým náboženským přesvědčením. V Čapkových Hovorech s TGM čteme doslova: *„Byla hluboce zbožná. Smrt jí byla jako přechodem z jedné světnice do druhé, tak neotřesně věřila v nesmrtelnost.“* Její předkové kdysi dávno kvůli svému vyznání opustili vlast a Charlotta tuto jejich pevnost měla v sobě zakódovanou a převzala ji jako vzácné duchovní dědictví. Ale podobně jako oni i ona byla zvyklá o své víře přemýšlet a přejímání dogmatu pro ni nepředstavovalo v žádném případě pilíř víry. Naopak, nebála se podrobovat věroučné otázky kritickému hlasu vlastního uvažování. Největší váhu mělo u ní svědomí, mravní čistota a život ku prospěchu druhým. Připojila se k náboženskému společenství unitářů, k nimž patřila i její babička Cecílie a jejichž způsob víry jí byl blízký. I ona věřila, že nejen Bible, ale každé dobré slovo je slovem Božím. Tomáš Garigue Masaryk otevřeně přiznává: *„Měl jsem štěstí, že jsem našel svou ženu. Byla silná v myšlení, měla vzdělání, puritánka, ne v přehnané míře. Já jsem se od ní naučil mnohem víc než ona ode mne. Dával jsem jí vědění, ona mne formovala. … Stala se rozhodující pro můj celý život, pro můj duchovní vývoj.“*

Emil Ludwig ve svém životopisném díle o Masarykovi Duch a čin hodnotí jejich vztah takto: *„Společný jim byl takt srdce, vůle zdokonalovat se zde na zemi neustále, víra v nesmrtelnost; oba nedychtili ani po penězích, ani po slávě, měli však ctižádost náležet k nejlepším lidem své doby. V jiných rysech se odlišovali a doplňovali: on byl veselejší, ona hudebnější, on byl aktivnější, ona ženský spíše záštitou.“* Když T. G. Masaryk požádal po krátké známosti Charlottu, která krátce pobývala v Evropě, o ruku, trochu se polekala. Masaryk ji zaujal, o tom nebylo pochyb, ale – *„Bojí se, že nedostojí svému úkolu, neboť seznala ve mně člověka, jenž by se rád dobrým stal, jenž však onoho druha potřebuje, jenž by život se mnou sdílel,“* svěřil se Masaryk později. Ano, Charlotta se bála, že nebude mít dostatek sil k tomu, aby byla tak pevnou a dobrou oporou muži Masarykova formátu, jakou hledal a potřeboval. To bystře rozpoznala na první pohled. Nakonec se však „domluvili“ a svatba se uskutečnila ve Spojených státech 15. března 1878 ráno civilně na radnici, večer pak v rodinném kruhu proběhl sňatek církevní v Charlottině unitářském sboru. Z vlastního rozhodnutí ženich připojil ke svému jménu manželčino příjmení. Po čtrnácti dnech se novomanželé vypravili zpět do Evropy a cestou do Vídně Charlotta poprvé na kratičkou dobu navštívila Prahu. Podle svědectví přátel se Masaryk manželstvím změnil. Nevyrovnaný, stále pochybující a polemizující intelektuál kolem sebe náhle šířil harmonii a pokoj. Hluboce věřící manželé se snažili vyřešit také svou společnou církevní příslušnost. Přestoupili do reformované evangelické církve, neboť oběma nejvíce vyhovovala svým intelektuálním přístupem k rozborům biblických textů a respektem k názorům každého jedince. Ale i poměrně svobodomyslný rámec této církve se pro Charlottu nakonec stal příliš těsný a po čtyřech letech – jen ona – z církve vystoupila. Bůh prostupoval celé její myšlení, celou její bytost, zůstala však potom už bez církevní příslušnosti. Poslechněme si ještě jeden z postřehů kazatele Jednoty českobratrské (dnes Církev bratrská) Františka Urbánka, který rodinu často navštěvoval, a měl tak možnost nahlédnout hlouběji do nitra Masarykových právě v intimních výsostných vodách jejich osobního vztahu k Bohu: *„U nich obou jsem nikdy nezpozoroval, že by náboženství u nich znamenalo odbýt si nějaký obřad, nějaký výkon náboženský, nýbrž že to bylo stálé obírání se tou myšlenkou, ano přesvědčením: Pán Bůh je, ano, Pán Bůh je – co to znamená pro můj život, že Bůh je. Proto i to husitské hnutí bylo Charlottě Masarykové tak milé v našich dějinách, že v něm poznala lidi, kteří po celý život počítali s Bohem …*

Milada Kaďůrková

"Já myslím, že si člověk velice oddechne, když nemusí věřit v Panenku Marii a neomylnost svatého otce. Ježíšovo učení, jak je podáno v evangeliích, přijímám... Že bylo potřebí Ježíšovy smrti na kříži, aby byl odčiněn dědičný hřích a lidstvo spaseno, v to nemohu věřit".

Charlotta Garrigue Masaryková o své víře

Názory čtenářů

Sedmdesátkrát sedmkrát potřetí

Stejně jako Jan Trnka jsem ani já nemohl uvěřit svým očím, když jsem si v 10. čísle Evangelického týdeníku přečetl úvahu Jaroslava Krause o odpuštění. V posledních letech s lítostí sleduji, jak se z Kostnických jisker stává šedivý, dobře mainstreamově zařazený časopis. Některá jejich čísla vypadají - arciže s obráceným znaménkem - jako za socialismu. Už loni jsem uvažoval o tom, že je odhlásím, jako jsem před lety odhlásil Českého bratra. Pak jsem jim však dal po vzoru člověka z podobenství o neplodném fíkovníku ještě jeden rok a čekám, jestli letos přinesou úrodu. S potěšením jsem v nich proto zaregistroval blýsknutí se na časy. Nikoli sponzoring, ale toto zakládá naději na jejich přežití. Domnívám se ostatně, že právě v takové nekonvenční poloze by se měl časopis, odkazující svým názvem k mistru Janu Husovi podle otců zakladatelů, profilovat.

Takže děkuji bratru Jaroslavu Krausovi za odvahu zastat se z pozice evangelia hříšníka kamenovaného jinými hříšníky. Muselo mu být jasné, že kvůli tomu vylétne nějaký kámen i po něm. A stalo se. Jeho kritik ve 12. čísle Evangelického týdeníku namítá, že se poslanec Ondráček narozdíl od marnotratného syna nekál. Proto nejen že mu nenáleží odpustit „sedmdesátkrát sedmkrát“, ale ani jednou. Než bychom tak učinili, to ať raději vezme jindy velebená demokracie za své a Ondráček na místo, na něž byl demokraticky zvolen, nenastoupí. Ale v Bibli se přece neodpouští pouze marnotratnému synovi. Cizoložná žena - podle židovského zákona hodna ukamenování - se také nekála a přesto ji Ježíš neodsoudil. Dokonce od ní nevyžaduje žádné sypání si popela na hlavu ani dodatečně. Prostě jí řekl, ať už to nedělá a nechal ji jít.

Je poněkud zahanbující, že tu Jaroslav Kraus jako laik supluje, co by měli dělat teologicky vzdělaní kazatelé. Tak se ho snažím, jako jeden z nich, alespoň v následné polemice nenechat na holičkách a názorově podepřít. Ono to patrně v církvi není jiné než ve společnosti. Na obou místech jsou lidé neambiciózní, kteří sdílejí osvědčené názory, žijí podle nich, ale nemají potřebu nutit je ostatním. Vedle nich jsou lidé ambiciózní, kteří se cítí povoláni ve jménu svého „vyššího poznání“ ty první předělávat ke svému obrazu. Jejich mentalita jim přitom pomáhá získat k tomuto počínání příslušné dovednosti i vhodné společenské pozice. Těžko s nimi, cvičenými k boji a oděnými do pancířů moderních tabu, soupeřit. Ale David, ač v boji necvičený a bez pancíře, přece kdysi také přemohl Goliáše. Proč by se to nemohlo podařit i dnes.

Emanuel Vejnar

Před 600 lety skončil Kostnický koncil

Kostnický koncil (5. listopadu 1414 – 22. dubna 1418) svolal vzdoropapež Jan XXIII. na nátlak římského krále Zikmunda, zahájili jej však kardinálové-legáti Řehoře XII. Šlo o 16. ekumenický koncil, který měl ukončit papežské schizma, (trvalo již od roku 1378), vyřešit věroučné problémy s učením o svátostech a církvi a reformovat některé pořádky v církvi. O tom, jak dopadl pro naše krajany Jana Husa a Jeronýma Pražského, jsme psali mnohokrát. Málokdo však zná některé údaje, které nejsou tak často zmiňovány. Kronikář koncilu Ulrich von Richental zaznamenal, že do města, které mělo asi 6 tisíc obyvatel, postupně přicestovalo skoro 70 tisíc lidí. Duchovních bylo 18 tisíc - mezi nimi 29 kardinálů, 33 arcibiskupů, asi 150 biskupů, víc než 100 opatů a 50 proboštů. Církevní rokování se střídala se světskými radovánkami a život ve městě rozhodně nebyl fádní. O zábavu se staralo 1700 komediantů a muzikantů a nechyběly ani "společnice". Podle Richentala jich bylo „evidovaných“ asi 700, stejný počet jich ovšem pracoval "načerno". Kromě toho kronikář napočítal více než 350 obchodníků, 230 pekařů, 225 krejčích a 310 holičů. Po 4 letech bylo schizma vyřešeno, na reformy však nezbyl čas dodnes.

(hb)

Vzpomínka na první vypravěčku biblických příběhů

Dokončení ze str. 2

bičky a přijal je bez dechu i v tichém tepu až do srdce, prožívám po letech, jeden po druhém, sám na sobě.

Události života se tím vyprávěním propojují v čase a tvoří z tisíců pramínků kouzelnou řeku bytí. Až v ní uvidíme naši lodičku, usedneme k veslům a poplujeme k cíli, budeme se radovat z cesty i ze slunce a přestaneme se obávat černého moře i bludné smrti.

Příběhy hrdinů Bible a jejich setkávání s Bohem Hospodinem, Stvořitelem všeho, i smích nad událostmi světa, jsem slyšel poprvé po návratu dědečka z vězení a potom znovu od babičky. Ta díky prožitému utrpení poznávala krásu světa z darů moudrosti v lesích na Vysočině, tam, pod horou Javořicí, podobně jako Vlasta Javořická, naše sousedka a spisovatelka příběhů selských hospodářů. Babička ráno vařila konvici bílé kávy a připravovala hrnce k obědu a já žasnul – Babi, ty vidíš? – A ona s úsměvem kývla šedivou hlavou – To se rozumí, že vidím, ale jinak. Celý svět očima pozoruji. Mám je ukryty hluboko v srdci. – A s povzdechem se mě ptala – Ejn davar, Jochanan? Nevadí, Hanýsku? –

Touto knihou děkuji za babiččino vyprávění. Prožívám ho vlastně stále, abych i ve stáří pochopil, jak se jí dařilo pohlédnout nevidomýma očima do duše synů a dcer, dětí a vnuků, a pak odešla k povinnostem všedních dnů na osudnou cestu. K životu víry, do budoucího času. Jen tak, tiše, ze srdce zraněného nespravedlností světa a zázračně protknutého podivuhodným tajemstvím touhy a divy Božích zázraků. Tak i já začnu vzpomínat a vyprávět.

Jan Schwarz

(z knihy Tajemné dveře do domu Bible, vydalo Beta books nakladatelství Alfa r. 2010)

K Mariánskému sloupu na Staroměstském náměstí

Tisková zpráva k petici občanů za vykonání rozhodnutí přijatého zastupitelstvem Hlavního města Prahy dne 14. 9. 2017 neobnovit Mariánský sloup na Staroměstském náměstí v Praze

Praha 18. 4. 2018

Zastupitelstvem Hlavního města Prahy byl dne 14. 9. 2017 odhlasován nesouhlas se záměrem obnovení tzv. Mariánského sloupu na Staroměstském náměstí v Praze a zastupitelstvo dále pověřilo Radu hlavního města Prahy, aby učinila všechny právní kroky vedoucí k rozvázání smluvních závazků a k odnětí souhlasu Hlavního města Prahy s umístěním tzv. Mariánského sloupu na Staroměstském náměstí v Praze s termínem k 31. 12. 2017.

Vzhledem k tomu, že výše uvedená usnesení nebyla ještě stále naplněna, rozhodli se zástupci organizací, spolků, občanských iniciativ a církví (konkrétně v abecedním pořadí: Církev československá husitská, České studny, z.s., Exulant, z.s., Historická společnost Veritas, z.s., Křesťanská misijní společnost, paní Lenka Procházková – autorka petice proti obnově sloupu, Ne základnám ČR, z.s., Nový život, o.p.s.,) vydat další petici, tentokrát za vykonání rozhodnutí přijatého zastupitelstvem Hlavního města Prahy dne 14. 9. 2017 neobnovit Mariánský sloup na Staroměstském náměstí v Praze.

Důvody, které vedly občany k podepsání petice, byly součástí textu petice: „Ač byla a je v mnoha křesťanských tradicích Marie v úctě jako Matka Páně, stala se paradoxně (v 16. a 17. stol.) symbolem potlačení utrakvismu, jako tomu bylo i v případě ideové symboliky Mariánského sloupu na Staroměstském náměstí v Praze, na němž se v jeho původní podobě vyskytovaly i postavy poražených ďáblů – od konce 16. stol. se symbolem vítězného katolicismu stal archanděl Michael porážející draka či ďábla. Mariánský sloup v Praze na Staroměstském náměstí byl vztyčen v podstatě jako symbol politický po uzavření Vestfálského míru ve snaze ovládnout celou Evropu v duchu netolerance a nesnášenlivosti, což odporuje myšlence demokratického zřízení (blíže in: Causa Mariánský sloup na Staroměstském náměstí v Praze v dokumentech, Praha 2017). Proto Tomáš Garrigue Masaryk po jeho zboření napsal: „Když Pražané tu sochu odstranili, jsem sám tomu rád, protože ta socha byla politickou potupou pro nás.“ (in: Cesty demokracie I, vyd. 2003, s. 405 – 406). Vztyčení Mariánského sloupu v Praze na Staroměstském náměstí v Praze je v rozporu se současnými snahami o pokojné vzájemné spolužití křesťanských církví i všech lidí dobré vůle a spolupráci k dobru a prospěchu naší země.“

Za čtyři měsíce - k datu 18. 4. 2018 - podepsalo petici 1100 občanů. Proto se petiční výbor rozhodl Zastupitelstvu Hlavního města Prahy a Kontrolnímu výboru Zastupitelstva HMP odevzdat 101 listů petičních archů s 1100 podpisy na podporu naplnění usnesení Zastupitelstva Hlavního města Prahy.

Za petenty a petiční výbor
Hana Tonzarová
tel.: 602355104

Pro Annu Frankovou

Milá Anno,
děkuji Ti za Tvůj deník,
protože kdybys ho nenapsala, tak o Tobě nevím :-(.
Škoda, že jsme se nikdy neviděli a ani neuvidíme. Dozvěděli jsme se o Tobě ve škole a po tom, co jsem slyšel, si myslím, že jsi neskutečně hodná, odvážná, statečná a přátelská.
Tvůj příběh je opravdu silný a také je v něm Tvoje láska “srdíčko”. Škoda, že jsi se nenarodila v dnešní době :-(strašně rád bych se s Tebou kamarádil. Snad se ani nedokážu zeptat, jak jsi tohle vše mohla prožít. Kdybych byl na Tvém místě, vzal bych “nůž” (*nůž je škrtnutý, pozn. redakce*) pistol a zastřelil se, protože bych nedokázal být tak odvážný jako Ty. Moc a moc mě mrzí, že Tě zabili v koncentračním táboře. To je obrovské štěstí, že jsi si psala svůj deník, protože by o Tobě nikdo nevěděl. Všichni o Tobě teď vědí a dokonce myslím, že Tvůj příběh dostal i nějaké ocenění. Vzpomínáme na Tebe, Aničko “Srdíčko a smajlík”
Rád bych Ti poděkoval za odpověď ...

Oliver Grunsberg (je mi třináct let)

Anna Franková

(Annelies Marie „Anne“ Frank) se narodila 12. 6. 1929 ve Frankfurtu nad Mohanem. Pocházela z židovské rodiny, byla dcerou Otty Franka a Edith Holländerové a měla ještě o tři roky starší sestru Margot. Po nástupu Adolfa Hitlera k moci v roce 1933 se celá rodina přestěhovala do Amsterdamu. Zde se ukrývali v zadním traktu jednoho Amsterdamského domu. V roce 1942 však začaly násilné deportace i v Nizozemsku, takže rodina musela změnit svůj úkryt do tajných místností kancelářské budovy Otto Franka. Po dvou letech byli Frankovi prozrazeni a deportováni do koncentračních táborů. Z celé rodiny přežil jenom otec Otto. Anna zemřela na tyfus v táboře Bergen-Belsen pravděpodobně v březnu 1945. Po celou dobu ukrývání si Anna psala deník. Její otec se po válce do Amsterdamu vrátil, deník našel a rozhodl se ho vydat. Svědectví dívky, která se chtěla stát spisovatelkou, pak obletělo celý svět. Autentičnost deníku byla však zpochybňována některými autory, proto v listopadu 1980 Nizozemský státní ústav pro válečnou dokumentaci, který obdržel veškeré originály spisů Anne Frankové, po sérii studií autentičnost deníku potvrdil oficiálně. V dubnu 1988 byla na počest Anny Frankové vydána v Izraeli poštovní známka o nominální hodnotě 0,6 šekelů.

(dle Wikipedie – red.)

Píseň o štěstí a radosti — 1. část

„Zpívejte Hospodinu píseň novou, zpívej Hospodinu celá země!“
Žalm 96,1

Kdo by neznal starozákonní verše Žalmu 96 o nové písni? Jenže co je to ta nová píseň? Když ji srovnáme s tou starou, uvidíme rozdíl. Starou píseň zpívá téměř celý svět. Jde v ní o užití si života! Člověče, vyhledávej přikrytí všech svých starostí a trápení ve víru života, v tanci, drogách, sexu, alkoholu, v radovánkách, které nabízí tento svět. Apoštol Pavel varuje před takovým způsobem života. I on kolem sebe slyšel: jezte a pijte, protože tady třeba zítra nebudeme! Veselí a bujnost zůstávají vnější slupkou. Pod ní je skryt stres, úzkost, trápení, strach z budoucnosti, ze smrti, z toho, abychom o něco nepřišli, něco neprometkali, protože zítra bude možná pozdě. Křesťan by měl zpívat zcela jinou píseň. Měl by se přidat ke zpěvu svědků Pána Ježíše Krista, kteří zpívají píseň o naději: Radujte se v Pánu, radujte se v Bohu, radujte se v Kristu Ježíši, vždycky!

Nová píseň zpívá o radosti z toho, co Bůh učinil pro člověka. Počítá s Bohem, který nepomíjí. Kristovská radost ví o Boží věrnosti, o Boží lásce, i o nesmírné oběti, kterou nebeský Otec ve svém Synu pro člověka podstoupil. Vidí v Bohu ustavičnou radost. Nemá obavy z konce, protože ví, že život člověka je v Božích rukou, v Boží péči a v Boží lásce.

Takový je rozdíl mezi starou a novou písní. Jenže touha po penězích, moci a slávě, člověka nikdy neopustila. Strhává ho do spárů satanových. Kdo by nechtěl peníze, které otvírají cestu k moci a slávě? Jenže jen k lidské slávě! Lze opravdu všechno penězi zaplatit? I přátelství, lásku, pravé a hluboké štěstí, úsměv, zdraví? I my jsme někdy, strháváni vírem života a zpíváme starou píseň, a ani nepozorujeme, jak nás pohlcuje!

- Sedlák má statky a volá zprostředsvého bohatství: jez a pij! Ale Bůh se mu při tom směje, a říká mu: blázne, dnes v noci zemřeš! To je důsledek staré písně.

- Mnoho lidí si říká: každý je sám sobě bližním, musím myslet především na sebe! Druhý mě nezajímá! A přece Pán Ježíš volá: Tvůj život nemá smysl, pokud není zakotven v Bohu a pokud nevede k oběti služby lásky ve vztahu k druhému! Stará píseň zpívá o nevděku, který vládne světem. Našeptává, že život je jen náhoda. Nová píseň zdůrazňuje, že základem života je láska. Proto je jedním velkým chvalozpěvem na lásku. Volá po tom, aby mezilidské vztahy byly založeny na vzájemné lásce, pomoci, solidaritě a pochopení. Vyzdvihuje vděčnost Bohu za všechno, co člověk od něho má, a co denně přijímá. Je to především Boží láska, oběť Ježíše Krista na kříži, Boží milost a Boží přítomnost, Boží neskonalé milosrdenství a jeho ustavičná péče. Stará píseň nepomýšlí na odpuštění. V takovém vidění světa ani není možné.

A tak pochopit a znát novou píseň znamená vidět rozdíl mezi tou starou a novou. Znamená to přivlastnit si cestu Ježíše Krista k následování, a při ní a na ní zpívat velký chvalozpěv Bohu, nebeskému Otci, chvalozpěv všech Kristových následovníků.

Stará píseň s Bohem nepočítá, ani ho nepotřebuje. Jenže máme v Písmu dost příkladů prohlédnutí ze tmy do světla. Např. Saul až v branách Damašku pochopil, o co byl dříve ochuzen. Když mu Ježíš otevřel oči, začal zpívat novou píseň a stal se „Pavlem“, apoštolem národů. Novou píseň lásky pronášejí světem mnozí v nejrůznějších rovinách lidských vztahů. I do největších temnot života může nová píseň lásky přinést světlo, radost a novou naději. Nejde při tom o velikost či hlasitost zpěvu. I malí či slabí zpěváci, kteří zpívají tiše a skromně, přesto z hloubi svých srdcí, mohou přinášet do složitých lidských situací světlo lásky a naděje, které může pronikat i skrze ty nejtemnější stránky lidského života, a prosvětlovat stíny smrti!

Pavel Rybín

Milí přátelé,
všem nám jde o vzájemné utvrzení v živé víře a o povzbuzení k hojnějšímu duchovnímu životu. Usilujeme o to modlitbou a způsoby, které nám přicházejí na mysl.
Věříme v Ducha utěšení a pravdy.
Daniela a Samuel Jan Hejzlarovi ze samoty v Luhu u Čími tak několik let činí také psaním a vydáváním knížek svých svědectví vlastním nákladem. Díky tomu můžou nabízet své publikace zdarma, případně za dobrovolný příspěvek kterémukoli křesťanskému shromáždění nebo jiné dobročinnosti podle čtenářova uvážení.
Vzhledem k ubývajícím silám mohou tak osobně konat stále obtížněji. Prosí tedy sestru či bratra kteréhokoli sboru nebo společenství, aby dle možnosti převezl do svého shromáždění knížky dle výběru, buď z fary Sboru ČCE v Dobříši (tel.: 603 578 108) nebo od Hejzlarů v Luhu u Čími (tel.: 776 838 747 a 774 838 758).
Zatím vyšly:
Sbírky biblických úvah:
„Svědectví o světle“ (dotisk na skladě)
„Pojď a viz“ (rozebráno)
„Jak je pravda v Ježíšovi?“ (na skladě)
„ Cestou hojnějšího života“ (na skladě)
Beletristická vypravování:
„Kameloti“ (rozebráno)
volné pokračování „Na hraně“ (v tisku)
Předem za tuto službu děkujeme a těšíme se na Vás,
Vaši Dana a Sam Hejzlarovi

Pozvánka

Ekologická sekce České křesťanské akademie zve na besedu s Filipem Vosáhlem, studentem pražského waldorfského lycea, o proměnách krajiny a zmizelých vesnicích v Podkrušnohoří.

Beseda se bude konat v úterý 15. května od 17.30 h (cca do 19 h) v přízemí pražského kláštera Emauzy, Praha 2, Vyšehradská 49.

(JNe)

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

ET
Kostnické jiskry
Evangelický týdeník
15/2018

16. května 2018 ✦ ročník 103 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde
23. května 2018

Z obsahu

* *Stvoření člověka*
* *Pastýř a pastýři*

Poselství ke svatodušní neděli

Mocná ruka Hospodinova
Iz 59,1–2

Národ Izraelský přebývá v Babylónii. Někdo jiný rozhoduje o jejich osudu, o jejich životě. Někdo jiný jim diktuje, co mohou a nemohou dělat, jak žít.
Prorok jim ukazuje, co je příčinou jejich stavu. Co způsobilo jejich nesvobodu.
Jak silně se nabízí situace z naší národní minulosti. I náš národ byl často nesvobodný, a dokonce ve vlastní zemi. Jiné mocnosti nám diktovaly pravidla života. Konání mocností nad naším národem často vytvářelo osud naší země.
Boží slovo je nadčasové a osobní. Platí nejen pro národy, ale také pro jednotlivce. Obrazně nad našimi hlavami se odehrává zápas mocností, v kterém Hospodin netahá za kratší konec, jeho ruka není krátká na spasení.
Bůh je mocen nám pomoct, slyší naše prosby, ale tak jako otec, pokud chce být spravedlivý, nemůže nadržovat synovi, který je činitelem bezpráví a ubližuje, tak i nebeský Otec nemůže přehlížet nepravost svých dětí.
V jak vzácné době však žijeme. Byla vylita milost na celou zemi. Milost draze vykoupená. Naše nepravosti byly vloženy na Božího Syna. Otevřelo se nebe a Bůh skrze Ducha svatého sestoupil na zem. Neznamená to však, že v této milosti máme svobodu k nepravostem, znovu nás mohou oddělit od Božího hlasu i ucha.
Když se opět vrátím k úvaze o národech, tak přece nežijeme sami sobě. Církev tady není sama pro sebe. Nebudeme-li pracovat na proměně společnosti skrze evangelium, rozmohou se nepravosti, které dolehnou i na nás a budeme vydáni napospas mocnostem, které nás budou opět ovládat. I ty „nepatrný“ bratře či sestro máš odpovědnost za národ. Nebuďme lhostejní k nepravostem a nesme dobrou zprávu na tom místě, kde nás Bůh postavil. Ta dobrá zpráva má moc započnout proměnu člověka zpět k obrazu Božímu. A bez proměněných lidí nemůže být proměněný národ.

Zdeněk Brož,
kazatel sboru ECM
v Litoměřicích

Víra a církev

Podle biblického modelu jde obojí ruku v ruce. Člověk uvěří a jedním z důsledků toho je touha sdílet víru spolu se stejně smýšlejícími. První křesťané ani neměli jinou možnost. O Ježíši v té době totiž ještě nikdo nic nenapsal. Neexistovala evangelia, ani Skutky apoštolské, ani epištoly. Pokud se o něm chtěl nově uvěřivší něco dozvědět, musel naslouchat těm, kteří o něm informace měli. To bylo důvodem, proč podle Skutků apoštolských lidé, kteří uvěřili, „vytrvale poslouchali učení apoštolů“. Když nás něco opravdu zaujme, nestačí nám zůstat na povrchu. Chceme se dozvědět více. Dnes k tomu samozřejmě máme i jiné prostředky. Bibli, knihy, časopisy, všelijaké misijní letáky. Ale živé slovo přesto neztratilo svou podmanivost. Litera sice bývá vybroušenější, hlas však zase svým emočním rozměrem dokáže strhnout.
Vedle toho, že je církev pro víru zdrojem informací, pro ni má ještě jednu zásadní důležitost. V církvi křesťan v jakýchsi „laboratorních podmínkách“ zakouší, čemu jde v životě víry vstříc. Pro jistotu poznamenávám, že tím cílem není smrt, ale Boží království. Z už zmíněných Skutků apoštolských se dozvídáme, že jeruzalémští křesťané „byli pospolu“ a dokonce „měli všechno společné“. Ten jejich ekonomický experiment se sice nezdařil - což je patrné z toho, že je ve společném vlastnění žádný sbor nenásledoval. V laboratořích však k nepodařeným pokusům dochází. A ačkoli to i v ní působí škody, je lepší, když dojde k výbuchu tady, než když vybuchne továrna. Co se naopak v církevních dějinách osvědčilo, byla „svornost“ a „upřímnost“, o nichž autor Skutků apoštolských v souvislosti s jeruzalémským sborem také referuje.
Informace a realizace. To jsou dvě základní funkce, které víra hledá v církvi. Pokud je tam dostatečně srozumitelně a věrohodně nenalézá, stává se pro ni církev zbytečnou. Ze sčítání lidu i z všelijakých dalších průzkumů vyplývá, že ačkoli počet lidí hlásících se u nás k některé z církví stále klesá, počet těch, kteří se pokládají za věřící a jsou mimo ně, je pozoruhodně vysoký. Jejich víra může být samozřejmě všelijak podivná. Vzhledem ke kul-

Dokončení na str. 2

Aktualita: Ekumenická rada církví dohodla spolupráci s pražským letištěm

Pražské letiště bude v případě mimořádných událostí, jako jsou letecké nehody či teroristické útoky, nabízet účastníkům těchto událostí duchovní útěchu. Vedení letiště proto uzavřelo memorandum o vzájemné spolupráci s Ekumenickou radou církví. Služby duchovního budou k dispozici lidem všech vyznání. "Duchovní podpora doplní službu psychologa, kterou již máme pro případy mimořádných událostí zajištěnou. Ačkoliv k situacím tohoto charakteru dochází obecně v letecké dopravě zcela výjimečně, musíme být i na ně dobře připraveni. Spolupráce s Ekumenickou radou církví nám navíc zajistí, že bude o naše cestující i zaměstnance skutečně postaráno ve všech ohledech," uvedl předseda představenstva Letiště Praha Václav Řehoř.

V případě mimořádné události zajistí Ekumenická rada církví duchovní podporu na letišti podle konkrétních požadavků cestujících. Primárně půjde o duchovní, kteří budou schopni poskytnout útěchu napříč náboženstvími. Pro cestující bude také zajištěn přímý kontakt s představitelem konkrétního vyznání. Ten by byl cestujícím a zaměstnancům k dispozici přímo v prostorách letiště. Letiště dodalo, že tím reaguje i na růst počtu cestujících, kterých loni odbavilo rekordních 15,4 milionu.

(Zdroj: ČTK)

Ludvíkův palác, z jehož druhého patra byli místodržící vyhozeni

400 let od pražské defenestrace

Po smrti Rudolfa II. se jeho bratr Matyáš snažil upevnit pozici katolické církve, jejíž již tak slabé postavení bylo ještě dále otřeseno tzv. Rudolfovým majestátem. Již v březnu roku 1618 se sešel stavovský sněm. Záminkou k jeho svolání byl vrchnostenský příkaz uzavřít dva protestantské kostely v Broumově (majetku řádu benediktinů), a zbourání kostela v Hrobu (majetku pražského arcibiskupství). Kostely byly postaveny protestantskými poddanými na pozemcích patřících katolické vrchnosti. Základem sporu byl nejasný výklad Rudolfova majestátu, zda poddaní na církevní půdě mají stejné právo svobodné volby vyznání, jako poddaní na královské půdě. Je paradoxem, že na šlechtických panstvích neměli poddaní možnost volby vyznání, kdežto na panstvích patřících králi tuto volbu měli. Dne 21. a 22. května 1618 se sešel v Praze v Karolinu sjezd českých evangelických stavů, který odpovídal usnesení zemského sněmu z let 1609–10. České stavy totiž měly právo svolat „zvláštní sněm poradní“ na obhajobu svých práv. Císařem a králem Matyášem byl však tento sjezd zakázán. Za původce zákazu byli považováni tehdejší královští místodržící Vilém Slavata z Chlumu a Košumberka a Jaroslav Bořita z Martinic, proto se vůči nim obrátil hněv nekatolických stavů. Císař sice na poslední chvíli změnil zákaz na žádost o odklad sněmu, ale už to nebylo nic platné. Stavové vědomi si faktu, že podnikají věc velmi nebezpečnou, nechali den před sjezdem ve všech kostelích pražských (výslovně česky i německy) přečíst výzvu, která měla tehdejší pražskou obec připravit na další události. V úterý dne 22. května 1618 proběhlo v paláci Smiřických na Malostranském náměstí jednání předáků stavovské opozice a na něm bylo rozhodnuto o provedení defenestrace hned nazítří. Následující den se vydali účastníci sněmu do Starého královského paláce do tehdejších místodržitelských kanceláří. Zde zinscenovali improvizované soudní líčení. Po vzrušené debatě byli oba místodržící shledáni vinnými z rušení majestátu a byli odsouzeni k smrti vyhozením z oken v druhém patře. První byl defenestrován Martinic, poté Slavata a nakonec písař Fabricius. Všichni tři pád přežili.
Ke chvíli před vyhozením píše soudobý spisovatel a historik, Pavel Skála ze Zhoře: *„Ano i oni když tomu porozuměli, že se s nimi nežertuje, ač prve nic pro svou vysokomyslnost a zpouru svou žádnému neříkali, ani se nekořili, teď však teprve počali prositi, aby hrdlům jich uškozeno nebylo, ruce spínajíce a Boha prosíce, nohami o zemi zapírali a za milost žádali.“*
Na místech dopadu dodnes stojí kamenné památníky.

(hb)

Z církví doma i ve světě

Letošní noc kostelů pod heslem: „Zůstávali přes noc v okolí Božího domu…“

K letošnímu ročníku Noci kostelů je přihlášeno téměř 1400 kostelů a modliteben z celé republiky a skoro 5000 programů, které připravily tisíce dobrovolníků a které mohou návštěvníci zhlédnout 25. května, kdy se již desátý ročník této akce koná. Je to opět příležitost pozvat co nejširší veřejnost do kostelů a ve večerní a noční atmosféře nabídnout možnost setkat se s křesťanstvím prostřednictvím hudby, umění, zážitku... Pro Noc kostelů 2018 byl zvolen verš z Bible, ze Starého zákona: „Zůstávali přes noc v okolí Božího domu…“. Jde o citaci z 27. verše 9. kapitoly První knihy Paralipomenon.

(red)

Otevřený dopis vojenských kaplanů ČCE synodu. A poznámka k němu

Vážení bratři, vážené sestry,
velmi nemile se nás dotklo rozhodnutí 34. synodu ČCE, podle něhož od ledna 2018 nemůžeme vykonávat v minulých letech osvědčenou praxi právoplatně oddávat snoubence. Byli jsme církví vysláni a pověřeni duchovenskou službou mezi vojáky, tedy do prostředí necírkevního. Naše služba je primárně nemisijní, cílem není udělat z vojáků členy církve, o Bohu mluvíme, jsme-li k tomu vyzváni. Naším úkolem je doprovázet vojáky a zaměstnance resortu Ministerstva obrany ve všech situacích života, a je-li to vhodné, osobní vztah k Bohu i k církvi nezamlčet. Mezi situace, kdy mluvíme o Božím řádu, bezesporu patří i požehnání manželům a příprava na manželství. Tím, že nemůžeme oddávat ty, kteří za námi s důvěrou přicházejí, stáváme se pro ně nečitelní a nedůvěryhodní. Nesystémové rozhodnutí synodu nás staví do nerovnoprávného vztahu s ostatními kolegy, nemá oporu v církevním zřízení, je zcela neliturgické, neteologické, nemisijní, a ve svém důsledku z nás dělá duchovní druhé kategorie. Chápeme, že při uzavírání sňatků je třeba se řídit platnými zákony i pravidly církve. Až dosud jsme je vždy plně respektovali. Do služby v armádě jsme vstoupili s požehnáním církve, máme dostatečné vzdělání, pastorační praxi i mnoholetou zkušenost ze sborového života. Rozhodnutí synodu tudíž považujeme za bezdůvodné a diskriminující. Proto žádáme o zrušení jeho platnosti.

pplk. v. z. Mgr. Pavel Ruml,
t. č. poradce ministra obrany pro duchovní službu
mjr. Mgr. Jan Blažek,
t. č. kaplan Ústřední vojenské nemocnice Praha
kpt. Mgr. Jiří Zedníček,
t. č. kaplan 24. základny dopravního letectva Praha Kbely
kpt. Mgr. Roman Lukáš,
t. č. kaplan Velitelství vojenské policie Olomouc
kpt. Mgr. Jan Kupka,
t. č. kaplan Hradní stráže Praha
npor. Mgr. Gabriela Horáková,
t. č. kaplanka Vojenské akademie Vyškov
npor. Mgr. Dan Petříček,
t. č. kaplan 74. lehkého motorizovaného praporu Bučovice
npor. Mgr. Drahomír Frühbauer,
t. č. kaplan 44. lehkého mechanizovaného praporu Jindřichův Hradec

Poznámka k otevřenému dopisu vojenských kaplanů

Rozhořčení vojenských kaplanů naprosto chápu. Jejich služby si vážím. Myslím, že možnost oddávat by mít měli. Stejně jako kaplani v jiných institucích. Synodní rada podala v tomto smyslu návrh na synod v roce 2017. Ten však nebyl přijat. Mám před sebou záznam z rozpravy na synodu. Nezazněla v něm nejmenší pochybnost o významu kaplanství. Týkala se ryze technické stránky věci. Musíme být schopni nade vší pochybnost i po letech doložit, že manželství bylo uzavřeno platně. Potřebujeme vnitřní řády a směrnice, které budou srozumitelné, jednoznačné a pokryjí všechny situace. Jasně stanoví postup a odpovědnosti. Zvláště pak to, kde a jak se povede evidence o vykonaných sňatcích. Synod současná pravidla pokládal za nedostatečná. Synodní rada nyní připravuje návrh na jejich úpravu. Doufám, že se nám podaří nalézt řešení přijatelné pro všechny.

Pavel Pokorný, člen synodní rady

Pozvánka na podzimní pobyt pro seniory v Chotěboři

Zveme Vás na podzimní pobyt pro seniory v Evangelickém středisku v Chotěboři, který pořádá Chrudimský seniorát.
Termín: od 1. do 8. září 2018
Cena pobytu: 3000 Kč
Uzávěrka přihlášek: 15. 7. 2018
Přihlášky přijímá a informace předá:
Hana Capoušková, hana.cap@seznam.cz, tel.: 777 877 080, 602 468 436

Pobyt začne v sobotu 1. září 2018 v 18 hodin společnou večeří a seznamovacím večerem. V neděli budou bohoslužby ve středisku a odpoledne slavnostní koncert s přednáškou ke 100. výročí založení naší církve a Československé republiky v evangelickém kostele v Krucemburku. Dále nabízíme bohatý program, včetně celodenního autobusového výletu, vycházek po okolí a zdravotního cvičení.

Členové ČCE, jejichž jediným příjmem je starobní důchod, si mohou požádat o příspěvek na pobyt na ústředí ČCE.
Přijeďte strávit týden v přírodě, v příjemném prostředí a v milém společenství. Těšíme se na Vás.

Víra a církev

Dokončení ze str. 1

turní setrvačnosti však většinou nejspíš nebude v zásadním rozporu s křesťanskou věroukou. Proč tito lidé netouží profilovat a sdílet svou víru v institucích k tomu zřízených? Nejspíš proto, že počáteční monopol na informace o Kristu církev už dávno nemá a její pověst jako „laboratoře Božího království“ vzala v průběhu dějin také za své. Lidé se navíc bojí toho, že by v ní přišli o svou nezávislost.
Ono je to podobné ztrátě zájmu o členství v politických stranách. Lidé se o politiku nepřestali zajímat. Jejich zájem jen končí tím, že si přečtou zprávy, zkritizují s čím nesouhlasí a když nastane čas, jdou k volbám. Většina těch „bezpartijních“ přitom s nějakým názorovým uskupením souzní. Aktivnímu zapojení do politiky se však brání. Nechce se jim oblékat kazajku stranické kázně, v níž by byli nuceni zvedat ruku i pro názory, které nesdílejí. Vadí jim, že by se na někoho museli usmívat a jiného naopak solidárně hanět. Odmítají dělat roští protřelým politickým šibrům a stát vedle nich jako hloupoučtí outsideři... Ti „neorganizovaní“ věřící si také nechtějí komplikovat život. Obzvláště, když není patrné, že by církvemi rezonovaly nějaké strhující informace a docházelo v nich k nějakým podmanivým realizacím.
Církve se dnes obvykle představují jako dobročinně-osvětové organizace pořádající sbírky, bazary, koncerty, plesy, podepisující petice a vyjadřující svá stanoviska ke společenským otázkám. Chtějí tak dát najevo svou spjatost s tímto světem. Bezvěrecká veřejnost je zato chválí a pokládá je za střípky mozaiky občanské společnosti. Ti, kteří se v nich pokoušejí nalézt hlubší zdroj informací o víře a specifické prostředí, které žije z transcendence, jsou naopak zklamáni. Toužili po ujištění, že život není jen „pokrm“ a „oděv“ a nalezli prostředí uhranuté týmž materialismem, k němuž chtěli nalézt alternativu. Jeruzalémští křesťané se prezentovali na veřejnosti jen když kázali Krista. Jinak buď „pobývali v chrámu“ nebo „po domech lámali chléb“. Přesto o nich veřejnost věděla a vnímala je pozitivně. Autor Skutků apoštolských píše, že byli „všemu lidu milí“.
Manko v nejvlastnějším poslání církve na úkor jiných činností neodrazuje pouze lidi vně, ale i ty uvnitř. Vedle těch, kteří se deklarují jako věřící a přesto se s žádnou církví neidentifikují, je možno i uvnitř církví narazit na nespokojence, kteří si pohrávají s myšlenkou svou církev opustit. Přestává je v ní totiž držet jak podoba informace, které se jim v ní dostává tak způsob realizace, ke které v ní dochází. Drží je v ní jen vedlejší faktory jako je rodová kontinuita, vztah ke kostelu či k dějinným událostem, které jsou pro ně důležité. Obnova vždycky spočívá v návratu ke kořenům. Pro evangelické křesťany to znamená návrat k netendenčnímu výkladu Písma a ke střízlivé, současně však i niterné zbožnosti našich tolerančních otců a matek. Pokud by se to podařilo, znamenalo by to převratnou informaci a podmanivou realizaci, jimiž bychom svou církev učinili opět zajímavou pro svět i pro sebe sama.

Emanuel Vejnar

10 úkolů Ducha svatého

Duch svatý jako třetí osoba Boží Trojice měl a má na zemi veliké poslání a má zde mnoho úkolů.
1. Prvním úkolem Ducha svatého byla inspirace Písma svatého.
Pán Bůh se z veliké lásky rozhodl pro záchranu padlého člověka. Věděl, že musí lidem zjevit svůj plán záchrany a dát jim ho v písemné formě, aby se dostal ke všem národům. Duch svatý dostal úkol sdělit prorokům a apoštolům Boží poselství a inspirovat je k písemnému záznamu. (2 Tm 3,16-17) *„Veškeré Písmo pochází z Božího Ducha a je dobré k učení, k usvědčování, k nápravě, k výchově ve spravedlnosti, aby Boží člověk byl náležitě připraven ke každému dobrému činu.“* (2 P 1,21) *„Nikdy totiž nebylo vyřčeno proroctví z lidské vůle, nýbrž z popudu Ducha svatého mluvili lidé, poslaní od Boha.“* (Ř 15,4) *„Všecko, co je tam psáno, bylo napsáno k našemu poučení, abychom z trpělivosti a z povzbuzení, které nám dává Písmo, čerpali naději.“* Jsme velmi vděční za Písmo svaté, že je dílem Ducha svatého a je pro nás zdrojem pravdy a jistoty. Ježíš Kristus praví: *„Posvěť je pravdou; tvoje slovo je pravda.“*
2. Druhým úkolem Ducha svatého je oslavení Pána Ježíše.
Když Boží Syn Pán Ježíš Kristus přijal úkol Vykupitele, věděl, že ho čeká děsivé a kruté ponížení a nepředstavitelné utrpení. Jelikož přijal toto poslání Vykupitele z lásky k nám ztraceným lidem, je hoden nejvřelejší vděčnosti a také věčného oslavování. Proto Duch svatý našeho Spasitele oslavuje a k jeho oslavám inspiruje i nás. Kristus praví: *„On mě oslaví, neboť vám bude zvěstovat, co přijme ode mne.“* (Jan 16,14) *„Hoden jest Beránek, ten obětovaný, přijmout moc, bohatství, moudrost, sílu, poctu, slávu i dobrořečení.“* (Zj 5,12) *„Proto ho Bůh vyvýšil nade vše a dal mu jméno nad každé jméno, aby se před jménem Ježíšovým sklonilo každé koleno – na nebi, na zemi i pod zemi - a k slávě Boha Otce každý jazyk aby vyznával: Ježíš Kristus jest Pán.“* (F 2,9-11) Jsme vděční Duchu svatému, že inspiroval mnohé věřící k napsání nádherných písní, kterými se můžeme připojit i my k oslavování našeho drahého Spasitele.
3. Třetím úkolem Ducha svatého je vydávat svědectví o Pánu Ježíši.
Záchranné dílo Pána Ježíše je historickou skutečností. Všechno, co je třeba vědět k přijetí Boží milosti a daru spasení, je zaznamenáno v Písmu svatém. Duch svatý naplňuje člověka touhou poznat cestu záchrany a ujišťuje ho, že obětovaný a vzkříšený Ježíš Kristus je skutečně Spasitelem. (J 15,26) *„Až přijde Přímluvce, kterého vám pošlu od Otce, Duch pravdy, jenž od Otce vychází, ten o mně vydá svědectví.“* *„Já jsem ta cesta, pravda i život. Nikdo nepřichází k Otci než skrze mne.“* (J 14,6) *„To je ta zvěst, kterou Bůh poslal synům izraelským, když vyhlásil pokoj v Ježíši Kristu…Jemu všichni proroci vydávají svědectví, že pro jeho jméno budou odpuštěny hříchy každému, kdo v něho uvěří. Ještě když Petr mluvil, sestoupil Duch svatý na všechny*, kteří *tu řeč slyšeli.“* (Sk 10,36.43-44) Modlíme se, aby se ještě mnohým lidem otevřely uši a mohli uslyšet a přijmout toto svědectví o jediném Zachránci a Dárci věčného života.
4. Čtvrtým úkolem Ducha svatého je zjevení lidem pravdy a důležitých skutečností.
Písmo svaté je knihou věčné pravdy. Duch svatý inspiruje věřící křesťany, aby Písmo svaté překládali do všech jazyků, tiskli ho a rozšiřovali mezi lidmi. Lidé, kteří pak Písmo svaté čtou, jsou Duchem svatým osvíceni, aby pochopili plnou pravdu o svatém Bohu, o hříšném člověku, o vykoupení skrze Pána Ježíše i o nádherné věčné budoucnosti. (J 16,13) *„Jakmile však přijde on, Duch pravdy, uvede vás do veškeré pravdy, neboť nebude mluvit sám ze sebe, ale bude mluvit, co uslyší.“* (Jan 16,8) *„On přijde a ukáže světu v čem je hřích, spravedlnost a soud. Hřích v tom, že ve mne nevěří; spravedlnost v tom, že odcházím k Otci a již mne nespatříte; soud v tom, že vládce tohoto světa je již odsouzen.“* (J 18,37) *„Já jsem se proto narodil a proto jsem přišel na svět, abych vydal svědectví pravdě. Každý, kdo je z pravdy, slyší můj hlas.“* Díky Pánu za všechny překladatele Písma svatého.
5. Pátým úkolem Ducha sv. je proměna člověka v nové stvoření.
Osobní přijetí Ježíše Krista jako Spasitele, kterému člověk vyzná své hříchy, v plné důvěře se jako Pánu zcela svěří a podřídí, to je požehnaný začátek nového života. Člověk prožívá zázrak nového narození. Stát se Božím dítětem je pro člověka úžasné vyznamenání. (J 1,12) *„Těm pak, kteří ho přijali a věří v jeho jméno, dal moc stát se Božími dětmi.“* (J 3,5) *„Nenarodí-li se kdo z vody a z Ducha, nemůže vejít do království Božího.“* (Ř 8,14-16) *„Ti, kdo se dají vést Duchem Božím, jsou synové Boží… přijali jste Ducha synovství, v němž voláme: Abba, Otče! Boží Duch dosvědčuje našemu duchu, že jsme Boží děti.“„V něm byla i vám...vtisknuta pečeť zaslíbeného Ducha svatého jako závdavek našeho dědictví.“* (Ef 1,13) Duch svatý začne znovuzrozeného člověka také proměňovat podle Božího obrazu, který nám byl zjeven v Pánu Ježíši. (2 K 3,18) *„Tak jsme proměňováni k jeho obrazu ve stále větší slávě – to vše mocí Ducha Páně.“* Proměna člověka se netýká jen duchovní bytosti člověka, ale i jeho těla. Duch svatý proměňuje tělo člověka v Boží chrám. (1 K 6,19) *„Či snad nevíte, že vaše tělo je chrámem Ducha svatého, který ve vás přebývá a jejž máte od Boha?“* (1 K 3,16-17) *„Nevíte, že jste Boží chrám, a že Duch Boží ve vás přebývá? Boží chrám je svatý, a ten chrám jste vy.“* Je to skutečný zázrak, že Duch svatý proměňuje celého člověka, i naše tělo na Boží chrám.
6. Šestým úkolem Ducha svatého je poslání Učitele.
Člověk, který se stal Božím dítětem, potřebuje se mnohému naučit. Potřebuje se naučit žít, aby v tomto světě plném hříchů a pokušení, žil svatým a smysluplným

Dokončení na str. 3

Charlotta Garrigue Masaryková – matka

Charlotta porodila celkem pět dětí, z nichž nejmladší Hanička zemřela ještě jako nemluvně. Ostatním čtyřem dětem připravila matka láskyplný domov, v němž nalezly podněty k všestrannému uměleckému růstu, byly vedeny k výuce jazyků, k četbě, ale především k uvědomělé zbožnosti. Charlotta se s nimi denně modlila, společně četli a rozebírali biblické texty. V rodině se nekouřilo, nepil se alkohol, nemluvilo se hrubě, otec se příležitostně podílel na chodu domácnosti i na výchově dětí, v bohaté knihovně neměla místo jediná kniha, která by neprošla „mravní cenzurou“. Své poklady zde nabízely případnému čtenáři jen svazky eticky naprosto nezávadné. Tento přísný mravní řád rodičů však nepůsobil na děti svazujícím dojmem, protože byl provázen laskavostí, něhou a smyslem pro humor, také empatií a shovívavostí. Děti se směly rovněž účastnit učených přednášek, které otec doma pořádal pro své přátele a známé. Alice, nejstarší dcera, atmosféru vědeckých disputací milovala, syn Jan se naopak cítil v přísně intelektuálním prostředí nesvůj. Tento sklon, projevovaný už v dětství, zdá se, oba předznamenal. Alice jako jediná z Masarykových dětí dosáhla vysokoškolského vzdělání. V roce 1898 se přihlásila dokonce na studium medicíny – jediná mezi padesáti mladými muži – ale zároveň podala přihlášku na filosofickou fakultu Karlovy univerzity, která se nakonec stala její alma mater. Na Karlově univerzitě ukončila studium historie a filosofie, později dosáhla také doktorátu. Byla velmi houževnatá, ctižádostivá, přímočará, ale nevyrovnaná, přecitlivělá. Velice toužila být jako otec, což byla ovšem meta nedosažitelná. Věděla to. Dlouhodobě působila jako předsedkyně Československého červeného kříže a po matčině smrti se snažila plnit po boku svého otce-prezidenta funkci první dámy, i když toto označení neužívala. Nikdy se neprovdala. Úzkostlivě, někdy až přemrštěně, bděla nad nedotknutelností vysněného ideálu mravní dokonalosti své i svých blízkých. Jeden příklad za mnohé. Nedovolila, aby byly přeloženy do angličtiny Hovory s Janem Masarykem, které představují vzácný literární i historický dokument, v němž spisovatel Viktor Fischl autenticky zachytil složitou osobnost prezidentova syna, s nímž spolupracoval v exilové vládě v Londýně. Důvod? V textu jsou i hrubší slova. Ano, spisovateli s brilantní pamětí se podařilo věrně zachovat Janovu lidovou, některými ostřejšími obraty opepřenou mluvu, která mu byla vlastní a která zároveň činila jeho projev velmi bezprostředním a podmanivým. Alice ovšem měla přísnější měřítka, ač ani jí nechyběla laskavost a dobrá vůle. Jistě byla ovlivněna výchovou rodičů a ideál mravního sebezdokonalování, který se snažila naplňovat, převzala z jejich rukou jako vzácné dědictví. Náročné mravní normy však nebyly v Masarykově rodině nesmlouvavým bičem. Rodiče, jak již bylo řečeno, disponovali úžasným bohatstvím dobrotivosti, s níž uměli přijímat i prohřešky a jinakost svého okolí. Museli se dokonce vyrovnat u svých dalších tří dětí s problémem rozvodu, který byl v jejich očích zásadním mravním pochybením, a – dokázali to. Pro ně oba manželství znamenalo svátost, nikoli ovšem ve smyslu dogmatickém. Nevydařilo-li se však, měli – ač jistě zklamaní a neradi – slova útěchy a pochopení.

Druhým dítětem v pořadí byl syn Herbert, v dospělosti poměrně úspěšný malíř. Oženil se s vdovou po svém učiteli Antonínu Slavíčkovi. Po dvojčatech, chlapci a děvčátku Anně, se manželům narodil ještě další syn, ale oba hošíci brzy zemřeli. Manželství se však nevydařilo a další děvčátko – Herberta – se narodilo už v době, kdy manželé žili odděleně. Rozchod jistě oba zraňoval, musel být velmi netypický, uvážíme-li, že matka dítě pojmenovala jménem „zavrženého?“ či „prchajícího?“ otce. Brzy poté, na počátku první světové války, Herbert zemřel na tyfus. Vztah mezi ním a matkou byl od dětství vzácně citlivý a pevný. O to hůře se Charlotta s touto ztrátou vyrovnávala, vyrovnala-li se vůbec. Byla to v době, kdy ji stíhala rána za ranou, pro ni snad bolest nejtěžší.

Syn Jan byl bouřlivák, paradoxně bojující s komplexem méněcennosti. Tento protiklad u něho vyvolával nervovou nevyrovnanost a labilitu, což bylo ale typické pro všechny čtyři prezidentovy děti. I když dovedl reagovat velmi inteligentně, citlivě a empaticky, postrádal, žel, i tu nejmenší míru studijní zodpovědnosti a úkoly odbýval bez zájmu, lajdácky, takže nakonec nesložil ani maturitní zkoušku. To byla jistě pro otce, vysokoškolského profesora, a nesmírně sečtělou, vzdělanou matku velká rána. Milovali svého syna, ale výchovně ho prostě nezvládali. Proto ho poslali „do světa na zkušenou“, aby se naučil kázni. Ovšem ani v Americe Jan příliš neuspěl. Snad by nalezl své poslání ve světě hudby, neboť po matce zdědil výrazné hudební nadání, ale podobně jako ona musel aktivní muzicírování opustit pro nemoc ramenního kloubu. Zklamání stíhalo zklamání. Velkých úspěchů a plošné oblíbenosti dosáhl až mnohem později jako jazykově zdatný a lidsky vnímavý diplomat, který se dokázal rychle orientovat i ve velmi složitých situacích a spletité věci dovedl vyjádřit ve zkratce, zhuštěně, přehledně a srozumitelně. Opět alespoň jeden příklad za mnohé. Závěr jeho památné nóty Chamberlainovi z 25. září 1938, v níž označil Hitlerovy požadavky za naprosto nepřijatelné, zní: „Národ svatého Václava, Jana Husa a Tomáše Masaryka nebude národem otroků.“ Masarykův syn se v mnohém osvědčil také v Benešově exilové vládě a jeho projevy v rozhlasovém vysílání Volá Londýn se těšily velké oblibě a staly se populárními, i když jejich poslech znamenal ohrožení života. Spisovatel Viktor Fischl na Jana Masaryka vzpomíná jako na jednu z nejlidštějších bytostí, s níž se v temném válečném světě setkal. Nebyl to jen laskavý úsměv, typický pro jeho tvář, nebyla to jen schopnost naslouchání druhým, Jan Masaryk dokázal být také mužem rozhodného činu. Za největší úspěch svého života pokládal záchranu pěti tisíc Židů z československého území těsně před 15. březnem 1939.

V osobním životě však Jan šťastný nebyl. Toužil po tichu vnímavého domova, miloval děti a rozuměl jim, leč ani jednoho mu nebylo dopřáno. Velmi tím trpěl. Jeho manželství skončilo krachem, válečná doba byla vyčerpávající a do strastiplného údobí po druhé světové válce vstupoval po počáteční euforii osamocený a nejistý. Cesta navršených zklamání v utvářejícím se politickém životě ve znamení pryč od demokracie ho nervově vysávala. O jeho setrvání ve vládě usilovala nejen první poválečná vládní sestava s prezidentem Benešem v čele. Beneš byl koneckonců Janův přítel a bylo pochopitelné, že chtěl mít v neklidné době vedle sebe někoho, komu bezvýhradně věřil. Oba tak naplňovali – a oba rádi – odkaz TGM. Ale o Jana Masaryka byl sveden skrytý, tvrdý boj i v pozdější vládě Gottwaldově, což pro něho znamenalo velké vnitřní napětí, neustálé vysilující rozhodování. Gottwald prozíravě vytušil, že pokud zůstane syn prezidenta Osvoboditele mezi jeho ministry, může si hrát před vlastním národem i před světem na komunistického demokrata a to v době křehkých začátků své moci naléhavě potřeboval. Jan Masaryk nekalou politickou hru, plný nejistot a váhání, prohlédl, ale v dobré víře, že se mu podaří mnohé ostny tvrdé nastupující moci ztlumit, ji přijal. Snad se mu podaří učinit křivolakou cestu alespoň trochu rovnější. Snad nebude příklon k Sovětskému svazu až takovou chybou. Brzy však poznal, že se každá jeho snaha o humánnější přístupy v našem poválečném politickém světě, který brzy pohlcoval i svět osobní, rozplynula v nedohlednu. Poznal, že chybil, že nedostál odkazu svého otce, že znehodnotil své jméno. Byl bezradný a zoufalý. Ocitl se v situaci, která byla nad jeho síly a která by byla i nad síly člověka s mnohem vyrovnanější a pevnější nervovou soustavou. Jeho nešťastný konec pod okny Černínského paláce zůstává dodnes nevyřešenou záhadou. Viktor Fischl konstatuje: „Tak či tak to byla vražda.“ Ano, i kdyby Jan skočil z okna z vlastního rozhodnutí, byl by k zoufalému činu v podstatě okolnostmi donucen. Alternativa první je však přece jen vzhledem ke všem zkoumaným okolnostem mnohem pravděpodobnější. Byl násilnou obětí.

Životní pouť nejmladší z Masarykových dětí dcery Olgy byla také plná bolesti. Duševně křehká, trpící častými depresemi, dvakrát se nešťastně provdala. Ale to ještě nebyl konec jejího utrpení. Ve válce ztratila své dva krásné zdatné syny.

Každá prohra dětí, každý neúspěch manželův, všechna nebezpečí, jimiž procházeli, vytvářely kamínky mozaiky, které se zatínaly nemilosrdnými drápy do Charlottina srdce, neboť bezmezně milovala své nejbližší a byla tady – stále slabší a vyčerpanější – pro ně jako pevný opěrný bod, jako sloup, o nějž se mohli opřít, kdykoli bylo třeba. Byla statečná? Jistě. Rvala se s nepřízní osudu, jak nejlépe uměla. Už v době, kdy děti rodila, procházela útrapami laktační psychózy, které ji olupovaly o duševní sílu. Vnitřní stavbou její statečné osobnosti však neotřásly. Pomáhal jí svět umění, především však spoléhala na svého milosrdného Boha a na rodinné láskyplné svazky.

Milada Kaďůrková

Vzácná fotografie Charlotty Masarykové s dcerou Olgou a synem Herbertem

"Já sám nejvíc jsem povinen své ženě. Není věci teoretické a praktické, aby nebyla mojí spolupracovnicí."

TGM o své manželce

10 úkolů Ducha svatého

Dokončení ze str. 2

životem. Duch svatý nás tomu učí skrze Písmo svaté; učí nás všemu potřebnému o důvěrném životě s Kristem, o duchovním boji s pokušením a o našem poslání v průběhu pozemského života. (J 14,26) *„Ale Přímluvce, Duch svatý, kterého pošle Otec ve jménu mém, ten vás naučí všemu a připomene vám všecko, co jsem vám řekl.“* Být ve škole Ducha svatého je pro nás úžasné vyznamenání.

7. Sedmým úkolem Ducha svatého je působení růstu nových vlastností v člověku.

Ve znovuzrozeném člověku jsou staré hříšné vlastnosti umrtvovány. Pán Ježíš je vyjmenoval v evangeliu. (Mk 7,21) Jen mocí Boží může být zlo v člověku umrtvováno. (Ko 3,5) Duch svatý však dává růst novým vlastnostem. Apoštol Pavel je vyjmenoval ve svém dopise. (Ga 5,22) *„Ovoce Božího Ducha však je láska, radost, pokoj, trpělivost, laskavost, dobrota, věrnost, tichost a sebeovládání.“* Skrze tyto vlastnosti Duch svatý formuje v člověku novou přirozenost a vytváří nové vztahy mezi lidmi.

8. Osmým úkolem Ducha svatého je obdarovávat křesťany různými dary pro vzájemnou službu.

Jelikož znovuzrození lidé jsou spojeni do jednoho duchovního těla, jehož hlavou je Kristus, je potřebné, aby každý člověk, jako úd Kristova těla, plnil své poslání a sloužil ostatním. Duch svatý k tomu dává lidem různá obdarování. (1 K 12,8-11.13) *„Každému je dán zvláštní projev Ducha ke společnému prospěchu. Jednomu je skrze Ducha dáno slovo moudrosti, druhému slovo poznání, někomu víra v témž Duchu, někomu dar uzdravování, někomu působení mocných činů, dalšímu proroctví, jinému rozlišování duchů, někomu dar mluvit ve vytržení, jinému dar vykládat.“* *„Neboť my všichni,… byli jsme jedním Duchem pokřtěni v jedno tělo, a všichni jsme byli napojeni týmž Duchem.“* Když jsou všechny údy v těle zdravé a plní své poslání, je to vskutku radostný život. Podobně je tomu i v Kristově církvi.

9. Devátým úkolem Ducha svatého je posilovat Boží děti ve slabostech a upevňovat v naději.

Jelikož věřící křesťané žijí ještě v tomto světě, kde je mnoho nemocí, útoků zla a utrpení pro víru v Krista, prožívají také chvíle slabosti. Duch svatý má důležitý úkol posilovat všechny křesťany v jejich slabostech. (Ř 8,26) *„Tak také Duch přichází na pomoc naší slabosti. Vždyť ani nevíme, jak a za co se modlit, ale sám Duch se za nás přimlouvá nevyslovitelným lkáním.“* Ve všech zkouškách i ve chvílích slabosti je velmi důležitý pohled v naději do jasné budoucnosti. *„Bůh naděje nechť vás naplní veškerou radostí a pokojem ve víře, aby se rozhojnila vaše naděje mocí Ducha svatého.“* I za tuto službu Ducha svatého velebíme trojjediného Boha.

10. Desátým úkolem Ducha svatého je poslání Přímluvce.

Je to velmi důležité poslání. Dokud žijeme v tomto světě, kde následování Pána Ježíše je velmi náročné, může se stát, že křesťan nevhodnou myšlenkou, nedobrým slovem nebo zanedbáním Boží vůle zarmoutí Ducha svatého. Satan to ihned využije a osočuje křesťana před nebeským Otcem. (Zj 12,10) Jsme nesmírně vděční, že Duch svatý se v takových situacích za nás přimlouvá. (Ř 8,26-27) *„Sám Duch se za nás přimlouvá nevyslovitelným lkáním… neboť Duch se přimlouvá za svaté podle Boží vůle.“* (J 14,26) *„Ale Přímluvce, Duch svatý, kterého pošle Otec ve jménu mém, ten vás naučí všemu.“* Díky Duchu svatému za všechnu práci, kterou realizuje i v našich životech.

Máme tedy mnoho důvodů, abychom děkovali Otci, Synu i Duchu svatému za to úžasné dílo spasení. Chci tak učinit slovy apoštola Pavla: *„Pochválen buď Bůh a Otec našeho Pána Ježíše Krista, který nás v Kristu obdařil vším duchovním požehnáním nebeských darů; v něm nás již před stvořením světa vyvolil, abychom byli svatí a bez poskvrny před jeho tváří… V něm byla i vám, když jste uslyšeli slovo pravdy, evangelium o svém spasení, a uvěřili mu, vtisknuta pečetí zaslíbeného Ducha svatého, jako závdavek našeho dědictví na vykoupení těch, které si Bůh vydobyl k chvále své slávy.“* (Ef 1,3-4.13-14)

Stanislav Kaczmarczyk

Vzpomínka na prof. ThDr. Adolfa Novotného

Pisatel epištoly k Židům (13,7) vybízí čtenáře, a tedy i nás: Mějte v paměti ty, kteří vás vedli a kázali vám slovo Boží. Myslete na to, jak dovršili svůj život, a následujte je ve víře! Vděčně vzpomínám na mnohé vzácné sestry a bratry, s nimiž jsem se v životě setkal a kteří spoluutvářeli mou víru a formu zbožnosti. S přibývajícím věkem si stále více vážím toho, že mohu působit jako výpomocný kazatel, a při tom si oživuji vzpomínky na praktického teologa prof. ThDr. Adolfa Novotného, od jehož smrti v nedožitých 77 letech uplyne letos 22. května 50 roků. Prof. Novotný je v evangelické veřejnosti známý jako zakladatel Střediska evangelických kursů v Bělči nad Orlicí, jako předseda Svazu nedělních škol a především jako autor dvoudílného biblického slovníku, vydaného r. 1956 (první vydání vyšlo již r. 1935), který je stále velice užitečnou pomůckou pro studium Písma zvláště pro nás starší, kdo odkazy na kralický biblický text přijímáme s příjemnou nostalgií.

Prof. Novotný jako důchodce se aktivně účastnil života strašnického sboru ČCE, býval tam poměrně častým hostem na kazatelně a vedl výklad Písma při biblických hodinách. Jeho svědectví bylo jasné a srozumitelné. Do svých kázání promítal to, na co kladl jako praktický teolog hlavní důraz: Středem a vrcholem každého křesťanského kázání je, resp. musí být Ježíš Kristus. Poslání křesťanské církve nevidí v kulturní či sociální činnosti, nýbrž ve zvěstování evangelia, radostného poselství o odpuštění hříchů skrze dílo Krista Spasitele a o novém životě z moci Ducha sv. Rád vzpomínám nejen na jeho kázání, biblické hodiny a příležitostné populární teologické přednášky, nýbrž i na občasné společné cesty z bohoslužeb domů a na jeho návštěvy u nás v rodině - bydlili jsme ve stejné ulici. Jeho zakotvení v Kristu pronikalo i do hovoru o běžných věcech.

Po náhlé smrti faráře Lubomíra Balcara podíl prof. Novotného na životě a činnosti strašnického sboru ještě vzrostl, byť jen na krátký čas. Po 80 dnech byl do nebeského domova povolán i on. Mně tehdy bylo 23 roků, od té doby uplynulo 50 roků. Nicméně jeho christocentrická teologie ovlivnila mé biblické myšlení natolik, že i po pěti desetiletích na něho jako na svého učitele, který utvářel mou víru, rád a vděčně v duchu zmíněného verše z epištoly Židům vzpomínám a snažím se jeho praktickou teologii do svých kázání promítat.

Jiří Nečas

Díky 1918–2018

„Národní román“ a hořknoucí čeština

„Později jsem v pokoji ulehla, pod teplou provoněnou peřinu, ale DÍKY klidem zaktivovanému pocitu zrady nemohla dlouho usnout.“ (s. 182) „Večer mě stejně jako v zádech bolelo v krku DÍKY nadávkám, kterými jsem po celou dobu odplavovala vztek.“ (s. 132) „DÍKY nacpanosti jsem si dala k večeři jen moučník, ke kterému se pivo nehodilo, a tak jsem obrovskou žízeň … uhasila sedmičkou minerálky.“ (s. 163) Pasáže, v nichž zdůrazňujeme předložku „díky“, pocházejí z knihy bývalé manekýnky (dnes bychom řekli „modelky“), nyní spisovatelky (Mlynářová, M.: Dokud držím pohromadě, Praha Brána 2015, 1. vydání, 192 s.). Podle názoru některých se neděje nic až tak tragického. Předložka „díky“ se prostě v obecném úzu (který prostonárodní slovesnost z pera spisujících modelek odráží) postupně vzdaluje původnímu významu, jako se mu předtím definitivně vzdálila předložka „kvůli“. Ludvík Vaculík se nicméně z posledních sil takovému vývoji vzepřel: „Ztrácí se cit pro význam slov. Když je mráz, můžeme říct, že jeho účinkem, působením, vlivem pomrzly ovocné stromy. Oni, takoví, mrazu vždycky za to poděkují.“

V jazykové poradně dávají v daném bodě zapravdu spíše Vaculíkovi. Argument pro to, aby předložka „díky“ nadále zůstala spojena výhradně s příčinou stavu či výsledku hodnoceného kladně, spatřují v souběžném přetrvávání výrazu „díky“ jako podstatného jména v množném čísle, jímž se vyjadřuje poděkování: „Tisíceré díky!“

Jenomže právě: nevytrácí se dnes obecně vděčnost? Nešíří se globálně to, co Václav Havel spontánně nazval „blbá nálada“ a pro co nedávno německý neurolog a psychoterapeut Michael Linden prosadil označení „syndrom zahořklosti“? (PTED, „Posttraumatic Embitterment Disease“ / „posttraumatická porucha spočívající v chronické zahořklosti“, má nově samostatný kód F 43.8 v mezinárodním seznamu lékařských diagnóz).

K tomu, aby zde čeština jaksi nevratně nezahořkla, přispívají nepochybně křesťanské církve (alespoň) liturgickými díkůvzdáními. Jejich prezence v národní kultuře není kdovíjaká, leč obecné povědomí a cit pro význam předložky „díky“ zatím jakž takž udržovat pomáhá. (Byla církevní díkůvzdání v roce 1918 v tuzemsku více slyšet? Patrně nikoli, byť to přesně změřit nelze.) Další vývoj závisí též na církvích i každém jednotlivém křesťanu coby „mluvčím“ češtiny … V návaznosti na Ludvíka Vaculíka tudíž vyhlašujeme jazykový „status confessionis“: nouzovou češtinskou situaci, jež si žádá vyznavačský postoj. (Jak zdůrazňoval prof. Luděk Brož nad vydáním Českého snáře z roku 1990: „U Vaculíka je taky teologie!“)

Snad se nedočkáme toho, že do českého „národního románu“ (za rehabilitaci tohoto pojmu pro národní dějiny se zasazuje francouzský historik Jean-Christian Petifils) se dostane např. tato standardní věta: „DÍKY mnichovské dohodě přišlo Československo o Sudety.“ Nebo: „DÍKY těžké nemoci se Emanuel Rádl od roku 1935 prakticky nezúčastnil veřejného života.“

František Schilla

Píseň o štěstí a radosti 2. část

„Dobrořeč, má duše, Hospodinu, celé nitro mé, jeho svatému jménu!“
Žalm 103,1

Pro ty, kteří zpívají novou píseň, má však žalmista určité připomenutí. Jdeme-li cestou s Bohem, cestou následování Ježíše Krista, chceme někdy ve svém radostném zpěvu vyniknout nad ostatními. Někdy máme dokonce tendenci druhé napomínat, a nad nimi se vyvyšovat. Proto žalmista v Žalmu 103 připomíná, že bychom měli mít vždycky odvahu napomínat především sami sebe, volat sebe k pokoře před Bohem: „Dobrořeč, má duše Hospodinu, nezapomínej na žádné jeho dobrodiní!“ (Žalm 103,2) My nemáme obracet svůj pohled na druhé, ale máme zpytovat především svoje svědomí. Na rozdíl od takových, kteří rádi napomínají druhé, žalmista v hluboké pokoře napomíná sám sebe. Má se k dobrořečení Hospodinu svým životním postojem. Formulace „celé mé nitro!“ znamená všechno, co je ve mně, celá moje bytost, celá moje existence, nechť dobrořečí Hospodinu! Dobrořečit znamená být vděčný Bohu za všechno, chválit ho na každém kroku života! Umíme být Pánu Bohu vděční? Umíme ho opravdu chválit na každém kroku? Není v nás někdy nespokojenost, reptání, protesty nejrůznějšího druhu? Nezdá se nám občas, že se nám děje křivda, že se Bůh o nás málo stará? Chválíme vskutku našeho Boha, nebeského Otce v Ježíši Kristu, denně ve svém soukromí, při své práci, při každém jednání? Vtahujeme ho do všeho našeho přemýšlení, plánů a činění? V tomto žalmu máme uvedeno mnoho důvodů, proč máme Hospodinu dobrořečit. Je to proto, že „On ti odpouští všechny nepravosti, ze všech nemocí tě uzdravuje!“ (Žalm 103,3) To je úžasná věc, kterou nám Bůh prokazuje! Odpouští nám skrze svého Syna! Naše viny jsou přikryty jeho obětí. My můžeme mít všechno možné, slušný život, vydařenou rodinu, dobré přátele, vážnost mezi lidmi, úspěch v práci, ale pokud nám nebudou odpuštěny naše hříchy, nejsme na tom dobře. Proto Ježíš řekl ochrnutému, který byl k němu přinesen: „Tvé hříchy jsou ti odpuštěny!“ (L 5, 20) A potom teprve řešil všechno ostatní! A Žalm 32,1 dodává: „Blaze tomu, z něhož je nevěrnost sňata, jehož hřích je přikryt!“

Ale Žalm 103 nám zvěstuje také velice radostnou zprávu o tom, že Hospodin uzdravuje všechny naše nemoci. Nemoci ducha, i těla. V Písmu máme několik příkladů těch, kteří ve své nemoci prosili Hospodina o uzdravení, a byli vyslyšeni. Vzpomeňme např. na příběh krále Chizkijáše, kterému bylo přidáno 15 let života (2 Kr 20,5-6), když se ve své těžké nemoci pokorně modlil k Hospodinu, a prosil ho o uzdravení. Nepochybujme o tom, že Bůh je mocný, a že může i v tělesné bídě pomoci. Ovšem i jinak je celý náš život plný Božího milosrdenství. Žalmista to vyjadřuje slovy: „Vykupuje ze zkázy tvůj život, věnčí tě svým milosrdenstvím a slitováním, po celý tvůj věk tě sytí dobrem …“ (Žalm 103,4-5). To není jen básnická formulace. Má vyjádřit skutečnost, že Hospodin nás hříšné lidi povyšuje až tak, že smíme „kralovat s Kristem“ (2 Tm 2,12), i když ty naše „koruny ke kralování“ jsou vždycky jen propůjčené, protože je jednou budeme vracet před trůnem Krále všech králů (Zj 4,10).

A ještě jednu důležitou věc žalmista připomíná, že totiž my lidé snadno a rychle zapomínáme. Když je nám dobře, zapomínáme na všechnu Boží péči i lásku, na jeho ustavičný doprovod, i milosrdenství. Stejně rádi zapomínáme i na všechna dobrodiní, která nám prokázali lidé. Jenže křivdy a bezpráví si dlouho pamatujeme! Na dobrodiní si neradi vzpomínáme, protože nás zavazují k lásce! A člověk je nerad někomu zavázán, nejméně potom Bohu. Proto se v našem životě opakuje to, že ve svém trápení voláme k Bohu, úpěnlivě ho prosíme o pomoc, ale jakmile se otřepeme, rychle na Boží pomoc zapomínáme. V tom se ovšem odráží naše lidské „bláznovství“, častá převrácenost lidského srdce. Proto žalmista volá i nás k tomu, abychom dobrořečili Hospodinu ve všech situacích života, nezapomínali na jeho milosrdenství, i na všechno to, co z jeho ruky, péče i lásky jsme kdy přijali, a znovu a znovu na každý den přijímáme.

Z Písma zní jedno velké pozvání ke zpěvu nové radostné písně, která ví o Bohu, a na každém kroku života s ním počítá. Bůh je věrný a milosrdný. Sklání se k nám v Kristu Ježíši, ve svém Synu. A ve chvílích, kdy to nejvíce potřebujeme, stojí vedle nás se svou podpírající, pečující a uzdravující rukou. Jen na tuto Boží péči a doprovod nesmíme nikdy zapomínat! Musíme umět svou vděčnost vyjadřovat chválami a děkováním. Protože ti, kdo zpívají novou píseň, zároveň z vděčnosti k Bohu volají: “Dobrořeč má duše Hospodinu!“ A důvodů k tomu mají na každý den nespočet!

Pavel Rybín

Kostnická jednota Kolín společně s podporou Města Kolína
zve na setkání s představiteli a proveditelí akce

„Kralická tiskárna – historický knihtisk“

Tiskařská dílna

Studio Bez Kliky přiveze vybavenou funkční repliku dřevěného lisu ze 17. století. Děti si vyzkouší knihařskou práci z dob počátku knihtisku.

kolín

kolín

Místo konání = zahrada Sboru Církve bratrské na Královské cestě.
Záštitu převzal pan místostarosta PhDr. Tomáš Růžička, MPA.
Termín konání sobota 26. května 2018 ve 14.30 h.

Inzerce

Bydlení na Dobříši - k dlouhodobému pronájmu nabízíme od 1. 10. 2018 vilku (byt 5+1) se zahradou. Nabídka platí předně zájemcům o aktivní členství v místním sboru ČCE. Tel.: 603 578 108, e-mail: sammyhej@gmail.com.

č. 4

Pozvánka

Ekologická sekce České křesťanské akademie ve spolupráci s občanskými sdruženími a s městskou částí Praha Suchdol zvou na

EKUMENICKOU BOHOSLUŽBU ZA KRAJINU

v sobotu 26. května 2018 v 15 h na levém břehu Vltavy, na zahradě nad Sedleckými skalami.

Kázáním poslouží Tomáš Cejp, farář ČCE z Libčic n.Vlt. Po bohoslužbě následuje beseda na téma "Divoká příroda kultura", kterou uvede zástupce ředitele NP České Švýcarsko Ing. Handrij Härtel, PhD. Místo je jako obvykle na zahradě nad Sedleckými skalami (GPS 50°08'22.1"N 14°23'32.4"E) nedaleko žlutě značené cesty ze Suchdola do Roztok, je dosažitelné ze zastávek MHD v Praze-Suchdole (Kamýcká, Budovec, Suchdol, K Drsnici), od železniční zastávky. Praha-Sedlec nebo od přívozu v Praze-Sedlci (odtud po poměrně prudkém výstupu).

Více na www.drahan.chabry.cz

JNe

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů. Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

16/2018

23. května 2018 ✦ ročník 103 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 6. června 2018

Z obsahu

* *Kdo je středem dějin?*
* *Slabost a sláva*

Poselství k neděli sv. Trojice

Až budete daleko, vzpomeňte na Hospodina a mějte na srdci Jeruzalém
Jr 51,50

Milý čtenáři, myslím, že i ty znáš pocit, že „k Bohu je to daleko." Křesťan v nějaké fázi svého života přijme Boha za svého osobního Pána a spasitele. Často to bývají chvíle velmi zjitřených pocitů, emocí atp. No a pak může nastat nepřeberné množství scénářů, jak to s tím naším osobním vztahem k Bohu bude dál. Mám za to, že se v životě věřícího člověka střídají neustále období vzestupů a pádů. Že jsou chvíle, kdy jsme tak nějak „naplněni Duchem", kdy máme aktivně v mysli nějakou Boží pravdu, máme z toho radost, třeba se i cítíme kdovíjak zbožně. No a potom, však to známe, je velmi jednoduché v tom zlenivět. Nechat tohle stát trochu opodál těch velkých věcí které řešíme, kterými žijeme. Přestáváme důležité poznatky promýšlet, a na někdejší duchovní aktivitu se začínají zvolna snášet snítka zapomnění. Poznáváme se v tom?

A po čase si jeden začne ve skrytu duše říkat, jak je to s Bohem celé vlastně trochu pochybné. Jak k nám to „nebe" mlčí. Jak se to změnilo, že jsme kdysi božské posvátno aktivně vnímali, dýchali, chodili v něm a s ním… no a teď se to zdá jen jako jakési blouznění, přelétavé mámení minulosti. Bůh je daleko, mlčí, nezajímá se – takto se někdy ona „duchovní pauza" vyhodnocuje.

No přátelé, není to poněkud podezřelé? Bůh touží po osobním láskyplném vztahu s námi. Nicméně se nebude vnucovat! Chce, abychom se pro něj svobodně rozhodli, a dodám, svobodně „rozhodovali" stále znovu, kdykoli od něj odpadneme. Jednou už je to s naším žitím tak, že je mezi námi a Bohem trhlina, že jsme vykolejeni z původního Božího plánu, abychom byli jeho obrazem (Gn 1,26). Ruku na srdce, často jsme dost chabými obrazy Boha. Jakub ve svém listě píše: *„Přibližte se k Bohu a přiblíží se k vám"* (Jk 4,7b). Musíme si denně připomínat některé základní křesťanské pravdy kterým jsme uvěřili. Tak můžeme svou vůli a rozum používat jako nástroje k posile víry a křesťanského žití, ve kterém nám pak přijde, že Bůh je vlastně blízko, velmi blízko… tak blízko, jako nejbližší člověk vedle mne.

Rád bych, abychom to zvolání proroka Jeremjáše vzali jako osobní výzvu, až budete daleko sestry a bratři, vzpomeňte na Hospodina!

Filip Boháč
farář ČCE Opatov

Mariánská pouť na Staroměstském náměstí v Praze - viz Aktualita

Pastýř a pastýři

Pastýř se stará o svěřené stádo. Je to jeho úkol. Hledá pro ně potravu, vodu, prostě: dobrou pastvu, místo k životu. Jeho roli ovšem nevyznačuje jenom starostlivost a odpovědnost, ale i vedení. Pastýř vede stádo, ale rozhodně ne pro svůj vlastní prospěch. Pro ovce chce pouze to dobré a nejlepší. Sám sebe proto nijak nešetří, dopředu nekalkuluje. Riskuje, ba přímo i nasazuje svůj život za svěřené stádo.

Obraz pastýře vyvolává hned bezděky představu Ježíšovy autority. On je přece ten nejvyšší Pastýř, chceme-li, tak arcipastýř. Podobně, jako jím je ve Starém zákoně Hospodin. Ovce se řídí podle jeho spasitelné vůle. Jsou poslušné. To není nijak samozřejmé.

Jak však řídí arcipastýř svou církev, své stádce? Službou pověřených pastýřů. Slyšíme o presbyterech a starších (1 P 5,1). Ti jsou zároveň také i pastýři. Nejvyšší pastýř je ovšem stále v pozadí. Ukáže se až „v onen den", při svém slavném příchodu, při dokonání a dovršení všeho.

Víme, že je v současnosti hodně lidí, kteří se nedokáží správně orientovat. Sami se ovšem nechceme a nechtějme stavět do role těch, kdo si vědí vždy a ve všem rady. Ano, třeba také nezvládáme problémy, nároky a požadavky, které se na nás valí ze všech stran.

Problém tkví však v tom, že člověk často jen velmi nerad přijímá nějaké dirigování. A proto se dostává i obraz pastýře nejednou do značně nepřejného světla. Jsou křesťanské sbory, farnosti snad nedospělé, takže potřebují vedení a řízení? Nepřevádí se představa hloupých, nesamostatných a závislých ovcí i na společenství víry?

„Pastýřský úřad", služba církve, rozhodně nechce a ani nemůže nahradit jejího Pána. Církev je pouze nástrojem, orgánem jeho působení. Proto se i věrní církevní funkcionáři; ti, kdo zastávají nějaký tzv. „úřad", snaží tlumočit přiměřeně a

Dokončení na str. 2

Aktualita: Mariánská pouť měla podpořit znovuvztyčení sloupu

Příznivci znovuvztyčení Mariánského sloupu na Staroměstském náměstí v Praze se chlubí, že první pouť ke sloupu se konala již v roce 1654 a že tato tradice byla přerušena jen v dobách válečných, dále za císaře Josefa II. a nemohla se konat také v období komunistického režimu. Obnovena byla v roce 1993 a koná se vždy první sobotu v květnu, přestože sloup už sto let nestojí. Letošní pouť se sice konala až druhou sobotu, za to pod záštitou radního Jana Wolfa, který osobně pomohl dotáhnout ohromný balvan na místo, kde kdysi sloup stával. Odpůrci sloupu se snažili připomenout, že zastupitelstvo hlavního města znovuvztyčení sloupu odmítlo a dokonce uložilo, aby byly vypovězeny všechny smlouvy, které se k tomu vázaly. Aktéři obnovy tvrdí, že pojímají tento akt jako symbol smíření, jejich příznivci se však často chovají tak agresivně, že to opravdu na smír nevypadá.

(hb)

Ohlédnutí se za českým stavovským povstáním

Před čtyřmi sty lety 23. května 1618 došlo v Praze k tzv. třetí defenestraci. Právě toto datum je považováno za počátek třicetileté války. O den později svrhl stavovský sněm krále a zvolil prozatímní vládu, v jejímž čele stál třicetičlenný sbor direktorů. (Po deseti zástupcích získaly všechny tři stavy - panský, rytířský a městský). Proč vlastně k této události vůbec došlo? Jednalo se snad o neblahou vzpouru proti legitimně zvolenému panovníkovi, která měla zlé důsledky nebo to bylo jinak?

Nelze tuto událost jednoduše vytrhnout z dobového kontextu. České království na začátku 17. století dospělo k okamžiku, kdy jsme byli v Evropě jakýmisi průkopníky občanských práv, která dnes chceme hájit. Došlo k tomu přes nechuť tehdejšího císaře Rudolfa II. v r. 1609. Tento panovník, nucen okolnostmi, podepsal nakonec Majestát a souhlasil tak v tehdejším českém království s vyhlášením svobody svědomí pro každého, tedy i pro poddané.

Tato svoboda svědomí měla být důležitou podmínkou pro zvolení dalšího panovníka po Rudolfově smrti. Ostatně jak Matyáš, tak Ferdinand II. zachování Rudolfova Majestátu před svým zvolením českým stavům slíbili. Sliby - chyby, zní známé pořekadlo. Týkalo se to i naší situace. Již Matyáš (a pak ještě tvrdším způsobem Ferdinand II.) svými činy podporoval jen jednu stranu. V případě sporů, ve kterých byli poškozeni podobojí (Broumov a Hrob), zakázal svolání sněmu, který by situaci mohl mírovými prostředky řešit. Navíc nechal na vysokých pozicích v Praze ty úředníky, kteří Rudolfův Majestát uznávat nechtěli. A tak se stalo to, co se dalo očekávat. Defenestrací mělo být vyjádřeno jasné poselství - nebudeme respektovat ty úředníky, kteří právo v zemi nedodržují. O tom svědčí dobře i informace z knihy N. Rejchrtové: Václav Budovec z Budova (Praha-Melantrich, 1984): *A jak zní závěr jedné z dohod mezi stavy podobojí a katolíky z r. 1609? "Kdokoli by budoucně při tom společném porovnání státi nemínil anebo je rušiti chtěl, aby jej z okna vyhodili".* (s. 125)

Bohužel bylo ono vyhrocení situace v podobě stavovského povstání za obranu vybojovaných svobod předem odsouzeno k prohře. Na jedné straně byly oprávněné obavy týkající se postupné likvidace náboženské svobody zaručené Rudolfovým majestátem, na druhé straně zde byly i osobní ambice a ctižádost. Dosavadní císař Matyáš byl sice ochotný na radu svého hlavního rádce hraběte Khlesla jednat s vůdci povstání, ale nově zvolený císař Ferdinand II. byl jiného názoru. Strana jeho přívrženců nechala hraběte Khlesla internovat a Ferdinand II. hodlal celou situaci vyřešit pouze silou. Možní zahraniční spojenci nebyli jednotní a také se na ně nedalo spoléhat (roli hrály i pragmatické dohody soupeřících stran). Navíc na rozdíl od husitského hnutí 15. století nebyl přizván ke společnému boji lid této země, najatí žoldnéři nebyli spolehlivou oporou obrany náboženské svobody.

Je smutné, když v současné době čteme o těchto událostech zavádějící

Dokončení na str. 3

Z církví doma i ve světě

Merkelová dostala cenu míru od františkánského řádu

Německá kancléřka Angela Merkelová obdržela od františkánského řádu ocenění za úsilí o smír a mírové spolužití v Německu i v Evropě. V děkovném projevu v bazilice svatého Františka ve středoitalském městečku Assisi hovořila o nezbytnosti většího úsilí k prosazování míru ve světě.

„Cesta k míru a usmíření je často možná jen díky velkému úsilí a houževnatosti. Jen zřídka leží zcela jasně přímo před námi," řekla Merkelová. V projevu se kriticky zmínila i o rozhodnutí amerického prezidenta Donalda Trumpa jednostranně vypovědět mezinárodní jadernou dohodu s Íránem. Tento krok USA podle německé kancléřky situaci na Blízkém východě jen vyhrotí. Ve svém proslovu Merkelová vyzdvihla také význam Evropské unie jako mírového projektu. „Když si připomeneme proměnlivé dějiny našeho kontinentu, tak nám musí být jasné, jaké štěstí dnes máme," řekla. Zopakovala rovněž slova někdejšího předsedy Evropské komise Jacquese Delorse: „Pokud se nám nepodaří dát Evropě duši, spiritualitu a význam, pak tuto hru prohrajeme."

Evropany Merkelová varovala před přijímáním jednoduchých řešení, která nabízejí populisté. „Čím vážnější problém je a čím jednodušší řešení někdo nabízí, tím podezíravější a kritičtější by měl každý být," řekla kancléřka. Evropská a národní identita podle ní nejsou v rozporu. Ohrožení ale představují stereotypy, které mohou „Evropu zničit". Jako příklad uvedla předsudek o líných Řecích, který se v německém tisku objevoval během dluhové krize. „Líní jsou i někteří Němci," řekla Merkelová.

Ve svém proslovu kritizovala kancléřka také situaci na východě Ukrajiny, kde se podle ní každou noc porušuje příměří a každý den dochází ke ztrátám na lidských životech.

Merkelová ocenění nazvané Světlo míru převzala od kolumbijského prezidenta Juana Manuela Santose. Ten v roce 2016 dostal za úsilí uzavřít mír s povstalci Revolučních ozbrojených sil Kolumbie (FARC) Nobelovu cenu za mír. Cenu světlo míru v minulosti dostali například dalajlama, Matka Tereza, bývalý izraelský prezident Šimon Peres či současný papež František.

www.christnet.eu

Za šíření knihy nebude bývalý předseda pražské muslimské obce potrestán

Bývalý předseda pražské muslimské obce Vladimír Sáňka nebude potrestán kvůli případu šíření radikální islámské knihy. Pražský městský soud ho dnes definitivně zprostil obžaloby. Sáňka vinu dlouhodobě odmítá. Jeho případ souvisí s razií tehdejšího protimafiánského útvaru v pražských muslimských centrech v roce 2014.

Kauza se týká vydání knihy od Bilala Philipse s názvem Základy tauhídu - Islámský koncept boha. Její autor nesmí do některých západních zemí, kniha je v některých státech také zakázána. Podle výroční zprávy o extremismu vydávané českým ministerstvem vnitra kniha propaguje salafijský směr islámu, který hlásá netoleranci a nenávist k jiným náboženstvím.

Sáňka byl obviněn ze zločinu založení, podpory a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka. Toho se podle policie dopustil tím, že zajistil překlad, vydání a distribuci knihy. Soud Sáňku zprostil obžaloby už v roce 2016. Tento rozsudek však odvolací soud zrušil a vrátil případ k dalšímu dokazování. Druhý zprošťující verdikt z letošního února byl 11. května potvrzen.

Na případ bývalého předsedy pražské muslimské obce Vladimíra Sáňky se odkazovali i poslanci SPD se svým návrhem kriminalizace podpory a propagace nenávistné ideologie. Řada odborníků z řad právníků se ale staví k tomuto návrhu zdrželivě až odmítavě.

www.christnet.eu

Profesor a kardinál

Ocitujeme z odpovědi Tomáše Halíka na otázku položenou mu mj. v Lidových novinách: Jak hodnotíte poselství a výsledky Dominika Duky, jehož mandát se pravděpodobně chýlí ke konci? Co si myslíte o jeho poutu s Pražským hradem reprezentovaným nyní Milošem Zemanem a dříve Václavem Klausem?

„S Dominikem se letos známe přesně padesát let, spolupracovali jsme v disentu ve skupině kolem Zvěřiny a Mádra, mám ho lidsky rád a respektuji jako biskupa, i když na některé politické otázky a způsob prezentace církve ve společnosti máme dost odlišné názory. Měl velkou smůlu v tom, že doba jeho služby byla z velké části vyplněna velmi nepopulárními otázkami kolem restitucí majetku a složitým vyjednáváním se státem. Chápu, že ve svém postavení musí dělat určité kompromisy a nemá např. vůči hlavě státu takovou svobodu, jakou mám já, když na nic neaspiruji a mohu se ve veřejných vyjádřeních zcela řídit pouze svým rozumem a svědomím a osobní morální odpovědností. Přesto si myslím, že kardinál Duka ve své vstřícnosti ke Klausovi a Zemanovi zašel příliš daleko, že se dal vlákat do pasti. Církev nemá ve státě jen dekorativní roli, nýbrž také roli prorocko-kritickou."

–kar

Na nových vatikánských známkách je i Jan Nepomucký

Jan Nepomucký jako stavitel mostů mezi lidmi se ocitl vedle apoštola Petra na nejnovější sérii vatikánských známek. Na další z nich se zase objevuje cyrilometodějský motiv, který připomíná uznání staroslověnštiny za čtvrtý liturgický jazyk. Jan Nepomucký je zobrazen na pozadí Karlova mostu a Hradčan, zatímco Petr má za sebou pohled na římský Andělský most a baziliku sv. Petra. Autorem je italský umělec Stefano Morri. Známka bude stát euro a vytiskne se jich nanejvýš 150 tisíc.

podle Katolického týdeníku

Pastýř a pastýři

Dokončení ze str. 1

obsahově věrně zvěst Písma, slova arcipastýře. Co učí a káží, to má být slovem hodným plné důvěry. Pastýř neříká nějaké lidské názory a domněnky. Nepodléhá a neslouží ani tomu a onomu „duchu doby". Tomu, co se zrovna nosí, co je právě v módě.

Pastýř působí v církvi slovem. Proto má značnou odpovědnost. Vynáší z Písma i dávno zasuté a nedoceněné poklady. Není však tato práce a služba zbytečná? Leckdo dává spíše na všelijaké prožitky, na domnělá vnitřní osvícení, na sny a vize – než na střízlivý a věcný výklad Písma. Nebezpečí, že bude sbor veden falešnými pastýři existuje v každé době.

Ti, kdo mají pastýřskou úlohu, vedou a spravují sbor prostřednictvím slova a svátostí. Taková je základní služba faráře. Je však jasné, že na rozlehlé sborové roli nezvládá všechno sám. Ostatně – není to ani třeba. Obdarování jsou značně rozmanitá a úkoly rozličné. Pán církve vede svůj lid zvěstovaným slovem. Oslovuje a povolává; potěšuje i napomíná; osvobozuje a vede k aktivitě. Pastýř má starost o stádo. To ovšem potřebuje k plnému životu jakostní stravu. Nalezne ji snad samo od sebe? Pastýř se stará, aby se stádo nerozptýlilo a nerozdělilo, aby se mezi ně podloudně nevetřel nepřítel, který působí rozvratně a rozkladně.

Na lidského pastýře jsou jistě kladeny určité požadavky. Autoritu má však pouze odvozenou a propůjčenou. Proto se nijak svémocně neprosazuje. Nechlubí se svou duchovní nadřazeností, vzděláním, výmluvností, mimořádným obdarováním či zkušenostmi života víry.

Moc, kterou disponuje pastýř, je založena v Kristu a jeho autoritě. Proto jde o jeho plnomoc – a ne o nějakou lidskou nadvládu. Chceme-li mluvit o autoritě, tak jedině v poslušnosti a ve službě, v diakonii. Církevní „úřad" je také i takto zásadně určen a vymezen: „Kdo se mezi vámi chce stát velkým, buď vaším služebníkem. A kdo chce být mezi vámi první, buď otrokem všech" (Mk 10,43-44).

Církevní funkcionář, ať už má jakkoliv čelné postavení, není žádný světec, ani anděl. Není na tom v podstatě vůbec lépe než druzí. Je podroben týmž bídám jako všechny ovečky ve stádu. Pravda – nemá zavdávat pohoršení a zbytečně provokovat. Není tomu však tak, že druzí jsou omilostnění hříšníci, kteří potřebují denně odpuštění a žijí z něho – zatímco farář či kardinál si počíná tak, jako kdyby už žádné odpuštění a slitování shůry nepotřeboval. Ani snaživý lidský pastýř nemůže popírat, že je a zůstává napořád hříšník. Co koná, je vždy nějakým způsobem nedokonalé. Vzorem druhých však může a má být v tom, že „celou svou naději upíná k milosti" (1 P 1,13).

Pozemský pastýř má mít stále před očima toho jediného a nejvyššího Pastýře. Jen za tohoto předpokladu je možné pracovat bez touhy po zisku, bez nebezpečné snahy druhé ovládat a všelijak jimi manipulovat. Teprve arcipastýř, který přijde, jak věříme, na konci časů, povede i přivede plně k pramenům vod pravého života.

Jaroslav Nečas

Setkání se smrtí

Píše se rok 1945

Právě skončila válka. Můj následující zážitek z té doby si nezaslouží být zapomenut.

Pro naši vícečlennou partu výrostků - mě bylo už 17 a bratrovi 15 let - konec války znamenal eldorádo. Měl jsem doma bedničku s černým prachem, který jsem nashromáždil tím, že jsem z nábojnic vytahoval kleštěmi kulku a prach vysypával. (Pěkná pitomost, že.) Dělal jsem s ním potom různé výbušné pokusy a začal jsem se o sobě domnívat, že jsem na výbuchy expert. Před dospělými se nám dařilo tyto naše avantýry utajovat až do doby, kdy se stalo, co se muselo stát - neštěstí.

Byl jsem teenager. Našel jsem v lese kus ocelové roury nacpaný jakousi růžovou hmotou - nejspíš výbušninou donaritem. Myslel jsem si, že se mi s tím budou dařit ještě lepší výbušné pokusy než se mi dařily s černým prachem. Odnesl jsem to domů a na sousedově zahradě jsem se to pokoušel zapálit. Dále si už nic nepamatuji.

Následující události si vybavuji jen pracným shromažďováním vlastních i cizích vzpomínek. Bylo prý slyšet obrovský výbuch. Pozoruhodné je, že můj vpád do absolutní nicoty se odehrál rychleji, než zvuková vlna dospěla k mým uším. I když jsem byl v epicentru výbuchu, ten výbuch mé uši už nezachytily, mé vědomí nebylo přítomno, nic jsem neuslyšel. Smrt je rychlejší než zvuk. Na několik desítek vteřin jsem zmizel ze světa a ocitl se v absolutní neexistenci. V nepředstavitelně krátkém zlomku času jsem se přenesl přes všechna stadia klinické smrti, popisovaná ve spisech thanatologa Moodyho, a ocitnul jsem se rázem až na konci v slovy nepopsatelné absolutní nicotě.

Nebylo nic, - ani já - ani svět, - ani zvuk, - ani světlo – ani tma, - ani bolest, - ani žal, - ani strach, - ani žádný jiný vjem či pocit. Tak dnes chápu co znamená biblické (Kz 9,10): „...není díla ani myšlenky ani poznání ani moudrosti v říši mrtvých.." V lidském jazyce se nenacházejí slova, kterými bych mohl vylíčit a popsat svůj stav v oné neexistenci. V paměti mám neproniknutelné prázdno. Teprve dodatečně jsem si mohl poskládat z vlastních i cizích vzpomínek, že jsem po několik desítek vteřin byl mimo život. Vstoupil jsem do smrti a nebyl důvod, abych ještě pokračoval v existenci. Nic by se nestalo, nic bych nevěděl, kdybych v oné nicotě zůstal, abych podlehl podle přírodních zákonů entropie přirozenému rozkladu. Ale nezůstal jsem. Tento zážitek nebylo ani filosofování, ani teologizování o smrti, byl to konkrétní dotek smrti.

Zkušenost se smrtí není radno v životě zapomenout. Rodiče uslyšeli výbuch a uvědomili si, že se mi asi něco stalo. Ale byli ochromeni hrůzou, neschopni cokoliv podniknout. Jakousi nevysvětlitelnou náhodou (?) byl u nich na návštěvě jejich známý a v té době také souvěrec – pan Michal - ostrý, zkušený a rozhodný muž - ten jediný neztratil hlavu. Bez váhání přeskočil plot do sousední zahrady, kde jsem ležel..

Ucítil jsem, jak mne někdo bere za ruku a mluví na mne. Někdo mne vzkřísil z mrtvých – od té doby vím, co to znamená (Mk 5,41; L 8,54). Nic jsem nevnímal, ničemu jsem nerozuměl. -- Najednou se nicota protrhla. Někdo mne bral za ruku a pokoušel se mne postavit na nohy a nutil mne jít. Někdo na mne mluvil. Nechal jsem se slepě vléci. Teprve v ordinaci lékaře jsem se začal vzpamatovávat. Po celém těle jsem měl rány. Všimnul jsem si, že dýchám dírou v krku, střepina těsně minula krkavici a prorazila hrtan. Když mi lékař začal obvazovat hrudník, viděl jsem jak se mi na něm tvoří bubliny – díra v plicích. Bratr dopadnul relativně lépe. Měl sice jen zraněnou ruku, ale má s tím potíže dodnes. Sanitka nás dopravila do nemocnice v Litomyšli.

V litomyšlské nemocnici na operačním sále věhlasný chirurg - primář MUDr. Tardy mi odstraňoval z celého těla všechny dostupné střepiny od čela po prsty na nohou. Dost mi toho ale na památku v těle zůstalo dodnes. Zraněnou plíci znehybnili pneumotoraxem – s úzkostí jsem dýchal jen polovinou plic, dokud se mi nezajizvily. I když prognóza předpovídala, že budu doživotně postižen, stal se div – uzdravil jsem se téměř bez následků.

Střepina pouhou náhodou těsně minula krkavici a pouze prorazila hrtan. Kdyby krkavici neminula, vykrvácel bych na místě. - Lékař mi dříve předepsal brýle k vidění na dálku, ale puberťácky jsem se je styděl nosit. Přesto jsem je ten den měl náhodou na očích. Když mi zbytky brýlí v nemocnici vraceli, první, čeho jsem si všimnul, byla malá dirka uprostřed jedné čočky a sklo paprskovitě popraskané. Jedna střepina mířila do oka, ale přes čočku do něj nepronikla. Uvědomil jsem si, že kdybych brýle náhodou neměl, chybělo by mi dnes jedno oko..

Celá ta událost nemohla zůstat bez vlivu na mé pojetí života, mé hledání smyslu vlastní existence. Dodatečně jsem si z výpovědí svědků a dalších poznatků skládal v hlavě obraz toho, co se ten den se mnou dělo. Dodnes mám o čem přemýšlet: jak to, že jsem zůstal živý a relativně zdravý. Právě proto, že nevěřím na náhody, musel jsem si během života dodatečně uvědomovat, že v té události trvající zlomek vteřiny bylo těch náhod příliš mnoho.

Ocitl jsem se v blízkosti smrti, blíž, než kdokoliv jiný z lidí. Je to zkušenost nesdělitelná. I když se o zkušenosti se smrtí dá mluvit, neexistují slova k jejímu popisu. Mrtví nemají žádnou moc, kterou by mohli

Dokončení na str. 3

Životní úděl Charlotty Masarykové za první světové války

Když vypukla první světová válka, utrpení nepřicházelo do rodiny Masarykových po kapkách, ale řítilo se na ni – na Charlottu především – v celých ledových vodopádech. Vnitřně silná, nervově však paradoxně velmi křehká žena, která musela opatrně hospodařit se svými silami už dlouho, byla náhle vydaná všanc dlouhodobé nejistotě, dlouhodobému strachu o život svých nejbližších, kruté, úzkostné samotě a také hmotné bídě mnohdy hraničící s hladem.

TGM odcestoval ze země s dcerou Olgou v prosinci 1914. Cíl své cesty ženě nesdělil, aby jí nepřitížil ve chvílích, kdy bude konfrontována s policií. Věděl, že nikdy nebude lhát, věděl však také, že pravdu, která by uškodila, za žádnou cenu neprozradí. Nebude-li ji ani znát, bude to pro ni snadnější. Charlotta přijala jeho odchod se vstřícným pochopením a zcela v oné režii, kterou si vysnila … kterou předpokládala … kterou tušila … o níž věděla … – dosaďte si sloveso podle svého vlastního uvážení – už když vstupovala do manželství, a souhlasila s ním. Ano, podle ní se nyní naplňoval exilem výsledný cíl Masarykova životního poslání. Charlotta věděla, že se dotkne utrpení a pronásledování i jí, a jistě se toho obávala. Obávala se jako tenkrát kdysi dávno, když se na počátku společné cesty zdráhala v přemíře zodpovědnosti říci Masarykovi hned své ANO. Vydrží kdožví jak dlouhé odloučení, vydrží kdožví jak dlouhou nejistotu, vydrží kdožví jak dlouhé pronásledování? Její nitro zcela jistě, její harmonická mravní osobnost zcela jistě, snad i její slabé srdce. Vydrží i její nervová soustava už tak navštěvovaná depresemi a melancholií? Charlotta byla příliš inteligentní, než aby si nebyla tohoto úskalí vědoma. Tím spíše je třeba docenit její rozhodnutí přinášet oběti stůj co stůj. **Kdyby k manželovu odhodlání odejít do nebezpečného exilu tenkrát řekla NE, historie naší země by se byla odvíjela jinými cestami. Ona však řekla ANO.**

Busta v Praze na Hradčanech

Když Masaryk opustil zemi, Charlotta byla okamžitě atakována policejními výslechy, častými domovními prohlídkami. Dostala se navíc i do svízelných finančních poměrů. Syn Herbert se v březnu 1915 nakazil tyfem a zemřel. Jen samotná smrt syna stačila k tomu, aby se matka zhroutila. Ona však vydržela. Zatím. Nezlomilo ji ani zatčení dcery Alice, ani trpká echa zpráv ze zahraničí. Masaryk byl prohlášen za vlastizrádce a jeho život byl v ohrožení. Dlouhodobá nejistota, dlouhodobý strach o život milovaného manžela, o zdraví milované dcery ve vězení však vysávaly Charlottiny síly s úpornou vytrvalostí a byly násobeny strachem o život syna Jana, který paradoxně sloužil v rakouské armádě. To ještě netušila, že ji tato vytrvalá úzkost bude provázet dlouhé čtyři roky.

Byla zvyklá plnit úlohu opěrného sloupu pro své drahé, byla zvyklá být jejich světýlkem naděje, když se kolem nich rozprostírala tma. Byla i nyní statečná. Její nádherné dopisy, jimiž posilovala svou drahou dceru v neutěšených vězeňských prostorách, ač sama často zápasila o kus chleba a byla zavalena úzkostnou samotou, jsou vzácnou literární památkou a byly vydány s názvem *Listy do vězení*.

Olga Masaryková podporovaná americkými ženami zorganizovala v Americe podpisovou akci za propuštění své sestry. Šedesát tisíc podpisů přimělo prezidenta Wilsona nakonec k tomu, aby učinil potřebné kroky a zasadil se o Alicino propuštění z vězení. Byl nejvyšší čas, nebo už bylo pozdě? Alice se vrátila k matce, kterou opouštěly poslední síly, jež byly definitivně podlomeny, když pobýval Masaryk v Rusku a ohrožení jeho života bylo víc než pravděpodobné. Charlottiny plačtivé stavy se prodlužovaly, její melancholie ji neopouštěla, zhroutila se. Tak zaplatila v boji o naši samostatnost cenu nejvyšší. Byla převezena do sanatoria a před dotěrnými rakouskými úřady ochráněna potupným zbavením svéprávnosti. Jen pomalu a s vypětím sbírala znovu své síly a s projasňující se válečnou situací dopadalo jasnější světlo také do jejího zmučeného nitra. Charlottin stav se začal lepšit. Opět mohla hrát šachy, opět zasedla ke klavíru a s vyhlášením republiky se uklidnila. Žila pak střídavě na Hradě nebo v Lánech, občas ale musela pobýt v sanatoriu. Čas hojil rány bolavé a těžce zkoušené psychiky, ale stárnoucí žena slábla fyzicky. Srdeční nedostatečnost, která ji postihla, jakož i následný záchvat mrtvice snášela odevzdaně a pokojně. Další záchvat mrtvice však předznamenal konec její životní pouti. Oněmi dveřmi, které jí vždycky splývaly se smrtí a za nimiž ji očekávalo, jak věřila neochvějně a cele, *nové nebe a nová země, kde vládne mír a Bůh tam kraluje na věky věků*, prošla Charlotta Masaryková 13. května 1923. Profesor Štursa sňal její posmrtnou masku a vytvořil odlitek levé ruky. I když byl původně pohřeb zamýšlen jen pro rodinné příslušníky v úzkém kruhu, prostor v Lánech se u hřbitůvku naplnil mnoha návštěvníky, kteří chtěli vzdát hold ženě, jíž si hluboce vážili, kterou si oblíbili a kterou ctili. Zazněla státní hymna a Charlottin milovaný chorál Ktož jsú boží bojovníci, o němž tvrdila, že se měl stát českou hymnou, neboť lépe vystihuje českou povahu.

Milada Kaďůrková

Setkání se smrtí

Dokončení ze str. 2

uplatnit ve prospěch nás živých, my živí nemáme žádnou moc, kterou bychom mohli uplatnit ve prospěch mrtvých. Obojí se může odehrávat pouze ve světě fantazie a iluzí. Nikdy jsem už nezapomněl, že smrt stejně nikdy není daleko , i když se třeba v životě daří.

Od této události už vím, co je to smrt, (1 Ko 15,26) ale vědět, co je život, to se budu muset teprve naučit.

Podle pozorování thanatologů dochází u lidí, kteří přežili klinickou smrt k podivnému jevu změny v nazírání na život a přehodnocení životních priorit - většinou v pozitivním – život a jeho etiku upřednostňujícím smyslu. Tímto svým důvěrným setkáním se smrtí si někdy vysvětluji svoji jinak nevysvětlitelnou celoživotní neochotu ke lži, přetvářce, kompromisům a konformitě a bytostný odpor ke každé nespravedlnosti, nepoctivosti, vlastnosti, které mi později dost komplikovaly život. Trvale přítomný přízrak smrti navždy devalvuje smysl každého pokusu o lhaní sobě nebo druhým.

Moje nechuť k „výhodnému“ lhaní mi zamotávala celý život, a to dokonce i v církvi. Teprve o desítky let později jsem si přečetl v knize „Alchymista“ autora Paulo Coelho definici a vysvětlení tohoto fenoménu: *„Smrt obvykle způsobí, že lidé mají porozumění pro život.“* K tomu říká Pinchas Lapide: *„…setkání s Absolutnem člověka vždy poznamená.“* Vydal jsem se na cestu. (J 14,6)

Ozvěna po devíti letech

V malém vězeňském táboře ukrytém v údolí jsem sám izolován od duchovní podpory souvěrců začal prožívat silné deprese a sklíčenost. Jako další životní zkušenost musel jsem prožít zážitek uzdravení z mé nezdravé trudomyslnosti.-- Když jsem býval dříve rentgenován, vždycky se mne lékaři ptali, co to mám v hrudi za stíny, kde se tam vzaly. -- Nikdy předtím a nikdy potom jsem ve vězení rentgenován nebyl, až teprve právě teď, když jsem byl duchovně na dně. Lékař – vězeň se mne jako obvykle zeptal, co to mám za stíny na plicích. Pak mne začal za stínítkem všelijak natáčet do různých poloh, dlouho pozoroval a nakonec povídá: „Člověče, vy máte jednu střepinu přirostlou k srdci“. To jsem dosud nevěděl. Ta věta mne najednou postavila na nohy. Nějakou náhodou právě v této pro mne duchovně kritické době jsem se dověděl, že nějaká náhoda – v něž nevěřím – zastavila, při onom osudném výbuchu, střepinu těsně před stěnou mého srdce. Pro mne to znamenalo uvědomění si, že Něčemu nebo Někomu, kdo si zaslouží mou důvěru, na mém životě záleží a že nejsem opuštěn. Deprese se rozplynula.

N. N.

Nad Biblí

Stvoření člověka

On je obraz neviditelného Boha, prvorozený všeho stvoření. Jím bylo stvořeno všechno, co je na nebi i na zemi, věci viditelné i neviditelné, jak trůny, tak panství, jak vlády, tak mocnosti - všechno je stvořeno skrze něj a pro něj. A on je přede vším a jím všechno stojí. **Ko 1,15-17**

Církevní učitel Basil z Caesareje (+379) jako jeden z prvních začal hlásat, že člověk byl stvořen k obrazu Božímu napodobením prvotního obrazu Krista. Starozákonní lid, Izrael, ještě nemohl plně odpovědět na případnou otázku: *„K jakému obrazu?“*. Hříšník nemohl pohlédnout Bohu do tváře a pokud k někomu promluvil, tak vždy zastřeně ať už v hořícím keři či v oblaku. Navíc platilo přikázání: *„Nezobraziš si Boha!“*

Pro nás křesťany však není Bůh vzdálený, neviditelný, neuchopitelný, nepopsatelný. On se nám přeci ukázal, můžeme se na něj vždy s důvěrou obracet a je nám stále nablízku. Kdo vidí Ježíše, vidí i samotného Boha. Je přece psáno: *„Kdo mě vidí, vidí toho, který mě poslal.“* (J 12,45). Vzor pravého neporušeného člověka máme tedy v Kristu Ježíši.

Slovo Boží nám jasně říká, že lidstvo bylo stvořeno: *„Tenkrát, když Bůh učinil člověka, učinil jej podle své podoby.“* (Gn 5,1) Na tuto skutečnost nepřišli pisatelé Písma svatého vědeckým bádáním, nýbrž je nám známa prostřednictvím zjevení od samotného Boha. Není proto divu, že nevěřící většinou tuto teorii popírají a paradoxně věří na náhodu, která sama vědecky neexistuje. Všechno má své příčiny a důsledky.

Stvořitele lze dokázat jen svědecky. Hospodin stvořil člověka jako muže a ženu (Gn 1,27). Není bez zajímavosti, že se rodí přibližně stejný počet žen a mužů. Položme si otázku: „Kdo rozhoduje o pohlaví novorozenců?“ Bible říká, že na počátku byl svět nádherný, harmonický, plný nejrůznějších tvorů i rostlin. Po pádu Adama a Evy byla Země prokleta a spěje k zániku. Zhoršuje se ekologie, počet živočišných druhů neustále klesá. Ale podle vědců bychom měli spět od buňky k stále vyvinutějším a rozmanitějším formám života. Kde jsou ty nové druhy brouků, ryb či květin?

O stvoření člověka Bohem hovořil několikrát i sám Spasitel (např. 2 K 11,3; apod.). Je jedinou osobou, která byla u toho (dokonce se i spolupodílela), když náš Nebeský Otec tvořil. Pokud věříme v Ježíše, tak bychom měli věřit i tomu, co říká. Pravda, často slýchám námitky, že Bible není učebnicí. Ano, to netvrdím, všechno se tam nedozvíte do detailů. Ale to podstatné je nám známo.

První apoštolové odvraceli lid od marností, aby se obrátil k živému Bohu, který stvořil nebe a zemi i moře a všechno, co je v nich (Sk 14,15). Zvěstovali Boží Slovo v moci, aby se stal zázrak, skrze který by lidé uznali, že on je Stvořitel nebe i země. Na to dnes možná někdy zapomínáme, že příběh o vyhnání z ráje i o stvoření světa je tak důležitý. Vždyť proto se Kristus narodil, aby z nás sňal pouta prvotního hříchu. Jak může být někdo křesťanem a přitom hájit Darwinovu teorii?

Přál bych si, aby se i u nás v Církvi opět oživila úcta ke stvořiteli, abychom si pak společně po kázání mohli prožít něco podobného: „A když to bratři uslyšeli, pozvedli jednomyslně hlas k Bohu a řekli: *„Hospodine, ty jsi Bůh, který stvořil nebe i zemi, moře i všechno, co je v nich.“* (Sk 4,24).

Ivo Kraus

Ohlédnutí se za českým stavovským povstáním

Dokončení ze str. 1

informace - např. začteme-li se do zdánlivě seriózních stránek knihy Dušana Uhlíře Drama Bílé hory (vydalo CPress v Brně r. 2015). Již úvod leccos napoví. Čteme tam, že: "válka, kterou vyprovokovali vzbouření čeští stavové v květnu 1618 na Pražském hradě, se protáhla na třicet let." Jako provokaci tedy autor nechápal záměrné potlačování svobody svědomí v rozporu s Rudolfovým Majestátem, které vlastnímu stavovskému povstání předcházelo. Pominu-li nešťastné pojmenování jiných směrů v křesťanství (na s. 17 jsou dle autora např. novokřtěnci nazváni sektou), s jistým nevěřícným úžasem čtu na s. 18, že "panovnický absolutismus 17. století položil základ moderního státu a že stavovská společnost nesla v sobě naproti tomu určité prvky nekázně a šlechtické anarchie." Je tedy vůbec D. Uhlířovi myšlenka demokracie a občanských svobod blízká nebo je to jinak? Poněkud úděsně zazní třeba tvrzení, že císař Ferdinand II., který tvrdě potlačoval jinověrce, "byl mužem hluboké víry" (s. 23).

Na výročí českého stavovského povstání se snaží reagovat i teologický dvouměsíčník Křesťanská revue (č.1/2018) v článku Ladislava Pokorného: Za dobrou věc bojovali špatně. Autor zde tvrdí, že "v meritu věci - náboženské svobodě - nebylo vlastně zatím důvodu k obavám; jak Matyáš, tak i jeho následník Ferdinand Štýrský se k dodržování náboženské svobody, jakkoliv neradi, zavázali." To je však v přímém rozporu s konkrétními politickými kroky obou zmiňovaných císařů v tomto období.

V dalším odstavci pak L. Pokorný sice správně zmiňuje falešné očekávání českých stavů spojené s volbou Fridricha Falckého za českého krále, tvrdí pak ale, že nezvolení saského kurfiřta, luterána Jana Jiřího českým králem bylo největší praktickou politickou chybou. Nikde však přitom nezmiňuje, že Jan Jiří v souladu s luterány a rakouskými stavy měl na mysli pouze omezenou svobodu svědomí (nikoli pro poddané!) a také nedodává další nutné souvislosti o postojích tohoto pragmatického a vypočítavého panovníka. Poněkud groteskně pak zazní věta, že "ani obnovené zřízení zemské z roku 1627 stavům jejich bývalé postavení již nepřineslo." Vždyť právě jednou ze snah habsburské strany bylo výdobytky stavovské společnosti likvidovat a obnovené zřízení zemské je toho pěkným důkazem...

Petr Melmuk

Pravopis a převrácenost všeliká

Monyová, Hitler a populární bloger

Hrdinka Simony Monyové si pohrává s myšlenkou prořínout manželovi hrdlo: „To hrdlo, ze kterého **VYCHÁZELI** lži …“ (Monyová, S.: Hříšný kanec. Vydal Boris Ingr – MONY, Brno 2009, s. 87). Ve slovese, které jsme zvýraznili, bylo podle pravidla o shodě třeba napsat –y- tvrdé („VYCHÁZELY“), neboť „lži“ jsou rodu ženského!

S nadsázkou lze říci, že zločinná myšlenka jako by se autorce vrazila do pera a vyústila v prohřešek pravopisný. Úvahu lze ale také obrátit: Zoufalá formální úroveň knížek dua Monyová–Ingr mohla varovat: Knihy šířily až nelidské stereotypy o mužích a ženách! V manažerské hantýrce se užívá výraz „early warning“ čili „včasná výstraha“, výstraha v raném stadiu určitého problému. Zde spočíval problém už v tom, že jediným úkolem vydavatele Borise Ingra bylo vydávat tvorbu vlastní manželky. Standardní nakladatelský postup by začínal lektorským posudkem, který by nemohl než vyznít v neprospěch díla. Vydavatel a manžel v jedné osobě (nyní neveselý vdovec) tedy zároveň musel i nesměl cosi udělat – takové zadání kdysi jeden psycholog označil za „způsob, jak učinit nějakou osobu šílenou“. (Tím neschvalujeme vraždu ani neprosazujeme kuchyňský nůž jako nástroj literární kritiky.)

Prof. Jan Heller obliboval Lutherův bonmot, že „teologie je gramatika“. Pojato z opačného konce: Závažné porušování pravopisných pravidel nemusí být zcela nevinné. Může být známkou „převrácenosti všeliké“ (Př 6,14). Hitlerův Mein Kampf sklidil svého času u německé kritiky posměch pro četné gramatické a pravopisné anomálie a chyby. Obsahem se pohříchu nikdo z literátů vážněji zabýval. Viz známý výrok Karla Krause: „Ohledně Hitlera mě nic nenapadá.“ Tentýž Kraus přitom jindy dokázal pronikavě odhalit spojitost mezi zdánlivě nenápadnou formální podivnůstkou v projevu a zásadní převráceností ve sdělení … Zpětně je (zejména zásluhou spisovatele Victora Klemperera a jeho rozboru „jazyka Třetí říše“) patrné, že dobová hesla o kontinuitě mezi Lutherem a Hitlerem bylo možno zavčas zpochybnit formální stránkou počínaje: jeden němčinu zcivilizoval, druhý ji pobarbarštil.

Pravidlo o shodě mezi podmětem a přísudkem, jímž se v češtině řídí psaní „-li“ a „-ly“ u sloves v minulém čase, může, mám za to, posloužit jako nástroj „včasné výstrahy“ k detekci možných zvrácených schémat ve veřejných projevech, též při zkoumání nově se vynořivších politických veličin. V této souvislosti nelze necitovat následující dvě souvětí:

1. „… místo abychom peníze přesměrovali na obce, které by MOHLI díky tomu sociální bydlení vybudovat a mít ho zcela pod kontrolou a hlavně SAMI nastavit podmínky.“

2. „Navrhujeme také povinnou docházku do posledního ročníku mateřské školy, aby se romské děti MĚLI šanci včas naučit česky …“

Obě souvětí, u nichž jsme zvýraznili slova se špatným –i- (správně „MOHLY“, „SAMY“, „MĚLY“), jsou slovo od slova zabudována hned do dvou článků Tomia Okamury na portálu iDnes.cz, totiž

„Nekoneční“ Romové
(https://okamura.blog.idnes.cz/blog.aspx?c=450507) a
Ne českému Romanistánu!
(https://okamura.blog.idnes.cz/blog.aspx?c=402092). Chybná přípona „-li“ u sloves vede k otázce, zda snad ony stavební kameny nebyly převzaty jako prefabrikát z pramene slovenského (od roku 1953 se ve slovenštině u sloves píše jednotně přípona „-li“); nicméně ve spojení „obce SAMY“ musí být tvrdé –y- rovněž ve slovenštině.

Populární autor/bloger, který se vůči menšinám a uprchlíkům vymezuje s podobnou umanutostí jako kdysi Hitler vůči „cizáctví (Fremdländerei)“, jinde opakovaně zdůrazňuje, že kdo chce žít v Česku, musí ovládat češtinu. Jde v tom sám příkladem? Jak vyplývá z výše uvedených citátů, asi jako Adolfek v zacházení s němčinou.

František Schilla

Nebezpečný precedens

Dle ověřených informací se výjezd 23letého občana Toga z Německa z rozhodnutí úřadů pozměnil v drama o dvou dějstvích. Stalo se v samém počátku května. Incident v Ellwangenu se začal tím, že po příjezdu čtyř policistů poté, co Tožana dovedli do auta v želízkách, zaútočilo na ně agresivně 150 až 200 lidí (původem z různých afrických zemí). Požadovali, aby dotyčný byl propuštěn. Policisty násilně napadli. Ti sice dokázali poté, v obavě proti přesile mladého muže spoutat a zavřeli se s ním v autě, obklopeni davem a znějícími výhružkami migrantovi sňali želízka a propustili jej. Policejní viceprezident Bernhard Weber ocenil postup policie, když se předešlo eskalaci konfliktu. Ministr vnitra Horst Seehofer označil celou záležitost za neslýchanou věc a „facku do tváře“ všem těm, kdo v Ně-mecku žijí a dodržují zákony. Útočníci podle něj také „jako hosté pošlapali německou pohostinnost.“

Druhý den, 3. května, přišlo transport podle dublinských smluv zajistit několik set (uvádí se 300 až 500) policistů, včetně několika speciálně vycvičených jednotek. Při razii bylo několik lidí zraněno, podle agentury DPA vyskočilo několik uprchlíků z oken uprchlického zařízení. Lehce zraněni byli také tři policisté, ale byli schopni pokračovat ve službě. Mnoho práce měli také příslušníci zdravotní služby, řekl na místě novinářům zástupce policie. Velitel zásahu Peter Hönle uvedl: „Pokud se roznese, že práci policie lze organizovaným odporem snadno zabránit, bude to mít katastrofální následky“. Dobré dvě desítky agresivních migrantů byly zadrženy. Jak bylo nařízeno, zajištěný Tožan bude vyhoštěn. Jistou zajímavostí je, že Togo jako „Togoland“ byl v letech 1884 až 1914 německou kolonií.

-kar

HOSPIC – do nedávna téměř neznámé slovo...

Po zaklepání na dveře vcházím z chodby do pokoje. Mám navštívit mladý manželský pár. Dosud se neznáme, setkáme se poprvé. Štíhlá dívka sedí u lůžka, na kterém leží její těžce nemocný manžel. Drží ho za ruku. Ženská dlaň pevně svírající tu mužskou s propletenými prsty. Beze slov a přece ty ruce přímo křičí - mám tě ráda, neodcházej! Podobné situace mně vracejí na počátek. Je to víc než 20 let kdy byl jako první v naší republice otevřen v Červeném Kostelci hospic Anežky České. Byl jsem tam tehdy pozván na návštěvu. Pohovořit si chtěla mladá paní. Rozvedená se dvěma dětmi. Dcera už byla zaopatřena, ale chlapci bylo teprve asi 12 let. Kvůli němu ze všech sil zápasila se svojí nemocí. Ležela zde delší čas. Návštěv bylo víc. Pomalu jí ubývalo sil. Když jsem se sehnul nad lůžkem, abychom hovořili, její ruce už hodně vyhublé mne objaly. A já slyšel: "Jirko, tady se se mnou všichni modlí, ale já chci žít, žít, žít....". Není snadné najít slovo, které by člověka v sevření nemoci a zakoušené bezmoci potěšilo. Vstoupit někomu do života, byť s dobrým úmyslem, nesmí být nikdy lacinou záležitostí.

Paní doktorka Svatošová, která stojí v čele celého hospicového hnutí v ČR, nazvala jednu ze svých prvních knížek "Hospice a umění doprovázet" (stále aktuální a výborná). My křesťané hovoříme o doprovázení jako o pastýřské péči. Také známe její důležitost. Je potřebná ve všech životních etapách. V situaci těžké nemoci či dokonce blížícího se konce života zvlášť. Zda se ve farnosti nebo sboru koná či nekoná bývá jasně patrné.

Pacient, který se vyrovnává se svojí diagnózou, má najednou na lůžku spoustu času. Myšlenky, které se mu možná celá léta dařilo vytěsnit, náhle doléhají plnou silou. Často se ozvou výčitky svědomí. Prověřují se vztahy v rodině i mezi přáteli. Je moc dobře, když na to všechno nemocný a jeho nejbližší nejsou sami. Z této potřeby pacientů, u kterých není naděje na uzdravení, se zrodila myšlenka hospicové péče. Z Anglie se rozšířila do mnoha zemí světa. Posléze vstupuje i do povědomí české veřejnosti, kterou si pomalu získává. Znamená to ovšem otevřít i témata, která dosud byla jakýmsi tabu.

Vzpomínám si na jednu odbornou přednášku lékařské kapacity ke zdravotnické veřejnosti. Přednášející přistoupil k mikrofonu a začal slovy: "No co koukáte, všichni co jste tady zemřete". A na hluboké ticho, které se v tu chvíli rozhostilo. I když jsme všichni uznali, že má asi pravdu. V hospici bychom dodali, že každý člověk je vzácný a jedinečný, každý život zaslouží úctu. Hospic pak nemocnému garantuje - 1. Že nebude trpět nesnesitelnou bolestí, čímž se zabývá nový lékařský obor - paliativní medicína; 2. V každé situaci bude respektována jeho lidská důstojnost; 3. V posledních chvílích života nezůstane osamocen.

Myslí se tu nejen na doprovázení nemocného, ale i jeho blízkých, kteří trpí zároveň s ním. Ne vždycky hospic znamená kamenný dům. V řadě měst vznikají tzv. hospice mobilní, které - pokud je to možné - poskytují nemocnému péči doma. Od letošního roku potřebnost této služby začínají uznávat i zdravotní pojišťovny, takže by mělo dojít k jejich finančnímu zabezpečení. Práce v hospici znamená práci v týmu. Samozřejmě tu jsou lékaři, sestry, pečovatelé, s nimi i psychoterapeut, sociální pracovník či duchovní. A s nimi celá velká rodina dobrovolníků, kteří zabezpečují různou pomoc, plní různé úkoly a vytvářejí jakési civilní prostředí. Poznal jsem mezi nimi takové, kteří si každý rok berou týden dovolené, aby opakovaně pomáhali u lůžka nemocných. Oživení přinášejí studenti přicházející na stáž z různých škol. Někteří se vracejí, či pobyt si prodlužují. Je to možná pro atmosféru pokoje, který tu vládne, možná pro zvláštní duchovní dotek, který nutí k seřazení a pojmenování životních hodnot. Příchozí zjistí, že tu nejde o nějakou hrůzu či děs, ale o objevení a přijetí nových postojů, o vyrovnání, smíření, pochopení, odpuštění. Prostě jakéhosi zmoudření. A vděčnosti za mnohé co nám bylo darováno. Svět prostě od hospicového lůžka vypadá jinak než od klávesnice počítače. Jeden ze stážistů pověděl: "Týden v hospici mi dal víc než rok ve škole". Možná tu našel a ponese si dál do života - nový vztah k lidem i Pánu Bohu s kouskem onoho umění s nimi být v jejich těžké zkoušce.

Některé příběhy, které se tu odehrály, se mi v paměti vracejí stále znovu: "Tam ani nechoďte, vyhodí vás" - říká mi sestřička v dobrém úmyslu. Přijali nového pacienta, který tu nechce být. Křičí! Jsou to samá hrubá slova... taková setkání bývají hodně zajímavá. Vzdor varování, mířím na tento pokoj ze všeho nejdřív. "Co chcete" - burácí hlas z postele. "Nechci vůbec nic, jdu se vám jen představit. Jsem evangelický kazatel, bývám tu na návštěvě, rád bych se zastavil i u vás. Tak příště nashledanou". Dávám mu nějaký čas, aby si rozmyslel, jak se mnou naloží. Přišlo "příště" a vyhozen jsem nebyl. Bavili jsme se o lese, o přírodě, kterou měl rád. Setkání pokračovala a každá návštěva nás o kousek sblížila. Už jsem věděl, že ztratil ženu, na výchovu 2 malých dětí nestačil. Pracoval v lese, dřel a úlevu hledal v hospodě. A nakonec rakovina. Zahořkl úplně na všechno. Jednou tak sedím na kraji jeho postele a jedna z pečovatelek přišla něco uklidit. Věděl jsem o ní, že studuje buddhismus. Posléze seděla na druhém kraji a rozvinula se mezi námi debata "kdo to má lepší" - zda buddhisté nebo my křesťané. Pacient se při tom cítil dobře, svědčilo o tom hrabání pod polštářem, pod kterým ukrýval krabičku cigaret. Jednu si zapálil - i když se na pokoji nekouří a moc mu už nestačil dech. Příští návštěva byla jiná. Po delší době stabilizace se stav nemocného prudce zhoršil. Podáváme si ruce - "tak začnem" - říká mi a mě dochází, že čeká na pokračování v minule započatém hovoru o víře. Nejlepší je nechat mluvit Boží slovo. A tak čtu Lukáš 15 - příběh marnotratného syna a vyhlížejícího otce, jeho otevřené náruče i hostiny na uvítanou. To je náš příběh - váš i můj. Rozumí tomu, podává mi ruku a jen šeptá: "Já chci také být na té hostině". Modlíme se spolu, prosíme o odpuštění a o přijetí do otevřených dveří domova. Když příště otevírám dveře, na posteli už leží někdo jiný. Věřím, že onen přítel, na kterého vzpomínám, je - jak toužil - doma. Ty poslední dny než odešel také změnil svůj slovník i celé chování.

Ne každý příběh končí takto. Ale každý je jedinečný, umožňuje nám něco dát a z každého také jsme sami zbohaceni. Čas, který věnujeme druhým není ztracený ani promarněný... Pamatujme na ... dosaďme si sami koho že to jmenoval Pán Ježíš v evangeliu.

Na závěr chci poděkovat všem zdravotníkům, duchovním a vůbec všem profesím včetně dobrovolníků věnujícím zdarma svůj čas onomu umění doprovázet. Moc si jich všech vážím. I těch, kteří působí v domovech seniorů, mezi bezdomovci či dětských domovech a dalších zařízeních. Hodně sil všem, sloužícím křesťanům pak aby přinášeli a dělili se o to co sami mají a co Bible nazývá BOŽÍ POKOJ.

Jiří Hofman
Církev bratská, Náchod
Na fotografii: Hospic Anežky České

Inzerce

Bydlení na Dobříši - k dlouhodobému pronájmu nabízíme od 1. 10. 2018 vilku (byt 5+1) se zahradou. Nabídka platí předně zájemcům o aktivní členství v místním sboru ČCE. Tel.: 603 578 108, e-mail: sammyhej@gmail.com.

č. 4

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

17/2018

6. června 2018 ✦ ročník 103 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 13. června 2018

Z obsahu

* *Jonášovo Ninive a dnešek*
* *Nepřízeň osudu*

Poselství k 2. neděli po sv. Trojici

Zkoumejme a zpytujme své cesty, vraťme se zpět k Hospodinu
Pláč 3,40

Žijeme v relativně klidné době ve srovnání s dobou, ve které žil Jeremiáš. Navíc v takovém blahobytu, že mnohdy člověk ani nemá potřebu spoléhat na nějakého neviditelného Boha. Proč se máme vrátit, když jsme neodešli? Proč máme zpytovat své cesty, když jsme ještě nešlápli vedle?

Podobně jako kdysi Izrael a Juda, od Boha jsme neodešli, Boha známe, Boha milujeme. Bůh je však Stvořitel a nikoli kamarád a bratr, jak si mnozí myslí. Jeho cesty jsou pro nás záhadné. První vyznání Jeremiáše je: "Ach Panovníku Hospodine, nevím jak bych mluvil, jsem přece chlapec." Jeremiáš se nedívá na lidi kolem sebe. Izrael a Juda jsou věrolomníci, cizoložníci, odpadlíci. Vidí sám sebe jako jednoho z těch odpadlíků. Nevymlouvá se na poslušnost k Pánu Bohu, často ani nechápe, proč je mu uloženo tak těžké břemeno. Prorokuje sám proti sobě. Kdyby nám tak ještě vysvětlil, jak se máme k Bohu vrátit. Snad pomáhat lidem? Dělat charitu? Žít morální a bezúhonný život? A nebo se modlit od rána do večera?

Doufej v Hospodina celým srdcem svým, na rozumnost pak svou nespoléhej (Přísloví 3,5). On je ten, který vede naše kroky. Nemáme to za zásluhy. Dříve než mě vytvořil v životě matky, znal mě. Nemáme na sobě co vylepšovat. Nemáme projevovat lásku lidem na odiv, jen jako znak dokonalosti, ale přitom mít srdce daleko od Boha. Vraťme se na začátek a srdcem spoléhejme na Boha. Ať jsou krásné časy, i když přijdou zkoušky. Vraťme se k Bohu ve víře, že on ví, co je pro nás dobré. Nejsme spasitelé světa ani andělé. Naše slabosti i nedokonalosti Bůh dávno zná.

Hospodine Pane náš, děkujeme za vše, co přijímáme s pokorou od tebe. Veď naše kroky, ať nezabloudíme v tomto světě. Amen

Bob Helekia Ogola
farář sboru ČCE Nejdek

Slabost a sláva

Kdo se ve víře upíná k Boží přislíbené budoucnosti, ten zřejmě nebude mít ustavičně zakaboněný obličej. Raduje se z krás a darů přírody, ze společenství a z přátel, i z příjemností denního života. Neutíká proto nikam ze světa. Ví, kde je jeho místo a určení, kde má dnes – a právě dnes – sloužit Bohu i bližním. Je nasměrován k tomu, co teprve přijde z Boží strany. K tomu, co zde na zemi ještě v plnosti nemá a není. Kdo žije své vyměřené dny a roky v této budoucnostní naději, ten nikdy předčasně nerezignuje. Má dostatečně dlouhý dech. Výhled k přislíbenému cíli je pobídkou k aktivitě, k činorodému a plodnému úsilí na rozmanitých životních polích, v různých oblastech.

Leckteří křesťané se brání přijmout, že je Kristovo působení ve světě převážně ukryté, nenápadné a tiché. Oni však chtějí vidět nové a velké věci. A to teď a hned. To potom znamená: chtějí zázraky uzdravení, rychlou radikální proměnu. Pavel však zdůrazňuje: „Žijeme přece z víry, ne z toho, co vidíme“ (2 K 5,7). Toto ovšem Korinťané a jejich duchovní příznivci mohou sotva přijmout. Vždyť i apoštol Pavel je pro ně značně sporná postava. Vnějšně totiž nijak neoslňuje a nevyniká. Je slabý a nemocný. Ale – tak přece nemá vypadat Kristův posel! Ten má přesvědčovat a přitahovat už jen svým pouhým vzhledem. I vnějšně má být podle nich jasně patrné, co činí Kristus z jeho života. Spasenost se má vyčítat i z jeho fyzického vzhledu...

Apoštol má nějaký „osten v těle“. Rozhodně víme, že není zdráv. Kromě toho nesl na sobě jizvy po bičování – pro věc evangelia, pro Ježíše Krista. Má na sobě neodstra-

Dokončení na str. 2

Aktualita: Ekumenická komise pro 17. století uspořádala kolokvium o náboženském exilu

Ekumenická komise pro české církevní dějiny 17. století uspořádala 22. 5. 2018 kolokvium na téma Náboženský exil v českých zemích v raném novověku. Komise, která je společným projektem Ekumenické rady církví a České biskupské konference, tak činí další krok v procesu zkoumání nábožensko-politických střetů v raném novověku.

V prostorách Českobratrské církve evangelické v Jungmannově ulici v Praze se 22. 5. 2018, den před 400. výročím defenestrace a začátku stavovského povstání, zamýšlely na čtyři desítky církevních představitelů i zájemců z řad odborné a laické veřejnosti nad referáty pozvaných odborníků a zapojily se do diskuze o mnohostranné problematice náboženského exilu.

Mgr. Dušan Foltýn z Pedagogické a Katolické teologické fakulty Univerzity Karlovy se v prvním z hlavních referátů věnoval problematice katolických řeholních exulantů doby husitské. Přiblížil osudy několika konkrétních řeholních komunit a pokusil se vyčíslit počet obětí, které představovaly asi 5-10 % všech řeholníků, zatímco ostatní buď přijali husitské požadavky a odložili řeholní roucho, nebo odešli do exilu a s různým úspěchem se pokoušeli navázat na přerušený řeholní život.

P. ThLic. Miroslav Herold, SJ z Katolické teologické fakulty Univerzity Karlovy se věnoval období po vypuknutí stavovského povstání a osudu, který potkal příslušníky jezuitského řádu. Vylíčil vzedmutí silných protijezuitských nálad, které se objevily ve dnech bezprostředně po pražské defenestraci v roce 1618. V diskusi pak zazněla zajímavá myšlenka, že politická argumentace, která sloužila pro vypovězení jezuitů ze země, byla později téměř v totožné podobě používána i pro vypovídání nekatolíků po Bílé hoře.

Poslední z hlavních referátů kolokvia zazněl z úst doc. PhDr. Marie Ryantové, CSc. z Filozofické fakulty Jihočeské univerzity a věnoval se osobnosti Jiřího Holíka. Podrobně se věnovala motivaci tohoto dominikána ke konverzi na evangelickou víru a útěku do saského exilu. Přiblížila tak osud katolického řeholníka a kněze, který po své konverzi působil v saském a později i švédském prostředí jako autor silně protikatolických spisů. Doložila na tomto příkladu, že exil nebyl vždy vynucený, ale někdy do něj duchovní odcházeli z vlastního rozhodnutí ve snaze o lepší uplatnění, a status exulanta, který si Holík ve svých spisech nárokoval, byl spíše jistou stylizací, která mu měla zajišťovat pozornost a prostředky.

V odpoledním bloku příspěvků se představila pětice referentů s kratšími příspěvky zaměřenými na různé aspekty exilu. Příspěvky referentů budou vydány tiskem.

Podrobnější informace a fotografie na www.17stoleti.cz

tisková zpráva (zkr)

Den dětí jenom pro některé?

Mezinárodní den dětí, který by měl upozornit světovou veřejnost na jejich práva a potřeby, se slaví každoročně 1. června. Asi není moc známo, že první podnět k založení dne, který by oslavoval děti, vznikl v Turecku při založení Národního shromáždění 23. dubna 1920 během Turecké války za nezávislost. Tehdejší ochránce národních práv Mustafa Kemal prohlásil, že důležitou součástí k budování nového státu jsou děti. Proto ustanovil 23. duben jako Den dětí, který obyvatelé Turecka slaví dodnes a který je státem uznávaným svátkem.

Vyhlášení dne dětí, který by se slavil po celém světě, bylo poprvé doporučováno v roce 1925 na Světové konferenci pro blaho dětí. Den dětí však vyhlášen nebyl. Konference se konala 1. června 1925. Ve stejný den se v San Franciscu konal festival Dračích lodí, na jejichž oslavu čínský generální konzul shromáždil mnoho čínských sirotků, aby poukázal na to, že by se společnost měla potřebami dětí více zabývat. Tyto dvě významné události, které se staly ve stejný den, určily datum oslav Dne dětí.

Masové zabíjení žen a dětí v Lidicích v roce 1942 a také ve francouzském Ouradouru v roce 1944 se stalo v roce 1949 podnětem pro Mezinárodní demokratickou federaci žen k vyhlášení Dne pro ochranu dětí. Datum oslav bylo ustanoveno na 1. červen, který připomíná sirotky v San Franciscu a první konferenci, jež se blahem dětí zabývala.

Den pro ochranu dětí se začal slavit rok po jeho vyhlášení a oslavy probíhaly každý rok. Některé státy datum převzaly a postupně se ze Dne pro ochranu dětí stal Den dětí nebo také jiným názvem Mezinárodní den dětí. Československo, později Česká republika toto datum také převzala a Mezinárodní den dětí se slaví na začátku června.

V roce 1952, kdy už se slavil Den pro ochranu dětí, usilovala Mezinárodní unie pro péči o dítě o vyhlášení dne, který by oslavoval výhradně děti. Na to zareagovala OSN a v roce 1954 vyhlásila Světový den dětí (Universal Children's Day). Cílem vyhlášení bylo, aby každý stát jednou v roce upřel pozornost na nejmladší obyvatele. Smyslem byla také podpora dětí, poskytnutí dobrých podmínek pro jejich zdravý vývoj a pro přístup ke vzdělání. Valným shromážděním OSN bylo všem státům doporučeno, aby oslavovaly děti ve stejný den. Datem oslav byl zvolen 20. listopad, protože v tento den v roce 1959 Valné shromáždění OSN přijalo Deklaraci o právech dítěte a ve stejný den v roce 1989 přijalo Úmluvu o právech dítěte. Některé státy si i přesto ponechaly datum oslav na začátku června, jiné datum oslav přesunuly na listopad podle doporučení OSN. V některých zemích mají děti štěstí a slaví oba dny. Bohužel však existuje mnoho chudých zemí, kde děti o svátku ani nevědí.

(hb)

Z církví doma i ve světě

Ekkumenická vzpomínka na pronásledovaného člena Jednoty bratrské

V Semaníně u České Třebové uspořádali v sobotu 19. května společné ekumenické odpoledne u příležitosti letošního 470. výročí úmrtí místního rychtáře Jakuba. Ten zemřel v roce 1548 ve vězení, kam se dostal za používání tehdejšího utrakvistického kostela k českobratrským bohoslužbám. Místní farníci společně s církvemi z regionu připravili program, při kterém přiblížili působení Jednoty bratrské na Orlickoústecku a Litomyšlsku. Návštěvníci vyslechli mj. přednášku o historickém působení Českých bratří v Semaníně a v regionu a zhlédli výstavu o působení Jednoty bratrské v našich zemích. Měli také možnost zúčastnit se ekumenické bohoslužby s doprovodem dobové hudby nebo posezení u ohně se zpíváním. V kostele je i zajímavá expozice Semanínská renesance.

Rychtář Jakub byl vězněn přes půl roku od adventu 1547 ve studeném a „smrdutém" sklepu, odolávaje výslechům z neoprávněného pobírání peněz a bratrských politických úkladů. Žalobci neuspěli a v závěru se ho pokusili alespoň přimět k přestoupení ke kališnické straně. S litomyšlským utrakvistickým knězem Martinem (účastnil se též přemlouvání dalších litomyšlských bratrů, vězněných v roce 1548 na Pražském hradu) se v závěru svého věznění již dohodl na přestupu. Než však stačil přestup stvrdit veřejným přijímáním při utrakvistické bohoslužbě, zemřel. Podle historiků k pronásledování Českých bratří došlo po roce 1547, kdy český král Ferdinand I. Habsburský potlačil neposlušnost českých stavů a měst a postupně upevňoval svou absolutisticky chápanou moc. Svého hejtmana dosadil i do Litomyšle, zkonfiskované odbojným Kostkům z Postupic, kteří doposud Jednotu bratrskou podporovali. Králův hejtman Šebestián ze Šejnachu přívržence Jednoty, které král považoval za původce stavovských rozbrojů, začal tvrdě potírat. Nešlo jen o víru, šlo také o politickou moc a majetky ve městě, neboť v Litomyšli bylo bratrské měšťanstvo bohaté. Pozůstalé bratrské přívržence v Litomyšli vrchnost donutila buď přestoupit na utrakvistickou víru, nebo odejít do exilu. Po bitvě na Bílé Hoře ovšem museli na katolickou víru nakonec přestoupit i utrakvisté.

podle www.christnet.eu

Egyptský soud nařídil kvůli videu o Mohamedovi zablokovat YouTube

Egyptský soud 26. května nařídil zablokovat na měsíc přístup k internetovému serveru YouTube kvůli protiislámskému videu, které očerňuje proroka Mohameda. Agentuře Reuters to sdělil právník, který se případem zabývá. Jde o konečné rozhodnutí, proti kterému se nelze odvolat. O zákazu rozhodoval již v roce 2013 nižší administrativní soud. Tehdy vyzval egyptské ministerstvo pro komunikace a informační technologie, aby server YouTube, vlastněný Googlem, zablokoval. V případu ale došlo k odvolání a odvolací řízení probíhalo až doteď. Ministerstvo v reakci na verdikt před pěti lety uvedlo, že rozhodnutí soudu není možné vyhovět, protože zablokování YouTube by znamenalo i narušení činnosti internetového vyhledavače Google, což by mohlo v nejlidnatější arabské zemi vést mimo jiné k vysokým nákladům a ztrátám pracovních míst. Egyptské úřady zatím na verdikt nereagovaly. Jak poznamenala agentura Reuters, i následující den server YouTube v Egyptě ještě fungoval.

Třináctiminutový nízkonákladový film Nevinnost muslimů byl vytvořen v Kalifornii a byl financován ze soukromých zdrojů. Již první zveřejněné ukázky vyvolaly v roce 2012 krvavé protesty v muslimském světě. Snímek zobrazuje proroka Mohameda jako chlípníka a muslimy jako nemorální a násilnické lidi. Egyptský nejvyšší soud přitom v lednu 2013 potvrdil rozsudky smrti nad sedmi koptskými křesťany, kteří tento film hanobící Mohameda natočili. Byli odsouzeni v nepřítomnosti, protože pobývají v USA.

podle ČTK

Noc kostelů 2018: Oživlé chrámy a modlitebny se líbily

Stabilnímu zájmu návštěvníků, poutníků i organizátorů se těšila Noc kostelů 2018, která letos připadla na pátek 25. května. Ochotní organizátoři v ČR zaznamenali 465 000 návštěvnických vstupů do 1515 zapojených kostelů, kaplí či modliteben, kde pro ně bylo připraveno více než sedm a půl tisíce programů pro všechny skupiny návštěvníků. Několik tisíc programů ve všech koutech ČR bylo mnohde propojeno s dalšími aktivitami rozvíjejícími život v místní komunitě.

(red)

Pozvánka na podzimní pobyt pro seniory v Chotěboři

Zveme Vás na podzimní pobyt pro seniory v Evangelickém středisku v Chotěboři, který pořádá Chrudimský seniorát.
Termín: od 1. do 8. září 2018
Cena pobytu: 3000 Kč
Uzávěrka přihlášek: 15. 7. 2018
Přihlášky přijímá a informace předá:
Hana Capoušková, hana.cap@seznam.cz, tel.: 777 877 080, 602 468 436

Pobyt začne v sobotu 1. září 2018 v 18 hodin společnou večeří a seznamovacím večerem. V neděli budou bohoslužby ve středisku a odpoledne slavnostní koncert s přednáškou ke 100. výročí založení naší církve a Československé republiky v evangelickém kostele v Krucemburku. Dále nabízíme bohatý program, včetně celodenního výletu, vycházek po okolí a zdravotního cvičení.

Členové ČCE, jejichž jediným příjmem je starobní důchod, si mohou požádat o příspěvek na pobyt na ústředí ČCE.
Přijeďte strávit týden v přírodě, v příjemném prostředí a v milém společenství. Těšíme se na Vás.

Slabost a sláva

Dokončení ze str. 1

nitelná znamení – vskutku pravá stigmata. A také – nemluví snad proti úzkému spojení s Kristem, jestliže někdo prochází bolestí a strázní?

Známý apoštol má být podle Korinťanů vynikající, strhující, přitažlivá a oslnivá osobnost. Má z ní už teď a dnes očividně vyzařovat cosi nebeského. Korinťané však nepřijímají, že je ona kýžená „nebeskost" hluboko skryta. Nebije nijak do očí. Není hned vidět.

Apoštol se chlubí paradoxně svou slabostí, nemocí a únavou – vždyť vede ustavičně nové zápasy, a i misijní horlivost stravuje jeho tělesné i duševní síly. Pavla však nenapadne ani pomyslet, že se od něho snad jeho vzkříšený Pán odtáhl a odvrátil.

Apoštolovou žhavou přítomnost vyznačuje tíseň, ústrky, mnohé nepochopení. Mezi tím, co prožívá, čím prochází, a mezi „věčnou slávou", je opravdu velký rozdíl. Takový, že ho ani nedokážeme domyslet a vyjádřit. Nejde tu totiž o nějakou rovnováhu, nýbrž o zřetelnou převahu slávy. Toho, co ještě přijde. Toho, k čemu cílíme a směřujeme – byť i značně klopýtavě a namáhavě.

Pavel uvažuje asi takto: Strázeň, kterou máš, křesťane, projít, je časově ohraničená. Proti ní však stojí převaha slávy, která překračuje jakoukoliv míru. Soužení působí slávu, nikoliv zánik. Je pomíjivé, zatímco sláva je věčná. Pavel píše přímo: „Soudím totiž, že utrpení nynějšího času se nedají srovnat s budoucí slávou" (Ř 8,18).

Hledíme k neviditelnému. Pochopitelně, Pavel zde nic blíže nepopisuje. Mluví o tom, co ještě není vidět. K tomu směruje i pozornost čtenářů či posluchačů. V tom se zcela zásadně liší od nadšených Korinťanů. Ti jsou dychtiví vidět. Proč ještě čekat? Proč má mít křesťan dlouhý dech? Není lepší, když bude sprinterem a proběhne už dnes vítězně cílem?

Uvažme: Kolik únavy a vyčerpání nese apoštol na svém vlastním těle. A přece u něho nepozorujeme náznaky rezignace a kapitulace. Pavel neřekne: Věc evangelia se nešíří zdárně podle mých představ, a proto jednoduše končím. Ve slabosti ho totiž nese a sílí Kristus. Říká mu: Stačí, když máš mou milost. Vždyť právě ve slabosti se projeví má síla.

Křesťanská naděje je velmi cudná a příkladně střízlivá. Proto je posilou pro přítomnost. Ani v nejmenším nejde o nějakou lacinou útěchu, o únik z reality života. Naděje dává i dodává životu chuť i odvahu.

I malé, všední a docela obyčejné denní naděje nás povzbuzují nezanedbatelnou měrou. Kdo se těší na něco pěkného v budoucnu, naplní jistě lépe a hodnotněji i únavný čas čekání. Jestliže se těším třeba na večerní milou návštěvu, zvládnu snáze a lépe i nepříjemné úkoly a povinnosti dne.

Apoštol ví: To, co činím, není marné. Pracuje do úmoru, využívá darovaný čas, snáší bez naříkání i ústrky. Ví, že stojí ve službě svého nebeského Pána. A to ho nese a vede k radosti. „Máme proč se rmoutit, a přece se stále radujeme" (2 K 6,10). Pavlův pohled se chce stávat i naším pohledem. Ne až někdy, ale už dnes..

Jaroslav Nečas

Kdo je středem dějin?

Proč máme rok 2018?

1. Středem dějin je Ježíš Kristus.
Svým vlivem na národy rozdělil dějiny na dvě epochy: na epochu „před Kristem" a epochu „po Kristu". Prezident T. G. Masaryk to vyjádřil větou: „Ježíš, ne Caesar, toť smysl našich dějin a demokracie." Ježíš Kristus řekl: *„Já jsem ta cesta, pravda i život."* (Jan 14,6) *„Já jsem vzkříšení a život. Kdo věří ve mne, i kdyby umřel, bude žít."* (Jan 11,25) Osobnost Ježíše Krista, jeho sebeobětování pro záchranu každého člověka, jeho vítězství nad smrtí a zmrtvýchvstání v novém duchovním těle i jeho učení, tak velice ovlivnily národy, že přijaly Ježíše jako nejdůležitější osobnost dějin a počátek nové epochy. Některým lidem se v době komunismu nelíbilo toto rozdělení dějin, ale nikdo nebyl schopen tuto skutečnost změnit. Ježíš je a zůstane středem dějin.

2. Jeho učení je věčné a nezničitelné.
Ježíš prohlásil: *„Nebe a země pominou, ale má slova nikdy nepominou."* (L 21,33) Uplynuly dva tisíce let, Ježíšova slova nejen nepominula, ale jsou dnes přeložena do čtyř tisíc jazyků. V brzké době budou přeložena do všech jazyků na zemi. Žádný vědec, žádný spisovatel se mu nevyrovná. Ježíš má mimořádný vliv na dějiny lidstva. To burcuje každého člověka k přemýšlení, kdo je vlastně Ježíš, že má tak obrovský vliv na národy i dějiny.

3. Jeho učení učí kladným vztahům mezi lidmi.
Pán Ježíš učil lidi opravdové lásce. *„Miluj svého bližního jako sám sebe."* (Mk 12,31) *„Milujte své nepřátele. Dobře čiňte těm, kteří vás nenávidí. Žehnejte těm, kteří vás proklínají, modlete se za ty, kteří vám ubližují."* (L 6,27-28) Ježíš nejen lásku přikazuje, ale dává také člověku sílu Ducha svatého k uskutečnění vztahu lásky. Každý, kdo se rozhodne Ježíše následovat jako svého Učitele, snaží se také naplňovat tato přikázání. Každá rodina, která žije podle těchto přikázání, prožívá nádherné harmonické soužití.

4. Ježíš Kristus inspiruje ke vzdělání a vzájemné službě.
Pán Ježíš dal příkaz všem svým učedníkům, aby šli ke všem národům a učili je. *„Jděte ke všem národům … a učte je, aby zachovávali všecko, co jsem vám přikázal."* (Mt 28,20) Byl to tedy příkaz pro vzdělávání a tedy pro zakládání škol. Všichni křesťané v dějinách, kteří plnili Ježíšův příkaz, přinášeli národům vzdělání. Potvrzují to všichni odborníci, kteří zkoumají šíření křesťanství mezi národy.
Druhým náročným úkolem, který dal Ježíš svým učedníkům je služba nemocným a trpícím. Velmi mnoho času věnoval uzdravování nemocných od všech nemocí. Rovněž sytil hladové a sloužil všem potřebným ve veliké pokoře. Dokonce umýval špinavé nohy svým učedníkům. Vyzýval k obětavé službě všem trpícím. Řekl jasná slova: *„Lékaře nepotřebují zdraví, ale nemocní. Jděte a učte se, co to je: Milosrdenství chci a ne oběť."* (Mt 9,12) Milosrdný Samařan je inspirujícím příkladem v celých dějinách. (L 10,29-37) Tak je tomu i dnes. Všude kam přicházejí Ježíšovi učedníci, tam zakládají školy, nemocnice a různé ústavy pro záchranu postižených a závislých lidí. Příkladem jsou křesťanské organizace jako Charita, Diakonie, Teen Challenge, ADRA a mnohé jiné.

5. Ježíš Kristus učí pravdě o smrti.
„A nebojte se těch, kdo zabíjejí tělo, ale duši zabít nemohou." (Mt 10,28) Zločinci na kříži, který prosil Ježíše o milost, Pán odpověděl: *„Amen, pravím ti, dnes budeš se mnou v ráji."* (L 23,43) Apoštol Pavel napsal své přání: *„V této důvěře chceme raději odejít z těla a být už doma u Pána."* (2 K 5,8) Smrt těla není konec lidské existence. Je to odchod duše člověka do duchovního světa. Mnohými důkazy, že toto učení je pravdou, potvrzují také mnozí lidé, kteří byli probuzeni z klinické smrti. V duchovním světě jsou jen dvě možnosti: Být v nebeském domově jako člen Boží rodiny, anebo být zoufalým bezdomovcem. Nebeský domov je však místem svatým. Kdo tam chce být, musí být dokonale očištěn od veškeré duchovní a mravní špíny. Ježíš Kristus zve k sobě všechny a všem nabízí zdarma dokonalé očištění.

6. Ježíš upozorňuje, že jeho následovníci budou pronásledováni.
„Nenávidí-li vás svět, vězte, že mě nenáviděl dříve než vás. Kdybyste náleželi světu, svět by miloval to, co je jeho. Protože však nejste ze světa, ale já jsem vás ze světa vyvolil, proto vás svět nenávidí. Jestliže pronásledovali mne, i vás budou pronásledovat." (Jan 15,18-19; Mt 10,22; 24,9; Mk 13,13; L 21,17) V celých dějinách i dnes, jsou pronásledováni ti, kteří Ježíše Krista milují a následují.

7. Církev Ježíše Krista je nezničitelná.
Pán Ježíš řekl Petrovi: *„A na té skále zbuduji svou církev a brány pekel ji nepřemohou."* (Mt 16,18) Satan se snaží ničit Ježíšovu církev zvenčí i uvnitř. Je však nezničitelná. Počet těch, kteří Ježíše milují víc než sebe, stále roste. Kdo ještě do Ježíšovy Církve nepatří, má dnes možnost se k Pánu Ježíši osobně přihlásit. On i dnes volá: *„Pojďte ke mně všichni, já vám dám odpočinout."* (Mt 11,28)

K Ježíši Kristu se nehlásí jen obyčejní lidé, hlásí se k němu i vynikající vědci.
Isaac Newton:
„Nádherný pořádek a soulad vesmíru mohl vzniknout

Dokončení na str. 3

Náušnice

Tak už je to tu znovu, ztratila jsem náušnici. Nic hrozného pod sluncem. Ale přece, mé ucho je prázdné, zrovna když pospíchám na důležitou společenskou událost. Čas mi už nedovolí hledat, ani si dát do prázdného ucha zbylou náušnici - pozůstalého sirotka, z předchozího páru. Kdepak asi je, náušnice-ozdoba? Kdysi v dětství mi byly bez mé vůle propíchnuté obě uši. Prázdné viditelné dírky byly okamžitě provlečeny a ozdobeny a já od té doby už jen náušnice ztrácím. Člověka napadne, že zlatníci fungují jako to sklenářovo dítě, stačí úchyt vyrobit méně pevnější a o další zakázku je postaráno. Lidstvo samo, obzvlášť jeho křehčí polovina chce vypadat dobře, přitažlivě. Přizdobuje se kde může. Zlatnictví a šperkařství bylo výnosné řemeslo už dávno ve starověku. Jen dítě z toho nemá rozum, zajímají jej jiné věci, než jeho vlastní vzhled a krása.

Shodou okolností jsem druhý den otevřela namátkou Český studijní překlad Bible ve 3.kapitole Izaiášova proroctví. Zrak mi padl na slova: "Panovník odstraní ozdobné nánožníky, čelenky a půlměsíčky, náušnice, náramky... Začala jsem zvědavě číst od začátku. Kapitola je nadepsána "Hospodin soudí svůj lid". Líčí dobu, ne nepodobnou době naší. Čtu: "A dám jim mládence za knížata a budou jim vládnout uličníci. V lidu bude útlak - jeden bude dotírat na druhého, každý na svého bližního; mládenec bude naléhat na starce a bezectný na váženého."

Čtu dále: "Svědčí o nich výraz jejich tváře a svůj hřích oznamují jako Sodoma -netají jej. Běda jim, protože na sebe uvedli zlo. Ó můj lide! Tvoji vůdcové vedou do bludu a směr tvých stezek zmátli. Hospodin přistupuje k soudnímu procesu, povstává, aby soudil národy." Je tu zaznamenáno jeho slovo k těm v moci postaveným, ale i k dcerám sionským. Čtu že se dcery sionské povyšují, chodí s nataženým krkem, cupitavou chůzí, chřestí ozdobami a svádějí očima. Přiznávám si, že i já kolikrát chodím s nataženým krkem i když nedělám to ostatní. Ale znám to a vidím často kolem sebe, tu promyšlenou rafinovanost mnohých paní i dívek. Je tu zmiňován onen den, kdy budou odňaty řízy a pentle, ozdoby, parfémy, zrcadla, náušnice. Den očisty od pýchy a nečistot. Dále to již pokračuje o nedobrém konci těch, co se povyšují a spoléhají na sebe a ne na Hospodina. Domýšlivý pohled bude snížen. Skloní se hrdost lidí, Hospodin sám bude vyvýšen v onen den.

V další čtvrté a páté kapitole se mluví o ostatku lidu, který vyvázne a jako varování je tu několik běd. Čtu : "Běda těm, kdo jsou moudří ve vlastních očích a před sebou samými rozumní. Běda hrdinům v pití vína a mužům udatným v řezání piva, těm, kdo kvůli daru ospravedlňují ničemu a spravedlivým jejich spravedlnost upírají. Běda těm, kdo zlu říkají dobro a dobru zlo, kdo pokládají temnotu za světlo a světlo za temnotu, kdo pokládají hořké za sladké a sladké za hořké." Všechna ta slova nabádají lid Izraele, ale i nás, kteří žijeme dnes, ke korekci našich vlastních postojů. Vnášejí světlo i do současnosti.

První kapitola proroka Izajáše má několik nadpisů: "Nevěrný, zbědovaný lid, Bohoslužba bez pokání Boha popouzí, Výzva k řešení situace, ohlášení soudu". Naše životy jsou také bohoslužbou, aspoň u obrácených věřících jí mají být. Pořád se oháníme těmito slovy, jsou k nám pronášena v kostelích i modlitebnách. Jenže: "Nepřinášejte falešné obětní dary, nesnáším shromáždění kde je zlo", slyšíme vážná slova určená církvi. Nám všem." Umyjte se, pročistěte se, odstraňte mi zkaženost svých činů pryč z očí ; přestaňte páchat zlo. Naučte se konat dobro. Hledejte právo, kárejte násilníka, zjednejte právo sirotkovi a vdově", znějí další apely. Ruku na srdce, děláme to? Hledá se pravda a spravedlnost? Nesnažíme se být především korektní, neměříme dvojím metrem? Nesvětí účel prostředky, nezaměňuje se někdy pravda za lež? Tak jsem ztratila náušnici, ozdobu docela malichernou a neužitečnou. Po bezvýsledném hledání jsem pátrání po ní vzdala. Zato jsem nalezla cenné poklady v Božím slově. Objevila mnohé spojitosti s tím, co prožíváme, i nadčasovou aktuálnost Božích výroků. Jsem ráda, že to Bůh s námi nevzdává a zaslibuje pomoc. Izajášovo proroctví o narození Spasitele Krista se již splnilo, stejně jako Kristova zástupná oběť, o které nám prorokuje 53. kapitola. Bez přijetí této zástupné oběti za naše viny neobstojíme. Stejně jako bez pokání a nápravy. Bez vedení Božím Duchem. Vzpomněla jsem si na knihu Přísloví, kde jeden verš říká, že je prospěšnější mít v uchu hlas dobrého rádce, než ozdobu ze zlata.

Dnes ráno, když jsem tuto úvahu začala psát, mi můj muž sdělil, že se mu zdálo, že mou ztracenou náušnici uviděl a našel. Co se zdá je sen, pokrčila jsem rameny, vyrovnaná se ztrátou. Za pár hodin, když jsem brala pálivé papriky, uložené na balkoně, se dole v koutku pod nimi zatřpytil stříbrný kov. Ležela tam náušnice v celé své kráse a v mlžném zimním sluníčku problesk oval modrý a smaragdový barevný akord. Poděkovala jsem Bohu za ni i za další ještě cennější nálezy. Za tuto jeho lekci.

Marie Plotěná

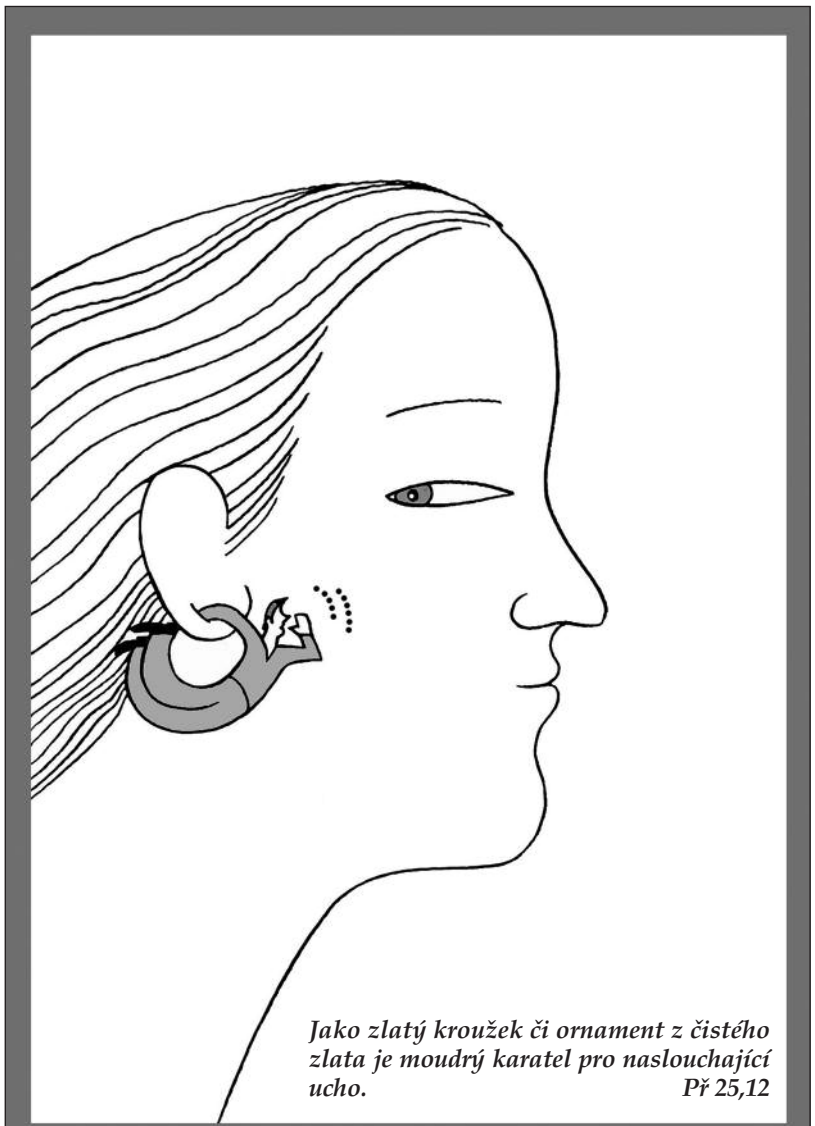

Jako zlatý kroužek či ornament z čistého zlata je moudrý karatel pro naslouchající ucho. *Př 25,12*

Dětská práce, proč ne?

Pokud vás název článku vyděsil, ani se vám nedivím. Zákaz dětské práce je myslím takové novodobé dogma. Říkají nám to média, ve škole, zákony hovoří jasně. A má to i svou logiku. Vždyť byly doby, kdy skutečně děti těžce a za podřadnou mzdu musely fachat ve fabrikách místo toho, aby chodily do školy a nebo si hrály. Až potud dobře. Ovšem jak se říká, nic se nemá přehánět.

Doba pokročila a tak je obtížné dítě přihlásit na krátkodobou brigádu, třeba s rodiči společně. Asi to nějak lze, ale je to stále těžší a pod 15 let to hádám nejde téměř vůbec. Ne, že by malé dítě v praxi nemohlo sbírat borůvky či jablka do výkupu, pokud samo chce a pokud to bere jako hru, ale co kdyby si někde postěžovalo? Leckterá učitelka se pak může ptát: „A proč to vůbec dělá. To jim rodiče těch pár kaček na sladkosti nemohou věnovat?“ Situace je však právně možná i horší než realita. Tuším, že dítě by nemělo nejen pomáhat rodičům v podnikání, třeba v obchodě nebo v dílně či chlévě, ale ani v běžné domácnosti s domácími pracemi či hlídáním sourozence. Práva dětí jsou přeci více než práva rodičů. A hranice mezi hrou a donucením je tenká. Dospělí by správně měli své malé ratolesti především vzdělávat a osobnostně rozvíjet a neočekávat prospěch z toho, že si pořídili potomky.

Samozřejmě to píši trochu ironicky. Vzpomínám si však jak ještě asi tak před 20 lety prohlásil před celým sálem vesnický starosta: „Haranti mají makat, protože pak je přejdou roupy.“ A není divu. Doznívala taková ta doba, kdy dítě ráno muselo třeba nakrouhat králíkům a odpoledne jít na trávu, zatímco půl letních prázdnin pak strávilo hlídáním pole, aby neshořelo. Pravda, mnohý, kdo něco podobného zažil, na to nevzpomíná rád. Na druhou stranu snad každý druhý kluk se tehdy naučil dělat s vrtačkou, kladívkem či pilou od táty, což se v životě někdy hodí.

Problémem dnešní doby někdy bývá jakoby pasivita některých mladých dospělých, co se týče pracovního nadšení, tedy vyjma kancelářských či manažerských profesí. Možná předpokládají, že ty jakoby horší manuální práce časem zastanou roboti. Možná je to i důsledek výchovy. Bůh ví.

Boží přikázání výslovně zní: „Šest dní budeš pracovat!“ (Ex 20,9). Platí to i na děti nebo neplatí? Písmo výslovně neříká, že děti pracovat mají. Na druhou stranu Bible dětskou práci ani nezakazuje. Myslím, že co svět světem stojí, bylo na uvážení rodičů, jaké povinnosti na děti naloží. Pochopitelně. Pokud děti máme rádi, nestaneme se jejich tyrany. Přesto se však domnívám, že rodiče mají právo po dětech některé, např. domácí či zahradnické práce vyžadovat.

Dalším aspektem dětských pracovních povinností je sociální jev, o kterém se moc nehovoří. Všímám si toho spíše na západ od nás, nicméně ani my nejsme v tomto ohledu úplně příkladní. Jde o dovoz levných pracovních sil ze zahraničí. Kladu si otázku: „Proč se tak děje? Máme opravdu málo práceschopných lidí a nebo se nám prostě jen nechce makat?“ Zároveň doplňuji tuto úvahu o zamyšlení nad tím, zda nejsme příliš pohodlní splácet stroje a technologie, když můžeme vykořisťovat cizince z chudších zemí, kteří někdy mohou být levnější než použití techniky. Nebo ne?

Moje babička často plela záhonky a vždycky říkala, že lenost je hřích, protože prý zahálka plodí jen samou špatnost a zlo. Takže jsem musel třeba trhat revíz, ovšem s vědomím sladké odměny v podobě polárkového dortu právě s těmito červenými kuličkami. Přál bych si, aby naše děti vyrůstaly s kladným vztahem k práci, neboť jsem přesvědčen o tom, že Hospodin nám pracovat uložil a že svoji víru můžeme vyjadřovat nejen svým srdcem a životem, ale i dobře a poctivě odváděnou prací.

Ivo Kraus

Kdo je středem dějin?

Dokončení ze str. 2

jen podle plánu vševědoucí a všemohoucí Bytosti. Toto je můj poslední a nejvyšší poznatek. Naučil jsem se dvěma věcem: především, že jsem veliký hříšník a za druhé, že Ježíš je ještě větší Spasitel. Jsem přesvědčen, že Bible je Slovem Božím, napsaným skrze ty, které On inspiroval. Studuji ji každý den.“ „Žádné jiné učení není tak potvrzeno, jak učení Bible.“

Blaise Pascal:
„Bez Ježíše Krista nerozumíme svému životu ani své smrti, ani Bohu ani sobě.“ „Lidi a lidské věci je třeba znát, abychom je milovali. Boha a božské věci je třeba milovat, abychom je znali.“ „Jestliže člověk není stvořený pro Boha, pročpak je šťastný pouze v Bohu?“

Albert Einstein:
„Na celém světě je skutečně jen jediné místo, kde není ani stopa temna. Je to osobnost Ježíše Krista, v něm se před nás Bůh postavil nejzřetelněji." „Čím více prohlubuji vědu, tím víc věřím v Boha.“
Na otázku, zda uznává historického Ježíše, odpověděl: „Nikdo nemůže číst Evangelia bez pocitu skutečné přítomnosti Ježíše. Jeho osobnost pulsuje v každém slovu.“

Immanuel Kant:
„Bible je mým nejvzácnějším pokladem, bez něhož by ze mne byl ubožák.“ „Bible je tím nejvzácnějším dobrem, jaké kdy lidstvo okusilo.“

Stanislav Kaczmarczyk

Program pietního shromáždění

v chrámu sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí

21. června 2018 od 17 h

Úvodní slovo - předseda Kostnické jednoty

Varhanní koncert - prof. Bohumír Rabas

B. M. Černohorský - Toccata
český anonym 18. stol. - Fuga D dur
J. S. Bach - Jesu bleibt meine Freude
A. Vivaldi - Koncert a moll (Allegro, Largo, Allegro)
C. Franck - Piéce héroique
L. Vierne - Carillon de Westminster

Projevy hostů

Zájemcům o aktuální dění kolem zamýšleného znovuvzty-čení Mariánského sloupu i o historické souvislosti s tím spojené jsou určeny pěkné a přehledné webové stránky:
http://marianskysloup.com

Z ničeho

Z ničeho se nedá udělat nic, na tuhle pravdu vám každý kývne, ovšem platí zas jen pro lidi, z bible totiž víme, že Pán Bůh stvořil na počátku všecko z ničeho, a to pouhým slovem, prostě řek' a stalo se podle jeho slova, a kdo vidí dnešní počítačovou techniku a pokrok v lidském důmyslu, jistě tuší, že to nejsou slova fantastova.

Při vyučování jsem si prvně všim', jak si dítě samo nabírá z nabízené moudrosti a z ničeho se stává zralým člověkem, proto mě těšilo učit a pozorovat dětský svět a vkládat do něj semínka budoucnosti, i když to mé nedokonalé sázení bylo na hony vzdáleno dokonalosti, jak jsem se o tom sám mohl přesvědčit.

Vykládal jsem dětem o stvoření podle knihy Genesis a pro názornost, aby viděly jak Bůh tvořil, jsem ve třídě zhas', jedno dítko jsem postavil k vypínači a pověřil je Boží mocí, druhý žáček stál v lavici v roli Hospodina a do té tmy tmoucí pravil - Budiž světlo! - načež „moc Boží" otočila vypínačem a v tu chvíli se místnost rozzářila a děti se roztleskaly a napříště se ucházely o možnost zahrát si v ukázce a už nikdy nezapomněly, jak rychle se odehrávalo stvoření světla.

Při zkoušení jsem se těšil na sklízení pedagogických plodů, a skutečně, když jsem vyslovil dotaz, jak vzniklo světlo, vystřelily nad hlavy školáků desítky rukou a vyvolané dítě se zpříma postavilo a střelhbitě ze sebe vysypalo - Na počátku byla tma nad propastí a Bůh řekl: Rozsviť! - a mně se v tu chvíli orosila skla brýlí a hned jsem si vzpomněl na svého katechetu, kterého jsem kdysi, bylo to ještě v době socialismu, přived' já do podobných rozpaků, když se mne ve čtvrté třídě zeptal - Koho Ježíš vyhnal bičem z chrámu? - a já sice nejistě, ale hlasitě odpověděl - Komunisty - a katecheta si mnul bílou bradku a pak mě pohladil a pravil - V té době ještě komunisti nebyli - a usmíval se při té představě tak nějak zasněně, ale rodiče se mé odpovědi zděsili a měl jsem od nich poručíno mlčet o všem, co doma slyším a neplést si už nikdy zákoníky s bolševiky.

Tyhle moje vzpomínky se už dávno proměnily v nic, ale já vám je přesto z ničeho poskládal do dnešních řádků; třeba vás přivedou k tichému zamyšlení a k radosti z Božího stvoření, přátelé a svědci mého tak trochu nepovedeného biblického doučování.

Jan Schwarz

(z knihy Tajemné dveře do domu Bible, vydalo Beta books nakladatelství Alfa r. 2010)

Co řekl kardinál Beran na koncilu?

Obvykle víme, co se traduje o vystoupení kardinála Berana na II. Vatikánském koncilu. Obvykle se poví jen to, že napověděl potřebu vyrovnat se s odkazem Mistra Jana Husa. Spíše se nevědělo, že se dotkl i násilné rekatolizace. Již delší dobu jsem se snažil opatřit plný text jeho výpovědi. Nepomohl mi ani přítel, který v Římě studoval; buď nemohl, nebo nevěděl. Obsažný text jeho řeči přinesly až nyní Lidové noviny pod titulem: „Beranova řeč na koncilu: Svědomí a hřích." V textu zřejmě s jednou naznačenou (…) vynechávkou. O autoru zveřejnění pod značkou „dom" se můžeme jen dohadovat. Podobně pozoruhodný byl v Lidových novinách také rozhovor s emeritním biskupem plzeňské diecéze Františkem Radkovským. Připomněl, že kardinál Beran exkomunikoval s komunisty spřaženého kněze Josefa Plojhara, který byl v letech 1948-1968 ministrem zdravotnictví v jejich vládě. Dále Radkovský ohledně důrazu na svobodu svědomí zdůraznil, že Beran v souvislosti se svobodou svědomí uvedl jako příklad, že katolická církev v naší zemi dosud trpí špatným obrazem, který vznikl během násilné rekatolizace a v souvislosti s upálením Jana Husa. Byl to podle něj velký čin, srovnatelný s tím, co dělá nyní papež František.

Jan Kašper

Beranova řeč na koncilu: Svědomí a hřích

„V Písmu svatém se jasně praví: Co nevychází z přesvědčení, to je z upřímného svědomí, je hříšné". Kdo tedy hmotným, nebo duševním nátlakem někoho nutí, aby jednal proti svému svědomí, uvádí ho do hříchu proti Bohu.

Tyto zásady potvrzuje i zkušenost. A zde se pokorně odvažuji vydat své vlastní svědectví. Od chvíle, kdy byla v mé vlasti radikálně omezena svoboda svědomí, byl jsem svědkem těžkých pokušení, která pro mnohé tento stav přinášel. U celého svého stádce, dokonce i mezi kněžími jsem pozoroval nejen vážné ohrožení víry, ale také velmi těžká pokušení ke lži, k přetvářce, a k jiným mravním neřestem, která snadno kazí lid, nemá-li pravou svobodu svědomí. (…) Vždy a všude útisk svědomí u mnoha vyvolává pokrytectví. A můžeme snad říci, že pokrytectví víru okázale předstírající církvi více škodí než pokrytectví víru skrývající, které je dnes ovšem více rozšířeno.

Tak se zdá, že i v mé vlasti katolická církev stále trpí pro to, co bylo v minulosti jejím jménem vykonáno proti svobodě svědomí, jako bylo v 15. století upálení kněze Jana Husa nebo v 17. století vnější donucení velké části českého národa, aby zase přijal katolickou víru podle zásady cuius regio, eius religio, jež byla uplatňována. Světská moc, i když chce sloužit katolické církvi, nebo to aspoň předstírá, ve skutečnosti takovými činy způsobuje trvalou skrytou ránu v srdci národa. Toto trauma brzdilo pokrok duchovního života a nepřátelům církve poskytovalo a poskytuje lacinou látku k agitaci.

Tak nás tedy i dějiny napomínají, abychom na tomto koncilu zásadu náboženské svobody a svobody svědomí vyhlásili jasnými slovy a bez výhrad, které by pramenily z oportunistických důvodů. Jestliže se tak stane, a to i v duchu pokání za hříchy v této věci dříve spáchané, mohutně vzroste autorita naší církve k prospěchu národů.

Také ti, kdo dnes utlačují svobodu svědomí ke škodě církve, budou tím zahanbeni; tato spásonosná hanba by mohla být jakýmsi počátkem toho, že se vzpamatují. A tento náš sněm bude mít větší mravní sílu, aby se s větší nadějí na úspěch zastal pronásledovaných bratří. Proto vás, ctihodní bratři, žádám, abychom důraznost tohoto prohlášení nezmenšovali a potom abychom k závěru prohlášení připojili tato či podobná slova:

Biskup František Radkovský

Všechny národy tohoto světa katolická církev naléhavě prosí, aby zásadu svědomí účinně rozšířili na všechny občany, tedy i na ty, kdo věří v Boha, a aby přestaly jakýmkoliv způsobem utiskovat náboženskou svobodu. Buďtež co nejdříve osvobozeni všichni kněží i prostí věřící, kteří jsou ještě po tolika letech stále ve vězení pro svou náboženskou činnost, třebas i pod různými záminkami. Biskupům a kněžím, kterým se v tak velké míře zabraňuje vykonávat jejich úřad, budiž dovoleno, aby se zase ujali duchovní správy svých věřících. Kde je církev nespravedlivými zákony vydána na milost zvůli úřadů sobě nepřátelských, tam budiž obnovena její vnitřní samospráva a budiž usnadněno její spojení se stolcem Petrovým. Ať přestanou překážky dosáhnout kněžství nebo řeholního života. Duchovním řádům a kongregacím bratří a sester budiž dovolen společný život. A konečně všem věřícím nechť je zajištěna účinná svoboda vyznávat víru, zjevené pravdy šířit a vykládat a ve své víře vychovávat děti. Tak vykonáme pravé dílo míru, v naší době nanejvýš potřebné."

Toto prohlášení nakonec k závěrům koncilu připojeno nebylo.

Pozvánka na sborový den ČCE 17.6.2018 v Hořicích

Vážení přátelé,

hořický evangelický sbor Vás srdečně zve na slavnostní představení **sborníku ke 130. výročí zakoupení budovy dnešní modlitebny a 144. výročí založení sboru**

Zároveň si připomeneme:
- 100. výročí založení samostatného Československa
- 90. výročí založení hořického farního sboru
- 45. výročí přestavby modlitebny do současné podoby

Program:
10.00 Bohoslužba s kázáním významného hosta
11.00 Pozdravy a vzpomínky
12.00 Oběd a káva
13.00 Uvedení sborníku
Společné rozhovory

Pod záštitou primátorky hlavního města Prahy
Adriany Krnáčové
starosty Městské části Praha 1
Oldřicha Lomeckého
starosty Města Mnichovo Hradiště
Ondřeje Lochmana

se koná ve čtvrtek 21. června 2018 v 17.00 hodin

PIETNÍ SHROMÁŽDĚNÍ
K UCTĚNÍ PAMÁTKY 27 POPRAVENÝCH
PŘEDSTAVITELŮ STAVOVSKÉHO ODBOJE

v chrámu sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí v Praze

Pořádají:
Kostnická jednota, potomci a příbuzní mučedníků popravených na Staroměstském náměstí, sdružení EXULANT – potomci pobělohorských exulantů, Masarykova společnost, ČSBS, ČeOL, Společnost E. Beneše, Církev československá husitská - náboženská obec Praha 1-Staré Město, historické společnosti a další organizace

Tisková zpráva z druhého zasedání XXXII. řádného synodu Slezské církve evangelické a. v. v Českém Těšíně 11. května 2018

Dne 11. května 2018 se konalo druhé zasedání XXXII. řádného synodu Slezské církve evangelické a. v. v Diakonickém a vzdělávacím centru Vladislava Santariuse v Českém Těšíně. Synodu se zúčastnili delegáti všech sborů církve, členové Církevní rady a hosté.

Motto synodu znělo „Mládež SCEAV ve světě, nikoliv ze světa." Krátkou reflexí biblického textu z Janova evangelia 17,15 „Neprosím, abys je vzal ze světa, ale abys je zachoval od zlého" předseda synodu Mgr. Jiří Chodura zasedání zahájil.

Biskup Mgr. Tomáš Tyrlík představil zprávu ze života církve za rok 2017 s obrazovým doprovodem.

Zprávu z hospodaření církve za rok 2017 přednesla ekonomka církve Ing. Alena Kukuczová. Zprávu revizní komise přednesl její místopředseda Arnold Macura. Materiál „Pomoc ekonomicky slabším sborům" představil církevní rada Vladislav Blahut. Strategické oblasti církevní rady na období 2018 – 2022, které vypracovala církevní rada, představil biskup Mgr. Tomáš Tyrlík.

Synod rovněž zvolil nové představitele církve. Kurátorem byl zvolen současný církevní rada Vladislav Blahut, na jeho místo v Církevní radě postoupil náhradník Daniel Szmek. Místokurátorem církve byl zvolen Arnold Macura. Neordinovaným členem Církevní rady byla zvolena ekonomka církve, Ing. Alena Kukuczová. Náhradníkem neordinovaného člena Církevní rady byla zvolena Mgr. Ilona Bužková.

Zprávu z činnosti Slezské diakonie přednesla její ředitelka Mgr. Zuzana Filipková, Ph.D. a představila především novinky ve službě Slezské diakonie.

Pastor bystřického sboru SCEAV Mgr. Roman Raszka synodu představil záměr bystřického sboru založit Církevní mateřskou školu a zdůraznil výzvy s tímto projektem související. Synod rozhodl o podpoře tohoto projektu.

Synod přijal vypracované memorandum na podporu čínských křesťanů, kterým byl zamítnut azyl v ČR.

Bc. Tomáš Samiec, tiskový mluvčí SCEAV

Inzerce

Bydlení na Dobříši - k dlouhodobému pronájmu nabízíme od 1. 10. 2018 vilku (byt 5+1) se zahradou. Nabídka platí předně zájemcům o aktivní členství v místním sboru ČCE. Tel.: 603 578 108, e-mail: sammyhej@gmail.com.

č. 4

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů. Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

18/2018

13. června 2018 ✦ ročník 103 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 20. června 2018

Z obsahu

* *Masarykovo ocenění české reformace při vzniku státu*
* *Opět všichni bratři a sestry v církvi otců*

Poselství k 3. neděli po sv. Trojici

Bojíš se?
Ageus 2,6

Jednou jsme na skupince měli otázku, čeho se bojíme. Vznikla z toho velmi osobní diskuse. Je velmi intimní se sdílet upřímně o tom, z čeho mám strach. Strachování je kolem nás hodně. Kam ten svět spěje? Co vyroste z našich dětí? Kam až se posune morální úpadek? Žijeme sice v době, kdy tady nebyla přes sedmdesát let válka a máme se ekonomicky dobře, ale pořád se něčeho strachujeme. Má církev odpovědi na otázky dnešních lidí? Bojím se, že s tím církev pokulhává. Ano, mám strach. Strach se nám vkrádá i do církve. Máme strach z nových věcí, strach, co bude s naším sborem, nebo se bojíme, zda zaplatíme svého kazatele. Všimněte si i kolik modliteb je motivováno na pozadí strachem.

Ageus vybízí, aby se Izraelci dali do stavění chrámu. I my tvoříme kameny Božího chrámu – církve. Když se rozhlédneme po církvi, vidíme chrám také pobořený, se špatnou pověstí a málo stmelený láskou. Slovo od Hospodina skrze Agea bylo burcující. Buď rozhodný Zerubábeli a všechen lide země a dejte se do díla. Stejně tak máme my se dát do díla. Máme být akční. Nesedět doma, když Boží dům je v troskách. Ale úplně hlavní je víra. Víra, že Bůh je s námi. „Můj duch stojí uprostřed vás“, říká Hospodin. Možná, že my se bojíme, ale uprostřed našeho strachu a bídy je někdo, kdo je větší než náš strach. Lidský duch se bojí, ale Bůh dává svého ducha, který věří. A tak Hospodin řekne: "Nebojte se!“ Bůh dělá svou část – dává svého ducha doprostřed nás. My děláme svou část – jsme rozhodní. Rozhodni se, že nebudeš jednat podle svého strachu, ale podle Boha. Hospodin je uprostřed nás, to je naše jistota. Tak se neboj a dej se do díla tam, kde jsi. Do chrámu, který postavili po Ageově burcování Judejci, za několik let vstoupil Ježíš. Naplnil *se chvalozpěv Zachariáše: Vzbudil nám mocného spasitele… dá, abychom vysvobozeni z rukou nepřátel a prosti strachu jej zbožně a spravedlivě ctili…* (L 1,74). A i do našeho díla přichází Ježíš a my, prosti strachu, mu můžeme sloužit. Pořád je kolem nás plno strachování, ale my můžeme být jiní, důvěřovat a stavět Boží chrám.

Milan Mrázek
kazatel sboru ECM v Jihlavě

Kostel Nalezení sv. Kříže v Litomyšli, kde se konala společná bohoslužba synodu Českobratrské církve evangelické.

Jonášovo Ninive a dnešek

Jonášova kniha je řazena mezi malé proroky, avšak od ostatních prorockých knih se výrazně odlišuje tím, že v ní jde o příběh s dějem. Jonáš utíká před Božím posláním hlásat soud obyvatelům prostopášného města Ninive. Je potrestán tím, že se dostane do útrob mořské příšery, tam si uvědomuje své selhání a Bůh ho zachrání. Jonáš opouští tělo mořského živočicha a teď konečně jde plnit své poslání. Je při tom přesvědčen, že městu Ninive už nemůže nic pomoci, že Bůh vykoná svůj soud a zničí je. Jenže Jonášovo kázání dopadá na dobrou půdu, niniviští v čele s králem činí pokání a Bůh proto město ušetří. Jonáš není s to Boží milost pro zkažené, avšak pokání činící město přijmout.

Tolik starozákonní příběh. Můžeme si jej ve svých myslích aktualizovat. Zkusme si za Ninive dosadit oblast naší evropské civilizace, případně vzhledem ke globalizaci si ji patřičně rozšířit. Jak vypadá život naší společnosti? Násilí, terorismus, narušené vztahy mezi muži a ženami - to nám potvrzuje, že analogie s Ninive je na místě. Zastavme se blíže u dalšího symptomu hříchu naší civilizace - u zacházení s životním prostředím, speciálně u činností, které mohou nepříznivě ovlivňovat klima. Mezi nejvýraznější zdroje jeho ohrožení patří doprava. Přeplněné ulice a dálnice dokládají, že něco není v pořádku. K řešení situace jejich další výstavbou se velice často obětuje vzácná a životodárná orná půda. (Není to zločin vůči budoucím generacím?) Pro dopravu se spotřebovávají vzácné energetické zdroje, s čímž zpravidla

Dokončení na str. 2

Aktualita: 34. synod Českobratrské církve evangelické zasedal v Litomyšli

Synod je nejvyšší zákonodárné a řídící shromáždění Českobratrské církve evangelické, složené z volených poslanců z jednotlivých seniorátů. Schází se jednou ročně a tvoří ho 74 poslanců z jednotlivých seniorátů a Evangelické teologické fakulty UK. Kromě toho synod na každé zasedání povolává poradce, kterými jsou většinou odborníci na určité oblasti církevní práce, zaměstnanci církevního ústředí nebo bývalí členové vedení církve. Jednání je veřejné kromě zasedání komisí.

Letošní jednání synodu se konalo ve dnech 31. května – 2. června 2018 v Litomyšli. Mezi nejdůležitější body programu bezesporu patřilo projednání připravovaného strategického plánu Českobratrské církve evangelické. Pod názvem Reformanda 2030 jeho koncept prezentoval senior pražského seniorátu Roman Mazur. Dokument plánuje budoucnost ČCE na následujících 12 let. Klade důraz na život a službu farních sborů. Pracuje s restrukturalizací kazatelských míst, s flexibilnějšími úvazky kazatelů a pracovníků, flexibilnější spoluprací mezi sbory navzájem i s ústředím církve. Počítá s každoroční inventurou potřeb sborů a na to navazující expertní pomocí a supervizí od církevní kanceláře.

Sám R. Mazur označil představený materiál za strategický plán v duchu křesťanského pragmatismu. „Nemáme pocit, že umíme život víry ve sborech vytvořit. Ale umíme ho efektivně podpořit – umíme podpořit to, co funguje a naopak chceme částečně omezovat to, co funkční není,“ shrnul Mazur ve svém projevu.

Z následné obsáhlé rozpravy vzešly dva konkrétní návrhy reflektující vůli diskutovat o strategii v rámci sborů i napříč celou církví. Synod odsouhlasil, že k tématu proběhne celocírkevní konference s adekvátním prostorem na debatu. Předcházet by jí měly výstupy z diskusí v rámci jednotlivých sborů. To vše v takovém předstihu, aby výstupy stihla zpracovat strategická komise a předložit je prvnímu zasedání 35. synodu.

V případě, že některý farní sbor neplní některou z následujících základních funkcí, příslušný seniorátní výbor zahájí konzultace s jeho staršovstvem. Výstupem těchto konzultací bude buďto společný plán sboru a seniorátního výboru mající za cíl jejich opětovné naplňování nebo návrh seniorátního výboru příslušnému konventu na sloučení či zrušení daného farního sboru.

Za základní funkce sboru považují:

1. Schopnost shromáždit k pravidelným nedělním bohoslužbám v sídle sboru v průměru více než 10 osob

2. Schopnost získat během kalendářního roku pro svůj vlastní

Dokončení na str. 4

Protestantský exodus ERC

Víte, kam se máme navrátit? To je hloupá otázka od věřícího. Každý křesťan touží po zemi zaslíbené (svých představ) cestou za Kristem. To byla nabídka, nebo výzva „pojď za mnou“! Vykročili potřební, zvědavci i prospěcháři (tak jako dnes!) a nikdo nebyl zklamán? Ježíš přišel a vyhlásil zaslíbené Boží království, na které v touze lidé očekávali (dodnes!). To musel Ježíš dotvrzovat skutky. Mnozí mu uvěřili pro zásah do jejich života. (Byli nasyceni, uzdraveni.) Pravda, ve skutku, to je darem k víře a víru utvrzuje. Dobrý čin (Ga 6,2) vede ke vděčnosti. (Je tomu při nás?) V Golgotské zvěsti záchrany? Je námi zpochybňováno, nedržící se Kristových rad a pokynů ve své moudrosti, děláme nové otazníky, kříže (také i sobě!) Nesděluji nic nového, jsou to opakovaná slova pravdy a cítíte se nad ně povýšeni, dokonce uraženi? Rozštěpení církve v pýše je dílo Satanovo!? Chrám propůjčujete (za úplatu) Sambalatům a Tobiáš si mne ruce (u nás cukrárna a jinde?)!

To, co píši, není jen můj pohled. Je napsán k zamyšlení a k nápravě. Není záměrem zlehčování, ani úmyslem k urážení z nenávisti. Ale k zamyšlení.

Tolik připomínek k 500 let výročí reformace. Tu přece nedělala Římskokatolická církev? Byl jsem poučen, že záměrem reformace bylo vytvořit nové společenství víry lidu vykoupeného Kristem a v poddanosti sv. Duchu! Byli to lidé Boží – nebo sektáři, bludaři, čarodějnice? Vyvolený lid k zabití, k upálení, k pronásledování? ERC tedy nejsou odpadlíci a lid vedou správnou cestou obřady po vzoru velké církve ke (slepotě) katolické jednotě? Zachránit si duše, ale tělu se milost neuděluje. Bude živořit v nedostatku dál, protože nemáme Anežku českou (ET-KJ 10. ledna 2018 – pan Duka).

Novoroční sejití ERC v kostele svaté ...! (Co činíte, abyste se stali svatými? (Vzor Kláry z Assisi, nebo Františka? Jediný Bůh je svatý! Také Král králů a Pán! Tak představil Krista P. Procházka z Jan 18,37. Pak bylo předáno slovo (nově reformované Římskokatolické církvi). Kázáním posloužil kardinál! Pan Duka nepochopil výstražné slovo Písma „Král na místě Božím“! Vybral si p. Duka záměrně Jiřího z Poděbrad? Náhradníka bez moci (Jako Ježíše) v nabídce! Chtěl jsem a chci. Nejsou sjednotitelé!! Poděbradský má v nenávisti kříž i kalich (Kristus, rozdělení!) Ano. Měl v nenávisti kříž i kalich, který přinášel utrpení, pohoršení a rušící Boží řád. Kristův kříž má odstranit a odstraňuje všechny malé kříže. A vylitý kalich hořkosti je nám podáván v lásce naplněný sladkostmi, abychom jej podali bližnímu z Božího požehnání z vděčnosti.

Znakem života je kříž i kalich. Každá denominace má své logo vyčlenění se z jednoty a roucha? Ohyzdná, ukazující na vaši důležitost? Před kým? Před Bohem nezakryje naši porušenost a před lidmi jsou k posměchu, uráží. Vám není (je) urážkou židovská hvězda Renfana?! Jim je urážkou kříž, námi vytvořený jako znak našeho Boha. (Pro islám nevěřící, pro ateisty jen mluvkové.) Jak se dnes dívat na reformované? Na krku kříž, na

Dokončení na str. 2

Z církví doma i ve světě

Ekumenický autobus do Taizé

Ekumenická rada církví připravuje na počátek srpna společnou cestu do francouzského Taizé. Mladí od 16 do 30, či 35 let se tam mohou vydat Ekumenickým autobusem a v mezinárodní komunitě pak trávit čas od 4. do 13. srpna. Na stránkách akce autobusdotaize.signaly.cz, se dozvíte také to, že přihlásit se je třeba do 30. června.

(red)

Evangelický kostel v Chodově se stal kulturní památkou

Evangelický kostel v Chodově zařadilo ministerstvo kultury na seznam kulturních památek. Pseudorománský kostel z roku 1906 se tak stal pátou nemovitou kulturní památkou ve městě. "Jde o unikátní pseudorománskou stavbu, která je vzácná především svými jemnými secesními ornamenty. Jeho specifická věž je vedle kostela svatého Vavřince nedílnou a nesmírně významnou dominantou města," uvedl chodovský historik Miloš Bělohlávek. Kostel vyprojektoval saský architekt Julius Zeißig, podle jeho projektů vznikly v regionu například i evangelické kostely v Nejdku nebo v Sokolově.

podle ČTK

Babiš souhlasí se zdaněním církevních restitucí, které žádá KSČM

Premiér v demisi Andrej Babiš (ANO) souhlasí se zdaněním náhrad za majetek, který církve nedostaly v restitucích. KSČM to označila za jednu z podmínek pro podporu menšinové vlády ANO a ČSSD. Řekl to na tiskové konferenci na ministerstvu dopravy 4. června. Podle něj je postoj ANO v této věci dlouhodobý a zdanění tzv. církevních restitucí není nové téma, proto o věci s KSČM nejednal.

Sněmovna letos v únoru v prvním čtení schválila návrh na zdanění peněžitých náhrad, které stát posílá každoročně církvím za majetek nevydaný v restitucích. Předlohu KSČM podpořili poslanci ANO, ČSSD a SPD. Církve už avizovaly, že v případě přijetí zákona jsou připraveny bránit se u Ústavního soudu.

„My s tím souhlasíme dlouhodobě, předpokládám, že ČSSD se k tomu přidá. Není to nové téma, my jsme o tom ani nemluvili v rámci vyjednávání o nějaké podpoře KSČM," řekl Babiš. Prohlásil také, že ocenění nevydaného majetku, na jehož základě stát církvím náhrady posílá, bylo nestandardní. „Dokonce jsou i poznatky, že se údajně vydává i majetek, který možná neměl být předmětem restitucí," řekl Babiš.

Za zdanění církevních restitucí se postavil i předseda ČSSD Jan Hamáček. „Návrh zákona na zdanění náhrad poslanci ČSSD jednoznačně podpořili v prvním čtení a nechystáme se na tom nic měnit," napsal na twitteru.

Vláda v demisi letos v lednu zdanění církevních restitucí podpořila, i když připustila, že zákon pravděpodobně povede k soudnímu sporu. Církve si podle stanoviska vlády mohou stěžovat u Ústavního soudu, že byla narušena jejich legitimní očekávání. Proti návrhu bylo ministerstvo kultury, podle něhož zákon znamená porušení smluv o majetkovém vypořádání s církvemi.

Babiš se možného napadení zdanění církevních restitucí u Ústavního soudu neobává. Vzhledem k tomu, že s návrhem přišla už ČSSD ve volebním programu v roce 2013, Babiš předpokládá, že sociální demokraté právní problém možné retroaktivity zdanění vyřešili.

V minulé vládě ČSSD, ANO a KDU-ČSL zablokovali návrh na zdanění církevních restitucí lidovci. Letos v únoru se společně s ODS a TOP 09 pokusili prosadit zamítnutí zákona už v prvním čtení, ve Sněmovně ale neuspěli. Předseda poslaneckého klubu KSČM Pavel Kováčik 3. června v České televizi řekl, že kdyby se závazek vládních stran o zdanění církevních restitucí neobjevil v dohodě s KSČM o podpoře menšinového kabinetu, komunisté by vládu nemohli tolerovat, a naopak by jí mohli vyslovit nedůvěru. V návrhu programového prohlášení menšinové vlády ANO s ČSSD se o církevních restitucích nemluví.

Babiš minulý týden vyjádřil přesvědčení, že nová vláda by mohla požádat o důvěru už v červenci.

podle www.christnet.eu

Jonášovo Ninive a dnešek

Dokončení ze str. 1

souvisí spalování uhlíku a emise skleníkového oxidu uhličitého. Je známou skutečností, že hromadná pozemní doprava je životnímu prostředí příznivější než individuální automobilová doprava či doprava letecká. Přesto se létá i auty jezdí stále více. Víme, že je to cesta do záhuby, a přesto po ní jako společnost kráčíme. Žádoucí by bylo vůbec jak pohyb osob, tak pohyb zboží omezit.

Ninivští se změnili v důsledku Jonášova kázání. Byl to zázrak; kdyby tehdy bývali působili prognostici, asi žádný prognostik by s takovou změnou nebyl počítal.

Pán Ježíš svým učedníkům říká: Vy jste sůl země. Vy jste světlo světa. Církev Kristova má ve světě své prorocké poslání. Má co říci i do situace, kdy probíhá nežádoucí, lidskou činností aspoň do značné míry vyvolaná a podporovaná klimatická změna. Často se však mezi křesťany ozývají názory, že člověk už jiný nebude, že užívání aut a letadel neomezí a že naše evropská, euroamerická či celá globalizovaná civilizace nezadržitelně směřuje ke zkáze - snad jedině že by se planeta Země chovala podle jiných zákonů, než jaké dnešní věda zná.

Jonáš nedokázal přijmout Boží milost vůči Ninive. My křesťané podobný postoj přijímáme, aniž bychom zřetelně vyzývali naše spoluobčany k pokání. Pravda, máme to v určitém smyslu těžší, než to měl Jonáš v Ninive. Tam byl osvícený král, který výzvu k pokání přijal, podporoval a šířil dál. Ninivané byli zvyklí krále poslouchat. Koho bychom dnes my mohli na místo krále dosadit? Nabízel by se generální sekretář OSN (António Guterres). A ten ke změně chování ve prospěch omezení klimatické změny vyzývá. Jenže jeho hlasu není věnována pozornost. Volání Ježíšových učedníků k pokání, ke změně smýšlení a jednání, ke změně hodnotového systému má však Jeho zaslíbení. Pokání činěné ve velkém by byl div. Avšak náš Pán říká: "Amen, amen, pravím vám: Kdo věří ve mne, i on bude činit skutky, které já činím, a ještě větší, neboť já jdu k Otci. A začkoli budete prosit ve jménu mém, učiním to, aby byl Otec oslaven v Synu" (J 14,12-13).

Zvykli jsme si, že jsme jako křesťané v menšině. Nicméně máme na světě své důležité poslání. Svět potřebuje volání k pokání. Svět potřebuje evangelium. My sami situaci nezměníme. Změna však možná je. A je v souladu s Boží vůlí. Můžeme doufat v Boží odpověď na modlitbu vyvěrající z celých osobností, na modlitbu za celé Boží stvoření.

Jiří Nečas

O hrdinech a úctě k hrdinům

Tak se jmenovala kniha, kterou v devatenáctém století napsal anglický filosof Thomas Carlyle. V 19. století se ještě hrdinové ctili a předpokládalo se, že nějací existují. V postmodernismu není nejvyšší hodnotou hrdinství nebo pravdivost, ale tolerance. Tolerance ovšem v praxi mnohdy znamená, že všechny názory mají stejnou váhu – lhostejno, zda pravdivé nebo nepravdivé, neboť přece každý má právo na svou pravdu a prohlašovat jeden názor za pravdivější než druhý je netolerantní.

Pokud mají ale všechny názory stejnou váhu, proč vůbec mít nějaké názory?

Není-li na prvním místě kritérium pravdivosti, má to důsledky i pro lidské jednání. Vztahovat na lidské jednání morální kritéria není politicky korektní. Není divu, že jeden náš slavný tunelář před svým soudním procesem pronesl cosi ve smyslu „doufám, že se soud bude zabývat legalitou mého jednání, nikoli jeho etičností".

Jakoby se apriorně předpokládalo, že všichni lidé jsou sobci. A ti, kteří tak nevypadají, jsou jenom pěkně prohnaní. Ve skutečnosti jsou ještě horší než ostatní, protože své sobectví dokáží navíc pěkně skrývat.

V klášterech se kdysi při obědě předčítaly životopisy svatých. Nebudu teď řešit otázku, nakolik šlo o historické příběhy a nakolik o legendy. Zajímá mne, proč se to dělalo: Mniši se tím chtěli inspirovat k následování dobrých příkladů.

Slyšel jsem vícekrát, že za první republiky se pěstovalo „masarykovské fangličkářství". A v rozsáhlé knihovně svých rodičů jsem skutečně našel některé docela naivní oslavné životopisy tatíčka Osvoboditele, psané ještě za jeho života. Máme pocit, že do naší doby se jaksi nehodí. Neupadli jsme ale do opačného extrému? Máme my sami nějaké vzory, které považujeme za hodné následování? Dokážeme vyjmenovat několik osobností, které nás skutečně inspirovaly nebo inspirují ke šlechetnému jednání?

Pokud čtu práce současných historiků o nějaké postavě našich dějin, která byla dříve považována za „kladnou", pak mám někdy pocit, že se předhánějí ve snaze na každého najít nějakou tu špínu a ukázat, že daný člověk vlastně žádné čisté motivy neměl.

Říci o někom, že „pořád ještě nahlíží svět černobíle, jako souboj dobra a zla", je téměř totéž jako říci „ten člověk je úplný cvok – je to hrozný naivka".

Myslím, že naše civilizace v této věci zabloudila. Ve všech civilizacích se lidé snažili předat budoucí generaci především své hodnoty. Jistě, chtěli předat rovněž materiální blahobyt – nakolik to vůbec bylo možné. Bylo ovšem nemálo lidí, kteří toužili především po tom, aby jejich děti byly pravdivé a čestné. Toužili po tom dokonce více, než aby byly vychytralé a společensky obratné.

Jako bychom tušili, že vlastně nemáme dětem co předat … a tak nakonec nemáme ani ty děti. Jde nám především o „seberealizaci".

Ještě jsem ale neslyšel o nikom, kdo by nadchl jiné tím, že „sebe realizoval". Naopak, lidé byli vždy nadšení z někoho, kdo žil pro druhé, kdo zapomněl sám na sebe, kdo žil – dejme tomu pro nějaký ideál. Vzpomínáte na film „Statečné srdce"? Když jde William Wallace na smrt, anglické publikum se těší na dobrou zábavu a spílá mu. Nicméně když skutečně umírá, lidé si ho váží a litují ho. Poznali, že měl začít zemřít. Nezachránil si život, aby „sám sebe realizoval". I když mohl.

Že to je film o dávných dobách? Tak proč chytá za srdce i nás?

Protože i hluboko v nás je touha po šlechetnosti a pravdivosti. Atmosféra „politické korektnosti" nás – naštěstí – ještě tak docela neudolala.

Jde však o to, si to přiznat. Přiznat si, že vlastně toužíme po poctivosti, opravdovosti, pravdivosti. Že toužíme být čestní.

I tohoto přiznání se totiž trochu bojíme. Bojíme se jednak toho, že nás budou mít za onoho „cvoka", co vidí svět černobíle a ještě to vnucuje jiným, jednak toho, že třeba sami selžeme. Vždyť dobře známe své slabé stránky, přestože je pečlivě skrýváme.

Stojíme ovšem před otázkou: Chci světu ukazovat svou všední, zbabělou, cynickou tvář, nebo se ho pokusím ovlivnit tím, co je ve mně nejlepší a nejšlechetnější? V prvním případě hrajeme na jistotu a jdeme s davem, s proudem doby. V druhém případě půjdeme asi proti proudu a občas si nameleme, nebo někdo namele nám. Pokud se ale rozhodneme pro tu druhou cestu, bude se nám docela hodit trocha inspirace.

A jsme tam, kde jsme začali. Neznáte nějakého hrdinu? Pokud ano, nebojte se o něm mluvit. Pokud ne, zkuste ho hledat. V dnešní době může být třeba i takové hledání hrdinstvím.

Možná se nám „cvokům" podaří tento civilizační trend obrátit.

Dan Drápal

Protestantský exodus ERC

Dokončení ze str. 1

klopě kabátu kalich! Ten se lehce převléká a jsi hned pravý křesťan. A skutečnost? Nedověra? Vypočítavost? Ve světle nového poznání?! Přestupem budu se mít lépe, dříve než nastane odluka církve od státu? Šaty dělají člověka a talár poskytuje důstojnost a naděje na svatořečení (jako Sankander, co na zradu), i když za talár potřísněný krví.

Hojnost, odměna v Kristových zaslíbeních jsou pro věrné! To znáte! A naplnění jsou v nedozírnu a jistota je v prozíravosti při pohledu na církevní křeče, dívající se do vyprázdněných chrámových lavic. Také ztracená důvěra – a nové naděje bez víry?

A přece nová naděje z úst kardinála Vlka: jsme na jedné lodi, uchopme se vesel nároků (proti radám Henryho Burtona a Lesitského čl. 11) na navrácení církevního majetku. Následky: církevní loď naplněná křivdami doplněná restitucí je nad hranici ponoru a tak vyzveme svaté na pomoc (ET-KJ v článku 10. ledna 2018 p. Duka: tato doba právě nastala).

Nedostatkem víry je obava, v důvěře je požehnání! Naučme se v modlitbě prosit (ne chtít) a Bůh potřebné dá! Naše žádostivost a netrpělivost vede ke hříchu. Rada Augustinova není dobrá (i když splnila záměr). Přinesla utrpení a mnoho prolité krve. To vám také připomněl p. T. Butta z Písma Iz 9,1-7. Možná, že opomněl upřesnit (nebo nechtěl) v přítomnosti p. Duky ukázat katolický středověk (ve kterém Římskokatolická církev zůstává) v pravém světle, když prosazuje svoje požadavky nátlakem (kalich z Týna, Mariánský sloup na Staroměstském náměstí). Všichni Boží bojovníci byli předěšeni (nad dílem) a rouchy krví zbrocenými.

To je málo světla k opatrnosti? Vlk se nezmění ani v rouše úlisnosti! Kalich je také znakem smíření. Naplňte jej tím nejlepším vínem z Božího požehnání, láskou Kristovou, buďte jedné mysli, ať je k Boží slávě. Pod novým znakem „CE!" cestou evangelia, opusťte vlastní písečky a postavte se s pokorou k svěřenému úkolu! Hlásejte a upevňujte Boží království!

Křesťané se oddělili od židovství pro logo Renfanovy hvězdy a opustili přikázanou cestu života - milostivá léta! To je Bohu odporné. Kristovo upozornění nám je v Jan 10,10. Všechno stvoření lká, protože je překrucováno všechno, co Bůh nařídil (i slovo Boží Iz 45,7 (ČEP) je překrouceno: Bůh ukončil odmlčení a poslal člověku rádce ve svém Synu Pánu Ježíši Kristu. Nasyť se manou k životu a uděláš ji žádostivou v důvěře přihlížejícím.

J. V. Gerhard

Misijní služba v Africe

Jmenuji se Petr Wieczorek a jsem kurátorem sboru ČCE v Šenově. Pracuji jako lékař na interním oddělení v Orlové. V měsíci říjnu roku 2014 jsem měl tu čest zúčastnit se spolu se dvěma zdravotníky a ředitelem české pobočky mezinárodní organizace OM - Operation mobilization - Pavlem Zoulem, krátkodobého měsíčního výjezdu se zdravotnickou pomocí do severních vesnic Ghany.

Měl jsem podporu svého primáře, který byl ochotný mě uvolnit na 1 měsíc z práce a zastoupit na endoskopické vyšetřovně v nemocnici v Orlové. Veliké materiální podpory se mi dostalo od farmaceutické firmy, která sponzorovala multivitamíny pro děti ve vesnicích v Africe.

Vše bylo mnohem lepší, než jsem čekal, přesto to bylo pro mne těžké. I když jsem měl po boku skvělého pastora a misionáře Pavla, který nás jako český tým vedl, vždy vše dobře zajistil a staral se o naše potřeby, modlil se za nás a vkládal ruce spolu s ostatními, když jsme trpěli nějakou nemocí nebo když jsme byli v nějaké zkoušce.

Skvělý byl také Daniel, jehož nadšení pro misii jsem obdivoval. Tolik energie, tolik zapálení; věřím, že si ho Pán ještě mocně použije.

Aška, vytrvalá modlitebnice a velká misionářka dětí.

Všichni byli skvělí, přesto jsem se často cítil sám. Chyběla mi moje manželka Monika, která je mému srdci nejblíže a které mohu říci všechno i nejniternější zážitky a trápení. Uvědomil jsem si, že bez její blízkosti se cítím hodně osamocený. Bojoval jsem v srdci s velkým zklamáním, že asi nikdy nebudu misionářem v Africe, což bylo mým velkým snem. Dlouhodobě je těžké nést odloučení, jinou mentalitu černochů, jazykovou barieru, kterou se mi podařilo překonat jen díky Pavlovi, který mi vše překládal.

Jen díky Boží milosti, kterou se ke mně sklonil, jsem mohl zažít zvláštní oslovení třetího dne výjezdu do vesnic na severu, kdy jsem nemohl s týmem do služby pro průjmovité onemocnění. Odpoledne, kdy mi bylo už trochu lépe, jsem se posadil pod mangovník blízko církve a přemýšlel. Přisedl si ke mně Emmanuel Oppong, pastor z vesnice Loloto. Byl velice trpělivý a mohl jsem mu sdělit skutečně všechno, co jsem prožíval. Viděl jsem v tom Boží milost a vedení. Vnímal jsem jako by si ke mně přisedl skutečný Immanuel (Ježíš), který mě chtěl povzbudit a dát mi další úkol. Probírali jsme situaci v naší církvi v České republice i v našem malém sboru, a tu jsem přijal nový úkol. Pán mi prostřednictvím Emmanuele řekl: Buduj církev a sbor tam, kde jsi, aby byla silná, zdravá a mohla vysílat další misionáře! Velice mě to povzbudilo a dalo novou sílu a vizi pro službu Pánu. Věděl jsem, že mi Pán dá sílu obstát v tomto úkolu a rovněž i v dokončení misie v Ghaně.

Každý den jsem se modlil, abych vydržel každý další den služby. Nemocných a potřebných bylo mnoho a nás konzultujících zdravotníků bylo jen pár. První týden to bylo přiměřené, protože pomáhalo asi 5 mediků z Kumasi, kteří přijeli jen na první týden. Přesto si jejich pomoci a zájmu o lidi na severu země, kteří žijí v chudobě, velice vážím. Druhý týden byl s námi ještě lékař z křesťanské nemocnice v Kumasi, Joseph, což bylo rovněž velkou pomocí, protože jsme mohli být alespoň tři konzultující lékaři a velice schopný medik Daniel. Třetí týden jsme však už sloužili bez Josepha, který se musel vrátit do své nemocnice. Cítil jsem zodpovědnost, protože všechno zůstalo na nás třech zdravotnících z Česka. Pán však dal dalšího konzultanta Izaka, který rovněž velice schopně zastával službu konzultanta a tak jsme díky Pánu zvládli posloužit potřebným v dalších vesnicích.

Zkušenost, kterou jsem prožil, byla tato. Pro pomoc potřebným v takovýchto oblastech je třeba poměrně velký tým spolupracovníků, kteří se vzájemně podporují a na každý den hledají sílu od Pána, aby mohli obstát. To se dělo, a jen díky Pánu jsme mohli na severu Ghany posloužit.

Svou službu jsem viděl hlavně ve vyšetřování a konzultování zdravotního stavu místních, kteří přišli se nechat prohlédnout a probrat své zdravotní problémy. Obvykle přišli i s dětmi, takže jsme vyšetřovali celou rodinu. Chtělo to jen si na to zvyknout a počítat s tím. Já mám děti rád, proto to bylo spíše zpestření. Děti byly častokrát více nemocné než dospělí. Mnoho dětí mělo malárii, kterou jsme mohli diagnostikovat jednoduchým testem z kapky krve. Celá misie ve vesnicích byla velice dobře zorganizována. Po ranním ztišení a modlitbách týmu jsme buď posnídali, nebo rovnou vyjeli ze základny do okolních vesnic. Základna byla ve sboru Loloto, druhý týden byla základna u misionáře Emmanuele v Yagabe. Nejdříve jsme se museli u místního stařešiny zeptat, jestli nám dá svolení, abychom ve vesnici mohli posloužit. Následovala příprava vyšetřovacích konzultačních míst, sesterských míst, laboratoře a farmacie.

Vyšetřovny byly většinou v centru vesnice ve stínu stromů, nebo v místních zdravotnických střediscích.

Zdravotnickou službu předcházela evangelizace s výzvou. Všechno bylo podrobně zdokumentováno. Místní, kteří se přihlásili na výzvu, že se chtějí odevzdat Pánu Ježíši, se modlili s týmem. Každý, kdo pak přišel na zdravotnickou konzultaci, dostal číslo a posadil se do řady a čekal. Po sepsání základních iniciál, váhy, věku, změření TK, čekal s kartou na konzultaci u lékaře nebo medika. Lékař za pomoci překladatelů, kteří tlumočili z angličtiny do místního jazyka, odebral anamnézu, vyšetřil pacienta, zapsal vše do karty a odeslal pacienta buď přímo do farmacie k vydání předepsaných léků, nebo do laboratoře, kde se prováděl test na malárii, vyšetření moči a glykemie. Vše probíhalo organizovaně a vše bylo dokumentováno v kartě nemocného. Vážnější případy byly označeny a věnovala se jim zvláštní péče.

Kromě služby konzultační jsem s ostatními zdravotníky dělal osvětu. Zaměřil jsem se na prevenci malárie a průjmová onemocnění. Jen Daniel a Pavel, kteří byli schopni plynule mluvit v angličtině, měli program a kázání v církvi i při ranním ztišení.

Pozitivně hodnotím dobrou spolupráci týmu; bylo v tom vidět jednotu Božího Ducha a lásku jednoho k druhému. Ranní ztišení byla velice důležitá, aby člověk dostal sílu a lásku pro celý den. Někdy v posledním týdnu byla ranní ztišení zkrácena pro nedostatek času a netrpělivé lidi, kteří již čekali na ošetření.

Touto misijní zkušeností mně Pán učil trpělivě a vytrvale sloužit bližním, i těm nejchudším. Naučil jsem se více každý den spoléhat na jeho pomoc, protože z vlastní moci bych tu službu nezvládl. Také jsem se naučil, jak jednoduchým způsobem předat evangelium. Učili jsme se vzájemně spolupracovat a pomáhat si a modlit se jeden za druhého.

Zdravotnickou pomoc vidím jako jeden z možných nástrojů služby, kterou jsme mohli místním chudým lidem nabídnout a tím pomoci řešit něco, s čím mají problém. Proto přišlo tolik lidí a proto byli ochotni čekat třeba celý den na lékařské vyšetření. Velice dobré bylo to, že před vyšetřováním předcházela evangelizace a výzva k přijetí Ježíše. Škoda, že během čekání na vyšetření neprobíhala další pastorace s místními pro nedostatek překladatelů. Bylo dost času, který prožili místní jen pouhým čekáním. Rovněž jsme přemýšleli, jak zefektivnit zdravotnickou pomoc, aby se dostalo hlavně na vážněji nemocné. Téměř každý, kdo přišel, včetně dětí, měl nějaké zdravotní problémy, ne jen krátkodobé, ale i dlouhodobé.

Další příhoda, která mně zasáhla, souvisela s chlapcem ve vesnici Loloto - Eliášem, který měl ochrnuté dolní končetiny a byl odkázán na svou sestru, která ho vozila na invalidním vozíku. Před pěti lety ochrnul zřejmě po dětské mozkové obrně a od té doby není schopný se sám pohybovat. Jeho rodiče ho tenkrát před lety vzali z nemocnice a přivedli za šamanem, který s ním dělal nějaké své rituály.

Když jsme se s tímto chlapcem blíže seznámili, chtěli jsme mu pomoci, modlili jsme se spolu s místním pastorem za jeho uzdravení a osvobození od jakýchkoli duchovních vlivů, kterým na něj působil tenkrát šaman. I přesto, že jsme neviděli hned výsledek a chlapec nevyskočil zdráv, věřím, že ho Pán zachránil pro věčný život a bude-li chtít, uzdraví i jeho tělo. Poslední den našeho pobytu v Loloto nám chlapec ukázal velkou proleženinu na hýždích, kterou měl od tvrdého dřevěného prkénka, které nahrazovalo zničenou sedačku starého invalidního vozíku.

Z takové proleženiny, pokud by dostal sepsi, mohl by i zemřít. S pomocí Pána jsme proleženinu ošetřili a doporučili další léčení v místním zdravotním středisku. Tým se mu poskládal na nový invalidní vozík, který mu byl koupen v nejbližším městě Tamale a dovezen místním člověkem. Pán nám ukázal, že i přes tohoto mladého chlapce chce působit ve vesnici Loloto. Mimochodem je tam velice požehnaný pastor Emmanuel, kterého jsem již zmiňoval.

Misijní výjezd v Africe byl pro mě jedinečnou zkušeností, protože mi Pán ukázal, kde je moje místo a dal mi úkol. Osobně jsem toužil být misionářem v daleké Africe. Zjistil jsem však, že na to nemám a že moje místo je v České republice. V zemi, kde rozumím jejím obyvatelům, mám zázemí rodinné, manželku, děti, které velmi potřebuji, aby byli se mnou. Netvrdím, že další misijní cesty odmítám, ale v Africe jsem poznal, že moje místo je zde.

Misijní práce v Ghaně dál pokračuje přes OM, za kterou je zodpovědný ředitel Chris Insaidoo.

Bližší informace najdete na webových stránkách www.cz.om.org

Rád se zapojím do misie v okolí našeho sboru v Šenově. Rád budu prezentovat své zkušenosti z Ghany v dalších sborech, nejen v naší církvi. Rád budu předávat zkušenosti dalším mladým zdravotníkům, kteří by chtěli vyjet do Afriky. Na konferenci křesťanských zdravotníků chci představit misijní projekt zdravotnické pomoci v Ghaně.

Ke všem, kteří budou číst tyto řádky, mám naléhavou prosbu: Modlete se za misijní dílo v Ghaně.

Pokud vás Pán Bůh povede k finanční podpoře misijní činnosti na severu Ghany, kde je i početná komunita muslimů, kteří potřebují poznat Boží milost prostřednictvím evangelia Pána Ježíše, máte příležitost.

Své dary můžete posílat na číslo účtu České pobočky OM operace mobilizace s variabilním symbolem pro zdravotní pomoc Ghaně 2700344081/2010, Fio banka, variabilní symbol 88 55.

Pokud byste mne chtěli kontaktovat, můžete na tel. 773219389 nebo e-mailem:

wieczorek.petr@seznam.cz

Obracím se na vás s následující prosbou: *„V každý čas se v Duchu svatém modlete a proste, bděte na modlitbách a vytrvale se přimlouvejte za všechny bratry (i sestry) i za mne, aby mi bylo dáno pravé slovo, kdykoli promluvím.“* Ef 6,18.

„Hle, nyní je čas příhodný, nyní je den spásy!“ 2 K 6,2.

Poslal:

Stanislav Kaczmarczyk

Program pietního shromáždění

v chrámu sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí

21. června 2018 od 17 h

Úvodní slovo - předseda Kostnické jednoty

Varhanní koncert - prof. Bohumír Rabas

B. M. Černohorský - Toccata
český anonym 18. stol. - Fuga D dur
J. S. Bach - Jesu bleibt meine Freude
A. Vivaldi - Koncert a moll (Allegro, Largo, Allegro)
C. Franck - Piéce héroique
L. Vierne - Carillon de Westminster

Projevy hostů

Nepřízeň osudu

Název článku je jen ilustrativní, neboť na osud nevěřím. Přesto však vím, že se v životě vyskytují situace, kdy lidově řečeno "čert kálí na jednu hromadu". Znáte to, přijdete o práci a zrovna se rozbije auto, pračka, musíte doplatit elektriku, píchnete kolo dokonce i u bicyklu a do toho všeho máte objednaný nový gauč. Prostě katastrofa. Ale je tomu skutečně tak?

Má matka středoškolská profesorka si o prázdninách užívá. Co na tom, že ve chlívku spadl strop na uhlí a ve stejnou dobu zmizel signál digitální ČT do neznáma. Když je člověk v pohodě, tak zlo tolik nevnímá, zato v krizi je na něj nějak zvlášť citlivější.

Boží Slovo říká: "Mějte z toho jen radost, moji bratří, když na vás přicházejí rozličné zkoušky." (Jk 1,2)

No, abych pravdu řekl, jedinou radost v problémech mohu mít z toho, že Bůh přislíbil, že nebudou trvat věčně a že to někdy skončí. Kladu si však otázku: "Je skutečným problémem to, co prožívám?"

Jedna starší sestra z kostela mi vyprávěla, jak v dětství jedla k večeři jen nadrobený chlebíček politý olejem a když chtěla koláče, musela k sedlákovi na brigádu. Měla to docela těžké. Ostatně téměř každý má nějaké své životní trauma a to jsme ve střední Evropě.

Nakonec jsem tedy nepodlehl depresi a prostě jen čekal na zlepšení situace. Auto již jezdí, práce se rýsuje, za kolo jsem se pomodlil a v pračce stačilo vyčistit filtr.

Uvědomil jsem si, že na okolnostech moc nezáleží, člověk by měl hlavně zachovat víru, ať se děje cokoli.

Ostatně, bez Božího požehnání, marné všechno namáhání. Proto radím, jste-li v krizi, nedělejte nic!

Krize je období, které nutí lidi k aktivitě. Jenže pouze lidskou snahou se většinou ničeho kloudného nedosáhne. Smysl má tedy jedině úsilí ve smyslu modlitebním nebo prohloubení domácího studia Bible. "Blaze muži, který snáší zkoušku, neboť až se osvědčí, dostane korunu života, kterou Pán zaslíbil těm, kdo ho milují." (Jk 1,12)

Ivo Kraus

Bázlivý

Kdybych se měl přiznat, čeho jsem se v dětství nejvíc bál, musel bych dlouho přemýšlet, jestli to byla noční cesta po domě, která vedla dlouhou tmavou chodbou, kde nesvítilo žádné světlo, nebo strašidelný dědek Jeduděs v podání mých povedených strýců, či duševně chorá sousedka se sekerou v ruce, v záchvatu vzteku bušící do dveří našeho bytu, která se vždy dostavila nečekaně jako anděl posledního soudu, aby s námi zúčtovala a mně se zdálo, že její horečnaté nemocné oči za mnou slídí po všech koutech v domě. Podobně jsem se bál jít večer kolem opuštěného židovského hřbitova, kam nechodili žádní lidé, rovy zarůstaly vysokou travou, náhrobky s hebrejskými písmeny se klátily mezi stromy jak rozviklané zuby, a já se plížil úzkou uličkou mezi Pavlíkovou zahradou a opryskanou hřbitovní zdí se zatajeným dechem, neboť jsem měl pocit, že za tím vysokým tarasem číhají židovští nebožtíci s vaječnými skořápkami na očích, aby na mne vyjukli.

Epikuros napsal, že lidé se obávají čtyř věcí – nejprve dlouhého a nesnesitelného utrpení, za druhé nenaplněného života, v němž nedosáhnou vysněného štěstí, za třetí bohů a za čtvrté bolestné smrti. Můj dětský strach v sobě obsahoval všechny předsudky, na které řecký filosof ze Samu vynašel „čtvero léků“: Za prvé - utrpení nemůže být velké a zároveň trvat dlouho. Trvá-li dlouho, pak nemůže být velké a je tedy snesitelné. Za druhé - život sám o sobě je vlastně štěstí. Jsem živý? Tedy musím být šťastný. Za třetí - bohů se není třeba obávat, je přece jasné, že se o lidi příliš nestarají, a co se smrti týče, ta se nás vůbec nedotkne, dokud žijeme, smrt není, a když přijde, člověk už je pryč. Komu se tahle filosofie nezdá, měl by si uvědomit, že Epikuros ji přednášel pro ateisty před více než dvěma tisíci lety, kdyby se dnes v kterémkoliv městě projel v dopravní špičce hromadným dopravním prostředkem, kdyby absolvoval předvolební mítinky politických stran, kdyby prožil jeden den výuky mezi žáky základní školy nebo seděl celé dopoledne v čekárně některého zdravotnického zařízení, asi by do svého filosofického konceptu zapracoval i jiné, mnohem vážnější důvody k oprávněnému strachu.

Bible ale vidí bázeň úplně jinak než strach, popisuje ji v 34. žalmu jako snahu vyhýbat se zlu a konat dobro, střežit před zlobou jazyk a rty před záludnými řečmi, vyhledávat pokoj a za každou cenu o něj usilovat. Mezi lidským strachem a bázní zeje propastný rozdíl, strachovat se večer na cestě kolem hřbitova je něco úplně jiného než žít v bázni, na bázeň musí být člověk opravdový hrdina – ruku na srdce – kdo z nás v sobě zažívá skutečnou jistotu poznané pravdy, od níž v případě potřeby nikdy neustoupí? Kdo vlastní pevný charakter bez zakolísání a dobré srdce plné ušlechtilých vlastností? V poznání důležité bázně a zbytečného strachu je náš život od samého narození zázračný a přitom ničím nezasloužený dar. Teď už to vím. Jenom si nejsem jistý, zda mě z toho jímá obyčejný strach anebo opravdová bázeň, přátelé pokojných vztahů.

Jan Schwarz
(z knihy Tajemné dveře do domu Bible,
vydalo Beta books, nakladatelství Alfa r. 2010)

100 let Českobratrské církve evangelické

Českobratrská církev evangelická letos oslaví 100. narozeniny. Motto slavnostního roku 2018 zní „Radujme se vždy společně“. Stejný název má i česká píseň z 15. století, která je považována za nejstarší bratrskou duchovní píseň. Hlavní celocírkevní slavnost se uskuteční 28. – 30. září 2018 v Pardubicích společně se Sjezdem mládeže. Lidé se mohou těšit na tři dny programu v Ideonu i dalších menších prostorách, v sobotu navíc přibude i program na Pernštýnském náměstí. Pardubice zaplní koncerty, divadlo, přednášky, diskuse, výstava, filmové promítání, bojovka po městě i program pro děti. Na 16. prosince 2018 je v Obecním domě v Praze naplánován slavnostní večer. Kromě toho je připravena řada dalších drobných akcí, publikací, výstav a dalších překvapení.

Bližší informace na www.e-cirkev.cz

Aktualita: 34. synod Českobratrské církve evangelické...

Dokončení ze str. 1.

život a službu nejméně 50000 Kč (v součtu vybraných sbírek pro potřeby sboru, vybraných tuzemských darů a vybraného saláru).

3. Schopnost staršovstva pravidelně se scházet v usnášeníschopném počtu.

4. Schopnost vytvořit dostatečnou poptávku po práci kazatele a schopnost aktivně hledat nového kazatele tak, aby administrace sboru netrvala více než 10 let.

5. Schopnost pravidelně konat přiměřenou misijní, diakonickou či pastorační aktivitu pro okolí sboru.

6. Schopnost zvládnout samostatně příslušnou správní agendu (vč. správy nemovitostí).

K aktuální situaci přijal synod následující usnesení:

„Českobratrská církev evangelická je spjata se společností, ve které žije. Proto nesmíme připustit, aby někdo o své vlastní vůli například určoval, co smí herci hrát, nebo na co se smí diváci dívat, jak se stalo při divadelním představení Naše násilí a vaše násilí v Brně 26. 5. 2018. Nejde nám o interpretaci divadelní hry. Odmítáme však, aby skupiny spojené s fašismem či neonacismem používaly křesťanské hodnoty jako zástěrku pro své jednání.

V následování Krista se potkávají lidé všech ras a národů, sociálního a ekonomického postavení. Proto odmítáme, aby lidé, kteří šíří nenávist a brání svobodě, mluvili jménem křesťanů.“

Poslanci synodu se sejdou v příštím roce ve dnech 16.-18. května 2019 na 1. zasedání 35. synodu Českobratrské církve evangelické.

(hb)

PhDr. Miloslav Košťál (1925–2018)

Do Boží slávy byl 23. května 2018 povolán kazatel Církve bratrské PhDr. Miloslav Košťál. Ukončil pokojně svůj téměř 93 let dlouhý a plodný život v novoměstském domově Oáza v péči své manželky Hany, personálu zařízení a v posledních dnech také s pomocí domácího hospice v Červeném Kostelci.

Miloslav Košťál původně vystudoval historii a archivářství na Karlově univerzitě. V období své práce v děčínském archivu prožil pod vlivem několika svědectví o spáse v Ježíši Kristu hluboké obrácení. Po několika letech uslyšel z Boží strany povolání ke zvěstování evangelia a byl přijat do kazatelské služby v Církvi bratrské.

Sloužil nejdříve sborům v Náchodě, později v Praze 1 – Soukenické. Po odchodu do důchodu se Košťálovi přestěhovali do Nového Města nad Metují, kde byla původně kazatelská stanice náchodského sboru. Zde se bratr Košťál s manželkou zapojil do služby a se svým výrazným evangelizačním a pastoračním obdarováním přispěl k založení nového samostatného sboru a následně i ke stavbě nové modlitebny.

Výrazným obdarováním manželů Košťálových bylo navazování osobních vztahů a láskyplné pastýřské vedení a posilování lidí ve víře. Kazatel Košťál působil řadu let také jako člen Rady Církve bratrské a působil v evangelizačním odboru. Byl činný také literárně a uplatnil svou historickou erudici při zkoumání života Jana Balcara a Aloise Adlofa.

Manželé Hana a Miloslav Košťálovi

Rozloučení s kazatelem Miloslavem Košťálem proběhlo v náchodské modlitebně 1. června 2018. Několik stovek lidí se setkalo, aby si vděčně připomnělo život milovaného bratra a také se povzbudilo Slovem života, které zesnulý zvěstoval s hlubokou duchovní vroucností. Pohřební rozloučení bylo slavností, při které církev propouštěla jednoho ze svých výrazných pastýřů do nebeského domova. K odkazu Dr. Košťála se ještě vrátíme v některém z dalších čísel.

Pavel Černý

V srbském Novém Sadu se konalo valné shromáždění Konference evropských církví

Nejvyšší orgán Konference evropských církví (KEK) – valné shromáždění – začalo 31. května v Novém Sadu v Srbsku. Na valné shromáždění vysílají své delegáty všechny členské církve KEKu, kterých je v současnosti na 120 a pocházejí z celé Evropy, jak z EU, tak mimo ni. V KEKu jsou zastoupeny kromě Římskokatolické církve všechny hlavní konfesní proudy – pravoslavní, luteráni, reformovaní, anglikáni, metodisté, baptisté, starokatolíci i letniční. Římskokatolická církev spolupracuje s KEKem prostřednictvím své Rady evropských biskupských konferencí.

Generální sekretář KEKu, finský pravoslavný kněz Heikki Huttunen, očekával od nadcházejícího valného shromáždění nový ekumenický impulz. „Být ekumenický dnes na mnoha místech není v módě“, prohlásil před začátkem setkání. Valné shromáždění tak podle jeho slov musí hledat cesty k tomu, „aby byl kladen větší důraz na křesťanskou jednotu a společné svědectví.“

Církve v Evropě jsou podle Huttunena někdy příliš zahleděné samy do sebe a budují si svůj vlastní konfesní profil, namísto toho, aby hledaly možnosti spolupráce napříč konfesními hranicemi

.

„Budete mými svědky“

Valné shromáždění KEKu si jako své motto dalo biblický výrok: „Budete mými svědky.“ Volba tohoto motta souvisí se změnou situace církví v Evropě, vysvětluje Huttunen. Církve, které dříve měly většinový charakter, se stále častěji ve společnosti dostávají do pozice minority. Do Evropy přichází řada migrantů, kteří si přinášejí vlastní vyznání nebo vlastní náboženství, jako je islám. „V této situaci je role křesťanského svědectví mimořádně důležitá,“ uzavírá Huttunen. Toto svědectví se netýká jen spolužití různých konfesí a náboženství, ale musí se dotknout i role církví vůči státu a vůči společnosti jako celku.

Valné shromáždění má v úmyslu přijmout dokument, zabývající se budoucností Evropy. Přitom musí být podle Huttunena zohledněny všechny evropské regiony – východní Evropa má například s migrací jinou zkušenost než západní Evropa, a prožívá ji především jako proces odlivu schopných sil směrem na západ. Jižní Evropa zase byla více než sever zasažena nedávnou ekonomickou krizí. Všechny tyto otázky se musí promítnout do úvah o postavení církví a křesťanského svědectví v Evropské společnosti.

Valné shromáždění se konalo od 31. května do 6. června. Z českých církví jsou v KEKu zastoupeny: Církev československá husitská, Českobratrská církev evangelická, Starokatolická církev v ČR, Pravoslavná církev v Českých zemích a na Slovensku, Slezská církev evangelická augsburského vyznání a Evangelická církev metodistická.

Ekumenickou radu církví v ČR na valném shromáždění reprezentuje její generální sekretář Petr Jan Vinš.

Více informací:

ThDr. Petr Jan Vinš
generální sekretář
erc@ekumenickarada.cz
tel. 734 641 687

„Já nestojím proti náboženství, nýbrž proti náboženství zvrhlému, které potřebuje politiky, aby jej hájili.“

Tomáš Garrique Masaryk

Inzerce

Bydlení na Dobříši - k dlouhodobému pronájmu nabízíme od 1. 10. 2018 vilku (byt 5+1) se zahradou. Nabídka platí předně zájemcům o aktivní členství v místním sboru ČCE. Tel.: 603 578 108, e-mail: sammyhej@gmail.com.

č. 4

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

19/2018

20. června 2018 ✦ ročník 103 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde
11. července 2018

Z obsahu

* *Ne a ano*
* *Pohádka o rozsévači a radosti*

Poselství ke 4. neděli po sv. Trojici

Buď jméno Boží požehnáno
Da 2,20

"Požehnáno buď jméno Boží od věků až na věky. Jeho moudrost i bohatýrská síla..." (Da 2,20). Těmito slovy prorok Daniel velebí Boha poté, co mu Hospodin zjevil sen babylónského krále Nebúkadnesara. A nejen to, Bůh mu dal poznat také výklad onoho tajemného snu. A i když výklad předznamenával pád Babylónu a nebyl vůči vývoji v této zemi vůbec příznivý, král Nebúkadnesar Danielův dar vykládat sny vysoce ocenil. Prorok Daniel tak zachránil životy svým třem přátelům: Chananjášovi, Míšaelovi a Azarjášovi.

Jaké je ale ono Boží jméno, které Daniel velebí? Známe ho? Zásadní je v tomto směru text knihy Exodus 3,14: " Bůh řekl Mojžíšovi: Jsem který jsem." Hebrejsky Ehje ašer ehje, z něhož vznikla zkratka JHVH. Židé toto Boží jméno nahlas nevyslovovali - až na pár výjimečných případů. V textech ho v průběhu čtení nahrazovali slovem Adonaj, tedy Pán. U nás se již od příchodu věrozvěstů Konstantina a Metoděje zkratka JHVH překládá pojmem Hospodin. Daniel tedy může velebit přímo Boží jméno, svaté jméno, které vyjadřujeme tetragramatonem JHVH. Ale mnohem spíše se jedná o otevřenou oslavu Boha jako Stvořitele a Pána, Vládce nad životem i smrtí. Nasvědčuje tomu pokračování Danielových slov ve verši 23: "Tobě, Bože otců mých, chci vzdávat čest a chválu..." Daniel jako svědek Božích zaslíbení a prorok chce vyzpívat chvalozpěv na Boží velikost, krásu, nekonečnost, moudrost a prozřetelnost.

Celý příběh má ale ještě další rozměr. Možná jste to už sami zažili. Modlíte se, chválíte Boha, oslavujete jeho velikost a vnitřně vás to pozvedne kamsi vysoko, do "světla a přítomnosti Božího majestátu". Najednou prožíváte jakési vytržení a stav duchovního naplnění až po okraj.

Bůh a jeho jméno jsou svaté. Když k Nejvyššímu voláme a žádáme, aby bylo jeho jméno požehnáno, ve skutečnosti prosíme, aby bylo požehnáno také v nás. My jsme nádoby, které se potřebují posvětit, Bůh to nepotřebuje. A tak skrze oslavu Boha a jeho jména sami vstupujeme do Boží blízkosti.

Juraj Jordán Dovala
brněnský biskup
Církve československé husitské

Juraj Jordán Dovala (1974) – brněnský biskup Církve čs. husitské, spisovatel a písničkář. Působí v Hodoníně, kde má farnost, a v Brně. Vyšlo mu několik knih, např. Pozvání do ticha, Pankáč v kostele, Chrám uprostřed tržiště. Je ženatý a má čtyři děti.

Na Krakovci se pravidelně konají 5. července bohoslužby

Mistr Jan Hus Pražanům

Na hradě Krakovci v srpnu až září 1414
Postupně listy mistra Jana Husa Pražanům dostávají podobu spíše kázání a duchovního povzbuzení, které je překvapivě stejně živé a potřebné i dnes. V polovině července roku 1414 Hus přichází na hrad Krakovec, kde mu nabídl pohostinství přední důvěrník krále Václava, pan Jindřich Lefl z Lažan. Odtamtud posílá svým věrným v Praze další list. Je to poslední Husův list Pražanům z vyhnanství před odchodem do Kostnice.

Milost a pokoj od Pána našeho Ježíše Krista buď s vámi. Amen.

Tyto věci praví Pán Bůh v kapitole 6. svatého Jeremiáše ve v. 16.: Zastavte se na cestách a vyhlížejte, ptejte se na stezky věčnosti. Kde je ta dobrá cesta ? Vydejte se po ní a vaše duše naleznou klid.
Zastavte se na cestách Božích, jenž jsou pokora velká Pána Ježíše Krista, milosrdenství, trpělivost, život pracovitý, nesnadný a bolestný a to až do jeho hrozné smrti, neboť on sám milý Spasitel dí: učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorného srdce. A na jiném místě dí: Dal jsem vám příklad, abyste i vy jednali, jako jsem jednal já. A Pán Ježíš byl poslušen svého Otce milého až do smrti. I my hříšní máme činiti totéž.
Zastavte se na cestách, ptejte se usilovně na tu, která vede od věčné smrti k životu věčnému a ode vší bídy k věčné radosti. A ta cesta je Evangelium Pána všemohoucího a epištoly apoštolské, Starý zákon a také životy svatých, jenž jsou zaznamenány v zákoně Božím, kteří svítí svými životy jako slunce a měsíc a jiné hvězdy. Proto nejmilejší bratři a sestry v Pánu Bohu milé, prosím vás, pro učení syna Božího, abyste rádi chodili na kázání, chodíce pilně poslouchali, poslouchajíce porozuměli, porozumějíce zachovali, zachovávajíce poznali svého nejmilejšího Spasitele, neboť poznati Boha je svrchovaná spravedlnost, poznajíce, abyste jeho milovali celým svým srdcem a celou svou vůlí a svého bližního jako sebe samého a milujíce jeho, s ním se radovali bez konce. Amen. Neboť na těch dvou přikázáních spočívá celý Zákon, Starý i Nový.
Zastavte se na cestě a naslouchejte, abyste pokání hodné činili, neboť tudy se vám přiblíží království nebeské. Neb pokání pravé je zdraví duše, navrácení ctností, o tom dosvědčuje svatý Bernard: O pokání, zdraví duše, navrácení ctností, rozptýlení hříchů, brána nebes, cesta spravedlivých, nasycení blahoslavených! Přešťastný člověk, který pokání svaté miluje a až do konce života svého ostříhá! Zastavte se na cestě Boží, bratři moji milí, ustavičně rostouce v životě svatém a nepřestávejte dobře činiti, nebo časem svým budete žíti v nebesích bez přestání. Amen.

Připravil:
Jan Trnka

Když jsem Písmu srozuměl

Pokaždé, když se přiblíží státní svátky 5. a 6. července obdivuji opravdovost, vize a statečnost slovanských věrozvěstů Konstantina (Cyrila), Metoděje a mistra Jana Husa a uvědomuji si jakým přínosem tito mužové byli pro náš národ a jaký neobyčejný vliv může mít jednotlivý člověk.

Když Jan Hus přišel, sotva dvacetiletý, r. 1390 do Prahy, na jeho vysokém učení se setkává s významnými projevy rašícího vědomí české národnosti. Určitě netušil, jak on sám bude vtažen do zápasu reformního hnutí usilujícího o obnovu církve návratem k apoštolskému poselství a k činorodé naději v Boží království, Kristem zaslíbené. Toto vtažení, tento životní zvrat vyjádřil sám Hus slovy: *"když jsem Písmu srozuměl"*. Cesta za pravou Kristovou církví vede u něho přes " srozumění, porozumění Písmu", k zápasu o právo Božího zákona rozhodovat o životě pro jeho věrnost Ježíši Kristu.

V březnu 1402 vstoupil Hus poprvé na kazatelnu Betlémské kaple a zde vyzrál k svému dějinnému významu. Rok od roku jsou jeho myšlenky odvážnější a ukazují s rostoucím nasazením celé kazatelovy osobnosti, co je třeba odstranit, aby se poslušnost evangeliu mohla v životě plně uplatnit, až konečně požadoval všeobecnou reformaci církve v nejširších souvislostech. Na podzim r. 1412 musel opustit Prahu pro

Dokončení na str. 2

Aktualita: Návštěva na dvakačovické evangelické faře

Dvakačovickou evangelickou faru navštívil Daniel Herman, někdejší ministr kultury. Mluvil o své cestě ke kněžství a o uvolnění z duchovních povinností, jelikož dospěl k rozhodnutí angažovat se a pracovat ve veřejném životě a v politice. Za komunistického režimu kvůli buržoaznímu původu předků zažil ponižování a vystřídal různé dělnické profese. To ho ale nezlomilo, naopak. Je bezpochyby slušný člověk a s vysokou morálkou, ale pevných zásad, z nichž neustupuje. Mít čisté svědomí je pro něj na prvním místě. Neustoupil ani před přímým vyhrožováním a zastrašováním ze strany prezidenta Miloše Zemana. Proto se i jako ministr kultury setkal s dalajlámou. Zastává také pevný postoj k „sudetským" Němcům. Vždycky hledal cesty smíru, dialogu a vyrovnání se s minulostí. V tom byli a jsou pro něj vzorem holocaust přeživší členové jeho rodiny. Jako poslanec i jako ministr několikrát rázně odmítl úplatek, přičemž riskoval pomstychtivou reakci. Prosadil řadu projektů: např. obnovu a revitalizaci zámeckého parku ve Slatiňanech, rekonstrukci Národního muzea v Praze, či přestavbu budovy Státní opery. Jeho celoživotním krédem je dodržování desatera. Pokud by tuto normu dodržoval každý, bylo by na zemi a mezi lidmi lépe. Pro každodenní život doporučuje: nenadávat a nekritizovat druhé, ale nejdříve začít dobrým příkladem správných postojů u sebe. Je hodně důležité o správných hodnotách mluvit, debatovat, a tím přesvědčovat své okolí. Beseda v Dvakačovicích s hojnou účastí a následnou diskusí toho byla dobrým příkladem. Daniel Herman se věnuje cestování po Izraeli. Zabývá se hodně hledáním rodinných židovských kořenů. Připomněl také nutnost trvat na poučení z hrůz holocaustu a apeloval na nutnost nedávat rovnítko mezi politickou a národnostní příslušnost.

Napsala: RNDr. Jarmila Šavlíková, CSc.

Z církví doma i ve světě

Bulharsko: návrh zákona o náboženstvích

„Katolická církev v Bulharsku je hluboce znepokojena návrhem zákona o náboženstvích, který by postavil katolickou komunitu do velmi obtížné situace," řekl agentuře SIR Christo Proykov, apoštolský exarcha a předseda konference bulharských biskupů. Novela předložená koncem května by státu umožňovala financovat ta náboženství, jejichž vyznavači tvoří více než 1 % obyvatelstva, ve výši přibližně 5 EUR na jednoho věřícího.

Financování ze zahraničí má být pro všechna náboženství zakázáno, pokud nebylo předem schváleno Úřadem pro náboženské záležitosti. „To vylučuje náboženství, která jsou v Bulharsku přítomná po staletí," řekl Mons. Proykov, protože „finance od státu bude dostávat jenom pravoslavná církev a muslimové". A „jelikož dary ze zahraničí jsou omezené, katolíky to velmi silně postihne," dodal.

Podle posledního sčítání lidu 60 % procent věřících v Bulharsku jsou pravoslavní, 8 % muslimové, zatímco katolíci tvoří asi 0,66 % populace a protestanti 0,87 %. „Stát vždy usiloval o toleranci náboženských menšin tím, že podporoval vzájemný respekt a dialog, ale tato tolerance bude silně ohrožena, nebude-li návrh zákona změněn," prohlásil předseda bulharské biskupské konference.

Agensir.it

Papež se před šéfy velkých firem přimlouval za čistší energii. Ve Vatikánu se sešli poprvé

Papež František v sobotu 9. června na konferenci ve Vatikánu apeloval na zástupce velkých energetických a ropných společností, aby věnovali víc úsilí přechodu na čistší zdroje energie. Informovala o tom agentura Reuters. Hlava Římskokatolické církve varovala, že globální změna klimatu představuje pro lidstvo výzvu "epochálních rozměrů" a že je třeba jí čelit snižováním spotřeby fosilních paliv.

Přibližně padesátka těchto průmyslníků se vůbec poprvé sjela do Vatikánu, a to na sympozium pořádané Papežskou akademií věd a vatikánským Úřadem pro integrální lidský rozvoj na téma přechodu k novým energetickým zdrojům a péče o společný dům

"Civilizace potřebuje energii, ale spotřeba energie nesmí civilizaci zničit," řekl papež šéfům firem jako je ExxonMobil, BP, Royal Dutch Shell, Equinor či Pemex. "Náš zájem zajistit energii všem nesmí vést k nezamýšleným důsledkům v podobě extrémních klimatických změn kvůli katastrofickému zvyšování globálních teplot, drsnějšího životního prostředí a vyšší míry chudoby," dodal.

Papež v této souvislosti zdůraznil nezbytnost dlouhodobé globální strategie a spolupráce všech lidí dobré vůle. Za žádoucí označil Pařížskou dohodu o klimatu z roku 2015, která doporučuje snižování spotřeby fosilních paliv s cílem omezit růst globálního oteplování způsobeného škodlivými emisemi.

Papež František o nutnosti ochrany životního prostředí hovoří velmi často, v roce 2015 dokonce věnoval tomuto tématu celou svou druhou encykliku. V ní vyzval země světa, aby snižovaly množství skleníkových plynů v ovzduší.

www.christnet.eu

Největší americký sbor má roční rozpočet 90 milionů dolarů

Lakewood Church v Houstonu, kde je pastorem Joel Osteen, má roční rozpočet kolem 90 milionů dolarů. Jejich finanční výkaz za poslední fiskální rok ukazuje, jak s nimi nakládali.

Během fiskálního roku megasbor vynaložil 31,7 milionu dolarů na své týdenní bohoslužby a programy. 6,7 milionu dolarů bylo vynaloženo na Night of Hope a 25,1 milionu dolarů na televizní vysílaní. Night of Hope jsou jednodenní evangelizační akce na různých stadiónech po USA a Kanadě, kde pastor Joel Osteen káže své poselství. Za administrativní výdaje sbor vynaložil 11,5 milionů dolarů a dalších 11,9 milionů dolarů na fundrising. Zbývajících 1,2 milionu dolarů bylo použito na misii.

Lakewood je největší sbor v Americe, který navštěvuje asi 50 000 lidí týdně. Shromáždění probíhají v hale, kde kdysi hrál basketbalový klub Houston Rockets NBA. Televizní vysílání sborových bohoslužeb sleduje přibližně 10 milionů diváků týdně. Na Facebooku a Twitteru má tento americký pastor 28 milionů sledujících. Osteen napsal 10 knih, z nichž se jenom v USA prodalo více než 8,5 milionu tištěných kopií.

Lakewood Church založil jeho otec John Osteen, který byl původně baptistickým kazatelem. Později sbor z denominace vystoupil a zůstal nezávislým.

Joel Osteen nemá žádné teologické vzdělání a své první kázání měl v roce 1999, šest dní před smrtí svého otce Johna. V té době se na bohoslužbách scházelo kolem 5000 lidí.

www.krestandnes.cz

Španělský premiér odmítl přísahat na Bibli a požádal o odstranění kříže

Nový španělský premiér Pedro Sánchez nastoupil na post po složení přísahy. BBC informuje, že odmítl přísahat na Bibli a požádal, aby na ceremonii nebyly žádné kříže.

Vůdce socialistů Sánchez je prvním ateistou v dějinách Španělska, který se stal premiérem. Během ceremonie složení přísahy v madridské královské rezidenci slíbil, že bude vykonávat své povinnosti podle svědomí a cti, zůstane loajální vůči králově a bude hájit ústavu jako základní zákon.

Šestačtyřicetiletý Pedro Sánchez vystřídal Mariana Rajoye, který musel odstoupit kvůli korupčnímu skandálu. Získal podporu šesti dalších španělských stran.

podle ČTK

Když jsem Písmu srozuměl

Dokončení ze str. 1

církevní klatbu, protože nebylo moci, která by se odvážila vzít v Praze Husa pod ochranu. Hus si toho byl plně vědom. Odvolal se proto k instanci, kterou kanonické právo neznalo, pro něho však byla jistotou neotřesitelnou. Své odvolání z 18. října 1412 určil výslovně Ježíši Kristu a zveřejnil je přibitím na vrata mostecké věže, kudy vedla cesta ke dvoru arcibiskupovu.

Závěr poměrně rozsáhlého odvolání zní:

"Já, Jan Hus z Husince, mistr svobodných umění a hotový bakalář svatého bohosloví na vysokém učení pražské university, kněz a kazatel, potvrzený při kapli zvané Betlémská, svěřuji toto své odvolání Ježíši Kristu, soudci nejspravedlivějšímu, který spolehlivě zná, obhajuje a soudí, činí zřejmou a odměňuje spravedlivou při každého člověka".

Hus pak pobýval na hradech přátelských pánů v Čechách. Zde také vznikla nejzralejší díla jeho spisovatelské činnosti psaná jak česky (např. Sbírka kázání – Postila), tak latinsky, (nejvýznamnější dílo – O církvi).

Těsně před odchodem do Kostnice kde, jak doufal, bude mít jedinečnou příležitost hájit Boží při otevřeně před zástupci všeho křesťanstva, si připravil pro obhajobu tři spisy: Řeč o míru, Řeč o víře a O postačitelnosti Kristova zákona.

Připomněli jsme si, že důvodem vtažení do reformního zápasu bylo ono: Když jsem Písmu srozuměl a tím nalézal a rozpoznával pro sebe Boží vůli a svoji činnost viděl jako úsilí o poslušnost Božího zákona. Mistr Jan Hus žil v době kdy církev měla opravdu co napravovat. Například – papež Bonifác VIII vydal r. 1301 bulu Unam Sanctum, kde definuje poslušnost věřících vůči papeži jako "pro každého tvora naprosto nepostradatelnou ke spáse". Jan Hus z Písma srozuměl, že víra v Boha nepřipouští ve stejném smyslu věřit v člověka (odmítnutí apoštolů přijmout takové pocty Skutky 10 a 14) a je zřejmé, říká Hus v Řeči o víře, že je třeba lid učit, aby věřil toliko v Boha a ne v blaženou Pannu, ani ve svaté, tím méně v papeže nebo v jiné preláty, poněvadž nejsou Bůh, ba ani v církev, poněvadž není Bohem, ale jen domem Božím... a dále podrobnější výklad.

Tušíme, že málokdo z koncilních delegátů takto a podobně srozuměli Písmu, aby mohli Husův pohled ocenit.

Myslím, že srozumět, porozumět Písmu a nalézat Boží vůli pro sebe je pro nás velmi důležité i v dnešní době. Tak jako pro mistra Jana z toho vyplynul konkrétní statečný životní postoj, může být i pro nás podobně inspirující.

Jan Trnka

Sto let v republice a ve sjednocené církvi

Naplnit tento časový úsek se jen tak někomu nepodaří. Se svými sto třemi lety by to zvládl dlouholetý přispěvatel Kostnických jisker farář Josef Veselý. Ten se však narodil příliš brzy, takže se letošních jubileí nedočkal. Sto let není běžná míra života jednotlivce. Je to míra pro generace. V našem rodu se jich do tohoto časového úseku vešlo pět.

Dědeček se na Československou republiku připravoval ještě v Rakousku-Uhersku. Dokonce za něj v první světové válce bojoval. Byl na vojně sedm let a nejhorší to bylo podle babiččina vyprávění na Pijavě. Dělal lapiducha a asi přitom získal nějakou hodnost, protože si z vojny domů přinesl důstojnickou šavli. Do Českobratrské církve evangelické se dostal jako člen Reformovaného sboru v Libštátě. Jeho předkové se zde k této konfesi přihlásili hned po vydání Tolerančního patentu. Babička pocházela také z tolerančního rodu, ovšem luterského. Sborem patřila do Křížlic. Dědečkovi na ni dal po válce tip libštátský evangelický pošťák, který s oblibou využíval svou znalost širokého okolí pro seznámení konfesně si blízkých párů.

Další generaci reprezentují v průběhu oněch sta letech moji rodiče. Oba se už narodili v Československu, tatínek i v Českobratrské církvi evangelické. Ačkoli měl blízko k uměleckému projevu, maloval a skládal básně, reformovaná střízlivost libštátského sboru ho neodradila a po ukončení gymnázia se přihlásil na Husovu bohosloveckou fakultu. Říkal si prý: „V Pána Boha věřím, modlit se umím a ostatní se naučím." K přijetí ke studiu teologie bylo tehdy třeba doporučení sboru. V době, kdy o něj můj tatínek žádal, byl zrovna libštátský farář delší dobu nepřítomen, takže mu je dával zastupující již zmíněný farář Veselý z Jilemnice. Maminka se narodila rodičům bez vyznání. Do církve se dostala díky spolužačce ze základní školy, která ji zavedla do smíchovského sboru. Tam byla i pokřtěna. S tatínkem se seznámila, když pomáhala po druhé světové válce v pohraničí a on tam zrovna pobýval na bohoslovecké praxi. Po bohoslužbách se při podávání rukou domluvili, že se odpoledne setkají na plovárně. Klaplo to a oni pak spolu strávili téměř celý život na faře v Duchcově.

Tam jsem k nim přibyl já. Rodiče mně byli inspirací pro odpovědný, současně však i svobodomyslný život. Tím jak dávali všechny své síly církvi, probudili lásku k ní i ve mně. Tento jejich vklad spolu s vnitřním nutkáním povzbudit hrstku duchcovských evangelíků, které jsem vnímal jako svou širší rodinu, mne přivedly ke studiu teologie. Ředitel gymnázia mně tento úmysl několikrát rozmlouval. Když jsem přihlášku přesto podal mně nabídl, že stáhnu-li ji, garantuje mi přijetí na práva. Neučinil jsem tak, ale on se kvůli tomu nemstil. Dokonce mi dal ke studiu teologie doporučení. Později jsem se dozvěděl, že jsem je z našeho ročníku dostal ze střední školy jediný.

Na první sbor jsem se stěhoval už spolu s manželkou. Vzhledem k probíhajícímu vyšetřování státní bezpečností jsem kandidoval do již tehdy „mrtvých" Ledčic pod Řípem. Po několikaměsíčním čekání jsem státní souhlas skutečně získal. Po třech letech jsme odtud odešli do Brandýsa nad Labem, kde podle synodního seniora potřebovali po vyvlastnění veškerých budov zedníka. Potom jsme se posunuli do Lysé nad Labem, kde potřebovali faráře. I tady jsem se ovšem namíchal mnoho betonu a malty. Nezapomenutelnou, více než roční životní etapou, bylo působení v Náboženské redakci Českého rozhlasu. Do ní jsem na počátku roku 1990 nastoupil jako první nekatolický redaktor. Sbor po tu dobu obstarávala moje manželka, která tak alespoň trochu zúročila svá teologická studia.

Jsem rád, že všech pět našich dětí vnitřně přijalo, co jsme se jim jako věřící rodiče snažili předat. Určitě tomu napomohlo, že jsme jim víru neprostředkovali ve fundamentalistické, ale ani ve vyprázdněné liberální podobě, v níž se scvrkává pouze na etiku. Fundamentalismu se totiž myslící člověk jednoho dne vzepře, etika sama o sobě se zase snadno stane vznešeným bičem v rukou farizeů. Nejstarší dcera se dokonce rozhodla pro studium teologie. Po několika letech strávených na sboru v Liberci nastoupila na katedru praktické teologie Evangelické teologické fakulty UK v Praze. Její dnes už zesnulý vedoucí profesor Pavel Filipi kdysi učil ještě mne. Dostal jsem od něj mimochodem nejhorší známku za celé studium - trojku z ekumenické teologie. Dcera se naštěstí na katedře věnuje jiným disciplínám, takže mne při rodinných návštěvách necítí potřebu doučovat.

Své popracovní pedagogické nasazení zaměřuje na pátou generaci, která v našem rodu završuje oněch jubilejních sto let republiky a církve. Se svými třemi chlapci chodí dvakrát týdně do jarovského sboru. Vedle toho s nimi praktikuje i rozmanitou „domácí" zbožnost. Ta je v útlém věku bezesporu důležitější než řeči z kazatelny. Ale snad i k těm jednou její děti dozrají. Pro budoucnost církve je důležité, aby kázání nebyla odtržena od žité reality, současně však, aby ukazovala nad ni. Vlastně je to důležité i pro budoucnost státu. Každý křesťan je přece současně občan. A co dobře tvární lidskou duši, je požehnáním i pro lidské tělo. Moudří státnici si to uvědomují.

Emanuel Vejnar

Člověk, který má chaloupku, nemůže pracovat takovými prostředky, jako ten, kdo má palác; ale je otázka, nemůže-li být člověk v chaloupce šťastnější, vzdělanější než člověk v paláci.
Ovšem běda mu, bude-li se opičit po tom, kdo má palác.

Tomáš Garrigue Masaryk

Masarykovo ocenění české reformace při vzniku státu

Vznik novodobého státu před sto lety a jeho dvacetileté rozvíjení násilně přerušené totalitní mocí má zvláštní význam pro církve, které vzešly z reformační tradice. Jsou to církve, hlásící se a navazující na odkaz české reformace, ať již na Jana Husa, církev podobojí nebo Jednotu bratrskou.

Role prvního prezidenta Tomáše G. Masaryka, který se otevřeně přihlásil k Janu Husovi a k české reformační tradici, je nepřehlédnutelná.

Příklon k české reformační tradici Masaryk osobně vyjádřil přestupem z Římskokatolické církve do reformované evangelické církve, jakkoli ani s ní jeho osobité názory nebyly shodné a vyvolávaly a stále vyvolávají plodnou diskusi. Mnohé Masarykovy myšlenky a jeho etické postoje měly vliv i při formování Církve československé husitské v roce 1920, která by z proudů reformního katolicismu mohla stěží vzniknout v podmínkách Rakousko-Uherska. Tato historická skutečnost se stala od počátku důvodem kladného vztahu této církve k prezidentu Tomáši G. Masarykovi a československému státu. Ani Církev československá husitská se však neobešla bez kritického vyrovnávání se s některými Masarykovými náboženskými pohledy, zejména v otázkách tajemství osoby Ježíše Krista a role církve.

Masaryk se veřejně přihlásil k Janu Husovi, který měl v tehdejším prostředí určovaném naukou a stanovisky římského katolicismu stále přídech nežádoucího kacíře. Masaryk chápal Jana Husa jako osobnost niterně náboženskou, morálně opravdovou, ale viděl ho i jako politickou postavu. Masarykovy činy a projevy spojené s touto osobností českého reformátora měly svůj zřejmý symbolický charakter. Již jeho vystoupení a přednášky v červnu 1915 v Ženevě a v Curychu měly tento ráz svou vazbou k místům evropské reformace. Ale i při jeho slavném příjezdu do Prahy po skončení 1. světové války a vzniku samostatného státu dne 21. prosince 1918 můžeme tuto symboliku spatřovat. Masaryk po svém příjezdu zamířil nejprve na Staroměstské náměstí v Praze a tam vzdal poctu osobnosti Mistra Jana Husa u jeho pomníku.

Masaryk byl myslitel a filosof, ale i praktický politik. Sílu národa a těch, kteří jej spoluutvářejí, viděl ve vzdělání, v morálních kvalitách, ve vytrvalé a trpělivé nenápadné práci. Ale také v úctě vůči Bohu, zbožnosti a praktické víře. Odmítal násilnou revoluci, ale mluvil o „revoluci hlav a srdcí“. Současně byl realistickým politikem, který věděl, že k budování a ochraně státu je nezbytná armáda. Četl a oceňoval díla Petra Chelčického, ale nebyl pacifista. V tomto smyslu se díval realisticky i na husitské války tak, že jejich smysl byl v jejich obranném charakteru. Proto pluky po bitvě u Zborova získaly názvy nejen po Janu Husovi, ale i po husitských vojevůdcích Janu Žižkovi a Prokopu Velikém.

Masaryk současně dokázal ocenit i mírový evropský program husitského krále Jiřího z Poděbrad. Avšak k husitství přistupoval i kriticky a zejména v umírněném utrakvismu spatřoval cestu kompromisu. Ve svých dílech vyzdvihoval Jednotu bratrskou, v níž spatřoval reformační ideál bratrství a humanity. Zajímal se o Jana Amose Komenského, kterého si cenil jako vychovatele k pravé lidskosti, ale současně nepřehlédl ani jeho politické působení. Komenského proroctví z Kšaftu umírající matky Jednoty bratrské bylo Masarykem i dalšími pochopeno politicky a opakovaně citováno. Masaryk podnikl na začátku první světové války v roce 1914 cestu do Holandska, kde J. A. Komenský jako exulant působil a byl pohřben. Touto poutí chtěl symbolicky vyjádřit, že se přihlašuje ke Komenského protihabsburskému zápasu. Po návratu do vlasti citoval Komenského prorocký výrok ve svém prvním projevu k vládě a poslancům v prosinci roku 1918.

T. G. Masaryk zdůrazňoval, že smysl české reformace je především náboženský, a odmítal nenáboženský liberalismus. Masarykovo přihlášení se k reformaci mělo však nejen náboženské, etické a kulturní motivy, ale i jasný politický zřetel. Právě v reformaci kriticky reagující na církevní hierarchii a politickou monarchii se začal uplatňovat prvek demokratického uspořádání církve a společnosti. Demokracie má svůj zdroj a původ v křesťanském pojetí bratrství a rovnosti před Bohem. Reformace se synodálně-presbyterní správou byla předpokladem pro rozvíjení novodobé demokracie v západní Evropě a ve Spojených státech. A právě husitství bývá považováno za první evropskou reformaci, na niž navázala reformace v dalších evropských zemích. Takto vzniklé náboženství individuálního svědomí se stalo podkladem novověkého myšlení, jež umožnilo politickou demokratickou formu. Masaryk viděl západní demokracii jako určující pro náš novodobý stát – pro jeho vznik a možné rozvíjení v prostoru nové poválečné Evropy. Proto Masaryk zdůrazňoval pro podobu novodobého samostatného státu ideály humanity a demokracie a současně se ve své duchovně-dějinné koncepci českých dějin přiklonil k reformační linii se zřetelem k domácí tradici české reformace.

Tomáš Butta
patriarcha
Církve československé husitské

Opět všichni bratři a sestry v církvi otců

Dík mistru Janu Husovi, také u nás vznikla evangelická církev. Založil utrakvismus, což je přijímání podobojí. Celé Čechy s velkým nadšením vítaly Husovo učení. Česká evangelická šlechta šla za Husem. Začaly se stavět evangelické kostely ve velkém. Všechny kostely i pozemky, které byly zapotřebí k výstavbě kostelů, financovala česká evangelická šlechta. Téměř všechny kostely v Praze byly evangelické. Jen výjimkou byla Svatovítská katedrála. Ta patřila králi. Byl to korunovační kostel. Tak, jak to bylo ve všech státech. Nepatřila žádné církvi, ale bohoslužby tam mohly vykonávat všechny církve. Tak to zůstalo až do rekatolizace. Za císaře Ferdinanda II., kterému se říkalo "krvavý", došlo k násilné a velké rekatolizaci. Bylo to v roce 1624. Všechny kostely byly sebrány a dány Římskokatolické církvi. Všichni evangeličtí faráři byli vypovězeni a vyvražďováni. V roce 1627 byli vyhnáni evangelíci, kteří ani pod nátlakem, nepřijali římskokatolickou víru. Z Čech muselo emigrovat 200 000 evangelíků do Německa, Polska, Anglie, Holandska i jinam.

13. října 1781 byl vydán císařem Josefem II. Toleranční patent, který zaručoval náboženskou svobodu nekatolickým církvím.

Chybělo duchovenstvo zvláště u evangelíků, neboť bylo za rekatolizace vyvražděno. Proto bylo povoláno duchovenstvo z Uher. Třicetiletá válka začala porážkou českých stavů na Bílé Hoře 8. listopadu 1620. Ferdinand II. nechal uvěznit velké množství českých stavů, 27 jich bylo surově popraveno 21. června 1621 na Staroměstském náměstí. Někteří byli popraveni v Brně a někdo v Hranicích na Moravě.

8. dubna 1861 byl vydán Protestanský patent. Evangelíci byli rozděleni na AV církev (augšpurskou) neboli lutherskou a na HV (helvetskou-švýcarskou). Rozdělení bylo podle obcí. Aby se to lépe počítalo. Byla uměle vytvořena nevraživost mezi AV a HV církvemi.

V červenci 1914, vypukla první světová válka. Koncem r. 1916 to vypadalo tak, že by válka měla již brzy skončit. Tak se církevní činitelé a mnozí faráři velmi angažovali, jezdili do Prahy, aby připravili dobrou půdu na sloučení církví. Tak by si to přál i Jan Amos Komenský.

Také z Ratiboře tam jezdil farář Čeněk Dvořák, můj dědeček a s ním ratibořský rodák Theodor Kalenda-farář v Šonově u Náchoda. Oba na tom hodně pracovali a těšili se na dobré časy v církvi. Dědeček si nechal aspoň lutherský předzpěv, což já velice oceňuji, protože v jiných kostelech, kde se to na začátku bohoslužeb nezpívá, vypadá to tak jako ustřižené. Theodor Kalenda se bohužel nedočkal úspěchů z jejich práce. Zemřel 23. srpna 1917 v Šonově. Církev se podařilo zachránit a dne 17. prosince 1918 byla ustanovena pod názvem Českobratrská církev evangelická jedna církev. Zahajovací synod se konal v Obecním domě v Praze.

Naděžda Zdeňka Dvořáková

Upálený

V roce 1963 se upálil vietnamský mnich Thich Quang Duc. Několik týdnů předtím se věnoval meditaci a poté rozeslal dopisy míru vládě, své komunitě a mnichům a sestrám, v nichž objasnil, proč dospěl k takovému rozhodnutí. – Jste-li motivováni láskou a ochotou pomoci druhým dosáhnout porozumění, může být i sebeobětování skutkem milosrdenství. Ježíš se nechal ukřižovat ze stejného důvodu, na Golgotu ho vedla touha probudit lidi a nastolit porozumění a soucit, aby lidstvo došlo spásy. Jste-li motivováni hněvem nebo diskriminací, i kdybyste jednali naprosto stejným způsobem, děláte opak.

Také Gándhí vedl svou při s vládou země a šel tvrdě i proti Britům, veden soucitem a s vědomím, že jen poznání pravdy může osvobodit, dokonce i akt sebeobětování se stane skutkem milosrdenství.

Podobně hovořil i T. G. Masaryk – Motiv rozhoduje o mravnosti.

Mnoho malých lidí na malých místech, kteří dělají malé věci, přetvoří tvář světa – říká africké přísloví. Oběť má cenu pouze tím, co zhodnocuje, čemu slouží, zač je přinášena, a tak se dodnes skláníme před obětí Ježíše z Nazareta, Thich Quang Ducovou, obětí Jana Palacha i méně známého Jana Zajíce, které se staly posilou pro všechny v čase přetvářek a ponížení.

Odsouzení a upálení Mistra Jana Husa ovlivnilo chod evropských dějin směrem k světové reformaci. Proč byl vlastně rozsudek církve tak tvrdý? Ve spise O šesti bludích Hus vypočítává – První blud o stvoření: bláznivý kněží praví, že oni kolikrát chtí, tělo Boží tvoří (z hostie). Druhý blud jest o věření: že velí kněží věřiti v Pannu Marii, ve svaté a v papeže ...Třetí blud je o hříchů odpuštění, že by na vůli kněží bylo, komuž by chtěli hříchy odpustit ... Pátý je o klatbě, bludné je, když člověk věří, že to může opravdu škodit, když kněz nad ním vynese kletbu. Šestý je o svatokupectví.

Oběť ztrácí velikost, je-li už jen parodií nebo sebevraždou – napsal Antoine de Saint-Exupéry – Jsou ovšem také lhostejní lidé, ale jejich lhostejnost je otřelou formou beznaděje. Kameny na staveništi leží jen zdánlivě bez ladu a skladu, jeli však poblíž architekt, který má v mysli katedrálu ... – Každý, kdo začne přemýšlet, mění se v setbu, přátelé Malého prince, i ta nejvyprahlejší poušť přece skrývá studnu.

Jan Schwarz

Mnoho věřících neví, co je náboženství, mnoho nevěřících nemá tušení, co vlastně popírají; ale nejmíň a nejpovrchněji chápou náboženství lidé indiferentní, lhostejní. Přivést je k tomu, aby o náboženství aspoň mysleli – to by, pane, bylo veliké misionářství, a potřebnější, než jít kázat Negrům; ti věří po svém, ale věří.

Tomáš Garrigue Masaryk

Konference evropských církví zvolila nové vedení

V srbském Novém Sadu zasedalo valné shromáždění Konference evropských církví. Nejvyšší orgán této ekumenické organizace se schází jednou za 5 let a mezi jeho povinnosti patří i volba předsednictva a Řídícího výboru.

Během uzavřeného plenárního zasedání v pondělí 4. června 2018 zvolilo valné shromáždění Konference evropských církví (KEK) své nové vedení na příštích pět let. Vedoucím orgánem této ekumenické organizace je předseda, dva místopředsedové a 17 dalších členů Řídícího výboru, ke kterým plénum volí ještě 17 náhradníků. Při volbě jsou zohledňovány regionální a konfesní ohledy, aby bylo složení pokud možno vyrovnané. Stanovy požadují, že minimálně 25 % členů musí pocházet z pravoslavných nebo orientálních církví. Při sestavování kandidátky se zároveň berou ohledy i na zastoupení žen, zástupců mládeže a laiků.

Volba předsedy KEKu na letošním valném shromáždění poprvé probíhala přímo plénem již podle nových stanov. Jako kandidáti na předsedu byli svými církvemi navrženi dva uchazeči. Prvním z nich byl Christian Krieger, farář a předseda Sjednocené evangelické církve Alsaska a Lotrinska, předseda Protestantské federace Francie a bývalý člen Řídícího výboru KEKu. Druhým kandidátem na předsednictví pak byl dómský probošt Anders Gadegaard z Dánské národní církve. Oba kandidáti se představili a odpovídali na sadu otázek, připravených zástupci mládeže, které se týkaly záměrů a plánů v případě zvolení. V tajném hlasování následně zvítězil Christian Krieger a po skončení valného shromáždění se tak stane novým předsedou KEKu. Pro své pětileté předsednictví si Christian Krieger stanovil dva cíle: *“Prvním cílem je budovat užší společenství mezi církvemi v Evropě. Chci posílit jejich vzájemný dialog a dát jim více příležitostí k vzájemnému setkávání. Druhým cílem je pak svědectví církví v Evropě a pro Evropu. S tím se pojí i větší angažovanost v sociálních otázkách, ve věcech ekonomické spravedlnosti, ve starosti o migranty a podobně,“* prohlásil ve svém kandidátském projevu. Kromě předsedy byli zvoleni i dva místopředsedové. Stali se jimi pravoslavný metropolita Cleopas Strongylis, zástupce ekumenického patriarchátu pro Švédsko a celou Skandinávii a anglikánka Gulnar Francis-Dehqani, biskupka Loughboroughu. Mezi 17 zvolenými členy Řídícího výboru se nachází také jeden český zástupce – prof. Mgr. Ing. Petr Kratochvíl, Ph.D. z Českobratrské církve evangelické, který byl společně nominován všemi šesti českými církvemi v KEKu. Mezi náhradníky byl pak zvolen ThDr. Petr Jan Vinš ze Starokatolické církve v ČR, současný generální sekretář Ekumenické rady církví v ČR.

(ERC)

Praha 1 nechala odstranit kámen připomínající Mariánský sloup

Po necelém měsíci odvezly pražské technické služby ze Staroměstského náměstí více než třítunový kámen, který na místo, kde do roku 1918 stál barokní sloup, ručně přivlekli na závěr mariánské pouti Prahou zastánci jeho obnovy. O odstranění rozhodl úřad městské části Praha 1. Kámen patří tvůrci repliky sloupu, sochaři Petru Váňovi, který na ní chce z tohoto bloku vytvořit sochu anděla.

Uplynulých 27 dní označil za výtvarný happening upozorňující na památku zničenou před sto lety protikatolicky naladěným davem. „Prožil jsem určitou euforii všech lidí, kteří se na tom podíleli a fandili tomu. Každé ráno se tam objevily nové květiny," popsal Petr Váňa, který Proglasu řekl, že zatím neví, kde kámen skončil. „Budu usilovat o postavení Mariánského sloupu," odpověděl se smíchem na otázku, zda se bude snažit o navrácení sochařského materiálu, aby mohl pokračovat v práci. „Pokud se o kámen majitel přihlásí, bude mu vydán po zaplacení nákladů spojených s odvezením kamene," uvedla mluvčí pražské Technické správy komunikací Barbora Lišková.

Odpůrci obnovy sloupu argumentují tím, že byl symbolem násilné rekatolizace českých zemí. Sloup strhl v roce 1918, krátce po vzniku samostatného Československa, dav lidí, podle nichž sloup poukazoval na habsburskou nadvládu.

Sloup vznikl za přispění císaře Ferdinanda III. Habsburského skutečně jako připomínka úspěšného odražení švédského obléhání Prahy. Nechybělo na něm ale ani alegorické zobrazení vítězství katolíků nad snahami o reformaci církve. Podle sochaře Petra Váni, který již asi 20 let pracuje s dalšími kolegy na kopii díla, by obnova sloupu představovala usmíření. Na Staroměstském náměstí totiž stojí mimo jiné od roku 1915 pomník náboženského reformátora mistra Jana Husa.

podle ČTK

Pozvání na VIII. Mezinárodní konferenci MORAVIAN

MORAVIAN Historicko-vlastivědná společnost ve dnech 21. - 23. září 2018 pořádá konferenci v Suchdole nad Odrou. Hlavní téma je Přínos Moravských bratří zemím a národům. Další témata: Johann Teltschik (1696 - 1764) Moravan působící v Anglii a Irsku, 275 let moravské misie mezi Mohykány. Připomeneme si také dalších 22 jubilujících Moravských bratří. V sérii referátů budou předneseny nové poznatky o Moravských bratřích, kteří na počátku 18. století odešli z Moravského Kravařska, aby obnovili Jednotu bratrskou v Herrnhutu - Ochranově a skrze ni se nesmazatelně zapsali do historie naší země. Chtěli bychom veřejnosti přiblížit jejich životní osudy. Seznam těchto Moravanů naleznete na www.moravian.cz

Vítány jsou referáty badatelů, kteří přispějí tématy, které rozmnoží poznání o době reformace a protireformace. Pořadatelé si však vyhrazují právo odmítnout příspěvek, který nesouvisí s tématem konference. Zájemci, kteří chtějí přednést své referáty prosíme, aby své příspěvky s předstihem přihlásili a předem konzultovali na daniel.rican@seznam.cz

Moravian Historicko-vlastivědná společnost v Suchdole nad Odrou připravuje pro tyto dny zajímavý doprovodný program. V Muzeu Moravských bratří bude přístupna expozice o misijním díle Moravanů. Můžete shlédnout několik výstav, společně zasadíme strom - jabloň Schöner von Herrnhut, odhalíme několik pamětních desek v parku Moravských bratří, navštívíme Lesní kostel. Pozvánky s podrobným programem budou rozesílány v měsíci červenci. Podrobnosti o této akci naleznete i na www.moravian.cz

Daniel Říčan

Setkání žen tří zemí

SETKÁNÍ ŽEN 3 ZEMÍ, na kterých se od roku 2000 podílejí sestry z lutherské saské církve, polské reformované a polské lutherské církve a Češky z Církve československé husitské se letos koná v Praze od 20. do 24. června. Tématem je "Čas. Čas? Čas!"(Čas je Božím darem a hodnotou, která nás všechny provází. Přináší mnoho otázek. Čas utíká, nenechme ho utéci mezi prsty).

Účastnicemi jsou laičky i sestry farářky. Vzájemně si slouží pobožnostmi, přednáškami, informacemi a praktickým poznáváním svých církví.

Příští rok se setkání posune na saské území a v roce 2020 bude setkání v Polsku.

(naina)

I cyrilometodějský Velehrad zanedlouho připomene 100 let od vzniku Československa

4. a 5. červenec patří na Velehradě už po devatenáct let lidem dobré vůle. Sjíždějí se sem (nejen) ze všech koutů republiky, aby oslavili Den slovanských věrozvěstů Cyrila a Metoděje. Zatímco 4. července organizátoři chystají bohatý program pro všechny věkové kategorie, 5. červenec patří Národní poutní mši svaté. Letos si na Velehradě navíc připomenou i 100. výročí české státnosti.

Součástí nabitého programu budou také hry, kvízy a soutěže pro malé i velké, dětská představení nebo interaktivní workshopy. Rodičům bude určen vzdělávací seminář. 100. výročí vzniku samostatného Československa připomene výstava 100 let katolické církve a republiky.

www.cirkev.cz

Pět let od povodní Diakonie ČCE sází na prevenci

Diakonie ČCE, významný poskytovatel sociálních služeb a humanitární pomoci, se dlouhodobě zapojuje do odstraňování následků humanitárních katastrof.

Při poslední velké povodni v ČR, která přesně před pěti lety zasáhla 930 obcí včetně velkých měst, Diakonie finančně pomohla 155 rodinám a na postižená místa vyslala téměř dvě stovky dobrovolníků.

Dnes Diakonie organizuje unikátní program „Odolná obec", jehož cílem je připravit obce na mimořádné události.

Při povodních v květnu a červnu 2013 rozdělila Diakonie 4953000 Kč ze sbírek a příspěvků mezi 155 postižených rodin a domácností v Královéhradeckém a Ústeckém kraji. Do manuálního odklízení povodňových škod se zapojilo 184 dobrovolníků. Od prvních hodin povodně též fungovala krizová infolinka, která celkově odbavila 213 požadavků.

Rady pamětníků: odklidit vodě, co jde, a nebrečet

Česká republika se nepotýká jen s velkými povodněmi. Různé menší přírodní katastrofy zasahují naši zemi každý rok. Jedná se o lokální bleskové povodně, ale i vichřice či dokonce tornáda. Živelním katastrofám se nevyhneme, ale můžeme jednat tak, aby jejich následky byly co nejmenší. Proto Diakonie spustila unikátní projekt Odolná obec. Jeho cílem je připravit obce a jejich obyvatele na mimořádné události. Co například doporučují lidé, kteří za sebou mají zkušenosti velkých povodní?

„Odklidit vodě, co odklidit jde, to je jedna věc. A druhá věc - když člověk vidí následky, tak nebrečet. Pokud nejde o život, tak všechny škody jdou nahradit," říká paní Edeltraut Hrůzová, jedna z obyvatelek Křešic na Litoměřicku, které povodně zasáhly obzvlášť silně a opakovaně.

Unikátní rozhovory s pamětníky sledujte zde:
povodne.diakonie.cz/rozhovory

Odolná obec je ta, která je připravená

Projekt Diakonie Odolná obec podporuje obce v tom, aby se na živelní katastrofy všestranně připravily. V Křešicích například Diakonie přispěla na dokončení revitalizace Zahořanského rybníka a podpoří také zpracování revize odtokových poměrů v obci.

V nedalekém Štětí zase místní sdružení dobrovolných hasičů obdrží nové elektrocentrály, protipovodňové vaky, čerpadla a další technické vybavení. Součástí projektu, do něhož se dále zapojily obce Rudník či Plaňany, jsou i výukové programy na základních školách.

Projekt realizuje Středisko humanitární a rozvojové spolupráce Diakonie ČCE. To se věnuje také školení dobrovolníků, jež připravuje na pomoc při případných povodních v budoucnu.

Více na: www.odolnaobec.cz a www.povodne.diakonie.cz

O Diakonii ČCE

Diakonie pomáhá tisícům lidí u nás i ve světě. Je druhou největší nestátní organizací, která v České republice poskytuje sociální, zdravotní a vzdělávací služby.

Na více než 130 místech v celé zemi pomáhá lidem v nepříznivých situacích. Podporuje rodiny s dětmi, provozuje nízkoprahové kluby, azylové domy, občanské poradny, zřizuje chráněná pracovní místa a pomáhá lidem s postižením, pečuje o seniory a doprovází umírající. Diakonie také organizuje humanitární pomoc a rozvojovou spolupráci v zahraničí.

Kontakt:
Pavel Hanych,
hanych@diakonie.cz,
tel. 608 880 579

Pomoc má mnoho tváří

Diakonie
Českobratrské církve evangelické

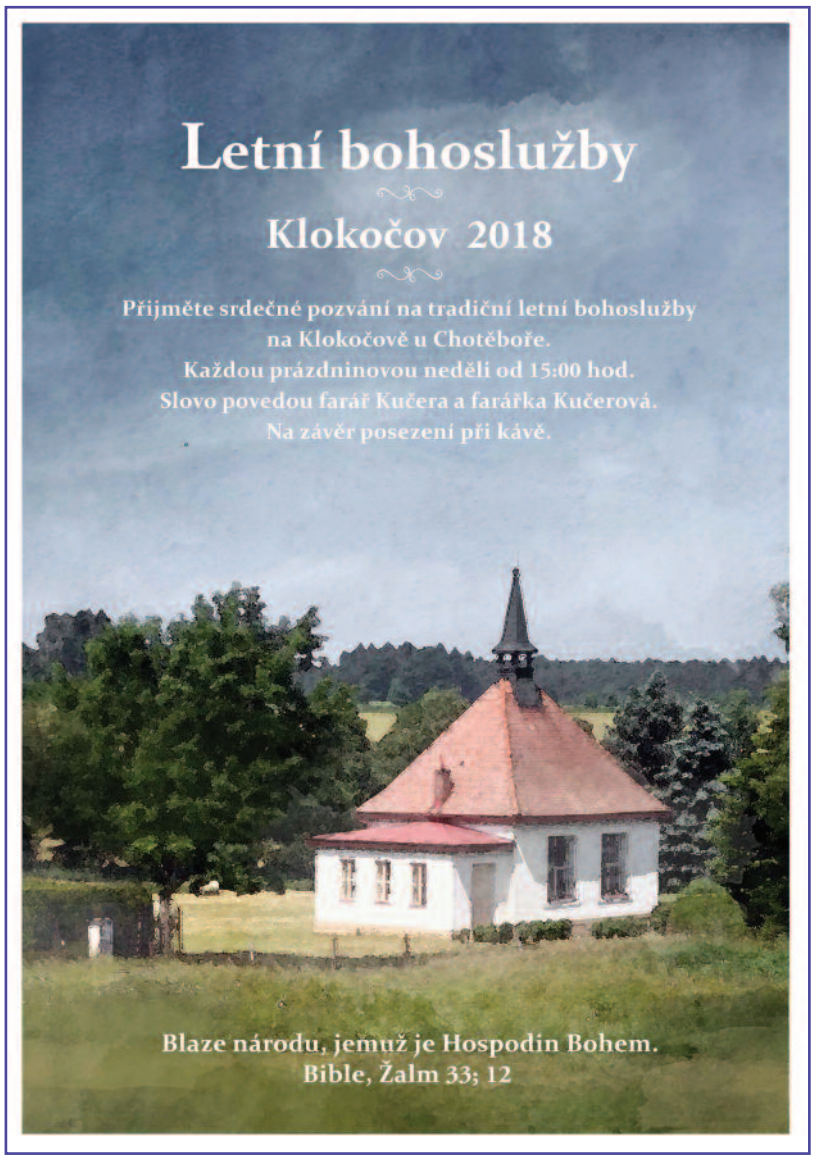

Inzerce

Bydlení na Dobříši - k dlouhodobému pronájmu nabízíme od 1. 10. 2018 vilku (byt 5+1) se zahradou. Nabídka platí předně zájemcům o aktivní členství v místním sboru ČCE. Tel.: 603 578 108, e-mail: sammyhej@gmail.com.

č. 4

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

20-21/2018

11. července 2018 ✦ ročník 103 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde
15. srpna 2018

Z obsahu

* *Ježíš, ne Caesar*
* *Do koruny - i ke kořenům*

Poselství k 7. neděli po sv. Trojici

Umlčuješ zpěv násilníků
Izajáš 25,5

Co je evangelium? To je zdánlivě banální otázka. Ale není. A právě my křesťané, které evangelium odlišuje od všech ostatních, nejvíc o něm mluvíme. Evangeliem rozumíme často zprávu o životě, utrpení a zmrtvýchvstání Ježíše Krista. Jednotlivé knihy o něm se také tak jmenují - evangelia. Pak bychom se opravili a řekli ... evangelium je učení, které Ježíš Kristus přinesl. Ehm, vlastně spása, kterou přináší. Ale když se zeptáme, co myslel evangeliem právě Ježíš, nebude to tak jednoduché. Neměl náš tzv. Nový zákon. Měl jedinou Bibli. A vážnost, v jaké ji měl, mu většinou můžeme jen závidět. Vážnost k evangeliu, z tak zvaného Starého zákona pramenícímu, vyzařujícímu, vybuchujícímu. Jaké tedy bylo a je evangelium podle Ježíše? Šokující, skvělá, dobrá zpráva – zvěst je lepší slovo, že Království nebeské je blízko. Nejen blízko. Je tu. Rozrazilo vrata našeho světa, který končí. Ve čtvrté kapitole Lukášova „evangelia" v synagoze čte evangelium z Izajáše 66, zprávy staré přes 500 let, že Hospodin vyhlašuje milostivé léto a posílá ho, Izajáše, aby obvázal rány všem zkroušeným srdcem. *Duch Panovníka Hospodina nade mnou* ... Jediné, co před šokovanými posluchači Ježíš k textu dodává, je: *Dnes se splnilo toto Písmo.* Z nebe sjel kulový blesk. Víc než milostivé léto. Konec lidských království a konec všeho, co známe. Evangelium je k dobrému alarmující zpráva pro ubohé. Ponížené. Kteří možná hledí na trosky svatého města, rozvaliny Chrámu, močící cizí vojáky ve svatyni svatých, a jsou na totálním dně. Všechno se mění. Království nebeské se přiblížilo a je potřeba vyrazit, neváhat ani chvilku. Moji ubozí, slepí, věznění. Já, vaše záštita, se ujímám vlády. Odkrývá se, odhaluje, co bylo skryto. To je Apokalypsa. A slepí to najednou také vidí. Bude tučná hostina pro všechny národy s vyzrálým, pročištěným vínem a s morkem z kostí. Uprostřed ještě před chvílí zbitý Izrael. Království nebeské. A to, co mě kdy ze všech textů nejvíc zasáhlo do srdce ... *provždy odstraní smrt a setře slzu z každé tváře.* Není to ze Zjevení Janova, jak jsem si myslel. I to je Ježíšovo evangelium, přibližně podle 25. kapitoly Izajášova proroctví.

Tomáš Cejp, farář
Českobratrská církev evangelická
Libčice

XVI. všesokolský slet ke 100. výročí vzniku republiky

Mládí mistra Jana Husa

Velké postavy světových dějin mají jedno společné. Po určitém čase dochází k mytologizování jejich života, což v praxi znamená, že svědecké výpovědi nabývají na citovém a ideovém obsahu na úkor historické pravdy, začínají se tvořit „růžové" životopisy, které mají často posloužit konkrétním cílům. Tento proces se jistě nevyhnul ani osobě Husově. Chceme-li dnes uctít památku skutečného člověka, mistra na Karlově pražském vysokém učení, kazatele Božího slova, reformátora církve a kritika společenských poměrů, měli bychom se pokusit o bližší pohled na zrání této jistě mimořádné osobnosti.

Duchovní růst každého člověka bývá složitý, někdy i rozporuplný proces, na jehož konci jen občas zazáří opravdová osobnost, oslovující a inspirující svým dílem nejen současníky, ale i následující generace. Takovou osobností se stal i mistr Jan Hus, kazatel a kritik zlořádů v narušené společnosti, uznávaný středověký vzdělanec a nakonec i odevzdaný mučedník, svědčící svou zapáleností pro pravdu, pokorou před Bohem a láskou k lidem celému národu o smyslu a cíli lidského života.

Mladý Jan Michalův (původní přízvisko po otci) dospíval v období duchovního a morálního úpadku římské církve i celé evropské společnosti. Bylo vůbec možné, aby na něj takové prostředí nemělo žádný vliv? A pokud ano, kdy se z něho vymanil? Zodpovězení těchto otázek a analýza duchovního vývoje Jana z Husince od chudého studentíka k horlivému kazateli by jistě vydala na obšírnou vědeckou práci, kterými Husitská teologická fakulta UK jistě disponuje.

Sám Hus však popisuje své jinošství s velkou dávkou sebekritiky a leckdy i s upřímným politováním klukovin, jichž se běžně se svými vrstevníky dopouštěl. Z raného dětství vzpomíná na nedbalé modlení a drmolení „páteře" (Otčenáše), jaké bývalo tehdy na denním pořádku: *„Česky dietky sem slýchal, any řiekají páteř, neumějíce slov cele říci; jako za „Osvěť sě jmě tvé" řiekají „Osvěť tvé"; a za „pokušenie" řiekají „pošenie" … Tak pohřiechu! Kněžie a žáci řiekají a zpievají hodiny; jakož i já, když sem byl žákem a zpieval sem s jinými vigílie, tak sme zpievali, jedne abychme odbyli: neb jiní sú penieze brali, a námi zavláčili i zaorali. Běda nám, nepokajem-li se z obú stranú, neb sme se velmě zklamali a Bohu se posmievali!"*

V oblibě bujných žáčků však nebylo jen modlení za peníze a odbývání a zkracování modliteb, ale také provozování všelijakých her, mimo jiné i slavnosti „biskupa mláďátek", kterou rozpustilá chasa konala na druhý svátek vánoční. Jak taková slavnost vypadala, líčí Hus následovně: *„Co pak činie zjevné nekázni v kostele, strojiece krabošky (masky), jakož i já v mladosti byl sem jednú pohřiechu kraboškú … Učiniece žáka potvorného biskupem, posadie na oslici tváří k uocasu, vedú ho do kostela na mši; a před ním mísu polévky a konev neb čbán piva i držie před ním, an jie v kos-*

Dokončení na str. 2

Ne a ano

Podobenství o „dvou synech" (Mt 21,28-31) zaznamenává z evangelistů jenom Matouš. Ježíš v něm užívá – ostatně jako nejednou i jinde – obrazu o dvou synech. Otec se obrací na syny se žádostí, aby šli pracovat na vinici. První odpovídá, že se mu nechce. Říká si zřejmě v duchu: Proč mám jít zrovna já? Copak nemám žádnou jinou možnost, abych prokázal své schopnosti a kvality? Jinak a jinde?

Druhý syn odpovídá na otcovu žádost naopak siláckým, suverénním „ano". Jaká horlivost, jaké přikladné nadšení! Kdo jiný by měl přece jít než já? Kdo jiný by mohl tak dobře zvládnout zadanou práci? Je přece pěkné a povzbudivé, když večer zálibně přehlédnu, co vše jsem během dne dokázal zdárně vykonat!

Svého otce tituluje syn „pane". To tudíž znamená, že se mu vědomě podřizuje. Poslouchá se samozřejmostí. Neodmlouvá. O to více však překvapí, že na vinici nakonec nepůjde.

„Synu, jdi dnes pracovat na vinici". Tato otcova výzva platí všem: přičinlivým i váhavým, horlivým a neposlušným. Podotkněme však, že není radno dělat unáhlené závěry, kdo na jakou stranu patří. Proč? Víra není neměnný stav, ale je to pohyb, ano, ustavičný zápas; je to běh na pořádně dlouhé trati. Jestliže někdo slibuje a říká v dané chvíli docela upřímně „ano, pane", tak tím není ani v nejmenším řečeno, že také i dostojí tomu, co slibuje. A na druhé straně: Když se někdo staví ke Kristu a k církvi v mládí odmítavě a s posměškem, tak to ještě

Dokončení na str. 2

Aktualita: Beseda s držitelem Rakouského státního vyznamenání

V Dvakačovicích proběhla další ze série přednášek a besed. Hostem na evangelické faře byl dr. Milan Novák, držitel záslužného Řádu Rakouské republiky, přední badatel života blahoslaveného Karla I. Rakouského, posledního českého krále a jeho pobývání v Čechách.

Ze slov a projevu dr. Nováka bylo patrné, že je bytostně věřícím katolíkem a na základě tohoto přesvědčení myslí, jedná a koná. Vzorem pro něj je právě tento velký muž 20. století, král a císař Karel I. Rakouský. S tím souvisí i badatelská činnost, týkající se dějin a osudu zámku Brandýs nad Labem, který býval Habsburským majetkem. Pobývali na něm všichni čeští králové z habsburské dynastie - Marie Terezie např. odtud odjížděla na svoji korunovaci do Prahy. Posluchačům tak objasnil dosud málo známá místa v životě krále a císaře Karla I. Jako osobní pobočník jeho vnuka, současné hlavy rodu arcivévody Karla, přiblížil také dnešní situaci Habsburského domu, který čítá téměř 300 členů. Dr. Novák byl nedávno jmenován vedoucím České delegace Řádu sv. Jiří, evropského řádu Domu Habsbursko – Lotrinského. Zástupci řádové komendy z Dolních Rakous a vedení řádu z Vídně v říjnu 2017 v Chrudimi jednali o založení české komendy a potom se účastnili oslav výročí evropské reformace v Dvakačovicích. Dr. Novák je rovněž nositelem dalšího významného řádu, jednoho z pěti, které uděluje Svatý stolec, papežského rytířského Řádu sv. Řehoře Velikého, který se řídí heslem Pro Deo et Principe (Pro Boha a vládce).

Ve svém vyprávění se dr. Novák dotkl i otázek křesťanské víry. Odklon lidí od křesťanské víry, od desatera a evangelní zvěsti, doslova, že lidé odstranili Boha ze svých životů, je cestou do pekla. Nelze pak Bohu vyčítat, že něco dopouští. Tragédií je neuvědomování si existence zla a jeho relativizaci, nenápadnosti a skrytosti. Mnozí tak nevědomky slouží neviditelnému

Dokončení na str. 2

Z církví doma i ve světě

Nositelem Templetonovy ceny za rok 2018 se stal jordánský král Abdulláh II.

V americké Filadelfii bylo oznámeno, že letošním nositelem prestižní Templetonovy ceny za rok 2018 se stává jordánský král Abdulláh II.. Jsou tím oceněny jeho zásluhy o mír uvnitř islámského světa a dialog s ostatními náboženstvími. Cenu převezme ve Washingtonu 13. listopadu. Magazín Christnet o tom informovala Česká křesťanská akademie.

Templetonova cena, nazývána též Nobelova cena v oblasti náboženství a spirituality, byla založena filantropem sirem Johnem Templetonemv roce 1972 a je udělována každoročně jedné žijící osobnosti za vynikající zásluhy o rozvoj duchovní dimenze života. Mezi nositeli Templetonovy ceny jsou nositelé Nobelovy ceny Matka Tereza z Kalkaty, Alexander Solženicyn, tibetský dalajláma či biskup Desmond Tutu, dále např. indický prezident Radhakrišnan či britský rabín Jonathan Saks. Jediným českým nositelem Templetonovy ceny je filosof a teolog Tomáš Halík. O udělení ceny rozhoduje porota tvořená devíti představiteli světových náboženství, vybraných na základě nominací, jež předkládají představitelé význačných teologických či vědeckých institucí z celého světa.

www.christnet.eu

Před 20 lety se v Brně otevřela první mešita v České republice

První mešitu v České republice otevřeli brněnští muslimové 2. července 1998 a přes protesty při její stavbě i pozdější útoky radikálů funguje dodnes. Muslimové původně chtěli, aby měla věžičku symbolizující minaret, který je součástí mešit ve světě, po protestech ale Islámská nadace v Brně od záměru ustoupila. Duchovní stánek tedy zdobí jen zelená mozaika nad dveřmi s náboženským textem. Zařízení mešity je v porovnání s ostatními ve světě relativně strohé.

Vedle brněnské mešity ve Vídeňské ulici, která v uplynulých letech čelila několika útokům, při kterých pachatelů použili části prasat považovaných muslimy za nečistá zvířata, funguje od roku 1999 podobné středisko také v Praze na Černém Mostě. Muslimské modlitebny jsou i v Teplicích, kde je využívají hlavně lázeňští hosté, nebo Hradci Králové. Menší prostory, kde se vyznavači islámu scházejí k modlitbám, jsou ještě v několika dalších českých městech. V brněnské mešitě se pravidelně k modlitbám schází několik stovek muslimů, celkový počet lidí této víry v České republice se ale jen odhaduje. Podle kvalifikovaných odhadů se celkový počet muslimů v ČR pohybuje mezi 10000 a 20000 lidmi, většinu z nich tvoří lidé, kteří pocházejí z tradičních muslimských zemí. Jen malou část tvoří čeští konvertité.

www.christnet.eu

Svátek Cyrila a Metoděje i Jana Husa slavili křesťané v celé zemi

Více než třicet tisíc poutníků u příležitosti svátku Cyrila a Metoděje obnovilo na Velehradě své zasvěcení Panně Marii. Při mši, kterou před poutní bazilikou celebrovala dvacítka biskupů a s nimi desítky kněží, byla vystavena také lebka kněžny Ludmily. Olomoucký arcibiskup Jan Graubner v homilii upozornil na letošní 100. výročí vzniku Československa, události předcházející druhé světové válce, nástup komunismu, pražské jaro a sovětskou invazi i vznik samostatné České republiky.„Neseme zodpovědnost za skutečnosti, které nahánějí strach nejen tím, že roste politický vliv potomků komunistických diktátorů“, uvedl. Řada akcí připomněla výroční den upálení mistra Jana Husa.

Bohoslužbu v Betlémské kapli v Praze vedl patriarcha Tomáš Butta s biskupských sborem a královéhradeckou farářkou Františkou Kláskovou. Kázal pražský biskup David Tonzar. Bohoslužby se zúčastnila řada ekumenických hostí v čele s předsedou Ekumenické rady církví Danielem Ženatým a také předseda senátu Milan Štěch a první místopředseda druhé vlády A. Babiše Jan Hamáček. V západních Čechách se lidé modlili u Husových soch v Chrástu u Plzně a Dýšině-Nové Huti. Ekumenická bohoslužba se konala v Husinci na Prachaticku, celodenní program proběhl na středočeském hradě Točník.

(red)

Aktualita: Beseda s držitelem Rakouského státního vyznamenání

Dokončení ze str. 1

nepříteli, samotnému ďáblu. Návrat k trvalým a ověřeným hodnotám a uchovávání těchto křesťanských hodnot v naší vlasti a v Evropě vůbec je dnes aktuálním úkolem pro každého křesťana a pro každého člověka dobré vůle. V tom se lze inspirovat životním příkladem Karla I. Rakouského, který měl kladný vztah k Čechům, Moravanům a Slezanům, jejich zemi nazýval zemí Koruny svatováclavské a plánoval novou, federální podobu společenství zemí střední Evropy.

Dr. Novák také upozornil na skryté nebezpeční ratifikace tzv. Istanbulské úmluvy „o násilí na ženách“, která ve skutečnosti ohrožuje lidskou svobodu, mezilidské vztahy a útočí na kulturní podstatu evropské společnosti, degraduje vztah mezi muži a ženami na pouhý antagonistický boj, vnucuje společnosti genderovou ideologii, otevírá dveře nové totalitě a je v rozporu s křesťanskou etikou a zdravým rozumem. Je hodně důležité o těchto otázkách vést odbornou i laickou debatu. Křesťanská víra a občanská odpovědnost zřejmě jsou jedinou cestou z chaosu, do kterého svět zatahují mocenské zájmy liberálů i populistů. O vytvoření Evropy, ovšem sjednocené na křesťanské kulturní i duchovní tradici a schopné obhájit své postavení mezi světovými mocnostmi, vždy usiloval Dr. Otto Habsburský, syn císaře Karla I., a v této souvislosti připomínal zvláštní důležitost nové sounáležitosti mezi státy střední Evropy, bývalé podunajské monarchie. Beseda všechny přítomné obohatila o důležité pohledy na svět kolem nás.

(JU, GMNF, JŠ, MN, DE)
foto: Zdeněk Žalský
(dr. Novák vpravo)

Ne a ano

Dokončení ze str. 1

neznamená, že nemůže uvěřit později, ve zralém věku. I takové případy známe.

Podobenství pranýřuje v každém případě domýšlivou sebejistotu. Dává však novou naději zbloudilým a všelijak vykořeněným ztroskotancům života. Nedovoluje, abychom nad někým předčasně lámali hůl. To bychom se totiž opravdu podobali až příliš farizeům.

Povolání k práci na vinici je pozváním ke Kristu, je jedinečným pozváním k víře. Pracovat na vinici znamená jasně a přesvědčivě vyznávat, komu patřím. Nemusí přitom jít vůbec o nějaká silná a velká slova. Ani o neučené biblické citáty. Snad půjde spíše o životní postoje, o vztahy, z nichž bude vyzařovat naděje, pokora, nehraný zájem o druhé. A to jistě nejen na půdě sboru a církve, ale i na ulici. Prostě všude tam, kde se odvíjí složité dějství našeho života. Své „ano“ říkáme ovšem i svou účastí na bohoslužbách. Jsme upřímně rádi, když je jen málo prázdných míst v lavicích.

Kolem nás je mnoho lidí, kteří nechtějí mít s Ježíšem zhola nic společného. Prostě je vůbec nezajímá. Ignorují ho. Vždyť je jeho cesta riskantní – a proč si zbytečně komplikovat život? Tak trochu si kladu otázku, zda toto jejich praktikované „ne“ není způsobeno i špatnou zkušeností s těmi, kdo kdysi pověděli své „ano“ avšak později na vinici nešli a svého Pána a církev opustili. Víme, že jich není málo.

Ptejme se však: Není často i ono odmítavé či zdráhavé „nechce se mi“, neuvážené? Ono počáteční, výchozí „ne“ se totiž může změnit. Nemusí ještě znamenat definitivní, konečně platné „ne“ ve vztahu ke křesťanské víře. A to je přece velice nadějné!

Ježíš k sobě zve ty, kdo v tuto chvíli říkají „nechce se mi“. Ty, kdo váhají. Ty, kdo žijí v zajetí rozmanitých předsudků a zkreslených informací o křesťanství. Copak se nestává, že do sboru a církve přicházejí ti, kdo neprošli v dětství a mládí žádnou křesťanskou výchovou?

Nehledě na to, že je i dost nekřesťanů, kteří říkají slovně „ne“, a přece nás nejednou i zahanbují. A sice pěkným vztahem k lidem, službou, nezištnou pomocí. Můžeme se od nich dokonce i učit. Říkají sice „ne“, ale přece leckdy plní i nevědomky Otcovu vůli.

Za syny je v příběhu skryt vypravěč. Ten, který řekl své jasné „ano“ k Otcově vůli, a který podle toho i do všech důsledků jednal.

Naše záchrana je jedině v díle Kristově, v jeho oběti, v jeho poslušnosti. On, náš Pán, nás nese, a tím také i uschopňuje k nadějné práci na vinici. A nadto dává i naději, že jeho nabídku ke smysluplnému životu zaslechnou i další generace. A to i naším prostřednictvím.

Jaroslav Nečas

Mládí mistra Jana Husa

Dokončení ze str. 1

tele. A viděch, an akadí oltáře, vzdvih nohu nahoru, i vece hlasem velikým: „Bú!“ A žáci nesiechu před ním veliké pochodně miesto sviec, a chodí oltář od oltáře, tak kadie. Potom uzřěch, ano žáci vše opak kukly kožišné obrátili, a tancujú v kostele; a lidé se dívají a smějí, mnějíce, by to bylo vše svatě neb pravě, že to mají v své rubrice, tj. v svém ustanovení …“ - *„Také sem byl z té rubriky bláznivé“*, přiznává upřímně Jan z Husince k účasti na slavnostech, jejichž pořádání by jistě v dnešní době vyvolalo bouři nevole a odporu ze strany věřících i duchovenstva.

Pro mnohé bude překvapením, že husinecký rodák byl v mládí vynikajícím šachistou. Zprávu o tom podává v pozdějších listech, kde píše o svém náruživém oddávání se šachové hře.

Když mladý Hus dokončil partikulární (středoškolská) studia, vstoupil, jak známo, na slavnou pražskou univerzitu. Zde, podle zprávy spolužákovy, žil v penzionátu, tzv. burze, při koleji krále Václava na Ovocném trhu. Spolu s ním bydleli další čtyři studenti – starší Marek z Hradce, vrstevník Jakub ze Stříbra, pro malou postavu nazývaný Jakoubek, mladší Jeroným z Prahy, budoucí spolumučedník. Nejstarším a nejváženějším byl pátý člen družiny Jan z Prahy. Ten později vstoupil do strahovského kláštera premonstrátů, kde přijal jméno Jeroným, stal se posléze zpovědníkem polského krále a po misionářských cestách v dobách husitských zemřel roku 1440 v Benátkách.

Právě z Jeronýmova pera se dovídáme o nezkrotné povaze studentů, k níž však už přistupovala i opravdová zbožnost a časem dokonce horlivé plnění náboženských povinností.

Nemalou zásluhu na takové proměně měla jistě i kázání slavných pražských kazatelů. Jedním z nich byl vedlejší (pomocný) kazatel v Betlémské kapli, cisterciánský mnich Jan Štěkna, pozdější profesor bohosloví v Krakově. Hus Štěknu často poslouchal a nazýval ho kazatelem *„jako polnice zvučná“*. Jaký měl tento bohoslovec vliv na studenta z Husince, odkazuje následující příběh.

Jan Štěkna kázal roku 1393 na Vyšehradě o milostivém létě, přičemž horlivě propagoval odpustky. Mladý Jan si pod vlivem Štěknova kázání koupil za poslední čtyři groše „vzácný odpustek“, kvůli kterému pak zůstal několik dní o chlebě a vodě. To bylo v roce, kdy se stal bakalářem v uměních.

Na studiích nebyl žádný premiant. Mezi 22 zkoušenými se řadil podle prospěchu na šesté místo. Jen pro srovnání, jeho přítel Jakoubek byl v pořadí druhý.

Ať už to bylo s prospěchem jakkoli, venkovský student, původem z jižních Čech, začal měřit život i lidi kolem sebe normou nejpovolanější – duchem biblické zvěsti. Ne všichni nadřízení byli hodni toho, aby se mu stali vzorem duchovních ctností a kněžského povolání.

O kritickém přístupu ke kněžím - učitelům svědčí poznámka z Knížek o svatokupectví: *„Věrně slýchal jsem v školách ty řeči od mistróv o pokoře, o trpělivosti, o chudobě a o statečnosti i o jiných ctnostech, že tak pilně sú vymluvili, jako by již nemohlo lépe býti a jako by ty všecky ctnosti naplnili, a pak v skutcích nic těch ctností sem nenalezl, ano plno pýchy, lakomství, netrpělivosti a nestatečnosti.“*

Bakalář umění (filosofie) směl sice již přednášet, nemohl však veřejně zastávat a vykládat své vlastní názory. Také Jan Hus pouze citoval spisy uznávaných mistrů z Prahy, Paříže a Oxfordu, zatímco sám se připravoval k mistrovství, jehož dosáhl roku 1396. Z tohoto období je známá sebekritika, týkající se nesmyslného obžerství: *„A pak co Mistři v svátek činie, jenž veliké přieliš hody strojie. Mezi těmi, pohřiechu! hus jest v ctnostech od béle oškubaná; neb jest také často se na těch hodech přielišně krmila a chudých robotu žrala.“*

Rovněž pýcha na čas dokázala oblouznit mladého mistra: *„Také sem měl ty taparty, sukně s křídlemi i kápě s běliznami; neb takú sú zahradili to mistrovství, že nelze k němu přijíti, nebude-li těch přistrojóv míti! ... A jistě já neumím se jinak vtípiti, aby kto hodně mistrem byl, jedně tím úmyslem, aby k učení pravdy Božie spíše místo měl, a pravdu směleji pravil a směleji ji bránil. Ale již sem shledal, že sprostní kněží chudí a chudí laikové i ženy statečněji pravdy brání, než doktorové svatého Písma, jenž strachy od pravdy pobiehají a nesmějí mluviti! I sám sem ten pohřiechu! byl, že sem pravdy upřiemo a zjevně kázati nesměl.“*

Jak je vidět z osobních svědectví, u Jana Husa se neustále stupňovala sebekázeň, odpor ke hříchu a otevřená kajícnost. Ve své Postile veřejně přiznává: *„Ó běda mně! kolikrát já přestúpil sem toto svaté Písmo, vstávaje neb kuklu snímaje, aneb sě klaněje bohatému, a ne tak chudému! a spieše posílaje po pití bohatému groš, než dada chudému peniez! Avšak ufám milosrdnému Ježíšovi, našemu Vykupiteli, že mi to odpustil, a že mě již od toho zachová.“*

Mistr Jan nebyl spokojen ani se svým kázáním a trpěl pocitem nedokonalé modlitby. Pochopení vlastní hříšnosti ho vedlo k vyznání: „Protož diem, že těžko jest aneb nelze jest nám padlým, a zvláště k světu obrácených a přichýleným, řeci tu krátkú modlitbu bez hřiecha všedního; protož hřešíme ustavičně, když se modlíme. Jáť o sobě hřiešný s žalostí vyznávám, že pro svú nestatečnost nižádného skutku neučinil sem v Boží službě plně bez nedostatku; neb kdy sem učinil který skutek, neb páteř spěl, že bych v ničemž nedostatečen nebyl? Jistě nikdy.“

Citovaným vyznáním o nedůslednosti, slabosti a neukázněnosti se uzavírá jedna z prvních etap strhující životní pouti a duchovního růstu Jana Husa na cestě následování Ježíše Krista. Touha po hlásání srozumitelného a živého slova Božího jej postavila na kazatelnu Betlémské kaple a hrdinná obhajoba pravdy vedla později Janovy kroky až k mučednické smrti na břehu Rýna.

Jan Schwarz

K připomínce Staroměstské popravy

Letošní pietní shromáždění k uctění památky 27 popravených představitelů stavovského povstání se opět konalo pouze v chrámu sv. Mikuláše, protože deska se jmény popravených je stále nepřístupná. Více než stovka účastníků, mezi nimiž byli kromě potomků popravených i europoslanec Jan Zahradil, náměstkyně primátorky Eva Kislingerová, starosta Prahy 1 Oldřich Lomecký, místostarosta Města Mnichovo Hradiště a další čestní hosté, vyslechla varhanní koncert v podání prof. Bohumíra Rabase. Po projevech čestných hostů se účastníci připojili k akci iniciátorů petice proti znovuobnovení Mariánského sloupu.

Předsedu Kostnické jednoty zastupoval Bronislav Matulík, kazatel Církve bratrské v Praze 1 a šéfredaktor časopisu BRÁNA, který setkání moderoval.

V úvodu četl z listu Židům 11,33-40 a dále uvedl: „Odsouzeným na popravišti byly sekány ruce, vyřezáván jazyk, byly jim sťaty hlavy, jejich těla byla čtvrcena a členové Jednoty bratrské byli popraveni nejostudnějším způsobem - byli oběšeni. Myslet dnes ale můžeme nejen na ně, ale také na Josefa Gabčíka, Jana Kubiše a další atentátníky na říšského protektora Heydricha, na generála Heliodora Píku, který byl také 21. června 1949 popraven, anebo i na Jana Palacha, od jehož smrti v lednu uplyne 50 let, který nemohl snést ponížení národa před bolševickou mocí.

Pro ty všechny nakonec nebyl jejich osobní život tou největší hodnotou. Což je v naší době a společnosti třeba velmi nahlas povědět. Ve společnosti, která se chce ubavit k smrti, ve společnosti, kde se ztrácí smysl politiky jako služby druhým, ale je to nástroj k sebeprosazení a k ponížení těch, kteří smýšlí jinak, ve společnosti, kde se Pravda s velkým „P“ rozměnila v tolik pravd, že žádná neexistuje, stal se z ní vágní pojem, takže jenom naivní blázen by chtěl pro něco takového položit život.“

Dodal, že pieta znamená soucit, slitování, lítost. Většinou je znázorněna srdcervoucím obrazem matky, která má na klíně mrtvé dítě - Marie s popraveným Ježíšem. Také rodinám popravených stavovských vůdců se vrátila těla bez hlav k pohřbu. Pro ně už všechna naděje zhasla… zbyla jen lítost, nedočkali se slitování, jen naděje na vzkříšení mrtvých.

V závěru dodal: „Nyní meditujme o tom, proč žijeme, jakou hodnotu má náš život a pro co jsme ochotni své životy položit na oltář.“

Po koncertu vystoupila náměstkyně primátorky Eva Kislingerová:

V úvodu uvedla: „Česká historie je bohatá. Košatě v ní lze najít milníky, díky kterým cítím hrdost. Avšak jak u každého jiného národa, tak i u toho českého narazíme na historické okamžiky, ze kterých běhá mráz po zádech.

Jedním z takových je pražská poprava 27 českých pánů, zde na Staroměstském náměstí. Toto místo dnes známe maximálně jako kolbiště turistů o co nejlepší výhled na orloj, avšak 21. června 1621 by zde chtěl být jen málokdo.

V tento den se trestala zrada uraženého majestátu Habsburků, v tento den se trestal nepovedený pokus o nastolení rovnoprávnosti ve vyznání a poměrech v tehdejší společnosti. Toto brutální představení mělo s teatrálností Habsburkům vlastní odradit kohokoliv od obdobných pokusů. Krutá porážka na Bílé hoře u Prahy nebyla pro tento rod dostatečnou satisfakcí, stejně tak, jako kruté výslechy dny před popravou, s jasným účelem.

Nechci tady dlouze mluvit pouze o krutostech, protože je mnohem důležitější zmínit, proč je dnešní pieta významná. Činy těchto 27 českých pánů, a nejenom jejich, podepisují charakter českého národa. Poukazují na schopnost postavit se zvůli a vzít zodpovědnost za svou budoucnost do vlastních rukou.

Není to tak dávno co jsme uctili hrdinství českého odboje. A mnoho z nás si pamatuje i 29 let starý moment, když se náš český hrdý národ vymanil z pod jiného, 40letého útlaku. A proto tady dnes ctíme památku, jež nám připomíná, že za správnou věc je potřeba bojovat vždy a vytrvat až do konce, ať už je jakýkoliv. Koneckonců, podívejte se kolem sebe. Žijeme ve svobodě, v relativním blahobytu s možností přemýšlet, mluvit a tvořit svoji budoucnost plně, a to z vlastní neomezené vůle. Přišli jsme k tomu bez boje, či snahy? Nikoliv.“

Po vystoupení starosty Prahy 1 Oldřicha Lomeckého, europoslance Jana Zahradila, spisovatelky Lenky Procházkové (která speciálně k tomuto shromáždění sepsala báseň) a zástupkyně Společnosti Edvarda Beneše Marie Neudorflové se za zvuků husitského chorálu “Kdo jsú Boží bojovníci” účastníci shromáždění připojili k inciativě proti Mariánskému sloupu.

(red)

Pohádka o rozsévači a radosti

Žili kdesi dva bohabojní bratři. Společně hospodařili na velké farmě, kterou zdědili po předcích. Starší z obou bratří měl vysokou školu a hodně rozuměl pěstování a šlechtění rostlin. Mladší bratr byl takový nedužívý ňouma, ve škole mu to nešlo, byl trochu hrbatý a směšně mu odstávaly uši. Svého staršího bratra velmi obdivoval, ale málokdy se mu podařilo přiučit se od moudřejšího bratra něčemu užitečnému.

Jednou ráno, když si bratři četli Bibli, řekl ten starší: „Poslouchej, tady čtu, že nějaký rozsévač sil zrno do trní, do kamení a na pole. No nebyl to úplný ťulpas? Škoda dobrého zrna. Divím se, že se někde nepoučil, že sít zrno musíme do zkypřené a dobře prohnojené půdy. Jinak je to nesmysl!“

Oba se pak pustili do přípravy zrna na setbu. Celé dopoledne přebírali pšeničná zrna. Po obědě se starší bratr vydal na pole, aby pšenici zasel do připravené země. Uložil mladšímu bratrovi, aby odpad ze zrní naházel slepicím, že si tam vyberou všelijaká semínka - na nic lepšího se to nehodí.

Mladší bratr uposlechl, ale přeci jen si tajně ponechal pár hrstí zrn a semínek, která se hodila jen drůbeži na přilepšenou. Odešel s touto podivnou setbou za humna, kde byl takový neužitečný kamenitý pozemek. Rostlo na něm jen šípkové trní. Rozházel jen tak halabala semínka mezi trní do kamenité půdy a takto se pomodlil k Bohu: „Bože, ty víš že jsem hloupý a k ničemu. K ničemu je i tenhle kousek země, k ničemu je i ta setba, kterou jsem zde rozházel. Omlouvám se, že jsem nedal ta semínka slepicím, ale chci, aby to, co je k ničemu, bylo pospolu. Jsem rád, že to chápeš. Amen.“

Když dokončil tuto zvláštní modlitbu, ulehl pokojně na zem, zavřel oči a zemřel. Nikdo z lidí, kteří mladšího bratra znali, neželel. Nikdo ho nepostrádal, lidé spíš říkali - má to za sebou, byl to jen takový chudák, teď je mu lépe. A takové ty řeči, které vedeme, když něčemu nerozumíme.

Uplynulo pár měsíců a bylo léto. Na polích zlátla pšenice a slibovala velkou úrodu. Bratr, který už nebyl starší, když byl sám, narychlo přistavěl sýpku a zavčas se objednal u mlynáře. S pýchou dobrého hospodáře obcházel pole a byl velmi hrdý na své dílo. Velkou váhu přikládal své prozíravosti, že vytřídil to nejlepší zrno a dobře připravil pole. Pomyslel si, že je dobré číst pozorně Bibli, když v ní bývají i užitečné rady.

Po pěšince za domem přicházelo nějaké děvče. Zdálo se, že nevidí na cestu, protože každou chvilku zakopávalo. Bylo to proto, že mělo plné oči slz a plnou hlavu smutných myšlenek. Kdoví, co se té dívce přihodilo.

Pojednou se zastavila a její velké uslzené oči se doširoka otevřely. Kolem ní se rozprostíral nádherný koberec rudých máků, voňavého heřmánku, čekanek a chrp modrých jako nebe. Z té krásy se dívce úplně zatajil dech, dokonce přestala plakat. Za malou chvilku se radostně smála a zatleskala rukama: „Bože, děkuji ti za nejkrásnější záhon, jaký jsem kdy viděla. Děkuji ti za tak dokonalou krásu, která přišla zrovna teď, když jsem si už myslela, že jsem docela k ničemu a kdy se mi tak moc chtělo umřít. Prosím tě, abys zachoval toto místo pro všechny, kteří kdy půjdou kolem a budou mít na duši těžký kámen samoty a nouze.“

Na podzim hospodář zaoral strniště a těšil se, že se příštím rokem postará o ještě lepší úrodu, než byla ta letošní. Pole nechá ležet ladem, aby si odpočinulo a na jaře zaseje na jiném místě, kde je mnohem úrodnější půda. Pole, které zrovna oral, to slyšelo a bylo smutné. Bylo mu líto, že bude příští rok k ničemu.

Za humny již dávno odkvetly máky i ostatní polní kvítí. Na trnitém křoví se veselе červenaly šípky a těšily se na děvče, které si je přijde načesat, i na ptáky, kteří si na nich budou pochutnávat, až kolem bude jen sníh. A pod tím sněhem budou spát semínka máků, heřmánku i dalších rostlin, které přinesou příští rok radost tulákům, poutníkům i smutným lidem, co si myslí, že jsou k ničemu.

Delicie Nerková

Zástupci církví běželi se žlutou stužkou

Ve čtvrtek 13. června se v Praze konal další ročník Pražské štafety v rámci běžeckého seriálu RunCzech. V jeho rámci se konal také již třetí ročník Běhu se žlutou stužkou s podtitulem „Uteč předsudkům“, který upozorňuje na problematiku lidí vracejících se na svobodu po výkonu trestu. Letos se k této aktivitě připojily i české církve a to nejen morální podporou, ale i vlastní štafetou. V jedné známé anglické písni píše vězeň, kterému se trest chýlí ke konci a který si není jistý, jestli je vůbec ještě vítán zpět doma, aby jeho milá uvázala kolem stromu před domem žlutou stužku, pokud ho ještě vůbec chce zpět do svého života až „si to odkroutí“. A právě z této písně vyšla symbolika žluté stužky, která se mezinárodně stala znamením starosti o propuštěné vězně, kteří se chtějí zpět integrovat do společnosti, najít si práci a začít žít řádný život.

Začít znovu

Že to není jednoduchý úkol, na to poukazují i statistiky. Každý rok je v ČR na svobodu propuštěno na 10000 lidí a pro většinu z nich je záznam v rejstříku trestů stigmatem, které jim komplikuje návrat zpět do plnohodnotného života, o který se snaží. Přitom nalezení odpovídající práce a tím i obživy je jedním ze zásadních faktorů, který snižuje míru recidivity propuštěných vězňů. Pokud totiž bývalý vězeň nemá na svobodě fungující zázemí, blízké lidi, o které se může opřít a k tomu ještě nedokáže najít práci, pak představuje návrat k trestné činnosti bohužel často volbu, ke které se uchýlí. Myšlenkou žluté stužky je tedy usnadnit cestu těm, kteří do tohoto začarovaného kruhu už nechtějí spadnout a chtějí navzdory svému minulému selhání začít žít slušný a spořádaný život. A to si bezpochyby zaslouží podporu.

Ze Singapuru do Čech

Myšlenka podpořit formou běhu zaměstnanost osob po výkonu trestu v České republice vzešla od Gabriely Slovákové, ředitelky ženské věznice ve Světlé nad Sázavou. Běhu se žlutou stužkou se zúčastnila v roce 2011 v Singapuru, kde idea masového běhu s tématikou zaměstnávání a integrace propuštěných vězňů do společnosti vznikla. Do České republiky přišla tato myšlenka poprvé v roce 2016. Běhu se již v minulých dvou ročnících účastnili bývalí i současní vězni, příslušníci Vězeňské služby, pracovníci Probační a mediační služby, státních úřadů i neziskového sektoru. K letošnímu ročníku se připojili i zástupci Ekumenické rady církví a České biskupské konference.

Církve se starají

Církve se o propuštěné vězně na řadě míst republiky starají. Tato péče často navazuje na duchovní doprovázení skrze činnost vězeňských kaplanů a směřuje na usnadnění přechodu do normálního života. Výborným příkladem může být například tým dobrovolníků, který působí ve věznici ve Stráži pod Ralskem a zaměřuje se na práci s vězni před koncem trestu a jejich doprovázení při prvních krocích na svobodě. Tato aktivita získala letos Cenu Ministra spravedlnosti v kategorii Čin roku 2018. Podobných aktivit bychom mohli ale vyjmenovat mnoho.

20 kilometrů Stromovkou

Na pražském Výstavišti bylo v den závodu rušno. Bylo přihlášeno téměř 1000 čtyřčlenných štafet. Kolem stánku projektu běhu se žlutou stužkou – jak jinak než žlutého – se houfovaly přihlášené štafety. Letošní ročník byl rekordní a pro dobrou věc se na start postavilo téměř 600 běžců ve čtyřčlenných štafetách – každý z členů běžel 5 km pražskou Stromovkou. Před samotným startem všichni „stužkaři“ vyslechli pozdrav, povzbuzení a požehnání z úst hlavního kaplana Vězeňské služby ČR Pavla Kočnara a generálního sekretáře Ekumenické rady církví Petra Jan Vinše. Oba dva tvořili polovinu letošní premiérové „církevní“ štafety, kterou doplňoval František Jemelka, tiskový mluvčí České biskupské konference a Tereza Myslilová, rovněž z ČBK. Celkový čas 1:53:08 sice netrhl žádný sportovní rekord, ale může být důstojným začátkem pěkné tradice do let příštích.

Petr Jan Vinš, ERC

Zachránce

Nedávno jsem potkal zajímavého človíčka, který stále nosil baťoh. Bylo mi to divné a tak jsem se zeptal: „Hele, proč se s tím pořád taháš?“ Odpověděl mi: „Já jsem v tomhle radikální. Mám tam Bibli. Jednu pro sebe a jednu na rozdávání. A taky nějaké věci, abych mohl někoho zachránit.“ Trochu jsem se podivil, ale on pokračoval: „Nebudeš tomu věřit. Jeden člověk zachránil celý metro, protože měl baterku. Já tam mám navíc nářadí a nějaká lana.“

Nic proti neustálé připravenosti. Ve škole jsme měli brannou výchovu a tak jsem se naučil oblékat pláštěnku proti radioaktivitě. Co kdyby? Mladí ochránci přírody někdy budují v lese budky, aby měli ptáčci kde hnízdit. To je jistě chvályhodné. Co když jim ta budka zachrání život? Je s podivem, jak lidé touží zachraňovat. Ostatně, při katastrofách se máme raději, než když je dobře.

Rád bych vám připomněl, co to je pravá záchrana. Nechci vytrhávat verše z kontextu, přesto si však neodpustím citovat krále Davida: *„Blaze těm, jimž byli odpuštěny nepravosti a jejich hříchy byly přikryty.“* (Ž 32,1-2; Ř 4,7) Záleží přeci hlavně na tom, jak člověk skončí po smrti. Je jistě dobré zachraňovat lidi pro spasení, nemá to však smysl, pokud zároveň neuvěří v Boha. Kristus - to je opravdový Zachránce.

Ivo Kraus

Pozvánka na podzimní pobyt pro seniory v Chotěboři

Zveme Vás na podzimní pobyt pro seniory v Evangelickém středisku v Chotěboři, který pořádá Chrudimský seniorát.
Termín: od 1. do 8. září 2018
Cena pobytu: 3000 Kč
Uzávěrka přihlášek: 15. 7. 2018
Přihlášky přijímá a informace předá:
Hana Capoušková, hana.cap@seznam.cz, tel.: 777 877 080, 602 468 436
Členové ČCE, jejichž jediným příjmem je starobní důchod, si mohou požádat o příspěvek na pobyt na ústředí ČCE.

Kvakerský myslitel a státník William Penn

(14.10.1644 Londýn – 30.7.1718 Ruscombe/Berkshire)

William Penn byl synem královského admirála, který za Cromwellovy vlády pobýval na svých statcích v Irsku. William studoval na Chigwell School v Irsku a na Christ Church School v anglickém Oxfordu. Setkání s kvakerským misionářem Thomasem Loem na něho udělalo hluboký dojem. Když byla obnovena monarchie (1660), rodina se vrátila do Anglie. V Essexu získal William obdiv k přírodě a lásku k zahradnictví. Uvažoval take o studiu medicíny, ale na to nedošlo. Na univerzitě ho ovlivnil svobodomyslný teolog John Owen, který byl ovšem pro své názory sesazen. Penn se tedy dostal do konfliktu s univerzitou - i s otcem. Ten jej poslal do Francie, kde na něho zapůsobil nedogmatický kalvinista Moyse Amyraut (1664-1684), takže pak hledal vlastní náboženskou cestu. V r. 1664 studoval v Anglii práva. Když byl r. 1665 Londýn postižen morem, kvakeři prokázali velkou obětavost, ovšem byli obviňováni, že mor šíří, a pronásledováni. Ve 22 letech se Penn přihlásil ke kvakerům a s jejich zakladatelem Georgem Foxem (1624-1691) podnikal misijní cesty po Anglii, Nizozemí, Německu i jiných zemích. Když (1666) jeho otec onemocněl, svěřil mu své statky v Irsku. Pro své radikální názory byl Penn několikrát vězněn. Ze dvou manželství měl celkem 16 dětí.

V r. 1681 mu král Karel II. - náhradou za dluhy u jeho otce - daroval území o rozloze 120 000 km² při řece Delaware v Severní Americe, kde Penn zřídil kolonii podle kvakerských zásad – Pennsylvánii (v r. 1683 vydal demokratickou ústavu – vzor pro pozdější ústavu USA). Území se stalo útočištěm různých náboženských disenterů včetně katolíků, kteří i s Indiány žili v přátelství.

Penn první písemně formuloval kvakerské účení a zásady: každý člověk má v sobě vnitřní světlo (hříchem neposkvrněnou božskou jiskru), všichni lidé jsou si rovni (je vyloučena církevní i světská hierarchičnost), různé názory se tolerují, války a násilí jsou odmítány, kvakeři poskytují pomoc trpícím lidem a obětem válek; bohoslužby nemají liturgická pravidla, smí hovořit každý, kdo má vnuknutí.

Z jeho spisů jmenujme: *Stavba na písku otřesena, Žádný kříž, žádná koruna, Nevinnost se svou odhalenou tváří, Velký zápas o svobodu svědomí, Ovoce samoty, Vyvýšená pravda, Studie o přítomném a budoucím míru v Evropě.*

Bohuslav Vik

Evangelická básnířka a diakonka Marie (Karla Františka) Rafajová

(29.11.1896 Brno – 11.7.1978 Bratislava)

V mládí ji duchovně ovlivnila rodina Kostomlatských, faráři Václav Pokorný, F. Pokora a Štěpán Šoltész a přítelkyně - básnířka Rafaela Kadlecová. Absolvovala vyšší sociální školu a kadetní školu Armády spásy v Praze. Nabyla jazykového vzdělání (znala šest řečí) a pracovala jako tlumočnice. V r. 1916 prožila konverzi. V letech 1921-25 působila jako důstojnice Armády spásy v Praze a v Kladně. Od r. 1925 spolupracovala se sestrami M. a K. Royovými v diakonii a misii Modrého kříže ve Staré Turé na Slovensku a v r. 1936 po nich vedení sociálních ústavů převzala. Redigovala časopis Večernica. V letech 1932-36 působila opět v Armádě spásy v Bratislavě a v Praze, kde redigovala Prapor spásy. Ve Staré Turé byla presbyterkou evangelického sboru. Měla ovšem kontakt i s ostatními církvemi. V r. 1942 jí hrozilo vyhoštění ze Slovenska, ale v r. 1943 získala slovenské občanství. Pomáhala - spolu se spolupracovnicemi - dětem židů a partyzánů i účastníkům povstání. Ona i spolupracovnice byly špehovány gardisty i gestapem – pracovaly tedy s nasazením života. V r.1949 byly ústavy zestátněny a vnitřní misie znemožněna. V letech 1952-56 byla správkyní domova důchodců v Zemianském Podhradí a jako kazatelka vypomáhala v tamním evangelickém sboru. V letech 1956-64 prožívala důchod v Jazvinách na kopanicích u Staré Turé a od r. 1977 u své sestry Karly Soudkové v Bratislavě, kde udržovala přátelství s baptistickým kazatelem Vladimírem Dvořákem.

Z četných spisů uveďme - ***básně*:** Úzkou cestou 1926, Za stany 1929, Údolím pokory 1931, Z pod věčných očí 1935, Kam? 1938, Avšak 1939, V zajatí Slova 1944, Čekání 1947.

Prózy: Doma 1929, Pohádky, Črty z mého života, Na pasekách, Ve službách lásky, Světlo a stíny 1933, Judita 1939, Veľká radosť 1942, Ty zostávaš 1943, Lepšie ako život.

Překlady: J.Milton – Oslepený Samson, R. Thákur – Úroda, R. Olfert – Pod Ježíšovým křížem, S. Boltonová – Severské motivy, S. Brengle – Otroci lásky.

Napsala a přeložila mnoho textů k duchovním písním, které byly publikovány v několika církevních zpěvnících. Některé básně zhudebnil J. B. Foerster 1945.

In memoriam byla v Jeruzalémě vyznamenána jako Spravedlivý mezi národy.

Bohuslav Vik

70 let církevní spolupráce

Papež František navštívil 21. června 2018 ústředí Světové rady církví v Ženevě a setkal se se členy jejího Ústředního výboru. Stalo se tak při příležitosti oslav 70 let existence této celosvětové ekumenické organizace.

Světová rada církví vznikla v roce 1948 a jejími zakládajícími členy bylo 147 církví napříč světem, více než 200 církví se ke Světové radě církví připojilo od té doby. To z ní dělá v současnosti největší ekumenickou organizaci na světě, která sdružuje většinu světových anglikánských, evangelických, pravoslavných a starokatolických církví. Římskokatolická církev není přímo členem Světové rady církví, ale úzce s ní spolupracuje prostřednictvím Papežské rady pro jednotu křesťanů a k jejich společným projektům patří Komise pro víru a řád nebo i u nás známý a slavený Týden modliteb za jednotu křesťanů. Činnost Světové rady církví se neomezuje jen na hledání teologické shody mezi církvemi, ale tato ekumenická organizace se výrazně angažuje také v otázkách lidských práv, boji proti rasismu a ochrany stvoření.

Třetí návštěva v dějinách

V červnu zasedal v Ženevě ústřední výbor Světové rady církví, který je jejím nejvyšším orgánem v období mezi valnými shromážděními. Právě tento orgán, v kterém zasedá i zástupkyně Církve československé husitské Martina Viktorie Kopecká, uvítal papeže jako symbol pokračující církevní spolupráce a dobrých vztahů mezi církvemi. Není to první papežská návštěva v této významné církevní organizaci – v roce 1969 navštívil papež Pavel VI. Ženevu při příležitosti 50. výročí Mezinárodní organizace práce OSN a při té příležitosti se zastavil i v ústředí Světové rady církví. Papež Jan Pavel II. pak navštívil ústředí Světové rady církví a její Ekumenický institut v Bosey v roce 1984. Kromě členů ústředního výboru Světové rady církví se během letošního slavnostního setkání s papežem Františkem účastnili i pozvaní zástupci národních ekumenických rad církví – Českou republiku zde reprezentoval generální sekretář ERC Petr Jan Vinš.

Korejští křesťané

Jedním ze silných symbolů letošního Ústředního výboru bylo i setkání mezi křesťany z jižní a severní Korey. Poselství zástupců korejských křesťanů zazněla na plenárním jednání věnovanému otázce jednoty a ve zvláštním symbolickém momentu zazpívali v rámci oslav 70 let Světové rady církví křesťané z obou částí Korey společně starobylou píseň Arirang, která je považována za neformální hymnu celého Korejského poloostrova. Delegace severokorejských křesťanů se také setkala s papežem. Světová rada církví se dlouhodobě korejské otázce věnuje, generální sekretář Světové rady církví Olav Fykse Tveit v nedávné době navštívil severní i jižní Koreu a Jižní Korea byla zvolena i za místo posledního valného shromáždění Světové rady církví v roce 2013.

Křest, eucharistie a duchovní služba

Výročí 70 let existence Světové rady církví je i příležitostí připomenout si největší úspěchy minulosti – mezi ně bezpochyby patří dokumenty Křest – Večeře Páně – Ordinace a O povaze, poslání a směřování církve, publikované Komisí pro víru a řád, jejímž plným členem je i Římskokatolická církev. Tyto dokumenty obsahují základní teologickou shodu mezi církvemi v nejzákladnějších aspektech křesťanského života, kterými jsou teologie křtu, eucharistie a duchovní služby. U

příležitosti výročí přikročila Komise pro víru a řád také k rozsáhlé digitalizaci svých archivů a dokumentů, což umožní ekumenickým pracovníkům v církvích po celém světě snazší přístup ke zdrojům.

Spravedlnost a mír

Mottem Světové rady církví je od posledního valného shromáždění v korejském Busanu „Putování za spravedlností a mírem.“ V této věci se její úsilí dobře shoduje s prioritami papeže Františka, který se v řadě svých prohlášení také věnoval otázkám sociální spravedlnosti a ochrany lidských práv.

Kromě samotné návštěvy na Světové radě církví, která sestává z ranní bohoslužby, společného oběda s výkonným výborem a ekumenického setkání v ženevském Ekumenickém centru.

V odpoledních hodinách se papež rozloučil s představiteli Světové rady církví a ve výstavním komplexu Palexpo slavil mši svatou pro švýcarské katolíky.

Na fotografii jsou čeští zástupci na setkání - Martina Viktorie Kopecká a Petr Jan Vinš

Petr Jan Vinš

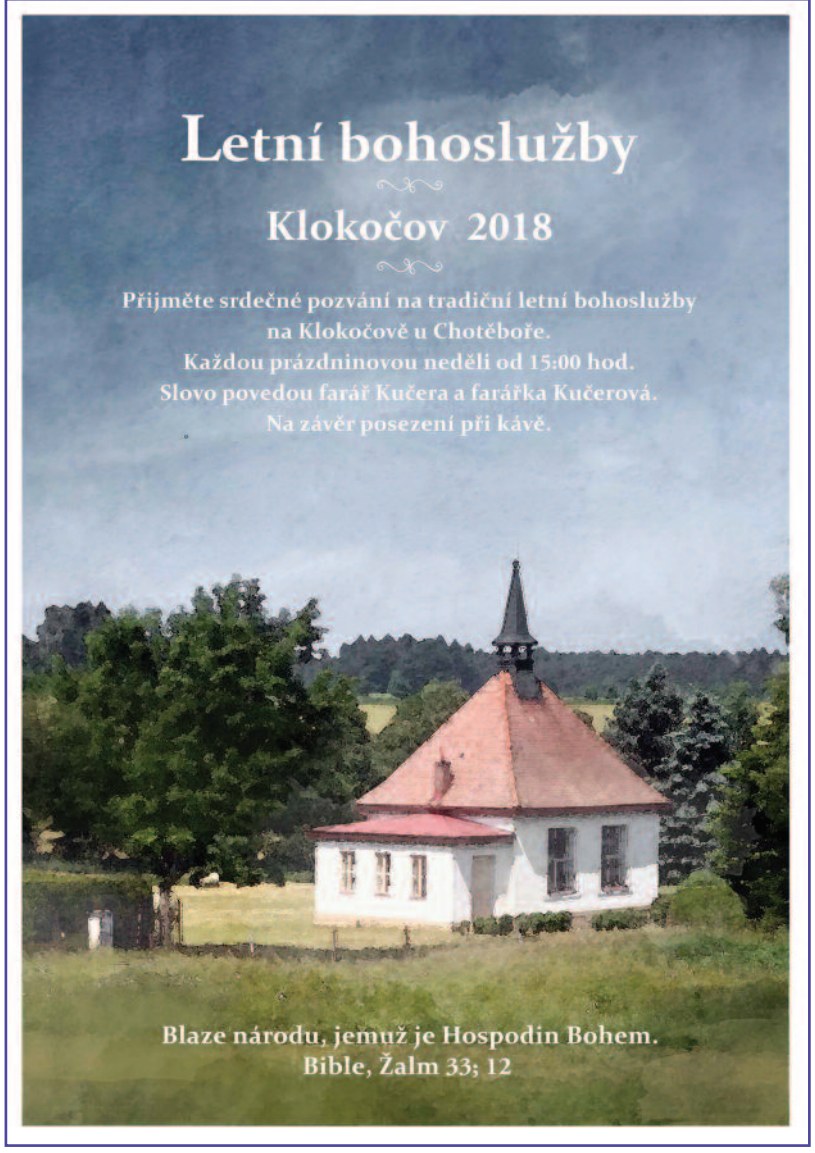

Inzerce

Bydlení na Dobříši - k dlouhodobému pronájmu nabízíme od 1. 10. 2018 vilku (byt 5+1) se zahradou. Nabídka platí předně zájemcům o aktivní členství v místním sboru ČCE. Tel.: 603 578 108, e-mail: sammyhej@gmail.com.

č. 4

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

ET

PŘÍLOHA 2

20 – 21/2018

VYCHÁZÍ: 11. ČERVENCE 2017

100 LET REPUBLIKY

1. ČÁST

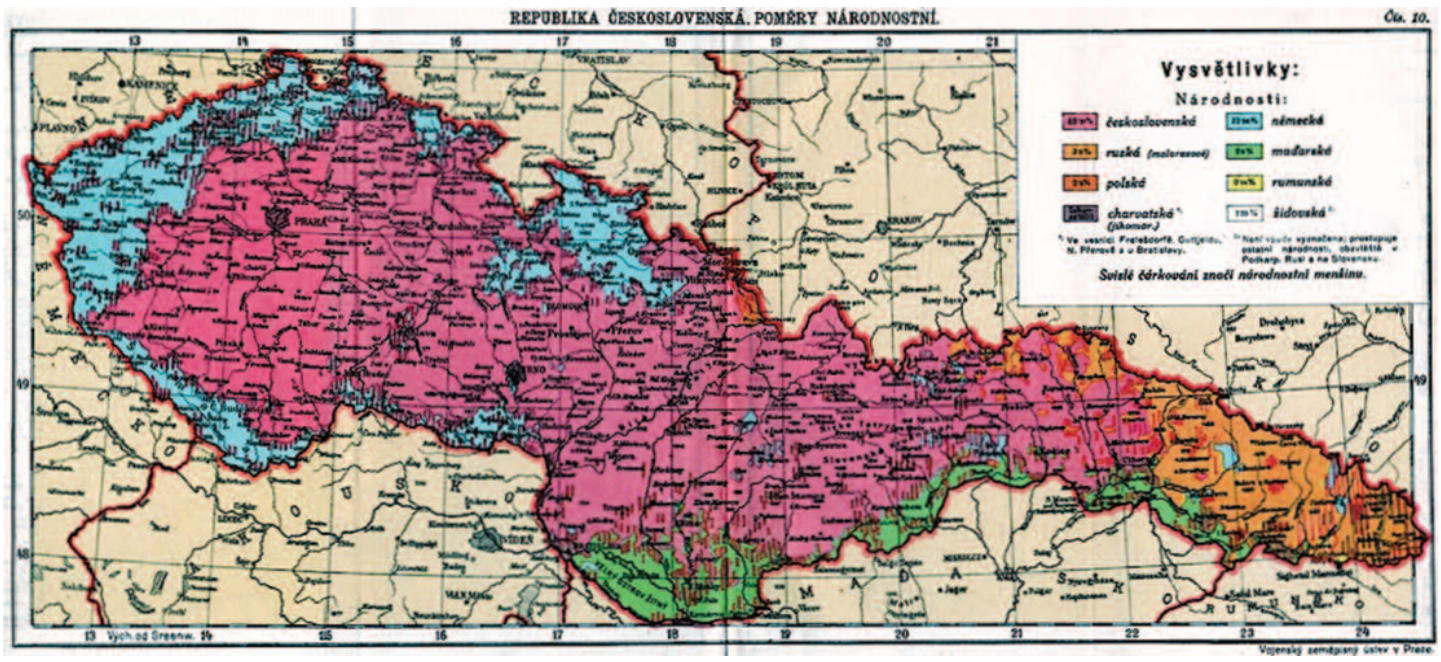

Tradice doby národního obrození a státoprávních snah

I. 1790 – 1814
POČÁTKY SYSTEMATICKÉ SNAHY O ZACHOVÁNÍ KONTINUITY ČESKÉHO NÁRODNÍHO POVĚDOMÍ

Národnostně uvědomělé složky české společnosti se snažily rozpoznávat svou vlastní kulturní i společenskou identitu, navazovat na ni a dle možnosti ji rozvíjet. Reakcí na sílící úřední germanizaci byla nejprve učenecká snaha o oživení a zachování českého jazyka jako plnohodnotného sdělovacího prostředku. Svědčí o tom zejména šíření původní česky psané literatury, i překladů do češtiny z jiných jazyků; významnou roli hrálo i vznikající české divadlo. S tím vším souvisí také zájem o české dějiny.
U evangelické menšiny je typická návaznost na český jazyk v jeho spisovné formě dané Biblí kralickou; problémem bylo naučit tomuto jazyku mnoho pastorů, přicházejících do tolerančních sborů z Uher, jejichž mateřštinou byla maďarština. Na katolické straně působili proti germanizačním snahám především kněží. I v době, kdy byla čeština vypuzena z úřadů a škol, zůstala v kostelích; česky byla psána i rozsáhlá náboženská literatura (liturgické příručky pro lid, úprava českého překladu Svatováclavské bible, modlitební knihy aj.) a různá zábavná literatura a lidová čtení.

II. 1815 – 1848
VŠESTRANNÝ POVLOVNÝ ROZVOJ ČESKÉ SPOLEČNOSTI

Česká společnost se i za velmi nepříznivé vnější situace vyvíjela všestranně, to se projevilo jak v kultuře, tak i ve vědě, a v rozvoji hospodářském. Vytvářelo se i české názvosloví včetně odborných termínů (ne všechny se ujaly).
Římští katolíci objevovali a rozvíjeli bohatství lidové slovesnosti, písní a hmotných projevů tvořivosti. Z nich lze připomenout zejména např. „lidové betlémy“, znázorňující o Vánocích děťátko v jeslích s Marií, Josefem a dalšími postavami i scénériemi.
Evangelíci navazovali na svou linii zkoumání historie. Nejzřetelnějším projevem tohoto úsilí jsou „Dějiny národu českého v Čechách a na Moravě“, zpracované historiografem Českého království Františkem Palackým. Tato práce vycházela zpočátku německy, na konci sledovaného období už i česky.

III. 1849 – 1861
FORMULACE ČESKÉHO STÁTOPRÁVNÍHO PROGRAMU. BACHŮV ABSOLUTISMUS

I když byla snaha o vytvoření demokraticky orientované občanské společnosti tvrdě mocensky potlačena, právě za tohoto vnějšího tlaku vykrystalizoval český státoprávní program, který jednoznačně požadoval federativní středoevropský stát, respektující svébytnost svých složek.
Většina české společnosti se organizuje také občansky a tím se uvolňuje i mezicírkevní napětí.

IV. 1861 – 1895
PROSAZOVÁNÍ ČESKÉHO STÁTOPRÁVNÍHO PROGRAMU. RAKOUSKO–UHERSKÝ DUALISMUS

Nehledě na těžkou ránu, kterou dostal český státoprávní program uzákoněním rakousko-uherského dualismu v r. 1867, zápas o tento program nebyl nikdy přerušen. Nejsilnějším argumentem byla skutečnost, že všestranné emancipační úsilí české společnosti bylo stále zřejmější a po pádu Bachova absolutismu je už nebylo možné zastavit.
Změnila se také situace v církvích: odlišné postoje se postupně vyhraňují napříč konfesemi. Kromě tradicionalistů jak na straně římskokatolické tak, byť v menší míře, i na evangelické, v jejichž chápání národního obrození hrála prvořadou roli církevní příslušnost, se nyní jasně proklamovala nová stále sílící občansky orientovaná skupina. Vznikají nové společenské aktivity jako pěvecké sbory, ochotnická divadla a sokolské hnutí. Typickým vyjádřením tohoto období je „Má vlast“ od Bedřicha Smetany.

V.
ŽIVOT. TRADICE ČESKÉHO NÁRODNÍHO OBROZENÍ VE 20. STOLETÍ

Na přelomu 19. a 20. století se tradice českého národního obrození stala reálnou silou, působící na dovršení národní emancipace a zanedlouho i na její rozvoj v samostatném státě.
V nově se utvářejících poměrech docházelo občas i k vybočení z pozitivního vlastenectví k nacionalismu. Na toto nebezpečí opakovaně upozorňovaly osobnosti, které navazovaly na široce humanisticky pojaté zaměření průkopníků myšlenek národního obrození v minulosti.
V době nacistické okupace bylo toto dědictví oporou a posilou proti záměru postupné likvidace sebeuvědomění českého národa. Po Únoru 1948 bylo často národní obrození historicky zkreslováno, aby vyhovovalo marxistické ideologii. Přesto se lidé spontánně vraceli k národním tradicím. Slovy národních klasiků bylo možno vyjádřit názory, které totalitní režim popíral.
Tento odkaz lze stručně charakterizovat takto: vědomí vlastní identity, rovnoprávné postavení mezi národy, národní hrdost, důraz na mravní chování, vytváření ovzduší vzájemné snášenlivosti a ocenění drobné společensky užitečné práce.

Kruh českých duchovních tradic

Tradice Tomáše Garrigua Masaryka a První republika

Tomáš Masaryk se narodil 7. března 1850 v Hodoníně a byl pokřtěn jako Tomáš Jan. Jak se obvykle uvádí, byl synem Slováka původem z Kopčan Jozefa Masaryka, kočího na různých císařských statcích, a Terezie roz. Kropáčkové. Matka pocházela z Hustopečí na Moravě, vyrůstala v německém prostředí a byla věřící katolička. I Tomáš sám jako chlapec ministroval.
Po absolvování čejkovické školy a německé reálky v Hustopečích chvíli praktikoval v hodonínské škole, posléze se učil zámečníkem ve Vídni. Brzy se ale vrátil domů a učil se dva roky kovářem. Poté začal studovat na německém gymnáziu v Brně, odkud byl pro svůj názorový konflikt s vedením školy roku 1869 vyloučen. Poněvadž však doučoval syna vysokého policejního úředníka, dostal se s jeho rodinou do Vídně, kde roku 1872 odmaturoval.
V r. 1876 vystudoval na vídeňské filosofické fakultě a obhájil svou disertační práci „Podstata duše u Platóna“. S cílem získat docenturu pokračoval ve studiu na univerzitě v Lipsku. Tam se seznámil s Američankou Charlottou Garrigue, tolerantní unitářkou s rodovými kořeny francouzských hugenotů. V USA uzavřeli sňatek (15.3.1878) a vrátili se do Vídně, kde Masaryk přechodně vyučoval. Roku 1879 byla přijata jeho německy psaná habilitační práce o sebevraždě. V roce 1880 přestoupil Masaryk v Heršpicích na Moravě do Evangelické církve reformované (HV).
Jako mimořádný profesor roku 1882 nastoupil na nové české univerzitě v Praze; pro svou kritičnost se tam dostal do konfliktů s dosavadními představiteli české kultury. Založil vědecký časopis Athenaeum a byl také u zrodu časopisu Čas. V té době se postavil (spolu s dalšími) proti nekritické oslavě Rukopisů, které pokládal za podvrh. Rozlišoval totiž kladné vlastenectví a nesnášenlivý nacionalismus; za cíl prohlásil humanismus. Při svých návštěvách Ruska se několikrát sešel se Lvem N. Tolstým, informoval ho o českém mysliteli Petru Chelčickém. Tolstého radikální pacifismus však zásadně odmítl.
Své názory poprvé souhrnně uvádí roku 1895 v publikacích: Česká otázka, Naše nynější krize, Jan Hus. V Otázce sociální z r. 1898 odmítá marxismus. Názorově se stavěl proti politice staročechů (Riegerovi), ale uznával Palackého. On sám pak v roce 1900 založil stranu realistickou, která se však neprosadila.
Do prudkých konfliktů se značnou částí tehdejší české veřejnosti se dostal na přelomu století v souvislostí s tzv. Hilsneriádou. Šlo o zavraždění služky Anežky Hrůzové u Polné, což bylo pokládáno za rituální vraždu, která byla podsouvána židům.
Masaryk podporoval české ženské hnutí i boj o stejné volební právo; jeho žena byla členkou sociálně demokratické strany. R. 1906 vyhrál soud proti 308 katolickým katechetům, kteří ho žalovali pro „rušení náboženství“. Když byl v letech 1907-14 dvakrát poslancem říšského sněmu, důrazně na Valašsku bojoval proti alkoholismu. Roku 1909 v záhřebském procesu se proti vládě zastal nepravdivě obviněných Srbů.

Několikrát také pobýval v USA, původní vlasti své ženy, kde pořádal pro krajany různé přednášky v češtině. Miloval Itálii (ostrov Capri). Řadu let jezdil na Slovensko do Bystričky. Své sympatie ke Slovákům projevoval už od svého příchodu na univerzitu (spolek Detvan). Nebyl ale zastáncem panslavismu ve smyslu jednoho všeslovanského státu.

Po vypuknutí 1. světové války Masaryk, třebaže pro rozpad Rakousko-Uherska ještě tehdy nebyl, kontaktoval své přátele a s dcerou Olgou 17. prosince 1914 odjeli do exilu, aby tam hájil české zájmy. Syn Herbert zemřel ve vojenském lazaretu 15. března 1915 na tyfus.

Otevřený odboj Rakousko-Uhersku Masaryk vyhlásil až demonstrativním projevem v Ženevě na shromáždění k Husově památce 6. července 1915. Byl vytvořen „odbojový komitét". Ve Francii působili slovenský světově známý astronom Milan Rastislav Štefánik a dr. Edvard Beneš, v Anglii a USA sám Masaryk, který žil v Londýně z platu vysokoškolského učitele. Nejstarší dcera Alice při tom zprostředkovávala v Čechách styk s domácím odbojem (tzv. Mafií), a záhy byla na 8 měsíců uvězněna. Manželka Charlotta, která fakticky zůstala sama, (syn Jan byl v té době na vojně), se poté psychicky zhroutila a ke konci roku 1918 byla umístěna do sanatoria.

R. 1916 vznikla Česká národní rada v Paříži. Na jaře 1917 vstoupily do války i USA; v Rusku padl carismus a Masaryk se přes Skandinávii vypravil do Ruska. Tam už delší dobu existovala vojenská Česká družina, jádro příštích legií. Tu zprvu tvořili Češi usídlení v Rusku, později se připojovali čeští a slovenští váleční zajatci. Když však zvítězil odpor bolševiků proti tzv. imperialistické válce, naše legie pomáhaly držet protiněmeckou frontu a podporovaly politiky, kteří zůstali této linii věrni. Masaryk nesouhlasil, aby české legie bojovaly v občanské válce na straně bělogvardějců proti bolševikům. Po Brest-litevském míru při přesunu legií do Francie po transsibiřské magistrále jel takto na jaře 1918 i Masaryk, ten však pokračoval přes Japonsko do USA. Po jednáních s americkými Slováky byla podepsána 30. května Pittsburská dohoda. V ní byla v připravovaném novém státě přislíbena Slovensku rozsáhlá autonomie. Postupně byl získán i president Wilson a Kongres USA pro plánovaný vznik budoucí Republiky československé, k níž by byla připojena i Podkarpatská Rus. Výsledkem těchto jednání je text Washingtonské deklarace, z 18.října 1918, ve které byl vyhlášen samostatný Československý stát jako republika.

Koncem října 1918 skončila válka, Rakousko-Uhersko se rozpadlo. Prozatímní národní shromáždění na své první schůzi 14. listopadu, ještě před Masarykovým příjezdem do vlasti, ho zvolilo prvním prezidentem.

Roku 1923 zemřela prezidentova nemocná choť Charlotta; on sám pobýval většinou v Lánech a na Slovensku v Topolčiankách.

V r. 1934 Masaryk prožil mozkovou mrtvici, v prosinci 1935 podal demisi a doporučil jako svého nástupce dlouholetého spolupracovníka dr. Edvarda Beneše a ten byl také zvolen. Masaryk zemřel po půldruhém roce dne 14. září 1937 ve věku 87 let, a jeho pohřeb se stal manifestací národní vděčnosti.

II.

S osobností T. G. Masaryka je neoddělitelně spjata existence československého státu v období tzv. První republiky. Vznik tohoto státu byl především jedním z důsledků událostí 1. světové války, kdy došlo k porážce a rozpadu rakousko-uherské monarchie. Za této situace změna proběhla pokojně a nedošlo k žádnému násilnému zvratu. Mladý stát se ovšem musel ve svých počátcích vypořádat jak s odstředivými snahami oblastí s převahou německého obyvatelstva usilujících o odtržení, tak s několika pokusy o komunistický převrat a zejména se vpádem maďarských komunistů na Slovensko.

Tyto zmíněné události už signalizovaly, že nový stát se bude muset vyrovnávat s několika vážnými problémy. První z nich spočíval ve skutečnosti, že české země obnovily svrchovanost na základě historického práva, zatímco pro Slovensko bylo uplatněno hledisko sebeurčení. Tato nejednotnost se projevila zákonitě v dalším vývoji česko-slovenských vztahů, které byly často napjaté. Slovensko si přálo přislíbenou rozsáhlou autonomii, nebylo však na ni tehdy ještě připraveno. Základy příští struktury správní, ekonomické i školské vznikaly soustavnou péčí z centra státu teprve právě v období První republiky. V dané situaci to však Slovensko pociťovalo jako újmu, jejíž závažnost česká strana dostatečně nevnímala. Situaci zhoršovala i ne vždy šťastná personální politika, rozdíly byly rovněž v religiozitě a zvyklostech obou národů.

Dalším podstatným problémem bylo soužití s německým obyvatelstvem v pohraničních oblastech. Ačkoli bylo úzkostlivě dbáno uspokojení všech potřeb Němců v republice, pro mnohé z nich bylo příliš tvrdou realitou být menšinou ve státě. Existovala ovšem i léta plodné aktivní spolupráce s představiteli německého obyvatelstva, situaci však podstatně zhoršila hospodářská krize 30.let, která se dotkla především průmyslově vyspělého pohraničí. S tím souvisel i nástup nacismu v Německu, který vedl nakonec k Mnichovské dohodě velmocí v r. 1938 a tím k zániku První republiky.

Ožehavou otázkou se stala také ideová orientace Československa. Propojení Římskokatolické církve s habsburskou monarchií vedlo k široce vyjádřenému odporu vůči Vídni i Římu. Projevem toho bylo i např. stržení Mariánského sloupu na Staroměstském náměstí (3. 11. 1918). Nový stát umožnil českým evangelickým církvím splnění jejich dávného úsilí o spojení v jednu církev, Českobratrskou církev evangelickou (prosinec 1918). Reformně smýšlející katolíci vytvořili Církev československou (husitskou) nebo se připojili k církvi pravoslavné. Připravovaná odluka státu a církve nebyla nakonec realizovaná s ohledem na zásadní nesouhlas politické reprezentace slovenských katolíků. Oslabení dosavadního vlivu Římskokatolické církve se projevilo v legalizaci dosud neuznaných církví a uznání právního postavení občanů bez vyznání. V souvislosti s tím vzrostl počet konfesijních přestupů či výstupů z Římskokatolické církve.

Návaznost na husitské tradice a zejména tehdy nově zavedený státní svátek mistra Jana Husa byl vatikánskou diplomacií pokládán za provokaci. K uklidnění vztahů došlo až při Svatováclavském miléniu v r. 1929.

Politicky se První republika vázala zejména na Francii a státy tzv. Malé dohody (Československo, Jugoslávie, Rumunsko).

Československo se proklamovalo jako důsledně demokratický stát; provedl pozemkovou reformu velkostatků, rovněž byly znárodněny uhelné doly. Odmítl také všechny šlechtické tituly.

Velký důraz se kladl na vzdělání v co nejširším rozsahu i na sociální péči, kterou bylo v období hospodářské krize mimořádně obtížné realizovat. Tato složitá ekonomická situace navíc posilovala vliv extrémních seskupení.

Kromě nastupujícího nacismu v Německu představovalo velké nebezpečí stále užší propojení československých komunistů s centrálami v Sovětském svazu. Nicméně v době ohrožení republiky před Mnichovem komunisté přece jen podpořili demokratické síly.

Po celou dobu své existence První republika poskytovala ochranu těm, jejichž životy byly ohroženy v jejich vlasti. Platí to zejména pro ruské emigranty po Říjnové revoluci 1917, ale také i pro židovské a jiné uprchlíky z Hitlerovy Třetí říše.

Československo bylo tehdy obecně pokládáno za ostrov svobody a demokracie ve střední Evropě. K tomu, aby se stalo takovým státem, k němuž směřoval T. G. Masaryk, by bylo potřebí, dle jeho vlastních slov, padesát let. Nebylo mu jich poskytnuto více než dvacet, mnohé podněty, i když neuskutečněné, zůstávají živé podnes.

III.

Masarykovská tradice je z historického hlediska poměrně mladá, můžeme sledovat, jak poznamenala téměř celé 20. století. Nebyla však nikdy tradicí zcela jednolitou. Pomineme-li chápání naprosto nepřátelské (nacistické i poúnorové, kdy překážel Masarykův důraz na pravdivost, úctu k lidským právům a demokratický charakter společenského zřízení), zůstávají ještě některé zřetelně odlišné proudy, které je možno pozorovat už za Masarykova života.

Část národa přijímá „tatíčka Masaryka" bez podstatných výhrad a zásadních otázek. Je to TGM Sokolů a legionářů, mnoha učitelů a dětí – a také četných evangelíků. Nutno přitom zdůraznit, že nešlo o to, co se nazývá „kult osobnosti", ale o přirozenou lidskou touhu po opoře a mravní autoritě. Lidé prostě svému „tatíčkovi" věřili a měli ho rádi. Spontánnost zármutku při rozloučení s ním v r. 1937 je nad jiné výmluvná.

Existovali ovšem také jedinci či celé skupiny, kteří měli na Masaryka do jisté míry kritický pohled (mnoho římských katolíků, ale i někteří evangelíci, jimž se jeho osobnost nejevila jako dostatečně „křesťanská" z konfesního hlediska a na druhé straně i skuteční volnomyšlenkáři, jimž se naopak zdál příliš náboženský a vzdálený realitě života). Tito lidé (stejně jako řada Slováků, někteří Němci aj.) tehdy měli k TGM ambivalentní postoj: uznávali ho s kritickými výhradami, také i proto, že se nevešel do kritérií jejich pohledu.

V době nacistické okupace velká úcta k Masarykovi posilovala národ v úsilí o obnovu svobody, a to jak politickou a vojenskou činností v zahraničí, tak zesilujícím odbojem domácím. Demokracie však u nás trvala po druhé světové válce jen dva a půl roku. Po únorovém puči KSČ r. 1948 začal být TGM zamlčován ve školách a pokračovala snaha o jeho oficiální diskreditaci. Stoupenci jeho zásad byli zavíráni či dokonce popravováni. Skutečně se podařilo v části obyvatelstva a zejména mladé generace Masarykův obraz znehodnotit nebo alespoň zamlčet. Tento odkaz bylo možno dále předávat pouze v okruhu rodiny nebo přátel. Velký význam měla i různá ilegální společenská setkávání a aktivity, které často působily pod zástěrkou legálních společenských organizací (Sokol, Klub českých turistů aj.).

Pokus o myšlenkové uvolnění v „pražském jaru" 1968 byl

Zlatá pamětní medaile - upomínka na bitvu u Zborova

po půl roce násilně přerušen příchodem vojsk Varšavské smlouvy. Bylo opět zastaveno nové vydávání Masarykových knih a šíření jeho myšlenek. Několik spisů vyšlo v exilu. Po dlouholetém vynuceném mlčení se veřejnost mohla alespoň v omezené míře seznámit se životem a myšlenkami TGM. Tato skutečnost přispěla do jisté míry k dalšímu úsilí o demokratizační změny v naší společnosti (mj. činnost disidentů, Charta aj.).

Po pádu komunistického totalitního systému v listopadu 1989 se objevují výrazné snahy o navázání na masarykovskou první republiku, i když převážně jen ve vnějších aspektech. Nějaké povědomí o této době, které by se opíralo o osobní zkušenosti a prožitky, však přežívá jen v malé míře u nejstarší generace. Mladší generaci je už podoba První republiky značně vzdálená, na její vnímání této doby měla často vliv masarykovská tradice v rodině. Při celkové koncepci budování státu většina politiků této generace navíc preferuje zájmy ekonomické před ideály humanitními.

Masaryk jako president První republiky silně ovlivnil do budoucna i pohled a požadavky na československého a českého prezidenta. Díky svým osobním kvalitám a přirozeně jako první prezident, a tím i zakladatel československého samostatného demokratického státu, se stal symbolem a zároveň jakousi normou a vzorem prezidenta a formoval jeho obraz. Naše zažité pojetí hlavy státu je především spojeno s důstojností potvrzenou věkem a životním příběhem, morální integritou a osobním etickým kreditem prezidenta, který navíc bdí nad morální úrovní celého národa. Pomineme-li, že požadavek na naprostou dokonalost nějakého člověka je nereálný, patří toto pojetí prezidenta k pozitivním českým tradicím. Je proto přirozené, že další demokraticky zvolení prezidenti Československé a potom České republiky, ale i politici a osobnosti veřejně činné se s Masarykem jako vzorem prezidenta a politika snaží vyrovnávat a jsou jím poměřováni. I když mnohdy osobních kvalit Masaryka nedosahují, aspoň se k němu a jeho odkazu navenek hlásí, odvolávají se na něho a deklarují, že v jeho tradici pokračují (často se to projevuje spíše ve vnějším napodobování, čímž opět sami pomáhají „budovat další tradice; např. Havlovy a Zemanovy „Hovory z Lán", pohřeb Václava Havla, který se snažil na Masaryka programově navazovat). "Tradiční" Masaryk, na kterého se odvolávají, není ovšem ve všem shodný s Masarykem "historickým". Postupně se vytváří mýtus, i když v pozitivním smyslu. Podobné mýty jsou však nezbytné pro každý národ, zaručují jeho identitu a udržují kontinuitu státu.

Hodnocení Masaryka se proto přirozeně liší podle toho, zda se k němu přistupuje z pohledu českého národa nebo národů jiných. Mimo svou vlast byl Masaryk považován za nacionalistického vůdce, ve vlastní zemi byl terčem nacionalistů. Doma i v cizině je jednou chápán jako levičák, pro komunisty je mužem pravice; je popíráno jeho křesťanství, nebo se naopak jeho myšlení považuje za příliš náboženské; je označován za konzervativce i za smělého pokrokáře.

K tak rozporuplným hodnocením a pohledům napomáhá i rozsáhlé Masarykovo dílo, velmi široká oblast činnosti a zájmů i mnohostrannost celé jeho osobnosti. To vše usnadňuje účelový a dobou podmíněný výběr; touto metodou se nakonec paradoxně může Masarykem zaštítit téměř každý politický názor a program. Přes tuto možnost zneužití myšlenek a osobnosti „tradičního" Masaryka existuje určitá pozitivní tradice vycházející z Masaryka reálného: oprávněné požadavky na morální integritu prezidenta a vůbec každého politika, demokratismus, silné sociální cítění, humanismus, vlastenectví v pozitivním slova smyslu a důraz na trpělivou drobnou pozitivní práci. Tyto hodnoty jsou ve svých základech křesťanské a pokud vyloučíme z obrazu Masaryka jeho křesťanství a silný mravní důraz, dochází nutně k podstatnému zkreslení a podobná tradice se stává nejen neúplnou, ale vlastně nepravdivou.

Kruh českých duchovních tradic

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

22-23/2018

15. srpna 2018 ✦ ročník 103 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde
5. září 2018

Z obsahu

* *Jubilejní přání a povzbuzení ČCE*
* *Útěky od Boha*

Poselství k 12. neděli po sv. Trojici

Tehdy se rozevřou oči slepých a otevřou se uši hluchých. Tehdy kulhavý poskočí jako jelen a jazyk němého bude plesat. Iz 35,5–6

Jak předpověděl Izajáš, Ježíš uzdravuje. Stačí dotek prstu, trochu sliny. A k tomu kouzelná formulka. Něco jako Expecto Patronum! - Ale měl Ježíš zvláštní kouzelnickou výbavu? Ne. A i teď, když řekne Effatha!, otevři se, dělá jen to, co používali někdy i zákoníci. Způsobem uzdravování se Ježíš neliší od jiných s tímto darem. Jiné jsou ale pohnutky jeho jednání. Nechává se vést vůlí Boží. Proto se nevyhýbá pohanským územím. Neoškliví si tyto lidi, vidí je jako své sestry a bratry. Tak mu velí Boží láska, která se natahuje ke všem. I k pohanům. A oni reagují. Žena Syrofeničanka (Mk 7,24nn) se k němu upíná jako k poslední naději pro uzdravení své dcery. Nenechává se odbýt ani prohlášením: Nesluší vzít pokrm dětem a hodit ho psům.

Marek také popisuje, jak Ježíš uzdravuje muže hluchého a s vadou řeči. Všichni svědkové tohoto divu žasnou: Všechno dobře učinil, hluchým přikázal slyšet a němým mluvit… Může to vyznít jen jako zajímavost. Ale Markovi jde o víc. Evangelista zde vysílá vážnou káravou depeši. Komu? Těm správně věřícím. To jest Židům - a přes ně také i všem zavedeným církvím. Ježíš prochází Palestinou jako potulný rabín. V tradičním oblečení s třásněmi a jistě i s pokrývkou hlavy. Káže a činí znamení. Ty zbožné z Izraele by mělo jako první trknout, že jim Bůh chce něco říci. Ale právě ti zbožní, kteří mají patent na Boha, zůstávají tvrdí jak štolverk. Jsou do věcí zasvěcení, vědí, co je správné. A Ježíšovo volání k nim nedoléhá.

Naproti tomu zde u pohanů se dějí zázraky. Syrofeničanka Ježíše nazve Pánem - Kyrios. A když je uzdraven hluchoněmý, lidé zaraženě opakují zvěstování proroka: slepí vidí, hluší slyší… Nebudeme si naivně myslet, že znali zpaměti Izajáše. Marek jim vkládá do úst tato slova z jednoho důvodu. Aby ukázal svým spolubratrům, že je někdo předchází. Že ti opovrhovaní, nehodní pohané se nechávají strhnout bytostně, ve svých srdcích. Naproti tomu oni – vyvolení – jsou udušeni nánosem pravidel. Tak Marek těm mazákům ve víře říká, že cizinci si přivlastňují to, co mělo patřit domácím. Berou si to právem, protože jim to dává Bůh. Je to nebetyčná drzost, co si proti nám tenhle Marek dovoluje?, říkali si jistě židovští čtenáři. Co do nás ryje? říkáme si my, zasvěcení.

Marian Šusták
farář sboru ČCE v Mostě

Bohoslužba za pronásledované pro víru - Jiří Chytil a Karel Šimr (zleva)

Do koruny – i ke kořenům

Byl jsem pozván na jednu svatbu. Už dlouho jsem na žádné nebyl, tahle byla navíc evangelická. Její oficiální část se odehrávala v kostele sv. Martina ve zdi, na Starém Městě pražském, v kostele, kde Jakoubek ze Stříbra jako první – v době, kdy už Hus úpěl v kostnické temnici – začal s vysluhováním večeře Páně pod obojí způsobou. Památné to místo českých protestantů, významné místo i pro celoevropské dějiny a kulturu.

Byl to nevšední a fascinující zážitek, o který bych se rád podělil s těmi, kteří tam osobně být nemohli, případně kteří nemají ani představu, jak taková svatba vlastně probíhá. Ani já jsem ji na začátku neměl.

Ovšem fascinován jsem byl od prvního vstupu do kostela. Jeho přísnou protestantskou strohostí a krásou. Jasně bílé zdi v kombinaci s přírodním kamenem – dokonalá symbolika křesťanské prostoty, strohosti a přísnosti v životě k sobě samému. Průčelí v podhledu nad oltářem pak dominoval opět jednoduchý, ale přece zlatý – kalich.

Ještě krásnější pak byli lidé, které jsem tam potkával a mohl vidět – nejen že byli krásně a vkusně ustrojeni, ale – jejich obličeje, to okno do nitra duší. Klidné, důstojné a inteligentní tváře, s nimiž jen tak něco neotřese a které se za staletí pronásledování víry pod obojí naučily čelit zlu.

Ze všeho nejvíce se mi ale líbily děti. A to nejen krásně nastrojené družičky, připomínající opravdovou pohádku, některé v dobových oblecích navozujících atmosféru staročeských tradic. Líbily se mi nejen,

Dokončení na str. 2

Aktualita: Bohoslužba za pronásledované pro víru

O svátku slovanských věrozvěstů Cyrila a Metoděje, v předvečer svátku Jana Husa, se v evangelickém kostele v Kralovicích uskutečnila společná bohoslužba místní evangelické a husitské farnosti za pronásledované pro víru. O den později proběhla za doprovodu sboru Consonare také zastavení v Chrástu a Dýšině.

Shromáždění začalo u pomníčku mistra Jana Husa před kostelem čtením Husova listu z nedalekého hradu Krakovce do Prahy. "Zastavte se na cestách, ptejte se usilovně na tu, která vede od věčné smrti k životu věčnému a ode vší bídy k věčné radosti. A ta cesta je Evangelium Pána všemohoucího a epištoly apoštolské, Starý zákon a také životy svatých, jenž jsou zaznamenány v zákoně Božím, kteří svítí svými životy jako slunce a měsíc a jiné hvězdy," zaznělo v něm mimo jiné.

Na tuto výzvu přítomní vykročili do kostela, kde následovala eucharistická bohoslužba s přímluvami za všechny, kdo jsou i dnes na různých místech světa pronásledováni pro svou víru. Solidaritu s nimi vyjádřili účastníci bohoslužby také sbírkou, odeslanou katolické organizaci "Církev v nouzi", která pronásledovaným křesťanům pomáhá. Volbou nadace chtěli organizátoři podtrhnout ekumenický rozměr.

Během už tradiční společné bohoslužby se tentokrát kázání ujal farář CČSH Jiří Chytil, který zdůraznil, že tradice cyrilometodějská a husitská by neměly být stavěny proti sobě, protože obě vnitřně odrážejí různé rozměry téhož evangelia.

Dokončení na str. 2

Naléhavá výzva

Synodní rada Českobratrské církve evangelické naléhavě vyzývá k pomoci uprchlíkům v ohrožení

Česká republika oznámila, že nepřijme žádné uprchlíky ze skupiny 450 lidí, kteří uvízli v rybářské lodi nedaleko italských břehů. Premiér Andrej Babiš i ministr zahraničí Jan Hamáček vzkázali, že Česko nevyhoví naléhavé žádosti Itálie a ani jednomu z migrantů nepomůže.

Vyjadřujeme své znepokojení nad tímto postojem české vlády a vnímáme jej jako projev nesolidarity k lidem v bezprostředním ohrožení i k partnerům v rámci evropského společenství. Svým zamítavým stanoviskem se Česká republika zpronevěřuje zásadám civilizovaného světa, k němuž se chce počítat, a který stojí mimo jiné na tradici a hodnotách křesťanské víry.

Již loni v létě se na nás obrátila Federace evangelických církví v Itálii s prosbou o spolupráci v situaci, kdy pro jejich zemi představují přes moře připlouvající migranti velké a bez podpory dalších evropských zemí jen obtížně unesitelné břemeno.

Jsme přesvědčeni, že náš stát je schopen ve spolupráci s ostatními evropskými partnery a institucemi účinně zasahovat proti ekonomické migraci a organizovanému obchodu s lidmi.

Zároveň důvěřujeme státním i nevládním organizacím a vnímáme, že naše společnost má dostatek sebevědomí, morálních sil i efektivních nástrojů k podpoře těch opravdu potřebných.

S veškerou odpovědností nabádáme ke vzájemné solidaritě. Ježíšova slova o pomoci bližnímu v nouzi zní z evangelia zřetelně. Tváří v tvář bezprostřednímu ohrožení konkrétních lidí nesmíme zůstávat přezíraví a neteční.

Synodní rada Českobratrské církve evangelické

Kontakt:
Jiří Hofman (komunikace s médii a veřejností, Ústřední církevní kancelář Českobratrské církve evangelické):
734 170 486, hofman@e-cirkev.cz

Z církví doma i ve světě

Evangelíci ve Chvaleticích chtějí darovat kostel městu

Evangelíci nejspíš darují městu Chvaletice na Pardubicku kostel z 19. století. Tamní sbor totiž patrně zanikne, protože není finančně soběstačný. Bohoslužby se v něm budou konat dál. ČTK to řekl administrátor Farního sboru Českobratrské církve evangelické ve Chvaleticích Miloš Hübner. "Jelikož město na kostel přispívá a kompletně se o něj stará, chceme ho na město převést. Hřbitov je obecní několik let, darovali jsme ho Chvaleticím také," řekl Hübner.

Na podzim se koná shromáždění sborů z východních Čech, které doporučuje zrušení některých sborů nebo sloučení s jinými. V případě Chvaletic připadá v úvahu Přelouč.

V květnu příštího roku synod, nejvyšší shromáždění Českobratrské církve evangelické, rozhodne, zda chvaletický sbor zanikne, nebo ne. "Pokud nebudeme soběstační finančně, máme slabé páky sloučení nebo zánik odvrátit. Provoz kostela to neomezí, budu tam jezdit dál, ale nebude tam samostatný sbor," řekl Hübner.

Administrátor zastupuje faráře ve Chvaleticích 30 let, žádného se tam nepodařilo získat. Jednou za dva týdny přijde na mši jen několik lidí. Sbírky v kostele nestačí pokrýt náklady na činnost sboru, řekl Hübner.

Opravy stály asi 15 milionů korun, zhruba polovinu postupně přispělo město, podařilo se získat i dotace od různých nadací a sponzorské dary.

Několik let byl kostel zavřený, veřejnosti se znovu otevřel v roce 2010. Kromě bohoslužeb, křtin a pohřbů se v něm konají i komerční koncerty. Pseudorenesanční stavba v Hornické Čtvrti vznikla v roce 1882, stojí na místě původního kostela z poloviny 18. století. Kostel vybudovaný za faráře a seniora Julia Fleischera navrhl architekt Matěj Blecha.

"Město kostel prakticky zachránilo, byl by napolo zbořený, propadal se tam strop. Začalo se už v roce 1999 průzkumem kostela, v roce 2003 proběhly první opravy," řekla ČTK starostka Blanka Zaklová (SNK Chvaletice pro občany I).

Podobné problémy s finanční soběstačností budou v příštích letech řešit i další sbory Českobratrské církve evangelické. Otázkou budoucnosti sborů a jejich financování se zabývalo červnové zasedání synodu (nejvyššího orgánu církve) v Litomyšli. Přípravný strategický plán se podle jednoho z řečníků Romana Mazura nesl v "duchu křesťanského pragmatismu."

Jak dále Mazur uvedl, církev neumí vytvořit život víry ve sborech. "Ale umíme ho efektivně podpořit – umíme podpořit to, co funguje a naopak chceme částečně omezovat to, co funkční není," dodal.

www.christnet.eu

Oficiální počet katolíků a evangelíků loni v Německu klesl o 660000

Římskokatolické a evangelické církvi v Německu se ani nadále nedaří zastavit prudký propad počtu členů. Jen v loňském roce klesl dohromady o 660000. Zástupci církví to koncem července oznámili na tiskových konferencích v Bonnu a Hannoveru.

Ani stabilní počet křtů a nových členů v obou církvích nepokryl minulý rok členy, kteří umřeli nebo z církví vystoupili.

Počet členů evangelické církve (EKD) se loni snížil o 390000 na 21,5 milionu, počet katolíků pak o 270000 na 23,3 milionu.

Od evangelíků loni z vlastního rozhodnutí odešlo na 200000 lidí, což je asi o deset tisíc více než v roce 2016. Z Římskokatolické církve vystoupilo 168000 lidí, tedy zhruba o šest tisíc více než předloni.

V Německu se členové církví musejí přihlašovat u místních úřadů a povinně platit daně pro vybranou církev. Více jak polovina Němců se však nadále hlásí ke katolické nebo evangelické církvi.

www.christnet.eu

Aktualita: Bohoslužba za pronásledované pro víru

Dokončení ze str. 1

Zastavení před kostelem jakož i samotnou bohoslužbu doprovodil evangelický pozounový sbor Consonare, jehož členové z Čech i Německa měli během prvního červencového týdne soustředění na kralovické evangelické faře. Sbor vznikl na základě spolupráce se saskou církví při obnově požárem zničeného kostela v Rumburku a v České republice působí již přes 10 let. „Consonare znamená souzvuk, soulad, souznění a v tom názvu je skryt i cíl činnosti sdružení. Nejde jenom o muziku, jde také o setkání, ve kterém se sdílíme, společně něco tvoříme, učíme se a předáváme," uvádí sbor na svých webových stránkách.

Zvuky žesťových nástrojů v podání Consonare se následujícího dne rozléhaly také v asi třicet kilometrů vzdáleném Chrástu u Plzně a Dýšině. V den památky upálení mistra Jana Husa i tam probíhala sváteční zastavení. Místní evangelický farář Karel Šimr ve své promluvě po čtení úryvku z reformátorova spisu Řeč o míru a evangelijního textu o dani císaři (Mt 22,15-22) položil důraz na Husovo rozlišování míru světa a míru Božího. Zatímco mír světa je pro Husa „klidné uspořádání časných věcí, potřebných k lidskému životu", mír Boží spočívá v „utišení mysli, zakotvené v ctnostech".

"V čem pro nás dnes může být Husovo myšlení aktuální? Aktualizovat žel velmi často znamená politizovat. Aktualitu Husovu naopak vidím v učení se správnému rozlišování: míru světa a míru Božího, toho, co je Boží a co císařovo. Nedělejme z politiky náboženství a z víry politikum, usilujme o dobré uspořádání časných věcí a vězme přitom, že v tom nikdy nenajdeme upokojení, ukotvení a naplnění, které dává jen mír Boží. Vždyť – jak píše Hus - 'by bylo projevem zcela zaslepené světské hlouposti opustit hlavu církve, Pána Ježíše Krista, jenž je Pánem veškerenstva, nedat přednost jeho míru, ale raději se rozhodnout pro mír světa. Věru nevděčná a mrzutá by to byla hloupost zříci se Boha a doufat v člověka, když přece přístup k Bohu je napořád svobodnější, i získat jeho mír je snažší a udržet jej bezpečnější i nekonečně výhodnější'," uzavřel farář Karel Šimr.

Karel Šimr

Do koruny – i ke kořenům

Dokončení ze str. 1

jak byly oblečené, ale i jak byly způsobné a slušné, jak poslechly na slovo nejen svoje rodiče i cizí lidi, pokud jim něco řekli – ano, takhle vypadá úcta k rodičům, i správná rodičovská výchova. Na svůj věk tiché a klidné, vědomy si vážnosti chvíle.

V pozadí chrámové lodi pak vokální soubor, jehož krásu zpěvu jsme měli brzy ocenit.

Při příchodu nevěsty a ženicha již kostel praskal ve švech, lidé stáli i po stranách. A to již staré kamenné zdi rozezvučel prastarý evangelický chorál, Mocný Bože, při Kristovu (ve zpěvnících pod číslem 419). I laici a bezvěrci ho budou znát coby úvodní hudbu seriálu F. L. Věk. Zpívali jej všichni, celý kostel, všichni jej znali – a slyšet tento velkolepý dav takto zpívat bylo nezapomenutelným zážitkem samo o sobě. Napadlo mě: To je ten chorál, co měl znít na Bílé hoře!! Asi bychom nejen dnes, ale po celá předchozí dlouhá staletí žili úplně jinak. Byli bychom – sví. Neboť tohle jsou ty kořeny, ta tradice. Prýštila z každého slova, z každého pohledu, z každého gesta – živá a nezkažená.

Vrcholem svatebního obřadu byl pak vzájemný slib snoubenců, při kterém se drželi za obě ruce a hleděli si do očí – velmi krásný, ba impozantní zážitek, který se s občanským slibem snoubenců vůbec nedá srovnávat. Všichni shromáždění tak mohli slyšet – a také byli snoubenci bráni za svědky – jejich sliby úcty a věrnosti jeden druhému po celý dlouhý život, který mají před sebou.

V závěrečné části obřadu promluvil k přítomným dědeček nevěsty, sám evangelický farář, a s přímluvnou modlitbou se obracel k novomanželům, k přítomným i k Bohu. Byla to opět tak slušná, věcná a mírná promluva, že do srdcí posluchačů prosakovala úplně sama.

Po svatebním obřadu a gratulacích, když se dav pomalu začal hrnout ven z kostela, krášlily vchody do kostela opět krásně oblečené družičky s koši koláčů, později i tácky s odlivkami, jimiž bylo možno každému připít na dlouhý a šťastný život novomanželů.

Již z kostela jsem odcházel v hlubokém pohnutí a dojetí. Najednou jsem cítil, že tohle jsou ty kořeny národa, které lze vyšlechtit až do bohaté koruny. Tohle je ta naše vlastní identita, která nám byla po staletí odpírána – až se vyvinul tvor zobrazovaný coby Brouk Pytlík s pivem v ruce jakožto typický Čech, zbabělý a vyčůraný, podlý, prolhaný, hloupý, líný a ubohý.

Nic z toho na lidech, vycházejících z kostela, nebylo lze pozorovat. Naopak. Pohled na ně i na celé to krásné a důstojné prostředí mi navracel ztracenou národní hrdost a hlavou mi znělo „Mezi Čechy domov můj" – ano, mezi těmito Čechy zcela jistě.

Na Bílou horu nakonec přece došlo. Další část slavnosti se totiž odehrávala ve farním středisku kostela sv. Fabiána a Šebestiána a to na úpatí Bílé hory v Liboci – centru sice katolickém, ale pro tuto příležitost propůjčeném evangelíkům. I tam se mi nesmírně líbilo pozorovat ty krásné a slušné, inteligentní lidi a jejich děti – klidné, radostné, ctící rodiče.

Sama rozvětvená rodina nevěsty byla příkladem rodiny, kde děti jsou – a právem mohou být – hrdy na své rodiče a prarodiče (dědeček nevěsty coby evangelický kněz byl komunisty po nekrátkou dobu vězněn) a ti se zase zhlížejí ve svých inteligentních, vzdělaných a úspěšných dětech. Kdo tohle může o sobě a své rodině říct?!! Kolik takových rodin ještě je a vydrželo všechny nástrahy, intervence zvenčí – až do dneška?

Víra, prověřená staletími pronásledování, k tomu zcela jistě vytvořila ty základní a rozhodující předpoklady. K nim se přidala sebekázeň, úcta k druhým – a výsledkem pak může být ráj na zemi. Kdo ho neviděl, nevěřil by – zvláště při pohledu na společnost, kterou je běžně jinde obklopen – a kdo ho zažil, nechce už jinam.

Mluvíme-li o nutnosti mravní obrody, myslím, že je při tomto pohledu evidentní, odkud začít a odkud se tato obroda může rozšířit ne-li na celý národ, tedy alespoň na tu jeho inteligentnější a kultivovanější část – tu, která je schopna takovéto hodnoty pochopit a ocenit.

Během jediného dne jsem tak mohl sestoupit až ke kořenům národní svébytnosti – a současně vidět i jejich košatou korunu. Věru – krásný zážitek! A všem zúčastněným za něj mnohokráte děkuji – neboť je nezapomenutelný. Stejně, jako každé setkání – s životní pravdou a opravdovostí. Jako každé setkání s tím lepším, co dříme v každém z nás.

Jiří Fiala

Lži o Bohu, kterým věříme

Nakladatelství Euromedia vydalo čtvrté dílo kanadského spisovatele Williama P. Younga. Knížka se jmenuje **Lži o Bohu, kterým věříme** (anglický originál má titul Lies We Believe about God). První kniha tohoto autora, **Chatrč**, se stala v anglicky mluvících zemích bestsellerem. Vzbudila značnou pozornost, a to zdaleka nejen v křesťanských kruzích, a byla brzy zfilmována. Měl jsem možnost přečíst všechny čtyři Youngovy knihy a přiznám se, že první dvě – tedy **Chatrč** a **Křižovatky** – jsem přímo hltal. Na těchto knihách mě zaujalo takřka vše – námět, zpracování, umělecká stránka věci i psychologické, teologické a filosofické otázky, které kniha vyvolávala – a na něž do jisté míry i odpovídala.

Křižovatky byly Chatrči v něčem podobné, v něčem od ní odlišné. Přečetl jsem je s nemenším zájmem nežli knihu první. I o této knize platí v plném rozsahu, co jsem napsal o knize první: Probouzí psychologické, teologické a filosofické otázky a je skvěle napsána.

Třetí knihu, **Eva**, jsem rovněž přečetl s velkým zájmem, nicméně dojem jsem z ní neměl stejně pozitivní jako z prvních dvou knih. Zatímco první dvě knihy vyznívaly „uvěřitelně", i když bylo jasné – zejména u Křižovatek – že jde o fikci, Eva mi připadala poněkud dějově překombinovaná. Čtvrté dílo W. P. Younga, které v těchto dnech vychází, se od předchozích tří zásadně liší. První tři knihy jsou romány – čtvrtá kniha je teologie. Snad je možno nazvat ji vysvětlením a apologií Youngových světonázorových východisek. To, co z Youngových předchozích knih vyplývá nepřímo, je v jeho poslední knize řečeno explicitně.

Řada křesťanů byla pohoršena už knihou první. Na rozdíl ode mě ji zřejmě nečetli jako román, ale jako pojednání o Bohu. Soudím, že bychom měli mít odlišný přístup k teologii a k fikci, byť fikce nám může pomoci porozumět určitým skutečnostem – duchovnímu světu, biblické antropologii, ba dokonce i Bohu. Nechtějme ale po fikci – nebo po křesťanských obrazech či filmech – přesné teologické výpovědi. Román není ani tóra, ani modla.

Čtvrtá kniha ale román není – je to vskutku pojednání o Bohu. W. P. Young líčí Boha jako jen a jen dobrého a v této knížce skutečně odhaluje lži, kterým mnozí křesťané věří. Problém nevidím v tom, co si Young myslí o Bohu. Problém vidím v tom, jakým způsobem se vyrovnává (či vlastně vůbec nevyrovnává) s existencí Božího nepřítele a celé otázky „odkud zlo". Nejpatrnější je to v samotném závěru knihy, kde Young uvádí několik stránek biblických veršů, ovšem pečlivě vybraných tak, aby se v nich nevyskytovalo nic o démonech, draku a šelmách z Daniele nebo Zjevení nebo o Božím nepříteli.

W. P. Young je podle všeho universalista, tj. je přesvědčen, že Bůh nakonec spasí všechny lidi. I těm nejhorším zločincům bude tak dlouho projevovat svou lásku, až se nakonec zlomí a přijmou nabízenou milost.

Nemám pochybnosti o tom, že Bůh si skutečně přeje, aby všichni lidé poznali pravdu a došli spásy. A je velmi nevděčnou úlohou snažit se dokázat, že někteří lidé přesto spaseni nebudou. Jinými slovy, že člověk se může definitivně rozhodnout proti Bohu. Pro tuto skutečnost je náš svět tak tragický – a tak smysluplný. Ano, v životě každého z nás jde o věčnost. To, jak Young líčí skutečnost, je nádherné a přitažlivé. Přiznám se ale, že dávám přednost biblickému pohledu. Nevěřím, že s hroznou možností věčného zatracení se můžeme vypořádat tím, že z Bible vypustíme všechny verše, které o něm mluví.

Nebyl jsem pohoršen tím, že Young v Chatrči líčí Boha jako postarší černošku. V knize samotné přiznává, že chce rozbít naše falešné představy Boha coby stařečka s bílým plnovousem. Ano, míváme falešné představy, a je třeba se jich zbavovat. Obávám se ale, že co se týče zla, nabízí nám Young nahrazení jedné falešné představy druhou. Raději se přidržím Bible.

Přesto knihu k četbě doporučuji. Jednak mnohým z nás umožní se některých falešných představ zbavit, jednak nám prospěje, když se s Youngem vnitřně vyrovnáme. Pokud neztratíme ze zřetele Písmo, může nám jen prospět, když se s Youngovou teologií trochu vnitřně popereme. Knihu, jak bylo řečeno, vydalo nakladatelství Euromedia. Má 208 stran a prodává se za 259 Kč.

Dan Drápal

„JEŽÍŠ, ne CAESAR, toť smysl našich dějin a demokracie.“

Masaryk se nestyděl dát Ježíše do středu našich dějin i do středu demokracie. Kéž je Ježíš také smyslem naší současnosti a budoucnosti.
Dne 14. září 2018 uplyne 81 let od chvíle, kdy zemřel 1. prezident ČSR Tomáš Garrigue Masaryk. Narodil se 7. března 1850 v Hodoníně a zemřel 14. září 1937 v Lánech. Byl pedagogem, politikem, státníkem a filosofem. Byl také poslancem rakouské říšské rady a univerzitním profesorem. V roce 1918 se stal prvním prezidentem Československa. Za rozhodující podíl na vzniku samostatného státu byl jmenován Prezidentem Osvoboditelem. T. G. Masaryk byl 4 krát zvolen prezidentem a sedmnáctkrát navržen na Nobelovu cenu míru.
Masaryk napsal velmi důležitou větu, která má trvalou platnost: „Ježíš, ne Caesar, toť smysl našich dějin a demokracie.“ **Masaryk postavil vedle sebe nejznámější osobnosti starověku: Ježíše a Caesara.**
Gaius Julius Caesar (100 – 44 př. n. l.) byl římský vojevůdce a politik; jeden z nejmocnějších mužů antické historie. Sehrál klíčovou roli v procesu zániku římské republiky a její proměny v monarchii. Jako první Říman pronikl se svou armádou až do Británie a za řeku Rýn. Svými výboji rozšířil římskou moc hluboko na sever. V roce 49 zahájil občanskou válku a na jejím konci se stal jediným vládcem římského státu. Po uchopení moci zahájil rozsáhlé reformy římské společnosti. Byl zvolen doživotním diktátorem. V roce 44 byl zavražděn a v roce 42 př. n. l. byl římským senátem oficiálně prohlášen za jednoho z římských bohů.
Ježíš nebyl císařem ani vojevůdcem. Je však ústřední postavou dějin. Svým vlivem způsobil rozdělení dějin lidstva na dvě epochy – na epochu před Kristem a po Kristu. Narodil se v Betlémě v izraelské zemi, vyrůstal v Nazaretě. Pracoval jako tesař. Tři roky působil v Izraeli jako prorok a kazatel, který zvěstoval pravdu o Bohu, o člověku, o zlu, o smrti i o věčnosti. Svou mocí uzdravoval lidi ze všech nemocí a křísil mrtvé. Zvěstoval, že je Božím Synem a přišel na svět proto, aby vysvobodil člověka z moci zla, z moci smrti a daroval lidem nový život v lásce zde na zemi a věčný život v Božím království. Mocí svého slova proměňoval lidi – ze sobců dělal lidi obětavé, z pyšných lidi pokorné, ze zlodějů lidi, kteří rozdávali druhým, z hříšníků dělal lidi svaté. Nikomu neublížil a pro věčné dobro druhých byl ochoten prolít svou vlastní krev. Ve Velký pátek byl ukřižován, ve velikonoční neděli vstal z mrtvých a po 40 dnech vstoupil do nebe. Jeho učení, smrt a vzkříšení je základem křesťanské církve. Jeho učení je již přeloženo do 4 tisíc jazyků a má všude velmi kladný vliv na život jednotlivců, rodin i národů.
Proč dal Masaryk na 1. místo Ježíše?
Ježíš byl jediným mužem v dějinách, který s největší láskou a pokorou sloužil všem až k sebeobětování. Jeho učení i jeho příklad života vnáší nový životní styl do světa plného sobectví, pýchy a bezohlednosti. Jeho učení ovlivnilo a ovlivňuje velmi kladně život mnohých národů. Mělo rozhodující vliv i na život evropských národů.
Caesar byl mužem, který chtěl nad druhými vládnout jako diktátor a pod jeho vedením bylo prolito ve válkách mnoho lidské krve.
Když Masaryk hodnotil tyto dva muže – Caesara a Ježíše a jejich vliv na národy, dal jednoznačně přednost Ježíši. Věděl velmi dobře, že žádný Caesar – žádný císař ani král, žádný prezident nebo předseda vlády, nemůže dát národům ani jednotlivým lidem opravdovou kvalitu života. To může dát jedině Pán Ježíš Kristus. Jsme velmi vděční, že to první prezident vyjádřil tak jasně a jednoznačně: „Ježíš, ne Caesar, toť smysl našich dějin a demokracie.“ Ano, Pán Ježíš dává smysl životu každého člověka, dává smysl dějinám a dává smysl i demokracii.
Co to znamená, že Ježíš je smyslem našich dějin?
Dějiny mají smysl, když má smysl život každého člověka. Co je tedy smyslem lidského života? Masaryk řekl: „Člověk od přírody je jistě egoistou.“ Každý den slyšíme a vidíme, jak lidé deklarují: Tolik máš ze života, co si užiješ. Ježíš ukázal slovy i životem, že smyslem života není sobecké užívání, ale láska - láska k Bohu a láska k lidem. Proč láska k Bohu? Proto, že Bůh je naším Stvořitelem a dárcem všeho dobrého, co máme. Milovat Boha znamená milovat zdroj dobra. Proč láska k lidem? Protože láska, která obšťastňuje jiné, činí šťastnými i nás. Pokud je láska ve všem, je to skutečně smysl života. Láska se může projevit jakkoliv a kdekoliv a může být skutečně všude. Masaryk to řekl i v následující větě: **„Ježíš, ne Caesar. To je první přikázání lásky k bližnímu.“**
Co to znamená, že Ježíš je smyslem demokracie? I na tuto otázku Masaryk odpovídá: ***„Demokracie není panováním, nýbrž prací k zabezpečení spravedlnosti.“*** Lidská společnost potřebuje ke své existenci určitý řád, pravidla, podle kterých se všichni řídí. Respektuje-li vláda, která je zvolena lidem, Ježíšovo přikázání lásky k bližnímu a usiluje o jeho naplnění v praktickém životě všech občanů, pak vytváří podmínky pro smysluplný a šťastný život. Ježíš je vskutku jedinečným učitelem smysluplného života v opravdové lásce, která slouží druhým až k sebeobětování. ***„Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo položí život za své přátele.“*** (Jan 15,13)
Ježíš je však mnohem víc než učitelem lásky, je Světlem, které ukazuje cestu života až do věčnosti; je také zdrojem pravdy, dává pravdivé odpovědi na naše základní otázky života, smrti i věčnosti; je zdrojem života, který má smysl a jasný cíl. On praví: ***„Já jsem ta cesta, pravda i život. Nikdo nepřichází k Otci, než skrze mne.“*** (Jan 14,6)
Přemýšlím nad tím, proč současní politici neberou vážně Masarykova slova, že Ježíš je smyslem dějin i demokracie. Proč nestudují Ježíšovo učení, proč ho neuvádějí do života našeho národa, když má stále zásadní a jednoznačně kladný vliv na dějiny lidstva?
Přeji našim politikům a všem, kdo řídí naše obce, města i stát, aby vzali vážně slova prezidenta Masaryka. **Kéž by byl Ježíš Kristus smyslem naší současnosti i budoucnosti a smyslem demokracie i v 21. století.**

Stanislav Kaczmarczyk

Nezapomeneme

Vzpomínky jsou krásné i méně krásné, některé však hřejí u srdce. Takové bylo i vzpomínkové odpoledne dne 27. června. Pod vedením farářů Českobratrské církve evangelické a Církve československé husitské v Berouně jsme zavzpomínali na odbojovou činnost v době nástupu fašismu a v průběhu 2. světové války.
V paměti berounských obyvatel zůstal jednak bratr farář Jaroslav Klimecký z Českobratrské církve evangelické a jednak bratr farář Ladislav Král z Církve československé (husitské). Jejich působení v této kruté době připomněl i patriarcha Církve československé husitské Tomáš Butta. Br. farář Král byl vězněn nejen v koncentračním táboře za protektorátu, ale i po r. 1948 v komunistickém vězení.
Byla odhalena pamětní deska s fotografiemi obou duchovních, a to vnukem br. faráře Klimeckého MUDr. Jaromírem Klimeckým a dcerou br. faráře Ladislava Krále. Oba vzpomněli na své dětství, kterým je provázeli vzpomínaní faráři.
Poté všichni přítomní přešli do modlitebny. Zde dvě sestry četly z kronik obou farářů a byly promítány dochované fotografie. Následovalo vystoupení pě-

veckého sboru. Berounské sestry připravily bohaté občerstvení. V přízemních prostorách byly fotografie z pohnutých dob protektorátu a z vlasteneckého boje po únoru 1948.
Je nutné ocenit práci obou církví na přípravě této vzpomínky a také účast bratří a sester nejen berounských, ale i z Prahy, Rokycan a dalších míst.

Vanda a Jaromír Klimeckých

(Obsáhlejší vzpomínku z pera br. faráře Mikuláše Vyměta, uveřejníme od září na pokračování. – red.)

Trávení dovolené

Je zde čas prázdnin a toužebně vyhlížených dovolených. Masy lidí se přemísťují do vysněně krásných oblastí. Samozřejmě, že nejspíše v cizině. Kdesi jsem četl, že do těchto „rájů“ míří až polovina našeho obyvatelstva. Zejména silnice jsou proto v tomto údobí přeplněné. V novinách čteme, na jaké objížďky si má dát šofér pozor, aby ušetřil únavné hodiny stání v kolonách, a nepřijel posléze do dovolenkového cíle psychicky i tělesně zcela vyčerpán.
Kdo se postaví proti tomuto jakémusi současnému „stěhování národů“, setkává se s nechápanými pohledy. Vždyť je zpátečník, nejde s dobou, nesdílí stejné názory jako zdrcující většina populace.
Poměrně často navštěvuji „kavárnu“, abych poznal názory a uvažování lidu necírkevního. Právě teď je žhavou otázkou, kde za hranicemi nejlépe prožít dovolenou. Kupodivu se příliš nehledí na finanční náročnost. To je docela překvapivé. A tak se dozvídám, že mnozí známí lidé zamíří do severní Afriky, Thajska, Chorvatska, Slovenska, či jiných bezesporu úžasných míst.
Nejlepší je ovšem nabídka „all inclusive“, kde se český gurmán pořádně naprásk ne – kdo by přece nevyužil dané zaplacené příležitosti! Potom je také velice důležité, aby byl čtyřhvězdičkový hotel blízko mořské pláže. S plným žaludkem se přece leží na pláži lépe a úspěšně se chytá bronz. Taková je skutečnost.
Jistě, jsou i jiné další varianty, jak strávit čas dovolených. S těmi se však setkávám citelně méně. Třeba prožít pár týdnů v Česku na horách. Ale i v tomto případě jde převážně o atraktivní oblasti, kde rozhodně nelze hovořit o klidu a o možnosti si i vnitřně odpočinout.
Po těchto běžných a lákavých i sotva odolatelných nabídkách už dávno, po celá desetiletí, netoužím. Pochopitelně, nesetkávám se s pochopením. Vždyť jdu zcela vědomě proti proudu a současným trendům. A to se dneska už prostě nenosí. Jistě, moje pojetí je do značné míry dáno věkem i chatrnějším zdravím. S vnitřní bolestí jsem nedávno zjistil, že i absolvování značkované turistické trasy mi působí nepřekonatelnou vnější bolest.
Celý život jsem chodil pěšky, bez větší námahy i „padesátky“. Je tedy po operacích kyčlí už všemu konec? Není. Vybírám si trasy po méně frekventovaných silnicích. Ujdu tak zhruba pětinu toho, co v minulosti. Vybírám si ovšem místa, kde je nějaký církevní objekt. Kostel, kaple; v Sudetech často narážím na vzácné, arciže zcela opomíjené barokní sochy. Ke svým poznávacím cestám používám výhradně veřejné dopravní prostředky. A i takto je stále co objevovat! Kolik zapomenutých církevních památek je snadno dosažitelných a docela i v blízkosti.
Nezávidím vůbec těm, kdo tráví dny volna tisíce kilometrů od vlasti. Jen se v duchu ptám, zda také vědí, oč přicházejí, když mají zrak upřený do dáli, a nevidí, co mají takřka před očima. Aspoň křesťan si má klást, domnívám se, tuto otázku. Známe blízké církevní objekty a památky? Nemůže i docela prostá, finančně i fyzicky nenáročná dovolenková česká turistika pomáhat k hlubšímu poznání nejen své vlasti, ale i na ekumenickém poli? Nejde zde o vzácnou, shůry darovanou příležitost?

Jaroslav Nečas

Naše recenze

Nebýt impulzu zvenčí, nedostaly by hrůzné zážitky podobu zápisků a ty by se nestaly důležitým dobovým dokumentem. Snad by se ještě vyprávěly v kruhu rodiny, pokud po katastrofě třicátých a čtyřicátých let dvacátého století vůbec nějaká přežila. Židovské rodiny si takové zápisky zřejmě rády psaly, neboť pěstování paměti bylo stavebním prvkem jejich kultury. Až začne mladinká hrdinka brát rozum, bude mít na co navázat. Přiložené fotografie jednotlivých osob jsou dokladem, že se už tehdy využívalo všech technických vymožeností. Vztahy v rodinách bývaly krásné a zajímavé.
Ale pak z ničeho nic zavane vichr nepřízně. V sousedním Německu o tom od roku 1935 věděli víc, k nám ten nečas doputoval se čtyřletým zpožděním. Kolem židovských komunit se i v naší zemi stahuje smyčka. Povinné nošení žluté židovské hvězdy, vyloučení dětí ze škol, cílené zužování občanského prostoru až do příkazu nastoupit do transportu do neznáma.
Takový je sled událostí knížky **Hany Sternlicht: SVOBODNÁ, VOLNÁ**. - Slovo si pak vezme „náctiletá“ hrdinka sama a vypráví svůj vlastní příběh ve východočeských Holicích se slibně rozvíjející, drsně přerušený nakomandovaným transportem do někdejší pevnosti Terezín. Ten ještě má jakés takés prvky lidskosti, ale pak už Osvětim, přeplněné peklo s nemocemi, hladem a stálou blízkostí smrti. Válka se sice blíží k svému závěru, ale pro mnohé záchrana už přišla pozdě.
Naše patnáctiletá se svými dvacetidevíti kilogramy osobní váhy ještě musí nastoupit pochod do Mauthausenu a tam je také zachráněna americkou armádou.
- Co dál? Hanička se sice do Holic vrátí, ale vzápětí (pod vlivem židovského mládežnického spolku) pochopí, že budoucnost jejího etnika v Evropě skončila. Její perspektiva je v Izraeli, jehož založení a existence 14. 5. 1948 jsou v OSN schváleny a zaručeny. Jenže sousední arabské státy jsou proti: Proč je zřizován židovský stát na naše útraty? Smeteme jej do moře!
- Mladičký stát se v sérii válek brání. (Dospěl k názoru: Už nikdy nepůjdeme jako bezbranné ovce do plynových komor!). Jeho obrana je povinná pro muže i ženy.
- A tady se začíná rozvíjet Haniččin osobní příběh, nejednoduchý, s hledáním, manželstvím, dětmi i pradětmi, ale také mimořádnými i pravidelnými setkáními a vzpomínáním se souvěrci z minula a z Česka. - Epilog napsala Alžběta Langová.
Vydání knihy (2018) podpořilo Město Holice, Město Chrudim a nadace Židovské obce v Praze.

Kaleb

Český evangelický teolog
František Bednář

(10. 7. 1884 Vír na Moravě – 11. 7. 1963 Praha)

František Bednář studoval práva v Praze a teologii ve Vídni, Halle n. S., Erlangen a Edinburghu. Jako reformovaný kazatel působil v Semtěši, Kloboukách u Brna a v Praze u Klimenta. V roce 1922 byl povolán na Husovu bohosloveckou evangelickou fakultu, kde byl nejprve docentem a v letech 1926-1952 profesorem. Po dvě období zastával úřad děkana. Jeho oborem byla praktická teologie se zaměřením na řešení sociální otázky a církevní právo. Věnoval se i českým církevním dějinám. Zastával odluku církve od státu, která se ovšem neprosadila.

Z jeho spisů jmenujme: *Snahy o řešení sociální otázky v novodobém protestantismu* (1923). *Zmatené lidstvo a protestantismus* (1934), *Zákony ve věcech náboženských a církevních* (1929), *Vzájemné vztahy anglických lollardů a husitů* (1912), *Dějiny evangelického reformovaného sboru v Kloboukách u Brna* (1915), *Zápas moravských evangelíků o náboženskou svobodu* (1931) a *Památník českobratrské církve evangelické* (1924). V době 2. světové války a po ní vydal několik českých reformačních spisů. Od 1926 redigoval časopis „Hus".

„I duchovní život českého národa jest kaplí Betlémskou, kde evangelium vládlo a kde světlo čistého života zářilo. Kaple zbořena, dle soudu mnohých zničena trvale. A přece osud kamenné kaple Betlémské, kterou možno vzkřísiti k životu, jest napomenutím. Co bylo pevné, trvalé, zůstalo. Z ruin života pobělohorského možno vybudovati nový chrám duchovního Siona." (Památník, 1924)

Bohuslav Vik

Slovenský a český architekt a etnograf
Dušan Samo Jurkovič

(23. 8. 1868 Turá Lúka u Myjavy – 21.12.1947 Bratislava)

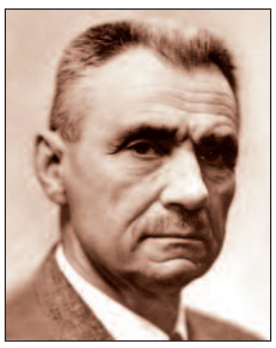

Dušan Samo Jurkovič byl synem notáře Juraje Jurkoviče a vnukem slavného vlastence Samuela Jurkoviče (ze Sobotiště). Po maturitě na maďarském gymnáziu v Šoproni studoval na Státní průmyslové škole ve Vídni. Po návratu na Slovensko spolupracoval s lidovými tesaři na Oravsku a později na Valašsku. Spolupracoval se stavitelem Michalem Urbánkem na Vsetíně, se kterým připravoval Národopisnou výstavu na Vsetíně, Zemskou jubilejní výstavu a Národopisnou výstavu v Praze. 1896 se usadil v Brně, kde se zúčastnil českého kulturního života. V té době navrhl Pustevny na Radhošti a interiéry pro Ženský vzdělávací spolek Vesna v Brně. Realizoval lázeňské budovy v Luhačovicích, navrhl kapli a křížovou cestu na Hostýně. Od něho je také pomník a mohyla M. R. Štefánika na Bradle a pomník J. M. Hurbana. (V letech 1916-18 jako voják za 1. světové války navrhl řadu pomníků padlým a 30 hřbitovů v Haliči.) Po roce 1918 žil v Bratislavě. Působil také ve Zlíně, v Praze a severovýchodních Čechách. Projektoval rovněž vily, montované dělnické domy a průmyslové stavby. Navrhoval také restaurace hradů a zámků a několika evangelických far. Za 2. světové války a po ní navrhl pomníky padlým a účastníkům SNP a obětem z Lidic. Od r. 1929 byl členem Československé akademie věd a umění a během života obdržel četná uznání, posmrtně i Řád T. G. M. Vykonal mnoho pro československou vzájemnost. Byl označován za „básníka dřeva" a „uměleckého architekta".

Napsal: *Pustevně na Radhošti* (1900), *Lidové stavby na Moravě* (1907), *Práce lidu našeho* (1902), *Slawische Volksbauten* (1905).

Bohuslav Vik

Moravský evangelista
Václav Pokorný

(12. 11. 1855 Zaříčany u Čáslavi – 19. 8. 1933 Brno)

Studoval teologii v Edinburghu, Basileji a ve Vídni a svou kazatelskou dráhu započal výpomocí v kohlbrüggovském nizozemsko-reformovaném sboru v německém Wuppertalu-Elberfeldu. V r. 1883 byl americkou kongregační misií (H. A. Schauffler v Brně působil už 1874-1875) povolán na Moravu jakožto diasporní kazatel se sídlem v Brně, kde pracoval až do r. 1929. Oblast jeho působení byla rozsáhlá: kromě Brna také Náměšť nad Oslavou, Rychmanov, Ivančice, Svébohov, Přerov, Prostějov, Olomouc a Třebíč. Nejen v Brně, kde se 1906 stal farářem, ale také v Olomouci, Přerově a Prostějově vznikly časem samostatné evangelické sbory. Pilně pracoval kazatelsky a pastoračně mezi lidmi, kteří za prací a vzděláním hojně přicházeli z venkova do měst. Práce se ve spolupráci s řadou laiků dařila a mnozí vděčili jeho duchovnímu vedení. Vedle výuky náboženství ve školách byla založena nedělní škola, započaly biblické hodiny, vznikl spolek pro sociální práci, pěvecký sbor a byly postaveny nové modlitebny. Vykonal tedy průkopnické dílo.

Napsal: *Úvod k Písmu svatému Starého i Nového zákona a Rozdíl mezi náboženstvím Karafiátovým a Abelovým,* od 1894 byl jedním z redaktorů „Českobratrské jednoty".

V kazateli Pokorném dostalo se Brnu muže, jakého malý sboreček potřeboval: cele oddaného evangeliu, střežícího bedlivě každou jednotlivou duši, vyhledávajícího ztracené, milujícího každého bez rozdílu povolání, skromného a přece ve věcech evangelia rozhodného. (Fr. Bednář, Památník českobratrské církve evangelické).

Bohuslav Vik

Den židovských památek na Perucku

Vybrané židovské památky mohli zájemci zhlédnout v rámci "Dne židovských památek", který se letos konal v neděli 12. srpna. Na Perucku se akce účastní památka "Židovský hřbitov u Hřivčic", který je sice celoročně přístupný, ale stojí za zmínku, neboť nedávno prošel rekonstrukcí a je stále veřejnosti málo znám.

K židovskému hřbitovu se lze snadno dostat autem z obce Hřivčice, kde jsou umístěny směrové tabulky. Cesta je sjízdná až k samotné památce, kde je malé parkoviště. Památku tedy mohou shlédnout i starší nebo méně pohybliví občané. Máte-li rádi procházky, doporučujeme vyrazit z Peruce od místního hřbitova horem kolem vodárny podél železniční tratě. Cesta je dobře schůdná místy s nádhernými výhledy na České středohoří. Navíc kopíruje bývalou císařskou stezku, tedy jakousi pradávnou putovní trasu. Pouze v jednou místě u rozpadlého wechtru je cesta přerušená loukou. Je třeba zamířit ke skupině jehličnatých stromů odkud cesta pokračuje dále. Na rozcestí u Hřivčic je směrovka. Zpět ze židovského hřbitova doporučujeme vracet se malebnou pěšinkou přes lesík do Vrbna, kde je zastávka BUS i ČD.

Židovský hřbitov u Hřivčic byl založen patrně v druhé polovině 17. století a v roce 1837 byl ještě rozšířen. Celková plocha pozemků je 5025 m². Na bývalém pohřebišti o ploše 3163 m² je dochováno kolem 400 náhrobků, z nichž je mnoho barokních a klasicistních. Nejstarší pochází z roku 1687.

Podle jiných údajů je židovský hřbitov mezi vesnicemi Hřivčice a Vrbno nad Lesy zaznamenán v pozemkových knihách až v roce 1732. Historickým vlastníkem dle katastru nemovitostí (parcela 208) je Izraelské pohřební bratrstvo pro Hříškov a okolí. Současným vlastníkem památky je Židovská obec Teplice. Rozloha židovského hřbitova - bývalého pohřebiště je 3163 m², což je více než místní hřbitov - 1361 m².

Na mnohých pískovcových náhrobcích je původní hebrejské písmo, které je často doplněno symboly hvězd, rukou i tradičních liliových květů. Na některých hrobech jsou uvedeny i základní informace v latince. Nejmladší, často již žulové náhrobky, jsou čitelné celé. Například náhrobek Aloise Proppera, řezníka z Vraného z roku 1906 nebo Bedřicha Lederera z Hříškova z roku 1931. Jsou zde pohřbeni lidé ze Slavětína, Hříškova, Peruce, Hořešovic, Vraného a dalších obcí v širokém okolí. Z čitelných nápisů lze zjistit, že se zde pohřbívalo naposledy ve třicátých letech 20. stol.

Více o židovském hřbitovu naleznete na: http://www.zidovsky-hrbitov-hrivcice.hys.cz.

O hřbitov pečuje Spolek na obnovu židovských památek na Perucku, který zde umístil památník obětem holocaustu z Peruce IN Memoriam. Spolek zároveň zpřístupnil výstavu "Historie a rekonstrukce Židovského hřbitova u Hřivčic", která se koná, pozor a teď není omyl, v Lounech. Najdete ji v Obřadní síni lounského židovského hřbitova v ulici Rakovnická vedle krematoria. Trvalá expozice obsahuje panely dokumentující průběh rekonstrukce zmiňovaného hřbitova včetně historických informací.

Zároveň je zde možné na umístěném PC zhlédnout časosběrný dokument o obnově památky a o spolupráci peruckých křesťanů a Židů. Výstava bývá otevřená denně za dobrého počasí.

V případě uzavření se mohou případní zájemci o prohlídku výstavy obrátit osobně nebo telefonicky na pana Fortíka (bydlí vedle obřadní síně), tel.: 604 762 255.

Ivo Kraus

Anglikáni ekologicky

Přes 5500 britských kostelů se rozhodlo přejít na obnovitelné zdroje energie a přispět tak k řešení klimatických problémů. Patří k nim také 15 katedrál včetně těch nejslavnějších v Salisbury, Liverpoolu nebo Coventry, napsal list The Guardian. Představitelé církví označili změnu klimatu za „jednu z velkých morálních výzev naší doby", která v první řadě postihne chudé.

„Církve jsou součástí globální sítě, velmi dobře si uvědomují, jaká je situace našich bratrů a sester, kteří trpí suchem, povodněmi a extrémními klimatickými podmínkami po celém světě," řekl bývalý arcibiskup z Canterbury a předseda církevní organizace Christian Aid Rowan Williams. Vládu vyzval, aby vytyčila cíl snížit emise v Británii do roku 2050 na nulu. Listu sdělil, že anglikánská církev se rozhodla prodat své akcie energetických společností, které nesplní cíle pařížské dohody o klimatu. Vzhledem k tomu, že jeden kostel vydá za elektřinu v průměru 1000 liber (zhruba 29000 Kč) ročně, britské kostely přesouvají z fosilních paliv na obnovitelné zdroje přes pět milionů liber.

www.krestandnes.cz

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2,
Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o.
Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p.
bezplatná infolinka 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o.
Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5
tel.: 251566451; 234139373; 603716570
Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

ET

Příloha 3

22 – 23/2018

VYCHÁZÍ: 15. SRPNA 2018

100 LET REPUBLIKY 2. ČÁST

Vztah zakladatelů první republiky k Husovi a husitství

"Vznik našeho samostatného státu byl důsledkem akce tří sil: hrstky exilových idealistů v čele s profesorem Masarykem, domácího odboje a vojenského vystoupení československých legií v zahraničí. T. G. Masaryk napsal, že "státy se udržují těmi idejemi, na kterých vznikly". První republice bylo dáno existovat pouhých dvacet let a v jejich závěru jsme byli jedním z nejkulturnějších, nejdemokratičtějších a ekonomicky nejsilnějších států v Evropě. Dnes, po dvaceti letech od znovuobnovení naší demokratické státnosti, bychom se měli víc než kdy jindy zamyslet, jaké ideje to byly a jsou, na kterých náš stát vznikl a existuje," uvedl 27. října 2011 Alexandr Vondra, tehdejší ministr obrany ČR. Ani dnes zřejmě nenajdeme českého politika, který by v posledních letech alespoň jednou právě tuto Masarykovu větu ve svém projevu nezmínil. Politici i novináři tak činí s velkou naléhavostí, takže by se na první pohled mohlo zdát, že jsme si všichni vědomi ideálů, z nichž se stát zrodil a jimiž je udržován. Když se však důkladněji podíváme na projevy a články, v nichž je dnes tato Masarykova myšlenka citována, zjistíme, že v nich něco chybí. Nenalezneme v nich uvedení či připomenutí toho, co to vlastně je za ideály, z nichž náš současný stát vznikl a čerpá. Téměř nikdo už je neidentifikuje, neříká, co jimi rozumí, jakoby to všem lidem bylo úplně jasné. Proto se tak často setkáváme s tím, že myšlenkami a výroky prvního prezidenta naši veřejní činitelé ospravedlňují zcela protichůdné nápady a skutky. Nedávno spadla střecha na domě v Čejkovicích na jižní Moravě, na domě, v němž vyrůstal T. G. Masaryk a kde je i pamětní síň prvního prezidenta. Doufejme, že v roce 100. výročí republiky to je jen znamení toho, že bychom se měli víc poučit z historie, tak jak ji viděli zakladatelé našeho státu a hlavně TGM.

Dnes se často dává do protikladu pojetí českých dějin TGM a historika Josefa Pekaře, především pokud jde o Jana Husa a období husitství, které TGM považoval za vrchol českých dějin, zatímco Josef Pekař je prezentován jako velký odpůrce husitů a tvrdí se, že celé období považoval za národní katastrofu, přestože píše doslova toto: „Je pravda, že hrdinný a vítězný zápas Čechů husitských za svou pravdu, to jest za prohloubení a zopravdovění náboženského života zůstane největší slávou českých dějin. Je málo národů, kteří by v zápase o myšlenku, jež měla přinést pokrok všemu křesťanstvu – tedy nikoliv v zápase o zisky hmotné jakéhokoliv druhu – byly tolik obětovaly jako národ náš. Obětovali jsme v boji tom vskutku více, než je známo nebo přiznáváno." Jejich odborná rivalita však nikdy nepřešla do osobní roviny, jak se bohužel tak často u veřejných činitelů stává dnes. Závěr jejich vztahu dobře ilustruje Masarykovo pozvání Pekaře na Hrad k osobní návštěvě roku 1933. Karol Bílek, bývalý ředitel Literárního archivu Památníku národního písemnictví a předseda Pekařovy společnosti Českého ráje našel v dokumentech tyto Pekařovy poznámky: „Pan prezident hned při uvítání řekl: 'My Vás máme dávno rádi.' 'Oběd slabý. Trval asi hodinu. Při něm živý rozhovor.'" O tom, že Masaryk to myslel upřímně svědčí věnec, poslaný Pekařovi na pohřeb, se stuhou a nápisem: „Josefe Pekaři, byl jste dobrý člověk." Kéž by si z nich dnešní politická reprezentace dokázala vzít příklad!

Jaké tedy byly Masarykovy ideje, z nichž bychom měli být schopní čerpat i dnes? Je to třeba: „Humanita je náš poslední cíl národní a historický, humanita je program český."?

Dobový plakát

Řeč TGM na oslavě Jana Husa v Curychu

Profesor Masaryk vzpomněl nejprve, že letos sjeti se měl v Praze celý vzdělaný svět, aby oslavil s českým národem památku Husovu. Události válečné tomu ovšem zabránily, ale snad právě tichá oslava vydá pro nás Čechy více než veliká, okázalá. Řečník vylíčil pak stručně život a dílo Husovo, charakterizoval jednotlivá období jeho konfliktu s církví a císařstvím, jak vedla postupně k tragédii kostnické a promluvil pak o významu české reformace takto:

Co znamená smrt Husova?

Hlavní význam je jasný. Jeho heslem bylo: stát v poznané pravdě a brániti ji až do smrti. To Hus učinil a význam jeho smrti nejen pro národ český, ale pro celou Evropu leží v tom, že pro toto jeho heslo vzplanuly veliké náboženské války husitské. Celá Evropa povstala proti kacířským Čechám, ale Žižkovi se podařilo zdolati nepřítele. Malý národ čelil tu celé Evropě. Těmito velikými válkami, jež otřásly celou Evropou, uvědomil si český lid, proč Hus zemřel, a ony staly se též jednou z hlavních příčin, že nastala doba nová.

Nuže tedy, co Hus chtěl, proč zemřel?

Český národ prožíval ve století 14. a 15. těžkou politickou krizi. Královský rod domácí vymřel a přišli králové cizí, kteří uvedli zemi v nepořádek. Karel IV. dovedl sice Čechy uspořádati a zjednati jim váhy, zejména když stal se císařem německým, ale císařové a králové následující nedovedli zabrániti politickému a sociálnímu rozkladu. Tehdejší krize, jež byla nejen česká, ale vůbec evropská, záležela především v tom, že císařství římské, jež nebylo ničím jiným než středověkou formou německého imperialismu, octlo se v úpadku a s císařstvím upadla i církev. To jevilo se v tom, že byli dva papežové, kteří se navzájem potírali. I v Čechách byl národ rozdvojen, jedni byli pro toho, druzí pro onoho papeže. Lid nevěděl, koho má v mravních a církevních věcech poslouchati. Rozumí se, že když upadlo papežství, poklesla mravně celá církevní organizace, klerus.

Proto Hus v touze po opravě kázal především proti kněžím. Jeho kázání a vůbec celé husitské hnutí a celá česká reformace byly protiklerikální. Tehdejší krize českého národa má však také ráz sociální a politický, protože církev a stát tvořily jednotu. Oltář nesl trůn a trůn opíral se o oltář. Když klesla církev, klesl nutně i stát, když upadl stát, upadla nutně i církev. Vzniká již tehda absolutismus královský a vzniká to, čemu říkáme feudalismus, že totiž šlechta podmaňuje si víc a více lid. Do Čech vnikají rádcové nečeští, neslovanští, německý vliv proráží. Je přirozeno, že v lidu vzmáhal se odpor, a to přes to, že Karel IV. Čechy proslavil, že země bohatla a nabyla politického významu. Karlova dcera byla provdána za anglického krále, Čechy byly ve spojení s celým světem. Praha byla středem celé Evropy. Lid však nedal se tím klamati. Bohatství samo nerozhoduje o hodnotě národa, ani sláva. Vznikal v nejširších vrstvách odpor, a proto již před Husem povstávali kazatelé, kteří, nemohouce se spoléhati na autoritu kněžstva, opírali se o autoritu Písma a chtěli, aby církev učení křesťanské plnila doopravdy. Lid byl přirozeně na jejich straně.

Čemu učil Hus?

Hus sám věřil, že neučí nic nového, nechtěl nic, než nápravu: aby především kněží, když kázali křesťanství, podle křesťanských zásad také žili, a nejen kněží, nýbrž všichni, kteří se hlásili za křesťany. Hlavou církve byl mu ne papež, nýbrž Kristus. Byl jen důsledný, kázal-li, že kněz nehodný je nepravým knězem. Pro něho ne úřad činil kněze, nýbrž kněz úřad. Proto také Hus zkoumal, zda papež a církev právem žádají poslušnost. Nalézáme u něho i ostré slovo, že proti papeži revoluce je nutna. Pramenem pravdy bylo mu Písmo a učení původní církve. Písmo musí býti vyloženo vlastním rozumem. Většina nerozhoduje ve věcech svědomí, sice by farizeové, kteří ukřižovali Krista, také měli pravdu, protože byli ve většině. Hus byl také proti odpustkům, proti uctívání relikvií, proti bohatství kněží. Chtěl dokonce, aby statky jejich byly rozděleny. Tím vším přirozeně znepřátelil si kněze a papeže. Hus byl také venkoncem národní. Ne že by byl nepřítelem Němců a jiných národů: několikrát u něho nalézáme slovo, že je mu dobrý Němec milejší než špatný Čech. Ale při tom důsledně všude hájil práva národa českého a jeho jazyka a žádal, aby i v úřadech měl místo především Čech a ne cizinec. Není správné, jestli někteří více politikové nežli učenci tvrdí, že Hus byl národnostně nesnášenlivý. Nebyl. Ale česká reformace posvětila národní cit náboženský, a proto byl cit ten tak silný. Čeština na místo latiny zavedena do chrámu, Bible přeložena do češtiny a do krásné češtiny, jazyk v církvi byl český a tím proti latině čeština stala se posvátným jazykem. Protože pak tehdy náboženství mělo veliký význam, posílilo náboženství také naši národnost. Že Hus byl člověk v pravém smyslu slova národní, vidíme i z jeho reformy českého spisovného jazyka a z jeho zásluhy o znárodnění pražské university. Kutnohorský dekret byl především jeho dílem. Že uhodil na strunu pravou, viděti i z toho, že přidali se k němu nejlepší lidé národa. Nejen Jeronym Pražský, ale celá řada vynikajících lidí, jako Jakoubek ze Stříbra, jenž zavedl kalich, Šimon z Tišnova a jiní šířili jeho učení. Měl ovšem také nepřátele, ale v celku snad ani jedna desetina českého národa nezůstala tenkráte a v pozdějších letech v církvi římské!

Mezitím vznikly husitské války tím, že vypraveny byly proti Čechům křižácké výpravy. Tenkráte proslavili se mužové jako Žižka a Prokop, kteří podnes jsou známí jako zakladatelé moderního válečnictví. Ve všech oborech, i v oboru válečnickém Čechové tenkráte vynikli. Bylo přirozeno, že za onoho rozčilení válečného, které rozšířilo se v celé Evropě, učení Husovo se v Čechách rychle šířilo, ale také se měnilo a vznikalo mnoho různých odstínů a směrů. Z nich nejvýznamnější byli Táboři, zvaní od svého města Tábora. Táboři byli radikálnější než husité a také lidovější. Stejně jako u Husa bylo základem jejich učení: Písmo, rozum a původní církev. Ale oni šli dále v tom, že zrušili kněžství, měli jen kazatele a i ženy mohly býti kazateli; Táboři zrušili také vrchnost světskou. Nechtěli pánů, nýbrž naprostou rovnost, i hospodářskou. V prvních letech zavedli komunismus podle vzoru komunistů Nového zákona z dob prvního křesťanství. Učených lidí s počátku neměli. Ne že by byli nemyslili, ale vykládali si Písmo bez té učenosti, která se tenkráte vyžadovala. Po nějaké době měli však i oni své učence a bohoslovce, jako Mikuláše z Pelhřimova a Václava Korandu, kteří učení táborské zdůvodňovali. Táboři pro svou důslednost nebyli milováni ani od kališníků ani od husitů, a je významno, že pánové husitští spojili se konečně s římskými, aby porazili český lid u Lipan, a že Tábor roku 1452 dobyt byl Jiřím Poděbradským. Táborské učení nezaniklo však beze stop: z táborství očištěného a zušlechtěného vyšel směr nový, bratrství, o němž Palacký praví, že jest nejušlechtilejší církví křesťanskou, jaká kdy byla.

Zakladatelem Bratrské církve je Petr Chelčický, muž z lidu, vzdělaný, výborný stylista. I on vychází z Husa, ale jde dále. Zejména podle vzoru Táborů nejen odstraňuje kněžství, nýbrž i vrchnost světskou. Nechce ani císaře ani papeže: obě velryby, jak praví, musí býti odstraněny. V křesťanské společnosti nesmí panovati jeden nad druhým, jeden druhému nesmí činiti násilí. Bylo přirozenou reakcí, že Chelčický, když viděl, jak se tenkrát vedly války, odsuzoval válku a již v 15. století formuloval učení, jež v naší době hlásal Tolstoj: neodporuj zlému! Ani trestu neschvaloval.

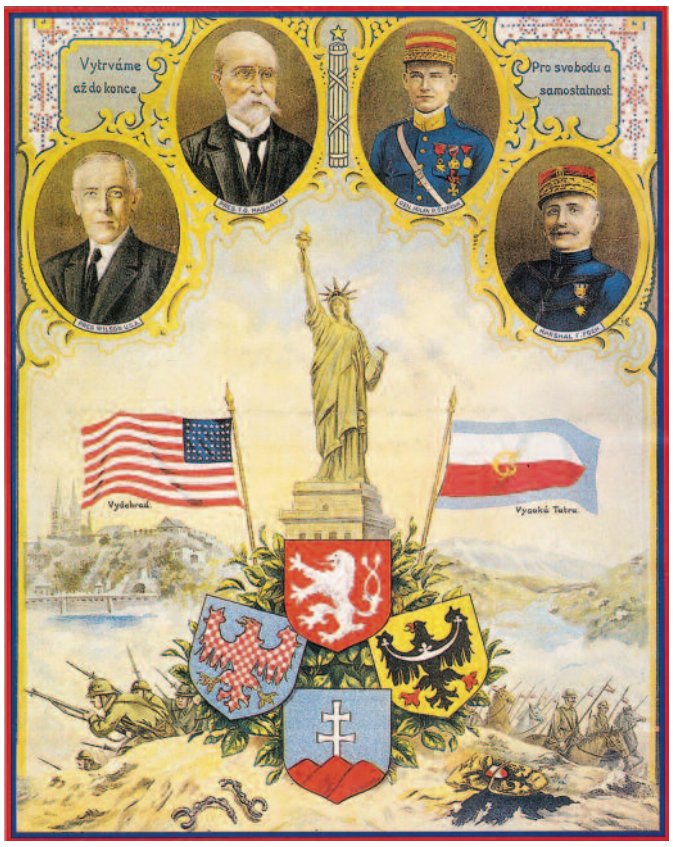

Dobový plakát amerických krajanů

Zločinec neměl býti trestán, nýbrž napravován. Toto důstojné učení Chelčického dlouho se neudrželo. Přišel bratr Řehoř, Lukáš a Prokop, kteří dali bratrství formu, ve které rozšířilo se nejen mezi lid, ale proniklo i mezi pány a šlechtu. Bratrstvo, jak již jméno naznačuje, chce býti důslednou reformou mravů. Láska a spravedlnost má panovati. Též jako literární činitel vyznamenala se Jednota bratrská, a nejznamenitější její muž a spisovatel, pedagog Jan Amos Komenský, je dnes znám celému světu stejně jako Hus.

Shrneme-li všechny tyto zjevy, vidíme, že česká reformace, zejména proti německé, nemá ani tak ráz bohoslovecký jako mravní. Šlo o mravní reformu života a společnosti. Také neměla česká reformace ráz metafysický, jak vidět z toho, že přijímá Wycllifovo učení o transsubstanciaci. Ale pozdější papež Pius II., který navštívil Tábor a popsal Tábory, píše doslova toto: *Tento neušlechtilý (tj. prostý) lid má jen tu dobrou stránku, že miluje vědu.* A Pius II. (Eneas Sylvius) vytýká italským kněžím, že na Táboře prosté ženy Písmo lépe znají nežli oni. **A opravdu, českou reformací počalo se v Čechách myslit, hodně myslit, důsledně a radikálně.**

Naše reformační hnutí důstojně se řadí k onomu hnutí ve vědě a filosofii, kterému říkáme humanismus a jež znamenalo – již podle jména – hledání lidskosti. Protože naše reformace byla mravní, byla i politická. Každá politika je konec konců buď mravná nebo nemravná. Ti, kteří říkají, že politika s mravností nemá nic společného, jsou ti, kteří nechtějí, aby mravní měřítko bylo přiloženo na jejich společenské jednání. Ale to znamená chaos, absolutismus. Každý čin je buď dobrý nebo špatný, není-li docela lhostejný.

Hus začal reformou a husitství stalo se revolucí. Nebylo jinak možno, neboť úsilí o novou mravnost, je-li poctivé, vždy vede a musí vésti k převratu. Jedna otázka stála tu v popředí, která ostatně podnes není rozřešena: Kdo a co je autorita? Autorita vnitřní a vnější? Proč mám poslouchati jiného člověka, z jakých důvodů? Proč mám uznávati papeže, císaře, krále, proč úřady? Na toto >>proč<< byla naše reformace odpovědí. Byl to pokus o rozřešení otázky autority, položené zcela ve smyslu moderním. Šlo tu o autoritu cizí, o autoritu císaře a papeže. **Proto byla důsledná naše reformace národní; a to nejen proto, že celá Evropa byla proti českému národu a že jsme se jako Čechové bránili a tím svou národnost začali více milovati; reformace sama posvětila jazyk a národnost.** Vůbec v naší reformaci byly – jak Palacký dobře viděl – všechny prvky moderního myšlení.

Řekneme-li: Hus, Žižka, Chelčický, Komenský – kolik jmen, tolik programů, v podstatě však program jeden. Pro nás celá historie a zopakování toho, co dálo od Husa, znamená povinnost: **Čech, který pochopí historii svého národa, musí jíti po dráze Husově, musí – je-li poctivý a uvědomělý**. Nebude ovšem všecko věřiti a dělati, co Hus – jsme 500 let od Husa – ale půjde týmž směrem, a o to jde. Vím dobře – a byla by to dlouhá a snad i smutná historie – že naše česká reformace se neudržela, že podlehla násilí, že z našich husitů a bratří stali se pak luteráni a reformovaní a jen pod touto formací za císaře Josefa se uchránili. Ale ve věcech svědomí nerozhoduje jedině účinek, nerozhoduje úspěch, sice i Řím by měl pravdu, když měl úspěch. Jestliže odpůrci Husovi podnes nám ukazují, že vinou Husovou a jeho následovníků český národ upadl a že ztratil svou samostatnost, není to pravda. To učinil ne Hus, nýbrž násilí. Ostatně právě do 16. věku spadá tzv. zlatý věk české literatury, v kterém Čeští bratří měli největší účast. Není správné, že husitství bylo příčinou pohromy. Naopak, naše obrození zase dalo se směrem naší reformace, proti Rakousku, které i dnes představuje protireformaci.

Idea česká a idea rakouská jsou dva světy. My můžeme jíti jen podle ideje své – vždy, i za těchto smutných, ale velikých dob. Tak jako naše obrození bylo pokračováním reformace tím, že jsme přijali zásady 18. století a francouzské revoluce za své – ale osvícenství a francouzská revoluce byly právě pokračováním reformace – právě tak, jako jsme se obrodili těmito reformačními ideály, tak musíme i pokračovati. Mezi českou ideou a Rakouskem, které násilně u nás provedlo protireformaci, není smír možný. Řekl jsem to již před lety a nepravím to snad v rozrušení přítomné doby. Za české reformace i český stát se osamostatnil. Doufejme, že tato veliká světová válka také povede náš národ k svobodě a že podle programu všech českých stran dožijeme se české samostatnosti, - podle slov Palackého, že jsme byli před Rakouskem a budeme i po něm, a bude-li třeba – a bude třeba – bez něho. Vzpomínáme-li dnes mužů jako Hus, Žižka, Chelčický, Komenský, musíme si uvědomiti, že jako oni bojovali a pracovali pro svobodu českého národa, tak jest i naší povinností pro svobodu svého národa podniknouti vše, co je v naší moci.

Uveřejněno v petrohradském >>Čechoslováku<<(Věstníku Svazu česko-slovenských spolků na Rusi), roč. 1 (V.), č. 15 z 30. (17.) září 1915. Autorem tohoto stenogramu Masarykovy řeči byl Ing Dr. techn. Jaroslav Polívka. Dr. Sychrava pak zaslal stenogram do >>Čechoslováka<<, kde vyšel téměř čtvrt roku po curyšské oslavě.

Řeč TGM na oslavě Jana Husa v Ženevě

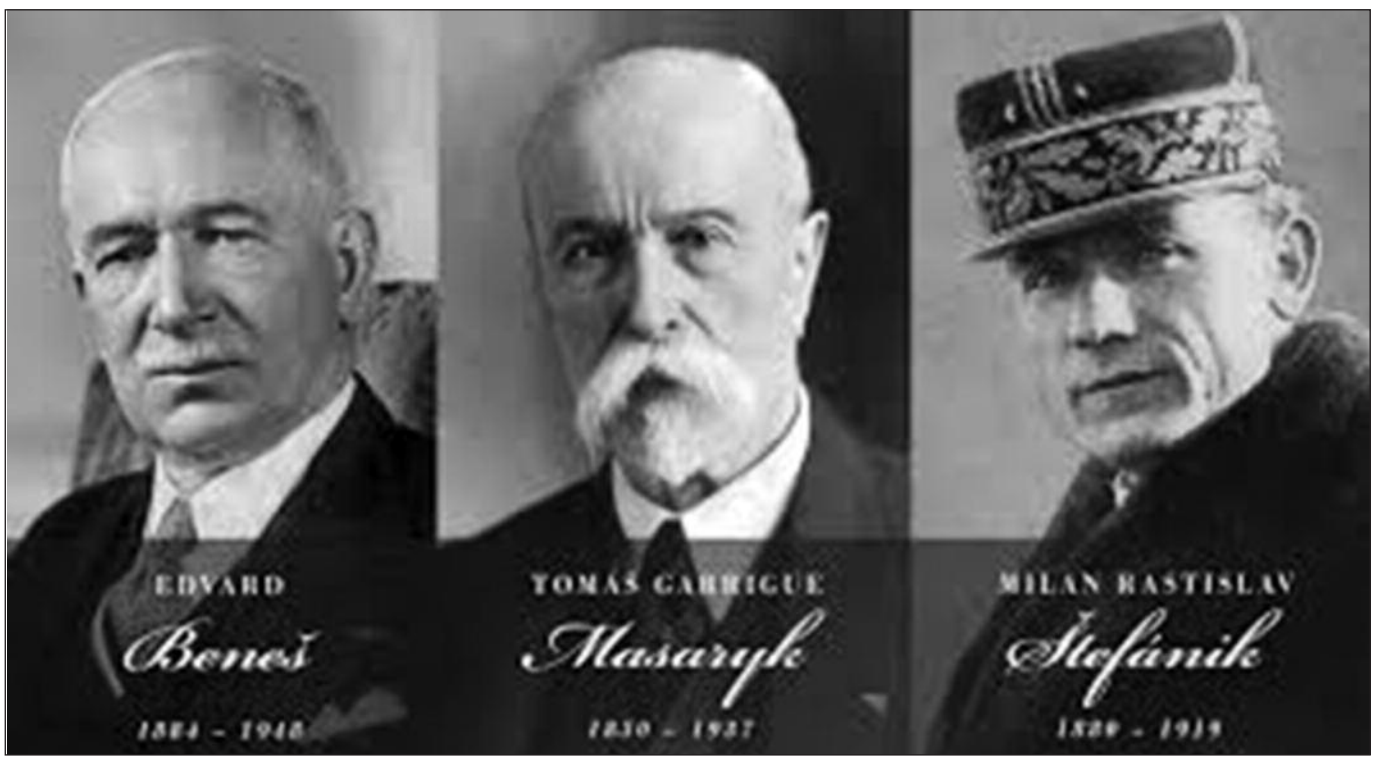

Dnes poprvé mluvím před francouzským posluchačstvem; jsem při tom tím šťastnější, že mám mluvit o Janu Husovi: v městě Kalvínově bude česká reformace chápána s láskou. Historik - odborník nám vyložil vznik a vývoj reformace a její význam pro český národ, také i v době přítomné. Já mohu jen vydati svědectví o jeho historické analyse: smysl naší reformace dává smysl našemu národnímu životu. Každý uvědomělý Čech nalézá v dějinách naší reformace svůj národní ideál.

Bylo řečeno, že dějiny jsou soudcem – že jsou učitelem: dějiny jsou především povinností. Každý Čech, znalý dějin svého národa, se musí rozhodnout buď pro reformaci nebo pro protireformaci, pro ideu českou – nebo pro ideu Rakouska, orgánu[1] evropské protireformace a reakce.

Hus, Žižka, Chelčický, Komenský jsou pro nás živoucím programem. Naše reformace, jako žádná reformace, nebyla a není skončena; reformace znamená ustavičnou reformu, neustálé obnovování, touhu po lepším, zdokonalování, pokrok.

Česká reformace byla mravní par excellence; proto se postavila proti církvi a skrze církev proti státu; neboť ve středověku církev a stát tvořily theokratickou jednotu. Naše reformace vedla k politické revoluci.

Každé důsledné a čestné mravní úsilí vede logicky k reformě, ano i k politické a sociální revoluci.

Českou reformací celý národ po prvé postavil a pokusil se rozřešit otázku autority v moderním smyslu; také dnes jde o tutéž otázku, otázku, která nestrpí odkladu a kterou je třeba rozřešit stůj co stůj.

Základem naší reformace je idea humanity: bratrství bylo zároveň jménem a ideálem naší národní církve, církve „Českých bratří“.

Ve jménu humanity a bratrství stavěl Petr Chelčický proti Žižkovi, zakladateli moderní strategie, svou myšlenku – neodporovat zlu.

Celý svět zná toto učení v nové podobě, již mu dal Tolstoj, který sám byl velmi překvapen, když nalezl celé své učení u Chelčického.

Nejčistší idea humanity však nezakazuje a nemůže zakazovat obrany. Právě naše reformace prohlásila s nejjasnější určitostí, že obrana není násilí.

Naše reformace dává toto pravidlo: Odsuzujeme násilí, nechceme a nebudeme ho užívat; avšak budeme se proti němu bránit i železem.

Palacký má pravdu, dokazuje-li, že husité se bránili proti násilí, jež bylo rozpoutáno proti Husovi a jeho žákům.

Povaha a mravní hodnota každého činu jsou dány jeho pohnutkami. V každém sporu, v každé válce je důležité vědět, kdo činí násilí a kdo se brání. Právě proto se tato otázka přetřásá v naší době tak horlivě a pozorně.

[1] *V konceptu stálo původně: tohoto bídného orgánu (ce misérable organe) atd. Slova: tohoto bídného byla dodatečně přeškrtána. (Viz faksimile francouzského originálu.)*

„Stůjtež v poznané pravdě! – Braňte pravdy až do smrti!“ – to je velké naučení Husovo a naučení z jeho života.

Oslavujeme dnes mučedníka; avšak doufáme, že už nebude mučedníků a přičiníme se ze všech sil, aby jich nebylo. Řekl to Havlíček, oddaný ctitel Husův: „Dříve mužové umírali pro čest a slávu svého národa, avšak my, my chceme žíti a pracovati.“[2] Ideál humanity si žádá života, života zcela kladného, nikoli smrti. Smrt ustoupí životu. Tato naděje, tato povinnost – to je dědictví české reformace.

[2] *Havlíčkův výrok, který měl Masaryk na mysli, zní přesně takto: „Jindy umírali mužové pro čest, pro blaho svého národa; my však z téže příčiny budeme žíti a pracovati“.*

Tento překlad Masarykova francouzského projevu z oslavy ženevské je pořízen podle konceptu, který je celý reprodukován ve faksimile a který zachovává autentické znění Masarykova výkladu. V tomto znění je tu uveřejněn po prvé. Při překladu bylo přihlíženo k staršímu ztlumočení Masarykova projevu v úvaze dr. Lva Sychravy. (V. K. Škrach do 4. vydání Masarykova „Jana Husa z r. 1923 (str. 181-3)). Škrach však překládal text uveřejněný v La Naation Tcheque, domnívaje se, že Masarykův projev byl vskutku prosloven v tomto znění, které – jak praví – se liší od původního konceptu „několika drobnými opravami věcnými i stylistickými“. Ve skutečnosti Masaryk přednesl o ženevské slavnosti svůj projev podle původního konceptu a Nation Tcheques přinesla Masarykův proslov v Denisově úpravě. Jak lze srovnáním zjistit, Denisova úprava se týká sice hlavně stránky formální, stylistické, avšak na některém místě znamená i pozoruhodnou modifikaci věcnou.

(do současné češtiny upravila redakce)

„Život měříme příliš jednostranně; podle jeho délky a ne podle jeho velikosti. Myslíme víc na to, jak život prodloužit, než na to, jak ho opravdu naplnit. Mnoho lidí se bojí smrti, ale nedělají si nic z toho, že sami a mnoho jiných žijí jen položivotem, bez obsahu, bez lásky, bez radosti.“

* * *

„Demokracie není panováním, nýbrž prací k zabezpečení spravedlnosti. A spravedlnost je matematika humanity.“

* * *

„Je velice snadné kázat nenávist proti cizímu. Je mnohem těžší poznávat, kritizovat, zlepšovat své vlastní.“

Tomáš Garrique Masaryk

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

24/2018

5. září 2018 ✦ ročník 103 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde
12. září 2018

Z obsahu

* *Odhodlaně*
* *Plevel*

Poselství k 15. neděli po sv. Trojici

Srdce pokořené a zdrcené Bůh nezavrhne
Žalm 51,19

Srdce pokořené a zdrcené… Asi známe takový ten pocit strachu z odmítnutí. Když třeba jdeme k šéfovi s žádostí o zvýšení platu. Nebo když máme představit návrh našeho projektu, na který sháníme finance. Nebo jsme se možná někdy báli, že ztratíme přítele, kamaráda, protože jsme udělali nějakou botu… Strach ze ztráty přízně, náklonnosti, přátelství, strach ze ztráty vztahu k milované osobě, to možná dost dobře známe a třeba jsme některé takové situace ve svém životě prožili.

Domnívám se, že mezi tyto obavy patří i obava ze zavržení Bohem. Ztráta víry a naděje, pocit, že nic nemá smysl, že se nám nic nedaří a že všechno je špatně, to už může být jen důsledek této obavy. Také to ale může být cesta k prohloubení našeho vztahu s Bohem.

Branou k Bohu je lítost. David o tom věděl své, a proto mohl Hospodinu vyzpívat radostná slova ujištění o Hospodinově přízni: „Zkroušený duch, to je oběť Bohu. Srdcem zkroušeným a zdeptaným ty, Bože, nepohrdáš!“ (Ž 51,19; ČEP). David věděl, že zápalné oběti nestačí k Božímu odpuštění, že jedinou pravou obětí je lidské srdce dané Bohu. Srdce naplněné lítostí, srdce kajícníka, který je zdeptaný sebou samým a neví, kudy v životě dál.

Právě v takových chvílích, kdy nevíme, kudy dál, můžeme ještě zavolat k Bohu.

Vylít Bohu své srdce. Lidské srdce naplněné vinou je jako nádoba, kterou je potřeba nejprve vylít, aby mohla být naplněna něčím jiným, lepším, krásnějším. Nebojme se vylévat Bohu svá srdce, neboť je může naplnit milostí a pokojem. Vždyť je Bohem slitovným a milujícím.

Lucie Haltofová, farářka
Církve čs. husitské Litovel

Útěky od Boha

Křesťanská víra je bezesporu nedocenitelný poklad. Toto bohatství se však nedá uložit nikam do trezoru ani do banky. O víru také musíme stále zápasit a bojovat. Je třeba, abychom ji ustavičně posilovali v křesťanském společenství, jakož i doma nad Písmem či v tichém usebrání.

Rozličná pokušení se totiž nevyhýbají nikomu – a tedy ani věrným křesťanům. A tu se může stát, že člověk, který stojí duchovně vskutku vysoko, začne vážně přemýšlet o tom, jak by asi vypadal jeho život bez Boha. Jaké by to bylo, kdyby se pokusil od svého Stvořitele utéci. Tak, aby se stal opravdu nezávislým i rádoby svobodným, aby si mohl dělat bez rozpaků a výčitek vše, co se mu zrovna v dané chvíli zlíbí.

O tuto meditaci, o takovéto zamyšlení, jde i starozákonnímu žalmistovi. Žije a pohybuje se stále v Boží blízkosti, takže si může tyto určité „nebezpečné“ úvahy klidně dovolit. Modlitební rozvaha, jakkoliv smělá a odvážná, neodvádí žalmistu od Boha. Naopak – vede ho nakonec k jásavému a jednoznačnému vyznání: Pane, před tebou nelze opravdu nikam utéci, nikam se skrýt.

Člověk propadá nicméně znovu a znovu pokušení, aby se vzdálil od Boha. O této skutečnosti Bible velmi dobře ví. Před Božím hlasem se schovává kamsi do úkrytu už Adam. Pošetile se domnívá, že je možné nalézt nějakou skrýš před vševidoucím a svrchovaným Bohem (Gn 3,10).

Na stejné, řekněme, že „adamovské“ linii se bude pohybovat i prorok Jonáš. Má vyřídit Boží naléhavý vzkaz do bohatého, pyšného a vzpurného města Ninive. Jonáš se však bojí. Proto se chce vyhnout nesnadnému a značně riskantnímu poslání a pověření. Neplaví se tudíž do Ninive, ale právě opačným směrem – do Tarsu. Když se strhne na moři bouře a na palubu útočí

Dokončení na str. 2

Vážení a milí čtenáři a příznivci našeho týdeníku,

srdečně vás po prázdninách zdravíme a máme naději, že vám znovu budeme pravidelně přinášet podnětné a příjemné čtení. Jsme Pánu Bohu vděčni, že nás stále, i když s určitými obtížemi, ponechává a žehná naší práci.

Jak jsme již na začátku roku informovali, chceme náležitě oslavit sté výročí naší republiky i na stránkách našeho časopisu (i když Kostnické jiskry jsou ještě o pár let starší). Vašimi články jsme výročí připomínali už v prvním pololetí, také obě prázdninová dvojčísla byla k tomuto tématu zaměřena. Právě druhé pololetí bude vzhledem k říjnovému datu vyhlášení republiky ještě aktuálnější. Zveme Vás, milí čtenáři, znovu, podělte se s námi o své názory, připomínky i uchované vzpomínky k tomuto velkému výročí. Rádi je uveřejníme, aby i ostatní čtenáři zavzpomínali, něco nového se dozvěděli a potěšili se spolu s vámi, pisateli. K vašim příspěvkům chceme připojit také články ze starých čísel Kostnických jisker z doby počátků naší republiky.

Nezapomeňte, že kromě tohoto výročí si připomínáme také sto let od vzniku Českobratrské církve evangelické. Také jednotlivé sbory našich církví mají jistě letos svá větší či menší výročí. Např. 150 let od založení sboru Církve bratrské v Bystrém u Dobrušky, předchůdce Svobodné církve reformované, dnešní Církve bratrské.

Máme však ještě jednu smutnější zprávu. Stávající kancelář v budově Evangelické církve metodistické v Ječné 19 budeme muset ke konci roku opustit a přestěhovat se do nových prostor, které zatím hledáme. O celé situaci Vás budeme průběžně informovat.

Ke špatné finanční situaci přibyla tedy ještě další starost se sháněním nových prostor pro naši práci a s následným stěhováním. Prosíme vás, naši milí, o modlitební i finanční podporu pro naši práci, která snad není ani v dnešní době marná. Za vaši dosavadní přízeň ze srdce děkujeme.

Vaše redakce

Helena Bastlová a Támar Kočnarová

Ach to sucho

Letos nás provázejí horka a sucho. Chybí voda. To je skutečnost, která se dotýká nás všech. Usychá tráva i listí na stromech. Uvědomujeme si více než kdy jindy svou závislost - na Božích darech. A myslím při tom na Ježíšova slova: "Věříte-li, dostanete všecko, oč budete v modlitbě prosit" (Mt 21,22). Jistě, nejde o to, že by Ježíšovi učedníci mohli být jakýmisi všemocnými kouzelníky. Apoštol Jakub ve svém listě píše "Mnoho zajisté může modlitba spravedlivého opravdová" (Jk 5,16b). Novější české překlady přívlastek "opravdová" nahrazují příslovečným jménem "vroucí", které budí představu jen určitého žádoucího vnitřního stavu. Opravdová modlitba vyžaduje soulad všech složek osobnosti, nepřipouští rozpor mezi předmětem modlitby a jednáním. Sice víme, že vývoj počasí a podnebí nemáme ve svých rukou, je prakticky jisté, že svým jednáním jsme k současnému vedru a suchu přispěli, a tedy že naše počínání vyžaduje změnu.

Je škoda, že jsme se (my křesťané v Evropě) nesjednotili, abychom se modlili za tolik potřebnou vláhu, za životodárnou vodu nejen pro rostliny, pro zvířata a pro nás lidi, ale i pro skály, jeskyně, říční koryta atd. Pánu Bohu na celém jeho díle záleží a nás vyzývá k modlitbě. Při "opravdové modlitbě" bychom si museli uvědomit, jak naše počínání poškozuje přírodu a negativně se podepisuje i na počasí a podnebí. Modlitební spojení širokých okruhů křesťanů by snad přispělo k společnému pokání - k tolik potřebné změně vzorců myšlení a jednání.

Sucho nám dělá starosti, ale zatím nás k nějaké speciální duchovní aktivitě nevyburcovalo. Což když je v něm obsažen Boží hlas, Boží výzva k pokání, ke změně? Růst naší materiální spotřeby, ničení životodárné půdy, kontaminace vod atd. - to vše jsou procesy, které jsou naší civilizaci vlastní, avšak jsou trvale neudržitelné. Funkční příroda je úžasný Boží dar. Bohu záleží na našem vztahu k němu a nakládání s ním. Jsme připraveni slyšet Boží hlas a celými svými osobnostmi se modlit? Modlit se za celé Boží stvořitelské dílo, k němuž patří i vzácná, životodárná voda.

Jiří Nečas

Z církví doma i ve světě

Českobratrská církev evangelická k 50. výročí okupace

Události 21. srpna 1968 krutě udupaly naděje na svobodný život v tehdejším Československu. Mnozí tu trpkou bezmoc a bolest pamatujeme. Proto jako ti, kdo žijí ve svobodném státě a mají zkušenost života v totalitě, podporujme všechny, kdo na této planetě žijí v útlaku a po svobodě touží. Modleme se za ně a žádejme představitele našeho státu, aby se jich aktivně zastávali.

Važme si toho, že žijeme ve svobodě a demokracii, a s občanskou odpovědností odmítejme všechny projevy, které je ohrožují.

Synodní rada ČCE

Nejvyšší soud přezkoumá zproštění Vladimíra Sáňky v kauze islámské knihy

Kauzu šíření českého překladu knihy Základy tauhídu - Islámský koncept boha přezkoumá Nejvyšší soud (NS). Žalobci nesouhlasí se zproštěním bývalého předsedy pražské muslimské obce Vladimíra Sáňky. Nejvyšší státní zástupce Pavel Zeman proto podal dovolání, s jehož obsahem se ČTK seznámila. Zeman v dovolání zejména argumentuje pro posouzení salafismu jako hnutí ve smyslu trestního zákoníku. Znalci dříve dospěli k závěru, že nejde o hnutí, ale spíše o teologický směr konzervativního islámu. Podle žalobců nejde o otázku odbornou, ale právní, kterou si měly pražské soudy vyřešit samy. "Tam, kde existuje ideologie, která má četné stoupence, existuje i hnutí," stojí v dovolání. Podle žalobců ve světě hlásaném Bilalem Philipsem, autorem knihy, a jeho souputníky není místo pro svobodu, pluralitu názorů ani respekt k druhým. Salafisté jsou podle dovolání v zahraničí přinejmenším částečně organizovaní, jinak by nebyli schopni své pojetí islámu šířit. "O jejich zášti proti šíitům, Židům a křesťanům a představitelům (vládám) sekulárního Západu není pochyb," napsali žalobci.

Pražské soudy podle dovolání chybovaly také v tom, že po zproštění původní obžaloby nezvážily možnost jiné právní kvalifikace. Namísto založení, podpory a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka mohl být Sáňka podle žalobců souzen za podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod. Sáňka podle obžaloby zajistil překlad, vydání a distribuci knihy. Obžalobu dlouhodobě odmítá. Případ souvisí s razií tehdejšího protimafiánského útvaru v pražských muslimských centrech v roce 2014. Obvodní soud pro Prahu 1 Vladimíra Sáňku poprvé zprostil obžaloby v roce 2016. Rozsudek však zrušil odvolací soud a vrátil případ k dalšímu dokazování. Vznikl revizní posudek. Druhý zprošťující verdikt už letos v květnu Městský soud v Praze potvrdil. Žalobci žádají, aby se případem znovu zabýval obvodní soud.

www.christnet.eu

Orbánova vláda ruší genderová studia v Maďarsku

Maďarské univerzity dostaly počátkem srpna od ministerstva lidských zdrojů (EMMI) a ministerstva spravedlnosti (JM) 24 hodin na vyjádření k navrhované úpravě, podle níž v budoucnu nebudou otevírány žádné obory genderových studií. Oznámil to server HVG.hu. Podle HVG.hu část úpravy, jež se zabývá genderovými studii, nepodává naprosto žádné vysvětlení. Dvě univerzity jsou znepokojeny: Největší maďarská státní univerzita ELTE a Středoevropská univerzita, kterou financuje George Soros. Pokud bude úprava schválena, bude to znamenat, že v Maďarsku nikdo nebude moci studovat obor genderových studií a nezíská v tomto oboru akademický titul. HVG.hu poznamenává, že CEU nabízí jak maďarské, tak americké akademické tituly, těch druhých by se úprava netýkala.

Ministerstvo lidských zdrojů sdělilo serveru HVG.hu, že na trhu práce v Maďarsku není o absolventy genderových studií absolutně žádný zájem. EMMI navíc dodalo, že tento obor je ekonomicky iracionální, a proto předpokládají, že není otevírán proto, aby poskytl studentům užitečné znalosti, ale slouží jiným zájmům. Podle ministerstva genderová studia ubírají prostředky jiným oborům a poškozují ekonomickou stabilitu univerzit.

Křesťansko-demokratičtí ministři obory genderových studií kritizují, jedná se podle nich o ideologii, a nikoli o vědu, připomíná HVG.

The Hungary Journal

Ruští hackeři se pokoušeli sledovat i spolupracovníky konstantinopolského patriarchy Bartoloměje

Ruští hackeři, kteří ve Spojených státech čelí obvinění z útoku na počítače Demokratické strany před prezidentskými volbami v USA v roce 2016, se pokoušeli proniknout do osobní korespondence některých prominentních představitelů pravoslavné církve. Hackeři se podle AP pokoušeli proniknout do pošty spolupracovníků konstantinopolského patriarchy Bartoloměje. Patriarcha se totiž bude mimo jiné rozhodovat, jak se zachová v případě ukrajinské pravoslavné církve, zda podpoří její autonomii a zbavení se tak vlivu Moskvy. Na Ukrajině působí pravoslavná církev kyjevského patriarchátu, která se po rozpadu Sovětského svazu počátkem 90. let minulého století oddělila od církve moskevského patriarchátu. Zatímco moskevská církev je tzv. autokefální, tedy autonomní, ukrajinská o takové postavení zatím jen vytrvale usiluje. Pravoslavná církev moskevského patriarchátu má na Ukrajině značný vliv, o který s ní Kyjev usilovně soupeří. Kyjevský patriarchát je přitom k Rusku značně kritický především kvůli ruské anexi ukrajinského poloostrova Krym a bojům na východoukrajinském Donbasu. Letos v květnu ukrajinský prezident Petro Porošenko navštívil Istanbul, kde se patriarchu snažil přesvědčit k uznání autokefality církve. Podle Porošenka jde o záležitost „nezávislosti a národní bezpečnosti." Představitelé ruské pravoslavné církve varují před tím, že takový krok pohřbí jednotu pravoslavných církví. Podle údajů z roku 2015 se ke kyjevskému patriarchátu hlásilo 44 procent Ukrajinců, k moskevskému pak 21 procent. Za útokem stojí stejná hackerská skupina, kterou americké úřady viní z útoku na počítače Demokratické strany.

podle www.christnet.eu

Útěky od Boha

Dokončení ze str. 1

obrovské vlny, které zřetelně oznamují: Jonáši, Bohu neutečeš! Prorok přesto ještě ani v této kritické chvíli nevychází ze své zaslepené neposlušnosti. Nechává se proto hodit do moře, do protibožského, chaotického živlu. Myslí, že až tak daleko a hluboko nesahá Boží moc. Ano, Jonáš chce dokonce raději zemřít, než se setkat s živým Bohem. S tím Bohem, od něhož dostal jasný úkol.

V knize Jobově je pozoruhodná, závažná scéna. Za trpícím a vnitřně opuštěným Jobem přichází jeho manželka a pokušitelsky mu radí! „Zlořeč Bohu a umři!" (Jb 2,9). Ano, opusť Boha, který na tebe sesílá trápení a společenskou vyděděnost. Opusť Boha, když tě opustili i lidé! Job však nedá na satanské našeptávání své ženy a ponese statečně dál svůj neblahý úděl.

Jistě nejznámějším biblickým evangelijním líčením útěku od Boha, útěku z pohostinnosti otcovského domu, je podobenství o marnotratném synu. Ten utíká pryč kamsi do daleké ciziny. Chce se co nejrychleji osamostatnit, emancipovat. Nechce sdílet pořádky, které určují chod dění doma. Útěk se mu zdařil. Pravda. K jakému však vedl konci? Po prohýření majetku a po ztrátě falešných rádoby přátel a příznivců zůstává syn zcela sám. A docela na dně. Po furiantství přichází hořký pláč a stesk po Otci.

A tu se ptáme: Má útěk před Bohem nějakou budoucnost, má naději na úspěch? Nebo je spíše politováníhodným omylem, pošetilostí, či dokonce – v posledních důsledcích a v biblickém pohledu – holou nemožností? Žalmista píše: „Kam uprchnu před tvou tváří? Zamířím-li k nebi, jsi tam, a když si ustelu v podsvětí, také tam budeš. I kdybych vzlétl na křídlech jitřní záře, chtěl přebývat při nejzazším moři, tvoje ruka mne tam doprovodí, tvá pravice se mě chopí" (Ž 139,7-10). Před Bohem se prostě nelze nikam schovat, protože není vázán na žádné místo. Z jeho pravomoci se nevymyká nebe, ani podsvětí, ani hrob.

Právě toto však nechce současný člověk uznat a přijmout. A tak utíká chutě a přímo o překot.

Každá doba vytváří určité nové modly a kulty. Modely a možnosti, které vyzývají a lákají k následování. Vše záleží poté na rozhodnutí víry, na lidské odpovědi na Boží pozvání. Dveře otcovského domu zůstávají otevřené a stále zvou. Člověk smí vstoupit. Může jít okolo otevřených dveří také nevšímavě. Má však vědět o důsledcích své volby. V sázce je opravdu mnoho.

Písmo říká jednoznačně: Před Bohem není možné utéci. A to žádným způsobem. Ani sebevraždou, dobrovolným odchodem, „vrácením vstupenky". Hrobem, ani jím, není ještě všemu konec. K odpovědnosti bude volán každý. Bohu se člověk nemůže ztratit. Tato výpověď na jedné straně varuje, ale je také i nesmírně nadějná. „Žijeme-li, žijeme Pánu, umíráme-li, umíráme Pánu. Vždyť proto Kristus umřel, aby se stal Pánem i mrtvých i živých" (Ř 14,8-9). Své dny žijeme pod zorným úhlem věčnosti. Bohu díky za napomenutí, i za potěšlivý výhled.

Jaroslav Nečas

Máš problém s desátky?

Je zajímavé, jak otázka desátků dokáže lidi rozvášnit. V sérii článků o církvi, kterou postupně zveřejňuje „Křesťan dnes" a o nichž se diskutuje na mém facebookovém profilu, jsem desátky ani jednou nezmínil. Zmínil je jeden bratr z Prahy – a okamžitě se rozproudila vášnivá diskuse. Člověku se chce s trochou ironie poznamenat: „No ano, peníze jsou až na prvním místě, že?"

Nicméně byl jsem dotázán, co si o desátcích myslím, a tak se této otázce nechci vyhnout. Vyhnul jsem se jí ovšem dočasně odpovědí, že na tuto otázku nedokážu odpovědět jednou či dvěma větami.

Spor se vede o to, zda jsou desátky biblické, a pokud ano, zda jsou (i) novozákonní nebo pouze starozákonní.

První odpověď, kterou dám, je obsažena v jednom verši z listu Římanům: „Každý nechť má jistotu svého přesvědčení" (14,5 ČEP). Soudíš, že desátky „nejsou biblické"? Tak je nedávej. Je to mezi tebou a tvým nebeským Otcem. Soudíš, že je správné je platit? Tak je plať. A máš je platit z hrubé, či z čisté mzdy? Zeptej se svého nebeského Otce.

Já desátky dávám. Začal jsem s tím, když mi bylo největší ouvej, když jsem koncem sedmdesátých let klesl z platu topiče středotlakých kotlů (cca 3000 Kčs měsíčně, zčásti díky příplatkům za noční směny, soboty, neděle a svátky) na plat duchovního (tehdy asi 900 Kč). Když se tak ohlížím nazpět, mohu vyznat, že můj život od té doby byl jeden velký finanční zázrak. Po mnoho let to ovšem nebyla finanční hojnost. Byla období, kdy jsme museli žít poměrně skrovně, ale nikdy jsem nikomu nezůstal nic dlužen a půjčoval jsem si jen zcela výjimečně, když jsem měl jistotu, že vypůjčenou částku budu schopen brzy uhradit.

V Písmu je hodně jednoznačných příkazů. A to nejen ve Starém zákoně, ale i v Novém. Jaký je ale nejznámější text, týkající se desátků? Malachiáš 3,10: „Přinášejte do mých skladů úplné desátky. Až bude ta potrava v mém domě, pak to se mnou zkuste, praví Hospodin zástupů: Neotevřu vám snad nebeské průduchy a nevyleji na vás požehnání? A bude po nedostatku." Chci zdůraznit slova pak to se mnou zkuste.Já jsem to zkusil. A bylo po nedostatku.

Slyším námitku: „Ale to je starozákonní?!" Myslíš, že to pro Tebe neplatí? Dobrá, tak to nezkoušej. Měj jistotu vlastního přesvědčení. Já jsem to zkusil. A rozhodně toho nelituji.

Otázka, zda jsou desátky „biblické", se v církvi vynořuje co pár let. Vést o tom spory je ale naprosto neproduktivní. Vždy se najdou lidé, kteří soudí, že ano, a lidé, kteří soudí, že ne. Argumenty pro a proti už byly mnohokrát zopakovány, naposledy např. v diskusi na mém facebookovém profilu. Nebudu je tady opakovat; pokusím se jen osvětlit, jak jsme si to formulovali ve vedení KS Praha ještě v devadesátých letech. (Nevím, zda je postoj KS Praha stejný i dnes, ale myslím, že k nějakým podstatným posunům nedošlo.)

Z principu jsme odmítali financování církve státem. Současně jsme přijali čtyři zásady, z nichž tou poslední bylo „štědré dávání". KS Praha vždycky dávalo značné částky služebníkům či organizacím mimo sbor KS Praha. Když jsme jako podmínku členství uvedli i placení desátků, pak to nebylo proto, že bychom dávání desátků pokládali za Biblí předepsanou povinnost. Proto jsme se s „jinověrci" nikdy nepřeli. Placení desátků byla naše pragmatická volba. Kdo je platit nechtěl či nechce, může se ve sboru podílet prakticky na všem. Může chodit na domácí skupinku, k večeři Páně, jezdit na sborové dovolené… prostě podílet se prakticky na všem, kromě jediného: Nemůže být volen do mzdové nebo grantové komise. Členy těchto komisí se mohou stát pouze členové sboru.

Je na tom něco divného? Proč by měl o hospodaření s penězi rozhodovat někdo, kdo se nezavázal, že bude sbor finančně podporovat? „Štědré dávání" je jednou ze zásad, které sbor přijal (jinou zásadou je třeba „život z Božího Slova"). V naší zemi je svoboda, sbory rostou – i v Praze – jako houby po dešti. Je-li v nějakém městě jediný sbor, pak by asi nebylo moudré, kdyby se profiloval příliš konkrétně. V Praze si to sbory dle mého názoru mohou dovolit.

Nicméně ani v KS Praha desátky nikdo nekontroluje. Sbor je budován na základě dobrovolnosti a důvěry. Pokud jsou pro někoho desátky příliš velkým břemenem, nebo dokonce „satanské" (i tak se někdo na mém profilu vyjádřil), ať je neplatí. Může se na životě sboru podílet ve všem, kromě možnosti být zvolen do uvedených komisí.

Pokud má někdo pocit, že by zchudl, kdyby platil desátky, pak je mi ho spíše líto. Je mi líto, že neudělal s Bohem tutéž zkušenost, kterou jsem udělal já. A přiznám se, že osobně si myslím, že platí spíše, že „někdo je chudý, protože neplatí desátky", než že „někdo je příliš chudý na to, aby desátky platil". Ale znovu podtrhuji, netvrdím, že desátky jsou novozákonní povinností, a nechceš-li je platit či je považuješ za nebiblické, jednej podle svého přesvědčení. Bůh miluje radostné dárce, ne ty, kdo něco dávají „s nechutí nebo z donucení" (2 K 9,7).

Na druhé straně… Z máločeho se tak dobře pozná náš vztah k Bohu, jako z našeho přístupu k penězům. A Ježíš se dívá, jak dáváme. Kdyby se nedíval, nevšiml by si chudé vdovy, co vhodila do chrámové pokladnice dvoukorunu.

Dokud jsem byl pastorem, věděl jsem, že se dívat nemusím, protože se dívá Ježíš. Ale jsem rád, že jsem to s Bohem zkusil, jak mi to poradil skrze Malachiáše. Teď mám jistotu, že mám bohatého Otce v nebesích.

Dan Drápal

Památce statečných duchovních Jaromíra Klimeckého a Ladislava Krále 1

Mějte v paměti ty, kteří vás vedli a kázali vám slovo Boží.
Myslete na to, jak dovršili svůj život, a následujte je ve víře!
Židům13,7

V roce 100. výročí vzniku Československé republiky si připomínáme dva faráře, kteří v Berouně sloužili v jejích počátcích – a tím také étos doby, na kterou vzpomínáme. Ladislav Král (12. 9. 1902 – 30. 7. 1970) i Jaromír Klimecký (10. 1. 1911 – 12. 11. 1979) byli dětmi své doby – narození za Rakouska-Uherska, v době mládí čerpali ideály první republiky, což je přirozeně přivedlo také do protinacistického odboje. Odpor k okupaci byl v té době různorodý a svým rozsahem široký, takže zasahoval všechny vrstvy národa a zejména inteligenci, která byla ničena. Důsledky nacistické a později komunistické devastace národa pociťujeme dodnes – a tak připomínka duchovních, kteří se nebáli postavit zlu, může sloužit nejen jako ilustrace osobní odvahy čerpané z víry, ale i k povzbuzení k vlastním statečným postojům.

Martin Jindra a Mikuláš Vymětal

Jaromír Klimecký

Na svého prvního faráře vzpomíná berounský sbor více než sto let po jeho narození (10. 1. 1911), 84 let po nástupu na sbor, kdy byl vikářem salvátorského sboru (1934), 79 let poté, co se stal prvním berounským evangelickým farářem (1939) a 78 let poté, co ze sboru náhle odešel. Protože byl stíhán gestapem za svou odbojovou činnost, přesunul se do Rokycan, kde v odboji pokračoval. Živé vzpomínky na Jaromíra Klimeckého trvají až dodnes. To je také důvod, proč si ho připomínáme.

Doba předberounská

První zprávy, které nalezneme o Jaromíru Klimeckém v archivu Synodní rady Českobratrské církve evangelické, jsou právě devadesát let staré dopisy, první nesmělá žádost tehdy sedmnáctiletého chlapce o umožnění studia teologie a doporučení jeho faráře:

„Vážení!
Jsem v septimě na reálce, před maturitou. Po maturitě chci dál, chci studovat bohosloví. Jsem však chudý. Rodiče mne nemohou na studiích vydržovat. Nevím, uskuteční-li se tento můj ideál. Zatím učím děti v naší ‚Nedělní škole'. Prosím Vás, pošlete mi informace, zda je možné, abych mohl jít na bohosloví. Mohl bych jít hned po maturitě na universitu jako mimořádný posluchač a za rok pak dělat maturitu z latiny (připravuji se již teď).

V úctě oddaný Jaromír Klimecký,
studující VII. ročníku reálky
v Kroměříži"
V Kroměříži 22. 10. 1928

Jaroslav Urbánek, farář sboru v Přerově, napsal o týden později (29. října 1928) Klimeckému doporučující dopis, z něhož uvádíme: *„Jaromír Klimecký je dobrý student a hodný, snaživý mladík. Chodí do náboženských hodin i ve vyšších třídách a učí v nedělní škole pod dozorem paní Novotné, švagrové sekretáře svazu nedělních škol. Jeho otec je obuvník a má ještě jednoho syna, který se učí typografem. Přimlouvám se, aby Jaromíru bylo studium bohosloví umožněno."*

V archivu Synodní rady ČCE se nalézá ještě o rok mladší dopis stejného autora a podobného znění:

„Synodnímu výboru Českobratrské církve evang. v Praze
Na dotaz ze dne 7. t.m. čís. 3031 mohu o br. Jaromíru Klimeckém z Kroměříže podati zprávy příznivé. Jmenovaný student je velmi snaživý a věci Boží oblibuje. Účastnil se pilně služeb Božích, vypomáhal v nedělní škole a pracoval také v YMCA. Je pro své povolání příští velmi zaujat a naději se, že z něho bude velmi dobrý pastýř. Povahy je milé a získávající.
Prosím, aby byl ve svých snahách podporován a aby mu byl úkol doplňující zkoušky pokud možno ulehčen. Pochází z rodiny chudé, jeho otec je obuvník, má bratra as o 2 až 3 roky mladšího, jenž se učí tuším v tiskárně nebo v knihkupectví a pak sestřičku teprve as jednoroční.
S bratrským pozdravem
Jar. Urbánek, farář"

Pokračování příště

VIII. mezinárodní konference historicko – vlastivědné společnosti MORAVIAN o Moravských bratřích

Hlavní téma: Přínos Moravských bratří zemím a národům
Datum: 21. – 23. září 2018 (pátek 10.00 – neděle 14.00)
Místo: Suchdol nad Odrou

Konferenční poplatek činí 200 Kč za den, 350 Kč za dva nebo všechny tři dny.
Vedlejší témata: Johann Teltschik (1696-1764) Moravan působící v Anglii a Irsku, 275 let misie mezi Mohykány, dále si připomeneme 22 dalších Moravanů, kteří slaví 250 a 300leté jubileum apod.
Dvacetiminutové přednášky přinesou nové poznatky o významu Moravských bratří pro naši civilizaci a budou prokládány doprovodným programem. Ohlášeni jsou přednášející z Anglie, Irska, Německa, ČR. Přednášky budou prokládány doprovodným programem: Odhalení pamětních desek na Pamětní zdi v Parku Moravských bratří, zasazení dalších stromů z míst, kde Moravští bratři působili, poznávací zájezd do blízkého okolí na Kravařsku po místech se vztahem k Moravským bratřím, vycházka do Lesního kostela Martina Schneidera, vernisáž šesti výstav vztahujících se k Moravským bratřím, panelová diskuse, prohlídka Muzea Moravských bratří. Připomeneme si i 100 let trvání naší státnosti.
V neděli po poslední přednášce je možné zůstat na bohoslužbu od 10.00 v kostele v Suchdole nad Odrou, prohlédnout si i věž na tomto místě apod.

Pátek 21. září začátek 10.00
- Parsons Loraine, archiv JB-Londýn: Johann Teltschik(1696-1764), zakladatel sborů v Anglii
- Prof. Dr. Brossmann Ulf-Mnichov: Georg Kunz, eine tragische Gestalt unter den Mährischen Brüdern
- Dr. Pieter Morée-ETF Praha: 100 let české státnosti
- Loula David-Heřmanův Městec: Staleté kořeny
- Vernisáž 6 výstav: Nelson Mandela a Moravští bratři, 275 let misie mezi Mohykány, Johann Teltschik zakladatel sborů v Anglii a Irsku a další
- Mgr. Srba Ondřej Muni-Brno: Bratrské překlady textů do Kalmyčtiny a jiných jazyků
- Rafael David-Velká Bíteš: Moravský bratr z Čech Josef Kučera (1741-1817)
- Neústupný Pavel-Berlín: Misie Moravských bratří v Livonsku
- Pytr Martin, genealog-Mořkov: Rod Neisserů
- Odhalení pamětních desek v Parku Moravských bratří
- Zasazení dvou stromů z Herrnhutu a Dublinu
- V lesním kostele za Suchdolem jednoduchá krátká bohoslužba
- Panelová diskuse pro vytrvalé účastníky

Sobota 22. září 09.00
- Groves Sarah-Irsko: Johann Teltschik v Irsku
- Prof.Dr. Brossmann Ulf-Mnichov: Georg Kunz, eine tragische Gestalt unter den Mährischen Brüdern
- Dipl. Psychogerontolog Schinzel Horst-München: 275 let misie mezi Mohykány
- Říčan Daniel-Suchdol n.O.: Výprava k moravským Mohykánům v Connecticut
- Dr. Štěříková Edita: Leimgrübner Rosina (1719-61) provd. Nitschmann, *300 let
- Dr. Štěříková Edita: Jelínková Marie Kateřina (1717-93) * 300 let
- Mgr. Krumplovičová Eva-Paskov: Daniel Neisser (1765-1817), misionář na Karib. ostr.
- Vyprávění o cestě Via exulantis 2018: Helena, Věra, Kateřina z Brna
- Mgr. Kurková Monika-Liberec: Přínos MB zemím a národům
- Autobusový zájezd po reformačních památkách v okolí (Hodslavice, Ženklava)

Neděle 23. září 09.00
- Mgr. Freitinger Daniel-Kaplice: Co dali MB Evropě a lidstvu
- Bohoslužba v evangelickém kostele v Suchdole n. Odrou – slouží duchovní: Daniel Freitinger a Vladimír Pír
- Provedení historií kostela, který je pokračováním dějin Moravských bratří (výstup na věž?)
- Prohlídka obou muzeí Moravských bratří a Muzea Městyse Suchdol nad Odrou.

Bližší informace najdete na www.moravian.cz, kde je i kontakt na organizátory. Zájemcům rozešleme pozvánky s podrobným programem.

Klatba

– V co nejkratší době je třeba otevřít školy, v nichž se budou připravovat lidé schopní vymítat ďábla a zlé duchy. – Tuto větu jsem neopsal ze zatuchlého kodexu o čarodějnictví, vyslovil ji v roce 1972 představitel jedné církve a ohlásil tak uprostřed atomového věku renesanci exorcismu. Nesporná existence vyznavačů Satana dává jistě oprávnění druhé straně k speciální přípravě duchovních, přesto člověk, propichující v pokoji mrakodrapu pokřtěnou voskovou figurku s kletbou na rtech, mi připomíná spíš výjev ze středověku.
Muslimové z Hamasu a jejich souvěrci z Hisballáhu vychovávají ve speciálních výcvikových táborech zvláštní kastu dobrovolných sebevražedných teroristů; bojovníci svaté války se za slíbených sedmdesát prsatých hurisek v Alláhově ráji nerozpakují vyhodit i s vlastním tělem do povětří autobus, svážející v ranním rozbřesku z ulic Tel Avivu židovské děti do školy. – Když v tomto útoku přijdeš o život, jsi mučedníkem – hlásá to podivné učení a jeho učitelé slibují dál – Když při útoku ještě pošleš do pekla Židy, pak i tvoji příbuzní půjdou po smrti přímo do ráje. – Jaká může být odpověď na tak nesmyslné a krvavé oběti „svatého" násilí?
Ve čtvrtek 5. října roku 1995 se před domem izraelského premiéra Jicchaka Rabina shromáždili rozhořčení ortodoxní Židé. A o půlnoci, se svícemi v rukou, vyslovili aramejsky prastarou klatbu, podle níž měl premiér do třiceti dnů zemřít za to, že odevzdal Bohem zaslíbenou zemi nepřátelům, a aby to bylo neodvolatelné, sfoukli svíčky; Rabin se prý tu noc díval z okna a ptal se svého poradce, co ti lidé dole dělají. – Je to pokus impotentních lidí, který k ničemu nevede – odpověděl Menachem Friedman. O třicet dní později, v sobotu 4. listopadu 1995, přesně na den od vyslovení klatby, byl Rabin mrtev. Ani sedm set osobních strážců ho nedokázalo ochránit. Před čím? Před pověrou na konci 20. století? Před důmyslným spiknutím obránců zaslíbené země? Nebo před účinnou a nebezpečnou klatbou?
Podle jedné staré legendy udržuje běh světa šestatřicet spravedlivých světců – cadiků, kteří ukryti před zraky světa vyvažují zlé myšlení lidí na Zemi zbožnými modlitbami; přiznám se, že jsem nad tím dřív kroutil hlavou, ale stále častěji se mi vtírá otázka – Nepodceňujeme lidské myšlení, přání, tužby a modlitby jen proto, že jsou to síly neviditelné a nehmatatelné? A přece podle Bible nejúčinnější a v mnoha případech dokonce rozhodující? Což nezahořela hranice Eliáše Tišbejského jen proto, že jeho modlitba směřovala k Bohu a byla nejsilnější? Neřekl Kristus všem, na které vložil ruce – Tvá víra tě uzdravila? Nepokračoval na cestě zázraků Elíša ve stopách Eliášových a apoštolové po příkladu Ježíše? Neodpovídá síla víry účinku modlitby? Co je lidstvo lidstvem, hledá odpovědi na podobné otázky. Nezavrhuji proto žádnou z těch, které hoří i v mém vědomí; třeba se objeví jeden z cadiků, aby světu znovu připomněl, že volit dobré znamená už vítězit nad zlým, přátelé věcí neviditelných.

Jan Schwarz

(z knihy Tajemné dveře do domu Bible, vyd. Beta books, nakladatelství Alfa r. 2010)

Brojení

Jak známo, toto slovo označuje negativní kritiku či slovní útok na protivníka, se kterým je chystán střet. Biblický král David o tom věděl své. Posílen výhrou nad Goliášem i nepřáteli Izraele jeho popularita narostla do té míry, že vzbudila žárlivost nehodného panovníka, který mu začal usilovat o život. Bůh však byl s ním.
Možná to známe i z dnešní doby. Stačí si zapnout TV. Debaty někdy nebývají věcné, nýbrž osobní s četnými vzájemnými ataky. Divák je občas zmaten, stírá se rozdíl mezi levicí a pravicí, diskuse ztrácejí téma, ani nevíte o co jde, ale! Důležitý je výsledný dojem, ne fakta.
Znám lidi kypící neustálým optimismem, eurohujerismem i kavárenskou ideologií radostné multikulturní společnosti, stejně jako skeptické zpátečníky, komunisty, xenofoby, burany či konzervativce. Myslím, že všichni žijeme pod jedním sluncem, dýcháme společný vzduch a obýváme stejnou planetu. Jedna skupina jsou možná mladší lidé a obyvatelé prosperujících velkých měst. Tedy lidé s perspektivou. Ti ostatní nejspíše žijí na venkově nebo jsou ve věku, kdy je čeká snad už jen splácení půjček a pak kdo ví jestli – důchod. Je stále obtížnější, aby se tyto dva jakoby různé světy vzájemně domluvily.
Jako škodlivé na brojení vidím hlavně to, že se nemluví o konkrétních problémech a jejich řešení, nýbrž že se často míří na patu. Až se zdá, že místo hledání řešení jde o to, aby jeden druhému zlomil vaz. A to je škoda. Život totiž není jen politika, ale třeba i rodina, škola, práce, církev. Vezměte si jaké by to bylo, kdyby farář faráře po krásném kázání pomluvil, že neměl zapnutý límec nebo že při slovu Kristus nezvedl ruce. Nebo kdyby se na jednání rady starších bratří obviňovali z různých hříchů místo toho, aby hledali řešení jak například zaplatit elektriku?
Díky Bohu, že snad v té naší církvi je to jiné než ve světě. Nezávidíme si, nepomlouváme se, nemáme radost ze špatností, nechlubíme se sami sebou, nýbrž jen Ježíšem. Takže víra je možná klíč, jak se vyhnout brojům. A když se dopuštěním ocitneme sami jako terč zákulisních úkladů, víme, že se můžeme klidně schovat ve stínu Všemocného. On přeci andělům svým příkaz dal, chraňte služebníka mého. Amen.

Ivo Kraus
kazatel CČSH Peruc

„Všechno na světě se dá přežít, má-li člověk zázemí souhlasného pocitu. Lásky, přátelství, náboženství... také politické víry, myšlenky."

Edvard Beneš

7. generální tajemník OSN
Kofi Annan

(8. 4. 1938 Kumasi/ Ghana – 18. 8. 2018 Bern/ Švýcarsko)

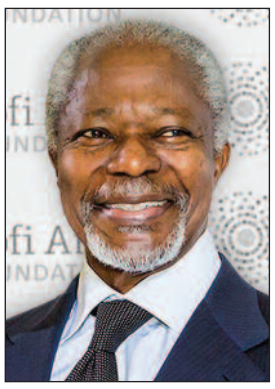

Bývalý generální tajemník OSN Kofi Anan pocházel z aristokratických kruhů, základní vzdělání získal na metodistické škole, později studoval ekonomii v Ghaně, technologii v USA a management ve Švýcarsku. Byl dvakrát ženatý (s Titi Alakija a s Nane Langeston). Pracoval v cestovním ruchu v Ghaně, ve Světové zdravotnické organizaci, v agenturách OSN a dvakrát byl generálním tajemníkem OSN (prvním z „černé" Afriky). Zasazoval se za mír a spravedlnost a byl oblíben pro svou obětavost a empatii.

V roce 2001 obdržel Nobelovu cenu a v roce 2003 Sacharovovu cenu.

Působil mj. ve Rwandě a v Jugoslávii. V roce 2004 kritizoval americkou invazi do Iráku, v roce 2006 se angažoval v konfliktu mezi Izraelem a Libanonem, v roce 2008 v Kenji a v roce 2012 v Sýrii. Dvakrát navštívil Českou republiku.

Z jeho písemných prací:

Život ve válce a v míru, Role OSN, OSN pro 21. století, Proti antisemitismu, Čelit AIDS

Bohuslav Vik

Jubilejní přání a povzbuzení ČCE

V září v Pardubicích a v prosinci v Praze si připomene Českobratrská církev evangelická událost před sto lety, kdy spojením dvou reformačních větví, kalvínské a luterské, vykročila na cestu své služby a svědectví v naší zemi v nově vzniklé Československé republice.

Účastníci této historické události, zástupci sborů obou vyznání, věděli dobře o pokorné a služebné podstatě Kristovy církve. Má v dějinách přinášet radost evangelia i hloubku božího tajemství. Totéž ji čeká po stu letech i dnes.

Tehdy zanedlouho vznikla Evangelická bohoslovecká fakulta pro vzdělávání kazatelů, kteří v ní měli sloužit. A počty studentů rostly. Učitelský sbor se postupně doplňoval. I po stu letech je tu Evangelická bohoslovecká fakulta v rámci prestižní Karlovy Univerzity v Praze s dobře vybaveným učitelským sborem. Jen zájem o studium si mladá generace dnes promýšlí, i poněkud zanedbává.

Apoštol Pavel, misionář, kazatel, pastor, katecheta, zpovědník, byl vzdělaný člověk. Obsáhl moudrost Židů a Řeků, vzdělanost kolébky našeho dnešního myšlení a života. Avšak k čemu by mu byly všechny znalosti, kdyby zůstal jen vtipným náboženským glosátorem své doby. Kdyby nebyl schopen vyznání, že se za Kristovo evangelium nestydí, že ví, komu uvěřil.

Církev i dnes potřebuje vzdělané kazatele, a díky za to, že i vzdělané kazatelky. To se také ve století ČCE podařilo. Pravda s tím cílem, aby všichni byli pastýři, katechety, svědky, zpovědníky. Slovem „Kristovými služebníky" a „správci Božích tajemství". Je to zřetelný odkaz apoštola Pavla: „Proto ať nás všichni pokládají za služebníky Kristovy a správce božích tajemství. Od správců se nežádá nic jiného, než aby byl každý shledán věrným" (1 K 4,1-2).

Ani náhodou nejsou jejími majiteli, distributory, manipulátory, jak se to v dějinách také objevilo a stále objevuje. Pro celé křesťanstvo platí trvale, co připomenula reformace a co obsahuje zdravá tradice církve od počátku. Kristovo slovo má být věrně zvěstováno a svátosti řádně vysluhovány. Kazatel či kazatelka ať nehledá opěrný bod v množství titulů, ani v intenzitě duchovních prožitků, ani v množství sympatizantů, ani ve vzduté vlně filosofických a politických proudů. Duchovní zdraví křesťanské církve v každé době souvisí s tím, zda v ní slouží, káží, pastorují, vyučují, naslouchají pokorní Kristovi služebníci a odpovědní správcové božích tajemství. Všechno ostatní: vzdělání, rozhled, charisma, postavení jsou jen vítanými pomocníky tohoto náročného a krásného povolání a poslání.

Při letošním neokázalém jubilování buďme vděční za minulé i současné kazatele a kazatelky v našich sborech. Přitom však nezapomínejme, že ke svědectví evangelia jsme stále voláni všichni.

Setkání, jednání a rozhodnutí zástupců luterských a kalvínských sborů před sto lety v Praze dobře vědělo, že nově spojená církev se jménem Českobratrská církev evangelická, není jen nový sociologický útvar v nově vzniklém státě. Má být především společenstvím a místem boží chvály s výmluvnou a oslovující tichostí služby svému okolí, má být církví. Připomíná to žalm: „Ztišením se sluší tebe chválit, Bože. Blaze tomu, koho vyvoluješ a přijímáš, aby směl pobývat ve tvých nádvořích. Tam se budeme sytit dary tvého svatého chrámu."

Tento atribut sluší církvi v každé době.

Jakou podobu služby a svědectví přijala „staronová" ČCE? A záleží vůbec na vedení a struktuře církve, bohoslužebné agendě, místu, chrámu, modlitebně? Zajisté, i toho se ČCE odpovědně odvážila. Bezpochyby s vědomím toho, co pověděl Ježíš v rozhovoru se samaritánskou ženou, že přichází doba a bohoslužba, i každá další služba církve se bude moci konat kdekoli, bude-li prostoupena pokorou v duchu a v pravdě. Rozmanitost formální i místní tu máme dodnes. Takřka v bezpočtu denominací. Žít i po stu letech v církvi z této Ježíšovy iniciativy naplněné láskou a odpuštěním je vzácným a trvalým dědictvím. To je žalmistou zmíněné „sycení" vyhládlých lidských bytostí v našem materiálně bohatém a plýtvajícím světě, protože duchovně zchudlém. To potřebujeme v církvi na cestu dál.

Při setkání se skupinou mladých členů naší církve zazněla otázka: jakou vizi a program byste přál ČCE? Století ČCE zahrnuje nejméně čtyři generace těch, kteří do ní patřili a patří. Všechny tyto generace prožívaly dění a proměny společnosti i s tím, jak kladně i záporně pronikaly do jejich životů. Jizvy toho všeho si neseme na sobě dodnes. Přesto věřím, a z toho se raduji, že nakonec neměly sílu vyvrátit evangelium z jeho životadárných kořenů, které tu s námi zůstává. Je to sám milostivý Bůh, který ve své moci a svobodě, lásce i soudu je v církvi stále při díle. Ujímá se i dnes „náboženského" i „nenáboženského" člověka. Nenutí, jen zve, oslovuje, čeká, přijímá. To je ona zásadní „jinakost" boží proti všem silám, systémům, programům filosofickým, politickým a kdo ví jakým ještě, které vytváříme my lidé v dějinách. V prostředí silového Božího pole bychom chtěli žít i dnes.

Dnes se často připomíná program tzv. „celoživotního vzdělávání". Pro křesťana má, tak si to připomínám, podobu obsažné Kristovy výzvy, přání a povzbuzení. „Vezměte na sebe mé jho a učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorného srdce; a naleznete odpočinutí svým duším." (Mt 11,29) Takového programu pro budoucnost bych se přidržel. Obsahuje výmluvnou tichost s odvahou pokory ve službě Kristova evangelia. Dnes, zítra, v každé době.

Josef Hromádka

„Obsahem životním může být úsilí a láska. Tyto dva principy mi byly kompasem, když jsem se vydal na cestu…"
Milan Rastislav Štefánik

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o. Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o. Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5
tel.: 251566451; 234139373; 603716570
Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

25/2018

12. září 2018 ✦ ročník 103 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde
26. září 2018

Z obsahu

* *Zorný úhel*
* *Spolehlivost bližního*

Poselství k 16. neděli po sv. Trojici

„Prosba o novou Hospodinovu přízeň“ Žalm 90,13

Prosba o přítomnost Ježíše Krista v nás, jeho jména a života, aby navržené motto nás spojilo, neboť položit dobré motto nad článek je nejen důležité, ale může být i stejně tak krásné, povzbudivé, ba existenčně posilňující, jako položit dobrou otázku.
Pro obojí je třeba se zastavit a učit se dívat, spočinout pohledem očí i pohledem rozumu, pozorností mysli, a uviděné či zpozorované myšlenky, obrazy a souvislosti s pomocí Boží zkoumat, rozlišovat, udržet v touze ty prosby z hloubi duše o soucit a neklást si žádné další podmínky. A tu se připomenou k potřebnosti kladení otázek: Jiří Kolář, Očitý svědek a Jan Amos Komenský. Proč se v Bohu bezpečnost nachází? A v Kristu plnost moudrosti a viditelné centrum světa. Tak je vděčně přijměme do našeho společenství hledajících a uvažujme dále.
Je nádherný celý Žalm devadesátý. Je to známá Modlitba Mojžíše, muže Božího. Tu se objeví otázka: Je snad jejím duchovním dokončením Ježíšova modlitba za učedníky?
Mohla by být? Ano. K těmto vroucím, úpěnlivým modlitbám se přimyká Žalm 22. A v mé paměti je v našem letopočtu od narození Ježíše Krista ještě někdo, kdo tak naléhavě prosil za druhé, jako Ježíš na kříži a v Žalmu 22? Karel Hynek Mácha. Ztotožnil se s jeho začátkem a zůstal v něm, v té otázce a zoufání. Ne tak Mojžíš. Ten začíná ujištěním vztahu, jaký byl od zrození Božího lidu: *„Pane, ty jsi vždycky býval příbytek náš, od národu do pronárodu.“* Tak překládají naši Kraličtí bratří.
Minulý čas a smysl slova vždycky, to má hloubku a závažnost trvání vztahu pro dobu nářku Mojžíše nad služebníky Božími. A pro naši dobu ne? Ve verši třináctém jsou vskutku klíčová slova volání: *„Vrať se, Hospodine! Ještě dlouho se chceš hněvat? Měj se svými služebníky soucit.“*
Vrátit se může jen někdo, kdo už tu byl a vzdálil se. A když tu byl, měl svou přízeň, milost a dobro pro svoje služebníky. O jakou přízeň jsme přišli my? O přízeň všestranného poznávání Boží vůle pro náš život a pro život národů. Přišli jsme o znalosti přímé stezky životní cesty, pravdy, o hledání Boží tváře. Přišli jsme o požehnání Desatera.
Sté výročí vzniku Československé republiky má ve svých pokladech mnoho pro pozvednutí hledajících. Ale to nejdůležitější pro nás je vždycky od Hospodina. Prosím, pojďme vyslovit i prosby našich bratří z poznámek k Modlitbě Mojžíše, muže Božího: *Dejž milý Pane šťastný prospěch jednomu každému z nás, podlé místa a povolání jeho, a sumou sám všeho posvěcuj a dokonávej: neboť bez tebe nic býti nemůžeme.* (J 15,5 - Bible kralická šestidílná, Praha 2014, str. 1092/1093)

Niki Otisková, farářka
Církve československé husitské
Karviná

Izrael a izraelští drúzové

Arabština přestává být v Izraeli jedním ze dvou úředních jazyků. Přitom jsou oblasti v zemi, kde se mluví jen arabsky. Jde také o křesťany, beduíny, drúzy! U Drúzů se zastavme. Poměrně, vzhledem k počtu drúzského obyvatelstva, slouží v armádě izraelského státu více Drúzů než židů. Není divu, že došlo k tisícové demonstraci pro zachování arabštiny jako oficiálního jazyka. V knesetu však návrh těsně prošel, v poměru hlasů 62:57. Sám prezident se ale vyslovil proti zrušení statusu arabštiny. Navíc platí, že židovský princip musí mít nad demokratickým přednost.
Sami drúzové se liší na Blízkém východě etnicky i nábožensky. Žijí v Libanonu, Izraeli, Sýrii. Zásadně jsou loajální vůči státu, ve kterém žijí. Krátce si povstáním na francouzském svěřeneckém území vydobyli samostatný stát, posléze jim Francouzi obnovili autonomii. V současné době žije na světě přibližně 1,5 milionu drúzů, z toho v Izraeli asi 120 tisíc. Uvádí se také, že podle své vlastní tradice se považují za potomky biblického Jetra, midjánského kněze, který se stal tchánem a rádcem Mojžíše. Podle této tradice by pocházeli z jižní části Arabského poloostrova, odkud mohli být během rozmachu islámu vytlačeni na sever. Drúzové se totiž počátkem 11. století (r. 1017) oddělili od šíitské větve ismailitů. Jejich vznik je možno datovat do období vlády šestého chalífy fátimovské dynastie al-Hákima bi-Amri-lláha, který se roku 1017 prohlásil za Boží vtělení. Toto datum považují drúzové za počátek svého letopočtu. Věřící jsou postupně zasvěcováni do tajemství víry, jež má mystické, gnostické prvky. věří prý v převtělování. Drúzové se nesnaží obracet na svou víru nikoho dalšího, věří, že spása je určena jen stávající obci věřících. Obsahuje i gnostické prvky. Ze světla pochází Univerzální rozum, dále univerzální duše, z té pak Slovo. V Izraeli se nachází několik drúzských svatyň. Nejvýznamnější je hrobka proroka Jetra poblíž Tiberias. Drúzové mají v Izraeli status samostatné náboženské komunity se svými náboženskými soudy v otázkách rodinného a náboženského práva. Nicméně platí, že izraelský parlament přijal kontroverzní zákon, který zemi definuje jako výlučně židovský stát. Arabština už podle nové normy není oficiálním jazykem, zakládání židovských osad zákon označuje za národní zájem a hlavním městem stanoví Jeruzalém. Poslanci arabské menšiny, která tvoří 20 procent z devíti milionů obyvatel Izraele, zákon kritizují. Norma říká, že Izrael je historický domov židovského národa a tento národ má jako jediný právo na národní sebeurčení v tomto státě. Za národní symboly stanovuje vlajku, menóru (židovský svícen), hymnu, hebrejský kalendář a židovské svátky, stejně jako Den nezávislosti. Dále stanovuje, že „sjednocený a celý“ Jeruzalém je hlavním městem země a jediným oficiálním jazykem je hebrejština. Arabštině přiznává „zvláštní status“, takže ji lze nadále používat při styku s úřady.

(kar)

Odhodlaně...

1 P 1. a 5. kap.

Odhodlaně se tedy připravte ve své mysli, buďte střízliví a celou svou naději upněte k milosti, která k vám přichází ve zjevení Ježíše Krista.
Všechnu ‚svou starost vložte na něj‘, neboť mu na vás záleží. Buďte střízliví! Buďte bdělí! Váš protivník, ďábel, obchází jako ‚lev řvoucí‘ a hledá, koho by pohltil. Vzepřete se mu, zakotveni ve víře, a pamatujte, že vaši bratří všude ve světě procházejí týmž utrpením jako vy.
Buďte střízliví, slyšíme z Prvního listu apoštola Petra. Vybral jsem tato slova, poněvadž, když se díváme kolem sebe, žijeme dnes v době, kdy je mnoho nestřízlivosti mezi lidmi. Záměrně nerozlišuji, zda jsme na půdě církve, anebo ve světě. Do značné míry negativním způsobem vnímám činy části katolických aktivistů a biskupů, kteří v kostelích předkládají petici na ochranu manželství. Dopisy (zvláště v našich dvou Arcidiecézích), které tuto petici doprovázejí, svým obsahem vyvolávají pochybnosti, zda je vůbec sepisovali střízliví lidé. Je v nich téměř potřen princip solidarity a je v nich odstraněno porozumění problematice. Tyto dopisy a jejich obsah jsou inspirovány homofobií a xenofobií, tedy záměrným odporem k něčemu nebo k někomu, kdo je odlišný.
V sociální psychologii je známo dělení na „ingroup“ (to jsme my) a „outgroup“ (to jsou ti druzí). „My“

Dokončení na str. 2

100 let republiky: Výročí úmrtí prezidenta Edvarda beneše

V Sezimově Ústí si 3. září desítky lidí připomněly 70. výročí úmrtí druhého československého prezidenta Edvarda Beneše. Pietního aktu se kromě politiků, mezi nimiž byl mj. i europoslanec Jan Zahradil, zúčastnili i patriarcha Církve československé husitské Tomáš Butta a českobudějovický římskokatolický biskup Vlastimil Kročil.
„Edvard Beneš je neodmyslitelně spojen s vybudováním a vznikem Československé republiky, ale svým životem a osudy také symbolizuje nejtěžší období v dějinách této země,“ připomněl v proslovu ředitel Husitského muzea v Táboře Jakub Smrčka. Upozornil také, že poslední vůlí manželky Hany Benešové bylo zachovat odkaz svého chotě ve vile, která se měla stát památníkem připomínajícím jeho životní dílo. „Tato závěť nebyla v době její smrti naplněna, ale jsou činěny četné kroky jdoucí tímto směrem. Vila sice neslouží jako trvalý památník, ale je přesto veřejnosti přístupná při komentovaných prohlídkách,“ konstatoval Smrčka. Veřejnost nyní může navštěvovat vilu každý pátek až neděli.
Edvard Beneš byl ve funkci druhého prezidenta od 18. prosince 1935 do 5. října 1938 a od 2. dubna 1945 do 7. června 1948. Přestože byl vážně nemocen, funkce se nechtěl vzát před oslavami 600. výročí založení Univerzity Karlovy, které proběhly 7. dubna 1948. Škoda, že se vzpomínkového pietního aktu nezúčastnil jeho následník ve funkci Miloš Zeman.

(hb)

Z církví doma i ve světě

Papež František vyzval k ochraně moří a oceánů před plasty

Papež František vyzval k boji proti znečišťování světových moří a oceánů plasty. Postěžoval si rovněž na nedostatek účinných opatření na ochranu vody, informovala agentura AFP. Přístup k vodě by podle nejvyššího představitele Římskokatolické církve měl být právem každého člověka. „Nemůžeme dovolit, aby naše moře a oceány byly pokryty rozsáhlými poli plovoucího plastu," řekl František, podle kterého je nutné přijmout konkrétní opatření pro boj s tímto „stavem nouze". „Musíme se modlit, jako by vše záviselo na Boží prozřetelnosti, a musíme pracovat, jako by vše záleželo na nás," doporučil papež. „Přístup k pitné a nezávadné vodě je podstatným, základním a všeobecným lidským právem, protože na něm závisí přežití, a je tedy podmínkou uplatňování ostatních lidských práv. Tento svět má velký sociální dluh vůči chudým, kteří nemají přístup k pitné vodě, čímž je jim upíráno právo na život zakořeněné v jejich nezcizitelné důstojnosti."

Opatření na ochranu moří a oceánů je nutné podle Františka přijímat na mezinárodní úrovni. Za nepřijatelnou pak označil privatizaci vodních zdrojů: „Každá privatizace tohoto přirozeného dobra uskutečňovaná na úkor lidského práva na přístup k vodě je nepřípustná". Papež František o nutnosti ochrany životního prostředí hovoří velmi často. V roce 2015 dokonce věnoval tomuto tématu svou druhou encykliku Laudato si´. V ní mimo jiné vyzval země světa, aby snižovaly množství skleníkových plynů v ovzduší.

1. září je Světovým dnem modliteb za péči o stvoření. V Pravoslavné církvi se slaví od roku 1989, kdy ho vyhlásil tehdejší ekumenický patriarcha Demetros I., v Římskokatolické církvi od roku 2015, kdy tento den v návaznosti na svoji encykliku Laudato si' vyhlásil papež František.

podle www.christnet.eu

Představitelé církví odsoudili násilné protesty v saském Chemnitzu

Římskokatolický biskup drážďansko-míšenské diecéze Heinrich Timmerevers a biskup saské evangelické luterské zemské církev Carsten Rentzing ostře odsoudili násilné protesty, které se uskutečnily v německém Chemnitzu (česky Saská Kamenice, v dobách NDR Karl Marx Stadt). Protesty svolala extrémistická pravicová uskupení v reakci na násilnou smrt 35letého Němce s kubánskými kořeny, který zemřel v noci na neděli 26. srpna po napadení nožem. Policie v souvislosti s útokem zatkla 23letého Syřana a 22letého Iráčana. Protesty provázely násilnosti a demonstranti na ulicích napadali cizince.

V Chemnitzu o víkendu probíhaly oslavy, při kterých si město připomínalo 875 let od první zmínky v historických pramenech. V neděli se konala slavnostní ekumenická bohoslužba za účasti obou zmíněných biskupů, v té době ještě účastníci o násilném činu nevěděli. Na vzrušenou atmosféru reagovali křesťané, kterých je v tomto městě výrazná menšina (cca 15 %), v pondělí 27. srpna ekumenickou bohoslužbou v evangelickém kostele sv. Jakuba, při které se modlili za klid a smíření.

V úterý uvedl evangelický biskup Carsten Rentzing, že jej vražda šokovala, ale zároveň ostře odsoudil nedělní a pondělní protesty a násilnosti, které tuto tragickou událost jen zneužily. Biskup vyzval státní orgány k rozhodné akci proti násilníkům a zločincům mezi demonstranty. Podle něj je paušální odsouzení celých národnostních skupin naprosto nepřijatelné a s křesťanstvím neslučitelné. Také katolický biskup Heinrich Timmerevers odsoudil zneužívání zločinu k podněcování nenávisti vůči etnickým skupinám. Zločin má být vyšetřen a potrestán příslušnými státními úřady, ale rozhodně nemůže ospravedlnit shromáždění občanů s xenofobními a populistickými projevy. Jedinou reakcí katolické církve mohou být podle biskupa snahy o smíření.

www.christnet.eu

Odhodlaně...

1 P 1. a 5. kap.

Dokončení ze str. 1

se vždy cítíme jako nositelé dobrých úmyslů, lepších schopností a pokroku, „ti druzí" jsou vždy na opačné straně této polarity. Chceme svět zjednodušovat a vidět především optikou rozdílů, protože tak je to nejjednodušší, i když nikoli pravdivé nebo přesné. Takový přístup ale není správný. Je to nezodpovědné a jedná se tu v porozumění rozmanitosti lidské společnosti, tedy v chápání rozdílů mezi lidmi, mezi jednotlivci, o velký omyl. Tady nelze mluvit o střízlivosti. Spíše by se tu mohlo mluvit o opilství.

S nestřízlivostí ve smyslu životního opojení je možné se setkat v nesprávně pochopené demokracii, ať je to na politické rovině, anebo mezi obyčejnými lidmi. Takoví se střemhlav vrhají do aktivit a jednají způsobem s cílem rychlého zbohatnutí. Výsledky parlamentních voleb a volební statistiky nám potvrzují, jak se potom voliči na takové aktéry dívají, přičemž se jedná také o hodně zjednodušující pohled.

Existuje tu však ještě další forma nestřízlivosti. Je to duchovní náboženská nestřízlivost, která se snadno uchyluje k neskutečným vizím a uvěří i věcem úplně nepravdivým. Dopisy katolických biskupů a Aliance pro rodinu na obhajobu petice na ochranu manželství jsou tím důkazem. Náboženská nestřízlivost se často projevuje v rozmanitých náboženských skupinách i názorech a objevuje se čas od času formou haló efektu mezi elitami a zvláště mezi pseudoodborníky v církvích. Jedná se i o určité náboženské iluze, naivitu, nekompetentnost, fanatismus, homofobii a xenofobii. Téma esoterismu a různých okultních praktik ponechme stranou. Lidé bez vyššího křesťanského vzdělání anebo lidé, kteří nemají o křesťanství ponětí, se tu pak stávají dobrovolnými oběťmi takovýchto aktivit a praktik. Fenomén populismu anebo krátkou paměť těch, kteří zažili komunisticko-bolševickou totalitu, taktéž odložme.

Někdy se musím ptát, co se to děje v našem národě, který byl tak rozumově orientovaný? Kde jsou ty časy, kdy lidé za svoji víru, za hodnoty život dávající, bojovali? Jedna z podob tohoto zápasu o víru je a bude střízlivost ve víře, o níž se hovoří v Petrových a Pavlových epištolách. O střízlivé víře se v Bibli hovoří jako o Boží víře, veliké víře, o víře jako hořčičné zrnko, která dokáže přenášet hory. Je to živá víra, víra jako charisma Ducha svatého, též činná víra či drahá víra. V opačném významu se hovoří o mrtvé víře, která je bez skutků. Zdá se, že ani tolik víru neohrožuje ateismus, nýbrž špatná učení, nebiblická (neevangelní), nestřízlivá víra. Naivní víra a někdy víra scestná velmi často souvisí s duchovní nestřízlivostí a nerozvážností. Takovou nestřízlivost bohužel shledávám u aktivistů na ochranu manželství a u některých duchovních katolické církve. Jako kdyby kupříkladu někdo říkal, že když některý kněz porušuje celibát, že to dělají úplně všichni? Nemohl by pak někdo požadovat petici zrušení katolické církve?

Apoštol Petr píše: Střízliví buďte, bděte. Apoštol Pavel: Nespěme tedy jako ostatní, nýbrž bděme a buďme střízliví. Pán Ježíš nás vyzývá k duchovní bdělosti, ostražitosti a pohotovosti ve víře. Je na místě zodpovědět si otázku, co je to víra? Víra je celoživotní vztah k Bohu skrze Pána Ježíše Krista. Je to celoživotní zaměřenost na Krista, jak o něm svědčí Písmo, a to ve všech oblastech našeho života. S tím souvisí důvěra v Boží milost, poslušnost Božího slova, úcta k Boží vůli a důvěra k jeho přikázáním. Střízlivost rozhodně neznamená vlastní víru po svém.

Střízlivá víra do sebe pojímá odpovědnost. Křesťan se rozhoduje v souladu s Písmem, k tomu mu slouží například Desatero, a zodpovědně přijímá a koná jemu svěřené konkrétní úkoly. Střízlivá víra také reálně hodnotí poměry, v nichž žijeme. Víra se totiž neobejde bez zkoušek, bez nesnází a obtíží, s nimiž nepočítáme. Střízlivá víra nevylučuje zkoušky jakéhokoli druhu. Vedle toho neztrácí důvěru v Boží lásku a dobrotu. Střízlivá víra umí všechny starosti a problémy svěřit Bohu. Jde tedy o stálou víru a má-li se taková víra dobře rozvíjet a růst v poznání, nemůže být individuální, nebo asociální. Má mít sociální charakter. To znamená, že přivádí do společenství, do sboru, do církve. Kdo správně věří, ví, že společenství církve mu může být velikou pomocí k duchovnímu růstu, anebo prostředím, kde najde pomoc v nouzi, nebo radu či porozumění. Určitě ne odsouzení, anebo vyloučení. Věřit znamená opravdu počítat s Boží milostí a s Božím odpuštěním. Vždyť krev Ježíše Krista nás očišťuje od všelikého hříchu. Klesne-li kdo, smí přijít k Bohu, který se nad ním slitovává pro Ježíše Krista. Tomu by nikdo neměl bránit. Střízlivá víra myslí na budoucnost, neohlíží se zpět, natož zpátečnicky. To v dějinách vždy ztroskotalo a způsobilo to škody a šrámy na lidských duších a srdcích.

Apoštol Pavel zdůrazňuje, že střízlivá víra se obléká do víry, lásky a naděje. Střízlivá víra s nadějí vyhlíží Kristovu budoucnost. Ta nastane s Jeho druhým příchodem, při kterém on znovu potvrdí a projeví své slitování těm, kteří zůstali věrní a střízliví ve víře.

Jak se střízlivá víra projevuje? Je to víra duchovně rozvážná, bdělá, zodpovědná, víra, která reálně posuzuje všechny situace života a spoléhá na Boží milost, na omilostnění při posledních věcech života člověka.

Věřící člověk ví, že jeho budoucnost je v rukou toho, který byl, který jest a který přijde. V něm je i budoucnost naše, každého z nás a žádná nestřízlivá aktivita a petice to nezmění, naštěstí. Nikdo si svou úzkostlivostí a přehnanými starostmi nezajistí ani budoucnost, ani nebude vnitřně svoboden. Proto naši budoucnost a budoucnost našich rodin, přátel i sboru vydávejme do rukou Božích, protože tím radostněji budeme prožívat přítomnost, každodennost a přijímat všechny nečekané zkoušky s odvahou.

Dušan Ehmig

Bratrský šlechtic
Václav Vilém Roupský z Roupova
(+20. 9 .1641 v Litoměřicích)

Václav Vilém Roupský z Roupova nabyl vzdělání v Itálii a ve Švýcarsku. V roce 1608 zdědil panství Žitenice a Trnovany na Litoměřicku, r. 1611 se manželstvím s Alenou roz. Švihovskou z Ryžemberka dostal mezi přední šlechtické rody a zastával významné státní úřady.

Zasloužil se o vydání Rudolfova Majestátu v r. 1609. V roce 1618 byl vedle Matyáše z Thurnu a Václava Budovce z Budova předním iniciátorem stavovského povstání, přičinil se o volbu direktorů a ustavení zemské obrany, snažil se o konfederaci se zahraničními protestanty a přispěl k volbě Fridricha Falckého za českého krále, za jehož vlády se stal nejvyšším kancléřem.

Po bělohorské porážce emigroval do Braniborska a za své nepřítomnosti byl 16. 4. 1621 odsouzen ke ztrátě hrdla, cti a statků, 21. 6. 1621 pak bylo jeho jméno napsáno na staroměstské šibenici. Na přímluvu Zdeňka Popela z Lobkovic byl 1628 omilostněn, ale do Čech se vrátil až se saským vojskem 1631. Dal pohřbít hlavy 27 popravených v r. 1621, vyzval k převzetí protestantských kostelů a k volbě administrátora a s Thurnem se pokusil o stavovskou vládu. V r. 1632 se stal saským kurfiřtským radou a vojenským komisařem a v r. 1634 jej císař opět odsoudil i ke ztrátě jmění. V r. 1641 opět přišel do Čech se Švédy a na podzim zemřel. Tento inteligentní, rozvážný, soudný, výmluvný a obratný politik se zúčastnil také sepsání stavovské „Apologie".

Kdybychom si více připomínali Pražskou defenestraci 1618 než popravu vůdců povstání 1621, asi by nám jeho jméno bylo více známé. Nepochybně by si to zasloužil.

Bohuslav Vik

K petici na podporu manželství

Téměř po celé České republice se v katolických kostelích začalo vyzývat k podpisu petice „na podporu manželství", kterou organizuje Aliance pro rodinu a kterou podpořili čeští a moravští katoličtí biskupové. Nejvíce byl ale slyšet hlas pomocného biskupa Zdenka Wasserbauera z Prahy, který napsal: „V naší zemi se v současné době určitá skupina snaží o změnu ústavy a v ní zakotveného manželství jako svazku muže a ženy. Je třeba, abychom se my, katoličtí křesťané, a všichni rozumní lidé snažili pozvednout svůj hlas a udělat, co bude možné, abychom tomuto zabránili. Pan kardinál žádá všechny věřící k podepsání petice osobně na arších nebo na internetu."

Tento argument však není přesný a to hned ze dvou důvodů. Ústava České republiky taková slova o manželství nebo rodině neobsahuje, protože tam o nich žádná zmínka není. Ani Listina základních práv a svobod neobsahuje definici manželství. V článku 32 se pouze konstatuje, že „rodičovství a rodina jsou pod ochranou zákona". Manželství je ale definováno v zákoně o rodině, jako „trvalé společenství muže a ženy založené zákonem stanoveným způsobem." Tuto formulaci v podstatě převzal nový občanský zákoník, který v roce 2014 nahradil zákon o rodině. V § 655 je uvedeno: „Manželství je trvalý svazek muže a ženy vzniklý způsobem, který stanoví tento zákon. Hlavním účelem manželství je založení rodiny, řádná výchova dětí a vzájemná podpora a pomoc."

Další nepřesností je tvrzení, které má vzbudit zdání, že v petici jde o ochranu ústavy, o jejíž změnu se údajně snaží „určitá skupina". Ve skutečnosti o změnu ústavy usilují organizátoři petice „na podporu manželství", když požadují přijetí ústavního zákona, který by stanovil, že „manželství, rodina a mateřství jsou pod zvláštní ochranou zákonů" a „manželství je trvalý svazek muže a ženy." Podobný návrh na změnu výše citovaného článku 32 Listiny základních práv a svobod nedávno předložil lidovecký poslanec Marek Výborný, který navrhnul formulaci: „Rodina, rodičovství a manželství jako svazek muže a ženy jsou pod ochranou zákona."

Ke změně ústavy, vložením věty „manželství je jedinečným svazkem mezi mužem a ženou", došlo v roce 2014 na Slovensku. Následující rok se z podnětu Aliance pro rodinu konalo na Slovensku referendum, které mělo podpořit myšlenku, aby se manželstvím nemohlo nazývat žádné jiné soužití osob kromě svazku mezi jedním mužem a jednou ženou. Přes masivní mediální kampaň, podporovanou zvlášť v církevních kruzích, byly výsledky referenda pro nízkou účast neplatné. Tato aktivita měla negativní dopad. Došlo k rozdělení společnosti i samotných rodin.

Dosavadní zkušenosti z podobných diskusí v jiných zemích tedy ukazují, že vyvolávání emocí ohledně otázky sexuálních menšin bývá spojeno s argumentací určitých politických skupin, často na pomezí extremismu. Podobné umělé rozdělování společnosti ji ve skutečnosti jen oslabuje a odvádí pozornost od skutečných pro-

Dokončení na str. 3

Památce statečných duchovních Jaromíra Klimeckého a Ladislava Krále 2

Pokračování z minulého čísla

Vikářem a farářem v Berouně

Přeskočme nyní studium teologie a přejděme rovnou ke Klimeckého berounskému období. Na jeho závěru shrnul své působení ve sborové kronice. Text kroniky je tak půvabný, že jsme ho přepsali a zde bez dalšího komentáře zveřejňujeme, doplněný pouze o fotografie z archivu. Klimeckého zápisy v kronice končí v době záboru Sudet Třetí říší. Poslední věta zní: *„Pán Bůh nám dal milost, že jsme i tuto zkoušku přestáli dobře.“* Kronika je tedy nedokončená. Je do ní ještě vloženo poděkování s pozváním na rozlučkovou bohoslužbu 10. listopadu 1940. Poděkování nenápadně ukazuje k důvodu, proč musel Jaromír Klimecký náhle odejít a nestačil ani dopsat kroniku: „Budu rád vzpomínat na naši tichou modlitebnu, v níž vyrazil nejeden čistý pramének živé vody, který dával sílu unaveným, slabým a pokořeným. Tento pramének vyvěrající ze skály Božího slova neumdlévá, naopak s radostí pozoruji, že sílí a mohutní. Bratři a sestry, pijte jen z tohoto pramene a vzdalujte se od studní s otrávenými vodami.“

Vysvětlení, proč Klimecký tak náhle odešel, najdeme v pozdějším popisu odbojové činnosti Jaromíra Klimeckého i v dopise jeho ženy Milady Klimecké: *„Krátce před svou smrtí na nátlak Berounských zažádal manžel ministerstvo národní obrany o uznání jeho ilegální činnosti. A protože těžiště jeho odbojové práce mimo Beroun bylo také v Rokycanech, myslím, že archiv Rokycanova sboru by neměl postrádat informace o faráři, který 11 let na sboru působil. Rokycanův sbor miloval, v něm našel azyl, když ho gestapo honilo v Berouně.“* Jaromír Klimecký vysvětluje důvod přestěhování stručněji: *„Sám jsem byl mnohokrát vyslýchán a na gestapu ztýrán, a protože mi stále hrozilo zatčení, přestěhoval jsem se v listopadu r. 1940 jako evangelický farář na sbor v Rokycanech.“*

Nyní však už laskavému čtenáři nabízíme možnost přímo zažívat dobrodružství prvních let berounského sboru, viděné očima jeho prvního faráře:

Kazatelská stanice Sboru Evangelické církve a. v. u Salvátora vznikla v Berouně r. 1906. Shromáždění se konala v hostinci Na Plzeňce. Čeští evangelíci z Berouna a okolí však chtěli víc než občasná sejití, a proto začali sbírat na vlastní modlitebnu. V roce 1911 se naskytla příležitost ke koupi domu č. p. 43 na náměstí, který nutně potřeboval opravy. Koupí domu vyčerpali svou hotovost, ale vzali si hypotéku, aby mohli dům co nejdříve upravit pro církevní potřeby. Sborová kronika začíná rokem 1934, psaná rukou prvního berounského faráře, Jaromíra Klimeckého:

Úvodem

„Začínám tuto kroniku psáti v létě roku 1940 po šestileté činnosti ve sboru. Léta před rokem 1934 budou muset býti zpracována ve zvláštní samostatné monografii. Jde tu především o tato tři údobí:

1. Od vydání Tolerančního patentu (1781) do doby působení Daniela Molnára, 2. doba kolem přestavby sborového domu na náměstí (1912), 3. léta po Světové válce.

V prvních létech působení v Berouně bylo potřebí krajního vypětí sil, aby práce mohla býti zdolána, a nebylo ani pomyšlení na to, věnovat se přitom ještě práci archivářské. Při pohledu nazpět leccos bude již zkresleno, chvíle prvního roku nebudou se zdát tak hořké a všelijaké osobní půtky nebudou tak prudké.

Pán Bůh se k práci v Berouně přiznal a již nyní vidíme blahodárné působení sboru v městě i v krajině berounské. Prosím Pána Boha, aby jeho světlo svítilo do temnoty dnů, v nichž žijeme, a ukazovalo nám všem cestu, abychom nezbloudili.“

Jan Amos Škeřík

„Předchůdcem přede mnou byl Jan Amos Škeřík, syn evangelického faráře v Heršpicích na Moravě. Škeřík byl nesmírně nadaný člověk.

Pokračování příště

Zákon Yehiele Dinura

Jako dítě školou povinné jsem byl nucen si pamatovat nejrůznější zákony, namátkou jmenuji Archimedův, Ohmův a Newtonovy zákony, Dinurův zákon se na základních školách neučil a je to určitě velká škoda, jenže učit se ani nemohl, protože jsem na něj přišel úplnou náhodou, ale to už se k tomu tak člověk přinatrefí.

Četl jsem zrovna příběh o člověku, který za druhé světové války přežil transport smrti a dokonce přečkal i útrapy koncentračního tábora, kdo navštívil tahle místa a nahlédl za ostnaté dráty nabité kdysi elektrickým proudem, kdo se prošel kolem vyhaslých pecí opuštěného krematoria, ten ví, že přežít koncentrák se rovnalo zázraku, avšak v případě vězně Dinura příběh porážkou fašistů a otevřením brány v Birkenau nekončil, po osmnácti letech marné snahy zapomenout na osvětimské hrůzy došlo k nečekané satisfakci a Yehiela Dinura pozvali do Jeruzaléma, kde měl stanout před soudem jako korunní svědek zločinů autora konečného řešení židovské otázky, Adolfa Eichmanna. A když Yehiel Dinur vstoupil do soudní síně a pohlédl na vraha milionů bezbranných obětí, začal nekontrolovatelně vzlykat, pak omdlel a sesul se k zemi.

Svůj šok později vysvětlil tím, že si uvědomil největší životní omyl, spatřil na vlastní oči démona, který byl v jeho představách nedostižným polobohem ve vojenské uniformě, mimořádný zjev, jeden z nadlidí a necitelná zrůda a tady před ním stál docela obyčejný člověk. Yehiel Dinur řek', že v tu chvíli se začal bát sám sebe, protože pochopil, čeho by mohl být schopen – Vlastně jsme si byli podobní – přiznal – Dinur byl stejný jako Eichmann.

Každý z nás je stejný člověk jako Adolf Eichmann, a tohle na první pohled zarážející tvrzení je první částí Dinurova zákona, podle něj bychom měli poznat, že ačkoliv zločince vnímáme jako lidi zásadně odlišné od svědomitých, čestných, ušlechtilých, spořádaných a mírumilovných občanů, jsme vlastně nerozeznatelní a někdy nás odděluje pouze vzdálenost od zločinu, naše záporné povahové rysy a vady dřímou, dokud je někdo záměrně či nechtěně neprobudí ke zkázonosnému dílu.

Yehielu Dinurovi jsem dal za pravdu mnohokrát a jeho zákon jsem si měl možnost ověřit. Naposledy při četbě nacistické bible Mein Kampf. Její autor, taky Adolf, se v ní představuje jako vzor hrdinství, ušlechtilosti, čestného jednání a vlastenecké horlivosti, a když si k tomu přičtu jeho pověstnou lásku ke zvířatům, neboť se netajil oblibou ke psům a poté, co na jatkách uviděl zabíjet tele, odmítl jíst maso a stal se zapřísáhlým vegetariánem, nikdy bych nevěřil, že tentýž milovník zvířat byl nositelem smrtonosné zkázy pro polovinu Evropy. Poznat a přijmout tvrzení, že v jádru jsme všichni stejní lidé, znamená sebekriticky připustit, že bychom měli být v budoucnu o mnoho lepší, a proto je nevyhnutelné na sobě usilovně pracovat, a to je druhá strana rovnice Dinurova zákona, přátelé jednoho lidského rodu.

Jan Schwarz

(z knihy Tajemné dveře do domu Bible, vyd. Beta books, nakladatelství Alfa r. 2010)

K petici na podporu manželství

Dokončení ze str. 2

blémů. Navíc věcná argumentace je mnohdy nahrazována emotivními vyjádřeními a pochybnými příměry. Tím se vytváří prostředí, kde se dopředu vylučuje seriózní debata. Přitom věcná debata by byla v křesťanském prostředí přece na místě.

Inspirací mohou být třeba slova Wolfganga Hubera, profesora evangelické teologie a v letech 1994–2009 biskupa v Berlíně: „Rodinám je třeba uznat přiměřené místo na stupnici hodnot nejen v individuálním plánování života, ale také ve společenských hodnotových postojích a v politickém jednání. Právě tak si zaslouží úctu a podporu lidé žijící sami, matky nebo otcové sami vychovávající děti, partnerské vztahy bez oddacího listu, homosexuální životní společenství, společenství založená na odpovědnosti mezi příslušníky různých generací a formy společného života založené na přátelství. Ve všech těchto případech jde o to, aby se vytvářely rámcové podmínky pro posilování spolehlivosti a odpovědnosti a pro působení proti lidské osamělosti. Eticky tedy musíme souhlasit s tím, že se pro životní společenství lidí stejného pohlaví vytvořil vlastní právní rámec, který podporuje záměr vést natrvalo společný život ve vzájemné odpovědnosti… Ale ocenění manželství a rodiny může učinit skutečností jen živý étos společnosti – státní právo samotné na to stačit nemůže.“ (Huber, Wolfgang. Etika : základní otázky života. Praha: Vyšehrad, 2016, s. 35)

Výzvu, která je však založena na zkreslených a zavádějících informacích, jako tomu je v případě prezentace petice „na podporu manželství“ v katolických kostelích, je možno považovat za opovážlivé a nezodpovědné podkopávání věrohodnosti církevní autority a charakteru církve jako takové. Posláním církve je zvěstovat Boží milosrdenství, které je tepajícím srdcem evangelia a skrze něj se má dostat k srdci a mysli každého člověka. Kristova nevěsta si osvojuje jednání Božího Syna, který vychází vstříc všem a nevylučuje nikoho (Papež František – Radost z lásky 309). Pokud se tu budeme odvolávat na Písmo svaté, neměli bychom zapomínat na to, že při výkladech biblických textů by měl být kladen důraz na následující věci. Biblické texty musí být interpretovány s ohledem na centrální zvěst Bible a je vždy nutné zohlednit kontext, ve kterém vznikaly. Centrální zvěstí Bible je zpráva o Boží lásce a o spáse lidí z Boží milosti, skrze Ježíše Krista. Cílem tedy je, přinést tuto zprávu – evangelium, všem lidem. V Bibli nemusíme za každou cenu hledat jen seznam pravidel víry a morálky, to by bylo do jisté míry povrchní. Hodnotnější a poctivější je, pokusit se najít něco jako vzorec, na základě kterého ty „jiné vztahy“ vznikly, co za nimi stojí a čím mohou být přínosem pro společnost. Podstatná je tu myšlenka vzájemného doplňování se. Tato komplementarita však nemusí být nutně vázaná jen na muže a ženu. Dva lidé stejného pohlaví se mohou vzájemně doplňovat stejně jako dva odlišného pohlaví. Texty v Bibli o manželství lze interpretovat i tak, že Ježíši nesmírně záleží na tom, aby v manželství, ve vztahu dvou osob, byla dodržována především věrnost.

Aliance pro rodinu je nástupnickým spolkem Výboru na obranu rodičovských práv, který vznikl v roce 1995 jako reakce na snahu o zavedení sexuální výchovy na školách. Skutečně se jim údajným „jménem rodičů“ podařilo zabránit zavedení poměrně solidního návrhu sexuální výchovy, vypracovaného kolektivem v čele se sexuologem Antonínem Brzkem. Místo toho se do škol dostaly mnohem méně kvalitní materiály. Novelu zákona, týkající se „zrovnoprávnění manželství a registrovaného partnerství“, připravila skupina poslanců a nedávno s ní vyslovila souhlas vláda v demisi, která jí však označila za citlivé téma vhodné pro celospolečenskou diskusi.

Církve by měly být především společenstvím svobodných a otevřených lidí, kteří se nezavírají před skutečností a nebojí se aplikovat progresivnější výklad Písma. Měly by ve vztazích hledat více než jen různost pohlaví či právo zplodit dítě. Římský biskup František ve své apoštolské exhortaci Amoris laetitia (Radost z lásky) volá po přijetí a zapojení i těch lidí, kterým se nepovedlo dostát ideálům Kristova učení. Církev má vylévat Boží milosrdenství na všechny, kteří si o něho s upřímným srdcem požádají (AL 295). František vyzývá k porozumění lidem ve složitých a bolestných situacích, abychom se vyhýbali pranýřování či příliš tvrdým a nesnášenlivým soudům. Tzn. nesoudit a odsuzovat druhé, ale přibližovat se k nim se soucitem. Vstoupit do reality života druhých lidí a dát zakusit moc něhy (AL 308). Na závěr František píše: Vybízím pastýře, aby jim naslouchali citlivě a klidně s upřímnou touhou dobrat se jádra lidských dramat, porozumět hledisku lidí a pomoci jim tak lépe žít a rozpoznat jejich místo v církvi (AL 312).

Zdroj: Text samotné petice, článek Nepravdy z kazatelny? od Dr. Martina Vaňáče na Christnet.eu a Otevřený dopis biskupovi Z. Wasserbauerovi a českým kněžím od Mgr. Tomáše Bílého.

Sepsal: Mgr. Dušan Ehmig

Plevel

Svévolníci bují jako plevel, všichni pachatelé ničemností rozkvétají, aby byli navždy vyhlazeni. Ž 92,8

Možná, že jste si všimli, že letos bylo celkem dost velké sucho. Jindy zelená tráva zežloutla, úroda přišla o měsíc dříve a hlavně vedro, vedro a vedro. Co naplat. Takový už je život. Jednou moc prší a jindy zase neprší, spokojeni jsme málokdy, Bohu vděční býváme ještě méně, snad proto, že hypermarkety jsou stále plné! Kdekdo se nad tím možná ani nepozastaví. Nicméně, osobně se zamýšlím nad takovou malou zvláštností. Všimli jste si, že za každého počasí, ať jsou chladné deštivé dny nebo horké tropy, plevel roste zvesela dál. Až se zdá, že se plevelu daří za každých okolností. Ovšem, zkuste nezalít rajčata či muškáty za okny, zanedbejte záhonek. Výsledek se jistě brzy dostaví. Naopak pokuste se plevel vytrhat, vykopat či jinak zničit. Trvale se vám to nejspíše nepodaří.

Apoštol Matouš k tématu říká: „Přišli sluhové toho hospodáře a řekli mu: ‚Pane, cožpak jsi nezasel na svém poli dobré semeno? Kde se vzal plevel?“ (Mt 13,27) Na jiném místě Bible nacházíme odpověď: „Nasel ho tam nepřítel.“ (Mt 13,25).

Přirovnáme-li věřící k dobré úrodě a svévolníky k pleveli (Mt 13,27), budeme možná na rozpacích. Vždyť koukole mezi pšenicí je vždy méně než obilniny samotné. V Čechách se nám možná zdá, že plevelu tu máme celý lán a jen tu a tam se objeví nějaký malý shluk klásků, které zasel Pán. Ptám se: „Stali jsme se duchovním úhorem? Ležíme snad ladem?“

Co však udělá hospodář s polem, které mu nic nenese. Zapálí jej a zničí? Kdepak. Zvykem bývá pole zorat a zasít znovu. Že spolu s tím zanikne něco staré, aby nové mohlo vzkvést, to je jisté. Ale tak už to bývá. Hospodin má všechno ve svých rukou. Slunce i vláhu, úrodu i nedostatek, prosperitu stejně jako strádání.

Bůh však vlastní především svoji duchovní vinici představující pro nás celý svět. Vězme, že jen on určí, kolik se urodí spasených duší. Není to na nás. My jsme jen jeho prostí dělníci čekající na svoji odměnu v nebesích.

Bůh vám žehnej.

Ivo Kraus

Lež mívá sice krátké nohy, ale někdy až nebezpečně dlouhé ruce a ke svým nohám bývá lhostejná.

* * *

Netrpělivost je jediným a hlavním lidským hříchem.

Edvard Beneš (28. 5. 1884 – 3. 9. 1948)

Oběti předcházejí vítězství

Tento malý medailonek je vzpomínkou na občana masarykovské Československé republiky, vlastence a příslušníka 2. odboje bratra Miloše Balcara.
Narodil se dne 4. prosince 1909 v evangelické rodině v Horní Čermné u Lanškrouna ve východních Čechách. Tam rodiče vlastnili malé hospodářství. Po povinné školní docházce se vyučil obuvníkem. V letech 1929 až 1931 prodělal vojenskou základní službu u hraničářského praporu a dále pak působil v činné službě jako déleslouží cí. Tehdy prodělal zpravodajský kurz a získané vědomosti využil plně v odbojové činnosti.
Rád pracoval s mládeží, a proto na doporučení absolvoval v Olomouci v letech 1933 až 1936 Misijní evangelickou školu, po jejímž úspěšném dokončení byl Synodní radou ČCE poslán do kladenského sboru, kde byl po praktické zkoušce zvolen 27. června 1938 staršovstvem diákonem. Vyučoval náboženství ve školách, vedl nedělní školu a Sdružení mládeže, vypomáhal v duchovní správě. Po složení další zkoušky 12. června 1939 nabyl práva pomocného učitele.
Jako hraničář prodělal mobilizaci československé branné moci. Po obsazení zbytku republiky Němci dne 15. března 1939 vznikla na Kladně aktivní odbojářská organizace, která zpravodajsky pracovala pro Sovětský svaz. Miloš Balcar se do její aktivity plně zapojil pod krycím jménem Jiří. Činnost se týkala především válečné výroby v kladenské Poldovce, kdy byly prostřednictvím mrtvých schránek předávány informace hlavně o výrobě pancířů a to včetně vzorků či výrobní dokumentace nebo klikových hřídelí pro letecké motory v Junkersových závodech.
Žel, do skupiny se dostal agent gestapa Bednář a odbojáři byli postupně pozatýkáni. Bratr Miloš Balcar byl zatčen 11. března 1941. Z kladenských odbojářů – vlastenců – bylo Volkgerichtem (Lidovým soudem) 58 odsouzeno k trestu nejvyššímu. Za Miloše Balcara prosil synodní senior německé úřady o milost. Marně.
Život Miloše Balcara vyhasl německou rukou před 75 lety dne 8. září 1943 ve 4 hodiny 55 minut v Berlíně – Plötzensee. Zemřel, abychom my mohli žít. Čest jeho světlé památce a nezapomínejme.

Oldřich Gregar

Sto let ČCE – pohled zvenčí

Tento článek bych nenapsal, kdybych k tomu nebyl vyzván přímo lidmi z Českobratrské církve evangelické. Hned po pádu komunistické vlády jsem totiž s drtivou většinou tehdejšího holešovického sboru tuto denominaci opustil. Domnívám se ale, že netrpím syndromem nevyrovnání se s původní denominací. (Tento syndrom je poměrně častý. Pokud někdo opustí třeba katolickou církev, bývá z něj někdy zarytý antikatolík. Pokud někdo opustí charismatický sbor, může se z něj stát zarytý anticharismatik.)
Pochopitelně nemohu psát mnoho o atmosféře v ČCE před druhou světovou válkou. Něco jsem sice věděl od vyprávění pamětníků, ale mé dojmy jsou velmi kusé. Jsem ročník 1949, a tak jsem mohl ČCE zakoušet a pozorovat jen po druhou polovinu minulého století.
Mohu zmínit několik věcí, kterých jsem si na ČCE vážil a kterých si s odstupem času vážím ještě více. Je to zejména důraz na studium Písma v původních jazycích. Zvlášť jsem to ocenil během delšího pobytu v USA v roce 1992. Pobývali jsme ve více pastorských rodinách. Všude měli Bibli v mnoha anglických překladech. V evangelikálních a charismatických kruzích jsem ale vlastně nenarazil na jediného pastora, který by dokázal číst Bibli hebrejsky a řecky. Překlady byly různé úrovně, od velmi dobrých po mizerné. Američtí křesťané mají rovněž k dispozici celou řadu skvělých (i méně skvělých) pomůcek. My jsme si museli v dobách komunismu vystačit s Biblickým slovníkem Adolfa Novotného (mimochodem – jde o vynikající dílo) a úžasnou konkordancí, jež vycházela sešitově a která geniálním způsobem pomáhala dekódovat hebrejský a řecký text. Neexistence oněch zmiňovaných pomůcek nutila biblisty jít do původních jazyků a do textu samotného, čímž se vyhnuli často nesmyslným tvrzením a různým etymologizacím, jichž se někdy američtí kazatelé dopouštějí.
Dále zmíním něco, co s křesťanstvím bytostně nesouvisí, nicméně co považuji za velmi cenné přinejmenším z hlediska občanského, ne-li náboženského.
Evangelická církev – přes silný tlak komunistického režimu – zachovala na svých konventech a synodech podstatné rysy anglosaského parlamentarismu. Z hlediska křesťanského nemuselo jít vždy o výhru, nicméně být na synodu bylo něco jako zjevení. V státních „volbách“ bylo vše jasné předem a vítěz bral 99 procent. Na evangelických synodech ani náhodou. Synodní senior nebo například seniorátní kurátor mohli být zvoleni třeba většinou dvou nebo tří hlasů. Demokracie je z devadesáti procent procedura, a tato procedura byla zachovávána – byť státní správa někdy nedovolila kandidovat těm nejzajímavějším. Jsem za tuto zkušenost vděčný. Přestože i v ČCE byla spousta agentů StB, vedení sice často podléhalo tlaku, nicméně nikdy nebylo tak trapně kolaborantské, jak tomu bylo v některých evangelikálních církvích.
Nyní pár slov k našemu odchodu z ČCE. Nebudu zde popisovat či obhajovat důvody. V průběhu let jsem ale dospěl k závěru, že to byl nejinteligentnější rozchod, k jakému na české protestantské scéně za mého života došlo. A vlastně i za to jsem evangelické církvi vděčný. Nechtěli jsme odejít s prásknutím dveřmi, a proto jsme požádali o požehnání na naši další cestu. To nám bylo nejprve ústně odepřeno, ale pak písemně doručeno – k našemu překvapení a k naší radosti. Vždyť ještě o pár let později docházelo při některých rozchodech na pěstní souboje, o vzájemném proklínání ani nemluvě.
Nechci vše přehnaně idealizovat. Domnívám se, že k inteligentnímu a smysluplnému dialogu mezi ČCE a evangelikalismem dosud nedošlo, a nemyslím si, že by to byla vina evangelikálů. Mám ovšem radost z toho, že jsou místa, kde je spolupráce mezi ČCE a Křesťanskými společenstvími možná a plodná a kde se občas konají i společné bohoslužby. Modlím se pravidelně za některé jednotlivce v ČCE i za tuto denominaci jako celek. Jsem vděčný za to pozitivní, co během svých sto let existence přinesla.
16. srpna 2018

Dan Drápal

Jestřáb kontra hrdlička?

Věc uprchlíků a migrantů obchází Evropou. Každý se na něco rozpomene. Vyjádření politiků, komentátorů. Náš premiér v Itálii a na Maltě. Vyslovil se pro pomoc těmto zemím při ochraně jejich vnějších hranic. Z projevů v médiích není plně jasné, zda je proti přijetí byť jednoho migranta, či uprchlíka. Což může být rozdíl. A právě to odlišení bylo mj. pozoruhodné ve vyjádřeních Tomáše Halíka a Jiřího Hanáka v Lidových novinách 14. srpna: **Byl jsem uprchlík a neujali jste se mne, Tomáš Halík; Keystonští strážníci, Jiří Hanák.**
V jednom se shodli. Deklarovat nepřijetí jediného uprchlíka je nehorázné. Slovy prvého z nich „Nepřijmout žádného azylanta je nemravné, pošetilé, hloupé…“ Slovy druhého: „Je třeba smazat obraz Česka, který světu reprezentoval ministr vnitra Chovanec. Ten jako Vašek na kopce hnoje práskal bičem s pokřikem, že za jeho ministrování ani jeden uprchlík se v Česku neobjeví.“ Halík a Hanák nepůsobí jako jestřáb kontra hrdlička. Avšak zdá se, že jejich přístup k problému i jejich sdělení má odlišené zarámování, zacílení i východiska.
Halíkův text je v podstatě kázáním z neděle 29. července. Je přístupné na internetu. Navzdory síti sítí, v prvé řadě, určeno pro farnost, jíž slouží. Jedná se o bohoslužbu, při níž římskokatoličtí účastníci jsou vždy soustředěni na přijímání eucharistie. Těžištěm zájmu je ovšem také biblický text a jeho zvěstování. Na základě evangelijního textu o sycení zástupů položil téma kázání: umět se dělit. Toho se dostalo přítomným v bohaté míře a určitě nikdo na jeho středobod nezapomněl: Jsme lidé, pomozme jim! Halík ve svém argumentu vychází až fundamentálně z evangelijních citátů. Starý zákon, evangelia, Ježíš řekl! A civilněji: „Pomůžeme jim, protože jsme lidské bytosti, nikoliv sobecké bestie s kamenným srdcem.“ Odmítne, že by byl naivním sluníčkářem, nebo vítačem! A dále ilustruje potřebou jasné prezentace problému od činitelů církve a kněžstva: „Už dnes mnozí lidé ve státě i církvi selhávají“. Dává za příklad konzervativní Poláky, kteří se postavili jednoznačně za papeže Františka. Dojde i na klimatické změny, nedostatek vody a současnou migraci, jen jako předehru toho, co přijde… Dalo by se říci: dnešní apokalyptická vize.
V čem se lišil přístup Jiřího Hanáka? Předně nepsal kázání. Svůj text neuvedl předpoklady mravnosti. Etickými, ani náboženskými postuláty. Byl jen rozhořčen nehorázností ministra, který nám to zavařil prohlášením, že „ani jeden uprchlík se v Česku neobjeví.“ Přitom je přesvědčen, že „v souboji měkkého srdce a racionality nesmí racionalita vyjít na psí tříčátek.“ Také uvádí více konkrétních případů a ožehavých událostí ze současnosti a politických zádrhelů. Vyhraní jasně požadavek nároku na azyl. Odliší kdo je migrant a kdo nárok nemá. Uprchlíky bychom dle něj měli přijímat, „samozřejmě po důkladném prověření.“ A dále se shodne, že „migrace bude pokračovat dlouhá léta. A hloupá je představa, že nás se nedotkne.“ Vyžaduje jasné odlišení migranta od azylanta: „Uprchlík právo na azyl má, žádné migrantské právo ale neexistuje“. Zle se ho dotýkají fašizoidní a nacionalistické strany, či seskupení u nás, v Německu a Maďarsku. Ostatně již ve zmíněném Švýcarsku mne překvapil počet cizinců přítomných v konfederaci bez občanství; tehdy asi 15 až 20 %. Dnes snad i více. Přítel, který tam emigroval, mi zdůraznil, že projít procedurou přípravy na přijetí občanství, je nadmíru náročné a nikdo z jeho známých nezná švýcarské zákony tak dokonale jako on a jen někteří mluví dvěma z úředních jazyků tak dobře, jako on. A situace v zemi se, byť pomalu, také radikalizuje.
Nezapomenu na to, jak jsem ve Švýcarsku, těsně před převratem, slyšel v kostele povědět, že je třeba cizincům jasně říci: „Loď je už plná.“ Stalo se to při kázání. To, co se stalo v kostele, mne konsternovalo. Byl jsem na studijním pobytu. Přišlo mi to jako otřesné zneužití kazatelny. Dodnes si myslím, že je to spíše dobrý podnět k rozhovorům mezi farníky. Ideálním prostředím je posezení při kávě po bohoslužbě, nebo rozhovory před kostelem, za kostelem. Ve Švýcarsku jako u nás. Tam se mohou vyjádřit všichni, kdežto při bohoslužbě se farář opírá (chtě nechtě) o autoritu kazatelny a svého úřadu. Je zde vážné nebezpečí, že někteří budou ostrakizováni, ať ti, či oni, přitom všici křesťané. Nelíbí se mi, že naše „ovečky“ by měly čekat až na pokyn faráře, nejlépe nejčelnějšího představitele např. kardinála, synodního seniora, usnesení České biskupské konference, Ekumenické rady církví atd. Předpokládám, že český evangelík, ba i katolík není dezorientované dítě, které potřebuje důrazný pokyn berlou či prutem, aby mu došlo, jak se zachovat. Církev je střechou pro všechny, zleva doprava i napříč. Dobře, že nejsme unifikováni podle jednoho výlisku. Bezesporu v každé církvi najdeme lidi s nejrůznějšími názory, stranickou příslušností. Bylo by nepřístojné je exkomunikovat, nepřístojné zesměšňovat, nebo z nich činit bratry, sestry druhého řádu. Je to na ostří nože. Vždyť zároveň nelze otupit nárok evangelia na posluchače v kostele a Ježíšův imperativ i mimo kostel. Včetně „Miluj bližního jako sebe sama“, čehož se nám často nedostává.
A tak jsou zde i ti, kterým není rady, ani pomoci, ať už z pohledu oficiální autority, kněze Halíka, nebo populárního komentátora. A co s nimi nadělat. Jsou to také naše ovečky a jsou pod toutéž střechou našich církví. V každé z nich.
Bylo-li nám Halíkem vytknuto, že zapomínáme na prospěch z přijetí po 48. a 68. roce v cizině, nelze nepřipomenout, že také u nás byli přijati a podpořeni utečenci před druhou světovou válkou z Německa. Dále naši vyhnaní spoluobčané po záboru pohraničí. Po druhé světové repatrianti z Polska a Maďarska, později Řekové po skončení občanské války. Nelze opomenout dnešní poklidné soužití s Vietnamci i Ukrajinci. Konečně byť jen desítky azylantů z Barmy (Myanmar), šťastně přijatých i v mém městě. Rovněž křesťanskou iniciativu přijetí Syřanů, třebaže nedopadla dokonale, když přešli do Německa. A odtud by je již poslali zpět do Sýrie, kdyby nevyužili tajného církevního azylu Jednoty bratrské v Ochranově.
Úhrnem: Halík a Hanák opravdu nejsou jestřáb kontra hrdlička. Jejich postoje byly napsány v různých literárních žánrech. V prvém případě určeném pro mluvený přednes. Oba vedou k odpovědnému směřování v myšlenkách i činech.

Jan Kašper

70 let SRC

23. srpna připomnělo ekumenické shromáždění v amsterodamském „Novém kostele“ založení Světové rady církví v roce 1948. Tehdy se podařilo sjednotit hnutí „Praktické křesťanství“ a „Učení a církevní zřízení“ a v roce 1960 se připojila i Mezinárodní misijní rada. SRC sleduje také ochranu životního prostředí. Zpočátku měla 147 členských církví, dnes jich je přes 350: anglikáni, evangelíci, pravoslavní a starokatolíci. (Z ČR jsou členkami čtyři církve. (Římskokatolická církev členkou není, ale aktivně spolupracuje v řadě oblastí.) Papežové Pavel VI., Jan Pavel II. a František svými návštěvami v ženevském ústředí vyjádřili podporu ekumenickému hnutí osobně. (Letos římskokatolickou delegaci vedl biskup Gerad de Kortes.)
SRC má trojiční bázi, podporuje vzájemné poznávání, sbližování a spolupráci. V čele ústředního výboru stojí Olav Fykse Tveit z Norska a Agnes Nabuomová z Keni. „Máme příležitost uvědomit si výzvy, kterým mají církve ve vzájemném přátelství odpovídat na Boží volání po jednotě, misii, spravedlnosti a míru.“

Bohuslav Vik

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o.
Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p.
bezplatná infolinka 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o.
Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5
tel.: 251566451; 234139373; 603716570
Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

26/2018

26. září 2018 ✦ ročník 103 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde
10. října 2018

Z obsahu

* *Hvězdy a poskvrny*
* *Nové věci na úzké cestě*

Poselství k 18. neděli po sv. Trojici

Hospodin mi daroval volnost
Žalm 118,5

Boží odpovědí na žalmistovo volání je dar volnosti, svobody. Bůh tak zasahuje do dějin a do našich životů. To je hodně důležité zjištění. Současně jde o zkušenost Izraele i zkušenost křesťanské církve od prvních časů. Vždycky, když bylo nejhůř, když to vypadalo, že to s člověkem vypadá hodně bledě, zasáhl Hospodin. Vyřešil otroctví v Egyptě a daroval svému lidu volnost. Vyřešil otročení Zákonu a daroval svému lidu volnost víry. S jistou zvědavostí se možná ptáme: „A jakou volnost daruje Hospodin nám?“ Záleží, v jaké nesvobodě se kdo nacházíme. Dnešní doba nabízí poměrně pestré možnosti toho, jak se nechat znesvobodnit, jak se dostat do situace soužení. A vůbec nemusí jít o takový kalibr, jako jsou tvrdé drogy, alkohol, cigarety či nějaké jiné závislosti. Velkým rizikem dneška je manipulace. Velké masy lidí jsou ovládány tak, aby poslouchaly některé politické vůdce, aby dobrovolně kývly na to, že budou okleštěny jejich osobní i jiné svobody. A mnoho lidí je dnes doslova sevřeno strachem, který ale nemá reálný základ. Lidé se stále bojí smrti, to ano. Ale tento strach má alespoň reálný kořen, protože všichni jednou umřeme. Dnes ovšem hýbe českým prostorem spíš strach z fiktivních migrantů, kteří k nám ani nechtějí a strach z islámu, o kterém většina obyvatel Česka neví vůbec nic, ale mnozí o něm sveřepě diskutují. Měli bychom si proto radostně a nadějně připomínat, že Hospodin může darovat volnost. Že Hospodin každé pouto rozlomí, že nás zbaví strachu i veškeré obavy. Volnost, kterou dává, Bůh není volností polovičatou. Určitě to není svoboda s výhradami. Volnost Boží znamená konec strachu, konec otroctví, konec toho, že se necháme někým ovládat a budeme někomu sloužit. Volnost od Boha vede člověka k respektování svobody a k tomu, že má svobodu na předním místě svého žebříčku hodnot. Člověk, kterému Hospodin daroval volnost, se brání, když ho o Bohem darovanou volnost někdo chce připravit. Člověk, kterého Bůh osvobodil, přeje svobodu i druhým lidem kolem sebe. Svobodu máme společnou i s lidmi, kteří o Bohu nic nevědí. Je to hodnota, která může spojovat společnost, a to není málo.

Michal Vogl
farář ČCE Uherské Hradiště

Zorný úhel

Boží podstatu nedokážeme samu o sobě nikdo jednoznačně pojmenovat, vyjádřit či popsat. Vždy totiž záleží i na naší konkrétní situaci. Tedy na tom, odkud – z jakého zorného úhlu, z jakého místa, se právě díváme. Jde o něco podobného, jako když pozorujeme z rozmanitých stran jednu a tutéž horu. Vždy ji totiž vidíme trochu jinak. Otevírá se nám nově a často i překvapivě a nečekaně.

Známý německý reformátor Martin Luther byl původně augustiniánský mnich. V klášteře však u něho dochází ke zcela zásadnímu životnímu obratu a zlomu. Ano – zde se s ním setkává živý Bůh. Oslovuje ho prostřednictvím epištol apoštola Pavla. Luther poznává postupně Boha, který nepřichází za lidmi pyšnými a sebejistými, ani za náboženskými virtuózy, ale naopak za těmi, kdo jsou všelijak zapleteni a zamotáni ve strništi hříchu, a kdo se z jeho osidel a zajetí nemohou sami nijak dostat ven. Bůh přece nehledá zdravé, ale nemocné. Všechno dobré a hodnotné dostáváme jako dar shůry. Takové je v kostce zásadní reformátorovo rozpoznání.

Pravý, živý Bůh nás potkává vždy v naší zcela určité životní situaci. Bere nás vážně – právě v naší jedinečnosti i svéráznosti. Proto se chtějme i my otevírat tomu, jak nás Bůh potkává, jak, kde a čím nás chce oslovit i nově nasměrovat.

Když jsem kdysi před několika desetiletími chodíval pěšky z nedělních odpoledních bohoslužeb z Lomnice nad Popelkou na faru „domů“ do Libštátu, byla z jednoho místa za mimořádně příznivého počasí vidět krásně a zřetelně Sněžka. Člověk neodolal a zvolnil chůzi, nebo se i na chvíli zastavil. Proč to však píšu?

Dokončení na str. 2

Aktualita: Blíží se volby

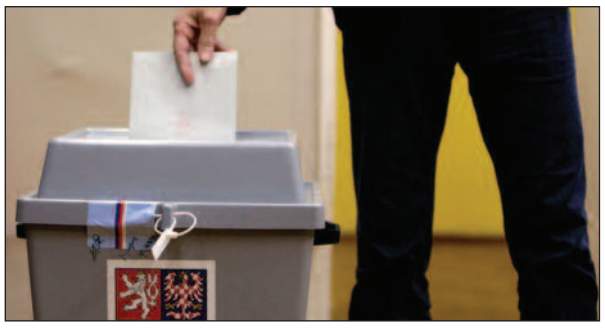

Naše poštovní schránky se v těchto týdnech plní nabídkami slibů volebních kandidátů. Ti si rádi všímají toho či onoho nešvaru v současném stavu obce, kraje či státu a s odvážným rozmachem slibují nápravu. Ta bývá – s citlivostí i moudrostí – často snad i možná. Ta může napravit leckterý dílčí nedostatek a může i získat oblibu mnohých. Přece však jako voliči nepředpokládejme, že ideální stav je dosažitelný. Současná společnost, jak se zdá, se ráda nechá omámit hospodářským vzestupem a jeho technologickými možnostmi. A lidé se rádi nechají opájet kultem úspěchu. To bývá šidítko, jímž se mnoho lidí rádo sveze až do domněléhо ráje fanatismu. Lidé se neradi smiřují s biblickou zprávou o pádu člověka, z níž vyplývá, že tento svět není dokonalý, mnohý pokrok šalebný a člověk je chybující. A přece i tento nedokonalý svět je Bohem milován a nám stojí za to, abychom usilovali o jeho zvelebení. Polský publicista Surdykowski píše: „Jak přiblížit toto nevábné poznání lidským srdcím, aby pocítila, že přece jen stojí za to bránit ten upachtěný, špatně fungující a morálně jalový řád? A že všechno ostatní, co tak příjemně zjitřuje naši naději, je jen cestou k horšímu? Demokracie je pro dospělé, pro ty, kdo poznali jak hořce chutnají plody ze zakázaného stromu a z této moudrosti čerpají pokoru a zdrženlivost.“ A známý myslitel Ralf Dahrendorf napsal: „Demokracie a tržní hospodářství, ponechané pouze svému abstraktnímu fungování, nakonec vytvoří gigantické morální vakuum, což může snadno znovuoživit různé integrismy, totalitarismy a fundamentalismy. Společnosti nemohou dobře fungovat a současně odmítat solidaritu.“

Blahoslav Hájek

Evropské hodnoty

V poslední době si všímám, že v médiích často zaznívá názor, že to či ono nepatří mezi evropské hodnoty. Tuším, že to přichází ze všech stran. Jednak od tradicionalistů, kteří se brání cizím kulturním vlivům a jednak od modernistů, kteří možná za neevropské považují něco, co nekoresponduje s jejich světonázorem. Ostatně není-li například něco dostatečně vstřícné, tolerantní či probruselské, tak to nejspíše nebude v souladu s evropskými hodnotami spočívající na úctě k humanitě a lidským právům.

Tradicionalisté oproti tomu upozorňují hlavně na muslimy, kteří mají evidentně jiné hodnoty než ty evropské. Jenomže ruku na srdce. Troufám si tvrdit, že s moderními evropskými hodnotami nejsou plně v souladu i hodnoty židovství stejně jako křesťanství. Ba co víc. Možná nejsou zcela v souladu s žádným náboženstvím. A kdo ví, zdali to vůbec nějaké hodnoty jsou. Ostatně, individualismus nikomu mravní systém nenutí, neboť každý má možnost vybrat si, co mu právě vyhovuje a nastavit si morální pravidla podle svého uvážení.

Kdysi mi jeden zkušený senátor poradil. Uvědomte si, že ta vaše církev není pro každého. Nyní s odstupem let si říkám jak to bylo vlastně trefné. Jako by tím chtěl naznačit, že nebudeme tolik na obtíž, když se vzdáme myšlenky, že spasíme svět. Jedině když rezignujeme na misii, tak máme nárok zapadnout do systému. Ale je to vlastně biblicky vůbec možné?

Nevím, zda to nyní popíši správně, nicméně vnímám, že evropským hodnotám se učí tak, že máme podporovat např. gaye a lesby, rovnoprávnost žen a jejich právo na potrat, nadřazenost práv dětí nad právy rodičů apod. Myslím, že mnohé z toho je pozitivní. Asi málokterý křesťan by chtěl pronásledovat sexuální menšiny, ponižovat ženy či trápit děti. Ovšem čtu-li Písmo pozorně, zjišťuji, že „evropské hodnoty“ nebo jejich výklad v mnohém na křesťanství naráží.

Domnívám se, že by zde nemělo smysl vypisovat konkrétní biblické verše, protože téměř o každém lze vést polemiku a vykládat ho různě. Dnešní doba je na to značně vynalézavá. Vlastně čekám, kdy se český mediálně známý liberální teolog představí s obhajobou homosexuálních manželství či práv rodičů určovat dítěti pohlaví. Vše v duchu hesla „pokrok nezastavíte!“.

Závěrem dodávám, abyste si nemysleli, že jsem proti všem „evropským hodnotám“, že si opravdu myslím a jsem hrdý na to, že jsem z Evropy. Ano, z Evropy, která byla v minulosti velmi různorodá s rozličnými zvyky a tradicemi, které dříve spojovala křesťanská víra. A právě její vytrácení mě velice mrzí. Možná společnost v budoucnu najde nějaký jiný jednotící prvek, možná se rozpadne a nebo se ke Kristu vrátí. Jen Bůh ví.

Ivo Kraus

Z církví doma i ve světě

Konstantinopol poskytne autonomii ukrajinskému pravoslaví. Ruská církev krok ostře odsoudila

Konstantinopolský pravoslavný patriarchát zahájil církevní proces vedoucí k autonomii ukrajinské pravoslavné církve, což de facto znamená konec podřízeného postavení pravoslavných diecézí na Ukrajině vůči Moskvě. Oznámil to 12. září ruský a ukrajinský tisk s odvoláním na církevní kruhy v Istanbulu.

Rusko krok konstantinopolských hodnostářů popudil a podle dnešního rozhodnutí mimořádného synodu ruské pravoslavné církve v kostelích přestanou znít modlitby za konstantinopolského patriarchu Bartoloměje. Ruští církevní hodnostáři se také nezúčastní akcí pořádaných pod vedením konstantinopolského patriarchátu.

„V kritické situaci, kdy konstantinopolská strana prakticky odmítla řešit problém dialogem, je moskevský patriarchát nucen pozastavit modlitby za konstantinopolského patriarchu Bartoloměje (...),“ praví se v prohlášení Ruské pravoslavné církve.

Prohlášení také varuje, že v případě dalšího „protikanonického“ působení Konstantinopole na území ukrajinské pravoslavné církve moskevského patriarchátu, bude ruská církev nucena zcela zpřetrhat styky s Konstantinopolí, na kterou také padne „veškerá odpovědnost za tragické důsledky rozkolu“.

Na Ukrajině působí pravoslavná církev kyjevského patriarchátu, která se po rozpadu Sovětského svazu počátkem 90. let oddělila od ukrajinské církve moskevského patriarchátu. Ukrajinská větev ve snaze o úplné osamostatnění vytrvale usilovala o autonomii, dosud ale bezvýsledně. Právo udělovat církevní autonomii, neboli autokefalii, má konstantinopolský patriarcha Bartoloměj sídlící v Istanbulu. Právě on se nyní rozhodl vyjít požadavkům Kyjeva vstříc.

Pravoslavná církev moskevského patriarchátu má na Ukrajině značný vliv, o který s ní kyjevský patriarchát usilovně soupeří. Zaujímá přitom ostře kritická stanoviska vůči Moskvě. Prezident Petro Porošenko letos na jaře přirovnal autonomii pravoslavné církve kyjevského patriarchátu k členství země v Severoatlantické alianci a Evropské unii. Obvinil Kreml, že používá církev jako nástroj svého vlivu na Ukrajině.

Konstantinopolský patriarcha není absolutní hlavou pravoslavných církví, které jsou v jednotlivých zemích nebo oblastech samostatné (autokefální) a v hierarchii nemá postavení srovnatelné s římskokatolickým papežem. Udělování církevní autonomie nicméně v pravomoci má. Ruská církev má v pravoslavném světě mimořádný vliv, protože v Rusku se k pravoslaví hlásí největší počet věřících.

www.christnet.eu

Právo: Při večeři Duka lobboval u Babiše proti sňatkům gayů

Ve středu 12. září večer se v pražském Arcibiskupském paláci sešli premiér a předseda hnutí ANO Andrej Babiš a kardinál Dominik Duka. Podle informací deníku Právo pražský arcibiskup u premiéra lobboval, aby nepodporoval sňatky gayů a leseb a podpořil naopak tradiční rodinu. O tématu zdanění církevních restitucí se prý nehovořilo.

O tom, že se Babiš s Dukou setkali při společné večeři, promluvil premiér během čtvrtečních interpelací ve Sněmovně. Právu řekl, že ho na večeři pozval Duka, ale o tom, že měli mluvit o manželství homosexuálů, nechtěl hovořit.

„Řešili jsme hlavně rodinu a jak motivovat naše občany, aby měli průměrně alespoň 2,1 dítěte,“ řekl Babiš.

„Bavili jsme se o společnosti, o situaci ve světě, o tom, proč je naše společnost rozdělená, proč nevítězí dobro. Má nějaké myšlenky, jak motivovat lidi, aby měli víc dětí. Svoje návrhy mi dal, budu se tím zabývat. Oba chceme, aby rodiny měly děti,“ popsal premiér večeři s Dukou.

Arcibiskupství podle deníku nechtělo večeři komentovat.

www.christnet.eu

Díky 1918 – 2018

„Národní román“ a hořknoucí čeština“

Článek z 15. čísla ET mi připomenul jednu bolest současné, především hovorové češtiny. S lítostí pozoruji mizení významově přesných slov, která jsou často, a zbytečně nahrazována anglicismy, nebývale přibývá i vulgarismů. Naproti tomu některá slova lze zaslechnout jen zřídka, a zdá se, že jim hrozí úplné vymizení. A jsou to slova vzácná, která hladí, a měli bychom je proto častěji užívat. Z těch nejvzácnějších je nápadný úbytek frekvence slova vděčnost.

Ve všech sdělovacích prostředcích velmi často slyšíme nebo čteme, že jsme jen „rádi za…,“ i když bychom alespoň měli být rádi něčemu, či radovat se z něčeho. Obávám se, že časem bude tento vazební nešvar tolerován i odborníky nesoucími odpovědnost za spisovnou češtinu. Jazyk se časem vyvíjí a mění a nelze tomu zabránit. V daném případě je závažnější významový posun. Mít radost z něčeho, radovat se, je pěkné. Pokud jsme za něco vděčni, uvědomujeme si a tím i připouštíme, že okolnosti či událost nám byla někým, či něčím darována, pro křesťany především Bohem.

Vděčnosti se často učíme, až když nám nějaká bolestná zkušenost, ztráta nebo něco jiného připomene, za co jsme nebyli, a měli být vděčni.

Zaznamenala jsem s lítostí tento úbytek i v pořadech s náboženskou tematikou v Českém rozhlasu i České televizi, sice řídčeji i v televizi NOE. Věřím a doufám, že ve společenství církve vděčnost - toto vzácné slovo - najde živnou půdu, na níž se nejen udrží, ale i rozmnoží a přinese hojnou úrodu. Je zapotřebí připomínat, že je nevyčíslitelně mnoho toho, za co můžeme a měli bychom denně být vděčni. Dobře to rozpoznal i apoštol Pavel, když ve svém dopisu připomíná (Ko 3,15) „A buďte vděčni.“

Eva Žárská

Zorný úhel

Dokončení ze str. 1

Nikdo jistě nepochybuje o existenci nejvyšší hory v Krkonoších, i když se pohled na ni neotevírá odevšud. A tento pohled není pochopitelně ani stejný. A obdobně je tomu i s Bohem. Otevírá se, dává se nám poznat – ale také nestejně, a ještě jen částečně. Podle toho, odkud k němu hledíme, odkud se k němu blížíme, odkud přicházíme. Podle toho, jaká je v dané chvíli naše osobní situace. Podle toho, čím zrovna žijeme, s čím se vyrovnáváme, a možná i všelijak nesnadno zápolíme.

A pojďme v těchto načrtnutých úvahách ještě o kousek dále. Zamýšleli jsme se někdy třeba nad tím, co prožíváme při večeři Páně? Mohou snad být naše pocity a vnitřní ponory stejné? Nebylo by to ale potom značně podezřelé?

Někdo třeba nechce nic jiného, než v tichosti poděkovat za dary, které obdržel v posledních dnech a týdnech. Jiný si u stolu Páně ve vděčnosti uvědomí, kolikrát ho Bůh už skrytě, neviditelně v životě vedl a provázel. Někomu jinému se zase otevře potřeba určité zřetelné vyznavačskosti. Uvědomí si, že má dosvědčovat svou křesťanskou jinakost v docela všedním dni, že má i v šedivosti a tíži dní vystoupit z řady – asi tak, jako to dělá pravidelně v kostele. Další zase vidí jenom své prázdné ruce, svou naprostou odkázanost na obdarování shůry. A opět jiný jde poděkovat za div a zázrak smíření s bratrem či sestrou ze sboru, nebo s někým z pokrevní rodiny.

A není tomu podobně i s našimi kostelními písněmi? Jak to, že věroučně i básnicky střízlivý a nepatetický obsah i výraz vhání někomu vyloženě slzy do očí? Není to snad dáno tím, že si právě při zpěvu leckdo živě a plasticky vybaví určitou situaci ve svém životě, k níž se váže vzpomínka na tu kterou píseň? Při radostných vánočních písních můžeme nejednou vidět slzy v očích přítomných. Všimli jsme si této skutečnosti?

Před padesáti lety jsem pracoval v Praze jako stavební dělník v zednické partě. Její „šéf“ byl úžasně manuálně zručný, a nadto byl i jakýsi lidový „mudrc“. Patrně ještě prošel náboženskou výchovou, ale k církvi se nehlásil. Jednou při svačinové přestávce pronesl své moudro. „Špatnost současné společnosti je způsobena tím, že se lidé přestali bát Boha“. Patrně to myslel doslovně. V podstatě však pověděl cosi závažného.

Pokud nežiji své dny ve vědomí, že mne Někdo vidí, že ví o mých vztazích a jednání, budu si dělat, co se mi zlíbí. Naši evangeličtí otcové a dědové ještě přijímali, že je radno žít „sub specie seternitatis“, pod zorným úhlem věčnosti. To se v současnosti už nenosí. Není to škoda? Nevypadaly by mezilidské vztahy docela jinak, kdyby si aspoň někteří lidé uvědomili, že budou skládat počty ze svých činů, i z celkového přístupu k životu?

Jaroslav Nečas

Před devadesáti devíti lety

St. Čapek: Důvěra

Převrat uskutečněný v našem národním životě postavil nás do zcela nových okolností. Oligarchie nahrazena demokracií. Za oligarchie oddávali jsme se jen tupé resignaci. I když jsme nesouhlasili, mlčeli jsme a trpěli. To nyní přestalo. Svoboda přinesla sebou právo kritiky. I snad neposlušného vzdoru. A je dobře, že kritisujeme. Každá reformace i revoluce počínala kritikou. I v té záplavě kritik novinářských i řečnických lze viděti červánky nové doby, tvorby nových poměrů.

Ale i kritisování má své hranice a zásady. Nesmí býti účelem samo sobě. Nesmí se zvrhnouti v hnidopišství, které se pase na špatnostech světa. Nesmí to býti hrabání v bahnu společnosti lidské. Je známo, že tvor, který prodlévá ustavičně ve tmě, ztrácí smysl pro světlo, po případě oslepne. To by se mohlo státi i jednostranným kritikům. Zdá se, že na příklad řemeslní kritikové hudby na konec ani vznešenost hudby nepociťují a neprožívají.

To by mělo sloužit jako výstraha pro naši sebezáchovu. Neprodlévejme příliš dlouho v stínu, abychom dovedli snésti paprsků slunce! Nezabývejme se jen špatnostmi lidskými, abychom neztratili důvěru v člověka a konečně důvěru v sebe. Jistá dávka pessimismu snad neškodí v životě. Ona uchrání nás před illusemi a utopiemi. Než základní rys naší povahy musí býti i důvěra v člověka, protože je stvořen k obrazu božímu. Ztratit tuto důvěru, upadnout v krajní pessimismus, to by znamenalo podlomit v sobě všecku životní energii, chuť k práci a jakémukoli podnikání. Když kritisujeme jednotlivé lidi, třídy, společnost, národ – varujme se extrémů. Nečiňme z člověka hned satana! Není to křesťanské, není to lidské. Důvěřujme člověku, společnosti, národu. A jestliže ty různé výstřelky podlamují naši důvěru, věřme aspoň v zdravý instinkt lidu, v božskou jiskru, která v každém srdci se skrývá. Zoufati nad národem – i kdyby tu bylo sebe více důvodů k přísné kritice - znamenalo by: buď se vyloučiti z toho národa, nebo vyřknouti i nad sebou rozsudek smrti.

Proto vyjděme občas na světlo! Hleďme i na lepší lidi z přítomné doby, nežli jsou všelijací Netušilové, Ortové a pod. Občerstveme se na svěžím vzduchu několika jednotlivců, o nichž s bezpečností víme, že to myslí s národem dobře, že pracují neúnavně na jeho mravní obrodě. Pak načerpáme opět důvěru v člověka, důvěru v národ.

Tak máme regulovati svou kritiku. Nejen však v zájmu vlastním, abychom neupadli do stařeckého marasmu, nýbrž i v zájmu společnosti. Špatný by to byl lékař, jenž by stále strašil: Nemoc je nebezpečná, zlá, smrtelníci! Musíme posuzovati národ jako lékař nemocného: Je to velmi zlé, ale doufejme, že se s pomocí Boží uzdraví!

Známe ještě ze zkušenosti, jaký význam má pro nemocného autosuggesce. Strach zhoršuje stav nemoci, naděje už sama uzdravuje. Dnes zaznívají ze všech stran přísné posudky. Proletariát odsuzuje buržoasii, buržoasie proletariát. Politické strany vězí si ve vlasech, jeden na druhém nenechá ani místečka zdravého. Jaký div, že potom lid, jádro národa, upadne do zoufalého stavu suggesce o nemoci nevyléčitelné, poměrech nenapravitelných zlořádech neodstranitelných. Od svršku hlavy až do spodku nohy - není na národu nic zdravého a čistého, řekne jeden. Národ náš je odsouzen k zahynutí následkem degenerace mravní a stařeckého marasmu, dodá druhý. Bylo by to nejvýš osudné, kdyby tato nálada celková měla se zahnízdit v našem lidu. Beznaděj byla by pečetí smrti.

Nekritisujme tak, abychom národ a lid ukritisovali k smrti, abychom utloukli v něm všecku sebedůvěru. To bychom napodobili metodu farizeů, kteří svým soudem uštvali třídu samaritánů, publikánů a hříšníků tak, že byla ze vší spolupráce ve společnosti vyloučena. Kristus počínal si jinak. Jako moudrý pedagog přicházel k samaritánům a hříšníkům s láskou, hleděl v nich vzbuditi mravní sebedůvěru, aby se vzchopili k činu znovuzrození. Jen vůči fariseům byl v kritice přísný a bezohledný. Chceme-li už někoho kritisovati, kritisujme přísně vůdce a učitele, nejpřísněji kritiky samotné. Na druhé straně důvěřujme v zdravé jádro lidu a hleďme v tomto lidu samotném, který je kořenem národa, vzbudit silnou sebedůvěru a zdravou chuť k životu.

Kostnické jiskry č. 51-52/1919

Pozn. red.: Byl ponechán původní pravopis

Opravdová láska k národu je věc velmi krásná; u slušného a čestného člověka se rozumí sama sebou; proto se o ní mnoho nemluví, tak jako slušný muž nevytrubuje do světa svou lásku k ženě a rodině.

* * *

Nepotřebujeme mravnosti a náboženství abstraktně, v soustavách a v knihách, ale v životě, v hospodaření a v politice. Etika není pro psací stůl, náboženství není pro kostel.

* * *

Zbožnost korunuje a posvěcuje lásku. Náboženství bez lidskosti nemůže být správné; lidskost bez zbožnosti nemůže být úplná.

* * *

Špatné překonávat dobrým – to není tak těžké, ale těžko je překonávat dobré lepším.

Tomáš Garrigue Masaryk

Památce statečných duchovních Jaromíra Klimeckého a Ladislava Krále 3

Pokračování z minulého čísla

Ovládal řadu orientálních jazyků a po studiu bohosloví se věnoval studiu filosofie se zřetelem k chetitštině, arabštině, staroegyptštině, hebrejštině atd. K filosofickému doktorátu si připravoval práci ze staroegyptštiny. Rozluštil a vyložil neznámý hieroglyfický nápis na pyramidě Cheopsově. Práci duchovenské věnoval jen zlomek svého času, jsa plně zaneprázdněn studiem. Jako vikář v Praze I. u Salvátora byl pověřen organizováním sborové práce v Berouně a v jeho kazatelských stanicích v Karlštejně a v Příbrami. Náboženství sám nevyučoval. Vyučováním byla pověřena sestra Anna Vašková, pocházející ze sboru z Nového Města na Moravě. Sestra Vašková neměla potřebného předběžného vzdělání, mělať jen dvě třídy měšťanské školy; pro tento nedostatek přicházela do konfliktu s nadřízenými školskými úřady. Jako učitelka náboženství se však velmi osvědčila. Byla velmi pilná a svědomitá a ani v největší nepohodě nevynechávala hodiny. Učila v těchto místech: v Berouně, v Počaplech, na Svaté, v Lochovicích, v Litni, Karlštejně, na Mořině, v Hostomicích.

Bratr Škeřík uprostřed příprav ke zkouškám v lednu roku 1934 onemocněl chřipkou a anginou, ke kterýmžto dvěma nemocem se přidružil zánět pohrudnice a exudát na pohrudnici. Pro bratra Škeříka nastaly strastné dny. Nemoc se zhoršovala. Byl převezen do nemocnice Milosrdných bratří v Praze, ale přes obětavou péči nepodařilo se lékařům hnisavý zánět zastaviti. V nemoci byl navštěvován některými členy berounského sboru a osobními přáteli. Velmi nepříznivě působily návštěvy rozvedené paní Jos. Pánkové z Litně, které si posléze nemocný bratr zakázal.

(Připomenouti sluší, že Josefina Pánková, velmi nehezká až odpuzující žena, nebyla docela normální.)

Z přátel byl bratr Škeřík navštěvován především br. Mirko Mikoláškem a mnou. Byli jsme oba bohoslovci v posledním semestru a střídali jsme se v zastupování bratra Škeříka v Berouně."

První dojmy v Berouně

„Do Berouna jsem přijel poprvé v únoru 1934. První dojmy zde byly nepříznivé. Beroun je město v průmyslovém kraji, velmi neupravené. Bylo v tom roce sychravé předjaří. Na náměstí jsem viděl budovu poměrně malou, s velmi úzkou frontou do náměstí mající vedle sebe honosné domy měšťanské. Sborový dům byl velmi sešlý.

Přímo zaražen jsem však byl sešlostí budovy uvnitř. Nejen omítka dlouhé chodby v přízemí, ale i stěny modlitebny v 1. poschodí byly otlučeny. Zdivo bylo natřeno tmavou zelenou barvou a převoskováno. Celek působil velmi ponuře. V prvním poschodí nalevo od vchodu byly dveře do širší chodby, kterou se procházelo k záchodům; tyto protože nebyly splachovací a dostatečně oddělené, zamořovaly celý prostor nepříjemným zápachem. Před bohoslužbami bylo nutno v této chodbě prodlévat, protože modlitebna byla propůjčována Církvi československé k bohoslužbám.

Účast na bohoslužbách Církve československé bývala značná - 100 - 150 lidí. Našich lidí chodívalo 15 - 20. Bohoslužby jsme mívali jednou za 14 dní. Při zpáteční cestě jsem se na počátku měsíce zastavoval v Karlštejně a na konci měsíce v Příbrami. Karlštejnskou stanici vedl věrný a skromný bratr Ant. Procházka, železničář. Často ráno pro službu se nemohl bohoslužeb zúčastnit a ve vedení stanice jej zastoupila jeho žena. Byli to bezdětní manželé, kteří obývali menší domek se zahrádkou, velkou láskou bratra Procházky, uprostřed Budňan. Bývalo zvykem pro všechny kazatele, jichž se za léta mnoho zde vystřídalo, že přicházeli k Procházkovům na kávu a kus dobré buchty, což zvláště nám mladým bohoslovcům přicházelo velmi vhod.

Začátkem léta roku 1934 bratr Škeřík dotrpěl. Pohřeb jeho se konal za veliké účasti známých z chrámu salvátorského v Praze.

Brzy po pohřbu jsem jel domů, abych se připravoval k posledním zkouškám bohosloveckým. Asi uprostřed června jsem pak dostal dopis od faráře Čapka, že bych se mohl stát vikářem salvátorským, abych 1. srpna nastoupil do kanceláře. Mým úkolem že bude práce mezi mládeží a ve filiálním sboru v Berouně. Nabídku jsem přijal. Přijel jsem do Prahy, připravoval se ke zkoušce a v dopoledních hodinách jsem úřadoval u Salvátora. Přišel jsem naráz ke vší práci. Farář Čapek měl dovolenou, nechal mne v kanceláři a odjel.

Ve dnech 8.-11. října jsem pak konal zkoušky. Dříve však, než jsem měl po nich, konala se volba vikáře v Berouně. Dálo se tak 7. října za pohnutých okolností. Členové filiálního sboru nebyli spokojeni se salvátorským vedením a funkcionáři staršovstva rezignovali. Napřed rezignoval br. Rochelt, pokladník, a pak br. řed. Kubíček, kurátor. Zvolen je novým pokladníkem br. Jaroslav Bobek, nájemce velkostatku v Bubovicích, a kurátorem br. Václav Rous, vrchní oficiál státních drah v Berouně. Pak je přikročeno k volbě vikáře. Volby se zúčastnilo 9 členů, kteří své lístky odevzdali na jméno Jaromír Klimecký.

Pokračování příště

Spolehlivost bližního

Nevím jak vy, ale když jsem byl malý, pamatuji se, že byla taková doba, kdy přihláška měla jistou vážnost. Respektive jako dítě mě ani nenapadlo, že jde nechodit na kroužek či do sportovního oddílu, kam jsem se zapsal. Vnímal jsem, že se to tak asi má, že je to správně.

Zato dnes je myslím moderní nikam se nepřihlašovat, nebýt nikde členem, nemít závazky. Ovšem tuším, že i po přihlášení se na nějakou třeba zájmovou, kulturní, osvětovou či jinou aktivitu to někdy nebývá moc slavné.

Organizuji několik desítek setkání ročně. Jsou to zejména školení, výlety, táboráky, slavnostní bohoslužby, apod. Zaplať Pán Bůh za ně. Díky Hospodinu se většinu z nich snad i zázrakem podaří realizovat. Respektive je o ně zájem alespoň takový, že se mohou konat, byť někdy s větším a jindy spíše menším úspěchem.

Čeho si však nejvíce vážím na těch všech akcích? Odpovím jednoduše: „Spolehlivosti bližních". Řekl bych, že je velmi posilující vědomí, že o někom předpokládám, že určitě přijde. Vždycky si vzpomenu na ono biblické: „Kdekoli se shromáždí 2 nebo 3...". Dodávám, tak to už je základ na kterém lze stavět. Aneb, mnohé velmi navštěvované společenské události začínají tím, že na nich začne pracovat doslova hrstka lidí. Jinými slovy 2-3 aktivní křesťané na jednom místě? Hurá, tak to je dobrý začátek.

Na druhou stranu velmi trpím zástupy jakoby přátel slibujících, že přijdou, ale už jim to léta nevychází. Tu bylo vedro, jindy zas zima, museli vařit, prát prádlo, uklízet, dělat na zahradě, onehdá měli návštěvu, zapomněli či neměli čas. Důvody bývají různé a ruku na srdce. Chcemeli si přátele uchovat, lépe se raději nedotazovat.

Troufám si tvrdit, že v nespolehlivosti některých bližních doslova vévodí akce církevní. A podotýkám, že nejde jen o bohoslužby. V kostelích se obvykle pořádají kromě jiného také koncerty, besedy, výstavy. Řeknu to úplně upřímně. Zdá se mi, že někomu jako by sám satan bránil vstoupit na svatou půdu, kde se schází věřící se samotným Bohem. Jinak si nedovedu vysvětlit ten jakoby zájem, který ovšem nekoresponduje s realitou. Vždyť by takoví lidé mohli s klidem říci: „My jsme nevěřící a o církev se nezajímáme." Ptám se, proč to neřeknou rovnou?

Někdy mám také pocit, že dnešní svět dává tolik možností, že ani mnozí nemají šanci se někde sdružovat. Cestujeme, pracujeme, podnikáme, sledujeme TV. Snad někomu křivdím neprávem. Vždyť mnozí třeba chtějí, ale opravdu nemohou. Doba je možná moc rychlá a náročná.

Také mě často někam zvou a ani kdybych se rozkrájel, nestihnu všechno. Je toho moc. Někdy mám skutečně něco jiného, jindy chci být raději s rodinou, je to daleko, v nevhodný čas, apod.

Nicméně se domnívám, že prioritu vyžaduje sám náš Pán a Spasitel Kristus, které všechny zve ke slyšení svého Slova na bohoslužby. Jen si představte, jak by to bylo skvělé. Promiňte, v neděli se nám to nehodí, máme kostel. Může se na nás Pán spolehnout?

Ivo Kraus

Faltýnek: Ceny pozemků u restitucí církví jsou nadhodnocené

Cena za zemědělské a lesní pozemky, za které při restitucích dostávají církve kompenzace, byla podle předsedy poslanců ANO Jaroslava Faltýnka několikanásobně nadhodnocená. Uvedl to v neděli 16. září v diskusním pořadu České televize Otázky Václava Moravce. Tuto argumentaci již před několika lety použil i současný premiér Andrej Babiš (ANO), podle nějž jsou restituce "předražené" zhruba o 54 miliard korun. V současnosti se v Poslanecké sněmovně debatuje o zdanění restitucí.

Faltýnek řekl, že kompenzace za zemědělskou půdu, která podle něj reálně stála zhruba 11 korun, byly ohodnoceny na 44,6 koruny za metr čtverečný, u lesních pozemků pak na necelých 28 korun, ačkoli ve skutečnosti stály korun 16. "My jako hnutí ANO jednoznačně říkáme, že to, co bylo ukradeno, musí být vráceno. A to se stalo, akorát ty ceny byly jiné než ty reálné," prohlásil Faltýnek. Dodal, že by byl pro schválení zdanění hned, nemuselo by se tak čekat rok, než se k problematice vyjádří Ústavní soud, jak navrhuje poslanec Marek Benda (ODS).

Ministerstvo kultury v minulosti argumentovalo tím, že k vyšší průměrné ceně zemědělské půdy se dospělo proto, že od roku 1948 se část církevních polí přeměnila na stavební parcely, které mají podstatně vyšší cenu.

S návrhem na zdanění restitucí v diskusi v ČT nesouhlasil předseda lidoveckých poslanců Jan Bartošek, který připomněl, že šlo o narovnání stavu mezi státem a církvemi a že součástí smlouvy bylo i to, že stát po skončení restitucí nebude platit provoz církví. Podle něj je návrh na zdanění útokem i na židovskou obec, nejenom na katolickou církev.

Piráti v tomto týdnu vyzvali vládu, aby předložila analýzu týkající se vyplácení finančních náhrad za restituce církevního majetku. Do předložení analýzy by Sněmovna měla zastavit projednávání návrhu zákona, který by tyto finanční náhrady zdanil, uvedl předseda pirátského poslaneckého klubu Jakub Michálek. Druhé čtení návrhu zákona je na programu zářijové schůze Sněmovny, zdanění náhrad podporují vládní ANO a ČSSD, stejně jako opoziční KSČM a SPD. Proti jsou ODS, KDU-ČSL, TOP 09 a STAN.

Analýza by měla podle Pirátů vycházet z aktuálních údajů Českého statistického úřadu a měla by transparentně doložit vyčíslení paušální finanční náhrady.

Ministryně financí Alena Schillerová (za ANO) již dříve řekla, že vypracování analýzy možné je, termín, kdy by ji mohla vláda dodat, ale neuvedla. Ministryně také podpořila zdanění náhrad, které jsou podle ní přemrštěné. Zdanění by podle ní mohlo být účinné od počátku příštího roku, pokud zákon včas schválí Parlament.

Předseda poslaneckého klubu TOP 09 Miroslav Kalousek návrh na zdanění náhrad označil za nepřijatelnou hanebnost. Pokud by ve Sněmovně vznikl podnět k Ústavnímu soudu kvůli zákonu, TOP 09 by se k němu připojila. Zákon o majetkovém vyrovnání mezi státem a církvemi byl schválen v předminulém volebním období za vlády Petra Nečase (ODS). Počítá s tím, že církve dostanou od státu nemovitý majetek v hodnotě zhruba 75 miliard korun. Za nemovitosti, které se podle zákona nevydávaly, mají církve během 30 let získat 59 miliard, navyšovaných o inflaci. Náhrady jsou vypláceny podle tohoto zákona od roku 2013.

Kardinál Dominik Duka považuje návrh na zdanění náhrad za skandální. Církve by se podle nejvyššího představitele katolické církve v zemi bránily soudně.

www.christnet.eu

Já jsem ta Pravá a Živá Cesta

I takto lze podle teologa a kazatele Johna Fieldsenda přeložit velmi známý a nádherný verš Jan 14,6, kde většina překladů Bible zaznamenává Ježíšova slova takto: "Já jsem ta Cesta, Pravda i Život". Překlad v nadpisu je pro něj mnohem dynamičtější, více hebrejský a lépe odpovídá zážitkům těch prvních věřících, kterým se někdy říkalo stoupenci "té Cesty", jak čteme Sk 9,1,2:

Saul nepřestával vyhrožovat učedníkům Páně a chtěl je vyhladit. Šel proto k veleknězi vyžádal si od něho doporučující listy pro synagógy v Damašku, aby tam mohl vyhledávat muže a ženy, kteří se hlásí k té Cestě (k tomu směru), jiný překlad: aby mohl vyhledat přívržence té Cesty a přivést je v poutech do Jeruzaléma. Nebo Sk 22,3-4: V Gamalielově škole jsem byl přesně vyučen zákonu našich otců. Byl jsem právě tak plný horlivosti pro Boha, jako jste dnes vy všichni a víru v Ježíše Krista - tu Cestu jsem pronásledoval až na smrt.

I my dnes jsme stoupenci "té Cesty", nebo se hlásíme "k té Cestě". Apoštol Pavel píše Filemonovi Fm 4-6, jak si na této cestě máme počínat, jak jednat.

Děkuji svému Bohu a stále na tebe pamatuji ve svých modlitbách, když slyším o tvé víře v Pána Ježíše a o tvé lásce ke všem bratřím. Prosím za tebe, aby se tvá účast na společné víře projevila tím, že rozpoznáš (var.: aby dobrodiní vycházející z tvé víry ukázalo lidem), co dobrého máme v Kristu.

Nedávno jsem četl výsledek rozsáhlého průzkumu o vztahu lidí k duchovním věcem a k překvapení proti předchozímu průzkumu počet hledajících tu správnou životní cestu o hodně vzrostl. Žel většina těchto lidí tuto cestu hledá jinde, než je naše křesťanská cesta slovy Ježíšovými – Já jsem ta Pravá a Živá Cesta. Málokdo z nich si však uvědomuje, že zásluhou této Cesty je evropská civilizace taková, jaká je, se všemi svobodami a lidskými právy.

Je zřetelné že misijní pole je tak velmi rozsáhlé, je hodně hledajících. Kéž bychom byli více známi jako stoupenci "té Cesty", aby naše okolí vědělo o víře v Pána Ježíše, abychom rozpoznávali, co dobrého máme v Kristu a aby i dobrodiní vycházející z naší víry ukázalo lidem směr a pomáhalo nalézt "onu Cestu", po které mnozí touží. Cestu, která je Pravá (i Pravdivá) a Živá, která nepatří minulosti, ale otevírá nadějnou cestu přítomnosti i budoucnosti.

Děkujme za tuto Cestu.

Jan Trnka

Církevní přestup

Mluvčí prezidenta Jiří Ovčáček se rozhodl přestoupit z Církve československé husitské do Římskokatolické církve. V neděli 2. září přijal svátost biřmování při bohoslužbě v kostele svatého Jakuba v Hostivici. Obřad vedl administrátor farnosti a osobní tajemník arcibiskupa Dominika Duky Milan Badal. Ředitel Tiskového odboru Kanceláře prezidenta republiky a tiskový mluvčí prezidenta Miloše Zemana odmítl komentovat, proč se k tomuto kroku rozhodl: „Jde bytostně o moji osobní věc," reagoval Ovčáček pro magazín Christnet.eu. Církev československá husitská a Římskokatolická církev si navzájem uznávají platnost křtu. Pokud se někdo rozhodne vstoupit do plného společenství Římskokatolické církve (např. přestoupit z jiné církve), rozhodnutí o přijetí náleží příslušnému diecéznímu biskupovi. Biskup může pověřit kněze, aby vykonal obřad přijetí do plného společenství katolické církve, případně udělil svátost biřmování, pokud dotyčný dosud nebyl biřmován.

dle christnet.eu

Medailon ke 150. výročí narození kazatele Antonína Chrásky

3. 10. 1868 Horní Radechová — 15. 3. 1953 Nové Město n. Metují

Kontext a doba

Antonín (ve Slovinsku Anton) Chráska se narodil ve Východních Čechách v podhůří Orlických hor. Východní Čechy byly jedna z oblastí, kde po Tolerančním patentu vzniklo postupně několik evangelických sborů — převážně Evangelické církve reformované h.v. V 60. letech 19. století nastalo další uvolnění náboženské situace v zemi a lidé mohli svobodněji řešit otázky své víry. Jistý mladý muž, Jan Balcar, dostal od svého příbuzného Písmo a jeho četba ho zavedla do sboru reformované církve. Později se se skupinou dalších připojili ke Svobodné církvi. V roce 1868 vznikla Svobodná evangelická církev česká s kazatelem Janem Balcarem, o několik let později měla své centrum v nově postavené modlitebně v Bystrém v Orlických horách. Svobodná evangelická církev česká se nakonec připojila ke Svobodné církvi reformované, přejmenované na Jednotu českobratrskou, která se dnes jmenuje Církev bratrská.

Vzhledem k jubilantovi je dobré připomenout, že onu Bibli dal prvnímu kazateli Janu Balcarovi jeho strýc Jan Chráska, dědeček Antonína Chrásky. V nově založeném bysterském sboru byl Antonín Chráska zapsán do matriky jako první dítě. Této církvi, i když pod různými jmény, sloužil věrně až do svého odchodu na věčnost v 85 letech.

Příprava ke službě

Antonín Chráska se narodil v Horní Radechové v rodině chudého tkalce. Měl dvě mladší sestry. Po nějaké době se rodina přestěhovala na Rzy, asi 5 km od Bystrého, kde byl sbor Svobodné církve. Rodina tak bezprostředně prožívala zápasy tohoto sboru. Po základní škole se od 13 let věnoval tkalcovství jako jeho otec, později dělal krátce příručího v obchodě. Touha po dalším vzdělání ho vedla ke studiu jazyků a k četbě nemnoha dostupných křesťanských knih. Podle vzpomínek pamětníků to bývalo se svíčkou při tkalcování a po večerech. Ještě mu nebylo 20 let, když se stal vedoucím nedělní besídky ve sboru v Bystrém, a kdy mu v časopise Betanie vyšel první překlad z angličtiny. Vedoucí sboru brzo rozpoznali jeho obdarování a vyzvali ho k přípravě na službu kazatele. V prosinci 1891 nastoupil do biblického ústavu v Neukirchenu v Porýní. Po necelých 4 letech v Neukirchenu se na další 2 roky přesunul do Skotska. Obě tato místa měla trvalý dopad na život a službu mladého kazatele. V průmyslovém Porýní se setkal s řadou Slovinců, kteří tam přišli za prací, a začal se učit slovinsky. Ve Skotsku zase získal řadu přátel, kteří ho později částečně finančně podporovali.

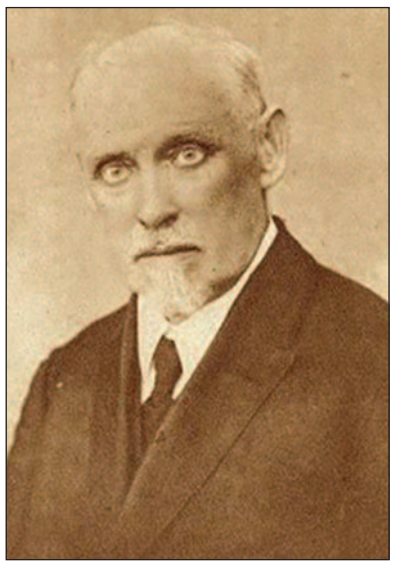

Kazatelská činnost

Po návratu ze studií byl poslán do rakouského Grazu (Štýrský Hradec), odkud zajížděl do Mariboru a Lublaně, neboť láska k slovinskému lidu v něm plála od prvního setkání v již zmíněném Neukirchenu. V roce 1897 se oženil s Pavlínou Hamerskou ze Rzu a měli spolu 11 dětí — 6 dcer a 5 synů. V roce 1899 byl povolán zpět a nastoupil jako kazatel a správce sboru Svobodné církve reformované:

- V Českých Budějovicích, kde byl v roce 1900 ordinován. V listopadu 1904 s celou rodinou — tehdy 5 dětí — odešel opět pracovat mezi Slovince. Odešel s velkou vírou v Boží pomoc, přímo nebyl vyslán žádnou misijní organizací, takže s tak početnou rodinou to bylo mnohdy velice obtížné. Zůstal tam až do podzimu 1922. Působil převážně v Lublani a nejbližším okolí. Po návratu do nově vzniklého Československa nastoupil do sboru v Letovicích (1922-1931).
- V Kyjově (1931-1936), v Bratislavě (1936-1938) a svoje působení zakončil v České Skalici.

Během 2. světové války pomáhal České biblické práci v Kutné Hoře s přípravou tisku některých studijních materiálů. Pracoval i na revizi svého překladu slovinské Bible.

Slovinsko a překlad Bible

Práce Antonína Chrásky ve Slovinsku byla mnohostranná. Slovinsky uměl výborně, a tak vedle kázání a misijního působení mezi lidmi se pustil také do překládání Bible, psaní různých textů a vydávání časopisu „Blagovestnik". Ten vydával od r. 1905 jako dvouměsíčník, kde mimo biblických výkladů a dalších textů uváděl také písně pro shromáždění — ty v roce 1907 shrnul do samostatného zpěvníku. Za finanční podpory Skotské biblické společnosti již v roce 1908 vyšel jeho překlad Nového zákona a v roce 1914 pak celá Bible. Mimo to napsal řadu menších publikací, výkladů biblických knih, znovu vydal předmluvu k vydání slovinské Bible ze 16. století a další. Jeho Slovinský překlad Bible vyšel od r. 1914 v několika vydáních, naposledy v roce 2017 péčí Slovinské biblické společnosti s revidovaným pravopisem. Dodnes nese název „Chráskova Biblija".

Podle mnoha představitelů slovinských protestantských církví, přispělo působení Antonína Chrásky na počátku 20. století k duchovnímu obživení v zemi. Skromný a pracovitý kazatel se tak stal jedním z výrazných svědků Kristova evangelia nejen své doby.

Pavel Chráska a Daniel Fajfr

Pozvánka

Ekologická sekce České křesťanské akademie zve k účasti na ekumenické bohoslužbě vděčnosti za stvoření, která bude v úterý 9. října 2018 od 18 h v kostele knížete Václava Na Zderaze, Praha 2, Resslova 300/6).

Kázáním poslouží Martina Kopecká, farářka CČSH, zpěvem sbor Josef z Malostranského gymnázia.

Po bohoslužbě (cca od 19 h bude následovat beseda o křesťanských environmentálních aktivitách s předsedou České křesťanské environmentální sítě Markem Drápalem.

(JNe)

V Červeném Kostelci vznikne nové zázemí pro mobilní hospic a stacionář

Hospic Anežky České v Červeném Kostelci na Náchodsku postaví za víc než 16 milionů korun nové zázemí pro mobilní hospic a domácí hospicovou péči s paliativní ambulancí a stacionářem. Stavbu objektu, který by měl být hotový do konce roku 2019, podpoří 12 miliony korun Královéhradecký kraj. Zbytek nákladů uhradí ze svých zdrojů kostelecká oblastní charita, která je provozovatelem hospice. ČTK to sdělilo hradecké hejtmanství.

Mobilní hospic byl společně s paliativní ambulancí založen v roce 2010 a jeho jednotlivé části dosud sídlí odděleně. Služba mobilního hospice spočívá v tom, že odborný personál dochází přímo do domácností těžce nemocných a umírajících. Ročně poslouží stovce pacientů. Ambulance poskytuje paliativní péči nemocným, kteří mohou být doma a léčba bolesti je u nich možná ambulantní formou. Ročně této péče využije zhruba 250 pacientů.

Podle ředitele hospice Miroslava Wajsara by hospicová péče měla mít tři hlavní pilíře: lůžkový hospic přímé péče, mobilní hospic a ambulanci paliativní medicíny a léčby bolesti. "Průměrná délka pobytu je u nás jen mezi dvěma až třemi týdny, tedy lidé většinu času tráví doma, proto je mobilní péče a ambulance tolik potřebná," uvedl dříve Wajsar pro ČTK.

Kostelecký hospic, který nabízí 30 lůžek, vznikl v roce 1995 jako první zařízení svého druhu v zemi. Hospic ročně poslouží zhruba 400 lidem, z nichž asi 350 v zařízení zemře. Lůžka jsou využita z téměř 90 procent.

podle ČTK

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o.
Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p.
bezplatná infolinka 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o.
Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5
tel.: 251566451; 234139373; 603716570
Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

27/2018

10. října 2018 ✦ ročník 103 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde
17. října 2018

Z obsahu

* *Prorokova bilance*
* *Podíl Sokola na vzniku Československa*

Poselství k 20. neděli po sv. Trojici

"Kéž by všechen Hospodinův lid byli proroci!"
Numeri 11,29

Osvobozený lid vedený Mojžíšem si na poušti stýská a shání se po mase. Maluje si nedávno ukončený život v otroctví narůžovo, vypráví si o někdejším pestrém jídelníčku včetně ryb, které dostávali zadarmo a manou, každodenním z milosti sesílaným pokrmem z nebe, pohrdají, zajídá se jim a hnusí. Dokonce i Mojžíš si stýská. Ovšem pro změnu na lidi. Opakovaně reptající lid se mu stal břemenem k neunesení. A stěžuje si Hospodinu: *„Cožpak jsem tento lid počal já, cožpak jsem ho porodil, že mi říkáš: Nes jej v náruči, jako chůva nemluvňátko? Do země, kterou jsi Ty přísáhl dát jeho otcům? Kde vezmu maso, abych je dal všemu tomuto lidu?“* Mojžíš by raději umřel, než aby dál snášel své nespokojené soukmenovce.

A Hospodin bez okolků zasáhne – instruuje Mojžíše, aby shromáždil sedmdesát mužů z izraelských starších u stanu setkávání a podělí je částí ducha, který byl na Mojžíšovi. A oni prorokují (pak už nikdy). Dva muži tu však nejsou, jakkoliv byli na seznamu; zůstali v táboře. Ale i na nich spočinul duch a prorokují tam, kde jsou. Jmenovali se Eldad a Médad – „Bohem milovaný“(či „Boží miláček“) a „Miláček“. Jednomu přihlížejícímu mládenci se však nepozdávalo, že si jen tak v táboře daleko od posvátného prostoru začali prorokovat a nadto bez Mojžíšovy přítomnosti, a spěchal to ke stanu setkávání Mojžíšovi oznámit. Jozue, který stížnost zaslechl, začal křičet: „Mojžíši, zabraň jim v tom!“ Ale Mojžíš se ho zeptal: „Ty kvůli mně žárlíš?“ A pokračoval: „Kéž by všechen Hospodinův lid byli proroci! Kéž by jim Hospodin dal svého ducha!“

Netrpělivý a unavený farář, který si už neví rady a radši by se vším praštil, než aby se pořád piplal s lidmi, kteří si pořád na něco stěžují, pořád jsou smutní a pořád se ohlížejí, že kdysi bývalo lépe. Boží instruktáž: svolej lidi, kteří mají u druhých slovo, svolej třeba staršovstvo a diakony a komunikuj s nimi. Poděl se o mého Ducha, který je na tobě /nad tebou (o svého ducha netrpělivosti a chuti od všeho odejít se raději moc neděl), poděl se o mou vizi, o to, komu věříš. A nech i ty druhé prorokovat. Nech i je mluvit. O výdrži a o lásce, o svobodě a o tom, že můžeme žít bez faraónů, bez diktátu. Že můžeme žít vděčně s manou každodennosti a to i na poušti. Plné hrnce masa nejsou všechno. (A ani ty na dva lokty vysoké vrstvy „vymodlených“ křepelek od Hospodina ne, jak se praví dál v biblickém příběhu. Žádostivost nás nakonec vždycky přivede do hrobu.) Nech lidi mluvit o potřebě žít podle Božího nasměrování, smířeně s řádem věcí, rozumně, lidsky, ohleduplně, laskavě a s nadějí v Boží zaslíbení, s nadějí v to, že v takovém způsobu žití je budoucnost pro tisíce generací. Nemůžeš přeci zůstat sám – a nejsi sám!

A nebojte se těch, kteří hledí zachovat autoritu úřadu (faráře, církve). Nejde tu přeci o zachování pozic a štábní kultury. Nejde o to, aby se naděje vyřizovala jen, na příklad, v (našich) kostelích a v (naší) církvi a podle přesných pravidel, dle všemi uznávané liturgie. *‚Kéž by všichni z Hospodinova lidu byli proroci!‘* Kéž by všichni lidé měli něco z ducha Božího, Ducha, který probouzí a popouzí k odvaze, ke schopnosti vydržet jistou nepohodu pro udržení života ve svobodě; Ducha, který živí poctivou, zodpovědnou a milosrdnou laskavost a lásku. Kéž by o tom, co to znamená, uměli všichni mluvit doma, na pracovišti, mezi přáteli i v politice.

A někteří si jednou zaprorokovali, zahorlili, zasvědčili a už to víckrát neudělali. Není to zřejmě nic příjemného. O tom dobře věděl i ten, který nejen že doma nebyl prorokem a nejen, že ho vlastní nepřijali, ale dokonce ho… . A z toho vždycky šel a jde strach.

Jenže on se nebál, nejen že byl jako Boží miláček Boží láskou prodchnut, ale on jakožto Boží Syn Boží láskou byl, a proto Boží láskou i je - žije! V něm, Živém, je naše naděje, síla a odvaha pro cestu všemi pouštěmi. V něm a skrze něho se můžeme stávat proroky. V něm a skrze něho máme podíl na Božím Duchu.

Marek Bárta
farář ČCE Náchod-Šonov

Oslavy 100. výročí vzniku Československa zahájilo odhalení opraveného a rekonstruovaného pražského orloje

Nové věci na úzké cestě

O prvních letnicích vznikla církev. I když z 2. kapitoly Skutků apoštolských víme, že při tom byli kromě Židů i příslušníci jiných národů, proběhla tato přelomová historická událost v židovském prostředí a nově vzniklá církev navazovala na židovskou zbožnost a židovskou náboženskou praxi. Vykročení církve za hranice židovského světa je spjato především s misií apoštola Pavla, ale už v době, kdy probíhala Pavlova konverze, došlo k události, která potvrdila, že Kristovo dílo se neomezuje na Boží lid staré smlouvy. Čteme o ní v 10. kapitole Skutků, kde sympatický římský setník Kornelius zve do svého domu Petra, aby od něho slyšel evangelium. Setkání přineslo velký užitek, v závěru zmíněné kapitoly čteme: "Ještě když Petr mluvil, sestoupil Duch svatý na všechny, kteří tu řeč slyšeli. Bratří židovského původu, kteří přišli s Petrem, žasli, že i pohanům byl dán dar Ducha svatého. Vždyť je slyšeli mluvit ve vytržení mysli a velebit Boha. Tu Petr prohlásil: 'Kdo může zabránit, aby byli vodou pokřtěni ti, kteří přijali Ducha svatého jako my?' A dal pokyn, aby byli pokřtěni ve jménu Ježíše Krista."

Úžasná událost! Nicméně první reakce jeruzalémské církve byla odmítavá. Jak si mohl Petr dovolit porušit zákon a stolovat s pohany! Následoval rozhovor, po němž si i konzervativní věřící uvědomili, že se stalo něco úžasného. Prostor pro Boží působení je širší než si vůbec dokázali představit.

Často se setkáváme s lidmi, jejichž myšlení a životní usilování je blízké křesťanskému, a přesto o evangelium ani o církev nejeví zájem. Pro Kornelia nebylo v představách konzervativních jeruzalémských věřících místo. Boží náruč však pro něho byla otevřena. Není naše zabydlenost v současné církevní praxi překážkou pro hledající? Nespojujeme evangelium příliš s našimi církevními strukturami, s naším stylem života, s naším způsobem vidění světa? Nezužujeme prostor pro Boží působení? Rád si připomínám vyznání katalánsko-indického přírodovědce, filosofa a kněze Raimona Panikkara (1918-2010): "Jsem katolický kněz, hinduista a

Dokončení na str. 2

Vděčnost

Křesťanská církev si vděčně připomíná, co vše pro ni už Pán Bůh udělal. Vyvolený lid by totiž nevěděl, kam má směřovat a cílit, kdyby zapomněl, odkud přichází. A to, co platí o celku Božího lidu, platí obdobně i o každém jedinci. Nežijeme totiž jen z daného prchavého, možná i povznášejícího, okamžiku. Žijeme z milostivého Božího příklonu, který jsme ve svých životech už směli nějakým způsobem zakusit. Tato milost ovšem zasahuje i do přítomnosti. Ovlivňuje ji a spoluutváří.

Každý nový den našeho života je svědectvím o Boží trpělivosti a shovívavosti. Ano, je svědectvím o prodloužení lhůty milosti. Bůh před námi otevírá bohaté a převzácné zdroje života časného i věčného. Zde je ten pravý a zároveň i nejhlubší důvod naší radosti a vděč-

Dokončení na str. 2

Aktualita: Z oslav 100. výročí založení Českobratrské církve evangelické

Oslavy 100. výročí založení Českobratrské církve evangelické proběhly od 27. do 30. září v Pardubicích. Pestrý program byl připraven pro všechny generace. Návštěvníci se mohli zúčastnit festivalu koncertů, divadel i filmů, mohli se zapojit do diskusí na různá aktuální témata nebo se přidat ke ztišení a modlitbám. Během prodlouženého víkendu se představila i Diakonie ČCE s projekty na pomoc seniorům, handicapovaným a sociálně vyloučeným nebo s humanitární a rozvojovou pomocí. Své prezentace se dočkaly i prestižní evangelické školy. Hlavním bodem programu byla společná bohoslužba pod širým nebem, kterou vedl synodní senior Daniel Ženatý a kterou doprovodil Komorní orchestr Konzervatoře Evangelické akademie v Olomouci.

(hb)

Z církví doma i ve světě

Nový apoštolský nuncius pro Českou republiku

Protože letos při dovršení 75 let skončil na pozici nuncia Giuseppe Leanza, který v Česku působil od roku 2011, papež František jmenoval 21. září pro Českou republiku apoštolského nuncia nového. Je jím sedmašedesátiletý rodák z amerického Brooklynu Mons. Charles Daniel Balvo. V diplomatických službách Svatého stolce je arcibiskup Balvo už od roku 1987. Působil mj. v Ghaně, Ekvádoru, Chile, Jordánsku či Litvě. V roce 2005 byl jmenován apoštolským nunciem na Novém Zélandu a apoštolským delegátem Oceánie. Od roku 2013 byl apoštolským nunciem v Súdánu.

V devadesátých letech působil Mons. Balvo i v České republice, kde zastával úřad rady Apoštolské nunciatury a naučil se také základům češtiny. Dnes má mj. pomoci při výběru nového pražského arcibiskupa.

(red)

V Praze se uskuteční veřejné setkání na podporu čínských křesťanů žádajících o azyl

V neděli 14. října se v horní části Václavského náměstí uskuteční setkání na podporu čínských křesťanů, kteří v České republice již druhým rokem žádají o azyl z důvodu svého pronásledování. Akce kterou pořádá Ekumenická rada církví (ERC) a Česká biskupská konference (ČBK) začne od 17 h.

Během setkání promluví Daniel Fajfr, emeritní předseda ERC a Rady Církve bratrské a pražský pomocný biskup Václav Malý. Součástí akce bude společná modlitba a čtení z Písma. Vyjádřit podporu těmto věřícím bude také možné zapálením svíčky.

Organizátoři akce upozorňují, že není jednoduché rozlišovat, kdo naši pomoc opravdu potřebuje. Zároveň „ale víme o tom, že tito lidé jsou pro svoji víru pronásledováni a ohroženi na životě," píše se v textu pozvánky.

Na podporu žádostí čínských křesťanů o azyl v České republice vznikl také informační portál www.azylprocinskekrestany.cz, kde jsou postupně zveřejňovány osudy jednotlivých žadatelů o azyl.

podle www.christnet.eu

Římskokatolická církev na Slovensku suspendovala dva kněze, kteří kritizovali povinný celibát

Římskokatolická církev na Slovensku suspendovala dva kněze, kteří ve své knize zpochybnili povinný celibát pro duchovní. Suspendace znamená, že dotyčná osoba nadále zůstává knězem, ale nemůže veřejně vykonávat kněžskou službu, tedy například sloužit mše a vysluhovat svátosti.

Kněz Michal Lajcha a kaplan Peter Lucian Baláž napsali knihu Tragédie celibátu – Mrtvá manželka, ve které nazvali celibát „hnisající ranou" církve. Banskobystrický biskup Marián Chovanec pak nejprve suspendoval Lajchu, což úřad biskupa zdůvodnil tím, že kněz nedovoleným způsobem opustil pracovní místo ve farnosti Kľak a věřícím nesloužil mše.

Televize Joj uvedla, že biskup následně stejným způsobem potrestal i Baláže, který naposledy působil jako kaplan v jedné z věznic na jihu Slovenska.

Podle Lajcha by dobrovolnost celibátu zvýšila důvěryhodnost církve a změnila by i situaci sexuálních skandálů. Název knihy je kontroverzní záměrně: ženatý muž smí být církví vysvěcený až jako vdovec.

„To je tragédie celibátu, mrtvá manželka," uvedl Lajcha agentuře AP. Dnes již suspendovaný kněz argumentuje také tím, že duchovní nemohou dobře porozumět těžkostem a starostem běžných katolických věřících, protože žijí v jiném světě. „Posláním církve je být blízko lidem. Ale jak můžem mít blízko k lidem, když žijeme tak krajně odlišný život?" ptá se 34letý duchovní.

Suspendace pro oba kněze znamená také rozvázání pracovněprávního vztahu s bánskobystrickým biskupstvím. „Musíme si najít práci a plnit poslání jiným způsobem než dosud. Ztratili jsme nejen práci, ale také existenční zabezpečení. To všechno ale nezmění naše odhodlání šířit myšlenku svěcení ženatých nejen na Slovensku, ale především ve světě," uvedl Lajcha.

Lajcha otevřel otázku celibátu už začátkem září, kdy odhalil v obci Kľak pamětní desku faráři Rudolfu Kluchovi.Ten za druhé světové války zachránil před smrtí stovky lidí. Klucha se také od svých kolegů lišil tím, že otevřeně žil se ženou, s kterou vychoval tři syny. Jeden z nich byl také přítomný i při odhalení desky.

podle www.christnet.eu

Nové věci na úzké cestě

Dokončení ze str. 1

buddhista". Na poselství o Kristu se nedíval pohledem evropské filosofie, nýbrž prostřednictvím indického myšlení. Myslím i na zajímavou a inspirující knihu buddhistického mnicha Thiče Nhata Hanha "Živý Buddha, živý Kristus", kde autor zůstávaje buddhistou se plně hlásí ke Kristu. Evangelium nejenže přesahuje židovské myšlení, ono není vázáno ani na evropské vidění světa, vycházející z řecké (pohanské) filosofie. Rozpaky ohledně možného zužování prostoru však mohou čtenáři připomenout Ježíšův důraz na úzkou cestu: "Vcházejte těsnou branou. Prostorná brána a široká cesta vede do záhuby a kdekdo tudy kráčí. Těsná brána a úzká cesta však vede k životu a málokdo ji nachází" (Mt 7,13.14). Mantinely, které ji vymezují, ovšem nejsou tvořeny našimi zvyklostmi, církevními řády či naší liturgickou praxí. Nacházíme je v Ježíšově učení, především právě v Kázání na hoře, z něhož je citovaný text, a v přikázáních lásky. Uvažování o šíření evangelia v dnešním světě, o oslovení dnešního člověka nás vede přímo ke Kristu. On převyšuje všechna lidská, byť dobře míněná ustanovení. Nespouštějme tedy oči z Ježíše, původce a završitele naší víry (Žd 12,2).

Jiří Nečas

Vděčnost

Dokončení ze str. 1

nosti. Té vděčnosti, kterou není možné nijak spoutat, vymezit a určit nějakou roční dobou. Podzimní neděle díkůčinění chce proto pouze podtrhnout motiv vděčnosti.

Nechme se však vést starozákonním textem: „Budeš jíst dosyta a budeš dobrořečit Hospodinu, svému Bohu, za tu dobrou zemi, kterou ti dal" (Dt 8,10). Izrael je pobízen ke vděčnosti za „dobrou", ano – přímo „výbornou" zemi, jak překládají Kraličtí. Za zemi, v níž je dostatečné množství potoků a studní, kde roste pšenice, ječmen, vinná réva, fíkoví a granátová jablka. V ní se bude moci lid řádně a spokojeně najíst.

Izrael nemá zapomenout na to základní a podstatné. Vše potřebné k životu má a dostává z Boží ruky. Požehnání země není rozhodně vůbec samozřejmé. A proto slyšíme: „Dávej si pozor, abys nezapomněl na Hospodina, který tě vyvedl z egyptské země, z domu otroctví" (Dt 6,12).

Chceme děkovat štědrému Dárci za časné úrody, za vezdejší dary; za vše, co potřebujeme k tělesnému životu. Zároveň i víme, že nestačí vyjádřit vděk izolovaně jednou za rok. Vděčnost za to, že o nás má Bůh otcovskou péči a zájem.

Mnozí lidé, ano, i křesťané, se domnívají, že Bůh musí udělat něco opravdu nevšedního a senzačního, aby mu mohli projevit pohotově dík. Izrael, Boží lid, má však děkovat i za to, co se běžně považuje za cosi samozřejmého. Můžeme se najíst do sytosti – copak není tato pouhá skutečnost znamením Boží péče a vzácné přízně?

Dosažení země výborné – určité kulturní, umělecké, společenské či hospodářské úrovně, se stává zkouškou. A to nejen kdysi dávno pro Izrael v Palestině. Je tomu tak stále, vždy a všude. Přemýšleli jsme někdy o tom, k čemu dojde, až budou materiální potřeby člověka uspokojeny, až bude mít nerozumný homo sapiens vše, za čím se nyní a s vypětím sil tolik žene? Možná, že s překvapením zjistí: K plnému a hodnotnému životu nestačí jen věci, majetek, přepychový byt a dům, milionové bankovní konto, zářivé úspěchy – show – byznysu. Nedávno jsem četl o sebevraždě dvacetileté modelingové hvězdy. Hmotné bohatství opravdu ještě nedává ani trochu pocit vnitřního, hlubokého štěstí, ani vyrovnanosti, pokoje a usmíření.

Jistý terapeut říká, že jeho stabilní klientelu tvoří bohatí lidé, úspěšní a obdivovaní podnikatelé. Kolem padesátky prý zakoušejí pocit údělné prázdnosti a marnosti, učeně: „ztrátu integrity". Mnozí proto podléhají infarktům či se dokonce rozhodnou pro dobrovolný odchod ze života.

Skutečný boháč tudíž rozhodně není ten, kdo má hojnost majetku a je na vrcholu přízně. Je jím však ten, kdo dětsky věří, kdo se upíná ke štědrému nebeskému Dárci.

Země výborná – to ovšem nejsou jenom potoky, studně, vinice či obilné lány. Bůh dává svému lidu zemi, aby v ní žil v poslušnosti podle Božího řádu, aby se v ní osvědčil.

Bůh očekává důvěru, lásku i odevzdanost. A to z „celého srdce, duše i síly". Jestli Izrael zklame, selže a neodolá všelijakým záporným vlivům, hromadění majetku, hamounění, bláhovému spoléhání na vlastní síly, službě bůžkům, stane se mu ze „Země výborné" Země zániku.

To, co je řečeno na adresu starozákonního lidu, je určeno v míře neztenčené jistě i pro novozákonní církev, pro nás. Jestliže děkujeme za „zemi výbornou", potom to také znamená, že děkujeme za Církev. Za „zemi", za společenství, v němž se pravidelně shromažďujeme ke slyšení nadějné zvěsti o záchraně, o spáse v Ježíši Kristu.

Božím darem je oblast hmotná, jakož i duchovní. K plnému životu potřebujeme také obojí. Člověk nežije jen chlebem. K plnosti bytí potřebuje společenství s Bohem, setkání se štědrým Dárcem. A Bůh hledá dodnes člověka ve svém Slovu, ve svátostech, ve společenství víry.

Izrael dostává výbornou zemi, protože ho má Bůh rád. Ne snad proto, že nějak vyniká svými kvalitami, svou jakostní morálkou či pevností víry. Podobně je tomu ostatně i s námi. Dříve než můžeme uvažovat a vědomě se rozhodovat, už je zde Boží láska a zájem. Láska, která se dává a obětuje pro druhé. Do země výborné, do panství Kristova, nejsme vštípeni a začleněni proto, že jsme snad něčím lepší než druzí lidé, než naše okolí. Je tomu tak jen díky Spasitelovu dílu záchrany, díky Boží hledající lásce.

Poznáváme, zač máme být skutečně vděčni – dnes, zítra i celý rok. Děkujeme za Chléb života, za Ježíše Krista. Vždyť: „Kdo přichází ke mně, nikdy nebude hladovět, a kdo věří ve mne, nebude nikdy žíznit" (Jan 6,35), říká náš Spasitel.

Jaroslav Nečas

Hvězdy a poskvrny

(ke stému výročí vzniku Československa)

Ideje mají následky – tak zní titul zajímavé knihy Richarda Weavera. Slovo „národ" je prastaré, nicméně během první poloviny devatenáctého století nabylo významu, který mělo dříve jen částečně: Národ začal být chápán jako společenství „krve" (jakéhosi genetického původu) a „jazyka". Bylo to poněkud nešťastné, protože jazykové rozdělení obyvatel české kotliny nabylo osudového významu, jaký dříve nemělo. Ani to by ještě nemuselo znamenat tragédii, pokud by nevítězil plochý nacionalismus, vedoucí nikoli ke spolupráci, ale k nepřátelství mezi národy.

Český národ se silně identifikoval s tzv. První republikou. Bylo skvělé, že prezident Masaryk prosazoval humanitní ideály a přišel s heslem „Ježíš, ne César". Problémem bylo, že krásné humanitní ideály nebyly důsledně uplatňovány. Idea „československého národa" měla od samého počátku protiněmecký osten, a tak bylo na katastrofu zaděláno od samotného vzniku republiky. Rádlova kniha Válka Čechů s Němci, která vyšla již v roce 1925, před katastrofou marně varovala – a to bylo, prosím, osm let před nástupem Hitlera.

Mnozí Češi nezištně pomáhali Slovákům na Slovensku i Rusínům na Podkarpatské Rusi. Rozhodně se k nim chovali nesrovnatelně lépe než Maďaři. Nicméně slib, že Slovensko bude rovnoprávné s Českými zeměmi, naplněn nebyl.

Československo se mezi válkami stalo útočištěm mnoha uprchlíků – nejprve z Ruska a Ukrajiny, později z hitlerovského Německa. A skutečně bylo demokratičtější než všechny okolní státy.

Jenže… Po válce přišla tragédie odsunu. Pro Němce to byla tragédie ve fyzickém slova smyslu. Přišli o vlast i o majetek, mnozí i o život. Byla to ale tragédie i pro Čechy. Tragédie morální, jejíž následky neseme dodnes.

„Odsun" asi byl v dané situaci nevyhnutelný. Nikoli však tvrdost a sadismus. Vím to z rodinných vzpomínek. Dědeček – legionář – byl v létě roku 1945 vyslán generálním štábem k inspekci v koncentračních táborech pro Němce. Byl tam svědkem takových krutostí, že se s ním nemohl vyrovnat a zažádal o přeložení. Přemysl Pitter, kterého považuji za vhodného kandidáta na „největšího Čecha" já, jenž provozoval sirotčince pro děti české, německé a židovské, byl po „vítězném" únoru ze své vlasti vyštván. Byl to jeden z těch, kdo svítili jako hvězdy.

A tak jsme za sto let dosáhli toho, že České země jsou národnostně a jazykově téměř homogenní. Český národ „zvítězil". Je to ovšem vítězství s určitou pachutí. Proto ty uvozovky.

Dějiny však nekončí. Během stovky let od vzniku Československého státu se udála řada věcí, které by se nikdy neměly opakovat, a řada věcí, na které můžeme být právem hrdí. Můžeme si volit, nač chceme navázat. Můžeme pěstovat tradice humanitní – nebo totalitní. A my křesťané můžeme být buď světlem, pokud budeme následovat Pána Ježíše, nebo zmařenou solí, pokud na svého Boha zapomeneme a jeho Slovo opustíme.

Nezapomínejme: Ideje mají následky.

Dan Drápal

…oni (komunisté) všichni bez výjimky lžou. Je to obecný rys všech komunistů, obzvláště Rusů. Mým největším omylem bylo, že jsem až do poslední chvíle nechtěl věřit, že Stalin mi cynicky a chladnokrevně lhal, jak v r. 1935, tak i později, a že jeho záruky, dané mně a Masarykovi, byly vědomým a záměrným podvodem.

Edvard Beneš
(tajný vzkaz, který poslal 14 dní před svou smrtí přátelům do exilu)

Památce statečných duchovních Jaromíra Klimeckého a Ladislava Krále 4

Pokračování z minulého čísla

Tato volba však nebyla platná, protože se konala před zakončením mých zkoušek a tedy před ukončením studia bohosloveckého. Filiální sbor se zavázal platit za svého faráře byt, až bude bydlet v Berouně, a platit mu 400 K měsíčně. Zbytek, t.j. asi 560 K měsíčně, měl až do uspořádání dalších poměrů platit sbor salvátorský.

Nová volba byla vykonána u Salvátora koncem října. Do Berouna jsem se však nepřestěhoval ihned. Bylo nutno učinit dojednání se sestrou Vaškovou o vyučování na školách na Berounsku, protože malý plat by nebyl ani svobodného vikáře uživil. Jednání se ukázalo svízelné. Učitelka Vašková nemínila své místo opustit. V Počaplech získala učitelku Šaborovou, která mi zaslala příkrý dopis, že vyháním z místa osvědčenou pracovnici a abych se hlásil někam jinam. Měl-li jsem místo vikáře v Berouně přijmout, musel jsem překousnout tento oříšek; ujednal jsem se sestrou Vaškovou, že bude učit na některých školách ještě do 1. února 1935, ale pak že budu učit všude sám.

Mezitím jsem začal s organizováním nové práce v Berouně. Bohoslužby byly ještě stále jen jednou za 14 dní, ale vyučoval jsem již v Berouně, takže jsem přicházel do styku s lidmi.

V této době jsem se ohlížel v Berouně, kam jsem dvakrát za týden dojížděl, po bytě. Jednou jsem byl pozván sestrou Jozífkovou na oběd, a současně se mnou jednala, abych u nich bydlel. Ukazovala mi malý pokojík s kamennou podlahou, který mi chce zdarma poskytnout. Neměl jsem mnoho chuti přijmout tento byt, protože jsem dobře chápal, že budu pro sebe a pro přípravu kázání potřebovat hodně klidu a zde jsem byl neustále v prostředí jiné rodiny. Tehdy mi přišel s návrhem kurátor br. Rous, že jeho domácí nadstrážník Samec pronajme za 120,- K měsíčně pokoj. Pokoj byl velmi pěkný, a proto jsem rád návrh přijal. V sousedství bydlel br. kurátor, což bylo zvláště pro první čas mé práce v Berouně velmi důležité. Čas ubíhal a přišly Vánoce. V neděli před vánočními svátky byla uspořádána odpolední dětská besídka. Při besídce se uplatnily především děti učené s. Vaškovou, jejichž přednesy a divadelní výstupy zanechaly v lidech trvalý dojem. Hra Měsíček, spojená s dětskými tanečky, byla pak ještě po letech připomínána.

Vikář bydlí u Samců

„V lednu jsem se připravoval k přestěhování do Berouna. Mým domácím měl být vrchní nadstrážník v pensi Antonín Samec. Byl to hovorný veselý člověk, který o mě pečoval jako o vlastního syna. Paní Samcová, po léta již nemocná se srdcem, velmi silná a málo pohyblivá, bděla nad úzkostlivou čistotou bytu. V této době jsem musel vstávat v některých dnech před šestou hodinou ranní a v zimě za tmy jsem odcházel na vlak. Nezapomněli mě nikdy vzbudit a velmi pečovali, abych měl ráno čerstvou teplou kávu. Byli oba katolíci, zbožní v běžném slova smyslu, ale velmi snášenliví a z mých pozdějších úspěchů mívali upřímnou radost. Pokojík, který jsem obýval, byl pro mne i kanceláří. Ovšem inventář kanceláře byl praskromný. Farář Čapek mi předal matriky filiálního sboru v Berouně, vedené od roku 1922, kartotéku, o níž jsem později zjistil, že je úplně zastaralá a chybná, a po několika formulářích církevních listin pro první kancelářskou potřebu. Bylo jasné, že se bude muset investovat značnější obnos do nového sboru, aby byl zahájen jeho provoz. Situace však nevypadala po finanční stránce příliš vábně. V roce 1934 činil salár 2385,- K, chrámové sbírky 926.45 K, darů nebylo a sbor se zavázal platiti svému vikáři 4.800,- K na plat a asi 1500 K na byt. Jen tyto dvě částky daleko převyšovaly finanční možnosti sboru. Pán Bůh nás však v našich starostech neopouštěl a ani opatřování financí nečinilo později zvláštních potíží."

1935

„Od počátku svého působení v Berouně jsem si byl vědom, že napřed musíme opravit dům, v němž se shromažďujeme ke svým bohoslužbám, protože jeho stav byl prostě hrozivý. Několik věrných bratří a sester se živým zájmem sledovalo mou činnost a věrně mě podporovalo. Byli to zejména mimo vzpomenutého již a velmi obětavého kurátora Rouse, Jaroslav Bobek, t.č. pokladník, Hugo Rochelt z Berouna, František Mareš z Černína, sestry Anna Hejlová, Věra Svobodová, obě z Berouna, a především Vlasta Stehlíková, choť rolníka z Chodouně. Bývalý mnohaletý pracovník ve sboru František Slezák se z počátku práce stranil. Nezpůsoboval však nikdy opozici a později, pokud mu to nemoc dovolila, ještě několikrát do sborové práce zasáhl. Porady členů sboru se konávaly po bohoslužbách v zadní části modlitebny. Všichni členové při nich stáli, protože jsme neměli žádných židlí. Bylo dohodnuto, že v měsíci březnu budou podniknuty tyto práce: 1) Omítnutí podle potřeby všech stěn. 2) Zrušení záchodů v prvním poschodí. 3) Zazdění druhého východu z modlitebny (do chodby k záchodům) a proměnění spojovací chodby v kancelář, za níž z vybouraných záchodů vznikne menší místnost jako registratura. 4) Zavedení elektriky do celého domu. 5) Oprava střechy. 6) Oprava domku ve dvoře. 7) Zřízení dřevníků. 8) Úprava dvora. 9) Zakoupení židlí. Podle pozdějšího účtu vyžádaly si tyto opravy částky 12.605,- K. Sbírku mezi členy sboru podnikl především bratr Rous. Vynesla 3.956,- K. Zbytek byl uhrazen z hotovosti, která byla na různých fondech.

Dříve, než se přistoupilo k adaptaci, bylo nutno podstoupit dvě obtížná jednání.

Pokračování příště

Jablko z ráje

Do zahrady biblického ráje se dostalo až díky překladu Bible do latiny. Zlo, v tomto případě zlo hříchu, se latinsky řekne malum. Stejné slovo znamená latinsky jablko. Odtud je jen krůček k obrazotvornosti malíře, který umístil výjev ženy s hadem pod košatou jabloň.

Ono to ovšem vypadá, že biblickým jablkem hříchu bylo spíše jablíčko rajské. Aspoň podle názvu, jakým se označovalo - jablíčko lásky, jablko zlaté, milostné jablko, i když keříček, na němž roste, zdaleka nepřipomíná onen mohutný strom, pod kterým se celá záležitost odehrála. Někteří vědci a znalci starých pramenů dokonce vyloučili jablko ze hry úplně, podle jejich názoru se v době úsvitu lidské civilizace v oblasti rajské zahrady tento strom vůbec nevyskytoval. Přiklánějí se spíš k odrůdě divoké meruňky. Mně je ovšem daleko sympatičtější právě onen červený plod, příbuzný mandragory a lilku potměchuti, který donedávna lidé pěstovali u plotů svých zahrádek jen pro okrasu, protože se všeobecně mělo za to, že jeho jablíčka jsou prudce jedovatá.

Píše se rok 1820 a kolem tržnice v Salemu je rušno. Plukovník Johnson právě vstupuje do dějin USA. V ruce drží smrtelně jedovatý plod jablíčka lásky. Zástup trne hrůzou, protože odvážný důstojník se s chutí zakousl do červeného plodu. Před žasnoucím davem snědl i druhé a třetí rajské jablko. Všichni čekají, kdy se začne svíjet v křečích a nakonec před jejich očima zemře. Místo toho smějící plukovník nabízí kolemstojícím – Zkuste je, jsou velmi dobrá. – A první zvědavci váhavě přijímají plod, který díky neohroženosti pana Johnsona velice rychle obohatí jídelníček celého světa.

Vždycky, když vidím rajské jablíčko, vzpomenu si na Evu v ráji. Jak lehce nás někdy svádí to vychytralé našeptávání – Pročpak nechceš ochutnat ze zakázaného ovoce? A víš vůbec o co přicházíš? A máš tušení, kdo a proč ti ho nechce dopřát? Jen si utrhni, co ti nepatří, ono se to nepozná. – Zkušenost první ženy by nás měla odradit od zla, protože výsledek příběhu je obecně platný a nadčasový. Také na odvážného plukovníka si vzpomenu každé jaro, když se zakousnu do prvního rajského jablka. Díky vám, přátelé, kteří jste svou odvahou zpestřili chuť života a obohatili jej šťávou a tajuplnou vůní ráje.

ThDr. Jan Schwarz
(z knihy Tajemné dveře do domu Bible)

O soudu i o míře

Žádnou slovní ekvilibristikou nelze otupit důsažnost Ježíšových slov (Mt 7,2 a L 6,8). Nezbývá než si popravdě přiznat: kolikrát jsme se již v životě přistihli, že sebe samé soudíme méně přísně než své bližní, z těch bližních pak opět méně přísně ty, jež máme rádi či jimž se obdivujeme, než ty, co nám nejdou pod nos, protože se nějak v našich očích provinili nebo zdiskreditovali.

Co se pak týče politiků nad námi vládnoucích, je to přímo do očí bijící. Patříš k naší straně? Máš vždycky pravdu. Patříš k těm, jimž nefandíme? Raději mlč, vždyť kdoví, jaké nečisté pohnutky za tvou řečí jsou, nestojí ani za to ti naslouchat. Stranictví je v naší české kotlině pohříchu zvláště zakořeněno, byť jím trpí i příslušníci jiných národů.

Dokonce ani ve sboru nelze nadhodit téma nějak se dotýkající správy věcí veřejných, aby se hned nevynořilo nebezpečí, že se bratří rozkmotří (sestry jsou v tomto smyslu ohroženy méně, ostatně není politika v popředí jejich zájmu). Někteří duchovní, vycházejíce z mnohých svých zkušeností, nechtějí debaty na téma vlády či parlamentu vůbec připustit. Křesťanu sice nemá být jedno, jak a co se má ve společnosti dělat, ale nesmí o tom raději mluvit.

Druhá polovina verše (Mt 7,2) se zdá být pouze literární metodou, které Ježíš zhusta používá k dokreslení nebo ke zdůraznění své myšlenky, aby zdvojením příměru nabyla na pádnosti, ačkoli někoho soudit a někomu měřit je vlastně totéž. A přece se právě v tyto dnešní časy ten motiv míry, jíž měříme, aby nám nakonec stejnou měrou bylo měřeno, stává pojednou neobyčejně výmluvným, a to v souvislosti s tzv. církevními restitucemi.

Míra, jíž církve měří výměry pozemků a lesů, se totiž občanu, laikovi i znalci nebo historikovi, zdá jaksi "natlačená a natřesená" (L 6,8). Jak to tak vypadá, chtějí církve více, než jim kdy patřilo, nota bene není-li jasné, zda jim to fakticky vůbec patřilo. Zde se názory různí. Nechávám teď stranou, že z teologického hlediska by církve majetek neměly ani chtít, protože jsem se k tomu vyjádřil již dříve. Ale ta církevní míra, když už ho tedy chtějí, ta mě právě znepokojuje. Mám obavy, že Pán bude církvím - nejen jednotlivcům, jak bychom rádi viděli a jak máme tendenci to vykládat - měřit stejnou měrou a že to jeho měření, ještě dříve, než nastane ta dies irae, pro ně nedopadne dobře. Proč církve měří a vyměřují právě dnes, kdy se více než kdy jindy zdá, že se čas nachyluje, tomu se nepřestávám divit.

Jaroslav Kraus, Mariánské Lázně

Diskuse o předraženosti církevních náhrad je jen politická hra

Ve veřejném prostoru v posledních týdnech a měsících zaznívá množství výroků k výši finančních náhrad v rámci majetkového vypořádání státu a církví, z nichž nejhlasitějším je asi opakované vyjádření premiéra Andreje Babiše, že „náhrady byly prodražené asi o 54 miliard."

I sám premiér Babiš a ministryně financí Alena Schillerová byli nuceni přiznat, že tento údaj se nezakládá na nějaké důkladné analýze stavu situace. Daleko spíše můžeme předpokládat, že jde pouze o politickou hru a prázdnou rétoriku, která se nezakládá na skutečnosti a slouží krátkodobým populistickým cílům.

Ve snaze o dodatečné a jednostranné snížení celkové částky finanční kompenzace církvím, ke kterému navzdory platným smlouvám předkladatelé návrhu zákona chtějí zneužít státní institut zdanění, se argumentuje údajným nadhodnocením průměrných cen jednotlivých typů nemovitostí (lesní a zemědělské půdy, zastavěných ploch, apod.) Způsob, který byl při přípravě zákona pro výpočet přibližného odhadu výše náhrad za nevydaný majetek používán, je součástí důvodové zprávy k zákonu č. 428/2012 Sb. Zde je také rekapitulováno, jak dalekosáhlé pozitivní dopady má vyrovnání s církvemi na města, obce a další subjekty, jejichž majetek byl blokován především na základě blokačního paragrafu ustanovení § 29 zákona o půdě.

Tatáž důvodová zpráva také říká: „Vzhledem k rozptýlení a heterogenitě blokovaného majetku lze reálné přínosy [vyrovnání s církvemi] pouze obtížně vyčíslit." Pokud některé politické subjekty chtějí opětovně otevírat veřejnou diskusi o přiměřenosti církevních náhrad, bylo by asi na místě podívat se v první řadě právě na přínos, který z narovnání s církvemi mají kraje, města, obce a další subjekty, které drží bývalý církevní majetek a restituce majetku se jich netýkala. Církvím jsou známy mimo jiné případy nevydaného majetku vysoké hodnoty, který sice třeba v minulosti patřil mezi zemědělskou nebo jinou půdu, ale dnes má obrovskou hodnotu, protože na něm stojí například v mezičase vybudovaná městská sídliště. Podobných příkladů by se ale dala nalézt celá řada, výše 59 miliard jako kompenzace za nevydaný majetek je tak i ze strany církví vnímána jako výsledek jednání, nikoli jako splnění všech původních nároků.

Církve dnes pokládají otázku majetkového narovnání za vyřízenou věc. Řešení dosažené zákonem č. 428/2012 Sb. je na mnoha úrovních kompromisem pro všechny strany. Znovuotevírání této již uzavřené a smluvně podchycené otázky, často za použití neúplných informací nebo přímo dezinformací, nás mrzí. Raději bychom svou energii a prostředky věnovali službě veřejnosti, školství, vzdělání, kultuře, charitě a mnoha dalším činnostem, než planým a zbytečným politickým sporům.

ThDr. Petr Jan Vinš
generální sekretář Ekumenické rady církví

Kto kráča energicky a vedomý si cieľa, ovláda svoj osud takmer úplne.
Demokracia je organizovaná myšlienka, to je idea proti chaosu. Demokracia, to znamená myslieť skôr než jednáš, či tým nepoškodzuješ blížneho, rodinu, národ, spoločnosť. To znamená opanovať svoje vášne, nie rozprávať, ale problémy riešiť. Je potrebné učiť ľudí veriť, je potrebné ich milovať napriek všetkým ich chybám, ale nevyhnutné je tiež pracovať a učiť pracovať iných.

Milan Rastislav Štefánik
(21. 7. 1880 – 4. 5. 1919)

Šonov

Ve své kronice „U nás“ věnuje Al. Jirásek mnoho pozornosti hronovským evangelíkům a čtenář nezapomene zajisté líčení jejich schůzek a domácích pobožností. V „Pamětech“ vypravuje o svých návštěvách evang. shromáždění v horách Orlických, do nichž přicházel se sen. Šárou.

Zd. Nejedlému v rozboru Jiráskova díla se sice tento evang. život pranic nelíbí; páchne mu stuchlinou minulých století a evangelíky považuje za živel div ne reakční. Avšak ten, kdo si dobře uvědomil sílu a velikost českých reformačních ideí, a kdo vedle hloubky starých náboženských osobností českých, vyrostlých zvláště z Jednoty, staví plochost a ubohost života nynějších evang. kruhů, lituje, že ony projevy intensivního náboženského života, jak je ještě Jirásek zachytil, vymizely z velké většiny našich sborů téměř úplně.

Rádi bychom viděli, aby český národ se na začátku své nové svobody postavil plně na půdu ideí vyrostlých z Husova díla. Není tak nesnadné dokázati v theorii, že tyto idee jsou nejzdravější pro národ a jeho příští vývoj. Jenom že theoretické dokazování nestačí. Každý český člověk má právo, aby se obrátil ke členům českobratrské církve a jejím sborům a žádal na nich, aby mu ukázali, jak theorie vypadá ve skutečnosti. A tu jsme u té strašné otázky, jak čeští evangelíci svědčí o spásonosné moci českého husitství a bratrství prakticky? Tu jsme u těch oprávněných a do duše se zarývajících námitek; čím je u vás víc bratrství než jinde? A vy se zahanbením a studem musíte říci, že z největší části tyto námitky jsou správné a že vlastně svému okolí nemůžeme nic jiného podat než – theorii. Je to většina našich sborů, před nimiž bych varoval ty, kdo chtějí poznati nové české „bratrství“, aby, přijdouce do nich, nezkazili si svých ilusí.

Ale přes tento všeobecný úpadek celku nad budoucností českého evangelictví bych nezoufal. Najdete všude, v každém skoro sboru jednotlivce, kteří si ještě uchovali staré bratrské ctnosti; o ně se můžete opříti a ti mohou se státi východiskem obrody celku.

A jako jednotlivce, máme také dosud střediska v pravdě náboženských lidí, do nichž smíme poslati každého, kdo chce poznati opravdový český náboženský život. Za svých cest po sborech jsem poznal několik málo sborečků, proniknutých duchem opravdového českého bratrství, kde se udržuje ještě stará česká zbožnost. Náleží k nim Šonov. Na Náchodsku a v podhoří hor Orlických se udržely ještě staré bratrské ctnosti, jak je poznal ještě Jirásek a v „Pamětech“ jich s pietou vzpomíná. Za Jiráskova mládí byly pravidelné schůzky v chalupách náhradou za vzdálený chrám a v nich udržoval se starý náboženský kvas jako za dob protireformačních. Bratři sami bez duchovního se starají o náboženský život. Tyto schůzky se udržely, i když později dostalo se jim duchovenských sil a dnes „biblické hodiny“ konané každý týden v domácnostech našich bratří měly by se státi pramenem návratu k starému českému písmáctví a k biblické zbožnosti, bez nichž není lepší budoucnosti českého protestantismu.

Poprvé byl jsem v Šonově 16. května, kdy jsem tu mluvil o svých zkušenostech nabytých v Paříži. Večer sešli jsme se pak s bratřími k biblické hodině u bratra Kotlanta. Schůzka pro mne nezapomenutelná, poněvadž shromáždění tohoto druhu po našich českých chalupách jsou tak vzácná. Zpívalo se, četl se žalm 33. a všichni přítomní bratři podávali výklad k jednotlivým místům. Bratři neučení, prostí, ale v jejich slovech bylo tolik hloubky a opravdovosti a taková znalost Písma, že já „inteligent“, cítil jsem se chvílemi zahanben. Chvíle rozchodu s těmito bratřími zůstává pro mne nezapomenutelnou a jest jednou z nejkrásnějších chvilek, jež jsem v životě zažil. Zde bylo něco, co překlenuje vše, všecky přehrady dělící lidi od sebe a co činí z nich skutečné a opravdové bratry. Bohatství – chudoba, vzdělání – neškolenost, pán – dělník, městské prostředí – venkov, pokrokovost – konservativnost, to vše mizí, poněvadž jest tu něco – vyššího, co pojí lidi. A nepojí je na čas a pro chvilku, ale pojí je trvale a navždy. V tom je právě rozdíl mezi „bratrstvím“, jak je znáte z našich spolků a tímto skutečným, pravým českým bratrstvím. Tyto „biblické hodiny“ konají bratři šonovští sami pokaždé v domácnosti jiného bratra. Ten, u koho se konají, je vede, zahájí je modlitbou, určí zpěv a první podá výklad k přečtenému oddílu Písma. Ostatní mluví po něm. Farář jest tu na roveň ostatním bratřím – v Šonově jsem poprvé slyšel ze srdce jdoucí a v pravdě procítěném „bratře faráři“. Farář vede toliko biblické hodiny pro mládež každé úterý, ale v biblických hodinách pro dospělé nezaujímá vedoucího místa, jak to u nás jest pravidlem, nýbrž mluví zpravidla až naposledy anebo v tom pořadí, jak na něj dojde.

Neodolal jsem proto, abych si nezajel letos o prázdninách do Šonova na jejich biblickou hodinu. Tenkrát se konala u bratra „horského“ Sochora. Bylo přítomno jistě 70 bratří a sester, ne-li více. Přišli až z Náchoda a až z Nového Města. A ne toliko ti prostší a chudší, jako u Jiráska, ale i takoví, jež on nechával stranou těchto shromáždění, i ti „učenější a zámožnější“. Těšil jsem se upřímně na tento pobyt mezi našimi bratřími šonovskými a odcházel od nich s velkým užitkem. Ti milí, dobří, měkcí lidé, vždy usměvaví, jak o nich mluvil s takovým nadšením Jirásek, když se Šárou chodil po jejich chalupách, jsou ještě na světě a jest jich tam dnes snad ještě více, než jich on našel tehdy.

Nebudu jich jmenovat zde jménem, nezapamatoval jsem si jich všech, ale tisknu jim zde všem, bratru Kotlanovi, Staňkovi, Lachmanovi z Nového Města, bratřím Sochorovům, br. Mackovi atd. všem ruku, poněvadž až bude se národ náš skládat z takových lidí, jako jsou oni, bude spasen a nikdo se nebude museti báti o jeho budoucnost.

U nich jsem si také znovu uvědomil to, co mezi našimi horníky v Podkrušnohoří: obrat k lepšímu může vzejíti jen z těch chudých, tak jako vždycky. Ti v Šonově, to jsou malí domkáři, malí chalupníci. Jest málo našich bohatých členů, kteří si uchovali prostotu srdce – jsou také a rádi jich vzpomínáme - ale z většiny bohatství působilo a působí neblaze na české evangelictví a agrárnictví nás duchovně ubíjí. I když ostře vystupují proti hříchům socialistických stran, svým přesvědčením náležím mezi ně, neboť něco duševně a mravně lepšího vyjde v našem lidu jen z těch chudých a utištěných.

A na konec měl bych jednu prosbu k našim sborům: pošlete z každého sboru někoho do tohoto kouta naší vlasti k Náchodu, ať tam poznají formy našeho náboženského života a jejich znalost Písma, náboženskou hloubku a bratrské shromáždění ať udomácní všude, kde naši lidé a naše sbory jsou. Budou z toho míti veliký užitek a největší na své mládeži.

Píše Ant. Boháč

Kostnické jiskry č. 35/1919

Kacíři v Nové Lysé nad Labem

Letos 16. února uplynulo 270 let od odsouzení třinácti lyských občanů kvůli kacířství. Proces vedený pražským apelačním soudem iniciovali svým podáním místní radní dne 26. září 1747. *„Poníženě poslušní města Nové Lysé nad Labem“* v něm hlásí *„vysoce slavné královské apelaci pražské“* jméno jedné osoby obžalované „z rouhání“ a jména čtyř osob, u nichž byly nalezeny „zapovězené knihy lutriánské“. Výslechy obviněných probíhaly „na milostivé poručení vysoce slavné královské konsistoře pražské“ v září a říjnu 1747 v Nové Lysé. Výchozí pětice spolu s dalšími dvěma později obžalovanými byla od počátku držena ve vazbě „v rychtářském arestě“. Na otázku „pro jakou příčinu jsi do arestu vzatý“, vyšetřovaní odpovídali „pro Písmo svatý“ nebo „pro slovo Boží“. Pouze jeden odpověděl v souladu s obžalobou, „protože jsem měl zapovězené lutriánské knihy“.

Kauzu vyvolala jedna z pobělohorských rekatolizačních misií. Ty měly za cíl vyhledávat tajné evangelíky a přivádět je zpět do Římskokatolické církve. Z výslechu Ferdinanda Januly vyplývá, že „misii“, konanou v Lysé v roce 1747 vedl jezuita Antonín Koniáš. Janula podle protokolovaného zápisu říká: *„Sládek Jiřík Novák mě poslal s Biblí k paterovi Koniášovi, aby ji přehlédl, zdaliž by dobrá byla, anebo ne. Jestliže by dobrá nebyla, aby ji spálil. A on řekl, že v ní něco bude makulírovat, že mu ji zase vrátí. Na to mě pan pater Koniáš pravil: Jste zdejší? Já mu dal na odpověď: Jsem.*

Vpředu Augustiniánský klášter, vzadu šporkovský zámek v Lysé nad Labem; kolorovaná litografie z r. 1816

Ptal se mě, znám-li nějakou Riglovou Annu. Já mu odpověděl, že znám, že je vedle šatlavy panna. On řekl, ne panna, že žena. Vašnosti, ta zůstává vedle mě. On pater Koniáš mě pravil, že musím vědět, jaké knihy má, poněvadž jsme spolu v sousedství. On jmenoval autory. Jářku, já nevím, aby jaké knihy měla, krom jedné bílé, v pergamenových deskách vázané a na dva prsty tlusté. A on již tu knížku měl a ukazoval mě ji a pravil: To je kniha spasitelná, tu já jí zase vrátím. Na to mě řekl: Já jsem ji již examinoval, ona má všechny lehkomyslné řeči. A já, jestliže něco na ni vím a nepovím na ni, že to bude mé duše zatracení a ona že tudy může přijít ke zkažení.“

Ferdinand Janula chtěl zachránil svou duši před zatracením, a proto-

Antonín Koniáš, protireformační jezuitský misionář. Mimo jiné se podílel na konfiskaci a pravděpodobném zničení knihovny hraběte F. A. Šporka.

že na svou sousedku něco věděl, tak to pověděl: *„Před třemi lety přišla ke mně a sedla si na truhlu a pravila: Milí braši, jak není mše nic platná po smrti člověku. Je tak moc platná, jako když kůň zhyne a nasypá mu ovsa do huby.“* Koniáš přikázal Annu Riglovou okamžitě předvést na faru, kde ji s Janulou konfrontoval. Ta se k výroku přiznala. Učinila tak i při řádném výslechu konaném před komisí 25. září 1747. Zde ovšem dodala, že takto mluvit o zádušní mši slyšela „od nebožtíka starého Horáčka“ a výrok nesdělovala Janulovi, nýbrž „u okna svému muži“. Při další konfrontaci s Ferdinandem Janulou 25. října pak za původce výroku označila zemřelého místního faráře. Zde je její zaprotokolovaná výpověď: „Tomu je již pět let. On nebožtík Horáček povídal, že když nebožtík Jan Kršňák, pacholek u pana faráře nebožtíka patera Jelínka sloužil, žádal ho, aby za jeho rodiče mši sv. sloužil, když jest se ženil. Že jemu jeho peníze pacholkovi na stůl vysadil a pravil mu: Tuhle si poroučím za služby za mše svaté.

Emanuel Vejnar

Pokračování příště

Sto let republiky v Kostnických jiskrách

Letos si připomínáme výročí Československé republiky. V Kostnických jiskrách v posledních číslech je tomuto tématu věnována příloha, ve které jsou uveřejněny projevy Tomáše Gariggua Masaryka v Zurichu a v Ženevě k 500. výročí upálení mistra Jana Husa. V Ženevě na místě, kde Masaryk svůj projev pronesl, je pamětní deska s českým textem k této události. Navštívil jsem toto místo. Je v historické části města, v klidném prostředí. Navozuje pocit, že tu bylo dějiště významné události. Tady Masaryk vyhlásil válku Rakousko-Uhersku a zahájil boje za vytvoření Československé republiky.

V září 1914 nezávisle na sobě vznikly první bojové útvary zahraničních Čechů. V Paříži to byla rota Nazdar, v Kyjevě Česká družina. Tyto činy prostých lidí vedly T. G. Masaryka k rozhodnutí zahájit protirakouský odboj. "Já jsem se zastyděl, že my, političtí vůdcové, byli jsme bezradní ještě v okamžiku, kdy již naši vojáci zvedli revoluci."

Věděl jsem, k čemu se tady Masaryk rozhodl, ale neznal jsem, co tady řekl. Až nyní jsem si Masarykovy projevy mohl přečíst. Jsou to velice významné dokumenty, na kterých se budovala Československá republika, bohužel, jenom ta první. Tyto projevy by měly být povinnou četbou pro poslance a politiky. Měla by jim být věnována pozornost ve školách, nesmí se stát zapomenutými papíry v archivech.

Naši politici se rádi Masarykem zaštiťují, ale vědí vůbec, jaké názory TGM zastával?

Otakar Mach

Pozvánka

Na slavnostně laděném podzimním semináři historické společnosti VERITAS s názvem „VERITAS k připomínce roku 1918“ uslyšíme přednášky doc. PhDr. Evy Melmukové, ThDr. Petra Melmuka a dalších. Seminář se bude konat v Pardubicích v sálku na faře ČCE v ul. Sladkovského č. 638., a to v sobotu 27. října 2018 v 10 hodin. Všichni jste srdečně zváni.

EVANGELICKÝ TÝDENÍK - KOSTNICKÉ JISKRY
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2,
Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o.
Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p.
bezplatná infolinka 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o.
Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5
tel.: 251566451; 234139373; 603716570
Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

28/2018

17. října 2018 ✦ ročník 103 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde
24. října 2018

Z obsahu

* *Církevní neukotvenost*
* *Pokorou ke zdravým vztahům*

Poselství k 21. neděli po sv. Trojici

Život člověka
Kazatel 8,15

Putujeme tímto viditelným životem od narození po smrt. Věříme ve vzkříšení z mrtvých. Naše životní cesta je sinusoidou stoupání k dobrému i klesání ze špatného, prožíváme radosti i smutek, blaženost i bolest. Takový je úděl všech. Přes naše pachtění a uvědomování si pomíjivosti tohoto života, řečeno s autorem knihy Kazatel, hledáme takovou cestu, kterou by podle našeho názoru šel Pán Ježíš. Ono hledání podstupovaly stovky milionů křesťanů, kteří žili před námi. Učíme se od nich, abychom zbytečně neopakovali stejné chyby, které již lidstvo i v duchovním boji jednou vyřešilo. Od mistra Jana Husa víme, že svědomí křesťana nemá být ani příliš široké, ani příliš úzké (Dcerka). To je ta úzká brána, která vede do Království Božího. Nemáme být úzkostní z hříchů, které ani před Bohem hříchy nejsou a na druhou stranu si nemáme omlouvat ve svém svědomí hříchy, které před Bohem hříchy jsou.

Kazatel nás však v uvedené perikopě nabádá, abychom v našem životě nezapomínali ani na radost, dokonce ji vychvaluje a připomíná, že je pro člověka tak důležitá a na stejné úrovni důležitosti přežití jako jídlo a pití. Radost má být podle Kazatele základní součástí života. Můžeme si položit otázku, kolik oné radosti máme my - křesťané v České republice? Lidé přicházející do našich sborů, do společenství církve v nás častokrát vidí zasmušilé, uzavřené, smutné a někdy až zahořklé nositele čehosi nehodícího se pro moderní život. Obecně nerozpoznávají v našich srdcích radost z toho, že můžeme žít a víme, že Hospodin nás má rád a tak často můžeme odpočívat v Jeho náruči. Co s tím učinit v zemi ve střední Evropě? Radost projevit. Ne okázalým a povrchním způsobem, ale stylem života, přístupem k řešení problémů. Nejsme sice vychováváni v projevech radosti z víry tak, jako jsou křesťané ve Spojených Státech, v Latinské Americe či v Africe, ale naše radost z života s Kristem z nás musí vyzařovat. Vždyť není v pozemském světě víc, než vědět, že Bůh nás má rád a je s námi při všech radostech i starostech.

A tak se společně v církvích snažme ještě více prožívat radost z víry a prosme Hospodina, aby z nás učinil nástroje předávání této radosti, Evangelia, všem lidem kolem nás tak, aby jí lidé rozpoznávali.

David Tonzar,
pražský biskup
Církve československé husitské

150 let od založení nejstaršího sboru Církve bratrské

V neděli 9. září se v malé obci Bystré v podhůří Orlických hor konala v místním Sboru Církve bratrské velká slavnost. Zdejší sbor si spolu s hosty z okolních východočeských sborů i z celé řady míst odlehlejších (Praha, Brno, Havířov, Děčín, Čelákovice, Horní Krupá, Písek, Vlašim, Pardubice, Hradec Králové) připomínal 150. výročí založení nového svobodného sboru reformovaného zaměření, ze kterého vyšel.

Nedělní slavnost byla věnována třem výročím: jednak **150. výročí vzniku sboru (1868)**, dále výročí **130 let od úmrtí zakladatele sboru Jana Balcara** (1888) a zároveň **100. výročí vzniku svobodného Československa** (1918). Ve skutečnosti ovšem program této neděle připomněl výročí 150 let sboru a 100 let Československé republiky.

Sborová slavnost měla dvě části: dopolední bohoslužebnou a odpolední s přednáškami. Místní kazatel **Tomáš Cvejn** zvolil za téma dopoledního proslovu **„Skutky 29“**. Znalci Písma za tímto názvem tušili nejspíše omyl, protože kniha Skutků apoštolských má kapitol 28. Ukázalo se však, že je to kazatelův záměr. „Skutky 29“ to nebyl výchozí biblický text, který v Bibli nenajdeme, nýbrž téma. Kazatel Cvejn tím chtěl vyjádřit, že každý křesťan, ať v době apoštolské nebo dnešní, svým křesťanským příběhem vlastně „píše“ takovou 29. kapitolu Skutků. Jeho život je prostě pokračováním toho, co Bůh v Ježíši Kristu a prostřednictvím Ducha svatého způsobil mezi učedníky a v první křesťanské generaci. Dopolední bohoslužba měla obvyklý průběh, i když v několika pozdravech hostů nebo v písních smíšeného pěveckého sboru bylo znát, že se jedná o slavnostní příležitost.

Pro polední přestávku bylo na několika místech uvnitř sborového domu i venku ve velkém stanu připraveno pro všechny účastníky bohaté občerstvení. Podle spolehlivých informací z kuchyně bylo na stolech kromě jiného 30 druhů salátů, 30 kg sekané a ve zvláštním stánku vydáno na 200 párků v rohlíku. Příjemné slunečné počasí umožnilo účastníkům slavnosti, aby využili prostor k rozhovorům nejen uvnitř, ale také všude kolem sborového centra. Během poledne bylo možné navštívit také poutní dům Engedi vzdálený od Elady (název sborového centra, který se postupně vžil) asi 200 m s výstavou sborových kronik, písemností, starých fotek, povedeného modelu staré modlitebny a dalších artefaktů spojených s historií bysterského sboru. O něco delší procházka zavedla zájemce ke **kameni Smíření**, který byl na jaře 2017 odhalen na okraji obce společně zástupci Římskokatolické církve a Sboru Církve bratrské v Bystrém na znamení odpuštění křivd z minulosti. Skutečnost, že s prosbou o odpuštění pronásledování a pokořování z dob dávných i pozdějších přišli kněží okolních farností, naznačuje, že ve vzájemných vztazích se hodně změnilo.

Nedělní odpoledne bylo celé věnováno historickým přednáškám. Nejdříve přiblížil ve svém výkladu kazatel CB **Robert Hart situaci v Rakousko-Uherském císařství**. Pokusil se přiblížit dobové souvislosti, myšlenkové podhoubí a vystihnout duchovní atmosféru Balcarova úsilí o nápravu církve. Připomněl vydání Tolerančního patentu v r. 1781 a zdůraznil, že nešlo o náboženskou svobodu ani zrovnoprávnění s Římskokatolickou církví. Císařské ustanovení povolilo luteránům, reformovaným a pravoslavným pouze soukromé vykonávání náboženství. Toleranční patent byl jistě darem z nebes, ale nepřinesl větší ohlas. Na Náchodsku a v Podorlicku byly založeny pouze 2 evangelické sbory (souvisí s prováděcími předpisy a omezeními): reformovaný sbor v Kláštěře nad Dědinou a luterský v Černilově. Důvodem menšího zájmu o císařský výnos v tomto kraji byly jednak velké vzdálenosti do nových sborů, blízkost Pruska (sbor ve Stroužném) a podo-

Dokončení na str. 2

Sto let sem, sto let tam

V evangeliu podle Matouše, 6 kapitole od verše 31 čteme Ježíšova slova: *Nemějte tedy starost a neříkejte: Co budeme jíst? Co budeme pít? Co si budeme oblékat? Po tom všem se shánějí pohané. Váš nebeský Otec přece ví, že to všechno potřebujete. Hledejte především jeho království a spravedlnost, a všechno ostatní vám bude přidáno. Nedělejte si tedy starost o zítřek; zítřek bude mít své starosti. Každý den má dost vlastního trápení.*

Dvě církve, Helvetská a Augšburská, - taky můžeme povědět - kalvínská a lutherská, se před sto lety spojily v jednu - Českobratrskou církev evangelickou.

Byl to odvážný čin. Vždyť každá z nich už měla téměř 140 let života za sebou. Co si od spojení slibovaly? Naplnilo se to, v co doufaly? Něco ano, něco ne. Tak třeba: Nenaplnily se představy, že český národ je svými geny více než ostatní národy nakloněn čisté víře v Boha, demokracii, otevřen sociálním otázkám. Tato tehdejší představa zní dnes jako hořká ironie, viďte. Vždyť z nás směřuje k ostatním zemím Evropy více uzavřenosti než vstřícnosti, více informací o tom, co nepřijímáme, s čím nesouhlasíme, než ochoty spěchat ostatním pomoci.

Naplnily se představy, že budeme církví ryze českou. V té církvi se před rokem 1918 mluvilo česky, německy, polsky, od Bodamského jezera, přes jižní Tyroly a Slezsko, přes Lvov, Halič až do Bukoviny… Je-li tato změna k lepšímu, nechám na vás.

Nenaplnily se představy o nepřekročitelné hrázi mezi evangelíky a katolíky. Bohu díky. Vzájemné vztahy mezi námi jsou nesrovnatelně lepší, než byly v minulosti.

Naplnila se touha, abychom nepropadli přílišné zahleděnosti sami do sebe. Ty dvě církve byly tenkrát obdivuhodné v tom, že překonaly svůj konfesionalismus, tedy přílišné zahlédění do své, a jen a jen své církve. Stále, i dnes umíme být vůči své církvi kritičtí, nechceme se stát ghetem, a opravdu si nemyslíme, že jsme lepší, než ostatní.

K tomu času, který je za námi, patří věrnost mnoha sester a bratří Božímu slovu a statečnost mnohých, zvláště v čase obou krutých totalit.

Patří však k němu i vyznání vlastní nevěrnosti vůči Bohu a jeho slovu. Je

Dokončení na str. 2

Aktualita: Zemřel Pavel Smetana, bývalý synodní senior ČCE

Zemřel evangelický farář a bývalý synodní senior Českobratrské církve evangelické Pavel Smetana. Rozloučení se konalo v pondělí 8. října v evangelickém kostele u Martina ve zdi v Praze.

Pavel Smetana (nar. 14. 7. 1937) začínal jako výpomocný kazatel v Lounech, po dvouleté vojenské službě nastoupil v roce 1964 na farářské místo v Hošťálkové na Valašsku. Po patnácti letech odešel do sboru v Praze-Libni, kde působil do roku 1991.

Podílel se na vzniku Českého ekumenického překladu Bible – od roku 1961 působil v překladatelské komisi Starého zákona, později i Nového zákona. Úřad synodního seniora zastával v letech 1991–2003; zvolen byl v letech 1991 a 1997. Od dubna 1995 do 7. prosince 2000 zastával též funkci předsedy Ekumenické rady církví v ČR.

V roce 1990 založil s Karlem Matějkou občanské sdružení Exulant (byl i předsedou sdružení) zabývající se historií české komunity v polském Zelově, kde se narodil jeho otec Jan Smetana. V roce 2002 získal z rukou prezidenta Václava Havla řád T. G. Masaryka. S manželkou Zdenou vychovali tři dcery – Ester, Magdalenu a Pavlu.

(red)

Z církví doma i ve světě

Ministerstvo zemědělství zřídilo auditní skupinu k církevním restitucím

Ministerstvo zemědělství začalo prověřovat, zda stát dodržel při vydávání pozemků při církevních restitucích zákon. Podle úřadu se 2. října sešla komise pro audit majetkového vyrovnání s církvemi, kterou založil ministr zemědělství Miroslav Toman (za ČSSD). Jednala o šesti podnětech, například o vydávání pozemků řádu maltézských rytířů v Březiněvsi, o vydání majetku tzv. vratislavského arcibiskupství či o vydání majetku kláštera svatého Václava v Broumově. Úřad to uvedl v tiskové zprávě.

"Úkolem komise je především prověřit dodržení zákona při vydávání majetku státu spravovaného resortem ministerstva zemědělství, tedy hlavně Státním pozemkovým úřadem a Lesy České republiky," uvedl Toman.

Pokud by komise zjistila pochybení nebo porušení zákona, měla by navrhnout ministrovi další právní kroky. "Komise bude ministrovi zároveň předkládat čtvrtletní zprávy o své činnosti a bude spolupracovat s externími experty veřejného i církevního práva z právnických fakult veřejných vysokých škol," dodal úřad.

V komisi jsou tři bývalí místopředsedové ČSSD - někdejší poslanec a šéf zemědělského výboru Karel Machovec, bývalý jihomoravský hejtman Michal Hašek a bývalá ministryně spravedlnosti Marie Benešová, uvedl server Aktuálně.cz. "Zatím jsme skutečně jen takto tři, ale celkem by nás mělo být pět. Další dva lidé mají v příštích týdnech následovat," sdělil serveru Machovec, jenž komisi předsedá. Toman chce o nominaci dalších členů komise požádat předsedu vlády Andreje Babiše (ANO), ministryni financí Alenu Schillerovou (za ANO) nebo Českou biskupskou konferenci.

Například maltézští rytíři získali v církevních restitucích v Březiněvsi u Prahy přes 90 hektarů polí, soudí se ale o ně se Státním pozemkovým úřadem. Celkem získal řád už skoro 1400 hektarů polí a lesů, SPÚ ale uvádí, že řád přišel o majetek po válce na základě Benešových dekretů, a proto by se majetek neměl vracet. Řád ale argumentuje tím, že všech 56 rozhodnutí krajských pozemkových úřadů a všechna dosavadní soudní rozhodnutí potvrdily, že podle Benešových dekretů řádu nikdy žádný majetek konfiskován nebyl. Podezření z kolaborace řád vyvrací.

V případu vydávání majetku maltézskému řádu dokonce ústředí SPÚ v minulosti zrušilo rozhodnutí svých krajských poboček. Mnoha restitučními případy se zabývají soudy.

www.christnet.eu

Bible byla přeložena do 1000 jazyků. Jubilejní překlad oslavili súdánští uprchlíci bohoslužbou

Bible byla už přeložena do tisíce jazyků, jubilejním se stal jazyk keliko, jímž hovoří obyvatelé centrální části Jižního Súdánu. Oznámil to americký web The Christian Post. Jubilejní překlad oslavili slavnostní bohoslužbou obyvatelé uprchlického tábora Bidi Bidi na hranicích Jižního Súdánu s Ugandou. V táboře žije přes čtvrt milionu uprchlíků před jihosúdánskou občanskou válkou.

Podle The Christian Post se v současné době Bible překládá do 2500 jazyků, dalších 1600 jazyků na překlad teprve čeká. Překlady, které organizuje americká nezisková společnost Wycliffe Bible Translators, mají být hotovy do roku 2025.

Tábor Bidi Bidi je druhým největším na světě, postaven byl teprve loni v srpnu. Rozkládá se na ploše 250 čtverečních kilometrů, většinou v ugandském pohraničním okresu Yumbe. Právě jeho obyvatelům je tisící překlad Bible určen. Uganda jen ve druhé polovině roku 2016 přijala více než 400000 běženců z Jižního Súdánu.

www.christnet.eu

Sto let sem, sto let tam

Dokončení ze str. 1

nám líto, že mnozí pro svou víru trpěli nevinně, ve vězeních, trpěli zákazem přístupu ke vzdělání, šikanou a ponižováním kvůli své víře. … Bože, pokorně prosíme, odpusť nám, že jsme se příliš často báli více lidí, než tebe.

K bohatství naší církve v oněch sto letech patří lidé vzdělaní, na fakultě, ve sborech, lidé oddaní Kristu a Bibli. K našemu bohatství patří také všechny modlitby, všechna smíření, všechna odpuštění pod dotekem Kristovy milosti, všechna láska projevená službou, projevená Diakonií, projevená vzděláváním.

K bohatství naší církve patří dar živých vztahů k církvím doma, i k církvím v Evropě, i za oceánem. Jsme za ně velmi vděční, posilují nás.

Dost minulosti. Současnost.

Současně, dnes na tomto místě, rádi vyznáváme, že jsme od své církve mnoho přijali, a že ji máme rádi!

A hledáme. Hledáme dnes, stejně jako ti před námi, jak žít podle Božího slova.

Ježíš vyzve - hledejte. Tedy – přátelé – výzva k hledání znamená, že nás ještě něco čeká! Ještě nejsme u konce. Hledejme lásku, tužme po spravedlnosti, přijímejme Krista a jeho dary. Přijímejme ho v těch, kdo žijí s námi, přijímejme ho v těch, kdo hledají pomoc. Ať k nám přicházejí z důvěrné blízkosti, nebo neznámé dálky.

Takové hledání život tvoří, a vrchovatě jej naplňuje. Když tak činíme, když lásku přijímáme, a když lásku vydáváme, můžeme pak vyznat – často ke svému vlastnímu překvapení - něco jsem nalezl, Bože, a jsem na světě fakt moc rád… Nebo to vyznat jinak – ty jsi mne nalezl Bože, jsi mi blízko, nějak to cítím, a jsem za to tak vděčný, že to popsat neumím.

Hledejme, jak být s Kristem. Číhají na nás mnohé těžké situace. Náhle, nečekaně a hlasitěji než dříve, se uvnitř církve Kristovy po celé této krásné planetě ozývají hlasy, které vyzývají ke spolehnutí se na osvědčené cesty, ke spolehnutí se na již dosažené jistoty. Zatímco mnozí, já se k nim přidávám, proti tomu namítají – ale Kristus přece vyzývá - hledejte, tlučte, proste - držte se mne, pojďte se mnou a za mnou, a nelpěte na tom, čeho jste již dosáhli. Nestarejte se o to. K čemu vám to, přátelé milí, ostatně, jednou bude?

Zaznívají hlasy, že je lepší se uzavřít s tím, čeho jsme už dosáhli a chránit to pro sebe. Že to je dnes důležitější, než hledat, jak pomoci těm, kdo jsou hladoví, žízniví, na cestách, nazí, nemocní, ve vězení… Každý osobně se rozhodujme. Komu věřit? Koho se držet? Ježíš říká – hledejte. To znamená, ještě vás něco čeká, není třeba lpět na současném, to příští, to příští je lepší.

Do myslí a srdcí lidí u nás i na mnoha místech Evropy a světa se loudí strach. Nemá cenu nikomu něco vyčítat. Nemá cenu nic zlehčovat, natož se někomu snad posmívat. Tím se strach jen utvrdí, a své pozice posílí. Věříme přece, že strach účinně likviduje láska. Ta tvoří důvěru, poskytuje bezpečí, přináší naději.

Vše se nakonec milí přátelé točí kolem dostatku lásky v tomto světě. Přijímejme ji od Boha i od lidí, žijme ji, rozdávejme ji. Na tom záleží.

Čiňme to každý tak dlouho, dokud smíme být na tomto krásném světě.

A církev Kristova, ať se jmenuje tak či onak, ať tak činí tak dlouho, dokud Kristus podruhé nepřijde.

Sto let sem, sto let tam. Amen

Daniel Ženatý,
synodní senior ČCE

Kázání na oslavách 100. výročí ČCE v Pardubicích

Podíl Sokola na vzniku Československa

Letos tomu bude 100 let od vzniku Československé republiky, připomeňme si podíl Sokola na jejím vzniku.

Když se v roce 1914 profesor Masaryk rozhodl odejít do zahraničí a zahájit protirakouský odboj za vznik samostatného státu, setkal se se starostou ČOS JUDr. Josefem Scheinerem a sdělil mu své rozhodnutí. Ten potom převedl do zahraničí značné finanční částky patřící Sokolu, a tak zabezpečil činnost našeho zahraničního odboje. Vznik republiky byl financován z našich vlastních národních zdrojů, naši odbojoví pracovníci nebyli na výplatní listině žádného cizího státu.

Zatímco se vytvářel náš odboj na úrovni politické a diplomatické představovaný Tomášem Garriguem Masarykem, Milanem Rastislavem Štefánikem a Edvardem Benešem, usilující o mezinárodní uznání našich práv na samostatnost, na frontách již bojovali čeští a slovenští vojáci za svou republiku.

Základem československých legií byli sokolové.

V Rusku sokolští cvičitelé působili jako učitelé tělocviku. ČOS organizovala pro tyto cvičitele cvičitelské kurzy, zaměřené na jejich další působení v Rusku. V roce 1914 vznikla v Kyjevě Česká družina. Bylo v ní asi 1000 Čechů a 16 Slováků. Přísahu složili 11. října 1914 (podle pravoslavného kalendáře to bylo 28. září, den sv. Václava).

Ve Francii rota Nazdar, vytvořená převážně ze členů pařížského Sokola. Bylo jich 300 a přísahali 12. října 1914.

Tyto činy prostých lidí vedly T. G. Masaryka k rozhodnutí zahájit protirakouský odboj. "Já jsem se zastyděl, že my, političtí vůdcové, byli jsme bezradní ještě v okamžiku, kdy již naši vojáci zvedli revoluci." Při cestě do Itálie v prosinci 1914 byl varován, že mu hrozí po návratu zatčení, se rozhodl pro emigraci a zůstává v Ženevě, kde vytváří první koncepci Československého státu. Zůstává ve styku s domácím odbojem - Mafií, ve které pracovali Alois Rašín, Karel Kramář, Antonín Hajn, Přemysl Šámal, Josef Scheiner a Edvard Beneš, který emigroval v září 1915.

Československé legie v Itálii vznikly později, Italie vstoupila do války v roce 1915. V Itálii nebyla česká menšina, nábor do legií v zajateckých táborech organizoval sokolský cvičitel bratr Čapek. Po diplomatické stránce se o vytvoření československých legií zasloužil Milan Rastislav Štefánik.

Dokončení na str. 3

150 let od založení nejstaršího sboru Církve bratrské

Dokončení ze str. 1

ba zbožnosti u tajných evangelíků v Orlických horách. Další zákonnou změnou, která přišla a tentokrát zrovnoprávnila evangelíky s katolíky před zákonem byl **Protestantský patent z r. 1861**. Nepřinesl sice plnou svobodu od státu, ale otevřel nové možnosti pro rozvoj evangelictví. V těchto podmínkách roste na více místech touha po duchovní obnově. Touha křesťanů z Podorlicka byla v mnoha případech zklamána duchovním stavem reformované církve. Když obrodné snahy Balcarovy a jiných nepřinesly změny stávající církve, rozhodli se tito křesťané z klášterského sboru vystoupit a jít vlastní cestou. Půlhodinovou přednášku ukončil Robert Hart odkazem na inspirace pro nás a citátem kazatele Bohuslava Beneše (1908-1989) o Boží milosti.

Dalším bodem odpoledního programu bylo vyprávění autorky čerstvě vydané monografie o Janu Balcarovi, zakladateli a prvním kazateli bysterského sboru, **Terezy Vinterové**. Její knihu s názvem **„Jan Balcar (1832-1888), životní příběh tkalce a kazatele“** vydal Sbor Církve bratrské v Bystrém v jubilejním roce 2018. Kniha v pevné vazbě, s 36 fotografiemi má 276 stran. Na základě svého studia přiblížila Tereza Vinterová příběh dětství, duchovního hledání cesty od katolictví, ve kterém Jan Balcar vyrůstal, k osobní, vroucí víře v Ježíše Krista, až k založení nového sboru „podle slov Ježíše Krista“. V přednášce zazněly některé podrobnosti z Balcarova života a detaily o tom, jak se kolem Balcara postupně utvářelo společenství křesťanů. Sestra Vinterová přiblížila duchovní vlivy, které Balcara formovaly nejvíc (Bible, kniha k 300. výročí reformace, Daniel Edward) a jeho postupné směřování z Horní Radechové přes Rzy a Bysterské Doly k Bystrému, kde byla v roce 1880 postavena modlitebna. V závěru svého vyprávění citovala Tereza Vinterová z Balcarova dopisu uveřejněného v časopise Evangelical Christendom o jeho rozhodnutí pro misii mezi židy v Čechách a z Balcarova kázání „Všecko Kristus“ na Ř 7 a Fp 4,13. Jan Balcar zemřel 25. 11. 1888, ale práce pokračovala dál.

Třetí přednášku připravila pro slavnost v Bystrém historička **Ester Pučálková** z Brna. V úvodu naznačila, že chce svým výkladem přiblížit **obraz Svobodné reformované církve** (dnešní Církve bratrské) v době vzniku Československé republiky a ukázat na její místo ve společnosti. Začala ovšem komentářem politických událostí. Připomněla, že ke konci I. SV se vědělo, že Rakousko-Uhersko je už za svým zenitem a že nemá budoucnost. S jeho porážkou a se vznikem československého státu se už nějakou dobu počítalo. Dne 28. 10. v reakci na odpověď rakousko-uherského ministra zahraničí v českých novinách, v přesvědčení, že je za tím zpráva o kapitulaci rakouského císařství, vyšli lidé v Praze do ulic a oslavovali jeho konec. Strhávali z úředních budov znaky a symboly habsburské monarchie a ničili je. Na manifestaci na Václavském náměstí pak došlo k vyhlášení svobodného československého státu. Byl to začátek nové doby. S politickými změnami přišla i svoboda náboženská. Kazatel Alois Adlof to v kázání komentoval jako „týden velkých věcí“, ale zároveň mluvil o úkolu církve. Nová doba je dobou přestupového hnutí (Římskokatolickou církev opustilo 1 388 000 členů), ale také příležitostí k vytvoření národní církve. Několik takových pokusů ovšem ztroskotalo. Svými novými jmény dávaly církve (Českobratrská církev evangelická, Jednota českobratrská, Jednota Chelčického) najevo, že navazují na odkaz české reformace, Jednoty bratrské. Jednota českobratrská viděla své místo ve společnosti v nové době v sociální práci (sirotčinec ve Chvalech, Černošicích a Mukačevě, domov pro seniory v Hamru nad Nežárkou a služba diakonická). Závěr svého výkladu věnovala Ester Pučálková osobnosti kazatele Františka Urbánka a příběhu jeho přátelství s prezidentem T. G. Masarykem a jeho rodinou. Připomněla, že Urbánek byl prezidentovým „osobním kaplanem“, který byl zván k rozhovorům na Hrad a který Masarykově rodině posloužil také tím, že sloužil na pohřbu syna Herberta, manželky Charlotty (1923), prezidenta T. G. Masaryka (1937) a nakonec ještě syna Jana (1948). Kazatel František Urbánek byl v době mezi válkami nejvýznamnější osobností Jednoty českobratrské.

Závěr odpoledního programu vrcholil hromadným odchodem účastníků z Elady ven k **„lípě vděčnosti“**. Ta byla vysazena na památku sborového výročí i výročí založení samostatného Československa. Zde shromáždění účastníci nedělní slavnosti spojili své hlasy v Modlitbě Páně, ve zpěvu české hymny a zpěvu známé duchovní písně „Krásnou vlast připravil pro svůj lid milý náš Spasitel na nebi“. Takové byly bysterské oslavy významných výročí.

Bronislav Kaleta,
kazatel Církve bratrské
(v Bystrém 1983-1994)

Památce statečných duchovních Jaromíra Klimeckého a Ladislava Krále

Pokračování z minulého čísla

1) s nájemníkem Pospíšilem
2) s Církví československou.

Pospíšil se svou starou paní obývali přízemí domu a krám a ve dvoře domek, který jim sloužil za dílnu. Za všechny tyto místnosti platil jen 1.600,- K ročně. Protože byl Vít Pospíšil starý nájemník, nemohlo mu být zvýšeno nájemné a také všechny snahy o výpověď byly bezvýsledné. Všechny nás také mrzelo, že krám Pospíšilův zvenčí vypadal jako hadrárna a nad vchodem do modlitebny nejednou vlály spodky a jiné části prádla. Po delším jednání uvolnil Pospíšil domek ve dvoře. Domek jsme pak upravili jako byt pro kostelníka. Prvním naším kostelníkem se stala sestra Jarmila Hájková, vdova po dělníku z Karlovy Huti, která se se svou dceruškou Boženkou nastěhovala do domku k 1. IV. 1935. Funkci kostelníka dříve zastávala rodina Vincourova z Církve československé, které jsme platili měsíčně 30,- K. Rodina Vincencova by byla ráda sama také tu funkci přijala.

Druhé jednání, velmi obtížné, bylo zahájeno s Církví československou. Příslušníků této církve je ve vlastním Berouně přes 5000. Je pochopitelné, že tak velká náboženská obec má mnoho funkcí a sama zabrala větší část dopoledne v neděli, kdy jsme i my měli míti bohoslužby. Nájem platili 1000,- K ročně. Bylo tedy žádáno, aby nájemné zvýšili alespoň na 2000,- K a aby přispěli patřičným podílem na opravu modlitebny. Jednání vzalo však rychlý obrat, když se československí rozhodli požádat obchodní akademii v Berouně o bezplatné zapůjčení přednáškové síně pro jejich bohoslužby. Jejich žádosti bylo vyhověno a od dubna se přestěhovali z našich místností.

Oprava modlitebny i se všemi řemeslnickými pracemi byla zadána br. staviteli Martínkovi. Práce byly provedeny rychle a modlitebna vyhlížela pak daleko přívětivěji. K ozdobě stolu Páně věnovaly pak krásné pokrývky především sestra Vlasta Stehlíková a Anna Rousová. Účast na bohoslužbách znamenitě rostla, takže při výročním shromáždění bylo přítomno 96 lidí, což je počet, kterého nebylo po mnoho let, jestli vůbec kdy, dosaženo. V květnové schůzi staršovstva přišla na přetřes otázka kazatelských stanic. Bylo potřeba upravit poměr ke kazatelské stanici v Příbrami, která inklinovala k Rybníkám, přeorganizovat práci v Karlštejně a navázat styky s kazatelskou stanicí v Hořovicích."

Příbram

30. května se sešla členská schůze v Příbrami. Za berounskou filiálku se jednání zúčastnil br. Rous, kurátor a bratr vikář, jehož přivezl autem pokladník Jaroslav Bobek. Cesta autem byla podniknuta za prudkého lijáku a do Příbrami jsme přijeli téměř s hodinovým zpožděním. Bylo ihned zahájeno jednání a usneseno, že kazat. stanice Příbram bude platit Berounu 1.000,- K ročně a vikáři cestné na bohoslužby, t. j. za každou cestu 15,- K. Někteří členové - především rodina Fotkova - inklinovali ke sboru v Rybníkách, kdež působil horlivý bratr diakon Černík, který obstarával po dobu dvou let práci v Příbrami a získal tu značné sympatie. Po této úpravě se vyvíjela práce v Příbrami klidně a rostla pěkně účast na bohoslužbách (40-50)."

Karlštejn

„S Karlštejnem byla situace horší. Bylo rozhodnuto práci zatím zastavit, protože účast na bohoslužbách bývala 5-8 lidí, ale ani ti nepřicházeli s láskou ke Slovu Božímu. Br. Procházka byl zvolen členem staršovstva v Berouně, aby byl styk s tamějšími bratřími, ale schůzí se zúčastnil jen několikrát a pak také odpadl. Ze strany salvátorské, především od pana inženýra Ursiniho, bylo žádáno, abychom zahájili jednání s kazatelskou stanicí v Hořovicích o sloučení obou oblastí a vytvoření jednoho farního sboru. K jednání v květnu došlo. Před tím jsem zde vykonal kázání a s místními bratřími byl navázán potřebný styk. Do jednání však rušivě zasahovaly momenty ze života veřejného.

Pokračování příště

Prorokova bilance

Prorok Eliáš říká rezignovaně: „Velice jsem horlil pro Hospodina, Boha zástupů, nebo opustili smlouvu tvou synové Izraelští, oltáře tvé zbořili a proroky tvé zamordovali mečem. I zůstal jsem já sám, teď pak hledají života mého, aby mi jej odjali" (1 Kr 19,14).

A hle – na hoře Orebu dochází k něčemu mimořádnému. Člověk vidívá rád cosi přímo božského v tom, co ho přemáhá a děsí. Vítr převrací a rozráží skály; zuří zemětřesení a zhoubný oheň. Příroda se bouří a vzpíná. Je možné, aby se Eliáš netřásl a nechvěl? Teprve později, až nastane klid a vzácné ticho, uslyší prorok „hlas tichý a jemný". Vystoupí před vchod do jeskyně, a zde dochází k rozhodujícímu a zcela zásadnímu setkání. Hospodin naslouchá. Má otevřené uši pro Eliášův nářek a bolestné lamentace. „Hospodine, horlil jsem pro tebe, ale teď jsem zůstal sám"...

Bůh nepřichází v něčem vnějším, v zemětřesení, nesráží na kolena, ani do prachu. Přichází, aby vyslýchal prosby, jakož i neslavné životní bilance, aby pozvedal na konci sil, aby proměňoval konec v nový začátek.

Klid může ovšem vyvolávat i propastnou, úděsnou prázdnotu. I proto se leckdo ticha vyloženě bojí. Proto je tolik lidí, kteří mají ustavičně puštěné rádio, televizi, či teď počítač nebo mobil u ucha. Neznáme osamocenost, která nepozvedá a neposiluje, ale naopak drtí a tlačí k zemi?

Na Orebu je ticho. Nadějný, slavný začátek má smutný konec. Eliáš je docela na dně. Nevidí dopředu. Perspektiva se mu ztrácí.

Hle, Boží prorok, a přece zároveň jenom chabý a klesající zoufalý člověk. Kde jsou slavné Boží přísliby? Vždyť se mnou teď už vše končí, „zůstal jsem sám". Jak dlouho ještě vydržím utíkat a skrývat se před zlou a pomstychtivou královnou Jezábel? Zaslíbení bylo, pravda, krásné, ale nesu si je do hrobu. Copak nejsem zrovna na cestě ke svému pozemskému konci?

Proč však běží Eliáš k hoře Orebu? Je to náhoda? Sotva. Zřejmě nemůže jinak, než aby se nevrátil zpět k začátku a ke zdroji. Právě proto, že už je u konce svých lidských sil. Na Orebu se přece kdysi zjevil Hospodin svému lidu; zde mu dal směrovku ke svobodnému i nadějeplnému životu v podobě Desatera. Právě běží pouští s příboji i vlnobitím času zpět – a tedy k začátku. A to proto, aby si hořce a trpce postěžoval. Vrací se, aby podal zprávu o konci o ztroskotání i ztrátě naděje.

Eliáš je na hoře Orebu. Informuje Hospodina o tom, že „záležitost Izrael" jaksi nevyšla. Kde jsou, kde zůstali tví kdysi věrní? Co zmůžu sám proti nemalé přesile nepřátel?

Na Orebu je ticho. Neslyšíme hned o naději, o potěšení, o možnosti nového vykročení. Bůh nedává laciné útěchy. Není populista. Slyšíme jen prorokův nářek a hořké bědování. Počáteční rozlet je pryč. Teď už zřejmě zbývá jen vypít kalich hořkosti až do dna. Hospodine, všemu je konec. Vracím ti požehnání i poslání Odevzdávám vstupenku.

Nebylo snad obdobné ticho i na Golgotě, když Boží Syn v bolesti a ve smrtelné strázni vrátil nebeskému Otci své pověření? „Ježíš znovu vykřikl mocným hlasem a skonal" (Mt 27,50).

Těžké mlčení až k neunesení přerušuje Boží hlas. Tichem proniká jasné a docela konkrétní slovo. „Jdi, vrať se svou cestou k damašské poušti. Až tam přijdeš, pomažeš Chazaela za krále nad Aramem" (1 Kr 19,15).

Zřetelné slovo prolamuje i golgotské mlčení, němý úděl a hrůzu z toho, co se odehrálo před zraky mnohých. „Proč hledáte živého mezi mrtvými? Není zde, byl vzkříšen" (L 24,6).

Bůh je přítomen ve svém Slovu. V tom Slovu, které přichází zvenčí, odjinud. Ve Slovu, které není uloženo kdesi v našem nitru. Ve Slovu, které se stalo tělem.

Eliášovo místo není na hoře Orebu, kdesi na vrcholu, ale hluboko pod ním. Prorok se nemá utopit v nářku, ale ani v nějakém zvláštním a povznášejícím prožitku. Má splnit poslání ve zcela obyčejné všednosti. Boží Slovo láme a přemáhá naši lidskou bezvýhlednost. Ukazuje, co máme dělat. Jistě – sami ze sebe jsme neschopni, ale Boží Slovo nás zmocňuje a vyzbrojuje. Tak, abychom se stávali i dnes použitelnými nástroji v Boží ruce. Tak, abychom se stávali tvůrci pokoje, abychom přemosťovali hluboké prolákliny nelásky, abychom vnášeli novou naději do skleslosti a úsměv do zatrpklosti.

Je pro nás jistě nemalou výsadou i vyznamenáním, že nás Bůh potřebuje. Díky tomu jsme také i upotřebitelní. Bůh nás staví znovu a znovu na nohy a dává nám úkoly i nová pověření. Takže: Eliáši, člověče, křesťane, nerezignuj, ale: „jdi, vrať se svou cestou". A to k tomu, který je sám ta Cesta, Pravda, i Život.

Jaroslav Nečas

Podíl Sokola na vzniku Československa

Dokončení ze str. 2

Legionáři bojovali v bitvách u Arrasu, Zborova, na Doss Altu. V Terronu a u Vouzieres se bojovalo ještě 30. října 1918. Tyto boje jsou připomenuty na československých poštovních známkách.

Československo tak mělo svou vítěznou armádu ještě dříve, než vzniklo.

Vítězné boje československých pluků s bolševiky v Povolží a opanování Sibiře způsobily pravou senzaci v dohodových státech, jméno našeho národa zaplňovalo po několik měsíců tisk celého světa. Vojenský význam podivuhodného úspěchu legií spočíval v neposlední řadě v tom, že vládě Sovětů a tím i Německu byla uzavřena cesta k sibiřským zásobám potravin a surovin. Zmařen byl plán užití německých zajatců, internovaných na Sibiři, k posílení německého vojska na západní frontě. Právě s tím počítal šéf německého generálního štábu maršál Luddendorf při své jarní ofenzívě roku 1918. Ta skončila nezdarem a Dohodě se otevřela cesta k vítězství.

Pro politický program zahraničního odboje mělo opanování Sibiře nepochybně rozhodující význam. Anglický premiér Lloyd George telegrafoval 11. září Masarykovi: Váš národ prokázal neocenitelnou službu Rusku a spojencům v jejich boji za osvobození světa od despotizmu. My toho nikdy nezapomeneme. Francie pak 29. června 1918 se zavázala ve vší formě podporovat snahy o zřízení československého státu, osvobozeného z jařma Rakouska. Podobný význam mělo prohlášení Spojených států z 2. července 1918.

Během srpna a září 1918 byla Národní rada česká v Paříži uznána za představitelku budoucí československé vlády všemi velmocemi a československý národ za národ spojenecký.

18. října 1918 Masaryk ve Washingtonu uveřejnil deklaraci nezávislosti.

Wilson odpověděl Rakousku nikoliv bez vlivu Masarykova, že autonomie nemůže již stačit, protože Spojené státy již uznaly, že jen Československá vláda v Paříži má právo rozhodovat o české budoucnosti.

Mírová jednání mezi velmocemi počala v Paříži v lednu 1919. Československá republika zastoupená Kramářem a Benešem se jich účastnila jako rovnoprávný člen vítězných států. To znamená, že československá samostatnost nebyla snad založena teprve mírovými jednáními, ale bylo jí dobyto vlastní silou během války.

V poslední době se objevují hlasy některých „historiků" a současných politiků že Československo byla umělá konstrukce, vytvořená Masarykem. To jsou vysloveně nepravdy, neřku-li lži o naší historii. Podívejme se, kdy legie vznikly. Bylo to necelé 3 měsíce potom, co vypukla 1. světová válka a prakticky ve stejný den. Nikdo v tobě by nebyl schopen takovou akci zorganizovat, neexistovaly komunikační prostředky, které by dokázaly na velké vzdálenosti lidi informovat a vše organizačně zajistit. Bylo to přání lidí, Čechů a Slováků, zbavit se jha Habsburků a vybudovat společný samostatný stát. Byl to jedinečný fenomén v dějinách, stát, který neexistuje, již měl svou armádu. V říjnu 1914 ji tvořilo asi tisíc mužů, na konci války to byla již 100 000 armáda.

V případě zajetí neměli statut válečných zajatců, ale byli jako zběhové z Rakousko-Uherska popravováni.

Prezident Masaryk prohlásil v roce 1924 „Bez Sokola by nebyly legie, bez legií by nebyla republika".

Československo na pařížské konferenci vzalo na sebe poměrnou kvótu předválečných dluhů Rakousko - uherských a zavázalo se zaplatit mocnostem náhradu „za osvobození" 750 milionů franků ve zlatě.

T. G. Masaryk jako prezident republiky informoval Národní shromáždění slovy: Nevzali jsme od spojenců ani krejcaru a neužili jsme ani jediné nepravdy proti našim nepřátelům. Splatili jsme vše do haléře.

Hledal jsem odpověď na otázku, co vedlo naše krajany v cizině nebo zajaté Čechy a Slováky, že vstupovali do legií a riskovali v následujících bojích své životy, když mohli klidně vyčkávat skončení války v relativním bezpečí zajateckých táborů. Sokolové se do odboje zapojovali zcela dobrovolně, nebyli vázáni žádnou přísahou.

Odpověď na tyto otázky jsem nalezl ve slovech představitelů Československé obce legionářské Dr. Patejdla a Josefa Svatoše. „Družnost v bratrstvu sokolském nás přivedla ve chvíli smrtelného nebezpečí naší národní věci pod prapory bratrstva boje, jež nazývá národ legiemi.. ..Sokolství za války znamenalo povinnost k boji. "

Účast sokolů v legiích byla vlastně projevem jejich vlastenectví. Vlastenectví se v současnosti považuje za něco, za co bychom se měli stydět. Máme se tedy stydět za své předky, že bojovali za samostatné, svobodné a demokratické Československo? Nikoliv, protože oni bojovali za svou vlast, za svou zemi a nikoliv za ovládnutí zemí jiných. Měli bychom si stále uvědomovat jejich nepatetické a tím úctyhodnější hrdinství.

Přesto se setkáváme a zejména v nedávné minulosti jsme se setkávali s tvrzením, že Sokol je militantní nacionalistická organizace. Tato tvrzení zvláště zaznívala ze strany Henleinovy SdP a publikace podepsané Podivenem. (Pod Podivenem se skrývají jména dvou historiků a jednoho senátora!) Jsou tedy sokolové nacionalisté? Jaký je rozdíl mezi nacionalismem a vlastenectvím?

Na tuto otázku bych odpověděl doprovodným slovem ze skladby pro dorost na sletu v roce 1926.

V pravdě stůj, vlast miluj,
Nechtěj porobu, služ lidstvu, národu.

Žádný výboj, žádná expanze, okupace jiných zemí, prohlašování rasové nadřazenosti, ale služba lidstvu a národu, ideály Masarykova humanismu a mravnosti.

Prameny sokolského vlastenectví hledejme již v obrození. Buditelé nehlásali obrodit národ násilím a agresí, ale především hlásali nutnost výchovy a vzdělání, abychom se dostali na kulturní úroveň ostatních národů. Byly to také Tyršovy myšlenky kalolagathie, harmonie ducha a těla.

Sokol svou rolí, kterou sehrál v obou světových válkách, má nezastupitelný podíl jak na vzniku Československé republiky 28. října 1918, tak i na její obnově po II. světové válce.

Sokol svou demokratickou strukturou a ideály demokracie pracoval pro republiku. Byl a je vlastně organizací politickou, nikoliv stranickou, ale nadstranickou, která by se měla angažovat v denním životě republiky. Ale nikdy se nestal a nestane organizací, která by byla nacionalistická nebo dokonce šovinistická.

Otakar Mach

Výročí třicetileté války 1618 – 1648

V roce 1618 proti sobě stály tábor habsburský a protihabsburský - Protestantská unie (založená 1608 a vedená falckým kurfiřtem Fridrichem IV.) a Katolická liga (založená 1609 a vedená bavorským vévodou Maxmiliánem I.). Katolicismus a protestantismus tu ovšem už sloužily spíše jako ideologie než jako konfese. Spor byl hlavně mocenskopolitický a hospodářský. Uzná nad sebou 8 německých knížectví a 17 měst habsburského císaře, anebo si povládnou sami? Vzdají se zkonfiskovaného církevního majetku? Ustoupí rekatolizačním snahám? Rozvíjející se kapitalismus jim dodával sílu a sebevědomí! Habsburkové ovšem vládli i ve Španělsku, které už mělo bohaté americké državy!

1. České stavovské povstání 1618-1620 znamenalo první fázi velikého krveprolití, loupení a ožebračování. Podnět dalo porušování Rudolfova Majestátu z roku 1609 z katolické strany, ovšem ke vzpouře proti Vídni – Pražské defenestraci - se původně rozhodlo jen několik radikálních šlechticů, ostatní stavy je následovaly váhavě. Nejednotnost, sobecké zájmy, elitářská omezenost, nedostatek vůdců a mezinárodní izolace vyústily v porážku na Bílé hoře 8.11.1620. Fridrich Falcký se jako král neosvědčil a očekávanou mezinárodní pomoc nezískal. Kapitulace, nerozhodnost a minimum prozíravosti poražených se vymstily také teatrální popravou vůdců, drancováním země, náboženskou nesvobodou a skutečně absolutistickou vládou habsburského panovníka. Velké množství šlechtických a měšťanských rodin muselo emigrovat, mezi nimi také J. A. Komenský. Konfiskovaný majetek získali císařovi spojenci a přívrženci, rovněž přebělohlík Albrecht z Valdštejna.

2. Falcká válka 1620-1626 byla stejně neúspěšná jako předchozí etapa, Maxmilián I. zvítězil, získal kurfiřtskou hodnost a veškeré falcké území. „Zimní král" Fridrich se uchýlil do Haagu, kde také dožil.

3. Dánská válka 1626-1629 byla pokračováním pod vedením Kristiána IV., kterého podporovalo Nizozemí, Anglie a Francie. Na císařské straně vynikli generálové Tilly a Valdštejn, kteří se svými vojsky zahnali Dány až k Baltickému moři. Čeští emigranti, kteří se bojů zúčastnili, byli zklamáni.

4. Švédská válka 1629-1635 znamenala razantní obrat na frontách: Gustav II. Adolf ovládl Pobaltí, vylodil se v Německu, sjednotil německá knížata a úspěšně pronikal na jih. V listopadu 1632 však padl v nerozhodné bitvě u Luetzenu blízko Lipska. Pak už Švédové významná vítězství nezaznamenali, i když postoupili dále na jih. Kancléř Oxenstjerna už německá knížata sjednotit nedokázal. Valdštejnovo paktování se Švédy se prozradilo a frýdlantský vévoda byl 1634 v Chebu zavražděn.

5. Sasové vpadli 1631 do Čech, umožnili emigrantům pochovat hlavy popravených z roku 1621, ale s velkou kořistí opět odtáhli a české spojence přes všecka ujišťování zklamali. 1635 jim potom připadla Horní a Dolní Lužice.

6. Švédsko-francouzská válka 1635-1648 nepřinesla rozhodný obrat. Generálové Banér a Torstensen pronikli s francouzsko-švédským vojskem do Čech, do Slezska a na Moravu, dostali se i na předměstí Prahy, ale byli odraženi. 1645 se přiblížili dokonce k Vídni, ale pak obléhali Brno až do r. 1648. V posledním roce války obklíčili i Prahu, kam částečně vstoupili s pomocí přeběhlíka Otowalského. Pražané po boku Colloredova a Contiho vojska a s jezuitskými studenty město bránili, ale zachránilo je až vyhlášení Vestfálského míru na podzim 1648. Švédové – stejně jako jiní – drancovali v Praze i na venkově, odvezli mnoho z Rudolfových sbírek a zajali 150 šlechticů i arcibiskupa s kanovníky.

Čechy i Německo byly zpustošeny hospodářsky, kulturně i morálně, počet obyvatel klesl následkem epidemií a vystěhovalectví na pouhou čtvrtinu. Když Švédové 1650 odtáhli z Čech a z Moravy, dal Ferdinand III. postavit v Praze Mariánský sloup a Komenský napsal „Kšaft umírající matky Jednoty bratrské". (Hned po uzavření Vestfálského míru vyslovil hořké politování švédskému kancléři Oxenstjernovi.)

Bilance: Švýcarsku a Nizozemsku byla potvrzena samostatnost, územní a mocenské zisky měla Francie, Švédsko, Bavorsko a Sasko, císař nabyl absolutní moci politické, právní i náboženské ve svých zemích, ale ztratil Horní a Dolní Lužici. V německých zemích nadále platilo „čí vláda, toho náboženství". Obnovené zřízení zemské 1627 se řídilo stejnou zásadou. Jezuitské misie s vojenskou asistencí ji pilně prosazovaly.

Bohuslav Vik

Dopis ředitelům ČT a zpravodajství ČT

Vážení pánové ředitelé ČT zpravodajství, pane Dvořáku, pane Fridrichu,
s celou rodinou jsem se 28. a 29. září zúčastnil oslavy 100. výročí založení Českobratrské církve evangelické (ČCE). Oslavy, konané v Pardubicích, běžely od čtvrtka do neděle. Desítky diskusí, přednášek, dílen, koncertů. Témata: protestanté v rámci české kultury, Češi v rámci Evropy, minority u nás... V sobotu dopoledne slavnostní bohoslužby na jednom z pardubických náměstí. Bohoslužeb se účastnilo kolem tisícovky převážně mladých lidí, stovky lidí se účastnily paralelních programů.
Bohoslužby přenášela ČT 2. Jinak o čtyřdenní akci ve vašem zpravodajství není ani slůvko. Považuji to za vážné selhání vaší zpravodajské odpovědnosti. ČCE je druhá největší církev v ČR. Patřilo k ní mnoho významných osobností českého veřejného života: od T. G. Masaryka přes Miladu Horákovou až po Jana Palacha, Přemysla Pitra, Bedřicha Hrozného, Sváťu Karáska, Miloše Rejchrta nebo Zdeňka Matějčka. Tato církev ztělesňuje mnoho uzlových okamžiků českých dějin, ať už jde o husitství a jeho dvojznačné dědictví, rekatolizaci a pozemní písmáky, Bibli kralickou, myšlenku náboženského pluralismu, dialog křesťanství s marxismem.
Pominout ve zpravodajství tyto oslavy znamená podporovat společenskou amnézii. Úkolem veřejnoprávní televize by bylo tuto amnézii umenšovat. V tom jste ale tentokrát selhali.
S neveselým pozdravem

Petr Sláma

Kacíři v Nové Lysé nad Labem 2

Pokračování z minulého čísla

Optal se ho na to, co prej držíš o mši svatej. Pacholek pravil, to já nemám rozum z toho. Pan farář, nebožtík, dal mu za odpověď, že on neví jsouli v nebi anebo v pekle. Je-li v pekle, že mu není spomoženo, že je mu tak moc platná, jako kdyby scíplému koni ovsa do huby nasypal, a je-li v nebi, že ji nepotřebuje."

Anna Riglová si tuto historku nejspíš vymyslela nebo alespoň nějak dokreslila. Není ovšem vyloučeno, že „nebožtík pater Jelínek" skepsi vůči zádušní mši skutečně sdílel a nechtěl kvůli ní připravit svého pacholka před svatbou o peníze. Šporkové, s evangelickými kořeny, liberálními názory a otevřenou averzí vůči jezuitům, si faráře přijímané na své panství nesporně pečlivě vybírali. Platili za to tím, že arcibiskupství lyským farářům nedůvěřovalo. I když od nich dostalo hlášení o nulovém počtu „kacířů", stejně poslalo na panství své komisaře. A ti „kacíře" vždycky našli. Poslední „misie" se v Lysé konala ještě roku 1775. Apelační soud vysvětlení Anny Riglové neuvěřil a odsoudil ji „k jednoročnímu obecnému dílu v železech a poutech". Po dobu věznění k ní mělo docházet duchovenstvo, „aby ji na pravou víru přivoditi hledělo". Ke stejnému trestu byli podle rozsudku pražského apelačního soudu odeslaného 16. února 1748 odsouzeni rovněž Václav Peřina a Václav Horáček, u kterých byly při domovních prohlídkách nalezeny

Náhrobní kámen jednoho z potomků Anny Riglové na evangelickém hřbitově v Lysé nad Labem.

Očistec se stal součástí oficiálního učení Římskokatolické církve koncilním usnesením z roku 1274. Očistným živlem hříšné duše je oheň. Církev a svatí mohou svými přímluvami duši v očistci pomoci.

zakázané knihy. U Václava Peřiny byly zajištěny tři. I on se snažil nerozkrýt distribuční síť kolportérů evangelické literatury tím, že vyšetřovatele odkázal na mrtvé: *„Já jsem je dostal dávno, od nebožtíka Jiřík Kettnera zákon lutriánský a od nebožtíka Václava Peřiny, tkalce, lutriánský Pokojík modlitby"*. Z výslechů vyplývá, že Václav Peřina byl dlouholetým místním distributorem evangelických knih. Byl kvůli této činnosti souzen už před devíti lety a musel dělat ve farním kostele katolické vyznání víry. Peřina při výslechu přiznává, že má v těchto knihách *„zalíbení"*. Trvá však na tom, že je četl *„skrytě a žádného neuváděl do bludu kacířského"*. Když mu vyslýchající připomíná, že se před lety při vyznání katolické víry „přísežně zavázal žádné knihy kacířské víceji čísti, neb míti", brání se tím, že byl k této přísaze donucen. Připouští, že dvěma sousedům, kteří ho uvedli jako zdroj u sebe nalezených knih, ony knihy prodal, ovšem jen proto, že za ním „pořád chodili". Martina Philadelpha Zamrského z roku 1602. V Koniášově „Klíči" patřila do kategorie nejnebezpečnějších knih. V Lysé byla uchována po celou dobu protireformace. Nyní ve sborovém archivu.

Václav Horáček, zřejmě syn „nebožtíka starého Horáčka", zaujme už odpovědí na otázku *„jakého jsi náboženství."* Na rozdíl od ostatních vyšetřovaných neodpoví „katolického", ale řekne *„jsem křesťan, poněvadž jsem křest přijal."* Z povahy otázek, které mu vyšetřovatelé kladou, se lze domnívat, že Horáček v Lysé fungoval jako místní kazatel. Vyšetřovatelé totiž nezjišťují jen původ u něj nalezených knih, ale ptají se ho rovněž: *„Co jsi mluvil Václavu Kettnerovi o očistci?"* A Horáček odpoví: *„To jsem mluvil u France Peřiny, že očistec není, než když se tělo Krista Pána podává, že se tím hříchy očišťují."* I on se přitom zaštiťuje tvrzením, že to „slyšel od správce církevního". Ačkoli v pokračujícím výslechu vyjadřuje ochotu dát se o očistci poučit, není mu to nic platné. Vyslýchající na závěr prohlašuje: *„Ty skutečný kacíř jsi, ještě zde v místě velmi trestanlivě ten blud kacířský roztrušuješ a lidi by od víry spasitelný katolický odpadli všemožně se vynasnažuješ následovně taky kacířské knihy lidem odprodáváš a rozsýváčem kněh též kacířského bludu jsi."*

Titulní list „Postilly Ewangelické"

Pokračování příště

Sdružení evangelikálních teologů z.s.
ThDr. Pavel Černý, Th.D., předseda: tel. 777 559 231, e-mail: pavel.cerny@cb.cz
Mgr. Jaromír Strádal, tajemník: e-mail: jaromir.stradal@atlas.cz
Kontaktní adresa: Sdružení evangelikálních teologů, Soukenická 15, 110 00 Praha 1
E-mail: set@evangelikalni-teologie.cz https://evangelikalni-teologie.cz
https://etspraha.cz/cs/partnership/group/teologicke-vzdelavani
IČ: 68381549, č. účtu: 2500212981/2010

27. Teologické fórum

Biblické učení o stvoření a jeho implikace

Místo konání:
Evangelikální teologický seminář, Praha 9, Stoliňská 2417/41a
Datum: pondělí 22. 10. 2018

09:00	Registrace
09:30	Zahájení a uvedení fóra
09:45	Biblické zprávy o stvoření a jejich pluralita (David Beňa, lic. theol.)
10:15	Diskuse
10:30	Přestávka
10:45	Vznik zpráv o stvoření z pohledu filologa (Mgr. Jiří Hedánek, Th.D., Ph.D.)
11:15	Diskuse
11:45	Teistická evoluce a historický Adam (Ing. Josef Potoček)
12:15	Diskuse
12:30	Polední občerstvení
13:30	Entomolog a evoluce? (Ing. Petr Raus)
14:00	Diskuse
14:15	Učení o stvoření a jeho věroučné implikace (ThDr. Pavel Černý, Th.D.)
14:45	Diskuse
15:00	Závěrečná diskuse
15:30	Ukončení

Prosíme o zaslání přihlášek k účasti nejpozději **do 17. 10. 2018** na adresu: set@evangelikalni-teologie.cz nebo na adresu: SET, Soukenická 15, 110 00 Praha 1. Přihláška je třeba pro zajištění občerstvení a materiálů. Cena setkání je 200 Kč na osobu (občerstvení a výdaje spojené s pořádáním fóra). Prosíme zaplaťte na účet SET č.: 2500212981/2010. Do poznámky uveďte své jméno a jako variabilní symbol uveďte: 181022. Členové SETu platí 150,- Kč na osobu. Studenti oproti indexu 100 Kč. Ti, kteří přijdou bez předchozího přihlášení, zaplatí při registraci 150,- Kč a opatří si polední občerstvení sami.

Výbor SET, září 2018

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o. Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o.
Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5
tel.: 251566451; 234139373; 603716570
Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

29/2018

24. října 2018 ✦ ročník 103 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde
7. listopadu 2018

Z obsahu

* *100 let Českobratrské církve evangelické*
* *Pavel Smetana - bratr, teolog a ekumenik*

Poselství k 22. neděli po sv. Trojici

Zaslíbení a úkol
Genesis 12,1–2

Kde domov můj? Na tuto otázku odpovídají lidé různě. Třeba že domov je místo, kam se můžu kdykoli vrátit, kde mám svou knihovnu, kde voní nedělní oběd. Kde měl svůj domov Abram? Přece v zemi, kde se narodil, vyrůstal a zestárnul, kde měl svou rodinu a kde se nejspíš chystal také zemřít. Bůh s ním ale měl jiné úmysly.

Abram neměl záruku, že kdesi na konci jeho cesty bude lépe. Jediné, co měl, bylo Boží zaslíbení. Ale ne, on ho přece nevlastnil jako nějaké potvrzení s nebeským razítkem. Pouze ho slyšel. Abram netušil, kam jde, ale věřil, že tam s ním bude jeho Bůh.

Co máme dělat, chceme-li věřit jako Abram? Máme být nezakořeněný, neusazení, neustále někde těkající? Dnes takto mnoho lidí žije. A jsou za to chváleni. Jsou prý flexibilní. Vhodní pro neklidnou a globalizovanou dobu. Domov je pro ně všude a zároveň nikde. Nikdy nesestupují do hloubky, protože na to nemají čas ani chuť. Nikdy se ničím nevážou, protože odmítají závazky, nároky a omezení. Nikdy nebudují trvalý vztah, protože se bojí bolesti a zranění. U ničeho nevydrží, protože vše je začne po čase nudit a musejí vyzkoušet ještě spoustu jiných možností.

Cesta víry není bloudění postmoderního kočovníka. Ale je to cesta. Musíme jít, pohybovat se, měnit se. Protože usadit se a zabydlet je nebezpečné. Brzy si začneme zakládat na tom, co jsme zvládli a vybudovali a už nemáme potřebu jít dál. Anebo se nám zdá, že už nic změnit nejde, protože jsme uvízli ve slepé uličce. A třeba nám v ní nakonec začne být dobře. Můžeme se vymlouvat, že za vše mohou druzí, zlý osud nebo Bůh.

Bůh nás volá: Neboj se změn, které bolí. Čas od času jsou nutné, aby život mohl pokračovat. Neboj se nejistoty, protože je plná naděje, na rozdíl od nehybné a mrtvé jistoty. Neboj se nových úkolů, protože díky nim můžeš dozrát. Neboj se opustit to, co tě svazuje. A neboj se občas opustit i to příjemné a pohodlné, na čem ale možná příliš lpíš. Neboj se následovat Ježíše, který neměl kde hlavu složit. Neboj se, já ti v tom požehnám.

Ondřej Kolář
farář sboru ČCE Praha 8 Kobylisy

Pokorou ke zdravým vztahům

Hlavním motivem Pavlova listu do Filip je radost. To jistě není vůbec samozřejmé. Vždyť píše z vězeňské cely. Neví, a ani nemůže vědět, zda a kdy se ještě dostane na svobodu. Reálně počítá i se ztrátou časného života. Při pohledu do značně nejisté osobní budoucnosti se přesto neutápí v žalu a beznaději. Naopak – vyznavačsky píše: „Život, to je pro mne Kristus a smrt je pro mne zisk“ (F 1,21). Apoštol nemyslí jen na sebe. Jeho myšlenky cílí do sboru, do společenství víry, mezi souvěrce.

Naléhavost a údernost Pavlových řádek je dána i tím, odkud píše. I sbory rané církve měly své mnohé závažné problémy. Najednou se proto hlasitě dovolávaly apoštola. Jeho učení a důrazy však mnozí věřící všelijak překrucovali a vyvozovali z nich i falešné závěry.

Pavel má nemalou starost o sbor. Jeho rozkvět a budování, jeho vnitřní růst, mu leží převelice na srdci. V této souvislosti ovšem říká: Kalich mé radosti není ještě naplněn až po okraj.

Žijeme z Božího slitování. A to na každý nový den. Tato skutečnost se pak chce i má proměňovat v drobné mince lásky, služby, vlídného slova či úsměvu. V takový vztah, který se neptá, na kolik procent splnil plán, kdy je naplněno penzum. Kdo dělá něco opravdu dobrého a obětavého, tak o tom většinou ani neví. A rozhodně o tom také nemluví.

Křesťanský život ve společenství víry vyrůstá z tiché vděčnosti. Věřící člověk odpovídá celoživotně na Boží

Dokončení na str. 2

Aktualita: Světovou radu církví zastupuje na vatikánské synodě Češka

Na biskupské synodě, která se koná ve dnech 3. - 28. října ve Vatikánu, vystoupila také farářka Církve československé husitské z Prahy Martina Viktorie Kopecká. Jednání se účastní jako zástupkyně Světové rady církví a předsedkyně její komise pro mládež ECHOS. „Myslím, že všichni delegáti mohou být se svou dosavadní prací spokojeni,“ hodnotila první fázi synody, v níž se shromažďovaly připomínky a podněty k pracovnímu dokumentu Mladí lidé, víra a rozlišování povolání. Ve svém proslovu poukázala na schopnost mladých lidí stavět mosty mezi generacemi, komunikovat a hojit rány minulosti. Podle ní se takto osvědčují na řadě míst při vedení mezináboženského dialogu. „Ten je hezkým zrcadlem toho, že mladí lidé se dokážou mezi sebou bavit naprosto bez ohledu na to, k jaké víře a náboženství patří,“ uvedla Martina Viktorie Kopecká.„Ve svém příspěvku jsem zvýraznila, že rolí církví je vytvářet bezpečný prostor k růstu a naplnění potenciálu všech lidí, mladých i starších a zkušenějších. Podle mě se církve nemají bavit jen o lidech, ale s lidmi, a právě to papež František dělá, když mladé lidi zapojil do celého procesu synody,“ řekla dále o papeži, s nímž se setkala už během červnových oslav 70. výročí Světové rady církví v Ženevě.

Atmosféru synody označila za „plnou respektu a bratrskou“. „Jsem v plénu jediná vysvěcená farářka, což je pro mě zvláštní pozice, ale po prvních dnech jsem se s ostatními účastníky synody spřátelila, přijímají mě jako platnou členku celého společenství. Atmosféra je velmi hezká, mám pocit, že je to požehnané jednání a zasedání,“ uzavřela delegátka Světové rady církví na vatikánské synodě.

www.krestandnes.cz

100 let republiky a 200 let Národního muzea

Národní muzeum se veřejnosti otevře poprvé po sedmi letech v neděli 28. října. Historická budova prochází celkovou rekonstrukcí, která by měla být kompletně dokončena v únoru příštího roku. Zatím budou veřejnosti zpřístupněna pouze dvě podlaží. Do konce roku bude vstupné zdarma. Znovuotevření je naplánováno ke 100. výročí vzniku Československa, se kterým souvisí i jedna z připravených výstav. Vůbec poprvé budou mít návštěvníci možnost zhlédnout pohromadě historické dokumenty, které naprosto zásadně ovlivnily vznik a vývoj Československa – Pittsburskou dohodu (1918), originály mnichovské dohody a také dokumenty o rozdělení Československa z roku 1992.

Národní muzeum v letošním roce slaví významné jubileum, které je doprovázeno řadou výjimečných událostí. Jednou z nich je bezesporu vydání pamětní stříbrné mince a příležitostné poštovní známky, které připomínají 200. výročí založení této muzejní instituce.

Pamětní stříbrná mince, vydaná Českou národní bankou a ražená Českou mincovnou, má nominální hodnotu 200 korun a jejím autorem je medailér Petr Horák. Na lícní straně mince jsou vyobrazeny dvě vitríny, v nichž se nachází několik předmětů příznačných pro Národní muzeum. Je mezi nimi zkamenělina trilobita, opuková hlava Kelta ze Mšeckých Žehrovic, denár knížete Boleslava II., kostra plejtváka myšoka a dva vyhynulí živočichové – vakovlk a ještěr velescink kapverdský. Rubová strana zachycuje Historickou budovu a Novou budovu Národního muzea s letopočty 1818 a 2018.

Pro příležitostnou poštovní známku, která vyšla 10. října, se stala námětem Historická budova Národního muzea, před kterou je umístěna socha Čechie z fontány před budovou muzea. Autorem výtvarného návrhu známky je Jan Kavan, o rytinu se postaral Martin Srb. Známka vydaná speciálně ke 200. výročí založení Národního muzea o rozměrech 23 x 40 mm byla vydána v nákladu 750 tisíc kusů a má katalogové číslo 1000, je tedy 1000. známkou vydanou po rozdělení Československa. Byla tisknuta plnobarevným ofsetem s liniovou kresbou a její nominální hodnota činí 19 korun, což odpovídá hodnotě běžné listovní zásilky do 50 g v rámci České republiky.

Národní muzeum je nejvýznamnější česká muzejní instituce. Bylo založeno v roce 1818 a je zaměřeno na více vědních a sbírkových oborů, jak přírodovědných (mineralogie, zoologie), tak historických (archeologie, numismatika atd.) a uměleckých. Své sbírky spravuje a vystavuje v řadě budov v Praze i jinde v České republice. Muzeum bylo založeno roku 1818 pod názvem Vlastenské muzeum v Čechách, od roku 1848 nesla instituce název České muzeum, v období let 1854–1919 pak Museum Království českého, v letech 1919-1922 Zemské museum a od roku 1922 do 1939 Národní museum, v letech 1940-1945 se nazývalo Landesmuseum in Prag a roku 1945 se vrátilo k předválečnému názvu.

(hb)

Z církví doma i ve světě

Za (co) můžou média

Mezioborová konference představí současnou roli a zodpovědnost médií v souvislostech společenských zvratů a neštěstí. Jednotliví novináři budou svoje chápání vlastního úkolu ilustrovat na konkrétních ukázkách své práce. Konference též připomene různorodost českých „osudových osmiček“. Proběhne v pátek 9. listopadu na Evangelické teologické fakultě UK v Praze. Co dnes můžou a mají dělat média? Co pro novináře znamená učit se svobodě anebo svobodu hájit? Co s regionálním novinářem udělá „velká kauza“? Jak se novinářů dotýkají vraždy? To jsou některé z otázek, na něž budou hledat odpovědi účastníci další mezioborové konference na Evangelické teologické fakultě UK v Praze.

Konference bude reflektovat společenskou úlohu médií v dialogu: jednotliví novináři představí svoji práci a spolu s účastníky a komentátory z řad sociologů, psychologů, duchovních budou hledat její dopad. Účast přislíbil např. Tomáš Němeček (držitel Ceny F. Peroutky a Ceny K. H. Borovského), investigativní žurnalistka Pavla Holcová, rozhlasový reportér Milan Kopecký, rozhlasová publicistka Jitka Šestáková a další.

Jedná se již o 9. mezioborovou konferenci, kterou pořádá Evangelická teologická fakulta Univerzity Karlovy ve spolupráci s Psychosociálním intervenčním týmem České republiky, Diakonií Českobratrské církve evangelické, Psychologickou službou Generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru MV ČR, Cyrilometodějskou teologickou fakultou Univerzity Palackého v Olomouci a Spolkem krizovců a humanitářů. V předchozích osmi ročnících účastníci prozkoumávali jednotlivá témata psychosociální krizové spolupráce z mezioborové perspektivy. Od tohoto ročníku začnou konference představovat jednotlivé obory, které mezioborové a mezilidské pole psychosociální krizové spolupráce vytvářejí.

Konference proběhne v pátek 9. listopadu 2018 od 10 do 15 hodin. Účast na ní je bezplatná. Bližší informace a registrační formulář jsou k dispozici na https://web.etf.cuni.cz/ETFN-622.html?news=5307&locale=cz

Karel Šimr, e-mail: simrk@centrum.cz, karel.simr@evangnet.cz

Veřejné setkání podpořilo situaci čínských křesťanů v ČR

V neděli 14. října 2018 odpoledne se na Václavském náměstí v Praze uskutečnilo modlitební shromáždění na podporu čínských křesťanů, kteří v České republice již druhým rokem žádají o azyl z důvodu svého pronásledování. Na akci u sochy sv. Václava vystoupil emeritní předseda Ekumenické rady církví a Rady Církve bratrské Daniel Fajfr a pražský pomocný biskup Václav Malý. Součástí setkání byla i modlitba a čtení z Písma, na které navazovalo zapálení svíček jako projev podpory těmto věřícím v obtížné životní situaci.

Účastníci dnešního modlitebního zastavení pod sochou sv. Václava se shodli na tom, že je třeba se modlit za celou situaci a věřit v nezávislé rozhodování soudů v této záležitosti. Řečníci též připomněli, že jsou známy příběhy konkrétních žadatelů a je zjevné, že v jejich zemi jim hrozí reálné nebezpečí.

„Je dobré si uvědomit, jakou máme výsadu, že žijeme ve svobodné zemi, kde můžeme svobodně vyznávat svoji víru. Přáli bychom to stejné těmto bratřím a sestrám, kteří jsou pro svoji víru pronásledování a proto v naší zemi požádali o azyl,“ dodal ještě připomínku ke smyslu celé akce Jan Jackanič z pracovní skupiny Ekumenické rady církví pro čínské křesťany.

Více informací na:

www.azylprocinskekrestany.cz

Pokorou ke zdravým vztahům

Dokončení ze str. 1

čin záchrany, na světlo naděje v temnotách beznaděje. Přiměřenou odpovědí na Boží zájem o nás hříšné je vděčnost. Ta se však nedá nijak vynutit, ani přikázat či předepsat. Vděčnost se zcela nutně promítá do docela přízemní, viditelné i zakusitelné roviny. Nevznáší se kdesi vysoko v oblacích. Nezůstává ani u jemných a zbožných záchvěvů nitra. Pravá vděčnost se projeví ve vztahu, ve změně jednání v jiném, proměněném přístupu k bližním.

Zdravé vztahy v rámci určitého společenství víry nejsou možné bez pokory. Apoštol píše jasně: „V pokoře pokládejte jeden druhého za přednějšího než sebe“ (F 2,3). Pokora se dnes příliš nectí. Nenosí se. Krčí se spíše kdesi v koutku. Nicméně – je třeba, aby se znovu dostala do pravého a plného světla. Právě proto, že se ve rvavé konzumní společnosti zdá, že se z ní člověk, usilující i o vnější úspěch, nikam nedostane, že nemá budoucnost.Kdo je pokorný a tichý, bývá nejednou společností považován za nevýrazného a neprůbojného slabocha. Do točitých vírů klání, potyček a zákulisních tahů se jaksi nehodí. Nedere se nikam do popředí ostrými lokty. Nechce vyhrát za každou cenu. Nedosahuje cílů všelijakými pochybnými prostředky. Netouží ani po potlesku. Je jiný – nekopíruje většinu.

Jistě – pokorný člověk se upíná k Ježíši Kristu. K tomu, který je – jak zpíváme v krásné písni – příklad pokory. Kdo je pokorný, ten nepohrdá druhými a rozhodně je nijak nesnižuje. Pokora vede k ochotě přijímat bližního a naslouchat mu. Otevírá nejenom uši, ale také i srdce. Pokora je i předpokladem sbližování mezi křesťanskými církvemi a denominacemi. K jednotě není možné dospět bez „porozumění jednoho pro druhého“ (Ř 12,16), bez návratu k základům, bez trpělivého i pracného zkoumání a bádání, na čem a na kom vlastně stojíme, odkud vycházíme.

Kdo je pokorný, ten se nechlubí ani velikostí své víry, svou zbožností, svými rádoby mimořádnými duchovními prožitky, ale mluví – a zejména i žije – z Kristova spásného díla. Bude zastávat třeba po určitou dobu i vyšší postavení v té které církvi, aby se posléze zase stal „jen“ řadovým členem.

Dodnes vzpomínám, jak v jednom sboru Libereckého seniorátu dělal po dlouhá léta obětavě, pilně a svědomitě kostelníka bývalý senior a znamenitý biblista. Ano, takový je křesťanský přístup. Jaké místo kdo zastává ve společenství víry, to není opravdu vůbec podstatné, natož rozhodující. Záleží na něčem docela jiném. Na pokoře, lásce a vděčnosti. A ty mají být stejné u představitele církve jako u prosté babičky či dědečka.

Jaroslav Nečas

Z našeho života (oslavy prvního roku svobody)

Náš první národní svátek svobody a samostatnosti československé oslavili evangelíci v Praze jednak v chrámech svých, jednak i 28. října o 3. hod. odpol. na veřejném táboru lidu uspořádaném na Staroměstském náměstí u Husova pomníku. Ač počasí bylo nepříznivé, deštivé, nedali se přece mnozí doma zdržeti. O 3. hodině ustal déšť, a tu již bylo pořadatelům táboru zřejmo, že se tábor konati bude a že se zdaří. Nemýlili se. Tábor navštíven byl velkým množstvím lidu.

Zahájen byl husitskou hymnou „Kdož jste Boží bojovníci“, kterou bezvadně čtyřhlasně zapěl evangelický pěvecký sbor pod řízením p. Urbance.

Prvním řečníkem byl voj. superintendent Lic. theol. J. Lukášek. Ve své řeči zmínil se o pádu Habsburků, charakterisuje jejich vládu; dotkl se svobody, již po tolikerých bojích a obětích bylo dosaženo a mluvil o tom, čím si ji nejlépe zabezpečíme. Poukázal na nutnost mravního a duchovního obrození, ve smyslu české reformace, kde vůdcem nám bude Hus a čeští Bratří.

Po této řeči zapěl pěvecký sbor bratrský chorál: „Ve jméno Krista doufáme“. Následovala řeč prof. bohosloví dra Ferd. Hrejsy, jenž položil důraz na výchovu nových lidí a potřebu, aby v čele veškeré práce stáli mravní charakterové, živé osobnosti, jež čerpají svou sílu a moudrost z Kristova evangelia. Lic. theol. F. Bednář, farář klimentský, poukázal na to, že jeden teprve nepřítel povalen – vláda habsburská; druhý nepřítel náš jest Řím. Ten je dosud silný. Proti tomu dlužno nyní bojovati a vybojovati si plné vítězství, plnou svobodu.

Senior Josef Souček zmínil se ve své řeči o tom, že jest třeba úsilně pracovati, aby náš lid jako ten israelský na poušti netoužil zpět do Egypta. Mnohé dosud po roce naší svobody nás zaráží a tísní, ale ať si jsme třeba i chudší, až i hospodářsky a obchodně slabí, my nesmíme zpět do okovů, my musíme zachovati si svou svobodu, samostatnost a ku předu jíti za svými ideály.

Všichni řečníci odměněni byli hlučným potleskem. Pěvecký sbor zapěl národní hymny, provolána byla „Sláva“ republice a presidentu Masarykovi a tábor byl ukončen. Dlužno vyznati, že se plně zdařil. Bylo slyšeti hlasy: „Jednou se zase evangelíci pěkně reprezentovali,“ a opět prostý muž přišel a řekl: „Dejte nám takového vůdce a celý národ půjde za vámi.“ –

* * *

Klimentský sbor v Praze oslavil 28. října bohoslužbami za hojné účasti údů i hostů. V žalmech, modlitbách i kázání dán výraz pokorným díkům Bohu za veliký dar svobody.

Kázal br. lic. Bednář a řeč jeho byli by měli slyšeti zástupové shromáždění v té chvíli na náměstích pražských. Vyzdvihnuv mravní závazek, daný Bohem národu osvobozenému, pravil, že česká duše jako Ahasver nebude míti klidu, dokud se nevrátí k základu, jejž stavěli předkové jeho, reformační. Po kázání byli v značném počtu do sboru veřejně přijati noví údové z církve římsko-katolické. Dojemný, povzbuzující akt – při němž přistupující rukoudáním a hlasitým vyznáním slíbili, že s pomocí Boží půjdou ve šlépějích Ježíšových v důvěře v Boha, otce našeho – zakončil br. senior Souček vřelým proslovem k novým bratřím a k celému sboru, jakož i modlitbou k Bohu otců našich a požehnáním. Odcházeli jsme ze shromáždění s radostným pohnutím a předtuchou, že nadchází doba, kdy český člověk nebude se více stydět vstoupit do náboženského shromáždění, nýbrž bude mu nutnou potřebou, aby i v takovýto národní svátek usedl s bratřími k nohám Ježíšovým.

KČ

* * *

K oslavám 28. října. Kdežto pražský tábor evangelíků na Staroměstském náměstí v Praze trpěl přece jen nevlídným počasím a zůstal veřejností celkem nepovšimnut - proslovy bří seniora Součka a dra Hrejsy zasloužily si většího posluchačstva! – zdařilo se bratřím v Brně uplatniti se znamenitě. Uspořádalť tamnější českobratrský sbor smuteční slavnost rázu oficiálního. Průvod odebral se od Besedy na nádvoří za domovinou YMCY. Proslovy tam měli br. Zbořil, kurátor sboru, francouzský generál Chabord, americký kapitán Percy, prof. Fiala a hlavní řeč pronesl br. farář Radechovský, jenž vzpomněl zejména brněnského legionáře-našince JUC. Wurma. Tábor byl zakončen br. Hlucháněm a deklamací studujícího Vence.

Z této rázovité a dojemné smuteční slavnosti byl poslán presidentu Masarykovi telegrafický hold.

* * *

„O osvobození národa a našich dalších úkolech“ přednášel v severočeské diaspoře bratr dr. A. Frinta (totiž v modlitebnách v Lounech a Trnovanech a v hostinci U české lípy v Nové Vsi-Hrdlovce, kdež se shromáždilo četně stoupenců Československé strany socialistické).

Kostnické jiskry č. 45/1919

Zvíťazíme, ak budeme my Česi a Slováci, vždycky po boku. Keď sa podarí niekomu nás rozdvojiť, potom bude s nami zle. V jednote je sila. Prvou zásadou nášho boja je jednota a svornosť. To si, bratia, pamätajme.

Milan Rastislav Štefánik

Památce statečných duchovních Jaromíra Klimeckého a Ladislava Krále 6

Pokračování z minulého čísla

V této době totiž měl býti vytvořen samostatný politický okres Beroun, který vznikl odstřižením od okresu Hořovického. Hořovice tím zřejmě ztrácely na své prestiži a v jednání o sbor byla vedena snaha soustředit práci do Hořovic a Beroun by byla stále filiálka. To však dobře možné nebylo a tak zůstala jednání na mrtvém bodě. V období prázdnin byla kontrolována statistika, která vykazovala důkladné mezery. Viděli jsme to při rozesílání výroční zprávy, že mnoho adres bylo již dávno zrušených, někteří členové se vystěhovali, jiní zemřeli atd., takže se nám polovina zásilek výročních zpráv vrátila. Na podzim v září jsme rozeslali upomínky k placení saláru, který se nám scházel pomalu. Lidé nebyli zvyklí svému sboru platit a jejich členské příspěvky byly velmi malé. Protože namnoze pouto se sborem bylo vůbec přestřiženo, necítili žádné povinnosti ke sboru."

Harmonium

„Již v této době zahájeno bylo jednání o koupi nového harmonia, protože naše již bylo ve špatném stavu. K jednání byl pověřen br. Rochelt a Rous s vikářem Klimeckým, kteří koncem srpna zajeli do Prahy a v odborném závodě prohlédli harmonium z kaple hraběte Kolowrata, za něž chtěla pražská firma 7000,- K. Tento obnos se nám zdál příliš značný a několikrát jsme pak písemně žádali, aby nám bylo harmonium prodáno za 5000 K. Firma však na naše podmínky nepřistoupila a z jednání sešlo."

Instalace

„V této době již naléhal senior Šlechta z Benešova u Prahy, aby byla vykonána instalace vikáře. Datum instalace stanoveno na 27. říjen. K instalaci přijel br. sen. Šlechta, prof. Hrejsa, farář Čapek, kurátor Ursiny, továrník Slezák z Prahy Karlína, kazatel Kubát ze Žižkova, farář Krejčí z Rokycan, farář Miřejovský z Hvozdnice, farář Kučera z Kladna.

Modlitebna byla naplněna do posledního místečka, když senior Šlechta uváděl v úřad prvního duchovního pracovníka ve sboru. Bylo vzpomínáno toho, že Beroun je vlastně toleranční sbor, který zvláštní nepřízní očekává na své osamostatnění. Po instalaci, při níž se téměř všichni hosté – bývalí to pracovníci v Berouně, kteří tu nejednou posloužili Slovem Božím – ujali slova, sešli jsme se na společném obědě v Rudolfinu, poměrně malé a velmi málo reprezentační restauraci v Berouně na Závodí. Tento oběd dobře charakterizuje situaci, v níž byl náš sbor. Byli jsme malí. Nikdo o nás nevěděl a netroufali jsme si příliš na veřejnost. Srovnám-li s tím různá reprezentační shromáždění za 4-5 let, kdy k nám s respektem přicházela široká veřejnost berounská a namnoze neevangelická, vidím nejlépe, jaký krok kupředu nastal v práci.

Z upravené budovy jsme však neměli plnou radost. V rozběhu práce se začaly ukazovat její nedostatky. Neměla byt pro svého pracovníka, místnosti pro nedělní školu a pro mládež. Bylo by sice možno přestavět budovu v zahradě za dvorkem na farní budovu, ale proti tomu se stavěla řada bratří. Nyní se začal ukazovat mnohaletý rozkol, který byl mezi členy sboru. Jedni totiž si přáli mít dům na náměstí (zakoupen byl v r. 1912), druzí byli proti tomu a již tehdy doporučovali stavbu kostela i s farou za Plzeňkou (na roku nynější ulice Hněvkovského). Tyto dva směry se ani po úpravě sborového domu na náměstí neuklidnily a nová hořkost nastala při novém jednání o stavbě fary.

Ohlásil jsem, že se hodlám oženit v zimě tohoto roku, což se také stalo 30. XII. Oddavky jsem slavil v Bělém u Police nad Metují. Oddáni jsme byli br. farářem Miřejovským, mým nejlepším přítelem. Sňatek ovšem vzbudil pozornost, jak už to bývá u farářů, u celého sboru, ale má žena byla pak přijata všude s porozuměním. Byl jsem vždycky toho názoru, aby žena faráře příliš nezasahovala do činnosti sboru, a také moje manželka žádnou funkci ve sborové práci nepřijímala, ač se všeho účastnila horlivě. Byt jsme si našli u Kačírků na Závodí. Byl to byt vcelku pro faráře naprosto nevhodný, ale v prvním čase jiný nebyl k nalezení a sbor na placení dražšího neměl. Roční nájemné v tomto domě bylo 2800,- K a bydleli jsme tu asi půldruhého roku."

Stavba

„Ke konci roku přece jen zvítězil názor, že bude nejvhodnější postavit nový sborový dům, v němž by byla modlitebna i fara i potřebné místnosti pro mládež. Mělo se především usilovati 1) o stavební místo, 2) o prodej domu na náměstí, 3) o levný úvěr, především u Synodní rady, který by nám umožnil stavbu uskutečniti. Se vším byly daleko větší obtíže, než jsme se zpočátku domnívali.

Beroun ve svém centru nemá nezastavěných ploch, které by se hodily pro veřejnou stavbu. Přicházelo pak v úvahu několik míst 1) u městské váhy, kteréžto místo však mělo několik majitelů (obec, cukrovar, soukromník Houška), 2) za Kohnovým statkem byla parcela 96 sáhů, která se nám zdála malá, 3) za Litavkou část polí rolníka Housky, který je nechtěl prodat, 4) parcela u řeky disponenta Housky, která však byla vzdálená frekvenci, 5) parcela správce nemocnice Eisenhammera, která je u cesty k nádraží.

Pokračování příště

Církevní ústředí

Onehdá jsem značně namíchl jednoho velmi vysokého církevního představitele tím, že jsem si v diskusi nad úpadkem církve veřejně povzdechl: „Kdybychom se jednou ráno probudili a přestala existovat ústřední rada církve, byli bychom dál." Konstatování vycházelo z logiky, že my dole v náboženských obcích vlastně ty nahoře na ústředí nepotřebujeme. Tedy minimálně ne v takovém rozsahu. S trochou nadsázky si troufám tvrdit, že vedení malé nekatolické církve by mohlo sídlit v nějakém lepším kostele ve složení biskup, pomocný kněz a sestra asistentka. Nicméně uznávám, že jsem se asi mýlil. Vysvětlím proč.

Jistě, kdekdo namítne, že je to přesně naopak. Církev je tam, kde je biskup. Takže ústředím to všechno začíná. Kdyby tělo církve nemělo hlavu, rázem by zahynulo. Věřící by se měli za své představitele modlit a vážit si jich. Navíc demokratická struktura některých církví si je umožňuje i vybrat. Hlas lidu hlas boží. Nepokora je hřích!

Skutečnost je podle mého mínění možná někde uprostřed. Na jednu stranu si stále myslím, že ústředí nepotřebujeme, protože naší hlavou není nějaký prelát, ale sám Ježíš. On má přece tu moc nás vést. Ostatně Duch Kristův může způsobit zázrak jednoty, abychom se dokázali podílet na společných misijních, sociálních a jiných projektech. Duch svatý je přece i naším učitelem, když se přeme o věrouku, stejně jako rádcem, stojíme-li před důležitým rozhodnutím. Možná by tedy stačilo administrativní aparát nahradit tím, že se budeme více modlit a hledat Hospodinovu vůli.

Jenomže, realita je někdy bohužel taková, že jsme více organizací lidskou než boží. Tu se objeví nějaký svár, tu prohřešek, tu prostě jen Duch svatý někam odvál a ne a ne se vrátit. A když se nám něco nedaří, neumíme to či nám chybějí finance, tak se někdy rádi obracíme na ústředí s žádostí o podporu. A čím více takových proseb nahoru směřuje, tím více je ústředí zapotřebí.

Dalším faktorem pro existenci ústředí je potřeba farářů. Většinou to chodí tak, že doma není nikdo prorokem. Teoreticky je možné, aby si náboženská obec vychovala svého budoucího duchovního, ale v praxi novopečení faráři chodí většinou sloužit jinam.

Izolované nezávislé obce málokdy přetrvají déle než tři generace, určitá duchovní sounáležitost s ostatními je zapotřebí.

Za optimální bych považoval ústředí s maximem dobrovolníků. Vždyť by byla škoda, aby někdo velmi zkušený v nějaké oblasti, třeba hudební, umělecké, sociální, misijní, nemohl svůj dar uplatnit na celocírkevní úrovni, byť bez nároku na plat. Tuším, že se najdou i služebníci, které se vyplatí najmout jako zaměstnance, vždyť dělník je hoden své mzdy. A jestliže na ústředí sedí ti, co možná nenesou ovoce? To už by bylo na jinou diskusi.

Přeji vše dobré.

Ivo Kraus

Fašismus je anonymní společnost nespokojených a odmítnutých s omezeným ručením k výrobě politických báchorek a lupičských historek.

* * *

Demokracie není panováním, nýbrž prací k zabezpečení spravedlnosti. A spravedlnost je matematika humanity.

Tomáš Garrigue Masaryk

Církevní restituce jako zrcadlo

Ač nerad, musím na začátek zopakovat, že jsem už počátkem devadesátých let vyzýval všechny církve, aby o restituce neusilovaly, a že Církev Křesťanská společenství, jejímž jsem členem a v jistém smyslu slova zakladatelem, nikdy o finanční podporu od státu neusilovala, a to z principu. Musím to uvést, aby bylo naprosto jasné, že si nepřihřívám nějakou vlastní polívčičku.

Kromě toho jsem přesvědčen, že síla kterékoli církve či náboženské společnosti je dána v první řadě tím, kolik podpory, v tomto případě podpory finanční, se jí dostává od jejích členů. Tato síla tedy není dána tím, co daná církev zdědila po předcích, ani tím, kolik má lesů a polností, ani tím, jak dobře či špatně podniká. Ostatně soudím, že je mnohem lepší, když církev nepodniká vůbec, ale když podnikají její jednotliví členové, kteří ji pak ze svého zisku podporují. Jinak řečeno, když je hospodaření církve zcela odděleno od hospodaření různých firem.

Vnitřní síla té či oné církve tedy nebude určena výsledkem sporů o restituce, či – nyní – sporů o jejich dodatečné zdanění. Výsledek sporů o restituce ale silně ovlivní právní prostředí v naší republice. Snaha o zdanění církevních restitucí je totiž flagrantním porušením již uzavřených smluv, což je těžká rána právnímu státu.

I ti, kdo usilují o toto dodatečné zdanění, jsou si vědomi toho, že jde o protiústavní krok, a že Ústavní soud tento krok nejspíše odmítne. Jinými slovy, i navrhovatelé tohoto kroku jsou si vědomi jeho protiprávnosti.

To, že na proticírkevní vlně surfují komunisté, je více méně samozřejmost. Nemají dostatek studu, aby si uvědomili, že právě oni by měli mlčet, protože jejich předkové – a u těch starších i oni sami – zničili životy mnoha křesťanů a silně uškodili této zemi, když řadu schopných lidí nepustili na studia, případně donutili k emigraci. Komunisté nemají sebemenší morální právo se k restitucím vyjadřovat, ale všichni víme, o koho jde, takže nás jejich jednání a postoje nemohou překvapit.

Proticírkevních nálad se snaží využít i ANO, SPD, velká část ČSSD i prezident Miloš Zeman. Pokud jim jejich snahy vyjdou, neublíží tolik církvi, jako spíše této zemi. Církev tu existuje dva tisíce let a vždy se jí dařilo spíše v situaci pronásledování než v situaci státní podpory. Ti, kdo podporují snahu o zdanění církevních restitucí, především vydávají určité svědectví o svém pojetí práva a o dodržování smluv. Nastavují sami sobě zrcadlo. Když nyní ublíží církvi, leckdo jim zatleská. Jenže právní stát buď je, nebo není. A není-li, může být příště postižena jiná menšina, než jsou dnešní církve.

Soudím, že ti křesťané, kteří volili SPD, ANO nebo Miloše Zemana, by se měli probudit. Demontáž právního státu nakonec ublíží všem. Dnes je nad slunce jasnější, kdo je s touto demontáží srozuměn. A počítejme s tím, že množina těch, kdo jsou pro zdanění církevních restitucí, bude patrně více méně shodná s množinou těch, komu nebude vadit, když čínské žadatele o azyl pošleme zpět do země, kde je čeká šikana, věznění a v některých případech patrně i smrt.

Dan Drápal

31. 10. 2018 – Svátek reformace.

Pražský sbor Luterské evangelické církve a. v.

zve všechny na komponovaný pořad:

Martin Luther:

Výběr z citátů, dopisů a modliteb

Středa 31. 10. L. P. 2018 od 18:00 hod.

Žižkův sbor CČSH „Žižkostel",

Náměstí Barikád 1, Praha 3.

Vstup volný

Kazatel, redaktor a spisovatel František Urbánek

(13. 7. 1866 Drahelice u Nymburka – 26. 10. 1948 Praha)

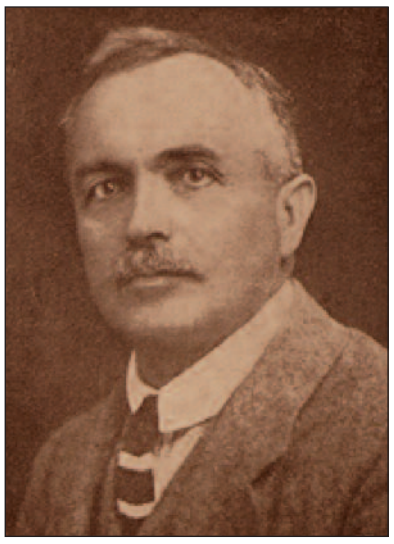

František Urbánek se při gymnazijním studiu v Praze seznámil s Aloisem Adlofem (1861-1927) a založili Kroužek věřících mládenců. V letech 1886-90 studoval teologii ve Vídni, Lipsku, Berlíně a Halle n. S. Ve Vídni utrpěl úraz, octl se v nemocnici a prožil obrácení. V roce 1892 se stal reformovaným vikářem v Praze u Klimenta, kde pracoval s učňovskou a studentskou mládeží a působil rovněž na Kladensku. V té době se seznámil s rodinou prof. T. G. Masaryka (1850-1937), a jejich přátelství přetrvalo i 1. a 2. světovou válku. V roce 1894 nastoupil jako vikář u Jana Karafiáta na Hrubé (Velké) Lhotě na Valašsku, kde se v roce 1895 stal farářem. Problémy s církevní kázní měly za následek, že byl v roce 1898 zbaven úřadu. V roce 1897 se oženil s Emilií Jehličkovou – a měli pět dětí. V Praze později pracoval v redakci Masarykovy Nové doby V roce 1900 vstoupil do Svobodné církve reformované a stal se jejím 2. kazatelem vedle Aloise Adlofa. V roce 1902 se ujal nového sboru v Praze na Žižkově a založil v roce 1908 sirotčinec v Chvalech a v roce 1920 ve Svaljavě na Podkarpatské Rusi. Od roku 1903 pracoval ve vedení církve. V letech 1915-17 musel sloužit v armádě, ale pak se vrátil do sborové práce. Pořádal „lidové univerzity“ a v roce 1921 založil Biblickou školu. Dal rovněž podnět k založení Biblického ústavu v Kutné Hoře. V roce 1937 odešel do důchodu, ale kazatelsky vypomáhal téměř ve všech sborech církve, která od roku 1919 nesla jméno Jednota českobratrská.

Kázání stavěl na první místo v církvi, byl důsledný, osvědčil se jako organizátor a duchovní pastýř s velkým rozhledem, pracoval misijně a zdůrazňoval zodpovědnost za svět. To ho sblížilo s prof. J. L. Hromádkou a Husovou bohosloveckou fakultou.

Z jeho četných literárních prací jmenujme: *Kniha knih* (1913), *Čeho jsme dosáhli a co se od nás čeká* (1918), *Věda a víra*, *TGM. Umřev, ještě mluví* (1937), *Hus a husitismus* a *Z dějin staré Jednoty bratrské* (1924).

Ti, kteří vyznávají své vykoupení v Kristu a řídí se jedině Písmem,
také dle něho konají kázeň.
Je to věc výsostného práva Kristova a hranic vytčených Bohem.

Bohuslav Vik

Není naším úkolem vyšetřovat, co je náboženství a jak v člověku vzniká; stačí nám, víme-li, že je a dodává člověku, jako neviditelná vůně květině, jeho vlastné hodnoty: odstraň vůni, a květina bude tvé oko těšit, ale nebude se ti již zdát tak něžnou; odejmi člověku cit náboženský a učiníš z něho bytost, jíž budeš moci ctít a snad se jí i obdivovat, ale z celého srdce s ní už nebudeš moci být spojen.

Tomáš Garrigue Masaryk

Kacíři v Nové Lysé nad Labem 3

Dokončení z minulého čísla

Čtyři další byli odsouzeni „k postavení za rekruty“. Jiří Franc proto, že si *„od nebožtíka Peřinky koupil Postilu – dva díly“* a *„od jednoho žitaváka – modlitby za 45 krejcarů“*. Že to byly knihy „lutriánské“ podle své výpovědi nevěděl. Na otázku: *„Co jsi mluvil o očistci, o panně Marii a o svatých“*, odpovídá *„nic“*. O sedmi svátostech řekl, *„že jsou od Krista Pána nařízený.“* Kašparovi Hermonovi vzali „Zákon Páně, Žalmy a Modlitbičky Perličky“. Zákon koupil od nebožtíka Peřiny, Žalmy dostal od své švagrové Kateřiny a Modlitbičky koupil za 10 krejcarů *„od člověka, kterého neznal“*. Doznal, že panu paterovi Václavovi, augustiniánovi, který mu knihy konfiskoval, pravil, že to *„nebyly žádné knihy kacířské“* a že mu to, co v nich četl *„z hlavy ani ze srdce nevezmou“*. Václav Kettner, jemuž „byly vzaty dvě knihy od velebného pana faráře v noci při vizitaci“ přiznal, že je koupil od Václava Peřiny. Na otázku, *co ho „k tomu vzbudilo a pohnulo, že takovou lutriánskou knihu sobě koupil nebo opatřil“*, odpověděl, *„já jsem je měl za dobrý“*. Vyšetřovatel pak uvedl, že je *„Horáček v víře kacířské vyučoval a oni u France Peřiny svou obyčejnou schůzku mívati museli“*. Horáčkovo vyučování Kettner nevyvracel, pravidelnost takových schůzek však popřel. Čtveřici uzavírá Jan Práchenský.Ten byl obviněn z toho, že Janu Hermonovi prodal *„kancionál autora Kašpara Motěšického“*. Práchenský namítá, že mu ho neprodal, ale *„na místě činže nedoplacený zanechal za 24 krejcarů“*.

Bubeník dragounů Rakouské armády z doby kolem roku 1740

Zbývajících šest bylo odsouzeno k *„ostrému napomenutí, aby budoucně pod sice následujícím těžkém trestu ode všeho kacířského bludu a čtení takových knih se varovati hleděli“*. Rozsudek jim rovněž uložil učinit *„vyznání katolické víry“*. Míra provinění těchto šesti je velice rozdílná. U Jana Hermona byly nalezeny *„Žalmy a modlitby, dvě knihy a jeden kus starý sumarie“*. Další, Jan Bendl, *„bývalý skoták ve dvoře šibickém“*, prodal Janu Práchenskému kancionál a Kašparovi Hermonovi starou sumarii. Kateřina Hermonová, sice dala „žalmy lutriánské“ po svém zemřelém prvním manželovi svému švagrovi Kašparovi Hermonovi, od této literatury se však rozhodně distancovala. Řekla, že kdyby věděla, že jde o knihu zapovězenou, tak by ji „do hnoje vhodila“. Jména Václava Voleka ani dalšího Jana Hermona v zápisech

Evangelický grunt v Lysé nad Labem. Po vydání tolerančního patentu s vyřezávanými kalichy ve štítu střechy.

z výslechů nikde nefigurují. Naprosto nepochopitelné ovšem je, že si *„ostré napomenutí“* vysloužil i horlivý Ferdinand Janula, jehož přičiněním vyšetřování začalo. Za jeho úvodní konfrontaci s Annou Riglovou před Koniášem ho přitom místní farář pochválil a řekl mu: *„Vy jste, Ferdinand, osvobozený, jděte domů.“*

8. března Kašparu Hermonovi cestou milosti původní trest na „ostré napomenutí“. 26. března pak přicházejí do Lysé další tři milosti, jimiž se mění trest odvedení do armády i třem ostatním v *„půlletní obecné dílo v železech a poutech“*. Pak mají být *„po ostrém napomenutí, aby budoucně takových podezřelých knih i všeho kacířského*

Stará radnice v Lysé nad Labem. Zde byli vyšetřovaní vyslýcháni a v jejích sklepech zřejmě i arestováni.

Pukrmistr s radou města začali rozsudek apelačního soudu okamžitě naplňovat. Už dva dny po vynesení rozsudku pražské apelaci hlásí, že všichni přestupníci učinili *„vyznání víry katolické samospasitelné v zdejším kostele farním pod titulem sv. Jana Křtitele“*. Tři odsouzení již začali pracovat *„na jednoročním obecním díle“*, šesti byla udělena *„důtklivá napomenutí“* a čtyři *„dali poslušně odvést za rekruty pod Havl. Regmt.“*. Zde ovšem nastal problém s Kašparem Hermonem, který *„pro nedostatečnost oka, a na něm zbaveného zraku jsouce, k cís. a král. Vojenským službám způsobný není“*. Představitelé města tedy očekávají *„milostivého otcovského poručení,“* jak si mají v jeho případě dále počínat. Apelační soud nato mění

Vstup do farního kostela Jana Křtitele v Lysé nad Labem, v němž odsouzení evangelíci činili vyznání katolické víry)

bludu pod následující těžkou pokutou se varovati hleděli“, propuštěni.

Tímto záznamem „Protokoly o výsleších kacířů v Nové Lysé nad Labem“ končí. Dodat lze snad jen to, že po 35 letech se mezi tolerančními přihláškami objevuje pět příjmení z okruhu tehdy odsouzených. Dnes z nich zbývá ve sborové kartotéce jediné.

Protokoly a s nimi spojená korespondence jsou uloženy v archivu sboru Českobratrské církve evangelické v Lysé nad Labem. V digitalizované podobě zpracované Miroslavem Soukupem do nich můžete nahlížet na: lysa.evangnet.cz, v sekci historie.

Emanuel Vejnar

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o. Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o.
Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5
tel.: 251566451; 234139373; 603716570
Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

30-31/2018

7. listopadu 2018 ✦ ročník 103 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 21. listopadu 2018

Z obsahu

* *Jan a Pavel*
* *Vzpomínka na emeritního ředitele Biblické společnosti*

Poselství k 24. neděli po sv. Trojici

Já jsem Hospodin, tvůj Bůh
Exodus 20,2

První přikázání Desatera začíná vyhlášením jedinečné Boží moci a suverenity. Hospodin, Bůh Izraele, se představuje svému lidu jako ten První a Poslední, jako svrchovaný Pán nade vším. Bůh vznešený a rozhodný ve všem, co koná. Tento Bůh se přiznává k člověku, dává mu najevo svou existenci a moc.

Nebyl to Izrael, kdo si vyvolil Hospodina, byl to Hospodin, kdo si vyvolil tento národ za svůj lid. Aby mu v prvním přikázání dal najevo, jak moc touží po osobním vztahu s člověkem. A sám jde tomuto vztahu naproti.

Dává se člověku poznat jako Ten, kdo otevírá cestu ke svobodě. „Já jsem Hospodin, tvůj Bůh; já jsem tě vyvedl z egyptské země, z domu otroctví“. Pro Izrael bylo vyvedení z egyptské země činem, dokumentujícím Boží moc a lásku. Skutkem zásadní povahy, o který Izrael opíral svůj vztah k Bohu. Činem, ke kterému se znovu a znovu vracel v dobách dobrých i zlých, aby si skrze něj připomínal rozměry Boží lásky. Lásky nezasloužené a lásky vysvobozující. Velikost této lásky lze vidět při pohledu na Boží dílo záchrany naplněné v Ježíši Kristu. Stojí za to si vždy znovu připomenout základy naší křesťanské víry. Skutečnost, že naše víra se neopírá o nás, ale o velikého a milujícího Boha.

Vydat se na cestu k Bohu znamená vyjít z otroctví dnešního Egypta, zla v jeho různých podobách a veliké moci na cestu ke svobodě. Jako křesťané máme tu výsadu být pro tento svět ukazateli, pomáhající člověku v chaosu dnešní doby nalézt tuto cestu. Boží láska má dnes stejně jako měla kdysi svou konkrétní podobu. Výzva k tomu, ji lidem přiblížit, k nám v úvodu Desatera zní. Nebojme se ji slyšet a přijmout.

Martin Legát
kazatel sboru Církve bratrské
Hradec Králové

Chtít dobro pro toho druhého...

Římanům 12,9–21

Láska ať je bez přetvářky. Mějte odpor ke zlu, tlučte k dobru. Milujte se navzájem bratrskou láskou, projevujte si navzájem uctivost. V pilnosti buďte vytrvalí, ve službě Pánu horliví, v naději radostní, v soužení trpěliví, v modlitbě vytrvalí, přispívejte svatým v nouzi, věnujte se pohostinnosti. Dobrořečte těm, kdo vás pronásledují – nezlořečte, ale dobrořečte. Radujte se s radujícími, plačte s plačícími. Berte na sebe navzájem ohled, nebuďte domýšliví, ale mějte sounáležitost s obyčejnými. Nespoléhejte na vlastní moudrost. Nikomu neodplácejte zlo zlem. Ať všichni vidí, že vám jde o dobro. Pokud záleží na vás, mějte se všemi lidmi pokoj. Nemstěte se sami, milovaní, ale dejte místo hněvu – je přece psáno: „Má je pomsta, já zjednám odplatu, praví Hospodin.“ Právě naopak: „Hladoví-li tvůj nepřítel, dej mu jíst, a pokud žízní, dej mu pít. Tím, že to učiníš, shrneš mu na hlavu žhavé uhlí.“ Nenech se přemáhat zlem, ale přemáhej zlo dobrem.

Pavlův text zní naléhavě a vybízí jeho posluchače i nás k tomu, o co bychom se měli snažit. Jde o text, který když si člověk přečte, tak ví, co se po něm chce. Objevuje se tu také určitá zvěst mezi řádky. Dalo by se to vyjádřit zhruba takto: člověče, dávej si pozor sám na sebe, nespoléhej na vlastní chytrost, nesmýšlej příliš vysoko. Ale znamená to také, přemýšlej o tom, jak to máš s druhými a počítej i s tím, že i tebe může potkat zlé jednání od druhých, proto si na to dávej pozor. Tohle je povahou našeho textu. Tohle předpokládá, ale přímo to takto neříká. Hlavní ideou Pavlova textu je ale především láska.

Je to láska ve smyslu chtít dobro pro toho druhého. V žádném případě to neznamená chtít nebo mít toho druhého. I když pokud se do někoho zamilujeme, tak takový postoj je legitimní, ale to je něco jiného. Zde jde o postoj – chci to dobré pro druhého, jeho prospěch, úspěch radost. Štěstí druhého je štěstí moje. Mluví se tu o bratrské lásce, protože to symbolizuje, že bratři jsou si mezi sebou rovni, stojí na stejné rovině. Apoštol též vybízí k odvaze, pusť se do realizace lásky, co to jde, bez zábran, bez velké opatrnosti. Tak se má projevovat naše horlivost. Nebuďme lhostejní, druhý mi přece nemůže být nikdy lhostejný, nemohu říci tomu druhému, to je tvůj problém. Je to vždycky i problém můj. A čeho jsme dnes svědky? Co slyšíme z úst mnohých křesťanů a dokonce duchovních? Sám nyní prožívám velká dilemata a začínám se v duchu evangelijní zprávy horlivě ohrazovat, tak to tedy ne. Ve jménu křesťanské víry, kterou žijeme v naší církvi, v katolické církvi i u církví ostatních, nelze přece nikoho nenávidět, ponižovat, dehumanizovat a mít za méněcenného. Napadá mě otázka. Jak by mohl Bůh láska a milosrdenství stát o lásku člověka, který druhé nenávidí a který se sám brání lásce, dotekům a objetím? Setkal jsem se s tím už tolikrát u křesťanů mužů a bohužel i u žen. Pocítil jsem tvrdost srdcí,

Dokončení na str. 2

Vážení čtenáři,
v tomto roce se vydávání našeho časopisu už dvakrát ocitlo v bezprostředním ohrožení. Poprvé to bylo v létě, kdy ze dne na den zkrachovala firma, která náš časopis distribuovala. Díky pomoci tiskárny jsme naštěstí velice rychle našli firmu novou, takže si toho předplatitelé nejspíš ani nevšimli.
Horší však bylo, že Evangelická církev metodistická, v jejíchž prostorách jsme víc než padesát let sídlili, nám vypověděla nájemní smlouvu a bylo třeba se urychleně někam přestěhovat. Tady naštěstí pomohla Církev bratrská a pronajala nám malou kancelář v Soukenické ulici. Vzhledem k technickým podmínkám jsme však po letech museli změnit telefon.
Teď nás tedy najdete na adrese a telefonu:
Soukenická 15, 110 00 Praha 1, tel.: +420 770 624 052
Moc by nám pomohlo, pokud byste pomohli naši situaci řešit i finančním příspěvkem na účet:
228961190/0300
Velice uvítáme i vaše příspěvky ze života vašich sborů, které mohou inspirovat ostatní.
Vaše redakce

Českobratrská církev evangelická na seniory nezapomíná

Do Evangelického střediska u Chotěboře se 1. září 2018 odpoledne sjelo 60 seniorů, nejstarší 90letá sestra, nejvzdálenější ujeli ze svého domova téměř 300 km. Týdenní pobyt v krásném prostředí na louce obklopené lesem, pečlivě připravil tým bratrů a sester pod vedením sestry Hany Capouškové ze sboru v Pardubicích. Jen několik nás přijelo do Chotěboře poprvé, ostatní bratři a sestry opakovaně. A tento fakt byl pro nás nováčky vynikající hodnocení předznamenávající pěkný týden.

Po snídani a po večeři jsme se vždy ztišili při pobožnostech připravených bratrem farářem Jiřím Doležalem. „Takhle jsem ještě vykládat Bibli neslyšela“, hodnotila jedna účastnice srozumitelné tlumočení biblického textu. Nebyla členkou žádného sboru ČCE a do Chotěboře přijela se svými přáteli, kteří jí o svých zkušenostech z minulých pobytů vyprávěli. Cítila se mezi námi velmi dobře a nebyla jediným mimosborovým účastníkem.

Z dalšího pestrého programu perfektně připraveného bratrem Josefem Bodečkem si každý vybral podle chuti, např.:

*** Koncert a přednáška v evangelickém kostele v Krucemburku. Konal se na počest 100. výročí ČCE a Československé republiky. Zpíval pěvecký sbor ČCE z Trnávky. Historie roku 1918 bylo téma přednášky faráře Miloše Hübnera.**

*** Zajímavá přednáška „Sociální aspekty některých biblických textů“ Miroslava Erdingera, faráře v Mělníku. Jeho bohaté zkušenosti z práce ředitele Domova pro seniory i terapeutické práce na psychiatrii svědčily o tom, že křesťanský přístup ke každému člověku - našemu bližnímu - má vždy smysl.**

*** Celodenní autobusový zájezd do Horní Krupé, Světlé nad Sázavou a malé vesnice Pohleď. V Horní Krupé jsme navštívili budovu staré evangelické školy - vzácné památky evangelického školství. Škola je obklopena přírodní zahradou, kam po celý rok přijíždějí žáci i dospělí, aby poznávali tajemství přírody, učili se ji chránit a poznali udržitelný způsob života. Zahrada patří k pracovištím nevládní vzdělávací instituce Chaloupky působící v kraji Vysočina. Průvodcem nám byl bratr farář David Šorm, který projektu věnoval mnoho práce a poutavě nám ho představil. Je krásným příkladem otevření evangelického sboru veřejnosti.**

*** Návštěva zámku ve Světlé nad Sázavou a Michalova statku v nedaleké vesnici Pohleď. Statek je skanzen. Muzeum ukazuje život selské rodiny v období od konce třicetileté války do zrušení roboty r. 1848.**

*** Památník F. L. Riegra a F. Palackého na zámku Maleč byl otevřen tohoto roku. Zámek byl letním sídlem jejich rodin. Díky velkému úsilí žijících potomků F. L. Riegra vznikla expozice, představující široký záběr politické a historické práce obou mužů i jejich rodinný život.**

*** Protažení při zdravotních cvičeních, výtvarná dílna, večerní film nebo beseda s pracovníkem z chráněné krajinné oblasti Železných hor a Nasavrk také měly u rekreantů úspěch.**

Ve skupinkách jsme strávili mnoho pěkných chvil při rozhovorech, diskusích a na procházkách v okolním lese. Vedení tohoto seniorského tábora i jeho účastníci vytvářejí přátelské společenství s laskavým přístupem ke každému. Přeji si, aby ve sborech a dalších setkáních pořádaných ČCE vždy všichni příchozí prožívali hezké chvíle, aby cítili, že stále u nás platí „ Radujme se vždy společně...“ To je v dnešním individualizovaném světě vzácné.

Zdeňka Strouhalová, Zlín

Z církví doma i ve světě

V Barmě se podle vyšetřovatele OSN nadále odehrává genocida

Genocida muslimské menšiny Rohingů v Myanmaru (Barmě) pokračuje a barmská vláda dává stále více najevo, že nemá zájem o vybudování plně fungující demokracie, prohlásil vyšetřovatel OSN před předáním své zprávy Radě bezpečnosti OSN na jednání, které si vymohly západní státy navzdory nesouhlasu Číny a Ruska. Za práva pro Rohingy se zasazoval i papež František při své loňské návštěvě v Myanmaru.

"Je to genocida, co se stále odehrává," prohlásil na tiskové konferenci šéf mise OSN pro vyšetřování událostí v barmském Arakanském státě Marzuki Darusman. Upřesnil, že kromě zabíjení splňuje zacházení s Rohingy všechny ostatní črty masového zločinu: diskriminace, omezování porodnosti, věznění v táborech. Následně na jednání RB OSN vyšetřovatel prohlásil, že "lze rozumně vydedukovat genocidní záměr" proti Rohingům.

Vyšetřovatelé OSN nesměli navštívit dotčená místa, vyslechli nicméně četná svědectví. Zpráva, zveřejněná minulý měsíc a čítající 444 stran, kritizovala "genocidu" a požadovala postavit před mezinárodní tribunál šest barmských generálů, včetně vrchního velitele armády. Asi 390 vesnic lehlo popelem, 10000 Rohingů přišlo o život a více než 700000 z nich prchlo od loňského léta z Arakanského státu do Bangladéše, vypočítal Darusman.

Barmská vláda závěry mise OSN kategoricky odmítla a zpochybnila její nezávislost a nestrannost. "Jsme ochotni a schopni převzít odpovědnost za jakékoliv údajné porušení lidských práv tam, kde je dostatek důkazů," řekl barmský velvyslanec. Prohlásil také, že se jeho země nikdy nepodřídí ICC.

Jednání o vyšetřování v Barmě se domáhala Británie, Francie, USA a šest dalších států, ale Čína si vymohla hlasování ve snaze vše překazit. Devět států, tedy minimálně vyžadovaný počet, hlasovaly pro, zatímco Čína, Rusko a Bolívie proti. Další tři státy se zdržely.

Barmské úřady Rohingy neuznávají jako etnikum a hovoří o nich jako o nelegálních přistěhovalcích z Bangladéše. Poté, co rohingští povstalci loni v srpnu zaútočili v barmském Arakanském státě na řadu policejních stanovišť, armáda zahájila proti příslušníkům této menšiny tažení. Od té doby z Barmy do sousedního Bangladéše uprchlo asi 700000 Rohingů, kteří tam nyní žijí v uprchlických táborech.

dle ČTK

Irská zpěvačka Sinéad O´Connorová konvertovala k islámu

Irská zpěvačka Sinéad O´Connorová oznámila, že konvertovala k islámu. Na svém twitterovém účtu uvedla, že přijala arabské jméno Šuhadá.

O´Connorová, která se proslavila hlavně hitem Nothing Compares 2 U z roku 1990, poděkovala ostatním muslimům za podporu. Zveřejnila také video, na němž zpívá azán, jímž jsou muslimové svoláváni k modlitbě. Na jiném videu zase odříkává s podporou jednoho irského imáma šahádu, vyznání víry.

Britská BBC připomíná, že to není poprvé, co 51letá zpěvačka, která se loni oficiálně přejmenovala na Magdu Davittovou, veřejně mluví o náboženství. V roce 1992 vzbudila značné kontroverze, když v živém vysílání jedné z amerických televizí roztrhala fotografii papeže na protest proti ututlávání pedofilních afér irských kněží. Koncem 90. let se zase nechala od biskupa nezávislé katolické skupiny v Lurdech vysvětit na kněžku, což Římskokatolická církev pochopitelně neuznala.

www.christnet.eu

Chtít dobro pro toho druhého...

Dokončení ze str. 1

zakusil jsem rezignovanost na mezilidské vztahy, na milenecké, partnerské a manželské vztahy. Svět je takovým lidem, bez ohledu na jejich pozici a postavení v církvi, slzavým údolím, kterým chvátají bez lidí a lásky, údajně snad do Božího království. To, že Boží království je uprostřed nás, nevidí a neradují se. Pláčou nade vším, jen zřídka však sami nad sebou. Když přece miluju, jsem milován, když ctím, jsem ctěn, o lásku pečuju, lásku si hýčkám a jejím prismatem měřím všechno, s čím se setkávám. Nejen křesťanství, ale i jiné kultury mají za svůj základní princip – pohostinství. Na tom stojí lidské společenství a vztahy. Poskytování pohostinství je jeden ze základních rysů křesťanské víry. Jde o rys otevřenosti jednoho vůči druhému. My jsme si všichni, už od jádra stvoření, navzájem příbuzní, což ukazuje židovsko křesťanské tradice. Každý člověk je proto náš blízký. Každý příchozí, který potřebuje pohostinství, je člověk v nouzi. Tohle zdůraznil i apoštol Pavel. Být tu pro každého, kdo je v nouzi. Pro mě, jako člověka, který určitou etapu svého života prošel katolickou církví a stále jsem s řadou katolíků v kontaktu, je nejasnou věcí, aby se někteří katoličtí lidé plní apokalyptických představ o zhoubě světa, genderu, homosexuálů, muslimů a jiných věřících a nenávidějící ostatní, vraceli domů, aby milovali a byli milováni. Jsou známy případy sebevražd mladých mužů, kteří se děsili vyjít se svojí homosexuální orientací, protože neměli kam přijít, ztratili, právě jako ti potřební, kvůli tvrdosti srdcí, místo u stolu. Křesťan by si měl vždycky všímat potřebných a být na straně toho, kdo je v nouzi. Něco o tom už věděl Blaise Pascal, když napsal, že někteří lidé natolik milují Boha, aby nemuseli milovat člověka, svou ženu, svého muže, své dítě, své rodiče, své přátele.

Radujte se s radujícími a plačte s plačícími nám říká Pavel. Je to moudrá výzva k empatii. Křesťan má brát vážně druhé, i jejich pocity, jejich nálady, naslouchat mu a třeba i tím, jak se tváří. Mějme porozumění jeden pro druhého. Osudy katolických farářů, kteří jsou sami a vracejí se do holých zdí, aby i tam byli sami, jsou mnohdy dramatické až tragické, dávají člověku odvahu tvrdit, dejte se milovat člověkem, nebojte se vztahů, doteků a těla. Vždyť přece v té samé víře a v tom samém povolání slouží bohu každý křesťan, každá máma, která se stará o své dítě. Každý táta, který pro ně tvoří domov, každá babička, která se modlí s církví, každá řeholní nebo sborová sestra, která slouží jako samaritánka. Milujte a dejte se milovat a máte naději, že přestanete nenávidět a vidět za každým rohem zlo zhoubu a nebezpečí. Zbavte se klerikalismu a duchovní superiority. Naše služba pramení z darů a nečiní žádného z nás nadřazeného druhým. Evangelium nám říká, nepřátele nemáme nenávidět, ale milovat a prokazovat jim dobro. Přemáhat zlo dobrem znamená nebýt nepřítelem. Nenechat se přemoci zlem, přemýšlet o tom, aby náš názor anebo postoj nebyl nepřátelský. Na místě je samozřejmě modlitba, zvláště, když se nedokáži se vším zrovna nejlépe vyrovnat. Dáváme tím najevo, že nechceme hrát hru se zlem jeho prostředky. Prokazujme lásku ve smyslu – záleží mi na vás, chci pro vás dobro. My nejsme a nebudeme soudci. Nechme místo pro Boží soud. Ano, život má i své smutné, bolavé, tragické stránky a je možné, že leckdo tyto nárazy neustojí, přesto jde-li to, hledejte radost, jděte vstříc lásce a světlu. Nedejte si nic nabulíkovat. Hledejte co nejvíce o tom, o čem nevíte nic, anebo jen málo. Najdete sami sebe a přestanete dělit lidi na my a oni, přestanete strašit ostatní a přestanete lhát. Je-li možno, pokud to záleží na vás, říká Pavel, žijte se všemi v pokoji. Nedej se přemoci zlem, ale přemáhej zlo dobrem. Láska vám bude ukazatelem směru, láska, kterou nám připomenul člověk a Bůh, Ježíš z Nazareta.

Dušan Ehmig a
Zdeněk Eminger

Evropská křesťanská environmentnální síť (ECEN)

Výzva ze shromáždění – Budoucnost s nadějí

12. shromáždění ECEN se sešlo od 6. do 10. října 2018 s hlavním tématem „Na cestě k ekonomické a ekologické spravedlnosti“ v polských Katowicích za účasti 85 delegátů z 22 zemí Evropy i zámoří. Diskuse ve Shromáždění byly vedeny biblickými verši z knihy proroka Jeremiáše 29,11: „Neboť to, co s vámi zamýšlím, znám jen já sám, je výrok Hospodinův, jsou to myšlenky o pokoji, nikoli o zlu: chci vám dát naději do budoucnosti.“

Sešli jsme se, abychom sdíleli radost z Božího stvoření, abychom si připomínali, že toto stvoření je všude na světě v ohrožení a že církve v Evropě i v jiných částech světa mají povinnost se o stvoření starat; v bohoslužbě, v tom, co děláme, i v jeho aktivní obraně.

V diskusi s kolegy z církví, akademické sféry i občanských institucí v regionu Horního Slezska jsme se dozvěděli o snahách ke snížení znečištění ovzduší i emisí skleníkových plynů a o přeměnu ekonomiky od těžby uhlí k udržitelnější výrobě energie.

Diskuse se zaměřovaly na vztah mezi ekonomikou a ekologií a na cesty ke spravedlivému rozdělení zdrojů při respektování principů ekonomické a ekologické spravedlnosti.

Shromáždění nabídlo příležitost k oslavě 20. výročí založení ECEN. Dvacet let poté, co se ECEN sešla poprvé, můžeme v Evropě sledovat rostoucí hnutí zelených církví, ekocírkví a ekokongregací. V bohoslužbě, praktické činnosti i obhajobě klimatické spravedlnosti a udržitelné budoucnosti reflektují společenství víry tuto zprávu: Je naší odpovědností a povinností pečovat o stvoření. Radujeme se z dosavadních úspěchů a zveme další církevní společenství, aby se k hnutí připojila.

V čem je výzva?

Poslední dvacetiletí přineslo důležité změny v tom, jak využíváme přírodní zdroje. V těchto dekádách jsme byli svědky celosvětové ztráty rozmanitosti živé přírody i habitatů v takové míře, že vědci hovoří o novém „masovém vymírání“. Rozsáhlé odlesňování přispívá ke klimatickým změnám a lidstvo přidává skleníkové plyny do atmosféry v alarmující míře, především spalováním fosilních paliv. Výsledkem je, že klima se mění; to již víme bez jakýchkoli pochybností.

V průběhu našeho setkání v Katowicích publikoval Mezivládní panel OSN pro změny klimatu (IPCC) svou zprávu „Globální oteplování o 1,5 °C“, která říká, co bude nutné udělat pro udržení růstu globální teploty na maximálně 1,5 °C a jaké důsledky bude mít, pokud v tom selžeme. Zastavení růstu teplot na 1,5 °C bude vyžadovat rychlé, dalekosáhlé a bezprecedentní změny ve všech aspektech naší společnosti. Abychom odvrátili nebezpečné důsledky změny klimatu a dosáhli Cílů udržitelného rozvoje OSN, musí tyto podstatné změny začít prakticky okamžitě.

Pokud nezačneme opravdu aktivně pracovat na snížení skleníkových emisí, globální teploty po následujících dvaceti letech nejenže přesáhnou 1,5 °C, ale dokonce 2 °C. To nastane, pokud smluvní strany Pařížské klimatické dohody nezačnou mít vyšší ambice, než jaké předvádějí dnes.

Informace už máme a nemůžeme se na nic vymlouvat! Také jako lidé víry máme morální závazek dát to nejzranitelnější na první místo při svém volání po uzdravení Země. Tématem Shromáždění ECEN je „Dáme vám budoucnost s nadějí“. Ignorovat vědu není možné, stejně jako zůstat paralyzováni strachem.

Z naší víry pochází naděje. Naděje, která není naivitou, ani zbožným přáním.

Proč to děláme?

Chceme budoucnost s nadějí. Věda nám může říct, co se děje; víra nám říká, proč musíme reagovat. Abychom dali životu na Zemi budoucnost s nadějí, musíme začít okamžitě jednat.

V Janově evangeliu, kap. 6,1-11 jsme slyšeli o nasycení pěti tisíc a o důležitosti sdílení. Je to právě zranitelné dítě, kdo přináší bochníky a ryby. Akt sdílení, který přichází od dítěte, je inspirací a cestou k následování pro nás. Sdílení, nikoli nenasytnost, je cestou ke klimatické spravedlnosti.

Jako jednotlivci i společně musíme snižovat svůj

Dokončení na str. 3

Památce statečných duchovních Jaromíra Klimeckého a Ladislava Krále 7

Pokračování z minulého čísla

V prosinci se vypravil vikář Klimecký s kurátorem do Prahy na synodní radu. Jednali jsme se synodním seniorem Dr. Josefem Součkem, který nám přislíbil na stavbu bezúročnou zápůjčku 30 – 40.000,- Kč. Jednání s továrníkem Slezákem v Karlíně, rodákem berounským, nevedlo k cíli. Slezák si přál, abychom zůstali na náměstí. V tom případě slíbil, že sboru dá dar 5.000,- Kč, jinak že nedá nic. Na tomto stanovisku setrval.

Byli jsme si stále vědomi toho, že při nynějším nedostatku místností se nemůžeme dostatečně věnovat výchově dětí v nedělní škole. Nedělní škola byla založena teprve v tomto roce a byla vedena především bratrem JUC Janem Jarišem, jemuž vypomáhaly studentky Lída Kastnerová a Hanzi Köhlová. Děti se rády účastnily programu a v období vánočním si připravovaly besídku."

Návrh kostela architekta Lyera

1936

„V tomto roce se sbor značně zkonsolidoval. Zaznamenáváme také první přístupy a víme, kam až sahá oblast našeho sboru. Teprve po delší době jsem si uvědomil, že berounská filiálka byl vlastně nepohodlný apendix sboru salvátorského, který se protahoval všemi směry. O sboru vlastně nebylo řeči. Byla to ohromná diaspora v pěti politických okresech, jejíž členové nepociťovali namnoze potřebu se scházet ke společným shromážděním a jejich evangelické povědomí bylo pramalé. Své finanční povinnosti buď vůbec vůči sboru neplnili, anebo jen velmi liknavě a neradi. Bylo úspěchem roku 1935, že bylo na saláru vybráno 5.056,- Kč. Ale k rovnováze sboru jsme potřebovali alespoň 15.000,- Kč. Bylo potřebí mnohdy velké trpělivosti, když přicházely na upomínky za nezaplacený salár hrubé dopisy. Uvědomit si musíme ovšem, že to byla krize po všech stránkách. Mezi lidmi byla veliká nezaměstnanost, dělníci v okolí Mořiny v lomech a v Králově Dvoře v železárnách namnoze nepracovali a sboru nemohli ani ničím přispívati. Zámožnější nepokládali za potřebné se pro svůj sbor zvláště exponovati. Radikálním zásahem by se nebylo nic udělalo, spíše by se byla situace jen zhoršila. V této době jsem navštěvoval hodně naše rodiny. Pastorační činnost jsem konal mezi chudými i zámožnými v Berouně i v diaspoře. Často jsem také navštěvoval nemocné v nemocnici. Soustředili jsme se na stavbu a v prvních měsících jsme se po mnohém jednání dohodli na tom, že zakoupíme parcelu od správce nemocnice Eisenhammera v celkové rozloze asi 380 sáhů, z nichž asi 80 mělo připadnouti na veřejný statek. Parcela měla stát asi 28.000,- Kč, přičemž jsme na sebe brali závazek, že zaplatíme všechny převodní poplatky. Jednali jsme se sborem salvátorským o půjčku na tuto parcelu. Žádosti naší bylo vyhověno a u JUDr. Letniského v Praze II. ve Školské ulici jsme sjednali dlužní úpis, který měl býti vložen jako hypotéka na naši nemovitost. Sbor salvátorský nám pak zapůjčil 40.000,- Kč na 4% úrok. Kupní smlouva byla projednávána u JUDr. Václava Průchy, kamž se dostavil i farář Stanislav Čapek, kdež nám příslušnou částku vyplatil.

Když jsme měli parcelu, snažili jsme se rychle získat kupce na dům na náměstí a vypracovat projekt novostavby chrámu.

Provizorní projekt, který se stal základem pro další práci, nám vypracoval stavitel Martínek. Člen staršovstva, bratr Bohumil Rokta, nám doporučil svého známého Jana Lyera z Roztok u Prahy, který se s velkou láskou pustil do práce a podle našich finančních možností navrhl několik možností řešení. Architekt Lyer náš sbor několikrát navštívil a věnoval se práci s velikou láskou. Z jeho práce vyšlo několik pozoruhodných návrhů, z nichž některé přikládám, aby bylo patrno, o jaké dílo nám přitom šlo.

V tomto roce se prohlubuje činnost sborová. Od září jsou ve středu večer konány biblické hodiny. Zpočátku se konaly v kanceláři našeho sboru. Účast na nich byla malá – 10 -15 lidí, z poloviny z Jednoty českobratrské. V tomto roce byli probíráni proroci, především Izajáš. Biblické hodiny se konaly nepřetržitě až do jara roku 1937. I když nelze říci, že by skončilo první jejich údobí skutečným úspěchem, ukázalo se při nich nicméně, kteří jsou nejvěrnější členové tohoto sboru, a na ty pak jsem se v dalších létech spolehl.

V tomto roce se začala ve vší tichosti organizovat práce na Svaté. Duchem hybným všeho konání zde byl br. Alfréd Marek, ač popud k práci nedal. Popud vyšel od bratra Václava Mareše, více než sedmdesátiletého, který mě pozval, abych u něj v č. 27 vykonal bohoslužby. Vypravil jsem se tedy v zimě tohoto roku na Svatou, kde se v č. 27 sešlo asi 18 bratří a sester a zahájili jsme zde práci. Příště se nás sešlo ještě víc a v jarních měsících jsme se sešli s bratrem Machem, jehož jsme požádali, abychom směli konat své shromáždění v krásných křivoklátských lesích. Účast na bohoslužbách, které se konaly jednou za měsíc, velmi vyrostla a zanedlouho se začali hlásit první, kteří přistupovali do církve. Svatá měla pověst mezi zdejšími lidmi jako Moskva. Obyvatelé, většinou dělníci v lesích, anebo horníci, kteří kopali rudu, byli politicky krajně levě orientováni a k církvi neměli žádného vztahu. Byli to většinou bývalí katolíci, kteří však z církve vystoupili. Ale jakoby se rozpomínali na chvíle, kdy Svatá byla zcela evangelická, poznenáhlu se vraceli k víře svých otců.

Ve sboru bylo stále více voláno po evangelizaci a s klidným svědomím mohu říci, že jsem dělal vše, co bylo v mých silách. Vzpomínám si, že jsme například na Svaté uspořádali cyklus informačních přednášek o dějinách a o učení církve, které se konaly večer ve čtyřech hostincích na Svaté. Účast na večerech bývala kolem 100 lidí.

Pokračování příště

Náboženská soutěž v národních dějinách

(Zatrženo v zahraničním tisku)

Za „nejhorší chybu orgánů veřejné moci" ve francouzských dějinách označuje **Jean-Philippe Vincent** odvolání Ediktu nantského v roce 1685.

Náboženská ekonomie a francouzské dějiny

Ve francouzském deníku Le Figaro je v rozsáhlejší eseji hodnotí kategoriemi „ekonomie náboženství" (jejíž vývoj od 70. let 20. století shrnula protestantská teoložka a ekonomka **Rachel McClearyová** v monografii z roku 2011). Odvoláním Ediktu nantského byla narušena „oživující soutěž" mezi katolicismem a protestantismem. Katolická církev bez konkurence ustrnula a její „nabídka" v oblasti náboženské a vzdělávací přestala v rámci kontinentální Francie odpovídat „poptávce". O století později (roku 1789) pojímali mnozí aktéři francouzskou revoluci jako protikatolickou a laicismus jako náhražku náboženství.

Každé náboženství tíhne k „monopolu" (výlučnému postavení) na „náboženském trhu". Úkolem orgánů veřejné moci je však, jak zdůraznil **Adam Smith** v Bohatství národů, také v oblasti náboženské stranit soutěži a každý monopol „činit napadnutelným", a to právě v zájmu udržení „nabídky" na patřičné úrovni.

V návaznosti na Rachel McClearyovou, **Lawrence Iannacconeho,** a zejména **Darrena Sherkata** připomíná Jean-Philippe Vincent obecnou tendenci, kterou „ekonomie náboženství" zjistila: Imigranti (přistěhovalci) jeví sklon po určité době přijmout náboženství hostitelské země. Ve Francii k tomu však v důsledku chabé náboženské „nabídky" (způsobené vposledu odvoláním Ediktu nantského) nedochází. Muslimové zůstávají muslimy a nelze vyloučit, že se časem stanou ústřední silou ve francouzském náboženském „oligopolu", tj. klubu několika soutěžitelů s výsadním postavením na trhu.

Náboženská ekonomie a české dějiny

V českých dějinách, dodejme, došlo k analogické „nejhorší chybě" orgánů veřejné moci v důsledku porážky stavovského povstání, resp. třicetileté války. Osvícenský absolutismus (josefinismus) se o možnost zpochybnění monopolu a znovuobnovení náboženské soutěže postaral roku 1781. Takže satirické pero **Jaroslava Haška** zvěčnilo pak nejen polního kuráta Ottu Katze, ale – v jedné z povídek – rovněž básníka Opočenského „z rodu samých vážných evangelických pastorů". A prof. **Luděk Brož** mohl v jedné přednášce na Komenského evangelické bohoslovecké fakultě v druhé polovině 70. let 20. století prohlásit, že „u nás se celkově káže mnohem lépe než ve Francii"; slovy „u nás" mínil nepochybně Českobratrskou církev evangelickou. (Přímo v posluchárně tenkrát zvolal student a neúnavný debatér **Jan Veselý**: „Čím to? To přece musí mít nějakej důvod!" Načež prof. Brož odvětil: „To se tady právě snažím vysvětlit. Ale možná máte pravdu, že kromě toho, co uvádím, existuje ještě nějakej zvláštní, jinej důvod…")

Převrat z roku 1918 a jeho důsledky v tuzemsku lze dle „ekonomie náboženství" interpretovat jako opožděné masové využití možností náboženské soutěže daných v hrubých obrysech roku 1781 plus (druhotné) připuštění účasti dalších / nově vzniklých soutěžitelů ze strany orgánů nové republiky. Připustily by ji orgány císařské, pakliže by se soutěž v měřítku srovnatelně masovém spontánně rozproudila už v letech těsně před 1. světovou válkou? Toť legitimní otázka tzv. alternativní historie. (Nejspíš by jim, domnívám se, nakonec nic jiného nezbývalo.)

Stala se za podmínek následné (vyjádřeno ekonomickým výrazivem) „dokonalé" soutěže nabídka tuzemských křesťanských církví dostatečně přitažlivou i pro případné četnější přistěhovalce z muslimských zemí? To možná prověří praxe …

František Schilla

Sto let republiky v Kostnických jiskrách

Letos si připomínáme výročí Československé republiky. V Kostnických jiskrách v posledních číslech je tomuto tématu věnována příloha, ve které jsou uveřejněny projevy Tomáše Gariggua Masaryka v Zurichu a v Ženevě k 500. výročí upálení mistra Jana Husa. V Ženevě na místě, kde Masaryk svůj projev pronesl, je pamětní deska s českým textem k této události. Navštívil jsem toto místo. Je v historické části města, v klidném prostředí. Navozuje pocit, že tu bylo dějiště významné události. Tady Masaryk vyhlásil válku Rakousko-Uhersku a zahájil boje za vytvoření Československé republiky.

V září 1914 nezávisle na sobě vznikly první bojové útvary zahraničních Čechů. V Paříži to byla rota Nazdar, v Kyjevě Česká družina. Tyto činy prostých lidí vedly T. G. Masaryka k rozhodnutí zahájit protirakouský odboj. "Já jsem se zastyděl, že my, političtí vůdcové, byli jsme bezradní ještě v okamžiku, kdy již naši vojáci zvedli revoluci."

Věděl jsem, k čemu se tady Masaryk rozhodl, ale neznal jsem, co tady řekl. Až nyní jsem si Masarykovy projevy mohl přečíst. Jsou to velice významné dokumenty, na kterých se budovala Československá republika, bohužel, jenom ta první. Tyto projevy by měly být povinnou četbou pro poslance a politiky. Měla by jim být věnována pozornost ve školách, nesmí se stát zapomenutými papíry v archivech.

Naši politici se rádi Masarykem zaštiťují, ale vědí vůbec, jaké názory TGM zastával?

Otakar Mach

Evropská křesťanská environmentnální síť (ECEN)

Dokončení ze str. 2

dopad na životní prostředí a zvlášť svou uhlíkovou stopu. Spotřební a plýtvavé hospodářství a společnost, jak je známe a kterých si užíváme, nejsou udržitelné. Struktury a vzorce spotřeby a výroby se musí velmi rychle změnit směrem k nízkouhlíkové ekonomice s mnohem spravedlivějším rozdělením zdrojů.

Vyzýváme vlády a rozhodující politiky, aby:

• Vzali situaci vážně a podle toho také jednali: Zavázali se ke snižování skleníkových emisí v souladu s vědeckými daty ze zprávy IPCC.

• Pracovali na udržitelné budoucnosti a adekvátních mechanismech, které podpoří ty nejzranitelnější. Žádné výmluvy se nepočítají.

• V předstihu před nadcházející Konferencí OSN o změnách klimatu (COP24) v Katowicích vyzýváme k viditelným a konkretizovaným akčním plánům všech smluvních stran.

Vyzýváme církve a společenství víry:

• Iniciujte a udržujte široký dialog mezi církvemi, a také v širší společnosti, o nutných změnách, které potřebujeme k dosažení udržitelnějšího a férovějšího způsobu života; vyzýváme k respektu ke stvoření, k podněcování spravedlivého přechodu k nízkouhlíkové ekonomice a k aktivitám ve prospěch mezigenerační spravedlnosti.

• Podporujte a povzbuzujte aktivity ve prospěch životního prostředí uvnitř svých společenství a církví, udělejte z nich mainstream – a tak odpovězte na akutní ekologické výzvy.

• Budujte nový koncept naděje, který bude odpovídat vážnosti situace, ale také nabídne vizi spravedlivější a udržitelnější budoucnosti.

• Rozvíjejte teologické a liturgické zdroje a zázemí péče o stvoření, včetně zahrnutí Období pro Stvoření do liturgických kalendářů a sdílení oslavy Stvoření v otevřeném ekumenickém duchu.

Překlad:
Jakub Kašpar

Pozvánka

"Česká příroda: Divoká, krásná a ohrožená", je téma listopadové besedy Ekologické sekce České křesťanské akademie, na níž fotografka Denisa Mikešová prostřednictvím svých fotografií přiblíží živočichy a rostliny České republiky tak, abychom je mohli lépe chránit. Beseda se bude konat v úterý 13. listopadu od 17.30 h (cca do 19 h) v přízemí pražského kláštera Emauzy, Praha 2, Vyšehradská 49.

Nemôžeme udalosti tvoriť. Tie sú výsledkom tisícich faktorov, na ktoré nemáme na všetky vplyv. Môžeme im však dať určitý smer, útvar.

Milan Rastislav Štefánik

Za superintendentem Duškem

V tomto roce vzpomínáme také sto let od úmrtí spoluzakladatele a v r. 1905 prvního předsedy Kostnické jednoty, Čeňka Duška (5. října 1843, Semtěš – 23. listopadu 1918 Kolín) Takto o jeho úmrtí informoval čtrnáctideník Česká reformace, tehdy provizorní náhrada za zakázané Kostnické jiskry. Z důvodů tehdejší cenzury se v článku autor o Kostnické jednotě nezmiňuje:

Odešel výrazný zjev našeho Siona, jeden z nejlepších lidí, které jsme měli od tolerance. Ani se nám nechce věřiti, že krásná, přímá postava, kypící zdravím, jež dovedla si podmaniti každého svojí srdečností, přímostí, dobrotou, nebude již mezi námi. Ozdoba evangelické církve – Dušek v pravém slova smyslu byl naší ozdobou. Ctnosti, které bychom si přáli viděti na každém, kdo se hlásí k české reformaci, byly v něm spojeny. Muž hlubokého vzdělání, jímž imponoval každému, s kým se setkal, rozhledu po světě, jakým v českém národě málo kdo se mohl vykázati. Charakter, vzácný v celém svém okolí, který nezapřel, že vyšel z dobrého evangelického kořene, a že prošel skotskou školou výchovy. Česká měkkost a jemnost a skotská přímost a ráznost se v něm spojily a vytvořily zjev, na nějž není možno zapomenouti.

Když v českém státě projevila se touha po lepším životě a obrodě našeho národního prostředí, rozumělo se samo sebou, že Dušek bude náležeti k nejhorlivějším bojovníkům za český realismus. Přilnul upřímným přátelstvím k nejpřednějším jeho představitelům, zvláště k prof. Masarykovi, nynějšímu presidentu naší republiky, jehož kolínská fara často vídala ve svých zdech. Věrným stoupencem českého realismu zůstal až do konce svého života. O jeho žurnalistických schopnostech mohou vypravovati mnozí, kteří s ním přišli blíže do styku. Jak stál na výši doby, dokázal nejlépe svým měsíčníkem „Jednotou“, jenž byl naším nejlepším časopisem, předzvěstí evangelické revue a svoji sběhlost v literaturách, prokázal zvláště překlady z angličtiny, především „Hypatií.“

Velikost Duškovu nikdo lépe nepoznal, než jeho žáci ve škole své úžasné vědomosti, svůj charakter, své vmýšlení a cítění nejlépe rozvíjel před svými žáky... Svým žákům dával se cele tak, jak byl, nic před nimi neskrýval, nic nezatajoval – a toto ovzduší pravdy bylo tím nejlepším jeho prostředkem výchovným. Právě to schází české škole: v ní je lež, lživý poměr mezi učitelem a žáky – toho všeho byl u Duška pravý opak. Kdyby se psala historie moderního českého vychovatelství, Dušek musel by býti do ní pojat jako vzor učitele, jaký česká škola budoucnosti má míti...

Dožili jsme se nových dějin národa a doufáme také v nové dějiny a lepší budoucnost reformačních ideálů českých. My, kteří jsme sedali u nohou Duškových, můžeme nejlépe svědčiti, jak byl prodchnut cele a veskrze českým duchem: harmonie náboženství a národnosti, jaká má býti u každého českého evangelíka, u něho byla typickou. Za celých osm roků nikdy jsem neslyšel Duška modliti se za císaře a krále, vždy jen za českého krále – maličkost, ale charakteristický rys Duškův.

Dočkal se přece toho, že padlo jím nenáviděné vídeňství a rakušáctví a že národ vstal k novému životu ve svém samostatném státě. Dušek měl hlubokou víru v český národ. „Česká duše krásná,“ to nám často říkal, ale zohyzděna hanebnou výchovou. A dožil se ještě snah za obnovu české církve. Přímo se sice jich již nesúčastnil, jeho stáří podlomilo již od několika let jeho energii, ale těšil se z nich. Není to již jeho přímé dílo, ale pracují na něm jeho žáci. A pro nás jest velkou bolestí, že Dušek nedožil se dne také našeho vítězství. Všichni jistě jsme toužili po tom, aby první, kdo by stál v čele obnovené české církve, byl Dušek. I kdyby to bylo jen na měsíce, a týdny, a třeba jen na několik dní – naplňuje nás lítostí, že v Duškovi nemůžeme pozdraviti svého prvního vůdce v nové církvi. Z našich srdcí však památka Duškova nikdy nevymizí a s vděčností budeme vždy rádi vzpomínati toho, který dovedl rozdávati dary tak štědré. – h –

Česká reformace č. 24/1918

Sdružení evangelikálních teologů z.s.

ThDr. Pavel Černý, Th.D., předseda: tel. 777 559 231, e-mail: pavel.cerny@cb.cz
Mgr. Jaromír Strádal, tajemník: e-mail: jaromir.stradal@atlas.cz
Kontaktní adresa: Sdružení evangelikálních teologů, Soukenická 15, 110 00 Praha 1
E-mail: set@evangelikalni-teologie.cz https://evangelikalni-teologie.cz
https://etspraha.cz/cs/partnership/group/teologicke-vzdelavani
IČ: 68381549, č. účtu: 2500212981/2010

28. Teologické fórum

ve spolupráci s Komenského institutem na téma:

Křesťanská identita a misie
v rozdělené Evropě a České republice

Místo konání: Sbor Církve bratrské v Praze 1, Soukenická 15
Datum: pondělí 19. 11. 2018

09:00-09:30	Registrace
09:30-09:45	Zahájení a uvedení fóra (ThDr. Pavel Černý, Th.D.)
09:45-10:15	Křesťanská identita – dvojí občanství (Mgr. Peter Cimala, Th.D.)
10:15-11:00	Česká identita – národní a křesťanská (prof. Pavel Hošek, Th.D.)
11:00-11:15	Diskuse
11:15-11:45	Přestávka
11:45-12:30	Role příběhu a křesťanská identita (Mgr. Pavol Bargár, Th.D.)
12:30-12:45	Diskuse
12:45-13:30	Polední občerstvení
13:30-14:15	Křesťanská identita a její vliv na misii církve (Mgr. David Symon, B.A.)
14:15-14:30	Diskuse
14:30-15:15	Křesťanská identita očima psychologa (Mgr. Marek Macák)
15:15-15:30	Diskuse
15:30-16:00	Závěrečný panel

Prosíme o zaslání přihlášek k účasti nejpozději do 14. 11. 2018 na adresu: set@evangelikalni-teologie.cz nebo na adresu: SET, Soukenická 15, 110 00 Praha 1. Přihláška je třeba pro zajištění občerstvení a materiálů. Cena setkání je 200 Kč na osobu (občerstvení a výdaje spojené s pořádáním fóra). Prosíme zaplaťte na účet SET č.: 2500212981/2010. Do poznámky uveďte své jméno a variabilní symbol: 181119. Členové SETu platí 150,- Kč na osobu. Studenti oproti indexu 100 Kč. Ti, kteří přijdou bez předchozího přihlášení, zaplatí při registraci 150,- Kč a opatří si polední občerstvení sami.

Výbor SET, září 2018

Pavel Smetana jako bratr, teolog a ekumenik

V přeplněném pražském kostele u Martina ve Zdi jsme se 8. října loučili s emeritním synodním seniorem Českobratrské církve evangelické a dlouholetým předsedou Ekumenické rady církví Pavlem Smetanou. Pánem církve byl odvolán z této časnosti v jednaosmdesáti letech svého naplněného života. Pavel Smetana byl postavou porevoluční transformace života nejen své církve, ale také i české ekumeny.

Narodil se v Klokočově do farářské rodiny. S touto rodinou patřil mezi tzv. reemigranty, kteří se vrátili do Čech po 1. světové válce z polského Zelova. Byl potomkem těch, kteří museli v době násilné rekatolizace opustit svou vlast a odejít do vyhnanství. Tento jeho původ byl jednou určující rovinou jeho života. Byl vždy velmi citlivý na jakýkoli útlak ať už politický či náboženský. Šlo mu vždy o plné smíření, ale citlivost na omezování lidských svobod mu zůstala.

Pavel Smetana v Praze vystudoval nejdříve průmyslovou školu a pokračoval na Komenského evangelické bohoslovecké fakultě (dnešní ETF UK). Oženil se se Zdenou Adámkovou, která pocházela z rodiny evangelického misijního pracovníka a faráře. Duchovenskou službu začal v Lounech. Protože teologické fakulty neměly vojenskou katedru, byla služba v církvi přerušena dvouletou vojenskou službou. Následovala farářská služba v Hošťálkové na Valašsku a po letech v Praze-Libni. Již tehdy byl znám jako výrazný biblista, kazatel a pastýř. Svou lásku ke Starému zákonu a hebrejštině výborně zužitkoval jako člen překladatelské komise a významně se podílel na Ekumenickém překladu Bible. Později přišla volba do synodní rady a v roce 1991 volba za synodního seniora. V letech 1995-2000 zastával funkci předsedy Ekumenické rady církví.

Pavel Smetana byl přesvědčen o důležitosti ekumenického hnutí v České republice. Tomuto hnutí jako představitel své církve věnoval velmi mnoho času a sil. Ekumenickou radu rozvíjel a velmi vítal možnost spolupráce s Českou biskupskou konferencí. Pracoval jsem v této době jako místopředseda ERC, a tak jsem mohl s Pavlem Smetanou spolupracovat a doprovázet ho k řadě jednání. Pavel se velmi spřátelil s kardinálem Miloslavem Vlkem a také s delegátem pro ekumenismus – biskupem Františkem Radkovským. V této době se formovaly a institucionalizovaly kaplanské služby v armádě a ve věznicích. Pavel Smetana významně pomohl rozvinout tyto služby i v dalších církvích. Velmi silně se angažoval v akcích smíření se sudetskými Němci. Stál u přípravy některých česko-německých shromáždění, při kterých byly z obou stran vysloveny prosby za odpuštění a zaznívala vzájemná žehnání.

Pavel Smetana byl přátelský člověk. I při své výborné teologické erudici se nepovyšoval nad druhé, dovedl naslouchat a potom povědět svůj pohled. Jeho přístup byl přímý a smělý. Absolvoval jsem s ním řadu jednání s premiéry, ministry a odborem církví. V jednáních byl věcný, ale nikdy se nepodbízel a vyhýbal se zákulisnímu jednání. Dovedl i před politiky a zástupci státní správy zastávat křesťanské etické postoje a vyznávat Krista. Měl vnitřní svobodu otevřeně mluvit o své víře a z Písma svatého předkládat evangelium. To se snažil dělat také v médiích při přenosech ekumenických bohoslužeb a nesčetných rozhlasových a televizních interview.

Pavel Smetana byl tak důsledný v tom, co považoval za správné, že mu to nebránilo projevit své přesvědčení, i když to někdy znamenalo konflikt, a to dokonce i s blízkými lidmi. Velmi si rozuměli s kardinálem Vlkem. Když ovšem přišlo pozvání k setkání s papežem Janem Pavlem II. při příležitosti jeho návštěvy v roce 1995 a svatořečení kontroverzního Jana Sarkandera, nemohl mlčet. Tenkrát se v něm silně ozvalo to, co bylo spojeno se vzpomínkou na nesvobodu a krutost pobělohorského období, které se dotklo i jeho předků. Formulovali jsme společně a také podepsali dopis, že při této příležitosti setkání s papežem zásadně odmítáme. Bylo vidět, že to Pavla bolelo, protože věděl, že se dotkne i milých přátel z řad biskupů a také vzácného bratra Miloslava. Obavy se naplnily a pan kardinál asi dva měsíce nekomunikoval a nepřijímal telefony z Ekumenické rady. I tato krize byla později zažehnána a plné přátelství bylo nejen obnoveno, ale také ještě při společných modlitbách a společné práci prohloubeno. Také o dva roky později, při další návštěvě Jana Pavla II. v Praze, došlo ke krásnému a vřelému setkání Pavla i zástupců celé ekumeny s papežem.

Těžkým a nepříjemným břemenem představitele církve a ekumeny byla jednání o zmírnění křivd komunismu, odškodnění církví a tím i zrušení komunistického zákona o placení duchovních jednotlivých církví. Bylo třeba jednou rozetnout tuto vnucenou totalitní anomálii, kdy stát stále kontroloval a hradil platy duchovních registrovaných církví. Byla to složitá a nepříjemná jednání, která trvala dvacet pět let a která periodicky ožívají při každých volbách dokonce ještě dnes. Pavel Smetana se vytrvale snažil vyjednat důstojné podmínky pro církve a přijatelný modus pro vztahy se státem. Neměl rád zákulisní jednání a věděl dobře, že celá ekumena, ČBK, ERC i FŽO, musí postupovat společně. V nepřehledné situaci doprovázené jistou nervozitou, došlo k tomu, že někteří zástupci církví ERC šli jednat na ministerstvo kultury skrytě na svou pěst. To Pavla v danou chvíli zlomilo, nedokázal to unést. Uprostřed vypjatého jednání Řídícího výboru ERC resignoval jako předseda ERC a předal mi vedení. Byla to pro něj bolestná situace, ze které se vzpamatovával určitou dobu. Postupně se vztahy dávaly do pořádku a bolestná situace vedla nakonec k větší jednotě a ochotě plně spolupracovat.

Každý duchovní a pracovník církve ví, že jako lidé si dovedeme způsobit i nepříjemná zranění a zklamání. Mezilidská komunikace je složitá, a zvláště pod vnějšími tlaky dojde k nedorozuměním. Pavel Smetana nám byl vzorem v ochotě odpustit druhým a znovu navázat plnou spolupráci. Jeho citlivé svědomí ho vždy vedlo pod Kristův kříž a zpět ke druhým lidem. Miloval nejen svou církev, ale také ekumenu. Věnoval mnoho času pro prospěch společné služby evangeliem v naší zemi. Budoval mosty také k zahraničním církvím a šlo mu o jednotu a spolupráci. Na jeho cestě životem ho doprovázela a podporovala jeho manželka Zdena. Bylo jim dáno vychovat tři dcery a prožít 60 let manželství. Těžká zkouška dolehla ještě ve stáří, když jedna z dcer před pěti lety zemřela na zákeřnou chorobu. Kolik to přineslo zármutku a nových zápasů. Pavel Smetana ale zůstal věrným Kristovým učedníkem a člověkem, který ovlivnil životy mnoha lidí. Díky Bohu za tohoto mimořádného bratra, teologa a ekumenika.

Pavel Černý

* * *

Pavlu Smetanovi vděčí za svůj vznik i spolek Exulant. Podnět ke vzniku spolku dal na počátku devadesátých let bratr farář Jan Jelínek v Oráčově. Tehdy (sám

potomek exulantů) oslovil synodního seniora ČCE Pavla Smetanu a předsedu BJB Vlastimila Pospíšila (oba byli také potomky exulantů) s návrhem, že by bylo dobré po desetiletí trvajícím zákazu obnovit činnost organizace potomků pobělohorských exulantů pro víru.

Osobně jsem se s bratrem Pavlem Smetanou seznámil až při vzniku tehdejšího občanského sdružení Exulant. Bylo to v roce 1993, v předvečer prvního „porevolučního“ sjezdu reemigrantů a jejich potomků nazvaného „Návrat do země otců“. Bratr Smetana tehdy vedl jako synodní senior a zároveň potomek pobělohorských exulantů pro víru delegaci, která byla přijata na Hradě prezidentem Havlem. Následující sjezd konající se v evangelickém kostele U Salvátora a v Betlémské kapli byl vlastně prvopočátkem existence našeho spolku. Byly to nezapomenutelné chvíle, kdy po čtyřiceti letech od zákazu „Sboru českých exulantů“ zaplnili reemigranti a jejich potomci evangelický kostel U Salvátora a poté i Betlémskou kapli, aby se přihlásili k dědictví otců. Účast biskupů římskokatolické církve Františka Radkovského a Miloslava Vlka naznačovaly snahu organizátorů, především bratrů Pavla Smetany a Karla Matějky, o skutečně otevřené dobré vztahy v duchu Kristova evangelia.

V dalších letech jsme se setkávali při práci ve výboru Exulanta, jehož byl bratr Smetana v letech 2004–2012 předsedou a potom čestným předsedou, ale i při společných cestách do Zelova, Lešna a při mnoha jiných exulantských příležitostech. Dozvídal jsem se o jeho cestě od techniky k teologii, o jeho obrácení, kazatelské službě, oslovoval mě svou vírou, velkým vzděláním a rozhledem, ale především jsem ho poznal jako člověka velice citlivého a laskavého.

Jsme vděčni za všechnu práci a úsilí, které spolku věnoval, ale jsme mu velmi vděčni i za mnohé, čím nás osobně v našich životech obohatil.

Jan Bistranin

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace: Soukenická 15, 110 00 Praha 1, tel.: + 420 770 624 052,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o.
Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p.
bezplatná infolinka 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o.
Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5
tel.: 251566451; 234139373; 603716570
Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

ET

Příloha 4

30 – 31/2018

VYCHÁZÍ: 7. LISTOPADU 2018

100 let Českobratrské církve evangelické

Století oslavenci – ČCE a ČR

Okolnosti vzniku republiky jsou známé, stejně tak i očekávání české a slovenské společnosti. Pro občany těchto zemí se tehdy otevřel nový prostor pro život, ostatně žádaný téměř po staletí. Většinové nadšení populace bezpochyby bylo nakažlivé. Také evangelíci, před rokem 1918 sdružovaní ve dvou evangelických církvích, luterské a kalvínské, se nebránili představám, kolik z bohatství evangelia mohou přinést pro dobrý budoucí rozvoj českého národa. Po desetiletí před r. 1918 zrála myšlenka, „aby povstala i jednota nynějších historických církví českých“ (rezoluce z května 1917 v Památníku ČCE, 1924, s. 104). Nosná byla představa, že sjednocené evangelictví bude přínosem pro společnost a novou republiku. Provolání Generálního sněmu z prosince 1918 nezakrytě vyjadřovala velká očekávání a odhodlání.

Sjednocující myšlenky jsou bezesporu napořád smysluplné a správné. Jak zmiňuje Peroutka ve svém Budování státu, nenastalo však, co bylo čekáno: „Z velkých nadějí protestantismu se nesplnilo takřka nic“ (I., LN 1991, s. 274), spojená církev se totiž národní církví nestala. Dokonce ani nedošlo k náboženské renesanci (275), jak odpovídalo mnohým tehdy tužbám.

Vlažnost společnosti, ale i soužití nového státu se sjednocenou církví, předem avizovaly možné nesnáze budoucí cesty. Politicky to mělo vysvětlení: „časopisy politické si snah českých evangelíků povšimly; činily tak s jistými obavami, aby nebyly vyvolány náboženské třenice“ (F. Bednář, Památník ČCE, 1924, s. 105). Přesto však si kronikář libuje, že „tento chlad, ano nepřátelství, nezarazily vyvolaného hnutí“ (106). Zajímavější a asi i pro další desetiletí podnětnější je dění ve společnosti, jak odpozoroval autor Památníku ČCE František Bednář: „V těchto dnech ukázala se nesmírná propast mezi myšlenkovým světem českých evangelíků a ostatního národa, jakkoliv tento také zápasil o svobodu. Široké vrstvy politických pracovníků neměly pro tužby českých evangelíků porozumění. Sledovali je se zájmem promíseným obavami. V době, kdy se ukázala náboženská chudost Římskokatolické církve a její nepřátelství vůči národu …v této době politické strany vyčerpávaly se v politice a neměly smyslu pro náboženské základy budoucnosti. Proto čeští evangelíci byli obráceni k Bohu a k sobě.“(s. 106)

Čím mi toto pozorování připadá zajímavé? Tím, že se záhy odhalil rozdíl mezi národem a evangelictvím, který zůstal po celou dobu společné historie. Evangelictví zůstalo naprosto menšinovým jevem, kterým po celých sto let zůstal. Navíc se v době vzniku setkal – a to spolu s ostatními církvemi a náboženskými společnostmi – s něčím, co Peroutka výstižně zachycuje: „Národ neměl tolik náboženské snahy, aby provedl celkové zúčtování s katolicismem, které bylo od něho žádáno. Jestliže lid v některém oboru ukazuje se už neschopným důkladné změny, je to známkou, že přenesl svůj životní interes do oborů jiných. Politická a sociální témata mnohem důkladněji připoutávala českou pozornost než staré soupeřství mezi protestantismem a katolictvím. … Na nedostatek protikatolického rachotu nebylo možno žalovat. Ale nepodařilo se pohnout lhostejností většiny.“ (Budování státu I, LN 1991, 275). Tuto skutečnost potvrzuje i hlas z církevní strany, kdy např. situaci na Podřipsku Bednář shrnuje: „V polovici 19. století Podřipsko bohatne, rolníci stávají se průkopníky vzdělanosti, národního uvědomění a po řadu let hrají význačnou roli ve všech znamenitých podnicích a událostech kraje. Národní práce ukázala se však nesmírným náboženským ochuzením. Sbory podřipské upadaly církevně přes svou účinnost. … Myšlenka sjednocení církve byla na Podřipsku uvítána radostně. Ale kraj neměl oné vřelosti a lásky k církvi, která vyznačovala dobu toleranční.“ (Památník, 211)

Alibistický úsudek by se uměl uchýlit ke tvrzení, že když tak bylo před sto lety, a to s výhodou nesrovnatelného a společného nadšení z nově nastalé příležitosti, že stěží lze čekat něco jiného dnes. Vždyť i dnes je „interes“ lidí zaujat něčím jiným než náboženským soustředěním. Přesto však kromě zkušenosti bolestných desetiletí a zhoubných režimů, lze zaznamenat povzbudivý posun. Církev, navzdory mnoha vzruchům vzešlým více z člověčiny než z náboženského vzmachu, ze sjednocující moci Kristovy dokáže a chce žít. Staletá cesta a zkušenost shledala nacionalistické a protikatolické pozice ve své době pochopitelnými, leč pro budoucnost neužitečnými. Povzbudivá snaha většiny křesťanských denominací při vytváření společné cesty pod Hlavou, Kristem, však byla započata a trvá. Možná začala už tehdejším soustředěním na Boha. Tato cesta má k cíli ještě daleko, ovšem převládá-li vědomí, že s lhostejností a s pomíjivými „interesy“ dokáže pohnout přesvědčivým následováním Krista, žije i skrze malou část ve společnosti naděje, která v pravý čas přinese své ovoce. I když není žádoucí, aby ČCE a republika slavily své stoleté narozeniny společnou veselicí, stojí za to setrvat v otevřeném vztahu. Jako předpokladu pro vystříhání se tragických omylů, které byly tímto národem zkušeny. A jako předpokladu pro budoucnost, která tím lepším předčí všechno, co kdy bylo.

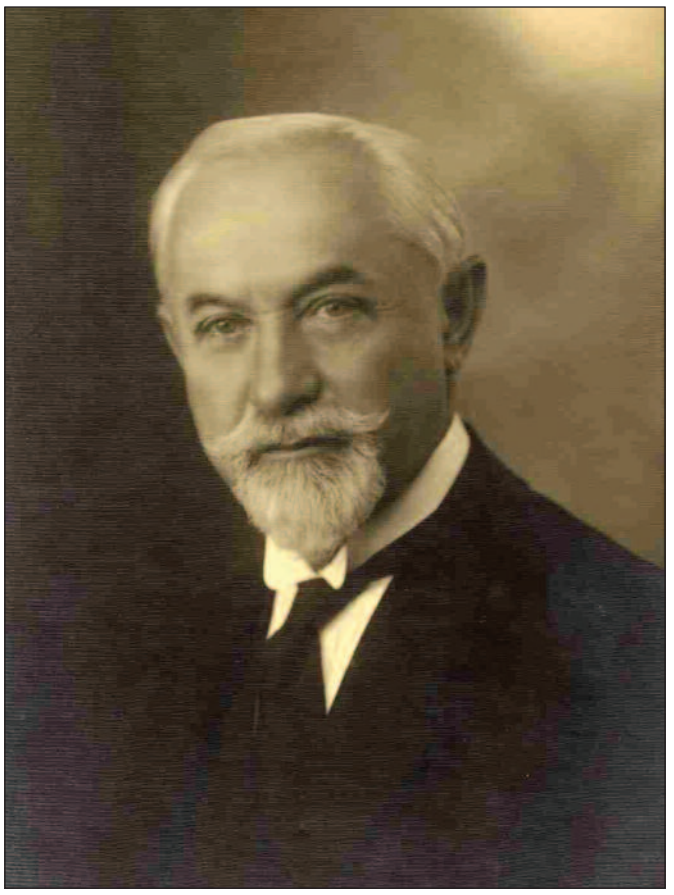

První synodní senior sjednocené církve Josef Souček

Církvi přeji jediný smysluplný „interes“ víry v Boha a následování Krista jako štít před vším destruktivním a rozkladným, co se stále objevuje. Republice přeji takovou společnost lidí, která se ochotně chopí příležitosti k pravdivým a solidárním činům stejně jako k hlasité a jednoznačné obraně proti všem zlým a poraženeckým náladám.

Joel Ruml
emeritní synodní senior ČCE

Z generálního sněmu českých, moravských i slovenských evangelíků

Ve dnech 17. – 18. prosince 1918 se sešel v Praze ve Smetanově síni Obecního domu generální sněm zástupců obou dosavadních českých a moravských evangelických církví augsburského a helvetského vyznání. Co se na něm odehrálo, se zachovalo v reportáži v časopise Česká reformace. Ve zkrácené verzi reporáž nyní uvádíme.

Generální sněm dal znamení k práci spontanním projevem sjednocení evangelických církví v jedinou – evangelickou církev bratrskou a ve znamení této vpřed, k větší slávě Všemohoucího a ve prospěch národa.

Generální sněm českých evangelíků shromáždil v Praze mnoho zástupců téměř všech sborů v Čechách na Moravě a ve Slezsku, také Slovensko nezůstalo bez zastoupení. Aby usnadnil seznámení delegátů a hostů, uspořádal Ústřední výbor českých evangelíků v Praze v předvečer sněmu, t.j. 16. prosince Přátelský večer.

Prostorná síň Měšťanské besedy, byla již záhy večer navštívena četnými hosty přespolními a při zahájení večeru byla síň přeplněna. Mezi přítomnými panoval duch vskutku bratrský. Známí i neznámí, plni radosti sdělovali si dojmy z nedávných dnů osvobození národa, promlouvali a radili se o nastávajících poradách generálního sněmu. Večer zahájen byl „Zpěvem sirotků,“ jejž přednesl sbor Spolku pro pěstování protestantské hudby za úspěšného řízení inž. Šimáně.

Na to uvítal člen Ústředního výboru čes. evangelíků Dr. Hrozný jménem svolavatelů všechny přítomné srdečným proslovem, v němž zvláštní pozornosti dostalo se hostům ze Slovenska.

Dr. Lukl vzpomněl ve svém proslovu zesnulého superint. Dr. Duška a žádal přítomné, aby zachovali činnosti zesnulého čestnou vzpomínku. Těší se z toho, že poprvé přicházejí zástupci cizích sborů do Prahy očištěné, kde královský hrad připravován jest pro našeho Masaryka. Nyní vrací se vláda věcí do rukou lidu našeho a tu jest pro výstrahu v budoucnosti nutno, abychom si řekli, jak nestateční jsme mnohdy byli, že ani mezi námi českými evangelíky nebylo vždy bratrské lásky. Zvítězili jsme svým společným vzdorem a společnou nadějí v život. Pomáhali nám vynikající naši mužové za hranicemi, v neposlední řadě členové české misie, kteří přičinili se, abychom v Americe došli obliby. Za hranicemi působil pro nás Masaryk, tak jako kdysi Komenský, a měl zajisté právo mluviti za všechny. Není náhodou, že tak jako kdysi čeští vystěhovalci vraceli se do vlasti s nepřítelem, vracejí se i dnes čeští legionáři do vlasti s cizinci. Velký příklad prvých českých legionářů, kteří hotovi byli vše obětovati pro český národ, nutí nás, abychom i my sami pro sebe něco učinili. Chceme založiti novou jednotu bratrskou. Řeč odměněna byla hlučnou pochvalou.

Vděčně přijat byl výkon sl. Šimáňové, jež zapěla vyškoleným a příjemným hlasem svým Šubrtovu „Všemohoucnost.“

Následoval projev tajemníka sdružení slovenských theologů Štefanika, který dojat, prostými slovy projevil svou radost, že dlí mezi svými svobodnými bratry. Jeho radost je tím větší, poněvadž dosud byl nucen stále se zdržovali v cizině a potloukati se po cizích universitách.

Básník Jan Rokyta přednesl některé z básní svých ze Zpěvníku o českém utrpení a ponížení a ze zpěvníku pozdního Husity. S dojmem, kterým působily jeho básně i přednes na shromážděné, může býti básník úplně spokojen.

Zvlášť srdečně přijat byl projev jednoho ze zástupců Slovenska sen. Janošky. Těžko bylo ubrániti se slzám při pohnutém líčení dojmů z nynější osvobozené Prahy. Přišel ze země porobené, od lidu utiskovaného a chápe naši radost nad svým osvobozením. A radost Slováků není menší. Ti nejubožší z nejubožších, ti nejutlačovanější z nejutlačovanějších radují se nyní s českým lidem, radují se tím více, poněvadž museli žíti ještě v daleko horším útisku než čeští jejich bratři. Líčil dále řečník všechnu tu hroznou bídu a utrpení slovenského lidu, jež nesměl míti ani nejobecnějších slabikářů. Žádnou radost jim Maďaři nepřáli. Při slavnostech Národního divadla přítomny byly slovenské dcery, poněvadž mužové nesměli ani pomýšleti na účast při těchto slavnostech. A po návratu byly dcery naše policií vláčeny k soudu. Řečník sám pro odpor státních úřadů, podněcovaných nadřízenými církevními úřady, nesměl přijmouti ani čestný doktorát, jež mu nabídla vídeňská theologická fakulta. Končí projevem předtuchy, že nadejde již brzo den božího soudu a také utěšené budoucnosti svého lidu

Řeč slovenského hosta přijata byla bouřlivými projevy souhlasu, jež platil již samé sympatické osobnosti jeho i slovenským bratřím. Shromáždění u velkém pohnutí povstává a zpívá slovenskou hymnu „Nad Tatrou sa blýská.“

Po krátké přestávce následoval zpěv sl. Šimáňové z Večerních písní, načež ujal se slova zasloužilý kněz moravský, olomoucký farář Prudký, jenž přednesl několik srovnání Prahy dnešní, svěží se stísněnou, zdeptanou Prahou předřijnovou. Byly doby, kdy Moravané z Prahy přímo utíkali, bojíce se zde dýchati, aby i v tom dýchání nebyla viděna velezrada. Velké věci učinil Hospodin se svým lidem. Sen stal se skutečností, rod jest svoboden. Povinností každého jest chopiti se práce na roli zděděném, ale zanedbaném.

V pozdní hodině skončen byl přátelský večer hymnou: „Kdož jste boží bojovníci.“ Účastníci rozcházeli se neradi, byloť jim tam milo pobýti mezi bratry stejného smýšlení a stejných tužeb. Leč rozchod byl nutný. Očekávalo delegáty nazítří důležité jednání, jež vyžadovalo plného napětí smyslů a ty bylo třeba osvěžiti spánkem, jistě radostným. Smetanova síň Obecního domu věnována jest vlastně slavnostem hudebního umění a má také všechno zařízení, účelem svým vyžadované.

Ze zařízení tohoto použito také velkých varhan, jichž vážný

hlas doprovázel zbožné písně shromáždění. Jinak zvolena místnost tato jen pro svoji prostornost, poněvadž oprávněně počítalo svolavatelstvo sněmu na četnou účast delegátů i hostů z řad evangelického lidu. Předpoklad ukázal se správným. O 9. hodině vyplněn byl sál obecenstvem do posledního místa. Za vážné nálady, odpovídající důstojnosti a důležitosti shromáždění zahájen sněm v 9 h 22 min. dopoledne úvodní pobožností, již vykonal nekněz, rolník, kurátor Kafka.

Úvodní proslov pronesl senior Souček, vzpomínaje útisku našeho národa a naší církve. Poukázal na úzkou souvislost církve naší s životem národním ve strastech i radosti. Nyní rovněž radujeme se z obnovení českého státu, jenž jest vlastně navázáním na stát husitský a odčiněním Bílé Hory. Naše církev jest církví národní v plném slova smyslu, rozhodně jí však není církev katolická. Jako národ i my začínáme nový život: Národ si buduje svobodný stát, my si zbudujeme svobodnou církev. Úkol naší církve jest býti střediskem bratrského ducha, organisací náboženského života. Církev má vychovávati muže i ženy v lidi čistého vlastenectví, v lidi samostatné, neodvislého svědomí, silného citu pro povinnost a osobní zodpovědnost. Uvítal všechny poslance našich sborů srdečně a oznámil, že z oficielních osobností se dostavili p. minister. rada Dunovský za ministerstvo vyučování, inž. Rotnagl za správní sbor hlav. města Prahy, prof. Novotný za universitu, za agrární stranu rada Žďárský, senior Janoška za církve slovenské.

Minister. rada Dunovský pozdravuje sněm jménem ministra osvěty G. Habrmana a prohlásil, že přichází, aby vyslechl přání sněmu a tlumočil je pak na příslušných místech. Ujistil, že ministerstvo bude vždy státi na stanovisku svobody svědomí. V tom směru upraven bude také poměr státu k církvi.

Senior Souček předčítá přípisy ministra vyučování G. Habrmanna a státního tajemníka tohoto ministerstva prof. Dr. Drtiny, jimiž tito svoji nepřítomnost omlouvají důležitými pracemi státními.

Inž. Rotnagl zdraví sněm jménem praesidia správního sboru hlav. města Prahy, který poukázav na sjednocení českého národa se slovenskými bratry, vítá, že i čeští evangelíci scházejí se pod heslem jednoty, Z celého srdce přeje jednání sněmu plného zdaru v zájmu církve i národa.

Sen. Souček vyřizuje pozdrav od nepřítomného moravského superint. dra. Císaře a seniora Dobeše. Po té přikročeno k volbě předsednictva sněmu a zvoleni jednomyslně předsedou kurátor Havelka z Čáslavi, sen. Nešpor z Chrudimi, Winklera ze Sukdola a Vilíma.

Předseda Havelka děkuje za čest prokázánou mu volbou, vzpomíná útoků, jichž předmětem byli před 15 lety čeští evangelíci, jimž vytýkáno nevlastenectví. Hájí stanovisko, že čeští evangelíci nepotřebují dokazovati svého vlastenectví. Konstatuje dále, že **zastoupeno je 121 sborů 216 poslanci, tedy celé ¾ všech našich sborů**.

Slova ujal se první referent prof. Dr. Boháč, jenž prohlásil, že možnost konání této schůze jest důsledkem zlomení pout otroctví, v němž až dosud národ i my úpěli. Národ s jásáním očekává svého krále, ne sice rodem, ale duchem a z toho my se radujeme dvojnásob. Nejkrutěji dopadlo jho otroctví vždy na vyznavače českých reformační ideí. Pravý český duch možno nalézti jen v našich řádkách a ten bude vůdcem naším do lepší budoucnosti. Jako Komenský kdysi odešel do ciziny, aby pracoval v náš prospěch, tak i Masaryk rozvinul svoji působnost za hranicemi pro nás, vrací se, ale s jinými výsledky, neboť nám přináší svobodu. Přijímáme ideál české republiky demokratické a sociálně spravedlivé, neboť idee ty jsme vždy vyznávali, jak nám to samo naše náboženství přikazuje. Český stát nesmí býti ovládán římským duchem, který by jej přivedl k úpadku, proto my potomci českých reformátorův musíme dáti základ novému životu. Je nutno, aby všichni čeští evangelíci podali si ruku k společné práci, odvrhli, co jim bylo vnuceno a oděli se českým pláštěm. Navržené prohlášení bylo nadšeně přijato.

Farář Šebesta ze Soběhrd srovnává rakouské národy s nynějšími svobodnými národy. Do nedávna tlačila je dvojhlavá můra: Vídeň a Řím, a nás tiskla nejvíce. Všichni dávno si již přáli učiniti ji neškodnou a zejména my, kteří jsme se o to modlili. Příchodem Masarykovým do Prahy v letech osmdesátých započal nový život. Zahájen byl boj proti nejnebezpečnější hlavě této můry, Římu a boj ten odehrával se v říši ducha. Leč národ nedovedl Masaryka oceniti, dříve, teprve až ocenila jej cizina, poznalo se u nás, čím nám Masaryk jest. Ještě před válkou brojilo se proti němu a mnohý, který jej vzýval, činil tak ústy, a srdcem byl daleko od něho. Nyní chápeme se práce na náboženském poli, poněvadž nutno proti církvi státoborné vybudovati církev státotvornou. Byli jsme vždy pro rozluku církve od státu, neboť ta jen církvi prospěje. Dosud nám stát ve všem jenom překážel. Od roku 1526 byli čeští evangelíci nenáviděni a oni nenáviděli Habsburky, kteří nás sice zabili, ale svým útiskem také vzkřísili. Sultán dovolil bibli kolportovati, Habsburkové nikoliv. Radujeme se nyní, že neblahé ty doby skončily Francem Josefem. Dáme pozor, abychom nevzbudili Rakousko, a slibujeme, že nevzbudíme ani jeho věrného strážmistra - vrchní církevní radu.

Farář Žilka z Mělníka prohlásil: Projev naší sounáležitosti k národu jest zároveň projevem lásky k němu. U nás není a nemůže býti rozdílu mezi vlastenectvím a náboženstvím. Oba tyto činitelé se prostupují navzájem. Každý z nás odpověděl by jistě

na otázku: proč jest evangelíkem slovy: Protože jsem Čech! Pro všechny jest náboženství věcí budoucnosti. Náš Masaryk v boji za svobodu přesvědčení kladl důraz na náboženství. U nás má slovo církev zkompromitovaný zvuk, proto nechceme býti takovou církví, jak se u nás slovu tomu rozumí. Má-li býti slovo to rehabilitováno musíme odstraniti veškeré byrokratické přežitky a vytvořiti organisaci duchů na základě lásky, spravedlnosti a rovnosti. Ryzí, čisté a nefalšované náboženství Kristovo může tvořiti společenství bratří a sester církev laickou, v níž všichni muži i ženy povoláni budou k práci. Ženy musí obdržeti všechna práva, která jim náleží, neboť nelze vyloučiti celou polovici našeho lidu ze součinností. V citu náboženském není žádného rozdílu mezi ženou a mužem, člověkem prostým a třeba akademicky vzdělaným. Povinností inteligence jest činně súčastniti se všech nastávajících prací. Dorost, bohoslovecký potřebujeme jako odborníky pro pozdější řešení důležitých otázek. Při novém uspořádání věcí budou nutny osobní oběti, nastanou však momenty, které všechny ztráty nahradí.

Farář Prudký z Olomouce přesvědčuje o síle náboženství a uvádí toto jako tajemství velikosti Husovy, zrovna tak, jako hluboké náboženství jest tajemstvím zdatností ve všech oborech velkého národa anglického a amerického. Můžeme jenom podivovati se tomu, co vykonali tito národové na poli hospodářské práce, na poli humanity a na poli křesťanství. Po vysvobození malých národů vzdávají se Angličané a Američané i své osobní svobody. A této hybné síly, náboženství, potřebuje i náš národ. Národ skládá se z jednotlivců a jakými jsou jednotlivci, takovými bude národ. Poněvadž pak není člověku dobře býti samotnému, dochází vždy ku tvoření společností, a také jednotlivci i v náboženství hledali oporu. Tím došlo k zřízení církve. Ovšem, že ne každá církev prospívá. My potřebujeme církve národní, která by brala zřetel k potřebám lidu svého. Církev demokratická a bratrská dovede překlenouti všechny rozdíly.

Superint. Hrejsa vzpomíná krásné církve pod obojí. Ti, kteří chtěli uškodit českému lidu, vzali mu tuto církev. Lid náš chtěl žíti duchovním životem svých otců, nesměl se však k církvi své hlásiti a musel žít pod cizím pláštěm. Nyní konečně nastala možnost jednati podle dávné vnitřní touhy, pracovati v národě jako lid boží bez bázně a zjevně. Bylo nám nepříjemno, že jsme ani jméno církve svých otců nesměli podržeti. Nyní chceme však zprostředkovati křesťanství svému lidu svérázně, jak toho lid žádá, tedy českým způsobem, dle svých otců. Český náboženský život budil vždy obdiv, ba závist v celém světě. Všeobecně uznáván byl za činitele, který neboří, ale staví. Osvědčme veřejně a prohlašme, že my dnešní lidé chceme žít svým životem, přejímajíce perlu duchovního života svých otců.

Další koreferent dr. A. Frinta předpokládá, že není ani třeba shledávati pracně všecky důvody pro nutnost obnovy církve předbělohorské a oprávněnost přímého navázání na českou reformaci, poněvadž taková změna odpovídá vlastně dávným tužbám všech uvědomělých našinců i nároků těch, kteří s námi sympatisují, ale nepřipojili se k nám dosud právě pro onen cizí nátěr, jehož se konečně může český protestantism zbaviti. Řečník praví, proto, že v tomto historickém okamžiku ovládá ho pocit osvobození definitivního, jaký nemohl v té plnosti míti, když sám před 12 lety strhl pouta římského katolicismu a musil se rozhodovati pro jedno z dosavadních vyznání. Je šťasten, že směl spolupracovati na tomto přerodu, ale je si zároveň vědom, že nelze přestati na změně formy či firmy, nýbrž že musí nám jíti o novou, bohatší náplň. Upozorňuje, že zklamáni budou ti, Římem otrávení, kteří volají po náboženství zbrusu novém. My chceme však novou reformaci, to znamená oživení pravého křesťanství a české zbožnosti. Vyvrací námitky proti historismu poukazem na to, jak Amerika a Francie žijí kulturně a myšlenkově stále z odkazu předků, a pak nato, že česká reformační minulost není mrtva: proč Rakousko se tolik bálo husitského ducha a potlačilo jubileum Husovo a Jeronýmovo? Právě udržováním ryzí, nefalšované tradice přispěli též evangelíci čeští k podkopání obležené pevnosti habsburské, jako naopak ti, kteří kacířskou dobu a její velikány nectí, ba zavrhují, byli vedeni k tomu, aby do poslední chvíle hájili rámec říše a zájmy hříšné dynastie. „Musíme zpět, abychom mohli vpřed“- tak zní paradoksní heslo, k jehož provedení na prospěch církve i národa je nyní čas příhodný. Na to předčítá resoluci o tom, že české ev. církve a. i h. v. stojí na základě evangelia a plníce odkaz Komenského, hlásí se ke konfesi české (z r. 1575) a bratrské (z r. 1662). Výrazem toho má býti i nové jméno jednotné církve, o němž bude třeba hlasovati odděleně pro rozmanitost návrhů.

Dr. Herben navrhuje k dalšímu bodu programu, to jest, stanovení názvu nové církve pojmenování „Husova církev“. Po několika dalších návrzích došlo k sestavení pořadu, v jakém se má o podaných návrzích hlasovati. V úvahu vzaty byly následující názvy: Evangelická církev bratrská – Evangelická církev českobratrská – Husova církev – Husova církev bratrská. Při prvním hlasování rozhodnuto bylo 152 hlasy z 216 pro název první. Na návrh podané drem. Luklem, aby hlasováno bylo ještě jednou v předpokladu, že menšina podrobí se většině, přikročeno k druhému hlasování a usneseno jednohlasně a jednomyslně, že obnovená, sjednocená církev má se nazývati Evangelickou církví bratrskou.

Jednohlasným tímto hlasováním dokumentován opravdu bratrský duch, jenž ve shromáždění vládl a jest si jen přáti, aby tomu tak bylo i na dále, aby dle zásad bratrských menšina podrobila se většině ne pouze z nutnosti, ale dobrovolně a pro dobrou věc ochotně.

Zástupce Slovenska sen. Janoška vyjadřuje pozdrav slovenských evangelíků, vřelý pozdrav bratrů milujících, bratrům milujícím. Dovolávaje se rovnosti citu, snah a úkolů, které nás očekávají, zdraví v jednotě naší znovuzrození a obrození duchovní, jehož chtějí i Slováci býti účastni.

Účastníci shromáždění odebrali se v plném počtu k Husovu pomníku na Staroměstském náměstí, kdež teprve bylo možno náležitě přehlédnouti ohromnou účast evangelického lidu na generálním sněmu. U pomníku promluvil dr. Kozák. Vzpomenul protivenství českého lidu, jež mu bylo údělem za všechen pot i práci, zatím co Vídeň žila a tyla na účet náš. Dostaloli se nám osvobození, musíme se především postarati, aby odstraněno bylo všechno to zlo, které zanechali u nás Habsburkové a jejich protektor Řím. Jenom tomuto máme co děkovati, že jsme byli rozdvojeni, že jsme stále žili v kompromisu mezi češstvím a rakušanstvím. S Habsburky Čechové již súčtovali, s Římem je toho třeba. Většina českého národa musí se rozhodnouti buď pro Husa, nebo pro ty, kteří jej upálili.

Dr. Herben uvádí, že celá historie protkána jest nití Husovy myšlenky. Hus prohlásil svobodu svědomí a svobodu myšlení. To byl pokrok. Od svobody svědomí musilo nutně dojíti k dalším svobodám. Myšlenka Husova stále se vyvíjela a dovršila dnes v heslo sebeurčení, jež není ničím jiným, než posledním slovem Husova smýšlení. Neboť nejen jednotlivci, ale i celí národové mají nárok na svobodu. Hlásal, že všecka moc z lidu pochází. A dnes vidíme, že syn českého dělníka, syn kočího, Masaryk, dosazen na místo Habsburků za jásotu lidu. Druhý to vyznavač Husových ideí, který povolán k řízení českého národa. Prvním byl Jiří z Poděbrad, jenž dosazen na trůn českých králů za také radostného děkování českého lidu Bohu, že vysvobodil jej z vlády cizácké. My lid Husův musíme si svého učitele vážiti. Byltť nám Hus dobrým učitelem, neboť on kázal pokrok. Pokrokem jest nabádání jeho, aby každý, kdož najde novou myšlenku k dobru, nebál se ji projeviti a opustiti třeba myšlenku starou. Na konec vyslovil řečník přesvědčení, že všechen lid český se vzpamatuje a nepodrží nic ze lží, ku kterým jej Řím křivopřísežně donutil.

Farář Nagy obrátil pozornost posluchačstva k významu místa, na němž stojí a k okolním mlčenlivým svědkům utrpení i hrozných zločinů. Připomíná minulost, poněvadž minulost nás musí ještě mnohému naučiti. Minulost jest svědomím národa, které nám vytýká náš chlad, naši sebelásku. Proti této musíme dospěti k lásce ochotné a oddané k svému národu. Naše generace má ohromnou důležitost, musíme oddaně plniti své povinnosti vůči národu a lidu svému, nemají-li nás naši potomci odsouditi pro zločiny, jež by mohla spáchati naše sebeláska a sobectví. Lide Husův, drž vysoko svůj prapor kalicha!

Česká reformace č. 24, z 21. prosince 1918

Na fotografii je první synodní rada

Po mnohých cenzurách rakousko-uherské vlády bylo vydávání, tehdy čtrnáctideníku, Kostnických jisker zastaveno. Poslední číslo vyšlo 2. března 1916. Po nucené přestávce byl čtrnáctideník nahrazen, provizorním, opět čtrnáctideníkem Česká reformace, jehož první číslo bylo vydáno 6. července 1917. Ke svému původnímu názvu Kostnické jiskry, se už týdeník, mohl vrátit až prvním lednovým číslem r. 1919.

(pozn. red.)

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

32/2018

21. listopadu 2018 ✦ ročník 103 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 28. listopadu 2018

Z obsahu

* *Hojnější život*
* *Ježíšovo jedenácté přikázání*

Poselství k poslední neděli v roce

„Zpívejte Hospodinu píseň novou.“
Žalm 96,1

Při četbě tohoto verše klouže naše mysl jak po ledě ke slovu „novou“. My se ale nyní pevně chytneme zábradlí, než neodvratně k tomuto poslednímu slovu také doklouzeme, a podíváme se postupně i na předešlá slova. Zpěv a lidstvo patří k sobě od pradávna. Písně člověka provází snad všemi myslitelnými životními situacemi. Zpívají se písně milostné, radostné i žalostné. Dodávají odvahy k boji, ale také se jimi slaví vítězství, vyzdvihují hrdinské činy i uctívají božstva. Boží lid má zpívat své písně Hospodinu. Nemají to být jen písně vzpomínkové jako součást prázdného náboženského folklóru. Duchovní písně jsou výsledkem rezonance Božího jednání a přítomnosti v životě jednotlivce, církve i ve světě. Nová píseň zpívaná Hospodinu je projevem žité víry. Zkušenost a Boží dotyk může rozeznít struny našich srdcí. Skladatel svou zkušenost umí přenést na notový part a rukama hudebníků i ústy zpěváků tato zkušenost může znovu ožít a rozeznět struny srdcí všech, kteří se k jejímu zpěvu připojují. S novou písní je tomu podobně jako se Sluncem, které svítí na obloze. Bylo tam dříve než člověk, přesto mluvíme o novém rozbřesku a o novém východu Slunce, ačkoliv je to pořád to samé Slunce, které nikdy nepřestalo svítit. Pokud bychom se při pozorování východu pohybovali dostatečně rychle směrem na západ, byli bychom svědky neustálého východu Slunce. Současný východ slunce by byl součástí dávného. Slunce na své pouti nepřestává vycházet i zapadat. Záleží jen na perspektivě pozorovatele, která může být v daný okamžik naprosto opačná. Nová píseň může být píseň, kterou znovuobjevíme, se kterou se v životě identifikujeme, která rezonuje v srdci a ožívá v naší aktuální zkušenosti víry. „Nová“ píseň se v okamžik prezentace může stát písní „starou“, a naopak i ta nejstarší píseň z kancionálu může být tou nejaktuálnější písní. Každá píseň má v sobě potenciál, aby ožila a stala se opět písní novou. Záleží na podání a nastavení srdce interpreta či posluchače. Výzvě „zpívat Hospodinu píseň novou“ je třeba potom rozumět především jako výzvě k otevřenému postoji srdce vůči Bohu a k aktuálně žité víře, nad kterou nezapadá slunce Boží milosti a zakoušíme ji každý den nově. Bez otevřeného postoje srdce vůči Bohu by i ten nejžhavější hit rychle vyhasl v západu naší duše. Novost písně neurčuje pouze datum sepsání, ani interpretace, ani hudební aranžmá. Výzva míří především do hlubin našich srdcí, ve kterých každodenně probojováváme svou víru a hledáme i zakoušíme Hospodinovu blízkost vždy nově a snad i hlouběji. Každá taková nová píseň je další slokou, kterou zpívá Boží lid napříč dějinami, ne vždy zaznívají jen čisté tóny, ale je to píseň autentická. Pane dej, aby tvé Slovo a blízkost dobře rezonovaly v našem nitru a ve všem, co je před námi.

Jakub Škarvan
kazatel sboru CB
Nové Město nad Metují

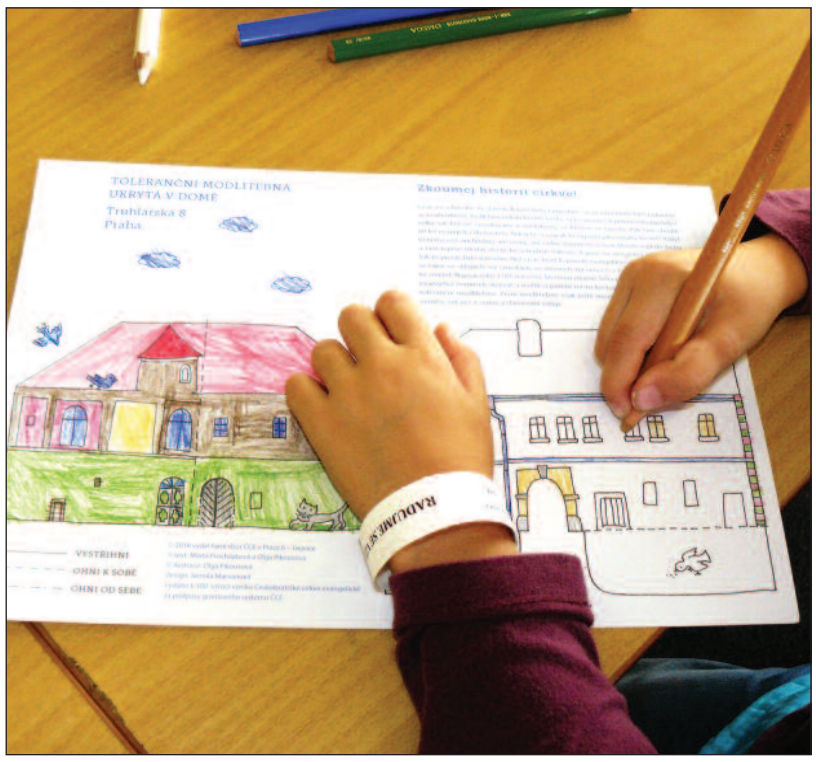

Povídání s dětmi při výtvarné dílně v Pardubicích

Byl to opět jeden z hektických dnů včetně vstávání v 5.05, vylepšování kulis, občasného hlídání a utišování některých žáků, přípravy na besídku, besídky, vítání a komunikace s rodiči, roznášení dortu dětem i rodičům, absolvování cesty domů v autě s vyhořelou kolegyní jako řidičkou. Uf!

V pauze mezi obědem a přípravou na besídku jsem zašla za naším bývalým panem farářem. Byli doma i s paní farářovou a měli tam dvě vnoučátka od staršího syna: Kačenku a Filípka. Kačenka má 5 let. Holčička si vykreslila pastelkami pod mým dohledem a potom vystřihla a poskládala s mou drobnou pomocí skládačku domečku v Truhlářské. Malovala to velmi pestře a dědeček jí pak řekl: „No, Kačenko, to budeme muset, až budeme zase spolu v Praze, k tomu domu zajít a on má takovou omítku, no, nic moc...'' „Posprejovanou”, dodala jsem. „A tam jim ukážeme”, pokračoval pan farář, „jak jsi to nakreslila a řekneme jim, ať to takhle opraví''. Kačenka kreslila dál a vždy do mě šťouchla, ať se podívám, kolik toho už má, a já ji vždycky pochválila. Potom ještě dědeček řekl: „Napiš tam ještě na ten domeček: muzeum ČCE, to by tam mělo být”. Kačenka to vzala jako vážný úkol: „Vždyť já umím napsat jenom Kacenka.” „To nevadí”, říkám, „já ti to napíšu tady vedle na papír, tady máš MUZEUM, a ty to podle toho opíšeš.” „Tak jo.” Ještě se ptala, jak to má vymalovat, když tam má ten nápis a já jí řekla a předvedla na vedlejším papíru, že tam může nakreslit takový rámeček kolem toho nápisu, a ten pak už nevykreslovat. Bráška Filípek nás z klína babičky tak zaujatě pozoroval, že málem rozkousal vršek fixu, se kterým si hrál a pak si vyžádal papír, že bude také kreslit a po chvíli čmárání prohlásil, co nakreslil: „To je mapa”.

Když jsem Kačence skládačku zadávala, zeptala jsem se jí, jestli ráda kreslí a zda by si se mnou nechtěla vykreslit takový domeček. Potom jsem jí řekla, ať si přinese pastelky a jestli ví, kde je babička má, a jestli tady babička má nějaké nůžky, kterými ona, Kačenka, umí stříhat, a jestli ano, tak ať se babičky zeptá, kde jsou a přinese si je. Pak jsem Kačence řekla: „Vidíš to je takový z jedné strany obyčejný domeček, a z druhé strany, když vejdeš do dvora, tak je tam schovaný takový malinký kostelíček.” „Aha.” „Tady to má takový vikýř, vlastně je to jenom vikýř na střeše, ale vypadá to jako věžička od kostela. A tady jsou udělána taková velká okna, aby to vypadalo jako kostel.” Pokračovala jsem: „Proč chodíme, Kačenko, do kostela?” Kačenka mlčela a dědeček už, už chtěl zasáhnout, a to by bylo na dlouho, ale Kačenka řekla: „Chodíme tam číst o Pánu Bohu,” a dědeček souhlasně zazářil. „A já si teď vykreslím ten kostelíček.” Kačenka chytla červenou a vrhla se na střechu. „A teď jsem vymalovala ten domeček.” Kačenka střídala barvy, jak jen to šlo. Domeček byl hotov a chuť nevyčerpána. „Tak můžeš ještě zkusit malovat z druhé strany: tohle je Josef II., to byl někdo jako král, byl to císař a ten dovolil, aby se mohly stavět takové kostelíčky,” říkám. Kačenka vykreslila rychle a rázně Josefa II. a stejně i děti (holčička měla modré vlasy, žluté šaty a klučík naopak) i hnědého pejska. Při vystřihování Josefa II. řekla: „A ten zůstal venku”.

Dokončení na str. 2

Jan a Pavel

1 K 15,1–11; 1 J 1,1–10

„Milostí spaseni jste skrze víru (a to ne sami ze sebe, dar je to Boží.) Ne ze skutků, aby se někdo nechlubil. Jsme zajisté jeho dílo, jsouce stvořeni v Kristu Ježíši k skutkům dobrým, které Bůh připravil, abychom v nich chodili.“

Ef 2,8-10

O co člověku v životě konec konců jde (pokud vůbec o něco)? O překonání pošetilosti rozumu a mravní tuposti? Prázdnoty prosté reprodukce a spotřeby života v rozptýlení a zábavě? Z prastaré písně ke dni sobotnímu čteme v žaltáři (Ž 92,7-9): *„Člověk hovadný nezná toho, aniž blázen rozumí tomu, že vyrůstají bezbožní jako bylina a kvetou všichni činitelé nepravosti, aby vyhlazeni byli na věky. Ty pak, ó Nejvyšší, na věky jsi Hospodin.“*

Vzděláváme se. Mnohým věděním rosteme a kveteme. Toužíme po pravosti, utíkáme se k umělé inteligenci, hledáme... co být má? Pravdu? Jako dávný Gilgameš z města Uruku hledal život věčný, spásu? Má-li pozvstat imago v říši hmyzu, má-li vzejít nadějné v plné kráse, musí se kukla otevřít, ustoupit nové aviatické dimenzi mezi nebem a zemí.

Písmo dávno mluví o proměně člověka v nové stvoření darem Boží

Dokončení na str. 2

Aktualita: “Červená středa” letos poprvé i u nás

V České republice se bude 28. listopadu poprvé slavit Červená středa, která připomíná osoby pronásledované pro jejich víru. Vizuálním symbolem akce je rozsvícené červené světlo symbolizující krev trpících pro víru. V zahraničí bývá symbolickou součástí této připomínky nasvícení významných památek ve městě červenou barvou - odtud se také bere název celého projektu.

V Praze se chystá symbolický průvod s červenými svícemi, který se zastaví u katolického a nekatolického kostela a nakonec i u synagogy. Součástí Červené středy bude i konference s názvem Úloha náboženství a církví ve společnosti v prostorách Karlovy univerzity a od 17.30 h společná židovsko-křesťanská modlitba ve velké aule Karolina. Na ni pak od 18 h naváže symbolický pochod, vycházející z Karolina a směřující přes Staroměstské náměstí ke Staronové synagoze.

Red Wednesday je kampaň s heslem Make a stand for faith and freedom (Společně za víru a svobodu), která vznikla na britských ostrovech. Iniciativa chce propagovat víru i toleranci ve společnosti a podpořit solidaritu s oběťmi pronásledování či být hlasem proti násilí a útlaku vykonávaného ve jménu náboženství. K iniciativě se připojuje Česká biskupská konference s Ekumenickou radou církví a Federací židovských obcí.

(red)

Z církví doma i ve světě

Synodní rada Českobratrské církve evangelické k ratifikaci tzv. Istanbulské úmluvy

V souvislosti s probíhající veřejnou diskusí o ratifikaci Úmluvy Rady Evropy o prevenci a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí (tzv. Istanbulské úmluvy) vydalo na svém jednání 30. října 2018 vedení Českobratrské církve evangelické toto stanovisko:

„Znepokojuje nás, že připravovaná ratifikace Istanbulské úmluvy v našem parlamentu vyvolala vypjatou a věcně nepřiměřenou diskusi. Považujeme za potřebné vyjadřovat se jasně a zřetelně k důležitým otázkám veřejného života. Nepřipojili jsme se ke kategorickým soudům zaznívajícím od představitelů některých církví. Nesouhlasíme s tím, že úmluva, která má zakotvit mezinárodní standard ochrany před různými formami násilí, je rafinovaným pokusem vnést do našeho právního řádu pochybná ideologická měřítka. O ratifikaci úmluvy rozhodnou volení zástupci, a to svobodně a podle svého nejlepšího svědomí. Věříme, že střízlivě posoudí, zda mohou z dobrého úmyslu vyplývat nějaká rizika a nebezpečí pro svobodnou společnost a právní stát. Respektujeme, že na Istanbulskou úmluvu mohou mít křesťané různé pohledy. Osobně jsme toho názoru, že by se ČR měla přihlásit ke státům, které se nesmiřují s různými formami zneužití moci a smlouvu již ratifikovaly."

Českobratrská církev evangelická (spolu s dalšími křesťanskými církvemi, např. Církví československou husitskou) v červnu letošního roku odmítla podepsat výzvu sedmi církví poslancům Parlamentu ČR. Ty apelovaly na zákonodárce, aby nepodpořili ratifikaci dokumentu. V následné veřejné debatě se objevilo několik kontroverzních vystoupení a ostrých prohlášení na adresu tohoto mezinárodně-právního dokumentu.

Jiří Hofman, hofman@e-cirkev.cz

Pět sborů oznámilo odchod z Bratrské jednoty baptistů

„Vzhledem k tomu, že Cíle BJB, tak jak jsou definovány v Základním dokumentu, tedy sdružovat sbory stejného teologického zaměření nejsou dlouhodobě naplňovány a není funkční mechanismus a hlavně ochota se k těmto cílům navrátit, rozhodli jsme se po dlouhých letech vzájemných neshod o tento společný základ již nadále neusilovat," napsalo pět sborů BJB (v Jablonci n. N, Kroměříži, Kuřimi, Lovosicích, a stanice Jílové u Děčína) Výkonnému výboru. Dále sbory uvedly, že současný stav vnímají jako neřešitelný, proto se rozhodly uskutečnit kroky vedoucí k vystoupení ze svazku sborů sdružených do Bratrské jednoty baptistů.

„Činíme tak s krajní lítostí, ale v podstatě nemáme na výběr. Naše svědomí je zajatcem Božího slova, a proto nám již nadále nedovoluje v tomto vztahu pokračovat. Rozumíme tomu, že v BJB jsou stále zbožní křesťané, kteří by chtěli za obnovu Jednoty bojovat. I my jsme měli totéž nadšení," stojí dále v prohlášení. „Neuzavíráme se, ale jsme otevření a máme touhu spolupracovat se všemi, kteří drží autoritu, inspiraci a neomylnost Písma a Boží slovo považují za jediné vodítko pro víru i praktický život. Nadále vnímáme jednotu s každým, kdo žije a káže spasení jedině milostí, jedině skrze víru a jedině v Kristu." Sborům vadí především nejednota v otázkách, co je a co není hřích, a jeho následná tolerance, neobezřetnost k falešným učitelům a jejich učení a nebiblický postoj k pastýřskému úřadu.

(hb)

Řecká pravoslavná církev učinila krok k odluce od státu

Předseda řecké vlády Alexis Tsipras a arcibiskup Hierónymos učinili další krok k odluce církve od řeckého státu. Dospěli k dohodě, která ukončí status duchovních ortodoxní církve v zemi jako státních úředníků, informovala dnes média. Podle dohody kolem 10 000 lidí pracujících v církvi už v budoucnu nebude na výplatních listinách státu. Nicméně o mzdy nepřijdou, neboť jim budou vypláceny ze státních dotací. Bude k tomu vytvořen fond s roční výší přibližně 200 milionů eur (kolem 5,2 miliardy korun). Tato suma se přitom podle ujednání nebude měnit, ať už se počet duchovních sníží, nebo zvýší. Na druhé straně pravoslavná církev nebude bránit tomu, aby stát byl "církevně neutrální", a nebude si činit nárok na vlastnictví, které v minulosti převzal stát. Vzájemné majetkové spory se datují od roku 1952. V zájmu jejich překonání se stát s církví nyní dohodl na vytvoření fondu pro řízení a rozvoj míst, na něž si obě strany činí nárok. Výnosy a náklady si přitom rozdělí rovným dílem na polovinu.

podle ČTK

Povídání s dětmi při výtvarné dílně v Pardubicích

Dokončení ze str. 1

Domeček stojící, sledován rozzářenýma dětskýma očima, pak ještě jeden obrázek extra namalovaný jen pro mě jako dárek, nenápadné pohlazení, spíš letmý dotek na rozloučenou a mávání před domem spolu s babičkou mně při odchodu vnuklo myšlenku: „Usilujme o dobrou věc, mladá generace je na naší straně." Jednoduchou skládačkou a povídáním nad ní lze poskládat v dětské duši útržky dojmů z návštěv kostela v jeden smysluplný celek, malé hořčičné semínko, které se v dospělosti stane základem mozaiky na podlaze jistot tohoto člověka zmítaného ve světě rozkolísaném relativizováním a nevírou v trvalost, pevnost téměř čehokoliv.

Děti, které pokreslí nudné jednobarevné domy našich existencí čtverci nejabsurdnějších barevných kombinací a rozmetají tím naše ustálené představy vniveč, jsou naopak těmi, kteří nás přinutí vydolovat ze sebe jistou pevnou víru v trvalost, stálost a smysluplnost pevného řádu, protože to, co pro puberťáky je klec, pro malé děti je ochranný obal, nutný pro zdárný růst a vývoj.

Olga Pikousová, České Budějovice

Jan a Pavel

1 K 15,1–11; 1 J 1,1–10

Dokončení ze str. 1

milosti. Nové srdce, nového ducha slibují už proroci. Bože, jak se to stane, že člověk vnitřně procitne, ožije v bytost duchovní, imago Dei, k obrazu toho, který Duch jest (J 4,24)? Nadání od Pána Boha v nás hledá cestu té změně. Víra není z nás, shodují se apoštolové. Darem milosti se to Boží ujímá, Duch otvírá oči mysli ke kajícímu sebepoznání, k poznání Otce a k přijetí jeho lásky ve společenství vysvobozující pravdy. Jdeme spolu cestou hojnějšího života, kterou ON připravil, abychom po ní šli. Mezi těmi, kteří jdou jinudy a jinam, směřujeme ke smysluplnosti v něm. Netoužíme po marné chvále. Duchem živí, Duchem i chodíme (Ga 5,25-26).

Apoštolové té možnosti jsou svědky především svého vlastního duchovního vykročení se všemi důsledky. Pokusme se o srovnání dvou nejvýraznějších: Pavel káže Krista ukřižovaného, jak jej oslavený zastavil a oslovil u Damašku. *„Obraz Boha neviditelného,"* vzpomíná, *„prvorozený všeho stvoření"* (Ko 1,12-15). *„Vytrženi z moci temnosti máme v něm vykoupení skrze jeho krev, odpuštění hříchů."* Tak a podobně mluví tenhle horlivý Izraelita (Ř 11,1; 2 K 11,22) farizeus, objevný vykladač a dříve neúprosný zastánce Zákona Mojžíšova z vlastní zkušenosti.

Galatským píše, že v Damašku pokřtěn starým Ananiášem, se neohlížel hned po potvrzení. Neradil se s předními církve, kterou dosud trápil, vyslýchal a pronásledoval (Ga 1,16). Ctitel a milovník Staré Boží Smlouvy tři roky kdesi v Arábii duchovně pracuje na evangeliu Smlouvy Nové, Smlouvy téhož živého Boha Hospodina, jak jej od dětství zná a nyní jako Otce Pána Ježíše Krista poznává, aby posléze vyznal: *„Zákon Ducha života v Kristu Ježíši vysvobodil mne od Zákona hříchu a smrti"* (Ř 8,2).

Muž krajností na sebe ve světle svého obrácení vidí: *„Bídný já člověk! Kdo mne vysvobodí z toho těla smrti, v němž dělám, co nechci?"* a děkuje Bohu, že skrze Jezukrista, Pána našeho, rozeznává podvojnost svého „já". Rozhodně opouští způsob života svému tělu po chuti. Vysvobozen k přebývání duchovnímu, k *„chození podle Ducha"*, vychutnává si to duchovní (Ř 7,24; 8,1nn), a svědčí křesťanům v Římě i nám: *„Ten, který vzkřísil Ježíše Krista z mrtvých, obživí i vaše smrtelná těla pro Ducha, který ve vás přebývá"* (Ř 8,11). „Jste v Kristu nové stvoření." Zvěstuje radostně věřícím všude. *„Staré věci pominuly, hle, nové všecko učiněno jest"* (2 K 5,17). A naříká nad tragickou zatvrzelostí pokrevně nejbližších svých bratří Židů, vědom si jejich i svých rukou od krve Ukřižovaného. „Bůh je mi svědkem, jak veliký zármutek a ustavičnou bolest mám v srdci. Sám bych si přál zavrženým být od Krista místo bratří svých, příbuzných svých podle těla" (Ř 9,1n). Takto drásavě, až absurdně vyznává, co nepřestává být pozadím jeho přímluvných modliteb a ovšem i jeho tázání se po Bohu, jeho teologie.

Končí-li slavnou pátou kapitolu druhého listu do Korintu: *„Toho, který hříchu nepoznal, za nás učinil hříchem, abychom my učiněni byli spravedlností Boží v něm,"* naslouchá dávné prorokově písni o trpícím služebníku Božím, jako tajemství konání Boží lásky s námi v Ježíši Kristu: *„Taktě se líbilo Hospodinu jej stírati a nemocí trápiti (svého nejmilejšího), aby polože duši svou v oběť za hřích, viděl símě své, byl dlouhověký, a to, co se líbí Hospodinu, skrze něho šťastně konáno bylo… Vylil na smrt duši svou a s přestupníky počten jest. Nesl hřích mnohých a přestupníků byl zástupcem"* (Iz 53,10.12).

„Slyšíme?" (volá Pavel). Za nás obětován, na dřevo zločinu přibit nepravostí svých katů, ale i mou a tvou, za nás učiněn hříchem (*„taktě se líbilo Hospodinu"*), abychom spolu, mocí jeho vzkříšení, došli ospravedlnění. Smiřme se s tím, že takový je Bůh Otec, píše Korintským a všem, které oslovuje evangeliem Ježíše Krista, evangeliem Boží Lásky (2 K 5,14.19.).

„Ani vlastnímu Synu svému neodpustil, ale za nás za všecky jej vydal" (Ř 8,32), soudí apoštol o Ježíši Kristu, tak jako dávný prorok o trpitelích v Izraeli, a čte dál Druhého Izajáše: *„Ty jsi Vykupitel náš, to je od věčnosti jméno tvé. Proč jsi nám dal zabloudit, Hospodine, od cest svých? Zatvrdil jsi srdce naše, abychom se nebáli tebe?"* (Iz 63,16.17.) Tuší prorok v té bídě své a svých bratří skrytý spasitelný záměr a účel?

Na prorokovo opovážlivé „proč?" jako by apoštol v události Velkého Pátku uslyšel Boží odpověď. Do krve zatvrzelí obětujeme v Synu zjevenou Lásku Boží. Tak jsme zbloudili. Tak jsme pohrdli vtělením jeho dobroty a ON to nejen dopustil. ON sám se dává Zákonu žádajícímu proti nám, vězňům nepravosti, aby nás, uvěříme-li v pokání jeho Lásce, věčných pokut ušetřil. Sobě samému očišťuje lid zvláštní (Tt 2,14). Sám shlazuje naše přestoupení pro sebe a na naše hříchy nevzpomíná (Iz 43,25).

Tak uvažuje milovník Staré smlouvy, zákoník Pavel (Ř 7,22). Sám sobě Bůh, v Otcovském střetu své žádající spravedlnosti a Lásky, sebe obětuje v křižovaném svém Synu... Jeden je Bůh (Iz 43,11; 45,6). Jeho svatá vůle se děje o Velikonocích, usuzuje. *„Taková je jeho Láska k nám, a taková je jeho žádající spravedlnost."* Káže Božího Krista ukřižovaného. „Bohu se zalíbilo skrze bláznové kázání spasit věřící" (1K 1,21). Kruté dějství Velkého Pátku z přivolení vyšší moci snad je polehčující okolností aktérů golgotského zločinu (Sk 2,23; 7,52). Jakožto nástrojů Boží bolesti, kterou sám činí zadost nároku své spravedlnosti. Neumíme nehřešit, ale Otec věřícím pro trpitele Krista odpouští. A uvěřit je milost. V té logice pak možná i Janovi naslouchám, že „tak Bůh miloval svět, že vydal svého jednorozeného útrapám kříže, snad aby odpustil a vůči své žádající spravedlnosti si nezadal? Jak jinak nezahynout, a mít život s ním, život věčný?

K údivu apoštola Jana Mistr však svému nočnímu hostu vysvětluje, že milující Bůh dává svého Syna k záchraně věřících, ne aby odpustil, ale protože odpustil (J 3,16). Svým dáním odstavuje logiku tohoto světa správna a žádající spravedlnosti. Kdo se odtud, z téhle své přirozenosti znovu nenarodí, kdo duchem nepolíben se neprobrodí vodami pokání, neuvidí, nepochopí, nevejde, nic nemá z jeho královského dání, říká Nikodémově zákonické a přirozeně sudičské duši. Jako by Janův Ježíš předchozí sepsání evangelistů i Pavla v Duchu svatém komentoval i vykládal. (Mysleme chvíli prostě v narativu biblického kánonu.)

Mladý galilejský rybář vykročil za veřejně začínajícím Mistrem z Nazaretu. Bytostná zkušenost Boha v člověku Ježíši mezi nimi jej postupně přemáhá, a usiluje to svým sepsáním sdělit: Odvěký Tvůrce, Slovo všech počátků, Bůh, který Duch jest, se z lásky omezil, abychom jej mohli potkat, přijmout a volit cestu duchovního bytí s ním, vyhlašuje úvodem evangelia: Na počátku bylo Slovo, pramen a smysl všeho (J 1,1nn). Na konci pak svého veřejného působení (J 12,44n) tento Ježíš shrnuje: *„Kdo věří ve mne, ne ve mne věří, ale v toho, který mne poslal a kdo vidí mne, vidí toho, který mne poslal. Já světlo jsem přišel na svět, aby žádný, kdo věří ve mne, ve tmě nezůstal."* Na svět poslaný Syn člověka, k nenávisti zbožných strážců Zákona, říká svému Božství Otče: *„Jsem v Otci a Otec ve mně jest* (J 14,10). *Jsem cesta i pravda i život. Žádný nemůže k Otci než skrze mne"* (v. 6.). *Kdo mne následuje, vidí vpřed, vchází, žije Božím kralováním, jímž JSEM. Jsem dávající spravedlností mezi vámi. Jsem chlebem toho života a vodou živou vašeho zůstávání v pravdě.*

„Zákon skrze Mojžíše dán jest, milost a pravda skrze Ježíše Krista stala se," zvěstuje už Křtitel (J 1,17). A Ježíš? *„Přišel jsem, abych ji dosvědčil. Kdo je z pravdy slyší můj hlas."* Pilát neslyší. Mávne nad tím rukou a vydá ho krutostem žoldnéřů a na smrt. Avšak v předvečer událostí Velkého Pátku, dříve než jej všichni opustí, slyší Jan Ježíše mezi učedníky: *„Oslavil jsem tě, Otče, na zemi. Dílo jsem vykonal, které jsi mi dal, abych činil."* (Je hotovo, ačkoli na Golgotě moci temnosti tohoto světa dokonají zítra.) „Nyní oslav ty mne, Otče, tou slávou, kterou jsem měl u tebe dřív než byl svět," myslí s nimi na slávu vzkříšení (J 17,4.5.). *„Oznámil jsem tvé Jméno lidem, které jsi mi dal ze světa* (v. 6.).... *Dal jsem jim tvé Slovo a svět je nenáviděl, jako mne* (v. 14.)…, *ale slávu, kterou jsi mi dal, dal jsem jim, aby byli jedno, jako my... Já za ně prosím, ne za svět prosím, ale za ty, které jsi mi dal* (v. 9.)... *i za ty, kteří skrze jejich slovo mají ve mne uvěřit* (v. 20.) *Známé jsem jim učinil tvé Jméno, Otče, (končí Ježíš přímluvu za nás) a známé učiním, aby milování, kterým jsi mne miloval, bylo v nich a i já v nich."* (v. 26.) Amen.

Modlitba:

Otče náš v Pánu Ježíši Kristu, děkujeme za rozhojněný život. Že jsme tě poznali, Bože, v tom, kterého jsi poslal. Že Pán Ježíš Kristus pronesl evangelium hrůzou našeho zatracení, bolesti a smrti, abychom se vírou mohli chopit jeho moci probouzející nás k životu s tebou mocí vzkříšení. Oznámil nám tvé Jméno, dal nám tvé Slovo, jímž nás živí na kraji tvé svaté skrytosti a nesmírné přítomnosti mezi námi. V jeho světle máme rozlišení tvých nabídek od těch, jimiž se o nás pokoušejí moci temnosti. Díky za příležitosti účastnit se v životě toho, co nám nebude k hanbě před tvou tváří.

Odpusť nám, prosíme, události, v nichž jsme tě nedbali a rozhodli se zle. S lítostí prosíme: Odpusť nám svá zarmoucení. Díky, že nám shovíváš. Přimlouváme se za sebe i jeden za druhého.

Amen.

Samuel Jan Hejzlar

Památce statečných duchovních Jaromíra Klimeckého a Ladislava Krále 8

Pokračování z minulého čísla

V Berouně jsme začali pořádat evangelizační cykly a začali jsme zváti hosty. V tomto roce u nás přednášel především profesor Husovy fakulty Bednář, farář sboru nuselského Jaroslav Dobiáš, farář z Hvozdnice Jan Miřejovský a farář salvátorský, Stanislav Čapek.

V květnovém čísle časopisu Hus vyšel informační článek o Berounu s fotografií kostela. Štoček, darovaný nám časopisem Hus, jsme rozeslali po církvi ve prospěch stavebního fondu. Také Hus nám dovolil dáti do celého čísla složenky, na něž nám přišlo mnoho darů. Celkem jsme takto získali 2110 Kč.

Křivka saláru stoupla v tomto roce z 5000 na 7756 Kč. Není to sice rapidní vzrůst, ale máme doklad toho, že sbor není mrtvý, ale stále čilejší, a pro mne je to další povzbuzení do práce."

1937

„Teprve tento rok znamená plné rozvinutí sborového života. Nejistota, pokud se týká stavby, trvá dál. S architektem Lyerem je znovu a znovu jednáno a na zálohách na práce je mu zaplaceno 2000 Kč. V této době se v církvi odvažuje znamenitých staveb farář Machotka z Plzně, který z nepatrné sborové hotovosti finanční vhodnými zápůjčkami získal potřebný kapitál a vybudoval celou řadu stavebních objektů. Pozvali jsme si faráře Machotku k nám, aby nám poradil v našich starostech. V kázání nás povzbuzoval k horlivosti v díle, které jsme si předsevzali, a ve schůzi staršovstva prohlédl všechny projekty, které jsme měli po ruce, a všechny také ihned zavrhl jako nehospodárné. Současně nám doporučil, abychom se obrátili na plzeňského stavitele Gschwindu, ten že nám vypracuje nejvhodnější projekt. S Gschwindou jsme jednali. Nabídli jsme mu za náčrtky 2000 Kč, ale to, co jsme dostali, bylo tak nemožně nevkusné, že se nenašel ani jediný člen, který by byl pro tento projekt. Celý způsob jednání stavitele Gschwinda s námi byl krajně neseriozní a sbor zbytečně vyhodil 2000 Kč.

V plné práci nás zastihla bolestná ztráta. Milý náš bratr kurátor Rous se šel koncem března, po vykoupání v městských lázních, ohřát na předjarní sluníčko na kopec Ostrý nad Berounem. Sluníčko, které tenkrát krásně svítilo, jej přivábilo k tomu, že se posadil na lavičku, jak měl ostatně již mnoholetý zvyk tak činiti. Druhý den onemocněl na zápal plic a za několik dní po velikém utrpení zemřel. Pohřeb jeho se konal z modlitebny našeho sboru na Velký pátek 26. března o 3. hodině odpoledne za veliké účasti členů našeho sboru i veřejnosti berounské. Sbor osiřel a musel hledat nového kurátora. Zesnulý Václav Rous byl prostý člověk. Vyšinul se z prostého brzdaře na přednostu stanice. Byl to člověk umírněný, který se vyhýbal sporům, ale na svém, o čem byl přesvědčen, že je to pravdivé, stál, a také ze svého evangelictví nikdy neslevil.

Prožíval jsem tenkrát krajně napjatou dobu. Počátkem března jsme se přestěhovali do státních domů (Beroun II 612), kde byl o hodně lepší a hlavně větší byt, než ten, který jsme dosud obývali. 3. března se nám narodilo první dítě – Věra - v Praze v Zemské porodnici. Děťátko nám nadělalo v prvním čase mnoho starostí, bylo těžce nemocné a žena s ním prožila první měsíc na klinice v Praze.

Staršovstvo jednomyslně zvolilo novým kurátorem br. ředitele Josefa Kubíčka z Berouna. Br. Kubíček se zpočátku zdráhal volbu přijmout, a když jsem jej navštívil, vzpomínal na práci, kterou již konal, a na to, jak malého vděku se dočkal od faráře Stanislava Čapka. Na staré hněvy však bylo zapomenuto a br. Kubíček, rodák ze sboru v Hořátvi, volbu přijal. Pro sbor jeho kurátorství znamenalo mnohý užitek. Jako ředitel peněžního ústavu má velmi reprezentativní vystupování, jehož jsme potřebovali. Drobní lidé si někdy stěžovali na jeho aristokratické chování, které se jim zdálo příliš chladné a málo bratrské. Ve skutečnosti je to člověk srdečný a svému sboru slouží věrně. Přípravné práce ke stavbě uvázly na mrtvém bodě. Hlavní překážkou prodeje domu byl náš nájemník Pospíšil, chráněný před vystěhováním ochranou nájemníků. Několikrát došlo ke sporu i u soudu, kde nám znovu a znovu sliboval, že byt vyklidí. Ale když opravdu mělo dojít k vyklizení, vždy našel novou výmluvu a byt i krám obýval dál. S Pospíšilem byl dům téměř neprodejný.

Pokračování příště

Staré stromy

Znáte to, máte na zahradě starý košatý ořech po babičce, který sázel ještě její tatínek. Strom má široký pevný kmen, dává vám stín, brání větru a na větev můžete ještě připevnit dětem houpačku. Léta letoucí vám dával hojné plody, někdy více a někdy méně, ale vždycky vám to pokrylo spotřebu oříšků v domácnosti. Pak ale přijde sezóna, kdy ořechy nejsou. Párkrát se to ještě vzchopí, nicméně problémy jen rostou. Tu se ulomí větev, tu vyroste dřevokazný choroš, tu se objeví dutina, kmen začne trouchnivět. Nakonec za vámi přijde soused ve snaze získat sluníčko, že se bojí, aby mu ten starý strom nespadl na bazén a že ho tedy máte pokácet. Jedno odpoledne a je pryč.

Napadlo mne, zda to není tak trochu podobné našemu vesnickému sboru. Celá desetiletí sloužil Bohu i křesťanům, kteří do něj přicházeli. Kořeny má v první republice. Přežil fašismus, komunismus, trošku se vzchopil v devadesátých letech minulého století až se zdálo, že to zase bude lepší a lepší. Ale najednou ten či onen už nemohl chodit na bohoslužby, jedna sestra šla do domova důchodců, jiným zemřeli manželé, ta se vdala jinam, mládež šla studovat do velkých měst a noví věřící nikde. Kaple začíná zít prázdnotou. Přijde mi, že snaha oslovit dnešní společnost přijde vniveč asi jako pokus naroubovat kokos na starý ořech. Nové obyvatelstvo obce žijící v domkách za miliony si raději sedne do auta a zajede na bohoslužbu pár desítek kilometrů daleko, protože tam mají na vánoce např. Rybovku, kterou zpívají čtyři pěvecké sbory zároveň, než aby se dostavili na „trapnou" obyčejnou místní vánoční bohoslužbu jejíž vrcholem je maximálně vystoupení nějakého dítěte na flétnu.

Abych jen neskuhral, je třeba se zamyslet nad tím zda je či není dobré zasadit nový strom. Samozřejmě jen tehdy, domnívám-li se, že ten náš starý církevní strom bude Pánem pokácen. Vím o faráři, který učinil něco jiného a celý svůj vesnický sboreček čítající asi dvacítku věrných duší narouboval na větev jiné církve s tím, že o tom +- řekl: „Úkolem duchovních je vyvést zbylé křesťany z církve umírající do církve ještě živé, aby bylo posíleno Tělo Kristovo a aby věřící v dohasínajících sborech neodpadli." V listu Korintským se beztak píše: *„Ve skutečnosti však je mnoho údů, ale jedno tělo"* (1 K 12,20)

Znám ale i případy, kdy například někteří letniční neustále zakládají nebo přejmenovávají nové sbory ve snaze nabídnout „novou církev". Všímám si, že tato strategie je funkční a na některé lidi zabírá, i když možná někdy jen dočasně. Otázkou je, zda-li je to před Bohem správné. Osobně se spíše kloním k církevnímu slučování, nicméně respektuji, že cesty Páně jsou nevyzpytatelné a že hlavní Hospodinovou vůlí je, aby jeho Slovo bylo hlásáno.

Na druhou stranu i velmi stará církev může být vitální. Pokud hlásá Boží Slovo v pravdě a lásce, Pán Bůh se sám postará o to, aby dobrý strom neustále rašil nové zelené ratolesti. Možná je mým úkolem jen udržet víru, aby po mně mohl přijít někdo, kdo místní sbor restartuje a nabije novou energií. Možná jen přespříliš propadám skepsi. Píši ale o tom, protože vím, že tyto myšlenky nemám sám, ale že je se mnou sdílí řada věřících, kteří se oprávněně obávají o budoucí osud svých křesťanských sborů. Domnívám se, že nejdůležitější je vydržet a nevzdávat to. Tuším, že kazatele, faráře a členy rad starších vždy velmi bolí, když lidé rezignují a přestanou svému sboru pomáhat a nebo dokonce i do něj chodit. Myslím si, že právě v dobách nejtěžších záleží doslova na každém z nás jak se vůči své církvi a tedy i vůči Bohu zachová. I naše osobní špatné rozhodnutí se může stát tím pomyslným hřebíčkem do rakve či poslední kapkou v moři a způsobit odumření místního údu křesťanské církve. A to i se všemi následky, které takové bezvěrectví může regionu přinést. Neboť tam, kde se lidé nemodlí k Bohu, není Boží požehnání, ale dříve či později přichází prokletí a Boží trest.

Ivo Kraus

Nebojte se bát

Když někdo vyjádří obavy z islámu, případně ze společenského vývoje určovaného genderovou ideologií, snadno si vysloužíte nálepku „prodavač strachu" nebo „šiřitel strachu". Vysloužíte si ji od lidí, kteří se evidentně nebojí a kteří vyjádřené obavy považují buď za hloupost (nedostatek vzdělání a osvěty), nebo přímo za zlovůli. Ti nebojácní, kteří bázlivé takto ocejchují, soudí, že takoví lidé by měli být přinejmenším vytlačeni z veřejného prostoru, případně rovnou potrestáni (viz žaloba České ženské lobby na Prof. Piťhu).

Navrhuji, abychom rozlišovali obavy, strach a paniku. Pokud bychom chtěli pojmout věc ještě šířeji, měli bychom ještě odlišit bázeň před Bohem a strach. (Jsem rád, že nám to čeština umožňuje. V anglosaském světě musíme dost zeširoka vysvětlovat, že bázeň před Bohem, fear of the Lord, není totéž jako strach z nákazy nebo z velkého černého psa, který se na nás řítí.)

Panika křesťanu nesluší. Svědčí o nedostatku víry – víry, že Bohu se věci nevymkly z rukou. Křesťan by skutečně nikdy neměl být motivován panikou.

Se strachem a s obavami je to složitější. Když se na vás skutečně řítí velký černý pes, který nadto nepřátelsky vrčí, byli byste blázni, kdybyste neměli strach (tedy pokud nemáte zrovna v ruce flintu, z níž umíte střílet). Za takový strach netřeba se stydět – patří k pudu sebezáchovy, s nímž jsme byli stvořeni, nebo, chcete-li, který v nás vypěstovala zkušenost. Pokud vidíte ceduli „pozor – padá omítka" a přejdete na druhý chodník, rovněž to nelze označit za zbytečný strach či dokonce za nedostatek víry, ale za rozumné rozhodnutí.

Pokud se mnou až potud souhlasíte – a mám zato, že ve výše uvedeném se mnou mohou souhlasit i mí kritici – dostáváme se k oblasti, v níž se, alespoň na první pohled, neshodneme. Budu mluvit o „strachu z islámu", či, pokud někdo touží po vědečtějším označení, o „islamofobii", případně o strachu z vnucování určité ideologie společnosti. Připadá mi, že mám určitou morální výhodu, protože ty, kdo mé obavy nesdílejí, nepovažuji za „morálně vadné", zatímco oni „nás" považují za nemravné lidi, kteří záměrně šíří strach a které je potřeba odhalit, odsoudit a umlčet. Kromě toho připouštím, že islamofobie může v určitých polohách být skutečně patologická, což se projevuje nesmyslnými hesly typu „Havířov bez migrantů", nebo – v případu ze středních Čech – dokonce snahou islámské nebezpečí vymyslet a navodit představu, že muslimští teroristé už skutečně útočí i u nás. A dále nemohu nevidět, že mezi námi žijí skutečně zlí lidé, kteří na sociálních sítích navrhují, aby se muslimové rovnou střílelí, a to dokonce i děti. Mrzí mě, že někteří lidé takto smýšlejí, a nechci s nimi mít nic společného. Pro jejich postoje a jednání nemám omluvu.

Znamená ale to, že pokud se vyskytují takové patologické (a jako křesťané řekněme rovnou: hříšné) jevy, že veškeré obavy jsou neopodstatněné a zbytečné?

Těžko to vyprávět příbuzným těch, kdo byli migranty znásilněni nebo dokonce zabiti. Těžko to vyprávět rodičům unesených dětí v anglickém Rotherhamu. Tito rodiče marně hledali pomoc – a po letech se ukázalo, že policie i funkcionáři místní samosprávy kryli pakistánský gang, který tyto děti unášel.

Podobně se vůbec nedivím matkám žijícím v Norsku (nepíšu norským matkám, protože jde často o ženy, které se do Norska přistěhovaly), pokud je navštíví obávaný Barnevernet. Nad důvody odebírání dětí touto organizací se člověk skutečně nemůže nepozastavit.

Přiznám se, že kromě toho, že se takové věci děly a dějí, ve mně vzbuzují obavy ještě další okolnosti. Například to, že ti, kdo v Rotherhamu nezasáhli, ačkoli o těch zločinech věděli, nebyli nijak potrestáni, zatímco ten, kdo na ně upozorňoval, byl nakonec sám šikanován. A přiznám se, že klidu mi nepřidala nedávno médii zmíněná informace německého statistického úřadu, že 42 % dětí mladších šesti let pochází z migrantských rodin. Rozumějte mi dobře: Těm dětem přeji skutečně vše nejlepší. Ale vzbuzuje ve mně určitý neklid, že Německo přestává být Německem.

Jsou prostě věci, nad kterými nemohu jen tak mávnout rukou. A pokud mi někdo vyčítá, že šířím zbytečně strach, nesu to těžce. Myslím si, že bagatelizace problémů nic neřeší.

Proto radím: Zkoumejte, zda se něčeho neobáváte zbytečně. Nečelíme útoku mimozemšťanů. V Německu nenastává apokalypsa. V České republice nedochází k hromadnému odebírání dětí z křesťanských rodin. Na druhé straně dochází v naší společnosti k posunům, které někteří vítají jako pokrok, ale které mně se jeví jako cesta do zkázy. A pokud vidíte, že něco jde opravdu kamsi šejdrem, nebojte se bát. Někdy jsou obavy namístě.

Dan Drápal

Čeho třeba?!?

„Zazpíváme toho čehotřeba?" Tak se zeptalo, dle vyprávění jedněch rodičů jejich dítě, svými výroky přeroztomilé. Nevím, zda děvče či kluk a v jakém věku, nejspíš ještě před školou. Ale dokazuje to, jak samozřejmý je tento "žravý" popěvek při různých setkáních a zřejmě (doufejme to vydrží), i v mnoha rodinách.

A bylo by lze obsah téhle „drobnůstky", její původ neznám, rozvádět dále. Čeho je každému žijícímu třeba v dětství, v dospělosti či někdy pak, když se den nachýlí?

Regály v marketech ba i v menších samoobsluhách, stavěné tak, aby se pod tou přemírou a přerůzností neprohýbaly, to je tedy víc než chléb? Ale co ta radostná srdce?

Fejeton, glosa, či jak bych tohle nazvala, není výčet otázek a odpovědí, to jen tak mne napadlo, když se ona chuťové pohárky správně ladící píseň zpívala. Nazvala jsem ji, pravda, trošku rozverněji než se možná sluší, snad nevadí?

Není to ani recenze na ni. Možná je to malý církevní kýček, hrstička fráziček před dobrým obědem, ale nechybí zde hravost a roztomilost. Zpívá každý pro vyváženost hlavně každá, a je příjemné, jsou-li přítomné dětské hlásky! A ty pokusy o kánon!

A kde lze najít nejvíc informací o tom, čeho třeba? Kdyby to nebylo v církevním časopise, vzpomněl by leckdo tlusté svazky děl filosofických už od Antiky, Dantovy Božské komedie, Shakespeara a co já vím, čeho ještě. Což tohle vše, ač jde o církevní časopis, určitě nelze zpochybnit, ale také ne to, že --- tam to všecko je!

Takže Starý zákon, Kniha přísloví, kapitola 15., verše 16 a 17, a pěkně po kralicku!

Lepší jest maličko s bázní Hospodinovou než poklad veliký s nepokojem.

Lepší jest krmě ze zelí, kdež jest láska, nežli krmný vůl, kdež jest nenávist.

Eva Budzáková

Michael Weisse

1488 Nysa, Polsko – 19. 3. 1534 Lanškroun

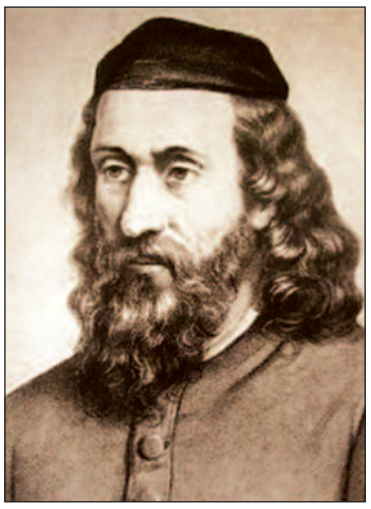

Mezi " osmičková jubilea " patří nepochybně i to, které připomíná rok 1518, příchod Michaela Weisseho do Čech. Bratr Michael se narodil (1488) ve slezské Nyse, kde absolvoval základní vzdělání. Poté se přihlásil na universitu v Krakově. Tam patřil k imatrikulačnímu slibu studentů i tento dovětek " nebudu zastávat bludy odsouzeného Husa, které škodí církvi ". - Po té se ocitnul v Breslau, dnešní Vratislavi, kde se setkal s reformními myšlenkami Martina Luthera. A rozhodl se vyjít touto cestou. Prakticky to znamenalo, že musel opustit Breslau i Slezsko.

Vydal se do sousedních Čech, kde nakonec skončil v Litomyšli, místě kde byl jeden ze "střediskových sborů" Jednoty bratrské. Michael se do tohoto společenství zapojil (zřejmě v něm našel duchovní domov). A po době osvědčení se byl pověřen péčí o sbor této církve v nedalekém Lanškrouně.

Sbor v Lanškrouně se vyznačoval dvojím. Mateřským jazykem jeho členů byla němčina. A zjevně byl otevřený i pro myšlenky, jež šířilo hnutí valdenských. To se projevilo docela prakticky i tak, že když v roce 1480 propuklo v okolí Berlína pronásledování valdenských (kdy upalování bylo samozřejmostí), byl z Lanškrouna vypraven posel (bratr Tomáš) s nabídkou přestěhování se na lanškrounsko. Tato nabídka byla přijata a lanškrounské společenství se tak rozrostlo o řadu těchto tehdejších migrantů.

Péče bratra Michaela o lanškrounské stádečko se projevila i tak, že pro ně – na jejich žádost - sestavil kancionál. Byla to sbírka 176 písní, jednak přejatých z jiných duchovních tradic, jednak duchovního pokladu Jednoty, jednak písně, které sám vytvořil. Je to sbírka, která se soustřeďuje především na dílo Kristovo. Jsou zde i písně, které pamatují na " všední den " s jeho starostmi (duchovní písní má den začínat a právě tímto způsobem být i uzavřen). Je v něm i několik písní určených pro děti, o kterých se předpokládá, že kromě Desatera a Otčenáše znají i osmero Ježíšových blahoslavenství podle Matouše. Poměrně velká pozornost je věnována i večeři Páně, která je "pečetí" (stvrzením) Kristova díla na této Zemi. Jistě zajímavé je i to, že mezi písněmi zařazenými do kancionálu je u nás dobře známá " Radujme se vždy společně ", která zazněla nedávno při vzpomínkových bohoslužbách ke 100. výročí ČCE v Pardubicích. Kancionál byl vytištěn v Mladé Boleslavi v roce 1531 a i po tiskařské stránce je to mimořádně zdařilé dílo.

Kancionál nezůstal pouze lokální záležitostí. Dostal se i do Strassburku, města příznivě nakloněného reformaci. Zde "padla do mysli" Kateřině Schutz, která se později provdala za strassburského reformátora Matouše Zella. Paní Kateřina o kancionálu tvrdila, že "je v něm takové porozumění Božím skutkům, že je žádoucí, aby jej všichni znali". A protože paní Kateřina byla ženou nejen líbivých slov, ale i činu, zařídila, aby ve Strassburku vyšlo levné vydání tohoto kancionálu. - V tu dobu pobýval ve Strassburku Jan Calvin, který sem přišel po neshodách s ženevskou vrchností. Po nějakém čase se vrátil a s ním i Weisseho písně, které byly zařazeny do tamního kancionálu.

Protože Michael byl zřejmě muž schopný i co se theologie týče, byl vedením Jednoty pověřen, aby spolu s Janem Rohem vedl rozhovory s Martinem Lutherem. A tak tohoto reformátora navštívili celkem pětkrát (odhaduji vzdálenost Lanškroun Wittemberg na nejméně 400 kilometrů, kterou bylo třeba zřejmě urazit " per pedes "). Rozhovory byly bratrsky otevřené, i když ne stejnohlasé (zejména co se večeře Páně týče), přesto si jeden druhého vážil. Luthera, který pokládal hudbu za důležitou součást duchovního života, zaujal Weisseho kancionál – převzal z něho řadu písní. A věci se mají tak, že v současném německém církevním evangelickém zpěvníku je celkem 11 Weisseho písní, zatímco v současném zpěvníku užívaném v ČCE jedna a jedna je v tzv. Dodatku.

Jak by věci pokračovaly, těžko posoudit. Skutečností zůstává, že Michael byl v roce 1534 pozván na hostinu na lanškrounský zámek. Jejím zřejmě nechtěným výsledkem bylo, že krátce na to zemřel jak Michael, tak římskokatolický kolega. A stejně dopadl zámecký hostitel. Má se za to, že šlo o otravu masem.

"Pomoz nám Bože, abychom byli tvými rytíři a konali tvou vůli"

úryvek z jedné písně do kancionálu zařazené

Ondřej Soběslavský, duchovní za zenitem

Přátelé, každému z nás daroval Bůh život.
To něco znamená. To znamená – nejsme zde náhodou.
Ke každému z nás má Bůh vztah. Je to vztah zájmu, účasti, lásky.
Tato skutečnost na nás působí zázračně:
Tak například – smíme se napřímit a usmát.
Smíme si dovolit jednat laskavě v situacích, v nichž by se nabízelo jednání nelaskavé.
Smíme vycházet ze svých domovů s nadějí, že do cíle dojdeme.
Ano, zcela určitě budeme mít starosti, budeme vršit selhání a neúspěchy, my i naši blízcí budeme nemocní, budeme umírat.
Naše naděje spočívá v tom, že Kristus žije, a je mocnější než naše selhání, než naše neúspěchy, že je silnější než smrt.
Tomu věřme.
Vykročení do další stovky let naší země provázejme láskou a nadějí, úsměvem a zpříma.
A buďme vděční.

Daniel Ženatý, synodní senior ČCE
při shromáždění Modlitba za domov

Vzpomínka na emeritního ředitele Biblické společnosti Jiřího Lukla

V pátek 17. srpna 2018 náhle zemřel ve věku 79 let ThDr. Jiří Lukl, emeritní ředitel České biblické společnosti a kazatel Církve bratrské. Rozloučení se konalo 23. srpna ve sboru Církve bratrské v Brně, Kounicova 15. Jiří Lukl byl v roce 1990 pověřen obnovou Biblické společnosti, kde působil 14 let jako její ředitel. O jeho životě se nejvíc dozvíme z jeho vlastních vzpomínek.

redakce

Když se dívám zpět, prožil jsem toho tolik, že by se dalo psát vždy samostatně o několika životních etapách, kterými jsem prošel. Narodil jsem se dva měsíce před vypuknutím 2. světové války. Dětství jsem prožil v Nosislavi v pěkné křesťanské zemědělské rodině, spolu se třemi sourozenci Slávkem, Jendou a Liduškou. Vedle rodičů s námi žil ještě svobodný strýc a dědeček, kterého jsme měli moc rádi, protože uměl pěkně vyprávět příběhy z Bible a měl na nás děti čas. Každou neděli dopoledne jsem chodil s rodiči a se sourozenci do kostela Českobratrské církve evangelické a odpoledne k dědečkovi na bohoslužby brněnské kazatelské stanice dnešní Církve bratrské.

Pamatuji si na německé vojáky, kteří měli hezké koně. A také na ruské vojáky, kteří k nám přišli do sklepa, kde jsme bývali, když přes nás přecházela fronta. Ti u nás bydleli několik měsíců. Byli na nás hodní, a když mě jeden rudoarmějec přejel na silnici autem, ti naši mě jiným autem zavezli do Brna do nemocnice. Celé léto jsem proležel v sádře, od paty až po prsa. Když nám jeden z našich hostů postupně snědl všechny kompoty a maminka mu domlouvala, snažil se to napravit tak, že mě jednou přinesl velkou větev plnou zralých třešní a položil ji na mě, abych si doplnil vitamíny. Cítil jsem se jako v koruně stromu.

V první třídě nám pan ředitel tak pěkně a poutavě vyprávěl o panu prezidentovi Masarykovi, že jsme si ho hned zamilovali. Pak nás ještě učil milovat pana J. V. Stalina, protože ten nás měl také všechny moc rád. Postupně jsem si názory o tom druhém musel poopravit, zvláště když jsme jako malé děti počátkem padesátých let sledovali v rozhlase komunistické procesy s lidmi, kteří měli jiné politické názory než oni. To jsem poprvé v životě prožíval vnitřní úzkost z moci zla.

Ještě si vzpomínám na průběh násilné kolektivizace zemědělství. Tatínek byl soukromý zemědělec a bránil se vstoupit do JZD až do roku 1958, kdy nás pak soudruzi udolali, pole, dobytek i stroje sebrali a tak donutili vstoupit do družstva. Děti bývají obzvláště vnímavé na každý projev nespravedlnosti a křivdy. V té době začalo na venkově platit heslo „kdo nekrade, okrádá svou rodinu“. Jsem vděčný za rodiče, kteří i v takových těžkých okolnostech se báli víc Pána Boha než lidí a podle toho se také chovali a rozhodovali. V důsledku takových jejich postojů mě nepustili studovat na gymnázium, i když jsem k tomu měl dobré předpoklady. Rok po ukončení základní školy mě dovolili studovat na strojní průmyslové škole v Břeclavi. Na vysokou školu to zase nešlo, i když jsem průmyslovku končil s vyznamenáním. Ale neměl jsem to rodičům vůbec za zlé, spíš jsem si jich za to víc vážil.

V Břeclavi jsem chodil do mládeže ČCE. Syn tamního faráře, Jenda Matějka, mě pozval na evangelizační kurz do Bělče. Tam pod vlivem výkladů Božího slova a svědectví víry některých lidí jsem prožil obrácení. I když jsem před tím o existenci Boha nikdy nepochyboval, osobní vztah víry k Pánu Ježíši jsem prožil až v této chvíli. Po shromáždění jsem šel do lesa a poprvé v životě jsem se modlil tak, že jsem věděl, že mluvím s živým Pánem. Život se mi odvíjel jako ve filmu a všechno špatné jsem v modlitbě vyznával a prosil za odpuštění. Prožil jsem velikou úlevu a děkoval za možnost nového začátku. Když jsem jel na kurz, Bibli jsem měl schovanou v baťohu. Na cestě domů jsem se ve vlaku nemohl od čtení Bible odtrhnout. Všechno teď ke mně mluvilo nově, všechno jsem četl jakoby novýma očima.

Tři měsíce jsem pracoval jako dělník na vrtné věži v naftových dolech Hodonín a pak jsem nastoupil na dva roky vojny do Prahy. Byla to užitečná zkušenost v tom smyslu, že jsem i v tak drsném prostředí mohl prožívat Boží přítomnost a pomoc i když se mě soudruzi důstojníci snažili přivést k rozumu. Boží věrnost byla silnější. Po vojně jsem nastoupil v Brně v První brněnské strojírně jako konstruktér. Další pokus o studium na vysoké škole opět ze stejných důvodů nevyšel. Začal jsem se tedy učit německy a pak i anglicky. Přitom jsem se věnoval vedení mládeže v brněnském sboru Církve bratrské. V roce 1966 jsem se pokusil alespoň o dálkové studium na vysoké škole. To už by mě soudruzi téměř dovolili, jen se mě na příkaz shora optali, jestli ještě věřím v Boha. Chtěli mě dokonce pomoci tak, že ať řeknu ne a že si mohu věřit dál, že je to formalita. Když jsem řekl, že ano, věděl jsem, že tato cesta je pro mě uzavřena. Ale prožíval jsem nádherný pokoj, protože jsem si uvědomil, že moje budoucnost je v Božích rukách. A byla. O rok později, kdy jsme se s několika přáteli modlili, otevřela se mi cesta ke studiu na Komenského evangelické bohoslovecké fakultě v Praze.

S mojí Liduškou jsme se seznámili v mládeži brněnského sboru a vzali jsme se po třetím ročníku mého studia teologie, ona měla právě po promoci na Lékařské fakultě v Brně. Čtvrtý rok studia jsem dostal stipendium na bohoslovecké koleji v Londýně a to bylo náramné obohacení pro mou další službu. Po ukončení studia jsem necelé dva roky pracoval ve slévárně jako dělník a přitom jsem jako pomocný kazatel sloužil na kazatelských stanicích brněnského sboru CB. V roce 1974 jsem na jedenáct let přijal službu kazatele v Rakovníku, z toho rok 1981 jsem z pověření Ekumenické rady církví pracoval na Ekumenicko-misijním centru v Berlíně, NDR. Od roku 1985 jsem byl pět let kazatelem v Olomouci a souběžně s tím jsem byl zvolen referentem ERC (...) pro biblickou práci. V té době jsem dokončil několikaleté studium a práci na své dizertaci a byl promován doktorem teologie na Komenského evangelické bohoslovecké fakultě v Praze v roce 1986.

Po listopadu 1989 se v naší zemi naskytla možnost obnovit práci České biblické společnosti. Protože jsem měl už pět let zkušeností ve spolupráci se Spojenými biblickými společnostmi, byl jsem pověřen zástupci církví ERC, abych se tohoto úkolu ujal. Tak jsem na 14 let přešel znovu do Prahy a postupně se nám s Boží pomocí podařilo sestavit tým spolupracovníků z pěti církví a vybudovat nové centrum pro Českou biblickou společnost - Dům Bible v Praze Kobylisích. Během těch let jsem mohl navštívit celou řadu zemí a poznat mnoho bratrů a sester z nejrůznějších církví a přitom poznávat, že patříme k sobě, že smíme tvořit jednu rodinu Božích dětí v tomto světě. V té době jsem také pomáhal se založením a rozjezdem další mezinárodní organizace Scripture Union v naší zemi. Po dobu dvanácti let jsem externě, jednou za týden vypomáhal s učením Novozákonních předmětů na Evangelikálním teologickém semináři v Praze.

Po odchodu do důchodu jsem od roku 2005 dva roky administroval ve sboru CB v Letovicích a pak ještě tři a půl roku ve dvou dalších sborech v Brně, kde dnes bydlíme s manželkou Lydií už sami, teoreticky v důchodu „na plný úvazek“.

Pán Bůh nám dal dva syny. Oba dva jdou ve šlépějích svých rodičů. Jenda je kazatelem v CB ve Vlašimi a s manželkou Maruškou mají 4 děti, Marečka, Kristýnku, Verunku a Davídka. Mladší syn Pavel pracuje jako zubní lékař a převzal tak soukromou praxi po mamince. S manželkou Jituškou mají tři děti, Anežku, Juráška a Zuzanku. Všech sedm vnoučat máme moc rádi, radujeme se z nich a jsme za ně Pánu Bohu vděčni. Při tom všem bohatém a pestrém životě, kdy jsme procházeli i nesnadnými zkouškami a těžkostmi, ale i radostmi, teď když jsme zůstali sami, se máme s manželkou čím dál víc rádi a jsme pánu Bohu jeden za druhého velice vděčni.

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace: Soukenická 15, 110 00 Praha 1, tel.: + 420 770 624 052, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů. Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o. Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o. Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5
tel.: 251566451; 234139373; 603716570
Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

33/2018

28. listopadu 2018 ✦ ročník 103 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 5. prosince 2018

Z obsahu

* *Převaha milosti*
* *Láska nejvyšším darem*

Poselství k první adventní neděli

"Obraťte se!"
Ezechiel 14,6

Do neklidné doby, které vládne strach z větších a vlivnějších – ať už jde o mocenskou politiku velkých národů a jejich armád nebo mediální masáž propagandy a různých fake news – hlásá prorok Ezechiel věřícím zneklidňující zprávu: „Obraťte se a odvraťte se od svých bůžků“ (Ez 14,6). Jeho hlazení proti srsti nepřichází vhod. Jak je necitlivé a málo empatické! Nejistí předáci usedají před prorokem, aby slyšeli slovo Hospodinovo. Jako židovští exulanti v Babylonii zažívají jednu z největších katastrof dějin svého národa. Špatná rozhodnutí svých vlastních vůdců odnáší na vlastní kůži. Svírající kleště tehdejších velmocí, jež rozhodují o osudu malých národů (podobně jako zažilo Československo v roce 1938 a 1968) je opět sevřely. Deportováni do ciziny se učí žít s jinými zvyky, kulturou a jinými bohy, zatímco z rodné země přichází další zlé zprávy.

Přichází advent 2018 a i my dnes máme svých starostí dost, než abychom museli poslouchat, jak nás kdosi volá k obrácení a pokání. „Vnesli jste modly do svých srdcí“ (Ez 14,7) a naslouchá te falešným prorokům (9-10), promlouvá žárlivý Bůh. Kde ale vzít chuť řešit modlu své oblíbenosti, modlu ve svých dětech, v našem blahobytu či obavu žít z pravdy a víry, když je tolik důležitějších věcí, o které je třeba se postarat? Největší zápas se nakonec vede o naše srdce (Př 4,23). Podobně Jan Křtitel a Ježíš jakoby bez empatie volají své soukmenovce pod římskou nadvládou: „čiňte pokání, věřte evangeliu“ (Mk 1,15). Když pro sebe nezaslechneme slovo, budeme ponecháni napospas svým bůžkům a modlám (Ez 14,4b.10; Ř 1,24a). To bude jeho soud, jeho „odvrácení se“ od nás.

Jak ale biblisté správně poznamenávají, lidskému obrácení (hebr. šúv) k Bohu předchází vždy Boží laskavé obrácení se k nám (Ex 32,12!). Bohem následně oznámená slova soudu jsou tak pořád milostivou (jakkoliv důraznou) výzvou: „mluv se mnou!“ (14,4a). To, že k Izraelcům - a skrze Ježíše Krista i dnes k nám – promlouvá nekompromisní Slovo Hos-podinovo, je projev jeho milosrdenství (Ez 14,11b). Výzva k obrácení je zřejmě jedinou správnou terapií do doby vyvolávající jak obavy, tak i spokojenost sama se sebou. „Obrať mě, chci se vrátit, vždyť ty, Hospodine, jsi můj Bůh“ (Jr 31,18).

Pavel Paluchník
kazatel sboru Církve bratrské
Poděbrady

Ježíšovo jedenácté přikázání
(Mk 10,17–22)

Možná se někdo z čtenářů zeptá, proč nad onou historkou o mohovitém muži, zajímajícím se o spásu své duše, chceme uvažovat v podání evangelisty Marka, a ne Matouše nebo Lukáše. Ti stejnou perikopu přece také mají, byť sotva znatelně pozměněnou. Důvod právě této volby brzy vysvitne. Příběh byl již nesčíslněkrát předmětem kázání. Zdůrazňuje se, že muž byl Ježíši sympatický. Vždyť zachovával od své mladosti všechna přikázání, jež mu Ježíš citoval, aby si ho otestoval. Konec příběhu je ovšem smutný: Ježíšovy nároky jsou pro onoho člověka nepřijatelné, přikládá přílišnou důležitost svému velkému majetku. Sklíčen odejde.

Dobrého mistra nemůže následovat, i když by rád. "Přišlo by mi natvrdo skočiti." Tak to po staletích řekne Jan Rokycana, když je vyzýván, aby se vzdal své vysoké funkce a odešel s bratřími z Prahy do Kunvaldu následovat Ježíše Krista. Potud by na celé věci nebylo nic, co nejsme zvyklí v tomto evangelijním vyprávění vidět, nebýt toho, že když Ježíš vypočítává šesté až deváté - podle protestantského počítání - přikázání Desatera, připojuje ještě jedno navíc: "neoklameš" (kralický překlad), "nebudeš podvádět" (první latinský překlad, tzv. Vulgata, a český ekumenický překlad, "nebudeš okrádat" (Luther), případně "nezadržíš mzdu" (tak nás informuje český ekumenický překlad pod čarou). Asi tušíme, proč Ježíš o tuto položku Desatero obohacuje: má před sebou bohatého člověka, podnikatele, zaměstnavatele. A takoví lidé, tehdy jako dnes, jsou k podobnému jednání náchylní. Zákony trhu jsou neúprosné, rentabilita, konkurenceschopnost jsou příkazem číslo jedna. Největší částí nákladů, to ví každý, jsou mzdy. Lidská práce je drahá, zde se dá nejlépe ušetřit.

Co vedlo skupinu překladatelů, aby jako jinou možnost překladu uvedli "nezadržíš mzdu"? Je to sloveso řeckého originálu Markova evangelia, sloveso umožňující různočtení: "aposterein". Nalezneme je totiž jednak v proroctví Malachiášově (Mal 3,5) - "K vám pak přikročím s pomstou a budu rychlým svědkem proti kouzelníkům a proti cizoložníkům a proti křivopřísežníkům i proti těm, kteří s útiskem zadržují mzdu námezdníka, vdově a sirotku a příchozímu křivdu činíce nebojí se mne, praví Hospodin zástupů"), jednak v Epištole Jakubově (Jk 5, 4 - "Aj, mzda dělníků, kteří žali krajiny vaše, při vás zadržená, křičí a hlas volání ženců v uši Pána zástupů vešel"). Jak vidíme, v obou případech jde o zadržení mzdy. Řekl bych, že Ježíš, když speciálně zdůrazňuje nepřípustnost takovýchto praktik, hovoří až nepříjemně adresně i k dnešku, a možná zejména k dnešku. Konec konců, i kdybychom se přiklonili k výrazu "nebudeš podvádět", nebylo by to o nic méně aktuální.

A ještě jedno vysvítá z tohoto Ježíšova "jedenáctého přikázání". Je důkazem Božího synovství Ježíše Krista, jestliže s takovou suverenitou, s takovou autoritou rozšiřuje Desatero ještě o jednu další položku.

Nikdo ze smrtelníků by se toho nemohl odvážit.

Jaroslav Kraus, Mariánské Lázně

Vzkříšení dcery Jairovy

J 5,19-30; Mt 9,18-26

Na co se asi mělo kázat poslední neděli před vánočním obdobím? Výběr textu podle starocírkevních perikop nás možná překvapí: vzkříšení děvčete a jedno uzdravení. Proč asi padla volba právě na tento oddíl? Vzkříšení je přece téma Velikonoc!

Ježíš učí, uzdravuje, povolává k následování - a to i takové hříšníky, jakými byli celníci. Pověst o něm se rozšířila po celé krajině. Jdou za ním zástupy, vytváří se také skupina učedníků. Ale farizeové a zákoníci jsou neklidní. Zase jedna škodná v revíru. Zase jeden sektář!

Ježíšovo působení lidi rozděluje. Někteří jsou nadšeni. To jsou většinou ti obyčejní, nevzdělaní. Jiní patří jen mezi zvědavce; ti by šli za každým kouzelníkem, který umí ošidit zákony (přírodní či finanční) a rozdává koblihy. Ale vzdělaní a zbožní, kteří tvořili elitu národa a jádro chrámového kultu, jsou podrážděni. Hladinu čeří jeden blouznivec - vyvolává srocování lůzy, provokuje Římany. A stále víc odvádí lid od pravé zbožnosti.

A tu najednou za Ježíšem jde představený synagogy. Ne však proto, aby mu něco zakazoval. Přichází s prosbou. Říká: Má dcera zemřela. Ale pojď, vlož na ni ruku a bude žít. Je to nečekané. Představený synagógy a taková prosba! Řekneme si: Když je někdo zaskočen nemocí, sevřen strachem, chopí se každé naděje.

Dokončení na str. 2

Aktualita: 25 let Světového dne obětí dopravních nehod

Vzpomenout na ty, kdo zemřeli při dopravních nehodách, a vyjádřit solidaritu s utrpením jejich blízkých a dalších, kdo nesou dlouhodobé dopady neštěstí na silnicích – to jsou hlavní cíle již tradičního řetězce pietních aktů a bohoslužeb. Lidé a organizace v České republice se společně připojují ke Světovému dni obětí dopravních nehod již 25 let, který Světová zdravotnická organizace vyhlašuje vždy na třetí neděli v listopadu a v letošním roce připadl na 18. listopad.

Symbolický řetězec zahájil pietní akt u Památníku obětí dopravních nehod u 0. km dálnice D1 v Praze 4 na Chodově, který organizovali členové a spolupracovníci Českého sdružení obětí dopravních nehod. V západních Čechách proběhla za účasti zástupců křesťanských církví z regionu ekumenická bohoslužba na památku obětí dopravních nehod v naší dosud jediné dálniční kapli na dálnici D5 u Plzně (na obr.) O týden později, v neděli 25. listopadu řetězec zakončila ekumenická bohoslužba v evangelickém kostele v Moravské Chrastové.

Světový den obětí dopravních nehod slaví letos 25. narozeniny. Chce podpořit společenské uznání ztráty a bolesti pozůstalých po obětech nehod a přispět k tvorbě globální kultury silniční bezpečnosti. Nehody na silnicích si podle Evropské federace obětí dopravních nehod (FEVR) za čtvrtstoletí jejich veřejného připomínání vyžádaly více než 30 milionů mrtvých a více než bilion zraněných. „Vrátit čas nedokážeme. Vrátit životy neumíme. Ale můžeme při sobě stát, navzájem si pomáhat a vědět, že nikdy nejsme sami. Ani v těch nejhorších chvílích, kdy bolí i dýchat. Hodně věcí nemůžeme, ale být tu pro sebe navzájem, ano,“ říká spoluzakladatelka sdružení Plzeňská zastávka Mirka Šimková, která sama před devíti roky přišla při autonehodě o manžela.

(red)

Z církví doma i ve světě

Výhrada svědomí se vrátila do americké legislativy

Za "vítězství zdravého rozumu" označili američtí biskupové novou právní úpravu, kterou Trumpova administrativa znovu zavádí výhradu svědomí z náboženských a etických důvodů. Prohlášení podepsal předseda Biskupské konference Spojených států, kardinál Daniel DiNardo, a arcibiskup Joseph Kurtz, předsedající Výboru pro náboženskou svobodu při této konferenci. "Jsme vděčni za toto rozhodnutí, protože lidem s upřímným náboženským či morálním přesvědčením dovoluje nepodílet se na potratech či sterilizaci", stojí v prohlášení amerických biskupů. Nová regulace dává náboženským, vzdělávacím a zdravotnickým institucím možnost žít svoji víru a pomáhat druhým bez obav, že budou trestány federální vládou.

Podle amerických biskupů nové předpisy znamenají zároveň návrat náboženské svobody, ve shodě s prvním dodatkem americké ústavy a dalšími platnými zákony. Jde již o druhé rozhodnutí tohoto druhu po rozšíření výhrady svědomí na antikoncepční prostředky v říjnu loňského roku. Biskupové tehdy prohlásili, že tato změna napravuje anomálii, k níž nikdy nemělo dojít a která by se neměla opakovat. Nová regulace vztahuje výhradu svědomí nejen na organizace náboženského rázu, ale zahrnuje také neziskové organizace a malé podnikatele, kteří mohou nyní z morálních důvodů neprovozovat služby navrhované americkým ministerstvem zdravotnictví.

www.cirkev.cz

Útok na modlitební setkání v Indii

Křesťané, kteří se 1. listopadu účastnili modlitebního setkání letničních křesťanů, byli napadeni davem více než 100 hinduistických radikálů. Útok se konal v městě Hubli, které se nachází ve státě Karnataka. Podle organizace International Christian Concern byli svědky útoku místní policisté, kteří ale vůbec nezasáhli, informuje express.co.uk.

Arjun Hattimatur utrpěl vážné zranění hlavy, když ho radikálové udeřili a nechali ho několik hodin krvácet, než mohl vyhledat lékařskou péči. „U nás prostě nic nefunguje, protože jak média, tak policie se staví na stranu útočníků," uvedl Hattimatur.

Jen několik dní po útoku byl při vedení nedělní bohoslužby napaden hindskými radikály pastor Srikanth Durgappa. Útočníci jej bili a odtáhli po silnici na místní policejní stanici, kde byl dále napaden důstojníky. Radikálové obvinili pastora z podplácení hinduistů, údajně jim nabídl peníze a dary, aby se obrátili na křesťanství. Pastor Srikanth byl zadržen až do večera a po propuštění byl varován policií, aby ve vesnici už neorganizoval modlitební setkávání. Podle studie společnosti Aid for the Church in Need, charity, která pomáhá pronásledovaným křesťanům po celém světě, se věřící potýkají s rostoucí vlnou násilí po volbách v březnu roku 2017. Mnoho útoků je považováno za politicky motivované.

www.krestandnes.cz

Ruská tajná služba znovu udeřila na jehovisty, nyní na Krymu

Agenti ruské tajné služby FSB provedli v noci z 15. na 16. listopadu domovní prohlídky v desítkách domů a bytů ve městě Džankoj na severu anektovaného poloostrova Krym. Prohlídky se podle ruských médií uskutečnily u nejméně třech desítek podezřelých z členství v náboženské společnosti Svědkové Jehovovi, která je v Rusku považována za extremistickou organizaci. Loni její působení ruské úřady zakázaly.

Agenti FSB mimo jiné zatkli Sergeje Filatova, který stál v čele místní obce jehovistů, oficiálně existující v letech 2015 až 2017, uvedl server Krym.Realii. Dodal, že místní ruská televize Vesti Krym označila akci za nejmohutnější zátah na extremisty na poloostrově. Místní jehovisté prý byli koordinováni z centra v ukrajinském Charkově, a to prý naznačuje, že „možná byli nějak propojeni s ukrajinskými tajnými službami". Při prohlídce u jejich vedoucího se našla „extremistická literatura" a příručky pro verbování nových členů. Ve stejném týdnu ruské úřady zadržely 16 jehovistů v Novosibirsku, připomněl server Newsru.com. Svědkové Jehovovi mají v Rusku přibližně 175000 členů. Nejvyšší soud ale organizaci zrušil na návrh ministerstva spravedlnosti, které ji v srpnu téhož roku zařadilo na seznam zakázaných organizací, likvidovaných za extremismus.

www.krestandnes.cz

Srdečně zveme na sborové dny

8. – 9. prosince 2018

v Druhém sboru ČCE - v Praze 3 Žižkově, Čajkovského 10, 1. poschodí

Téma: „100 let ČCE"

Program:

sobota 8. 12. 2018

15.00 – **Adventní koncert „My čekáme, kdy zavítáš"**
Zuzana Hirschová – mezzosoprán
členka Pražského filharmonického sboru
David Prosek – sólo hobojista
Symfonického orchestru Českého rozhlasu
Lydie Härtelová – harfistka
Symfonického orchestru Českého rozhlasu

16.30 – **Rozhovor s hostem Mgr. Jaroslavem Pecharem**
(farář ČCE Braník)

neděle 9. 12. 2018:

9. 30 – **bohoslužby**
Společný oběd
Vystoupení Tensing Tyjátr

13.00 - **přednáška „100 let ČCE"**
Mgr. Jaroslav Pechar, farář ČCE Braník

Vzkříšení dcery Jairovy

Dokončení ze str. 1

je. I soudruzi jezdili do Sušice za páterem Františkem Ferdou, když je postihla těžká nemoc. Nejdřív ho devět let věznili, pak ho prý vozili i do Moskvy, když už si doktoři nevěděli rady. Holt, v nesnázích se i pohan rozpomene na Boha.

Jenže představený synagógy není vypočítavý sobec. Trpí. Přichází a klaní se. Vyjadřuje úctu, jaká se vzdává Bohu, božské autoritě. Jak je to možné, že on, představitel tradiční víry v Boha svých předků, projevuje náboženskou úctu právě tomu Ježíši, kterého židovstvo odmítalo? Odpověď může být jen jediná. Tak jak to později napsal apoštol Pavel: Víra je ze slyšení.

Slovo pravdy otvírá lidské srdce, rodí nás. Byli jsme zplozeni slovem, které jsme slyšeli, které způsobilo převrat v našem životě. Proto jsme dnes tady. Proto se ke Slovu jako moci Boží vracíme, protože chceme z té síly žít, protože to slovo je Duch a život.

I představený synagogy v Ježíšově městě byl mocí slova zasažen. Slyšel a uvěřil, že Ježíš může být i pro něho. Ale on jde ještě dál. Uvěřil, že Ježíš je Pánem života, že vládne i nad smrtí!

Ptali jsme se, proč právě tento text slouží po staletí jako základ kázání na tuto neděli. Proč? - Copak může být větší vyznání než to, které vidíme u tohoto zlomeného otce? Že totiž Ježíš dává život? Že v Ježíši je taková moc života, pro kterou ani smrt nic neznamená?… (V něm byl život a ten život byl světlo lidí. To světlo ve tmě svítí a tmy ho neobsáhly… znějí nám v mysli slova ze začátku Janova evangelia.) Těsně před adventem míříme k vrcholu, k absolutnímu vrcholu víry. Tím je vyškrtnutí pojmu smrt z našeho slovníku. K Ježíši se smrt nehodí. Smrt ve spojitosti s Ježíšem ztratila význam. Je jen život a vzkříšení.

Jak to mohl vědět zástupce židovstva? Asi bychom měli na chvíli skoncovat s tímto druhem třídění. Žid, pohan, křesťan. Jaký to má smysl! Jak můžeme věřit v Boha a v Ježíše Krista my, nedávno ještě pohané? Přesně tak, jak mohl věřit i představený synagógy v Nazaretě. On i my jsme byli tím novým poselstvím zasaženi, strženi duchovní mocí, která k nám prorazila a všechny naše jistoty i strachy obrátila naruby.

Ježíš vstupuje do domu zesnulé dívky. Pohřební mumraj, spousta lidí, připravují se muzikanti. Ježíš ale neskloní pietně hlavu. Udělá něco nečekaného. Vyžene ty davy z baráku se slovy: Ta dívka nezemřela, ale spí. Lidé se smějí. To si může myslet jenom blázen! Pokud někdo nedýchá, tak nespí. Je mrtvý… Ale Ježíš si nemyslí, že dívka zemřela. On to ví. Vezme dívku za ruku a ona vstane! - Je to možné? Co to má znamenat?… Tak se ptáme a tak se bude ptát snad každý čtenář evangelia. Jakoby to evangelisté tušili. Nabízejí vysvětlení. Do prvního děje vkládají nový příběh.

Na cestě k zesnulé se k němu zezadu přiblížila těžce nemocná žena. 12 let trpěla krvácením… Ta nemoc je sama o sobě zlá. Ale v té době to bylo mnohonásobně horší. Takové krvácení ji vylučovalo z Božího lidu. Byla tím pro život na zemi i pro život na nebi odepsaná. Zatracená. - Tajně se přiblížila k Ježíšovi. Chtěla se ho dotknout, alespoň jeho pláště. Doufala, že na ni něco z té Ježíšovy moci přeskočí. Slyšela o tom, doufala. Riskovala nesmírně. Riskovala, že když to praskne, rozzlobí se na ni úplně všichni! Muži kolem i Ježíš sám. Odepsal ji Bůh, pošlapou lidé. Je nečistá, svým dotykem znečistí i tohoto učitele. Možná ji zmlátí. Vždyť je to stejné, jakoby mu pověsila na krk mrtvolu! Riskovala, ale už nemohla jinak. Byla to její poslední naděje. Přistoupila a dotkla se tajně Ježíšova pláště. Ale co se stalo? Místo hromů-blesků zasvítilo slunce. Z Ježíše vyšla síla, která ji uzdravila! Zvláštní je, že ve chvíli onoho přeskočení jiskry Ježíš sám nic nedělá. Jak je to možné? Není to nějaký nesmysl?

Musíme přiznat, že některým věcem rozumíme pramálo. Ale hledáme význam Božích činů. To platí i o situaci uzdravení této ženy. Nemocná sáhne na Ježíšův plášť. Jakoby nastal výboj a ona je zdravá!... Čteme Bibli nebo učebnici fyziky? Jistěže Bibli. A co si z toho máme vzít? Ten příběh nám říká, že skrze Ježíše jedná Bůh. A že ten, kdo vsadí na Ježíše, kdo na něj upne celou svou naději, potkává Boží uzdravující moc. (Otec dal Synu veškerou moc na nebi i na zemi.) Žena věřila, že Ježíš sám je tou mocí. A tato víra ji otevřela dveře pro akt záchrany. A o to tady jde na prvním místě. O nic menšího než o záchranu pro Boha, o spasení.

My, jako moderní lidé obklopeni elektrospotřebiči, si nad těmito řádky okamžitě řekneme: No jo, tak probíjí pračka! A nacházíme pro to potvrzení v Markově i Lukášově evangeliu. Ve stejném příběhu tam Ježíš řekne: Kdo se mne dotkl? Vyšla ze mne síla… Jenže musíme číst dál. Ježíš se obrátil a uviděl ji. A řekl jí: Buď dobré mysli, dcero, víra tvá tě zachránila… Tímto výrokem končí Matouš vložený příběh, kterým vysvětluje, co se vlastně stalo i při probuzení zesnulého děvčete. Nemocnou ženu spasila víra. A právě o víru jde i u otce. Víra otce otevřela cestu k záchraně i pro jeho dceru!

S Ježíšem přichází Bůh. A ujímá se toho, kdo se za ním vydá. Jako vyvrcholení církevního roku má zaznít: Smrt dovládla, už je jen usínání! Ježíš nás bere za ruku a my vstáváme... Není to bláznovství? Je. Ale i zde platí, že bláznovství Boží je moudřejší než lidé... Náš život skryt je s Kristem v Bohu.

Marian Šusták

Hojnější život

1 P 1,3–9; L 18,15–17; Ef 4,14–15

S radostí děkujme Bohu Otci, kterýž hodné nás učinil účastnosti losu svatých v světle, kterýž vytrhl nás z moci temnosti, a přenesl do království milého Syna svého, v němž máme vykoupení skrze krev jeho, odpuštění hříchů, kterýž jest obraz Boha neviditelného, prvorozený všeho stvoření.

Ko 1,12-15

Nejen o nedělích zvěstujeme evangelium Pána Ježíše Krista. Kdo v něho uvěří, zhodnotí svůj život. Apoštol Pavel usoudil mezi svými posluchači nic jiného neumět než Ježíše Krista, a to toho ukřižovaného (1 K 2,2). Ukřižovaný dárce hodnotnějšího života? Zní to paradoxně. Celým naším rokem se nese veliký paradox té první neděle velikonoční: Zbožní křižují Božího člověka. Rouhal se. Rouhal se tomu, co vzývají. Ukřižovaný zemřel. Zemřel a hle, je živý. Vstal z mrtvých. Hrob je prázdný a mnozí věrohodní svědčí, že jej, oslaveného Boha mezi námi, viděli, jeho rozedraného těla se dotýkali, oslovil je... kdysi.

Dál dnes všecko tíhne k neuspořádanosti a smrti. Jak tedy svou mocí duchovně neživé oživuje k hojnějšímu životu? A jak se věřící v něho stávají oživením druhých (J 4,14; 7,28)? Jak se účastníme dědictví svatých ve světle? A vůbec jak působíš, že věříme?

Jsi počátkem, Bože Kriste. Ty sis s námi začal. Ty v nás působíš, že jsme tě v této své chátrající časnosti poznali a že tě potřebujeme. Den ode dne obnovuješ, k čemu jsi nás probudil, náš duchovní život (2 K 4,16), a při skončení nás vedeš přes práh časnosti k vytouženému setkání s tebou v Otci, a s Otcem v tobě, jejž nevidouce milujeme. S apoštolem Petrem svědčíme o nevýslovné radosti ze završení víry ve spasení duší (1 P 1,8). Jak se to děje, že se nám dostává takového potěšení? Inu, přátelé jak vůbec přicházíme vědomě k životu, který nepochybně žijeme? Kdo si vzpomene, jak se narodil? (Ž 139,16) Apoštol Petr si uvědomuje a radostně prohlašuje změnu nejen názoru a vědění: Bůh nás znovu zplodil, znovu nás stvořil do živé naděje skrze vzkříšení Ježíše Krista z mrtvých. V něm jsme své bezbožnosti zemřeli a navzdory chřadnutí svého těla se den ze dne duchovně obnovujeme (2 K 4,16n). Oslovuje nás, a zevnitř mění. Mocí svého Ducha chrání nový život skrze víru k spasení, které je hotovou věcí (1 P 1,5). Takhle jeho dílo v nás trvá a žije k dědictví (četli jsme). Bůh nám přidal duchovní totožnost svých dětí a perspektivu „spoludědiců Kristových" (Ř 8,17), přivádí nás na cestu hojnějšího života v jistotě pozitivní budoucnosti, na cestu domů.

Když nad Ježíšem ohrnovali nos, že se stýká se spodinou, s profláknutými existencemi, o nichž zbožní soudí, že s nimi nemůže být Bůh spokojen, pověděl o ztracené ovci a penízi. „Hledám," říká tím. Proti tomu přece nemůže nikdo nic mít. Přesto autority dělají dusno: „Přijímá odepsané, jako by ´čiňte pokání a věřte, že Král je blízko´, bylo šancí i pro ně. A tak Ježíš přidává známý modelový příběh dvou bratří a otce (L 15,11n). Slyšel-li Izraelita v podobenství „otec", nemohl se mu Bůh nepřipomenout. „Ty jsi, Hospodine, Otec náš, Vykupitel náš, to je od věčnosti jméno tvé" (Iz 63,16), znali z proroků od dětství. Rodina byl uzel vztahů a ztráta člověka citelnější než čehokoli v hospodářství nebo domácnosti. Mladší syn si osobivě řekne o to, co myslí, že mu patří a vypadne z domu. Kupuje si štěstí, až se octne na dně. V těžké depresi a nostalgii mu přijde na mysl: Co takhle, se vrátit? „Půjdu..., půjdu k otci a řeknu mu: Zhřešil jsem proti nebi a před tebou..."

Abychom zaslechli, co slyší Ježíšovi posluchači, pomys-

Dokončení na str. 3

Památce statečných duchovních Jaromíra Klimeckého a Ladislava Krále 9

Pokračování z minulého čísla

V této době nám nastalo ještě jiné trápení. Soused lékárník usiloval o to, aby získal naši zahradu o výměře asi 15 x 15 m. Tuto zahradu jsme však nemohli v žádném případě odprodati, protože bychom tím znehodnotili vlastní nemovitost. A tu si lékárník Hořínek usmyslil, že zeď, která sousedí s jeho nemovitostí, není naše, ale jeho a že jsme ji povinni po celé délce vykoupit. Spor byl vyřizován u soudu, kdež nás zastupoval Dr. Václav Průcha a protáhl se ještě do následujícího roku.

Práce vůčihledně přibývalo. V tomto roce jsme podnikli četné intervence u Ministerstva školství a na Zemském úřadě ve věci systemizování místa duchovenského v Berouně, abychom dosáhli co nejdříve úplné samostatnosti. Ve věci nastal obrat, teprve když za onemocnělého seniora Šlechtu převzal zastupování K. P. Lanštják, farář v Praze – Žižkově I. Po smrti seniora Šlechty byl pak Lanštják zvolen velkou většinou seniorem pražského obvodu. Lanštják podnikl ihned potřebné intervence na Zemském úřadě a na Ministerstvu školství a ke konci roku jsme věděli, že v nejbližších měsících můžeme očekávat, že bude vyřízena systemizace místa duchovenského, po níž bylo možno žádati za zřízení farního sboru. Sbor salvátorský byl již netrpělivý a nechtěl na dlouhou dobu platiti berounského vikáře. Vývoj však nebylo lze natolik urychliti, aby v několika málo měsících bylo přeskočeno to, co bylo zanedbáno v mnoha minulých létech. Z nejistého postavení Berouna rostla i animozita proti Salvátoru a začal se vytvářeti stav, který neprospíval žádné straně.

Křivoklát

Do této doby spadá pak žádost kazatelské stanice Křivoklát o přifaření k Berounu. Křivoklát byl obstaráván bohoslužbami ze sboru v Kladně. Kladenský farář Kučera pak s velikými nesnázemi obstarával tuto kazatelskou stanici, a je přirozené, že přicházel pro velmi nevhodné spojení nepravidelně. Křivoklátští za vedení především br. Malečka se domáhali toho, aby patřili k Berounu, odkud bylo spojení daleko snazší. Jednání křivoklátských bylo úspěšné, zvláště když po odchodu faráře Kučery z Kladna na Smíchov se nikdo o kazatelskou stanici Křivoklát nestaral. Zajížděl jsem pak po několik let pravidelně do Křivoklátu, ale jak se ukáže v pozdějších létech, nebyl ani Beroun jejich trvalým mateřským sborem. Práci křivoklátskou organizoval bratr Josef Maleček se svou horlivou manželkou, bývalou to učitelkou náboženství v Hořicích. Sestra Malečková vedla ve svém domku také nedělní školu. Náboženství tu po dvě léta až k dosažení doktorátu vyučoval br. JUC. Jan Jariš.

14. září tohoto roku odvolal od nás Všemohoucí Hospodin na věčnost prvního presidenta republiky T. G. Masaryka. Prožívali jsme všichni hlubokou bolest nad ztrátou tohoto muže, který byl prorokem svého lidu. Zúčastnil jsem se spolu s jinými duchovními v taláru pohřbu T. G. Masaryka. Duchovenstvo naší církve stálo v dlouhém špalíru na Staroměstském náměstí před sochou Husovou. Ve smutečním průvodu byla naše církev zastoupena náměstkem synodního seniora Kamilem Nagyem; synodní senior Souček se pro stáří a chorobu pohřbu neúčastnil. Na hřbitově v Lánech, kamž byl pan president pochován, se účastnil rozloučení za naši církev prof. Dr. Žilka a farář Zdeněk Široký. Nad hrobem Masarykovým četl kazatel Jednoty československobratrské J. Urbánek, který žil s Masarykem v dlouhém přátelství, žalm 23, Zjevení Janovo 22. kap. a modlil se Otčenáš. Matriční záznam Masarykův je na farním úřadě československobratrském evangelickém v Kladně. Sbor náš pak vzpomenul památky Masarykovy spolu s jinými církvemi (Československou, Jednotou československobratrskou, Izraelskou náboženskou obcí) smuteční tryznou, při níž mluvil profesor Žilka v sále u Tří korun za účasti více než 800 lidí.

V tomto roce neustále pokračujeme ve své činnosti evangelizační. Osvědčilo se nám, že jsme pořádali cykly obyčejně čtyř večerů. Zásadně jsme se drželi středy, aby tento den byl vyhrazen neustále pro náboženské vzdělávání. Přednášky jsme plakátovali. Názvy cyklů byly: Věřím v Boha, Vím, komu jsem uvěřil, České hlavy atd...

Přednáškami a kázáním Slova Božího nám v tomto roce posloužili: senior K. P. Laštják, farář Stanislav Čapek, farář Jan Miřejovský z Hvozdnice, Dr. Adolf Novotný z Krabčic, Karel Machotka, farář v Plzni, Miroslav Krejčí, farář v Rokycanech, profesor Jindřich Kubíček z Ministerstva školství v Praze. Mimo to kázali u nás profesoři Husovy fakulty v Praze Dr. František Žilka a Dr. František Bednář.

Pokračování příště

Neuvěřitelný osud zachráněné Židovky

Účastnil jsem se připomínky 80. výročí zlé „Křišťálové noci“, kdy bylo vypáleno mnoho židovských synagog. Tryzna se konala v Žatci, kde se díky rychlému zásahu hasičů a štěstí tato sakrální stavba dochovala. V prostředí velmi působivém za chladného večera při svíčkách v pološeru nahlížím do výstavních panelů o osudech vyvražděných místních Židů. A říkám si: „To všechno bylo tak dávno.“

Jenomže po slovech Izraelského velvyslance, který uděloval českým manželům In Memoriam titul památníku Jat Vashem „Spravedlivý mezi národy“, přišel nenadálý až dojemný zlom. Ze zahraničí přijela dcera zachráněné osobně poděkovat.

Příběh byl natolik zajímavý, že mi to nedá než ho zde převyprávět. Kdesi na Volyni byli Židé nahnáni do ghetta, ale jeden tatínek to vytušil a se dvěma dětmi uprchl. Ti, co zůstali, byli banderovci postříleni na poli. Šlo asi o tisícovku Židů. Uprchlí se skrývali v lese, kde neměli co jíst. Jednoho dne otec šel shánět jídlo, ale byl přistižen a zastřelen. Hladová šestnáctiletá dívka poté uprchla ke spolužačce Češce, která bydlela v malé osadě. Dobří lidé ji nejprve vyléčili, nemohla ani jíst, a pak ji schovávali do příchodu Rudé armády. Udělali to i přesto, že za přechovávání Židů hrozilo vyvraždění celé rodiny. Ta samota měla jen čtyři statky. Na dvou z nich schovávali Češi Židy, aniž by si to vzájemně řekli. Báli se totiž prozrazení. Hrdinství sousedů vyšlo najevo až na konci války.

Volyňští Češi byli přesunuti v roce 1947 zpět do vlasti a tak se děj neuvěřitelného příběhu odehrává u nás. Je úžasné a dojemné, že se po tolika letech najdou a setkají potomci těchto hrůzných událostí. Asi už jsme to slyšeli tisíckrát, že by se hrůzy holocaustu neměly opakovat, ale doufám, že mi prominete, že jsem vám tento příběh znovu zprostředkoval.

Vzestup antisemitských nálad v takzvaném západním světě je myslím poslední dobou alarmující, což dokládá nedávný útok na synagogu v Pittsburghu. Pevně doufám, že správný křesťan snadno nepodlehne protižidovským náladám, neboť je psáno o vyvoleném národu: „Kdo ti bude žehnat, buď požehnán, kdo tě bude proklínat, buď proklet.“ (Nu 24,9). Dodávám, že nejde o to, zda je Izrael něco více či méně. Před Bohem jsou si všichni rovni. Jde myslím o to, že jsme to vlastně my. Ano my věřící, naroubovaní na vinný kmen všeho Božího lidu, duchovního Izraele. Když budeme hanobit ty, které si Bůh vyvolil, a on svůj názor nezměnil, tak zajisté může hrozit Boží trest. Ale stojíme-li na správné straně a konáme-li dobrou věc, zajisté nám Hospodin hojně požehná. Stejně jako požehnal zmíněné volyňské Čechy, kteří jsou příkladem víry, která neváhá se za druhé obětovat.

Přeji vše dobré.

Ivo Kraus

„Jen ať jsou spory, ale ať se bojuje s rozumem a poctivě.“

Tomáš Garrigue Masaryk

Hojnější život

1 P 1,3–9; L 18,15–17; Ef 4,14–15

Dokončení ze str. 2

leme, jaké statky rozděluje Bůh Otec synům Izraele. Pavel vypočítává (Ř 9,4.5) samo synovství, dar Smlouvy, Zákona, bohoslužbu a mesiášská zaslíbení. Měnit za náhradní štěstíčka bylo modlářstvím, kde jedno vytěsňuje druhé, nevěrou jako v manželství, kde se vztah rozpadá.

Milující Otec syna neoželí. Nepřestává ho vyhlížet a z jeho návratu se raduje. Jak to, že nekárá? Inu ví, co to pro toho kluka znamená, takhle se odhodlat. Hnut milosrdenstvím. Obnovuje ho v synovských právech (Ga 4,4-6). Není slepý ke skutečnosti, nedělá si iluze, ale má dobrou naději.

Starší, ten spořádanější ví, co je brácha zač, a jeho obrácení nevěří. Oslavnou trachtaci vnímá na svůj úkor. Hájí dědičné hodnoty a statky domu před hanbou. „Chce to spravedlnost: „Každému, co si zaslouží...,“namítá.

„Tvůj bratr umřel (slyší otce) a zase ožil. Zahynul a je nalezen.“

„No a co?“ myslí si. „Na to, aby pásl vepře, byl živej dost.“

„Nad nadějí změny tvého bratra se sluší zaplesat,“ zastává se otec.

Bratr nejen že neplesá. Je proň nemyslitelné, aby se sešli u stolu, rozlomili chleba, podali si kalich a dál pokračovali spolu.

Jak to v rodině dopadne? Co myslíte? Snese mladší bráchovu nevoli? A dá si starší říct? A co když ne?... „Tak si vyberte,“ odpovídá Ježíš na námitku, že přijímá hříšníky a jí s nimi. „Mezi vámi to zůstává otevřené, ale v domácnosti Boží nad jedním hříšníkem činícím pokání trvá radost.“ Nebesa jdou do toho rizika. Skrytý člověk srdce se mění... Může se přátelé, změnit i zaťatost srdce zasloužilejšího, který by to s běžencem nejradši skoncoval? Ve své odcizenosti otci je na tom momentálně hůř. Příliš spravedlivý na to, aby přišel sám k sobě. Má i on naději? Nezdá se...

Starší syn, ti lepší z Izraele, soudí Syna člověka a těžce zhřeší. Nepřímou příčinou jsou marnotratní, jimž on jako Pán Bůh odpouští. Rouhá se! Synem Božím se činí, je hoden smrti. Spravedlnost, ta naše, přece musí být, a tak křižují nevinného. O jeho smrt se přičiní oba, a postavila by je navždy proti sobě... Dilema bratří v lidské rodině řeší Bůh sám. Převráceností samospravedlivých a nepravostí marnotratných křižovaný vstává z mrtvých. Kdo uvěří, přichází k sobě, v pokání se otvírá svědectví vydanému Pravdě, která je Boží.

ON je Pánem práva k Pravdě. JSOUCÍ v Pravdě, jediný Spravedlivý. Vstal z mrtvých pro ospravedlnění každého věřícího obrácením k Pravdě a posvěcením v ní (J 17,17.19).

Je krajně nezbytné dnes jako tenkrát zvěstovat ukřižovaného Krista, aktuální varování všem nám. Transparent jdoucí dějinami, zrcadlo nastavené především církvi, kde Bůh rozdílí duchovní statky a která má své spravedlivce i marnotratné, avšak i zrcadlo nastavené také tomuto světu Boží štědrosti. Všimni si, člověče, čeho jsi schopen vůči zbědovaným a tomu, kdo se jich odváží zastat a pustí je dál. Do čeho tě žene tvá „spravedlnost“, tvoje: „Každému, co mu patří,“ tvé sobectví, tvé zlo. „Proto jsem se narodil, proto jsem přišel na svět, abych vydal svědectví pravdě,“ říká tupený dobrodinec publikánů a hříšníků Pilátovi. Pravdě, jak se to má s tebou, a pravdě Otce v nebesích.

Někdo soudí, že tak Bůh miloval svět, že se v Synu, po způsobu dávných trpitelů Izraele, zástupně za nás trestá, aby nám hříšným mohl minulé odpustit. Ale ON se v Synu dal, protože miloval a odpustil. Věříce v něho nezahyneme, ale máme, co si nezasloužíme: hojnější život, život věčný. Přišel do naší bezvýchodnosti jako jeden z nás s řešením naší přítomnosti a její budoucnosti. S řešením, jak dál v poznání jména Otce a jeho Slova (J 17) Svědectví jeho trápení s námi jde dějinami jako zpochybnění tohoto světa, zpochybnění naší mstivé hrozící a trestající spravedlnosti, zpochybnění našeho zákonictví, našeho práva.

Věřit se tomu nechce. Ale kdo uvěří, pochopí vlastní souvislost s nadčasovou událostí Ježíše Krista, a nahlédne ve svém odcizení Bohu svou účast na trendu světa, na trendu svévole a Boha tryznící bezbožnosti. Spatří vlastní své ruce od krve toho, který „byl mrtvý a hle, živý je na věky věků a má klíče pekla i smrti“ (Zj 1,18).

Ta víra pokořuje, ale dává dohlédnout k prázdnému hrobu, k naději pro tebe i pro mne v předivné moci vzkříšení. Zázraku změny. Krev Boží bolesti se vírou stává krví toho narození, krví, která rozbuší srdce a rozdýchá k novému, hojnějšímu životu tady a teď. Najednou odtud smysluplně vytryskne: „Odpusť nám naše viny,“ odpusť mi, Otče, svá zarmoucení, svoji bolest. Tak krví zjitřených svých ran Kristus aktuálně očišťuje svědomí od skutků mrtvých k sloužení Bohu živému (Žd 9,14). Křest svatý, svatá večeře Páně jsou toho obnovujícím se vyznáním, znamením Nové Smlouvy; ne přísnějším receptářem chování, ale především darem nového zaposlouchání se do Slova života (Fp 2,16) v novém Duchu novým srdcem, a tak uschopněním k účasti na dědictví svatých ve světle. Nová smlouva je zůstáváním v něm (J 8,31-32), v totožnosti dětí Božích a spoludědiců Kristových.

Petr tím začíná, (ostatně i Pán Ježíš): „Když to Boží nepřijmete jako děti, nevejdete do poměrů, do silového pole jeho kralování, které se podobá probuzení touhy. Jako právě narozená nemluvňata dychtěte (1 P 2,2). Dychtěme po Božím slovu. Dychtící přenáší Otec do království milého svého Syna (Ko 1,13) svobodné v radostné naději o každém, kdo se vrací. V naději, která nezplaní a nezahanbuje, živena láskou v srdci skrze Ducha, který je nám dán (Ř 5,5).

Jako děti jsme vešli, abychom duchovně dospěli. Chopme se toho a užívejme si své křesťanství, přátelé. Vychutnávejme si klíčení zrna Slova Božího v probuzené mysli a životě. Naplněni radostí jděme hlouběji za novými překvapeními pokladu skrytého v tom poli. Uvažme, co z dobrého s radostí pustit, čeho se zříci, abychom dosáhli na lepší a získali perlu nejvzácnější. Tak Bůh kraluje v nás a mezi námi. Zkypřeme těsto svého společenství tím kvasem (Mt 13,33), ať jsme stravitelnější pro hostinu jeho království. Amen.

Modlitba:

Bože, náš Otče v Pánu Ježíši Kristu, ty, který nám dáváš život, daruj nám dnes své Slovo, ať jsou požehnány naše cesty než nám slunce zapadne. Ty jsi počátek, jemuž důvěřujeme, ty jsi skončení, k němuž vzhlížíme. Ať přijde cokoli, jsi nám nablízku.

Dáváš věčný smysl naší časnosti a máš nás na zřeteli nyní a vždycky. Jsme a zůstáváme v tobě skryti.

Hallelujah, Amen.

(Podle Jörga Zinka, Hesla JB, 10. 4. 18)

Samuel Jan Hejzlar

Palackého spolupracovník Karel Jaromír Erben

7.11.1811 Miletín u Hořic – 21. 11. 1870 Praha

Studoval filosofii a práva v Praze, kde potom pracoval kulturně i politicky (byl členem Národního výboru, zastupoval Čechy v Záhřebu a inicioval „slovanskou pouť do Petrohradu 1867). Známe jej sice jako spisovatele, básníka a národopisného sběratele, ale už méně jako historického pracovníka. Nejdříve ovšem pracoval jako soudní praktikant a berní úředník, ale od 1843 jako asistent a sekretář Vlasteneckého muzea, člen výboru Muzea království českého a archivář města Prahy. Stal se také členem České společnosté nauk. Bádal v českých archivech společně s V. V. Tomkem a pomáhal tak Františku Palackému při práci na Dějinách národa českého.

Významné jsou jeho edice, úvody a rozbory české reformační literatury: Bartošovy kroniky Tomáše ze Štítného, Kryštofa Haranta z Polžic, M. Jana Husa a Výbor z literatury české.

„V Erbenovi soustředily se všecky krásné vlastnosti, které u vrstevníků jeho vzbuzovaly všeobecnou úctu a náchylnost, zvláště pak to byly jeho nestrannost, umírněnost a takřka něžná šlechetnost, které ho i po smrti činily nezapomenutelným.“

(Jos. Emler v OSN)

Bohuslav Vik

Průkopník katolického ekumenismu kardinál Augustin Bea

28. 5. 1881 Rietboehringen (Bádensko Wuerttenbersko) – 16. 11. 1968 Řím

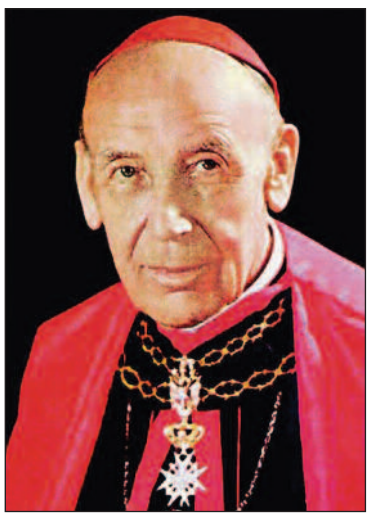

Byl synem tesaře a po maturitě studoval ve Freiburgu teologii. 1902 vstoupil v nizozemském Valkenburgu do jezuitského řádu a studoval filosofii. 1910 studoval v Innsbrucku klasickou filologii a 1913 v Berlíně orientalistiku. 1912 byl vysvěcen na kněze a 1913 získal doktorát teologie. Přednášel biblistiku ve Valkenburgu a v Římě, v Tokiu působil jako vizitátor katolické univerzity a jezuitské misie. Biblické studium ho přivedlo do styku s nekatolickými odborníky. 1950 vedl kongregaci pro ritus a 1959 pro východní církve. Týž rok se stal kardinálem, ale biskupem až 1962. Když byl 1960 ustaven Sekretariát pro jednotu křesťanů, pověřil ho papež Jan XXIII. jeho vedením. Na II. Vatikánském koncilu pomáhal připravit všechny důležité dokumenty o vztahu církve k ostatním křesťanským společenstvím, židům, k dalším náboženstvím a ke světu. Měl nesmírný vliv na ducha a vyústění koncilu.

Spisy: *Jednota křesťanů* 1963, *Mír mezi křesťany (dialog s generálním tajemníkem SRC W. Visser´t Hooftem)*, *Uchvácen Kristem* 1966, *Církev a židovský národ* 1966, *Cesta k jednotě po koncilu* 1966, *Církev a lidstvo* 1967, *Ekumena na koncilu* 1969. Napsal také řadu odborných článků o archeologii, mariologii, sektářství a starozákonní exegezi.

„Považte, jakou milost způsobil Pán, když mi dal objevit kardinála Beu.“

Jan XXIII.

„Koncil je koncilem kardinála Bey.“

Yves Congar

Bohuslav Vik

POUTNÍKOVA ČETBA

...knihy, které nechávají promluvit Bibli

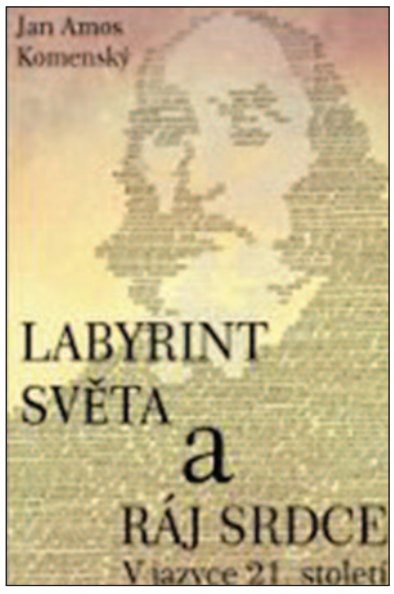

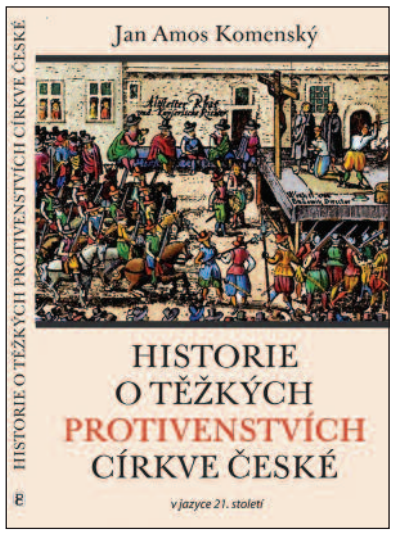

Labyrint světa a ráj srdce v jazyce 21.století
Jan Amos Komenský
Jak poutník hledající smysl života projde všechna zákoutí světa, aby nakonec zklamán světem nalezl v pokoji svého srdce Spasitele Pána Ježíše Krista. Nejznámější a slavné dílo Jana Amose Komenského je převedeno do moderní češtiny a proto mu můžeme dobře rozumět. Tato kniha je v našem vydavatelství nejprodávanější.
280 stran, 152x228 mm, pevná vazba
Cena 280 Kč

Historie o těžkých protivenstvích církve české v jazyce 21. století
Jan Amos Komenský
Po dlouhé době se k českému národu znovu dostává kniha o českých mučednících sepsaná Janem Amosem Komenským, a nyní upravená do jazyka 21. století.
Síla naděje evangelia byla vždy připomínkou, že Bůh je svrchovaným vládcem. Jeho jednání v historii církve, která putuje bezbožným světem, je potřeba mít stále před očima. Proto Komenský a další bratři sestavili tuto knihu. Aby povzbudili nás, jejich následovníky, ve víře v Krista Ježíše. Tvrdé pronásledování po Bílé hoře vyneslo na světlo svědectví o Boží věrnosti i vytrvalosti svatých. Také nás Bůh vyzývá k věrnosti evangeliu.
224 stran, formát 152x228 mm, pevná vazba
Cena: 350 Kč

Zpráva a naučení o kazatelství v jazyce 21. století
Jan Amos Komenský
Jan Amos Komenský ve své praktické knize vysvětluje, jak připravovat biblická kázání. Na klíčových verších Písma (např. Jan 3,16) objasňuje základní biblické pravdy. Pečlivě je rozebírá, a tak nás přivádí k porozumění evangeliu a jeho zdroji ve všemohoucím Bohu. Vyzdvihuje přitom nádherné Boží vlastnosti, zásluhy Syna i Ducha svatého. Právě proto je kniha vhodná nejen pro kazatele, ale i každého čtenáře, který touží po porozumění Božímu slovu.
147 stran, formát 152 x 228 mm, pevná vazba
Cena 240 Kč

Při nákupu tří titulů je CD Labyrint zdarma.

Objednávejte na:
www.poutnikovacetba.cz

Jednal synod slezských evangelíků

V sobotu 11. listopadu zasedal synod Slezské církve evangelické a. v. v budově Diakonického a vzdělávacího centra Slezské diakonie v Českém Těšíně a zúčastnilo se jej 62 synodálů. Heslem synodu bylo „Mládež SCEAV ve světě, ne však ze světa.“ A právě mládeže se týkala první část zasedání. Vedoucí odboru mládeže Lukáš Sztefek prezentoval přehled aktivit pro mládež v roce 2018. Po něm prezentoval přehled činností evangelizačního centra EC MISE její ředitel Tomáš Chodura. Pro obě organizace je práce s mládeží klíčovým nástrojem.

Další části zasedání synodu patřily správním a organizačním tématům. Synod schválil rozpočet církve na rok 2019, schválil zásady partnerství s jinými organizacemi a církvemi dle návrhu teologické komise SCEAV a také navržené změny Základních předpisů SCEAV, především v oblasti aktualizace pojmů dle platné legislativy.

Synod neschválil návrh připojení se k tzv. Nashvillskému prohlášení o lidské sexualitě a uložil teologické komisi vypracovat vlastní stanovisko. Jde o prohlášení Evropské rady pro baptistické konference o etice a náboženské svobodě, které schválilo 150 evangelikálních vůdců. Dokument požaduje stanovení standardů pro lidskou sexualitu. Podle kritiků jde o kontroverzní dokument, který paušálně odsuzuje "homosexuální chování nebo transgenderismus". Jeho zastánci naopak varují před odklonem v chápání toho, co znamená být člověkem a odcizování západní kultury od křesťanství. Starosta amerického města Nashvill považuje za neštastné, že je dokument nazván podle jeho města a od dokumentu se distancoval.

Příští zasedání synodu SCEAV bylo stanoveno na 17. května 2019 opět v budově DVC Slezské diakonie v Českém Těšíně.

www.christnet.cz

Kostnická jednota v Kolíně,

spolek evangelikálních církví

pořádá

Ekumenické adventní shromáždění se zpěvy

S proslovem a zamyšlením nad adventní zvěstí

bratra faráře seniora ČCE Miroslava Frydrycha

Neděle 2. 12. 2018 v 15 hodin

v Husově domě – Duškova síň

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace: Soukenická 15, 110 00 Praha 1, tel.: + 420 770 624 052,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o.
Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p.
bezplatná infolinka 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o.
Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5
tel.: 251566451; 234139373; 603716570
Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

34/2018

5. prosince 2018 ✦ ročník 103 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 12. prosince 2018

Z obsahu

* *Poněkud netypická vánoční úvaha*
* *Pokoj vám!*

Poselství k druhé adventní neděli

Já jsem Hospodin...
Izajáš 44,24–25

… já jsem Hospodin, já konám všechno. Sám nebesa roztahuji, překlenul jsem zemi. Kdo byl se mnou?
Hospodin ruší znamení žvanilů a z věštců činí pomatence. Obrací mudrce nazpět a jejich poznání mate.

Kniha Izajáš, zaštítěná jménem proroka z 8. stol př. Kr. je dílem několika autorů, kteří však nepotřebovali státi se slavnými za svou analýzu poměrů, svá předzvědění či předpovědi. Věděli, že o ně vůbec nejde. Že jsou jen pouhými „mluvčími“ Boha. Že jde o vůli Boží a jeho slovo. Hospodin mluví ke svému lidu, po generace odváděnému do babylonského zajetí. Dávno už ztratili naději v návrat domů. A tak se obracejí pro falešné útěchy k různým věšteckým žvanilům. A ejhle, neuvěřitelné se stane skutkem. Perský král Kýros roku 539 poráží babylonskou říši a stává se překvapivě nástrojem záchrany. Dává Židům svobodu! Mohou se vrátit domů a vzít s sebou dokonce i kdysi Nabuchodonozorem ukradené chrámové nádoby. Mohou začít obnovou jeruzalémského chrámu... Kolikrát tomu tak ještě v dějinách bude! Kolikrát ještě bude Hospodin zasahovat v nečekaném čase, nečekaným způsobem skrze nečekané lidi... „Čtěte Bibli, tam to všechno je!“

Nepřipomíná nám to něco právě v těchto dnech? Kdo doufal v totalitě „na věčné časy a nikdy jinak“, že to bude jinak? Že ten, kdo překlenul zemi, kdo koná všechno, kdo rozhoduje a komu patří věčnost, je Hospodin!? Kdo by si tenkrát myslel, že nějaký Brežněv půjde „do háje“, nějaký Polák bude papežem a nějaký absurdní dramatik z heřmanického kriminálu Havel bude prezidentem... A tak my, vysvobození z totality, máme – řečeno s Komenským – věci ve svých rukou. Ovšem nezapomínat! Nezapomínat, že s Boží pomocí a pro spolupráci s ním.

P.S.: Jako tenkrát, ani dnes nenaleťme různým žvanilům, pomatencům a chytrákům.

Jana Šilerová
emeritní olomoucká biskupka
Církve čs. husitské

Radost a naděje

Adventem začal církevní rok. Je to čas očekávání narození Spasitele. Ten je pak vzápětí vystřídán radostným časem vánočním, ve kterém zní zvěst o tom, že už přišel ten, na kterého se čekalo! Narodil se Ježíš Kristus, Pán, Spasitel, Mesiáš. Jenže nezůstalo jen u jeho narození. Přišlo dětství, ve kterém mnozí žasli nad jeho moudrostí v chrámě. V dospělosti se potom při něm projevila plně Boží moc a Boží moudrost. Uzdravoval, učil, hlásal království nebeského Otce. Jenže brzy se vyhrotil spor s učenci, zákoníky i farizeji. Důsledkem toho byl kříž a smrt, i slavné přiznání se nebeského Otce ke svému Synu, Kristovo zmrtvýchvstání. Farizeové a zákoníci byli sice vzdělaní lidé a mnozí i velice zbožní, ovšem soustřeďovali se jen na sebe, na svou zbožnost, a tak se zmítali v časté úzkosti. Nedovedli svoje srdce otevřít přicházející naději v Kristu Ježíši. Nedovedli se zbavit bázně, strachu, úzkosti, protože se nedovedli odpoutat od pozemských věcí, které je svazovaly a často zotročovaly. Nepřijali Kristovu nabídku, že v něm byl Bůh. Přijmout tuto nabídku Božího vykoupení v Kristu Ježíši vždycky znamená otevřít se pravdě, lásce a naději uprostřed tmy a mnohé beznaděje.

I letos jsme krátce před narozeninami Pána Ježíše Krista. Zkusme přemýšlet o tom, jestli jsme vůbec schopni přijmout Kristovu cestu, jeho nabídku, zda jsme schopni skutečného smíření s Bohem, zda jsme schopni ho opravdu následovat? Nebo jsme uzavřeni ve svých modlitebnách a svém náboženském způsobu života, a nejsme schopni vyjít na cestu života z víry, sdílet s Bohem jeho dobrodružství lásky projevené v Kristu Ježíši, a radovat se z jeho doprovodu na každém kroku života. Chci věřit, že jsme schopni ho následovat, i když to není vůbec snadná věc. Není k tomu potřebí příliš velkých gest. Je třeba jen v pokoře a upřímnosti před Bohem uznat, že to nejsme my, kteří ovládáme svět, natož sami sebe, ale že jde před námi a s námi Boží láska, která nás dnes a denně v Kristu Ježíši předchází. Pokusme se jí otevřít, následovat ji a krok za krokem naplňovat Boží vůli, aby i o nás mohla platit Ježíšova slova o blahoslavených. Plnost lidství, života a naděje pro nás, i pro každého kolem nás, je skutečně jen v Pánu Ježíši Kristu! Vyhlížet v adventním a vánočním čase k této naději je to nejvzácnější, co si můžeme přát. Nenechme se zotročit hezkými zvyky, ošálit shonem a pozlátkem světa byznysu. Mysleme na to, že po adventu prožívaném v radostné naději na příchod Spasitele, přijdou vlastní vánoční svátky plné radosti z tohoto příchodu, ale také i všechny ty další těžké odpovědnosti uprostřed všedních dnů. Vstoupí vpravdě Kristus do našich srdcí? Provane jeho láska všechny naše vztahy k blízkým a drahým? Rozhýbe jeho blízkost naše ruce ke službě a naše nohy k tomu, abychom vyběhli a radostně svými životy pod zorným úhlem jeho příkazů vydávali o Pánu a Králi našich životů svědectví? To je ta naše velká křesťanská odpovědnost! Narodil se Kristus Pán! To budeme

Dokončení na str. 2

Paradoxy adventní

Zas po roce jsme vrženi
do adventního mlžení,
však kde je, kde je?, zdržení?

Je to idyla starobylá:
Svaťáku litry, dobrot kila.
Naděje, kde jsi zabloudila?

Čas dárcovského mlžení.
Čím, čím chcem býti strženi?
Z pýchy v dlaň víry vrženi?

Eva Budzáková

Převaha milosti

Obsahem oddílku (Ř 11,29-32) je „církev a synagoga“. Jistě však není na místě nějaký nadřazený tón, školometsky zdvižený prst z naší strany. Není na místě se ani dovolávat pádu Jeruzaléma roku 70. Kolikrát se jen křesťané v průběhu staletí provinili na těch, kdo navštěvovali synagogu! Kolik pogromů tíží a sráží svědomí křesťanstva! Pod Božím soudem je proto církev stejně jako Izrael. Nadto nás však spojuje i společná naděje. A to je důležité.

Apoštol Pavel sděluje, co mu bylo odhaleno, a co tedy nemá sám ze sebe. Mluví o tajemství. Jeho posledním smyslem je milost, odpuštění, záchrana. A ta se vztahuje právě i na Izrael.

Známá je věta „Mimo církev není spásy“. Nejde ovšem jistě o to, abychom do všech detailů zkoumali, co chce přesně říci. Faktem však je, že se tohoto výroku velmi často zneužívalo. Skrývaly se za ním nejednou nečisté a pramálo záchranné úmysly. Církev se snažila rozšířit sféru svého vlivu. Chtěla zaujímat nadřazenou pozici, být i ve společnosti na špici.

Nicméně – na druhé straně je třeba dodati: misijní snahy jsou plně na místě. Kde je řeč o záchraně, tam jde vždy o cosi velmi závažného. Kdyby tomu tak nebylo, byla by i Pavlova strhující, riskantní, neúnavná misijní činnost zbytečná.

Písmo mluví zřetelně o záchraně. Ta však není dílem člověka. Zde jde o zázrak Božího milosrdenství a milování. To je vždy třeba zdůraznit. Bůh se chce slitovat nade všemi. To je ten skutečný zázrak, odhalení posledního tajemství, výhled úžasné naděje. To je zázrak, a ne nějaká samozřejmost, s níž můžeme sebejistě dopředu kalkulovat.

Leccos si můžeme v životě naplánovat a stanovit. Stává se však, že vše půjde nakonec podstatně jiným

Dokončení na str. 2

Aktualita: Ke 100. výročí republiky jubilejní Bible

Česká biblická společnost vydala ke 100. výročí vzniku samostatného státu jubilejní Bibli.

Jde o největší a nejlépe čitelnou Bibli v Českém ekumenickém překladu, vhodnou pro čtení v kostele, ve shromáždění či v rodině.

Knihu doprovází materiál Češi a Bible, který shrnuje historii hesla PRAVDA VÍTĚZÍ na prezidentské standartě a přináší zajímavé výroky o Bibli a křesťanství, které pronesly osobnosti z politického, vědeckého, náboženského i uměleckého světa v dobách těžkých i nadějných.

Luxusní vydání je vázáno v pravé kůži se zlatou ořízkou, součástí je i pevné zasunovací pouzdro. Luxusní je i cena - vydání včetně deuterokanonických knih stojí 1736 Kč.

Podrobnosti o Bibli najdete v internetovém obchodě, kde si ji také můžete objednat:
https://www.bibleshop.cz/100-let-od-vzniku-ceskoslovenska-100-dni-sleva

(red)

Na fotografii příloha k jubilejní Bibli

Z církví doma i ve světě

Římskoatolická církev měla loni výdaje 6 mld. Kč, výnosy 4,5 mld. Kč

Celkové výdaje Římskokatolické církve loni překročily šest miliard korun. Šlo především o náklady na lesní hospodaření, zaměstnance a opravy. Výnosy ze všech činností církve činily 4,5 miliardy korun. Na své hlavní poslání, tedy duchovní činnost, církev loni použila 2,9 miliardy korun. Ztrátu z ní pokryl zisk z hospodářské činnosti. Zástupci Římskokatolické církve to 21. listopadu řekli na tiskové konferenci.

Církev také investuje na dobu, kdy nastane její odluka od státu - investice do fondů i do nemovitostí loni byly proti roku 2016 dvojnásobné. Zároveň již nyní klesá příspěvek od státu.

Nejvíc loni vzrostly náklady na hospodářskou činnost, činily 1,6 miliardy, z velké části za to může sucho, které poznamenalo lesní hospodářství. Musí se kácet více stromů, dřevo ale nejde na odbyt. Náklady na přímý boj se škůdci v církevních lesích v roce 2017 přesáhly 20 milionů korun, těžba loni překročila v církevních lesích plán o téměř 400.000 metrů krychlových.

Církev do svých lesů a polností loni investovala 526 milionů korun, což je čtyřikrát víc než v předchozích letech. K péči o lesy si chce církev vychovat i vlastní lesníky a letos otevřela v Kroměříži Střední odbornou školu svatého Jana Boska.

Další výraznou položku v rozpočtu tvoří zaměstnanci, na jejich mzdy loni všechna biskupství vynaložila 1,12 miliardy korun. Církvi rostou počty zaměstnanců, loni jich bylo více než 15 000. Biskupství dohromady přímo zaměstnávají téměř 3500 lidí, z toho je přibližně 1700 kněží. V oblasti lesní správy mají biskupství 335 stálých zaměstnanců, v sezoně se zapojuje dalších až 2500 lidí z regionů. Charita ČR zaměstnávala loni téměř 8000 lidí. Plat duchovních proti roku 2016 narostl o 7,5 procenta a dosahoval měsíčně v průměru necelých 21 000 korun, což je o 8500 korun méně než průměrná mzda uváděná ČSÚ.

Opravy historických objektů loni církev přišly na 725 milionů korun, bylo to o 21 milion více než v předchozím roce. V majetku všech biskupství je 4700 kostelů a kaplí. Kromě toho vlastní různé církevní subjekty i jiné historické budovy, celkem jde asi o 6500 objektů. Na opravy památek může církev žádat o dotace stát i další subjekty stejně jako jiní vlastníci. Do sociálních projektů církev loni dala 54 milionů korun, dvakrát více než v roce 2016. Na školství vynaložila biskupství 77,4 milionu korun. V roce 2016 to bylo více než dvakrát tolik, desítky milionů ale stály nákupy budov.

Na dani z příjmu zaplatily diecéze loni 67 milionů korun a na dani z nemovitosti 57 milionů korun. Na zajištění budoucích výnosů diecéze investovaly do nemovitostí včetně lesů 987 milionů korun.

Všechny diecéze dohromady dostaly loni jako splátku finanční náhrady 1,3 miliardy korun a 803 miliony jako státní příspěvek na činnost. Stát dále přispívá stamiliony korun na církevní školy, z nichž velká část je zřizována Římskokatolickou církví, na opravy památek i na sociální oblast. Dotace Římskokatolické církvi loni klesly o devět milionů na 657 milionů korun.

www.christnet.eu

Čeští jezuité mají nového provinciála

Novým provinciálem českých jezuitů se stal Petr Přádka (nar. 16. dubna 1961) Dlouholetý velehradský superior úřad převezme na začátku února příštího roku.

Duchovní vstoupil do řádu tajně roku 1980 a kněžské svěcení přijal o sedm let později. Po prvních působeních ve farnostech byl po revoluci pět let spirituálem brněnského Biskupského gymnázia. Po následných studiích v Innsbrucku absolvoval závěr formace na Filipínách.

www.proglas.cz

Radost a naděje

Dokončení ze str. 1

zpívat a o tom budeme slyšet v příštích dnech na každém kroku, v církevních shromážděních i všude jinde kolem. Ale co z toho vyvodím pro sebe? Narodil se i do mého srdce a vstoupil i do mého života? Jak se já budu o toto dítě starat? Jak obstojím ve světě, ve kterém chci žít s tváří Kristova dítěte? Jaké vydám o něm svědectví doma, v práci, ve škole, před sousedy, ve svém sboru i uprostřed zápasů všedních dnů? Formuje a ztvárňuje skutečně můj život Ježíš zvaný Kristus? Mysleme na to, že radost z Kristova narození, je zároveň odpovědností každého křesťana nést naději života i druhým!! Ale nejprve si musíme udělat pořádek sami ve svém srdci!

Advent je pro křesťana zároveň očekáváním i onoho dne, kdy Kristus znovu přijde. Je to připomínka toho, že jednou budeme každý sám za sebe stát před Králem děsivé vznešenosti, před zářícím tribunálem shromážděných ze všech zemí i dob, a čekat na Boží výrok. Čeho se v tu chvíli budeme moci chytit? Vzpomínky na to, že Bůh je Bohem živých a ne mrtvých, že je Bohem milosrdným a nadmíru shovívavým, právě pro svého Syna, Ježíše Krista? Prožívané vánoce i v očekávání tohoto Božího rozsudku nám mohou pomoci vnést do příštích dnů trochu jinou radost, když pochopíme, že dítě Ježíš – Spasitel světa – je moudřejší, silnější a mocnější než jsme my, i když se nám zdá tak křehký. Snad pochopíme, že život v Bohu je silnější než smrt, že láska v Kristu a s Kristem nesená je mnohem silnější než zloba, že světlo Boží milosti a Boží blízkosti je mocnější než všechny chmury našich životů. Přeji vám požehnané adventní dny a před otevírajícími se vánočními svátky srdce vyplněné mocnou nadějí a milostí v Kristu Ježíši, našem Pánu!

Pavel Rybín, kazatel Církve bratrské

Převaha milosti

Dokončení ze str. 1

směrem. Např.: Děti zbožných rodičů se odkloní od církve. Nechodí do kostela, byť byly vedeny od mládí příkladně křesťansky. Na druhé straně přijímají křesťanství nejednou lidé, kteří nevyrůstali vůbec ve známosti evangelia, a jejichž rodiče jim vyloženě i zakazovali přijít do kontaktu s církví a se společenstvím víry.

Vzácné pozvání zaznívá. Prvně pozvaní je však nepřijímají. Tak či onak se vymlouvají. Nemají čas, mají celou kupu údajně závažnějších jiných starostí. A tak místo nich přijdou „od východu i západu, od severu i jihu, a budou stolovat v Božím království“ (L 13,29). Zamítavý postoj Izraele uvolňuje cestu k pohanům. Zatvrzení má tak paradoxně kladný význam. Vždyť ještě není tím vskutku posledním slovem. Pavel napíše: „Selhání (Izraele) přineslo pohanům spásu“ (Ř 11,11).

Boží věc jde i půjde jistě kupředu. Jestliže se jedni zdráhají, přeskakuje k jiným. Jedni odmítají, zatímco druzí vděčně přijímají. A to platí dodnes. Když se postaví do cesty proudu překážka, najde si řeka jiné koryto.

Apoštol sděluje nicméně tajemství. A sice: „Vejde“ i Boží lid Staré smlouvy. Pravda, vejde až „potom“. Jádrem tajemství je, že vší přítomné skutečnosti a zkušenosti navzdory bude „spasen všechen Izrael“. Posledním slovem není tedy zatvrzení a zavržení, ale naopak: záchrana a smilování. Milost je mocnější než trest. Má převahu. Zatvrzení je nakonec pouhou epizodou – byť i z našeho hlediska velice dlouhou i bolavou.

Izraelci „zůstávají Bohu milí pro své otce“. To nechtějme přeslechnout. Bůh neodnímá své sliby. Nebere je zpět. Zůstává věrný. Svou věc vede dál. Přivede ji k cíli.

Není jen odpor, ale je i vděčné přijímání. Bůh dává, a člověk ve víře přijímá. Víra poznává, že nabídka z Boží strany je tu dříve než naše odpověď. A nadto: Boží zájem tu je, i když před ním člověk i utíká. Jaká naděje pro nás, pro celé stvoření!

Izrael se zatvrdil. Pohybuje se zatím v nevěře. A přece – stále se na něho vztahují Boží zaslíbení. Bůh nad ním neláme hůl. Trpělivě čeká. Má mnohem delší dech než my. Zklamání bere na sebe. Naše nevěrnost rozhodně neruší jeho věrnost. Bůh stojí tiše za dveřmi a čeká, má otevřeno. Násilí je mu cizí. Nese nás jeho milosrdenství, aniž si to uvědomujeme. Čas milosti ještě trvá. Naději je třeba zvěstovat věřícím i nekřesťanům. Vždyť i ti, kdo věří, volají modlitebně: „věříme, ale pomoz naší nedověře...

Všichni žijeme z pouhé Boží milosti. Nikdo není zachráněn proto, že je dobrý, schopný či bezúhonný. Zachráněni jsme tím, že se nad námi ze své lásky Bůh slitovává. Kdo toto ví a přijímá, ten se nebude povyšovat nad tím, kdo patří třeba do jiného církevního společenství. Vždyť platí apoštolovo slovo: „Bůh totiž všecky uzavřel pod neposlušnost, aby se nade všemi slitoval“ (Ř 11,32).

Obsah této úzdravné výpovědi si smíme ve vděčnosti přivlastnit a radostně přijmout.

Jaroslav Nečas

Alexandr Flek po Bibli21 vydal parafrázovanou Parabibli

Převyprávěnou Bibli, kdy se Ježíš nenarodí v Betlémě, ale v Berouně, místo pastýřů jsou popeláři a místo farizejů faráři, napsal protestantský teolog, pastor a překladatel Bible Alexandr Flek. Knihu s názvem Parabible publikoval na sociálních sítích, ohlasy ho přiměly vydat ji i v tištěné podobě.

Před několika lety stál za novým překladem Bible, která se jako Bible21 stala bestsellerem, v Parabibli převyprávěl části z původních textů a zasadil je do současných reálií.

Jde podle něj o dílčí, zaujatou, subjektivní, ale vážně míněnou odpověď na otázku, jak by mohl Ježíšův příběh vypadat, kdyby se odehrál dnes.

"Když jsem před lety vedl překladatelský projekt Bible21, šlo mi o všechno jiné než o biblickou parafrázi. Cílem překladu byla co největší věrnost hebrejským, aramejským a řeckým originálům a jejich převod do současné češtiny, které by rozuměli i lidé neuvyklí archaické církevní mluvě," říká Flek. Bible21 vyšla v roce 2009 a od té doby si ji koupilo podle nakladatele přes 100 000 čtenářů; Bible ale obecně je nejprodávanější knihou světa.

Přesto se Flek poté setkával s reakcemi, že lidé rozuměli jazyku, ale stále ne obsahu. Reálie, souvislosti i samotné myšlenky tisíce let starých textů z tisíce kilometrů vzdálených krajů staví podle něj současnému čtenáři do cesty často téměř nepřekonatelné překážky. Pochopení zmíněného často po nezasvěcených vyžaduje mnoho studia a úsilí.

Snahu o pochopení biblických textů s nadsázkou přirovnává k tomu, že sám dnes nemůže svým dětem vyprávět "vtipy o Husákovi, Brežněvovi a Reaganovi". Sice jim vysvětlí, kdo byl kdo, jaké byly okolnosti a proč je daný vtip legrační, děti to všechno mohou i pochopit, ale smát se nebudou. "Časovaná bomba pointy nevybuchne, vysvětlení se nikdo nezasměje. A právě takovými bývají mnohokrát naše dobře míněná kázání a biblické výklady. Málokdo je zasažen, pohnut nebo otřesen natolik, aby tak jako původní adresáti textů od základu změnil své další životní směřování." Sám říká, že při výkladech Bible používal pasáže z Bible kralické, ale musel vysvětlovat, že "aj" znamená "hle", že "ostříhat" je "dodržovat", že "usnout" je "zesnout" - a naopak. Vždy prý chtěl propojovat starodávný text s dnešní realitou a ptát se spolu s posluchači, co daný příběh nebo výrok znamená pro dnešního čtenáře, jak by dotyčná scéna vypadala, kdyby se odehrála tady a teď, jak by se choval Ježíš, kdyby žil dnes, koho by fascinoval a koho k smrti vytáčel a kdo by byli dnešní farizejové a kdo učedníci.

Parabible vznikala od roku 2011, od podzimu 2016 Flek úryvky umísťoval na sociální sítě a sdílely je stovky čtenářů, diskutovali o ní dlouholetí věřící včetně farářů mnoha různých denominací, i ti, kteří Bibli jinak nečtou a nepovažují ji za relevantní.

Alexandr Flek (*3. dubna 1968) je český evangelikální teolog, pastor, vydavatel a překladatel, od roku 1994 iniciátor a vedoucí překladatelského týmu v projektu Bible21. V současnosti se věnuje překladatelské a přednáškové činnosti, vede nakladatelství Biblion. V letech 1988–1995 působil v Praze jako pastor charismatického evangelikálního sboru Voda života.

Ukázka z Parabible (L 4,14-22)

Amnestie

Ježíš se po svém křtu ve Vltavě vrátil na Slezsko doslova nabitý nebeskou energií a ze dne na den se stal miláčkem veřejného mínění. Zvali ho do hospod i na besedy v kulturácích a populární byly zejména jeho promluvy v místních kostelích.

Když tedy na svém turné dorazil do Nýdku, kde vyrůstal, šel v neděli do kostela (jak je v tom kraji dosud zvykem). Podali mu Bibli a vyzvali ho, aby se ujal dnešního čtení. Nalistoval Izajáše, svého nejmilejšího autora, našel pasáž, která ho už od mládí fascinovala, nadechl se a začal deklamovat:

Nebeský vítr mi vane do plachet –
nesu skvělé zprávy těm, kdo jsou na tom zle!
Přicházím potěšit zdeptané depkami,
osvobodit vězně samoty,
obejmout věčné outsidery,
rozsvítit temné tunely,
dát novou jiskru těm, kdo už nemohli,
a vyhlásit globální amnestii –
vždyť už je podepsaná v nebi!

Pak knihu zavřel a chtěl si jít sednout, posluchači se ale ozvali: „A co bude s kázáním?“

„To je celé kázání,“ pokrčil rameny. „Je načase ho naplnit.“

Lidé v kostele nemohli uvěřit svým uším, někteří ale říkali: „Nezapomeňte, že nemá teologické vzdělání!“

(Zdroj: Facebook.com/Parabible)

www.christnet.eu

Památce statečných duchovních Jaromíra Klimeckého a Ladislava Krále 10

Pokračování z minulého čísla

V máji jsme pořádali cyklus "radostný člověk", který byl zakončen koncertem pěveckého sboru Blahoslav z Prahy. Průměrná účast na večerech byla asi 100 lidí. Večer Blahoslava, na který jsme vybírali vstupné po dvou korunách, si vyžádal režii 600,- K - z toho bylo zaplaceno 500,- K zpěvákům za autobus. Koncert se konal v období silných vojenských příprav, kdy se očekával válečný stav. Právě ve chvíli, kdy lidé přicházeli do modlitebny, byl nařízen letecký poplach (cvičení). Toto cvičení spojené s úplným zatemněním ovšem velmi porušilo důstojný ráz večera.

V tomto roce se při bohoslužbách ustavuje služba varhanická, kterou na sebe vzala za malou odměnu 300,- K rodina Rocheltova, t.j. Hugo Rochelt a jeho dcera Helenka. Hugo Rochelt je známý berounský muzikant, oblíbený i v jiných hudebních kroužcích, a dirigent příležitostných orchestrálních sdružení v Berouně. Již jako chlapec utekl v šestnácti letech z domova a živil se hudbou u opery v Olomouci, později získal místo korepetitora u Národního divadla v Praze. Zde byl nalezen svým otcem, váženým hostinským u Modré Hvězdy v Berouně, a donucen přijmout úřednické místo. V nynějších létech je zaměstnán jako účetní u dřevařské firmy Francl. Lásku k hudbě ani za léta neztratil. Tuto lásku zdědila také jeho dcera Helenka, která projevuje od nejútlejšího dětství vážné hudební nadání. Do této doby bylo obstarávání hry na harmonium svěřováno nahodile sestrám - paní Libuši Boučkové a slečně učitelce Milušce Boučkové, které hrály velmi slušně, ale málokdy. Po pravidle jsem se však obracel s prosbou na paní Věru Svobodovou a Annu Hejlovou. Obě ochotně vždy vyhověly, ovšem jejich hra nebyla bez kazu.

Rodina Rocheltova se o sbor zajímala opravdu poctivě. Sestra Libuše Rocheltová, manželka Hugo Rochelta, se stala po bratru Bobkovi pokladní sboru. Bratr Jaroslav Bobek je jedním z těch, kteří těžce nesli špatný stav sboru a starali se upřímně o to, aby byl do Berouna povolán samostatný duchovní pracovník. Sám v této věci několikrát psal do Prahy faráři Čapkovi. Byl pokladníkem sboru a první zavedl pořádné účetnictví. Nemůže se říci, že snad tu byly v minulých letech nějaké nepořádky, ale sborovému finančnictví scházela odbornost. Bratr František Slezák, rolník a povozník v Berouně (III. č.p. 105), měl o sbor ovšem nemalou zásluhu, když po léta dělal předsedu, pokladníka, kostelníka a kde jakou funkci. Byl to prostý člověk, který ovšem neměl kvalifikaci účetního, ale pokladnu míval v pořádku. Přestože to nespadá do těchto řádků, je nutno připomenout velkou práci, kterou br. Slezák po léta v Berouně konal. On se v létě 1912 nejvíce staral o adaptaci sborového domu a mnoho dnešních farářů dosud rádo vzpomíná na pohostinnost této rodiny. Když se pak sbor nyní rozhodoval opustit dům na náměstí, byl proti tomuto plánu. Nečinil sice žádných těžkostí v nových plánech, ale další práce na sboru se už neúčastnil. Pokud mu to nemoc dovolovala, přicházel občas na bohoslužby a se mnou je v přátelském poměru. Sám jsem již vícekrát bratra Slezáka i jeho rodinu navštívil.“

1938

„Začátek tohoto roku byl posvěcen modlitebním týdnem. Modlitební týden míváme společně se sborem Jednoty českobratrské. První tři večery se konají v naší modlitebně, druhé tři večery ve sboru Jednoty na Závodí. Účast na těchto večerech bývá 40 - 60 účastníků. V letošním roce večery řídili u nás: Jaromír Klimecký, Dr. Josef Becka, farář Církve československé Ladislav Král; na Závodí Dr. Josef Becka, JUDr. Josef Stárek, okresní soudce a Jaromír Klimecký.

Již na sklonku minulého roku oznámil nám farář Pfaninger – Bodmer ze Senzach ve Švýcarsku, že náš sbor obdrží pro své chudé členy zásilku šatstva a prádla. Jednalo se asi o 50 kg staršího mužského, ženského a především dětského prádla a oděvů. Zásilka přišla až počátkem tohoto roku a byla rozdělena nejpotřebnějším našim rodinám.

Také tento rok znamenal pro nás kromě zisků i ztráty, a to velice bolestné.

Napřed se zmiňuji o dvou úmrtích církevních pracovníků. 9. ledna po velikém utrpení zemřel Jaroslav Jiskra, správce Husova domu v Praze. Úmrtí bylo oznámeno naší veřejnosti rozhlasem. Jaroslav Jiskra byl výjimečný člověk. Byl ustanoven správcem Husova domu v Praze. Husův dům byl původně dvoupatrová budova, v níž bylo plno nájemníků chráněných před vystěhováním zákonnou ochranou.

Pokračování příště

Neste živé náboženství!

Když zástupci evangelické církve bratrské pozdravili na nádraží presidenta Masaryka při jeho vstupu na pražskou půdu, odpověděl jim na slova uvítání „Neste lidu živé náboženství!“ Náš úkol v národě nemůže býti lépe vytčen než těmito prostými čtyřmi slovy. Neste náboženství, ne však takové, kterým náš lid byl znechucen a otráven, nýbrž živé náboženství. Masaryk zná dobře význam a cenu náboženství, byl průkopníkem nejen pokroku politického, hospodářského a sociálního, nýbrž bojoval také za pokrok náboženský. A že rozumí dobře naší potřebě, dokazuje nejlépe jeho volání po živém náboženství.

Zde je zkouška naší náboženské práce. Teď teprve nová církev bratrská má zdůvodnit svoje bytí a má osvědčit, nezklame-li naděje do ní skládané. Náboženství slov máme už dost, neboť žádné útoky sebe prudší na církve a náboženství neuškodily jim tolik, jako to, že náboženským slovům a rčením neodpovídaly skutky. Máme dost všelijakých moralisujících řečí a dogmatických kázání s našich kazatelen, která nevycházejí z hloubi přesvědčení a nejsou výronem nejvnitřnějšího cítění, nýbrž jsou skládána mozkem bez účasti srdce. Máme dost našich shromáždění nedělních, kde není vnitřního tepla, kde vedle sebe sedí studení lidé, kteří přišli, jak se domnívají, vykonat svoji povinnost k Bohu, a ani netuší, že Bůh je láska a že neslouží Bohu a v kostele že nejsou nic platni, když není jejich nitro proniknuto láskou k těm, kteří sedí vedle nich. Pryč s tím vším, pryč s tím chladem a ledem, který byl ve velké části sborů církve a. v. i. h. v., a konečně už jednou pryč se vším dogmatisováním, ať ortodoksním, ať pokrokovým, jež odpuzovalo od náboženství – názor si měj každý, jaký chceš, ale co nás pojí, jest to živé vědomí, že Bůh jest náš otec a že shromažďujíce se kolem něho, jsme všichni jeho dítkami a navzájem bratřími.

Před časem vzbudilo místy mezi evang. duchovními rozhořčení, když jsem napsal, že jest nám cizí nauka o spáse „vírou“. Každý mohl tehdy rozuměti, jakou víru jsem měl na mysli. Té mrtvé, prázdné, písmenkové víry jest dost, dost mladých duší bylo už otráveno a dost je těch, kterým takovouhle „vírou“ bylo náboženství znechuceno. Pryč s mrtvou vírou, té ať nová církev zavře bránu na deset zámků. Až zas o velkonocích vystoupí na kazatelnu farář a bude v nové církvi hlásit, že přijde na zatracení každý, kdo nevěří v Krista tak, jako jeho naučili v mládí na teologii a že je pokrytec, kdo sebe nazývá křesťanem, ale v božství Kristovo nevěří tak jako on – vyložte mu, že nikdo tak neškodí církvi, jako on svojí prázdnou bezduchou dogmatikou, svojí prázdnou, mrtvou vírou a požádejte ho, neumí-li zapalovat srdce lidská svojí vlastní hlubokou jistotou životního přesvědčení o oběti Kristově, aby v nové církvi svého místa se vzdal.

Živé víry, t. j. vnitřního spojení s Bohem, poddání se cele srdcem i duší nejvyšší lásce, Pravdě, Spravedlnosti, jest nám dnes třeba – a jen tato víra přináší spásu jednotlivci i společnosti. Touto vírou, živým náboženstvím naplňme svoje nitra nyní, když začínáme nové období života české reformační církve. Mohutná, nezapomenutelná schůze 17. prosince ať je ne vrcholem, ale začátkem nového života.

„Neste lidu živé náboženství,“ řekl Masaryk a ta slova platila evang. lidu. Od radnice kynul náš president k Husovu pomníku a u něho právě byl shromážděn, presidenta očekával a vítal „Husův lid“, členové našich sborů. Čeští evangelíci, bratří, rozumíte? chápete, co je živé náboženství a že jen živé náboženství má smysl? Jste si vědomi historických chvil nynějších? „Neste českému lidu živé náboženství,“ to je vaše povinnost. Osvědčte se hodni velikých milostí Božích, kterých se nám nyní dostalo, a ukažte opět v české zemi živou víru, živé náboženství.

– h –

Kostnické jiskry č. 1/1919

Dračí

Myslím na ně při pití čaje, na mém hrnku stojí dva proti sobě a koulí hrozivě očima. O dracích toho víme poměrně dost. Za ženy si brali saně, měli jednu i více hlav, létali jako ptáci, skrývali se v jeskyních, k jídlu měli nejraději princezny, a rytíře v brnění, kteří s mečem v ruce spěchali vysvobodit své vyvolené, zametali svými dlouhými ocasy jako smetí. Na kobylku se jim dostal většinou až hloupý Honza. Všechny tyhle dračí historky mi při pití čaje znovu vyplavou z paměti na povrch, vynoří se tam někde ze dna přihrádky okouzlujících pohádek, aby na sebe upozornily. Tak vida, přece nešlo jen o pouhé povídačky pro děti. Draků po zemi běhala stáda a nad zemí jich létalo, až se na obloze občas zatmělo. A to nemluvím o obludném leviatánovi, kterého popisuje na několika místech i tak úctyhodná kniha, jakou Bible bezesporu je.

Na mysli mám netvory, kteří se stali pány tvorstva na neuvěřitelných 140 milionů let. A jak paleontologové podle vykopávek odhadují, před 65 miliony let zmizeli záhadně z povrchu zemského, aby je vystřídal nový vládce modré planety - náš pradědeček Adam.

Řeč je tedy o dinosaurech a dalších potvorách, které nám po sobě zanechaly své potomky v podobě nejrůznějších létavců. Když reverend William Buckland popisoval nález zkamenělé čelisti se zuby podobnými čepeli, nazval jejich původního nositele Megalosaurus - velká ještěrka. Název dinosaurus - strašná ještěrka - se začal používat až v roce 1842 díky anatomu Siru Richardu Owenovi. Od té doby bylo vykopáno po celém světě tolik příšer, studenokrevných, teplokrevných, velkých, malých, dvou i čtyřnožců, létajících i plazících se, že by si je žádná lidská fantazie nedokázala v tolika podobách ani vymyslet.

Jediné, čemu příliš nevěřím, je tvrzení o náhlém vyhynutí všech netvorů. Myslím si, že tisíce pohádek z celého světa o dracích nevzniklo jen na základě náhodných kosterních nálezů. Vzpomeňme na již zmíněného leviatána, kterého s hrůzou popisuje autor knihy Job, anebo na lochnesskou příšeru v tajuplném jezeře, která čas od času probudí zájem znuděné veřejnosti. Draci tu prostě někde pořád ještě jsou. Věřím tomu. Přinejmenším je vidím na mém hrnku, z kterého právě piju horký čínský čaj.

Jan Schwarz

Posouvání skutečností

Všiml jsem si takové prazvláštní mediální metody, která je možná velmi účinná v moderním toku informací elektronických médií. Ihned to vysvětlím. Abyste dnes někoho zaujali, musíte šokovat. Zpráv je mnoho, lidé nemají čas a pokud čtou, tak se v té změti nevyznají. Důležité je hlavně zaujmout, získat pozornost a pak už to jde hladce.

Poslední dobou totiž čtu čím dál častěji výsledky nějakého výzkumu veřejného mínění, které zjistí něco neuvěřitelného. Třeba, že každá druhá žena v EU zažila nějaký druh sexuálního násilí. Nebo, že 74 % obyvatel Česka je pro zákaz drezury v cirkusech. To jsou myslím velmi odvážné příklady, které prosím berte s velkou rezervou.

Jakmile se začne o problému hovořit, tak se informace upřesňují až posouvají. Mohu uvést mediální příklad „50 sirotků“. Upřímně řečeno, kdo by se neslitoval? Komu není líto opuštěných dětí? Která vyspělá země by neměla zájem o právně volné děti do adopce? Jenomže ejhle. Posléze se ukáže, že to nejsou sirotci, ale jen děti bez doprovodu, které nejsou už děti, ale mladí dospělí. Nechci to teď řešit, jen uvádím příklad jak se věc postupně posouvá.

Obdobně ta mediální kauza s trápením zvířat v cirkusech. Jen čistě náhodou běží před schvalováním zákona, který chtějí ochránci zvířat prosadit. Mně osobně se počítání zvířecoprávních aktivistů moc nezamlouvá, protože chci, aby se moje děti a vnoučata mohla stejně jako já těšit na zvířátka v cirkuse. Ale samozřejmě nechci, aby ty tygry, slony, koníčky někdo týral. To asi nechceme nikdo. A na tom je to celé postavené. Ovšem postupně se věc rozkrývá tak, že cirkusy netýrají, veterináři hlásí jen několik pochybení ročně, zejména administrativních. Aktivisté se ani neobtěžují týrání dokazovat, prostě z podstaty odmítají cirkusy. Zvířata tam nemají dostatečný výběh, mají časté převozy, apod. Kdyby s tímto začali, kdo ví, jestli by to někoho vůbec zajímalo. Kdepak vyděšením veřejnosti se nejspíše dosáhne více.

A jak se v tom má tedy vyznat křesťan? Myslím, že právě v této době je důležité umět se od médií alespoň na chvíli odpoutat a věnovat se v modlitbách či při čtení Písma Bohu. Také slyšení nedělního kázání může být k užitku. Pravda, Církev používá starobylý kanál pro předávání informací a tím je prosté a pouhé Slovo. A Slovem to také na Zemi všechno začalo. Přijďte si tedy někdy poslechnout obyčejné slovo z úst do ucha. Možná budete překvapeni jak pravdivé je. Stůjte v Pravdě a ta vás osvobodí.

Přeji vše dobré.

Ivo Kraus

„Pro nás Čechoslováky to pak znamená vyjít ze staré otročiny a provincialismu, být Evropany a být skutečně tím, co Francouz jmenuje „cotoyen de monde“: být dobrými Čechy, Čechoslováky a přitom dobrými lidmi.“

Edvard Beneš

Švýcarský evangelický teolog
Karl BARTH

(10. 5. 1886 – 10. 12. 1968 Basilej)

Karl Barth byl synem teologa Fritze Bartha (1856-1912), studoval v Bernu, Berlíně, Tübingen a Marburgu a byl ovlivněn „náboženskými sociály" (Chr. Blumhardtem, L. Ragazem) a Modrým křížem, 1915 vstoupil do sociální demokracie; byl farářem v Ženevě a v Safenvillu, v té době spolupracoval s časopisem „Christliche Welt". Kladl velký důraz na kázání a jejich bibličnost. Byl profesorem v Göttingen, Münsteru, v Bonnu, odkud byl nacisty vypovězen, a od 1935 v Basileji. (Mezi jeho poválečné posluchače patřil také Jan Heller a J. M. Lochman, který se stal i jeho nástupcem.) Po roce 1945 přednášel v Bonnu a USA, významná byla jeho přednáška na konferenci SRC v Amsterodamu 1948. Překonal teologický liberalismus a v tom smyslu byl přelomem jeho List Římanům 1919/1922. Vrací se k reformační teologii. Obsáhlá je jeho *Církevní dogmatika* (1932-1967), ovšem jeho publikační činnost byla velmi četná.

Některé jeho knihy vyšly také v českém překladu. (*Bohoslovecké předpoklady pro budování církve, Poznání Boha a služba Bohu, Základy dogmatiky, List Římanům, Protestantská teologie v 19. století.*) Významná je studie G. Casalise *„Karl Barth, život a dílo"*, Kalich 1968. Důležitá byla jeho podpora „vyznávající církvi" v Německu v době nacismu (například při Barmské synodě 1934) a jeho kontakty s německými teology. Po 2. světové válce se zastával poražených Němců. Ovlivnil protestantskou i ekumenickou teologii v celém světě. Polemizoval s R. Bultmannem i s bližšími souputníky. Odmítal studenou válku a atomové zbrojení.

Církevní dogmatika musí zajisté být ve svém celku i v jednotlivých částech christologická, právě tak jako je Písmem svatým dosvědčené a církví zvěstované zjevené Boží slovo jejím jediným a jedinečným kritériem.

Bohuslav Vik

Jaká je vláda?

Kdekdo si možná říká, že vláda pracuje dobře, protože se ekonomice daří. Firmy se předhánějí o pracovníky, nestíhají plnit zakázky. Co si přát víc. Jenomže mnozí nežijeme jen momentálním užitkem a přemýšlíme i dopředu. Myslím si, že je třeba být připraven i na situaci, že prosperita pomine. Tuším, že ne nadarmo se v Bibli zmiňuje příběh o sedmi letech tučných a sedmi letech hubených. A jak známo hospodářské cykly jsou jako vlnovka. Jednou nahoře a jednou dole.

Co osobně považuji za vážný problém? Všimněte si, že různé vlády a to jak současná, předchozí i dávno minulé neměly opravdu koncepční národohospodářskou politiku. Český národ byl kdysi znám svým zápalem pro podnikání, vždyť také u nás císař pán měl dvě třetiny průmyslu. Ovšem ptám se: „Jak jsme na tom dnes?". Hádám, že mnoho mladých lidí o pořízení živnostenského listu ani neuvažuje. Snad proto, že je pohodlnější a jistější nechat se zaměstnat v nějaké velké nadnárodní korporaci či na úřadě. S tím souvisí i stěhování tam, kde se tyto možnosti vyskytují. Velká města se rapidně rozrůstají, malá stárnou a vesnice vymírá. Přitom administrativy přibývá a řemeslníci nejsou. Je toto zdravé podnikatelské prostředí, po které se volalo v 90. letech?

Vzpomínáte si, jak soudruzi za socialismu počítali kolik vyrobí lokomotiv, sacích bagrů či buldozerů? Dnes už vyrábíme mnohem méně věcí, protože je výhodnější dovážet. Proč také ne. Když to jiní umějí vyrobit levněji. Nicméně jeden problém tu přesto je. Položme si otázku: „Jaké odvětví vytváří největší zisky?" Troufám si tvrdit, že to nebude výroba, ale ani obchod či služby. Zbývá tedy finančnictví a spekulace. Je to dobré pro naši zemi? V mém kraji má prý každá desátá rodina exekuce, zadluženost je obrovská. Kupuje se často na splátky. Obchodníci někdy už možná vydělávají na úvěrech více než na zboží. Ale co až se jednou půjčování zastaví a lidé budou muset zaplatit? Není snad psáno v Písmu: „Nebuďte nikomu nic dlužni?"

Domnívám se, že křesťan by měl být velice opatrný a nepodléhat přehnaným iluzím. To, co se zdá být jako super vláda se možná v budoucnu může ukázat jako vláda národní záhuby. A naopak, nepopulární kroky některých ministrů se časem mohou ukázat jako velmi moudrý krok. Problémem možná je i fakt, že nelze učinit dobrou volbu vlády. Většinou není dobrá žádná. Je jen vláda špatná nebo ještě horší. Troufám si tvrdit, že jen minimalizujeme zlo. A jak by také ne. Svět leží ve zlém, politici často prosazují své vlastní zájmy nad zájmy svých bližních, funkce stoupají do hlavy a moc nad druhými některým evidentně lahodí. Navíc jak by řekl Švejk: „Dobře nám tak!" Náš farář rád říká, že lepší vláda bude až se vymění voliči. Třeba na tom něco bude.

Ale nezoufejte. I když se zdá naděje na dobrého vládce v nedohlednu, můžeme se za vládu modlit. Ostatně, změnit se to může jen zázrakem Božím. Proto se modlím k Hospodinu, aby dal našemu prezidentovi a vládě, ministrům, poslancům i všem co mají moc hojnost moudrosti při spravování věcí veřejných, odvracel je od špatností a posiloval je v dobrém činění. Amen.

Ivo Kraus

Naše recenze: Rod Dreher: Benediktova cesta

Dreherova kniha má podtitul *Křesťanský život v postkřesťanské době.* Je to pozoruhodné čtení. Na jednu stranu při četbě člověk poznává, že jsme na tom daleko hůře, než jsme si mysleli, na druhé straně Dreher nabízí cestu, jak žít celistvě život víry i v naší současné postmoderní době.

Dreher se zabýval postavou zakladatele benediktinské řehole, Benediktem z Nursie. Tento pozoruhodný muž žil v době, kdy byla Západořímská říše již politicky rozvrácená. Benedikt vytvořil komunitu, která neusilovala o změnu politických poměrů, ale vytkla si za cíl žít radikální křesťanství v rozpadajícím se světě. Benediktinům se podařilo zachovat mnohé květy raně křesťanské vzdělanosti. Z českých dějin víme, že se nesoustředili jen na „konzervování", ale působili i misijně: Benediktini byli prvním mnišským řádem, který podstatně ovlivnil i vznikající český stát. (Benediktini zakládali nejen řeholní komunity, ale i sady a zemědělská hospodářství.)

Dreher se snaží ukázat, v čem spočívá Benediktova cesta, a v čem by mohla být inspirativní pro křesťany v postmoderní době. Dreher sám se obrátil mezi evangelikály, pak se stal katolíkem a nakonec skončil u pravoslavných. Z četby jeho knihy jsem ale nenabyl dojmu, že by byl jakýmsi *„běhounem po Sionu"*, který hledá „tu nejlepší" církev. Naopak, nechává se inspirovat jak evangelikální, tak katolickou tradicí, a – zdá se mi – je schopen pojmenovat světlé i stinnější stránky těchto tradic. Zároveň nejde o nějaký eklekticismus. Dreherovi jde spíše o to, jednotlivé tradice kultivovat. Jeho univerzální důraz můžeme odečíst třeba z věty: *„…stát se Ježíšovým učedníkem znamená nechat se přetvářet, ne pouze přijmout informaci"* (s. 200).

Dreher se inspiruje u Benedikta (samozřejmě nejen u něj), ale dává nám odpovědi na řadu otázek, které mohly vyvstat jen v postmoderní době. Mimo jiné se zabývá vlivem techniky na člověka. Píše: *„Mysl technického člověka není dostatečně odolná proti touhám srdce, protože ho vlastní kultura nenaučila o nich pochybovat"* (s. 202). Autor vidí jako katastrofu situaci, kdy děti ovládají chytré telefony lépe než jejich rodiče, a například pornografie je jim široce přístupná již od útlého věku. Zabývá se i tím, jak používání chytrých telefonů a tabletů mění náš mozek. Některá pozorování jsou vyjádřena velmi stručně a pregnantně: *„Technickému člověku záleží více na možnosti volby než na tom, co je zvoleno"* (s. 193). *„Výsledkem toho je postupná neschopnost udržet pozornost, soustředit se a hluboce myslet"* (s. 195). K tomu poznamenává: *„Prvním krokem k opětovnému nabytí kognitivního sebeovládání je vytvoření prostoru ticha, v němž můžete myslet"* (s. 197). (*Zde si neodpustím osobní poznámku: V Jeseníku se mi „prostor ticha" vytváří mnohem lépe než v Praze.*)

Velkou pozornost věnuje Dreher sexualitě. Vyjadřuje lítost nad tím, že církve v této oblasti spíše mlčí. *„Ticho z kazatelny a od duchovních a učitelů v církvi vyjadřuje poselství, že sex a sexualita nejsou důležitá témata a že k nim církev nemá co říct"* (s. 179). Přitom jde o klíčovou oblast: *„Křesťané, kteří se zříkají pravověrnosti v oblasti sexuality, končí tím, že se zříkají víry, anebo pro to připravují půdu u svých dětí"* (s. 178). Upozorňuje, že církve, které se v otázkách sexuality přizpůsobily tomuto světu a začaly například podporovat homosexuální sňatky, ztrácejí členy mnohem rychleji než evangelikální církve, které vycházejí z poznání, že není požehnaný žádný sex mimo manželskou smlouvu. Dreher si uvědomuje, o jak závažnou otázku jde: *„V žádné jiné oblasti nebudeme muset být jako pravověrní křesťané tak kontrakulturní jako ve svém sexuálním životě"* (s. 172). Dreher uvádí řadu příkladů, kdy jsou pravověrní křesťané vylučováni z určitých povolání nebo z akademického světa. Např. skupina aktivistů s názvem Campus Pride sestavila *„seznam hanby"*, na němž je více než stovka vysokých škol, a nabádá průmysl a firmy, aby nezaměstnávaly jejich absolventy. Jeden z právníků, bojujících za náboženskou svobodu, tvrdí: *„Z těchto sporů není východisko, žádná rovina, kde by to mělo skončit. Budou se pouze zintenzivňovat. Je to rozjetý vlak, který nezastaví, dokud před sebou bude mít koleje"* (s. 159). Dreher vyzývá křesťany, aby se hodně věnovali řemeslům. Jistě, mohou studovat medicínu nebo práva, ale musí počítat s možností, že jim výkon těchto profesí bude pro jejich názory na sexualitu zapovězen. *„S postupem LGBT agendy budou antidiskriminační zákony vykládány stále šířeji a tradiční křesťané budou postupně vytlačováni z trhu"* (s. 157).

Dreherova kniha nabízí řadu podnětů, jak uspořádat svůj život. Velký důraz klade na hluboké obecenství věřících. K tomu poslední citát z posledních stránek knihy: *„Nalézáme další, jako jsme my, a budujeme komunity, školy služby Pánu. Neděláme to proto, abychom spasili svět, ale jen proto, že Boha milujeme a víme, že potřebujeme společenství a uspořádaný způsob života, abychom mu mohli plně sloužit."*

Knihu, která má 212 stran, vydalo nakladatelství Hesperion v roce 2018. Titul anglického originálu zní ***Benedict Option: Strategy for Christians in a Post-Christian Nation.*** Originál vyšel v roce 2017 v newyorském nakladatelství Sentinel. Kvalitní překlad pořídil Milan Žonca.

Dan Drápal

Láska nejvyšším darem

1 K 13,1-13

Tento text je čtenářům Bible hodně známý. Části tohoto textu se používají na svatebních oznámeních a jiných velmi radostných a milých příležitostech. Samozřejmě tam patří, ale má i další výpovědní hodnotu.

Celá kapitola je vsazena do vyučování o práci a působení Ducha svatého. Na tuto oblast je v církvích mnoho různých a protichůdných názorů a postojů. A najednou uprostřed tohoto učení apoštol Pavel hovoří: „Ukáži vám mnohem vzácnější cenu." Nediskutuje o Duchu svatém, ale začne hovořit o lásce Boží, jak se projevuje a co víc, očekává, že se tak budou všichni věřící projevovat.

Důvod, proč tak hovoří je: „láska je naplnění zákona" (Ř 13,10). To znamená, že milovat je naplnění zákona a takový člověk, který naplňuje zákon je spravedlivý. Proto Pán Ježíš Kristus je spravedlivý, protože nás miluje až tak, že za nás položil svůj život Pro mne je láska a spravedlnost – dvě strany stejného projevu (jedna mince).

Jinak by nemohl platit výrok Pána Ježíše (Mt 11,30), že jeho jho netlačí a břemeno je lehké. Láska jinak vidí a hodnotí věci i situace.

Ještě jedno slovo mě v této souvislosti zní (1 Pt 4.8) „láska přikrývá mnoho hříchů". Mohlo by se jevit, že zde láska je slepá, hloupá, naivní a nevím jaká. Tak Bible lásku nepopisuje. Právě naopak, láska vidí, zná a je přesně definovaná tímto textem. Pokud láska přikrývá mnoho hříchů, tak to může být jen krví Pána Ježíše Krista.

Potom to pro mne dává logiku a smysl. Jsem rád, že to platí i pro mne, protože potřebuji přikrýt mnoho hříchů krví Pána Ježíše Krista, přijímat dar lásky v odpuštění a nový život pod vedením Ducha svatého.

Daniel Hýsek

Účelne a logicky žije len ten, kto využíva každý okamžik na prehĺbenie intelektu. Čím bystrejší je náš um, čím väčšie je množstvo v nás spracovaných vedomostí, tým hlbšia je súdnosť človeka, tým jasnejší a vrúcnejší jeho pomer k vonkajšiemu svetu.

Milan Rastislav Štefánik

Pozvánka

Ekologická sekce České křesťanské akademie zve na úterý 11. prosince 2018 od 17.30 h do kláštera Emauzy (Praha 2, Vyšehradská 49) na adventní besídku s bilancí práce sekce a výhledem do budoucna, neformálním popovídáním, promítáním fotografií z cest a předvánočním pohoštěním.

JNe

Inzerce

Vikářka pražského sboru Luterské evangelické církve a. v. v ČR hledá pro sebe a svoji rodinu (3 dospělí a 1 dítě) byt či domek 4+1 v Praze či okolí, za křesťanské nájemné.
Kontakt: eduardah@seznam.cz, tel: 736453028

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace: Soukenická 15, 110 00 Praha 1, tel.: + 420 770 624 052, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů. Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o. Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o. Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5
tel.: 251566451; 234139373; 603716570
Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

35/2018

12. prosince 2018 ✦ ročník 103 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde
19. prosince 2018

Z obsahu

* *Jedno trvalé jubileum*
* *Povídka vánoční*

Poselství ke třetí adventní neděli

Nářek nad vlastním hříchem
Žalm 38,5

Je advent. Toho jsme si všichni povšimli už měsíc před ním, protože v obchodních domech začaly znít koledy a podmanivě se nám v reklamách začaly vnucovat dary, které bychom měli svým „bližním" koupit.

Z tak hlubokého duchovního svátku jako je advent, čiší komerce, ale i sentiment. Co víc? Po Vánocích se stává, že lidé, kteří nemají spojené vánoční svátky s narozením Mesiáše, bilancují, zda se jim Vánoce vyplatily. Kolik darů koupili, kolik to stálo, kolik darů obdrželi a jaký je ekonomický rozdíl mezi výdajem a příjmem. Takto pojaté svátky jsou karikaturou toho, co mají znamenat.

Vánoční svátky jsou přeznačeny inkarnací Boha do dějin. Imanentní Bůh přichází jako Mesiáš v postavě Ježíše Nazaretského, ze kterého se stává Ježíš Kristus – Beránek Boží, který snímal hříchy tohoto světa. Je to největší dar, který může být dán. Milost, ne odsouzení. Milost, ne zatracení.

V žalmu 38 verš 5 jasně slyšíme pláč, lítost nad vlastním hříchem a nad tím, co by člověk měl za tento hřích obdržet. Žalmista vyznává, že hřeší pro svou lidskou pošetilost. Dále však jasně říká, že ho to trápí, že ho to bolí, že ztrácí svoji perspektivu, že ztrácí světlo.

Tak je to i s námi. Pokud v čase Vánoc nebudeme skutečně rekapitulovat své bytí a zvažovat své lidské způsoby. Zde si dovolím přidat jeden nádherný text z knihy Jonášovy „Co je s tebou, ospalče? Vstaň, a modli se k svému Bohu!". Tento text vyzývá dnes i nás. Kdo jej řekl? Nevěřící kapitán lodi vyzývá proroka, aby se konečně modlil.

Jan Hradil
slovenský biskup
Církve československé husitské

Návštěva z jiné galaxie

L 1,2–18

Chtěl bych vám dnes na tomto známém příběhu ukázat jednu klíčovou věc Vánoc. Chtěl bych vám něco povědět o Bohu, který je pokorný a přístupný. Před pár lety navštívila královna Alžběta II Spojené státy. Reportéři se předbíhali v tom, co potřebovala: Jejich tisíc osm set kilogramů zavazadel mimo jiné obsahovalo dvoje šaty každé pro jinou příležitost s doplňky, smuteční šaty s doplňky pro případ, že by někdo zemřel, dvacet dva litrů plazmy a potahy na záchodové prkénko z bílé kůzlečí kůže. Přivezla si vlastní kadeřnici, dvě komorné a celý zástup dalšího služebnictva. Královská návštěva prý stála okolo dvaceti miliónů dolarů. Trošku jiná byla Boží návštěva na zemi, o které jsme četli: v přístřešku pro dobytek, bez služebnictva a s žádným jiným místem, kam položit krále, Božího syna, než do koryta pro dobytek. Je možné, že událost, od níž uplynulo tolik let a dní, kolik každý den vidíte na vašem počítači – tedy když vidíte letopočet od narození Krista, takže tuto událost vidělo z počátku více zvířecích než lidských svědků. Tento fakt ukazuje na Boží pokoru. Zároveň možná nejsme úplně schopni docenit to, že Bůh – Ježíš sestupuje na tuto zem jako člověk. Ježíš vyvolává naprostou změnu v přístupu k božstvu. Hinduisté přinášejí oběti ve svatyni. Klečící muslimové se sklánějí tak hluboko, že se čelem dotýkají země. Ve většině náboženských tradic je při předstupování před Boha hlavním pocitem strach. V Židovské tradici se s Bohem setkával zástupně za lid kněz jen jednou za rok ve svatyni svatých. A najednou mezi lidmi, kteří v chrámě obezdili oddělenou svatyni, aby vyjádřili jeho velikost a svatost, se Bůh naprosto nečekaně objevil jako miminko ve žlabu. V Ježíši Bůh nalezl způsob, jak se k lidem, k tobě a ke mně přiblížit, aniž by v nich vzbuzoval strach.

Budeme mít za chvíli vystoupení dětí a tak bych chtěl to, co jsem řekl ukázat na jednom příkladu, na jedné konverzaci. Jedna žena si hrála se svým šestiletým dítětem hru, hádej co to je a tak ho učila různá zvířata. Když přišlo na řadu její dítě,

Dokončení na str. 2

Mariina otevřenost

V adventním oddílu z Lukášova evangelia (1,26-38) začíná všechno u Boha. O lidském jednání, o snahách a různých aktivitách a iniciativách, neslyšíme vůbec nic. „Anděl Gabriel byl poslán od Boha do galilejského města, které se jmenuje Nazaret". Jen na okraj poznámečka: Gabriel zvěstuje také i Křtitelovo narození. Jak podivné je přitom Boží jednání! Vždyť je zde umístěno, situováno do podezřelé, polopohanské, neslavně proslulé Galileje a do málo známého zapadákova Nazaretu.

Když slyšíme o andělích, býváme obvykle v rozpacích. Nevíme si s nimi totiž dost dobře rady. Jistě – patří zcela neodmyslitelně, neoddělitelně k vánočnímu dějství a poselství. Ale – jak si je máme vlastně představit? Co chce říci evangelista, když uvádí záměrně na scénu anděla? Slyšíme o něm, že přistupuje k Marii a oslovuje ji: „Buď zdráva, milostí zahrnutá, Pán s tebou". Marie pak pečlivě rozvažuje o významu tohoto pozdravu. Dokáže se usebrat a cele soustředit na to vskutku hlavní. A to znamená: na Slovo. Poznává, že právě ono je rozhodující. A proto o něm přemýšlí.

„Buď zdráva, milostí zahrnutá". Ave, gratia plena. Na začátku Lukášova evangelia čteme předpověď i o narození Jana Křtitele. Anděl oslovuje Zachariáše: „Neboj se"! (1,13). Teď však jde přímo o blahopřejný pozdrav, o gratulaci. Anděl se sklání před vyvolenou, která se má stát matkou Krista Pána. Proto ji také zdraví první. A ne obráceně – jak tehdy bylo zvykem. Neboj se – to zní převelice povzbudivě. Bůh to s tebou myslí dobře.

Anděl Gabriel ohlašuje příchod vytouženého mesiášského věku. A ten začíná docela nenápadně a nenásilně narozením Dítěte. Takové je Boží jednání. Bůh volí nenápadné cesty, nikoliv nějaké senzace,

Dokončení na str. 2

Adventní stůl

Stůl
svého srdce
slavnostně
a bohatě
prostřu
Pozvu přátele
i cizí
V klidném společenství
si toto adventní pohoštění
rozdělíme
a do světa vyšleme
závdavek
Vánoc

Maria Sassin
přeložila: Alena Naimanová

Aktualita: Nejasný osud osvobozené křesťanky

V Pákistánu byla propuštěna z vězení Aasiya Noreenová (známá jako Asia Bibiová – Noreen Bibi). V červnu 2009 se měla zaplést do hádky se skupinou muslimských žen. Ty se pohoršily nad tím, že pije ze stejné studně jako ostatní. Následně byla obviněna z urážky islámského proroka Mohameda, což ona sama odmítá. Byla zatčena a uvězněna. Údajně tvrdila, že „zatímco Ježíš Kristus trpěl na kříži a zemřel pro lidi, prorok Mohamed nic tak významného neučinil." A 8. listopadu 2010 byla odsouzena k smrti. Pokud by byla popravena, stala by se Noreenová první pákistánskou ženou popravenou podle zákona proti rouhání. Propuštění požadovala petice, jež dosáhla 400 000 podpisů. Rovněž pro ni intervenoval papež Benedikt XVI. Její osvobození nyní odmítají její sousedé a islámští duchovní v Pákistánu – ti vytrvale požadují její popravu, k níž byla odsouzena.

Ministr pro křesťanské minority Šahbáz Bhattí a paňdžábský guvernér Salmán Tásír byli zavražděni poté, co se Noreenové veřejně zastali a požadovali zrušení zákona proti rouhání. Rodina Noreenové se začala skrývat poté, co její členové obdrželi výhrůžky smrtí. Na konci října roku 2018 pákistánský nejvyšší soud rozsudek zrušil a nařídil, aby byla žena propuštěna na svobodu. Jeho rozhodnutí však nebylo vykonáno - vláda po masových protestech muslimů se rozhodla propuštění odložit a slíbila, že i kdyby byla propuštěna, nebude jí dovoleno opustit zemi (což by pro ni fakticky znamenalo rozsudek smrti). Její právník musel uprchnout ze země. O život je usilováno všem třem soudcům Nejvyššího soudu, kteří vynesli osvobozující rozsudek. Ona sama byla propuštěna z vězení ve městě Multán v provincii Paňdžáb. Je matkou pěti dětí. Údajně byla letecky transportována na letiště poblíž pákistánského hlavního města Islámábádu. Vzhledem k tomu, že její život je v ohrožení, zůstává v ochranné vazbě.

-kar

Z církví doma i ve světě

ACN International: 61 % světové populace žije v zemích, které nerespektují náboženskou svobodu

Zhruba 61 % světové populace žije v zemích, které nerespektují náboženskou svobodu. Jinými slovy, 6 z 10 lidí na Zemi nemůže svou víru projevovat v naprosté svobodě. Tento údaj je jedním ze zásadních závěrů zprávy nazvané „Náboženská svoboda ve světě“, kterou v Římě oficiálně zveřejnila katolická charitativní organizace Aid to the Church in Need (ACN International).

Jak ukazuje studie, ve 22 zemích vycházejí důvody pro útoky na náboženskou svobodu z radikálního islamismu, zatímco u jiných je hlavní příčina odlišná: zejména autoritářský režim daného státu anebo vláda prosazující extrémní nacionalismus. Západ přitom nedokáže proměnit svá slova znepokojení v činy, tvrdí zpráva nazvaná „Náboženská svoboda ve světě“. Ta se zabývá všemi 196 zeměmi světa a zkoumá, do jaké míry je v nich respektováno základní právo na svobodu vyznání, jak ho definuje čl. 18 Všeobecné deklarace lidských práv. Přihlíží přitom ke všem hlavním náboženstvím světa. Vážná porušení náboženské svobody byla shledána v celkem 38 zemích. V 17 z nich se jedná zejména o vážnou diskriminaci na základě náboženské víry, zatímco ve zbývajících 21 zemích jde o otevřené pronásledování náboženských menšin, které někdy končí i smrtí.

Jak zpráva ukazuje, v některých zemích, u nichž byly z hlediska svobody vyznání shledány nejvážnější nedostatky, se za poslední dva roky situace ještě zhoršila. Respekt k náboženské svobodě obecně klesá také v celosvětovém měřítku. Zpráva, kterou organizace vydává každé dva roky, dále zmiňuje, že situaci zhoršuje také náboženská negramotnost, a to i ta přítomná ve sdělovacích prostředcích, a neochota Západu k politickým krokům. Zpráva kritizuje vládní představitele, když prohlašuje: „Většina západních vlád není schopna poskytnout naléhavě vyžadovanou pomoc příslušníkům náboženských menšin včetně těch, které byly vysídleny a nyní se chtějí vrátit do svých domovů.“

Celý text zprávy najdete na http://religious-freedom-report.org/

Zdroj: ACN International

Moderní technologie vedou k „mizení dětství“, varuje konstantinopolský patriarcha

U příležitosti Světového dne dětí (20. listopadu) promluvil na půdě Světové rady církví v Ženevě konstantinopolský patriarcha Bartoloměj. Varoval před globálním trendem ztráty dětské nevinnosti a dětství obecně. Viníkem je podle něj zvláště masové používání internetu: „Vliv rodičů a rodiny je ve světovém měřítku oslabený internetem jako hlavním zdrojem hodnot. Elektronické zařízení nikdy nebude dostatečnou náhradou za chůvu, ani se nikdy nemůže stát dobrým otcem, matkou nebo učitelem. Zatímco lidstvo v minulém století usilovalo o ochranu a zachování dětství, snižujeme dnes jeho plný rozměr ‚optickou‘ a ‚digitální ‘ revolucí internetu, televize a chytrých telefonů.“

Ekumenický patriarcha, „první mezi rovnými“ představiteli pravoslavných církví, tvrdí, že tyto problémy vystupňovaly požadavky, které na děti klade konzumní společnost. V ní jsou děti nuceny přizpůsobit se soutěživému stylu života, přijmout ekonomická kritéria jako nejvyšší hodnotu a zaměnit štěstí a svobodu za chtíč a uspokojování stále rostoucích potřeb. Bartoloměj zmínil také problém dětské migrace. Mnoho dětí bez doprovodu podniká nebezpečnou cestu přes moře.

V roce 2016 spolu s papežem a aténským arcibiskupem navštívil uprchlický tábor na řeckém ostrově Lesbos. Společně tehdy prohlásili, že „Středozemní moře by nemělo být hrobkou,“ nýbrž „místem setkávání civilizací a kultur, místem dialogu“.

Patriarcha svůj projev uzavřel slovy: „Dětské oči jsou zářivější než slunce a jejich duše jsou čistší než světlo. Nikdy nenosí masku, jsou plny srdečnosti a důvěry. Pro nás, jako pravoslavné křesťany, je nejčastější a nejpůsobivější ikonou Ježíš Kristus jako dítě – pravé dítě a pravý Bůh – v náručí jeho Nejsvětější Matky.“

Podle Christian Today

Návštěva z jiné galaxie

L 1,2–18

Dokončení ze str. 1

řeklo: *Je to savec, je veliký a umí čarovat.* Žena přemýšlela, ale nevěděla a tak nakonec řekla, že se dává poddat. Chlapec vítězoslavně vykřikl: *Je to Ježíš!* Žena se později svěřila, že jí jeho odpověď přišla neuctivá, ale když o ní nějakou dobu přemýšlela, ano chlapec vystihl pravdu. Ježíš byl savec! Vánoce ukazují na Boha, který stvořil svět, život, hmotu a zároveň se stal její součástí, asi jako kdyby dramatik byl postavou ve své vlastní hře. Čteme o Bohu, který se stal jedním z nás, který sestoupil na tuto zem, plnou bolesti a slz. Někdo k tomu řekl, že Bůh opravdu musel mít odvahu, aby odložil svou moc a slávu a aby zaujal místo mezi lidskými bytostmi. Spisovatel Chesterton toto vystihl slovy: *Jako jediné ze všech náboženství připojilo křesťanství statečnost ke ctnostem Stvořitele.*

Jenže proč to Bůh udělal tímto způsobem? Proč po vás tolik touží? Proč nechce, abychom se před ním plazili v prachu? Chtěl bych vám to ukázat na základě knihy současného autora literatury fantasy J. B. Philipse. Autor popisuje, údajně na základě předlohy Miltonova Ztraceného ráje a Ráje znova nabytém, přichází s verzí, ve které provádí zasloužilý anděl mladičkého anděla po krásách vesmíru. Prohlížejí si krásné galaxie, až nakonec dojdou ke galaxii, která čítá pět set miliard hvězd. Pak mu anděl ukáže na jednu planetu a řekne. *Pořádně se na ni podívej.* Andílek řekne: *ta mi připadá špinavá a malinkatá. Je něčím zvláštní?* Starý anděl odpoví, že toto je proslavená tzv. Navštívená planeta. Navštívená „slavným Princem“. Na to se odehraje následující rozhovor: *To chceš říci, že náš velký a slavný princ, osobně sestoupil na tento podřadný míček? Proč by něco takového dělal?* Andílek znechuceně zkřivil ústa. *Chceš mi napovídat, že se osobně snížil k tomu, že se stal jedním z těch hemživých, plazivých tvorů na tamté pomalé kouli?* Starý anděl odpoví: *Ano, chci. A myslím, že jemu by se nelíbilo, kdybys jim říkal hemživí, plazivý tvorové a navíc tímto tónem. Protože, i když se nám to může zdát divné, On je miluje. Přišel je navštívit a pozvednout, aby se stali takovými jako je on.* Malý anděl vypadal zaraženě. Taková myšlenka byla nad jeho chápání.

Přiznám se, že je to i nad moje chápání. Zároveň tato myšlenka je klíčem k pochopení Vánoc. Žijeme ve dvou světech. Jeden, který vidíme, který tvoří domy, trávu, pastýře, jesle a druhý, který tvoří andělé, duchovní síly, Bůh a tyto dva světy se o Vánocích protnuli v dramatickém průsečíku. Bůh vstoupil do času a prostoru, přijal omezení dítěte a člověka.

Proč to udělal? Slovy Bible – protože *Bůh má v lidech zalíbení*, slovy starého anděla a jiných míst Bible – *protože on je miluje*. Pokud nás miluje, pak s námi chce mít vztah, touží po vztahu s námi, protože láska bez vztahu nedává smysl. A tak Vánoce se stávají výzvou, že Ježíš se nejen narodil kdysi v jeslích v Betlémě, ale že se může narodit i ve vašem životě. Že tak jako kdysi pastýři, i vy ho můžete jít hledat, ptát se, kdo to vlastně je? Anebo vy, kdo ho znáte, mu můžete děkovat za to, co pro vás z lásky udělal. Bůh není vzdálený, není nedostupný, ale je zde, přišel za námi a touží po nás.

Chtěl bych zakončit jedním příběhem. Den před Vánoci požádala maminka svého syna, aby jí vyčistil boty. Sama měla spoustu práce s balením dárků. Zanedlouho jí syn přinesl boty hrdě ukázat. Maminka měla velikou radost a tak mu za odměnu dala padesátikorunovou minci. Když si druhý den obouvala boty do kostela, na něco nohou narazila. Pak z boty vytáhla padesátikorunu zabalenou do papíru, na němž bylo dětským písmem napsáno: *Maminko, udělal jsem to z lásky.*

Přál bych vám všem, abyste mohli zakoušet Boží lásku, která má moc proměnit život, dát životu nový smysl a cíl. Abyste zároveň mohli Ježíše poznat a stále znovu poznávat a zamilovat si jej… Ježíš totiž není vzdálený, není to mrtvý prorok, ani jen historická postava, ale ten, který žije v nás a mezi námi, a touží po každém z nás.

David Novák

Prohlášení Výkonného výboru BJB k „Oficiálnímu prohlášení pěti sborů“

Vážení bratři a sestry
ve sborech Bratrské jednoty baptistů,

na jednání Rady zástupců sborů 3. 11. 2018 v Brně jsme byli seznámeni s dokumentem „Oficiální prohlášení pěti sborů a jejich stanovisko k situaci v BJB“. Toto prohlášení bylo prezentováno zástupci čtyř sborů (Jablonec, Kroměříž, Kuřim, Lovosice), ke kterým se přidává stanice děčínského sboru v Jílovém (zástupci nebyli přítomni). Bylo nám oznámeno, že se v uvedených sborech a stanici rozhodli uskutečnit kroky vedoucí k vystoupení z Bratrské jednoty baptistů. Přestože se zdá, že vedoucí oněch sborů část svojí kritiky směřují zvláště k některým postojům pražského sboru Na Topolce (instalovaná kazatelka, postoj k praktikované homosexualitě), je zřejmé, že odsoudili BJB jako celek, ze kterého musí pro uchování čistého svědomí před Pánem vystoupit.

Toto zevšeobecňující odsuzující hodnocení našich sborů odmítáme, je pro nás velmi bolestivé a nezakládá se na pravdě. Ve vší pokoře před Pánem církve vyznáváme, že v našich sborech máme v úctě Písmo svaté a přijímáme ho jako autoritu v otázkách víry a života, jak o tom také vydávají svědectví i naše zásady a stanoviska. Kazatelé v našich sborech upřímně, podle svého nejlepšího svědomí, s modlitbou o vedení Duchem, týden co týden usilují přinést posluchačům správný výklad Písma. Nezakrýváme skutečnost, že nemáme ve všech otázkách stejné chápání Písma, jsou mezi námi rozdíly, někdy na sebe narážíme a také spolu ve všem nesouhlasíme. Přesto vynakládáme upřímnou snahu na dosažení jednomyslnosti v základních otázkách víry a praxe. Pokud tedy autoři tohoto prohlášení hovoří o někom, kdo svévolně nakládá s Božím slovem, není to realita ostatních sborů BJB.

Zásadně odmítáme nepravdivé tvrzení, že opouštíme učení o ospravedlnění pouze z víry. To bychom ztráceli základ samotného evangelia Ježíše Krista! Je nám líto, že přes mnohé diskuse na různých setkáních (kurzy kazatelů, Rady zástupců sborů, Sjezdy delegátů) nechtějí bratři z odcházejících sborů pochopit, proč většina sborů odmítla jejich návrhy na vystoupení BJB z Ekumenické rady církví. V ERC zůstáváme především pro možnost mezicírkevní spolupráce ve službě naší společnosti (např. služba vězeňských, vojenských, nebo nemocničních kaplanů, zastávání se pronásledovaných křesťanů apod.). Členství v ERC nás neodvádí od poznané pravdy evangelia. Naopak tendence uzavírat se před jinými církvemi vnímáme jako postoje nadřazenosti. Žel, i toto byl jeden z opakujících se bodů našich jednání, přes který se bratři nedokázali přenést.

Za velmi zkreslující považujeme vyjádření ohledně „neschopnosti zachovat čistotu církve“. Připomínáme, že ona zmiňovaná jedna žena-kazatelka nebyla ordinovaná v rámci Bratrské jednoty baptistů (tedy se souhlasem BJB jako takové), ale pouze instalovaná pro službu ve svém sboru. Také není pravdivé tvrdit,

Dokončení na str. 3

Mariina otevřenost

Dokončení ze str. 1

které přímo bijí do očí. Mesiáš přichází jako člověk, jako křehké, bezbranné, maličké děťátko. Bude žít v ohrožení mezi lidmi. Zároveň však v něm bude přítomna a bude přicházet ke slovu i Boží moc. Ta také bude dávat světu novou tvářnost. Bude vnitřně proměňovat, přetvářet ty, kdo se dostanou pod dosah jejího blahodárného, úzdravného vlivu.

Mesiáš bude Syn Boží. Jde zde zjevně o dar. O úžasný dar z Boží strany. Nikoliv tedy o nějaký triumf lidského vzepětí. Bibličtí svědci nás vždy znovu a velmi trpělivě upamatovávají na to zcela zásadně důležité: O příchod Božího království se nemůže zasloužit člověk – ani svými výkony, skutky, či svou horoucí zbožností.

Marie je služebnicí Páně. Je jí určen Boží milostiplný příklon. Slyší to, co neuslyší žádná jiná žena. Bůh sám – svou tvůrčí mocí – ji učiní matkou přislíbeného Krále nového věku. V Kristu Ježíši přináší sám Bůh lidstvu jedinečnou pomoc, výhled, naději a záchranu.

Na Marii je bezesporu příkladný postoj pokory, poslušnosti, tichosti i otevřenosti. Chce být vědomě služebnicí Páně. Souhlasí s tím, přitakává k tomu, jaké s ní má Bůh plány a záměry. Prostě a jednoduše: věří. Důvěřuje. Vědomě se podřizuje Boží vůli.

„Staň se mi...“ Marie je orgánem Božího zázračného, spásného jednání. V tom je její omilostnění nesrovnatelné s jinými ženami V tom je jedinečná.

Marie nežádá nějaké důkazy. Dostane však znamení. Potřebuje určité povzbuzení. Příbuzná Alžběta také čeká syna. Marie se za ní vydává. Po naslouchání, po usebraném ztišení a soustředění tu je najednou pohyb. „Marie se vydala na cestu a spěchala do hor do města Judova“.

Po jejím příchodu Duch svatý uchvátí Alžbětu do té míry, že se to přenese i na její budoucí dítě. Pocítí, vnímá jeho pohyb. Pochopí. I ještě nenarozené dítko zdraví přicházejícího Mesiáše v jeho matce. Snad je možné i vyhroceně povědět: Tady se nepotkává jen a pouze Marie a Alžběta, ale i Ježíš a Jan. Mesiáš a jeho zvěstovatel a připravovatel; věk tužby a vyhlížení a věk naplnění.

Marie je vzorem víry. Je znamením Kristova lidu. Ochotně se otevírá Božímu působení. Marii lze chválit. To zcela jistě – ale nesmí přitom přijít zkrátka její Syn! Matka sama nezachraňuje. Přivádí však na svět skutečného Zachránce. Spasitele. Marie je jakýmsi pravzorem věřících. Důvěřivě věří. Takový je její osobní podíl na celém úžasném dění. A to jistě není málo. To smíme i my vyposlechnout a vděčně přijmout.

Jaroslav Nečas

Památce statečných duchovních Jaromíra Klimeckého a Ladislava Krále

Pokračování z minulého čísla

Ke všemu přízemí tohoto církevního ústředí mělo Količovu vinárnu, kterou nebylo možno vystěhovat. Bylo potřebí mnohaletého úsilí, než se všichni nájemníci vystěhovali. Dnes má Husův dům 5 poschodí do Jungmannovy ulice (v Praze II) a 4 patra v zadním traktu. Je to krásná reprezentativní budova, postavená také na zdravém finančním základě. Nacházejí se zde, mimo ústředních úřadů církevních, redakce časopisů, ústředí sociální péče, pohostinské pokoje, Husova studentská domovina, dívčí internát, museum, přednáškové sály atd. O uskutečnění tohoto díla se zasloužil Jaroslav Jiskra způsobem vynikajícím.

Berounský sbor bude vzpomínati tohoto bratra více než ostatní. Jaroslav Jiskra byl zaměstnán jako správce kanceláří Ministerstva spravedlnosti, ale byl velmi nadán jako kazatel a ve svých volných chvílích rád pročítal Bibli Páně a připravoval se ke kázáním. A tak po dlouhou řadu let dojížděl do Berouna a sloužil zdejší filiálce kázáním Slova Božího.

Počátkem června utrpěla církev novou ránu úmrtím Dr. Josefa Součka, prvního synodního seniora Československobratrské církve evangelické. Souček vyrostl v reformované části církve a reformační zásady snažil se i nadále uplatnit. Byl schopný a přísný organisátor a pokládal za důležité uvésti v létech popřevratových především církevní administrativu do náležitého pořádku. Pro přestupové hnutí v roce 1920, které se obrátilo zčásti k naší církvi, neměl valného smyslu, což mu bylo z řady stran vytýkáno. Také v poměru vůči Církvi československé byl chladný. Vytýkal jí dogmatickou nejasnost. Svou církev vedl v přísném učení. Sám se klonil ke krajní ortodoxii a ostatní směry dobře nesnášel.

Dříve, než budu psáti o velmi závažných událostech, jimiž jsme byli všichni postiženi, napíšu několik slov o administraci ve věci systematizace místa duchovenského. Žádost, kterou jsme poslali téměř před třemi léty Ministerstvu školství, proběhla mnohými instancemi a kancelářemi a byla mnohokrát doplněna. V minulém roce se ujal naší věci senior Lanštják a v dubnu nám bylo oznámeno, že od 1. 3. 1938 získává náš sbor systematizaci duchovenskou. Od této systematizace je pak jen krůček k tomu, aby náš sbor byl prohlášen za farní. 9. května byla vykonána volba prvního vikáře zdejšího sboru. Volba roku 1934 vlastně neměla právní podklad, protože v Berouně nebylo systematizováno duchovenské místo, a tak jsem byl až do této doby vikářem salvátorským. Usneseno současně žádati o zřízení farního sboru a příslušné žádosti měly býti urychleně zaslány Synodní radě.

Tenkrát se schylovalo k válce. V květnu byla nařízena částečná mobilizace a na všech stranách bylo cítiti nervozitu. Naše přípravy ke stavbě uvázly na mrtvém bodě. Dům jsme neměli prodaný, nájemník Pospíšil se nám nevystěhoval a stavební materiály rapidně stoupaly v ceně. Viděli jsme, že budeme muset od stavby upustiti. Ve zchátralém domě jsme však nechtěli zůstati a rozhodli jsme se tedy, že nájemníku v krámě musí se zvýšiti nájemné, které se normálně platí, krám musí být náležitě opraven, fasáda domu přizpůsobena potřebám církve. Úprava domu byla svěřena architektu Janu Slavíkovi, který nám dal velmi vhodný návrh, který snižoval výšku úzkého domu, štítová zeď byla rozšířena a opatřena sgrafitovou kresbou a přízemí domu obloženo dlaždičkami Roks. Staré portály, které obkládaly vylámanými boky celou frontu domu, byly strženy a modlitebně a jejímu vchodu věnována polovice frontální části domu, železné portály o třetinu sníženy a zasunuty o 30 cm dovnitř hlavní zdi. Chatrné dveře do chodby nahrazeny silnými dubovými se železným kováním. Na kování byl navařen beránek, staré to znamení českých bratří, který byl dílem akademického sochaře Palečka. Práce pokračovaly přes měsíc červenec a srpen. Sgrafitovou kresbu navrhl akademický malíř Antonovič a provedl ji se sochařem Zdeňkem Dvořákem. Po opravě se nám ukázalo, že dům je pěkný, že však bude nutno co nejdříve vybudovati faru, která by byla postavena podle původního plánu v zahradním traktu budovy. Letošní rok se však nezdál v žádném případě ke stavbě vhodný. Vše se schylovalo k událostem krajně vážným.

V červnových a červencových dnech tohoto roku se konal 10. všesokolský slet. Sokol pro nás není jen tělocvičným spolkem. Jeho výchova byla položena na mocném základě mravním a zásady této výchovy jsou odvozeny od učitelů husitských i českobratrských a z moderních především od Masaryka.

V minulých letech jsme konávali společně s Církví československou a s Jednotou českobratrskou společné oslavy Husovy na náměstí. K oslavám jsme se řadili v Šerchově ulici a průvodem jsme šli na náměstí. V letošním roce jsme uspořádali Husovu oslavu na náměstí spolu s osvětovým sborem. Přednášel zde slovenský evangelický farář Vojtech Hruška ze Sučan. Srovnal slavnou historii Jana Husa a ukázal na bezcennou legendu o Janu Nepomuckém. Vřelými slovy hovořil o sbratření Čechů a Slováků. Přednášel v slavnostním sokolském kroji a ještě po létech je na Hrušku vzpomínáno. Pak přišlo září a naše mobilisace. Po ní přišlo bolestné trhání těla naší vlasti a vytvoření samostatného sudetského území přičleněného do Německé říše.

Pokračování příště

Prohlášení Výkonného výboru BJB k „Oficiálnímu prohlášení pěti sborů

Dokončení ze str. 2

že to je akceptovaný stav pro drtivou většinu sborů, jelikož to mezi námi opakovaně vyvolává kontroverze.

Co se týče postoje BJB k praktikované homosexualitě, připomínáme, že na Sjezdu delegátů 2018 bylo schváleno usnesení, deklarující výlučnost manželství mezi mužem a ženou a potvrzující, že sexuální vztahy mimo manželství považujeme za hřích a porušení jasných biblických příkazů. Také bylo schváleno usnesení, ve kterém se sbory distancují od postojů sboru v Praze 4, který de facto zpochybňuje hříšnost praktikované homosexuality. Sbory BJB tímto jasně vyjádřily svoje stanovisko ohledně hříšnosti praktikované homosexuality.

Použití citátu Charlese Spurgeona v závěru „Oficiálního prohlášení pěti sborů" vzbuzuje nepravdivý dojem o BJB, že dovoluje, vítá a podporuje blud, popírá Pánovo Slovo a odmítá základy evangelia, a proto je svatou povinností skutečného věřícího vyjít z jejího středu. Ani BJB jako celek, ani Výkonný výbor nemá s takovým obviněním nic společného.

Chtěli bychom upozornit na to, že Bratrská jednota baptistů je dobrovolné společenství sborů, do kterého je možné vstoupit i z něho vystoupit podle vlastního rozhodnutí sboru. Vzhledem k nejasnostem, které panují ohledně tohoto kroku, jsme upozornili odcházející sbory, že pro vystoupení sboru z BJB je nutné dosáhnout souhlasu 2/3 většiny všech členů sboru a tuto skutečnost doložit zápisem z řádně svolaného sborového shromáždění, prezenční listinou podepsanou přítomnými členy a seznamem členů k datu hlasování. Tyto dokumenty budeme vyžadovat, protože bez nich není možné rozhodnutí sboru o vystoupení z BJB považovat za platné. Konstatujeme, že ve sboru v Lovosicích tímto procesem ještě neprošli. Stanici z Jílového upozorňujeme, že stanice sboru nemůže vystoupit z BJB, protože není sborem (členové mohou pouze ukončit své členství ve svém sboru).

Je nám líto jednotlivých členů a rodin, kteří nesouhlasí s rozhodnutím svého sboru vystoupit z BJB a zároveň cítí, že ve svém sboru nemohou dlouhodobě zůstat. Přáli bychom si, aby našli duchovní domov a zázemí v některém z okolních baptistických sborů.

Přestože je pro nás rozhodnutí bratrů a sester odejít z BJB bolestivé, nechceme pochybovat o tom, že se pro tento krok rozhodli upřímně a v souladu se svým vnitřním přesvědčením. Modlíme se za ně, přejeme jim, aby prožívali naplnění ve službě evangelia lidem tohoto světa a žádáme je, aby se ve své práci soustředili na své sbory a ne na vyučování členů našich sborů.

Máme naději, že budeme moci žít v pokoji vedle sebe jako součásti Kristovy církve.

Výkonný výbor Bratrské jednoty baptistů
Pavel Coufal, předseda;
Jan Jackanič, tajemník;
Erik Poloha, místopředseda;
Pavel Novosad a Oleg Gricyk, členové

V Praze dne 27. listopadu 2018

B. Soukup: Cizí duch

Obnovené českobratrství stojí uprostřed národa s velikým náboženským posláním na podkladě čistého učení Kristova tak, jako v naší dějinné minulosti byla Jednota v duchovním směru požehnáním svému národu. Splníme tento úkol? Dosavadní výsledky nezdají se mnohým úměrným snahám, naší vůli a práci. Proč? Že nemáme proroků, mužů velikých? Není tomu tak, jaké jsme zvyklí ve svém odloučení, jako tiší v zemi. Kdyby naši mnozí vůdcové stáli v jiném prostředí, nežli v našem, byli by slaveni jako veličiny prvního řádu, ale oni ve své jednoduchosti do popředí se necpou a my jich nevynášíme, jich nevychvalujeme, raději řekneme, že jich nemáme. A přece, porozhlédněte se po našem prostředí, a naleznete vzorné naše bratry ve vynikajícím působení v různých oborech, ať náboženském, neb veřejném, povznesené nad okolí vzděláním, rozhledem a charakterem. Ale práce těchto jednotlivců zaniká ve víru všednosti, bez vlivu na široké prostředí. Učme se z dějin! Čím že českobratrství podmanilo národ svým zásadám? Nebyli to jeho velikáni, ani ne sám Komenský, vždyť byl on už jen posledním pastýřem umírající matky Jednoty Českobratrské, ale byl to veliký, čistý život každého jednotlivého bratra i sestry, celých rodin, od prvního do posledního. Nás není málo, to jest jen lichá výmluva, ale jsme malí. Přední náš jeden pracovník řekl… „Cítím, že celá naše mizerie spočívá v tom, že ukázali jsme se v této veliké době tak malými". Malými duchem, není v nás toho velikého českobratrského ducha, vyzařujícího na všechny strany a neodolatelně podmaňujícího vše, na co padne jeho světlý paprsek. Toto pohasnutí živelné síly způsobil v nás duch cizí. Vylučme jej ze svého středu, ze svého života a ducha našich otců oživme v celém jasu a síle. Pak nás bude vidět, ano každého českého bratra musí býti vidět z daleka a vanutí jeho ducha znáti široko daleko. Vím, že mnozí, ba přemnozí valnou většinou jsou horlivého tohoto českobratrského ducha, ale jsou v našich řadách zapsaní jednotlivci, kteří jsou ovládáni ne naším, ale cizím duchem, a ti působí nám v našem díle ohromnou škodu. Co jednotlivec svým pohoršením pokazí, těžko sto jiných napraví. Hledajícím stávají se kamenem úrazu nepřátelům vítanou zbraní. Bratři a sestry, pozorujte onoho cizího ducha v našem já. Je to především duch římský. Někteří si jej k nám přinesli a dosud se jej nezbavili, jiní slabošsky jím nasákli vlivem svého okolí! Ejhle český bratr – římského ducha, jak jsem jej nalezl: Slaví svátek svých jmenin, strojí slavnou pouť, o římských pompách kráčel jako hodnostář v průvodu, dokonce nesl i „nebesa", jiný šel pyšně v hasičském stejnokroji. Marnivá maminka vypravila v bílých šatečkách dcerušku za družičku „božího těla" s křížkem zlatým na krku, ke konfirmaci pozvala bohatou tetičku za kmotru (jako k biřmování) – také pro ten dáreček. Ve smíšeném manželství zavěsila žena muži medailonek s obrázkem Marie na krk při jeho odchodu do války a ten slaboch jej nosil a nosí podnes.

Je mi líto, že musím říci plnou pravdu tak, třeba i zabolela. Nejsou toho zjevy jen u téhož jedince vzaté, nýbrž sám našel jsem jich tolik a ještě různých jiných závažnějších, o nichž raději pomlčím, že jest mi až z toho smutno. A není tomu všemu dávno, je to i letos. Milý čtenáři, polož si se mnou otázku, jest-li takový český bratr (dle jména) může míti vliv v našem směru náboženském anebo není-li příkladem nás poškozujícím?

Ještě větší zhoubu v našich řadách způsobil duch tohoto světa. Někteří z našich lidí vším úsilím se vynasnažili, aby v ničem se nelišili od svého okolí, takže o některém z nich se náhodou dovíte, že on je také evangelík. Apoštolové všecko opustivše, šli za ním. Ale někteří našinci stejně se spoluobčany kteréhokoliv tábora, třeba bezvěrců, opustí Jej a jdou za vším možným: politikou a stranou, zábavou, honem, výletem, prací, hazardní hrou, alkoholem – i v neděli. Z domu, z kterého vane neláska, hrubost, sobectví, špatnost, nemrav, faleš, nepoctivost, podvod – nemůže mluviti českobratrství svému okolí, protože tam není českobratrského opravdového ducha, - třebaže ve štítu jeho stkví se kalich.

Bratři a sestry, všichni působme k tomu, aby všechen cizí duch, jenž nás znehodnocuje, z našich srdcí, z našich rodin, domů, řad byl vypuzen, a pak jsem jist, že dnešní svůj úkol splníme.

Kostnické jiskry č. 23/1920

Jiří Suchý: Klaun si povídá s Bohem

Známý dramatik, básník a spisovatel se na 117 stránkách věnuje náboženským otázkám. Najdeme zde modlitbu z dětství, písničku „Když je mi nejhůř" a scénu ze hry „Hodiny jdou pozpátku". Většinou však přemýšlí o víře a ateismu. Upoutá nás uvažování o katechismu a o (římskokatolické) církvi. Snad neříká mnoho nového, ale vyjadřuje se otevřeně, prostě a netradičně. Stojí to za pozornost.

Vydalo nakladatelství Galén 2017.

Jo, když je mi nejhůř
Zvedám oči vzhůru
Tam, kde tuším songy
Andělskýho kůru

Jo, když je mi nejhůř
Zvedám oči k nebi
Tam, kde tuším ruce
Probodnuté hřeby

Bohuslav Vik

Poslední polyhistor
Gottfried Wilhelm LEIBNIZ

(1. 7. 1646 Lipsko – 14. 11. 1716 Hannover)

Gottfried Wilhelm Leibniz byl synem notáře a později profesora Friedricha Leibnize, který však zemřel už r. 1652, když bylo synovi 6 let. Studoval v Lipsku a Jeně práva, filosofii a matematiku, v Lipsku se stal bakalářem a magistrem a (r. 1666) v Altdorfu doktorem.
Pracoval však jako dvorní knihovník a diplomat ve Frankfurtu nad Mohanem a od r. 1676 v Hannoveru. Tak mohl svobodně pokračovat ve vědecké práci. Na četných služebních cestách po cizích zemích se stýkal s předními myslitely své doby. V r. 1700 se (spolu s D. A. Jablonským) podílel na založení akademie věd v Berlíně. Nechyběl ani když se zakládalo dobročinné Collegium caritativum 1703.
Snažil se spojit víru v Boha s vědeckými poznatky a církevní pravověří s filosofickým deismem. V tom se rozcházel s Cartesiem, Hobbesem a Spinozou. Znal vševědné práce J. A. Komenského, kterého si vážil. Usiloval o spojení křesťanských církví a dal určité podněty k misii. Zabýval se otázkou teodicee (úvahám o Boží spravedlnosti v protikladu k porušenosti světa). Významně přispěl k pokrokům v matematice a logice a byl rovněž vynálezcem v oboru techniky. Pozoruhodné je jeho učení o monádách, nedělitelných částicích (s vlastnostmi jakýchsi vždy originálních oduševnělých atomů), které Bůh stvořil v předzjednané (prestabilizované) harmonii. Připravil půdu pro další, již specializovaná bádání.

Z jeho četných spisů některé vyšly i česky a slovensky: *Úvahy o pravdivosti a idejích, Teologické pojednání o dobrotě Boha, svobodě člověka a původu zla, Monadologie, Nové úvahy o lidské soudnosti a O reformě věd*.
Zachovala se i jeho rozsáhlá korespondence asi s 1000 osobnostmi.

Bůh stvořil tento svět jako nejlepší z možných světů.

Bohuslav Vik

Poněkud netypická vánoční úvaha

Křesťanský publicista má o Vánocích celou řadu příležitostí se nad něčím pohoršovat. A tak bych mohl kritizovat konzumní přístup k životu, protestovat proti Santa Klausovi, tomuto cizorodému prvku v české kultuře, nebo se jako evangelikální křesťan pohoršovat nad tím, že místo velikého Ježíše máme malého „Ježíška“, což mezi „křesťanskými“ národy je a vlastně vždycky byla výjimka. Všechno to by byla pravda, ale mně se nějak nechce se pohoršovat, protože pohoršování se je v současné době tolik, že už jsme z toho snad všichni unavení. Pohoršujeme se nad korupcí, nad politikou, nad vysokými hypotékami, nad homosexualitou či nad nedostatkem tolerance vůči homosexualitě, nad prezidentem, nad kmotry v politice, nad pomalostí soudů… další si můžete doplnit sami. Ne, v tuto chvíli se nechci a nebudu nad ničím pohoršovat. Dejme si třeba až do Silvestra „voraz“, můžeme tomu říkat třeba příměří.
No, ale nemohu si pomoci, možná vyvolám pohoršení u ateistů (ale i u Svědků Jehovových). Chci se zamyslet nad tím, co to (či koho to) vlastně o Vánocích slavíme: Bůh se stal dítětem. Všemohoucí Stvořitel vesmíru se stal bezbranným stvořením.
Nesmírně riskoval. (Omlouvám se… zase pohoršuji. Tentokrát ty, kteří jsou přesvědčeni, že Bůh předem naplánoval všechno do nejmenšího detailu, každý pohyb atomu, a teď se jen dívá na vesmírné drama, které rozpoutal a které se před ním odvíjí.) Ano, máme riskujícího Boha. Vydal se všanc surovému světu. A přežil to. Mám na mysli: Přežil své dětství. Díky snům, které se zdály Josefovi a které Josef vzal vážně. Díky pokynům, které dostali tři králové či mudrci od Východu, kteří neprozradili Herodovi, kde přesně se Mesiáš narodil.
Když Ježíš vyrostl, říkal nám, že máme být (taky) jako děti. Těm, kdo si ho zamilovali, řekl, že je posílá jako ovce mezi vlky. Tím jim de facto zakázal, aby svou víru šířili ohněm a mečem.
Bůh sám je Bohem, který se těší a který se diví. V Bibli najdete spoustu míst, kde se Bůh těší (třeba i z nás lidí) a diví (třeba naší natvrdlosti nebo tvrdosti našeho srdce). Nu, zkuste se divit něčemu, co jste do puntíku předem naplánovali. (Já to nedokážu, ale kalvinistický Bůh to zřejmě dokáže… pardon, už jsem zase ironický.)
Ale ano, marná sláva, biblický Bůh je Bůh, který riskuje, který se těší a který se diví. Stvořil svět, a stvořil ho tak, aby se v něm mohl těšit a divit.
Ježíš říká, že nebudeme-li jako děti, nevejdeme do Božího království. Děti se – mimo jiné – také těší a diví. A někdy hrozně riskují, zvláště kluci. Děti mohou mít spoustu nedostatků a špatných vlastností, ale většinou se nedomnívají, že všemu rozumí a že všechno vyřeší vlastními silami. Jsou závislé, nespoutané konvencemi, hravé.
Víme, že to s Ježíšem nakonec dobře dopadlo. Boží nepřítel se ho snažil zlikvidovat hned na počátku – skrze Heroda. A když Ježíš dospěl, kázal, učil a uzdravoval, Boží nepřítel zuřil a nakonec se mu podařilo dostat Ježíše na kříž. Zdálo se, že nakonec přece jenom zvítězil.
Jenže pak přišlo vzkříšení.
A my můžeme věřit, že s celým světem to nakonec dobře dopadne. Ano, než přijde happy end, budou se dít strašlivé věci. Všechny detaily neznáme. Ale víme, že konec bude skvělý. Lepší než cokoli, co mu předcházelo.
A tak můžeme být lidmi naděje. A nemusíme se bát riskovat. A můžeme se těšit i divit. Protože i Bůh riskuje. I Bůh se těší a diví. Stvořil úžasný svět. Přestože je v něm zatím spousta věcí, nad nimiž se pohoršujeme. Tyto věci ale nebudou mít poslední slovo.

Dan Drápal

(K) té naší stoleté církviČCE

Zanedlouho, 17. prosince, uplyne přesně sto let od okamžiku, kdy se spojily dva největší české protestantské proudy, a tím vznikla nová Českobratrská církev evangelická (ČCE). Nabízí se proto prostor pro bilanci, zamyšlení nad tím, kam ve stoletém procesu svého formování dospěla a jak vypadá. Jaká je identita dnešní církve? Co se jí daří a kam by se mohla (měla?) do budoucna posunout? Takové hodnocení je samozřejmě záležitostí subjektivní, dovolte mi proto být v následujících řádcích osobní. Omlouvám se také za to, budou-li některé prvky tohoto textu příliš interní záležitostí, ale považuji za důležité, aby stav církve procházel (sebe)reflexí, a to nejen uvnitř jí samé.
Vybrat jen několik věcí, které považuji za největší klady (anebo naopak nedostatky) ČCE, jak ji známe dnes, je pochopitelně ošemetné: církev je dynamickým, mnohovrstevnatým a komplexním celkem, jejž nelze redukovat na několik přívlastků (zlé jazyky dokonce tvrdí, že kolik je evangelíků, tolik je církví). Navíc zkušenost s církví má každý vlastní, závisející na tom, s jakou podobou církve se zrovna setkal. Přesto bych se tu odvážila naznačit několik témat, která považuji v případě ČCE za důležitá. Nekladu si přitom zcela žádné nároky na výlučnou pravdivost svého názoru či trefnost své volby, mnohem spíše se pokouším nabídnout perspektivu a inspiraci k diskusím.

Máme otevřeno

Jednak oceňuji otevřený a svědomitý přístup k ekuméně. Teprve až s odstupem jsem poznala, že to v kontextu církví není zdaleka samozřejmost (aspoň ne v takovém měřítku jako v ČCE). Důraz na hledání toho, co nás vzájemně spojuje a co je ve víře důležité, je mně osobně velmi sympatický. Setkávání se zástupci jiných denominací považuji za velmi obohacující, osvěžující a také za jeden z prostředků, jak zabránit tomu, abychom se v naší církvi uzavřeli jako v zatuchlé bublině. Myslím, že to je jedna z cest, kterou by se měly církve ubírat, chtějí-li si do budoucna zachovat existenci. Svět se globalizuje, rozdíly se stírají, nejinak tomu je – zdá se mi – i v případě křesťanů (aspoň v českém prostředí to tak cítím). Církve asi čeká nějaká zásadnější proměna, křesťanů celosvětově významně ubývá. Tím nechci vůbec naznačovat, že by se měla ČCE a další církve vzdát své identity. Rozmanitost mám ráda a zdá se mi plodná. Tato rozdrobenost církví, kterou dnes možná vnímáme (mě nevyjímaje) jako pozitivní hodnotu, se ale možná časem ukáže jako kámen úrazu. Ostatně, už Komenský před nejednotou varoval…
Na ČCE si ovšem velmi vážím její otevřenosti obecně (záměrně se zde vyhýbám tomu klišovitému označení „liberální církev“). Není pro mne jen církví – křesťanským společenstvím – ale též (myšlenkovou) platformou, v rámci níž se mohu svobodně rozvíjet. ČCE mi umožňuje nejen mít na věci vlastní názor, ale především si jej utvářet: rozmýšlet, rozvažovat, vzdělávat se, naslouchat, diskutovat. Tahle intelektuální rovina je pro mě osobně důležitá. Více se zde také exponuje motiv hledání: hledání jako ústředního procesu křesťanského života. Je dobře, že toto hledání (proces poznávání, i etymologicky odkazující k pozorování věcí kolem) ČCE nezastírá snahou předkládat nějaká zdánlivě jednoznačná a rychlá řešení. Líbí se mi, že ČCE nemá tendence vecpat každého věřícího do nějaké škatulky, udělat z něj konformního člena církve. Vnímám ji jako upřímně se snažící být církví pro všechny. Nikoho nestigmatizuje, nevylučuje, neodsuzuje. Tohle jsou základy, na kterých by ČCE měla vždy stát a neodklánět se od nich.

Českobratrská církev (ne)viditelná

Na druhou stranu, myslím, že v ČCE by se mohl v budoucnu hypoteticky prohloubit nebo nějak zpalčivět problém s její věroučnou nejasností (jeden případ za všechny: jak vnímat večeři Páně – po luthersku, po kalvínsku, po zwingliánsku, anebo snad nějak kombinovaně?). Oficiálně se hlásí ke čtyřem různým vyznáním, a ačkoliv se zdají být si navzájem velmi podobná, jsou případy, kdy si dokonce vzájemně protiřečí. Jistě, evangelík může namítnout: to je přeci zase ta naše krásná pluralita, každý se může najít v tom, co mu nejvíc sedí. Nechci to popírat, část pravdy na tom asi bude, zároveň je ale třeba si uvědomit, že tyhle situace můžou být pro lidi matoucí, dezorientující a zároveň vzbuzovat kontroverze (že se to zatím příliš neděje, nemusí nic znamenat). Jasnější věrouka by taky třeba mohla dopomoci definovat evangelickou identitu, která je v současnosti - aspoň z mého pohledu – poněkud neslaná, nemastná.
Zároveň soudím, že církev by mohla být trošku více vidět. Aspoň tak, aby si veřejnost pamatovala, jak se vlastně církev jmenuje, a nepletla si ji s husity. Má potenciál ukázat také jinou tvář církve, než jakou má dnes většina české populace zafixovanou: zpovykaná, mamonem a mocí posedlá zkostnatělá instituce, která má mnoho skandálů a krve na rukou a zastává předpotopní názory. ČCE má potenciál dát se ukázat jako alternativa této nevábné představě, pozměnit konotaci slova církev. Mluvit s lidmi, aby pochopili, že nejsme nějaká sekta duchařů, ale zajímáme se i o věci vnější, veřejné – pozemské, chtělo by se říct. Ukázat, že být křesťanem neznamená jen umět nazpaměť modlitbičku nebo trefit do kostela. Že se s křesťanskou – a máme tu výhodu, že prostřednictvím T. G. M. obzvlášť s českou evangelickou – identitou se pojí také důraz na některé „světské“, obecně lidské (zejména etické) hodnoty, které mají význam i daleko za hranicemi církve: pravda, láska, tolerance, čestnost. Máme potenciál věci reálně měnit, reálně ovlivnit to, jaké prostředí kolem nás bude a jak se nám všem v něm bude žít. Na něco podobného shodou okolností nedávno upozornil také Martin C. Putna a už dávno i ten Komenský…

Studení čumáci?

Já osobně potom v církvi postrádám větší důraz na spirituální rovinu. Přijde mi škoda, že církev má mnohdy až tolik „civilní“, střízlivý ráz a nedává více prostoru Tajemství. I liturgii jsme učinili velmi nenápadnou – možná pro tu přílišnou reminiscenci katolické církve – přestože klasické ordinarium je již starokřesťanskou (a nikoliv tedy katolickou) záležitostí. Například se nabízí zahrnout více responsoriálních prvků. Setkala jsem se s názorem faráře, že postrádá od společenství zpětnou vazbu. Kromě této praktické roviny jde samozřejmě také o přidanou hodnotu duchovní.
Téměř se u nás nepěstují takové „plody víry“ jako duchovní cvičení (jednou z výjimek jsou exercicie v Kolínském klášteře) či modlitební setkání (tj. nikoliv bohoslužby), nečteme díla starých křesťanských myslitelů, a tak obecně žijeme spíše nohama na zemi nežli s hlavou v oblacích (ovšem ne vždy to musí být nutně na škodu). Více té „vnější zbožnosti“ by snad mohlo život ve společenství obohatit, oživit… Vlastně mě mrzí, že za tímto typem prožitku musím utíkat ke katolíkům. Podobné věci přitom nejsou naší církvi zdaleka cizí: třeba dát více prostoru lutherskému přístupu, který má liturgii bohatší, anebo oprášit protestantské mystiky… Zírat na prázdné zdi v kostele myslím hlubší náboženskou zkušenost nezaručí, jakkoliv nejsem zastáncem přezdobených interiérů (nejen) kostelů. Pokora, skromnost a umírněnost ano, vyhrocená askeze a apriorní sebekritika ne. Někdy mi u evangelíků chybí ta „barokní“ stopa v přístupu k životu, k jeho plnosti: krása stvoření, barevný, voňavý, životem oplývající svět, radost z toho, že jsem tady a teď, že i mne Pán Bůh mezi tou vší nádherou stvořil (ale i vědomí vlastní pomíjivosti, časnosti, nestálosti hmoty). Není divu, že pro katolíky jsme sebemrskačští skeptici s obsedantním pocitem viny. Ano, líbí se mi zdrženlivý přístup k věcem, možná to ale někdy přerůstá až v jakési (nadbytečné) opatrnictví. Možná bychom měli zkrátka méně rozvažovat a více žít.

Adéla Rozbořilová

Autorka je bohemistka a redaktorka evangelického časopisu Český bratr.

Psáno pro www. christnet.eu

Inzerce

Sbor ČCE Krucemburk nabízí k pronájmu byt 2+1 v přízemí bytového domu. V obci je MŠ, ZŠ, ZUŠ, pošta, ordinace lékařů. Volný od února.

č. 8

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace: Soukenická 15, 110 00 Praha 1, tel.: + 420 770 624 052,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o.
Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p.
bezplatná infolinka 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o.
Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5
tel.: 251566451; 234139373; 603716570
Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

36-37/2018

19. prosince 2018 ✦ ročník 103 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde
9. ledna 2019

Heslo roku 2019

Hledej pouze mír,
jak lovec za ním jdi.
Žalm 34,15b

Poselství ke čtvrté adventní neděli

Hospodin ochrání svůj lid
Žalm 34,8

Immanuel. S námi je Bůh. Jak radostná zpráva. Jak lahodně zní duši toho, kdo vnímá temnotu kolem sebe, ale především ve své duši. Kdo má obavy z toho, co bude… Více než kdy předtím, ke mně v letošním adventu promlouvá Boží ujištění. Všechno pro tvoji záchranu je hotovo, člověče. Nemusíš se snažit, aby se to stalo. Dokonce se ani nemusíš snažit, aby se záchrana stala skutečností tvého života. Vyřešil jsem tvoje vzdálení ode Mne – tvůj hřích. Otevřel jsem ti cestu zpět ve svém jednorozeném Synu. Pozval jsem tě na hostinu a mám pro tebe připravený věčný příbytek, až bude stan tvého pozemského přebývání stržen. Ta hostina bude v každém případě. Tobě stačí přijmout pozvání. Přijmout mé pozvání k záchraně.

V předvečer adventu jsme v Městské knihovně Mikulov zahajovali výstavu Bible mluví. Fotografické portréty lidí, kteří Boží pozvání přijali. Každý portrétovaný připojil krátké vyznání, čím pro něj Bible je. Každé vyznání je svědectvím o tom, že Bůh jedná v životech „obyčejných" lidí. V životech všech, kdo ho hledají, kdo ho milují… Výstava neprezentuje úžasné portréty, nebo „úžasné" lidi – i když všechny, kdo byli ochotní takto zveřejnit své tváře a svoji víru, za úžasné považuji – ale především ukazuje na úžasného Boha. Mocného, laskavého, pevného… toho, který je s námi. Který vstupuje do našich všedních dnů. Do našich zápasů, temnot, ale i radostí a všeho, co žijeme.

Boží Slovo se nemění. Ježíš Kristus je stejný včera, dnes i navěky. Bůh je útočiště a pevná tvrz pro každého, kdo se k němu utíká. Jediné, co se může změnit, jsme my. Postoj našeho srdce a následně celý život. Dnes ještě můžeme přijmout pozvání na Boží hostinu. Dnes se můžeme před Bohem pokořit a přes všechnu lákavost našich vlastních plánů poslechnout jeho hlas.

Proto prožívám letošní advent radostněji, než kdy jindy. Bůh je s námi a z toho se radujme celým srdcem. Bůh sám se položil táborem kolem nás a ochrání nás.

Ctirad Hrubý, kazatel sboru
Evangelické církve metodistické
v Mikulově

Štěpán

Sk 6,7–15; Sk 7,1–60

O Vánocích myslíme na vyvrcholení Boží pozornosti a lásky k člověku, jak o něm mluvil prorok před staletími. Chodícím v temnostech a sedícím ve stínu smrti svitlo divem Božím. Narodilo se dítě (Iz 9,6), naděje nových možností. Marii, snoubence Josefa, tesaře z Nazaretu, se narodil prvorozený syn Ježíš, člověk brzy neochvějného vědomí své jednoty s Otcem, jehož věc přesahuje obstarávky světa tohoto (L 2,49).

Od nepaměti se lidé ohlížejí po dni, kdy přišli na svět, ačkoli *„lepší je den smrti než den narození člověka"* soudí stará moudrost (Kaz 7,1). Když slavil Herodes Antipa, řekla si při té příležitosti zasloužilá tanečnice králi o popravu vězněného proroka, Křtitele a Ježíšova mluvčího, který veřejně vyzdvihl jeho jedinečnost (J 1,29): *„Hle, Beránek Boží, který snímá hřích světa!"* Rozkřiklo se evangelium změny člověka a jeho údělu mocí Boží: Přiblížilo se Boží kralování. Čiňte pokání a věřte. Opět to bude jinak než jak jste si vysnili a přáli.

Nikde v Bibli nečteme, že by se svými učedníky jejich Pán a Mistr slavil své narozeniny, ačkoli slavení je jeho veliké téma: Věřící v něho míříme ke královskému hodu svatby Syna. Pojďte, již připraveno jest všecko (L 14,17). Všem nám odkázal smysl a výpověď společného posledního jídla, když nad chlebem významně promluvil o svém vtělení jako o našem živobytí a podal poslední svůj kalich z plodů vinné révy se slovy: *„To je má krev, té Nové Smlouvy, která se vylévá za mnohé... Nápoj života z plodů mé duše..."* Na rozdíl od této slavnosti svého sebevydání na vykoupení za mnohé (Mk 10,45), kdy *„smrt Páně zvěstujeme, dokud nepřijde"* (1 K 11,26), své narozeniny s nimi neslavil nikdy.

To církev Vánocemi dodatečně ochočila (domestikovala) evangelium, a z vitríny bibelotů si je dnes každoročně vyndá v pohodě i nevěřící „až do posledních končin země", urbi et orbi. Tak to by bylo. Už jenom přijď, Pane Ježíši!...

Ani o Štěpánovi, prvním mučedníku křesťanské církve, nevíme, kdy a kde se narodil. Víme však, že byl z iniciativy židovské rady ubit kameny. Příběh muže, zvoleného spolu se šesti dalšími, aby se staral o vdovy a staré, opuštěné a nemohoucí, se děje neokázale a mnohým by se za pozlátky kolem Jezulátka ztratil, nebýt pobožíhodové koledy, původně kolekty, sbírky na chudé.

Zaměstnán obstaráváním obživy někdy rozvaděných a hašteřících se věřících, Štěpán možná ani příliš kazatelských příležitostí neměl. V sepsání apoštolských skutků čteme, že pln Ducha svatého, víry a moci, činil divy a veliké zázraky v lidu, když nakláněl srdce lhostejných k milosrdenství a dobročinnosti. Ne všichni spěchali prodat statek

Dokončení na str. 2

Aktualita: Novoroční ekumenická slavnost

Novoroční ekumenická slavnost 2019 bude mít téma Naděje.

Česká televize ji bude přenášet ze Sboru Církve bratrské v Černošicích 1. ledna 2019 od 18 do 19 hodin.

Srdečně zvou Ekumenická rada církví v České republice, Česká biskupská konference a Sbor Církve bratrské v Černošicích, ul. Hradecká 2192. Slavnosti se zúčastní představitelé církví, kázat bude předseda Rady Církve bratrské David Novák.

Pokud se budete chtít zúčastnit osobně, je nutné přijít do 17.45 hodin.

(red)

KrásnéVánoce a úspěšný rok 2019
přeje redakce

Jedno trvalé jubileum

Letošní rok 2018 byl plný jubileí. Vánoce jsou jeho krásným vrcholem. Jsou stálé jubileum Boží lásky, věrnosti, štědrosti, pokoje i naděje. Vzácné dary od Pána Boha a pro všechny. Ve vánočním evangeliu čteme: Anděl jim řekl: „Nebojte se, hle, zvěstuji vám velikou radost, která bude pro všechen lid. Narodil se vám dnes Spasitel." Tedy i pro každého z nás. Žijeme v současném rozbouřeném světě napěchovaném strachy všeho druhu, a tu slyšíme: „Nebojte se." To je dobře.

Náš nevelký, umenšený stát si poněkud velkolepě připomínal svých, všelijak přerušovaných, sto let trvání. Netrpělivě až zmateně se rozhlíží, kam se zařadit v politicky, ekonomicky, filosoficky, kulturně i nábožensky rozmanitém proudění dneška. Přejme si všichni společné a odpovědné rozhodování.

Podobně i nevelká Českobratrská církev evangelická vzpomínala století své pouti. Snad s moudrým vědomím, že kořeny jsou hlubší a starší pro ni, stejně jako pro křesťanství jako celek. Také se rozhlíží, jak napravit historické rozdělení jedinečného poselství Kristova evangelia. To rozhlížení bych přál všem křesťanským církvím. Posléze s rozhodnutím už konečně společně sloužit evangeliem, tou jedinečnou nabídkou pro život, která není tvrdou povinností. Boží láska má právě takovou velkorysost.

Jubilování máme za sebou. Slavíme Vánoce roku 2018 a jejich trvalou bohatou nabídku z Boží strany. Má podobu lásky, pokoje a dobré vůle. Nádherná Vánoční Trojice. Obsahuje tolik potřebné dary pro dnešek i pro zítřek pro nás všechny. Rok plný jubileí se uzavírá. Na jeho konci přicházejí Vánoce s nevídanými inspiracemi pro náš obyčejný život. Sdělují prostě a civilně, citlivě i naléhavě mimořádnou zprávu. Náš život s našimi blízkými, známými, s lidmi kolem nás, je a má být každodenní jubileum, slavnost. A bude jí vskutku, když si budeme naslouchat, vzájemně se přijímat, pomáhat si, radovat se i společně plakat, odpovědně pečovat o ten malý okruh přírodního světa, ve kterém se pohybujeme a žijeme. To je program, který dobře známe. Jen jej naplňovat. To bude to pravé slavení trvalého jubilea.

Josef Hromádka

Z církví doma i ve světě

Výzkum: Češi patří mezi nejméně religiózní v Evropě. K muslimům mají nejhorší vztah z celé EU

Češi, Dánové a Estonci jsou nejméně nábožensky založenými národy Evropy. V České republice a Dánsku se označuje za silně religiózní jen osm procent lidí, v Estonsku jen sedm procent. V čele žebříčku 34 zkoumaných zemí stojí Rumunsko, kde se za silně nábožensky založené považuje 55 procent obyvatel. Vyplývá to z aktuální studie amerického institutu Pew Research Center. Zatímco v převážně pravoslavném Rumunsku či v Arménii je silně věřících většina obyvatel, v mnoha zemích považovaných za silně katolické, je jejich podíl nižší. Například v Chorvatsku je to 44 procent obyvatel, v Polsku 40 procent, v Itálii 27 procent a ve Španělsku 21 procent. Mezi Slováky je 29 procent silně religiózních lidí, mezi Maďary 17 procent, stejně jako například mezi Rusy. V Rakousku, které bývá rovněž často označováno za výrazně katolické, se za silně religiózní označuje jen 14 procent obyvatel a ve Francii a Německu shodně 12 procent. O procento nižší je podíl silně religiózních v Británii. Nejpilněji chodí do kostela obyvatelé Polska, kde 61 procent lidí uvedlo, že nejméně jednou za měsíc se účastní bohoslužby. V Rumunsku chodí jednou za měsíc do kostela každý druhý člověk, na Slovensku 31 procent lidí. Naopak v České republice je to pouze 11 procent. Devět procent Čechů tvrdí, že se každý den modlí. Třináct procent Čechů si je "absolutně jistých", že existuje Bůh, což je více než například v Německu (deset procent), Francii či Švýcarsku (po 11 procentech). V Arménii je o tom přesvědčeno 79 procent lidí a například na Slovensku neochvějně věří v Boha 37 procent lidí. Češi nejsou ani příliš tolerantní a z celé Evropské unie jsou nejvíce vyhranění vůči muslimům, ukazuje jiný průzkum Pew Research Centera z konce října. Jen 12 procent Čechů by bylo ochotno připustit, aby se členem jejich rodiny stal muslim. Například na Slovensku by to nebyl nepřekonatelný problém pro 47 procent dotázaných, ve Švédsku pro 80 procent a v Nizozemsku dokonce pro 88 procent.

www.christnet.eu

Advokátovi jde o život

Poslanec Pavel Bělobrádek rozhodl, že ve sněmovně bude podán návrh, aby advokát Saiful Malúk, muslimského vyznání, získal právo pobytu, či azylu v České republice. Mimo Pákistán jde o jeho život, podobně jako i již činitelům právního systému země. Z Pákistánu uprchl sám. Poté, co dosáhl osvobození své křesťanské klientky, obdržel řadu výhrůžek a jeho smrt žádaly i davy v ulicích. „Musím zůstat naživu, abych mohl dále vést právní bitvu za Asii Bibi,". Pokud bude případ uzavřen, hodlá se do Pákistánu vrátit. Zatím však potřebuje bezpečí mimo Pákistán. Mezi zeměmi, jež uvedl jako cílové, byla i Česká republika.

-kar

Největší zážitek roku 2018

Letos jsem si k sedmdesátinám nadělila dárek - šla jsem s kamarádkou stejně starou do Santiaga de Compostela. O takové cestě jsem začala uvažovat už krátce po politických změnách v naší zemi. Četla jsem tehdy (myslím, že to bylo v 90. letech minulého století) v Kostnických jiskrách vyprávění MUDr. Susy o jeho cestě do Santiaga, o cestě, která začínala v Praze v roce 1991 a končila v roce 1996 a kterou šel částečně se synem Pavlem, manželkou Marií a jeden rok sám. Moc se mi jeho zážitky líbily a zatoužila jsem se také na takovou cestu vypravit. Tehdy jsem nemohla vyrazit z rodinných důvodů a když se situace zklidnila, necítila jsem se dobře. Teď nebo nikdy, řekla jsem si letos. V září jsem se vydala (z časových důvodů) jen na osmisetkilometrovou cestu – nešla jsem tedy z domova, ale z francouzského městečka Saint-Jean-Pied de Port s první etapou přes Pyreneje a dál už Španělskem. Španělské slovo CAMINO znamená cesta. Někdo se na ni vydává na pouť za svatým Jakubem (Santiago=svatý Jakub), jiný tu cestu bere jako sportovní výkon, další čeká od Camina nové kontakty s poutníky různých národností a názorů, někdo si chce srovnat životní hodnoty a jsou takoví, kteří doufají, že pouť přinese jim nebo blízkým osobám uzdravení z těžké nemoci. Já jako 48 roků sloužící farářka jsem si dala za cíl složit obtížení, problémy a starosti, které byly na mne vloženy během mé služby. První ranní hodiny cesty byly ve znamení modliteb za jednotlivé lidi, členy mých farností, rodiny i jiné. Proto jsem odmítala nabízené ulehčení cesty (nechte si popovézt svá zavazadla taxíkem do vašeho nejbližšího cíle) nebo odbočení na pohodlnější variantu. Ze začátku mne štvalo, jak mne rychle předbíhají (i do kopců) poutníci s odlehčením. Naučila jsem se jim nezávidět, respektovat své možnosti, zbytečně se neohlížet nazpátek a došla jsem k často ověřené moudrosti: „všechno je možné", např. vidět cíl rovně před sebou, ale podle ukazatelů prudce odbočit vpravo či vlevo a jít hodinu dvě „někam úplně jinam" - a přesto dojít k cíli.

Celých 14 dní jsem nepotkala Čecha. Mluvila jsem nejvíc německy (má kamarádka je Němka), trochu španělsky a anglicky. Až na jedné zastávce si hrál mladý muž se psem majitelů kiosku. Zdálo se mi, že mu říká: dej pac, sedni… Bylo tomu tak. Jmenoval se Dan a od té chvíle jsme se na cestě občas potkali a mohli o mnoha věcech pohovořit, např. že místo u tzv. Železného kříže ve výšce 1531 m není jen nejvyšší bod naší cesty (informace z Wikipedie), ale místo, kam pod kříž skládají poutníci kameny jako symbol svých obtížení a problémů. Dan tam zůstal déle, aby tu informaci správně vstřebal. Za nějaký čas jsme o tom mluvili a měl zajímavý zážitek. Našel si kámen a napsal na něj to, co cítil za potřebné, a složil k patě kříže. Další den potkal českou dívku, která mu vyprávěla svůj příběh. Velkou posilou se jí stal fakt, že u Železného kříže uviděla kámen s českými slovy. Vzala si ho. Dan se jí zeptal na poslední slovo na kameni – bylo to jeho jméno. Nebylo špatně, že si ten kámen vzala, byla to zvláštně nasměrovaná služba, jak oba cítili.

Po návratu se mně mnozí ptali: splnila ta cesta svůj účel? Splnilo se to, proč jsi tam šla? Mohu odpovědět „ano, ale jinak". Spirituální zážitky přišly na jiných místech, než by se měly objevit. Modlitby za druhé přinesly v některých případech nečekané ovoce. Prý je na mně vidět těžko popsatelná změna k lepšímu. Hodně jsem se naučila - hlavně o sobě - a vrátila jsem se „odlehčená" a připravená pro další životní úkoly.

Alena Naimanová

Štěpán

Sk 6,7-15; Sk 7,1-60

Dokončení ze str. 1

a rozdělit se o to, co měli (Sk 2,44-46). Někdy je to zázrak... **Štěpán neříká dej, dej, ale vezmi.** Vezmi z daru Boží MILOSTI i tu ochotu svého srdce ku pomoci bratru v nouzi. Protivníci by proti samotné žebrotě nejspíš nic neměli, kdyby tenhle dobrodinec nezneklidňoval a neprovokoval řečmi o potrestaném Nazaretském jako o Božím Mesiáši. To pak je po pohodě i po Vánocích: Odklidíme ho!... Argumentuje proroky v opovážlivých souvislostech, osočuje veleradu, a nedá si říct. Námitky vzdělanějších s ním nehnou. Říká si o malér. Pomýlený tím Ježíšem roztrubuje, že z mrtvých vstal. To se uvidí. Přiveď ho! Nechápeš, že nám tím hrozíš?

Vzkříšený zkazí místo toto a proměnní ustanovení, která nám dal Mojžíš? Škodíš pověsti Božího příbytku, místu dávných zjevení Hospodinovy slávy. S chvalami a obětmi sem míří zástupy zdaleka. Nejen město z toho žije, a najednou: Nezůstane kámen na kameni, který by nebyl zbořen? Zlořečíš chrámu a ohrožuješ nás všecky. Pobuřuješ, strašíš lidi, rouháš se...!

Svatyní se ti zdá lidské srdce, kde Požehnaný slovem a Duchem přebývá? Budiž, jak se to vezme, že... Avšak krmit prosťáčky tím, že jsou chrám Boha živého? Posvěťte se a někde za dveřmi svého pokojíku se modlete v Duchu a Pravdě? To bychom to tady rovnou mohli skončit a z chrámu mít vlastivědné muzeum. Tak to prr! To je příliš!

Chytili ho a vedou do rady. O svědky obžaloby za přiměřený honorář žádná nouze... Vypravěč Lukáš se zmiňuje o zvláštním jasu Štěpánovy tváře: Ne, on se nestará, co řekne, aby vyváznul. Myslí na toho o Velikonocích a svěřuje se Duchu Utěšiteli, Duchu Pravdy. V jeho síle a inspiraci se chápe obšírné rekapitulace ne vlastní dobročinnosti na svoji obhajobu, ale Božího milosrdenství k vyvolenému lidu od pradávna: Tady pohleďme do zrcadla, muži bratři a otcové!

„Bůh slávy se ukázal otci našemu Abrahamovi v Mezopotamii," začíná svědectvím Písem o Božím vyvolení, a víře v jeho zaslíbení. „Uslyšel hlas Boží, srozumitelnou výzvu: Vyjdi a já ti požehnám. Vyjdi odsud! Uvěřil a vyšel. Svatý Duch Písem to označuje SPRAVEDLNOSTÍ u Boha a patriarchu nazval přítelem Božím (Jk 2,23). Žel, už děti jeho vnuka Jákoba jsou jinde. Zločinem vůči bratru se zapletou s Egyptem na čtyři sta let. Stanou se tam mocným lidem, Egypťan je přinutí k robotě a sahá na život rodících se chlapců. Tehdy Bůh otců podivuhodně zachraňuje Izrael. Vysvobozuje lid skrze Mojžíše, avšak zpohanštělí si s sebou do svobody berou své modly v rancích i v duších. Učí se Hospo-dina znát. Mojžíš mezi nimi na poušti s andělem přijal slova živá, aby nám je vydal," podtrhuje Štěpán. „To je ten Mojžíš, který řekl synům Izraelským: Proroka vám vzbudí Pán Bůh váš z bratří vašich, jako mne; toho poslouchejte... Ale ne-chtěli poslouchat. Zradili Boha otců, Vysvoboditele. V riskantní svobodě pouště vzdychali po otrocký jistotách minulosti a odvrátili se srdci svými do Egypta. Udělali tele a obětovali modle, dílu svých rukou. Čtyřicet let nosili stánek Molochův a hvězdu svého boha Remfan, až pomřeli na poušti... (Am 5,25-26). Jejich dětem se stává cesta víry cestou Zákona, a stánek uprostřed nich svědectvím Boží Smlouvy. Jozue s ním vejde do zaslíbené země, kde zůstane až do dnů Davida. Ten nalezl milost před obličejem Božím a prosil, aby směl zřídit stánek Bohu Jákobovu... Šalomoun pak udělal jemu dům... Avšak Nejvyšší v tom nebydlí! Zdali z jeho ruky není to všecko? Do jakého domu jej pozveme?" Zvedá Štěpán starou otázku, jako by zaslechl Ježíšův stesk nad domem kupeckým a peleší lotrů. S pomyšlením na jeho utrpení mu, tváří v tvář těmto soudcům zbožnosti, vyvstává smrtonosná božnost hříchu tohoto světa. Duch mu v nich odhaluje odvěké exponenty protivníka a odpůrce Božího, přední činitele podvodu a pýchy v důstojnosti Bohu odcizené a Boha zraňující (L 10,18; J 12,31). *„Tvrdošíjní a neobřezaného srdce i uší, vy jste se vždycky Duchu svatému protivili, jako otcové vaši, tak i vy..."* Od zrcadla minulosti, v němž se beztak nepoznávají, přechází Štěpán v Duchu Ježíšově k přímé konfrontaci. *„Kterému z proroků se vaši otcové neprotivili? Zmordovali zajisté ty, kteří předzvěstovali příchod spravedlivého tohoto, jehož vy nyní zrádci a vražedníci jste. Zákon jste vzali působením andělským, leč sami jste jej nezachovali..."* (Sk 7,52-53).

Až nám zatrne, představíme-li si tu scénu... O Letnicích Šimon Petr hned dodává: *„Čiňte pokání, pokřti se jeden každý z vás ve jménu Ježíše Krista na odpuštění hříchů"* (Sk 2,38). Jinde k obviněnému shromáždění v chrámu dodává: *„...nyní, bratři, vím, že jste to z nevědomosti učinili, jako i knížata vaše"* (Sk 3,17). Nic z toho zde nezazní. V tomtéž Kristově Duchu Štěpán přímo obviňuje náboženské představitele z epochálního zločinu. Z hříchu, v němž setrvat, znamená nic než odsouzení. Zde se neukazuje cesta zpět. Jde mu o život...

Se svým smyslem pro realitu bychom se asi pokusili to odlehčit, dialekticky smlouvat a nějak teologicky vyklouznout... Štěpán slyší Ježíšovo nesmlouvavé: *„Já JSEM... a uzříte Syna člověka, an sedí na pravici moci Boží a přichází s oblaky nebeskými,"* tečka. (Mk 14,62). Ví, že běží o život. O život již napořád s ním... Jaký to vhled mu Duch v té krajnosti skýtá? Poznává v Boží svaté skrytosti pravici Hospodina zástupů, odedávného hybatele Staré Smlouvy, Krista? Těmito křižované, vtělené SLOVO SMLOUVY NOVÉ, Ducha znovustvořitele a Spasitele ve strhující jednotě Písem: *„Hle, vidím nebesa otevřená a Syna člověka stojícího na pravici Boží..."*

Už ho rozzuření vlečou za město a prší kameny. Ještě se modlí. Ještě vykřičí slova od krve: „Pane, nepokládej jim to za hřích," a zemře.

V parnu si odložili k té práci. Mladý zákoník Saul hlídal svršky a možná si uši včas nezacpal. Marně kamenovaná sláva té chvíle mu znovu na mysl přichází: Kam to hledí ten člověk na prahu časnosti, že jejich krvavé pachtění snad ani nevnímá...? Spěchají kamením zaházet nebezpečné blouznění, nebo snad odlesk všem skryté záře? Brání se Saul tomu pomyšlení a horlivěji jde po vyznavačích Nazaretského.

Hledá. Pátrá. Ve svatém nadšení pro jméno Hospodinovo jak o to stojí, je vyhladit! Ledaže... Potlačuje v sobě a předem vylučuje přání podobně prohlédnout...

Tak přihořívá, co se tam před Damaškem prudce rozhoří, ano, vybuchne. Světlo tak mnoha zmučených tváří ho smete do prachu té dosavadní ničemné cesty (Sk 9,3nn): *„Proti ostnu silnějšího co si svou zatvrdostí počneš, Tarzenský?..."*

Pronásledování mnohé povzbudilo vykročit s evangeliem ukřižovaného Krista z Jeruzaléma, a světe div se, přidá se i Saul. Jednomu ze svých žáků, příteli Timoteovi napíše: *„Děkuji Kristu Ježíši, našemu Pánu, že mne za věrného soudil, aby mne k té službě postavil, ježto jsem dříve byl rouhač, protivník a ukrutník"* (1 Tm 1,12-13). Korintanům pak vyznává: *„Poslednímu, jako nedochůdčeti, ukázal se (vzkříšený Pán) i mně... Nejsem hoden slouti apoštol, protože jsem se protivil církvi, ale milostí Boží jsem, co jsem,"* a dodává: *„Milost jeho ve mně nebyla nadarmo... Víc než ti přednější mne, jsem pracoval, avšak ne já, ale milost Boží mně přítomná"* (1 K 15,8-10).

„Běžím," píše do Filipis. *„Běžím, abych dostihl moc a tajemství PRAVDY vzkříšení, načež jsem dostižen a uchvácen Kristem Ježíšem"* (Fp 3,10-12). Nechme se zaměstnat, bratři a sestry, milostí svého osobního ospravedlnění v Kristu. Běžme ten dobrý běh víry k úchvatné a uchvacující PRAVDĚ.

Amen.

Samuel Jan Hejzlar

Jeden den GRATIS

Začalo to otázkou – co budu dělat ve volném čase, když moje manželka odjede na 5 dnů do zahraničí na služební cestu. Rozhodl jsem se věnovat tyto dny na dobročinnost.

Do tří deníků v našem velkém městě jsem poslal inzerát: Nabízím jeden den bezplatné pomoci na zahradě nebo v domě. Mohu uklízet, natírat, posekat trávník. Jsem muž, věřící, zkušený v nabízené práci. Na místo dojedu sám. Zavolejte mi nebo pošlete mail.

Za krátký čas se ozvalo 15 zájemců. Domluvil jsem se na konkrétní práci a potřebném čase.

Pozvali mne staří manželé, babičky a vdovy. Byli to vesměs lidé nemocní nebo osamělí. Počítal jsem s prací i s rozhovory.

Po čtyřech dnech intenzivní práce jsem měl pořádné mozoly a svaly mne pěkně bolely.

Nejvíc jsem si považoval rozhovorů. Dokonce se podařilo jednu moji zákaznici, která ztratila práci, zaměstnat v našem podniku. Jiná paní pozvala na přátelskou večeři nejen mne, ale také mou ženu. Bylo nám dobře a já věřím, že budeme v kontaktu i nadále.

Podle T.Frommera
přeložila a upravila Alena Naimanová

Památce statečných duchovních Jaromíra Klimeckého a Ladislava Krále 12

Pokračování z minulého čísla

V této době k nám přišlo mnoho evakuovaných lidí. Byli to všelijací nešťastníci, Češi i Němci. Namnoze přišli o všechno své jmění a své zaměstnání, a pokud byli evangelíci, hledali útočiště na našem farním úřadě. Pomáhali jsme jim z vlastních prostředků, pak z prostředků sebraných především v Anglii, ale přirozeně na všechnu tu bídu to nestačilo. Je přirozené, že mezi skutečně nešťastnými přicházeli také ti, kteří se štítili práce a kteří využívali obecného zmatku k všelijakým podvodům. Mezi ně pro výstrahu budiž jmenován Jiří Haderer, 46 krát trestaný a evakuovaný z Košic. Přišel se svou ženou z tábora uprchlíků v Berouně, z komunistického domu u Litavy, a dožadoval se podpory. Z církevních prostředků mu skutečně byla udělena podpora, takže po několik měsíců pobíral po dvou stech korunách. Nikdo neznal jeho minulost a pohyboval se tu klidně. Jeho žena byla stižena těžkou epilepsií. Starý hříšník zde nedělal dlouho dobrotu, za krátkou dobu začal páchat podvody, ale protože se musel hlásit někde v Sudetech, zmizel beze stopy. Jeho žena byla vzata do léčení v Bohnicích. Jednou byla stižena hrozným záchvatem při bohoslužbách, ale od té doby mezi nás nepřišla. Když byla odvezena do Bohnic, všichni jsme si oddechli. Odtamtud mi několikrát psala a úpěnlivě mě prosila o pomoc. Nevěděl jsem si rady, po rozmluvě s lékařem Dr. O. Loewym jsem jí neodepsal. Byla to jedna z mých nejsmutnějších zkušeností jako duchovního.

V tomto roce v září narodil se nám syn Jaromír. Věra teprve začínala běhat a domnívali jsme se, že bude lépe, narodí-li se dítě, které jsme očekávali, u matky manželčiny, v Bělé u Police nad Metují. Slehnouti šla žena do Police – do útulku pro rodičky – těsně na hranice s Německem, několik dní před naší mobilisací. Když bylo hošíkovi týden, rychle jsem jej za velikých útrap - především pro mou ženu – odvážel do Berouna. Pán Bůh nám dal milost, že jsme i tuto zkoušku přestáli dobře."

Klimeckého zápisy v kronice jsou doplněny ještě čtyřmi stranami fotografií s texty, vepsanými zřejmě Klimeckého nástupcem, bratrem farářem Ladislavem Blechou. Fotografie ilustrují Klimeckého velké aktivity na poli církevní práce, které na sklonku svého života hodnotil slovy: „Chválu si nezasloužím. Myslím si, že je mnoho bratří, kteří vykonali lepší práci, než jakou jsem odevzdal své milované církvi já, a nic se o nich nenapsalo. Co jsem vykonal, bylo jen z milosti Boží. Bez nadsázky mohu jen říci, že jsem se celý život dřel…" a „dá-li Pán, mohl bych se za měsíc vrátit do práce, do té práce, kterou jsem konal celý život upřímně rád."

Množství nerealizovaných návrhů nového kostela proti tomu ukazuje, oč také Jaromír Klimecký usiloval, a co se mu nezdařilo: Postavit v Berouně evangelíkům velký a moderní kostel. S odstupem mnoha let, když vidíme současný stav mnoha tehdy moderních kostelů, a porovnáme ho s velikostí berounského sboru, můžeme být rádi, že ke stavbě nedošlo. Klimecký věnoval berounskému sboru šest let svého života – a tento sbor se stal jeho první farářskou láskou. Ve sboru se na něj také dodnes s láskou vzpomíná. Byl to však teprve počátek Klimeckého celoživotní farářské kariéry, kdy sloužil církvi jako nadaný pastor skoro až do své poměrně brzké smrti – ještě deset let v Rokycanech a dvacet sedm let v Plzni.

Z kroniky sboru ČCE v Berouně

Odchodem z Berouna do Rokycan Jaromír Klimecký se svou odbojovou prací nepřestal, věnoval se jí až do konce války a výrazným způsobem se podílel na převratu v Rokycanech. Připomeňme si toto období několika různými dobovými texty, seřazenými v chronologickém pořadí.

26. květen 1944

„Rodina vrátného městské válcovny Tytla (jednonohý invalida) dostala dnes telegrafickou zprávu, že v Novém Vídeňském městě byl při náletu zabit jejich 26letý syn Jaroslav Tytl, který po zastavení válcovny byl se svými 2 bratry přikázán do Rakouska na práci. Při náletu odjížděl se společníky autobusem do bezpečí, autobus však dostal plný zásah bombou a všichni byli zabiti. Zemřelý byl převezen do Rokycan a 7. července konán jeho pohřeb za veliké účasti občanstva. Nad rakví promluvil procítěnou, vlasteneckou řeč českobratrský farář Jaromír Klimecký."

Kronika města Rokycany, 1938–1947

Památce statečného studenta bohosloví

K prvnímu výročí popravy bratra diakona Josefa Slabého

„Když jsem před pěti lety přišel do Rokycan, překvapila mne tu neobyčejně vyspělá práce mezi mládeží. Byla tu celá řada mladých lidí, kteří slibovali, že nepotáhnou s průměrem.

Pokračování příště

Vánoce nejsou o „idylce"

Je Štědrý den. Odpoledne jdu do nemocnice na LDN navštívit jednoho známého. Beru s sebou kytaru. Na pokoji leží čtyři víceméně staří smutní muži. Můj známý mi šeptá do ucha. „Nemáš něco, čím bych se mohl zabít?" S bázní se jich zeptám: „Mohu vám tady na kytaru zahrát nějakou koledu?" „Jistě, budeme rádi," odpovídá jeden z nich.

Začnu hrát a zpívat. Je něco jiného slyšet koledu v obchodním domě – kde se stává zvrácenou komerční záležitostí a je něco jiného slyšet koledu v nemocnici. Člověk je zde chudý – je jedno kolik peněz má, a je bezmocný, proto říkám nemocnice. A právě zde vyjevuje koleda chudým své nejhlubší poselství. Není vánoční idylkou, ale pravdou o životě. Jednu z koled nemohu dozpívat, láme se mi hlas při pohledu na ty kdysi silné, veliké a možná mocné muže, nyní zbědované ležící a dojatě naslouchající té nejhlubší pravdě o svých životech. Slova melodie těch starých písní vnášejí do jejich životů naději právě proto, že zpívají o milosrdném Pánu všech lidí, který se stal bezmocným dítětem, o Ježíši Kristu.

Vánoční události ukazují krásný obraz Ježíše, který přišel, aby ukázal, že každý z nás, i ten nejchudší, pro něj má stejnou cenu jako ten nejbohatší, ten nejhorší stejně jako ten nejlepší. Ježíš přišel ukázat cestu, ztotožnit se s našimi bolestmi a do všech našich zranění a hledání přinést útěchu a světlo.

Maria porodila svého syna, zavinula jej do plenek a položila do jeslí v chlévě, protože se pro ně nenašlo místo pod střechou. V té krajině byli pod širým nebem pastýři a v noci se střídali v hlídkách u svého stáda. Náhle při nich stál anděl Páně. Zmocnila se jich veliká bázeň. Anděl jim řekl: „Nebojte se hle, zvěstuji vám velikou radost, která bude pro všechen lid. Dnes se vám narodil Spasitel, Kristus Pán. Toto vám bude znamením: Naleznete děťátko v plenkách položené do jeslí. (Bible srov. L 2,7-12).

Vánoce ukazují, že každý z nás má pro Boha stejnou cenu.

dle knihy Ladislava Heryána, Exotem na této zemi

Změna perspektivy

ADVENT znamená čekat
Ne. Pravda je
že advent je hluk a shon
nevěřím
že se v těchto týdnech dočkám klidu
že najdu cestu do svého nitra
že se budu moci soustředit na to, co přijde
prostě je to tak
čas rychle ubíhá
zdráhám se tomu uvěřit
že by něco velkého zazářilo do mého světa
že bych mohl hledět jinýma očima
je přece docela nemožné
chybí tu Bůh
mohu věřit jak chci
nic se nezmění
byla by to lež, řekl bych
Bůh přichází k nám na naši Zem!

(teď čti od posledního řádku k prvnímu)

Iris Macke, přeložila Alena Naimanová

Češství jako dar i úkol

Pavel Hošek:
Je to náš příběh:
teologický esej o vlastenectví a křesťanských hodnotách české kultury
CDK, Brno, 2018, 204 s.

K letošnímu stému výročí založení Československé republiky byl vydán nespočet publikací vracejících se k různým etapám českých dějin, významným osobnostem i otázkám po smyslu českých dějin jakožto celku. Výjimečné místo mezi nimi zaujímá kniha Pavla Hoška s příznačným názvem Je to náš příběh. V podtitulu knihy se dozvídáme, že se jedná o teologický esej o vlastenectví a křesťanských hodnotách české kultury. Právě křesťanské hodnoty naší kultury, tedy evropské a české, jsou v poslední době stále častěji zmiňovány v širokém spektru palčivých témat veřejného života, jako je otázka uprchlictví, pozice České republiky v Evropské unii, směřování české politiky nebo principy a důrazy českého vzdělávacího systému. Emoční náboj těchto témat už několik let, ale zvláště v posledních měsících, roste a nezřídka se stává rozbuškou v diskusích i mezi blízkými přáteli a příbuznými. Právě na tuto intenzivní emocionalitu Pavel Hošek cílí, když opakovaně říká: „Je to náš příběh."

Východiskem se autorovi stává jeho vlastní národnostně i konfesně pestrá rodinná situace, vyrůstání v období socialismu, který účelově interpretoval české dějiny a literaturu, i opakované studijní pobyty v zahraničí. Postupně se propracoval od toho, co dříve považoval spíše za obecnou lásku k přírodě a historii, až k „uvědomělému vlastenectví". Právě současná politická a společenská situace a její důrazy vedly Pavla Hoška k zamýšlení se nad prameny současné polarizace společnosti a nad podobami, povahou a smyslem vlastenectví. Podobně jako například C. S. Lewis v knize Čtyři lásky, poukazuje i Hošek na fakt, že určité podoby vlastenectví mohou být všelijak pokroucené a nezdravé, jiné, pokud jsou založeny na jednání v lásce, pak mohou přinášet radost a užitek. Hošek však zdaleka nezůstává jen u teoretického hovoru o lásce a vlastenectví. Dobré plody lásky k vlastní zemi, tradici a zázemí identifikuje v postojích a konkrétním jednání každého jednotlivce, které se může projevovat i v každodenních činnostech a vůči lidem v nejbližším okolí.

Protože se jedná o esej teologický, tedy vztahující se ke křesťanství, analyzuje Hošek celou věc právě z křesťanského pohledu a zasazuje ji do biblických souvislostí. Křesťanství je totiž nejen bytostně spjato s historií české kotliny, ale je právě tím, co se dostává často do popředí i v době dnešní, ačkoli je Česká republika obecně pokládána za ateistickou zemi. V zápase o naši národní identitu a o to, co Hošek považuje za zdravé vlastenectví, totiž nachází biblické paralely a jistou podobnost s izraelským národem, utvářením a formováním jeho národní identity a konec konců i s dlouhověkým pevným soužitím Čechů s Židy na území našeho státu. Vztah křesťanů k jinověrcům, touha po zemi zaslíbené, nebeském i pozemském ráji, otázky jisté výlučnosti či vyvolenosti některého národa a jednoty v mnohosti, to jsou biblická témata, která Hošek opakovaně spatřuje v celku českých dějin i v současném dnešním opětovném promýšlení toho, co pro Čechy znamená češství, národ a vlast.

„Česká tradice vlastně nemá jednotné číslo. Je to tradice tradic, svazek utkaný z několika pramenů, provazec spletený z několika svébytných vláken, navíc místy poněkud zašmodrchaných. Jako pověstné Svatoplukovy pruty, ovšem v našem případě pořádně sukovité," říká Hošek na s. 96. V české historii identifikuje pět křesťanských tradic: cyrilometodějskou, svatováclavskou, husitsko-bratrskou, svatojanskou a obrozensko-masarykovskou, u nichž se pouští do hlubšího rozboru důrazů, které byly pro danou dobu aktuální, případně i těch, které byly zmíněným érám připisovány později. Táže se také, jak byla tato období hodnocena v rámci tázání se po smyslu českých dějin. Zkoumá tak i konkrétní pojetí vlastenectví u významných postav české historie, jako byl např. Jan Hus, Jan Amos Komenský, Tomáš Garrigue Masaryk, Josef Pekař nebo Václav Havel. Odkrývá společné body jejich náhledů, ale i to, v čem se jejich postoje zásadně lišily nebo i zcela rozcházely. Aby byl obrázek úplný, přidává Hošek do výčtu důležitých celků i i vztah zmíněných křesťanských tradic k pohanství a židovství. Celou knihou jako tenká linka prochází otázka po velkém a malém češství, kterou si kladl Jan Patočka, a vědomí toho, čím mohou být obě tyto podoby téhož přínosné, za co je ocenit. Spolu s tím rozkrývá Hošek i mnohé stereotypy hluboce zahnízděné v českých myslích, jako je představa pokrokového období reformace v kontrastu k tmářskému období antireformace nejčastěji reprezentovaném „archetypálním padouchem jiráskovského podání českých dějin, páterem Antonínem Koniášem" nebo třeba vykreslování tatíčka Masaryka coby všemi milovaného, hrdinného a neohroženého otce zakladatele, nejvyšší morální autority doby formování základů Republiky československé. Ačkoli na jedné straně Hošek podobné stereotypy boří, uvádí je na pravou míru pomocí skutečných historických souvislostí tak trochu padni komu padni a činí je tak zcela prozaickými s jejich dobrými i špatnými stránkami, přeci jen je vyznění této toulky českou, především náboženskou historií, veskrze motivující. Motivující k zájmu o skutečnou pravdu, chápání vlastních východisek a postojů v otázce vlastenectví i k porozumění ostatním úhlům pohledu, namísto kontraproduktivního zjednodušování fakt na líbivá hesla podporující zrovna tu, či onu perspektivu.

Hlavním měřítkem Hoškova pohledu na vlastenectví není ani hlasitost, ani adorace právě atraktivních národních hrdinů s jejich vybájenými téměř nadlidskými zásluhami o český stát, ani přesná znalost čítanek a papouškování učebnic dějepisu pro základní školy, jak je vlastenectví někdy pojímáno. Hošek nevynáší soudy nad jednotlivými názorovými proudy, nehledá ani vítěze a poražené v tázání se po smyslu českých dějin. Jde mu spíše o smíření se se světlými i temnějšími momenty všech dějinných etap národní historie i současnosti a jejich přijetí za své, jakožto součástí sdíleného příběhu generací, který jedině dohromady dává kompletní obrázek toho, kdo my Češi doopravdy jsme a jaký je náš úkol. Češství, ať už to velké, které se aktivně staví před výzvy lidstva, nebo malé, připomínající spíše život v Tolkienově Hobitíně, považuje za dar, který jsme dostali, abychom se o něj podělili podle Ježíšova přikázání lásky k bližnímu. Tak nějak by podle Hoška mohlo vypadat ono vlastenectví postavené na křesťanských hodnotách české kultury.

Jitka Schlichtsová
Náboženský infoservis

Vánoční bohoslužby v Praze a v Brně

Církev bratrská

Praha 1 Soukenická 15

23. 12. 10 h	Nedělní bohoslužby - Zpěv Simeonův
25. 12. 10 h	Boží hod vánoční - Sláva na výsostech Bohu
30. 12. 10 h	Nedělní bohoslužby – Zpěv prvních křesťanů

Českobratrská církev evangelická

Praha 1 Kliment

24. 12. 15.15 h	J. J. Ryba: Česká mše vánoční
16 h	Štědrovečerní bohoslužby
25. 12. 9.30 h	Bohoslužby na Hod Boží vánoční s VP
30. 12. 9.30 h	Nedělní bohoslužby
6. 1. 9.30 h	Nedělní bohoslužby s VP

Praha 1 Salvátor

24. 12. 16 h	Štědrovečerní bohoslužby
25. 12. 9.30 h	Bohoslužby na Hod Boží vánoční s VP
30. 12. 9.30 h	Nedělní bohoslužby

Praha 2 Vinohrady

23. 12. 9.30 h	Bohoslužby s dětskou Vánoční hrou
24. 12. 15 h	Štědrovečerní ztišení
25. 12. 9.30 h –	Vánoční bohoslužby s VP
30. 12. 9.30 h –	Nedělní bohoslužby

Ochranovský sbor při ČCE – Praha 10 Malešice, Rektorská ul.

23. 12. 9.30 h	Štědrodenní bohoslužby
24. 12. 23 h	Štědrovečerní bohoslužba
25. 12. 9.30 h	Bohoslužby na Hod Boží vánoční s VP

Brno I, Opletalova 6

23. 12. 10 h	Dětská vánoční slavnost (sál Opletalova 6)
24. 12. 15 h	Vánoční bohoslužba (Betlémský kostel)
23 h	Štědrovečerní bohoslužba (Červený kostel)
25. 12. 8.30 h	Hod Boží vánoční – bohoslužba s VP (Betlémský kostel)
10 h	Hod Boží vánoční – bohoslužba s VP (Červený kostel)
26. 12. 9 h	Společná bohoslužba sborů ČCE Brno I a Brno II
30. 12. 8.30 h	Bohoslužby v Betlémském kostele
10 h	Bohoslužby v Červeném kostele
31. 12. 17 h	Silvestrovská bohoslužba (Červený kostel)
1. 1. 10 h	Novoroční bohoslužba s VP (Červený kostel)

Brno II, Blahoslavův dům

23. 12. 9 h	Dětská vánoční hra
24. 12. 15 h	Bohoslužba na Štědrý den
25. 12. 9 h	Bohoslužba na Hod Boží vánoční s VP
26. 12. 9 h	Bohoslužba na II. svátek vánoční
31. 12. 17 h	Bohoslužba na ukončení roku
1. 1. 9 h	Novoroční bohoslužba s VP

Vážení předplatitelé,

předplatné na příští rok činí 592 Kč, protože jsme vzhledem k neustále se zvyšujícím cenám poštovného, přinuceni vybírat 3 Kč na jedno číslo jako kompenzaci.
Doufáme, že vás to od četby našeho nejstaršího křesťanského periodika neodradí a že nás budete i nadále podporovat.
Věřte, že jsme vám za vaši přízeň a podporu vděční a velice si jí vážíme.

Vaše redakce

Naše recenze: „Každý den s Bohem“ od Dana Drápala

Poslední kniha teologa, kazatele, spisovatele a překladatele Dana Drápala, která se objevila na knižních pultech koncem září, se jmenuje „Každý den s Bohem“ s podtitulem „365 + 1 biblické povzbuzení“. Jak je již z názvu patrné, jedná se o knihu naučnou, která přináší biblická zamyšlení, která autor připravil na každý den v roce.
Drápal je dlouhodobě znám v křesťanském prostředí svými knihami, které se zabývají převážně teologickými otázkami ovlivňujícími víru v Ježíše Krista, ale také knihami o vztazích a rodině, články o politice.
S myšlenkou, že by napsal knihu „Každý den s Bohem“ si pohrával několik let, ale nenacházel odvahu. „Takovou knihu by měl napsat člověk, který má už něco za sebou,“ svěřil se Drápal. „Snad jsem k tomu už ve svém věku dospěl.“
Počátečním impulsem byla jeho maminka, kterou měl Drápal velmi rád. Ta byla během svého křesťanského života zvyklá pravidelně číst krátká duchovní zamyšlení. Čerpala z českých publikací, ale také ze zahraničních.
Biblické verše citované převážně z Českého studijního překladu, místy z Bible kralické nebo z Bible21, si autor vybíral náhodně.
A pro jaké čtenáře knihu psal? „Knížka, kterou držíte v ruce, je psána pro lidi, kteří jsou v presu – a právě teď nemají čas na hlubší studium, ba ani na jednu celou kapitolu. Za chvilku se probudí děti. Nebo: Konečně jsem doma po náročném dni, a dnes jsem Bibli neotevřel, a přitom už brzy usnu. Nebo: Ten telefonát mě rozhodil. Musím se zklidnit a něco si přečíst, abych se vzpamatovala,“ píše v úvodu Dan Drápal.
Cílem knihy tedy není nahradit pravidelnou četbu Písma svatého, ale kniha má nás, čtenáře, povzbudit, potěšit v našem každodenním životě, přiblížit nás k Bohu, způsobit, že se zamyslíme společně s autorem nad jednotlivými biblickými verši a poznáme Boží charakter a jeho jednání. Zkrátka budeme Boha chtít poznávat víc než dosud.
„V čem je přikázání, které Pán Ježíš dal svým učedníkům během poslední večeře, nové? Říká přece, že nám dává nové přikázání. Domnívám se, že odpověď je následující: „Staré“ přikázání mluvilo o tom, že máme milovat svého bližního jako sebe sama. „Nové“ přikázání říká, že máme bližního milovat, jak Pán miluje nás. Můžeme si být jisti, že Pán nás miluje víc, než milujeme my sami sebe. Ve skutečnosti patrně všichni známe lidi, kteří sami sebe moc rádi nemají.“ „Každý den s Bohem“, Dan Drápal
Kniha je napsána s velkým pochopením pro lidské problémy, kterým čelíme, s láskou a moudrostí. Nenajdete v ní žádné odsouzení, ale spíš pohlazení pro duši, mohu-li to tak vyjádřit.
Kniha je napsána spisovným jazykem. Je velmi zajímavá a srozumitelná pro každého čtenáře, ať již dospívajícího či dospělého. Formát knihy A5 je ideální velikostí do kapsy, pánské aktovky či dámské kabelky a nezabere mnoho místa. Pevná vazba s krásnou grafikou činí z knihy ideální a přitom krásný dárek, kterým potěšíte nejen rodinu, přátele, ale také své známé, kteří ještě Boha neznají.
„Jednou ze základních potřeb člověka je vědět, že náš život má nějaký smysl. Pokud člověk není cynický, pokud zcela nepropadl sobectví, má touhu pomáhat druhým nebo pracovat na tom, aby nějak prospěl tomu kousku země, na kterém žije. Jinými slovy, touží nést ovoce.“ „Každý den s Bohem“, Dan Drápal

Hana Rebeka Šiander

DRÁPAL, DAN.
Každý den s Bohem.
365 + 1 biblické povzbuzení.
Nakladatelství KMS, s. r. o. 2018,
Praha. I. vydání.
ISBN 978-80-87904-66-4

LEDNOVÉ KONCERTY 2019

*** 13. ledna 2019, 17.00**
ANETA SCHWARZOVÁ – soprán, PETR ČECH – varhany
Vivaldi, Muffat, Pergolesi, Bononcini, Stanley, Bach, České pastorely, Mozart, Ryba

*** 20. ledna 2019, 17.00**
ONDŘEJ BALCAR – kontrabas, JOSEF COUFAL – varhany
Corelli, Vivaldi, Bach, Mácha, Kuchynka, Černý, Simandl, Rachmaninov

*** 27. ledna 2019, 17.00**
ŠTĚPÁN RAK – kytara napříč žánry
Skladby a úpravy písní Rak, Bilk, Vejvoda Ingriš
Program zahrnuje hudbu vážnou, lidovou, populární, etnickou, dechovou, rock@roll, jazzovou a trampskou

Českobratrská církev evangelická,
Kralická 4, Praha 10 – Strašnice
VSTUPNÉ DOBROVOLNÉ

Pozvánka

Ekologická sekce České křesťanské akademie ve spolupráci s **Mezinárodním ekumenickým společenstvím (IEF)** se připojuje k lednovým modlitbám a připravuje Podvečer modliteb za životní prostředí a náš vztah k němu s kázáním Tomáše Boňka, kněze Obce křesťanů.
Zveme k tomuto ekumenickému setkání, které se uskuteční v úterý 15. ledna 2019 od 18 h (předpokládaný konec do 19 h) v přízemí kláštera Emauzy, Praha 2, Vyšehradská 49.

(JNe)

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace: Soukenická 15, 110 00 Praha 1, tel.: + 420 770 624 052, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o. Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o. Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5
tel.: 251566451; 234139373; 603716570
Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Vánoce 2018

Vychází
19. prosince 2018

Philippe de Félice: Povídka vánoční

V Betlémě ve chlévě vše umlklo: malý Ježíš spal. Jeho hlava, krásnější než hlava Cherubova, spočívala na sláme jesliček a blízko něho bděla Marie, majíc čelo skloněné a ruce sepjaté. Zahrnovala svého syna dlouhým pohledem lásky, oním snivým a pozorným pohledem, poněkud znepokojeným, ale zářícím radostí, jejž mívají matky, když bedlivě pozorují své dítě.

Zahalen do svého pláště Josef dřímal mezi otýpkami slámy a ve stínu kolem stála nehybně dobytčata.

„Chraň se bučeti," zabručela ovce, stavějíc se na svá kopyta až po plece vola.

„A ty bečeti," huboval vůl, mezitím co zvolna spočinuly jeho velké nejasné oči na ní.

Pouze osel neřekl ničeho: jest to mudrc, který mlčí, poněvadž lépe zná než lidé tichou, nezdobnou umíněnost. Ale on myslel: „I když by mne bili – což se mně stává velmi často – i kdyby mně nabízeli nejšťavnatější bodláky světa – přece nikdo nemá zdání – jak je mně dobře, mohu-li si na konec zahýkat!"

Malý Ježíš spal. - - - -

Náhle ozvaly se venku hlučné kroky a někdo zaklepal na dveře.

„Kdo je to?" tázal se Josef, pootevřev dveře.

„My jsme pastýři judští," odpovídalo několik hlasů. „Trávili jsme noc se svými stády v polích a tu pojednou zjevil se nám anděl Páně ve své oslňující záři. Velel nám, abychom se vrátili do Betléma a pozdravili Mesiáše, který se právě narodil. Potom obklopilo nás množství nebeských poslů a v uších nám dosud zní jejich zvěstování o zázračných věcech. A nyní chceme znáti toho, o němž nám bylo vypravováno, neboť on jest jistě král, jehož jsme my chudí pastuchové volali svými tužbami, neboť bydlí ve stáji."

„Dítě spí," oznámil jim Josef rozhněvaným hlasem. „Počkejte, až se vzbudí."

„Milerádi," zabručeli.

A Josef, zastrčiv závoru, odebral se rozmrzele na svoje dřívější místo.

Zatím noční návštěvníci usadili se co mohli nejlépe před zájezdním hostincem. Roznítili plápolavý oheň z vinného letorostu a větviček a rozbalili zásoby, jež si vzali s sebou do mošen. Nad nimi obloha třpytila se hvězdami, nadpřirozená záře rozlévala svůj jas po spící zemi, a kdokoli pozorně naslouchal, mohl slyšeti velmi daleko, však tak daleko, že sotva bylo je znamenati, poslední ozvěny chvalozpěvu andělů.

Zatím co pastuchové vesele rozprávěli, vnikla také do ohrady hospody neznámá a velkolepá karavana. Byla to zprvu dlouhá řada velbloudů, vystrojených květinovými guirlundami, střapcemi a zvonky, s černošskými dětmi, sedícími na vrcholu jejich hrbů. Byli obtíženi ohromnými rákosovými koši, jež byly naplněny až po kraje zbožím všeho druhu.

Jiní je následovali, jdouce týmž odměřeným a houpavým krokem, a na nich seděli vojáci ověšeni vykládanými zbraněmi.

Konečně tři poslední nesli baldachýny z květované látky, v jejichž stínu bylo viděti tři vznešené starce, oděné v nachové, klenoty ozdobené řízy; hlavy měli pokryté ohromnými turbany se zlatými čelenkami.

Tito ctihodní mužové prohlíželi okamžik zkoumavě nebe. Poté nejstarší označil posuňkem svým společníkům nízké obydlí, kde se nacházel Ježíš.

„Zde jest to," pravil.

Dali rozkaz a jejich dobytčata poklekla. Potom spustili se na zem a před zaraženými pastýři zaklepali na dvéře stáje.

„Kdo jest to," tázal se Josef okénkem.

„My jsme mudrci z Východu," odvětili noví příchozí. „Jednoho večera, v hodinu, kdy jsme pozorovali hvězdy s výše věže Chaldejské, spatřili jsme zaskvíti se nevyrovnatelnou nádherou hvězdu krále Židů. Zvedala se na obzoru, obklopena planoucí září jitřenky a vystoupila až k zenitu, svobodně, jako vítěz nad jinými souhvězdími, která bledla v její blízkosti, až zanikla. Následovali jsme její vítězný pochod, abychom spatřili toho, jehož narození jest zvěstováno ve vesmíru neslýchanými divy, neboť hvězdy věští nám osud tohoto dítěte jako nejmocnějšího vládce světa.

Tento mladý princ jest zde: jeho hvězda nám to dokazuje. Dovolíte nám, abychom mu vzdali poctu a nabídli své dary?"

Josef obrátil se k Marii: „Jsou to osobnosti vznešené," šeptal. „Nezdá se mně, abychom je nechali čekati."

„Proč?" odpověděla tiše Marie. Vždyť pastuchové také zůstali venku.

„Ale", namítal Josef, „jsou tomu zvyklí, zatím co by tito urození cizinci vůbec našemu odmítnutí nerozuměli. Přicházejí z cizích krajů, nabízeli nám nádherné dary a my bychom je nechali marně čekati venku v noci! Myslíš na to, jaké mínění budou o nás míti? Kdyby pozbyli trpělivosti, kdyby nás opustili, pěkný prospěch bychom z toho měli!"

„Co mně na tom záleží"! odvětila Marie. Odpočinek mého dítěte jest mi svatým. Nevzbudila jsem je, když přišli chudí; nevzbudím je teprve nyní, když bohatí si přejí na ně popatřiti." A jak se nachýlila nad lůžko Ježíšovo, spatřila, jak usmál se ve svém spánku.

Josef si z hluboka vzdychl: potom otevřel dveře a postavil se před mudrce.

„Pánové," pravil jim, „račte snížiti svůj blahosklonný pohled na nejmenšího mezi svými služebníky a nepozastavujte se nad smělostí mých slov. Ačkoliv moje ubohé obydlí jest nehodno, aby přijalo vás, přál bych si uvítati vás bez otálení pod svoji střechou. Ale náš synáček spí a jeho matka nechce, aby byl vyrušován. Nebude nám míti vaše shovívavost za zlé tuto mrzutou překážku?"

„Uklidněte se", odpověděli starci. „Nyní již nespěcháme, neboť jsme u cíle své dlouhé cesty."

A zatím co Josef vrátil se do chléva, aby mezi otýpkami slámy pohodlně snil o veškeré nádheře, kterou zahlédli, mudrci z východu schoulili se na nádherných kobercích, jež jejich otroci rozložili po dvoře.

Jeden z nich, obraceje se k pastýřům, vyptával se jich přívětivě: „Co děláte zde, přátelé?" pravil.

Strkali se lokty, mžourali očima při nejmenším tak bázlivě jako jejich stáda a bylo je slyšeti, jak bručeli: „Pojďme, Jakube!... Mluv přece, Šimone!... Obede, měj odvahu!... Pst! Ticho! Mlčte! Obed bude odpovídati! „ Tento střihač ovcí, jehož vous a vlasy podobaly se bílé vlně, byl donucen na naléhání svých společníků vystoupiti do popředí. Vyjádřil se těmito slovy: „Této noci zvěstovali nám andělé Boží, že nalezneme v Betlémě Mesiáše, ubytovaného ve stáji a spícího v jesličkách, který byl prorokován našim otcům. A my přispěchali jsme, abychom se poklonili jemu, poněvadž bude vládnouti jednoho dne národu israelskému a má nás učiniti šťastnými, nás, ponížené pracovníky, umdlené utrpením, jež nám působí nespravedlnost lidská."

A cizinec odvětil vážně: „Jako vy zvěděli jsme, že Král králů se právě narodil. Jest to podivuhodná hvězda, jež nám vše odhalila. Opustili jsme svoji vlast, abychom mu přísahali poslušnost. Čekáme jako vy od něho štěstí, neboť jsme zkoumali všechny taje světa, aniž bychom odkryli částečku tajemství radosti."

Potom rozmluva byla přerušena a mudrci vyměňovali si polohlasem svoje dojmy.

„V pravdě jest velmi překvapující, bručeli, že tito prostí hlídači stád byli uvědomělí také dobře, ba ještě lépe než my o zázračné události, která rozruší celou zemi., Mohlo by se státi, že během několika let, až tento mocnář, nyní ještě v kolébce, založí své království, nebude více rozdílů mezi učenci a nevědomými, mezi bohatými a chudými? Ať jest jakkoli, osvědčme shovívavost k těmto hodným lidem, pozveme je, aby si přisedli k nám, vyložili nám svoji bídu a vyprávěli nám o svých nadějích."

V téže chvíli si vypravovali pastuchové mezi sebou: „Mysleli jsme, že pouze malým a vyděděným jest zapotřebí osvoboditele, protože jedině oni se souží. Musíme však nyní věřiti, že jsme se zmýlili, poněvadž tito tři starci, kteří jsou majiteli tolika krásných věcí, nám přiznávají svůj smutek. V této důvěře k nám ukázali, že námi naprosto nepohrdají. Neměli bychom jim z vděčnosti prokázati nějakou službu? Kdybychom jim roznítili oheň? Kdybychom jim nabídli něco k jídlu?..."

A zatím co mudrci zvedali se, aby uvítali pastýře, pastýři kráčeli k mudrcům a na prahu útulku, pokrytého doškem, kde spalo dítě, v nekonečně sladkém a jasném světle, jež přicházelo s nebe, obě skupiny se spojily.

O hodinu později, nikdo by se nebyl osmělil pochybovati o tom, že tyto tak různé bytosti, neznaly a se milovaly od jakživa: podobaly se bratrům, kteří se konečně setkali po dlouhém odloučení.

To bylo tehdy, když Ježíš procitnul. Přece však ani osel, ani ovce, ani vůl nezpůsobili nejmenší hlomoz, ze strachu, aby ho nepolekali.

„Zavolám mudrce." pravil hned Josef.

„A pastýře," doložila tiše Marie.

A Josef otevřel jim dvéře dokořán.

Jakmile spatřili na tmavé stěně a na půdě ohrady tříštiti se svazek zlatých paprsků, jež unikaly z hloubky stáje, snažili se rychle přiblížiti.

„Jděte dříve," pravili muži Judska k cestujícím od východu.

„Ne", odpověděli tito, „vy jste zde byli dříve."

„Avšak vy přicházíte z mnohem větší dálky než my," trvali na svém pastýři.

„Nuže dobře," znovu namítali mudrci – „vstoupíme společně."

Všichni tedy se postavili před jesličky a klaněli se tak hluboce, že jejich čela dotýkala se země. A dary boháčů se smíchaly s dary nuzáků, takže Josef, který ztratil trochu rovnováhu, děkoval mudrcům za laskavost, kterou prokázali tím, že přinesli s sebou ječmenné koláče, košíky sýrů a džbány mléka, a vzdával dík pastýřům za vzácné kusy zlata, kadidlo a myrhu.

Zatím Marie usmívala se, myslíc jen na svého syna.

A zdálo se, že tento již svým jasným pohledem tušil, že u těch, kteří ho ctí, mají v jeho očích větší cenu než všecky poklady světa: srdce naplněná láskou.

Kostnické jiskry č. 50/1921

Delicie Nerková: Devánotizace

Začíná večer Tříkrálový. Mám zjištěno, že dnes zapadá slunce o šest minut později než o svátku svaté Lucie, která noci upije. Tak významné prodloužení slunečního svitu využívám, oblékám si svetr a jdu na balkon odstranit vánoční výzdobu. Čtyři blikající LED svíčky mi ale trochu sentimentálně připomínají, jak jsem je během Adventu postupně rozsvěcela, aby poutníci ve tmě našli místo, kde se svítí. Nikdo nepřišel. Tak mu dám ještě šanci dnes do půlnoci.
Venku už se zešeřilo a barevné koule, roztodivní andílci a řetězy putují spolu s umělým chvojím do krabice. Zlaté jmelí, usychající větve a scvrklá nahnilá jablíčka končí v odpadcích. Ozdobenou větev na stole jsem nahradila živými květy. Vše uloženo, vytříděno, nachystáno na příští Vánoce. Snad se jich všichni dožijeme ve zdraví.
Nalévám si do sklenice jiskřící červené víno a tento pohár pozvedám směrem ke krabicím se zakonzervovanou idylou. Tak: Na život...!
Z reproduktorů se line Handlův Mesiáš zpívaný hebrejsky. Je zvláštní, jak živé a nadšené mi přijdou hlasy zpívající chválu Bohu na výsostech. Jak šťavnatě působí Halleluja v podání mně dosud neznámého pěveckého sboru. Hm, jestlipak to není tím vínem...?
Všude je zhasnuto. Jen na balkoně blikají čtyři elektrické svíčky. Dnes naposled.
Přemýšlím o sobě, o Vánocích, o všech kázáních, která jsem během Adventu vyslechla, o všech křesťanských článcích a biblických moudrostech přečtených za uplynulých pět týdnů. Jako bych si přehrávala v hlavě další desku, jejíž Halleluja se nese celou svou silou, celým mým srdcem a celou mou myslí ke chvále Nejvyššího.
Už je skoro půlnoc. Můj pohled opět zabloudí na krabice připravené k úschově. Chybí tam jen ta blikátka z balkonu. Poutníci zas nedorazili. Je mi za ně smutno – kdo ví, kde bloudí.
Do zklidněné a usebrané mysli se vkrádá vzpomínka na Vánoce před třiceti, čtyřiceti lety. Vždycky byly doprovázeny smutkem. O Vánocích mi zemřely obě babičky. O Vánocích se naši nejvíce hádali. O Vánocích zemřela máma. O Vánocích jsem bývala nejbolestněji zklamaná nejen z jejich pomíjivosti, ale především z dárků. Na co jsem vlastně čekala?
Dnes to vím. Čekala jsem na bílý kamínek, na němž bude napsáno mé jméno.
Jedinečný kamínek jsem nakonec přeci jen dostala. Stalo se to o Vánocích 1987. Daroval mi je ten, který má mé jméno nesmazatelně vyryto také ve svých dlaních. Od té doby, kdy jsem natáhla zcela prázdné ruce, abych si svůj bílý kamínek konečně vzala, jsem nezvratitelně šťastná. Od té doby jsem tak bohatá, že mohu kolem sebe rozdávat plnými hrstmi spoustu dárků. A stejně jako můj Dárce mám nevýslovnou radost, když si je někdo vezme a potěší se jimi.
Je půlnoc, večer Tříkrálový. Lampičky z balkonu se odebraly spát do své krabice. Kam šli spát poutníci, kteří nenašli ani o těchto Vánocích světlo, to věru nevím. Kéž nezabloudí, nezlomí si nohu na srázných cestách a kéž jim uprostřed tmy zabliká alespoň maličká hvězda naděje.

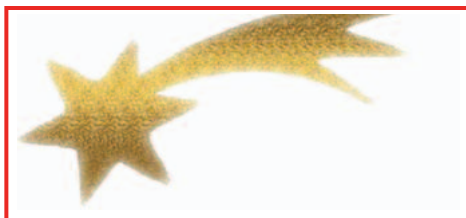

Ve vánoční noci

Když se měsíc jako stříbrné jablíčko
kutálel po nebi
a hvězdy únavou zemdlené
ze svého tichého tance radosti
se usadily na střechách domů
a v oknech
Aby nikdo nezůstal
v temnotě
ani v domech
ani v srdcích

Angelika Wolff
přeložila Alena Naimanová

* * * Jiří Suchý: O Vánocích * * *

Láska

Právě před 40 lety (7. prosince 1988) bylo v Arménii velké zemětřesení.V jednom městě se zřítila i škola a pohřbila ve svých sutinách mnoho dětí, které v ní právě byly. Ke zříceninám spěchal i otec malého Armanda. Zatímco ostatní naříkali a bědovali, on holýma rukama začal závat odhrabávat. Stále horečně pracoval - 12 hodin, 24 hodin, 36 hodin. Konečně uslyšel hlasy a zavolal zesláblým hlasem:
„Armande, jsi tam?“
Ihned dostal odpověď:
„Tati, jsme tady, pomoz nám. Já věděl, že mne tady necháš bez pomoci a dětem jsem to pořád tvrdil.“
Naštěstí se v tom místě vzpříčily panely tak, že vytvořily jakousi jeskyňku, v níž se nacházelo 14 zasypaných dětí. Všechny byly zachráněny. Otec při návratu do svého domova byl oslavován jako hrdina, ale chválu odmítl:
„Slíbil jsem Armandovi, že budu pro něho vždy k dispozici, a to jsem udělal. Jen jsem dodržel svůj slib.“
Víme, že náš Otec je i nám k dispozici…

Prázdné jesličky

Ve školce se objevila adventní výzdoba. Vedle hvězdiček, zvonečků a perníčků to tentokrát byl i malý betlém. Děti výzdobu obdivovaly, jen něco chybělo.V jesličkách neleželo děťátko. Jeden tatínek si stěžoval u paní ředitelky. Ta mu vysvětlila, že Ježíšek se přece narodil až 24. prosince, proto bude děťátko vloženo do jesliček právě v tento den. To ale ve školce děti nebudou…
Nejsou ty prázdné jesličky podobné tomu, co mnozí lidé v dnešní době zažívají? Vánoční jsou trhy, pečivo, svíčky, dárky i písně jako „Rolničky, rolničky“ nebo „Vánoce, Vánoce přicházejí“. Střed, smysl Vánoc, jakoby chyběl. Betlém, kde lidé pospíchají k jeslím, ve kterých není děťátko, nedává smysl. Kvůli prázdným jeslím by pastýři neodešli v noci od svých stád.
Vánoce se mohou slavit „bez Ježíše v jeslích“, se slavnostními dekoracemi a dárky, ale nemohou přinést tu pravou vánoční atmosféru a smysl.

Čekání

Maminka byla nešťastná. Chtěla koupit své kamarádce k narozeninám knížku a zapomněla ji v knihkupectví objednat. Zdálo se jí, že je vše ztraceno. Dcerka je ale z jiné generace a ví si rady: „Objednáme tu knížku přes internet a dostaneš ji coby dup.Všechno stihneš.“
Lidé naší doby jsou zvyklí, že jejich přání se plní hned nebo je jim to alespoň nabízeno jako očekávatelná výhoda. My ale dobře víme, že všechno nemůže být hned a někdy nezbývá nic jiného než čekat - a někdy se vůbec nedočkáme. Stává se to také, když o něco prosíme Boha. On není automatem na plnění přání, jak si někdo může myslet. Bůh nedělá vždy zázraky, když bychom si to právě přáli. Plněním (nebo neplněním) našich proseb nás také vede, vychovává a posiluje ve víře. I čekání má svůj smysl!

(AN)

**** Jak vzpomínáte na Vánoce svého dětství?***
Vánoce mého dětství byly krásné, je to kapitola sama pro sebe. Ale od těch dob pro mě Vánoce mnoho ztratily, protože je mi protivný konzumní způsob života, který je obklopuje. Hlavně to hektické shánění dárků, kdy do sebe lidé v obchoďácích šťouchají a předhánějí se v tom, co velkolepějšího dají svému dítěti pod stromeček. Právě tyto věci mi oslavu vánočních svátků deklasovaly. Osobně je dnes beru jako niternou záležitost a vnější projevy zcela ignoruji.

**** Na které vánoční svátky nejraději vzpomínáte?***
Na Vánoce, kdy jsem dostal pod stromeček svého syna Kubu. Narodil se 13. prosince, takže moje žena se krátce před Štědrým dnem vrátila z porodnice domů a samozřejmě neměla čas koupit nějaké dárky. A tak Kubu prostě zabalila a dala mi ho pod stromeček.

**** Pro mnoho lidí bude jistě překvapením, že jste jako chlapec ministroval u františkánů. Jak jste se k tomu dostal?***
Byl jsem k tomu veden rodiči, navíc vila v sousedství na Spořilově, kde jsme bydleli, byl klášter – byla to sice malá vilka o třech františkánech, nicméně fungovala jako klášter, měli tam i klauzuru. A když mi bylo šest nebo sedm let, tak mě přizvali k ministrování a já to ochotně a velice rád přijal. Dokonce jsem byl pověřen chodit v poledne zvonit Anděla Páně a jednou ve druhé třídě jsem překvapil svého třídního, když jsem mu v poledne oznámil: „Pane učiteli, nezlobte se, já musím zvonit.“ Panu učiteli spadla čelist, protože se mu to za celou jeho učitelskou kariéru nikdy nestalo, a byl z toho tak šokovaný, že jenom řekl: „Tak jdi.“ Později mi ovšem oznámil, že v době vyučování už zvonit nesmím. Byl jsem pokřtěný jako římský katolík, ale už jako kluk jsem litoval, že nejsem řecký, protože těch je míň a já byl vždycky individualista: říct tak při vyučování náboženství, že jsem řeckokatolík, ti by čuměli! Jinak jsem ale s františkány udržoval dost intenzivní kamarádství, znal jsem je v té vilce všechny a třeba pater Mikuláš mě bral v létě ve Velkého Meziříčí, kde bydlela jeho maminka, a tam jsem trávil prázdniny. Dostal jsem se také k Panně Marii Sněžné, kde jsem chodil po klášterní zahradě, která tehdy byla hustě zarostlá s takovými malými uličkami. Dnes je z toho veřejné prostranství.

**** Změnila se od těch dob nějak vaše víra?***
To je složitá věc. V mládí jsem přijímal víru naprosto pasivně. Chodil jsem sice do kostela a žil v intencích, které mi byly vštípeny paní katechetkou, ale dnes už vím, že se v mnoha věcech mýlila – vzpomínám si, jak třeba říkala, že ten, kdo je pokřtěný v jiné církvi, nemůže dojít spásy. Čím jsem byl starší, tím víc jsem o otázkách víry přemýšlel sám, intenzivně jsem četl Bibli a začal o určitých věcech také pochybovat. Nedávno jsem četl knihu Tomáše Halíka „Co je bez chvění, není pevné“ a musím mu dát za pravdu – od té doby, kdy jsem začal různě pochybovat a věci více vážit, je moje víra mnohem intenzivnější a už vím, k čemu směřuji.
Myslím, že nejhorší byly doby, kdy jsem víru bral jako rutinu, jako naprosto zmechanizovanou záležitost. V tomto směru mi hodně pomohlo, že jsem se později dostal do světského prostředí a poznal život z mnoha stránek. V současnosti píšu o svém duchovním hledání knihu s názvem „Komik si povídá s Bohem“...

Z vánočních příběhů pro potěchu duše

A vědí to vůbec lidé? Zvířecí sněm o vánočních svátcích

Kdysi dávno svolala zvířata sněm. Liška se zeptala veverky: „Co pro tebe znamenají Vánoce?“
Veverka odpověděla: „Pro mne Vánoce znamenají krásný stromeček ozdobený spoustou svíček a cukrovím, které mám tak ráda.“
Liška se připojila se svou představou: „Pro mne samozřejmě nesmí chybět voňavá pečená husička. Bez pečínky by to opravdové Vánoce nebyly.“ Do řeči se jim vložil medvěd: „Vánočka! O Vánocích musím mít obrovskou sladkou vánočku!“
Slyšet se dala také straka: „Podle mne jsou o Vánocích nejdůležitější krásné a zářící šperky. O Vánocích se má všechno jen třpytit.“ Pozadu nechtěl zůstat ani vůl: „Vánoce dělá Vánocemi teprve šampaňské. Já bych ho vypil klidně dvě lahve!“
A osel, který to už nevydržel se rychle zmocnil slova: „Vole, zbláznil ses? Vždyť na Vánocích je nejdůležitější Ježíšek. Copak jsi na to zapomněl?“ Vůl se zastyděl, sklopil velkou hlavu a zabučel: „A vědí to vůbec lidé?“

Co se andělovi nelíbilo Aneb proč byl u jesliček oslík s volečkem

Zatímco Josef s Marií putovali do Betléma, jeden z andělů svolal všechna zvířata, aby mezi nimi vybral ta nejvhodnější, která budou v chlévě pomáhat Svaté rodině.
Jako první se samozřejmě hlásil lev: „Jen král je hoden sloužit Králi světa“, zavrčel. „Já se postavím ke vchodu a každého, kdo by se chtěl k Ježíškovi jen přiblížit, roztrhám!“ „Jsi příliš hrubý,“ odmítl ho anděl.
Andělovi se k nohám ihned začala lísat liška. Vychytrale ho s nevinným pohledem přesvědčovala: „Nejvhodnější jsem přece já. Každého rána pro Božího syna ukradnu nejlepší med a mléko. A Marie s Josefem se se mnou také budou mít dobře. Každý den jim přinesu mladoučkou slepici.“ Ty jsi příliš nepoctivá,“ namítl anděl.
Po těch slovech před andělem roztáhl svůj nádherný ocas páv. Zamával mu peřím duhových barev před očima a prohlásil: „Se mnou se i obyčejná stáj změní v královský palác, který by jim záviděl i Šalomoun!“ „Ty jsi zase moc pyšný,“ mínil anděl.
Zvířata předstupovala před anděla jedno po druhém a vychvalovala své největší přednosti. Marně. Andělovi se nezamlouvalo ani jedno z nich. Ale všiml si osla a vola. Pracovali na poli u vesničana, který bydlel poblíž betlémské stáje.
Anděl na ně zavolal: „A co můžete nabídnout vy?“ „Nic,“ odpověděl osel a sklopil skromně dlouhé uši. „My jsme se nenaučili ničemu – jenom pokoře a trpělivosti. Všechno ostatní nám přinese jenom rány holí.“ Vůl však nesměle namítl, aniž by vzhlédl od země: „Ale čas od času bychom mohli odhánět mouchy dlouhým ocasem.“ Konečně se anděl spokojeně usmál: „Právě vás jsem potřeboval!“